

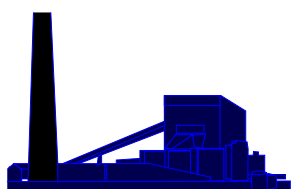

חברת החשמל לישראל בע"מ

תוכן עניינים

דוח תקופתי לשנת 2023

פרק א'	- תיאור עסקי התאגיד
פרק ב'	- דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד
תוספת שנייה	- דוח של הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי
פרק ג'	- דוחות כספיים
פרק ד'	- פרטים נוספים על התאגיד
נספח א'	- חוות דעת אקטואר החברה

חברת החשמל לישראל בע"מ

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד

לשנה שנסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

3	תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי החברה	חלק 1:
3	פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	.1
7	תחומי פעילות	.2
7	השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	.3
7	חלוקת דיבידנד	.4
8	מידע אחר	חלק 2:
8	מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של החברה (במיליוני שקל חדש)	.5
9	סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה	.6
12	תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות	חלק 3:
12	מגזר הייצור	.7
38	מגזר ההולכה	.8
50	מגזר החלוקה	.9
59	מגזר האספקה	.10
62	תיאור עסקי החברה - מידע המתייחס לעניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה	חלק 4:
62	לקוחות - צרכני חשמל	.11
64	עונתיות	.12
64	מחקר ופיתוח	.13
65	הון אנושי	.14
70	רכוש קבוע, מקרקעין ומתקנים	.15
72	נכסים לא מוחשיים	.16
72	ספקים	.17
72	הון חוזר - מדיניות אשראי	.18
73	מימון	.19
76	מיסוי	.20
76	סיכונים סביבתיים ורגולציה סביבתית – כללי	.21
77	מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד	.22
97	הסכמים מהותיים	.23
97	הליכים משפטיים – תביעות תלויות	.24
98	ביטוח	.25
99	יעדים ואסטרטגיה עסקית	.26
101	תחזית ההשקעות שתדרשנה לביצוע תוכנית הפיתוח של החברה	.27
102	אירוע או עניין החורגים מעסקי התאגיד הרגילים	.28
102	דיון בגורמי סיכון	.29

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד

בדוח זה מוצגות עמדות, הערכות או דעות של החברה. העמדות, ההערכות או הדעות המוצגות ככאלה של החברה הן של החברה בלבד ואין לראות בהן משום עמדה, הערכה או דעה של המדינה או רשות מרשויותיה. לכן לא יהיה בעמדות, הערכות או דעות אלו כדי לכבול את ידי המדינה, או רשות מרשויותיה, לפעול ו/או להחליט ו/או להביע דעה באופן שונה מהעמדות, ההערכות או הדעות של החברה כאמור.

חלק 1: תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי החברה

1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1 כללי

חברת החשמל לישראל בע"מ ("החברה" או "חברת החשמל") נתאגדה בארץ ישראל ביום 29 במרס 1923 תחת השם THE PALESTINE ELECTRIC CORPORATION LTD. בשנת 1961 שונה שמה של החברה לשמה הנוכחי. החברה עוסקת בייצור חשמל, הולכתו, חלוקתו ואספקתו (מכירתו) לצרכנים בישראל. לפרטים בדבר תחומי פעילות החברה ראה סעיף 2.

בשנת 1926 העניק שלטון המנדט הבריטי בארץ ישראל לחברה זיכיון הידוע בשם "זיכיון הירדן" וכן הוסב אליה זיכיון הידוע בשם "זיכיון הירקון" (שהוקנה לפנחס רוטנברג, מייסד החברה) ("הזיכיונות"). הזיכיונות קיבלו תוקף סטטוטורי בפקודת זיכיונות החשמל-1927 ("פקודת זיכיונות החשמל").

תוקפם של הזיכיונות נקבע למשך תקופה של שבעים (70) שנה, אשר הסתיימה ביום 3 במרס 1996 והחל ממועד זה חלות על פעילות החברה הוראות חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 ("חוק משק החשמל"), אשר החליף את פקודת זיכיונות החשמל, והתקנות שהותקנו מכוחו. לפירוט בדבר עיקרי הוראות חוק משק החשמל, ראה סעיף 22.1.

למועד פרסום הדוח, החברה מייצרת, מוליכה, מחלקת ומספקת חשמל הנצרך במשק הישראלי בהתאם לרישיונות שהוענקו לה מכוח חוק משק החשמל והוארכו במהלך השנים. החברה עוסקת גם בהקמת התשתיות הנדרשות לפעילויות האמורות. החברה בעלת רישיון חלוקה אשר נכנס לתוקפו ביום 16 בינואר 2023, וכן רישיון להולכה ולאספקת חשמל בשטחה של מדינת ישראל מכוח הרישיון האחד (רישיון המונה את כלל הפעילויות במקטעי ההולכה, החלוקה והאספקה, כאשר תחום החלוקה הוסדר כאמור ברישיון נפרד מיום 16 בינואר 2023). בהינתן שהחברה הינה בעלת רישיונות חלוקה והולכה, היא מוגדרת על פי חוק משק החשמל כבעלת רישיון "ספק שירות חיוני" (כהגדרת המונח בחוק משק החשמל). לפרטים נוספים בדבר רישיונות החברה ראה סעיף 22.1.2 להלן.

ביום 10 במאי 2018, הגיעו גורמי ממשלה רלוונטיים והחברה, לאחר היוועצות בנציגי העובדים וההסתדרות, להבנות ביחס למתווה העקרונות בקשר לשינוי מבני בחברה ("מתווה השינוי המבני"), אשר אושר על ידי דירקטוריון החברה באותו מועד. ביום 3 ביוני 2018 התקבלה החלטת ממשלה 3859 בנושא הרפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברה ותיקון החלטת ממשלה ("החלטת הממשלה בנושא הרפורמה"), וכן ביום 26 ביולי 2018 אושר בכנסת חוק משק החשמל (תיקון מס' 16 והוראת שעה), תשע"ח-2018 ("התיקון לחוק משק החשמל" או "התיקון לחוק"). התיקון לחוק כולל, בין היתר, תיקונים לגבי תוקפם של רישיונות החברה וכן התייחסות לגבי מתווה השינוי המבני. לפרטים נוספים בדבר מתווה השינוי המבני ורישיונות החברה ותוקפם ובדבר ההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 17 במאי 2018 בין החברה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים הארצי של עובדי חברת החשמל בנושא רפורמה ושינוי מבני וארגוני בחברה, ראה סעיפים 1.3 ו-22.1.2 וכן ביאור 1ה וביאור 12 בדוחות הכספיים המאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ("הדוחות הכספיים").

החברה הינה חברה ממשלתית וציבורית ומפוקחת על ידי שורה של רגולטורים, ובין היתר, על ידי רשות החשמל אשר קובעת, בין היתר, את תעריפי החשמל ואת דרך עדכונם, וזאת בהתאם להוראות חוק משק החשמל, וכמפורט בסעיף 7.11. בחודש ינואר 1999 הוכרזה החברה, על-ידי הממונה על התחרות¹ כמונופולין במשק החשמל. לפרטים נוספים, ראה סעיף 22.9.

מניות החברה נסחרו בתקופה מסוימת² בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ("הבורסה"), אך בעקבות הצעת רכש אשר פרסמה מדינת ישראל ביום 30 בספטמבר 1986 לבעלי המניות של החברה ואשר התקבלה על-ידי רוב בעלי המניות דאז, חדלו מניות החברה מלהיסחר בבורסה. למועד הדוח, לחברה אגרות חוב הנסחרות בבורסה. לפרטים נוספים, ראה סעיף 19.2. למועד הדוח, מדינת ישראל מחזיקה בכ- 99.85% מהון מניותיה המונפק והנפרע של החברה, ולפיכך, החברה הינה "חברה ממשלתית" כהגדרת מונח זה בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975 ("חוק החברות הממשלתיות") והחברה ופעילותה כפופים גם להוראות חוק זה. יתר הונה המונפק והנפרע של החברה, מוחזק על-ידי כ- 120 יחידים.

בחודש פברואר 2005, בעקבות פנייתה של החברה לרשות החברות הממשלתיות ("רשות החברות" או "רשות החברות הממשלתיות") בבקשה ללבן את סוגיית מעמדה של החברה כחברה ציבורית או פרטית, כמשמעות מונחים אלה בחוק החברות, תשנ"ט-1999 ("חוק החברות"), נמסרה לחברה חוות דעת של היועצת המשפטית של רשות החברות, ממנה עולה, כי לדעת רשות החברות, החברה הינה חברה ציבורית. בהתאם לחוות הדעת, העובדה שלא ניתן לזהות בוודאות את מקורן של המניות המוחזקות בידי הציבור אינה מצדיקה שלילה של ההגנות המוקנות לציבור מחזיקי המניות על-פי חוק החברות והנטל הוא על החברה להוכיח כי כל המניות כאמור מקורן בהנפקות פרטיות דווקא. לאור חוות הדעת האמורה ולאור הגדרת המונח "חברה ציבורית" בחוק החברות,

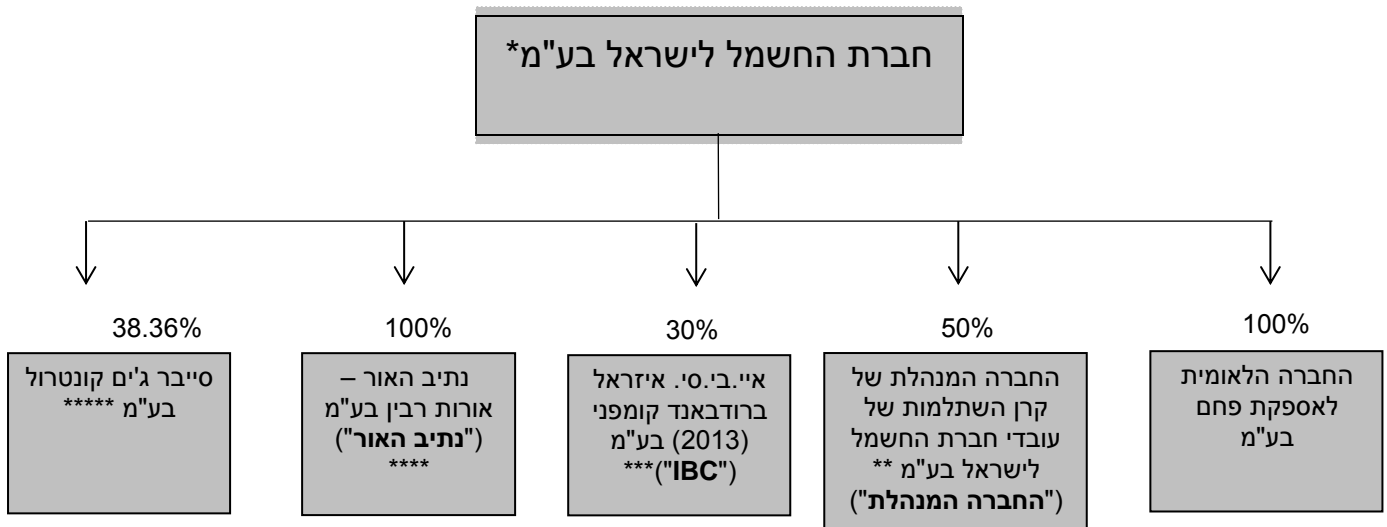
¹ ביום 1 בינואר 2019 תוקן חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, כך ששם החוק שונה ל"חוק התחרות הכלכלית", שם רשות ההגבלים העסקיים שונה ל"רשות התחרות", שם הממונה על הגבלים עסקיים שונה ל"ממונה על התחרות" ושם בית הדין להגבלים עסקיים שונה ל"בית הדין לתחרות".

² בידי החברה אין כיום מידע אשר למועד ולאופן בו הוצעו מניותיה בעבר לציבור.

פועלת החברה כחברה ציבורית. מכוח היותה חברה ציבורית ומכוח הנפקת איגרות חוב לציבור על-פי תשקיף כמפורט לעיל והחזקתן בידי הציבור, החברה כפופה גם להוראות חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך").

1.2 תרשים מבנה אחזקות של החברה³

* כמו כן, לחברה אחזקות בשיעור של 49.99% מהמניות ומהזכויות בהון בחברת פמא (פיתוח משאבי אנרגיה) בע"מ, אשר למיטב ידיעת החברה ונכון למועד הדו"ח אינה פעילה. חברות בנות נוספות של החברה, שאינן פעילות ואינן נכללות בתרשים: חברת נכסי הירדן בע"מ וחברת מגרשי קבלנים בע"מ.

נכסי הירדן בע"מ מחזיקה שתי חברות בנות, שאינן פעילות, בבעלות מלאה: מעברות הירדן בע"מ ו- PALESTINE CONSTRUCTION COMPANY LTD ("החברות הנכדות"). בחודש אוגוסט 2021 התקבלה באסיפות הכלליות של החברות הנכדות החלטה בדבר פירוקן. פירוק החברות הנכדות כפוף להליכים ולאישורים רגולטוריים אשר טרם הושלמו למועד הדוח, ובכלל זה לאישור ממשלה אשר למיטב ידיעת החברה, טרם ניתן.

** החברה מחזיקה 50% ממניות ההנהלה ומהזכויות למינוי דירקטורים, ללא זכויות להשתתפות ברווחים. 50% הנותרים מוחזקים כדלקמן: האגודה לעזרה הדדית בין עובדי חברת החשמל במרחב הדרום (מחזיק סופי) (25%), עמותת עובדי חברת החשמל במרחב הצפון (ע"ר) (מחזיק סופי) (16.667%) והקרן לחסכון ועזרה הדדית של עובדי חברת החשמל בירושלים בע"מ (מחזיק סופי) (8.333%). מניית הכרעה, אשר מקנה למחזיק בה להכריע בכל מקרה של שוויון קולות באסיפה הכללית או בדירקטוריון, הוקצתה אישית למר דוד הגואל, יו"ר דירקטוריון חברת החשמל לשעבר. בעקבות פטירתו של מר הגואל בחודש אוגוסט 2019, החברה המנהלת פועלת להעברת מניית ההכרעה לאישיות ציבורית מוסכמת אחרת, בהתאם להוראות תקנון החברה המנהלת.

*** החברה מחזיקה 30% ממניות חברת IBC. בהתאם להסכם בעלי המניות ותקנון של IBC, כל בעל מניות המחזיק (ביחד עם נעברים מורשים שלו) 11% ממניות IBC יהיה זכאי למנות דירקטור אחד לדירקטוריון החברה. על אף האמור, כל עוד החברה (ביחד עם נעברים מורשים שלה) מחזיקה לפחות 7% ממניות IBC, היא תהיה זכאית למנות דירקטור אחד לדירקטוריון IBC. נכון למועד הדוח מכהנים בחברת IBC שמונה דירקטורים, מתוכם שניים מונו בידי החברה. בהצבעה בישיבות הדירקטוריון, לכל דירקטור או קבוצת דירקטורים שמונתה על ידי אותו בעל מניות יוקנה יחד כוח הצבעה הזהה לשיעור האחזקה של בעל המניות שמינה אותו/ם במניות IBC. לפרטים נוספים בדבר ההשקעה ב- IBC, ראה ביאור 1ב11 בדוחות הכספיים.

**** נתיב האור הוקמה במסגרת יישום השינוי המבני (כהגדרתו בסעיף 1.3) ובהתאם להחלטת ממשלה מס' 4682 מיום 3 בספטמבר 2019, שעניינה "מתן אישור להקמת חברת בת ממשלתית לחברת החשמל בע"מ - חברת נתיב האור בע"מ". החברה מחזיקה ב-100% מהזכויות שצמודות למניות, כולל הצבעה באסיפה הכללית של החברה, בזכות למינוי דירקטורים, בזכות להשתתפות ברווחי החברה ובחלוקת נכסי החברה בפירוק, והכל בכפוף להוראות חוק החברות הממשלתיות ותקנון נתיב האור. בהתאם לתקנון נתיב האור, מתוך שבעת חברי הדירקטוריון, 3 דירקטורים מתמנים כדירקטורים נציגי ציבור ו-4 מתמנים מקרב עובדי החברה. לפרטים נוספים ראה ביאור 9ה1 בדוחות הכספיים.

***** בעקבות מימוש אופציות שהחזיקה החברה לקבלת מניות סייבר ג'ים קונטרול בע"מ ("סייבר ג'ים"), החל מיום 26 ביוני 2022 החברה מחזיקה ב-500,000 מניות רגילות, המהוות 38.36% מהון המניות המונפק של סייבר ג'ים. בנוסף, החברה מינתה 2 דירקטורים לדירקטוריון סייבר ג'ים, אשר נכון למועד הדוח, ובהתאם לתקנון סייבר ג'ים מהווים 50% מחברי דירקטוריון סייבר ג'ים. לאור האמור, סייבר ג'ים הינה חברה בת (שאינה ממשלתית) של החברה, והחברה נחשבת כבעלת שליטה בסייבר ג'ים, כהגדרת מונחים אלו בחוק ניירות ערך. לפרטים נוספים ראה ביאור 2ב11 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים ראה פרק ד לדוח התקופתי - פרטים נוספים על התאגיד ("פרק ד") תחת "פרטים נוספים בהתאם לחוזר 2020-5 של רשות החברות הממשלתיות", סעיף ה'.

³ לעניין הלואה המירה למניות שהעניקה החברה לחברות ק.ר.ט ראה סעיף 13.

ביום 10 במאי 2018 הגיעו גורמי הממשלה הרלוונטיים והחברה, לאחר היועצות בנציגי העובדים וההסתדרות, להבנות ביחס למתווה השינוי המבני, אשר נקבע לתקופה של שמונה שנים. מתווה השינוי המבני אושר, באותו מועד, על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה כעסקה של החברה עם בעלת השליטה בה, וזאת למען הזחירות בלבד (בסעיף זה: "החלטת הדירקטוריון").

החלטת הדירקטוריון וקיום התחייבויות החברה במסגרת מתווה השינוי המבני, היו כפופים ומותנים כולם ללא יוצא מן הכלל בקבלת החלטת ממשלה בהתאם למתווה השינוי המבני, בעיגון ההסדרים הנדרשים בחקיקה ראשית ו/או בחקיקת משנה ו/או בהחלטות מנהליות ו/או באסדרות של רשות החשמל, ובמתן רישיונות על ידי הגופים המוסמכים במדינה, ככל שנדרש לפי כל דין.

בהתאם לאמור לעיל, ביום 17 במאי 2018 פרסם שר האנרגיה ("השר") עקרונות מדיניות לעניין שינויים מבניים במשק החשמל ובחברה ("עקרונות מדיניות השר"), ביום 3 ביוני 2018 התקבלה החלטת הממשלה בנושא הרפורמה, וביום 19 ביולי 2018 אושר בכנסת התיקון לחוק משק החשמל.

מתווה השינוי המבני, החלטת הממשלה בנושא הרפורמה, התיקון לחוק משק החשמל, עקרונות מדיניות השר והחלטת הדירקטוריון ייקראו להלן יחד "השינוי המבני".

להלן הפעולות העיקריות שנעשו במסגרת יישום השינוי המבני בחברה: בשנת 2019 הושלמה מכירתו של אתר "אלון תבור" והחל לפעול מערך פיקוח הולכה. בשנת 2020 הושלמה מכירתו של אתר "רמת חובב" והוקמה חברת הבת - "נתיב האור" אשר מקימה את שתי טורבינות הגז במחזור משולב ("מחז"מ"), כמתואר בסעיף 7.1.1. ביום 1 בנובמבר, 2021 מכרה החברה את מלוא פעילות יחידת ניהול המערכת לחברת נגה – ניהול מערכת החשמל בע"מ ("נגה") וחדלה מלפעול כמנהל מערכת החשמל. בשנת 2022 הושלמה מכירתו של אתר "חגית-מזרח" ואושר נוסח לחתימה על הסכם להעברת שטח D (באתר רוטנברג) לרשות מקרקעי ישראל. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, ההסכם טרם נחתם. בכפוף לקיום התנאים בהסכם המכר, המכירה של תחנת הכח אשכול צפויה להסתיים עד סוף המחצית הראשונה של שנת 2024, והחברה צפויה להעביר את החזקתה לרוכש ביוני 2024. בהתאם לאסדרה שקבעה רשות החשמל, מקטע האספקה נפתח לתחרות באופן מלא בתחילת שנת 2024. לפרטים נוספים בנוגע לשילוב מוניים בסיסיים התחרות באספקה ראו ביאור 3כ.

חברת הבת – נתיב האור

במסגרת החלטת הממשלה בנושא הרפורמה נקבע, בין היתר, כי תופחת פעילות החברה במקטע הייצור (בעיקר באמצעות מכירת אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז) והחברה תהיה רשאית להקים חברת בת בבעלותה המלאה אשר תקים שני מחז"מים חדשים בהספק מותקן כולל של כ-1,200 מגה-וואט עם אפשרות סטייה כלפי מעלה של 5% (בסעיף זה – "המחז"מים"). בהתאם להחלטת ממשלה זו הוקמה נתיב האור. מועד ההפעלה של המחז"מ הראשון נקבע לעד חודש יוני 2022, כאשר הפעלתו תאפשר את הפסקת פעילותן של יחידות 1-4 באתר אורות רבין. הקמת המחז"מ השני תחל רק לאחר מכירת אתר אלון תבור ופרסום הליך תחרותי למכירת אתר רמת חובב. במסגרת זו, הושלמה בחודש דצמבר 2019 מכירת אתר הייצור באלון תבור ובחודש דצמבר 2020 הושלמה מכירת אתר הייצור ברמת חובב. המכירה של תחנת הכח אשכול צפויה להסתיים עד סוף המחצית הראשונה של שנת 2024.

ביום 1 באוגוסט 2023 העבירה החברה לרשות החשמל הודעה לגבי עדכון מועד ההפעלה של יחידה 70. החברה ציינה בהודעה כאמור, כי חרף כל המאמצים ואמצעים רבים ומגוונים בהם נוקטת החברה על מנת לעמוד בלוחות הזמנים ולצמצם ככל הניתן העיכובים והדחיות, מעדכנת החברה את הצפי המשוער להפעלה המסחרית של יחידת 70 לחודש יולי 2024 ואת הצפי המשוער להפעלה המסחרית של יחידה 80 לחודש מרס 2025. ביום 11 באוגוסט 2023 בוצעה הדלקת אש לראשונה של יחידה 70 לקראת עבודות סנכרון היחידה לרשת, וזאת בהתאם ללוחות הזמנים המצוינים לעיל.

מועדי ההפעלה האמורים נמסרו גם במכתבו של מנכ"ל החברה מתאריך 1 בינואר 2024, בפנייתו למנכ"ל משרד האנרגיה וליו"ר רשות החשמל. בפניה זו צויין כי עקב ההשלכות וההשפעות של המצב המלחמתי המטביע חותם על הדחיות והעיכובים בהשלמת תהליכי ההרצה והבדיקה של מחז"מ 70 וכפועל יוצר מכך גם מחז"מ 80, החברה מבקשת מהם לתת מענה להפסדי ההכנסות הנובעים מכך, לפחות על פי המתווה שהממשלה אישרה לחברות עסקיות במדינה.

ביום 14 בפברואר 2023, פנתה החברה לגורמי המדינה הרלוונטיים, בבקשה לבחון את סגירת נתיב האור והטמעת פעילותה בחברה. לעמדת החברה המטרות והתכלית שלשמה הוקמה נתיב האור לא מתקיימות וסגירת נתיב האור והטמעת פעילותה בחברה תחסוך עלויות, תיעל את הפעילות, תייתר מחלוקות ובירוקרטיה וזאת מבלי לפגוע ביכולת למכור במהירות וביעילות את המחז"מים, במידה ויוחלט על כך על ידי המדינה בעתיד, כפי שיושם על ידי החברה במסגרת השינוי המבני. למיטב ידיעת החברה סגירת נתיב האור תחייב, בין היתר, תיקון החלטות הממשלה וחוק משק החשמל.

לפרטים בדבר מערכת הסכמים להסדרת היחסים ומתן השירותים בין החברה לנתיב האור, אשר כניסתם לתוקף מותנית בתנאי מתלה אשר טרם התקיים, וכן לפרטים בדבר חלופות אותן מקדמת החברה על מנת לאפשר את הפעלת המחז"מים, לרבות נטילת סמכויות דירקטוריון נתיב האור ומנכ"ל נתיב האור לצורך כך, ראו ביאור 9ה בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר השפעות מלחמת "חרבות ברזל" ראה ביאור 3ח1 בדוחות הכספיים.

הערכת החברה ביחס להשפעות המלחמה על לוחות הזמנים להפעלת יחידות 70 ו-80 הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המבוסס על מידע והערכות מצויים בפני החברה למועד דוח זה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהותית מכפי שנצפה, וזאת בין היתר כתוצאה מגורמים שאינם בשליטת החברה, לרבות אי הוודאות הרבה ביחס להיקף המלחמה והתמשכותה והחלטות של גורמים שלישיים, כגון חברת GE וקבלני המשנה שלה, שיתקבלו בהקשר זה.

כמו כן, החברה החלה לקדם הקמת מתקני אגירה בתחמ"שים ואלה צפויים להפעלה בחודשים הקרובים עם קבלת רישיון אגירה מתאים מרשות החשמל מאושר בידי שר האנרגיה והתשתיות. בנוסף, החברה נמצאת בתהליך מהותי של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות.

לפרטים נוספים בנוגע לפניית מנכ"ל החברה לרשות החברות הממשליות בבקשה לאשר את גידול יעד המשרות לסוף תקופת השינוי המבני ראו ביאור 8 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בנוגע להחלטת השר על עתיד תחנת הייצור רידינג, ראו סעיף 7.12.8 להלן.

לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני, וכן פעולות נוספות שבוצעו כחלק מיישום השינוי המבני, ראו ביאורים 11 ו-12 בדוחות הכספיים.

במסגרת עקרונות מדיניות השר, ובהתאם למענה רשות החשמל במסגרת חובת ההתייעלות החלה על שר האנרגיה, הובהר כי עלויות יישום הרפורמה מוערכות בהיקף של כ-7.2 מיליארד שקל חדש, המורכבים מכ-6.5 מיליארד שקל חדש בערך מהוון לשנת 2017, בגין התייעלות בחברה והגברת הגמישות הניהולית בהתאם להסכם הקיבוצי ומכ-0.7 מיליארד שקל חדש בגין עלויות רפורמה נוספות.

בהתאם לקבוע בסעיף 31(ב) לחוק משק החשמל, ביישום עקרון העלות לצורך קביעת תעריפים, תכיר רשות החשמל בעלויות הנובעות מעקרונות המדיניות שיקבע שר האנרגיה, כאשר כניסתם לתוקף של עקרונות מדיניות השר הותנתה בקבלת החלטת ממשלה ותיקוני חקיקה נדרשים. בהתאם לאמור לעיל, החלטת הממשלה והתיקון לחוק התקבלו.

יצוין כי בהתאם למתווה השינוי המבני, אישר דירקטוריון החברה, ביום 10 במאי 2018, תכנית עסקית שמהווה את הבסיס למודל הפיננסי שהוצג לדירקטוריון במועד אישור השינוי המבני כאמור, המתבסס על עקרונות מתווה השינוי המבני שגובשו במהלך דיוני הרפורמה, לרבות היעדים הפיננסיים הבאים:

(א) יחס סך התחייבויות למאזן של החברה כהגדרתו במסגרת מתווה השינוי המבני, יעמוד על 68% לכל היותר עד לסוף שנת 2021 ויחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA מותאמת של החברה, כהגדרתם במסגרת מתווה השינוי המבני, יעמוד על 5.5 לכל היותר עד לסוף שנת 2021.

(ב) יחס סך התחייבויות למאזן של החברה כהגדרתו במסגרת מתווה השינוי המבני, יעמוד על 66% לכל היותר עד לסוף שנת 2025 ויחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA מותאמת של החברה, כהגדרתם במסגרת מתווה השינוי המבני, יעמוד על 4.6 לכל היותר עד לסוף שנת 2025.

לפרטים בנושא עמידת החברה ביעדים שהוגדרו לה על ידי דירקטוריון החברה והחלטות דירקטוריון נוספות בנושא, ראה סעיף א1ג1 בפרק ב לדוח התקופתי - דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד ליום 31 בדצמבר 2023 ("דוח הדירקטוריון").

המידע הנכלל בדוח זה, ובמסגרת הדוחות הכספיים של החברה, בדבר אופן יישום השינוי המבני ועלותו, הכולל, בין היתר, הפחתת פעילות החברה במגזר הייצור ומכירת אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז, הקמת שני מחז"מים חדשים על ידי חברת נתיב האור, פתיחת מגזר האספקה בהדרגתיות לתחרות, עלויות יישום הרפורמה וההכרה בהן והעמידה ביעדים הפיננסיים המפורטים וכן האמור בקשר עם רישיונותיה הקיימים והצפויים של החברה והתהליך המהותי של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות בחברה, וכן המידע הנכלל בדוח זה ובמסגרת הדוחות הכספיים בדבר החלטות הגורמים הרגולטורים הנדרשות בקשר עם כך ובקשר לצפי של החברה לגבי הארכת רישיונותיה והתקופה אליה יוארכו, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. מידע זה מבוסס על מידע המצוי בידי החברה למועד הדוח וכן על נתונים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, אלא תלויה בקבלת אישורים והסכמות רגולטורים, באסדרות של רשות החשמל ובמתן רישיונות על ידי הגופים המוסמכים במדינה, ככל שנדרש לפי כל דין. הערכות כאמור עלולות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מכפי שנצפה וזאת, בין היתר, ככל שלא יתקבלו האסדרות הנדרשות ו/או הרישיונות הנדרשים ו/או ככל שלא יתקבלו האישורים וההסכמות הנדרשים כאמור לעיל או שיתקבלו באופן או במתכונת שונים מהמתואר לעיל, אשר כולם כאמור אינם בשליטתה של החברה.

2. תחומי פעילות

החברה פועלת כאמור כמערכת אחת משולבת ומתואמת העוסקת בכל שלביה של שרשרת החשמל, החל מייצור חשמל בתחנות הכח, הולכתו, השנתו, חלוקתו וכלה באספקתו (מכירתו) לצרכנים. בנוסף, החברה עוסקת בהקמת תשתיות הנדרשות לפעילויות האמורות.

למועד הדוח, פעילות החברה כוללת חמישה תחומי פעילות עיקריים, המוכרים כמגזרים בדוחותיה הכספיים, כמפורט להלן:

1. פעילות במגזר הייצור - פעילות החברה בתחום זה כוללת את כל הפעילות הכרוכה בייצור חשמל באתרי הייצור של החברה. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.

2. פעילות במגזר הולכה והשנאה - פעילות החברה בתחום זה כוללת את הולכת החשמל מאתרי הייצור של החברה ושל יצרני חשמל פרטיים ("יח"פים") באמצעות קווי הולכה במתח על אל תחנות המיתוג⁴ של החברה, שם מתבצע תהליך השנאה למתח עליון ומשם המשך הולכת החשמל מתבצעת באמצעות קווי מתח עליון אל תחנות המשנה⁵. בתחנות המשנה מבוצעת השנאה שנייה נוספת ממתח עליון למתח גבוה, והאנרגיה מועברת לרשת מתח גבוה באמצעות שנאי הספק. כמו כן, במסגרת מקטע זה נערכות פעולות פיקוח, ניהול ובקרה על מערכת ההולכה וההשנאה באמצעות יחידת פיקוח הולכה וכן תפעול, תחזוקה וטיפול בתקלות. לפרטים נוספים ראה סעיף 8.

3. פעילות במגזר חלוקה - פעילות החברה בתחום זה כוללת העברת חשמל מתחנות משנה אל הצרכנים באמצעות קווי מתח גבוה וקווי מתח נמוך, כולל מניית האנרגיה הנצרכת במתקני הלקוחות (מוני החשמל). מקטע זה כולל השנאה ממתח גבוה למתח נמוך וזאת באמצעות עשרות אלפי שנאים. לפרטים נוספים ראה סעיף 9.

4. פעילות במגזר אספקה - פעילות החברה בתחום זה כוללת את מערך הגביה והשירות של החברה, האחראי על עריכת חשבונות והפקתם, פעולות גביה וכן שירותי צרכן הכוללים מוקד שירות לקוחות טלפוני, קבלת קהל ומתאמי תיק לקוח. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.

5. פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל - כולל את פעילות החברה במסגרת יזמות עסקית (ראה סעיף 13), השקעה בחברת סייבר ג'ים ופעילות החברה במסגרת מיזם התקשורת IBC (ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים).

לפרטים בדבר מידע כספי אודות תחומי הפעילות של החברה, העקרונות והתוצאות של ייחוס דוחות רווח והפסד ומאזן לפי מגזרי הפעילות, ראה סעיף 5 להלן וביאור 36 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השינוי המבני בחברה, ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.

3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

למיטב ידיעת החברה, במהלך השנתיים שקדמו למועד הדוח, לא בוצעו השקעות בהון החברה או עסקאות מהותיות כלשהן במניותיה.

4. חלוקת דיבידנד

4.1 ייעוד הרווחים

לפרטים בדבר ייעוד הרווחים, מדיניות חלוקת דיבידנד, החלטת הדירקטוריון בדבר ייעוד רווחי שנת 2023 ולפרטים נוספים ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים.

4.2 רווחים ניתנים לחלוקה

יתרת הרווחים הניתנים לחלוקה של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ- 33,316 מיליוני שקל חדש.

⁴ תחנת מיתוג הינה תחנה שאליה מגיע מתח של 400 ק"ו או שמחוברת לתח"כ בהספק מעל 400 מגוה-וואט ובמתח 161 ק"ו.

⁵ בהתאם לסעיף 2 לחוק משק החשמל, "תחנת משנה" הינה תחנת השנאה, המקשרת בין רשתות חשמל לסוגיהן, שיש בה שנאים מורדי מתח או מעלי מתח.

חלק 2: מידע אחר

5. מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של החברה (במיליוני שקל חדש)

להלן פירוט עלויות משתנות ועלויות קבועות בחלוקה לפי מגזרים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
מגזרים						
סה"כ	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	אספקה	חלוקה	הולכה	ייצור	
קבועות:						
2,520	40	252	878	160	1,190	שכר .....
4,274	-	56	1,433	587	2,198	פחת והפחתות .....
1,918	71	211	446	245	945	אחרות .....
8,712	111	519	2,757	992	4,333	סה"כ קבועות
משתנות:						
7,296	-	-	-	-	7,296	דלקים .....
6,860	-	5	2,716	11	4,128	רכישות חשמל והתחשבנות עם נגה, נטו
14,156	-	5	2,716	11	11,424	סה"כ משתנות
22,868	111	524	5,473	1,003	15,757	סה"כ עלויות משיכות .....

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
מגזרים						
סה"כ	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	אספקה	חלוקה	הולכה	ייצור	
קבועות:						
2,529	17	258	868	165	1,221	שכר .....
4,761	-	49	1,374	555	2,783	פחת והפחתות .....
1,627	49	167	389	210	812	אחרות .....
8,917	66	474	2,631	930	4,816	
משתנות:						
9,224	-	-	-	-	9,224	דלקים .....
5,933	-	7	2,977	22	2,927	רכישות חשמל והתחשבנות עם נגה, נטו
15,157	-	7	2,977	22	12,151	
24,074	66	481	5,608	952	16,967	סה"כ עלויות משיכות .....

סוגי ההוצאות העיקריות הקיימות לחברה הן: דלקים, פחת, שכר, ציוד וחומרים והוצאות אחרות. עלויות דלקים בחברה הינן בעיקרן עלויות משתנות.

הוצאות פחת, שכר, ציוד וחומרים הינן עלויות קבועות ברובן אשר החברה אינה יכולה להשפיע עליהן באופן מהותי בטווח הקצר, מהסיבות המנויות להלן:

- (א) עלויות רכוש קבוע אשר קיים לחברה (פחת).
- (ב) הסכמי עבודה עם מרבית העובדים (שכר ואחרות).
- (ג) הסכמי רכישה מספקים, ועלויות בלתי נמנעות אחרות (כגון ארנונה ושמירה).

לפרטים בדבר הסברי הדירקטוריון אודות התפתחויות שחלו בתוצאות הכספיות של החברה, ראה הסברים בסעיף 3 ו-4 בדוח הדירקטוריון.
לפרטים בדבר הכנסות החברה, רווחיה, נכסיה והתחייבויותיה, בחלוקה לפי מגזרי פעילות, ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

6 סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה

להלן הערכותיה של החברה באשר למגמות, האירועים וההתפתחויות בסביבה המקור-כלכלית של החברה, שיש להם או שצפויה להיות להם השפעה מהותית על התפתחויות בחברה או על תוצאותיה העסקיות וכן ההשלכות בגינם על החברה.

6.1 רגולציה בתחומי פעילות החברה

פעילותה של החברה מושפעת במידה רבה מהרגולציה החלה על פעילותה, ובכללה הוראות חוק משק החשמל ותקנותיו, מכוחם ניתנים לה רישיונות לפעילותה, מדיניות הממשלה והחלטותיה (לרבות החלטות משרד האנרגיה והתשתיות, המשרד להגנת הסביבה ומשרד האוצר), אמות מידה (כפי שמפורסמות מעת לעת ברשומות) והחלטות רשות החשמל⁶ (לרבות בקשר לתעריף החשמל הנקבע על-ידי רשות החשמל ונגבה מלקוחות החברה), הוראות חוק החברות והתקנות מכוחו (בין היתר לעניין אופן התנהלות החברה כחברה ציבורית), הוראות חוק החברות הממשלתיות והתקנות מכוחו והחלטות רשות החברות הממשלתיות (בין היתר לעניין התנהלות החברה כחברה ממשלתית, אופן קבלת החלטות על-ידי האורגנים שלה, אופן עריכת דוחותיה הכספיים, מינוי דירקטורים ובעלי תפקידים מיוחדים ועוד), הוראות חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 ("חוק משק הגז") והחלטות רשות הגז הטבעי ("רשות הגז"), הוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 ("חוק התחרות הכלכלית") והחלטות רשות התחרות והממונה על התחרות (מכוח היותה של החברה מונופול או מכוח התקשרותה בהסכמים המחייבים קבלת אישור רשות התחרות), הוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ("חוק יסודות התקציב") (החברה הינה "גוף מתוקצב" כמשמעו בחוק האמור), הוראות חוק ניירות ערך והתקנות מכוחו והנחיות רשות ניירות ערך (מכוח היות החברה תאגיד מדווח וחברה ציבורית, כהגדרת מונחים אלה בחוק החברות), הוראות החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 ("חוק הריכוזיות") ורגולציה הנוגעת לרישוי עסקים, לתכנון ובניה ולאיכות הסביבה (ראה סעיפים 7.12, 7.12.8, 9.9, 21.3) וכן דברי חקיקה נוספים, כמפורט בין היתר בסעיף 22.4.1. לפירוט בדבר מגבלות ופיקוח על פעילות החברה ראה סעיף 22.
לפרטים נוספים בדבר גורם הסיכון ראה סעיף 29.1. להלן.

6.2 מצב ביטחוני, גיאופוליטי וכלכלי בישראל וסביבתה

המצב הכלכלי, פוליטי וביטחוני במדינת ישראל משפיע באופן ישיר על החברה, אשר נכסיה ופעילותה מצויים בישראל. לפרטים נוספים, לרבות ביחס להשפעות מלחמת "חרבות ברזל" על החברה ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים של החברה. לפרטים בדבר גורם הסיכון ראה סעיף 29.1.1.

האמור בדוח זה ובדוחות הכספיים של החברה, ביחס להערכת החברה על השפעות מלחמת חרבות ברזל על החברה ותוצאותיה, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המבוסס על מידע והערכות המצויים בפני החברה למועד דוח זה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהותית מכפי שנצפה, וזאת בין היתר כתוצאה מגורמים שאינם בשליטת החברה, לרבות אי הוודאות הרבה ביחס להיקף המלחמה והתמשכותה, השפעתה על כלכלת ישראל ובכלל על משק החשמל וכן החלטות רגולטוריות שיתקבלו בהקשר זה.

6.3 גז טבעי

לצורך ייצור החשמל, תלויה החברה במידה רבה באספקת הגז הטבעי משדות "תמר", "לווייתן" ו"כריש". קיימים סיכונים למחסור באספקת הגז הטבעי עקב מגבלות ספקי הגז ו/או מגבלות הקשורות למערכת הולכת הגז הטבעי ו/או מדיניות ייצוא הגז ביחס לביקושים המקומיים.
לסיכונים אלה מתווספת העובדה שלחברה אין אמצעים לאחסן את הגז הטבעי.
לפרטים בדבר ההשלכות העשויות להיות לשיבושים באספקת הגז הטבעי, הידלדלות או תקלות במאגרי גז טבעי בישראל והפרות חוזי הרכש על ידי ספקי הגז, וכן השלכות אפשריות העשויות להיות למלחמת "חרבות ברזל" בהקשר זה ראה ביאור 1 n3 בדוחות הכספיים וכן סעיף 29.2.2 להלן.

⁶ במסגרת תיקון שבוצע לחוק משק החשמל ונכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016, הוקמה במשרד האנרגיה (משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים דאז) רשות חדשה בשם "רשות החשמל", וזאת במקומם של הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל ומינהל החשמל במשרד האנרגיה והמים. בהתאם לאמור, בדוח זה, יש לפרש את המונח "רשות החשמל" בשים לב לתאריכים אליו הוא מתייחס – ככל שמדובר במידע המתייחס למועדים הקודמים ליום 1 בינואר 2016, הרי שהכוונה היא לרשות לשירותים ציבוריים – חשמל; ככל שמדובר במידע המתייחס למועדים החל מיום 1 בינואר 2016 והלאה, הרי שהכוונה היא לרשות החשמל אשר הוקמה במסגרת התיקון לחוק משק החשמל כאמור.

6.4.1 שינויים בשערי מטבע

מאחר שמרבית עלויות ההון וחלק מעלויות התפעול המוכרות בתעריף החשמל הינן בשקלים חדשים וצמודות מדד, בעוד שכ- 33% מההתחייבויות הפיננסיות לטווח ארוך של החברה ללא חכירות ולפני ביצוע עסקאות הגנה, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, נקובות במטבע חוץ (בדולר, יורו ויין יפני), החברה חשופה לשינויים בשערי החליפין של מטבעות אלו. נכון לשנת 2023, שיעור הפיחות המשוקלל של השקל, אל מול המטבעות בהם נקובות ההתחייבויות הפיננסיות של החברה, בניכוי פיקדונות במט"ח ולמעט ההלוואה למימון פרויקט הולכת הגז אשר בגינה החברה אינה חשופה לשינויים בשערי מטבע, הוא כ- 2.6% לעומת הפיחות המשוקלל של השקל בשנת 2022 של כ- 11.3%. התנודות בשערי החליפין משפיעות על הוצאות החברה (פיננסיות ואחרות) ועל תוצאות פעילותה. יחד עם זאת, רוב ההתחייבויות אלו מגודרות באמצעות עסקאות הגנה. לפירוט נוסף בדבר חשיפת החברה לשינויים בשערי המטבע ומדיניות החברה בהיחול חשיפה זו, ראה ביאור 26 בדוחות הכספיים.

בנוסף, החברה רוכשת דלקים בעיקר בדולר, כאשר תעריף החשמל כולל הכרה בהוצאות הדלקים לפי שער החליפין המוגדר בנוסחת המחיר הנורמטיבית. החברה מבצעת הגנות חלקיות על שער החליפין של חלק מתשלומי הדלק בגין פער הזמנים בין מועד ההכרה התעריפי במחיר הדולרי לבין מועד התשלום בפועל.

לפרטים בדבר תעריף החשמל ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

6.4.2 שינויים במדד

מרבית עלויות ההון וחלק מעלויות התפעול המוכרות בתעריף החשמל צמודות למדד המחירים לצרכן ("המדד"). לחברה הוצאות הצמודות למדד, הנובעות בעיקרן מההתחייבויות הפיננסיות של החברה הנקובות במטבע שקל חדש וצמודות למדד. בנוסף, לחברה התחייבויות פיננסיות נומינליות בשקל חדש אשר אינן צמודות למדד, אשר בגינן החברה בוחנת באופן תקופתי כדאיות כלכלית לביצוע הגנה כלפי השינוי במדד המחירים לצרכן. לפרטים נוספים ראה ביאור 26 בדוחות הכספיים.

6.5 מדיניות ממשלת ישראל בקשר להגברת התחרות במשק החשמל וייעול צריכת האנרגיההחברה כמונופולין

למועד הדוח, החברה מייצרת, מוליכה, מחלקת ומספקת חשמל במדינת ישראל. בחודש ינואר 1999 הוכרזה החברה על ידי הממונה על התחרות ("הממונה" ובאותו מועד – הממונה על ההגבלים העסקיים) כמונופולין בתחומי אספקת חשמל (ייצור חשמל ומכירתו), הולכת חשמל וחלוקתו ומתן שירותי גיבוי לצרכני החשמל ויצרניו. יחד עם זאת, בשנים האחרונות, עם כניסת יצרני החשמל הפרטיים חלה ירידה תלולה בנתח השוק של החברה במכירת חשמל לצרכני חשמל גדולים (צרכני מתח עליון וגבוה) ובשנת 2016 נתח השוק של החברה במכירת חשמל לצרכנים גדולים ירד לראשונה אל מתחת ל- 50% כמו כן בשנת 2023 ירד נתח הייצור של החברה לראשונה אל מתחת ל- 50% מכלל הייצור במשק.

אנרגיות מתחדשות

בחודש יולי 2020 קבע שר האנרגיה עקרונות מדיניות לעניין הגדלת יעדי ייצור חשמל באנרגיות מתחדשות ל- 30% עד לשנת 2030. בחודש אוקטובר 2020 התקבלה החלטת ממשלה מס' 465 בנושא קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל ותיקון החלטות הממשלה, אשר אימצה את עקרונות המדיניות שקבע השר כאמור. בנוסף, קבעה הממשלה יעד ביניים של 20% ייצור חשמל באנרגיות מתחדשות עד ליום 31 בדצמבר 2025. בתאריך 14 במרס 2022 אישרה הממשלה, כחלק מהתמודדות המדינה עם משבר האקלים, עדכון לתכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום האוויר בישראל. ביום 29 במאי 2022 פרסמו רשות החשמל ומשרד האנרגיה והתשתיות ("משרד האנרגיה") תוכנית פעולה אופרטיבית להגעה ליעדי ייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות לשנת 2025 ולשנת 2030.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1ג בדוחות הכספיים.

התייעלות אנרגטית

מדינת ישראל פועלת לחיסכון בצריכה (הפחתת ביקושים). כך, בין היתר, נוקט משרד האנרגיה צעדים להגברת המודעות להתייעלות אנרגטית. החברה פועלת אף היא בהתאם למדיניות זו, ומעודדת את צרכניה ל"צרכנות נבונה" של חשמל⁷ וכן פועלת לצמצום צריכת האנרגיה באתריה.

לפרטים בדבר מהלכים שמקדמת החברה על מנת לעמוד ביעדי הייצור באנרגיות מתחדשות, ראה ביאור 1ג בדוחות הכספיים.

אגירת אנרגיה

לפרטים בדבר אגירת אנרגיה ראה סעיף 8.7.6 להלן.

6.6 גיוס אשראי

לפרטים ראה סעיף 29.3.1.

תקופות של מזג אוויר "קיצוני" (חורף קשה או קיץ חם במיוחד), עשויות להשפיע על היקף הביקוש לחשמל, כמו גם על אמינות אספקת החשמל ויכולתה של החברה לספק חשמל לכלל צרכניה.

החברה נערכת באופן מתמיד ולפי מתודולוגיה סדורה על מנת להתמודד עם מצבי קיצון, המתאפיינים, בין היתר, בביקושי שיא לחשמל. החברה מבצעת הערכות לקיץ בהתאם לנוהל חברה הן מבחינת זמינות יחידות הייצור והן מבחינת מלאי דלקים זמין. בנוסף, החברה נערכת לשיאי קיץ וחורף באמצעות תחזוקה ושיפוץ יחידות הייצור בהיקפים אשר נועדו להבטיח את אמינותם כנדרש. בשנים האחרונות חל גידול בהיקף הייצור המותקן במשק החשמל, בעיקר כתוצאה מכניסה של יח"פים לפעילות ייצור במשק החשמל וכן שילובן של אנרגיות מתחדשות באופן אשר מקטין את ההשפעה הפוטנציאלית של תנאי מזג אוויר קיצוני על אמינות אספקת החשמל.

לפרטים נוספים על פעילות יח"פים ראו סעיף 7.4.1.2 להלן.

יצוין כי ברבעון האחרון של שנת 2021, הוקמה ועדת היגוי עליונה בראשות המנכ"ל להיערכות החברה לאירועי אסונות טבע, כתוצאה ממשבר האקלים. במקביל, פועלות 6 ועדות משנה, בראשות סמנכ"לים, לריכוז הטיפול והיערכות, בתחומי הייצור, ההולכה וההשנאה, החלוקה, משק לשעת חרום, דוברות ושירות ומחשוב ותקשורת.

לפרטים נוספים ראה סעיף 29.1.2 להלן.

אירועים גלובליים

6.8

קריסת עגורן ברונטנברג

ביום 13 במרס 2023, בעקבות מזג אוויר קיצוני, קרס לים עגורן במזח הפחם בתחנת הכוח "רוטנברג". לפרטים בדבר השפעות קריסת העגורן ברונטנברג, ראה ביאור 1n1 בדוחות הכספיים.

מלחמת רוסיה אוקראינה

לפרטים בדבר ההשפעות של המלחמה אשר פרצה בחודש פברואר 2022 על החברה ראו ביאור 2n1 בדוחות הכספיים.

מלחמת חרבות ברזל

לפרטים בדבר השפעות צפויות ואפשריות של מלחמת "חרבות ברזל" על תוצאות הפעילות של החברה, מצבה הכספי ותזרימי המזומנים שלה ראו ביאור 3n1 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר החלטות רשות החשמל בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ראו ביאור 3כד בדוחות הכספיים.

האמור בדוח זה ובדוחות הכספיים של החברה, ביחס להערכת החברה על השפעות מלחמת חרבות ברזל על החברה ותוצאותיה, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המבוסס על מידע והערכות המצויים בפני החברה למועד דוח זה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהותית מכפי שנצפה, וזאת בין היתר כתוצאה מגורמים שאינם בשליטת החברה, לרבות אי הוודאות הרבה ביחס להיקף המלחמה והתמשכותה, השפעתה על כלכלת ישראל ובכלל זה על משק החשמל וכן החלטות רגולטורים שיתקבלו בהקשר זה.

חלק 3: תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

להלן יובא פירוט נפרד בדבר כל תחום פעילות של החברה. לתיאור עניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה, ראה חלק 4 להלן.

7 מגזר הייצור

7.1 מידע כללי על מגזר הייצור

7.1.1 מבנה תחום הפעילות ושינויים החלים בו

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, החברה מחזיקה ומפעילה חמישה עשר (15) אתרים של תחנות כוח עם כושר ייצור מותקן כולל של 10,955 מגה-וואט. האתרים, המצויים בכל שטח מדינת ישראל, ממוקמים על גבי מקרקעין הנמצאים בעיקרם בבעלות החברה או מוחכרים על-ידי החברה מהמדינה. כל אחד מאתרי תחנות הכוח של החברה כולל יחידה אחת או מספר יחידות נפרדות לייצור חשמל. ביום 31 בדצמבר 2023 היו לחברה חמישים (50) יחידות ייצור, מתוכן שש עשרה (16) יחידות ייצור קיטוריות, תשע (9) יחידות טורבינות גז במחזור משולב ("מחז"מ"), שש עשרה (16) יחידות טורבינות גז סילוניות⁸ ותשע (9) יחידות טורבינות גז תעשייתיות⁹ (חלף, לפי העניין, חמישים ושתיים (52) יחידות ייצור, מתוכן אחד עשר (11) מחז"מים ותשע (9) יחידות טורבינות גז תעשייתיות דאשתקד).

במסגרת יישום השינוי המבני, החברה מפחיתה את פעילותה במגזר הייצור ובמסגרת זו מכרה וצפויה למכור לצדדים שלישיים, חמישה (5) אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז (בסך הכל), לרבות התשתיות והקרקע של כל אתר ("אתרי הייצור הנמכרים"). במסגרת זו, וכחלק מיישום מתווה השינוי המבני, מכרה החברה את אתרי הייצור אלון תבור, חגית (מזרח), רמת חובב וצפויה להשלים את מכירת אשכול עד לתום המחצית הראשונה של שנת 2024. לפרטים נוספים בדבר יישום השינוי המבני, וכן בנוגע להליך מכירת תחנת הכוח אשכול ראה ביאורים 1ה ו-3 בדוחות הכספיים.

בהתאם לשינוי המבני, רישיונות הייצור של יחידות הייצור של החברה שאינן נכללות באתרי הייצור הנמכרים, יעמדו בתוקפם עד תום משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור, כאשר רשות החשמל תקבע מהו משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור כאמור. למועד הדוח, טרם התקבלה החלטת מליאת הרשות כאמור.

בנוסף, במסגרת יישום השינוי המבני, הוקמה בחודש מרס 2020 חברת נתיב האור, שהינה חברת בת בבעלות מלאה של החברה, אשר מקימה, באמצעות החברה, שני מחז"מים בטכנולוגיית H המופעלים באמצעות גז טבעי באתר אורות רבין בהספק מותקן של כ-1200 מגה-וואט עם אפשרות סטייה של 5% כלפי מעלה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1ה9 בדוחות הכספיים.

למעט כמפורט לעיל, בהתאם למתווה השינוי המבני החברה או חברת נתיב האור, לא תקים, תשחלף, תפעיל, תתכנן, תתחזק או תעסוק בפיתוח של תחנות כוח בישראל, בין בעצמה ובין כקבלן עבור גורם שלישי וכן לא תעסוק בייצור חשמל, לרבות במסגרת של מיקרוגנרציה או אנרגיות מתחדשות בישראל. בנוסף, החברה לא תפעל לקבלת רישיונות ייצור חדשים או להקמת תחנות ייצור חשמל חדשות או לשחלוף תחנות קיימות וכן לא תפעל לקבלת אישורים לתפעול תחנות כוח עבור גורמים אחרים בישראל. עם זאת, אין באמור לעיל כדי למנוע מהחברה או מחברת נתיב האור לעסוק בתפעול ותחזוקה של תחנות הכוח שלהן והתכנון הנדרש לשם פעולות אלה. כאמור, חברת נתיב האור רשאית להקים ולתפעל שני מחז"מים ולבקש רישיונות ייצור בגינם. לפרטים נוספים בדבר חברת נתיב האור והפעולות המבוצעות להקמת שני מחז"מים על ידיה, ראה ביאור 1ה9 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר ההשפעות העשויות להיות ליישום מתווה השינוי המבני על החברה וכן בקשר לפעולות החברה בקשר עם יישום מתווה השינוי המבני, ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר האופן בו צפוי השינוי המבני להשפיע על החברה בתחום התחרות, ראה סעיף 7.4.3 להלן.

החברה מפעילה את יחידות הייצור בהתאם להוראות המועברות מחברת נגה. הוראות אלה מתבססות בין השאר על מגבלות סביבתיות, עלויות הדלקים לקוט"ש¹⁰ מיוצר, אילוצים תפעוליים ומערכתיים. בדרך כלל מופעלות היחידות של החברה על בסיס סדר העדיפות הבא: יחידות ייצור קיטוריות המופעלות בפחם בעומס מינימלי, יחידות מחז"מ המופעלות בגז טבעי, יחידות ייצור קיטוריות מוסבות לגז, יחידות טורבינות גז פתוחות המופעלות בגז טבעי ולבסוף הגדלת ייצור ביחידות פחמיות עד לעומס מרבי וסולר, כאשר סדר זה משתנה בהתאם לאילוצי המערכת ו/או אילוצים סביבתיים. במידת הצורך, בעיקר בתקופות של שיאי ביקוש, מופעלות בסולר יחידות גיבוי מסוג טורבינות גז תעשייתיות וטורבינות גז סלוניות, אשר ניתן להניע ולהפסיק את פעילותן בזמן קצר יותר יחסית ליחידות הייצור הקיטוריות, אך מנגד עלות הפעלתן יקרה יותר. הגורם המחליט על תמהיל התחנות המופעלות בכל עת היא חברת נגה, בכפוף לרגולציה החלה על החברה, המוסדרת, בין היתר, באמות המידה¹¹ ובהחלטות רשות החשמל, החלטות שר האנרגיה ורגולציה של המשרד להגנת הסביבה.

לפרטים בדבר צווים של שר האנרגיה בעניין הפחתת היקף ייצור החשמל ביחידות הייצור הפחמיות וכן בדבר היתרי הפליטה לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 ("חוק אוויר נקי"), לאתרי תחנות הכוח הפחמיות אורות רבין ורוטנברג והסבה לגז, ראה ביאור 1ז1 בדוחות הכספיים.

היקפי ייצור החשמל ועיתויו מוכתבים על-ידי נתוני צריכת החשמל על-ידי הצרכנים הסופיים בכל רגע נתון. לפירוט בדבר העונתיות בצריכת חשמל, ראה סעיף 12 להלן. לפירוט בדבר התפתחויות בצריכת החשמל, שיאי ביקוש שנרשמו ומגמות בביקושים, ראה סעיף 7.5 להלן.

8 טורבינה המורכבת ממנוע סילון תעופתי המונע בסולר, אשר חובר לגנרטור לצורך ייצור אנרגיה חשמלית. עלויות הייצור של יחידות אלו גבוהות במיוחד בשל עלות הגבוהה של הסולר והשימוש בהן נעשה במצבי דחק ובשיאי ביקוש בלבד. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.1.1.1(ב).

9 טורבינה המופעלת באמצעות מנוע סילון תעשייתיים, המונעים בסולר עם אפשרות להסבה לעבודה בגז טבעי.

10 קילוואט שעה ("קוט"ש). "קילוואט" ("ק"ו") - יחידת מידה למדידת הספק. אחד קילוואט שווה לאלף וואט. "קוט"ש" - יחידת אנרגיה השווה לצריכה רצופה של קילוואט במשך שעה אחת.

11 ספר אמות המידה מפורסם לציבור באתר רשות החשמל בכתובת: <http://www.pua.gov.il/31-339-he/Electricity.aspx>. לפירוט בדבר ספר אמות המידה ראה סעיף 22.1.3.1.

שימוש בגז טבעי לייצור חשמל מקטין את זיהום האוויר ופליטות גזי החממה הנוצרים בתהליך ייצור חשמל בדלקים אחרים כגון פחם ודלק נוזלי. על אף תהליך המעבר לשימוש בגז טבעי לצורך הפקת חשמל והסבת יחידות הייצור הקיטוריות להפעלתן באמצעות גז טבעי, אשר החל בפברואר 2004 כמפורט להלן, החברה החליטה לשמר את יכולתן של תחנות הכוח הקיטוריות להיות "דו-דלקיות"¹², והן תוכלנה לייצר חשמל הן באמצעות גז טבעי והן באמצעות דלק נוזלי וזאת בנוסף לתחנות "דו-דלקיות" הניתנות להפעלה הן בפחם (כדלק ראשי) והן במזוט כמפורט בסעיף 7.1.1.1 להלן, וזאת כדי לשמר את יכולתן לייצר חשמל גם בעת מחסור באספקת גז טבעי, או עקב תקלה באספקתו. לפרטים נוספים בדבר מדיניות הממשלה להגברת התחרות במשק החשמל ראה סעיף 6.5 לעיל. בנוסף, על-פי סעיף 17 (א) לחוק משק החשמל, החברה, כספק שרות חיוני, מחויבת לרכוש חשמל המיוצר על-ידי יח"פים במתח גבוה ומתח נמוך. לפירוט נוסף בדבר יצרני חשמל פרטיים והתחרות בתחום פעילות ייצור החשמל ראה סעיף 7.4 להלן.

היחידות בהן נעשה שימוש במזוט כדלק משני הן:

יחידות 6-9 באשכול המופעלות דרך קבע בגז טבעי, השימוש במזוט כדלק משני הינו בהתאם לצורך ובכפוף להוראות היתרי הפליטה. יחידות אלה מיועדות למכירה ליצרן פרטי במסגרת יישום השינוי המבני בחברה. המכירה צפויה להסתיים עד סוף מחצית ראשונה של שנת 2024.

יחידות 5-6 באתר אורות רבין ויחידות 2-4 באתר רוטנברג המופעלות דרך קבע בפחם, עם מזוט כדלק גיבוי. יחידות אלה מיועדות לעבור הסבה מדורגת לעבודה בגז טבעי. יחידה מס' 1 ברוטנברג עברה הסבה לגז במהלך שנת 2023. במסגרת ההסבה לגז תבוטל יכולת העבודה במזוט. פרויקט ההסבה החל בחודש מארס 2022 וצפוי להימשך מספר שנים. במועד הוצאת היחידה האחרונה להסבה – צפויה להסתיים כליל תקופת השימוש במזוט בחברת החשמל. לפרטים אודות הסבת היחידות הפחמיות לשימוש בגז טבעי ובנוגע להחלטות דירקטוריון החברה בנושא ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפרטים אודות צמצום השימוש בפחם והתקשרויות לרכישת גז טבעי ראה סעיף 7.9.2 להלן.

פרויקט רציפות תפקודית

לפרטים בדבר חיבור תחנות כח פרטיות לצנרת דלקים באמצעות הקמת קו ייעודי במסגרת פרויקט רציפות תפקודית והכרה לחברה בעלויות הקמת הקו, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

להלן טבלה המפרטת את יחידות הייצור, לסוגיהן, ואת כושר הייצור במגה-וואט ליום 31 בדצמבר 2023:

סוג היחידה	האתר	מספר יחידות	כושר ייצור מותקן (במגה-וואט)
<u>יחידות ייצור קיטוריות</u>			
יחידות פחמיות			
פחם דלק ראשי, מזוט דלק משני (ביח' 5-6 בלבד)	אורות רבין (מאור דוד א, ב)	6	2,590
פחם דלק ראשי, מזוט דלק משני	רוטנברג	3	1,675
סך הכל יחידות פחמיות		9	4,265
יחידות מוסבות לגז טבעי			
גז טבעי דלק ראשי, מזוט דלק משני	אשכול	4	912
גז טבעי דלק ראשי, פחם דלק משני	רוטנברג	1	575
גז טבעי דלק ראשי	רדינג	2	428
סך הכל יחידות קיטוריות מוסבות לגז		7	1,915
		16	6,180
<u>טורבינות גז</u>			
טורבינות גז תעשייתיות			
	צפית	2	220
	אילת	1	34
	עטרות	2	68
	גזר	4	592
סך הכל טורבינות גז תעשייתיות		9	914
טורבינות גז סילוניות			
	הרטוב	1	40
	איתן	1	40
	רעננה	1	11
	קיסריה	3	130
	חיפה	2	80
	כינרות	2	80
	אורות רבין	1	15
	רוטנברג	2	40
	אשכול	1	10
	אילת	2	58
סך הכל טורבינות גז סילוניות		16	504
		25	1,418
<u>טורבינות גז במחזור משולב</u>			
	חגית	2	734
	אשכול	2	771
	גזר	2	744
	צפית	1	360
	חיפה	2	748
סך הכל יחידות במחזור משולב		9	3,357
		50	10,955

7.1.1.1 להלן פירוט יחידות הייצור של החברה

(א) יחידות ייצור קיטוריות

יחידות הייצור הקיטוריות של החברה, המייצרות חשמל באמצעות טורבינות קיטור, מופעלות כאמור באמצעות פחם או גז טבעי כדלק ראשי. חלק מיחידות הייצור, כמפורט בטבלה לעיל, הינן "דו-דלקיות", כלומר ניתנות להפעלה הן בפחם (כדלק ראשי) והן במזוט, או שניתנות להפעלה הן בגז טבעי (כדלק ראשי) והן במזוט, יחידה 1 ברוטנברג גז טבעי כדלק ראשי ופחם כדלק משני.

(ב) טורבינות גז במחזור פתוח¹³

טורבינות הגז נחלקות לשני סוגים: טורבינות גז סילוניות וטורבינות גז תעשייתיות.

הקמת טורבינות גז תעשייתיות וסילוניות (כולן במחזור פתוח) כרוכה בהשקעות נמוכות יחסית ומשך הקמתן קצר. יחד עם זאת, ייצור החשמל באמצעות יחידות טורבינות גז סילוניות יקר יותר מאשר ייצורו באמצעות יחידות ייצור קיטוריות או טורבינות גז תעשייתיות. ניתן להניע ולהפסיק פעילותן של טורבינות גז בזמן קצר יותר יחסית להנעה ולהפסקה של יחידות הייצור הקיטוריות. משום כך, בדרך כלל, מפעילה החברה את טורבינות הגז הסילוניות והתעשייתיות במחזור פתוח בעיקר בתקופות של ביקושי שיא.

(ג) יחידות ייצור במחזור משולב (מחז"מ)

המחז"מ הוא שילוב של טורבינת גז תעשייתית וטורבינת קיטור. בטכנולוגית מחזור משולב, החום השירי הנפלט מטורבינת גז תעשייתית מנוצל ונעשה בו שימוש להפעלת טורבינה קיטורית נוספת ללא תוספת של דלק לייצור, כך שבמקום שהגזים ייפלטו לאוויר (בטמפרטורה גבוהה), הם משמשים לצורך ייצור נוסף של חשמל. פעולה זו תורמת הן לחיסכון (בצריכת הדלק הסגולית) בניצול הדלק והן לשמירה על איכות הסביבה, משום שכושר הייצור גדל בלי שגדלה פליטת המזהמים לאוויר.

7.1.1.2 ייצור באמצעות גז טבעי

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, כ- 53.5% מסך יכולת הייצור המותקנת והכוללת של החברה הינה באמצעות יחידות הניתנות להפעלה בגז טבעי.

7.1.1.3 משך השימוש ביחידות הייצור

לפרטים בדבר אורך החיים השימושיים של יחידות הייצור של החברה, ראה ביאור n2 בדוחות הכספיים.

7.1.2 מגבלה, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

פעילות החברה במגזר הייצור, בדומה לשאר תחומי פעילותה, מותנית בקבלת רישיונות מכוח חוק משק החשמל וכפופה למגבלות הקבועות בסעיף 6א לחוק משק החשמל (בשים לב להוראות המעבר הקבועות בסעיף 6א לחוק זה) ולחוקים שונים. לפרטים נוספים ראה סעיף 22 להלן.

לפירוט אודות הוראות חוק משק החשמל ביחס לשינוי המבני, ראה ביאור n1 בדוחות הכספיים וסעיף 1.3 לעיל.

למועד הדוח, לחברה 48 רישיונות ייצור, אשר ניתנו לכל יחידת ייצור בנפרד ("רישיונות הייצור"). לפרטים בדבר התיקון לחוק משק החשמל, אשר כולל, בין היתר, תיקונים לתוקפם של רישיונות החברה, ראה סעיף 1.3 לעיל וביאור n1 בדוחות הכספיים.

הכנסות החברה במגזר הייצור מושפעות מתעריף החשמל אשר נקבע על ידי רשות החשמל בהתאם לחוק משק החשמל. לפרטים אודות תעריף החשמל ואופן קביעתו, ראה ביאור n3 בדוחות הכספיים.

7.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום ייצור החשמל וברווחיות

להערכת החברה, הגורמים העיקריים העשויים להשפיע על היקף הפעילות בתחום וברווחיותו הינם יישום השינוי המבני, הכולל הפחתת פעילות החברה במגזר הייצור (לרבות באמצעות מכירת אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז) והקמת שני מחז"מים חדשים על ידי חברת הבת לייצור, סגירת תחנות כוח פחמיות, הסבתן לגז ו/או הפחתת פעילותן וכן שינוי בתעריפי החשמל הנקבעים על-ידי רשות החשמל וטיב והיקף האסדרות של רשות החשמל, שיאפשרו שילוב וחיבור מתקני ייצור חדשים בכל סוגי הטכנולוגיות שיחברו לרשת החשמל.

7.1.4 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בו

להערכת החברה, ההצלחה העסקית, כמו גם עמידת החברה במתווה התעריף של מגזר הייצור, תלויה, בין היתר, בזמינות הגז מספקיה של החברה, בהכרה בסך העלויות הדרושות לייצור החשמל בתעריף החשמל, ובהחלטות הגורמים הרגולטוריים הרלוונטיים ביחס לפעילותה של החברה במגזר הייצור, כמו גם התמודדותה של החברה עם התחרות במגזר זה (לפרטים נוספים ראה סעיף 7.4). בנוסף, הצלחת החברה תהיה מושפעת מהצלחתה לעמוד בלוח הזמנים שנקבע לביצוע השינוי המבני, הן ביחס למכירת יחידות ייצור והן ביחס להקמת שני המחז"מים באתר אורות רבין. לפרטים בעניין עיקרי השינוי המבני במגזר הייצור, ראה ביאור n1 בדוחות הכספיים.

¹³ מחזור פתוח – יחידת ייצור מסוג טורבינת גז סילונית או תעשייתית, הפועלת על גז או סולר, שאינה כוללת תוספת קיטורית לניצול החום הנפלט מהיחידה.

7.1.5 שינויים במערך הספקים וחומרי הגלם לתחום הפעילות

הספקים וחומרי הגלם לתחום פעילות זה הינם ספקי פחם, גז טבעי, סולר ומזוט המשמשים לייצור החשמל. לפרטים לגבי מערך הספקים וחומרי הגלם, ראה סעיף 7.9 להלן.

לפרטים בדבר צמצום השימוש בפחם ראה ביאור 121 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות סיום השימוש במזוט עם סיום הסבת יחידת ייצור באתרים אורות רבין ורוטנברג להפעלה בגז טבעי ראה סעיף 7.1.1 לעיל.

7.1.6 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

7.1.6.1 חסמי כניסה

להערכת החברה, גופים הפועלים בהיקף ייצור משמעותי בתחום ייצור החשמל נדרשים, בעיקר, להשקעה ראשונית של הון בסכומים מהותיים, בין בדרך של השקעה בהון עצמי ובין בדרך של מימון בנקאי או אחר לצורך הקמת מתקני ייצור, ובהמשך נדרשים לאיתנות פיננסית לצורך תחזוקתם השוטפת. בנוסף, קיימת בתחום רגולציה סבוכה, שבגינה גוף המבקש לייצר חשמל נדרש לעבור הליך לקבלת רישיון יצרן חשמל מרשות החשמל (המתבצע במספר שלבים לאורך תקופה ארוכה), לעמוד בדרישות ובתקני איכות מחמירים, לקבל היתרים לעניין איכות סביבה, איתור אתרים וקבלת היתרי בניה, זמינות חומרי גלם, ובכלל זה דלקים, ועלויותיהם. כמו כן, קיימת חשיבות לידע מקצועי ולניסיון בתחום ייצור החשמל, למוניטין חיובי בענף וכן לזמינות קרקעות לצורך הקמת מתקני ייצור החשמל.

7.1.6.2 חסמי יציאה

חסם היציאה העיקרי מתחום הפעילות הינו הרגולציה המסדירה את פעילות החברה וכן היותה בעלת רישיון "ספק שירות חיוני" על פי חוק משק החשמל.

7.1.7 תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

ייצור אנרגיה חשמלית יכול להתבצע באמצעות דלקים, טכנולוגיות חלופיות לדלקים ולטכנולוגיות הקיימות בחברה, דוגמת אנרגיה סולארית, טורבינות רוח, אגירה שאובה, אגירת אנרגיה ומערכות ייצור חשמל מבוצרות.

7.1.8 מבנה התחרות בתחום ושינויים החלים בו

למועד הדוח, תחום ייצור החשמל בישראל מתאפיין בגידול משמעותי של נתח השוק של אנרגיות מתחדשות ושל יח"פים. כמו כן, במסגרת מתווה השינוי המבני, החברה מכרה את אתרי הייצור אלון תבור, רמת חובב וחגית מזרח. מכירת אתר הייצור אשכול צפויה להסתיים עד תום המחצית הראשונה של שנת 2024.

לפרטים נוספים בדבר מתווה השינוי המבני ראו ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מבנה התחרות בתחום והגידול המתמיד בהיקף הפעילות של יח"פים ושל אנרגיות מתחדשות במגזר הייצור, ראה סעיף 7.4. לפרטים אודות הפעולות שמבצעת החברה ליישום השינוי המבני (לרבות מכירת אלון תבור, רמת חובב וחגית מזרח, מכירת אשכול אשר צפויה להסתיים עד סוף המחצית הראשונה של שנת 2024 והקמת שני המחז"מים על ידי חברת נתיב האור) וההשפעות הצפויות בהקשר זה על מבנה התחרות במגזר הייצור, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים וסעיפים 1.3 ו-7.1.

7.2 מוצרים ושירותים

כאמור, החברה פועלת לאספקת חשמל ללקוחות, החל מייצור החשמל באתרי הייצור ובהמשך הולכתו והשנאתו, עד לחלוקתו ואספקתו לנקודות הקצה של כל אחד מהצרכנים. החשמל המיוצר באתרי הייצור של החברה אינו נמכר לגורמים חיצוניים, אלא מועבר לצרכנים הסופיים באמצעות מגזר ההולכה, ומסופק להם באמצעות מגזר החלוקה וכן משמש כגיבוי ליח"פים.

7.3 פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

לפרטים בדבר הכנסות החברה ממכירות חשמל ששיכו למגזר הייצור בשנת 2023, ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

7.4 תחרות

7.4.1 כללי: ייצור חשמל פרטי - מדיניות הממשלה והחלטות רשות החשמל

7.4.1.1 כללי

מאז חקיקת חוק משק החשמל, מדיניותה של ממשלת ישראל הינה עידוד התחרות במשק החשמל תוך הגדלת כושר ייצור החשמל על-ידי יצרני חשמל פרטיים. בהתאם לכך ממשלת ישראל ורשות החשמל נוקטות צעדים, וביניהם שינויי חקיקה, התקנת תקנות, קבלת החלטות והסדרים אחרים (לרבות פרסום מכרזים), שמטרתם לעודד כניסת יצרני חשמל פרטיים למשק החשמל ובכך לעודד תחרות במגזר הייצור.

בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, החברה לא תפעל בתחום ייצור החשמל בישראל, מלבד הפעילות הקיימת והקמת שני מחז"מים חדשים באתר אורות רבין (באמצעות חברת נתיב האור). בנוסף, החברה מחויבת למכירת חמישה אתרי ייצור בהספק

מותקן כולל של כ- 4,500 מגה-וואט. למועד הדוח, החברה מכרה שלושה (מתוך חמישה) אתרי ייצור בהספק מותקן כולל של כ- 2,380 מגה-וואט ונמצאת בהליך מכירת אתר אשכול.

לפרטים בנושא אסדרת פעילות יחידות הייצור אתר אשכול לאחר מכירתו, ראה ביאור 3'ח בדוחות הכספיים. לפרטים בנושא החלטת השר על עתיד תחנת הייצור רידינג ראו סעיף 7.12.8 להלן.

כמו כן, ביום 25 באוקטובר 2020 התקבלה החלטת ממשלה בנושא קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל לפיה היעד לייצור חשמל באנרגיה מתחדשת לשנת 2030 הוגדל לשיעור של 30% ועודכן יעד ביניים של 20% עד ליום 31 בדצמבר 2025.

במהלך השנים האחרונות פרסמה רשות החשמל מספר הסדרות והחלטות שמטרתן השגת יעדי הממשלה להגברת התחרות במשק החשמל ולייצור חשמל באנרגיה מתחדשת.

לפרטים נוספים אודות מדיניות ממשלת ישראל בקשר להגברת התחרות במשק החשמל, ראה סעיף 6.5 לעיל. לעיקרי השינוי המבני והשפעותיו על פעילות החברה במגזר הייצור ראה ביאור 1'ה בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.

ביום 6 במרס 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא תיקון אמות המידה לצורך החלת מודל השוק על היצרנות הפרטית הקיימת ועל אנרגיות מתחדשות בהולכה. החלטה זו מתקנת את הרגולציה הקיימת ליצרנים ברשת ההולכה בכל סוגי הטכנולוגיה ומחילה עליהם את אמות המידה המסדירות את אופן הפעולה של שוק האנרגיה בישראל, תוך יצירת בסיס רגולטורי אחיד למתקני ייצור ברשת ההולכה מבחינת אופן תשלומי הזמינות, אופן הגשת תכניות הייצור ותכנית העמסה וככל הניתן גם תשלומים עבור האנרגיה. לצד יצירת הבסיס הרגולטורי האחד משמרת הרשות את היכולת של יצרנים הפועלים בעסקאות בילטרליות להמשיך לפעול במתכונת זו ומנגד מאפשרת לאותם יצרנים לרכוש חשמל ממנהל המערכת במחיר שוק ככל שהם מעוניינים בכך. עוד מסדירה ההחלטה את האפשרות של מנהל המערכת להקטין עומס של יצרנים באנרגיה מתחדשת וכן את מנגנון הפיצוי עבור פעולה זו.

ביום 7 בספטמבר 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא מודל שוק למתקני ייצור ואגירה המחוברים או משולבים לרשת החלוקה, במסגרתה מסדירה הרשות את פעילותם של מתקני הייצור ברשת החלוקה ובפרט את האפשרות שלהם למכור חשמל ישירות למספקים. בהתאם להחלטה, החל מיום 1 בינואר 2024 תינתן אפשרות לביצוע עסקאות בילטרליות בין יצרנים בחלוקה לבין מספקים פרטיים ללא אמצעי ייצור אשר להערכת החברה צפויה לשפר את הרווחיות של יצרנים פרטיים.

ביום 9 בינואר 2023 פרסמה החלטת רשות החשמל לעניין עדכון בסיס תעריף למקטע הייצור אשר יחול רטרואקטיבית מיום 1 בפברואר 2022. לפרטים נוספים ראה ביאור 3'ה בדוחות הכספיים. בסיס תעריף זה מכין את התשתית התעריפית לכך שהחברה תעבור בהדרגה להשתתפות בשוק תחרותי על בסיס הצעות מחיר מפוקחות שתתחרינה עם יחידות פרטיות, אם תחליט הרשות על שינוי זה בעתיד.

למיטב ידיעת החברה, המתחרים העיקריים של החברה בתחום הייצור החשמל הינם יצרני החשמל הפרטיים: "או.פי.סי אנרגיה בע"מ", "דוראד אנרגיה בע"מ", "דליה אנרגיות כוח בע"מ", חברת "MRC Alon Tavor Power Ltd.", "Ramat Hovav Power Plant", "Limited Partnership", תחנת הכוח "IPM באר טוביה" ותחנת הכח חגית מזרח.

ההסדרים החקיקתיים והרגולטוריים החלים על היח"פים נקבעו תוך הבחנה בין טכנולוגיות הייצור השונות בהן עושים היח"פים שימוש וכן בין רמות המתח השונות אליהן יחוברו (על-פי הספק המתקן). בהתאם לכך, נקבעו על ידי רשות החשמל הסדרים רלוונטיים אשר משתנים בהתאם לסוגי היח"פים העיקריים, כמפורט להלן:

- א. יח"פ קונבנציונלי -
יצרן המייצר חשמל באמצעות תחנות כוח אלקטרו מכניות המופעלות על ידי דלק פוסילי, כגון תוצרי זיקוק של נפט או גז טבעי.
- ב. יח"פים המייצרים באמצעות מתקני קוגנרציה -
יצרן המפעיל מתקנים המפיקים ממקור אנרגיה אחד, בו זמנית, אנרגיה חשמלית ואנרגיה תרמית שימושית (המשמשת לרוב לצורכי תעשייה ולצרכים פרטיים).
- ג. יח"פים באגירה שאובה ("אנרגיה אגורה") -
יצרן המייצר חשמל על-ידי שימוש במשאבה חשמלית המחוברת לרשת החשמל לצורך שאיבת מים ממאגר מים תחתון למאגר מים עליון, והזרמת המים מהמאגר העליון למאגר התחתון, תוך ניצול הפרשי הגובה ביניהם על מנת להפעיל טורבינה לייצור חשמל. המתקנים יחוברו למערכת הולכה "מתח עליון".
- ד. אגירת אנרגיה חשמלית
מתקני אגירת אנרגיה מאפשרים לאגור אנרגיה המיוצרת במתקני יצור חשמל בטכנולוגיות שונות, בפרק זמן מסוים ולצורך שימוש בפרק זמן מאוחר יותר. באופן זה, ניתן לאגור אנרגיה המיוצרת על ידי מתקנים בטכנולוגיה פוטו-וולטאית ולנצל אותה בשעות הערב, בהן מתקנים אלו אינם יכולים לייצר חשמל. ביום 25 בינואר 2023 פורסמה החלטת רשות החשמל המפרטת את העקרונות וההיקפים שבהם החברה תורשה להקים מתקני אגירה עד שנת 2030. לפרטים נוספים ראה ביאור 3 כג בדוחות הכספיים.
- ה. יח"פים באנרגיה מתחדשת -
יצרן המייצר חשמל באמצעות אנרגיה שמקורה בתהליכים טבעיים מתמשכים כאשר השימוש בהם אינו מביא להתכלותם או להקטנה משמעותית של מאגריהם, כדוגמת: שמש, רוח, מים, פסולת, ביומסה, למעט דלק פוסילי. עיתוי יצור החשמל על-ידי יצרנים אלו תלוי בזמינות מקור האנרגיה עליו מתבססים. מרבית המתקנים מחוברים למערכת החלוקה.

ביום 13 בדצמבר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא הנחיות הרשות למנהל המערכת ובעל רישיון חלוקה להתחייבות חיבור מתקני ייצור באנרגיה מתחדשת והוספת אמת מידה לעניין יסות (קטימה) של מתקני יצור. בהתאם להחלטה, הרשות מנחה את מנהל המערכת לעדכן את מסמך מגבלות ההולכה מיום 22 במאי 2023 כך שיאפשר הוספת מתקני ייצור באנרגיה מתחדשת ברשת החלוקה בהיקף שבין 2,300-2,500 מגה-וואט בשעות קרינת השמש ולפחות 1,000 מגה-וואט בשעות הלילה, כהגדרתן במסמך מגבלות ההולכה, וכן בחלוקה אזורית לתחמ"שים כפי שיתואם בין מנהל המערכת לבין החברה.

7.4.2.1 כללי

החברה, כספק שירות חיוני, מחויבת על-פי חוק משק החשמל:

(1) לתת שירות לכלל הציבור בלא הפליה, בהתאם לאמות המידה שקבעה הרשות, באמינות וביעילות, והכל לפי תנאי רישיונה ולפי כל דין;

(2) לרכוש חשמל מיצרנים ומבעלי רישיון ייצור במתח גבוה ובמתח נמוך, מבעלי רישיון אגירה או ממי שמייצרים או מבצעים אגירה של חשמל הפטורים מחובת רישיון לפי סעיף 3(ב)(1)(א) או (ב) לחוק, כולם או חלקם, ולתת שירותי תשתית ושירותי גיבוי, הכל בהתאם לתנאי רישיונה ולפי כל דין;

יצוין כי חובת רכישת חשמל מבעלי רישיונות ייצור ואגירה המחויבים לרשת ההולכה וכן ממספקים פרטיים בעלי רישיונות ייצור ו/או אספקה עברה לחברת נגה בהתאם לרישיונה וזאת לאחר השלמת מכירת יחידת ניהול המערכת מחברת החשמל ביום 1 בנובמבר 2021.

(3) לתת שירותי גיבוי לבעל רישיון ייצור עצמי, לפי בקשתו, הכל בהתאם לתנאי רישיונה ולפי כל דין;

(4) לפעול להבטחת מתן מלוא שירותיה במשך כל תקופת רישיונה, לרבות מתן שירותים לפי תכנית הפיתוח שאושרה לפי סעיף 19 לחוק, תוך עשיית כל הפעולות הדרושות למתן השירותים כאמור.

לאור האמור, החברה מחויבת:

(א) לחבר את היח"פים לרשת החלוקה וההולכה שלה על מנת לאפשר ליח"פים, בין היתר, להתקשר עם מספקים¹⁴, או לספק חשמל בעצמם לצרכני קצה.

(ב) לתת למבקש חיבור או שילוב מתקן ייצור או אגירה ברשת החלוקה לצורך חיבורו או שילובו לרשת וזאת בכפוף לעמידת המתקן בתנאי סף ותוך שהחברה, בכובעה כמחלק, מציינת את ההגבלות הרלוונטיות שתוחלנה על המתקן.

7.4.2.2 התקשרויות החברה עם יצרני חשמל פרטיים

החל מחודש נובמבר 2021 התקשרויות החברה עם יצרני חשמל פרטיים במתח עליון עברו לאחריותה של חברת נגה.

7.4.3 השלכות התחרות במגזר הייצור על החברה

להערכת החברה, צפויה בשנים הקרובות עלייה נוספת בהיקף הייצור המותקן של יח"פים, לרבות ייצור באמצעות אנרגיות מתחדשות, וזאת במיוחד עם המשך יישום מתווה השינוי המבני. להערכת החברה, לעלייה כאמור עשויות להיות מספר השלכות, בין היתר, כדלקמן:

(א) היקף התחרות

מאז חקיקת חוק משק החשמל בשנת 1996, הממשלה מעודדת כניסת יח"פים למשק החשמל. כמו כן, בהתאם למתווה השינוי המבני, החברה נדרשה להפחית את פעילותה במגזר הייצור ובין היתר מכרה 3 אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז, וצפויה להשלים את מכירת תחנת הכוח אשכול עד לתום המחצית הראשונה של שנת 2024 (לפרטים נוספים, לרבות בדבר אתרי ייצור נוספים אותם החברה צפויה למכור במסגרת יישום השינוי המבני ראו ביאור 1 בדוחות הכספיים). כל אלו יחד עם מדיניות הממשלה לעידוד ייצור מבוזר ואנרגיות מתחדשות צפויים לגרום להמשך ירידה בהיקף הייצור של החברה בשנים הקרובות, ביחס לכלל הייצור במשק.

לעיקרי מתווה השינוי המבני והשפעתו על פעילותה של החברה במגזר הייצור, ראו ביאור 1ה1 בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.

(ב) השפעת התחרות על רווחיות החברה במגזר הייצור

רכיבי התעריף העיקריים במגזר הייצור הינם עלויות הדלקים, עלויות שירותי ההון ועלויות התפעול. בעקבות כניסת היצרנים הפרטיים (ומכירת תחנות הכוח אלון תבור רמת חובב וחגית מזרח במסגרת יישום השינוי המבני), חלה ירידה בהיקף ייצור החשמל בפועל על ידי החברה, אשר להערכת החברה, צפויה להימשך ולהוביל לירידה בעיקר בעלויות הדלקים ובחלק מהוצאות התפעול המשתנות במגזר הייצור.

להערכת החברה, במסגרת הרגולציה הקיימת כיום, רווחיות החברה נגזרת ממבנה הנכסים הפעילים שלה ועל כן אינה אמורה להיפגע מהותית כתוצאה מכניסת יצרנים פרטיים או כתוצאה ממכירת אתרי ייצור של החברה במסגרת יישום השינוי המבני. ככל שהיקף הפעילות והיקף הנכסים קטן כך סך הרווח במקטע זה יקטן. אך החברה אינה חשופה מבחינת כיסוי תעריפי של מלוא הוצאותיה ושיעור הרווחיות לו היא זכאית.

יחד עם זאת, במסגרת בסיס התעריף החדש הוחלט להטיל על החברה סיכוני זמינות באופן שיווצר קשר ישיר בין יכולת החזר העלויות הקבועות של החברה במקטע הייצור (שירותי הון, עלויות תפעול והנהלה וכלליות) לבין שיעור זמינות התחנות בפועל. יחידות החברה משמשות בדרך כלל כיחידות "שאריות" במשק, במטרה לספק את הפער בין הייצור לביקוש בכל רגע נתון. המשך כניסת האנרגיות המתחדשות והגדלת נתח השוק של הייצור הפרטי, עלול להגדיל את פעולות ההדלקה והכיבוי של התחנות ולהוביל לעלייה בשיעורי התקלות והיקפי התחזוקה. האמור לעיל עלול לפגוע בביצועי היחידות ולהשפיע על יכולת החברה לעמוד בערכי הזמינות הנורמטיביים שנקבעו לה.

¹⁴ "מספק" - בעל רישיון למכירת חשמל לצרכנים (רישיון אספקה).

(ג) השפעת היצרנים הפרטיים על פעילות החברה:

המנגנון התעריפי הקיים כיום אמור להבטיח שהעלויות המוכרות לחברה לא תפגענה מהותית כתוצאה מכניסת יצרנים פרטיים. יחד עם זאת, כניסתם של יצרנים פרטיים בהיקפים הולכים וגדלים, צפויה לצמצם את היקף פעילות החברה מבחינת ייצור חשמל ולהגדיל את רמות הרזרבה במשק.

- ליצרני חשמל פרטיים אשר מוכרים חשמל לחברה, במתח גבוה ובמתח נמוך, ולנגה ישנה השפעה על היקף פעילות החברה במגזר הייצור בלבד.
- ליצרני חשמל פרטיים הפועלים גם כמספקים ומוכרים חשמל ללקוחות קצה ישנה השפעה על היקף פעילות החברה במגזרי הייצור והאספקה בלבד.
- ליצרני חשמל עצמיים וחשמל מבזר שאינם עושים שימוש בתשתיות החברה ישנה השפעה על כלל פעילות החברה, קרי במגזרי הייצור, ההולכה, החלוקה והאספקה.

חשיפה של החברה, באם תהיה כזו, למצב בו יחידות ייצור שבבעלותה לא תידרשנה עוד במשק בטווח הארוך, כתוצאה מכניסה מאסיבית של יצרנים פרטיים והגדלת היקף הרזרבות במשק מעבר לנדרש, טרם טופלה. החברה מעריכה כי היא תפוצה בגין עלויות נטושות (כלומר עלויות בגין יחידות ייצור שאינן בשימוש), ככל שתיווצרנה בעתיד, אף אם יידרש לשם כך תיקון חקיקה.

המידע בדוח זה ובמסגרת הדוחות הכספיים בדבר הערכות החברה ביחס לעליה הצפויה בהיקף הייצור המותקן של יח"פים כמו גם ביחס להיקף צריכת החשמל הצפוי מיח"פים, ההשלכות על החברה לרבות ההשפעה של מעבר הלקוחות של החברה לצריכה מיח"פים וההשפעה על היקף הכנסות החברה ורווחיותה, וכן, הערכות החברה ביחס לירידה הצפויה בהיקף ייצור החשמל בפועל על ידי החברה לרבות כתוצאה מיישום השינוי המבני, כמו גם ביחס להשלכות העשויות להיות לכניסת יח"פים על מגזרי הייצור, ההולכה, החלוקה והאספקה, וכן בכל הנוגע לפיצוי החברה בגין עלויות נטושות, ככל שתיווצרנה, הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על מידע המצוי ביד החברה למועד הדוח וכן על תחזיות של החברה שהתקיימות מותנית בגורמים שעל חלקם אין לחברה שליטה, כגון: מתודולוגיה של הגדרת משטרי תפעול לטכנולוגיות הייצור השונות, הערכת מועדים אפשריים לתחילת הייצור בתחנות הכוח של היח"פים השונים, ושינוי שעשוי לחול בהם, הסכמים שבהם יתקשרו היח"פים עם לקוחות החברה והערכת סיכויי המימוש של כל פרויקט חשמל פרטי, היקף כניסתם של היח"פים למשק החשמל, האופן בו ייקבע התעריף וכן העלויות אשר תוכרנה לחברה בפועל. לפיכך, אין לחברה וודאות, כי הערכותיה וציפיותיה אכן יתממשו בפועל נוכח אי הוודאות הקיימת בדבר הרגולציה העתידית לרבות הסדרים תעריפיים חדשים ככל שיגובשו, והמציאות הכלכלית והפוליטית, כולל ההשלכות על היקף צריכת החשמל במשק.

7.5 כושר ייצור

בטבלה שלהלן מוצג כושר הייצור במגה-וואט של החברה ושיאי הביקוש של החברה במגה-וואט בשנים 2022 ו-2023:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
מגה-וואט	
11,615 (**)	10,955 (*)
9,216	7,300

כושר ייצור מותקן של החברה בשעת שיאי הביקוש
מזה: ייצור על-ידי החברה בשעת שיאי הביקוש

(*) שיא ביקוש משקי זה נמדד ביום 13 באוגוסט 2023.
(**) שיא ביקוש משקי זה נמדד ביום 26 בינואר 2022. טרום מכירת תחנת הכוח חגית מזרח.

בשים לב למכירת פעילות ניהול המערכת לנגה, החברה איננה מפרסמת נתונים ביחס לשיאי הביקוש בכלל המשק וכן בנוגע לכושר הייצור הזמין במשק בשעת שיאי הביקוש.

7.6.1 כללי

ככלל, נכסיה של החברה נחלקים לחמישה (5) סוגים עיקריים:

תחנת כוח - מתקן ייצור המשמש לייצור חשמל בהספק העולה על 5 מגה-וואט, לרבות מבנים, מכונות, מוליכים, מתקני השנאה, מתקני קירור ומערכות המשמשים למטרה זו.

תחנות משנה ותחנות מיתוג - מתקנים המשמשים במגזר ההולכה והמקשרים בין רשתות החשמל לסוגיהן ואשר מתקיים בהן תהליך של השנאת מתח החשמל ממתח על עליון (400 קילוואט) למתח עליון (161 קילוואט) או ממתח עליון (161 קילוואט) למתח גבוה (33 או 24 קילוואט).

חדרי טרנספורמציה - חדרים סגורים המשמשים במגזר החלוקה והמצויים ברחוב או כחלק מבניין מגורים, בהם מצויים שנאים שתפקידם התאמת המתח המועבר בקווי המתח הגבוה למתח הראוי לשימוש צרכני החשמל (מתח נמוך).

קווי תשתית - קווי חשמל עיליים או תת קרקעיים המשמשים במגזר ההולכה (עד תחנת הטרנספורמציה), או במגזר החלוקה (מתחנת הטרנספורמציה) של חשמל והם כוללים עמודי חשמל.

אתרים מנהליים לוגיסטיים - מחסנים, משרדים וכיוצא באלה נכסים המשמשים את שלושת מגזרי הפעילות של החברה, היינו הייצור, ההולכה וההשנאה, והחלוקה.

היקף האתרים הנזכרים לעיל המשמשים את כלל פעילות החברה הינו נרחב וכולל כ-15 תחנות כוח; כ-169 תחנות משנה ותחנות מיתוג; כ-17,500 חדרי טרנספורמציה; אלפי עמודי חשמל נוספים על מקרקעין שלגביהם אין לחברה זכויות בקרקע וכ-60 אתרים מנהליים לוגיסטיים, ובסך הכל כ-18,000 נכסים בעלי זכויות בקרקע, אשר כוללים בתוכם עשרות ואף מאות של מתקנים ונכסים מסוגים שונים.

7.6.2 פירוט הרכוש הקבוע והמתקנים המתוארים להלן, מתייחס לרכוש ולנכסים המוחזקים בידי החברה ו/או המשמשים אותה בתחומי פעילותה.

להלן פירוט תחנות הכוח, המשמשות את מגזרי הייצור, באתרים שונים:

שם האתר	מיקום	מהות	הזכויות במקרקעין
1	תחנת הכוח "רוטנברג"	אשקלון	תחנת כוח
2	תחנת הכוח "רדינג"	תל אביב	תחנת כוח
3	תחנת הכוח חיפה	חוף שמון, חיפה	תחנת כוח
**4	תחנת הכוח חגית	ליד צומת אליקים	תחנת כוח
**5	תחנת הכוח גזר	ליד מפעל נשר רמלה	תחנת כוח
6	תחנת הכוח אשכול	אשדוד	תחנת כוח
7	תחנת הכוח "אורות רבין"	חדרה	תחנת כוח
*8	תחמ"ש ¹⁵ וטורבינת גז רעננה	אזור תעשייה רעננה	תחנת כוח
*9	תחמ"ש וטורבינת גז עטרות	אזור תעשייה עטרות	תחנת כוח
*10	תחמ"ש וטורבינת גז כינרות	צפונית לטבריה	תחנת כוח
*11	תחמ"ש וטורבינת גז הרטוב	אזור תעשייה בית שמש	תחנת כוח
*12	תחמ"ש וטורבינת גז איתן	מושב איתן	תחנת כוח
*13	תחמ"ש וטורבינת גז אילת	אילת	תחנת כוח
*14	תחמ"ש וטורבינת גז צפית	צפית	תחנת כוח
*15	תחמ"ש וטורבינת גז קיסריה	קיסריה	תחנת כוח

(*) בתחנה זו קיימת גם תחנת משנה.
 (**) בתחנה זו קיימות גם תחנות משנה ומיתוג.

15 תחנת משנה.
 16 על-פי הסכם עם חברת מקורות מחודש מרס 1979 נתונה לחברה זכות חזקה ושימוש "לתקופה מוגדרת בתנאי שתקופה זו לא תעלה על תקופת החכירה הראשית שתירשם לזכות מקורות בלשכת רישום המקרקעין". למועד הדוח, לא נרשמה חכירה ראשית לטובת מקורות על המקרקעין.
 22

לעניין רכוש קבוע ומתקנים במגזר ההולכה וההשנאה ראה סעיף 8.6 להלן.

על כל הנכסים והזכויות כאמור חלים שעבודים צפים שיצרה החברה להבטחת חלק מהתחייבויותיה. לפרטים בדבר שעבודים צפים וקבועים אשר יצרה החברה להבטחת התחייבויותיה ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

לפרטים אודות השינוי המבני והפעולות שהחברה נוקטת ליישומן, ובכלל זה הפחתת פעילותה במגזר הייצור, לרבות באמצעות מכירת תחנת הייצור אשכול (אשר השלמתה צפויה בחודש יוני 2024), בקשר לאתרי הייצור שנמכרו (אלון תבור, רמת חובב וחלקה המזרחי של תחנת הכוח חגית) וכן בקשר לתחנת הייצור רידינג ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים וסעיף 1.3 לעיל. בנוסף, במסגרת יישום השינוי המבני, הוקמה בחודש מרס 2020 חברת נתיב האור, שהינה חברת בת בבעלות מלאה של החברה, אשר מקימה, באמצעות החברה, שני מחז"מים בטכנולוגיית H שיופעלו באמצעות גז טבעי באתר אורות רבין.

7.7 פיתוח - מגזר הייצור

7.7.1 כללי

לפרטים בדבר יעדי משק האנרגיה לשנת 2030 ובדבר עקרונות מדיניות שר האנרגיה מיום 20 בנובמבר 2019, לאחר התייעצות עם רשות החשמל ובהתאם להמלצתה על הסבה הדרגתית לשימוש בגז טבעי עד לשנת 2025 ולא יאוחר משנת 2026 של יחידות הייצור 1-4 בתחנת הכוח "רוטנברג" ויחידות הייצור 5-6 בתחנת הכוח "אורות רבין", לשם הפסקת השימוש בפחם בשגרה, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר עקרונות מדיניות שר האנרגיה מיום 8 בפברואר 2021 בנוגע לבחינת היקף ואופן השימור של יחידות הייצור 1-4 בתחנת הכוח אורות רבין, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

7.7.2 פיתוח צפוי של כושר ייצור נוסף

כמפורט בסעיף 7.1.1, במסגרת יישום השינוי המבני, החברה תפחית את פעילותה במגזר באמצעות מכירת חמישה אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז, לרבות התשתיות והקרקע של כל אתר. בנוסף, על פי מתווה השינוי המבני, תוקם חברת בת לייצור בבעלות מלאה של החברה, אשר תהא רשאית להקים שתי יחידות ייצור המופעלות באמצעות גז טבעי באתר אורות רבין בטכנולוגית מחזור משולב (מחז"מ). נכון למועד הדוח, במסגרת יישום השינוי המבני, החברה, בין היתר, מכרה את תחנות הכוח אלון תבור, רמת חובב ואת החלק המזרחי של תחנת הכוח חגית וצפויה להשלים במחצית הראשונה של שנת 2024 את מכירת תחנת הכוח אשכול. כמו כן, הקימה החברה את חברת נתיב האור ופועלת והקמת שני המחז"מים בהספק מותקן כולל של כ-1,260 מגה וואט. לפרטים נוספים בדבר הקמת המחז"מים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

למעט כמפורט לעיל, בהתאם למתווה השינוי המבני, החברה או חברת נתיב האור לא תקים, תשחלף, תפעיל, תתכנן, תתחזק או תעסוק בפיתוח של תחנות כוח בישראל, בין בעצמה ובין כקבלן עבור גורם שלישי וכן לא תעסוק בייצור חשמל, לרבות במסגרת של מיקרוגנרציה או אנרגיות מתחדשות בישראל. בנוסף, החברה לא תפעל לקבלת רישיונות ייצור חדשים או להקמת תחנות ייצור חשמל חדשות ושחלוף תחנות קיימות וכן לא תפעל לקבלת אישורים לתפעול תחנות כוח עבור גורמים אחרים בישראל. עם זאת, אין באמור לעיל כדי למנוע מהחברה או מחברת נתיב האור לעסוק בתפעול ותחזוקה של תחנות הכוח שלהן והתכנן הנדרש לשם פעולות אלה.

לפרטים בדבר הפעולות שנקטה ונוקטת החברה ליישום השינוי המבני וההשפעות העשויות להיות ליישום השינוי המבני על החברה, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

7.7.3 תכנית הפחתת הפליטות

כחלק מתוכנית הפיתוח של החברה ובהתאם להוראות המשרד להגנת הסביבה, נדרשת החברה לפעול להפחתת פליטות לאוויר. לפרטים בדבר תיקון היתר הפליטה ולעדכונים נוספים בדבר פרויקט הפחתת הפליטות, ראה סעיף 7.12.2.1 להלן וביאור 1 בדוחות הכספיים. לפרטים אודות ההכרה התעריפית בפרויקט הפחתת הפליטות בתחנות הכוח הפחמיות, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

7.7.4 הפרויקטים העיקריים במגזר הייצור

להלן הפרויקטים העיקריים של החברה במסגרת תוכנית הפיתוח במגזר הייצור (נתונים במיליוני שקל חדש):

שם הפרויקט	היקף השקעה כוללת צפויה*	היקף השקעה עד לתאריך המאזן**	שיעור גמר תקציבי	יתרה להשקעה
פרויקטי הפחתת פליטות רוטנברג ואורות רבין	7,108	6,932	98%	176
מחז"מ אורות רבין יח' 80-70 באמצעות חברת הבת נתיב האור-אורות רבין בע"מ	3,950	3,522	89%	428
הסבה לגז – רוטנברג יח' 1-4, אורות רבין יח' 5-6	1,750	587	34%	1,163
שימור אורות רבין יחידות 1-4	110	47	43%	63
סה"כ	12,918	11,088	86%	1,830

* עמודת "היקף השקעה כוללת צפויה" הינה אומדן מעודכן לשנת 2024 אשר אושר על ידי דירקטוריון החברה בחודש נובמבר 2023. יובהר כי מדובר באומדן בלבד, אשר אף ככל שאושר, עשוי להשתנות מעת לעת, בין היתר, בהתאם להתקדמות הפרויקט, משך הפרויקט, והעלויות בהן תישא החברה בגינו. כמו כן, ההשקעה הכוללת הינה בניכוי עלויות בגין מדידות מחדש והיוון ריבית בזמן הקמה.

** עמודת "היקף השקעה עד לתאריך המאזן" מורכבת מביצוע מצטבר עד סוף שנת 2013 במחירי דצמבר 2013 וביצוע לשנים 2014-2023 במחירים שוטפים, בהתאם לכללי ה-IFRS. הנתונים תואמים את תוכנית הפיתוח התקציבית.

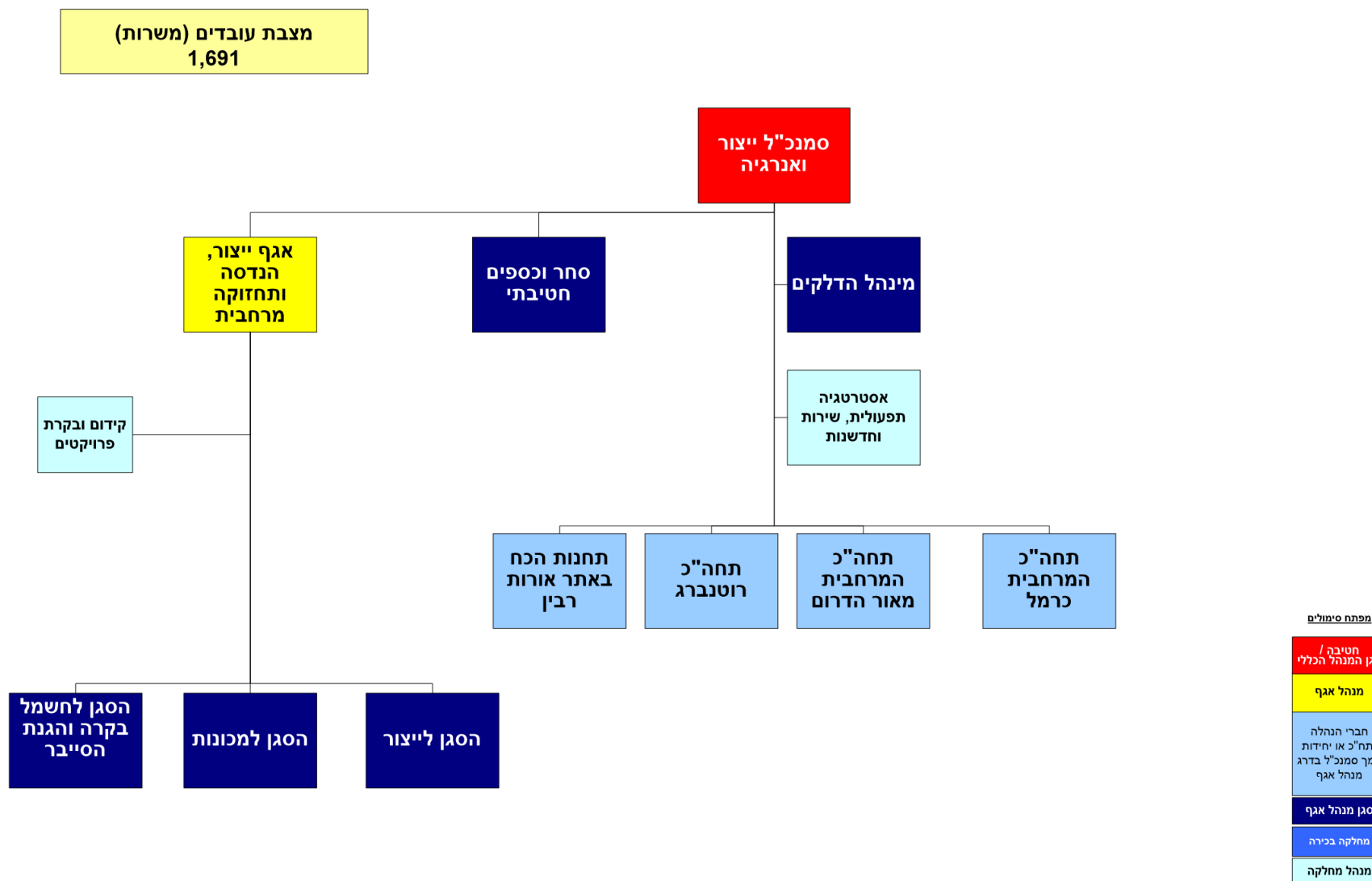
7.7.5 תקציב הפיתוח של מגזר הייצור לשנת 2023

בשנת 2023 הושקע סכום של כ- 1,206 מיליון שקל חדש במערכת הייצור במחירים שוטפים, כולל עבודות השקעה בתחנות הכוח שבפעולה ושיפוצים מחזוריים בתחנות הכוח (בניכוי מדידות מחדש ופחת)¹⁷. הנתונים תואמים את תכנית הפיתוח.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, תקציב הפיתוח של מערכת הייצור לשנת 2024 הינו כ-1.5 מיליארד שקל חדש, כאשר כ- 509 מיליון שקל חדש מתוך סכום זה צפויים להיות מושקעים בהסבות לגז וכ- 309 מיליון שקל חדש מושקעים בהקמת שני המחז"מים באתר אורות רבין (יח' 80-70) במסגרת יישום השינוי המבני (לפרטים ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים).

¹⁷ מדידות מחדש הינו מונח המיוחס לנתון חשבונאי נטו הקשור למדידות והערכות אקטואריות. לפרטים נוספים ראה ביאור 2כד בדוחות הכספיים. נתוני תקציב החברה הינם מנוכי פחת (למעט פחת תחבורה וציוד מכני) החל משנת 2018. נתוני הביצוע נוכח בהתאם.

תחום פעילות – מקטע הייצור

במגזר הייצור מועסקים, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, 1,286 עובדים קבועים ו- 405 עובדים ארעיים, לעומת 1,355 עובדים קבועים ו- 401 עובדים ארעיים נכון ליום 31 בדצמבר 2022. מספר העובדים מתייחס לשיבוץ הארגוני בחטיבת הייצור והאנרגיה, באגף הייצור, ואינו כולל עובדים המשובצים באגפים אחרים ועובדים לטובת המגזר. לפירוט בדבר הטבות וטיבם של הסכמי ההעסקה וההתקשרות עם העובדים לטווחיהם, השקעות החברה באימונים והדרכה ופרטים נוספים ראה סעיפים 14.4 ו- 14.5.

7.9 חומרי גלם וספקים

7.9.1 חומרי הגלם המשמשים את החברה לייצור חשמל הינם דלקים מסוגים שונים: פחם, גז טבעי, גז טבעי נוזלי, מזוט וסולר.

7.9.2 הטבלה שלהלן מציגה את שיעור התפלגות הייצור (באחוזים) לפי סוגי הדלקים ששימשו במגזר הייצור לייצור חשמל בשנים 2022 ו-2023

לשנה שנסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
56.3%	62.9%	גז טבעי
42.6%	36.8%	פחם
0.6%	0.0%	גז טבעי נוזלי (LNG)
0.3%	0.2%	סולר
0.2%	0.1%	מזוט
100%	100%	סך הכל

7.9.3 הטבלה להלן מציגה את סך עלויות הדלקים (כולל שכר עבודה משויך) אשר שימשו לייצור חשמל במגזר הייצור בשנים 2022 ו-2023

לשנה שנסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
במיליון שקל חדש		
6,310	4,088	פחם
2,756	3,144	גז טבעי
326	7	גז טבעי נוזלי
187	171	סולר
30	32	עלויות אחזקת סולר חירום של משק החשמל
69	51	מזוט
1	-	מתנול
(1)	(4)	תנועה בהפרשה לבוצה מזוט
(117)	-	זיכוי הסכם תמר משנת 2021
9,561	7,489	סך הכל

7.9.4 הטבלה להלן מציגה את העלויות הממוצעות של הדלקים בשימוש החברה לשנים 2022 ו-2023

לשנה שנסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	תחנות כוח המופעלות באמצעות
באגורות לקוט"ש		
37.7	31.1	פחם
12.4	14	גז טבעי*
142.1	-	גז טבעי נוזלי*
179.5	225.4	סולר
113.6	115.8	מזוט
294.1	0	מתנול

* חלוקה יחסית על בסיס אנרגטי לפי ערך קלורי זהה לשני סוגי הגז.

הטבלה להלן מציגה את עלות חומרי הגלם העיקריים בהם החברה עשתה שימוש, בשנים 2022 ו-2023:

לשנה שנסיימה		תחנות כוח המופעלות באמצעות
ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
עלות שנתית ממוצעת לטון בשקל חדש		
982	753	פחם*
788	920	גז טבעי**
3,106	-	גז טבעי נזלי**
5,488	5,855	סולר
2,588	2,604	מזוט
2,125	2,126	מתנול

* טון פחם מחושב לפי ערך קלורי של 6,244 קלוריות לטון.
** טון גז מחושב לפי מקדם המרה של 52.4 יחידות MMBTU לטון.

7.9.5 מקורות הדלקים

למועד הדוח, הגז הטבעי נרכש מהשותפים במאגרים "תמר" ו"לויתן" ו-"כריש" בהתאם לחוזים הקיימים עם כל ספק. הסולר נרכש מבתי הזיקוק בישראל והפחם נרכש ממקורות מחוץ לישראל, כאשר לחברה אין כמעט שליטה על זמינותו של הפחם וכל הפרעה באספקת הפחם, לרבות במקרה של מלחמה ממושכת וסגירת נמלי הים והאוויר אשר התרחשותן, עלולה לפגוע הן ביכולת החברה לספק חשמל לפי אמות המידה של זמינות ואמינות, והן בתוצאות הכספיות של החברה. על מנת לצמצם את ההשפעה השלילית של הפרעות כאלה, החברה שומרת עתודות מוגבלות מכל סוגי הדלקים המשמשים לייצור חשמל. החברה מעריכה שמלאי הפחם הנמצא בידיה יספיק ל-5 שבועות צריכה בעומס מלא. בנוסף, מחזיקה החברה מלאי של סולר ומזוט, אשר תקופת הצריכה לה יספיק מלאי זה תלויה בזמינות הדלקים האחרים ובעקומת הביקוש. לפירוט נוסף בדבר אחזקת מלאי ראה סעיף 7.10. יצוין כי בהתאם לחוק משק החשמל ולרישיונות החברה, על החברה להחזיק מלאי דלקים בהתאם להוראות מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה.

לפרטים בנוגע להשפעת מלחמת חרבות ברזל על רכישת מלאי סולר חירום והשפעות נוספות ראה ביאור 3n1 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר מלאי סולר בחירום ראה סעיף 7.10.3 להלן.
לפרטים אודות רכישת גז טבעי ראה סעיף 7.9.9.2 וכן ביאור 35 בדוחות הכספיים.
לפירוט בדבר הספקים המהותיים של החברה ראה סעיף 17 להלן.

הערכת החברה לפיה מלאי הפחם הנמצא בידיה יספיק ל-5 שבועות בעומס מלא, מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך. מידע זה מבוסס על אומדנים ותחזיות הקיימים בחברה למועד הדוח ואשר עשויים שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מכפי שנצפה, וזאת, בין היתר, מסיבות שאינן בשליטת החברה, כגון היקף צריכת החשמל בפועל בתקופה הרלוונטית ומלאי הפחם שיהיה ברשות החברה באותו מועד.

7.9.6 פחם

בכל אחת מהתקופות של שניים עשר החודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023 וביום 31 בדצמבר 2022, צרכה החברה כ-5.2 וכ-6.3 מיליון טון פחם, בהתאמה. החברה רוכשת את כל הפחם הנדרש לה באמצעות החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ ("חברת הפחם"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של החברה.

חברת הפחם רוכשת את הפחם ממספר מקורות בחו"ל, שעיקריהם בדרום אפריקה, קולומביה ורוסיה. חברת הפחם נוהגת להתקשר עם ספקי הפחם בחוזים למשך תקופה של שנה אחת לכל הפחות.

רכישות הפחם מתבצעות מספקי פחם גדולים ואמינים בעולם. מדיניות חברת הפחם היא לבזר את רכישות הפחם בין מדינות וכן בתוך המדינות עד כמה שניתן, והכל בהתאם למגבלות איכות הפחם שניתן לשרוף בתחנות הכוח. אף אחד מספקי הפחם של החברה לא מספק יותר מ-33% מסך רכישות הפחם השנתיות שלה. להערכת החברה, אין לחברת הפחם תלות במי מספקי הפחם שלה.

מרבית רכישות הפחם על-פי ההסכמים לרכישת פחם נעשות על-ידי חברת הפחם על בסיס מחיר FOB¹⁸ לפיו למחיר הרכישה נוספות כל העלויות הכרוכות בהובלתו הימית של הפחם ובפריקתו באתרי הייצור של החברה, ואילו שאר הרכישות נעשות על בסיס מחיר CIF¹⁹, לפיו מחיר הרכישה מגלם בתוכו את העלויות הכרוכות בהובלתו הימית של הפחם.

בהתאם להוראות היתר הפליטה החל על תחנת הכוח "אורות רבין", החברה כפופה לתקנות איכות סביבה שונות בנוגע לתכולת גופרית מירבית בפחם, וזאת על מנת למזער את פליטת דו תחמוצת הגופרית של תחנת הכוח לאוויר. כמו כן, נקבעה בהיתר מגבלה על תכולת האפר בפחם המשמש את כל היחידות באתר אורות רבין, לפרטים בדבר שימור יחידות 1-4 בתחנת הכוח "אורות רבין" עד ליום 31 בדצמבר 2025, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים. גם בהיתר הפליטה לאתר רוטנברג נקבעה מגבלה על תכולת הגופרית המירבית בפחם. בנוסף, נקבעה מגבלה על תכולת האפר עבור כלל יחידות הייצור באתר רוטנברג הזזה לזו שבאתר אורות רבין. החברה רוכשת פחם עם אחוזי גופרית ואפר שונים ושורפת סוגי פחם שונים, המבטיחים עמידה בהוראות אלה. לפרטים נוספים אודות תחולת דיני איכות סביבה על השימוש בפחם ובדלקים נוספים, ראה סעיפים 7.12, 8.9 ו-9.9 להלן.

¹⁸ Free On Board - מונח מתחום השילוח הימי או המסחר הבינלאומי שפירושו מסירת הטובין לקונה מתבצעת עם מעבר הטובין את מעקה האינייה בנמל המוצא, כשדופן האינייה מהווה את הנקודה הקריטית שבה הסיכון, ההוצאות והאחריות עוברים לקונה.

¹⁹ Cost Insurance and Freight - מונח מתחום השילוח הימי או המסחר הבינלאומי שפירושו שהמוכר דואג להעברת הסחורה אל הספינה שתוביל את הסחורה אל הקונה, ביטוח המטען ועלויות ההובלה עד שהסחורה מגיעה לנמל הקונה.

לפרטים בדבר הוראות שר האנרגיה בעניין הפחתת היקף ייצור החשמל ביחידות הייצור הפחמיות וכן לפרטים בדבר היתרי הפליטה לפי חוק אוויר נקי לאתרי תחנות הכוח הפחמיות אורות רבין ורוטנברג, ראה סעיף 7.12.2.1 להלן וביאור 21 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההשפעות האפשריות על החברה של המלחמה שפרצה בחודש פברואר 2022 בין אוקראינה לרוסיה, ראו סעיף 2n1 בדוחות הכספיים.

7.9.7 מזוט

החברה משתמשת במזוט בעיקר לצרכים תפעוליים באתרי תחנות הכוח הפחמיות.

בכל אחת מהתקופות של שנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023 וביום 31 בדצמבר 2022, צרכה החברה כ- 15 ו- 21 אלפי טון מזוט, בהתאמה.

לפרטים אודות תחולת דיני איכות הסביבה על שימוש במזוט ובדלקים נוספים, ראה סעיפים 7.12, 8.9, ו- 9.9 להלן.

לפרטים נוספים אודות סיום השימוש במזוט עם סיום הסבת יחידת ייצור באתרים אורות רבין ורוטנברג להפעלה בגז טבעי ראה סעיף 7.1.1 לעיל.

7.9.8 סולר

בכל אחת מהתקופות של שנים עשר החודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023 וביום 31 בדצמבר 2022 צרכה החברה כ- 27 ו- 31 אלפי טון סולר, בהתאמה.

החברה משתמשת בסולר לצורכי ייצור בשיאי ביקוש, כדלק גיבוי ולבדיקות כשירות ביחידות הייצור הדו דלקיות.

בחודש נובמבר 2014 הוציא המשרד להגנת הסביבה הנחיות זמניות ליחידות המופעלות בגז טבעי המאפשרות, בכפוף לתנאים מסוימים, שימוש בדלק נוזלי, במצב בו הדבר דרוש נוכח מגבלות או תקלה באספקה ובהולכה של הגז, ולצורך שמירה על שרירות המערכת. הנחיות אלה הפכו לקבועות ומהוות חלק מהיתר הפליטה לכלל היחידות המופעלות בגז.

לפרטים בדבר רכישת סולר על ידי החברה בקשר עם מלחמת חרבות ברזל וכחלק מהדלקים המשקיים וכן לפרטים בדבר החלטות רשות החשמל בקשר עם הכרה בעלות החזקת מלאי סולר זמני ראו ביאור 3n1 וביאור 3א35 בדוחות הכספיים.

7.9.9 גז טבעי

7.9.9.1 כללי

למועד הדוח, לחברה שלושה מקורות לאספקת גז טבעי - מאגר "תמר", מאגר "לוויתן" ומאגר "כריש".

בשנת 2023 ובשנת 2022 צרכה החברה כ- 3.3 מיליון טון גז טבעי.

לפירוט בעניין הגז הטבעי הנוזלי (LNG) וסיום השימוש בו ראה ביאור 3א35 בדוחות הכספיים.

7.9.9.2 התקשרויות לרכישת גז טבעי

(א) שדה "תמר"

בחודש מרס 2012 חתמה החברה על הסכם לרכישת גז טבעי עם בעלי הזכויות ברישיון "תמר" (בסעיף זה – **"ההסכם"** או **"הסכם תמר"** ו-"**שותפי תמר**", לפי העניין). במסגרת ההסכם נקבעו, בין היתר, שני מועדים בהם כל צד להסכם יהא רשאי לדרוש את התאמת מחיר הרכישה שנקבע בהסכם.

בחודש אוקטובר 2020 התקשרה החברה בתוספת להסכם עם חלק משותפי תמר המחזיקים ביחד 53% מהזכויות במאגר תמר (תמר פטרוליום בע"מ ישראל) נגב 2 - שותפות מוגבלת, דור חיפושי גז - שותפות מוגבלת ואורסט תשתיות - שותפות מוגבלת) 53 (להלן בהתאמה: "**התוספת להסכם**" ו- "**קבוצת ה-53**"), אשר גררה מחלוקות בין החברה וקבוצת ה-53, מצד אחד, לבין Nobel Energy Mediterranean Ltd. ("**נובל**"), כמפעילת מאגר תמר, ושותפי לווייתן (כהגדרתם להלן), מצד שני. לאחר משא ומתן בין הצדדים, ביום 31 בינואר 2021 הגיעה החברה לפשרה עם כלל שותפי תמר (קבוצת ה-53, נובל ודלק קידוחים - שותפות מוגבלת ("**דלק**")) ועם שותפי לווייתן, ונחתמו תיקונים להסכם תמר ולהסכם לווייתן (כהגדרתו להלן) ("**התיקונים להסכמי תמר ולווייתן**"). התיקונים להסכמי תמר ולווייתן היו כפופים להתקיימות תנאים מתלים, אשר התקיימו במלואם ביום 27 במאי 2021. לפרטים נוספים בדבר התיקונים להסכמי תמר ולווייתן וכניסתם לתוקף, ראה ביאור 3א35 בדוחות הכספיים.

ביום 24 לינואר 2022 נחתם תיקון להסכם תמר בין החברה לבין כלל שותפי תמר, לרבות RSC Tamar Investment 1 Limited ו-Tamar Investment 2 RSC Limited, אשר רכשו את מלוא זכויות דלק קידוחים – שותפות מוגבלת במאגר תמר²⁰, וזאת בהגיע המועד הראשון להתאמת מחיר הרכישה הקבוע בהסכם תמר ("**התיקון להסכם תמר**"). התיקון להסכם תמר כולל, בין היתר, הסכמות ביחס להתאמות המחיר של הכמות המינימאלית של גז טבעי אשר החברה מחויבת לרכוש על פי הסכם תמר מנגנון ה-"Take or Pay" (מנגנון ה-TOP), שלהערכת החברה משקפות חיסכון צפוי של מאות מיליוני שקל חדש על פני תקופת ההסכם, וזאת בהשוואה לתנאים אשר היו קבועים בהסכם תמר. להערכת החברה, ההיקף הכספי הכולל של כלל ההסכמות, צפוי לעמוד על סך של כ-5.6 מיליארד דולר. ההיקף הכספי המוערך מתייחס הן לכמות המינימאלית והן לכמות ההתחייבות התפעולית (כהגדרתן בביאור 3א35 בדוחות הכספיים). ביום 22 ביולי 2022, התקיימו כל התנאים המתלים (אישור האורגנים המוסמכים של הצדדים ואישורים רגולטוריים שנדרשו) והתיקון להסכם נכנס לתוקף.

²⁰ ביום 13 בדצמבר 2021, נמסר לחברה, כי ביום 9 בדצמבר 2021, נמכרו והועברו מלוא זכויותיה של דלק קידוחים במאגר תמר (בשיעור של 22%) ל-Tamar Investment 1 RSC Limited ו-Tamar Investment 2 RSC Limited

ההתחשבות בין הצדדים נערכה רטרואקטיבית החל מיום 1 ביולי 2021. לעיקרי התיקון להסכם תמר ראה ביאור 35א בדוחות הכספיים.

הערכות החברה ביחס לחיסכון הצפוי ולהיקף הכספי הכולל של ההסכמות כאמור לעיל, הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כמשמעו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע זה מבוסס על נתונים ותחזיות המצויים בידי החברה למועד פרסום הדיווח, וכן על הערכות החברה אשר עשויות שלא להתממש או להתממש באופן ובהיקף שונה מכפי שמוערך על ידי החברה, וזאת עקב נסיבות אשר אינן בשליטת החברה לרבות היקף הביקושים במשק ושינויים בהיקף, בקצב ובעיתוי צריכת הגז הטבעי על ידי החברה בפועל.

לפרטים נוספים בדבר ההסכם לרבות בקשר עם היקפי רכישת הגז על ידי החברה במסגרתו, האופציות להארכתו, אופן קביעת מחיר הגז בהסכם, מנגנון ה-TOP, הכלול בהסכם והערכת החברה על פיה למועד דוח זה, לא צפויה החברה להקדים תשלום בגין גז, וכן החלטות רשות החשמל ביחס למנגנון ה-TOP, וכן לפרטים בדבר עיקרי ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים במסגרת התיקון הראשון להסכם, התוספת להסכם והתיקונים להסכמי תמר ולווינתן, ראה ביאור 1א35 וביאור 2א35 בדוחות הכספיים.

האמור בדוח זה ובדוחות הכספיים ביחס להערכות ותחזיות החברה בקשר עם ההסכם והתיקונים לו, הערכות החברה ביחס לחיסכון הצפוי כאמור לעיל מהתיקונים להסכמי תמר ולווינתן, מנגנון ה-TOP, רכישת הגז וצריכתו על-ידי החברה, הינו מידע צופה פני עתיד כמשמעו בחוק ניירות ערך. הערכות אלו מבוססות על נתונים ותחזיות המצויים בידי החברה למועד פרסום הדוח ואשר עשויות שלא להתממש או להתממש באופן ובהיקף אחר מציפיות החברה, וזאת בין היתר כתוצאה מנסיבות אשר אינן בשליטתה המלאה של החברה, ובכלל כן היקף ביקושי החשמל במשק, מחירי הפחם בתקופה הרלוונטית, מחיר הגז בהסכמי רכישת הגז של החברה ושל יצרני החשמל הפרטיים ושינויים אשר עשויים לחול בהם, היקף הספיקה בפועל ממאגר תמר ומגבלות ייצור משדה תמר, היקף וקצב צריכת הגז על ידי החברה בפרט והיקף וקצב צריכת הגז במשק החשמל בכלל, שינויים בביקושים לחשמל במשק, שמישות ותמהיל יחידות הייצור השונות במערך הייצור של החברה, השפעה של תכנית הפחתת הפליטות לרבות ביחס למועד ביצוע שחלוף חלק מתחנות הכוח של החברה, תנאי רישיונות עסק וצווים אישיים החלים על אתרי הייצור, האינפלציה בתקופת הביניים, הרגולציה הקובעת את סדר והיקף העמסת יחידות הייצור במשק, האפשרות למכירת עודפי גז על ידי החברה אשר תחייב קבלת אישורים של גורמים רגולטורים אשר למועד הדוח אין וודאות כי יינתנו ובכפוף לדין, ובקשר עם החיסכון הצפוי מהתיקונים להסכמי תמר ולווינתן.

(ב) הסכם לרכישת גז קצר טווח משדה "לווינתן"

בתאריך 4 ביולי 2021 נחתם הסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר "לווינתן". תקופת ההסכם המקורי הסתיימה ביום 1 ביולי 2022. ביום 29 ביוני 2022 הוארך ההסכם למשך שנה נוספת עד ליום 1 ביולי 2023 וביום 2 ביולי 2023 הוארך ההסכם למשך שנה נוספת עד ליום 1 ביולי 2024. לפרטים בדבר הסכם לווינתן והתקשרותה של החברה עם שותפי לווינתן בהסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר לווינתן ועיקריו, ראה ביאור 2א35 בדוחות הכספיים.

(ג) התקשרות בהסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר "כריש"

לפרטים בדבר התקשרות בהסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר "כריש" ראה ביאור 4א35 בדוחות הכספיים.

(ד) הסכם להולכת גז טבעי

לפרטים אודות הסכם בו התקשרה החברה עם נתג"ז להולכת גז טבעי והעלות המשולמת על ידי החברה לנתג"ז בגין ההסכם האמור, ראה ביאור 2ב34 בדוחות הכספיים.

כאמור, החברה פועלת כמערכת משולבת ומתואמת אחת, לפיכך ההון החוזר נבחן במונחים של החברה בכללותה. יחד עם זאת, יובאו להלן פרטים אודות מדיניות החברה וחובותיה בקשר לאחזקת מלאי דלקים המשויכים למגזר הייצור:

7.10.1 פחם – מדיניות החברה הינה להחזיק בכל אחת מתחנות הכוח מלאי המתאים לצריכה ממוצעת של שבעה שבועות, כאשר אין לרדת ממלאי של חמישה שבועות. במקרה של תקלה במערכת פריקת הפחם יבוצע שינוע פחם מאתר לאתר בהתאם לנוהל חירום הקיים בחברה. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.9.6 לעיל.

7.10.2 מזוט - מדיניות החברה נמצאת בהליך בחינה לאור מכירת אתר אשכול ותכנית ההסבות של היחידות הפחמיות לגז. המלאי הנוכחי הינו כ-60 אלף טון, רובו מאוחסן באתר "אורות רבין" בחדרה ומקצתו באתר- "רוטנברג" באשקלון. באתר "אשכול" באשדוד ניתן להשתמש במזוט ביחידות הייצור הדו דלקיות, ובאתרים "אורות רבין" בחדרה ו- "רוטנברג" באשקלון לצרכים תפעוליים. יעד המלאי מתוכנן לרדת בהדרגה לאפס לקראת הפסקת הגיבוי במזוט לאור מכירת אתר אשכול וסיום הסבת יחידות פחמיות לגז. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.9.7 לעיל.

7.10.3 סולר – מדיניות החברה הינה להחזיק יעד מלאי של 130 אלף טון, כאשר מלאי זה כולל את דרישת משרד האנרגיה כי החברה תחזיק מלאי חירום בהיקף של לפחות 117 אלף טון. יעד מלאי זה יעודכן לאחר מכירת אתר "אשכול" והשלמת בניית המחז"מים באורות רבין, בהתאם למתווה הרפורמה. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.9.8 לעיל.

סולר לרציפות תפקודית של משק החשמל - בהתאם להנחיית משרד האנרגיה, החברה מחזיקה מלאי סולר לגיבוי משק החשמל אשר ייתן מענה בשעת חירום. מנגנון ההתחשבות לפעילות זו, מעוגן בהסדר נפרד מול רשות החשמל ולא במסגרת הון חוזר דלקים. לפרטים נוספים בנושא ראה ביאור 8 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר רכישת סולר על ידי החברה בקשר עם מלחמת חרבות ברזל וכחלק מהדלקים המשויכים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

7.10.4 כמות המלאי המוחזקת על-ידי החברה כפופה להוראות שעתיות של החברה, בהתאם לצרכי החברה בעתות חירום, כך שכאשר קיים מחסור באספקת הגז הטבעי, פועלת החברה להגדלת מלאי הסולר העומד לרשותה.

7.10.5 מדיניות החברה להחזקת מלאי דלקים הינה בעיקר לצרכי גיבוי וזמינות מערכת החשמל במקרה של תקלה באספקת הגז ולעתות חירום.

7.11 מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד במגזר הייצור

לחברה רישיונות לייצור חשמל, מכוח חוק משק החשמל. לפרטים בדבר תוקף רישיונות הייצור של החברה, אופן הארכתם, מגבלות החלות עליהם, וסנקציות שיחולו עקב אי עמידה בתנאי הרישיונות, ראה סעיף 22.1.2 להלן. לצורך ייצור החשמל, החברה מתפעלת יחידות לייצור חשמל ומתקנים נלווים הנדרשים לייצור חשמל שעל הקמתם ותפעולם חלה רגולציה סבוכה וענפה הכוללת קבלת רישיונות, היתרים ואישורים (לרבות מכוח חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 ("חוק התכנון והבניה") חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 ("חוק רישוי עסקים") ומכוח דיני הגנת הסביבה) אשר על החברה לעמוד בהם. לפירוט בדבר הרגולציה החלה על החברה ובכלל זה על מגזר הייצור ראה סעיף 22 להלן.

כמו כן, כפופה החברה להחלטות רשות החשמל בעניין תעריף החשמל. לפרטים בדבר אופן קביעת התעריף, לרבות אופן חישוב העלויות, אופן חישוב הנכסים המוכרים, פחת, תשואה על ההון העצמי ותשואה על ההון הזר, מנגנון עדכון התעריף וכן לפרטים בדבר פרויקט להפחתת פליטות בתחנות הכוח הפחמיות, ולפרטים נוספים ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

7.12 סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

7.12.1 סיכונים סביבתיים ורגולציה סביבתית - כללי

פעילות החברה במגזר הייצור חשופה לסיכונים סביבתיים שונים ובהם פליטות מזהמים לאוויר של תוצרי שריפת דלקים, אחסון ושימוש בחומרים מסוכנים ודלקים, זיהום קרקע ומקורות מים, שפכים תעשייתיים, אסבסט, אפר פחם, רעש, קרינה בלתי מייננת ועוד.

לפיכך, פעילות הייצור כפופה לרגולציה נרחבת בתחום איכות הסביבה. במהלך השנים האחרונות חלה החמרה בדרישות הסביבתיות החלות (או שמצויות בהליכי חקיקה) על פעילותה של החברה וכן בפיקוח ובאכיפה של דרישות אלה. להערכת החברה, מגמה זו צפויה להימשך ואף להחמיר בשנים הבאות, בהתאם למודעות ודרישות בינלאומיות וכן, בין היתר, בהתאם למקובל במדינות המערב.

בין החוקים בתחום איכות הסביבה החלים על פעילות הייצור של החברה מצויים, בין היתר, החוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 ("החוק למניעת מפגעים"); חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 ("חוק התכנון והבניה"); חוק רישוי עסקים; חוק המים, התשי"ט-1959; החוק למניעת זיהום המים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 ("החוק למניעת זיהום המים ממקורות יבשתיים"); חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 ("חוק החומרים המסוכנים"); חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004 ("חוק שמירת הסביבה החופית"); חוק אוויר נקי; החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011 ("החוק למניעת מפגעי אסבסט"); חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998; חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006 ("חוק הקרינה הבלתי מייננת"); חוק מקורות אנרגיה, התשנ"ט-1989 ("חוק מקורות אנרגיה"); חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב-2012 ("חוק מרשם פליטות לסביבה"); תקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ם-1980 ("תקנות הרוקחים") והתקנות מכוחם של חוקים אלה וכן חוקי עזר שונים (יחד: "החוקים הסביבתיים").

החברה לומדת את השלכות החוקים הסביבתיים, פועלת למנוע או למזער את הסיכונים הסביבתיים העשויים להתרחש במהלך פעילותה, נערכת להשלכות הכלכליות, המשפטיות והתפעוליות הנובעות מהחוקים הסביבתיים ומקצה כספים בתקציבה לשם מילוי הוראות החוקים הסביבתיים החלים עליה ואלו אשר צפויים לחול עליה.

יחד עם זאת, אין כל ביטחון שהעלויות וההתייבויות במסגרת החוקים הסביבתיים והצפויים לא יעלו על הסכומים שהוקצו על-ידי החברה למטרות אלה, בייחוד על רקע מגמת ההחמרה ברגולציה סביבתית בשנים האחרונות ובהיקף ההשקעות הנדרש כדי לעמוד בה. להערכת החברה, נכון למועד דוח זה, ובהתבסס על הוראות חוק משק החשמל, העלויות המהותיות שיושגו עליה כפועל

יוצא מדרישות רגולטוריות חדשות בתחום איכות הסביבה יכוסו במסגרת תעריף החשמל. ואולם, ההחלטה בדבר הכרה בעלויות מצויה בסמכות רשות החשמל.

האמור לעיל בדבר הערכות החברה לגבי המשך ההחמרה בדרישות הסביבתיות החלות על פעילותה של החברה, כמו גם הערכות החברה בדבר כיסוי העלויות המהותיות שישותו על החברה כפועל יוצא מדרישות רגולטוריות אלה במסגרת תעריף החשמל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, משום שהתממשותן תלויה בגורמים שונים ואינן בשליטת החברה ואין ודאות כי יתממשו.

להערכת החברה, נכון למועד דוח זה, היא עומדת באופן מהותי בהוראות הדין המהותיות בתחום איכות הסביבה. החברה מחזיקה ברישיונות הסביבתיים הנדרשים לפעילותה ומקום שהם חסרים היא פועלת להשגתם. אי עמידה בהוראות החוק הסביבתיים ובתנאי היתרים ורישיונות הניתנים לחברה מכוחן עלולה לחשוף את החברה ומנהליה לחשיפה פלילית ומנהלית, לרבות הטלת קנסות ועיצומים והוצאת צווי סגירה למתקנים וחשיפה להוצאות ניקוי ושיקום נזקים סביבתיים.

7.12.2 אוויר

7.12.2.1 חוק אוויר נקי

כנדרש על פי הוראות חוק אוויר נקי, החברה מחזיקה בהיתרי פליטה עבור מקורות פליטה טעוני היתר שהיא מפעילה. החברה הגישה למשרד להגנת הסביבה בקשות לחידוש היתרי הפליטה באתרים שבהם תוקף היתר עומד לפוג, ונמצאת בקשר עם המשרד ביחס לבקשות אלה.

לפרטים נוספים בדבר היתרי הפליטה לאתרי תחנות הכוח הפחמיות, לרבות פרויקט הפחתת הפליטות; הסבת היחידות הפחמיות לגז; שימור יחידות 1-4 באתר אורות רבין; ולפרטים נוספים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

המידע הנכלל בדוח זה ובמסגרת הדוחות הכספיים של החברה, בדבר הערכת החברה אודות העלויות הכרוכות בקיום הוראות היתרי הפליטה, הירידה הצפויה בהיקף ייצור החשמל בפועל על ידי החברה, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך. מידע זה מבוסס על תחזיות והערכות אשר קיימות בחברה למועד הדוח ואשר עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מכפי שנצפה וזאת בין היתר לאור העובדה שהתממשותן תלויה בגורמים שונים אשר בחלקם אינם בשליטת החברה.

החוק מסמיך את השר להגנת הסביבה לקבוע היטל בגין פליטת מזהמים לאוויר שיוטל על בעלי היתר פליטה. נכון למועד הדוח, טרם נקבע היטל כאמור לפרטים בדבר החלטת הממשלה בנוגע למעבר לכלכלה דלת פחמן, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

ביום 6 ביוני 2023 פורסם תיקון לחוק אוויר נקי (תיקון מספר 3) העוסק במנגנון הפעלה חריגה של יחידת ייצור חשמל במצב סיכון. בהתאם לתיקון, מנהל מערכת רשאי לדרוש הפעלה של יחידת ייצור מוגבלת או של יחידת ייצור במצב תקלה, לשם מניעת פגיעה באספקת החשמל לצרכנים עקב חוסר ביכולת הייצור או ההולכה של חשמל או פגיעה בשרידות המערכת, בכפוף למנגנון הקבוע בתיקון ולאישורים נוספים הנדרשים בגדרו. התיקון נכנס לתוקפו ביום 1 בספטמבר 2023.

בהמשך לתכתובות ודיונים שנערכו בנוגע להמשך הפעלת יחידות הייצור המוסבות באתר אשכול (יחידות ג' ו-ד'), הגישה החברה מסמכי השלמה לבקשת חידוש היתר הפליטה לאתר, הכוללים התייחסות ובקשה להמשך הפעלת יחידות הייצור ג' ד' עד 500 שעות בשנה לכל יחידה, בהתאם לדרישות חברת נגה. הנתונים שהוגשו תואמים את עמדת חברת נגה ביחס לנחיצות היחידות, המתואמת גם עם משרד האנרגיה ורשות החשמל והצורך המערכתי להמשך הפעלת היחידות באופן מצומצם לאחר ספטמבר 2023.

ביום 26 בינואר 2024 התקבל היתר הפליטה החדש לאתר אשכול במסגרתו נדחתה בקשת החברה להמשך הפעלת יחידות הייצור המוסבות באתר עד 500 שעות בשנה לכל יחידה ונקבע כי הפעלת היחידות המוסבות תתבצע בהתאם לתיקון מספר 3 לחוק אוויר נקי המפורט לעיל. בנוסף נקבע כי החל מיום 1 בינואר 2027 לא תקיים פעילות של ייצור אנרגיה ביחידות המוסבות, לרבות לא במצב סיכון או לשם בדיקות כשירות. לחברה הערות לחלק מסעיפי ההיתר והיא נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בנוגע לכך.

לפרטים בדבר נושא ההתייעלות האנרגטית והחלטות ממשלה בנושא, ראה סעיף 21.5 וכן ביאור 31 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הוראת שר האנרגיה לעניין צמצום השימוש בפחם, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר תכנית יעדי משק האנרגיה לשנת 2030, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

במתקני החברה מאוחסנים וקיימים חומרים מסוכנים וכן תשתיות ומתקנים המכילים ומאחסנים דלקים וחומרים מסוכנים. החברה שוקדת על מניעה וטיפול של זיהום קרקע ומים מחומרים, תשתיות ומתקנים אלה.

החברה עשויה להידרש באתרים שונים, במסגרת דרישות שונות, לאיטום מאצרות מכלי דלק למניעת דליפות העלולות לגרום לזיהום קרקע ומקורות מים. דרישות אלו עלולות להטיל על החברה עלויות, העלולות אף להיות עלויות מצטברות מהותיות, בהתאם לתנאי האתר ולתשתיות המותקנות בו.

הערכה זו הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על נתונים עתידיים אשר התממשותם אינה ודאית ואינה בשליטת החברה, אלא תלויה באופן פרשנותן של דרישות אלה ע"י המשרד להגנת הסביבה, ויישומן, אם וככל שיידרש, כאמור לעיל.

בעת טיפול בסגירת אתר וכן על פי הנחיות המשרד להגנת הסביבה, נדרשת החברה לעתים לפרק תשתיות דלק ישנות. במסגרת פירוק של תשתיות דלק עלול להתעורר צורך בביצוע עבודות שיקום של קרקעות מזוהמות ומקורות מים, במידת הצורך. עבודות אלו עשויות להיות כרוכות בעלויות מהותיות לחברה.

במסגרת פעילויותיה של החברה למילוי תנאים הנדרשים ברישיונות העסק שלה, מיושמת בחברה תכנית רב שנתית לביצוע בדיקות תקינות מתקני הדלק שברשותה.

לעניין קווי דלק יבשתיים – רידינג, ראו סעיף 7.12.8 בנושא תכנון ובניה.

בהמשך לתכתובות עם רשות המים בעניין איתור ריכוז גבוה של חומרים ממשפחת PFAS בחלק מנקודות הדיגום באתר אורות רבין, העבירה החברה בחודש אוקטובר 2023 דוח ניטור מי תהום מורחב באתר אורות רבין לרשות המים. ביום 4 במרס 2024 התקבל מכתב מאת רשות המים לפיו לאור סיכון למקורות המים בסביבת האתר יש להכין סקירת חלופות שיקום למי התהום באתר. בהתאם למכתב על הסקירה לכלול, בין היתר, חלופת טיפול שנמצאה מתאימה לאתר זה מבין אלו שהוצגו במכתב: טיפול במי התהום על ידי שיקום מוקד הזיהום לערכי היעד הצפויים להיכנס לתוקף בשנת 2026, בהתאם למרחק החשיפה הרלוונטי, או ניהול הסיכון על ידי מניעת התפשטות הזיהום אל מעבר לגבולות האתר. החברה לומדת את פניית רשות המים.

בנוסף, התקבלו בחברה דרישות מרשות המים לביצוע דיגומי מי תהום באתר אשכול למספר פרמטרים לרבות PFAS, החברה נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה ועם רוכש האתר בנושא זה.

7.12.4 הנחיות המשרד להגנת הסביבה לחקירות קרקע

המשרד להגנת הסביבה מעדכן מעת לעת את עקרונות המדיניות בתחום מניעת זיהום קרקע והטיפול במזהמים בקרקע וכן מפרסם הנחיות מקצועיות אשר עוסקות, בין היתר, בנושא מניעת גרימת זיהומי קרקע, הוראות לדיווח על גרימת זיהומי קרקע, טיפול מיידי בדליפת חומר מזהם לקרקע והוראות לסקירה ושיקום של קרקע מזוהמת. ככל שישולבו הוראות ההנחיות המקצועיות בהיתרים או במסמכים מחייבים שתקבל החברה, עלולות להיות לכך השלכות מהותיות על החברה.

בינואר 2020 אישר המשרד להגנת הסביבה לחברה לוחות זמנים מעודכנים לביצוע סקרי קרקע באתרי החברה (ללא אתרי אלון תבור ורמת חובב, אשר נמכרו לצדדים שלישיים כמפורט לעיל). סקרי הקרקע מבוצעים בכל האתרים בהתאם לתוכניות המוגשות לאישור המשרד להגנת הסביבה ולוחות הזמנים שסוכמו עם המשרד להגנת הסביבה.

הערכות החברה ביחס לעלויות האפשריות של ההנחיות המקצועיות של המשרד להגנת הסביבה על החברה, הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר עשוי שלא להתממש או להתממש באופן אחר מהאופן אותו צופה החברה וזאת, בין היתר, לאור אופן שילוב העקרונות וההנחיות במסמכים מחייבים.

בהמשך לסקר הקרקע שהוגש עבור אתר אשכול, התקבל ביום 12 לדצמבר 2023 מענה המשרד להגנת הסביבה, במסגרתו התבקשה החברה להגיש תכנית לשיקום המוקדים שאותרו בסקרים ותוחמו ואשר עבורם לא הוגש מנגנון תיעדוף עד ליום 31 לינואר 2024 וכן לקבל את הנחיות רשות המים לדיגום בכל מקרה בו מגיעים לתווך הרווי או לאזור המריחה בעת חפירה. החברה העבירה התייחסותה לנושא זה.

7.12.5 שפכים

במהלך ייצור החשמל נוצרים במתקני מגזר הייצור שפכים תעשייתיים. שפכים תעשייתיים בתחנות כוח חופיות מנוצלים, לאחר טיפול, לשימוש חוזר לצרכי התחנה ואלו אשר אינם מנוצלים לשימוש חוזר מפונים למתקני טיפול בשפכים סניטריים, או מוזרמים לים בהתאם להיתרי הזרמה לים הניתנים לאתרים פרטניים מכוח החוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים.

במסגרת היתרי הזרמה לים לתחנות פרטניות, נדרשת החברה מעת לעת לשפר את האמצעים הקיימים במתקני הטיפול בשפכים באתרים השונים. הדבר יכול להיות כרוך בעלויות העלולות להיות משמעותיות.

הערכה זו הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר עשוי שלא להתממש או להתממש באופן אחר מהאופן אותו צופה החברה וזאת, בין היתר, בהתאם להחלטת המשרד להגנת הסביבה, כאמור בסעיף 7.12.12 להלן.

החברה מחזיקה, משתמשת ומאחסנת חומרים מסוכנים באתרי תחנות הכוח. החברה מחזיקה בהיתרי רעלים כדין לצורך עיסוק בחומרים מסוכנים ומקום שהם חסרים היא פועלת להשגתם. החברה נוקטת בפעולות על מנת לעמוד בתנאי ההיתרים.

תנאים נוספים בהיתר הרעלים בעניין חוות מיכלים התקבלו באתרים רבים בחברה. התנאים קובעים, בין היתר, חובות ואיסורים שעניינם אופן תפעול ותחזוקת מיכלי הדלק בחוות מיכלים, ביצוע בדיקות אטימות, דרישות לעניין דיווח וטיפול באירועים סביבתיים, הפיכת תקן האב האמריקאי (API 2610) לתקן מחייב, חובות לעניין הכנת נהלים, וחובות לעניין אפיון המאצרות הקיימות בחוות המיכלים.

בהמשך להעברת הערות החברה לטיטות תנאים כלליים נוספים בהיתר רעלים, פורסם באתר המשרד להגנת הסביבה נוסח תנאים כלליים מעודכנים מחודש אוגוסט 2023.

ביום 16 בנובמבר 2023 התפרסמה טיטות תנאים נוספים בהיתרי רעלים עבור מסופים ימיים.

ביום 2 ביולי 2023 התקבלה בחברה פנייה מאגף חומרים מסוכנים במשרד להגנת הסביבה, במסגרתה צוין כי כל עיסוק בתרכובות PFAS (האלוגניות אליפטיות) בכמות של למעלה מ-100 ק"ג חייב בהיתר רעלים. מכיוון שתרכיזי קצפי כיבוי מסוימים מכילים תרכובות כאמור ולאור המשמעותיות התפעוליות הרחביות, ביקשה החברה ארכה של מספר חודשים לבחינת המשמעותיות וההשלכות הנובעות מהנושא. בהמשך לכך, ביום 14 באוגוסט 2023 התקבלה להתייחסות החברה טיטות תנאים נוספים בהיתר רעלים לעניין עיסוק בתרכובות PFAS. החברה העבירה הערותיה לטיטות התנאים הנוספים ונמצאת בקשר עם המשרד בעניין זה.

אסבט

7.12.7

על פי הוראות החוק למניעת מפגעי אסבט נדרשה החברה, בין היתר, להסיר ולהטמין עד שנת 2021 את כל האסבט הפריך אשר הותקן לצורך בידוד תרמי באתרים חיפה, אשכול ורדינג.

ביום 5 בנובמבר 2021 אושר חוק ההסדרים – פרק אנרגיה, אשר מאפשר את המשך השימוש באסבט הפריך שהותקן לצורך בידוד תרמי בתחנת הכח רידינג, לתקופה המינימאלית הנדרשת ולא יאוחר מיום 3 ביוני 2032 וזאת בכפוף לקבלת האישורים הנדרשים וללוחות הזמנים המפורטים בתזכיר.

ביום 22 במרס 2022 התקבלה פניה מהמשרד להגנת הסביבה בעניין אטמים המכילים אסבט פריך באתר רדינג ואורות רבין. במסגרת הפניה התבקשה החברה לערוך בחינת המצאות אטמים המכילים אסבט בתחנות נוספות וכן לפעול להסרת האטמים שאותו ברידינג ובאורות רבין עד ליום 21 באפריל 2022. בין החברה לבין המשרד להגנת הסביבה התנהלו דיונים ותכתובות בנושא, וזאת על רקע עמדת החברה לפיה לא מדובר בבידוד תרמי ולכן הוראות חוק האסבט הנוגעות לכך אינן רלוונטיות.

במסגרת דיונים אלה העבירה החברה חוות דעת תומכת והגישה תכנית להסרת האטמים האמורים. בהתאם לתוכנית, יוסרו חלק מהאטמים וינהל הסיכון באחרים, החברה נמצאת בקשר עם המשרד בעניינים אלו.

במסגרת סקרים שנערכו ביחידות ייצור סילוניות של החברה התגלו מספר אטמים, כבלים וכן פרטים נוספים המכילים אסבט. החברה נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בנושא.

בעת ביצוע עבודות חפירה, לאיתור תשתיות בתוך שטח תחנת הכוח רדינג נחשפו צנרת וקו חשמל העטופים בשכבה החשודה כעלולה להכיל אסבט, בממצאי בדיקות מעבדה התגלו סיבי אסבט בדגימה אחת מבין אלו שנלקחו. החברה עדכנה את המשרד להגנת הסביבה ופועלת להכנת תכנית מתאימה.

במסגרת עבודות הסבת יחידה 2 בתחנת הכוח רוטנברג לעבודה בגז התגלו מספר רכיבי אטמים בדוודים המכילים אסבט פריך. החברה נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בנושא זה.

ביום 26 בפברואר 2024 התקבל בחברה מכתב המשרד בעניין פינוי והטמנת אטמים המכילים אסבט באתרי תחנות הכח. בין היתר, כולל המכתב דרישה להסרה מיידית ועד ליום 31 במרס 2024 של חלק מסוגי האטמים המכילים אסבט החשופים לאוויר, הגשת תכנית להסרה יזומה של חלק מסוגי האטמים אשר אינם חשופים לאוויר והכנת נהלי תחזוקה ופעולה. החברה לומדת את הפניה ותעמוד בקשר עם המשרד ככל שיידרש.

בהתאם לחוק למניעת מפגעי אסבט ואבק מזיק התשע"א – 2011, נדרש להפסיק השימוש ברכיבי האסבט הפריך שהותקנו לצורך בידוד תרמי בחלקים החיצוניים של מבנה תחנת הכוח רדינג עד ליום 1 ביולי 2022. לאור עיכובים בהקמת תחמ"ג עתידים ועמדת נגה לפיה עד הפעלת התחמ"ג נדרשת הפעלת יחידות הייצור ברדינג, פנתה החברה למשרד להגנת הסביבה בבקשה לדחות מועד זה עד ליום 15 באוקטובר 2022. ביום 28 ביוני 2022 התקבל אישור המשרד להגנת הסביבה לבקשת הדחייה של החברה, תוך הבהרה כי האישור שניתן אינו מהווה אישור לדחיית המועד הקבוע לסיום הסרת הרכיבים החיצוניים. כמו כן צוין באישור שיש לנצל את חלון הזמן שהוקצה להסרת רכיבי האסבט ככל הניתן. החברה השביתה את היחידות, ופעלה להסרת האסבט בהתאם לתוכנית שאושרה על ידי המשרד להגנת הסביבה.

במסגרת פעילות הייצור כפופה החברה, בהיבטים הסביבתיים של פעילותה, בין היתר להוראות דיני התכנון והבניה. תחנות הכוח של החברה כפופות להוראות סביבתיות שונות הקבועות בתוכניות מתאר ובהיתרי בניה. עם העברת פעילות ניהול המערכת לנגה, הועברה האחריות לביצוע חלק מהתכנון הסטטוטורי ותסקירי השפעה על הסביבה לנגה.

ביום 27 בספטמבר 2021 אישרה הממשלה את החלטת ועדת השרים לענייני פנים, שירותים, תכנון ושלטון מקומי מיום 19 בספטמבר 2021 לאשר את תכנית תשתית לאומית מספר 81 – תכנית למקשרי דלק מצפון לנמל אשדוד. התוכנית מאפשרת את החלפתם של שני מקשרי הדלק הקיימים וכן שינוי תוואי צנרות הדלק שבאחריות החברה. לפרטים נוספים בנושא המקשרים הימיים ראו סעיף 7.12.9 להלן.

תחנת כוח רדינג

תכנית מתאר ארצית – תמ"א 10

בשנת 2016 אושרה בממשלה תוכנית מתאר ארצית (חלקית) תמ"א 10/א/3 החלה על יחידות הייצור הקיימות באתר. תוכנית זו קובעת, בין היתר, את סיום הפעלת היחידות הקיימות עד ליום 1 בינואר 2021, שלביות הפסקת פעילות מתחמים מסוימים, הוראות מעבר ועוד.

בהתאם לתמ"א האמורה, נדרשה החברה, בין היתר, לבצע השקעות של פינוי, בינוי, שימור ועלויות סביבתיות באתר בהיקף כולל של מאות מיליוני שקלים. בנוסף, התמ"א כוללת שינוי ייעוד של הקרקע והפקעת שטחים מהחברה בסכומים אשר על פי הערכה ראשונית של החברה הינם סכומים מהותיים.

בחודש דצמבר 2021 אישרה המועצה הארצית לתכנון ובניה את המשך הפעלת יחידות הייצור ברדינג ד' עד לינואר 2026, בהתאם למפורט בהחלטה.

המועצה הארצית לתכנון ולבניה החליטה בשיבתה מספר 685 מיום 28 במרס 2023 להעביר את תמ"א 10/א/3 - הארכת הפעלת יחידות הייצור הקיימות בתחנת הכח תל אביב (רדינג) לאישור הממשלה. ביום 25 במאי 2023 פורסמה החלטה מספר 571 של ועדת שרים לענייני פנים, שירותים, תכנון ושלטון מקומי מיום 17 במאי 2023, במסגרתה אושרה תמ"א 10/א/3 בעניין הארכת הפעלת יחידות הייצור הקיימות ברדינג ובהמשך לכך ביום 8 ביוני 2023 פורסמה התמ"א ברשומות.

ביום 28 במאי 2023 התקבלה החלטת ממשלה מספר 587 בעניין ייעול ייצור החשמל והבטחת יכולת אספקת חשמל, במסגרתה נקבע, בין היתר, כי לשם הבטחת אמינות אספקת החשמל בגוש דן יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד האנרגיה ובהשתתפות רשות החשמל, משרד האוצר ומנהל התכנון במשרד הפנים אשר יבחן את החלופות הבאות לעניין רדינג: הקמת יחידות ייצור חדשות זמניות או הארכת משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור הקיימות, וכן שילוב החלופות האמורות עם פתרונות המבוססים על אנרגיה מתחדשת, אנרגיה מבוצרת ואגירה והכול בתיאום ובהסכמת מנהל המערכת. ביום 13 בספטמבר 2023 אישר שר האנרגיה את המלצת הצוות.

ביום 7 ביוני 2023 הודיע המשרד להגנת הסביבה כי הטיפול בהיתר הפליטה של אתר רדינג יושהה עד לקבלת החלטה בדבר עתיד התחנה ובחירת חלופה.

למידע נוסף אודות פעולות ליישום השינוי המבני ראו ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

ביום 3 בינואר 2018 התקשרו החברה, המדינה, רשות מקרקעי ישראל ועיריית תל אביב בהסכמים ביחס להסדר הנכסים ("הסדר הנכסים"). במסגרת הסכמים אלו נקבעו, בין היתר, פעולות שימור, מימון עלויות בינוי ומסירת החזקה בשטחים ציבוריים בתחומי העיר תל אביב לעיריית תל אביב. לפרטים בדבר מרכיביו העיקריים של הסדר הנכסים, ראה סעיף 15.3 להלן וביאור 1ו בדוחות הכספיים.

חלק ממרכיבי הסדר הנכסים כוללים תמורה וכיסוי עלויות בגין נושאים כספיים הכרוכים במטלות שימור פינוי-בינוי ופינוי אתרים מכוחה של התמ"א. נושאים אשר לא כוסו במסגרת הסדר הנכסים, נכללו בפניה לרשות החשמל לצורך הכרה תעריפית וטרם זכו למענה.

בהתאם להודעת דוברות שפורסמה באתר משרד האנרגיה והתשתיות, ביום 30 בינואר 2024, שר האנרגיה והתשתיות, אימץ את החלטת הצוות המקצועי והחליט על הפסקת ייצור החשמל בתחנת הכוח רדינג בתל אביב. (החלטה זו מחליפה את ההחלטה מיום 13 בספטמבר 2023) לפרטים נוספים בדבר הודעת שר האנרגיה והתשתיות בנוגע לעתידה של תחנת הייצור רדינג ראו ביאור 9ה1 בדוחות הכספיים של החברה.

מקשרים ימיים – רדינג

בחודש פברואר 2020 התקבלה בחברה החלטת המשרד להגנת הסביבה לפיה יש לפרק ולהוציא מהים את שלוש צנרות המקשרים הימיים ברדינג לכל אורכם. בהתאם לאמור, החברה נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בנוגע לעדכון לוחות הזמנים ופועלת להוצאת המקשרים הימיים בל"ז שאושר, אשר מורכב משלבים ותנאים שונים ומתעדכן, בין היתר, בהתאם למצב הים.

קווי דלק יבשתיים – רדינג

באזור תחנת הכוח רדינג, נמצאים קווי דלק יבשתיים לא פעילים היוצאים והנכנסים לתחנה. במסגרת מספר דיגומים שבוצעו באוקטובר 2020 וכן בינואר ובפברואר 2021, נמצאו סיבי אסבסט על גבי חלק מקוויים אלה.

לפרטים נוספים בדבר הפעולות בהן נוקטת החברה והתוכנית שהוגשה למשרד להגנת הסביבה בעניין זה, ראה ביאור 5 ת1 בדוחות הכספיים.

חוק שמירת הסביבה החופית אוסר, בין היתר, על פגיעה בסביבה החופית כהגדרתה בחוק (תחום של 300 מטרים מקו החוף), אלא אם כן ניתן לכך היתר כדין. במסגרת החוק הוקמה הוועדה לשמירת הסביבה החופית, אשר נדרשת לאישור תוכניות שונות בתחום הסביבה החופית. במסגרת החוק מוטלות לעתים על החברה דרישות ומגבלות על תכניות פיתוח של תחנות כוח חופיות.

חלק משמעותי ממתקני הייצור של החברה נמצאים לאורך רצועת חוף ים התיכון ולכן החברה נערכת הן למניעת זיהום הים בדלק, הן להגברת המוכנות שלה לאירועי זיהום ים והן להגנה על מתקניה מפני זיהום ים ממקור חיצוני.

בהמשך להודעת המשרד להגנת הסביבה כי אין להמשיך את הפעלת צינור 24" במקשר הימי באשדוד מעבר לדצמבר 2022 וכי על החברה לתכנן פעולות על מנת לבצע נטישה כראוי של הצינור ולקדם במקביל מקשר תת ימי תקין וחדש לטובת המשך פעילות פז בית זיקוק אשדוד, נערכו תכתובות ופגישות עם המשרד להגנת הסביבה, בעקבותיהם פנתה החברה לחברה חיצונית בינלאומית העוסקת בסיווג צינורות מסוג זה, לשם קבלת עמדתה ביחס לאפשרות להמשיך ולעשות שימוש בקו ולתנאים המתאימים להמשך שימוש כאמור. החברה העבירה את ממצאי הבדיקה למשרד להגנת הסביבה ובהמשך לכך התקבלה ביום 20 בדצמבר 2022 עמדת המשרד להגנת הסביבה לפיה המשרד מאשר המשך שימוש בקו 24" עד סוף שנת 2027, בכפוף לתנאים, הכוללים דרישה לעמידה בתנאים שנקבעו על ידי חברת הסיווג הבינלאומית וכן בין היתר, אחריות מוחלטת של חברת החשמל לתפעול תחזוקה ומניעת מפגעים מהקו והשבתה ופירוק של הקו ללא כל הארכות נוספות בסוף שנת 2027.

יצוין, כי במקביל לבדיקות המקשרים ותחזוקתם, נערכות עבודות לקידום תכנון ותוכנית מתאר להקמתם של שני צינורות ימיים חדשים בתוואי שונה וזאת בין היתר נוכח הקמתו של נמל הדרום. למידע בדבר תכנית תשתית לאומית למקשרי דלק מצפון לנמל אשדוד ראו סעיף 7.12.8 לעיל.

ביום 31 במאי 2021 התקבלו בחברה תנאי איכות סביבה לרישיון העסק הזמני למקשרי הדלק הימיים באתר "אשכול" שעמדו בתוקפם עד ליום 31 בדצמבר 2022. ביום 3 בינואר 2023 התקבל רישיון עסק זמני ל-3 חודשים להמשך הפעלת המקשרים באשכול הכולל תנאים לעניין התקנת מערכת מישוב בקו 16", וכן אמצעי חישה מרחוק לגילוי של שפך דלק. ביום 17 בינואר 2022 התקבלו בחברה תנאים נוספים להיתר הרעלים של אתר אשכול ביחס למקשר הימי, אשר כוללים תנאים חופפים ולעיתים סותרים את התנאים שניתנו ברישיון העסק. החברה העבירה הערותיה למשרד להגנת הסביבה בעניין זה. יצוין כי מקשרי הדלק הימיים באתר אשכול אינם חלק מתחנת אשכול אותה מוכרת החברה בהתאם ליישום השינוי המבני. לפרטים נוספים ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים. ביום 6 בדצמבר 2023 התקבלה בחברה התראה בגין הפרה לכאורה של תנאי רישיון העסק בעניין התקנת מערכת חישה מרחוק במקשר הימי אשכול. לטענת המשרד להגנת הסביבה התוכנית שהגישה חברת החשמל להתקנת מערכת מצלמות תרמיות אינה עונה לדרישותיו, אינה מאושרת וחברת החשמל נדרשת בהתקנת מערכת מבוססת מכ"מ ומצלמות. לעמדת החברה התכנית שהוגשה עונה על דרישות תנאי רישיון העסק, החברה העבירה מענה להתראה, עדכנה את המשרד להגנת הסביבה על השלמת התקנת מערכת המצלמות בהתאם לתכנית שהוגשה ונמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בעניין זה.

בהתאם לאורכות שהתקבלו בחברה, לרישיון העסק הזמני של המקשרים הימיים באשכול נמצא בתוקף עד ליום 31 במרץ 2024.

ביום 16 במאי 2023 התקבלה בחברה התראה בגין אי עמידה לכאורה בתנאי היתר הזרמה לים לפי חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים. במסגרת ההתראה נטען, בין היתר, כי החברה לא הגישה במועד תכנית עבודה להקמת מתקן חרושתי לטיפול בזרם ההקזה ממגדלי הקירור בתחנת הכח גזר. החברה העבירה תגובתה למשרד להגנת הסביבה. ביום 28 ביוני 2023 בהמשך לדיונים שנערכו בנושא, התקבלה החלטת הוועדה למתן היתרי הזרמה לים, לפיה יינתן לאתר גזר היתר לשלוש שנים. במסגרת החלטה זו, צוין כי על החברה להקים ולהפעיל מתקן חרושתי לטיפול בזרם ההקזה ממגדלי הקירור, בהתאם לתוכנית שהוצגה לוועדה.

7.12.10 אפר פחם

במסגרת ייצור החשמל בתחנות הכוח הפחמיות "אורות רבין" ו"רוטנברג" נוצר אפר פחם. מאז שנת 1998, האפר שנוצר נמכר על-ידי החברה לשימושים בתעשיות הבנייה, התשתיות והחקלאות.

החל מחודש אוגוסט 2018 הוצאת אפר הפחם לשימושים מתבצעת עפ"י היתרי עיסוק באפר פחם של תחנות הכוח אורות רבין ורוטנברג, המתחדשים אחת לשנה.

7.12.11 רישוי עסקים

מרבית יחידות הייצור של החברה פועלות מכוח רישיונות עסק אשר ניתנו לצמיחות או רישיונות זמניים ותנאים נלווים לרישיונות אשר מתעדכנים או מתחדשים מעת לעת. אלה נועדו להסדיר את פעילות יחידות הייצור ואתרי הייצור בכללותם, בין היתר, במטרה להקטין ולמנוע סיכונים ומפגעים סביבתיים. החברה פועלת להסדרת רישיונות העסק עבור יתר יחידות הייצור ועבור פריטים אחרים טעוני רישוי בהתאם להוראות הדין ודרישות הרשויות, כאשר הליך ההסדרה לגבי חלקם נמצא בשלבי אישור מתקדמים. הפעלת אתרי החברה או חלקם ללא רישיון עסק מהווה עבירה על חוק רישוי עסקים ועלולה להביא להפסקת פעילות העסק. לפירוט נוסף בדבר חוק רישוי עסקים ומצב רישוי הפריטים השונים הטעונים רישוי בחברה, ראה סעיף 22.8.

הליך הרישוי האינטגרטיבי נועד לבחון באופן כולל את ההשפעות הסביבתיות של המפעל על הסביבה בכל היבטים (שפכים, אוויר, קרקע וכיו"ב) ולקבוע בהתאם תנאים פרטניים לכל מפעל בהתחשב בתנאיו הייחודיים ובאינטגרציה בין השפעותיו הסביבתיות השונות.

ביום 6 בפברואר 2022 פורסם להערות הציבור תזכיר חוק ליעל הליכי רישוי סביבתי (תיקוני חקיקה), המבקש לתקן את הרישוי בחקיקה הסביבתית הקיימת. התיקון המוצע כולל מנגנון המאפשר מתן היתר סביבתי אחוד הכולל את דרישות היתרי פליטה, תנאים ברישיון העסק והיתרי רעלים. ביום 24 לפברואר 2023 התקבלה החלטת ממשלה בעניין רישוי ירוק, במסגרתה הוחלט לתקן את תיקוני החקיקה שאושרו בהחלטת ממשלה קודמות בעניין זה, לרבות את החלטת הממשלה מיום 17 במרס 2022 שעניינה אישור טיוטת החוק ליעול הליכי רישוי סביבתי (תיקוני חקיקה). הצעת החוק נמצאת בדיונים בוועדת הפנים והגנת הסביבה. החברה מעבירה הערותיה ככל שנדרש.

אירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

7.12.13

למועד הדוח, למיטב ידיעת החברה היא אינה חשופה לאירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה במגזר הייצור, אלא אם פורטו לעיל.

הליכים משפטיים או מנהליים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

7.12.14

נגד החברה ומנהלים בה הוגשו בקשר עם מגזר הייצור הליכים משפטיים שונים, פליליים ואזרחיים, בטענות להפרת החוקים הסביבתיים. ההליכים הפליליים מתייחסים בעיקרם לזיהום מים וקרקע, מי ים ואוויר, ואלו שבירורם הסתיים לא היו כרוכים בקנסות מהותיים לחברה או למנהלים בה. למידע נוסף ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

מדיניות התאגיד בניהול סיכונים סביבתיים

7.12.15

החברה רואה עצמה כאחראית וכמחויבת בנקיטת אמצעים להגנה על הסביבה וצמצום מפגעים סביבתיים לאורך שרשרת אספקת החשמל.

החברה פועלת על-פי מדיניות אסטרטגית וחזון סביבתי לשמירה על איכות סביבה מתוך אחריות לחברה ולסביבה, בראיה מקיימת ארוכת טווח וצופה פני עתיד, למזעור ההשלכות הסביבתיות הנובעות מפעילותה ולהובלה בתחום מניעת מפגעים והפחתת השפעות סביבתיות.

עקרונות המדיניות הסביבתית של החברה כוללים שילוב שיקולים סביבתיים בכל תחומי פעילותה ובכלל זה בתהליכי קבלת החלטות; תכנון ותפעול המתקנים; אימוץ אמות מידה סביבתיות מתקדמות מוכחות; שימוש מושכל בחומרי גלם ובמשאבי טבע ועידוד החיסכון בחשמל; צמצום ומחזור פסולת ותוצרי לוואי; שילוב שיקולים נופיים, מרחביים וסביבתיים בתכנון מתקנים חדשים ובתחזוקה של מתקנים קיימים; קיום דו-שיח פתוח ושקוף עם הציבור; פעילות משותפת עם גורמים סביבתיים, ממלכתיים וציבוריים ובינלאומיים, לרבות השתתפות במחקרים סביבתיים, בפיתוח ובייזום טכנולוגיות מתקדמות והטמעת ערכי סביבה בתרבות הארגונית.

להלן פירוט של השקעות החברה באיכות סביבה (הנתונים תואמים את תכניות הפיתוח והתפעול):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			מיליון שקל חדש, מחירים שוטפים (מנוכה מדידות מחדש)
במיליוני שקל חדש			
2021	2022	2023	
כ- 427	כ- 482	כ- 761	סך ההשקעה במתקני איכות סביבה
כ- 170	כ- 177	כ- 157	עלויות שוטפות (ללא פחת)

השקעות במהלך 2023

בשנת 2023 השקיעה החברה כ- 490 מיליון שקל חדש, בהיבטי איכות סביבה במערכת הייצור (בנוסף סך של כ-270 מיליוני שקל חדש במערכת ההולכה, חלוקה ובפרויקטים מיוחדים), בין היתר בהתקנת אמצעים להפחתת פליטות לאוויר בתחנות הכוח אורות רבין ורוטנברג (כגון "אמצעים ראשוניים", סולקנים והקמת מתקנים קטליטיים) ובהסבה לגז ברוטנברג יח' 4-1, ובאורות רבין יחידות 5-6.

בנוסף להשקעות המפורטות לעיל הוציאה החברה בשנת 2023 במסגרת עלויות הפעלת תחנות הכוח והוצאות גלוות לדלקים, סכום של כ- 154 מיליוני שקל חדש לצורך עמידה בדרישות הנובעות מהגנת הסביבה במערכת הייצור (ובנוסף, סך של כ-3 מיליוני שקל חדש שאינם משויכים למערכת הייצור). להערכת החברה, העלויות הסביבתיות שהחברה נשאה בהן בשנת 2023 הושקעו ברובן במניעה עתידית ובהפחתת פגיעה בסביבה, והיתרה הושקעה בתיקון ושיקום הסביבה.

תקציב לשנת 2024

החברה מקצה בתקציבה כספים למטרת עמידה בתנאים וחוקים סביבתיים. לשנת 2024 הקציבה החברה במסגרת תקציבי התפעול והפיתוח השוטפים סך של כ- 1,027 מיליוני שקל חדש (מנוכה מדידות מחדש ופחת) למטרות עמידה בדרישות הגנת הסביבה, ובין היתר, פעולות הגנה על החי והצומח, האוויר, הקרקע, מי תהום ומים עיליים, פינוי אסבסט, טיפול בשפכים, הפחתת רעשים, הגנה מפני קרינה וטיפול בפסולת. עיקר הגידול בהשקעות בשנת 2024 לעומת אלו של שנת 2023 נובע ממתקני אגירת אנרגיה.

תקציב הסבה לגז

במסגרת התקציב השבע שנתי אשר אושר בדירקטוריון בחודש נובמבר 2023, הקציבה החברה לנושא הסבת התחנות הפחמיות לגז (6 יחידות ייצור) סך של כ-1.75 מיליארדי שקל חדש בגין כל התקופה האמורה. בשנת 2024 הוקצה סכום של כ-509 מיליוני שקל חדש לפרויקט הסבה לגז.

הערכות הנהלת החברה בדבר היקף ההשקעות הצפוי בתחום איכות הסביבה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על תקציב ותוכניות העבודה של החברה. הערכות החברה ביחס להיקף ההשקעות הצפוי בתחום איכות הסביבה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהערכתה, בין היתר, בשל גורמים אשר אינם בשליטת החברה, ובכלל זה שינוי בדרישות הרגולטוריות החלות על החברה, שינוי בהיקף פעילות הייצור של החברה והדלקים באמצעותם מייצרת החברה ואירועים נוספים לרבות כאלו הנובעים מהתממשות גורמי הסיכון של החברה.

7.13 הליכים משפטיים

לפרטים בדבר הליכים משפטיים תלויים ועומדים נוספים כנגד החברה, לרבות הליכים בגין מגזר הייצור, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הליכים משפטיים בהם החברה היא התובעת בהליך ראה סעיף 24.

למועד פרסום הדוח, לחברה אין רישיון נפרד לפעילות במגזר ההולכה, ופעילות הולכת החשמל והשנאתו מתבצעת במסגרת רישיון שהחברה קיבלה בשנת 1997 "להולכה, לחלוקה, לאספקה, למכירה של חשמל ולסחר בו" הקרוי בהתאם לחוק משק החשמל כ"רישיון האחוד" ("הרישיון האחוד"). לפרטים נוספים אודות הרישיון האחוד ראה סעיף 22.1.2.

ביום 21 בספטמבר 2023, פרסמה רשות החשמל שימוע בדבר המלצתה להעניק לחברת החשמל רישיון הולכה חדש. לפרטים נוספים ראה ביאור 3 יד בדוחות הכספיים.

בהתאם למתווה השינוי המבני, החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני ותבצע את פעילויות ההולכה וההשנאה, בין היתר, בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה ובהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה כפי שתאושר, מעת לעת, על ידי שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר ולאחר היוועצות ברשות החשמל. בנוסף, ובהמשך לעקרונות מדיניות השר, ביום 15 ביולי 2018 התקבל בחברה מכתבו של השר בו צוין כי מקובלת על השר עמדת הדרג המקצועי ברשות החשמל לפיה יש לקבוע את תוקף רישיונות החלוקה וההולכה שיינתנו לחברה ל-20 שנה לאור אופי פעילות החברה ולהשקעות ארוכות הטווח הנדרשות ממנה. יצוין, כי בהתאם למתווה השינוי המבני, בכל עת יהיה בתוקף רק רישיון אחד לפעילות ההולכה. לפרטים נוספים בדבר מתווה השינוי המבני ראה סעיף 1.3 וביאור 1 בדוחות הכספיים.

במסגרת תחום פעילות זה, החשמל המיוצר על-ידי החברה ויצרני החשמל הפרטיים, מועבר על-ידי החברה באמצעות רשת ההולכה שלה. רשת ההולכה פרושה על פני כל מדינת ישראל והשטחים הנתונים תחת שלטונה מאז יוני 1967 (מזרח ירושלים והגדה המערבית) (בסעיף זה, מטעמי נוחות בלבד, "הארץ"). רשת ההולכה מורכבת מרשת מתח על (400 ק"ו) ומתח עליון (161 ק"ו) וכן מרשת ישנה 110 ק"ו בהיקף מצומצם להזנת צרכנים פרטיים. באמצעות רשתות ההולכה מועברת האנרגיה החשמלית מיחידות הייצור לתחנות המיתוג (תחנות במתח 400 ק"ו) ולתחנות המשנה הגדולות (תחנות במתח 161 ק"ו) ומתחנות המיתוג ותחנות המשנה הגדולות לתחנות משנה הפרושות ברחבי הארץ. בתחנות המיתוג והמשנה של החברה מבוצעת פעילות ההשנאה, המשנה את רמות מתח החשמל ממתח על למתח עליון (באמצעות שנאי קישור בתחנות מיתוג), וממתח עליון למתח גבוה (באמצעות שנאי הספק בתחנות המשנה). הולכת החשמל במתח על ועליון מאפשרת העברת אנרגיה בין תחנות הכוח המייצרות את האנרגיה לבין תחנות המיתוג והמשנה שבמגזר ההולכה באיבודים נמוכים יחסית. לאחר השנאה למתח גבוה (רשת חלוקה), מועברת האנרגיה אל צרכני מתח גבוה ובאמצעות שנאי רשת לצרכני מתח נמוך. לפרטים על מגזר החלוקה ראה סעיף 9 להלן. חלק מלקוחות החברה הינם לקוחות מתח עליון, הכוללים בעיקר צרכנים גדולים דוגמת מפעלי תעשייה, חברת מקורות, מתקני התפלה ועוד (ראה סעיף 11 להלן). ביצוע פעילות במסגרת מגזר הולכת האנרגיה החשמלית, כוללת גם תפעול, תחזוקה וטיפול בתקלות.

לחברה שלושה סוגים של תחנות משנה: (1) קבועות; (2) ארעיות; ו- (3) ניידות. תחנות המשנה הניידות מוצבות באתרים שונים בסמיכות למרכז העומס או באתרי תחנות משנה קיימות, בדרך כלל עד הקמת תחנת משנה קבועה באזור, לתקופה (ברמת התכנון) של בין חמש לעשר שנים. בנוסף, קיימות תחנות משנה פרטיות המחולקות ל-2 סוגים:

- תחנות משנה חדשות שהינן בבעלות צרכן או יצרן במתח עליון או מתח על – כאשר האחריות התפעולית והתחזוקתית במתח עליון ובמתח על בתחנות אלה חלה על חברת החשמל.
- תחנות משנה ישנות שהינן בבעלות צרכן במתח עליון (מאפשרת גם קליטת יצרן פרטי לאחר בדיקה והתאמת תחנת המשנה הפרטית לתנאים החדשים).

בהתאם למתווה השינוי המבני ולמכירת פעילות ניהול המערכת נלגה בנובמבר 2021 כחלק מיישומו של השינוי המבני, החברה מבצעת פיקוח הולכה לצורך תפעול ובקרה של מערכת ההולכה וההשנאה. הפיקוח מתבצע באמצעות מערכת פיקוח הולכה של החברה (TMS). יחידת פיקוח הולכה, כוללת מערך פיקוח הולכה אשר מנהל, מתפעל ומבקר את מערכת ההולכה וההשנאה.

בנוסף, בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, מתכננת החברה להקים ולתפעל מתקני אגירת אנרגיה בתוך התשתית הפיזית ברשת ההולכה. לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני, לרבות בדבר הקמתו של מערך פיקוח הולכה, ראה סעיף 1.3 וביאור 1 בדוחות הכספיים.

ביום 2 באפריל 2023 שר האנרגיה קיבל את המלצת רשות החשמל וחתם על עקרונות מדיניות להטמנת קווי מתח עליון אשר לפיהם ככלל קווי 161 ק"ו חדשים יוקמו באופן עילי. עם זאת, השימוש בטכנולוגיית ההטמנה יורחב ויתאפשר בהתאם ליעוד הקרקע. ביום 13 בנובמבר 2023 אישר שר האנרגיה, לאחר התייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, את תכנית פיתוח משק החשמל למערכת ההולכה וההשנאה לשנים 2023-2030. לפרטים נוספים בדבר ההחלטה ואישור השר, ראה ביאור 3 כב בדוחות הכספיים.

ביום 26 בספטמבר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה המפרטת את תכנית פריסת חמשת מתקני האגירה הראשונים שיוקמו בתחמ"שים של החברה. לפרטים נוספים ראה ביאור 3 כב בדוחות הכספיים. ביום 30 בינואר 2024 פורסמה הודעה מטעם שר האנרגיה והתשתיות בנוגע למתקני אגירה וכל תת ימי שיוקמו באתר הייצור רידינג. לפרטים נוספים ראו ביאור 1 בדוחות הכספיים.

פעילות החברה במגזר ההולכה, בדומה לשאר תחומי פעילותה, כפופה להוראות חקיקה, כגון אלו הקבועות בהוראות חוק משק החשמל, חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, כללים ותקנות שהוצאו על ידי משרד האנרגיה ובספר אמות המידה המתפרסם על-ידי רשות החשמל, לאילוצים הקשורים בנושאי רישוי ודרישות להיתרים מרשויות ומשרדים ממשלתיים שונים כגון רשות החשמל, משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה, ולתוכנית הפיתוח במשק החשמל, המאושרת ע"י שרי האנרגיה והאוצר בהתייעצות עם רשות החשמל מכוח סמכותם שבסעיף 19(א) לחוק משק החשמל.

בהתאם למתווה השינוי המבני, החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני ותבצע את פעילות ההולכה בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה. בנוסף, החברה תפעל בהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה שתתוכנן על ידי בעל רישיון ניהול המערכת (למועד הדוח – נגה) וכפי שתאושר על ידי שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר ולאחר היועצות ברשות החשמל, זאת במידה שבעל רישיון לניהול המערכת נדרש להכנת תוכנית פיתוח כזו בהתאם לסעיף 19(א) לחוק משק החשמל. לפני הגשת תוכנית פיתוח כאמור, קיימת חובת היועצות של בעל רישיון ניהול המערכת עם החברה כבעל רישיון הולכה בנוגע ללוחות הזמנים לביצוע הפעולות הכלולות בתוכנית ולחלופות לפעולות אלה. ככל שיתגלעו חילוקי דעות בין בעלי הרישיונות האמורים לגבי ההיתכנות לביצוע הפעולות, ובכלל זה ההיתכנות לביצוען בלוחות הזמנים כאמור, יגיש בעל רישיון לניהול המערכת לשר האנרגיה, נוסף על תוכנית הפיתוח כאמור שערך, גם את עמדת בעל רישיון ההולכה במחלוקת. בנוסף יציין שר האנרגיה, בפנייתו לרשות החשמל ולשר האוצר, את המחלוקת, ויעביר להם את העמדות כפי שהוגשו לו. בנוסף, בהתאם לסעיף 19(א3) לחוק משק החשמל, החברה בכובעה כבעל רישיון חלוקה תערוך את תוכנית הפיתוח המשמשת לחלוקה ותגישה לאישור שר האנרגיה בהסכמת שר האוצר ולאחר היועצות ברשות החשמל, התוכנית תוכן בהתאם להנחיות בעל רישיון לניהול המערכת לעניין נקודות החיבור והשפעות הגומלין בין מערכת ההולכה למערכת החלוקה. לפרטים נוספים בדבר מגזר החלוקה, ראה סעיף 9.1.2 להלן.

לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני בקשר עם מגזר ההולכה, ובכלל זה לפרטים בדבר התיקון לחוק משק החשמל, אשר כולל, בין היתר, תיקונים לתוקפם של רישיונות החברה לרבות הרישיון האחד, וכן לפרטים בדבר רישיון ההולכה שיינתן לחברה במסגרת יישום השינוי המבני ותוקפו של רישיון כאמור, ראה סעיף 1.3 וביאור 1ה בדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על כלל פעילות החברה ראה סעיף 22.

להלן המגמות והשינויים העיקריים אשר עשויים להשפיע על היקף פעילות ההולכה וההשנאה:

- (א) בהתאם למתווה השינוי המבני, החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני ותבצע את פעילויות ההולכה בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה ובהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה כפי שתאושר. לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני בקשר עם מגזר ההולכה, וכן לפרטים בדבר התיקון לחוק משק החשמל, אשר כולל, בין היתר, תיקונים לתוקפם של רישיונות החברה לרבות הרישיון הכללי, וכן לפרטים בדבר רישיון ההולכה שיינתן לחברה במסגרת יישום השינוי המבני ותוקפו של רישיון כאמור, ראה סעיף 1.3 וביאור 1ה בדוחות הכספיים.
- (ב) עקב הגדלת כושר הייצור במשק, בין אם בידי יח"פים ובין אם בידי החברה, כניסת אנרגיות מתחדשות והגידול ברזרבה²¹ של יכולת ייצור החשמל, החברה נדרשת להקים תחנות מיתוג, תחנות משנה וקווי מתח על ומתח עליון נוספים, כמו גם לשדרג צירי הולכת חשמל קיימים לחזקים יותר. לפרטים נוספים בדבר יעדי אנרגיות מתחדשות ראה ביאור 1ג בדוחות הכספיים.
- (ג) תכנית פיתוח משק החשמל למערכת ההולכה וההשנאה לשנים 2023-2030 מביאה לידי ביטוי את הצורך בהקמת תחנות משנה נוספות, בתוספת השנאה בתחנות קיימות והתאמת ציוד במערכת ליכולת העברה נדרשת.
- (ד) עקב הדרישות הסביבתיות המחמירות והשטחים המוגבלים בערים צפויה החברה לבנות תחנות משנה פנימיות (דהיינו, תחנה שבה כל הציוד החשמלי נמצא בתוך מבנה ומבודד בגז) בהיקף גדול יותר. בנוסף, קיימות דרישות של גורמים חיצוניים להטמנת קווי הולכה עיליים לתת קרקעיים או הסטת קווים קיימים במסגרת מדיניות "הימנעות נבונה", שהיא יישום אמצעים סבירים לצמצום רמות שדות מגנטיים היכן שהדבר ניתן (ראה גם מדיניות חדשה להטמנת קווי מתח עליון בסעיף 8.1.1 לעיל).
- (ה) הקמת מספר גדול יותר של תחנות מיתוג ומשנה פרטיות על-ידי יצרני חשמל פרטיים ולקוחות מתח עליון ועל תוביל להשקעה גדולה יותר של החברה בהכנסה לניצול של מתקני היצרן/או הצרכן הפרטי, לבדיקות ולתחזוקה. זאת לאור היות החברה ספק שירות חיוני בתחום ההולכה.
- (ו) כניסה של יח"פים לייצור חשמל, מובילה לייצור מבוזר אשר מייצר אתגרים הקשורים לזרימות הספק במערכת ההשנאה וליצירת משטרי תפעול שונים, בתלות במשטר העבודה של הייצור (כגון: יום/לילה).
- (ז) שינויים באמות המידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן בעל רישיון ספק חיוני בתחום ההולכה, הנקבעות על-ידי רשות החשמל, עלולים לחייב את החברה בתשלומים גבוהים יותר כשיפוי ליצרני חשמל ולצרכנים המחוברים לרשתות מתח עליון. יישום אמת מידה במתח עליון עלול להשית על החברה קנסות בגין אי עמידה בלוח הזמנים הקבוע לחיבור יצרן חדש או אי אספקת חשמל מסיבות שונות.
- (ח) הטמנת קווי מתח עליון 161 ק"ו בהתאם לתוכנית מתאר (תמ"א) עקב דרישת מנהלת התכנון במשרד האוצר, מאריכה את משך הקמתם של קווי מתח עליון.
- (ט) דרישות איכות הסביבה בנוגע לקרינה אלקטרומגנטית והקושי להשיג פרזודורי קווים צפויים יעלו את היקף הכבלים התת-קרקעיים במתח עליון ועל.
- (י) דרישות הנובעות מחוקים, תקנים ודרישות ונהלי גופי המדינה, לרבות במסגרת תוכניות תמ"א, עשויות להגדיל את הוצאות החברה בתחום פעילות זה.
- (יא) במסגרת החלטת הממשלה 465 לקידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל לפיה עד שנת 2030 30% מייצור החשמל יהא מאנרגיה מתחדשת, החברה נערכת ליישום תכנית רב-שנתית להקמת קווי מתח על ועליון, הקמת תחנות מיתוג ומשנה, התקנת ושדרוג שנאי הספק בתחנות משנה, שדרוג מעגלי הולכה ברשת 161 ק"ו ושדרוג ציוד בתחנות קיימות.

²¹ הכוונה להפרש בין יכולת הייצור לבין הביקוש לחשמל באותה עת על-ידי הצרכנים.

8.1.4 שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות

להלן השינויים הטכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות ואשר החברה החלה בתהליך ליישומם:

- (א) שינוי תצורת תקשורת הבא לידי ביטוי בהפרדת תשתית, נוכח השינוי המבני, לצורך העברת מידע ממערכות החברה לפיקוח הולכה, פיקוח חלוקה ולניהול המערכת. בנוסף, מתבצע שדרוג ציוד ישן בתחנות הקיימות.
- (ב) החלפות שנאים בתחמ"ש קיימות לשנאים חדשים בהספקים של 50-75 מגה וולט אמפר לרבות הציוד הנלווה.
- (ג) הוספת מתקני אגירת אנרגיה בטכנולוגיות שונות.
- (ד) הכנסת טכנולוגיות חדשות בתחום ההולכה כגון תיילים בעלי יכולת הולכת אנרגיה גבוהה, משקל קטן יחסית ובעלי יכולת תרמית גבוהה בהשוואה לתיל רגיל באותו שטח חתך המשמשים להגדלת יכולת ההולכה, בקווי ההולכה הקיימים במקום הקמת קווים חדשים.
- (ה) שדרוג ושיפור אבטחת המידע לצורך עמידה בדרישות הרגולטור והתמודדות עם האיזמים.
- (ו) תפעול מערכת פיקוח הולכה באמצעות קליטת מערכת GE-TMS בפיקוח הולכה אשר מחליפה את מערכת EMS של יחידת ניהול המערכת, שיצאה מהחברה בנובמבר 2021.
- (ז) תחמ"ש ניידות חדשות בהספק של 30 מגה וולט אמפר.
- (ח) התקנת מגבילי זרם קצר ברשתות מתח גבוה, הנובעת מזרמי קצר הנגרמים ממערכת ההולכה וההשנאה וממתקני ייצור מבוזרים ברשת החלוקה.

8.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים של תחום הפעילות והשינויים החלים בהם

להערכת החברה, ההצלחה העסקית של מגזר ההולכה תלויה בעיקר ביכולתה של החברה לבצע את ההשקעות הנדרשות במגזר זה על פי תכנית הפיתוח בדגש על עמידה ביעדי פרויקטים מערכתיים, בזיהוי סיכונים ומתן מענה הולם, ברמת הביקוש לחשמל, בעלויות התחזוקה והתפעול של מתקני ההולכה וההשנאה, במקצועיות אנשיה לעמידה בתחזוקת מתקני ההולכה והשנאה, בהכרה בסך העלויות הדרושות להולכת החשמל והשנאתו במסגרת תעריף החשמל וביכולת מגזר ההולכה להתייעל.

8.1.6 חסי הכניסה והיציאה העיקריים של תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

(א) חסי כניסה

להערכת החברה, חסם הכניסה העיקרי בתחום הפעילות הינו הצורך בקבלת רישיון הולכה על פי חוק משק החשמל. בהתאם לתיקון לחוק משק החשמל, רישיון הולכה יינתן רק לחברה ממשלתית ובכל עת יהיה בתוקף רק רישיון אחד לפעילות זו. כאמור לעיל, במסגרת מתווה השינוי המבני נקבע כי החברה תבצע את פעילויות ההולכה בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה ובהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה כפי שתאשר.

(ב) חסי יציאה

הרגולציה המסדירה את פעילות החברה וכן היותה בעלת "רישיון ספק שירות חיוני", על פי חוק משק החשמל המחייב אותה להוליך את החשמל לכלל הציבור, באמינות וביעילות, לפי תנאי רישיונה, הינם החסמים העיקריים המונעים יציאה מתחום הפעילות.

8.1.7 מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

למועד הדוח, החברה פועלת כמונופול בתחום ההולכה של החשמל ואין לה מתחרים. בנוסף, החברה מחויבת לאפשר ליצרני חשמל פרטיים שימוש במערכת ההולכה שלה. לפרטים ראה סעיף 7.4 לעיל.

לא קיים מוצר חלופי למערכת ההולכה וההשנאה של החברה.

מוצרים ושירותים**8.2**

שירותים בתחום ההולכה ניתנים ללקוחות מתח עליון (יצרנים פרטיים וצרכנים גדולים כגון מפעלי ים המלח, מתקני התפלה ועוד) ולאגפי הרשת של החברה (מערכת החלוקה שמוכרת חשמל במתח גבוה ובמתח נמוך לצרכני מדינת ישראל). הצרכן הסופי משלם עבור מרכיב ההולכה בתעריף הכללי שנקבע על-ידי רשות החשמל.

בנוסף, בהתאם לספר אמות המידה (המתעדכן מעת לעת) החברה מספקת גם שירותי הכנסה לניצול, תחזוקה ותפעול בתחמ"שים של יח"פים בכל הנוגע לחיבור במתח עליון ומתח על.

פילוח הכנסות מוצרים ושירותים**8.3**

לפרטים בדבר הכנסות החברה ממכירות חשמל ששוויו למגזר ההולכה בשנת 2023, ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

תחרות**8.4**

(א) היקף התחרות

למועד הדוח החברה פועלת כמונופול בתחום ההולכה של החשמל ואין לה מתחרים, שכן בהתאם לשינוי המבני, החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני במגזרי הרשת ותמשיך להקים, לתחזק ולתפעל את מתקני הרשת, כך שרוב היח"פים ימשיכו להשתמש ברשת ההולכה ו/או החלוקה של החברה. יחד עם זאת, בשנים הקרובות צפוי גידול בייצור עצמי מבזר, של יצרנים וצרכנים אשר חלקם לא צפויים להשתמש ברשתות ההולכה והחלוקה של החברה. על אף האמור, לאור המעבר למבנה תעריפים של קיבולת ואנרגיה, כל עוד אותם יצרנים עצמיים יהיו מחוברים לרשת החשמל, הם יהיו מחויבים בתשלום בגין קיבולת הרשת ותעריף מערכתיות, בהיקף חלקי, וכפי שייקבע על-ידי רשות החשמל מעת לעת. לפרטים בדבר השינוי המבני ראה סעיף 1.3 וביאור 1 בדוחות הכספיים.

(ב) השפעת התחרות על החברה במגזר ההולכה

החברה מגדילה באופן משמעותי את היקף ההשקעות ברשת. על פי בסיס התעריפים למגזרי הרשת שנכנס לתוקף ביום 8 בינואר 2018, ההשקעות מוכרות בהתאם להיקף ההשקעות בפועל על פי מחירון נורמטיבי ועלויות התפעול מוכרות בהתאם לתפוקות בפועל. בנוסף, חל שינוי במבנה התעריף בצורת תמחור לפי רכיבי אנרגיה וגודל חיבור. לעמדת החברה, מבנה תעריף זה מתאים יותר לשינויים המתרחשים במשק החשמל ומצמצם את חשיפת החברה, הנובעת מהרחבת הייצור העצמי של היצרנים הפרטיים.

לפרטים בדבר בסיס תעריף הרשת לשנים 2018-2022, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

להלן פירוט אורך מעגלי ההולכה²² של החברה:

מועד	קווי 400 קילו וולט ("ק"ו") ק"מ מעגל	קווי 161 ק"ו עיליים ק"מ מעגל	קווי 115 ק"ו ק"מ מעגל	תת"ק 161 ק"ו ק"מ מעגל
31.12.2023	822.9	4,744.8	29.9	179.1
31.12.2022	805.7	4,850.5	41.5	173.0

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, הספק מותקן בשנאי קישור²⁴ 161/400 קילו-וולט עמד על 15,095 מגה וולט אמפר, תוספת של 650 מגה וולט אמפר לעומת סוף שנת 2022. הקיטון בקווי 161 ק"ו עיליים נובע מפירוקים בקווי 161 ק"ו במספר פרויקטים והקיטון בקווי 115 ק"ו נובע מפירווק קו דימונה-כורנוב.

כמו כן החברה נמצאת בשלבי הקמה שונים של רשת מתח על ועליון שנבנתה במשך שנת 2023, אך עדיין לא חושמלה (ולכן אינה חלקה מהמצאי – כמופיע בטבלה לעיל):

נתוני פרויקטים ועבודות שבוצעו ב- 2023 וטרם הסתיימו			
נתונים	400 ק"ו	161 ק"ו עילי	תת-קרקעי 161 ק"ו
סה"כ ק"מ מעגל בהקמה, שטרם הסתיימו בשנת 2023	53.2	115.1	24.4
הערכת החברה בדבר שיעור השלמה בשנת 2023 לפי מדידה פיזית מתוך הפרויקטים שביצעה החברה	83%	95%	111%

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, יכולת ההשנאה המותקנת הייתה כ- 20,082 מגה וולט אמפר לעומת יכולת השנאה מותקנת של כ- 19,486 מגה וולט אמפר, נכון ליום 31 בדצמבר 2022.

בטבלה להלן מוצגים מספר תחנות מיתוג ("תחמ"ג", הכוללות גם תחנות משנה) ומספר תחמ"ש, של החברה, נכון ליום 31 בדצמבר בשנים 2022 ו-2023:

שנה	תחמ"ג	תחמ"ש	סה"כ
31.12.2023	12	147	159
31.12.2022	11	149	160

השינויים המהותיים במערכת ההולכה וההשנאה אשר התרחשו בשנת 2023 הינם:

תחמ"ג ותחמ"ש חח"י – הוקמו: תחמ"ג עתידים, תחמ"שים – מעלה אפרים, נס ציונה, גבעת אלה ופורקו ניידות נס ציונה, ניידות מעלה אפרים ותחמ"ש ארעית נס ציונה.

תחנות כח פרטיות – הוקמו: צומת אנרגיה, אתגל, רוח בראשית, יכני, כוכב הירדן.

תחמ"ש פרטיות – הוקמו: התפלה שורק 2, תה"ר פלשת קבועה, תה"ר אלישמע, אינטל 2 ופורקו תה"ר פלשת זמנית, נייר חדרה.

²² ככלל, בין שני עמודי חשמל יש יותר מקו הולכה אחד המכונה "מעגל" ונמדד בק"מ.

²³ תת-קרקעי.

²⁴ שנאי קישור משנה רמות מתח בתוך מערכת ההולכה (מ- 400 ק"ו ל- 161 ק"ו, כולל 2 שנאי קישור 161 ק"ו בדימונה).

²⁵ מערכת ההולכה בנויה משלוש (3) רמות מתח: (1) מתח על - 400 ק"ו; (2) מערכת מתח עליון 161 ק"ו ו- (3) מערכת מתח עליון 115 ק"ו (מערכת ישנה שהשימוש בה הולך ופוחת).

לפירוט בדבר נכסים המשמשים את החברה בתחומי פעילותה, לרבות בתחום ההולכה וההשנאה, ראה סעיף 7.6.1.

להלן פירוט תחנות המיתוג ותחנות המשנה הגדולות, המשמשות את מגזר ההולכה, באתרים שונים:

שם האתר	מיקום	מהות	מהות הזכויות
*קיסריה	קיסריה	תחנת מיתוג	חכירת משנה מהקרן לפיתוח קיסריה עד שנת 2048.
**צפית	ליד כפר מנחם	תחנת מיתוג	חכירה עד שנת 2053.
*פנת תקווה	ליד צומת מורשה	תחנת מיתוג	בעלות.
*זבולון	כפר חסידים	תחנת מיתוג	הסכם פיתוח עם רמ"י עד שנת 2000 עם זכות לקבלת חכירה. טרם נחתם הסכם חכירה.
*גן שורק	ראשון לציון	תחנת מיתוג	בחודש פברואר 2021 נחתם הסכם חכירה עם רמ"י. הסכם החכירה עד לשנת 2068.
*אבן ספיר	דר'-מע' למושב אבן ספיר	תחנת מיתוג	חכירה עד 2040.
**גזר	ליד רמלה	תחנת מיתוג	חכירה עד 13.1.2046.
רמת חובב	רמת חובב	תחנת מיתוג	חוזי חכירה עד 2028/2029. מתבצע הליך של התאמת החוזים למכירה אשר בוצעה במסגרת הרפורמה.
***חגית + עין תות	ליד מחלף עין תות	תחנת מיתוג	327 דונם בחכירה עד 2051. היתר בבעלות
יבנה + ניר גלים	צומת אשדוד	תחנת מיתוג	17.6 דונם בחכירה עד 2023. היתר בבעלות.
קישון	נשר	תחנת מיתוג	חכירה עד 2058.
אלון תבור	איזור תעשייה אלון תבור	תחנת מיתוג	חכירה עד 2039.
*ירקון (עתידיים)	ת"א, רמת החייל	תחנת מיתוג	כ- 25 דונם בבעלות. עוד כ- 12 דונם בחזקה.
איילון (גנות)	מחלף גנות	תחנות מיתוג	חכירה עד 2061 (עסקה אושרה ברמ"י ובחברה, אתר בהקמה, חוזה הונפק, נחתם בחברה והועבר לחתימת רמ"י).

* האתר כולל תחמ"ש.

** שטח תחנות המיתוג המופיעות לעיל כולל תחמ"ש והינו כולל בשטח האתר של תחנות הכוח הרלוונטית, כפי שמופיע בסעיף 7.6.

*** שטחי תחנות המיתוג הנ"ל כלולים בשטח האתר של תחנת הכוח "חגית", כפי שמופיע בסעיף 7.6.

קיימות שתי תחמ"ש נוספות שמצויות בתחום תחנות כוח. למידע נוסף ראה סעיף 7.6.

בנוסף לתחנות המיתוג המפורטות לעיל, כולל מגזר ההולכה 2 תחמ"ג עתידיות בשלבי הקמה (גליל מזרחי ודימונה סולארי) כ-114 אתרי תחנות משנה קבועות עצמאיות (שלא בתוך תחנות כוח או תחנות מיתוג), כ-30 אתרי תחמ"ש עתידיות או בשלבי הקמה, כ-10 אתרי תחנות משנה ארעיות עצמאיות וכ-12 אתרי תחנות משנה ניידות פעילות עצמאיות (שלא בשטחי תחנות כוח ו/או תחנות מיתוג ו/או אתרי תחמ"ש קבועות או ארעיות) הפזורות ברחבי ישראל.

8.7.1 אופן קביעת תוכניות הפיתוח של מגזר ההולכה

החובה להגשת תכנית פיתוח רב שנתית למקטע ההולכה וההשנאה של משק החשמל חלה על חברת נגה.

ביום 13 בנובמבר 2023 אישר שר האנרגיה, לאחר התייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, את תכנית פיתוח משק החשמל למערכת ההולכה וההשנאה לשנים 2023-2030. התוכנית כוללת, בין היתר, הקמה של פרויקטים חדשים ופרויקטים הכוללים הרחבות ושיפורים של המערכת הקיימת, וזאת לצורך התאמת מערכת ההולכה וההשנאה לצורכי משק החשמל, תוך התחשבות בזמינות האתרים, וביכולת החברה למימוש פרויקטים.

תכנית פיתוח עד לשנת 2030 הינה בראייה של יעדי הממשלה בתחומי אנרגיה מתחדשת. לפרטים נוספים ראה ביאור 1g בדוחות הכספיים.

ברישיין שניתן לחברת נגה נקבע כי בעל רישיון לניהול המערכת יגיש תכנית פיתוח למקטעי הייצור וההולכה לפי חוק משק החשמל. במגזר ההולכה, התכנית תכלול, בין היתר, הקמה ושדרוג של מעגלי מתח על-עליון ועליון, תחנות מיתוג וכן תחנות משנה ולוחות זמנים לביצוע. החברה כבעלת רישיון הולכה נדרשת לפעול לפי תכנית הפיתוח לרשת ההולכה שהוכנה על ידי בעל רישיון לניהול המערכת ואשר אושרה על ידי שר האנרגיה (בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר).

בהתאם לתיקון לחוק, החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני ותבצע את פעילויות ההולכה בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה ובהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה שהינה, כאמור לעיל, באחריות חברת נגה, כפי שתאושר ע"י שר האנרגיה, בהסכמת שר האוצר ולאחר היוועצות ברשות החשמל. לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני בקשר עם מגזר ההולכה, ראה סעיף 1.3 ביאור 4ה1 בדוחות הכספיים.

8.7.2 הנחות ומגבלות עיקריות בבסיס תוכנית הפיתוח

ככלל, תוכנית הפיתוח מבוססת על: (א) פריסה גיאוגרפית של העומס, התואמת את תחזית הביקוש הארצי; (ב) תוכנית פיתוח מערכת הייצור לרבות יצרני חשמל פרטיים-עמידה ביעדי ממשלה; (ג) קריטריוני התכנון; (ד) יישום טכנולוגיות מתקדמות ומוכחות במערכת ההולכה וההשנאה; (ה) ניתוח סיכויי מימוש של הפרויקטים; ו-(ו) התחשבות במכלול האילוצים.

מטרת תוכנית הפיתוח הינה להתאים את מערכת ההולכה וההשנאה לצורכי המשק הלאומי, תוך צמצום עלויות ומזעור משאבי הקרקע, בהתאם לרמת האמינות והאיכות של החשמל שנקבעה בתיאום עם משרד האנרגיה. התוכנית נבנית בהתחשב באי ודאויות ואילוצים תכנוניים, קרקעיים, סביבתיים רגולטוריים וכלכליים והשלכותיהם על יכולת יישום התוכנית.

כאמור לעיל, תוכנית הפיתוח שהוכנה על ידי חברת נגה, ואושרה בנובמבר 2023 על ידי שר האנרגיה, הינה בתוקף עד לתום שנת 2030.

8.7.3 פיתוח מערכת ההולכה

בהתאם לתוכנית הפיתוח של החברה, בשנים 2024-2030 מתכננת החברה להוסיף למערכת ההולכה במתח על-עליון (400 ק"ו) כ-795 ק"מ מעגל, מותנה בסיום הליכים סטטוטוריים לאישור הקווים, וכן להקים כ-936 ק"מ מעגל עילי במערכת ההולכה מתח עליון (161 ק"ו).

בנוסף החברה צפויה לבצע שידרוג בהיקף של כ-952 ק"מ מעגל על תשתיות קיימות (עמודים) ולבנות מחדש כ-534 ק"מ מעגל, ולהוסיף כ-285 ק"מ מעגלי כבלים תת קרקעיים.

8.7.4 פיתוח מערכת השנאה 400/161 ק"ו

בשנת 2023 הושלם בתחמ"ג עתידים שנאי קישור שלישי בהספק של כ- 650 מגה-וולט אמפר. בנוסף, בשנת 2024 החברה צפויה להקים את תחנת המיתוג דימונה סולארית בעלת שני שנאי קישור בהספק כולל של כ- 1,300 מגה-וולט אמפר. סך ההספק הצפוי לסוף שנת 2026 בתחנות מיתוג קיימות ובתחנות מיתוג בהקמה, באחריות חברת החשמל, יעמוד על כ-16,395 מגו"א.

8.7.5 פיתוח יכולת השנאה 161 ק"ו

פיתוח תחנות המשנה של מגזר ההולכה מבוצע בהתאם לתכנון רב שנתי המתואם מול חברת נגה, תוך התחשבות ביעדי הממשלה לפיתוח אנרגיות מתחדשות עד שנת 2030 ובפריסה גיאוגרפית של הביקוש. תחזית זו מתבטאת בהקמת תחנות משנה קבועות חדשות, תחנות משנה ארעיות וניידות ובתוספת השנאה בתחנות משנה קיימות. נכון לשנת 2023 עומדות לרשות החברה 147 תחנות משנה בעלות הספק השנאה כולל של כ- 20,082 מו"א. עד סוף שנת 2026 צפויים לעמוד לרשות החברה כ- 5,363 מגו"א נוספים ובסה"כ ההספק הכולל של תחנות משנה בבעלות חברת החשמל צפוי לעמוד על כ- 25,445 מגו"א בסוף שנת 2026.

בשנת 2023 הושקע סכום של כ- 1,933 מיליון שקל חדש בפיתוח של מערכת ההולכה וההשנאה (הנתונים תואמים את תוכנית הפיתוח). בהתאם להחלטת הדיירקטוריון, תקציב הפיתוח של מגזר ההולכה לשנת 2024 הינו כ-2,122 מיליון שקל חדש (מנוכה מדידות מחדש ופחת).
להלן עיקרי הפרויקטים הנוכחים והצפויים של החברה במערכת ההולכה וההשנאה (נתונים במיליוני שקל חדש):

שם / זיהוי הפרויקט	היקף השקעה כוללת צפויה *	היקף השקעה עד לתאריך המאזן **	שיעור גמר תקציבי	יתרה להשקעה	מועד הפעלה צפוי
תחמ"ג גליל (חוקוק)	398	81	20%	317	05/2025
תחמ"ג דימונה	293	198	68%	95	04/2024
תחמ"ש גבעתיים	172	149	87%	23	06/2024
תחמ"ש תל אביב	198	81	41%	117	05/2025
אשכול צפון	641	346	54%	295	05/2027
אשכול נגב	634	617	97%	17	04/2025
קו צפית-גזר	195	175	90%	20	06/2024
קו איתן-דימונה	275	68	25%	207	12/2026
TMS פיקוח הולכה	205	177	86%	28	08/2024

* ההשקעה הכוללת בעמודות "היקף השקעה כוללת צפויה" הינה אומדן מעודכן לשנת 2024 אשר אושר על ידי דירקטוריון החברה בחודש נובמבר 2023. בנוסף, יובהר כי מדובר באומדן בלבד, אשר עשוי להשתנות מעת לעת, בין היתר, בהתאם להתקדמות הפרויקט, משך הפרויקט, והעלויות בהן תישא החברה ביגונו. הנתונים תואמים את תוכנית הפיתוח התקציבית.
** עמודות "היקף השקעה עד לתאריך המאזן" מורכבת מביצוע מצטבר בשנים 2006-2023 במחירים שוטפים, בהתאם לכללי ה-IFRS.

החברה מחויבת על פי חוק משק החשמל לבצע את הפרויקטים בתוכנית הפיתוח של החברה, שאושרה על ידי השר. בהתאם לתכנון הפיננסי שהוצג ואושר בדירקטוריון בנובמבר 2023, היקף ההשקעות הצפוי במערכת ההולכה וההשנאה בשנים 2024-2030 יעמוד על כ- 18 מיליארד שקל חדש (כולל הטמנות קווי הולכה בהיקף של כ- 2.5 מיליארד שקל חדשים).

אגירת אנרגיה

ביום 7 במאי 2023 התקבלה החלטת ממשלה מס' 490 לקידום אמינות אספקת החשמל במרחב האורבני באמצעות אגירה, שירותי חשמל כשר ותיקון החלטת ממשלה מס' 3859 (כמפורט להלן).
בין היתר, נקבע בהחלטה כי לצורך קידום אמינות האספקה ברמה המקומית וכדי לסייע להיערכות לעליית הביקוש לחשמל באזורים המאופיינים בצפיפות גבוהה, רשות החשמל הודיעה שהיא בוחנת בהתאם לסמכויותיה, קביעת אמות מידה ותעריפים שיתמכו בייצור ואגירת חשמל ופריקתו במרחבים בנויים בדגש על מתקני ייצור ואגירה שיוקמו באזורים אורבניים וכן כי רשות החשמל בוחנת קביעת אמות מידה, תעריפים וכללים שיאפשרו להעמיד שירותי חשמל כשר בשילוב אמצעי ייצור ואגירה מתאימים.
כמו כן, נקבע כי אסדרה כאמור, ככל שתיקבע, לא תטיל עלות עודפת על כלל צרכני החשמל ולא תאפשר סבסוד צולב בין שירותים ובין צרכנים.

בנוסף, הוחלט לתקן את סעיף ב(10)(טז) להחלטת ממשלה מס' 3859 מיום 3 ביוני 2018 כך שתינתן לחברה הרשאה מעבר לתכנון, להקמה ולתפעול מתקני אגירה בתוך התשתית הפיסית של רשת החלוקה וכן לצורך ביצוע פיילוט אחד של אספקת חשמל כשר על בסיס מתקן אחד. ככל שחברת החשמל תקים מתקן אגירה לצורך ביצוע הפיילוט היא תפעל למכירת המתקן, כך שלא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת מתן השירות מהמתקן, כפי שייקבע על-ידי רשות החשמל, תימסר החזקה בו והוא יופעל על ידי הרוכש.
כן נקבע כי יוקם צוות בין משרדי אשר יבחן בתוך 90 ימים מיום הקמתו, את הצורך בשינויים הנדרשים על מנת לאפשר לשוק הפרטי לספק שירותי אגירה ובפרט שירותי חשמל כשר.

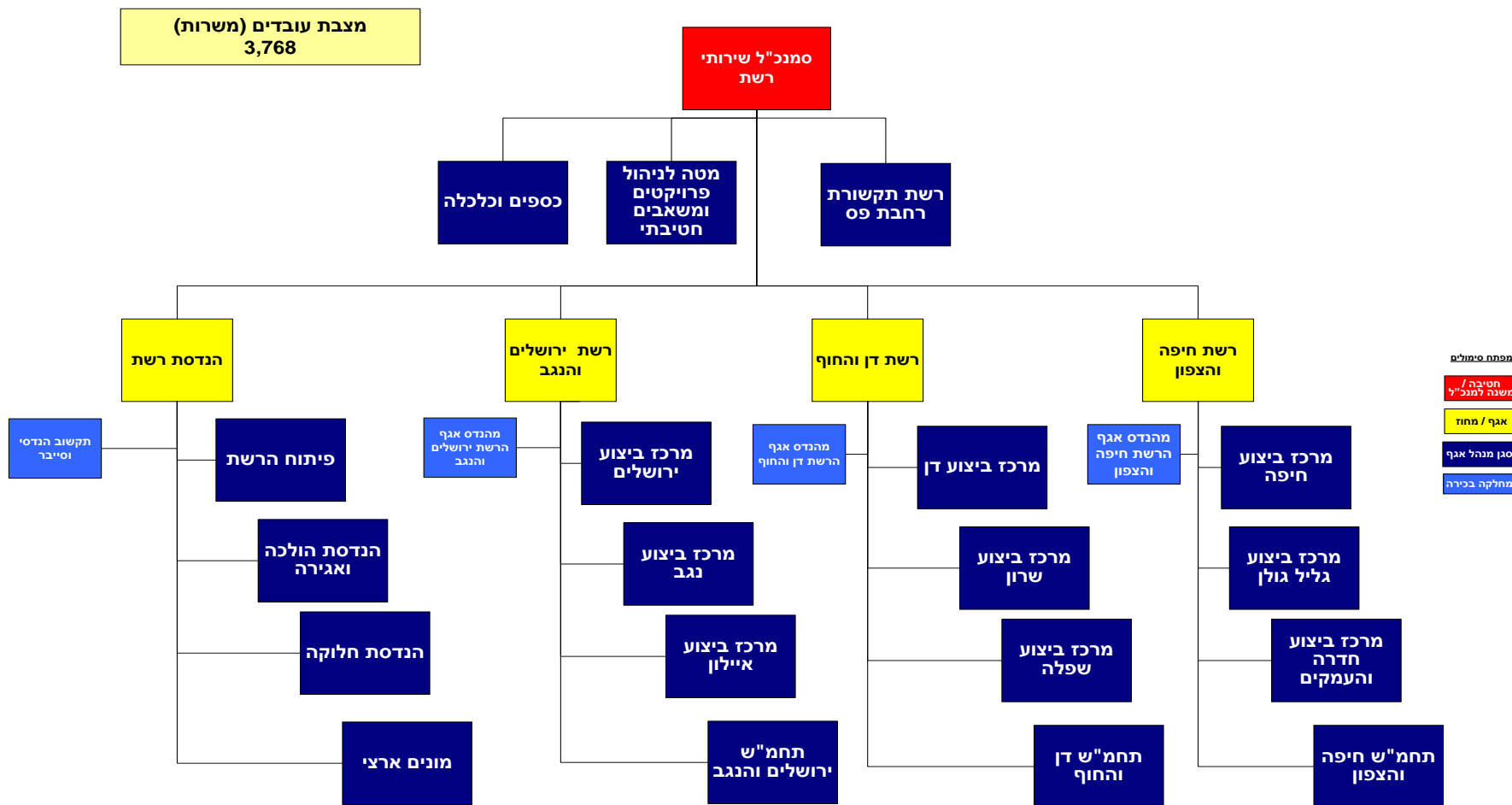
ביום 6 בנובמבר 2023 התקבלה בחברה טיוטת אמות מידה להתייחסות בנושא הזנת מקבץ צרכנים באמצעות מיתקן ייצור או אגירה ייעודי בשבתות ומועדי ישראל. החברה העבירה התייחסות מפורטת לשימוע ביום 21 בדצמבר 2023.
במקביל, החברה מנהלת משא ומתן עם החברה הכלכלית בני ברק על מנת להתניע פיילוט לאספקת חשמל כשר, בהתאם למתווה שנקבע בהחלטת הממשלה מס' 490 ובכפוף לקבלת האישורים הנדרשים לפי דין.
לפרטים בנוגע להחלטות רשות החשמל בדבר אגירת אנרגיה ראה ביאור 3 כג בדוחות הכספיים.

במסגרת התקציב השבע שנתי אשר אושר בדירקטוריון בחודש נובמבר 2023, במהלך השנים 2023-2024 החברה צפויה להשקיע סכום של כ- 260 מיליון שקל חדש עבור התקנה של 5 מתקני אנרגיה, מתוכם הושקעו בשנת 2023 כ- 225 מיליון שקל חדש והיתרה תושקע בשנת 2024.

כמו כן, הקציבה החברה לנושא אגירת אנרגיה סך של כ-500 מיליון שקל חדש לשנים 2024 – 2025, על סמך הערכה ראשונית. הפרויקט כולל התקנה של 10 מתקני אנרגיה נוספים באתרי תחמ"ש של החברה, מתוכם כ- 155 מיליון שקל חדש ישולמו כמקדמות עבור הציוד בשנת 2024, והיתרה תשולם בשנת 2025.

האמור לעיל בדבר תוכנית הפיתוח של החברה למגזר ההולכה ובדבר תקציב הפיתוח הצפוי לשנים 2024-2027 ומועדי ההפעלה הצפויים של הפרויקטים לעיל במגזר ההולכה, ובדבר יעד הסיום של חמשת מתקני אגירת האנרגיה, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. מידע זה כולל תחזיות, הערכות סובייקטיביות ותוכניות אחרות של החברה ומבוסס על נתונים עתדיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה הבלעדית של החברה. הגורמים העיקריים העשויים להשפיע על כך שהמידע הצופה פני העתיד לא יתממש או שיחולו שינויים בלוח הזמנים המשווער לביצועו, בהתאם למתואר לעיל, הינם, בין היתר: שינוי בשיעור הגידול הצפוי בביקוש לחשמל, יישום השינוי המבני (ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים); תוכניות פיתוח עתידיות שיאשר השר למגזר ההולכה; קשיים בקבלת רישוי ו/או שינויי רגולציה בתחום איכות הסביבה והרישוי; היעדר כיסוי תעריפי מתאים ויכולת החברה לגייס את המימון הנדרש לביצוע תוכנית הפיתוח.

תחום פעילות – מקטע רשת החשמל

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 מועסקים במקטע ההולכה וההשנאה 2,422 עובדים קבועים ו- 1,346 עובדים ארעיים, לעומת 2,469 עובדים קבועים ו- 1,167 עובדים ארעיים נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (מספר העובדים מתייחס לשיבוץ הארגוני בחטיבת שירותי רשת, באגפי הרשת חיפה והצפון, דן והחוף, ירושלים והנגב ואגף הנדסת רשת, ולא כולל עובדים המשובצים באגפים אחרים ועובדים לטובת המגזר. כאמור לעיל, חלקם של העובדים המשויכים ארגונית למגזר ההולכה וההשנאה, עוסקים נוסף להקמת מערכת החלוקה ולתחזוקתה, גם בהקמה ותפעול של רשתות ההולכה למעט הקמה של רשתות הולכה במתח על ועליון שמבוצע במגזר פרויקטים הנדסיים (ראה סעיף 8.7).

לפירוט בדבר הטבות וטיבם של הסכמי ההעסקה ופרטים נוספים ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

8.9 סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם - מגזר ההולכה

8.9.1 סיכונים סביבתיים ורגולציה סביבתית - כללי

פעילות החברה במגזר ההולכה חשופה לסיכונים סביבתיים שונים ובהם אחסון ושימוש בחומרים מסוכנים ודלקים, זיהום קרקע ומקורות מים, קרינה בלתי מייננת ועוד. לפירוט בדבר הסיכונים הסביבתיים והרגולציה החלה על החברה בתחומים אלה, ראה סעיפים 7.12 ו-9.9.

8.9.2 קרקעות

החברה מקדמת פעולות למניעת זיהום קרקע ממתקני ההולכה וההשנאה שלה.

8.9.3 חומרים מסוכנים

אגף ההולכה והשנאה מחזיק היתר רעלים המתחדש מדי שלוש שנים. לפירוט בנוגע לסיכונים מחומרים מסוכנים, ראה סעיף 7.12.6.

8.9.4 רישוי עסקים

לפירוט בנושא זה, ראה סעיף 21.3.

8.9.5 אירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

נכון למועד הדוח, למיטב ידיעת החברה היא אינה חשופה לאירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה במגזר ההולכה וההשנאה, אלא אם פורטו לעיל.

8.9.6 הליכים משפטיים או מנהליים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

לפרטים בדבר הליכים משפטיים בקשר למגזר ההולכה וכתבי שיפוי שניתנו על-ידי החברה בהתאם לסעיף 197 לחוק התכנון והבנייה, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

8.9.7 מדיניות התאגיד בניהול סיכונים סביבתיים

לפירוט בנושא זה, ראה סעיף 7.12.

8.9.8 עלויות סביבתיות והשקעות החברה באיכות הסביבה

לפירוט בנושא זה, ראה סעיף 21.8.

8.10 מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד במגזר ההולכה

לפירוט בדבר רישיון החברה בתחום פעילות ההולכה ראה סעיף 8.1. לפירוט בדבר הרגולציה החלה על החברה, ובכלל זה על מגזר ההולכה ראה סעיף 22.1.2. לפרטים בדבר החלטות רשות החשמל בעניין תעריף החשמל במגזרי ההולכה והחלוקה, בסיס תעריף הרשת לשנים 2018-2023 והכרה בעלויות הפרישה של עובדי חברת החשמל, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

8.11 הליכים משפטיים

לפרטים בנושא זה ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

8.12 חומרי גלם וספקים

הספקים העיקריים של החברה בתחום ההולכה וההשנאה הם:

- ספקי שגאים לתחנות משנה ושנאי קישור לתחנות מיתוג:

- A.B.B POWER GRID-ITALY
- SIEMENS TRANSFORMER-ITALY
- G.E GRID SOLUTION-TURKEY
- ETD TRANSFORMATORY A.S –CZECH Republic
- BEST-TURKEY
- Sieuyan – China

ספקי הציוד למסדרים, הכולל ציוד מיתוג (מפסיקי זרם ומנתקים), מערכות פיקוד, בקרה והגנות: ABB Technologies Ltd, GE- General, Schneider Electric, EFCO, General Engineers Ltd. (Alstom Grid), Siemens Israel Ltd. Electric, Schweitzer Electrical Laboratories SEL, Eberle, Maschinenfabrik Reinhausen, שני-טק אלקטרה אנג'יס מסחר ופיתוח בע"מ, Hitachi energy, Sieuyan – China ו- SEL (Schweitzer).

- ספקי סוללות קבלים מתח עליון ומתח גבוה: GE, ארדן תעשיות (ישראל), אנרגוטק – samwaha.
- ספקי כבלים 161 ק"ו ואביזרים: סינרג'י כבלים, SUDKABEL GMBH, Hengtong Submarine Power, AK, NKT, MITAS.
- ספקי עמודי מתח על ועליון: מפעלי הנדסה רמים, א.פ.י.ד. טכנולוגיה, MITAS.

9.1.1 מבנה תחום הפעילות ושינויים החלים בו

רשת החלוקה של החברה מעבירה אנרגיה חשמלית מתחנות המשנה, בהן רמת המתח יורדת לרמת המתח הגבוה, לאזורי הצריכה. מערכת החלוקה בנויה מקווי חלוקה ברמות מתח גבוה של 33 קילו-וולט, 22 קילו-וולט עד 12.6 קילו-וולט (כל אלה - קווי מתח גבוה), קווי מתח נמוך 0.4 ק"ו וכן שגאי חלוקה המקשרים ביניהם.

החברה מספקת למרבית הצרכנים חשמל במתח נמוך, ולצרכנים גדולים (דהיינו, צרכנים הצורכים כמות חשמל גבוהה, כדוגמת מפעלים גדולים ויצרנים פרטיים) חשמל במתח גבוה ועליון.

פעילות החברה במגזר החלוקה מתבצעת במסגרת רישיון החלוקה שהוענק לחברה ("רישיון החלוקה") בהתאם למתווה השינוי המבני, (לפרטים נוספים ראו ביאור 1 בדוחות הכספיים). זאת, לאחר שביום 17 בנובמבר, 2022, התקבלה החלטת רשות החשמל בנושא מתן רישיון חלוקה לחברה לתקופה של 20 שנה ממועד אישור שר האנרגיה לכך. ביום 16 בינואר, 2023, אושר הרישיון על ידי שר האנרגיה. בהתאם להוראות סעיף 60א(ב)(1) לחוק משק החשמל, רישיון החלוקה מחליף את ההוראות המסדירות את פעילות מקטע החלוקה ברישיון הכללי של החברה משנת 1997.

ברישיון החלוקה מפורטים, בין היתר, תפקידיה ותחומי אחריותה השונים של החברה במקטע החלוקה. לפרטים נוספים ראו ביאור 3 בדוחות הכספיים.

בהתאם למתווה השינוי המבני, היקף רישיונות החלוקה במשק שיוענקו לגופים שאינם החברה לא יעלה על 10% מהיקף הצריכה השנתי במשק (ואולם לא תבוא בחשבון לעניין זה עלייה טבעית בהיקף הצריכה ואזור החלוקה שנקבע ברישיון לעומת היקף הצריכה כאמור בעת מתן הרישיון). לפרטים נוספים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.

9.1.2 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

פעילות החברה במגזר החלוקה, בדומה לשאר תחומי פעילותה, כפופה למגבלות חקיקה, כגון אלו הקבועות בהוראות חוק משק החשמל, אמות המידה שקובעת רשות החשמל וחוק החברות הממשלתיות, ואילוצים הקשורים בנושאי רישוי ודרישות להיתרים מרשויות ומשרדים ממשלתיים שונים כגון רשות החשמל, רשות החברות, משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה ולתוכניות חירום ופיתוח במשק החשמל.

ביום 16 בינואר 2023, נכנס לתוקף רישיון החלוקה של החברה. בהתאם להוראות סעיף 60א(ב)(1) לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 רישיון החלוקה מחליף את ההוראות המסדירות את מקטע פעילות החלוקה ברישיון האחד של החברה משנת 1997 ותוקפו יהיה למשך 20 שנים החל ממועד כניסתו לתוקף כאמור. במסגרת רישיון החלוקה, נקבעו היקף הרישיון וכן התפקידים החובות ותחומי אחריות החברה כבעלת רישיון החלוקה.

בהתאם לסעיף 19(א) לחוק משק החשמל, שר האנרגיה, בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, רשאי לדרוש מבעל רישיון חלוקה להגיש לאישורו, באופן ובמועד שיידרש, תוכנית פיתוח, שלמה או בחלקים, לצורך פעילויותיו לפי הוראות הרישיון. בעל רישיון ספק שירות חיוני יפעל בהתאם לתוכנית הפיתוח שאושרה ולחובות החלות עליו על-פי כל דין. בעל רישיון חלוקה יערוך את תכנית הפיתוח לרשת החשמל המשמשת לחלוקה שהוא מגיש, בהתאם להנחיות בעל רישיון לניהול המערכת לעניין נקודות החיבור והשפעות הגומלין בין מערכת ההולכה למערכת החלוקה.

במסגרת החלטת רשות החשמל מס' 61904 שפורסמה ביום 23 בדצמבר 2021, התווסף לאמות המידה פרק חדש – ב' 1 בנושא "חיבור חדש לרשת החשמל בחטיבת קרקע" לפיו חברת החשמל תוכל לחלק חשמל בחטיבת קרקע בהתאם לאמות המידה שקבעה רשות החשמל וככלל ינתן חיבור אחד לכל חטיבת קרקע כהגדרתה בחוק משק החשמל. במסגרת אמות המידה, הוסמכה הרשות לקבוע מקרקעין שיחשבו כחטיבת קרקע ולעניין הגורם שיחשב צרכן קרקע, אם יש יותר מגורם אחד שיכול להיחשב כצרכן כאמור.

ביום 23 בדצמבר 2021 פורסמה החלטה נוספת של רשות החשמל מס' 61906 בנושא עדכונים, שינויים ותוספות לאמות מידה צרכנות לצורך פתיחת מקטע האספקה. בהחלטה זו הרשות עדכנה את אמות המידה בהמשך לפתיחת התחרות במקטע האספקה, תוך ביסוס האבחנה בין סוגי הצרכנים השונים במקטעי ההולכה והחלוקה. בנוסף הרשות קבעה הליך החלפת צרכן בעלים רשום עבור חטיבת קרקע.

ביום 28 במאי 2023 פורסמה החלטת ממשלה מספר 587 בנושא ייעול יצור החשמל והבטחת יכולת אספקת החשמל. בהחלטה צוין, בין היתר, כי ביכולת שר האנרגיה, בכפוף לתנאים המצוינים בהחלטה, לדרוש מבעל רישיון החלוקה להכין תכנית פיתוח לרשת החלוקה. בהקשר זה יצוין כי החברה פועלת זה מכבר לגיבוש תכנית פיתוח רשת החלוקה עד לשנת 2030 שמטרתה לתת מענה לצרכי המשק הגדלים בצרכנות ובייצור. התכנית הינה מקיפה וכוללת נושאי עבודה רבים ובין היתר מענה לגידול בביקוש הביתי והעסקי ושיפור אמינות אספקה. החברה פועלת מול הגורמים הרלוונטיים בנושא.

לפרטים נוספים בדבר מתווה השינוי המבני בקשר עם מגזר החלוקה, לרבות תיקונים לתוקפם של רישיונות החברה ובכלל זה הרישיון האחד ורישיון החלוקה שניתן לחברה ונכנס לתוקף ביום 16 בינואר 2023 בהתאם למתווה השינוי המבני, ראה סעיף 1.3 לעיל וביאור 1 בדוחות הכספיים.

9.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו

להערכת החברה, קיימים גורמים שונים העשויים להשפיע על היקף הפעילות בתחום, כגון שינויים בהיקף צריכת החשמל ושינויים בתעריפי החשמל וכן שינויים באסדרות של רשת החשמל. בנוסף, הגדלת כושר הייצור במשק, בין אם בידי יח"פים ובין אם בידי החברה וכן המעבר מייצור מרוכז למבוזר, הזנת עמדות טעינה לרכב חשמלי, פרויקטי תחבורה לאומיים ופרויקטי התחדשות עירונית והצורך בשיפור אמינות האספקה דורשת הגדלה וחידוש של מערכת החלוקה וההולכה. לפרטים בדבר היקף התחרות והשפעה על הרווחיות במגזר החלוקה, ראה סעיף 9.4 להלן.

9.1.4 שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות

בטווח הקצר, החברה לא צופה כי יתרחשו שינויים טכנולוגיים מהותיים העשויים להשפיע על תחום הפעילות. יחד עם זאת, בטווח הבינוני והארוך, תחומי ה"מניה החכמה" ואגירת אנרגיה צפויים להשפיע על תחום הפעילות של החברה. לפירוט בדבר "מניה חכמה" ראה סעיף 9.7.4.2 להלן.

9.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

להערכת החברה, ההצלחה העסקית של מקטע החלוקה תלויה, בין היתר, ברמת הביקוש לחשמל, בעלויות ההקמה, התחזוקה והתפעול של מתקני החלוקה, בהכרה בסך העלויות הדרושות לחלוקת החשמל במסגרת תעריף החשמל וביכולת מקטע החלוקה להתייעל.

9.1.6 שינויים במערך הספקים וחומרי הגלם לתחום הפעילות

החברה עושה מאמצים נרחבים להגדיל משמעותית את מעגל הספקים של החברה לרבות ספקים ממדינות בהן עלות הייצור נמוכה על מנת להפחית את עלויות הרכש. כמו כן, החברה החלה לעבוד באמצעות התקשרויות ארוכות טווח ופיצול לשני ספקים זוכים או יותר (ככל הניתן) בכדי לשמור על מקורות אספקה זמינים לכל הפריטים הקריטיים במגזר החלוקה.

חסימי כניסה:

להערכת החברה, חסימי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הינם קבלת רישיונות חלוקה ואספקה. בנושא זה ראה גם פירוט בגין מתן רישיונות למחלקים היסטוריים בסעיף 9.4 להלן. בהתאם למתווה השינוי המבני, היקף רישיונות החלוקה במשק שאינם בבעלות החברה לא יעלה על 10% מהיקף הצריכה השנתי במשק (ואולם לא תבוא בחשבון לעניין זה עלייה טבעית בהיקף הצריכה ואזור החלוקה שנקבע ברישיון לעומת היקף הצריכה כאמור בעת מתן הרישיון). כמו כן, ראו סעיף 9.4 להלן בדבר תיקון מס' 16 לחוק משק החשמל לעניין מתן אפשרות לצרכן (כהגדרתו בחוק משק החשמל) לחלק ולספק חשמל ללא צורך ברישיונות בחט' הקרקע שבבעלותו.

חסימי יציאה:

הרגולציה המסדירה את פעילות החברה וכן היותה "ספק שירות חיוני", על-פי חוק משק החשמל והוראות רישיונותיה, המחייבים אותה באספקת חשמל לכלל הציבור, באמינות וביעילות, לפי תנאי רישוניה, הינם חסימי היציאה העיקריים מתחום הפעילות. לפרטים אודות מתווה השינוי המבני והשפעתו על מגזר החלוקה (לרבות המונים), ראה ביאור 1ה לדוחות הכספיים וסעיף 1.3 לעיל.

9.2 מוצרים ושירותים

כאמור, באופן היסטורי החברה פועלת כמערכת אחת, משולבת ומתואמת, לאספקת חשמל לצרכנים, החל מייצור החשמל באתרי הייצור, המשך בהולכתו והשנאתו ועד לחלוקתו ואספקתו לנקודות הקצה של כל אחד מהצרכנים. כמו כן, מבצעת החברה חיבורים לבתי הצרכנים והגדלות לחיבורים קיימים.

9.2.1 מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

למועד הדוח, החברה פועלת כמונופול בתחום החלוקה ולמעט בשטחי מחלקים היסטוריים (רובם קיבוצים ומספר אזורי תעשייה שהינם בעלי רישיונות חלוקה) וחטיבות קרקע פרטיות חדשות כאמור בסעיף 9.4, החברה מחלקת חשמל לרובם המכריע של הצרכנים במשק. החברה מחויבת, בין היתר, כבעלת רישיון ספק שירות חיוני לאפשר ליצרני חשמל פרטיים שימוש במערכת ההולכה והחלוקה שלה. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.4 לעיל.

יוע, כי במסגרת תיקון מספר 16 לחוק משק החשמל נוספו לסעיף 3 לחוק משק החשמל פטורים מהחובה להחזיק ברישיונות לצורך ביצוע פעילויות לפי חוק משק החשמל, בכפוף לתנאים והנסיבות המתוארים בסעיף זה, כאשר תכלית התיקון הייתה להקל ולפשט את דרישות הרגולציה לביצוע פעילויות במשק החשמל בכלל ובמקטע החלוקה, בפרט.

בין היתר נקבע בתיקון 16 לחוק, כי אדם המייצר חשמל בהספק שאינו עולה על 16 מגה-וואט או בהספק גבוה יותר שייקבע בכללים על ידי הרשות באישור השר (עד כה לא נקבעו כללים כאמור) ואינו מוכרו לאחר יהיה פטור מרישיון חלוקה. אותו הדין חל על אדם או גוף המבצע פעילות אגירה בהספק שקבעה הרשות בכללים, למעט חברת החשמל הנדרשת לרישיון בעניין עפ"י החלטת הרשות מיום 18 בינואר 2023 נכון להיום הספק זה נקבע על ידי הרשות במסגרת הכללים גם הוא ל-16 מגה-וואט, ללא הגבלת תכלית האגירה. עוד נקבע במסגרת זו כי צרכן בחטיבת קרקע המעביר ו/או המוכר חשמל לבעל זכויות אחר בחטיבת הקרקע, יהיה פטור מהחובה להחזיק ברישיון חלוקה וכן ברישיון הספקה לצורך העברת ומכירת החשמל. יחד עם זאת, הפטור מרישיון הספקה מוגבל לכך שהשימוש העיקרי בחטיבת הקרקע אינו למטרות מכירת חשמל.

תיקון זה עשוי לשנות את תמהיל הצרכנים של החברה במתחים השונים, ולהקטין עלויות התשתית, שכן התשתית בתוך חטיבת קרקע כהגדרתה בחוק תונח על ידי ועל חשבון הצרכן.

ביום 25 בינואר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה אשר מפרטת את העקרונות וההיקפים שבהם החברה תורשה להקים מתקני אגירה עד שנת 2030. ההחלטה קובעת שנתח השוק של החברה לא יעלה על 15% מסך היקף האגירה המקודם על ידי השוק הפרטי, בשנה הקודמת ושכלל, פריסת האגירה תיעשה בהתאם לתכנית שתאושר על ידי חברת נגה ותחת הנחיותיה, פיקוחה ובקורתיה. היקף האגירה יחושב מדי רבעון ראשון לכל שנה קלנדרית ויישאר ללא שינוי עד תום השנה. עם זאת, קובעת הרשות מקדמת הספק אגירה בהיקף של 150 מגה-וואט במונחי AC כך שלחברה לא יינתן הספק נוסף עד שסך ההספק שחושב עבורה בכל מועדי הבחינה, אשר יחלו ברבעון הראשון של שנת 2024, יעלה על הספק זה.

הפטור מרישיון חלוקה חל גם על צרכן המייצר חשמל בחטיבת הקרקע, ובלבד שייצר את החשמל ביחידת ייצור הנמצאת באותה חטיבת קרקע, או על אדם המעביר חשמל לצרכן ממתקן חשמל המשמש לאגירה שנמצא באותה חטיבת קרקע שבה נמצא הצרכן. עוד נקבע כי פטור כאמור מרישיון חלוקה, יינתן גם לאדם המעביר חשמל שיוצר ביחידת ייצור לצרכן הרוכש אנרגיה תרמית שנוצרה אגב ייצור החשמל באותה יחידת ייצור, ובלבד שרשת החשמל נמצאת בתוואי שבו מונחת התשתית המשמשת להעברת האנרגיה התרמית, ובצמוד לתשתית האמורה.

אדם הפטור בנוספות כאמור מקבלת רישיון חלוקה וברשותו בחטיבת הקרקע מתקן ייצור או אגירה שגם הם פטורים מרישיון לפי הכללים שקבעה הרשות, יהיה פטור גם מרישיון הספקה. תיקון זה עשוי לשנות את תמהיל הצרכנים של החברה במתחים השונים, ולהקטין עלויות התשתית, שכן תשתית בתוך חטיבת קרקע כהגדרתה בחוק תונח על ידי ועל חשבון הצרכן.

לפרטים בדבר הכנסות החברה ממכירות חשמל ששויכו למגזר החלוקה בשנת 2023, ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

9.4 תחרות

למועד הדוח, החברה מחלקת חשמל ללקוחותיה כמעט בכל שטחי המדינה ובשטחים אלו אין לה מתחרים בתחום החלוקה, למעט מחלקים היסטוריים בקיבוצים בעיקר ומספר בודד של אזורי תעשייה, בהתאם להוראת המעבר שנקבעה לעניין זה בתיקון 16 לחוק משק החשמל, וכן בחטיבות קרקע כהגדרתן בחוק משק החשמל, בהן נאסר על החברה לחלק בהתאם לתיקון האמור לחוק.

לפרטים בדבר קבלת רישיון חלוקה בחברה ראה סעיף 9.1.1 לעיל.

בהתאם לחוק משק החשמל היקף רישיונות החלוקה שיינתנו לכל מי שאינם חברה ממשלתית לא יעלה על 10% מהיקף הצריכה השנתי במשק, ואולם לא תבוא בחשבון לעניין זה עלייה טבעית בהיקף הצריכה ואזור החלוקה שנקבע ברישיון לעומת היקף הצריכה כאמור בעת מתן הרישיון. לעניין זה "עלייה טבעית בהיקף הצריכה באזור החלוקה" - לרבות בשל גידול במספר הצרכנים בתחום הגוף המקומי או אזור התעשייה או בשל הגדלת תחום הגוף המקומי או אזור התעשייה, ובלבד שלעניין אזור תעשייה – השטח שנוסף לו צמוד לאזור התעשייה הקיים. מגבלה זו של היקף רישיונות של עד 10% אינה חלה על חברה שהייתה בעלת רישיון חלוקה עד ליום תחילתו של תיקון מס' 16 לחוק משק החשמל.

במסגרת התיקון לחוק, נוספו הגדרות למונחים "דרך ציבורית" ו"חטיבת קרקע" כך שבכל חטיבת קרקע יהיה גורם אחד שיירשם כ"צרכן בעלים" (מי שרוכש חשמל או שירותים מבעל רישיון או מבקש חיבור לרשת החשמל), והוא יוכל למכור ולספק חשמל, לשימוש בתחום חטיבת הקרקע, בלא רישיון הספקה ולחלק חשמל לצורך כך בלא רישיון חלוקה, ובלבד שאין מדובר בצרכן שהשימוש העיקרי שלו בחטיבת הקרקע הוא מכירת חשמל. חטיבת הקרקע אינה כוללת דרך ציבורית. בנוסף, בהתאם לתיקון לחוק, חל איסור על בעל רישיון חלוקה לבצע חלוקה בתחום חטיבת הקרקע (אלא בהתאם לאמות מידה שתקבע רשות החשמל). לצד כך, נקבעה החובה על בעל רישיון חלוקה למכור חשמל לכל צרכן באזור החלוקה שהגדר ברישיונו, לבקשת הצרכן.

במסגרת החלטת הממשלה בנושא הרפורמה נקבע, בין היתר, כי חברת החשמל תהיה היחידה לספק שירותי חלוקה במקרקעין ציבוריים ובדרכים ציבוריות, למעט במקרקעין ציבוריים או בדרכים ציבוריות המצויים בשטחי בעלי רישיונות חלוקה אחרים, ולמעט בשטחים שבהם שירותי חלוקה ניתנים על ידי יצרן קוגנרציה בהתאם לתנאים הקבועים בדיון. למען הסר ספק, לענייני פריסת רשת חשמל המחברת בין סוגי מתקנים במקרקעין ציבוריים ובדרכים ציבוריות כגון עמדות טעינה ותאורת רחוב, אשר חברת חשמל לא מחלקת בהם כיום, יישמר המצב הקיים.

יובהר כי אמת מידה חטיבת קרקע אשר נקבעה במסגרת החלטת הרשות מתאריך 17 בנובמבר 2021 עשויה להשפיע על תמהיל הלקוחות של החברה במתח גבוה ובמתח נמוך באופן שיעלה מספרם של צרכני מתח גבוה ביחס לצרכני מתח נמוך.

ביום 6 בדצמבר 2022 פורסמה ברשומות החלטת רשות החשמל בעניין "חיבור חדש לרשת החשמל בחטיבת קרקע" ונכנסה לתוקף האסדרה החדשה, שעיקרה קביעת גבולות רשת חדשים בין מחלק לבין בעל חטיבת הקרקע המבקש חיבור חדש לרשת החשמל. אמות המידה ככלל מעגנות האמור בהחלטת הממשלה כמפורט לעיל.

החל ממועד מכירת פעילות ניהול המערכת מהחברה ביום 1 בנובמבר 2021, ניהול ההסכמים לרכישת אנרגיה מול יצרני חשמל פרטיים במתח עליון הועבר לאחרייתה של נגה. החברה מתקשרת עם יצרני חשמל פרטיים במסגרת הסכמי רכישת חשמל (PPA) במקטע החלוקה בלבד. סך כושר הייצור המותקן של יצרנים במתח גבוה ובמתח נמוך, עמם התקשרה החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2023, גדל בכ-20% ביחס להיקף הייצור המותקן נכון ליום 31 בדצמבר 2022 ועומד על כ-3,892 מגה-וואט, כאשר מתוכם, כ-3,886 מגה-וואט משויכים ליצרנים באנרגיה מתחדשת.

לפרטים נוספים בדבר מתווה השינוי המבני השפעתו על מגזר החלוקה ומכירת פעילות ניהול המערכת ביום 1 בנובמבר 2021, ראה סעיף 1.3 לעיל וביאור 1 בדוחות הכספיים.

לעניין הוראות חוק משק החשמל הקובעות מגבלות על החזקה של רישיונות בכלל ולתחום החלוקה בפרט, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים וסעיף 1.3 לעיל. מאחר ורוב היחידים משתמשים ברשת ההולכה ו/או החלוקה ומשלמים בשל כך שירותי תשתית, החברה מעריכה כי הכנסות החברה במגזרי ההולכה והחלוקה לא צפויות להיפגע משמעותית בעקבות כניסת היצרנים הפרטיים למשק החשמל ועשויות אף לעלות. יחד עם זאת, בשנים הקרובות צפוי גידול בייצור עצמי מבזר, של יצרנים וצרכנים אשר חלקם לא צפויים להשתמש ברשתות ההולכה והחלוקה של החברה. על אף האמור, לאור המעבר למבנה תעריפים של קיבולת ואנרגיה, כל עוד אותם יצרנים עצמיים יהיו מחוברים לרשת החשמל, ומשכך יהיו מחויבים בתשלום בגין קיבולת הרשת ותעריף מערכתיות, כפי שייקבע על-ידי רשות החשמל מעת לעת.

לפרטים בעניין השפעת התחרות על רווחיות החברה במגזר ההולכה, ראה סעיף 8.4 לעיל.

9.5 כושר חלוקה

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 כללה מערכת החלוקה כ-30,800 ק"מ אורך קווי רשת מתח גבוה (לעומת כ-30,113 ק"מ ביום 31 בדצמבר 2022); כ-54,922 שני חלוקה בהספק כולל של כ-28,093 מגה וולט אמפר (לעומת כ-53,920 שני חלוקה בהספק כולל של כ-27,425 מגה וולט אמפר ליום 31 בדצמבר 2022); וכ-42,050 ק"מ אורך קווי רשת מתח נמוך כולל כבלי חיבור לבתים (לעומת כ-40,955 ק"מ אורך קווי רשת מתח נמוך ביום 31 בדצמבר 2022).

לפירוט בדבר נכסים המשמשים את החברה בתחומי פעילותה, לרבות בתחום ההולכה וההשנאה, ראה סעיף 7.6.1.
 לחברה משרדים מחוזיים ואזוריים, בהיקף כולל של כ- 160,000 מ"ר. בנוסף, לחברה כ- 17,500 חדרי טרנספורמציה, מיתוג וצובר הפזורים בכל רחבי הארץ.

לפירוט בדבר סוג זכויות החברה בנכסים אלה ראה סעיף 8.6 לעילוביאור 13 בדוחות הכספיים. כמו כן, נכסי החברה בתחום הפעילות כוללים נכסים, בעיקר רשתות וקווים, הנמצאים ביהודה ושומרון (לרבות בשטחי הרשות הפלשתינאית) ("השטחים"). להערכת החברה, ימשך השימוש בנכסים אלו לצורך אספקת חשמל, והנכסים יישארו בבעלות החברה. במידה שהבעלות על יתרת הנכסים או חלקם הנמצאים בשטחים תועבר מידי החברה, אין החברה יכולה להעריך אם החברה תקבל שיפוי מלא או חלקי, אם בכלל, בגין נכסים אלו.

9.7 **פיתוח משק החשמל – מגזר החלוקה**

9.7.1 **אופן קביעת תוכניות הפיתוח של מגזר החלוקה**

לפירוט בדבר חובת החברה להגשת תוכנית פיתוח ולעמידה בתנאיה ובלוחות הזמנים הקבועים בה, ראה סעיף 22.1.3.2 להלן.
 בכוונת החברה להגיש לשר האנרגיה תכנית פיתוח עד לשנת 2030, החברה פועלת מול רשות החשמל להשלמת תוכניות הפיתוח. תוכניות הפיתוח צפויים, להערכת החברה, לתת מענה מספק למרבית הנושאים שעלו במסגרת דוח מבקר המדינה בנושא "פיתוח רשת החשמל ותחזוקתה". התוכנית אשר טרם הוגשה לאישור השר מכוח סמכותו לפי סעיף 19(א) לחוק משק החשמל²⁶, כוללת שלושה מרכיבים מרכזיים של רשת החלוקה: רשת מתח גבוה, שנאים לחלוקה ורשת מתח נמוך. לכל אחד מהרכיבים האמורים קיימת התייחסות בתוכנית הפיתוח ביחס לבנייתם או החלפתם. בנוסף, כוללת רשת החלוקה את מרכיב מוני החשמל, אוטומציה וחיבורים לבתים וכן פרויקטים אסטרטגיים רבים, כגון: שיפור אמינות האספקה, חשמול רכבות, פרויקטים לאומיים לטעינת תחבורה חשמלית ועוד. תוכנית הפיתוח נועדה להתאמת מערכת החלוקה לצרכי משק החשמל לאור הכנסת תחנות משנה חדשות ופיתוח תחנות משנה קיימות, תוספת צרכנים, גידול העומס החזוי של צרכנים קיימים והתיישנות הרשת הקיימת, בהתאם לקריטריוני תכנון טכנו כלכליים.

בנוסף, כוללת התוכנית השקעות נדרשות לשילוב מתקני ייצור במערכת החלוקה, על-פי מדיניות השר. בהתאם לחוק משק החשמל, השר בהתייעצות עם הרשות ובהסכמת שר האוצר רשאי לדרוש מבעל רישיון חלוקה להגיש לאישורו תכנית פיתוח של מערכת החלוקה, בעל רישיון החלוקה יערוך את תוכנית הפיתוח בהתאם להנחיות בעל רישיון לניהול המערכת לעניין נקודות החיבור והשפעות הגומלין בין מערכת ההולכה למערכת החלוקה. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.3 לעיל וביאור 1 בדוחות הכספיים.

ביום 7 במרס 2022 פרסמה רשות החשמל קול קורא בנושא אתגרי משק החשמל והרגולציה הנדרשת לקראת שילוב משמעותי של רכבים חשמליים בישראל. הרשות מציינת כי בהתאם למגמה העולמית של חשמול רכבים ובהמשך למדיניות הממשלתית בנושא, נראה כי צפויים להשתלב במשק הישראלי עשרות ואף מאות אלפי כלי רכב חשמליים בעשור הקרוב. מעבר לשימוש בכלי רכב חשמליים צפוי להגדיל את היקף צריכת החשמל ותידרש התאמה ופיתוח של רשת החשמל ושל מערך הייצור. לצורך כך, שדרוג הרשת והקמת תשתית התומכת בעמדות טעינה מתאימות הם הכרחיים לצורך תמיכה בכניסת כלי הרכב החשמליים תוך עמידה ביעדי הממשלה לצמצום פליטות מזהמות. ניהול ביקושים ע"י שינוי התנהגות הצרכנים או על ידי מערכת לטעינה מנהלת עשויה לסייע לניצול משאב הרשת המקומי ויצור החשמל המשקי באופן אופטימלי. מתן תמריצים כלכליים לטעינה בשעות פחות עמוסות ברשת שכן ניהול טעינה ברמה המקומית הוא הגורם העיקרי שיקבע את היקף ההשקעה הנדרשת בתשתית החשמל. ככל שגורמים אלו יאומצו על ידי הציבור, העלות המשקית הנדרשת תפחת וכתוצאה מכך גם תעריף החשמל.

9.7.2 **הנחות ומגבלות עיקריות בבסיס תוכנית הפיתוח**

- תוכנית פיתוח רשת החלוקה של החברה, אשר כאמור לעיל, מחייבת עדיין את קבלת אישור השר בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, מבוססת על הנתונים וההנחות כדלהלן:
- א. תחזית מספר חיבורים ביתיים ועסקיים קטנים חדשים והגדלת החיבור, שמתקבלת מהמחלקה לסטטיסטיקה וחקר שווקים של החברה, המתואמת עם תחזית החיבורים המבוצעים באגפי הרשת של החברה.
  - ב. תחזית מספר חיבורים עסקיים גדולים חדשים המבוססת על ממוצע הביצועים של שנים קודמות, המופקים ממערכת ההזמנות של החברה.
  - ג. תחזית צרכני מתח גבוה, המתקבלים ממערכת ההזמנות של החברה.
  - ד. הנחיות טכניות לתכנון רשת החלוקה הניתנות על-ידי אגף הנדסת רשת.
  - ה. הנחיות מטעם משרד האנרגיה, רשות החשמל, רשויות מקומיות, ורשויות סטטוטוריות לתכנון ולביצוע תשתיות לאומיות, כגון הנחיית משרד האנרגיה משנת 2001 לבניית רשת תת קרקעית באזורים עירוניים ותעשייתיים המאופיינים על-ידי צפיפות אוכלוסין גבוהה.
  - ו. חידוש רשת החלוקה בהתאם לתוכנית שגובשה בחברה ע"פ קריטריונים טכנו-כלכליים.
  - ז. תחזית גידול טבעי של הביקוש לחשמל.
  - ח. תחזית חיבור מתקני ייצור באנרגיות מתחדשות ברשת החלוקה מבוססת על הזמנות חיבור קיימות וצפי להזמנות חיבור בהתאם לאסדרות ומכרזים עתידיים, בכפוף לתשובת מחלק, זמינות הרשת ופוטנציאל שטחים וגגות.
  - ט. הנחיות מטעם משרד האנרגיה, רשות החשמל, רשויות מקומיות, ורשויות סטטוטוריות לתכנון ולביצוע תשתיות לאומיות, כגון הקמת רשת לטעינת תחבורה, חשמול רכבות וכו'.

²⁶ כמפורט לעיל, אישור השר, ככל שיינתן, יהיה בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר.

הפיתוח הצפוי של כושר חלוקה נוסף מתבסס על התכנון לטווח ארוך של החברה משנת 2023 בחלופה המותאמת למסגרות תקציביות ולשינוי המבני, שמוגש לדירקטוריון במסגרת התכנון הפיננסי של החברה, מדי שנה.

במסגרת תוכנית הפיתוח בחלופת המסגרות התקציביות המאושרת ובכפוף לביצועה המלא, בשנים 2030-2024 צפויים להתווסף כ- 10,084 ק"מ קווי מתח גבוה עיליים ותת-קרקעיים. בנוסף, יוחלפו כ- 1,983 ק"מ רשת.

כמו כן, צפויים להתווסף כ- 9,530 ק"מ קווי מתח נמוך עיליים ותת-קרקעיים. בנוסף יוחלפו כ- 326 ק"מ של רשתות וכ- 12,499 שנאים חדשים. בשנים אלו מתוכננים להחלפה כ- 4,618 שנאים.

תקציב הפיתוח של מגזר החלוקה**9.7.4**

בשנת 2023 הושקע סכום של כ- 2,475 מיליוני שקל חדש בפיתוח מערכת החלוקה. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, תקציב הפיתוח של מערכת החלוקה לשנת 2024 הינו 2,968 מיליון שקל חדש (הנתונים תואמים את תוכנית הפיתוח).

בהתאם לתכנון הפיננסי שהוצג ואושר בדירקטוריון החברה בנובמבר 2023, היקף ההשקעות הצפוי בשנים 2030-2024 במערכת החלוקה יעמוד על כ- 21.6 מיליארד שקל חדש.

האמור לעיל בדבר תוכנית הפיתוח של החברה למגזר החלוקה ובדבר תקציב הפיתוח הצפוי לשנת 2024 מהווה מידע הצופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. מידע זה כולל תחזיות, הערכות סובייקטיביות ותוכניות אחרות של החברה ומבוסס על נתונים עתידיים, אשר התמששותם אינה ודאית ואינם בשליטתה הבלעדית של החברה. הגורמים העיקריים, העשויים להשפיע על כך שהמידע צופה פני עתיד לא יתממש או שיחולו שינויים בלוח הזמנים המשוער לביצועו, בהתאם למתואר לעיל, הינם, בין היתר: אי מימוש פרויקטים מיוחדים, שינוי בשיעור הגידול הצפוי במספר החיבורים, יישום השינוי המבני במשק החשמל ובחברה (ראה ביאור 1 ה בדוחות הכספיים וסעיף 1.3), תוכנית הפיתוח שיקבע השר לרבות שינויים שיערכו בה, קשיים בקבלת רישוי ו/או שינוי חקיקה בתחום איכות הסביבה והרישוי, היעדר כיסוי תעריפי מתאים (ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים); יכולת החברה לגייס את המימון הנדרש לביצוע תוכנית הפיתוח, שינוי בשיעור הגידול הצפוי בביקוש לחשמל וגידול במספר הצרכנים.

חידוש רשת החלוקה**9.7.4.1**

במהלך שנת 2023, רשות החשמל פרסמה החלטה לעניין חידוש רשת החלוקה, מנגנון להכרה בעלויות על-פני השנים. ההחלטה קובעת תמריצים לחברת החשמל על מנת לשפר את רמת השירות לצרכניה וליצרני החשמל המתחברים לרשת החלוקה.

החברה תכננה ומבצעת תוכנית חידוש מפורטת לשיפור אמינות האספקה הכוללת החלפה והטמנת רשתות מתח גבוה ומתח נמוך, תוספת אוטמציה ברשת ואמצעים נוספים. תוכנית זו נכללת במסגרת תוכנית הפיתוח לרשת החלוקה שתוגש לאישור השר.

פרויקט מניה חכמה**9.7.4.2**

פרויקט מניה חכמה כולל התקנת "מוני אנרגיה חכמים", בעלי יכולת ניהול ותפעול המניה מרחוק, המאפשרים מדידה רציפה של צריכת האנרגיה ופרמטרים חשמליים נוספים, אגירת המידע ותקשורת דו-כיוונית. הקמת מרכז ומערכות לניהול המניה החכמה, שיאפשרו מעקב, בקרה וניהול נתוני המניה החכמה ומתן חיווי מצב הצריכה וחיוויים נוספים ללקוחות באמצעות האינטרנט, וזאת לטובת התייעלות אנרגטית ועריכת חשבון החשמל אשר נשלח ללקוחות.

למניה החכמה תועלות רבות למשק האנרגיה בישראל ולרשת החכמה. מטרת המיזם לקדם את משק האנרגיה בהתמודדותו עם אתגרים כגון: שימוש ברכבים חשמליים ואסדרה מול היצרנים הפרטיים (אנרגיות מתחדשות בעיקר), תחרות במגזר האספקה וכיו"ב.

נכון לסוף שנת 2023 מותקנים בישראל כ- 661 אלף נקודות מניה מרחוק (ביתיים ומסחריים), והחברה מתכננת להגיע לכמיליון נקודות מניה מרחוק מותקנות עד סוף שנת 2024, כאשר מחודש נובמבר 2021 מתקינה החברה מונים חכמים בלבד בהתקנות חדשות.

בחודש פברואר 2020 אישר דירקטוריון החברה את המתווה לפרויקט מונים חכמים לתקופת ביניים (בשנים 2021-2023) ולהיערכות להמשך הפרויקט מעבר לשנת 2024. כמו כן החברה מתנהלת מול רשות החשמל בהקשר לכיסוי התעריפי.

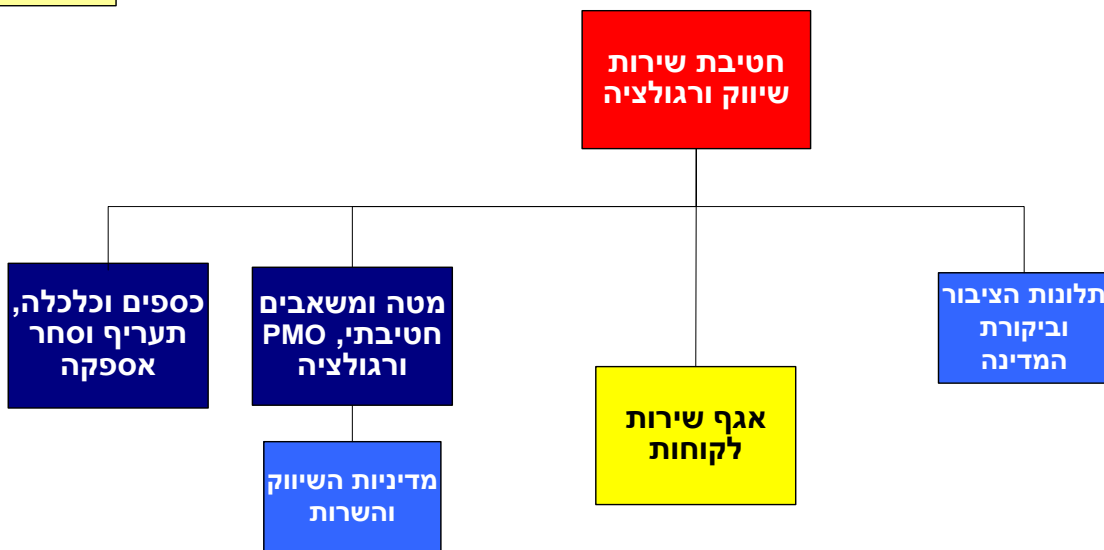
בחודש אוקטובר 2021 פרסמה רשות החשמל החלטה שתקפה עבור פריסה של עד 450 אלף מונים ועד סוף שנת 2023, כאשר תינתן אופציה לפריסה של 150 אלף מונים נוספים בכפוף להוראות הרשות. החברה פעלה מול רשות החשמל לקדם תוכנית פריסה מואצת על מנת להרחיב את השימוש במונים חכמים ולמצות את התועלות המשקיות מהתקנתם. התועלות מהמונים החכמים כוללות שיפור באמינות ואיכות החשמל, אפשרות מעבר למספקים אחרים, חיסכון בעלויות, איסוף, ניטור ועיבוד נתונים והתייעלות כללית במשק החשמל. ביום 4 ביוני 2023 אישרה רשות החשמל את האצת הפריסה בהחלטה 65701, וכן תיקנה את אמת המידה, כך שהפרויקט יסתיים עד שנת 2024. לפרטים נוספים ראו סעיף 10.4 להלן.

לפרטים נוספים בדבר פרויקט מניה חכמה ומועדי השלמת הפרויקט ראו ביאור 3טו בדוחות הכספיים.

המבנה הארגוני של מקטע חלוקה:

מצבת עובדים (משרות)
666

תחום פעילות – מקטע החלוקה (שירות לקוחות)

מפתח סימולים

חטיבה / סגן המנהל הכללי

אגף / מחוז

סגן מנהל אגף

מחלקה בכירה

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 מועסקים במגזר החלוקה 228 עובדים קבועים ו- 438 עובדים ארעיים בחטיבת שירות שיווק ורגולציה באגף שירות הלקוחות ובתקשורת ודוברות, לעומת 245 עובדים קבועים ו- 477 עובדים ארעיים, נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (מספר העובדים מתייחס לשיבוץ הארגוני ואינו כולל עובדים, המשובצים באגפים אחרים והעובדים לטובת המגזר ולהפך). לפרטים בדבר הסכמי ההעסקה ופרטים נוספים ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

9.9 סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם - מגזר החלוקה

9.9.1 סיכונים סביבתיים ורגולציה סביבתית - כללי

לפירוט בנושא זה, ראה סעיף 7.12 לעיל.

9.9.2 קרינה בלתי מייננת

לצורך הקמת והפעלת מקורות קרינה, כהגדרתם בחוק הקרינה הבלתי מייננת, נדרשת החברה להחזיק בהיתרים מתאימים הניתנים מטעם המשרד להגנת הסביבה על פי החוק. הקמה או הפעלה של מקור קרינה ללא היתר כדון או בחריגה מתנאיו עלולה להוות הפרה של החוק ועלולה, בין היתר, להביא להוצאת צו לסילוק מקור הקרינה.

החברה מחזיקה בהיתרים הנדרשים לפעילות מקורות הקרינה הבלתי מייננת שהיא מקימה ומפעילה ופועלת בהתאם להוראותיהם.

בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת, רמות החשיפה המרביות המותרות עבור בני אדם לקרינה ממקור קרינה, ייקבעו בתקנות שאמורות היו להיות מותקנות עד יום 1 בינואר 2007. החוק קובע, כי כל עוד לא הותקנו תקנות כאמור בעניינים הנוגעים למשק החשמל, החלטות הממונה על הקרינה במשרד להגנת הסביבה בעניין, בין היתר, תנאים בהיתרי הקמה והפעלה בעניינים הנוגעים למשק החשמל, תהיינה בהתאם להמלצות שבדוח ועדת המומחים לעניין שדות מגנטיים מרשת החשמל (להלן: "ועדת המומחים") ממרס 2005. ועדת המומחים אימצה את ערך סף החשיפה המרבי משדות מגנטיים מרשת החשמל של ICNIRP בזמנו, קרי 1,000 מיליגאוס, ובמקביל קבעה את הצורך ליישם את עיקרון הזהירות בעת תכנון מתקנים חדשים ותפעול מתקנים קיימים. החברה פועלת לביצוע הדרגתי של יישום עיקרון הזהירות במתקנים קיימים בהתאם להמלצות דוח ועדת המומחים. בנוסף, להערכת החברה ועל-פי בדיקות שביצעה, מתקני החשמל בבעלותה עומדים בהנחיות ICNIRP.

המשרד להגנת הסביבה כולל דברי הסבר בנושא קרינה בלתי מייננת במענה לפניות הציבור, בדוחות מדידות קרינה בלתי מייננת המבוצעים על-ידי המשרד ועל-ידי מוזדים פרטיים וכן באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.²⁷ דברי הסבר אלה, בניסוחים שונים, כוללים מידע לפיו ערך הסף לחשיפה קצרת טווח לשדות מגנטיים מרשת החשמל הוא 1,000 מיליגאוס, כי חשיפה ממושכת לרמות מעל 4 מיליגאוס היא גורם אפשרי לסרטן וכי ההמלצה היא כי הרמה הממוצעת בחשיפה רצופה של 24 שעות תהיה עד 4 מיליגאוס עבור היממה העמוסה בשנה, כך שעל פי תחשיב המשרד הממוצע השנתי לא יעלה על 2 מיליגאוס. ערכים אלה אף צוינו בתכתובות שונות המתקבלות בחברה ובעקבותיהם מועלות טענות ותביעות כלפיה. החברה העבירה הסתייגויותיה מעמדה זו למשרד להגנת הסביבה ולמשרד האנרגיה וטענה כי ערכים אלה מתורגמים על-ידי הציבור ועל-ידי חלק מהרשויות כתקן מחייב, אשר החברה אינה יכולה לעמוד בו.

בינואר 2019 פרסם המשרד להגנת הסביבה תקנות מכח חוק הקרינה הבלתי מייננת וזאת בהמשך לעתירה שהוגשה לבג"צ כנגד השר להגנת הסביבה ואחרים. החברה הגישה את הערותיה לטיסה. בטיסת התקנות שפורסמה לא נקבעו ערכי סף, למעט סף חשיפה קצרת מועד לשדות מגנטיים מרשת החשמל של 1,000 מיליגאוס. כן נקבע בטיסה כי במקורות קרינה קיימים יושקעו 31 מיליון שקל חדש כל שנתיים ובמקורות קרינה חדשים יושקעו 70 מיליון שקל חדש בכל שנתיים לשם יישום אמצעים להפחתת רמות החשיפה באזורי שהיה ממושכת.

החברה מעריכה כי העלויות שינבעו מהתקנות לכשתאושרנה (ככל שתאושרנה), יוכרו לה במלואן במסגרת תעריף החשמל.

המידע הנכלל בדוח זה ובמסגרת הדוחות הכספיים של החברה, בדבר הערכת החברה כי העלויות שתנבענה מהתקנות, לכשתאושרנה (ככל שתאושרנה), יוכרו לה במלואן במסגרת תעריף החשמל הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך. מידע זה מבוסס על תחזיות והערכות אשר קיימות בחברה למועד הדוח ואשר עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מכפי שנצפה וזאת, בין היתר, לאור העובדה שהתממשותן תלויה בגורמים שונים אשר בחלקם אינם בשליטת החברה ובכללם רשות החשמל והאופן בו תכיר בעלויות האמורות.

9.9.3 הליכים משפטיים או מנהליים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

נכון למועד הדוח, למיטב ידיעת החברה לא מתנהלים הליכים משפטיים או מנהליים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה במגזר החלוקה.

9.9.4 אירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

נכון למועד הדוח, למיטב ידיעת החברה, היא אינה חשופה לאירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה במגזר החלוקה, אלא אם פורטו לעיל.

9.9.5 מדיניות התאגיד בניהול סיכונים סביבתיים

לפירוט בנושא זה, ראה סעיף 7.12 לעיל.

9.9.6 עלויות סביבתיות והשקעות החברה באיכות הסביבה

הוצאות החברה בגין הימנעות מקרינה בלתי מייננת הסתכמו בשנת 2023 בכ-1.9 מיליון שקל חדש (הנתונים תואמים את תכנית הפיתוח). לפירוט נוסף בעניין זה, ראה סעיף 21.8 להלן.

²⁷ קרינה בלתי מייננת – המשרד להגנת הסביבה

9.10.1 **אמות מידה לאמינות אספקה - כללי אספקת חשמל לצרכנים**

לפירוט בדבר ספר אמות המידה, ראה סעיפים 8.1.2 ו- 22.1.3.1.

רשות החשמל פרסמה אמת מידה לפיצוי צרכנים ויצרנים בגין אמינות אספקה ירודה, הקובעת את התנאים בהם יפוצו לקוחות במקרים של הפסקות חשמל מעבר להיקף שנקבע.

בתאריך 12 באוקטובר 2021 התקבלה בחברה החלטת רשות החשמל על מנגנון תמריצים בגין חיבור צרכנים ויצרנים לרשת החלוקה, לשיפור במשך זמן החיבור של צרכנים ויצרנים המבקשים להתחבר לרשת החלוקה וכן החלטה המציגה מודל לבחינת העמידה ביעדים שנקבעו. בתאריך 2 באוגוסט 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא המשך תמריצים לפיתוח רשת חלוקה ושיפור אמינות אספקה. החלטה זו קובעת יעדים לחברה על מנת לשפר את רמת השירות לצרכניה, במטרה להפחית את דקות אי האספקה לצרכן בעשור הקרוב ב- 30% ביחס לממוצע דקות אי אספקה בשנים 2013-2021 תוך צמצום השונות בין אזורים שונים, וכן תמריצים לעמידה ביעדים. ההחלטה נכנסה לתוקפה בשנת 2022 ותמשך עד לשנת 2032. העמידה ביעד תעשה בכל שנה בעת עדכון תעריף שנתי עבור השנה החולפת.

בתאריך 7 בנובמבר 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא תמריצים להטמנת קווי מתח גבוה קיימים בשטח בנוי, התמריץ יינתן לחברה בעת עדכון התעריף השנתי של החברה עבור השנה הקודמת החל מעדכון התעריף לשנת 2024.

9.10.2 **אמות מידה לאיכות ולאמינות אספקה - כללי אספקת חשמל לצרכנים**

בחודש יולי 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה על מדדים של רמת אמינות אספקה (החלטת רשות החשמל מס' 63158 - תמריצים לפיתוח רשת החלוקה):

(א) יעד אמינות אספקה מדרגי עד לשנת 2032 של 92 דקות אי אספקה ממוצע ללקוח בשנה, מדקות אי האספקה שגורמיהן הפרעות ברשת מתח גבוה ובמקטע הולכה והשנאה בלבד.

(ב) החברה נדרשת לצמצם את סטיית התקן שבין רמות האמינות בנפות השונות ב- 60% לפחות עד שנת 2032.

עלויות הפרויקטים אשר נועדו לשפר את אמינות האספקה יוכרו בתעריף החשמל.

מדד דקות אי אספקה הכולל ללקוח לשנת 2023 היה 207.4 דקות בהשוואה ל 205.6 דקות בתקופה מקבילה אשתקד.

שיעור דקות אי אספקה שגורמיהן עקב הפרעות ברשת מתח גבוה ובמגזר ההולכה וההשנאה בשנת 2023 היה 154.7 דקות ללקוח בהשוואה ל- 153.6 דקות בתקופה מקבילה אשתקד.

סטיית התקן בין הנפות לשנת 2023 הינה 67 דקות למרכיבי מדד זה בהשוואה ל-56 דקות בתקופה מקבילה אשתקד.

החברה פועלת לשיפור מדדי אמינות האספקה בתכנית קצרת טווח לשנת 2023 והכנת תכנית ארוכת טווח עד לשנת 2032.

החברה מבצעת ניטור מאפייני איכות החשמל, ניתוח אירועים חריגים ברשת החשמל וסטטיסטיקה רב-שנתית של מאפייני איכות החשמל, כל זאת על מנת להבטיח את עמידותה של חברת החשמל בהתאם לתקנים ואמות המידה הרלבנטיות לניטור איכות החשמל.

הנתונים לשנת 2023 הינם בניכוי אירוע השלת עומס אשר התקיים ביום 2 ביוני 2023 וכן בניכוי אירועי פגיעה ברשת מתח גבוה, במהלך מלחמת "חרבות ברזל".

לפירוט בדבר ספר אמות המידה, ראה סעיף 8.1.2 לעיל.

9.11 **חומרי גלם וספקים**

למועד הדוח, אין ספקים בתחום החלוקה שלחברה תלות מהותית בהם.

10.1 מידע כללי על מגזר האספקה**10.1.1 מבנה תחום הפעילות ושינויים החלים בו**

פעילות אספקת החשמל מתבצעת במסגרת הרישיון האחד שהחברה קיבלה בשנת 1997 "להולכה, לחלוקה, לאספקה, למכירה של חשמל וסחר בו". לפרטים נוספים אודות הרישיון הכללי ראה סעיף 22.1.2 להלן.

מקטע האספקה כולל את מערך הגביה והשירות של החברה, הכוללים עריכה והפקת חשבונות ופעולות גביה וכן שירותי צרכן הכוללים בעיקר מוקד שירות לקוחות טלפוני, שירות לקוחות פרונטלי ומנהלי תיק לקוח.

בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, חברת החשמל לא תתחרה במקטע האספקה לצרכני מתח גבוה, עליון, ועל-עליון, אלא תגבה את התעריף שייקבע על ידי רשות החשמל. לאחר 5 שנים ממועד החלטת הממשלה הנושא ייבחן בשנית, בין היתר בהתאם לתנאי התחרות בשוק, על ידי רשות החשמל, משרד האנרגיה, משרד האוצר ורשות התחרות.

החברה תשמש כמספק ברירת מחדל במקטע האספקה.

בנוסף, בהתאם לסעיף 5(ד)(2) לחוק משק החשמל, על כל בעל רישיון חלוקה למכור חשמל לכל צרכן באזור החלוקה המוגדר ברישיונו בהתאם לבקשתו. כל בעל רישיון חלוקה המחלק באזור המוגדר ברישיונו הינו מספק ברירת מחדל באותו שטח.

ביחס למקטע האספקה לצרכני מתח נמוך, בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, במקטע האספקה במתח נמוך, ככל שזה ייפתח לתחרות באופן הדרגתי, חברת החשמל תהא רשאית להתחרות (באופן הוגן ובכפוף לאסדרה שתיקבע) רק אם שיעור לקוחותיה ירד מ-60% ממספר הלקוחות במקטע האספקה במתח נמוך, וזאת בכפוף למדיניות השר ובהתאם לאסדרה שתקבע.

בנוסף, בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, מיום שמספר הצרכנים של החברה ירד משיעור של 75% מסך הצרכנים במקטע האספקה במתח נמוך – החברה תוכל לספק שירותי סייבר לכלל הצרכנים, ושירותי "בית חכם" והתייעלות אנרגטית לצרכני מתח נמוך בלבד (נושא זה יוגדר ברישיון האספקה שיינתן לחברה לאחר פקיעת הרישיון הכללי שבידה כיום).

לפרטים נוספים ביחס לשינוי המבני, לרבות בקשר עם מגזר האספקה, ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

ניהול ביקושים

ביום 22 באוגוסט 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה לעניין הרחבת השימוש בהסדרי ההשלה מרצון על מנת לאפשר למנהל המערכת לעשות שימוש יעיל בכלי זה, כך שישמר האיזון בין ההיצע והביקוש לחשמל ותובטח אמינות אספקה גם במועדים בהם הרזרבה הקיימת נמוכה. בהתאם להחלטה, נקבע תמריץ שישולם למספקים, לרבות חברת החשמל, על-מנת שאלו יפנו באופן יזום לצרכנים המשוכחים אליהם ויעודדו אותם להצטרף להסדר. בהתאם לאמור בהחלטה, מנהל המערכת ישלם למספק 10% מסך התקבולים ששולמו לצרכני מספק בגין הפעלת ההסדר.

10.1.2 מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

פעילות החברה במקטע האספקה, בדומה לשאר תחומי פעילותה, כפופה למגבלות חקיקה, כגון אלו הקבועות בהוראות חוק משק החשמל ואילוצים הקשורים בנושאי רישוי ודרישות להיתרים מרשויות ומשרדים ממשלתיים שונים, כגון רשות החשמל, משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה ולתוכניות חירום ופיתוח במשק החשמל. כאמור לעיל, פעילות אספקת החשמל מבוצעת במסגרת הרישיון האחד. בהתאם למתווה השינוי המבני, החברה תפעל במקטע האספקה באמצעות מרכז רווח נפרד. לפרטים נוספים ראה סעיף 22.1.3.6 להלן.

בחוק הגנת הצרכן נקבע, בין היתר, כי במקרה בו לקוח פונה לחברה באחד משלושת הנושאים שהוגדרו בחוק (תקלות; בירור חשבון; וסיום התקשרות) יש ליתן מענה אנושי בתוך 6 דקות מרגע ההתקשרות.

בהתאם להחלטה של רשות החשמל מיום 23 בספטמבר 2019, לתיקון אמות מידה צרכנות, ניתנה לספק שירות חיוני אפשרות לחרוג מזמן ההמתנה הקבוע בחוק הן במצב של אירוע חריג ועומס פניות למוקד, והן חריגה כללית בשיעור מוגבל של 15% מתוך כלל השיחות המתקבלות בנושאי טיפול בתקלה, בירור חשבון וסיום התקשרות במוקד הטלפוני (בחישוב ממוצע חצי שנתי).

יצוין כי גם בנושאים אחרים (שלא הוגדרו כאמור) החברה מחויבת לפעול ופועלת בהתאם לאמות המידה ובהתאם להוראות חוק הגנת הצרכן, לפיו ככלל זמן ההמתנה לקבלת מענה אנושי לא יעלה על 3 דקות, אך כאשר זמן ההמתנה למענה אנושי צפוי לעלות על 3 דקות יובא הדבר לידיעת הצרכן במענה קולי לא יאוחר משתי דקות מתחילת השיחה, ותינתן לצרכן אפשרות של השארת הודעה לקבלת שיחה חוזרת, כאשר המתנת צרכן לשיחה חוזרת לא תעלה על הזמנים הקבועים בהחלטה. החברה משקיעה מאמצים רבים על מנת לספק מענה אנושי בזמן קצר ככל הניתן.

ביום 2 בדצמבר 2020 רשות החשמל קיבלה החלטה בנושא עדכון לוח התשלומים בגין הפרת אמות מידה במסגרתה עדכנה את לוח התשלומים הקיים בגין הפרות אמות מידה והוסיפה סוגי הפרות חדשים: חריגה מזמן למענה תוך 6 דקות במוקד 103, בדיקת דיוק מונה ותקינתו, הפסקת שירותי צריכת חשמל ביוזמת הצרכן, החלפת צרכנים, המועד לשליחת חשבון מתוקן וחייב צרכן תוך 6 שעות לאחר תשלום חובו.

10.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו

להערכת החברה, הגורמים העיקריים אשר עשויים להשפיע על היקף פעילות החברה בתחום האספקה הינם רגולציה וכללי התחרות שייקבעו במשק בהתאם לאמות מידה שתקבע רשות החשמל. לפרטים נוספים ראו 10.1.1 לעיל עמידת החברה ביעדי ההתייעלות המפורטים בתעריף אשר נכנס לתוקף החל משנת 2018 ומבנה התעריף שייקבע בעתיד יכולים להשפיע על רווחיות החברה במגזר זה.

10.1.4 גורמי הצלחה קריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בו

להערכת החברה, ההצלחה העסקית של מקטע האספקה תלויה בעיקר ביכולתה של החברה לבצע התייעלות הן מבחינת עלויות החברה והן מבחינה מבנית וכן במקצועיות אנשיה במתן שרות איכותי ללקוחותיה. בנוסף, נדרש כי ייקבעו תנאי תחרות הוגנים, כולל מבנה תעריף יעיל.

10.1.5 חסמי כניסה ויציאה עיקריים של תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

חסמי כניסה:

להערכת החברה, חסם הכניסה העיקרי לתחום הפעילות הינו קבלת רישיון אספקה.

חסמי יציאה:

הרגולציה המסדירה את פעילות החברה וכן היותה "ספק שירות חיוני", על-פי חוק משק החשמל והוראות רישיונותיה, המחייב אותה באספקת חשמל לכלל הציבור, באמינות וביעילות, לפי תנאי רישיונה, הינם חסמי היציאה העיקריים מתחום הפעילות.

10.2 מוצרים ושירותים

עיקרי השירותים במקטע האספקה כוללים עריכה והפקת חשבונות ופעולות גביה, מוקד שירות לקוחות טלפוני, שירות לקוחות פרונטלי ומנהלי תיק לקוח.

10.3 פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

לפרטים בדבר הכנסות החברה ממכירות חשמל ששויכו למקטע האספקה, ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

10.4 תחרות

יצרנים פרטיים המחזיקים רישיון אספקה בנוסף לרישיון הייצור המאפשר להם לשמש גם כמספקים לצרכנים סופיים, ומספקים פרטיים אשר אין ברשותם אמצעי ייצור, מביאים לצמצום פעילות החברה במגזר זה. לפרטים בדבר החלטת הממשלה בנושא הרפורמה והשפעותיה על מגזר האספקה ראה סעיף 10.1.1 לעיל וביאור 1ה בדוחות הכספיים.

כחלק מהמדיניות לעודד תחרות במשק החשמל, בשנת 2005 נוספו על-ידי רשות החשמל פרקים ה' ו' ו' לספר אמות המידה (המתעדכן מעת לעת)²⁸, המסדירים בין היתר, מתן שירותי תשתיות לפיהם יח"פים יוכלו למכור אנרגיה לנגה או למספקים, על מנת לספק חשמל לצרכני קצה באמצעות רשתות ההולכה והחלוקה של החברה; את אופן פעילותם של יח"פים במשק החשמל; וכן את התעריף שהחברה תגבה בגין הולכת וחלוקת החשמל בהתאם לתעריף שייקבע מעת לעת על-ידי רשות החשמל ("אמות המידה").

ביום 1 בינואר 2023 נכנסה לתוקפה החלטת רשות החשמל בנושא מודל שוק בחלוקה לפיה יצרני חשמל בכל הטכנולוגיות, לרבות באנרגיה מתחדשת ובאגירה, יוכלו להקים מתקנים, לשלבם ברשת החשמל, והחל מיום 1 בינואר 2024, גם למכור את האנרגיה למספקים פרטיים- וירטואליים (אשר אין ברשותם אמצעי ייצור), בעסקאות פרטיות ביטטרליות, ללא צורך בפיקוח על מחירים. האפשרות של יצרני חשמל למכור שירות למספקים תלויה, בין היתר, בפריסת מונים חכמים לצורך שיוך צרכנים ויצרנים.

ביום 22 בפברואר 2022 פורסמה החלטת רשות החשמל בנושא כללי התקנת מונים חכמים, במסגרתה נקבעו מספר צעדים שיסייעו בהגברת החשיפה לתחרות במסגרת פרישת מונים חכמים במשק. בנוסף, ביום 5 ביוני 2023 פורסמה החלטת רשות החשמל בדבר הרחבת תכנית הפריסה של המונים החכמים, לפיה החברה נדרשת להשלים את פריסת המניה החכמה לכלל הצרכנים עד ליום 31 בדצמבר 2028, למעט בשטחי חמ"י (שם יעד הסיום הינו 31 בדצמבר 2030). לפרטים נוספים הרשות בנושא הרחבת פריסת מונים חכמים ראו ביאור 3טו בדוחות הכספיים.

ביום 2 ביולי 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא תיקונים עדכונים ושינויים באמות המידה – מידע לצרכנים ממניה חכמה. ההחלטה קובעת את מהות המידע ואופן מסירתו לצרכן ומגדירה שירותים הניתנים על ידי ספק שירות חיוני רשת ומספק ברירת מחדל עבור צרכנים להם הותקנה מניה חכמה. על פי ההחלטה, השירותים שיינתנו על ידי החברה לצרכן כוללים שירותי מידע מקוונים באמצעים דיגיטליים, העברת נתוני הצריכה והייצור של צרכן במקום הצרכנות ועוד. היקף האנרגיה אשר נמכר על ידי מספקים פרטיים, ביגו שולמו לחברה תעריפי תשתית, עומד על כ-19,892 מיליון קוט"ש. למועד אישור הדוח על המצב הכספי קיימים 46 מספקים אשר אין ברשותם אמצעי ייצור והיקף מקומות הצרכנות השייכים למספקים פרטיים מסתכם בכ-37,125.

בהמשך להכרזת שר האנרגיה מיום 14 בפברואר 2024 בנוגע למעבר צרכנים ללא מונה חכם למספקים הפרטיים וקידום תחרות בענף האספקה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024, ביום 22 בפברואר 2024 פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע בנושא עדכונים ושינויים אמות מידה – שילוב מונים בסיסיים בתחרות באספקה, וזאת במטרה להסיר חסמים ולקדם את התחרות במקטע האספקה. לפרטים בדבר האפשרות לשילוב מונים בסיסיים שאינם חכמים במסגרת התחרות במקטע האספקה, ראה ביאור 3כה בדוחות הכספיים.

28 ספר אמות המידה מפורסם לציבור באתר רשות החשמל בכתובת: <http://www.pua.gov.il/31-339-he/Electricity.aspx>. לפירוט בדבר ספר אמות המידה ראה ע"פ 22.1.3.1

השפעה על רווחיות במגזר שירותי הצרכנות (אספקה):

הכנסות החברה במקטע האספקה, אשר מהוות חלק מהעלויות בגין שירותי צרכנות, מהוות כיום כ-2% בלבד מסך הכנסותיה ונגבות מלקוחות החברה באמצעות תשלום קבוע שאינו תלוי צריכה.

למועד פרסום הדוח, מרבית הלקוחות בישראל הינם לקוחות של החברה בתחום האספקה. לאור העובדה כי הכנסות המקטע מהוות נתח קטן מסך הכנסות החברה, כאמור לעיל, הרי שתחת מנגנון התעריף הנוכחי הרווחיות אינה צפויה להיפגע באופן מהותי עקב מעבר לקוחות נוספים למספקים אחרים אך עשויות להיות לכך השפעות עקיפות, בפרט עם פתיחת מקטע האספקה לתחרות מלאה.

להערכת החברה, לאור פתיחת מקטע האספקה לתחרות מלאה, בשנת 2024 ואילך תהליך זה צפוי להימשך ואף להתגבר, בפרט עבור לקוחות ביתיים, על אף העובדה כי לחברה אין ודאות בשלב זה לגבי מספר הלקוחות אשר יעברו למספקים הפרטיים וההשלכות הצפויות על החברה בטווח הבינוני והארוך.

הערכות החברה ביחס להשלכות העשויות להיות למעבר של לקוחות למספקים אחרים ולפתיחת מגזר האספקה לתחרות, מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. הערכות אלה מבוססות על מידע המצוי ביד החברה למועד הדוח, אשר עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מכפי שנצפה, וזאת, בין היתר, לאור העובדה שהתממשותן תלויה בגורמים שונים אשר בחלקם אינם בשליטתה של החברה, כגון היקף כניסתם של מספקים אחרים למשק החשמל, האופן בו ייקבע התעריף וכן העלויות אשר תוכרנה לחברה בפועל.

10.5 סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם- מגזר האספקה

לפרטים בדבר סיכונים סביבתיים אליהם חשופה פעילות החברה במגזר האספקה, ראה סעיף 7.12 לעיל.

10.6 הליכים משפטיים

לפרטים בדבר הליכים משפטיים ותביעות ייצוגיות לרבות הליכים בגין מגזר האספקה, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

חלק 4: תיאור עסקי החברה - מידע המתייחס לעניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה

מידע המתייחס לעניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה - כלי

בהמשך למידע המתואר לעיל, שמתייחס בנפרד לכל תחום פעילות של החברה, מובא להלן מידע המתייחס לעניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה. המידע בחלק זה, בצירוף המידע לעיל, משקף את תיאור כלל עסקי החברה על בסיס מאוחד.

11. לקוחות - צרכני חשמל

11.1 מספר לקוחות החברה

החל מינואר 2023 עודכן מודל ספירת לקוחות החברה. לפיכך, מספר לקוחות החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עמד על כ- 3,071 אלפי לקוחות, לעומת כ- 3,031 אלפי לקוחות ביום 31 בדצמבר 2022 (3,016 אלפי לקוחות לפי המודל הישן), המהווה גידול של כ- 40 אלפי לקוחות. צריכת החשמל בשנת 2023 הייתה כ-47,853 47,853 מיליון קוט"ש, שמהווה ירידה של כ- 828 מיליון קוט"ש בהשוואה לשנת 2022.

11.2 סוגי לקוחות החברה

החברה מסווגת את לקוחותיה למשקי בית מגזר עסקי במתח נמוך, מגזר עסקי במתח גבוה, מגזר עסקי במתח עליון, חברת החשמל מזרח ירושלים ורשות פלשתינאית.

הטבלה להלן מציגה את צריכת החשמל לפי סוגי הלקוחות בתקופה של שנים עשר חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר בשנים 2022 ו- 2023 (במיליון קוט"ש, ובאחוזים) (לפירוט בדבר הכנסות החברה לפי סוגי הלקוחות, ראה ביאור 27 בדוחות הכספיים):

2022	ב- % מסך צריכת החשמל	2023	ב- % מסך צריכת החשמל	
22,315	46	21,969	46	ביתי
12,974	27	12,780	27	עסקי במתח נמוך
5,983	12	5,610	12	עסקי במתח גבוה
494	1	564	1	עסקי במתח עליון
6,915	14	6,930	14	חברת החשמל מזרח ירושלים ורשות פלשתינאית
48,681	100	47,853	100	סה"כ

11.2.1 המגזר הביתי -

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, החברה משרתת כ- 2.71 מיליון משקי בית, המייצגים כמעט את כל משקי הבית במדינת ישראל, בדומה ליום 31 בדצמבר 2022.

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הכנסות הסקטור הביתי עלו בכ- 8.5% בהשוואה להכנסות סקטור זה בתקופה המקבילה. העלייה בהכנסות נובעת מירידת הצריכה הביתית בכ- 1.5% לצד עליית המחיר הממוצע בכ- 10% ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

11.2.2 מגזר עסקי - מתח נמוך -

המגזר מאופיין בלקוחות עסקיים קטנים כגון חנויות, מוסכים, וסניפי קופות חולים.

הכנסות המגזר העסקי במתח נמוך עלו בכ- 3% העלייה בהכנסות נובעת מירידת הצריכה של המגזר העסקי במתח נמוך בכ- 1.5% לצד עליית המחיר הממוצע בכ- 4.5% יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.

11.2.3 מגזר עסקי - מתח גבוה -

המגזר מאופיין בלקוחות עסקיים במתח גבוה כגון אוניברסיטאות, פארקי תעשייה ומרכזי קניות. הכנסות המגזר העסקי במתח גבוה קטנו בכ- 3.5%.

הירידה בהכנסות נובעת מירידת הצריכה של המגזר העסקי במתח גבוה בכ- 6% לצד עליית המחיר הממוצע בכ- 2.5% יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.

11.2.4 מגזר עסקי - מתח עליון -

המגזר העסקי במתח עליון מכיל מספר מועט של לקוחות במגוון עיסוקים כגון מפעלי תעשייה וספקי תשתית.

הכנסות המגזר העסקי במתח עליון עלו בכ- 21%. העלייה בהכנסות נובעת מעליית הצריכה של המגזר העסקי במתח עליון בכ- 14% לצד עליית המחיר הממוצע בכ- 7% יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.

11.2.5 חברת החשמל מזרח ירושלים

בתקופת הדוח, הכנסות חברת החשמל מזרח ירושלים בע"מ ("חמ"י") עלו בכ- 8.5% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהכנסות נובעת מעליית הצריכה של חמ"י בכ- 8% לצד עליית המחיר הממוצע בכ-0.5% יחסית לתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים בדבר חובותיה של חמ"י לחברה והליכים משפטיים אשר התנהלו בין החברה לבין חמ"י, וכן בדבר הצעדים שנוקטת החברה לאור היקף החוב שנצבר לחמ"י, ראה ביאור 6ג בדוחות הכספיים.

11.2.6 רשות פלשתינאית

בתקופת הדוח, הכנסות סקטור הרשות הפלשתינאית גדלו בכ- 5.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהכנסות נובעת מירידת הצריכה של סקטור הרשות הפלשתינאית בכ- 3% לצד עליית המחיר הממוצע בכ- 8.2% יחסית לתקופה המקבילה אשתקד. תשלומי הרשות הפלשתינאית וחברת החשמל מזרח ירושלים נעשים הן באמצעות העברת תשלומים על ידי הרשות הפלשתינאית ועל ידי חברת החשמל מזרח ירושלים והן באמצעות העברות שמקבלת החברה ממשרד האוצר, מתוך סכומים העומדים לזכות הרשות הפלשתינאית באוצר. לפרטים בדבר חובותיה של הרשות הפלשתינאית לחברה, ראה ביאור 6ג בדוחות הכספיים.

11.3 סוגי תעריפי החשמל

בהתאם להוראות חוק משק החשמל, רשות החשמל קובעת לחברה תעריפי חשמל נפרדים למגזרי פעילותה השונים. עם זאת, מרבית צרכני החשמל (צרכנים בתעריף חשמל "ביתי", "כללי" ומקצתם "מאור לרחובות ציבוריים", כמפורט להלן) משלמים עבור החשמל תעריף אחד משוקלל ואחיד כל השנה, הכולל את כל מגזרי הפעילות של החברה.

בהתאם לקבוע בספר אמות המידה, למועד הדוח, תעריפי החשמל לצרכן מתחלקים לארבעה סוגים כדלקמן:

(א) תעריפים אחידים - תעריף המחושב על בסיס ממוצע שנתי בהתאם ל"תעריף עומס זמן" (כמפורט להלן) ולמאפייני שעות הצריכה של הקבוצה שאליה משתייך הצרכן. ואלה הקבוצות לעניין זה: (א) "ביתי" - בתים המשמשים למגורים בלבד, מבנים לצרכי חקלאות ובתי תפילה; (ב) "מאור לרחובות ציבוריים" - תאורת רחובות וגנים ציבוריים; ו- (ג) "כללי" - תעריף חשמל המיועד למבנים המשמשים למלאכה, לתעשייה או למסחר, לרבות מוסדות חינוך ותרבות, מרכזי קליטה, מבנים המשמשים עמותות ומוסדות ללא כוונת רווח, מרפאות, בתי חולים, בתי מלון, משרדי ממשלה ומבנים המחוברים בחיבור זמני (קרי, מתייחס ליתר הצרכנים בתעריף אחיד אשר אינם בתעריף "ביתי" או "מאור לרחובות ציבוריים");

(ב) "צובר" - (תעריף החל על מכירת חשמל לרשות הפלשתינאית);

(ג) "תעריף עומס זמן" תעריף המחושב לפי עומס המערכת זמן הצריכה ("תעו"ז").

(ד) "תעריף מכירה מרוכזת" - תעריף חשמל לצרכני מתח נמוך וגבוה המחלקים ומספקים חשמל לאחר.

תעריפי תעו"ז חלים מנדטורית על צרכני מתח עליון, מתח גבוה ומתח נמוך שגודל החיבור שלהם הוא 3X200 אמפר ומעלה, או שצריכתם השנתית עולה על 40,000 קוט"ש. תעריף תעו"ז מבוסס על העלויות השוליות במערכת ונועד ליצור קשר ישיר בין עלויות ייצור החשמל ואספקתו בשעות השונות לבין המחיר שמשלם הצרכן. בחשבון החשמל של צרכני תעו"ז מפורטת הצריכה לפי מקבצי השעות השונים (בהתאם לעונות השנה, היום בשבוע והשעה במהלך היום) ומותקן להם מונה אלקטרוני המתוכנת למטרות תעריף זה. מחירי הקוט"ש בתעו"ז משתנים גם על-פי מתח האספקה. בנוסף, כל צרכן בתעריף האחיד, שלא חל עליו תעריף תעו"ז מנדטורי, יכול לבקש להצטרף לתעו"ז ברירתו.

סך כל מספר הצרכנים בתעו"ז נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הוא 104,188 לעומת 104,442 צרכני תעו"ז נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (104,469 צרכנים לפי הספירה הישנה). כלומר, כ- 3.4% בלבד מכלל צרכני החשמל צורכים כ- 39% מסך כל צריכת החשמל השנתית.

סך כל מספר הצרכנים בתעריף ה"ביתי" נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הוא כ- 2.71 מיליון, לעומת כ- 2.67 מיליון ליום 31 בדצמבר 2022 (2.66 מיליון צרכנים לפי הספירה הישנה). כלומר, כ- 88% מכלל צרכני החשמל צורכים כ- 46% מסך כל צריכת החשמל השנתית.

12. עונתיות

הביקוש לחשמל במדינת ישראל הוא עונתי. עונות השנה בהקשר זה מוגדרות כעונת הקיץ (החודשים יוני עד ספטמבר, כולל), עונת החורף (החודשים דצמבר עד פברואר, כולל) ועונות המעבר - האביב (החודשים מרס עד מאי, כולל) והסתיו (החודשים אוקטובר עד נובמבר, כולל). הביקושים גבוהים יותר בעונת הקיץ (בשל השימוש במזגנים) ובעונת החורף (בשל השימוש במכשירי חימום) לעומת עונות המעבר (הסתיו והאביב). בעונות החורף והקיץ צריכת החשמל הממוצעת גבוהה מזו שבעונות המעבר ואף מתאפיינת בימים של ביקושי שיא עקב תנאים קיצוניים של קור או חום. כמו כן, הכנסות החברה בעונות השונות מושפעות מהשינוי בתעריפים לצרכנים המשלמים לפי עומס זמן (תע"ז) שכן תעריפי התע"ז גבוהים יותר בממוצע, בעונת הקיץ והחורף, לעומת תעריפי התע"ז בעונות המעבר.

פירוט הכנסות מחשמל, נטו, לשנים 2022 ו-2023					
במיליוני שקל חדש					
סה"כ	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
24,281	5,211	8,078	5,321	5,671	2023
22,834	5,135	7,257	4,652	5,790	2022

13. מחקר ופיתוח

יחידת החדשנות בחברה הוקמה בשנת 2020. תקציב היחידה בשנת 2023 עמד על כ-40 מיליון שקל חדש, מתוכם כ-5 מיליון שקל חדש למחקר ופיתוח. פעילות החדשנות בחברה מתחלקת לשלושה תחומים עיקריים: חדשנות פתוחה, קרי עבודה משותפת עם סטארט-אפים בפילוסופיה טכנולוגית, כשחברת החשמל מספקת את המעטפת הכוללת את המומחיות ואת התשתית (כלומר את רשת החשמל והתשתיות הייחודיות לשוק החשמל והאנרגיה לבחינת טכנולוגיות חדשות) או המעבדה, בעוד הסטארט אפ מביא את הטכנולוגיה שמוצע לבחון, כמו גם אפשרות להשקעה בסטארט-אפים בהתאם לתכנית החדשנות בחברות ממשלתיות. התחום השני בו החברה מתמקדת הינו יזמות פנים ארגונית הכוללת בניית קהילת חדשנות חוצת חברה, הכשרת מובילי חדשנות בכלים ומתודולוגיות שיוכלו לפעול בארגון ובתוך המחלקות השונות ולהניע תהליכי חדשנות וכן בניית קורסים בנושאי חדשנות לעובדי החברה. בתחום המחקר ופיתוח בניית מסגרת מקצועית לשיתוף פעולה מחקרי בין קהילת המחקר והפיתוח לבין מספר גופים באקדמיה, פרסום קול קורא לאקדמיה וחתימת הסכמים ראשונים עם ספקי מחקר ופיתוח לבניית פתרונות לאתגרים בפניהם ניצבת החברה.

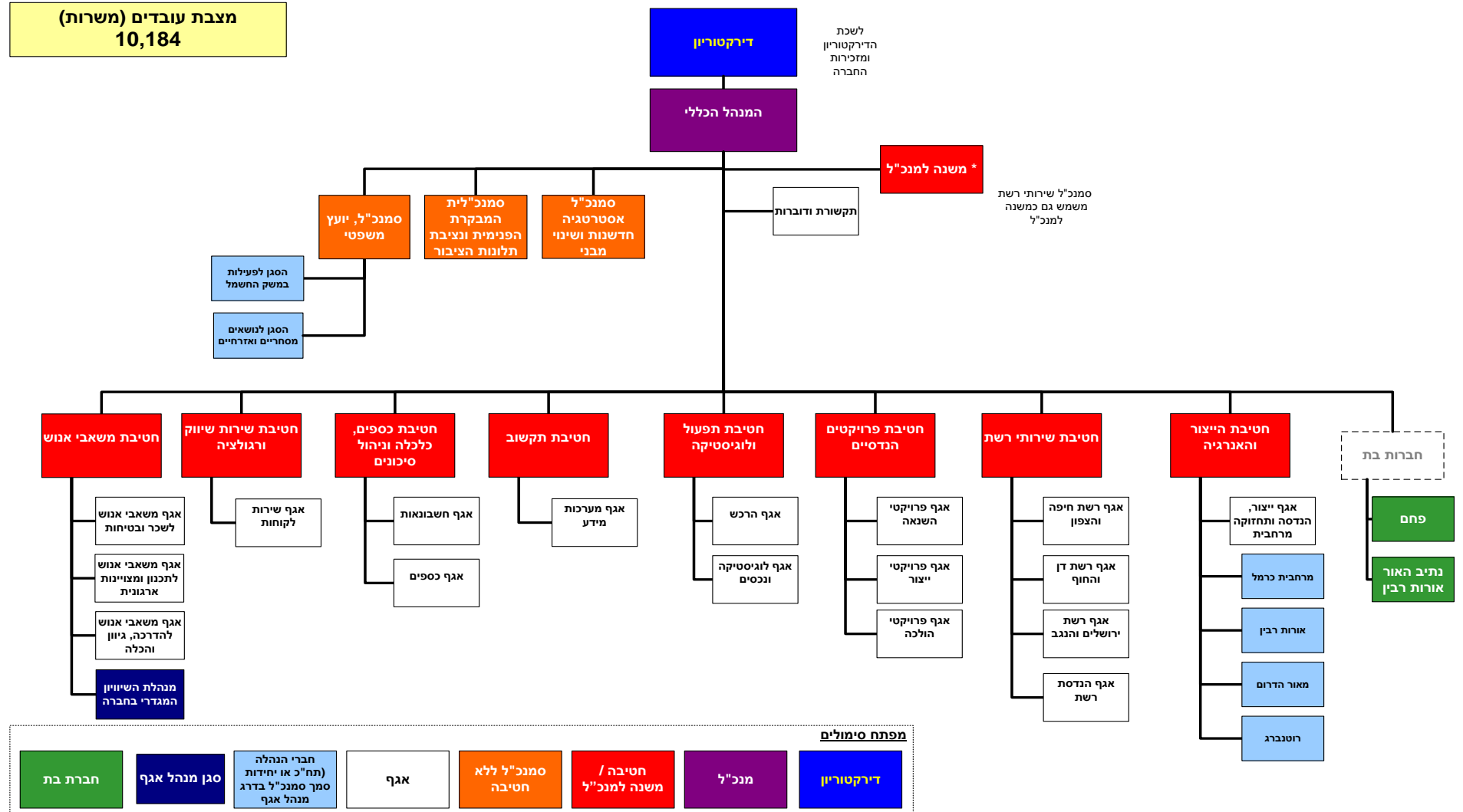
קר"ט והשקעות

תוכנית קר"ט – (קידום רעיונות טכנולוגיים) היתה החממה הטכנולוגית של החברה. עד שנת 2019 השקיעה החממה סך כולל של כ-40 מיליון שקל חדש בכ-22 חברות באמצעות הלוואות המירות. עם פרסומו של חוזר החדשנות של רשות החברות הממשלתיות משנת 2018²⁹, המתווה השונה להשקעות בחברות ממשלתיות בשנת 2017 והחלטת הממשלה בנושא מ-2018³⁰, שונתה דרך העבודה בחברה. בעוד שהחברה פועלת למיציא זכויותיה בהשקעות קר"ט הקיימות, החברה מחפשת באופן אקטיבי השקעות בתחומי הליבה שלה באמצעות המנגנון החדש. בחברה זו בוצעה בשנת 2023 השקעה נוספת בסכום של כ-370 אלף דולר לצורך שמירה על אחוזי אחזקה במהלך סבב גיוס נוסף שביצעה פריזמה פוטוניקס. עוד השקיעה החברה בשנת 2023 כ-1 מיליון דולר בחברת כיראל, המפתחת ציפוי ננומטרי בחומרים כיראליים לשיפור יעילות תהליכים אלקטרוכימיים, כדוגמת אלו המתרחשים באלקטרוליזרים, תאי דלק וסוללות. יציין כי החברה מחזיקה בחלק מחברות קר"ט מניות בשיעורים שונים אשר אינם מהותיים לחברה ועל פי רוב אינם עולים על 5%.

²⁹ החלטת ממשלה מספר 3837 בנושא תכנית החדשנות בחברות ממשלתיות ואישור מותנה לפי חוק החברות הממשלתיות להקים או לרכוש חברות בתחום החדשנות מיום 24 במאי 2018.

³⁰ החלטת ממשלה מספר 3837 בנושא תכנית החדשנות בחברות ממשלתיות ואישור מותנה לפי חוק החברות הממשלתיות להקים או לרכוש חברות בתחום החדשנות מיום 24 במאי 2018.

מבנה ארגון חברת החשמל בחתך חטיבות ואגפים

14.2 מצבת העובדים לפי תחומי פעילות

מצבת כוח אדם (משרות) נכון ליום 31 בדצמבר 2023 הינה: 10,184 משרות עובד לעומת 10,121 משרות עובד נכון ליום 31 בדצמבר 2022. הנתונים הנ"ל אינם כוללים 331 משרות של עובדים בהעסקה מיוחדת (חניכים ועובדים עם מוגבלות). נכון ליום 31 בדצמבר 2023 עבדו בחברה 10,794 עובדים לעומת 10,716 עובדים נכון ליום 31 בדצמבר 2022. פילוח מצבת המשרות במגזרים משקף את השיוך הארגוני בחברה ולא את הפעילות הפנימית ההדדית, הנעשית בין יחידות החברה, במגזרים השונים.

מצבת העובדים בחברה בשנתיים שקדמו למועד הדוח הינה כמפורט להלן:

מצבת עובדים (משרות)		
ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	תחום
1,756	1,691	ייצור
722	666	שירות לקוחות (חטיבת שירות, שיווק ורגולציה, תקשורת ודוברות ואגף שירות לקוחות)
*3,636	*3,768	רשת החשמל (חטיבת שירותי רשת, אגפי רשת חיפה והצפון, דן והחוף, ירושלים והנגב ואגף הנדסת רשת)
1,151	1,166	מטה (המנהל הכללי, אגף שכר, ארגון ובטיחות, אגף משאבי אנוש, חטיבת משאבי אנוש, אגף תכנון, פיתוח וטכנולוגיה, חטיבת כספים, כלכלה וניהול סיכונים, אגף חשבונאות וכלכלה, אגף כספים, אסטרטגיה, חדשנות ושינוי מבני, חטיבת התקשוב, אגף מערכות מידע ותקשוב)
1,121	1,177	שרות (חטיבת תפעול ולוגיסטיקה, אגף הרכש, אגף לוגיסטיקה ונכסים)
** 1,735	** 1,716	פרויקטים הנדסיים (חטיבת פרויקטים הנדסיים, אגף פרויקטי השנאה, אגף פרויקטי הולכה, אגף פרויקטי ייצור)
10,121	10,184	סה"כ

* כולל עובדים העוסקים בהקמת רשת החשמל

** עוסקים בהקמה ושיפוץ של תחנות כוח, בהקמת תחנות משנה ומיתוג והקמת קווי הולכה במתח על ועליון.

לפרטים בדבר תהליך מהותי של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות בחברה כחלק מהשינוי המבני, ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

האמור לעיל ובדוחות הכספיים בדבר שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות בחברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. מידע זה מבוסס על מידע המצוי בידי החברה למועד הדוח וכן על נתונים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית, אלא תלויה ביישום השינוי המבני אשר טעון קבלת אישורים והסכמות רגולטוריים, אסדרות של רשות החשמל, ומתן רישיונות על ידי הגופים המוסמכים במדינה, ככל שנדרש לפי כל דין, אשר כולם אינם בשליטתה של החברה.

14.3 שינויים במצבת כח אדם

לפרטים בדבר הסכם קיבוצי רפורמה והסכם קיבוצי מיוחד, ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים של החברה.

לפרטים בדבר השינוי המבני, הכולל בין היתר שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות, ראה ביאור 1ה לדוחות הכספיים וסעיף 1.3 לעיל.

קריית ההדרכה:

קריית ההדרכה לחשמל אנרגיה וסביבה בחברה נועדה לספק תמיכה בשיפור ביצועי החברה והעלאת רמת ההון האנושי, האקדמי והמקצועי. המערך מספק הכשרה מקצועית בתחומי העיסוק העיקריים של החברה ומעניק את ההסמכות הנדרשות על-ידי משרדי הממשלה השונים דוגמת משרד העבודה ומשרד התחבורה בהתאם לחוקים ותקנות. מערכת ההדרכה בנויה לפי תחומים מקצועיים המעניקים מענה הדרכתי לכלל החברה, ובכללם חשמל ורשת, תפעול, מכונות, בקרה מחשבים וסייבר, פיתוח הדרכה ועוד.

מרכז למנהיגות וניהול עסקי:

המרכז למנהיגות וניהול עסקי אחראי על תהליכי פיתוח המנהלים בחברה ופועל לעיצוב והתאמת התרבות הארגונית – ניהולית, לחברה עסקית בשוק תחרותי, באמצעות יצירת תהליך למידה רב ערוצי מתמשך. תהליכי פיתוח המנהלים כוללים הכשרות קבוצתיות (הטרוגניות ואורגניות), ייעוץ, ליווי אישי ולמידת עמיתים.

ההוצאות בגין הדרכה ואימונים בחברה לשנים 2023 ו-2022 היו כ-140.6 וכ-147.6 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

14.5 תוכניות תגמול לעובדים, הטבות והסכמי העסקה**14.5.1 הסכמי העסקה**

יחסי העבודה בחברה מוסדרים בחקיקת העבודה וכפופים להוראות דין שונות, לרבות חוק יסודות התקציב. בנוסף, יחסי העבודה מוסדרים בהסכמים קיבוציים ובהסדרים קיבוציים ("הסכמי העבודה"), המהווים נוסח מחייב בחברה בענייני קבלת אדם לעבודה או סיום עבודתו, תנאי עבודתו, יחסי עבודה, זכויות וחובות הצדדים. הסכמי העבודה חלים על כל העובדים בחברה (למעט עובדים בחוזים אישיים), בסייגים המפורטים בהם.

בהסכמי העבודה מוסדרים מרבית תנאי העבודה של עובדי החברה, לרבות: שכר ותנאי שירות, זכאות לסל אנרגיה (זכאות של 6,222 עובדיה הקבועים של החברה ו-7,993 גמלאים ושאיירים לחשמל לצריכה ביתית ולשימוש אישי בדירת מגוריהם ללא עלות עד לתקרה שנתית של 18,000 קוט"ש לשנה, כולל גילום מס בגינו ובכפוף לתבחינים שבנהלי החברה), שעות עבודה ומנוחה, עבודה בשעות נוספות, תנאי עבודה במשמרות, היעדרויות בתשלום (חופשה, מחלה וכיוצ"ב), תנאי הפרישה לפנסיה³¹ ועוד.

כמו כן, כוללים הסכמי העבודה הוראות שונות הנוגעות לניהול המשאב האנושי בחברה, וביניהן: הליך קליטת עובדים והליך פיטורי עובדים (לרבות מבלות על הסיבות בגינן ניתן לפטר עובדי חברה, אופן ביצוע הליך הפיטורים וכן נסיבות בהן קיים צורך בקבלת הסכמת ארגון העובדים בדבר פיטורי עובדים); מגבלות על ניווד עובד מתפקיד לתפקיד; סדרי משמעת וכיוצא באלה.

שינויים ועדכונים בהסכמי העבודה נערכים מעת לעת, לרבות בעקבות משא ומתן בין הנהלת החברה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים הארצי של עובדי החברה, וטעונים אישור של רשות החברות הממשלתיות, הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר ודירקטוריון החברה.

ניתן לסווג את עובדי החברה לשתי קבוצות: עובדים בדירוג מינהלי ועובדים בדירוג מקצועי (הכוללים מהנדסים, אקדמאים ומשפטנים, הנדסאים וטכנאים). קיימת בחברה טבלת שכר אחת, כשכלל דרגה בדירוג המנהלי יש דרגה מקבילה בדירוג המקצועי. הזכויות הפנסיוניות של העובדים וזכויות אחרות בקשר עם סיום יחסי עובד-מעביד משתנות בהתאם לקבוצה אליה העובדים משתייכים, כמפורט להלן.

החל מנובמבר 2018 נכנס לתוקף ההסכם הקיבוצי המיוחד (אשר נחתם ביום 17 במאי 2018) בנושא רפורמה ושינוי מבני וארגוני בחברה. הסכם קיבוצי זה מעגן את ההסכמות שהושגו בתחום יחסי העבודה בעקבות השינוי המבני הכולל את הרפורמה במשק החשמל בכלל ובחברת החשמל בפרט, ובכלל זה השלכות השינוי הארגוני ותכנית ההתייעלות בחברה, על העובדים ("ההסכם הקיבוצי"). לעיקרי ההסכם הקיבוצי והסכמים קיבוציים מתקנים ומשלימים שיצאו בעקבותיו, ראה גם ביאור 12 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההסכמים הקיבוציים בין החברה, הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים הארצי, שנחתמו ביום 30 בנובמבר 2020, ראה ביאור 11 ו-12 בדוחות הכספיים. כחברה ממשלתית, החברה כפופה לסעיף 29 לחוק יסודות התקציב, המגביל למעשה את יכולותיה לפעול באופן עצמאי בענייני שכר והטבות לעובדיה, ומטיל עליה מחויבות לקבל את אישור הממונה על השכר בעניינים אלה.

הסכם קיבוצי מיוחד (פרישה כגמלאי של עובדי דור ג')

בחודש מאי 2022 נכנס לתוקף הסכם קיבוצי שחל על עובדים קבועים מדור ג' המבוטחים בפנסיה הצוברת, ואשר לגביהם נקבעו התנאים לפרישה כגמלאי מהחברה, מענקים להם יהיו זכאים במועד הפרישה וזכויות נוספות כגמלאי החברה.

הסכם קיבוצי מיוחד בנושא הארכת העסקת עובדים ארעיים

בחודש אוגוסט 2022 נכנס לתוקף הסכם הקיבוצי בנושא עובד ארעי ממשך. ההסכם מאפשר לחברה להאריך את העסקתם של עובדים שנקלטו לעבודה ארעית ללא מגבלת זמן, ולצד זאת ניתנת להנהלה גמישות לסיום העסקתם של עובדים במצב של אי התאמה לעבודה או התייתרות תפקיד או מקצוע בחברה, בתנאים שהוגדרו בהסכם. ההסכם מסדיר את תנאי העסקתם של עובדים ארעיים אלה לאחר תקופת הארעיות הבסיסית (4/5 שנים) וכן את זכויותיהם במהלך תקופת העבודה ובסיומה.

³¹ תנאי הפרישה לפנסיה מוסדרים בתקנות הפנסיה לעובדי חברת החשמל משנת 1958, בתקנון קופת הגמל המרכזית לקצבה, בנהלי החברה ובהוראות החברה השונות.

הסכם שכר (מסגרת) במגזר הציבורי

ביום 17 ביולי 2023 נחתם הסכם המסגרת במגזר הציבורי. ההסכם הינו לתקופה מיום 1 בינואר 2020 ועד ליום 31 בדצמבר 2027. בהסכם נקבעו, בין היתר, מועדי תוספות השכר השקליות והתוספות האחוזיות כאמור לעיל וכן נקבעו בו אופן עדכון המשכורת הקובעת לתשלום קצבה לגמלאים שפרשו/פרשו במהלך תקופת ההסכם. לאחר קיום מ"מ עם ארגון העובדים, הועברה בימים אלה טיוטת הסכם קיבוצי (שכר) של החברה להתייחסות ואישור הממונה על השכר במשרד האוצר. לפרטים נוספים ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

14.5.2 יחסי עבודה והבאתם לידי סיום

יחסי העבודה בחברה מושתתים בעיקרם על העקרונות הקבועים בהסכמי ובהסדרי העבודה. חוקת העבודה והנהלים שהוצאו מכוחה מהווים את המקור הנורמטיבי הראשי בכל הנוגע לקבלה לעבודה בחברה, תנאי עבודה, יחסי עבודה וסיום עבודה. התוקף ההסכמי של חוקת העבודה הסתיים ביום 31 בדצמבר 2015, וזאת בהתאם להוראות החוקה לעובדי חברת החשמל מיום 25 במרס 2002, שהינה הסדר קיבוצי, אך החברה ממשיכה לפעול לפיה.

במסגרת ההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018 הוסדרה מסגרת מוסכמת לעדכון יחסי העבודה, שינוי התרבות הארגונית בחברה ועקרונות שינוי מבנה הארגון והתייעלות. בין היתר, הוסדרו בהסכם הנושאים הבאים: מנגנון הכרעה בהליכי משמעת בחברה באמצעות משפטן המשמש כמכריע חיצוני, הורחבו סמכויות הנהלת החברה בקשר עם פרסום ועריכת מרכזים פנימיים לתפקידי מנהלי מחלקות ובקשר עם נידוד עובדים, ביטול הזכאות לחשמל בתעריף חברה לעובדים חדשים, הסכמה על שינוי שיטת שכר עידוד ומבנה שכר ונושאים נוספים בתחום יחסי העבודה. לפרטים בדבר סכסוכי העבודה נכון למועד הדוח, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

14.5.3 קופת גמל מרכזית לקצבה

החל מיום 8 במרס 2005 מפקידה החברה כספים לכיסוי ההתחייבות לפנסיה בגין עובדי המבטחים בהסדר הפנסיה התקציבית (עובדים שהתקבלו לעבודה בחברה עד ליום 10 ביוני 1996) בקופת הגמל המרכזית לקצבה ("הקופה"). לפרטים נוספים, לרבות דבר החברה המנהלת את קופת הגמל המרכזית לקצבה הפער בין התחשיבים האקטואריים של החברה לבין אלה של החברה המנהלת ראה ביאור 112 בדוחות הכספיים.

14.5.4 חשבון הנאמנות לרכיבים פנסיוניים לא קצבתיים

לפרטים בדבר חשבון הנאמנות, ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

14.5.5 עובדים קבועים

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עובדים בחברה 6,402 עובדים קבועים. עובד קבוע הוא עובד שקיבל קביעות בהתאם לנהלי החברה. קבוצת עובדים זו נחלקת לעובדים המבטחים בהסדר הפנסיה התקציבית (עובדים שהחלו עבודתם בחברה עד ליום 10 ביוני 1996), על-פי תקנות הפנסיה לעובדי חברת החשמל משנת 1958 ועל-פי תקנון קופת הגמל המרכזית לקצבה של עובדי חברת החשמל; ולעובדים (שהחלו עבודתם בחברה החל מיום 11 ביוני 1996 ואילך), אשר מבטחים בקופות ביטוח פנסיוני חיצוניות צבורות.

14.5.6 עובדים בהסכם מיוחד

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 עובדים בחברה 265 עובדים בהסכם מיוחד - עובד המתקבל למשרה שאינה צמיתה, לביצוע משימה מוגדרת הנמשכת תקופה קצובה, כגון הקמת תחנות כוח או תחנות משנה. הפיצויים שישולמו לעובדים בהסכם מיוחד בעת פטוריהם יהיו מוגדלים כדלקמן: בגין השנתיים הראשונות לעבודה פיצויים בשיעור של 200% לכל שנת עבודה, ומהשנה השלישית ואילך פיצויים בשיעור של 300% לכל שנה.

14.5.7 עובדים ארעיים

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עובדים בחברה 1,031 עובדים ארעיים - עובד המתקבל למשימה שאינה כמפורט לגבי עובד בהסכם מיוחד. הפיצויים שישולמו לעובדים ארעיים יהיו כמתחייב על-פי דין. לפרטים בדבר הארכת העסקתם של עובדים ארעיים, ראה ביאור 712 בדוחות הכספיים.

14.5.8 עובדים ארעיים בהסכם מיוחד

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 עובדים בחברה 1,329 עובדים ארעיים בהסכם מיוחד - עובד ארעי שעבד לפחות שנתיים בחברה והועבר בהמלצת ממוניו למעמד ארעי בהסכם מיוחד. הפיצויים שישולמו לעובדים ארעיים בהסכם מיוחד, יהיו כמתחייב על פי דין.

14.5.9 עובדים ארעיים ממשיכים

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 עובדים בחברה 1,136 עובדים ארעיים ממשיכים - עובד ארעי לתקופה ללא מגבלת זמן. הפיצויים שישולמו לעובדים ארעיים ממשיכים, יהיו כמתחייב על פי הסכם קיבוצי.

14.5.10 עובדים בהסכם עבודה אישי

בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, החברה רשאית להעסיק עד 160 מנהלים ועובדים בהתאם לתבחינים שנקבעו בהסכם הקיבוצי, בחוזה אישי ושלא בהתאם להסכמים הקיבוציים החלים על עובדי החברה. החברה מאיישת את כל תפקידי הנהלה (סגן מנהל אגף ומעלה) בעובדים המועסקים בחוזים אישיים. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, עובדים בחברה 137 עובדים בחוזה אישי, הקובע ביחס לכל עובד את שכרו ומסדיר את כל תנאי עבודתו בחברה. בנוסף עובדים בחברה 131 חניכים ושוליות וכן 329 עובדים ארעיים בפרויקט "ניצן אור", פרויקט הנותן מענה תעסוקתי לעובדים עם מוגבלות, וכן 34 סטודנטים במשרה חלקית.

כלל, אין בחברה תכניות תגמול לעובדים שאינם נושאי משרה (כמשמעות המונח בחוק החברות), מלבד האמור להלן:

דירקטוריון החברה רשאי להחליט על תשלום בonus לעובדי החברה בגין הצטיינות והצלחה של החברה, וזאת בכפוף להוראות חוזר רשות החברות³² (בסעיף זה "החוזר"), הקובעות, בין היתר, כי לא תותר חלוקת בonus לעובדים אלא בהתקיים תנאי סף ובאישור רשות החברות הממשלתיות. במסגרת החוזר נקבע כי עלות הבonus לחברה (לרבות כל התשלומים הכרוכים שעל החברה לשלם בגין תשלום הבonus) לא תעלה על 10% מהרווח השנתי הנקי של החברה על-פי הדוחות הכספיים המאושרים של החברה וכי לא תותר חלוקת בonus לעובדים אם לא חולק דיבידנד בשנה בגינה מבוקש הבonus, אלא באישור חריג של מנהל רשות החברות. הבonus ישולם לעובדים מיד לאחר העברת הדיבידנד למדינה. כמו כן קובע החוזר כי הבonus יהיה דיפרנציאלי ויחולק בהתאם לאמות מידה עליהן יחליט הדירקטוריון ועל-פי נוהל המבוסס על הערכת עובדים ובתנאי שלא יעלה על שתי משכורות. אין לקבוע רמת בonus אחידה לכל מקבלי הבonus, ולפחות רבע מעובדי החברה יקבלו בonus שלא יעלה על חצי משכורת. עובדים בדרג מנהלי אגפים (שהינם "פקידים בכירים" בהתאם למשמעות המונח בחוק החברות הממשלתיות, ושאינם בגדר נושאי משרה), זכאים לתגמול שנתי בהתאם למודל תגמול שנתי אשר נקבע בהתאם להוראות חוזר רשות החברות הממשלתיות "עקרונות למודל תמרוץ ותגמול עובדים בכירים בחברות הממשלתיות"³³, כפי שמתעדכן מעת לעת³⁴ ("חוזר התגמול"). המודל, כמו גם התשלום לפיו, מאושרים מדי שנה על ידי ועדת התגמול, דירקטוריון החברה ורשות החברות הממשלתיות.

בנוסף, בשנת 023 ניתן אישור רשות החברות הממשלתיות לתשלום תגמול שנתי ל-67 עובדים בדרג סגני מנהלי אגפים בחברה המועסקים בחוזה אישי, בהתאם למודל אשר נקבע על בסיס עקרונות החוזר האמור, ובאישור מנכ"ל החברה.

עובדים בדרג מנהלי אגפים ועובדים בדרג סגני מנהלי אגפים ייקראו יחד להלן בסעיף זה "עובדים בכירים".

בחודשים מרס, אפריל ואוקטובר 2023 שולם תגמול בסך של כ-8.8 מיליון שקל חדש לעובדים בכירים. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 מועסקים בחברה 93 עובדים בכירים המועסקים בחוזה אישי הזכאים לתגמול האמור.

14.7 **מדיניות התגמול ביחס לנושאי המשרה בחברה**

ביום 18 בנובמבר 2021 אישר דירקטוריון החברה, בהתאם להמלצת ועדת התגמול מיום 4 בנובמבר 2021, את מדיניות התגמול המעודכנת של החברה לנושאי המשרה ("מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול אושרה באסיפה הכללית ביום 3 בפברואר 2022.

בהתאם למדיניות התגמול ולחוזר התגמול, זכאים נושאי המשרה בחברה, שאינם דירקטורים, לתגמול שנתי בהתאם למודל תגמול שנתי, המובא מדי שנה לאישור ועדת התגמול, הדירקטוריון ורשות החברות הממשלתיות.

בגין שנת 2021-2022, בהתאם למדיניות התגמול, בחודשים מרס, אפריל ואוקטובר 2023 שולם תגמול בסך של כ-4.1 מיליון שקל חדש ל-18 נושאי משרה, וזאת לאחר קבלת אישור כנדרש מרשות החברות הממשלתיות.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בחברה 13 נושאי משרה כהגדרת מונח זה בחוק החברות, המועסקים בהסכם עבודה אישי בonus שאושר על-ידי רשות החברות ובהתאם להנחיות הרשות. לפרטים בדבר מדיניות התגמול ותנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה בחברה, ראה סעיף 6 בדוח הדירקטוריון.

14.8 **שינוי מבני/ ארגוני - תוכניות התייעלות**

לעניין השינוי המבני הכולל את הרפורמה במשק החשמל וההסכם הקיבוצי בנושא הרפורמה והשינוי המבני והארגוני בחברה ולתכנית הפרישה וההתייעלות במסגרתו, ראה סעיף 14.5.1 לעיל וביאור 12 ה-11 בדוחות הכספיים.

14.9 **סכסוכי עבודה**

ביום 1 באוגוסט 2021 הוכרז סכסוך עבודה ע"י יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות על סכסוך עבודה, שעניינו התנהלות חד צדדית מתמשכת, שמשמעה רפורמה זוחלת חדשה במשק החשמל ובחברת החשמל.

למועד אישור הדוחות הכספיים, החברה פועלת בהידברות מול ארגון העובדים והמדינה להמשך יישום הרפורמה ויישוב פערים ומחלוקות עם נציגות העובדים וההסתדרות, ככל שמתגלעים.

לפרטים נוספים ראה גם ביאור 35 בדוחות הכספיים.

14.10 **הוראות נוספות לעניין זכויות עובדי קבלן בענפי השמירה והניקיון**

ככל הקשור לזכויות עובדי קבלן בענפי השמירה והניקיון, פועלת החברה בהתאם להוראות חקיקה ספציפיות וכן בהתאם לצווי הרחבה בענף הניקיון ובענף השמירה והאבטחה.

³² חוזר רשות החברות הממשלתיות 2013-7-2 מיום 2 ביוני 2013.

³⁴ חוזר רשות החברות הממשלתיות 2023-7-1 מיום 14 בפברואר 2023.

הנכסים המשמשים את החברה הינם בבעלותה או בהחזקתה או במסגרת הסכמי חכירה ארוכי טווח (בעיקר עם רשות מקרקעי ישראל), או מכח רכישה, או מכח הפקעה, או במסגרת זכויות שהוענקו לחברה על-ידי בעלי הנכסים (למשל, זיקת הנאה או הרשאה לשימוש ללא תמורה שאינה בגדר חכירה, או זכויות חזקה שקיים תהליך להסדרתן בחוזה), או במסגרת זכויות שקיימות לחברה מכוח הדין. החברה פועלת על-פי תכנית עבודה לביצוע הסדר ורישום זכויותיה בנכסיה העיקריים, אשר ניתן לבצע לגביהם רישום והסדר זכויות, ומנהלת מעקב אחר אלו אשר אינה יכולה לבצע בגינם הליך כאמור. בנוסף, לחברה זכויות באלפי נכסים קטנים (בעיקר חדרי טרנספורמציה למיניהם), אשר ביחס לנכסים אלה מתקיים הליך הסדר ורישום זכויות בנכסים, אולם הוא כפוף למגבלות כפי שיפורטו בהמשך. בחלק מהותי מנכסי המקרקעין זכויות החברה אינן רשומות ואף אינן מוסדרות. החברה משתמשת בנכסים, כולם או חלקם לפי העניין, מזה תקופה ארוכה, והיא פועלת לחתימת חוזים או הסדרת הזכויות במקום שאלה אינן מוסדרות או לפינוי פולשים ככל שיש כאלה. מעמדם של נכסי המקרקעין אשר טרם הוסדרו נובע מטעמים שונים כגון: סיבות תכנוניות (היעדר פרצלציה או דרישות להסדרת תוכניות מתאר, מספר נכסים רב, תלות בגורמי חוץ, היעדר מסמכים), או מחלוקות עם רשויות שונות, לרבות רשויות המס, המונעות קבלת אישורים לרישום הזכויות. לאור המורכבות המוזכרת לעיל אין ביכולתה של החברה להעריך את משך התקופה לסיום הסדרת הרישום, אך להערכתה העלויות הכרוכות בכך אינן צפויות להיות מהותיות (לפרטים נוספים ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים).

כמו כן, החברה שוכרת מאת גורמים שונים (כגון רשות מקרקעי ישראל, רשויות מקומיות, גופים פרטיים וכדומה) כ- 60 נכסים נוספים המשמשים לשימושים שונים, כגון: משרדים, מחסנים, תחנות ניטור, תחנות משנה ארעיות וניידות וכד'. ההסכמים נערכים לתקופות שונות, החל משנה אחת עד לעשר שנים ומתחדשות או מתעדכנות בהתאם לצרכי החברה במקומות שונים ולצרכים שונים. הסכמי השכירות בגין הנכסים, כולל תקופת האופציות של החברה להארכתם, מסתיימים בין השנים 2024-2033, כאשר החברה סבורה כי תוכל לחדש את הסכמי השכירות בתנאים דומים לאלה הקיימים למועד הדוח.

המידע בדבר הערכות החברה לגבי עלויות רישום הנכסים ולגבי הארכת הסכמי השכירות הינו מידע הצופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. אין ודאות אשר להערכה כאמור וזאת, בין היתר, בשל היותו מבוסס על מידע הקיים בחברה למועד הדוח והיותו תלוי בגורמים שונים שאינם תלויים בחברה, כגון תנאי השוק, צורכי החברה, הסכמות עם המשכירים וכדומה.

החברה יצרה שעבודים צפים על כלל נכסיה עליהם היא רשאית ליצור שעבוד להבטחת חלק מהתחייבויותיה, לרבות על הנכסים והזכויות המפורטים כאמור, ושלושה שעבודים קבועים לצורך הבטחת התחייבויותיה כלפי גורמים מממנים שונים בגין מימון תוכנית החירום שלב א', מימון פרויקט הפחתת פליטות ומימון תוכנית החירום שלב ב' (ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים).

לפרטים אודות השינוי המבני במסגרתו, בין היתר, החברה נדרשת להפחית את פעילותה במגזר הייצור, לרבות באמצעות מכירת אתרי הייצור הנמכרים, וכן לפרטים בדבר הפעולות שהחברה ביצעה ומבצעת כחלק מיישום השינוי המבני, לרבות מכירת אתרי הייצור אלון תבור, רמת חובב, חלקה המזרחי של תחנת הכוח חגית והליך מכירת אתר הייצור אשכול, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים וסעיף 1.3.

לפרטים אודות הסכמים בהם התקשרו החברה, המדינה, רשות מקרקעי ישראל ועיריית תל-אביב בהסכמים ביחס להסדר הנכסים במשק החשמל ("הסכמי ההסדרה"), ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.

לחברה שני משרדים ראשיים בחיפה ובתל אביב, להלן:

שם האתר ומיקומו	מהות הזכות ורישומה	שטח קרקע (במ"ר)	הערות
1. משרדי הנהלה ראשית - חיפה	זכויות החברה בנכס זה הן זכויות חכירה עם רשות מקרקעי ישראל לתקופת חכירה המסתיימת בשנת 2048 עם אופציה לחברה להאריך תקופה זו ב- 49 שנים נוספות. בגין זכויותיה רשומה לטובת החברה הערת אזהרה. לאחרונה הושלם הליך פרצלציה בגין הנכס, וכעת החברה בהליך לרישום הזכויות בנכס על שמה.	80,000	1. על המקרקעין רשומות הערות בגין הפקעות ואתר עתיקות. 2. קיים הסכם עם עיריית חיפה לפיו לא יופקעו חלקים נוספים מהחלקה.
2. משרדי הנהלה ראשית - רחוב החשמל תל אביב	בעלות של החברה הרשומה בלשכת רישום המקרקעין. הסדר הנכסים כולל מסירת חלקים מן הנכס למדינה. המסירה בוצעה ב-2023.	5,006 מ"ר ובנוסף קומה שלישית בשטח 384 מ"ר בבניין שהוחזר	המדינה רשמה את החלקים אשר נמסרו לה, על שמה. לפרטים נוספים ראו ביאור 11 בדוחות הכספיים.

לחברה שמונה אתרים לוגיסטיים ברחבי הארץ הממוקמים על גבי מקרקעין בשטח של כ- 600,000 מ"ר ומשמשים כשטחי אחסון.

15.2 רכוש קבוע

הרכוש הקבוע של החברה נחלק לשתי קבוצות עיקריות: רכוש קבוע מופעל ורכוש קבוע בהקמה. רכוש קבוע מופעל מורכב בעיקר מתחנות כוח (כולל מקרקעין, בנינים ומכונות) ומתחנות משנה, רשתות חלוקה, תחנות מיתוג, קווי מתח עליון 161 ק"ו וקווי מתח על 400 ק"ו. רכוש קבוע בהקמה מורכב בעיקר מתחנות כוח ובניינים, תחנות משנה וקווי מתח עליון ועל עליון.

לחברה נכסים (בעיקר רשתות חלוקה) בשטחי הרשות הפלשתינאית. לפרטים בדבר נכסי החברה הנמצאים בשטחי הרשות הפלשתינאית, ראה סעיף 9.6 לעיל.

15.3 הסדר העברת זכויות ונכסים לפי סעיף 62 לחוק משק החשמל

סעיף 62 לחוק משק החשמל קובע הוראות שונות לעניין זכויות ונכסים מסוימים שהוחזקו על-ידי החברה עם פקיעת הזיכיונות שניתנו לחברה מכוח פקודת זיכיונות החשמל (ביום 4 במרס 1996) וזאת על אף האמור בסעיף 46 לחלק א' לתוספת לפקודת זיכיונות החשמל.

לפרטים בדבר התקשרות החברה, המדינה, רשות מקרקעי ישראל ועיריית תל אביב בהסכמים ביחס להסדר הנכסים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

16. נכסים לא מוחשיים

16.1 מערכות מידע ותקשוב

החברה עוסקת באפיון, פיתוח ויישום של מערכות מידע ופתרונות התומכים בתהליכים עסקיים בחברה בתחומים הבאים: שירות לקוחות ו-Billing, שרשרת החשמל, תכנון והקמה של פרויקטים הנדסיים, תוכנות לתיפעול ותחזוקה של נכסי הארגון השונים, תוכנות בנושאי ביטחון ובטיחות, וכן תוכנות העוסקות בנושאים ניהוליים, עסקיים ולוגיסטיים. בנוסף, לחברה ניסיון וידע רב שנצבר בנושאים הבאים: תכנון, אירוח והפעלת תשתיות מחשוב בכל סוגי הפלטפורמות, תשתיות ושירותי טלקום ושליטה ובקרה, חליפות מיגון, התמחות בארכיטקטורה וטכנולוגיות IT מגוונות עם דגש על הגנת מרחב הסייבר, מניה חכמה, יישום חבילת SAP, יישום משפחת מוצרי ArcGIS, אסטרטגיית מידע עסקי וכן בכל שלבי מחזור החיים של פרויקטי מחשוב וטלקום רבי היקף. הידע וההתמחות הינם לצריכה העצמית של החברה. לפרטים נוספים ראה ביאורים 2 ו-14 בדוחות הכספיים.

16.2 זיכיונות

לחברה רישיון שימוש בתדרי VHF וכן רישיון שימוש בתדרי UHF ותדרי מיקרוגל.

17. ספקים

הטבלה שלהלן מציגה את הספקים המהותיים של החברה, ששיעור הרכישה מהם במהלך שנת 2023 עלה על שיעור של 10% משיעור רכישות החברה מספקים בכל שנת 2023:

שם הספק	חומר הגלם	שיעור הרכישה
שותפות תמר	גז	18.9%

לפירוט בדבר התקשרויות החברה עם שותפי תמר וכן לפרטים אודות הסכם בו התקשרה החברה לרכישת גז טבעי ממאגר "לויתן" וממאגר "כריש" ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

18. הון חוזר - מדיניות אשראי

18.1 אשראי לקוחות

לפירוט בדבר ימי אשראי ללקוחות והיקף ממוצע של אשראי לקוחות, ראה סעיף אב6 בדוח הדירקטוריון.

18.2 אשראי מספקים

לפירוט בדבר ימי אשראי מספקים והיקף ממוצע של אשראי מספקים, ראה סעיף אב6 בדוח הדירקטוריון.

תעריף החשמל לצרכנים נקבע על ידי רשות החשמל בהתאם להוראות חוק משק החשמל, כמפורט בביאור 3 בדוחות הכספיים. תעריף החשמל אינו נותן כיסוי מלא להשקעות ברכוש קבוע בעת ביצוען, היות שהן מוכרות בפריסה על פני אורך חיי הרכוש על ידי הכרה בפחת, בהוצאות מימון ובתשואה על ההון העצמי, ולכן החברה נדרשת לגייס ממקורות מימון חיצוניים את רוב המימון הנדרש להשקעות ולצורכי מחזור החוב הקיים של החברה.

לפרטים אודות הרכב אגרות החוב שהונפקו על ידי החברה בארץ ובחו"ל וכן לפרטים אודות גיוסי חוב ופירעונות מהותיים במהלך שנת 2023, הארכת תוקף תשקיף מדף ודירוג אשראי של החברה, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר יעדי החברה להפחתת יחס החוב למאזן ובדבר החלטת דירקטוריון החברה בקשר עם כרית הביטחון של החברה, ראה סעיף א1ג1 בדוח הדירקטוריון.

19.2 אגרות חוב סחירות

למועד הדוח, לחברה אגרות חוב (סדרה 27), (סדרה 29), (סדרה 30), (סדרה 31), (סדרה 32), (סדרה 33), (סדרה 34) ו- (סדרה 35) הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. אגרות החוב האמורות הונפקו לאורך השנים על פי תשקיף או דוחות הצעת מדף של החברה והן מובטחות בשעבוד צף. לפרטים נוספים ראה סעיף ד' בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 31 בדצמבר 2023.

19.3 שיעור ריבית ממוצע על הלוואות

החברה מממנת את פעילותה בין היתר באשראי בנקאי ובאשראי חוץ בנקאי. להלן פירוט שיעור ממוצע של הריבית הנקובה והריבית האפקטיבית לתקופה של שניים עשר החודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, למעט ההלוואה למימון פרויקט הולכת הגז (כמפורט בביאור 1ב34 בדוחות הכספיים) אשר אינה מיועדת לשימוש החברה, בפילוח של אשראי לזמן ארוך ולזמן קצר ממקורות בנקאיים וחוף בנקאיים.

אשראי לזמן קצר		אשראי לזמן ארוך		
שיעור ריבית אפקטיבי ממוצע (%)	שיעור ריבית נקוב ממוצע (%)	שיעור ריבית אפקטיבי ממוצע (%)	שיעור ריבית נקוב ממוצע (%)	
5.3	5.3	5.7	5.5	מקורות אשראי בנקאיים
-	-	3.3	3.7	מקורות אשראי לא בנקאיים

לפרטים נוספים בעניין שיעורי הריבית על הלוואות ואג"ח של החברה, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

19.4 מגבלות החלות על התאגיד בקבלת אשראי

יכולתה של החברה ללוות ממערכת הבנקאות הישראלית מוגבלת בשל מגבלות האשראי החלות על-פי הוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל (הוראה מספר 313). על-פי הוראות אלה, בנק ישראלי לא יעניק הלוואות ל"לווה בודד" בשיעור העולה על 15% מהונו העצמי, לאחר התאמות, ובנוסף בנק ישראלי לא יעניק הלוואות ל"קבוצת לוויים" בשיעור העולה על 25% מהונו העצמי של הבנק, לאחר התאמות. המונח "קבוצת לוויים" כולל, בין היתר, את הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על-ידם, למעט בנקים וכן לוויים אחרים כגון לוויים שלהם תלות מסחרית מהותית בלווה האמור. לעניין מגבלות אלה, המדינה אינה נחשבת כלווה והיא אינה נכללת ב"קבוצת הלוויים".

על-פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012, באופן כללי, משקיע מוסדי³⁵ רשאי להחזיק בניירות ערך של תאגיד מסוים, להפקיד פיקדונות באותו תאגיד או להעניק לו הלוואות בשיעור של עד 5% משוויים המשוערך של נכסיו, או מעבר לכך בכפוף לתנאים שנקבעו בתקנות האמורות. מגבלה זו חלה בהתאמה גם על כספי ההון העצמי המזערי של חברה מנהלת וגם על השקעות "נוסטרו" של מבטח (השקעות נגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה), כאשר לגבי מבטח נקבע גם כי השקעה כאמור, למעט פיקדון המוחזק בבנק, לא תעלה על 15% מן ההון העצמי של המבטח.

כמו כן, על-פי תקנות אלו, משקיע מוסדי או קבוצת משקיעים רשאים להחזיק באגרות חוב סחירות (שאינן אגרות חוב של מדינת ישראל) בשיעור של עד 25% מערך הנקוב הכולל של אגרות החוב מאותה סדרה, או מעבר לכך בכפוף לתנאים שנקבעו בתקנות האמורות.

בפועל, להערכת החברה, בהתבסס על פרסומים פומביים של חלק מהגופים המוסדיים, החזקות גופים מוסדיים בניירות הערך של החברה אינן מגיעות לשיעור המרבי המותר להן על-פי התקנות כאמור.

הפוטנציאל התיאורטי לקבלת הלוואות ממערכת הבנקאות ומהשווק המוסדי בישראל עומד, להערכת החברה, על סכום נמוך מצורכי המימון של החברה, אשר אינו יכול להוות מקור מימון יחיד לשם כך וזאת, גם בשים לב לעובדה, שלמיטב ידיעת החברה, יכולתם של הגופים המוסדיים להעמיד מימון לחברה מושפעת גם מהחשיפה הכוללת שלהם למשק החשמל בישראל (קרי - גם ספקים מהותיים אשר תלויים בחברה, יצרני חשמל פרטיים וספקי הגז, כולל חברת נתג"ז, האחראית להולכת הגז), ולא רק מהיקף החשיפה שלהם לחברה. המגבלות הרגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות ביחס לחשיפה למגזר מסוים ועל השוק המוסדי בישראל, יחד עם מגבלות ההשקעה הפנימיות הנקבעות על-ידי גופים אלו, מקשות על החברה לגייס את החוב הנדרש לחברה בלעדית בישראל ולכן לעיתים מגייסת החברה את האשראי הדרוש לה משוקי ההון והמערכת הבנקאית בחו"ל.

³⁵ לעניין חברה מנהלת קופות גמל או קרנות פנסיה - לגבי השקעות המבוצעות בעבור קופת גמל שבניהולה; לעניין מבטח - לגבי השקעות העומדות כנגד התחייבויות תלויות תשואה.

19.5 מגבלות החלות על התאגיד מכוח הסכמי מימון

לפרטים בדבר תנאים אשר עשויים לגרום להעמדת חוב החברה על-פי ההסכם, לפירעון מיידי, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

19.6 מסגרות אשראי

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 לחברה קיימים קווי אשראי בנקאיים זמינים לטווח ארוך בסך של 2,200 מיליון שקל חדש. בתקופת הדוח ביצעה החברה משיכות מקווי אשראי לזמן קצר בסך כולל של 2,200 מיליון שקל חדש אשר נפרעו במלואן במהלך התקופה. משיכות אלו נשאו ריבית בשיעור משוקלל של 5.7%.

19.7 אשראי בריבית משתנה

ליום 31 בדצמבר 2023, לחברה אשראי בריבית משתנה בסך של כ- 2,850 מיליון שקל חדש. להלן פירוט אודות האשראי בריבית משתנה שקיבלה החברה:

יתרת קרן בלתי מסולקת ל- 31.12.2023 (במיליונים)		טווח הריבית בשנת 2023 (ב-%)		טווח שיעורי ריבית בשנת 2023 (ב-%)		סוג התחייבות ומטבע
שקל חדש	מטבע מקורי	נמוך	גבוה	נמוך	גבוה	
115	32	7.7	8.3	Libor 6m + 2.5 SOFR 6m + 2.9	Libor 6m + 2.5 SOFR 6m + 2.9	הלוואות בדולר ארצות הברית
235	59	3.4	6.4	Euribor 6m + 1.0	Euribor 6m + 2.5	הלוואות באירו
2,500	2,500	4.1	5.8	Prime – 0.7	Prime – 0.5	הלוואות בשקל לא צמוד

הערות:

1. לא כולל הלוואה למימון פרויקט הולכת הגז אשר אינה מיועדת לשימוש החברה.
2. לא כולל אשראי חברת הפחם.

19.8 דירוג אשראי

החברה מדורגת על-ידי שתי חברות דירוג אשראי מקומיות ושתי חברות דירוג אשראי בינלאומיות. לפרטים אודות דירוג האשראי של החברה, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

19.9 אירועי אשראי בר דיווח

בהתאם לעמדה משפטית מספר 15-104 של רשות ניירות ערך מיום 30 באוקטובר 2011, בדבר אירוע אשראי בר דיווח (כפי שעודכנה מעת לעת), למועד הדוח אין לחברה התקשרות בהסכמי הלוואה מעל סף המהותיות שהוגדר³⁶. לפרטים בדבר עילות העמדה לפירעון מיידי אשר כלולות בהסכמי מימון בהם התקשרה החברה המוגדרים כ"הלוואות מהותיות", לרבות עילות הפרה צולבת (Cross Default) הכלולות בהסכמי מימון אלה והיקפם הכספי, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

19.10 השלכות של הליכי חדלות פירעון על החברה

למועד פרסום הדוח, רישיונות החברה אינם כוללים הוראה מפורשת על פיה במקרה של פתיחת הליכי חדלות פירעון כנגד החברה יפקע באופן אוטומטי איזה מרישיונות החברה. יחד עם זאת, בהתאם להוראות חוק משק החשמל, ובהתאם גם להוראות רישיונות החברה, רשאית רשות החשמל (או – בהתאם לחלק מרישיונות החברה, רשאי השר) לבטל או להתלות את רישיונות החברה, בין היתר, אם חדלו להתקיים בחברה תנאי הכשירות הנדרשים לקבלת רישיון על פי חוק משק החשמל ו/או נתקיים סייג מהסייגים לקבלתו, ואשר במסגרתם, בין היתר, נקבע כי לא ייתן רישיון לתאגיד אם מונה לו כונס נכסים או מפרק, או שהחליט על פירוק מרצון. בנוסף, אף אם לא יבוטלו או יותלו רישיונות החברה לאור אי התקיימות תנאי הכשירות כאמור לעיל, הרי שיתכן שעם פתיחת הליכי חדלות פירעון כנגד החברה, לא יהיה בידי החברה לקיים את כל או את חלק מהתחייבויותיה על פי רישיונותיה השונים. הפרה של תנאי הרישיון על ידי החברה, עשויה אף היא להוות עילה לביטול או התליית הרישיון הרלוונטי של החברה על ידי רשות החשמל או השר (לפי הרלוונטי). יצוין, כי ככל שיבוטל או יותלה רישיון כלשהו של החברה, הרי שבהתאם לתנאי רישיונות החברה, לא תהיה החברה רשאית לספק את השירות נשוא הרישיון.

בנוסף, ובהתאם לאמור לעיל, ככל שימונה לחברה כונס נכסים או מפרק, או שתחליט החברה על פירוק מרצון, לא תעמוד החברה בתנאי הכשירות הקבועים בחוק משק החשמל לקבלת רישיונות חדשים.

לפרטים בדבר רישיונות החברה ובדבר השינוי המבני, ראה סעיפים 1.3 לעיל ו- 22.1.2 להלן.

³⁶ בהתאם לעמדת רשות ניירות ערך, כפי שעודכנה מעת לעת, "הלוואה מהותית" הינה "כל הלוואה, למעט הלוואה מחברה בת, ובכלל זה התחייבות מכוח הנפקת תעודות התחייבות או מימון מסגרת אשראי, החורגת ממימון התאגיד הרגיל בשל טיבה, היקפה או תוצאתה האפשרית, ואשר יש לה או עשויה להיות לה השפעה מהותית על התאגיד; חזקה שיראו הלוואה כמהותית אם: (א) ביחס להלוואה שנטלה החברה לחברת אם - היקפה או יתרונה בדוחות הכספיים המאוחדים מהווה חמישה אחוזים או יותר מסך נכסי התאגיד (כ- 5.2 מיליארדי ₪) וכן מהווה עשרה אחוזים או יותר מסך הלוואות התאגיד (כ- 4.2 מיליארדי ₪) לחברה אם, כפי שהן מוצגות בדוח על המצב הכספי המאוחד לתום שנת הדיווח; (ב) ביחס להלוואה שנטלה חברה בת - היקפה או יתרונה בדוחות הכספיים המאוחדים מהווה חמישה אחוזים או יותר מסך נכסי התאגיד וכן מהווה עשרה אחוזים או יותר מסך הלוואות כלל החברות הבנות של התאגיד, כפי שהן מוצגות בדוח על המצב הכספי המאוחד לתום שנת הדיווח.

בנוסף החברה התקשרה מעת לעת בהסכמים אשר עשויים להיות מבוטלים על ידי הצד האחר להם כתוצאה מפתיחת הליכי חדלות פירעון כנגד החברה, ובכלל כך גם חלק מהסכמי החכירה של החברה מול רשויות מקומיות.

מעבר לכך, ככל שלאור הליכי חדלות פירעון כנגד החברה לא יהיה בידי החברה לעמוד בהתחייבויותיה על פי הסכמי החכירה אשר היא צד להם, או על פי הסכמים אחרים אשר היא צד להם או היתרים ורישיונות אחרים אשר להם החברה נדרשת על פי דיני התכנון והבנייה, דיני הגנת הסביבה או דינים כלליים אחרים החלים על החברה, עשוי הדבר להוות עילה לביטול אותם הסכמים על פי דיני החוזים הכלליים, או על פי תנאיהם של אותם רישיונות והיתרים וכן להוביל להטלת סנקציות כנגד החברה, וזאת חרף העובדה שבמרבית החוזים, ההיתרים והרישיונות של החברה לא נכללות הוראות מפורשות המאפשרות את ביטול ההסכם, ההיתר או הרישיון כאמור אך ורק עקב נקיטת הליכי חדלות פירעון כנגד החברה.

לפרטים אודות עילות להעמדה לפירעון מידי בהסכמי המימון של החברה, לרבות קיומן של עילות הפרה צולבת והאצה צולבת בחלק מהותי של הסכמי המימון של החברה וקיומן של עילות להעמדה לפירעון מידי בחלק ממסמכי המימון של החברה במקרים של מתן צו פירוק, הקפאת הליכים, או מינוי כונס נכסים על נכסים מהותיים של החברה, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

19.11 חיזוק האיתנות הפיננסית של החברה

לפרטים אודות מתווה השינוי המבני, אשר חיזוק האיתנות הפיננסית של החברה הינו אחד ממטרותיו, ולפרטים בדבר הדרכים להשגתה של האיתנות הפיננסית כאמור במסגרת השינוי המבני, ראה ביאור 1ה לדוחות הכספיים וסעיף 1.3 לעיל.

20. מיסוי

ראה לעניין זה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

21. סיכונים סביבתיים ורגולציה סביבתית – כללי

21.1 כללי

לפירוט בדבר היבטי איכות סביבה וסיכונים סביבתיים בכל אחד ממגזרי הפעילות של החברה, ראה סעיפים 7.12, 8.9, 9.9, ו-10.5.

21.2 חומרים מסוכנים

החברה מחזיקה, משתמשת ומאחסנת חומרים מסוכנים בחלק מאתר. בהתאם לכך, החברה מחזיקה באתרים בהם נדרש היתרי רעלים כדין לצורך עיסוק בחומרים מסוכנים ומקום שהם חסרים היא פועלת להשגתם. החברה נוקטת בפעולות על מנת לעמוד בתנאי ההיתרים.

21.3 רישוי עסקים

פעילויות שונות של החברה במתקנים הלוגיסטיים והמנהליים טעונות רישוי על-פי חוק רישוי עסקים, כאשר במסגרת תנאי הרישיונות מוסדרים גם היבטים סביבתיים. נכון למועד הדוח, החברה פועלת להסדרת הרישוי של הפעילויות אשר הליך רישוי טרם הושלם בהתאם להוראות הדין ולדרישות הרשויות. הפעלת אתרי החברה או חלקם ללא רישיון עסק מהווה עבירה על חוק רישוי עסקים ועלולה להביא להפסקת פעילות העסק. לפירוט נוסף בנושא זה ראה סעיף 22.8. לפרטים בדבר הליך הרישוי האינטגרטיבי, ראה סעיף 7.12.12.

21.4 אירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

למועד הדוח, למיטב ידיעת החברה היא אינה חשופה לאירועים או עניינים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה בפעילותה, אשר לא פורטו בדוח.

21.5 התייעלות אנרגטית

פעילות החברה כפופה בין היתר, לחוק מקורות אנרגיה ולתקנות שונות שהוצאו מכוחו, אשר עניינים התייעלות אנרגטית וכן להחלטות ממשלה המתפרסמות מעת לעת בנוגע למדיניות התייעלות אנרגטית ולהפחתת פליטות גזי חממה. החברה שוקדת על עמידה ברגולציה זו ולומדת את ההשלכות שלה ושל יוזמות רגולטוריות חדשות בתחום, לרבות דרישה לתקן לניהול אנרגיה אשר שולבה במסגרת היתרי פליטה שהתקבלו בחברה.

למידע נוסף אודות החלטות ממשלה בנושא התייעלות אנרגטית, ראה ביאור 3ג1 בדוחות הכספיים.

21.6 הליכים משפטיים או מנהליים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

נגד החברה הוגשו מספר תביעות ויצוגיות ותביעות מהותיות אחרות. לפרטים ראה ביאור 3ב35 בדוחות הכספיים.

21.7 מדיניות התאגיד בניהול סיכונים סביבתיים

לפירוט בנושא זה, ראה סעיף 7.12.

21.8 עלויות סביבתיות והשקעות החברה באיכות הסביבה

להלן פירוט של השקעות החברה באיכות סביבה בחלוקה לשלוש השנים האחרונות. הנתונים אינם כוללים את מגזר הייצור לגבי ניתן מידע נפרד בסעיף 7.12.16, והם כוללים את מגזר ההולכה, מגזר החלוקה והוצאות כלליות שלא ניתן ליחסן למגזר מסוים (הנתונים תואמים את תכנית הפיתוח התקציבית).

2023	2022	2021	מיליוני שקל חדש (מחירים שוטפים, מנוכה מדידות מחדש ופחת)
כ- 271	כ- 38	כ- 24	סך ההשקעה במתקני איכות סביבה
כ- 3	כ- 4	כ- 4	עלויות שוטפות (ללא פחת) (דלקים, מחקר ופיתוח ועוד)

בשנים 2023-2024 הושקע בפעילות אגירת אנרגיה סכום של כ- 260 מיליון שקל חדש עבור התקנה של 5 מתקני אנרגיה, מתוכם הושקע בשנת 2023 כ- 225 מיליון שקל חדש והיתרה תושקע בשנת 2024. החברה בדעה, כי העלויות המהותיות הנדרשות לעמידתה בהוראות החקיקה הנוגעת לאיכות הסביבה, ככל שתהיינה, יכוסו במסגרת תעריפי החשמל וזאת בהתבסס על העובדה כי בעבר אושרו הוצאות דומות על-ידי רשות החשמל, גם אם לאחר דיונים רבים וביצוע בקרת עלויות. ההחלטה בדבר הכרה בעלויות נתונה לרשות החשמל, ועל כן, וחרף עמדת החברה, אין וודאות כי כלל העלויות הנדרשות לעמדת החברה כאמור יוכרו בסופו של דבר במסגרת התעריף.

הערכת החברה בדבר כיסוי העלויות הנדרשות לעמידה בהוראות החקיקה הנוגעות לאיכות הסביבה הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על ניסיון העבר של החברה במגעים עם רשות החשמל אשר אין ודאות כי יתממש, במלואו או בחלקו.

22.1 הוראות חוק משק החשמל, תקנות שהותקנו מכוחו, רישיונות שהוצאו מכוחו והחלטות רשות החשמל

22.1.1 כללי

החל מיום 4 במרס 1996 פעילות משק החשמל מוסדרת בחוק משק החשמל ובתקנות מכוחו והחברה פועלת לפיהם. הוראות חוק משק החשמל קובעות, כי מטרת החוק הינה להסדיר את הפעילות במשק החשמל לטובת הציבור, וזאת תוך הבטחת אמינות, זמינות, איכות, יעילות והתייעלות אנרגטית והכל תוך יצירת תנאים לתחרות ומזעור עלויות.

לפי חוק משק החשמל, לא יעשה אדם פעילות במשק החשמל אלא על-פי רישיון שניתן לו לפי חוק זה. סוגי הרישיונות הניתנים לפעילויות במשק החשמל הינם כדלקמן: (1) רישיון ייצור - רישיון לייצר חשמל; (2) רישיון אגירה - רישיון לכל אלה: המרת אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, אחסון האנרגיה והמרתה בחזרה לאנרגיה חשמלית, בהתאם לכללים שנקבעו על-ידי רשות החשמל; (3) רישיון להולכת חשמל - רישיון להעברת חשמל ממקור ייצור או ממתקן חשמל המשמש לאגירה במתח עליון ועל עליון אל תחנת משנה; (4) רישיון חלוקה - רישיון להעברת חשמל אל צרכן, דרך קווי מתח גבוה או נמוך; (5) רישיון אספקה - רישיון למכירת חשמל; (6) רישיון ייצור עצמי - ייצור חשמל לשימוש עצמי מבלי למוכרו לאחר, למעט מכירה בחריגים שהוגדרו בחוק משק החשמל; ו- (7) רישיון לניהול המערכת - רישיון לניהול של מערכת החשמל במגזרי הייצור וההולכה. בנוסף, קובע חוק משק החשמל כי המחזיק רישיון לניהול המערכת, להולכה או לחלוקה של חשמל הינו בעל רישיון ספק שירות חיוני. כמו כן, שר האנרגיה רשאי לקבוע מעת לעת, כי בעל רישיון ייצור מרכז בידיו חלק מהותי מהייצור במשק החשמל, ומשקבע כאמור יחולו עליו הוראות החוק לעניין בעל רישיון ספק שירות חיוני (לא נקבעה קביעה כזו נכון למועד פרסום הדוחות לגבי החברה). על יצרן חשמל ועל בעל רישיון שבידיו שליטה, במישרין או בעקיפין, ביצרן חשמל, יחולו הוראות חוק משק החשמל לעניין בעל רישיון ספק שירות חיוני, למעט הוראה המחייבת בעל רישיון ספק חיוני לרכוש חשמל מיצרן חשמל פרטי, ולתת שירותי תשתית ושירותי גיבוי.

בנוסף, בהתאם לחוק משק החשמל על רשות החשמל לפעול בהתאם למטרותיו של חוק משק החשמל ובהתאם למדיניות השר ולמדיניות הממשלה בהתאם לסמכויותיהם לפי כל דין, בתחום משק החשמל, וליישם את מדיניותם בהתאם להוראות חוק משק החשמל וכן לפקח על מילוי ההוראות לפי חוק זה ולפי הרישיונות ולמלא את התפקידים שנקבעו לה בחוק זה ושהוטלו עליה לפי כל דין אחר. בנוסף, רשות החשמל היא הגורם המקצועי בתחום משק החשמל, המסייע לשר בגיבוש מדיניותו. בגיבוש עקרונות המדיניות יתייעץ השר עם רשות החשמל כגורם המקצועי בתחום משק החשמל לרבות בעניין עלויות הנובעות מיישום המדיניות. בנוסף, רשות החשמל תייעץ לממשלה בקביעת מדיניות בתחום משק החשמל, אם תתבקש לכך על ידי השר. על רשות החשמל למלא את התפקידים שנקבעו לה בחוק משק החשמל (או שהוטלו עליה לפי כל דין אחר), ובהם קביעת תעריפי החשמל ודרכי עדכוןם וביצוע בקרת עלויות. לשם כך לפי שיקול דעתה המקצועי הבלעדי נקבע בחוק, הרשות אחראית על קביעת אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן בעל רישיון ספק שירות חיוני לצרכן, לבעל רישיון הספקה, ליצרן חשמל, ליצרן חשמל פרטי, לבעל רישיון אגירה או לבעל רישיון ספק שירות חיוני אחר ופיקוח על מילוי חובותיו לפי אמות מידה אלו, מתן רישיונות ופיקוח על מילוי תנאים שנקבעו ברישיונות, וכן קביעת תנאים למתן רישיון או כללים להפעלת רישיון והחובות שיחולו על בעל הרישיון, ככל שלא קבע השר, קביעת אמות-מידה לעניין המקרקעין שייחשבו לחטיבת קרקע ולעניין הגורם, שייחשב לצרכן בחטיבת קרקע אם יש יותר מגורם אחד שיכול להיחשב לצרכן כאמור, קביעת כללים לעריכת עסקאות בין בעל רישיון ספק שירות חיוני לבין בעל רישיון ופיקוח על מילוי ההוראות לפי חוק משק החשמל על ידי בעל רישיון ואכיפתן. כמו כן, לרשות החשמל סמכות לבדוק תלונות של צרכנים ולהחליט בהן. בהתאם לחוק משק החשמל, ככל שהשר סבור כי החלטה שקיבלה רשות החשמל אינה תואמת את מדיניותו או את מדיניות הממשלה בתחום משק החשמל, או את מטרות חוק משק החשמל, רשאי הוא להצביע בפני רשות החשמל על ההיבטים שבהם חרגה החלטה לדעתו מהמדיניות כאמור או ממטרות חוק משק החשמל, ולהורות לרשות החשמל על קיום דיון נוסף בעניין. עשה כן, תושהה החלטת רשות החשמל עד לעריכת דיון נוסף בנושא, לשם בחינת ההתאמות, אם הן נדרשות לדעת רשות החשמל. מצאה רשות החשמל שהחלטתה תואמת את המדיניות כאמור או את מטרות חוק משק החשמל, ואין צורך בשינויה, תפרט את נימוקי החלטתה והשהיית החלטה תבטל.

סמכות כאמור לא תחול בקשר להחלטות רשות החשמל בעניין תעריפים, שלגביהן יישמר שיקול דעתה המקצועי הבלעדי של הרשות ועל החלטות רשות החשמל שהיו בדיון נוסף. מבלי לפגוע באמור לעיל, עוד נקבע כי יו"ר הרשות יהיה כפוף במישרין לשר.

חוק משק החשמל מסמיך את רשות החשמל ליתן רישיונות ולפקח על מילוי תנאים שנקבעו ברישיונות וכן, ככל שלא קבע השר, לקבוע כללים בדבר תנאים למתן רישיון, כללים להפעלת רישיון והחובות שיחולו על בעל הרישיון, לרבות מתן ערבויות וביטוח. רשות החשמל רשאית לקבוע ברישיון תנאים וכן להגביל או שלא להגביל את תקופת תוקפו. באשר לתנאים למתן רישיון או לכללים להפעלת רישיון, ככל שלא קבע השר תקנות בנושאים אלה רשאית רשות החשמל לקבוע כללים, זאת בכפוף למדיניות השר ולאחר שפנתה לשר כדי שיבחן אם ברצונו לקבוע תקנות כאמור. ככל שהשר לא השיב לפניית רשות החשמל בתוך שישים ימים ממועד פנייתה, רשאית רשות החשמל לקבוע כללים כאמור. ככל שקבע השר תקנות בנושאים האמורים, תהייה רשות החשמל רשאית לקבוע כללים בעניינים אלה בכפוף למדיניות השר ולתקנות שקבע.

חוק משק החשמל קובע, כי רשות החשמל, בבואה להחליט אם ליתן רישיון או לקבוע בו תנאים, תפעל בהתאם למדיניות הממשלה או למדיניות השר בתחום משק החשמל, ותשקול בין השאר את: תרומת מתן הרישיון לרמת השירותים לציבור, טובת הצרכנים ותרומת מתן הרישיון לתחרות במשק החשמל.

רישיון ייצור בהיקף העולה על 100 מגה-וואט, רישיון הספקה בהיקף העולה על 100 מגה-וואט, רישיון חלוקה בהיקף העולה על 5% מהיקף הצריכה השנתי, רישיון הולכה או רישיון לניהול המערכת, יכנס לתוקפו רק לאחר אישורו בידי השר. היקף רישיונות החלוקה שיינתנו לכל מי שאינם חברה ממשלתית, לא יעלה על 10% מהיקף הצריכה השנתי במשק, ואולם לא תובא בחשבון לעניין זה עלייה טבעית בהיקף הצריכה באזור החלוקה שנקבע ברישיון לעומת היקף הצריכה כאמור בעת מתן הרישיון.

חוק משק החשמל קובע, כי השר, בהתייעצות עם רשות החשמל או לפי הצעתה, רשאי לקבוע תנאים למתן רישיון, דרכי בחירה בין מבקשי רישיון לפעילות מסוימת במקום או באזור מסוים, נהלים להגשת בקשה לרישיון, כללים להפעלת רישיון והחובות שיחולו על

בעל הרישיון לרבות מתן ערבויות וביטוח, וכן לקבוע אחריות של בעל רישיון הולכה לפיתוח מערכת ההולכה וההשגחה והוראות בדבר חובתו של בעל רישיון לניהול המערכת לבצע פעולות שיקבע השר לשם הבטחה של רמת הפיתוח הנדרשת במערכת ייצור החשמל. בהתאם, תוקנו בשנת 1997 תקנות משק החשמל (תנאים ונהלים למתן רישיון וחובות בעל רישיון), התשנ"ח-1997, הקובעות, בין השאר, נהלים ותנאים שעל מבקש רישיון לעמוד בהם ובכלל זה: מתכונת הבקשה ואופן הגשתה, המידע והמסמכים הנדרשים, תנאים בעניין הון עצמי מינימלי, שיעור מימון עצמי מינימלי, כאשר התנאים בעניין ההון העצמי ושיעור המימון לא יחולו על מבקש רישיון ייצור בהספק שאינו עולה על 10 מגה-וואט ומי שיינתן לו רישיון ייצור לאחר שזכה באחד מהמכרזים המפורטים בתקנות. בנוסף, קובע החוק כי עסקאות עם בעל רישיון ספק שירות חיוני ייערכו בהתאם לכללים שקבעה רשות החשמל ופורסמו ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות. בכללים כאמור ייקבעו המקרים שבהם תהיה הרשות רשאית לתת הוראות אחרות לעניין עסקה מסוימת. בהתאם לכך, התקין השר את כללי משק החשמל (עסקאות עם ספק שירות חיוני), התש"ס-2000. הכללים קובעים בין היתר, כי עסקה לרכישת חשמל תיערך לפי חוזה שייחתם בין הספק ובין היצרן. אם פורסם מכרז, ייחתם חוזה בהתאם לתנאי המכרז, וככל ולא פורסם מכרז, ייחתם חוזה המותאם לשיטת העסקה והטעון אישור של יושב ראש רשות החשמל.

במסגרת תיקון מס' 16 לחוק משק החשמל, נוספו הגדרות למונחים "דרך ציבורית" ו"חטיבת קרקע" כך שבכל חטיבת קרקע יהיה גורם אחד שייחשב לצרכן (מי שרוכש חשמל או שירותים מבעל רישיון או מבקש חיבור לרשת החשמל), והוא יוכל למכור חשמל, לשימוש בתחום חטיבת הקרקע, בלא רישיון הספקה ולהעביר חשמל לצורך כך בלא רישיון חלוקה, ובלבד שאין מדובר בצרכן שהשימוש העיקרי שלו בחטיבת הקרקע הוא מכירת חשמל. חטיבת קרקע הינה מקרקעין שבבעלות אחת או משותפת ושלא עוברת בהם דרך ציבורית ומתקיימות לגביהם אמות המידה שקבעה הרשות לעניין זה. אמות המידה המסדירות את נושא חיבור חדש לרשת החשמל בחטיבת קרקע פורסמו ברשומות ביום 6 בדצמבר 2022 והאסדרה החדשה נכנסה לתוקף. בנוסף, בהתאם לתיקון בחוק משק החשמל, חל איסור על בעל רישיון חלוקה לבצע חלוקה בתחום חטיבת הקרקע הפרטית אלא בהתאם לאמות המידה שקבעה רשות החשמל ופורסמו ברשומות כאמור. יצוין כי בייעודי מגורים ותעשייה, חברת החשמל תמשיך לחלק חשמל בחטיבות קרקע פרטיות בהתאם לקבוע באמות המידה, וכך גם לגבי דרך ציבורית ולמעט לחריגים הקבועים באמות המידה.

לפרטים בדבר השינוי המבני, ובכלל זה החלטת הממשלה בנושא הרפורמה והתיקון לחוק משק החשמל, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר הסדר העברת זכויות ונכסים לפי סעיף 62 לחוק משק החשמל, ראה סעיף 15.3 וביאור 1 בדוחות הכספיים.

22.1.2 רישיונות שהוענקו לחברה מכוח חוק משק החשמל

כמפורט לעיל, לחברה הוענק רישיון אחד להולכה, לחלוקה ולאספקה של חשמל ולסחר בו. בנוסף, במהלך השנים הוענקו לחברה רישיונות ייצור עבור יחידות הייצור המופעלות על-ידה.

בהתאם לרישיונות החברה, על החברה לפעול בהתאם להוראות הדין, לרבות כל דין שנכנס לתוקף לאחר מתן הרישיונות ואמנות בין לאומיות שמדינת ישראל הינה צד להן בעניין הפעולות לפי הרישיון, וזאת כאמור כפוף לכל דין. הפרת הדין מהווה הפרת הרישיונות, ורשות החשמל רשאית לבטל או להתלות את הרישיונות אם מצאה כי הופר תנאי מתנאיהם ובכלל זה הפרת החובה לגלות מידע כנדרש על פי החוק (לעניין סמכות הרשות לבטל את הרישיונות ראה סעיף 22.1.4 להלן). למועד הדוח, ככלל החברה עומדת באופן מהותי בתנאי הרישיונות שניתנו לה.

בהתאם למתווה השינוי המבני, וכמפורט בביאור 1 בדוחות הכספיים, החברה תמכור אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז, כאשר רישיונות החברה באתרים אלה יעמדו בתוקפם לגבי כלל הפעילויות שיבוצעו לפי הרישיונות, עד למועד האחרון למסירת חזקה בהם, וזאת בהתאם ובכפוף לתנאים המנויים בהם ולהוראות סעיף 60א(ב)(1)(א) לחוק משק החשמל. רישיונות הייצור של יחידות הייצור של החברה שאינן נכללות באתרי הייצור הנמכרים כאמור לעיל, יעמדו בתוקפם עד תום משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור, כאשר רשות החשמל תקבע מהו משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור כאמור. למועד פרסום הדוח טרם נקבע משך החיים כאמור ע"י הרשות. לפרטים נוספים, לרבות ביחס לאתרי הייצור רמת חובב, אלון תבור וחלקה המזרחי של תחנת חגית אשר נמכרו על ידי החברה, מכירת תחנת אשכול הצפויה בתחילת יוני 2024 ואפשרויות ההארכה של רישיונות החברה באתרי הייצור הנמכרים, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

בנוסף, בהתאם למתווה השינוי המבני, פעילות ניהול המערכת, כאמור לעיל, נמכרה לנגה ביום 1 בנובמבר 2021. עם מכירת מלוא הפעילות לחברת נגה, פקע רישיון החברה לניהול המערכת, בהתאם להוראות סעיף 60א(ב)(1)(א) לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996. עם זאת, החברה תמשיך להיות בעלת רישיון "ספק שירות חיוני" הואיל ותהיה בעלת רישיונות הולכה וחלוקה וזאת כמפורט בסעיפים 8.1.2 ו-9.1.2 לעיל וביאור 4 בדוחות הכספיים.

כאמור לעיל, בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, השינוי המבני כולל, בין היתר, מתן רישיונות הולכה וחלוקה חדשים לחברה (אשר יינתנו לתקופה ממושכת כמקובל בתחום התשתיות הציבוריות). ביום 17 בנובמבר 2022 ניתנה החלטת רשות החשמל להעניק לחברה רישיון חלוקה וביום 16 בינואר 2023, התקבל אישור שר האנרגיה ורישיון החלוקה נכנס לתוקף. תוקפו של רישיון החלוקה הינו למשך 20 שנים החל מיום אישור השר כאמור. בהתאם להוראות סעיף 60א(ב)(1) לחוק משק החשמל, רישיון החלוקה מחליף את ההוראות המסדירות את פעילות מקטע החלוקה ברישיון האחד של החברה משנת 1997. בנוסף, ביום 21 בספטמבר 2023, פרסמה רשות החשמל שימוע בדבר המלצתה להעניק לחברת החשמל רישיון הולכה אך נכון למועד פרסום הדוח טרם התקבל רישיון ההולכה ואין ודאות מלאה לגבי קבלתו ותנאיו הסופיים. לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

על-פי הוראות חוק משק החשמל, החברה כבעל רישיון ספק חיוני, מחויבת -

- (א) לתת שירות לכלל הציבור בלא הפליה בהתאם לאמות המידה שקבעה רשות החשמל, באמינות וביעילות, והכול לפי תנאי רישיונותיה ולפי כל דין;
- (ב) לרכוש חשמל מיצרנים ומבעלי רישיון ייצור במתח גבוה ובמתח נמוך, מבעלי רישיון אגירה או ממי שמייצרים או מבצעים אגירה של חשמל הפטורים מחובות רישיון בהתאם להוראות החוק, כולם או חלקם, ולתת שירותי תשתית ושירותי גיבוי, הכול בהתאם לתנאי רישיונותיה ולפי כל דין;
- (ג) לתת שירותי גיבוי לבעל רישיון ייצור עצמי, לפי בקשתו, הכול בהתאם לתנאי רישיונותיה ולפי כל דין;
- (ד) לפעול להבטחת מתן מלוא שירותיה במשך כל תקופת רישיונותיה, לרבות מתן שירותים לפי תכנית הפיתוח שאושרה לפי חוק משק החשמל (לעניין זה ראה סעיף 7.7.1 לעיל), תוך עשיית כל הפעולות הדרושות למתן השירותים כאמור.

בהתאם, ברישיונותיה של החברה נקבע, כי הפעילויות המבוצעות על-ידיה והשירותים הניתנים על-ידיה מכוח רישיונותיה, יבוצעו על-ידי החברה באמינות וביעילות וללא הפליה ובאופן שלא תיפגע אפשרות של תחרות הוגנת.

בנוסף, הרישיון האחד של החברה קובע, כי החברה תספק שירותי תשתית וגיבוי לבעלי רישיונות אחרים וכן כי החברה תרכוש חשמל מיצרני חשמל פרטים בהתאם לתנאי רישיונותיהם ובהתאם לכללים שיקבע השר, לרבות קביעת כמויות החשמל שיימכרו, מועדי רכישה ומועדי שינויים. לפרטים נוספים ראה סעיף 7.4.1 לעיל.

חוק משק החשמל קובע עוד, כי בעל רישיון ספק שירות חיוני יגבה תשלומים בהתאם לתעריפים שקבעה רשות החשמל וכן כי בעל רישיון ספק שירות חיוני ישלם תשלומים לבעל רישיון או לצרכן בהתאם לתעריפים שקבעה רשות החשמל (לרבות אם התשלומים נגבים בעבורו על ידי אחר). המונח "תעריפים" כולל את כל סוגי התשלומים: (1) שמשלם צרכן או בעל רישיון לבעל רישיון ספק שירות חיוני, לרבות תשלומים עבור מתן שירותי תשתית ושירותי גיבוי; (2) שמשלם בעל רישיון ספק שירות חיוני לבעל רישיון אחר או לאדם המייצר חשמל או מבצע אגירה, למעט תשלום שנקבע במכרז שפורסם בידי המדינה; וכן (3) שמשלם ספק שירות חיוני לצרכן עבור ייצור חשמל על-ידי הצרכן ותשלומים לצרכן בעבור הסדרים לניהול הצריכה.

כמו כן, על-פי הוראות חוק משק החשמל, על רשות החשמל לקבוע אמות מידה לפיהן יהיה רשאי בעל רישיון ספק שירות חיוני שלא לתת שירות או לא לבצע רכישה להם הוא מחויב לפי חוק משק החשמל, להפסיקם, לעכבם או להגבילם, אם לא שולמו לבעל הרישיון התשלומים בגינם לפי כל דין או לא נתקיימו התנאים למתן השירות או לביצוע הרכישה כדן. רשות החשמל קבעה אמות מידה כאמור בספר אמות המידה המפורט להלן. כמו כן, נקבעו על-ידי השר תקנות משק החשמל (כללים, תנאים ומקרים להפסקת אספקת חשמל), התשס"ג-2003, אשר מסדירות את המקרים בהם רשאי בעל רישיון ספק שירות חיוני להפסיק את אספקת החשמל.

בהקשר זה יצוין כי רשות החשמל קבעה באמות המידה רשימת צרכנים שאספקת החשמל חיונית להם בשל שימוש במכשור רפואי וסוגי מכשירים חשמליים נוספים, שניתוקם מחשמל עשוי לסכן את חייו של הצרכן. באשר לצרכנים שאספקת החשמל חיונית להם, וכן, נכי הרדיפות והמלחמה בנאצים, כהגדרתם באמות המידה, נקבע כי יש לפעול לגביית חובם בהליכי גבייה אזרחיים בלבד ולא ניתן לנתקם מאספקת חשמל בשל חובות צריכה.

בנוסף, ביום 2 בנובמבר 2022, פורסמה החלטת רשות החשמל מס' 64105 בנושא: "עדכונים, שינויים ותוספות לאמות מידה צרכנות- מדיניות הגביה- נובמבר 2022" במסגרתה עודכנה מדיניות גביית חובות הקיימת בגין צריכת חשמל מצרכנים ביתיים. בהחלטה זו הורחבו באופן משמעותי הזכאים לפטור מניתוק אספקת חשמל ככלי גבייה.

תיקון אמות המידה, כאמור, פורסם ברשומות ביום 17 בדצמבר 2023 וייכנס לתוקף בתוך 90 ימים ממועד פרסומו.

בחודש פברואר 2023 פרסמה רשות החשמל, מכוח סעיף 30 לחוק משק החשמל, את הנוסח המעודכן של "ספר אמות המידה" הקובע אמות מידה באשר לרמה, לטיב ולאיקות השירות שנותן בעל רישיון ספק שירות חיוני, כפי שאלה נתונים לעדכונים ושינויים אשר מבצעת רשות החשמל מעת לעת³⁷. אמות המידה נועדו להסדיר את הפעילות במשק החשמל, לפקח ולהבטיח את טיב החשמל ורמת השירות שמספקת החברה לצרכנים והן מתעדנות באופן שוטף מעת לעת.

ספר אמות המידה דן, בין היתר, בנושאים הבאים: שמירת סודיות ומערכות המידע, צריכת החשמל (ובכלל זה תעריפי צריכת החשמל, צרכנות, חשבונות, תלונות צרכנים), חיבורים לרשת החשמל, אמינות האספקה, שירותי תשתית, רכישת חשמל, תחזוקה, משטר הפעלה של בעלי רישיונות ייצור פרטיים, עבודות על חשבון אחרים ואיקות סביבה.

חוק משק החשמל קובע כי רשות החשמל תקבע הוראות לעניין תשלומים שישלם בעל רישיון ספק שירות חיוני לצרכנים, בשל הפרת אמות המידה שנקבעו על-ידיה. בהתאם, קבעה רשות החשמל בספר אמות המידה כי ספק שירות חיוני אשר יפר אחת או יותר מאמות המידה, ישלם לצרכן בגין הפרה זו תשלום קבוע בכל אחת מאמות המידה אשר הופרו, תוך שישים יום ממועד ביצוע ההפרה כאמור.

³⁷ ספר אמות המידה מפורסם לציבור באתר רשות החשמל.

השר, בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, רשאי לדרוש מהחברה, כבעלת רישיון חלוקה, להגיש לאישורו, באופן ובמועד שיידרש, תוכנית פיתוח, שלמה או בחלקים, לצורך פעילותה לפי הוראות רישיון החלוקה. במידה והשר אישר בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, את התכנית, יפעל בעל רישיון ספק שירות חיוני בהתאם לתכנית שאושרה, לרבות שינויים שאושרו בה וחובות החלות עליו על פי כל דין ובעל רישיון ספק שירות חיוני. במידה ולא הוגשה תוכנית פיתוח לאישורו כאמור, רשאי השר לקבוע לחברה (בעל רישיון חלוקה), בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, תוכנית פיתוח, ובמקרה כזה יהא על בעל רישיון ספק שירות חיוני לפעול לפיה. לפני קביעת תוכנית פיתוח חלוקה ישמע השר את עמדתו של בעל רישיון לניהול המערכת לעניין נקודות החיבור והשפעות הגומלין בין מערכת ההולכה למערכת החלוקה.

החברה, כבעלת רישיון חלוקה, תערוך את תוכנית הפיתוח לרשת החשמל המשמשת לחלוקה שהיא מגישה בהתאם להנחיות בעל רישיון לניהול המערכת לעניין נקודות החיבור והשפעות הגומלין בין מערכת ההולכה למערכת החלוקה. תוכנית פיתוח שאושרה יכול שתכלול הוראות לעניין אישור שינויים בתכנית, ובכלל זה הגורם המוסמך לאשרם.

תוכנית פיתוח למערכת ההולכה וההשנאה תוגש על ידי בעל רישיון לניהול מערכת, ותכלול לוחות זמנים לביצוע הפעולות הכלולות בתכנית. טרם הגשתה לאישור של תוכנית פיתוח כאמור, יתייעץ בעל רישיון לניהול המערכת עם החברה, כבעלת רישיון הולכה, בנוגע ללוחות הזמנים לביצוע הפעולות הכלולות בתכנית וכן בנוגע לבחינת חלופות לפעולות אלה.

במידה והתגלעו חילוקי דעות בין בעלי הרישיונות האמורים לגבי ההיתכנות לביצוע הפעולות, ובכלל זה ההיתכנות לביצוען בלוחות הזמנים כאמור, יגיש בעל רישיון לניהול המערכת לשר, נוסף על תוכנית הפיתוח שערך, גם את עמדת בעל רישיון ההולכה במחלוקת והשר יציין בפנייתו לרשות ולשר האוצר את המחלוקת האמורה, ויעביר להם את העמדות כפי שהוגשו לו.

ברישינות החברה נקבע, כי בעל רישיון שהוא ספק שירות חיוני יגיש לשר תוכנית פיתוח לעניין פעילותו על-פי הרישיון. לפרטים בדבר תוכניות הפיתוח של החברה, ראה סעיפים 7.7, 8.7 ו-9.7.

22.1.3.3 **מגבלות על סוגי הפעילויות אותן רשאית החברה לבצע**

חוק משק החשמל קובע, כי לא ינתן רישיון ספק שירות חיוני אלא לחברה שהתחייבה לעסוק רק בפעילויות לפי הרישיונות שניתנו לה לפי חוק משק החשמל ובפעולות נלוות להן. עם זאת, בעל רישיון ספק שירות חיוני רשאי לעסוק בפעולות אחרות, שאישורו לו השרים, בהתייעצות עם רשות החשמל, שאין בעיסוק בהן כדי לפגוע בפעילויותיו או בפקיחו על מילוי חובותיו לפי חוק משק החשמל.

בהתאם, בכל אחד מרישיונותיה של החברה, מצוינת הפעילות בגינה ניתן הרישיון ואשר החברה רשאית לעסוק בה. כמו כן נקבע ברישיונותיה של החברה, כי בעל הרישיון רשאי לבצע פעולות הנלוות לפעילויות על-פי הרישיון, ואשר מפורטות בנספח לרישיון. בחלק מן הרישיונות, פעולות נלוות מסוימות טעונות אישור מנהל מינהל החשמל.

על כן, כאשר החברה מתעתדת לעסוק בפעולה נלווית הטעונה אישור מנהל מינהל החשמל או בפעילות אחרת אשר אינה מוסדרת במסגרת רישיונותיה, פונה החברה לקבלת אישור מנהל מינהל החשמל או השרים, בהתאמה, לצורך כך.

לעניין מגבלות נוספות ראו סעיף 22.1.3.7 להלן.

22.1.3.4 **מגבלות על העברת רישיון, שעבוד, עיקול**

על-פי חוק משק החשמל, רישיון או כל חלק ממנו אינם ניתנים להעברה, לשעבוד או לעיקול, במישרין או בעקיפין, אלא באישור רשות החשמל. כמו כן לא ניתן לשעבד או לעקל ערביות שנתן בעל הרישיון וכספים הנובעים ממימושו. בנוסף, על-פי החוק, רשות החשמל רשאית לקבוע ברישיון, כי נכסים מסוימים של בעל הרישיון, הדרושים לדעת רשות החשמל לביצוע הפעילות לפי הוראות הרישיון, אינם ניתנים להעברה, לשעבוד או לעיקול, במישרין או בעקיפין, אלא באישור רשות החשמל. רשות החשמל, בבואה לתת אישור להעברה, שעבוד או עיקול כאמור, תפעל בהתאם למדיניות הממשלה או למדיניות השר בתחום משק החשמל, ותשקול, בין השאר, את תרומת מתן הרישיון לרמת השירותים לציבור, טובת הצרכנים ותרומת מתן הרישיון לתחרות במשק החשמל.

ברישינותיה של החברה נקבע איסור שעבוד, העברה או עיקול, במישרין או בעקיפין, של נכסים המפורטים ברישיונות (הכוללים את מרבית נכסי החברה), אלא באישור השר. בעקבות תיקון 16 לחוק משק החשמל, נקבעו כללי משק החשמל (שעבודים והעברות שליטה), תשע"ט-2019, במסגרתן נקבעה הפרוצדורה הנדרשת ביחס לשעבודים והעברות שליטה ברישיון ובבעל הרישיון.

הרישיון האחוד קובע בנוסף, כי השר רשאי להוסיף או לגרוע מרשימת הנכסים שבנספח לרישיון, במשך תקופת הרישיון. הכללת או אזכור נכס, בנספח, אין בה בכדי להקנות לבעל הרישיון כל זכות בנכס ולגרוע מחובותיו לגבי בהתאם לאמור בחוק משק החשמל. כמו כן נקבע, כי היו מוקנות לצד שלישי כלשהו, במועד כניסתו של הרישיון לתוקף, זכויות בנכס מהנכסים המשמשים לשם מתן פעילות בעל הרישיון, יבטיח בעל הרישיון ככל יכולתו, כי לא ייווצר מצב בו עלול מימוש הזכויות בנכס כאמור לפגוע בביצוע התחייבויותיו לפי הרישיון. לעניין הסדר הנכסים, לרבות בקשר עם הסכמים בהם התקשרה החברה ביחס להסדר הנכסים, ראה סעיף 15.3 לעיל וביאור 10 בדוחות הכספיים.

בהתאם להוראות הדין, כפי שעודכנו מעת לעת ורישיונות החברה כאמור, החברה אינה רשאית ליצור שעבודים על נכסיה (בין אם מדובר בשעבוד צף ובין אם מדובר בשעבוד קבוע של נכסים הנכללים ברישיונות החברה כאמור), אלא בכפוף לאישור רשות החשמל³⁸.

עד לשנת 2011, לא נכללו באישורים אשר ניתנו לחברה ליצירת שעבודים על נכסי החברה הניתנות מיוחדות לעניין מימוש השעבוד, אך מימוש השעבוד טעון אישור בהתאם להוראות הדין. באישורים כאמור אשר ניתנו לחברה החל משנת 2011 נכללו תנאים מגבילים, בעיקר כדלהלן:

- לא תבוצע כל מכירה, העברה או השכרה של נכסים המשמשים לביצוע פעילות על-פי חוק משק החשמל, אלא למי שיהא רשאי על-פי הדין בישראל לעסוק בפעילות כאמור באמצעות אותם נכסים ואשר יקבל את זכויותיו בנכסים ויחזיק בהם לשם ביצוע אותן פעילויות, על-פי רישיונות המתירים את ביצוען;

³⁸ עד לתיקון מס' 13 לחוק משק החשמל, אשר פורסם ברשומות בחדש נובמבר 2015, יצירת שעבודים על נכסי החברה הייתה כפופה לאישור השר. החל ממועד פרסום התיקון לחוק כאמור, יצירת שעבודים על נכסי החברה כפופה לאישור רשות החשמל.
80

- הנכסים האמורים יוחזקו בכל זמן בידי מי שיש לו רישיון להפעילם לפי חוק משק החשמל וישמשו בכל זמן למטרת הרישיונות בלבד;
  - מינוי כונס נכסים זמני או קבוע (בסעיף זה: "הכונס") יותנה בהתחייבותיו לפעול באופן שיקוימו חובות החברה, כפי שיהיו מזמן לזמן;
  - האישור ליצירת שעבוד אינו מהווה אישור למימוש הזכויות המוקנות בשעבוד, לרבות מינוי הכונס;
  - זהות הכונס טעונה אישור מוקדם של השר ומינויו יותנה בהמשך קיום החובות לפי הרישיונות של החברה ובכלל זה בהמשך הפעלה הסדירה של הפעילויות לפי חוק משק החשמל, באמצעות נכסי ומתקני החברה;
  - הסמכויות המוקנות בדין כלפי החברה כבעלת רישיונות יחולו, בשינויים המחויבים, כלפי כל מחזיק אחר ברכוש המשועבד.
- באישורים האמורים נכתב כי אינם גורעים מכל התחייבות אחרת של החברה, לרבות לפי הסכמי שעבוד אחרים, וכי אינם קובעים סדרי קדימויות ביחס לשעבודים אחרים של החברה.

22.1.3.5 מגבלות על בעל רישיון ספק שירות חיוני

חוק משק החשמל קובע כי רשות החשמל רשאית לקבוע ברישיון כי שינוי או ארגון מחדש בבעל רישיון, לרבות מיזוג, פיצול, פשרה, הסדר או פירוק מרצון, טעונים אישור רשות החשמל. במרבית רישיונותיה של החברה נקבעה הוראה דומה.

מעבר למפורט לעיל, חוק משק החשמל קובע כי לא תועבר שליטה בבעל הרישיון, במישרין או בעקיפין, אלא באישור רשות החשמל והרשות רשאית לאשר העברת שליטה כאמור, ובלבד שנתקיימו במקביל להעברה התנאים הנדרשים למתן הרישיון לפי חוק משק החשמל. כמו כן, חוק משק החשמל קובע כי מלבד המדינה, בעל רישיון לא ירכוש ולא יחזיק אמצעי שליטה בבעל רישיון אחר, אלא באישור רשות החשמל.

תקנות משק החשמל (תנאים ונהלים למתן רישיון וחובות בעל רישיון), תשנ"ח-1997 ("תקנות תנאים ונהלים למתן רישיון") קובעות כי שר האנרגיה רשאי להתנות מתן רישיון של ספק שירות חיוני במבנה ארגוני ומשפטי של מבקש הרישיון או במתן התחייבות לשינוי המבנה כאמור, במועד שיוורה עליו השר. השר אף רשאי להורות לבעל רישיון ספק שירות חיוני בהתאם לתקנות לשנות את המבנה הארגוני והמשפטי במהלך תקופת תוקפו של הרישיון, לאחר מתן זכות שימוע לבעל הרישיון זמן סביר מראש. למועד הדו"ח לא ניתנו הנחיות כאמור בהתאם לתקנות. בנוסף, כללי משק החשמל (שעבודים והעברות שליטה), תשע"ט - 2019 קובעים כי בעל רישיון שרוצה לבצע שינוי או ארגון מחדש בו, ושהרשות קבעה לגביו ברישיון כי שינוי כאמור טעון את אישורה לפי חוק משק החשמל, יגיש לרשות בקשה לכך בכתב.

לענין זה נקבע בתקנות כי "מבנה ארגוני משפטי" לרבות הקמת חברת בת או תאגיד אחר הנמנה עם התשלובת שעמה נמנה מבקש רישיון ספק שירות חיוני או בעל רישיון כאמור, לצורך פעילותו לפי החוק, וכן מיזוג או פיצול.

ביום 10 במאי 2018 הגיעו גורמי ממשלה רלוונטיים והחברה, לאחר היוועצות בנציגי העובדים וההסתדרות, להבנות ביחס לשינוי המבני. לפרטים בדבר השינוי המבני ראה סעיף 1.3 לעיל וביאור 1ה בדוחות הכספיים.

22.1.3.6 ביצוע פעילות כמרכזי רווח, אופן עריכת והגשת דוחות כספיים

חוק משק החשמל קובע כי בעל רישיון ספק שירות חיוני יערוך דוחות כספיים במתכונת כפי שקבעו השרים, בהתייעצות עם שר המשפטים לענין מידת הפירוט בהם, העקרונות החשבונאיים לעריכתם, ההצהרות והביאורים שיצורפו אליהם.

בהתאם, על פי תקנות משק החשמל (תנאים ונהלים למתן רישיון וחובות בעל רישיון), תשנ"ח-1997, וכן על פי רישיונותיה של החברה, החברה, כספק שירות חיוני, מחויבת להגיש דוחות כספיים בנפרד לכל אזור, לכל פעילות ולכל מרכז רווח, וכן להגיש דוחות מאוחדים לענין פעילויותיה לפי כל הרישיונות שבידה. "מרכז רווח" מוגדר בתקנות אלו כ"חידה בעלת מבנה הכנסות והוצאות סגור, ללא סכסוך צולב עם פעולות של יחידה אחרת ואשר בשל פעולותיה יוגשו דוחות כספיים נפרדים מיתר פעולות בעל הרישיון".

רישיונות החברה קובעים כי מרכזי הרווח יוגדרו על פי הוראת שר האנרגיה או רשות החשמל בהתאם לדרישות הרלוונטיות של כל רישיון, לרבות כל הדרישות המפורטות בנספח מרכזי הרווח המצורף לרישיון. יחד עם זאת, יובהר כי נספח מרכזי הרווח לא צורף לרישיונות הייצור של החברה.

על פי הנדרש בתקנות משק החשמל ובמרבית רישיונות החברה על החברה היה להגיש דוחות כספיים שנתיים מבוקרים בנפרד לכל אזור, לכל פעילות, לכל יחידת ייצור או תחנת כוח.

בהתאם למתווה השינוי המבני, פעילות החברה במגזרי הייצור (לפרטים בדבר מכירת אתרי ייצור של החברה ראה ביאור 1ה1 בדוחות הכספיים), ההולכה, החלוקה, האספקה וכן פעילות כללית של החברה, ידווחו באמצעות מרכזי רווח נפרדים. ביום 5 במאי 2021 התקבל בחברה סיכום הצוות הממשלתי באשר לאופן הדיווח למרכזי רווח לפיו נדרשת החברה להגיש את דוחותיה. החברה החלה את יישום מתכונת הדיווח בדוחותיה הכספיים לשנת 2021. לפרטים נוספים ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

22.1.3.7 הוראות מיוחדות לענין חברה ממשלתית

בהתאם להוראות סעיף 6א לחוק משק החשמל, חברת החשמל כחברה ממשלתית שקיבלה רישיון חלוקה, רישיון אספקה ורישיון הולכה, לא ינתן לה רישיון ייצור והיא לא תבצע פעילות ייצור (לרבות תכנון הנדסי), פעולות תכנון לפי חוק התכנון, הקמה, תפעול, תחזוקה או שחלוף, והכל לגבי יחידות ייצור שמשמשות או צפו שימשו את משק החשמל וכן ייעוץ בנוגע לפעולות האמורות לעיל, בין בעבור עצמה ובין בעבור אחר שעוסק או מעוניין לעסוק בפעילות, למעט בכפוף לתנאים שנקבעו בתיקון לחוק משק החשמל. לפרטים, בדבר פעילות חברת החשמל במגזר הייצור ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, חברת החשמל תהיה רשאית להקים ולתפעל מתקני אגירה אך ורק בתוך התשתית הפיסית של רשת ההולכה, כאשר האגירה בתשתית הפיסית תיקבע בתוכנית הפיתוח שיכין בעל רישיון ניהול המערכת. כמו כן, חברת החשמל תהיה רשאית לתכנן, להקים ולתפעל מתקני אגירה בתוך התשתית הפיסית של רשת החלוקה והכל לפי עקרונות שתקבע רשות החשמל לשילוב מתקני אגירה ברשת החלוקה ובהתאם לאמור ברישיונותיה ובחוק משק החשמל. בהתאם לאמור,

ביום 25 בינואר 2023, פרסמה רשות החשמל החלטה בדבר העקרונות שלפיהם החברה תורשה להקים ולהפעיל מתקני אגירה רק בתחומי תחנות משנה וכן את היקפי האגירה שתורשה החברה להתקין ומיקומם ובכפוף לקבלת רישיון אגירה. במסגרת ההחלטה נקבע, בין היתר, כי הספק האגירה המותר להקמה על ידי החברה לא יעלה על 15% מסך היקף האגירה המקודם על ידי השוק הפרטי בשנה הקודמת, אשר יחושב אחת לשנה בהתאם לנוסחה המפורטת בהחלטה.

22.1.3.8 אחריות המדינה במסגרת הרישיונות וחובות החברה כלפיה

על-פי הוראות רישיונותיה, מחויבת החברה לשפות את המדינה עבור תשלום בו חויבה בגין מעשה או מחדל של החברה, בקשר לפעילותה על-פי הרישיון. בנוסף, תישא החברה בכל ההוצאות המשפטיות והאחרות של המדינה, ככל שתהיינה בגין חיוב כאמור. חובת השיפוי לא תחול אלא אם ניתנה לחברה, במועד סביר, הודעה על התביעה שהגיש צד ג' נגד המדינה כדי לאפשר לה להשתתף בהגנה והמדינה הסכימה להשתתפותה של החברה בהליך המשפטי. חובת שיפוי זו אינה מוגבלת בזמן או בסכום.

כמו כן, בהתאם לתנאי הרישיונות, כל אישור, היתר או הוראה שניתנו לחברה לצורך הרישיון או במסגרתו, בין שניתנו לפני מתן הרישיון ובין שניתנו לאחר מכן, לא יטיל על המדינה כל אחריות כלפי החברה וכל צד ג' ולא ישמש עילה לתביעה של החברה או צד ג' כלפי המדינה. בנוסף, אין בסמכות האישור או הפיקוח הניתנים על-פי הרישיון, לרבות שימוש בסמכות כאמור, כדי להטיל על המדינה, אחריות כלשהי המוטלת, לפי הרישיון על החברה, או כדי להסיר או להמעיט מאחריות זו. כאמור לעיל, השינוי המבני כולל, בין היתר, מתן רישיונות חדשים לחברה, אשר למועד פרסום הדוח טרם התקבלו ואין ודאות מלאה לגבי קבלתם ותנאיהם הסופיים. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

22.1.4 ביטול התליית ושינוי תנאי רישיונות

לפי חוק משק החשמל והוראות רישיונותיה של החברה, רשות החשמל רשאית, בכל עת, לבטל רישיון או להתלותו, וכן היא רשאית להוסיף בו תנאים, כללים וחובות או לשנותם, אם מצאה שהופר תנאי מתנאי הרישיון, ובכלל זה חובה לגלות מידע כנדרש בהוראות החוק, שנתקיים סייג מן הסייגים לקבלתו או שחדלה להתקיים הכשירות הנדרשת להחזקתו לפי חוק משק החשמל. בנוסף, לפי חוק משק החשמל, רשות החשמל רשאית לבטל רישיון, להתלותו, לשנותו או להוסיף בו תנאים כאמור, גם שלא מאחת הסיבות האמורות לעיל אלא משיקולים המנויים בחוק של תרומת הרישיון לרמת השירותים לציבור, טובת הצרכנים או תרומת הרישיון לתחרות במשק החשמל, סמכות הרשות כאמור, ניתנת להפעלה לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע טענותיו. עם זאת, רשות החשמל לא תעשה שימוש בסמכותיה כאמור, בנוגע לרישיונות הטעונים אישור של השר כמפורט בסעיף 22.1.1, למעט לענין ביטול רישיון או התלייתו אם מצאה שהופר תנאי מתנאי הרישיון, שנתקיים סייג מן הסייגים לקבלתו או שחדלה להתקיים הכשירות הנדרשת להחזקתו לפי חוק משק החשמל, אלא באישור השר. ביטול או קביעה של רשות החשמל בדבר בטלותו של תנאי ברישיון או חלקו של תנאי, יחול רק לגבי אותו התנאי או חלקו של התנאי לפי העניין ואין בהם לכשעצמם כדי לפגוע בתוקפו המחייב של הרישיון ולגרוע מחובותיה של החברה על-פי הרישיון. רשות החשמל לא תבטל או תתלה רישיון, אלא אם כן נתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו. השרים רשאים לקבוע כללים למתן פיצוי על ביטול, שינוי או התליית רישיון שניתן על-פי חוק משק החשמל, שלא עקב הפרת תנאי מתנאי הרישיון, התקיימות סייג מן הסייגים לקבלתו או משום שחדלה להתקיים הכשירות הנדרשת להחזקתו, אלא משיקולי הרשות כהגדרתם לעיל, ויכול שעל-פי כללים כאמור, יהיה שיעור הפיצוי אפס.

אף על-פי שבחלק מרישיונות הייצור של החברה, ניתנה הסמכות לבטל, להתלות או לשנות תנאי רישיון לשר ולא לרשות החשמל, הרי שבהתאם לתיקונים שנערכו בחוק משק החשמל, יש לקרוא את ההוראות ברישיונות אלה כמקנות את הסמכות לשר או לרשות החשמל בהתאם לקבוע בחוק משק החשמל לאחר תיקונו במסגרת חוק ההסדרים וכן במסגרת תיקון מס' 16 לחוק משק החשמל.

למועד הדוח, רישיונות החברה לא הוטלו או בוטלו והחברה לא קיבלה הודעה כי היא אינה עומדת בתנאי מתנאיהם.

נוסף על האמור, לרשות החשמל מוקנית סמכות לבטל את תוקפו של רישיון ספק שירות חיוני (לאחר שהתרתה בבעל רישיון זה), אם היא נוכחה לדעת כי בעל רישיון ספק שירות חיוני לא ביצע את כל התשלומים המגיעים (לפי חוק משק החשמל או תנאי הרישיון) לבעל רישיון אחר. החברה, למעט מקרים חריגים ובנסיבות שלא היו בשליטתה (כגון שביתה), הקפידה לשלם לבעלי רישיונות אחרים לפעילויות במשק החשמל, את התשלומים המגיעים להם על-פי דין, במועדם וכסדרם. בפועל החברה לא קיבלה כל הודעה על כוונה לבטל את תוקפו של רישיון שניתן לה ולהערכתה, לאור תפקידה כספק שירות חיוני במשק החשמל, גם במקרה של הפרת החובה לשלם לבעל רישיון אחר תשלום המגיע לו על-פי דין, הסבירות להפעלת סנקציה כה חמורה ובעלת השלכות מרחיקות לכת על משק החשמל הינה נמוכה.

הערכות החברה לגבי הסבירות להפעלת סנקציות במקרה של הפרת חובת תשלום כלפי בעל רישיון אחר, הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו על-פי חוק ניירות ערך, ומבוסס על הערכת החברה לאור מעמדה כספק שירות חיוני במשק החשמל. יחד עם זאת, אין כל וודאות כי הערכות החברה יתממשו, שכן התממשות עשויה להיות מושפעת מגורמים חיצוניים אשר אינם בשליטת החברה ובכלל כך החלטות רשות החשמל ומדיניותה כפי שתהיה מעת לעת.

על-פי תקנות תנאים ונהלים למתן רישיון, עוגנה סמכות השר³⁹, לדרוש ברישיון מתן ערבויות או בטוחות להבטחת מילוי התחייבויותיו של בעל הרישיון לביצוע הפעילות לפי הרישיון. בהתאם, בחודש מאי 2007, הודיעה רשות החשמל על כוונתה לקבוע ברישיונות הייצור הקבועים, חובת הפקדת ערבות להבטחת מילוי תנאי הרישיונות. על-פי ההחלטה, תקרת הערבות למחזיק רישיונות לא תעלה על סכום כולל של 15 מיליון דולר. בהתאם להחלטה האמורה הדרשה להעמדת ערבויות ברישיונות הייצור שניתנו בתבצע בהתאם להתקדמות בהליכי השינוי המבני בחברה, ובכללם הענקת רישיונות לפעילויות החברה. למועד הדוח, טרם נתבקשה החברה להעמיד בפועל ערבות כאמור. בהתאם לתנאי רישיון החלוקה שניתן לחברה, העמידה החברה ביום 31 במאי 2023 ערבות בסך 20 מיליון ש"ח.

³⁹ אף שהסמכות הוקנתה בתקנות לשר, בהתאם לתיקונים שבוצעו בחוק משק החשמל יש לקרוא את התקנות כמקנות את הסמכות לרשות החשמל.

סנקציות בגין ביצוע פעילות לפי חוק משק החשמל ללא רישיון, בגין הפרת תנאי הרישיונות ובגין הפרת חובות אחרות של החברה לפי חוק משק החשמל

חוק משק החשמל קובע, בין היתר, כי ביצוע פעילות הטעונה רישיון לפי חוק משק החשמל (לרבות בתחום ייצור החשמל) ללא רישיון מהווה עבירה פלילית שדינה מאסר שלוש שנים או קנס פי ארבעה משיעור הקנס האמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ("חוק העונשין") וכן קנס נוסף לכל יום שבו נמשכת העבירה, פי ארבעה מן הקנס האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין.

כמו כן, קובע חוק משק החשמל, כי העובר על הוראות סעיפים 17(ב) (שעניינו עריכת דוחות כספיים על-פי עקרונות שקבעו השרים), 17(ג) (שעניינו חובת גבייה של תשלומים בהתאם לתעריפים שנקבעו על-ידי רשות החשמל), 34 (שעניינו חובות בדבר רישום חשבונאי ודיווח לציבור שיחולו על בעל רישיון ספק שירות חיוני, בהתאם לקביעת רשות החשמל) או 35 (שעניינו חיוב של בעל רישיון ספק שירות חיוני להגיש לרשות החשמל דינים וחשבונות וכל מידע, בהתאם לדרישותיה, לשם מילוי תפקידיה), או בעל רישיון המפר תנאי מתנאי הרישיון, לעניין פעילות נושא הרישיון, דינו - מאסר שנה אחת או קנס פי שלושה משיעור הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, וקנס נוסף לכל יום שבו נמשכה העבירה, פי שלושה משיעור הקנס האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין. כמו כן, על-פי סעיף 65 לחוק משק החשמל, חוק זה נמנה עם רשימת החוקים המפורטים בתוספת הראשונה לחוק העבירות המנהליות, תשמ"ו-1985.

חוק משק החשמל עוד קובע כי העובר על הוראות סעיף 17(א) (שעניינה מתן שירות ללא אפליה לכלל הציבור, בהתאם לאמות המידה שקבעה הרשות, באמינות וביעילות, בהתאם לתנאי הרישיון ולפי כל דין, רכישת חשמל מיצרן פרטי ומתן שירותי תשתית וגיבוי ליצרן פרטי, בהתאם לתנאי הרישיון ולפי כל דין, מתן שירותי גיבוי לבעל רישיון ייצור עצמי, לפי בקשתו, בהתאם לתנאי הרישיון ולפי כל דין והבטחת מתן מלוא שירותיו במשך כל תקופת רישיונו, לרבות מתן שירותים לפי תכנית הפיתוח שאושרה לפי סעיף 19, תוך עשיית כל הפעולות הדרושות למתן השירותים כאמור) דינו - מאסר שלוש שנים או קנס פי ארבעה משיעור הקנס האמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין וקנס נוסף לכל יום שבו נמשכה העבירה, פי ארבעה מן הקנס האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין. בנוסף, קובע חוק משק החשמל, כי נושא משרה, שהפר חובתו לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות על החוק, בידי התאגיד או עובד מעובדיו - דינו מאסר שנה אחת וקנס (כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין). חוק משק החשמל קובע, כי אם נעברה עבירה לפיו, על-ידי תאגיד או עובד מעובדיו, חזקה כי נושא המשרה בתאגיד הפר את חובת הפיקוח האמורה, אלא אם הוכיח כי נהג ללא מחשבה פלילית וללא שלמות ועשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

22.1.6

הוראות חוק משק החשמל והחלטות רשות החשמל בדבר תעריף החשמל

בהתאם להוראות חוק משק החשמל, רשות החשמל קובעת את תעריף החשמל. כאמור לעיל, מרבית צרכני החשמל משלמים עבור חשמל תעריף אחד משוקלל, הכולל את כל מגזרי הפעילות.

לצורך קביעת התעריפים הרשות תבצע פעולות של בקרת העלויות של בעל רישיון ספק שירות חיוני, כאשר היא רשאית שלא להביא בחשבון, לעניין קביעת תעריפים, הוצאות, כולן או חלקן, אשר לדעתה אינן דרושות למילוי חובותיו של בעל רישיון ספק שירות חיוני. ביישום עקרון העלות לצורך קביעת התעריפים, תכיר הרשות בעלויות הנובעות מכל אלה: (1) עקרונות מדיניות השר; (2) הוראות השר לעניין הפעלת משק החשמל בשעת חירום; (3) הוראות השר לעניין הפעלת משק הגז בשעת חירום בהתאם לחוק משק הגז הטבעי; ו- (4) הוראות השר שעניינן מענה לצרכים הנובעים ממצב חירום, הנדרשות לביצוע בזמן חירום, שניתנו בכתב לבעל רישיון ספק שירות חיוני בזמן חירום, לפי כל דין או בהתאם לתנאי רישיונו.

לפירוט בדבר העקרונות לקביעת תעריף החשמל וכן בדבר אופן קביעת תעריף החשמל בכל אחד מהמגזרים, ראה סעיפים 7.11 ו-9.10.

22.2

טענות החברה בעניין תעריף החשמל

הכנסות החברה מבוססות על תעריף החשמל שנגבה מצרכני החשמל השונים. בהתאם לחוק משק החשמל, תעריפי החשמל ודרכי עדכונם, נקבעים באופן בלעדי על-ידי רשות החשמל. מצבה הפיננסי של החברה, הכנסותיה, רווחיה ותזרימי המזומנים שלה מושפעים אפוא באופן מהותי מגובה וממבנה תעריפי החשמל. ככלל, התעריף נקבע בהתאם למנגנון של הכרה בעלויות הדרושות למילוי חובות החברה כספק שירות חיוני במגזרים השונים, כגון: דלקים, עלויות תפעול ותחזוקה ועלויות הון (פחת, מימון ותשואה על ההון). לפירוט נוסף בדבר אופן קביעת תעריף החשמל ועדכוננו ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים. בהחלטות שונות של רשות החשמל בקשר עם תעריף החשמל, קובעת רשות החשמל כי החלטותיה מתקבלות תוך איזון בין הצורך לאפשר לחברה לבצע את פעילותה במגזרי שרשרת החשמל תוך שמירה על איתנותה הפיננסית, לבין שמירה על האינטרסים של הצרכנים למזעור עלויות החברה המשתקפות בתעריף.

על פי החוק, לצורך קביעת התעריפים על הרשות לבצע בקרת עלויות, והיא רשאית שלא להביא בחשבון, לעניין קביעת תעריפים, הוצאות, כולן או חלקן, אשר לדעתה אינן דרושות למילוי חובותיו של בעל רישיון ספק שירות חיוני. לאורך השנים נתגלעו מחלוקות בין הרשות לבין החברה וכן הועלו טענות של החברה כנגד הרשות בגין עיכובים בקבלת החלטות בעניין הכרה תעריפית בעלויות בהן נשאה החברה. במקרים בהם התעריף אינו מכסה את עלויותיה של החברה או שהוא אינו מעודכן בזמן, וכאשר הרשות מחליטה לפרוס הכרה בעלויות החברה על פני מספר שנים או לדחות הכרה בעלויות כדי למנוע או למזער עלויות בתעריפי החשמל לצרכנים, יכולה להיות לכך השפעה שלילית על תזרימי החברה ו/או על מצבה הפיננסי של החברה או על ביצועיה התפעוליים.

נכון למועד פרסום הדוח, קיימים מספר נושאים פתוחים, שנויים במחלוקת בנוגע לתעריף החשמל, אשר מטופלים ונדונים בשוטף על ידי הנהלת החברה מול רשות החשמל.

22.3.1 החלטות ממשלה בנושא משק החשמל

כאמור, פעילות החברה מושפעת מהותית מהחלטות הממשלה, לרבות בנושא משק החשמל ובשל היותה "חברה ממשלתית" (ראה סעיף 22.5). במהלך השנים שחלפו החל ממועד חקיקת חוק משק החשמל, קיבלו ממשלת ישראל וגופים ממשלתיים מספר החלטות והמלצות בהקשר למשק החשמל, שחלקן אומצו לאחר מכן כתיקונים לחוק משק החשמל וחלקן לא אומצו בחוק ואף לא יושמו, בשל שיקולים שונים לרבות המשך דיונים בין החברה לבין גורמי הממשלה בנושא השינוי המבני.

כאמור לעיל, ביום 3 ביוני 2018 התקבלה החלטת הממשלה בנושא הרפורמה. בנוסף, ובהמשך להחלטה זו התקבלה ביום 3 בספטמבר 2019 החלטת ממשלה להקמת חברת נתיב האור שהינה חברה בבעלות מלאה של החברה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

22.3.2 תכנית החדשנות בחברות ממשלתיות ואישור מותנה לפי סעיף 11(א)(9) לחוק החברות הממשלתיות, לחברות ממשלתיות להקים, יחד עם אחרים, חברות בתחום חדשנות

בהמשך למאמצי המדינה לקידום חדשנות טכנולוגית בחברות הממשלתיות, ביום 7 במאי 2018, התקבלה החלטה של ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (הקבינט חברתי – כלכלי) אשר קיבלה תוקף של החלטת ממשלה (מספר 3837) ביום 24 במאי 2018 שעניינה "תכנית החדשנות בחברות ממשלתיות ואישור מותנה לפי חוק החברות הממשלתיות, לחברות ממשלתיות להקים או לרכוש חברות בתחום החדשנות" (בסעיף זה "ההחלטה"). המאפשרת לחברות הממשלתיות, המנויות בנספח להחלטה (לרבות החברה), ולחברות בת שלהן, להקים יחד עם אחרים חברות, או לרכוש, או לקבל בדרך אחרת מניות בחברות קיימות, אשר עיקר עיסוקן בחדשנות טכנולוגית, כהגדרתן בהחלטה ובכפוף לתנאיה, חלף אישור ממשלה כנדרש לפי סעיף 11(א)(9) לחוק. בנוסף, ההחלטה קבעה כי תוקם ועדת היגוי בין משרדית להסרת חסמים העומדים בפני חברות ממשלתיות לאמץ טכנולוגיות חדשניות.

22.3.3 תכנית רב שנתית לביצוע הנפקות מיעוט בחברות ממשלתיות

ביום 5 באוקטובר 2014, אישרה ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי- כלכלי) ("הקבינט") תכנית רב שנתית לביצוע הנפקות מיעוט של חברות ממשלתיות אשר אושרה בהחלטת ממשלה מספר 2093 מיום 7 באוקטובר 2014 (בסעיף זה "ההחלטה"). במסגרת ההחלטה הוחלט, בין היתר, לאשר תכנית רב-שנתית לביצוע הנפקות מיעוט⁴⁰ של חברות ממשלתיות ("התכנית"), ולקדם יצירת תשתית חוקית הולמת לביצוע הנפקות מיעוט בחברות ממשלתיות לצורך יישום התכנית. הקבינט סיווג את החברה כחברה שבה למדינה אינטרס בשמירה על שליטה ממשלתית לטווח הארוך. במסגרת מתווה התכנית נקבע כי בשנת 2017, בכפוף להחלטת ממשלה על ביצוע שינוי מבני בחברה, ובשים לב לאופי השינוי המבני שיתגבש, תבוצע הנפקת מיעוט בחברה בשיעור כולל של עד 25% מהון המניות של החברה (בדילול מלא). למועד הדוח ההחלטה לא יצאה לפועל ולמיטב ידיעת החברה, אף לא נתקבלה החלטת המשך כלשהי בנושא זה על ידי הממשלה.

22.3.4 שיפור המוכנות למצבי חירום

בהתאם להחלטת ממשלה מספר 2017 מיום 30 באוקטובר 2016, על מנת להבטיח את היערכות למצב חירום ולאפשר המשכיות באספקת שירותים ומוצרים שהם חיוניים לקיום אוכלוסייה ינקטו הפעולות כדלקמן:

- א. משרד ממשלתי ינקוט את הפעולות הדרושות על מנת להבטיח מבעוד מועד כי שירותים ומוצרים שהם חיוניים לקיום האוכלוסייה, המסופקים על ידו בשגרה או שאספקתם מצויה בתחום אחריותו, יינתנו גם במצב חירום - וכן יפעל לכך שיחידות הסמך שלו, החברות הממשלתיות והתאגידים הסטוטוריים שבאחריותו ערוכים כאמור, ככל שבסמכותו לעשות כן על פי דין.
  - ב. משרד ממשלתי העומד להתקשר בחוזה לאספקת שירות או מוצר שהם חיוניים לקיום האוכלוסייה, או להאריך תוקפו של חוזה כאמור, ייתן דעתו לצורך לכלול בחוזה ההתקשרות תנאים להבטחת היערכותו למצב חירום של הגוף עמו הוא מתקשר.
  - ג. רשות מוסמכת המופקדת על הענקת רישיון, היתר או אישור לפי חוק או מכוחו, תקבע תנאים סבירים ומידתיים, ככל שהדבר עולה בקנה אחד עם הוראות החוק המסמך, שיבטיחו היערכות מקבל הרישיון. ההיתר או האישור, לפי העניין, לרציפות באספקת מוצרים ושירותים שהם חיוניים לקיום האוכלוסייה במצב חירום.
  - ד. לא תוגש הצעה להפרטת חברה ממשלתית לוועדת השרים לענייני הפרטה לפי פרק 1 לחוק החברות הממשלתיות, אלא אם נשקלו ההיבטים הבאים ביחס לחברה הממשלתית:
    - אם קיים גוף ממשלתי אחר, המספק את השירותים והמוצרים שהם חיוניים לקיום האוכלוסייה במצב חירום, שאתם מספקת החברה הממשלתית.
    - אם לא קיים גוף ממשלתי כאמור, התנאים הנדרשים להבטחת היערכותה הנאותה של החברה למתן מענה במצב חירום, לרבות הצורך בהכרזתה כ"מפעל חיוני" לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום והצורך בקביעת אינטרסים חיוניים בקשר לחברה, בצו, לפי סעיף 59(א) לחוק החברות הממשלתיות.
- אין בסעיף זה כדי לגרוע מסמכויותיה של ועדת השרים לענייני הפרטה לפי פרקים 1 ו- 2 לחוק החברות הממשלתיות.

כמו כן, בתיקון מספר 16 לחוק משק החשמל נקבע כי השר רשאי להחליט על מדיניות בתחום משק החשמל, בין השאר בעניינים אלו:

- א. פעילות משק החשמל במצבי חירום ובמצבים מיוחדים אחרים.
- ב. התיקון מחייב את רשות החשמל בבואה לקבוע תעריף להביא בחשבון את הוראות השר לעניין הפעלת משק החשמל בשעת חירום שניתנו לפי סעיף 58(ב) לחוק וכן הוראות השר שעניינן מענה לצרכים הנובעים ממצב חירום, הנדרשות לביצוע בזמן חירום, שניתנו בכתב לבעל רישיון ספק שירות חיוני בזמן חירום, לפי כל דין או בהתאם לתנאי רישיונו.

⁴⁰ בהתאם להחלטה, הנפקות מיעוט הינן הנפקות בשיעור כולל שבין 25% בדילול מלא לבין 49% בדילול מלא מהון המניות של החברות.

22.4 רגולציה החלה על פעילות התאגיד

22.4.1 רגולציה מכוח חוק החברות הממשלתיות

למועד הדוח, החברה הינה "חברה ממשלתית" כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות. כחברה ממשלתית, כפופה החברה להוראות חוק החברות הממשלתיות והתקנות והכללים שהותקנו מכוחו. על חברות הבת של החברה, שהן חברות בת ממשלתיות כמשמען בהוראות חוק החברות הממשלתיות (חברה שיותר ממחצית כוח ההצבעה באספותיה הכלליות או הזכות למנות יותר ממחצית מספר הדירקטורים שלה הם בידי חברה ממשלתית, בידי חברת בת ממשלתית או בידי חברה ממשלתית יחד עם חברת בת ממשלתית) חלות הוראות חוק החברות הממשלתיות בשינויים המפורטים בסעיף 57 לחוק החברות הממשלתיות. על-פי סעיף 2 לחוק החברות הממשלתיות, פקודת החברות תחול על החברה, וכל זאת בכפוף להוראות חוק החברות הממשלתיות. להלן תיאור תמציתי של חלק מההוראות העיקריות החלות על החברה מכוח חוק החברות הממשלתיות.

22.4.2 השקעות הממשלה בחברה⁴¹

כל עוד החברה הינה חברה ממשלתית, לא תשקיע הממשלה בחברה, אלא באישור ועדת הכספים של הכנסת.

---

⁴¹ סעיף 10 לחוק החברות הממשלתיות.

בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק החברות הממשלתיות, מספר החלטות של חברה ממשלתית טעונות אישור הממשלה, וזאת כמפורט להלן: (1) שינוי במטרות החברה; (2) הגדלת הון המניות הרשום של החברה; (3) שינוי בזכויות הצמודות למניות של החברה; (4) הקצאה של מניות החברה או הסכמה להעברת מניות כשהיא דרושה לפי מסמכי היסוד - אם יש בהן כדי להביא לשינוי מהותי ביחסי הכוחות בין חברי החברה או כדי להקנות לחבר חדש 10% או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות או מכוח ההצבעה בחברה או זכות למנות דירקטור; (5) הנפקת מניות בכורה הניתנות לפדיון על-ידי החברה; (6) הנפקת איגרות חוב הניתנות להמרה במניות, והמרה במניות של איגרות חוב שהוצאו בלי זכות המרה או של הלוואה שקיבלה החברה; (7) הפיכת החברה מחברה שאינה פרטית לחברה פרטית או מחברה פרטית לחברה שאינה פרטית; (8) חידוש ארגונה של החברה, פירוקה מרצון, פשרה, סידור או מיזוג עם חברה אחרת; (9) הקמת חברה, לבד או עם אחרים, ורכישת מניות בחברה קיימת, למעט רכישת מניות בבורסה בידי חברה שרכישה כזאת היא בין עיסוקיה הרגילים; סברה החברה כי פעולה או עסקה אינה טעונה אישור ורשות החברות הממשלתיות חלקה על כך, תובא הפעולה או העסקה לאישור הממשלה; לעניין זה - "חברה" - לרבות תאגיד אחר, וכן מיזם אשר מתקיימים לגביו התנאים שיקבע שר האוצר; "מיזם" - התקשרות, לרבות המשך התקשרות, לביצוע פעילות כלכלית, ובלבד שיש בה כדי להשפיע באופן מהותי על רווחיות החברה, רכוש או התחייבויותיה; (9א) זכות שהעניקה חברה או התחייבות שנטלה על עצמה חברה אשר יכול שיהיה בה כדי להגביל, במישרין או בעקיפין, את הממשלה, בין בתפקידה השלטוני ובין במעמדה כבעלת מניות בחברה, לרבות בקשר עם ביצוע שינויים מבניים והפרטה, קידום התחרות והסדרת הענף שבו פועלת החברה; לעניין זה, "זכות או התחייבות" - לרבות זכות או התחייבות ולפיה מעשה או מחלל של הממשלה, שאינו בשליטת החברה, יקנה לצד שלישי סעדים ותנאים נגד החברה; (9ב) הצעת ניירות ערך לציבור על-פי תשקיף, אם סברה רשות החברות כי כתוצאה מפרסום התשקיף עלולה המדינה, בהיותה בעלת שליטה בחברה, לחוב באחריות לנזק שייגרם מחמת פרט מטעה שהיה בתשקיף, לפי חוק ניירות ערך, והודיעה על כך לחברה; (10) פעולה כבעלת מניות בחברת בת ממשלתית באחד העניינים האמורים בפסקאות (1) עד (9ב); (11) התחייבות לאחת הפעולות האמורות בפסקאות (1) עד (10).

החלטות כאמור של חברת בת ממשלתית טעונות גם הן אישור הממשלה, והן תובאנה לפני השרים, באמצעות החברה האם, לשם השגת אישור זה.⁴²

החלטה של חברה ממשלתית למכור מניות שהיא מחזיקה בחברת בת ממשלתית שלה, טעונה אף היא אישור הממשלה ואישור ועדת הכספים של הכנסת.⁴³

22.4.4

שיקולים עסקיים וייעוד רווחים

שיקולים עסקיים

על-פי סעיף 4(א) לחוק החברות הממשלתיות, חברה ממשלתית תפעל לפי השיקולים העסקיים שעל פיהם נוהגת לפעול חברה לא ממשלתית, זולת אם קבעה לה הממשלה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, שיקולי פעולה אחרים. נכון למועד הדוח, לא נקבעו לחברה שיקולי פעולה אחרים.

ייעוד רווחים

על-פי סעיף 33(ג) לחוק החברות הממשלתיות, החלטת דירקטוריון בדבר ייעוד רווחים של החברה או בדבר חלוקה כהגדרתה בחוק החברות, טעונה אישור רשות החברות. אם חלקה רשות החברות על החלטת הדירקטוריון, תפעל החברה על-פי החלטת רשות החברות כפי שאישרה אותה הממשלה. בהתאם לחוזר רשות החברות הממשלתיות 2018-5-2 מיום 11 בדצמבר 2018 בדבר מדיניותה לענין חלוקה וייעוד רווחים בחברות ממשלתיות המונח "ייעוד רווחים" רחב יותר מדיבידנד, שכן הוא כולל "חלוקה", כהגדרתה בחוק החברות, או ייעוד רווחי החברה בכל דרך אחרת, כגון העברת עודפים לקרנות, או לכל מטרה אחרת. בהתאם לחוזר האמור, עיקרי מדיניותה של רשות החברות לייעוד רווחים לתשלומי דיבידנדים הינה כדלקמן: (א) ככלל, על החברה הממשלתית לייעד מידי שנה לפחות 50% מהרווחים השוטפים, לפני תשלום בונס מתוך הרווחים לעובדים, לצורך חלוקת דיבידנד במזומן; (ב) רשות החברות רשאית לקבוע, בהתאם לדיון, מדיניות חלוקה שונה מהאמור בסעיף (א) לעיל וכן רשאית לקבל החלטה החורגת מהמדיניות האמורה בסעיף (א) לעיל והכל נוכח נסיבותיה הפרטניות של החברה. לענין חלוקת דיבידנד בשים לב למתווה השינוי המבני, ראה ביאור 16ג בדוחות הכספיים. להחלטת הדירקטוריון בנושא הדיבידנד, ראה ביאור 25 בדוחות הכספיים.

22.4.5

דוחות כספיים בחברות ממשלתיות

(א) סעיף 33(א) לחוק החברות הממשלתיות קובע, כי על הדירקטוריון לדאוג מדי שנה לעריכת דו"ח על המצב הכספי, דוח רווח והפסד כולל ייעוד רווחים, דוח משאבים ואופן השימוש בהם ובחברות ממשלתיות שיש להן חברות בנות - דוחות כספיים מאוחדים. כמו כן, סעיף 33(ב) לחוק החברות הממשלתיות קובע, כי שר האוצר רשאי לחייב חברה ממשלתית בעריכת דוח נוסף ולקבוע מועד להגשתו. בהתאם, הותקנו תקנות על-פיהן חברות ממשלתיות מחויבות לצרף לדוחות הכספיים דוח נוסף בדבר הפעולות שנקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון, ובו ייכללו הצהרות חתומות נפרדות של כל נושא משרה החתום על הדוחות. כמו כן, הותקנו מכוח הסעיף האמור תקנות על-פיהן מחויבות חברות ממשלתיות מסוימות, ובהן החברה, לצרף לדוחות הכספיים דוח נוסף בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, שבו יפורטו החולשות המהותיות, אם קיימות, וייכללו הצהרות חתומות של כל נושא משרה החתום על הדוחות, וכן דוח של רואה החשבון המבקר של החברה שישלול את חוות דעתו בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בחברה ובדבר חולשות מהותיות שהוא זיהה (תקנות החברות הממשלתיות המוזכרות בסעיף זה ייקראו להלן בידח ובנפרד: "תקנות החברות הממשלתיות").

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ("תקנות הדיווחים") חלה חובה על כל התאגידים המדווחים, אשר ניירות הערך שלהם רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, להצהיר על אפקטיביות הבקרה הפנימית שלהם על הדיווח הכספי והגילוי. בנוסף, ליו"ר רשות ניירות ערך יש סמכות, בהתאם לתקנות (9ב) ו-38ג(ו) לתקנות הדיווחים, לקבוע כי חברה ממשלתית, שהינה גם תאגיד מדווח לפי חוק ניירות ערך המיישמת את תקנות החברות הממשלתיות, תדווח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית במתכונת הקבועה בתקנות החברות הממשלתיות.

⁴² סעיף 57(2) לחוק החברות הממשלתיות.

⁴³ סעיף 15 לחוק החברות הממשלתיות.

החברה פנתה ליו"ר רשות ניירות ערך, בבקשה שיפעיל את סמכותו על מנת שהדיווח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה, כחברה ממשלתית, יהיה בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות, כך שהחברה לא תידרש להגיש דוח נוסף בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית גם בהתאם לתקנות הדיווחים.

במענה לפניית החברה, החליט יו"ר רשות ניירות ערך ביום 4 בינואר 2011 להיענות לבקשתה, כי דיווחי החברה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית ייעשו במתכונת שנקבעה בהוראות תקנות החברות הממשלתיות, וזאת, כל עוד החברה עומדת בהוראות אלו.

הסדר זה, כפוף להתחייבות החברה, כי בכל תאריך דוח, תבחן החברה האם אירע שינוי כלשהו במסכת העובדתית אשר הוצגה בפני סגל רשות ניירות ערך בפניות החברה ותיידע אותו בדבר כל שינוי כאמור. בכלל זה תבחן החברה שינויים בהוראות התקנות או בהוראות תקנות החברות הממשלתיות, שינויים במעמדה של החברה המשפיעים על הדינים החלים עליה, שינויים באופן יישום הוראות תקנות החברות הממשלתיות בחברה וכל שינוי אחר רלוונטי לעניין. למועד הדוח, החברה מילאה את ההתניות שהוטלו עליה ומצאה שאין שינוי בתקנות או שינוי רלבנטי אחר.

(ב) סעיף 33א לחוק החברות הממשלתיות קובע, כי נוסף על הוראות כל דין, רשאי שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, וביחס לחברה ציבורית - בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, לקבוע לפי הצעת רשות החברות הממשלתיות כללים לעריכת דוחות כספיים של חברה ממשלתית שלגביה קבע כי היא נותנת שירות חיוני לציבור, לרבות לענין הפרטים שייכללו בהם, העקרונות החשבונאיים לעריכתם, וההצהרות והביאורים שיצורפו להם.

(ג) סעיף 33ב לחוק החברות הממשלתיות קובע, כי במקרה בו ראתה רשות החברות הממשלתיות כי אינטרס ציבורי מחייב זאת, רשאית היא להורות לחברה ממשלתית על דרך הצגת פרטים בדוחות הכספיים או בכל דוח אחר שהחברה נדרשת להגישו לפי כל דין, ובלבד שהוראות לעניין זה לא נקבעו בכללים, בדין או בעקרונות החשבונאיים המקובלים ובכללי הדיווח המקובלים; וכן רשאית היא אם ראתה כי אינטרס ציבורי מחייב זאת, להורות לחברה לגלות את עמדת רשות החברות ולתאר את המחלוקת בדוחות, להנחת דעת רשות החברות.

למועד הדוח, למיטב ידיעת החברה היא מיישמת את הוראות רשות החברות הממשלתיות כאמור, ככל שחלות עליה. לפרטים בדבר כללים לעריכת דוחות כספיים בחברות ממשלתיות וכן לפרטים נוספים והוראות שנתנה רשות החברות לחברה ביחס לדרך הצגת פרטים בדוחות ראה ביאור 36 בדוחות הכספיים.

22.4.6 רשות החברות הממשלתיות

בחוק החברות הממשלתיות נקבע⁴⁴ כי רשות החברות הממשלתיות תייעץ לממשלה, באמצעות שר האוצר, ותייעץ לשרים בעניינים הנוגעים לחברות הממשלתיות; תטפל לפי הנחיות הממשלה בעניינים המשותפים לכלל החברות הממשלתיות או לסוגי חברות; תעקוב אחר מילוי המלצות מבקר המדינה הנוגעות לחברות ממשלתיות ותסייע במילוי; תייעץ ותסייע לחברות ממשלתיות בניהול עסקיהן; תעקוב ברציפות אחר הפעילות של כל אחת מן החברות הממשלתיות, הגשמת מטרותיה, מהלך עסקיה, מצבה הכספי ומדיניות השכר שלה ותודיע על ממצאיה לשרים; תבדוק דוחות המוגשים לה מחברה ממשלתית ואת החומר עליו מבוססים הדוחות ותעיר הערותיה עליהם לחברה ולשרים; תטפל ותסייע בהקמה ובביצוע של פירוק, מיזוג, פשרה, סידור, חידוש, ארגון ומכירת מניות של חברות ממשלתיות; תייעץ לוועדת השרים בענייני הפרטה ותטפל בביצוע החלטות הפרטה; תפעל לקידום ולהשגת ייצוג הולם לאוכלוסיות שנקבעו בחוק בקרב עובדי חברות ממשלתיות; תמלא לגבי חברה ממשלתית כל תפקיד שיטילו עליה הממשלה או השרים וכל תפקיד אחר המיועד לה על-פי חוק החברות הממשלתיות.

22.4.7 דירקטורים מטעם המדינה

(א) מינוי דירקטורים מטעם המדינה
דירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית (בסעיף זה: "דירקטור מטעם המדינה" או "דירקטור") מתמנה בידי השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים שהרכבה ותפקידיה מפורטים בחוק החברות הממשלתיות.

(ב) כשירות לכהונה כדירקטור מטעם המדינה

בהוראות חוק והנחיות שונות (ובכלל כך חוק החברות הממשלתיות והתקנות מכוחו, הנחיה 6.5000 של היועץ המשפטי לממשלה, "מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים" והחלטה מספר 3849 של הממשלה מיום 27 ביולי 2008, "מינוי דירקטורים בחברות ממשלתיות, בחברות בת ממשלתיות ובחברות מעורבות - המשך דיון") נקבעו תנאי כשירות לכהונה כדירקטור מטעם המדינה (לרבות ביחס לדירקטור שיש לו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, כאשר הצעת מועמדים בעלי זיקה כאמור לא תהיה כדבר שבשגרה, אלא במקרים חריגים וכאשר מינויים אלה ראויים למעלה מכל ספק בשל תרומה ייחודית ונכבדה ביותר), סייגים לכשירות לשמש כדירקטור, משך הכהונה, תנאי כהונה, הוראות בדבר פקיעת כהונת דירקטורים והשעייתם, הוראות לעניין ניגוד עניינים (ובין היתר איסור על הימצאות במצב של חשש לניגוד עניינים אשר חל גם על ניגוד העניינים האישי של נושאי המשרה וגם על ניגוד עניינים מוסדי).

עוד נקבע כי מנהל רשות החברות הממשלתיות רשאי לקבוע, בהתייעצות עם השר האחראי על ענייני החברה, לגבי דירקטורים שאינם עובדי מדינה, תנאי התאמה שעניינם מומחיות וכשירות מקצועית, בהתחשב, בין היתר, בתחומי העיסוק של החברה, היקף פעילותה והרכב הדירקטוריון שלה, אשר יחולו על עד שליש (1/3) ממספר הדירקטורים המירבי בחברה. תנאי ההתאמה האמורים יחייבו את השרים בבואם למנות דירקטורים. בהתאם קבע מנהל רשות החברות הממשלתיות כי בחברה יכהן: דירקטור אחד בעל ניסיון מומחיות בתחום הפיננסי של 7 שנים לפחות ותואר אקדמי רלבנטי, דירקטור אחד שכהן או מכהן בתפקיד בכיר (סמנכ"ל לפחות) בתאגיד בהיקף כספי של 300 מיליון שקל חדש ומעלה, ודירקטור אחד שהוא מהנדס בתחום עיסוקה של החברה, בעל 7 שנות ניסיון בתפקידו.

(ג) הוראות לעניין גמול והוצאות לדירקטורים מטעם המדינה

⁴⁴ סעיף 54 לחוק החברות הממשלתיות.

גמול הדירקטורים מקרב הציבור נקבע, בהתאם לסיווגה של החברה על פי הסכומים הנקובים בתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות ממשלתיות), התשנ"ד-1994 ("תקנות הגמול הממשלתיות"), כאשר למועד הדוח, סיווגה של החברה לענין תקנות אלו הנו 10.

היות והחברה הנה חברה ציבורית, הגמול של הדירקטורים החיצוניים הינו לפי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

תיקון 20 לחוק החברות עוסק בהסדרת תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בחברות ציבוריות ובחברות איגרות חוב (כהגדרתן בחוק החברות) ("מדיניות תגמול"). בהתאם לכך, סעיף 267א לחוק החברות קובע כי דירקטוריון חברה ציבורית או פרטית שהיא חברת איגרות חוב יקבע מדיניות תגמול בחברה אשר תהא טעונה אישור האסיפה הכללית. יחד עם זאת, תקנות החברות (הקלות לענין החובה לקבוע מדיניות תגמול), התשע"ג-2013, החלות על החברה, פוטרות חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית, בתנאים מסוימים הקבועים בתקנות, מלאש את מדיניות התגמול באסיפה הכללית. כמו כן, התקנות מאפשרות לוועדת התגמול או לדירקטוריון של חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית שלא לפרט במדיניות התגמול עניינים המפורטים בחלק א' בתוספת הראשונה א' לחוק החברות ולא לקבוע בה הוראות כמפורט בחלק ב' לתוספת האמורה, ביחס לרכיבים במדיניות התגמול אשר נקבעו בהנחיות מכוח חוק החברות הממשלתיות או אושרו בידי רשות החברות הממשלתיות מכוח החוק האמור, או שנקבעו בתנאי העסקה קיבוציים שאושרו לפי סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, והכל באופן שאינו מותיר בידי החברה שיקול דעת לגבי היקף או סכום התגמול באותם עניינים.

22.4.8 דירקטורים מקרב העובדים

בחברה ממשלתית המעסיקה לפחות מאה עובדים ימונה כדירקטור נציג מטעם עובדי החברה ("נציג נבחר"). בתקנות החברות הממשלתיות (כללים לקביעת נציג נבחר מקרב עובדי החברה כדירקטור), התשל"ז-1977, נקבעו אופן ותהליך הבחירה של נציגים נבחרים ותנאי כשירותם, שהינם תנאי כשירות ספציפיים, אשר אינם זהים לכללי הכשירות הרגילים הקבועים בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות לגבי דירקטור מטעם המדינה וסעיף זה אינו חל על נציג נבחר ובלבד שמלאו לו 25 שנים ביום המינוי. מספר הדירקטורים מטעם עובדי החברה יהיה שניים. נכון למועד הדוח מכהנים שני דירקטורים מטעם העובדים: גב' ענת אורן-אלעד, אשר מונתה ביום 22 בספטמבר 2022 ומר עינב חשאי אשר מונה ביום 30 באוקטובר 2023.

22.4.9 הוראות לענין הרכב הדירקטוריון

על-פי סעיף 17(ד) לחוק החברות הממשלתיות, מספר הדירקטורים מבין עובדי המדינה לא יעלה על שני שלישים (2/3) מכלל חברי הדירקטוריון שנתמנו כנציגי הממשלה. על-פי סעיף 18א וסעיף 18א1 לחוק החברות הממשלתיות, בהרכב הדירקטוריון של החברה כחברה ממשלתית יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים ולייצוגה של האוכלוסייה הערבית, לרבות האוכלוסייה הדרוזית והצ'רקסית. על פי סעיף 18א2 לחוק החברות הממשלתיות בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות יינתן ביטוי הולם לייצוגם של אנשים עם מוגבלות, של מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה, של בני האוכלוסייה החרדית ושל עולים חדשים, כהגדרתם בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959. נכון למועד הדוח כיהנו בדירקטוריון החברה סך הכל תשעה דירקטורים, מתוכם שלוש דירקטוריות וקיים בדירקטוריון ייצוג לאוכלוסייה הערבית וכן לאוכלוסייה החרדית.

22.4.10 חובות מסירת מידע למדינה על ידי דירקטור מטעם המדינה

סעיף 20 לחוק החברות הממשלתיות קובע כי דירקטור מטעם המדינה חייב, על אף כל דין אחר, למסור לשרים ולרשות החברות הממשלתיות, לפי דרישתם, ידיעות על עניי החברה ועל פעולותיו בה. בנוסף, בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק החברות הממשלתיות, מקום שנודע לדירקטור על עניין של החברה שנתגלו בו לכאורה פגיעה בחוק או בטוהר המידות, עליו להביא את הדבר ללא דיחוי לידיעתם של יו"ר הדירקטוריון, של השרים, של רשות החברות הממשלתיות ושל מבקר המדינה.

22.4.11 מנין חוקי והשלמת

על-פי סעיף 28 לחוק החברות הממשלתיות, המניין החוקי לשיבות הדירקטוריון הוא רוב חבריו ובהם לפחות דירקטור אחד מטעם המדינה; ההחלטות יתקבלו ברוב דעות של המשתתפים בהצבעה; היו הדעות שקולות - יכריע יושב הראש; והכל כשאין הוראה אחרת במסמכי היסוד. בהתאם לתקנון החברה, המניין החוקי לשיבות הדירקטוריון הינו שלושה דירקטורים. בהתאם להוראות סעיף 23א לחוק החברות הממשלתיות, פחת מספר חברי הדירקטוריון הרשאים להשתתף בשיבותיו מהמניין החוקי לשיבותיו, ומצב זה נמשך למעלה מ-30 ימים, או פחת מספר החברים מן המספר המזערי הקבוע בתקנון החברה ומצב זה נמשך למעלה מ-60 ימים, רשאית הממשלה, בהתייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים, למנות דירקטור או דירקטורים במספר הדרוש להשלמת המניין החוקי.

22.4.12 הוראות לענין דירקטוריון חברה ממשלתית

(א) **יושב ראש הדירקטוריון**
סעיף 24 לחוק החברות הממשלתיות קובע, כי הדירקטוריון של חברה ממשלתית יבחר באחד מחבריו ליושב ראש הדירקטוריון, ובחירתו טעונה אישור השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים. הממשלה רשאית למנות יו"ר דירקטוריון מבין חבריו, אם ראתה צורך בכך ולאחר שנועצה בוועדה לבדיקת מינויים.

סעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות קובע תנאים לכשירות יו"ר הדירקטוריון. בנוסף, נקבע כי המנהל הכללי של החברה לא יהיה יושב ראש הדירקטוריון. יושב ראש הדירקטוריון חייב, על אף כל דין אחר, למסור לשרים ולרשות החברות הממשלתיות, אחת לששה חדשים ובכל עת לפי דרישת השרים או הרשות, דין וחשבון בכתב על פעולות החברה ועל עבודת הדירקטוריון. כן עליו להגיש להם את הצעת התקציב, תכניות העבודה וטיטות הדוחות הכספיים, לפני הדיון בהם. ביום 18 בפברואר 2024, החליט דירקטוריון החברה לבחור בדירקטור מר דורון ארבלי, כיו"ר דירקטוריון החברה. ביום 4 במרס 2024, החלטה כאמור אושרה על ידי שר האנרגיה והתשתיות והשר לשיתוף פעולה אזורי, וזאת לאחר שהועדה לבדיקת מינויים דנה בכשירותו והתאמתו, ומינויו של מר ארבלי כיו"ר דירקטוריון החברה, נכנס לתוקף.

(ב) עבודת הדירקטוריון

סעיף 26(א) לחוק החברות הממשלתיות קובע כי ישיבות הדירקטוריון של החברה יתקיימו לפי צרכי החברה ולפחות אחת לחודשיים, זולת אם קבעו השרים, לאחר התייעצות עם רשות החברות הממשלתיות, מועדים אחרים לפי טיב עסקיה של החברה. כמו כן, על הדירקטוריון לקיים ישיבה מיוחדת אם דרשו כך השרים, רשות החברות הממשלתיות, או כל אחד מהדירקטורים. הזמנה לישיבות הדירקטוריון וועדותיו תימסר גם לרשות החברות הממשלתיות, והיא רשאית לשלוח לכל ישיבה נציג שיהיה רשאי להשתתף בישיבה ומעמדו בה יהיה כשל דירקטור, אלא שלא ייחשב במניין החוקי ולא תהיה לו זכות הצבעה. סעיף 29 לחוק החברות הממשלתיות קובע הוראות לעניין אפשרות הדירקטוריון להקים מבין חבריו ועדות קבועות או לעניין מסוים, וסעיף 30 לחוק החברות הממשלתיות קובע הוראות לעניין האצלת סמכויות הדירקטוריון, פרט לסמכויות שאינן ניתנות להאצלה (והמנויות בחוק החברות הממשלתיות) ולסמכות שהממשלה החליטה או שהשרים הודיעו לחברה שאין לאצלה.

(ג) תפקידי הדירקטוריון

סעיף 32 לחוק החברות הממשלתיות קובע את תפקידי הדירקטוריון, ובין היתר, חובה לדון בכל ענין שהשרים או רשות החברות הממשלתיות בחרו להעמיד על סדר היום.

22.4.13 המנהל הכללי (מנכ"ל)

לפי סעיף 37 לחוק החברות הממשלתיות, המנהל הכללי מתמנה על-ידי הדירקטוריון, כאשר המינוי טעון אישור השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים, אולם רשאית הממשלה למנות את המנהל הכללי אם ראתה צורך בכך, ויחולו הוראות חוק החברות הממשלתיות גם לעניין זה. חוק החברות הממשלתיות קובע תנאי כשירות למנהל הכללי של חברה ממשלתית וסייגים להם, וכן הוראות לעניין פקיעת כהונתו וביניהם העברה מכהונה על ידי הממשלה. האסיפה הכללית רשאית להגביל או לסייג את סמכויות המנהל הכללי, וכך גם הדירקטוריון.

22.4.14 אישור רשות החברות הממשלתיות למינוי בעלי תפקידים מיוחדים בחברה ממשלתית

חוק החברות הממשלתיות קובע כי מינוי של רואה חשבון לחברה ממשלתית ומינוי של יועץ משפטי לחברה ממשלתית טעונים אישור של רשות החברות. רואה החשבון של חברה ממשלתית נדרש, על אף כל דין אחר, למסור לדירקטוריון, לשרים ולרשות החברות הממשלתיות, על-פי דרישתם, ידיעות על ענייני החברה, לערוך ביקורת מיוחדות ולמסור דוחות על תוצאותיהן.

22.4.15 הוראות לעניין בחירת פקידים בכירים

הפקידים הבכירים בחברה הממשלתית (המנהל הכללי, המשנה והסגנים למנהל הכללי, מנהלי האגפים, מנהל עניני הכספים, המבקר הפנימי, מזכיר החברה ונושאי תפקידים אחרים שקבעו לענין זה השרים לאחר התייעצות עם רשות החברות הממשלתיות) מתמנים באישור דירקטוריון החברה, על פי המלצת המנהל הכללי. המנהל הכללי מתמנה בהתאם למפורט בסעיף 22.4.13 לעיל.

22.4.16 קבלת מידע מחברה ממשלתית

(א) מידע לרשות החברות הממשלתיות

על-פי סעיף 55 לחוק החברות הממשלתיות, רשות החברות הממשלתיות, לרבות מי שהרשות הסמיכה לכך, רשאית, לצורך מילוי תפקידה, לדרוש מחברה ממשלתית או מחברה מעורבת,⁴⁵ וכן מדירקטור מטעם המדינה, מהמנהל הכללי של חברה ממשלתית, ובאמצעותו מכל מי שעובד בחברה ממשלתית או מועסק בשירותה, מידע וחומר בענייני חברה ממשלתית, ורשאית היא לעיין ברשומות ובמסמכים של חברה כאמור.

על-פי תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר הסמכת בודק בידי הרשות), התשס"ה-2005, אם החליטה רשות החברות הממשלתיות, לצורך מילוי תפקידה, על ביצוע בדיקה, היא רשאית להסמיך בודק מטעם המדינה, מהמנהל הכללי של חברה ובמסמכים של החברה, ולדרוש מהחברה, או מהמנויים בסעיף 55 לעיל, מידע וחומר בענייני החברה. ביום 30 במאי 2018 התקבל בחברה מכתב מרשות החברות לפיו, כחלק מבדיקה רוחבית שרשות החברות הממשלתיות מבצעת בחברות הממשלתיות, בכוונתה לערוך ביקורת בחברה בנושא אתיקה ומינהל תקין בחברות הממשלתיות. הביקורת בתהליך.

בחודש יוני 2019 התקבל בחברה מכתב מרשות החברות הממשלתיות לפיו, כחלק מבדיקה רוחבית שהרשות מבצעת בחברות הממשלתיות, בכוונתה לערוך ביקורת בחברה בנושא "התנהלות כספית של החברה מול ארגון העובדים". הביקורת בתהליך.

(ב) מידע לציבור הרחב

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ("חוק חופש המידע") חל על רשות ציבורית ובכלל זה על חברה ממשלתית וחברה בת ממשלתית, למעט חברות שהוצאו מתחולת חוק חופש המידע באופן מלא או חלקי, על-פי קביעת שר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת. נכון למועד הדוח, החברה לא הוחרגה באופן מלא או חלקי מתחולת הוראות חוק חופש המידע ולפיכך הוא חל עליה. חוק חופש המידע קובע, כי לכל אזרח ישראלי או תושב מוקנית זכות לקבל מידע מרשות ציבורית, בהתאם לחוק חופש המידע.

⁴⁵ ובלבד שיותר מרבע מכוח ההצבעה באסיפה הכללית או הזכות למנות יותר מרבע ממספר הדירקטורים שלה הם בידי המדינה.

בהתאם להוראות חוק חופש המידע, החברה רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע בנסיבות מסוימות, ולא למסור מידע כאשר יש חשש שמידע כאמור יפגע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה ובביטחון הציבור, או בביטחון או בשלומם של אדם, ביחס לכל מידע בנושא ששר הביטחון קבע בצו כי גילוי פוגע בפרטיות (כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981) וכן כל מידע שאין לגלותו על-פי דין. למיטב ידיעת החברה, נכון למועד הדוח, לא נקבעו צווים לגבי החברה בנושא זה. בנוסף, בהתאם לחוק חופש המידע, החברה רשאית שלא למסור מידע במקרים מסוימים, ובין היתר, מידע שעלול לשבש את תפקודה התקין או את יכולתה לבצע את תפקידיה, מידע אודות מדיניות בשלבי עיצוב או אודות פרטי משא ומתן עם גוף או אדם מחוץ לחברה, מידע אודות ניהול פנימי של החברה שאין לו נגיעה לציבור, מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן רשאית שלא למסור מידע בנסיבות נוספות שנקבעו בחוק חופש המידע.

בנוסף תקנות חופש המידע (העמדת מידע על איכות הסביבה לעיון הציבור), התשס"ט-2009 קובעות כי על רשות ציבורית להעמיד לעיון הציבור מידע שמקורו בדיווח או באיסוף מידע לגבי חומר, ריח או קרינה שנמדדו או נפלטו לאוויר, לקרקע, למים או לים והם מסוג העלול לגרום למפגע סביבתי, בדרכים ובמועדים שנקבעו בתקנות הנ"ל. החברה מעדכנת מעת לעת מידע כאמור באתר האינטרנט של החברה.

22.4.17 הוראות לעניין העסקת עובדים

בהיותה חברה ממשלתית, כפופה החברה להוראות חוק החברות הממשלתיות ולתקנות שהוצאו מכוחו וכן להנחיות רשות החברות ולהחלטות הממשלה, בין היתר גם בנושא כוח אדם. הליכי גיוס עובדים לחברה כפופים לתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר העסקת קרובי משפחה), תשס"ה-2005, וכן להוראות הפנימיות של החברה, המותאמות לתקנות ולהנחיות דירקטוריון החברה. לאור האמור, נקבעו בחברה מגבלות על העסקת קרובי משפחה בתפקידים אשר מתקיימים ביניהם יחסי כפיפות או כאשר עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים. במסגרת הביקורת הפנימית על כלל פעילותה של החברה, מבוקר גם נושא העסקת קרובי משפחה והחברה פועלת בהתאם להמלצות מבקר הפנים של החברה. כפופה החברה להוראות בדבר ייצוג הולם למגזרים שונים בקרב עובדיה, בהתאם לנסיבות העניין.

22.4.18 הפרטה

חוק החברות הממשלתיות קובע הוראות החלות על חברה ממשלתית שוועדת השרים לענייני הפרטה החליטה על הפרטה שלה, באחת מן הדרכים שנמנו בחוק זה או שילוב שלהן: מכירת מניות על פי תשקיף או בדרך אחרת, הנפקת מניות על ידי החברה, הנפקת ניירות ערך הניתנים להמרה במניות, מכירת נכס מהותי של החברה או כל נכסיה, שינוי בזכויות הצמודות למניות, ארגון מחדש, מיזוג, וכל דרך אחרת שתקבע ועדת השרים (להלן: "חברה בהפרטה"). בין היתר, מאפשר חוק החברות הממשלתיות לרשות החברות הממשלתיות לכנס אסיפה כללית לשם קבלת החלטות לשם ביצוע ההפרטה ולהצביע בהן מכוח החזקות המדינה; מטיל חובות על חברה בהפרטה ועל הפקידה הבכירים בה, לרבות חובה למסור לרשות החברות הממשלתיות ולמומחים מטעמה, או להעמיד לעיונם, מידע ומסמכים ככל שדרוש לשם ביצוע החלטת ההפרטה, או לשם הערכת החברה, מניותיה או נכסיה; חובה למסור מידע למועמד לרכישת מניות החברה או נכסיה, שרשות החברות הממשלתיות אישרה, או למומחים מטעמה, ככל שדרוש לדעת רשות החברות הממשלתיות כדי להעריך את שווי החברה, מניותיה או נכסיה, בכפוף להסכמי סודיות; חובה להכין כל מיתאר או תשקיף שיידרשו לצורך הצעת מכר לביצוע החלטת ההפרטה. נכון למועד הדוח החברה אינה חברה בהפרטה.

22.5 חוקים, תקנות וצווים אחרים החלים על החברה כחברה ממשלתית

22.5.1 חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985

- חברה ממשלתית נחשבת ל"גוף מתוקצב", כהגדרתו בחוק יסודות התקציב. לפיכך, חלות על החברה מספר הוראות, אשר עיקריהן מפורטים להלן:
- (1) בהתאם להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, החברה אינה יכולה להסכים לשינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות, או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה, ולא תנהיג שינויים או הטבות כאמור, אלא בהתאם למה שהוסכם או הונהג לגבי כלל עובדי המדינה או באישורו של שר האוצר.
  - (2) על אף האמור בכל דין, כל הסכם או הסדר בטל במידה שהוא נוגד את הוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב. ראה שר האוצר כי גוף מתוקצב לא קיים את הוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, רשאי הוא להפחית סכום השווה לסכום ששולם עקב כך מן הסכומים שיש להעבירם לאותו גוף מתקציב המדינה לפי כל דין, ורשאי הוא להפסיק או להפחית כל מענק או השתתפות שהגוף היה מקבל מהממשלה אלמלא החריגה, כל עוד מבצע הגוף תשלומים בניגוד להוראות סעיף זה ורשאי הוא לקבוע הוראות אשר יחולו על הגוף המתוקצב בדבר חובתו לתבוע השבה של הטבה שהוענקה על פי הסכם או הסדר בניגוד להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב.
  - (3) על החברה כגוף מתוקצב למסור למנהל הכללי של משרד האוצר לפי דרישתו, כל מידע שיש בו צורך למטרות מעקב אחר ביצוע חוק יסודות התקציב או חוק תקציב שנתי.
  - (4) על החברה כגוף מתוקצב למסור לממונה על השכר והסכמי העבודה במשרד האוצר מידע אחת לשנה, במועד ובאופן שייקבעו בתקנות.

22.5.2 חוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951

על-פי חוק זה, בגוף ציבורי, הכולל חברה ממשלתית, ובוועדות המרכזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים.

לפי הנחייה 6.1201 של היועץ המשפטי לממשלה, תביעה אזרחית על-ידי המדינה נגד חברה ממשלתית לא תוגש אלא לאחר קבלת אישור אחד מאלה: היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, המשנה לפרקליט המדינה או מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה. תחילה יעשה ניסיון ליישוב הסכסוכים בדרך של משא ומתן, תיווך, מתן חוות דעת משפטית או בדרך אחרת, ואם הסכסוך לא יישוב תוך זמן סביר יחליט היועץ המשפטי לממשלה באשר להמשך.

הנחייה 6.1202 של היועץ המשפטי לממשלה מתווה דרך פעולה לפיה מן הראוי להימנע ככל שניתן מהתדיינויות בבית משפט לצורך יישוב סכסוכים משפטיים בעניינים אזרחיים בין חברה ממשלתית לבין המדינה או תאגיד שהוקם על-פי דין או חברה ממשלתית אחרת ומן הראוי שחברה ממשלתית תעשה כל מאמץ ליישב סכסוך כזה שלא על-ידי הגשת תביעה לבית משפט. על-פי ההנחיה, חברה ממשלתית שלא עלה בידה ליישב את הסכסוך בדרך אחרת, והיא מבקשת להגיש תביעה, תודיע על כך למנהל רשות החברות הממשלתיות אשר יפעל ליישוב הסכסוך מחוץ לכותלי בית-המשפט, בדרכים המפורטות בהנחיה. ככל שהסכסוך לא יושב בתוך זמן סביר, יפנה מנהל רשות החברות הממשלתיות את הסכסוך לטיפולו של היועץ המשפטי לממשלה או מי שיסימך לכך. לא יושב הסכסוך בתוך זמן סביר, יחווה היועץ המשפטי לממשלה את דעתו בפני הצדדים בשאלה כיצד יש לפעול בהמשך. אם הנסיבות מחייבות לפנות באופן דחוף לבית-המשפט כדי לא להחמיץ מועד שנקבע בחיקוק או למנוע שינוי המצב או נזק רציני אחר, ייעשה מאמץ להאריך את המועד או למנוע את הנזק, לפי העניין. ואם נתברר שאין זה אפשרי, ניתן יהיה לפנות לבית-המשפט כנדרש בנוספות העניין, ומיד לאחר מכן לנקוט בצעדים ליישוב הסכסוך כמפורט לעיל.

יישוב סכסוכים בין חברות ממשלתיות בענייני תשתיות

בהתאם לחוק החברות הממשלתיות החברה הינה חברת תשתית ולפיכך חלות עליה ההוראות שבחוק החברות הממשלתיות העוסקות ביישוב סכסוכים בין חברות ממשלתיות בענייני תשתיות. בין היתר, בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, תוקם ועדה ליישוב סכסוכים, שתפקידה לפסוק בסכסוכים בין חברות ממשלתיות בענייני תשתית, וביניהם סכסוכים בעניין תיאום לגבי עבודות תשתית, היקפן של עבודות תשתית, לוחות הזמנים לביצוע עבודות תשתית, התשלום הנדרש בעד ביצוע עבודות תשתית, תיאום לגבי מעבר בשטחים המוחזקים בידי חברת תשתית וסכסוך אחר המעכב או עלול לעכב עבודות תשתית ("הוועדה ליישוב סכסוכים"). לוועדה ליישוב סכסוכים הסמכות הבלעדית לדון ולפסוק בסכסוך כאמור, אלא אם כן החליטה שלא לפסוק בסכסוך. הוועדה ליישוב סכסוכים רשאית לתת תוקף של הכרעה סופית לפשרה שכל הצדדים לסכסוך הסכימו לה. הכרעה סופית של הוועדה ליישוב סכסוכים ניתנת לערעור בשאלה משפטית בלבד לבית המשפט לעניינים מנהליים אם ניתנה רשות לכך מאת שופט בית המשפט לעניינים מנהליים. הכרעה סופית של הוועדה ליישוב סכסוכים שלא הוגשה עליה בקשת רשות ערעור במועד הקבוע לכך או שלא התקבלה לגביה רשות ערעור, כדין פסק דין סופי של בית משפט.

מבקר המדינה

חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] ("חוק מבקר המדינה"), מכפיף כל "גוף מבוקר", כהגדרתו בחוק מבקר המדינה, לביקורתו של מבקר המדינה, וקובע, בין היתר, כי: כל חברה ממשלתית היא גוף מבוקר אשר יעמוד לביקורתו של מבקר המדינה; גוף מבוקר כפוף להוראות שונות בדבר המצאת מסמכים וידיעות וחלה עליו החובה למנות צוות לתיקון הליקויים ולקבל החלטות בקשר עם תיקון הליקויים שיימצאו בבקרה; על-פי החוק אדם רשאי להגיש תלונה לנציב תלונות הציבור על גוף מבוקר והנציב יהיה רשאי, במקרה שמצא כי התלונה מוצדקת, להצביע על הצורך בתיקון הליקוי ועל הדרך והמועד לתיקונו. נציבות תלונות הציבור בחברה אחראית לטיפול בתלונות והשגות לקוחות החברה וכן בקשר עם מבקר המדינה בעניין זה.

דוחות מבקר המדינה:**דוח ביקורת בנושא התקדמות פרויקט הרכבת הקלה בגוש דן**

ביום 24 בנובמבר 2022 פורסם דוח מבקר המדינה השנתי מספר 73א בנושא "התקדמות פרויקט הרכבת הקלה בגוש דן". הדוח בחן את התקדמות פרויקט ההקמה של קווי הרכבת הקלה בגוש דן – הקו האדום, הקו הסגול והקו הירוק. מדובר בדוח מקיף, העוסק במגוון נושאים, ביניהם העיכוב בהפעלת קווי הרכבת הקלה, הגידול באומדן העלויות של הפרויקט, הסיוע לעסקים בתוואי הרכבת הקלה, הקשיים והחסמים בממשק בין חברות תשתית לחברת נתיבי תחבורה עירוניים (נת"ע) ועוד. הבדיקה של משרד המבקר נעשתה בחברת נת"ע, במשרד התחבורה, במשרד האוצר ובעיריות הרלוונטיות. הדוח אינו מתמקד בחברה, אך מתייחס אליה בשני נושאים שנבחנו במסגרתו: (1) עיכובים בפרויקטים; (2) כשלים בתיאום תשתיות בתוואי הפרויקט. ממצאי משרד המבקר הנוגעים לחברה, תחת הנושא "עיכובים בפרויקטים":

נמצא כי ההשלמה של הקמת מקטעים נוספים בפרויקט צפויה להתעכב, בין היתר, בשל עיכובים של החברה בביצוע עבודות חשמל ובשל עיכובים של קבלני הביצוע של נת"ע בעבודות הנדסיות. כמו כן קיימות מחלוקות בין נת"ע לבין החברה בנוגע לאחריות לעיכובים האמורים.

לפי משרד המבקר, ממצאים אלה מלמדים על הצורך בהקמת גוף ממשלתי מתכלל אשר יכריע במחלוקות בין חברות תשתית הפועלות להקמת תשתיות לאומיות. משרד המבקר המליץ למשרד התחבורה לפעולה לקידום הקמת גוף כאמור. ממצאי משרד המבקר הנוגעים לחברה, תחת הנושא "כשלים בתיאום עבודות תשתית בתוואי הפרויקט":

הגם שחלף עשור מאז אישור פרויקט הרכבת הקלה על-ידי הממשלה, הביקורת העלתה כי קשיים בתיאום עבודות תשתית עם החברה וחברות תשתית אחרות, עוברים כחוט השני בפורומים ובדיווחים שונים על התקדמות הפרויקט. נמצא כי תיאומים עם החברה נעשים באופן נקודתי, מבלי שנחתם הסכם שירות כללי בין החברות. משרד המבקר המליץ כי נת"ע והחברה יפעלו להשלמת החתימה על הסכם כאמור, העשוי לסייע לחברה להיערך מוקדם ככל הניתן ולהקצות משאבים למשימות הקשורות לפרויקט מחד גיסא, ומאידך גיסא יסייע לנת"ע לקבל מענה יעיל וצפוי מראש לתכנון, להערכתה ולהקמה של תשתיות החשמל בפרויקט.

כמו כן, לאור החשיבות הרבה של הפרויקט, הומלץ כי החברה, בשיתוף נת"ע, תבחן אם המשאבים שהקצתה החברה לטובת הפרויקט מספיקים לצורך קידומו ואם תהליכי העבודה הקיימים נותנים מענה לצרכי הפרויקט.

עוד הומלץ כי החברות יפעלו בתיאום ביניהן ועם משרדי התחבורה והאוצר כדי לגשר על הפערים ביניהן, ולמצוא דרכים לייעל את ביצוע העבודות ולקבוע את תכולתן ואת עלותן.

דירקטוריון החברה אישר ביום 19 בנובמבר 2022 "תכנית לתיקון ליקויים" שהוכנה על-ידי צוות בראשות המנכ"ל, כמתחייב מכוח חוק מבקר המדינה. במסגרת זו, ציינה החברה, כי מיד עם פרסום הדוח היא החלה לפעול ליישום ההמלצות שניתנו במסגרת. תכנית זו הופצה למשרד מבקר המדינה, לרשות החברות ולאגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, כמתחייב מחוק מבקר המדינה, מחוזר רשות החברות הממשלתיות ומנוהל החברה.

דיווח בנושא דוח מבקר המדינה – "התייעלות בחברת החשמל לישראל בע"מ"

ביום 23 בנובמבר 2022 פורסם דוח מבקר המדינה בנושא "התייעלות בחברת החשמל לישראל בע"מ". הדו"ח עוסק ביישום הרפורמה במשק החשמל בתקופה שנבחנה (חודשים מאי-דצמבר 2021) ובהסתכלות צופה פני עתיד. זאת לצד בחינה של התייעלות החברה בתחומים שונים.

במסגרת דוח הביקורת ציין משרד המבקר כי החברה מיישמת את הצעדים השונים שנקבעו ברפורמה, ובין היתר: החברה עומדת ביעד שנקבע ברפורמה למצבת כוח האדם הקבוע, ואף מעבר לו; בשנים האחרונות חל שיפור משמעותי במצבה הפיננסי של החברה, אשר בא לידי ביטוי, בין היתר, בצמצום החוב, בירידת עלויות החוב ובשיפור במדדים פיננסיים שונים;

החברה עומדת ביעדי הרפורמה לצמצום חלקה במקטע הייצור על-ידי מכירת תחנות כוח לפי לוח הזמנים המתוכנן; חלה ירידה בעלויות השכר בחברה בכמיליארד ₪ בשנה, לעומת תרחיש ללא רפורמה; חלה ירידה בעלויות פיתוח הרשת.

יחד עם זאת, דוח הביקורת כולל מספר קביעות ומסקנות שלעמדתה של החברה אין מביאות לידי ביטוי את מלוא הנתונים שהונחו בפני צוות הביקורת טרם פרסום הדו"ח, וכלולה בו ביקורת שאינה מוצדקת (למשל בכל הנוגע למגמת ההרעה במדד דקות אי האספקה, החריגה מיעד הרפורמה בנוגע למצבת העובדים הארעיים, העלייה בעלויות התפעול של החברה וההרעה במדדי השירות של מוקד 103). זאת, לצד הצנעה של הישגים בעלי משמעות כבירה לחברה ולמשק החשמל בכללותו. עמדתה של החברה בעניינים אלה שולבה במקומות המתאימים לאורך הדוח.

דוח הביקורת וממצאיו נידונו בדירקטוריון החברה בהרחבה ביום 27 באוקטובר 2022 והוכנה על-ידי החברה תכנית לתיקון ליקויים.

דוח ביקורת בנושא מניעת מעילות במשרדי ממשלה ובחברות ממשלתיות

ביום 10 במאי 2022 פורסם דוח מבקר המדינה השנתי בנושא "מניעת מעילות במשרדי ממשלה וחברות ממשלתיות". הדו"ח בחן את הפעילויות המבוצעות למניעת מעילות במשרדי ממשלה ובחברות ממשלתיות, ביניהן החברה, בתחומי סיכון מרכזיים – ניהול סיכונים, מערכות מידע, משאבי אנוש ושכר, רכש ומלאי, גבייה ואמצעי תשלום.

הביקורת כלפי החברה מוצממת ונוגעת לשלושה נושאים בלבד, מתוך עשרות נושאים אשר נבחנו על-ידי משרד מבקר המדינה. הביקורת שהובאה בדו"ח כלפי החברה:

נמצא כי ב-12 חברות ממשלתיות, ביניהן החברה, אין מדיניות ניהול סיכונים מעודכנת. הומלץ כי אותן חברות יגבשו מדיניות לניהול סיכונים, יעדנו אותה מדי שנה ויאשרו אותה עם הגורמים הרלוונטיים בארגון. במסגרת הדו"ח צוין כי החברה מסרה למשרד המבקר שהיא תעדכן את מדיניות ניהול הסיכונים שלה. ואכן, החברה אישרה את מדיניות ניהול הסיכונים במליאת הדירקטוריון בשנים 2021 ו-2022.

נמצא כי ב-4 חברות ממשלתיות שסיווגן תשע ומעלה, ביניהן החברה, מנהל הסיכונים הראשי ממלא גם תפקיד תפעולי בכיר אחר בחברה. על פי משרד המבקר, על חברות בסיווג זה להקפיד שמנהל הסיכונים הראשי לא יעסוק בתפקידים תפעוליים אחרים, העלולים לעלות לכדי ניגוד עניינים בין תפקידיו. בדו"ח הובאה תגובת החברה, לפיה מדובר במינוי שקיבל את אישור הדירקטוריון ורשות החברות, ונבחן מחדש בכל שנה.

נמצא כי ב-4 חברות ממשלתיות, ביניהן החברה, מחסנאי יכול להפיק הזמנת רכש, מצב המגביר את הסיכון למעילה. הומלץ להקפיד על יישום בקרה זה. במסגרת הדו"ח שולבה תגובת החברה, לפיה בחברה קיימת שורה של בקורות מפצות, אשר מפחיתות את הסיכון במצב האמור.

דירקטוריון החברה אישר "תכנית לתיקון ליקויים" שהוכנה על-ידי צוות בראשות המנכ"ל, כמתחייב מכוח חוק מבקר המדינה. תכנית זו הופצה למשרד מבקר המדינה, לרשות החברות ולאגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, כמתחייב מחוק מבקר המדינה, מחוזר רשות החברות הממשלתיות ומנוהל החברה.

דוח מבקר המדינה בנושא הפיקוח והבקרה על החברות הממשלתיות

ביום 15 בינואר 2024 פורסם דוח מבקר המדינה בנושא הפיקוח והבקרה על החברות הממשלתיות, במסגרת דוח א-74 – הדוח הכלכלי, העוסק בנושאים מגוונים הנוגעים לחברות ממשלתיות. בעניינה של החברה, רלוונטית סוגיית תגמול העובדים הבכירים בחברות ממשלתיות, וסוגיית תגמול כלל העובדים בחברה:

1. תגמול העובדים הבכירים בחברות ממשלתיות: לפי הנחיות רשות החברות, תגמול העובדים הבכירים בחברות ממשלתיות נגזר מממוצע הציפויים של ביצועי החברה והעובד. בשנים 2018-2021, נמצא ש-12 חברות ממשלתיות דיווחו על ממוצע ציפויים גבוה באופן חריג. ב-2022, תשע חברות מתוך החברות הללו (בתוכן החברה), קיבלו מכתב מרשות החברות, שקבע שתוכנית התגמול האישי שאושרה בדירקטוריון החברה, כללה יעדים לא מאתגרים. מתוך ההכרה כי ההון האנושי משמעותי להצלחת החברה, הומלץ לרשות החברות להמשיך וליישם את מנגנוני התגמול לעובדים הבכירים, אך מתוך התייחסות לגמול הנוסף כגמול הצטיינות מיוחד. עוד הומלץ לרשות ולדירקטוריון תשע החברות האמורות לבחון את תהליך קביעת היעדים, ולקבוע יעדים מאתגרים לחברה ולעובדים הבכירים.
2. תגמול העובדים בחברה: בשנים 2018-2020 החברה הגדילה משמעותית את כמות העובדים הזכאים לתגמול, לאחר שעברו מחוזים קיבוציים לחוזי בכירים, ובשל הגדרת סגני מנהלי אגפים כזכאים לקבלת תוספת תגמול אישית. נמצא שרוב העובדים קיבלו ציון 100 בעמידה ביעדי החברה וביעדים האישיים. בנוסף, בשנים 2018-2021 נמצא כי החברה לא יישמה את כלל הנחיות רשות החברות וחוזר תגמול הבכירים, באופן ביצוע הערכת עובדים, מתן המענקים, ועוד. הומלץ לדירקטוריון החברה לקבוע

יעדים מאתגרים שיובילו למצוינות, ולוועדת התגמול של הדירקטוריון הומלץ לתכנן וליישם מנגנוני תגמול לעובדים הבכירים, ולראות בתגמול האישי תגמול מיוחד המגלם הצטיינות.

החברה נערכת להכנת "תכנית לתיקון ליקויים" ואישורה על-ידי המנכ"ל והדירקטוריון עד ליום 15 במרס 2024, כמתחייב מכוח חוק מבקר המדינה. תכנית זו תופץ למשרד מבקר המדינה, לרשות החברות ולאגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, כמתחייב מחוק מבקר המדינה, מחוזר רשות החברות הממשלתיות ומנוהל החברה.

דוח מבקר המדינה בנושא השירות לציבור בחברת החשמל לישראל בע"מ

ביום 15 בינואר 2024 פורסם דוח מבקר המדינה בנושא השירות לציבור בחברת החשמל לישראל בע"מ, במסגרת דוח 74א – הדוח הכלכלי, במסגרתו נבחנו היבטים שונים של השירות לציבור בהחברה.

במסגרת הדוח נקבעו ממצאים שונים בנוגע לביצועיה של החברה, ובכללם נמצא כי בשנים 2017-2021 חלה עלייה במספר דקות אי-אספקה ללקוח, שנבעה מריבוי תקלות ומגידול במשך שיקום האספקה; הוצגה עלייה במדד תדירות הפסקות החשמל ובמשך שיקום אספקת החשמל; הוצגו פערים באמינות באספקת החשמל ובמשך שיקום האספקה בין אזורים שונים בארץ; הוצגה עלייה בשיעור התלונות המוגשות לחברה; ועוד.

הומלץ לחברה לבחון את הסיבות לכשלים שהוצגו, לנקוט בצעדים לשיפור ביצועיה ולעמוד ביעדים שקבעה. בנוסף לכך, ביצועים של החברה בחלק מהנושאים שנבדקו צוינו לחיוב: כך, צוין לחיוב השיעור הנמוך של הפרת אמות המידה בנושא דיולוגים יזומים בשנת 2021; וכן צוין לחיוב כי שביעות הרצון הכללית משירות מוקד 103 היא רבה.

החברה העבירה למשרד המבקר את התייחסותה לטיטת הדוח, אשר חלקה במקומות מסוימים, ובכל הכבוד, על ממצאי הדוח. עמדתה החברה הוטמעה לאורך הדוח הסופי, וחלקים ממנה אף התקבלו, וישנם שינויים משמעותיים בדוח הסופי מהטיטה הראשונית שהועברה.

דירקטוריון החברה אישר ביום 8 בפברואר 2024 "תכנית לתיקון ליקויים" שהוכנה על-ידי צוות בראשות המנכ"ל, כמתחייב מכוח חוק מבקר המדינה. תכנית זו הופצה למשרד מבקר המדינה, לרשות החברות ולאגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, כמתחייב מחוק מבקר המדינה, מחוזר רשות החברות הממשלתיות ומנוהל החברה.

דוח מבקר המדינה בנושא מוכנות לרעידת אדמה: תשתיות לאומיות ומבנים – ביקורת מעקב מורחבת

ביום 15 בינואר 2024 פורסם דוח מבקר המדינה בנושא מוכנות לרעידת אדמה: תשתיות לאומיות ומבנים – ביקורת מעקב מורחבת, במסגרת דוח 74א – הדוח הכלכלי. בשנת 2018 פרסם משרד מבקר המדינה את הדוח הקודם בנושא מוכנות המדינה לרעידת אדמה, ודוח זה מהווה ביקורת מעקב בנוגע ליישום מסקנות הדוח הקודם.

בנוגע לחברה נמצא שאף שהחברה מיפתה את ההתקנים והרכיבים ברשת החשמל המחייבים חיזוק נגד רעידת אדמה, גיבשה תכנית מתאימה והקצתה תקציב לחיזוק המתקנים – בפועל חלק משמעותי ממתקנים אלו טרם חוזקו. הומלץ לחברה להמשיך ולחזק את מתקניה על-פי סדרי עדיפות ודרגות סיכון ולעדכן את סטוס החיזוק, כדי שתוכל להציג תמונת מצב עדכנית של פעולות אלה, והיקף המשאבים הנוחצים להשלמתן.

החברה נערכת להכנת "תכנית לתיקון ליקויים" ואישורה על-ידי המנכ"ל והדירקטוריון עד ליום 15 במרס 2024, כמתחייב מכוח חוק מבקר המדינה. תכנית זו תופץ למשרד מבקר המדינה, לרשות החברות ולאגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, כמתחייב מחוק מבקר המדינה, מחוזר רשות החברות הממשלתיות ומנוהל החברה.

דוח מבקר המדינה בנושא פעילות הממשלה לצמצום זיהום האוויר שמקורו בכלי רכב וההיערכות למעבר לרכבים חשמליים

ביום 15 בינואר 2024 פורסם דוח מבקר המדינה בנושא פעילות הממשלה לצמצום זיהום האוויר שמקורו בכלי רכב וההיערכות למעבר לרכבים חשמליים, במסגרת דוח 74א – הדוח הכלכלי. ההתייחסות לחברה בדוח נוגעת להיערכות משק החשמל לקליטת רכבים חשמליים:

1. חלוקת החשמל: הנחת היסוד של החברה בדבר נתח השוק של רכבים חשמליים בשנת 2030 אינה תואמת ליעדי הממשלה, כאשר קבעה תחזית נמוכה יותר מהיעד הממשלתי (אף שהתחזית שקבעה תואמת את זו של חברה נגה ואף גבוהה ממנה במעט). הומלץ לחברה לבחון את צרכיה של מערכת ההולכה והחלוקה בתרחישים שונים, לרבות בתרחיש התואם ליעדי הממשלה, ולעדכן בממצאים את רשות החשמל ואת שר האנרגיה. בנוסף, הומלץ למשרד האנרגיה ולרשות החשמל לוודא כי התחזיות שעורכים בשיתוף חברת נגה והחברה תואמות ליעדי הממשלה, ושיתוכניות פיתוח החלוקה יעמדו באתגרים הצפויים.
2. שעות טעינה של כלי רכב חשמליים וטעינה מנוהלת: עליית כלי הרכב החשמליים במשק תצריך ניהול צריכת החשמל ברמה הארצית (טעינה מנוהלת). טעינה מנוהלת מחייבת מוני חשמל חכמים, כשבישראל, ולעומת שאר מדינות העולם המפותחות, מצויים באחוז נמוך יחסית מסך מוני החשמל. הומלץ למשרד האנרגיה, רשות החשמל והחברה להמשיך ולעקוב אחר יישום מיזם "מנייה חכמה" ולקדמו. עוד הומלץ לרשות החשמל והחברה לקדם את השימוש בתעריפים המבוססים על מחיר החשמל בזמן אמת (תעריף תעו"ז).
3. הספקת החשמל: נכון למועד סיום הביקורת, החברה טרם חיברה לחשמל שלושה מתוך שישה מתחמי טעינה של אוטובוסים חשמליים במקומות שונים בארץ, כשעל-פי תכנית משרד התחבורה הם היו אמורים להיפתח עד סוף שנת 2022. החברה ציינה בתשובה כי בתחילת שנת 2023 העבירה לה מנהלת התחבורה הציבורית במשרד התחבורה תוכנית אסטרטגית שמכילה 670 דרישות לציבור עמדות עד שנת 2030, וכי היא נערכת בהתאם לתוכנית זו. הומלץ למשרד התחבורה לפעול בשיתוף החברה לקידום חיבור זמני של המתקנים, ולחיבור קבוע על פי הוראות רשות החשמל.

החברה נערכת להכנת "תכנית לתיקון ליקויים" ואישורה על-ידי המנכ"ל והדירקטוריון עד ליום 15 במרס 2024, כמתחייב מכוח חוק מבקר המדינה. תכנית זו תופץ למשרד מבקר המדינה, לרשות החברות ולאגף לענייני ביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה, כמתחייב מחוק מבקר המדינה, מחוזר רשות החברות הממשלתיות ומנוהל החברה.

22.5.6 נציב תלונות הציבור

על-פי חוק מבקר המדינה, רשאי נציב תלונות הציבור לברר תלונות נגד החברה בהיותה, כאמור, "גוף מבוקר" כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה. וזאת בשל מעשה או מחדל או פיגור בעשייה הפוגע במישרין במתלונן עצמו, או המונע ממנו במישרין טובת הנאה, או מעשה הפוגע במישרין באדם אחר או המונע ממנו במישרין טובת הנאה והמתלונן קיבל, להנחת דעתו של נציב תלונות הציבור, את הסכמתו של אותו אדם להגיש תלונה בעניינו, או כשהמתלונן הוא חבר הכנסת - אף מעשה הפוגע במישרין בזולת או המונע ממנו במישרין טובת הנאה. ממצאי נציב תלונות הציבור על הברור שעשה והמלצותיו לתיקון ליקויים מועברים לגוף המבוקר. נציבות תלונות הציבור בחברה אחראית לטיפול בתלונות והשגות לקוחות החברה וכן בקשר עם מבקר המדינה בעניין זה.

22.5.7 דיני מכרזים

בהתאם לחוק חובת המכרזים, תשנ"ב-1992, החל על החברה כחברה ממשלתית, החברה לא תתקשר בחוזה לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, או לביצוע עבודה, או לרכישת שירותים, אלא על-פי מכרז פומבי הנותן לכל אדם הזדמנות שווה להשתתף בו. תקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993 ("תקנות חובת המכרזים") קובעות הוראות בדבר הליכי המכרזים ונסיבות בהן יש פטור מעריכת מכרז, וכן חובות והוראות המיוחדות לחברות ממשלתיות וחברות בנות ממשלתיות.

בנוסף לאמור לעיל, חלות על החברה, בין היתר, תקנות חובת המכרזים (העדפת תוצרת הארץ), תשנ"ה-1995, ותקנות חובת המכרזים (חובת שיתוף פעולה תעשייתי), תשס"ז-2007 ("תקנות חובת שיתוף פעולה תעשייתי").

בנוסף לחוק חובת המכרזים והתקנות מכוחו, על החברה חלות הוראות הסכם הרכישות הממשלתיות (GPA) בארגון הסחר העולמי (WTO). חוק חובת המכרזים קובע כי התקנות שנקבעו לפי החוק יחולו ככל שאינן סותרות התחייבות של המדינה באמנה בינלאומית.

22.5.8 חוק הביקורת הפנימית

חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ("חוק הביקורת הפנימית") חל, בין היתר, על גוף ציבורי (כהגדרתו שם) ובכלל זה על חברה ממשלתית. בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, בכל גוף ציבורי תקיים ביקורת פנימית על-ידי מבקר פנימי.

התעדה לתקני מערכת ניהול ביחידות החברה (איכות, איכות סביבה, בטיחות ובריאות בתעסוקה, בטיחות ואיכות במערך התחבורה והתעבורה), הינה וולנטרית ואינה מחייבת על פי דין. במסגרת בקשות היתרי הפליטה לאתרי הייצור, נדרש הארגון מהמשרד להגנת הסביבה להטמיע מערכת ניהול אנרגיה ISO 50001, בנוסף לכך, חלק ממעבדות החברה מוסמכות לתקן ISO/IEC 17025 - כשירות מעבדות בדיקה וכיול. כאשר חלק ממעבדות החברה מחויבות להיות מוסמכות וחלק מהמעבדות מוסמכות לשם הכרה משפטית בתקינות התוצאות המתקבלות מבדיקות ו/או כילים המבוצעים אצל לקוחות החברה.

22.7 **תכנון ובנייה**

הקמת כלל מתקניה של החברה נעשית בהתאם להיתרי בנייה המוצאים מכוח הוראותיו של חוק התכנון והבנייה, או במסגרת הפטורים השונים הקבועים בתקנות שהותקנו מכוחו של חוק התכנון והבנייה. הקמתם של מתקני רשת חשמל עילית כהגדרתה בתקנות התכנון והבנייה (הסדרת הולכה, חלוקה ואספקה של חשמל), התשנ"ח-1998, נעשית בהתאם להרשאות הניתנות מכוח התקנות האמורות ובהתאם לחוק התכנון והבנייה.

במידה שמסתבר לחברה כי עבודות בניה כלשהן, הטענות היתר כאמור, לא בוצעו בעבר בהתאם לדין, החברה פועלת מול הרשויות הרלוונטיות לקבלת היתרים כדן. בהתאם לחוק התכנון והבנייה, עבודה ללא היתר עשויה לחשוף את החברה להליכים פליליים נגדה ונגד מנהליה, כמו גם להוצאת צווי הריסה מנהליים ו/או משפטיים של הבניה הבלתי חוקית.

בהתאם להוראת המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, לשם הקמתם של קווי 400 ק"ו נדרשות תוכניות מתאר ארציות. הכנת תוכניות המתאר, כמו גם ההליכים הפרוצדורליים לאישורן, נעשים בהתאם להוראות חוק התכנון והבנייה.

על-פי חוק התכנון והבניה, בעל זכות במקרקעין רשאי להגיש כנגד הוועדה המקומית שבתחומה חלה תכנית מתאר תביעה לפיצוי בגין ירידת ערך המקרקעין, שלא בדרך של הפקעה, כתוצאה מאישור של התוכנית. בגין תכניות מתאר מסוימות, אשר החברה קידמה והגישה לאישור כיוזמת התכנית, התחייבה החברה לשפות את הוועדות המקומיות שבתחומן חלות תכניות אלה במלוא הסכומים שהוועדות יאלצו לשלם לבעלי המקרקעין שייפגעו, הכל בכפוף ובהתאם לאמור בנוסח כתבי השיפוי.

כנגד חלק מהוועדות המקומיות שבתחומן חלה תכנית מתאר כאמור, הוגשו עררים לוועדות הערר הרלוונטיות, שעניינם ירידת ערך. בהתאם להוראות כתבי השיפוי, צורפה החברה לעררים כמי שעלולה להיפגע מקבלתם (ראה גם ביאור 35 ב5ב בדוחות הכספיים). בכתיב השיפוי שהחברה מסרה או בסעיפי השיפוי שבתוכנית לא מצוינים סכומי הפיצוי אלא מדובר בשיפוי בשיעור 100%, או שיעור אחר מסכום הערר שהוגש כנגד הוועדה המקומית. סך התביעות מפורט בדוחות הכספיים ומתעדכן מעת לעת. לפרטים נוספים בדבר תכנון ובניה, ראה סעיף 7.12.8 וכן ביאור 35ב5ב בדוחות הכספיים.

ביום 2 באוקטובר 2022 הודיעה חברת נגה לחברה כי לפי עמדתה של נגה, נושא החתימה על כתבי שיפוי ביחס לתכניות שבתחום סמכותה לפי רישיונה, המקנה לה סמכות בלעדית לתכנן סטטוטורית את רשת ההולכה, אמור להיות בתחום אחריותה הבלעדי של נגה והיא זו שתחתום על כתבי שיפוי עבור תביעות פיצויים בגין ירידת ערך ובהתאם לכך גם תטפל בתביעות פיצוי כאמור, ככל שתוגשה. למיטב ידיעת החברה, הודעה כאמור נמסרה על ידי נגה לרשות החשמל, אשר אמורה להסדיר העניין ברישיונות שהיא מוציאה, הן לנגה והן לחברה. ביום 11 במאי 2023 הודיעה רשות החשמל לנגה כי לאחר התייעצות עם הצוות המקצועי ברשות, עמדתה היא כי עד להכרעה אחרת כתבי השיפוי לתכניות צריכים להינתן על-ידי חח"י, אך יחד עם זאת, אין בהכרעה כאמור כדי להשליך על עמדתה העקרונית של הרשות בסוגייה.

ביום 21 בספטמבר 2023 התקבל בחברה שימוע של רשות החשמל משיבה 665 מיום 20.9.2023 בנושא "מתן רישיון הולכה לחברת החשמל". בהתאם לנוסח רישיון ההולכה המוצע, אשר צורף לשימוע, חברת החשמל תחתום על כתבי שיפוי לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה לצורך הכנת תכנית מתאר שהוגשה על ידי חברת נגה לקווים או לתחנות מיתוג והשנאה שבבעלות חברת החשמל, בכפוף להוראות רשות החשמל נכון למועד אישור הדוח, טרם פורסם נוסחו הסופי של רישיון ההולכה לחברת החשמל ואולם, ביום 23 בינואר 2024 התקבלה פנייה של נגה כי החברה תחתום על כתב שיפוי לתכנית.

22.8 **רישוי עסקים**

22.8.1 לפי חוק רישוי עסקים, החברה נדרשת לקבל רישיון עסק לכ-146 פריטים טעוני רישוי מאלו המפורטים בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישום), תשע"ג-2013, ובין היתר תחנות כוח, תחנות תדלוק, חדרי אוכל ואתרים ומתקנים נוספים שלה. הפעלת אתרי החברה ללא רישיון עסק מהווה עבירה על חוק רישוי עסקים ועלולה להביא להפסקת פעילות העסק.

22.8.2 למועד הדוח לחברה רישיון לכ-77% מהפריטים האמורים בלבד, כאשר הוכנו או הוגשו בקשות ביחס לכ-23% נוספים מכלל הפריטים. החברה פועלת להסדרת רישיון עסק לפריטים טעוני רישוי עסק באתרי ומתקני החברה, זאת בהתאם לחוק רישוי עסקים, וכן מכוח נוהל חברה פנימי בנושא. הסדרת נושא הרישוי כרוכה בעמידה בדרישות כיבוי אש, בהתאם לתקנים העדכניים ביותר, אשר גובה העלות בגין הסדרתן בשנת 2024 עלול להגיע כדי סכום של כ-22 מיליון שקל חדש בגין כל האתרים (עיקר העבודות בקשר עם כיבוי אש). מעת לעת מתקבלות בחברה התראות בגין פעילות ללא רישוי עסקים ובעבר אף הוגשו כתבי אישום נגד החברה ועובדיה. למועד הדוח לא קיים כתב אישום נגד החברה. התראות בודדות שהתקבלו בחברה חלקן טופלו והוסרו וחלקן האחר מטופל.

22.8.3 למועד הדוח, לכלל יחידות הייצור עצמן במגזר הייצור, יש רישיונות עסק, המתעדכנים או מתחדשים מעת לעת. לעניין נתנים סביבתיים במסגרת רישיונות עסק, ראה סעיפים 7.12, 8.9, ו-9.9.

לפרטים נוספים בדבר רישוי עסקים, ראה סעיפים 7.12.11, 7.12.12, ו-21.3 לעיל.

מכוח סמכותו לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 ("חוק התחרות הכלכלית" או בשמו הקודם, חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988), הכריז הממונה על התחרות (בסעיף זה "הממונה") ביום 5 בינואר 1999 על החברה כבעלת מונופולין בתחומי אספקת חשמל (ייצור חשמל ומכירתו), הולכת חשמל וחלוקתו, ומתן שירותי גיבוי לצרכני החשמל ויצרניו.

יצוין, כי ביום 1 בינואר 2019 תוקן חוק התחרות הכלכלית במסגרת תיקון חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21) (חיזוק האכיפה והקלת נטל האסדרה), התשע"ט-2019 (בסעיף זה – "התיקון לחוק").

עד למועד פרסום דוח זה לא הייתה להכרזתה של החברה כמונופולין השפעה מהותית על פעילותה, רווחיותה או מצבה הפיננסי. חרף האמור, החברה אינה יכולה להעריך מה תהיינה ההשלכות בעתיד להכרזה האמורה על פעילות החברה, רווחיותה ומצבה הכספי, אם כי יתכן ותהיינה לכך השלכות מהותיות בעתיד, וזאת בשים לב בין היתר לרמת הפיקוח הקיימת על החברה מצד רשות התחרות, וכן לכך שבמסגרת התיקון לחוק, תקרת העיצום הכספי שבידי רשות התחרות להטיל על תאגיד שהפר את הוראות החוק עלתה משמעותית ועומדת על סכום של כ- 115 מיליון שקל חדש..

נוסף לאמור לעיל, כפופה החברה להוראות חוק התחרות הכלכלית, לרבות לעניין הסדרים כובלים, מונופול ומיזוגים. החברה מיישמת תכנית אכיפה פנימית בנושא דיני התחרות. תכנית האכיפה נועדה למנוע מראש, ככל שניתן, הפרה של חוק התחרות הכלכלית, באמצעות הטמעה של דיני התחרות בחברה, ולמזער נזקן של הפרות שקרו. הלכה למעשה אושר והופץ נוהל חברה שהינו בתוקף למועד הדוח, אשר נועד לקבוע עקרונות ודרכי פעולה לרבות: אחריות, קביעת הממונה על אכיפה פנימית כסמכות מקצועית עליונה בנושא דיני התחרות, מינוי צוות אכיפה פנימית ארצי וצוותי אכיפה פנימית יחידתיים, נהלים ואישורם, טיפול במקרים של הפרות חוק או חשש להפרה כאמור, שמירת מסמכים, הדרכה, ביקורת פנימית, הגשת דו"ח שנתי למנכ"ל ודיווח לדירקטוריון בנוגע לאכיפה הפנימית בנושא דיני התחרות, עדכונים להנהלה ולעובדים, טיפול בדרישת נתונים ועוד. הנהלה מטיל אחריות על כל סמנכ"ל לקיים את הוראות חוק התחרות הכלכלית והנהלה ביחידות הכפופות לו ישירות וכן מטיל אחריות על כל מנהל אגף / יחידה לקיום הוראות חוק התחרות הכלכלית והנהלה בתחומי אחריותו.

22.10 חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות

ביום 11 בדצמבר 2013 פרסם חוק הריכוזיות. פרק ב' לחוק הריכוזיות עניינו בשקילת שיקולי ריכוזיות כלל משקית ושיקולי תחרותיות ענפית בהקצאת זכויות. במסגרת חוק הריכוזיות, הוקמה "הועדה לצמצום הריכוזיות" ("הועדה") בה חברים הממונה על התחרות (כיו"ר הוועדה), מנכ"ל משרד האוצר או ראש אגף במשרד האוצר הממלא תפקיד של ראש אגף כלכלה (אם שר האוצר מינה אותו כחבר הוועדה) וראש המועצה הלאומית לכלכלה הפועלת לפי החלטת הממשלה או אחד מסגניו (אם ראש הממשלה מינה אותו כחבר הוועדה).

לחוק הריכוזיות עשויה להיות השפעה משמעותית על החברה לאור כך שהוועדה קבעה לאורו כי החברה הינה 'גורם ריכוזי' כהגדרתו בסעיף 3 לחוק הריכוזיות, וזאת הן בשל היותה תאגיד ריאלי משמעותי, על פי ההגדרה המופיעה בסעיף 4 לחוק הריכוזיות והן משום שהיקף הפעילות המצטבר שלה בתחום תשתית חיונית (כהגדרת מונח זה בחוק הריכוזיות) עולה על מחצית מכלל הפעילות באותו תחום.

הגדרת החברה כגורם ריכוזי עשויה להשפיע על החברה כמפורט להלן:

22.10.1 הקצאת זכויות וכן חידוש או הארכה של זכויות הנתונות לחברה - בהתאם להוראות חוק הריכוזיות, על כל גורם המוסמך להקצות זכות, לחדשה או להארכה (זכות משמעה רישיון, חוזה או החזקה בשיעור משמעותי כהגדרתם בחוק), בתחום תשתית חיונית, לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בהקצאת הזכות. המאסדר המקצה את הזכות רשאי שלא להקצות אותה לגורם ריכוזי. אם הוא מבקש להקצותה לגורם ריכוזי או לאפשר לגורם ריכוזי להשתתף בהליך ההקצאה, עליו לקיים תחילה התייעצות עם הוועדה. כמו כן, סימן ג' לפרק ב בחוק הריכוזיות מחייב את המאסדר לשקול שיקולי קידום תחרותיות ענפית בהקצאת זכויות מסוימות. בנוסף, אם הזכות המוקצית תיכלל ברשימה שיפרסם הממונה על התחרות, יהיה עליו להתייעץ עמו טרם ההקצאה. לענין סימן ג' הגדרת "זכות" כוללת בנוסף לאמור לעיל גם רישיון בתחום פעילות שאינו תשתית חיונית אם מספר הפועלים באותו ענף מוגבל מטבעו.

22.10.2 הרחבת פעילות החברה לתחום תשתית חיונית נוסף בהליך לפי חוק החברות הממשלתיות – חוק הריכוזיות מחייב לשקול שיקולי ריכוזיות כלל משקית בקבלת החלטת ממשלה המאפשרת לחברה ממשלתית שהיא גורם ריכוזי לפעול בתחום תשתית חיונית נוסף. לפי חוק הריכוזיות, על רשות החברות הממשלתיות להתייעץ עם הוועדה בטרם תגבש את חוות דעתה לממשלה בעניין זה. בנוסף, לאור היותה של החברה חברה ממשלתית, משפיע חוק הריכוזיות על החברה כמפורט להלן:

22.10.3 הקצאת זכות בתשתית חיונית על ידי החברה - בהתאם להוראות חוק הריכוזיות, ככל שחברה ממשלתית תבקש לבצע התקשרות עם צד שלישי לביצוע הפעילות שהיא תחום מתחומי תשתית חיונית, הרי שיש בכך משום הליך הקצאת זכות על ידי החברה. במצב דברים זה ועדת המרכזים של החברה הממשלתית, כגורם מקצה, מחויבת לשקול שיקולי ריכוזיות כלל משקית בהליך ההקצאה. בהתאם, החברה הממשלתית רשאית שלא להקצות את הזכות לגורם ריכוזי. אם החברה הממשלתית מבקשת להקצות את הזכות לגורם ריכוזי, עליה להתייעץ תחילה עם הוועדה. כמו כן, לפי סימן ג' לפרק ב בחוק הריכוזיות, ועדת המרכזים של החברה תידרש, בנוסף על כל שיקול אחר שעליה לשקול על פי דין לענין ההקצאה, לשקול שיקולי קידום תחרות ענפית בהקצאת זכויות כאמור. כמו כן, אם הזכות המוקצית תיכלל ברשימה שיפרסם הממונה על התחרות, יהיה עליה להתייעץ עמו טרם ההקצאה.

22.10.4 הארכת תוקפה של זכות – לפי סימן ד' לפרק ב בחוק הריכוזיות, דין הארכת תוקפה של זכות כדן הקצאת זכות ויחולו עליה הוראות סימן ב' או סימן ג' לפרק ב לחוק הריכוזיות, לפי העניין, בהתקיים שני אלו: (א) המחזיק בזכות שלגביה מבוקשת הארכת התוקף מחזיק בה תקופה העולה על עשר שנים, בין שנקבעה בהקצאה בודדת ובין שנצברה בכמה הקצאות; ו- (ב) הקצאת הזכות או הארכה קודמת של תוקפה לא נבחנה לפי הוראות פרק ב לחוק הריכוזיות, בעשר השנים שקדמו להארכת התוקף המבוקשת. בעת דיון בהארכת תוקפה של זכות, ועדת המרכזים של החברה תידרש לשקול, בין מכלול השיקולים, את מאפייני ההליך להארכת תוקפה של הזכות הנדונה ונסיונותיו.

הפרטת חברה ממשלתית – בגיבוש החלטה להפרטת חברה ממשלתית (כהגדרתה בסעיף 1 לחוק החברות הממשלתיות), תתייעץ רשות החברות הממשלתיות עם הוועדה בטרם תגבש את חוות דעת או תזכיר מטעמה, לפי סעיף 59ב לחוק החברות הממשלתיות, לעניין האפשרות להקצות זכויות בחברה הממשלתית לגורם ריכוזי ולעניין התנאים לכך וכן לעניין הגדרת שיקולי הריכוזיות כאינטרס חיוני. בנוסף, לפי סימן ג' לפרק ב בחוק הריכוזיות, במסגרת חוות הדעת האמורה תשקול רשות החברות הממשלתיות שיקולים של קידום התחרותיות הענפית. כמו כן, אם הזכות המוקצית תיכלל ברשימה שיפרסם הממונה על התחרות, יהיה עליה להתייעץ עמו טרם ההקצאה.

הסכמים מהותיים

.23

לפרטים בדבר הסכמי ביניים בהם התקשרה החברה עם חברת ("PETL") Palestinian Electricity Transmission Limited בקשר עם חיבור ארבע תחנות משנה (בג'נין, שכם, רמאללה ותרקומיה) לרשת ההולכה של החברה לצורך מכירת חשמל לחברת PETL ומתן שירותים נלווים, ראה ביאור 2ג6 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר הסכם בו התקשרה החברה עם חברת חשמל מזרח ירושלים ("חמ"י"), שנועד להסדיר את חובה של חמ"י לחברה, הכולל את חובות חמ"י בגין חשבונות חשמל שלא שולמו לתקופות המפורטות בהסכם, וכן להביא לידי סיום את כל ההליכים המשפטיים ביניהן ראה ביאור 2ג6 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר עקרונות מתווה השינוי המבני והסכמים שנחתמו במסגרת יישומו ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר הסכמים לאספקת גז טבעי מ"שדה תמר" והסכם לרכישת גז לטווח קצר מ"שדה לויתן" ראה ביאור 35א בדוחות הכספיים.

24. הליכים משפטיים – תביעות תלויות

להלן פירוט ההליכים המשפטיים המהותיים⁴⁶ שהחברה היא צד להם, נכון למועד הדוח:

24.1 תובענות ייצוגיות

למידע בדבר תובענות ייצוגיות, ראה ביאור 35ב בדוחות הכספיים.

24.2 הליכים תלויים ועומדים:

לא קיימים הליכים תלויים ועומדים מהותיים, אשר אינם מפורטים במסגרת ביאור 35 בדוחות הכספיים, בהם החברה היא התובעת בהליך.

למידע נוסף בעניין הליכים תלויים ועומדים כנגד החברה, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

⁴⁶ בסעיף זה נכללו הליכים משפטיים שהינם תובענות ייצוגיות וכן תביעות כספיות בסכום העולה על 100 מיליון שקל חדש.

25.1 כללי

החברה קובעת מה הם הסיכונים הראויים לביטוח, בהתבסס, בין היתר, על מדיניות ניהול סיכונים ועל הסיכונים כפי שזוהו בסקרי סיכונים שביצעה החברה. החברה הינה חברה עתירת רכוש, המקיימת פעילות ענפה בכל רחבי המדינה. החברה רוכשת פוליסות ביטוח, כגון ביטוחי רכוש, חבויות, הקמה, אחריות נושאי משרה, ביטוחי רכב וביטוחים ימיים, אשר אמורים לתת מענה הולם לנזקים אשר עלולים להיגרם לרכושה, לעובדיה ולתביעות של צדדים שלישיים. יש לציין שפוליסות הביטוח מחריגות, בדרך כלל, נזקים שמקורם בטורר ומלחמה, אשר מכוסים באמצעות קרן מיוחדת שמעמידה מדינת ישראל לפיצוי בגין נזקי טורר ומלחמה מכוח חוק מס רכוש וקרן פיצויים.

25.2 הסיכונים העיקריים המבוטחים

הסיכונים העיקריים המבוטחים, הינם: נזק פיזי לרכוש, אובדן הכנסות והוצאות דלק מוגדלות, נזקי טבע, וחבויות כלפי צד שלישי וכלפי העובדים.

החברה רוכשת פוליסות ביטוח בהתאם לקבוע ברישיון החשמל. כמו כן, רוכשת החברה פוליסות ביטוח נוספות במטרה לספק כיסוי נאות ורחב יותר לסיכונים אליהם היא חשופה, בהתאם לנהלי החברה ולהחלטת הגורמים המוסמכים בחברה, לאחר התייעצות עם גורמים מקצועיים בחברה ויועצי ביטוח מחוצה לה. פוליסות הביטוח הנרכשות על-ידי החברה הינן כלהלן:

- (א) פוליסת ביטוח "כל הסיכונים" לכיסוי נזקים לרכוש החברה (למעט רשת החשמל), גבול הכיסוי בפוליסה זו הינו 1 מיליארד דולר. הכיסוי כולל אובדן הכנסות.
- (ב) פוליסת ביטוח חבויות הכוללת כיסוי בגין אחריות כלפי צד שלישי כללי, אחריות המוצר, אחריות מקצועית, אחריות בגין נזקי זיהום תאונתי, אחריות בגין קרינה אלקטרומגנטית, אחריות מעבידים, ואחריות כלפי צד שלישי בגין נזקי סייבר (גוף ורכוש). גבול הכיסוי בפוליסה הינו 100 מיליון דולר.
- (ג) פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה המכסה את אחריותם של נושאי המשרה בחברה. גבול הכיסוי הינו 220 מיליון דולר.
- (ד) ביטוח חבויות צד שלישי ימי ואחריות חוכרים המכסה פעילותה הימית של החברה (כגון: פריקה/ טעינה של דלקים, גרירת אוניות פחם וכד'). גבול האחריות בפוליסה הינו 150 מיליון דולר.
- (ה) ביטוחי חובה וצד ג' לצי כלי הרכב של החברה.
- (ו) ביטוח מטענים בהובלה ימית, אווירית ויבשתית.
- (ז) ביטוחים לכלי שייט של החברה.
- (ח) ביטוחים נוספים, כגון: ביטוח הקמה וביטוח עבודות קבלניות, בהתאם לצרכי החברה.
- להערכת החברה, פוליסות הביטוח שנרכשו כאמור, מספקות כיסוי ביטוחי נאות.

26.1 חזון

26.1.1 כללי

החברה שואפת להמשיך להיות החברה העסקית המובילה בישראל במשק האנרגיה ולשם כך, שואפת להיות ספק החשמל המוביל בישראל, יצרן חשמל יעיל ומתקדם וחברת תשתיות הרשת מהמובילות והמתקדמות בעולם. החברה חותרת לפעול ביעילות, במקצועיות ובהוגנות, בסביבה תחרותית מתפתחת וטכנולוגיה משתנה ומתקדמת, במטרה להבטיח לחברה רווחיות נאותה ואינטנות פיננסית, הנדרשות לצורך אספקת חשמל זמין ואיכותי למשק ולהמשך פיתוח משק החשמל.

בכוונת החברה להמשיך לפתח ולהתאים את פעילותה למבנה ולתנאי השוק המשתנים ולתמורות הכלכליות, החברתיות והטכנולוגיות בארץ ובעולם, לרבות בתחומי אנרגיות מתחדשות, התייעלות אנרגטית, אגירת אנרגיה, רכב חשמלי ו"רשת חכמה" וכן לשאוף לפעילות בשווקים חדשים ובינלאומיים.

לשם כך החברה תפתח ותספק מוצרים ושירותים העונים באופן מיטבי על צרכי לקוחותיה, תספק שירות מעולה, תבטיח איכות ובטיחות ברמה הגבוהה ביותר, תחתור למצוינות ניהולית, לחדשנות טכנולוגית, ליצירתיות וליעילות מירבית, וכל זאת תוך שמירה מירבית על הסביבה וקידום עקרונות הקיימות התאגידית.

מטרותיה העיקריות של החברה, בין היתר, הן:

- לספק מענה מיטבי לצרכי לקוחותיה ולהעניק שירות חדשני, איכותי וזמין ברמת יעילות המותאמת לתנאי השוק.
- לענות על צרכי השוק ולספק השירותים והמוצרים בטיב ובאיכות הנדרשים.
- לפעול בכבוד, ביושרה, בהגינות ובאמינות כלפי לקוחות, עובדים, מתחרים, ספקים, מלווים, בעלי מניות וגורמי ממשל.
- להכיר בעובדיה כנכס מרכזי של החברה, לכבדם ולנהל עמם תקשורת פתוחה, לתמוך בקידומם, ליצור הרגשת גאווה יחידה ושייכות, ולעודד אותם לפעול באמון ושיתוף הדדי, מתוך להט, מחויבות ויצירתיות.
- לגלות מנהיגות ולקחת אחריות על החלטות ופעילויות שמבצעת החברה ועל תוצאותיהן.
- לשמש דוגמה למצוינות בניהול, בתפעול, בחדשנות טכנולוגית, בממשל תקין ובשקיפות הראויה, תוך קידום וטיפוח נורמות וערכים ארגוניים ראויים, ואפס סובלנות לכל סטייה מהם.
- לפעול בנחישות לשמירה על הסביבה, תוך הפקה וחיבור לרשת של אנרגיה נקייה יותר וחתירה לפיתוח בר קיימא.
- להיות קשובים לסביבה האנושית בה החברה פועלת, תוך שיתוף פעולה עם הקהילה וגילוי מעורבות, אכפתיות ואחריות חברתית.

26.1.2 המטרות ישגו, בין היתר, באמצעות:

26.1.2.1 פיתוח

- (א) המשך הקמת 2 יחידות יצור מונעות בגז טבעי בטכנולוגית מחז"מ H, מכירת תחנת כוח אשכול בהתאם למתווה הרפורמה ושמירת כושר הייצור הקיים של החברה בהתאם ליעדי זמינות ואמינות נדרשים.
- (ב) קידום פרויקט הסבה לגז של 6 יחידות הייצור הפחמיות הגדולות וביצוע השקעות אחרות בתחום איכות הסביבה.
- (ג) פיתוח מערכות ההולכה וההשנאה והתאמתן לגידול בצרכי המשק, יעדי משרד האנרגיה לאנרגיות מתחדשות בשנת 2030 וכניסת יצרנים פרטיים חדשים וזאת בסטנדרטים המבטיחים את העברת האנרגיה ברמות האמינות והאיכות הנדרשות.
- (ד) פיתוח מערכת החלוקה כמענה לגידול במספר הצרכנים, לגידול בביקוש של צרכנות קיימת, לקליטת ייצור מבזר בחלוקה, היערכות לרכב חשמלי ופיתוח רשת חכמה תוך ביצוע פריסה מואצת של מונים חכמים, להשגת רמת האמינות ואיכות החשמל הנדרשת ומענה לבעיות בטיחות, תוך מזעור עלויות.
- (ה) פיתוח תחומי עיסוק נוספים, כפוף לכל דין.

26.1.2.2 תפעול

- (א) הטמעת מדיניות תפעול ופיתוח בהתאם לשיקולים סביבתיים ומדיניות איכות הסביבה של החברה.
- (ב) תפעול אופטימלי של אמצעי הייצור, ההולכה, ההשנאה והחלוקה של החברה תוך שמירה על איזון כלכלי בהקצאת משאבים וברמת זמינות ואמינות נאותים.
- (ג) יישום מדיניות תפעול ותחזוקה מיטבית ופרקטיקה הנדסית מקובלת, המבטיחה זמינות מערכות החשמל בזמן ביקושי שיא, וביצוע תחזוקה על בסיס שיקולי כדאיות כלכלית.

26.1.2.3 לקוחות

- (א) פיתוח מוצרים ושירותים חדשים ללקוחות.
- (ב) מתן שירות מיטבי ושוויוני לכלל הלקוחות, בהתייחס לצרכי פלחי השוק השונים.
- (ג) טיפוח הקשר עם לקוחות החברה תוך יישום גישת ניהול קשרי לקוחות.
- (ד) קידום מערכות וכלים דיגיטליים, לשיפור השירות ללקוח, במגוון ערוצים.

- (א) שימור, טיוב וטיפוח המשאב האנושי באמצעות פיתוח מסלולי קידום והכשרה מקצועיים וניהוליים.
- (ב) התאמת תמהיל והיקף כח האדם בחברה לצרכי החברה המשתנים.
- (ג) ניהול נכסי החברה בהתאם למתודולוגית ניהול נכסים ע"ב ניהול סיכונים.
- (ד) ביצוע רכש מושכל של דלקים בהתאם לדרישות התפעול, תוך הקפדה על איכות הדלקים ועלותם, הגנת הסביבה, אמינות אספקת החשמל וגיוון מקורות הדלק.
- (ה) ניהול פיננסי אחראי שיאפשר השגת רווחיות נאותה, שמירה על תזרים מזומנים יציב, גיוס הון למימון צרכי החברה, שמירה על דירוג האשראי של החברה ופעולות לשיפור הדירוג.
- (ו) יישום של השינויים הארגוניים והתייעלות החברה, בהתאם למתווה הרפורמה במשק החשמל.

- (א) עמידה ביעדי השינוי המבני: השלמת מכירת תחנות הכח "אשכול". כמו כן, המשך הקמת שתי יחידות ייצור בטכנולוגיית מחזור משולב (מחז"מ) באתר "אורות רבין" והפעלתן והמשך קידום יישום הסדר הנכסים.
- (ב) מיקוד החברה בליבת העסקים שלה, בדגש על מיקוד ברשת ובתחום השירות ללקוח.
- (ג) שיפור השירות ללקוח בהיבטים המסחריים והטכניים.
- (ד) העמקת השירות במגוון ערוצים דיגיטליים.
- (ה) פיתוח ההון האנושי לאור השינויים בסביבה העיסוקית.
- (ו) פיתוח מנהלים.
- (ז) שיפור, יעול והתאמת תהליכי עבודה תוך הסרת חסמים.
- (ח) המשך עמידה ביעדים הפיננסיים, כפי שהוגדרו ע"י הדירקטוריון.
- (ט) השלמת בדיקות קבלה של יחידה 1 ברוטנברג, לצורך קבלת הכרה ואישור מרשות החשמל להמשך ההסבות ביתר היחידות השלמת ההסבה ביחידה 2, והוצאת יחידה 4 להסבה לקראת הרבעון הרביעי של 2024, בכפוף לעדכון עקרונות מדיניות שר האנרגיה והתשתיות מחודש נובמבר 2019 בדבר סיום עידן הייצור בפחם.
- (י) ביצוע תכנית הפיתוח לרשת ההולכה וההשנאה לשנים 2023 – 2030 אשר אושרה ע"י שר האנרגיה והתשתיות בחודש נובמבר 2023.
- (יא) המשך קידום פרויקטי הפיקוח האסטרטגיים: פרויקט מנח"מ (ADMS) ופרויקט מנ"ה (TMS).
- (יב) ביצוע מואץ של פרויקט מניה חכמה.
- (יג) קידום הקמת מתקני אגירה בתחמ"שים, בהתאם להחלטת רשות החשמל.
- (יד) קידום פרויקט שילוב וחיבור עמדות טעינה לרכב חשמלי ותחבורה חשמלית ציבורית ברשת.
- (טו) קידום היערכות החברה לתחרות במקטע האספקה.
- (טז) המשך היערכות לאירועי קיצון (מזג אויר קיצוני, מצבי חרום לאומיים ואירועי סייבר).
- (יז) קידום רכישת שירותים נוספים במסגרת "מיקור חוץ".
- (יח) בטיחות: מתן דגש לנושא הבטיחות והטמעה של נושא הבטיחות הפרואקטיבית בחברה והמשך קיום הדרכות וסדנאות בטיחות.
- (יט) בטיחות בתעבורה: המשך קיום הדרכות תעבורה, אכיפה מוגברת וביצוע סימולציות נהיגה.
- (כ) המשך קידום מערך החדשנות בחברה, תוך יצירת תרבות ארגונית תומכת של חדשנות.
- (כא) בריאות העובד: עידוד תזונה נכונה, פעילות ספורטיבית וביצוע בדיקות תקופתיות ובדיקות לגילוי מוקדם.
- (כב) סייבר: המשך התמודדות עם איום הסייבר ואבטחת המידע.
- (כג) שיפור תדמית החברה בקרב הציבור תוך חיזוק האמון במחויבות החברה ודרך שיפור השירות, שיפור הקשר עם בעלי עניין משיקים ושיפור חווית הלקוח.
- (כד) קיימות ואיכות סביבה: המשך הידברות שוטפת עם ארגוני הסביבה. נקיטת יוזמה להפיכת החברה לגורם מוביל ושותף בפיתוח תחום האנרגיה המתחדשת ואגירת אנרגיה בישראל.
- (כה) מערכות מידע: שדרוג אסטרטגיית מערכות המידע בחברה בהתאמה לאסטרטגיית החברה, בדגש על נושא השירות.
- (כו) פיתוח עסקי – גיבוש תוכנית לפיתוח עסקי בסביבה טכנולוגית ועסקית משתנה תוך ניהול תשתיות ידע ויכולות קיימות בחברה.
- (כז) קידום תוכנית המורשת של חברת החשמל שעיקרה הקמת מרכז מורשת ומיקוד באתרים הנוגעים למורשת החברה.
- (כח) קידום פרויקט שימור יחידות הייצור 1-4 באתר אורות רבין.
- (כט) המשך קידום הליך בדיקה לשימוש במימן כדלק עתידי ירוק ביחידות הייצור השונות.
- (ל) קיום חדשנות מובילה חוצת חברה במטרה לאפשר לחברה מימוש של יעדיה האסטרטגיים והתמודדות עם השינויים הטכנולוגיים והעסקיים במשק החשמל.
- (לא) עדכון התוכנית האסטרטגית בדגש על שינויים בתחום התחרות ביצור החשמל ובאספקת החשמל ופיתוח רשת החשמל העתידית.

היחידה לפיתוח עסקי פועלת לאיתור ומימוש פעילויות עסקיות בנוסף ובמנותק מפעילות החברה כספק שירות חיוני, בארץ ובחו"ל. מטרת היחידה הן להרחיב את תחומי העיסוק של החברה כדי להביא לניצול מיטבי של ידע מקצועי ומשאבים, לשפר יכולות מקצועיות וכדי להגדיל את הכנסותיה ורווחיה של החברה. פעילות הפיתוח העסקי בישראל ממוקדת במכירת שירותים וניצול מושכל של תשתיות ומשאבים של החברה. בעקבות החלטת הממשלה בנושא הרפורמה, מתקיים הליך פנימי בצד מהלך חיצוני מול הגופים הרגולטוריים הרלבנטיים המיועד לגיבוש אסטרטגיית היזמות המעודכנת של החברה ואשר תתמקד במיצוי נכסים, שירותים (בחו"ל ובארץ) וחדשנות. במקביל לכך, פועלת החברה אל מול גורמי מדינה להטמיע את פעילות הפיתוח העסקי בחברת הפחם אשר במקביל לתפקידה בתחומי רכש הפחם תהווה חברת בת שתעסוק בפיתוח העסקי בעיקר בחו"ל.

למועד הדוח, פועלת היחידה במספר תחומים עיקריים:

מכירת שירותים:

- (א) מכירת ידע, שירותי יעוץ ושירותי הנדסה בארץ ובחו"ל.
- (ב) מכירת שירותי הגנת סייבר למערכות קריטיות בחו"ל ובארץ.
- (ג) שירותים מבוססי נכסים: אנטנות, פריקת דלקים, פריקת מוצרים, ניצול יתרות תשתיות.
- (ד) מסחור של מוצרי הלואי הנוצרים בייצור החשמל - כגון אפר פחם, גבס וכדומה.

מכירת שירותים נלווים:

- (ה) מעבדות מקצועיות, הדרכה, אחסנה, לוגיסטיקה.
- (ו) תחום התקשורת
- לפרטים אודות הקמת חברת התקשורת, ראה ביאור 1ב11 בדוחות הכספיים.
- (ז) פעילות עסקית בתחום החדשנות
- בעקבות החלטת הממשלה מיום 24 במאי 2018 ל"תכנית החדשנות בחברות ממשלתיות", פועלת החברה לממש את הפעילות בתחום החדשנות בהתאם. בתוך כך פועלת החברה להטמעת פונקציות ההקמה או הרכישה של חברות בתחום החדשנות, הכל בכפוף להחלטת הממשלה האמורה ובהתאם לתנאים המפורטים בה.
- (ח) הטמעת פעילות פיתוח עסקי בחברת הפחם
- (ט) הסכם סייבר ג'ים. לפרטים בנושא, ראה ביאור 2ב11 בדוחות הכספיים.

27. תחזית ההשקעות שתידרשנה לביצוע תוכנית הפיתוח של החברה

בהתאם לתכנית הפיננסית לטווח ארוך לשנים 2030 - 2024 אשר אושרה בדירקטוריון בנובמבר 2023, הוצגה תכנית השקעות כדלהלן:
בשנת 2024 יושקעו כ- 7.5 מיליארד שקל חדש ובשנים 2030 - 2025 יושקעו כ- 7 מיליארד שקל חדש כל שנה (בממוצע). הנתונים ללא העמסות חשבונאיות נוספות.

בשנת 2023 הושקע סכום של כ- 6.4 מיליארד שקל חדש (בניכוי מדידות מחדש ופחת) בתכנית הפיתוח של החברה.

ההערכות המפורטות לעיל באשר לתחזית ההשקעות שתידרשנה לביצוע תוכנית הפיתוח של החברה הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוססות על התחזיות וההנחות המתוארות לעיל, אשר קיימות בידי החברה נכון למועד הדוח, וייתכן כי בסיום בניית תחזית השקעות מעודכנת או בשל הוראות שיינתנו לחברה על-ידי השר כספק שירות חיוני בדבר תוכנית הפיתוח שעליה ליישם, תידרש החברה להשקעות בהיקפים שונים מהאמור לעיל. מידע זה כולל תחזיות, הערכות סובייקטיביות, אומדנים ותוכניות אחרות של החברה למועד הדוח בקשר עם הנחות העבודה ששימשו אותה בבניית התחזית ומועדי התממשות אותן הנחות. מידע כאמור מבוסס על נתונים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה הבלעדית של החברה. הגורמים העיקריים, העשויים להשפיע על כך שהמידע הצופה פני עתיד לא יתממש או שיחולו שינויים בלוח הזמנים המשוער לביצוען של תוכנית הפיתוח וההשקעות בגינה, בהתאם למתואר לעיל, הינם, בין היתר: שינוי בשיעור הגידול הצפוי בביקוש לחשמל; אופן יישום השינוי המבני של משק החשמל ושל החברה (ראה ביאור 1 ה בדוחות הכספיים וסעיף 1.3); זמינות גז טבעי לשימוש במערכת הייצור; קשיים בקבלת רישוי ו/או שינויי רגולציה בתחום איכות הסביבה והרישוי; שינויים ביחס לתכנית הפיתוח, העדר כיסוי תעריפי מתאים (ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים) ויכולת החברה לגייס את המימון הנדרש לביצוע תוכנית הפיתוח.

לפרטים בדבר תביעה שהגישה החברה כנגד נושאי המשרה ועובדי החברה אשר הורשעו בלקיחת שוחד מחברת Siemens AG וסימנס ישראל בע"מ, ראה ביאור 135ב1 בדוחות הכספיים.

29. דיון בגורמי סיכון

סיכונים מהווים חלק בלתי נפרד מהסביבה העסקית ומתהליכי העבודה והניהול בחברה ומושפעים מגורמים חיצוניים ופנימיים כאחד. סיכוני החברה נחלקים לסיכונים אסטרטגיים, סיכונים תפעוליים, סיכונים פיננסיים וסיכוני ציות ורגולציה. החברה פועלת בהתאם לחוזר רשות החברות הממשלתיות 1-13-2020 בנושא ניהול סיכונים תאגידי בחברות ממשלתיות וחברות בת ממשלתיות שפורסם ביום 8 בינואר 2020.

ביום 14 במרס 2024 אושר במליאת הדירקטוריון סקר סיכונים כולל, וזאת בהתאם להנחיות חוזר רשות החברות.

להלן פעולות עיקריות בהן נוקטת החברה:

- דיווחים שוטפים להנהלה ולוועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובנוסף דיווחים שנתיים למליאת הדירקטוריון.
- פיקוח על כלל הנושאים הנוגעים לניהול הסיכונים בחברה באמצעות ועדה לניהול סיכונים בראשותו של מנהל הסיכונים הראשי.
- ביצוע סקרי סיכונים תקופתיים.
- זיהוי סיכונים חדשים בהתאם ליעדים ובחינת ההשלכות שלהם על החברה, לרבות קביעת מדיניות לגבי הטיפול בהם.
- קביעת התיאבון לסיכון של החברה אשר מאפשר התנהלות עסקית ראויה לצורך השגת יעדי החברה.
- הכנת תכניות עבודה להפחתת רמת הסיכונים ו/או הטמעת בקורות / פעולות מניעה והטמעתן בפעילות החברה.
- שימוש במערכת מידע ממוחשבת לניהול סיכונים.
- הבטחת המשכיות עסקית עבור תהליכים קריטיים במקרה של שיבושים כמו מצבים של שעת חירום ו/או אירוע חירום.

יעדי המדיניות לניהול סיכונים הינם, בין היתר:

- (א) הפחתת הסיכונים לצורך השגת יעדי החברה בתחומים תפעוליים, פיננסיים, אסטרטגיים ועוד ומזעור הפסדים הנובעים מאירועי כשל להם חשופה החברה והכל תוך עמידה במגבלות התאבון לסיכון של החברה.
- (ב) זיהוי מוקדם, ככל הניתן, של הסיכונים העלולים להשפיע על יעדי החברה על ידי מיפוי הקשר בין יעדי החברה/החטיבות לבין הסיכונים העלולים לפגוע בהם תוך יישום תכניות עבודה להפחתתם.
- (ג) יישום תרבות ניהולית אפקטיבית לניהול סיכונים לצורך הגברת המודעות לניהול סיכונים בתהליכי קבלת החלטות, לרבות שיפור תהליכי מעקב ובקרה על הפחתת הסיכונים.

בטבלה להלן מוצגים גורמי הסיכון של החברה, אשר דורגו, בהתאם להערכת החברה, על-פי מידת ההשפעה העשויה להיות להם על פעילות החברה ולפי סבירות התרחשותם:

סיווג גורם הסיכון	דירוג			
	נמוך	בינוני	גבוה	
	השפעה קלה על החברה	השפעה מתונה על החברה	השפעה משמעותית על החברה	
סיכונים מאקרו				
סיכונים תפעוליים			X	(1) מצב מדיני, גיאופוליטי וכלכלי ומצב ביטחוני
סיכונים תפעוליים		X		(2) אסונות טבע וניהול אירועי חירום
סיכונים תפעוליים			X	(3) שינויי אקלים – אירועי מזג אוויר קיצוני
סיכונים תפעוליים			X	(4) התפוצצות ואש
סיכונים תפעוליים			X	(5) אבטחת מידע וסייבר
סיכונים תפעוליים		X		(6) זמינות מערכות תקשוב
סיכונים ענפיים				
סיכונים פיננסיים		X		(1) קביעת תעריף החשמל
סיכונים תפעוליים			X	(2) דלקים
סיכונים תפעוליים			X	(3) איכות הסביבה
סיכונים תפעוליים		X		(4) רכש והתקשרויות
סיכונים תפעוליים			X	(5) בטיחות בעבודה וגרות תעסוקתית
סיכונים תפעוליים		X		(6) מערך התעבורה
סיכונים תפעוליים			X	(7) ניהול פרויקטים
סיכונים ייחודיים לחברה				
סיכונים פיננסיים		X		(1) ניהול פיננסי – שוק, גיוס ונזילות
סיכונים פיננסיים	X			(2) חשבונאות, מיסוי וספקים
סיכונים אסטרטגיים			X	(3) תחרות
סיכונים אסטרטגיים	X			(4) יישום השינוי המבני
סיכונים ציות ורגולציה		X		(5) משפטי ורגולציה בהתהוות
סיכונים תפעוליים			X	(6) ניהול מערך הלקוחות והגבייה
סיכונים תפעוליים			X	(7) ניהול מערך הייצור וכשלים טכניים
סיכונים תפעוליים			X	(8) ניהול רשת החשמל
סיכונים ציות ורגולציה		X		(9) מעילות והונאות, שוחד ושחיתות
סיכונים אסטרטגיים		X		(10) ניהול תקשורת
סיכונים תפעוליים	X			(11) הון אנושי ויישום השינוי הארגוני

מצב מדיני, גיאופוליטי וכלכלי

המצב המדיני, הגיאופוליטי והכלכלי במדינת ישראל ובסביבתה, משפיע באופן ישיר על החברה אשר כל או כמעט כל נכסיה ופעילותה מצויים במדינת ישראל. התעוררותן של פעולות איבה גדולות במזרח התיכון נגד ישראל, אי יציבות במצב המדיני והפוליטי בישראל או במדינות הסמוכות לה, או הרעה ביחסי המסחר הבינלאומי של ישראל עלולות לפגוע באופן מהותי בפעילות החברה. לפרטים בדבר סיכוני ניהול פיננסי ראה סעיף 29.3.1.

לפרטים בדבר המצב הביטחוני, הגיאופוליטי והכלכלי בישראל וסביבתה ראה סעיף 6.2.

מצב ביטחוני

אירועים ביטחוניים עלולים לפגוע בפעילות החברה בכל אחד ממגזריה, לרבות במתקני הייצור, ההולכה, המיתוג ההשנאה וחלוקת החשמל, ומערכי הובלת הדלק ואחסונו. פגיעה במתקני החברה תפגע בכושר הייצור שלה ועלולה לפגוע ביכולתה לספק חשמל רציף, אמין ואיכותי לכלל לקוחותיה. להערכת גורמי חירום במדינה ולהערכת החברה, חלק מהמתקנים עלולים להוות יעד להתקפות טרור או אירועים ביטחוניים אחרים.

החברה בתיאום מול רשות הכוח (רשות ייעודית של משרד האנרגיה, האחראית על רציפות תפקודית של משק החשמל באירועי חירום, הנמצאת תחת אחריות חברת נגה) ומנהל ענייני החשמל במשרד האנרגיה, מקיימת דיונים שמטרתם קבלת החלטות בכל הקשור לשעת חירום. בנוסף, החברה מבצעת שורה של פעולות לטיפול באיומים השונים וביניהן, פנייה לראשי גורמי החירום במדינה למתן הגנות על מתקני החברה הרגישים, קידום הטיפול בנושאי חילוץ והצלה בחברה, ביצוע תרגילים פנימיים ומשותפים עם גורמי חוץ לשיפור המוכנות, תיאום היערכות לחירום עם משטרת ישראל, פיקוד העורף ועוד.

בשל השירותים החיוניים שמספקת החברה למדינת ישראל ולתושביה, החברה עלולה להיות בסיכון ולהוות מוקד לפעולות איבה שיכונו למתקניה, לרבות פעולות סייבר. החברה מקפידה לבצע שמירה נרחבת על מתקניה ומקבלת הנחיות מגורמים מורשים בנושאים ביטחוניים שונים, לרבות רשות חירום לאומית (רח"ל), משרד הביטחון, המשטרה, פיקוד העורף ואחרים. אשר לייצור החשמל, החברה ביצעה הערכה לאיום זה ונוקטת צעדי מנע הנוגעים לעובדים במתקניה. אין ביכולת החברה לצפות בוודאות אם התקפות מסוג זה על מתקניה יתרחשו בעתיד ואם לאו, או אם מתקניה ייפגעו בעת מלחמה ומה תהיה ההשפעה של פגיעה כאמור ככל שתהיה.

למלחמת חרבות ברזל השפעות על פעילותה של החברה ועסקיה. בכלל כן, במסגרת המלחמה החברה ספגה אבדות בנפש וכן פגיעות באתרי יצור מסוימים כתוצאה מרסיסי יירוטים.

החברה פועלת, יחד עם משרד האנרגיה, רשות החשמל, משרד הביטחון, פיקוד העורף ורח"ל, לשיפור המיגון בנקודות קריטיות במשק החשמל, ובנוסף פועלת בשיתוף פעולה עם משרד האנרגיה, מערך ההגנה האווירית, משרד הביטחון ורח"ל, לבניית יכולת הגנה אקטיבית באתרי החברה הקריטיים.

לפרטים נוספים בדבר השפעותיה של מלחמת "חרבות ברזל" על החברה ראו ביאור 3ח1 בדוחות הכספיים.

בנוסף, החברה שומרת על כשירות מערך החילוץ וההצלה העצמאי, כולל רכש ציוד מתאים וביצוע הכשרות רלוונטיות ושומרת על קשר ושיתוף פעולה עם מגיבים ראשונים (כבאות והצלה, מד"א, משטרת ישראל) לטובת שיפור יכולות המענה הראשוני לאירועי מלחמה.

פוליטות הביטוח הנרכשות על-ידי החברה מחריגות בדרך כלל נזקים שמקורם בטרור ומלחמה, אשר מכוסים באמצעות קרן מיוחדת שמעמידה מדינת ישראל לפיצוי בגין נזקי טרור ומלחמה מכוח חוק מס רכוש וקרן פיצויים. אם ייקבע בעתיד כי החברה לא זכאית לתשלום מכוח חוק מס רכוש בכל הנוגע לתשלום נזקי מלחמה, או שסכומי הפיצוי שייקבעו לחברה יהיו נמוכים מאלה להם זכאית החברה כיום על-פי הוראות הדין, עלולה להיות לכך השפעה לרעה על תוצאות החברה.

29.1.2 אסונות טבע וניהול אירועי חירום

החברה ומתקניה חשופים לפגעי טבע, כגון שיטפונות והצפות, צונאמי, רעידת אדמה חמורה באזור (אשר עשויים אף להביא להתממשות של אסונות נוספים כגון התפוצצות, אש וסיכונים בטיחות וביטחון נוספים) העלולים לפגוע במתקני החברה ובעסקיה.

בחברה פועלת ועדת היגוי בראשות סמנכ"ל חטיבת תפעול ולוגיסטיקה בנושא רעידות אדמה וצונאמי (בסעיף זה – "ועדת ההיגוי"), אשר בכפוף לה פועלות שלוש ועדות משנה אשר עוסקות בתכנון וביצוע היערכות החברה לאירועים אלו במטרה לצמצם ולמזער את הנזק לחיי אדם ומתקנים כתוצאה מאירוע רעידת אדמה ולאפשר צמצום במשך זמן השיקום לאחר האירוע.

ועדת ההיגוי קבעה תוכנית עבודה רב שנתית להתמודדות עם רעידות אדמה וצונאמי, הכוללת ביצוע סקרים סיסמיים בחלק מאתרי החברה וניתוח תרחישים שונים שבעזרתם מזהות נקודות תורפה העלולות להיפגע. על סמך ניתוח תרחישים אלה, מועברות המלצות לביצוע חיזוקים ועיגונים של מבנים מנהליים (מרחבי עובדים) ורכיבים שונים של מערכת החשמל, כאשר יישומן נכלל בתכניות העבודה של ועדות המשנה השונות. בנוסף הדירקטוריון מינה ועדת משנה לליוי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום, אשר עוסקת בפעילות זו. החברה מדווחת על פעילותה בנושא לוועדה הלאומית להיערכות לרעידות אדמה ולרשות הכוח.

החברה מבצעת כל שנה שני תרגילי מוכנות ארציים, לקיץ ולחורף (תרגיל היערכות לקיץ בוצע בחודש מאי 2023 ותרגיל היערכות לחורף שתוכנן להתבצע בחודש אוקטובר 2023 נדחה עקב המלחמה). בנוסף, לקראת תרגילים אלה נבדקות כלל מערכות המידע והשליטה התומכות של החברה ונבחנת מוכנות מטות ההפעלה החטיבתיים והאגפיים לאירועי מזג אוויר אופייניים לעונה הרלוונטית ולאירועי חירום נוספים. התרגילים נותנים מענה לשיפור היערכות לרבות לצורך רציפות תפקודית של תהליכים קריטיים כנדרש בניהול סיכונים. הפקת לקחים מסודרת מבוצעת לאחר כל אחד מהתרגילים ומתבצע מעקב אחר יישום המסקנות. בנוסף משתלבת

החברה גם בתרגילים לאומיים, תרגילים מטכ"ליים ותרגילים של משרד האנרגיה, רשות הכוח ומשרדי ממשלה וגופי תשתית שונים. החברה פועלת, יחד עם רשות הכוח בחירום ומשרד האנרגיה לעדכן את תרחישי היערכות בנושא מלחמה ורעידת אדמה. עם ביצוע העדכונים החברה בונה תוכניות מענה, מזהה פערים ופועלת מול הגופים הרלוונטיים לסגירתם בנוסף, מערכות השליטה והבקרה בחברה עוברות שידורים ועדכונים לשיפור יכולת הרכבת תמונת מצב. במסגרת זו, פותחה מערכת לניהול אירועים, ביצוע הערכות מצב והרכבת תמונות מצב, הוקם מטה הפעלה ראשי וחלופי עבור המנכ"ל והוקמו מסות חירום עבור הסמנכ"לים. החברה מעדכנת נהלים רלוונטיים לחירום ופועלת עם גורמים נוספים במשק החשמל כגון רשות הכוח ומשרד האנרגיה בהגדרת נהלים משותפים. החברה אוספת ומעדכנת נתונים לגבי מפעלים חיוניים ברמה הלאומית והמפעלים החיוניים בחברה בהתאם למבנה הארגוני החדש ומתבצעות ביקורות במפעלים החיוניים של רשות הכוח. בנוסף, החברה שומרת על כשירות מערך החילוץ וההצלה העצמאי, כולל רכש ציוד מתאים וביצוע הכשרות רלוונטיות ושומרת על קשר ושיתוף פעולה עם מגיבים ראשוניים (כבאות והצלה, מד"א, משטרת ישראל) לטובת שיפור יכולות המענה הראשוני לאירועי חירום ואסונות טבע.

על רקע החלטת ועדת השרים לענייני בטחון מיום 5 ביוני 2016 להגדלת מלאי הסולר לשעת חירום של משק החשמל ובהתאם להנחיות משרד האנרגיה, רכשה החברה, במספר פעימות, דלקים ומלאי חירום. לפרטים נוספים ראה ביאור 3n1 בדוחות הכספיים.

יצוין כי ביטוח "כל הסיכונים" לרכוש החברה מכסה את הסיכון הכרוך באסונות טבע, למעט ביחס לרשת החשמל ובכפוף להשתתפות העצמית הנקובה בפוליסת הביטוח של החברה.

29.1.3 שינוי אקלים – אירועי מזג אוויר קיצוני

שינוי אקלים, הבאים לידי ביטוי במזג אוויר חריג או קיצוני במיוחד, עלולים לפגוע במתקני החברה ובעסקיה.

החברה נערכת להמשך רציפות תפקודית במהלך אירועי מזג אוויר קיצוני. חטיבות החברה מבצעות פעולות היערכות ובכללן: היערכות לשיא ביקוש גבוה מהצפי לפי התחזית, תחזוקת יחידות תחמ"ש, קווי הולכה וחלוקה בהתאם לתוכנית העבודה, גיזום צמחייה וחישוב, ריענון נהלים חטיבתיים בנושא הפעלת מסות במצב חירום ובדיקות מוכנות להפעלתם. בנוסף, בשלהי שנת 2021 הוקמה בחברה וועדת היגוי עליונה בראשות המנכ"ל להיערכות החברה לאירועי מזג אוויר קיצוני הנובעים ממשבר האקלים והתחממות הגלובלית. הוועדה עידכנה את תרחישי הייחוס לתופעות האקלימיות השונות והגדירה את הסיכונים הנובעים משינויי האקלים וביניהם משקעים קיצוניים, שלג משמעותי, רוחות קיצוניות, שיטפונות והצפות, סופות חול או אבק קיצוניות, מפולות בוץ, סופות ברקים קיצוניות וגלי חום או קור. תוכנית ההיערכות אשר מגבשת החברה מבוססת על תרחישי הייחוס האמורים אותם מנתחת החברה.

החברה משתפת פעולה עם גופים מקצועיים בנושא חיזוי תופעות מזג אוויר ועם גופי רגולציה בתחום החירום, על מנת לצפות את שכיחות וחומרת האירועים הללו בעתיד.

החברה מבצעת כל שנה שני תרגילי מוכנות ארציים, לקיץ ולחורף (תרגיל היערכות לקיץ בוצע בחודש מאי 2023 ותרגיל היערכות לחורף שתוכנן להתבצע בחודש אוקטובר 2023 נדחה עקב המלחמה. בנוסף, לקראת תרגילים אלה נבדקות כלל מערכות המידע והשליטה התומכות של החברה ונבחנת מוכנות מסות ההפעלה החטיבתיים והאגפיים לאירועי מזג אוויר אופייניים לעונה הרלוונטית ולאירועי חירום נוספים. התרגילים נותנים מענה לשיפור היערכות לרבות לצורך רציפות תפקודית של תהליכים קריטיים כנדרש בניהול סיכונים. הפקת לקחים מסודרת מבוצעת לאחר כל אחד מהתרגילים ומתבצע מעקב אחר יישום המסקנות. בנוסף משתלבת החברה גם בתרגילים לאומיים, תרגילים מטכ"ליים ותרגילים של משרד האנרגיה, רשות הכוח ומשרדי ממשלה וגופי תשתית שונים.

29.1.4 התפוצצות ואש

מתקני החברה לרבות תחנות הכוח, תחמ"שים (כולל תחנות משנה תת קרקעיות במקומות בהם ריכוז אזרחים רבים), בתי מלאכה, מחסנים וכד' חשופים לסיכונים התפוצצות ואש מסוגים שונים, בשל הימצאות דלקים, חומרים מסוכנים, מטעני-אש (ריכוז חומרים דליקים), טמפרטורות ולחצים גבוהים, מתקני חשמל ובקרה רבים, מוכנות סובבות שגורמות לחיכוך, פגעי מזג אוויר, פעולות מלחמה מסוימות וכן בשל עבודות תחזוקה באש גלויה.

התרחשותה של שריפה בתחנת כוח עלולה להביא לנזקים ישירים לציוד, נזקים כתוצאה מהפסקת פעילותן של יחידות ייצור וכן לגרום לנזקים עקיפים כתוצאה מהפעלת התחנות האחרות בדלקים חלופיים יקרים יותר ומזהמים יותר. אירועי שריפה כרוכים בניקוי, תיקון, החלפת מיתקנים, פינוי פסולת וכדומה. בנוסף, שריפות עלולות להוות איום בטיחותי לעובדים במתקני החברה.

בהתייחס לתחנות כוח המופעלות בגז טבעי, בהן סיכונים התפוצצות ואש מושפעים, בין היתר, מסיכונים הגז הטבעי, החברה הקפידה לבנות מתקני גז טבעי לפי דרישות התקנים ומבצעת עבודות תחזוקה או עבודות אחרות בקרבת מתקני גז לפי דרישות תחיקתיות של מדינת ישראל ונמצאת בפיקוח רשות הגז. החברה קיבלה היתר הזרמה לגז טבעי בהתאם לתקינה לכלל אתרי הייצור.

החברה מפעילה מערך להתמודדות עם סיכונים אש, הכולל מערכות גילוי דליפות גז טבעי וכן מערכות גילוי וכיבוי אש מתוחכמות אשר תוכננו והותקנו בהתאם לדרישות תקנים ישראליים ובינלאומיים מחמירים. מערך הכבאות וההצלה במתקני הייצור של חברת החשמל פועל בהתאם לעקרונות אשר נקבעו בהנהלת החברה בשיתוף מלא עם הנחיות רשות הכבאות וההצלה הארצית שמהווה את הרגולטור המקצועי וכולל כבאים ראשיים הממונים על לוחמי-אש (כבאים) שעברו הכשרה ייעודית לטיפול בסיכונים המיוחדים לפעילות החברה ומצוידים ברכבי כיבוי ו/או טרקטורונים למתן מענה מידי לסיכול שריפות. בנוסף הקימה החברה מתקן אימונים מקצועי לתרגול מיומנות לוחמי האש וצוותי החירום הפועלים בחברה. מחלקת כיבוי והצלה ארצי ממונה על תחום ביקורות רשות הכבאות לקבלת היתרים והיא מבצעת בקרה על פעילותם של קבלני תחזוקה אשר נותנים שירות לציוד ומערכות קבועות בשימוש החברה, ניטור לחץ מים ומתן יעוץ ושירות מקצועי לכלל חטיבות החברה בתחום הכיבוי, לרבות עריכת דוחות שריפה ותחזוקה לכלל תחום הכיבוי בחברה. מערך כבאות וצוותי חירום אתריים, עורכים תרגילים משותפים עם שירותי הכבאות על מנת לבחון את שיתוף הפעולה ולתרגל את היכולות המבצעיות הנדרשות לכיבוי שריפות גדולות, וכן מעבירים הדרכות בהיקף נרחב לעובדי החברה, על מנת להעלות את מודעותם לסיכונים אש ולתת להם כלים להתמודדות עם שריפות. בנוסף, החברה פועלת למניעת שריפות עצים בודדים, יערות, חורשות בקרבת קווים ומתקני חשמל אסטרטגיים באמצעות גיזום וביקורת חזותית של התקרבות עצים לקווי חשמל תוך הקפדה על שמירת מרחקי הגיזום הנדרשים. במסגרת מוכנות תחנות הכח לקיץ מבוצע סקר גיזום של צמחייה שעלולה להוות סיכון לאש. מעבר לכל

האמור לעיל, בסקרי סיכונים המבוצעים על-ידי מהנדסי חברות הביטוח ומהנדסי ברוקרים לביטוח במסגרת ביטוח "כל הסיכונים" לרכוש החברה, מוערכים, בין היתר, סיכוני אש במתקני החברה ומתקבלות המלצות לצמצום או ביטולם. ביטוח "כל הסיכונים" לרכוש החברה מכסה נזקי שריפה ישירים ועקיפים בכפוף להשתתפות עצמית הנקובה בפוליסת הביטוח.

29.1.5 אבטחת מידע וסייבר

החברה הינה חברת תשתית לאומית אסטרטגית המייצרת, מוליכה, מחלקת ומספקת חשמל במדינת ישראל. תהליכים עסקיים בשרשרת החשמל תלויים בתשתיות תקשוב מורכבות, ולפיכך מתקפת סייבר עלולה לפגוע בתהליך שרשרת החשמל במדינה. פריצה לתשתיות התקשוב עלולה לגרום לפגיעה בתהליכים עסקיים פיננסיים, בתהליכים תפעוליים, דליפת מידע רגיש או פגיעה בתדמית החברה.

יצוין, כי בשנים האחרונות קיימת עליה הדרגתית ברמת האיום האמור, בכמות האירועים בפועל ובחומרתם, בארץ ובעולם. תחום הסייבר מנוהל על פי מתודולוגיה של ניהול סיכונים, תוך מיפוי התהליכים העסקיים והתהליכים התפעוליים המרכזיים, מיפוי הנכסים המרכזיים בחברה ובדיקת פוטנציאל הנזק של איומי סייבר בתהליכים אלו.

יצוין כי החברה מונחת בתחום הסייבר על ידי רגולטור – מערך הסייבר הלאומי ("מס"ל"). החברה מעדכנת את מס"ל ומתואמת עמו (בשגרה ובחרום), עומדת בדרישות מס"ל, מוסמכת על ידו ברמה הגבוהה ביותר ומיישמת את הנחיותיו.

החברה פועלת למניעת כשלים במערכות התפעוליות, התקשוב והמידע, בין היתר, באמצעות מנגנוני בקרה, מניעה, הגנה, גיבוי ואבטחה. החברה פועלת לשיפור והעלאת רמת ההגנה בפני איומי סייבר במספר מישורים, וביניהם הפעלת מרכז סייבר ארצי לניטור וטיפול באירוע סייבר ברשתות החברה, ניטור מקומי במתקנים קריטיים כגון תחנות כוח, העלאת רמת הגנת הסייבר של הרשתות הקריטיות וכן קישורים מאובטחים בין הרשתות והאתרים השונים. הפעילות נעשית תוך גיבוש ארכיטקטורות מאובטחות, בחינה והטמעה של כלים מתקדמים. החברה מבצעת פעולות הסברה שוטפות לצורך העלאת המודעות לנושא בקרב עובדי החברה ומקיימת מערך הדרכה מקיף למגוון גורמים להעשרתם בנושא. כמו כן, החברה מבצעת תרגילים ביחידות/אגפים/חטיבות ותרגיל סייבר ברמת חברה והנהלה לבדיקת חוסנה של החברה והעלאת מודעות העובדים לנושא. בנוסף כחלק מהיערכות החברה להתמודדות עם אירועי אבטחת מידע וסייבר החברה הקימה צוותי תגובה לצורך טיפול באירוע סייבר או חשד לאירוע סייבר. כמו כן, לחברה נהלים פנימיים בתחום הסייבר והיא פועלת לפיהם.

מנכ"ל החברה עומד בראש ועדת היגוי עליונה להגנת הסייבר בחברה ומעודכן אחת לשנה ע"י פורום סמנכ"לים בסטאטוס חוסנה של החברה, כאשר סמנכ"ל תקשוב מוביל מקצועית את כל פעילות אבטחת המידע והסייבר בחברה, בכפיפות אליו פועלת מנהלת הסייבר של החברה בה חברים בעלי התפקידים המרכזיים בתחום זה מכל יחידות החברה. החברה מתנהלת על פי מדיניות בנושא הגנת סייבר ואבטחת מידע, לפי תכנית עבודה אשר מאושרת ע"י סמנכ"ל התקשוב וממונה תשתיות מידע קריטיות ומיושמת ע"י מנהל מגזר הסייבר (CISO אירגוני) הכפוף לסמנכ"ל תקשוב וחברי מנהלת הסייבר. במידת הצורך, החברה מסתייעת במומחים חיצוניים מעת לעת. כמו כן, מתקיימים דיונים עיתיים בנושא הסייבר בדירקטוריון וועדותיו.

לאור האמור לעיל ולמועד פרסום הדוח, להערכת החברה, החברה מנהלת בצורה אפקטיבית את הסיכון, לרבות זיהוי הסיכון והערכתו, ניתוח גורמי הסיכון, בקרה וניטור שוטפים.

29.1.6 זמינות מערכות תקשוב

מערכות התקשוב בחברה תומכות, בין השאר, בתהליכים העסקיים המרכזיים לרבות מערכות מידע התומכות בפעילות הניהולית של ייצור ואספקת חשמל, תהליכים פיננסיים, לוגיסטיים, אחזקה, שירות ללקוחות, ביצוע פרויקטים, משאבי אנוש ועוד. חוסר זמינות של מערכות המידע והתקשורת ו/או ריבוי תקלות, עלולים להוביל לשיבושים בפעילות העסקית של החברה ולהוביל לנזק כספי, תפעולי ותדמיתי. סיכונים עיקריים הנכללים במסגרת זו קשורים למצבי חוסר זמינות של רשת המחשוב או של המערכות הקריטיות.

במסגרת ההתמודדות עם סיכונים אלה מתבצעים, בין השאר, תכנון והקמת רכיבים בעלי זמינות גבוהה, גיבויים, קיום מערכות UPS וגנרטור חירום, ניהול מערך הגנה רחב המאפשר ניטור והגנה אקטיביים לסביבות המחשוב בחברה. כמו כן, החברה מנהלת שני מרכזי מחשבים (Data Centers) תוך גיבוי הדדי ביניהם, כולל קביעת דרכי זמני התאוששות ממצבי חירום בתחום. מבוצעים בצורה מחזורית תרגילי התאוששות מאסון ובדיקות תקינות למנגנוני הגיבוי ההדדיים ברמות שונות. בנוסף לכל אלו, השימוש בטכנולוגיית ענן בחברה הולך וגובר. סביבות אלו מגובות ופועלות ברמת שרירות גבוהה על פי תקנים מחמירים ומאפשרת עבודה מלאה במערכות בהתאם להנחיות גוף הסייבר בחברה. חטיבת התקשוב, מנהלת תכניות אב למחשוב מבצעת רענונים ושומרת על התעדכנות טכנולוגית.

ציוד התקשוב והמערכות הממוחשבות של החברה מבוטחים כנגד נזקים פיזיים, בדומה לשאר הרכוש התפעולי של החברה, במסגרת ביטוח "כל הסיכונים" הכולל אובדן רווחים בעקבות נזקים.

29.2.1 קביעת תעריף החשמל

הכנסות החברה מבוססות, ככלל, על תעריף החשמל אשר גובה החברה מהצרכנים. בהתאם לחוק משק החשמל, תעריפי החשמל ודרכי עדכונם, נקבעים באופן בלעדי על-ידי רשות החשמל. מצבה הפיננסי של החברה, הכנסותיה, רווחיה ותזרים המזומנים שלה מושפעים אפוא באופן מהותי מרמת תעריפי החשמל. ככלל התעריף נקבע בהתאם למנגנון של הכרה בעלויות הדרושות למילוי חובות החברה כספק שירות חיוני, כגון: דלקים, עלויות תפעול ותחזוקה ועלויות הון (פחת, מימון ותשואה על ההון). לפירוט נוסף בדבר אופן קביעת תעריף החשמל ועדכונו, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

על פי חוק משק החשמל, לצורך קביעת התעריפים על רשות החשמל לבצע בקרת עלויות, והיא רשאית שלא להביא בחשבון, לעניין קביעת תעריפים, הוצאות, כולן או חלקן, אשר לדעתה אינן דרושות למילוי חובותיו של בעל רישיון ספק שירות חיוני.

במקרים שבהם התעריף אינו מכסה את עלויותיה של החברה או שבסיס התעריף אינו מעודכן בזמן, יכולה להיות לכך השפעה שלילית על מצבה הפיננסי של החברה.

לעיתים איחור בעדכון או פריסת רכיבים מסוימים של התעריף על פני תקופה ארוכה מביא לפגיעה תזרימית זמנית בחברה, מאחר וההחזר המתקבל כולל ריבית והצמדה.

ביום 29 בינואר 2024 פרסמה רשות החשמל החלטות בנושא עדכון תעריף שנתי לשנת 2024 ויעוד הכנסות העודפות ממכירת תחנת כח "אשכול" לכיסוי הוצאות המלחמה. לפרטים נוספים ראו ביאור 3 בדוחות הכספיים.

לפרטים אודות החלטות אלה ופניותיה של החברה לרשות החשמל ביחס לנושאים שונים הקשורים לתעריף החשמל, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

29.2.2 דלקים

בשל התלות של החברה בייצור חשמל באמצעות גז טבעי קיימים סיכונים הנובעים ממחסור אפשרי באספקת הגז הטבעי לחברה. עם תחילת הזרמת הגז משדה "לויתן" בסוף חודש דצמבר 2019, ותחילת הזרמת הגז משדה "כריש" בסוף חודש אוקטובר 2022, הורחב מעגל ספקי הגז הטבעי והופחתה הסבירות למחסור בגז טבעי בשל התלות במספר ספקים מצומצם, אך הסיכונים למחסור באספקת הגז הטבעי עקב מגבלות ספקי הגז ו/או מגבלות הקשורות למערכת הולכת הגז הטבעי, עדיין קיימים.

למועד הדוח, המקורות לאספקת גז טבעי לחברה הינם מאגר "תמר", מאגר "לויתן" ומאגר "כריש". במציאות הנוכחית, מחסור באספקת גז טבעי יכול להיווצר כתוצאה מאי אספקת הכמויות המוגדרות בכל אחד מהסכמים על ידי אחד מספקי הגז, מכשל בצנרת המוליכה את הגז הטבעי ממאגרי הגז אל נקודות הכניסה החופיות למערכת ההולכה באשדוד ו/או בדרה, ומאי יכולתה של מערכת ההולכה הארצית להזרים לחברה את כמויות הגז החוזיות העומדות לרשותה.

לפרטים נוספים אודות התקשורות החברה עם ספקי הגז, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.

בנוסף, כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל עלול להיווצר מחסור במקורות אנרגיה זמינים לפעילות הייצור, לרבות מחסור בגז במקרה של פגיעה באסדות הגז ו/או מחסור בדלקים לאור חשש מקשיים ברכש והובלת דלקים. החברה נערכת בעקבות אירועים אלו ומבצעת רכש לצרכי חירום, לרבות לדלקים משקיים.

שיבושים באספקת הגז עלולים לגרום לחברה להפעיל את מערכת הייצור באמצעות דלקים חלופיים יקרים יותר ומזהמים יותר וזאת על מנת לספק לצרכנים את הביקוש לחשמל. בנוסף, שיבושים בהולכת הגז ממאגרי הגז אל החוף ו/או במערכת הולכת הגז הארצית, אשר תיקונם עלול להימשך זמן רב, מוערכים אמנם בהסתברות נמוכה על-ידי החברה, אולם במקרים אלה, עלויות הדלקים של החברה עלולות להיות גבוהות מעלויות חזויות לפיהן נקבעו תעריפי החשמל בתחילת השנה ("עלויות הדלקים העודפות"). על אף שהחברה מאמינה כי עלויות הדלקים העודפות יכוסו בסופו של דבר בתעריף, פער הזמן בין המועד בו נגרמות לחברה הוצאות בגין עלויות הדלקים העודפות, למועד בו יעודכן התעריף והחברה תפוצה בגין עלויות אלו, עשוי לגרום לפגיעה זמנית בתזרים המזומנים של החברה.

הפסקה ארוכה של הזרמת גז לחברה, אשר צפויה לגרום שימוש מוגבר בדלקים חלופיים (כאשר גם שימוש כאמור מוגבל בזמן בחלק מהיחידות לפי הוראות היצרן, מחשש לגרימת נזק לציוד), עלולה לגרום למחסור בזמינות דלקים אלו כך שלחברה לא תהיה יכולת ייצור מספקת בדלקים חלופיים על מנת לספק את הביקושים לחשמל, תרחיש אשר עשויות להיות לו השלכות שליליות מבחינה פיננסית ותדמיתית.

בנוסף, הפחם המשמש את החברה בתהליך ייצור החשמל נרכש באופן ישיר או עקיף ממקורות מחוץ לישראל. בשל התלות הרבה במקורות זרים, חשופה החברה לסיכונים רבים, כגון עיכוב באספקת דלקים אשר עלולים להיגרם כתוצאה מחוסר יציבות פוליטית או ביטחונית באזורנו או באזורי המקור, לרבות במקרה של מלחמה ממושכת או סגירת נמלי הים, חרם סחורות על מדינת ישראל ושבתות בנמלים. לשיבושים באספקת הפחם השלכות שליליות על החברה, הן מבחינה פיננסית והן מבחינה תדמיתית. בחודש פברואר 2022 פרצה מלחמת רוסיה – אוקראינה, לפרטים בדבר ההשפעות העולולות להיות על החברה בעקבות מלחמה זו, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

יש לציין כי החברה עדיין מתמודדת עם אירוע קריסת העגרון בתחנת הכח רוטנברג, אשר אירע במרס 2023, ובעקבותיו החברה ממשיכה להוביל פחם באמצעות משאיות, מתח"כ אורות רבין ומנמל אשדוד, אל תח"כ רוטנברג. החברה מצליחה לשמור על מלאי תקין של פחם ב-2 האתרים, ומתאימה את היקפי הגעת אוניות הפחם בהתאם לתחזיות הייצור והצריכה המתקבלות מחברת נגה.

לצורך בחינת ההתחייבויות החוזיות של החברה לרכישת דלקים, החברה מבצעת בחינה של צריכת הדלקים החזויה לטווח הקצר והארוך. ההערכה מתבססת על כלים אנליטיים ועל מגוון רחב של נתונים (תחזיות ביקוש לחשמל, ביצועי מערכת הייצור, תחזית מחירי דלקים ועוד) שלגביהם קיימת רמת אי וודאות גבוהה. לצורך הפחתת הסיכון להערכת יתר/חסר של כמויות הדלקים הצפויות, גובשה תכנית מפורטת לביצוע תהליך החישוב, כולל מקורות לנתונים השונים וגורמי אישור להנחות היסוד ותוצאות החישוב, אשר נועדה להפחית את הסיכון.

פעילות החברה חשופה לסיכונים סביבתיים שונים ובהם פליטות מזהמים לאוויר של תוצרי שריפת דלקים, אחסון ושימוש בחומרים מסוכנים ודלקים, זיהום קרקע ומקורות מים, שפכים תעשייתיים, אסבסט, אפר פחם, רעש, קרינה בלתי מייננת ועוד.

לפיכך, כפופה פעילות החברה לרגולציה נרחבת בתחום איכות הסביבה. במהלך השנים האחרונות חלה החמרה בדרישות הסביבתיות החלות (או שמצויות בהליכי חקיקה) על פעילותה של החברה וכן בפקוח ובאכיפה של דרישות אלה. להערכת החברה, מגמה זו צפויה להימשך ואף להחמיר בשנים הבאות, בהתאם למודעות ודרישות בינלאומיות וכן, בין היתר, בהתאם למקובל במדינות המערב.

להערכת החברה, נכון למועד דוח זה, היא עומדת באופן מהותי בהוראות הדין המהותיות בתחום איכות הסביבה. החברה מחזיקה ברישיונות הסביבתיים הנדרשים לפעילותה ומקום שהם חסרים היא פועלת להשגתם. אי עמידה בהוראות החוק והתקינה בתחום איכות הסביבה עלולה לחשוף את החברה ומנהליה לאחריות פלילית ומנהלית, לרבות הטלת קנסות ועיצומים והוצאת צווי סגירה למתקנים וחשיפה להוצאות ניקוי ושיקום נזקים סביבתיים. בנוסף, על רקע התופעה המתרחבת, בארץ ובח"ל, של הגשת תביעות בתחום הסביבתי, עלולות לעלות מעת לעת טענות בתחום הגנת הסביבה גם כאשר החברה עומדת בכל דרישות הדין והתקנים הרלוונטיים.

החברה לומדת את השלכות החוקים והתקנות המוצעים בתחום איכות הסביבה, פועלת למנוע או למזער את הסיכונים הסביבתיים העשויים להתרחש במהלך פעילותה, נערכת להשלכות הכלכליות, המשפטיות והתפעוליות הנובעות מהחוקים והתקנות ומקצה כספים בתקציבה לשם מילוי החוקים והתקנות בתחום איכות הסביבה החלים עליה ואלו אשר צפויים לחול עליה. יחד עם זאת, אין כל ודאות שהעלויות שידרשו מהחברה בקשר עם החוקים והתקנות הקיימים והצפויים בתחום איכות הסביבה לא יעלו על הסכומים שהוקצו על-ידי החברה למטרות אלה, אולם להערכת החברה, נכון למועד דוח זה, ובהתבסס על הוראות חוק משק החשמל, העלויות המהותיות שיושגו עליה כפועל יוצא מדרישות רגולטוריות חדשות יכוסו במסגרת תעריף החשמל, בכפוף לבקרת עלויות ואולם, ההחלטה בדבר הכרה בעלויות מצויה בסמכות רשות החשמל.

האמור לעיל בדבר הערכות החברה לגבי המשך ההחמרה בדרישות הסביבתיות החלות על פעילותה של החברה, כמו גם הערכות החברה בדבר כיוון העלויות המהותיות שיושגו על החברה כפועל יוצא מדרישות רגולטוריות אלה במסגרת תעריף החשמל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על מידע המצוי בידי החברה למועד הדוח. התממשותן של הערכות אלה תלויה בגורמים שונים אשר אינם בשליטת החברה ובהתאם הערכות כאמור עלולות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מכפי שנצפה.

לפירוט בדבר סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם, ראה סעיפים 7.12, 8.9, 9.9, 10.5, ו-21.

יש לציין כי נזקים פתאומיים ובלתי צפויים לצדדים שלישיים כתוצאה מאירועי זיהום מכוסים במסגרת ביטוח החבויות של החברה, בהתאם לתנאי הפוליסה וחריגיה.

29.2.4 **רכש והתקשרויות**

כשלים בהליכי הרכש בחברה ו/או מול הספקים בתחומים תפעוליים, פיננסיים, חוקיים ועוד (ללא רכש דלקים) עלולים לפגוע, בין היתר, בפעילות השוטפת של החברה ובאספקת החשמל, בביצוע פרויקטים ובהיערכות לחירום.

אירוע של חדלות פירעון של ספק ציוד או חומר גלם קריטי עלול להוביל לחוסרים ולפגוע ביכולת הייצור ובתפעול השוטף. כמו כן, רמת מלאי נמוכה בשל מגבלות תקציביות, מקרים של איחורים באספקות וכן אספקת ציוד פגום, עלולים לפגוע בתפעול השוטף ובעמידה בלוחות זמנים של פרויקטים. אי עמידת ספק שירותים בדרישות איכות הסביבה עלול להביא להפרה של חוקים, תקנות ורגולציה בתחום איכות הסביבה. יצוין כי החברה מבצעת פעולות על מנת למזער סיכונים אלו כדוגמת בדיקת "אורות אדומים"⁴⁷ לספקים טרם זכייה במכרזים, בדיקה של קיומם של היתרים מתאימים של הספק כתנאי מקדים להתקשרויות שונות והקדמת הזמנות מספקים תוך שמירה על רמות מלאי בטחון גבוהות, ובפרט חלקים רזרביים לתחנות כח ופרטי רשת וחיבור לבתים. כמו כן, כאסטרטגיה בהתקשרויות לרכישת פריטים קריטיים, אגף הרכש נוטה לפצל את ההזמנה לפחות לשני ספקים כדי למזער את הסיכון.

בנוסף, קיימת חשיבות רבה לאופן ההובלה והאחסון של הציוד וחומרי הגלם העלולים להיפגע כתוצאה מגורמים שונים ובכללם תקלות תחבורה, גישה מוגבלת לנמלים, פגעי טבע וכו'. החברה מאחסנת את הציוד בהתאם להוראות הספקים ובהתאם לנהלים על מנת להימנע מאחסון ציוד ו/או חומרים מסוכנים בצורה שאינה מבוקרת.

משלוחי חומרי גלם וציוד שרוכשת החברה מספקים בחו"ל עלולים להתעכב או לא להגיע לארץ בשל חוסר יציבות פוליטית, אמברגו, שביתות נמל, מתיחות ביטחונית, חבלות ועוד. כך למשל, בשל מלחמת רוסיה-אוקראינה שפרצה בפברואר 2022 וכן בשל מלחמת "חברות ברזל" שפרצה באוקטובר 2023 ובעקבותיה הגבלות השייט מהמזרח הרחוק, חלו שיבושים חמורים בשרשרות האספקה בעולם אשר הובילו לעליה במחירי סחורות ושירותים.

נכון למועד פרסום הדוח, החברה לא הושפעה באופן מהותי מהשיבושים המתוארים לעיל אולם אין באפשרותה להעריך מה תהיה השפעתם של שיבושים נוספים על החברה בעתיד. לפרטים נוספים ראו סעיף 29.1.2 וביאור 1ח בדוחות הכספיים. כמו כן, החברה רוכשת פוליסת ביטוח מטענים בהובלה הכוללת כיסוי לנזקים לציוד בעת ההובלות הימיות/אוויריות ולהובלות היבשתיות. הפוליסה מספקת כיסוי "מטריה" המכסה את כל המשלוחים של החברה, ללא קשר לתנאי המכר.

⁴⁷ אורות אדומים - החברה מקבלת מידע אשראי על עסקים, חברות וישויות מחברת המידע BDI (Business Data Israel), כגון התראות אודות לקוחות אסטרטגיים בנושאים פיננסיים שונים, לרבות פשיטות רגל, חשבונות חסומים וכו'.

פעילויותיה התפעוליות של החברה כרוכות בסיכוני בטיחות שונים שיכולים לפגוע בבריאות עובדיה / עובדי הקבלנים ובגנים עלולה החברה להיות חשופה לתביעות בגין נזקי גוף או נזקים אחרים. החברה נוקטת בכל האמצעים לביטול או לצמצום סיכונים אלה לרמה קבילה. החברה מגבשת הוראות עבודה, הוראות בטיחות ונהלים המשקפים את דרישות החקיקה והתקינה החלות עליה בנושא בטיחות וגהות ואף מחמירים ביחס אליהם, ופועלת לפי הוראות ונהלים אלה לצורך הגנה על שלומם ובריאותם של עובדיה. כמו כן, לצורך הפחתת הסיכונים כתוצאה מגורמי סיכון כגון: אש, חומרים מסוכנים, גובה, חשמל וחוסר סכרון אפשרי בענייני בטיחות בעבודה מול גורמים חיצוניים כגון: יצרנים פרטיים ונגה, נכתבות תכניות ניהול בטיחות ביחידות החברה השונות לפיהן פועלות היחידות. על אף האמור, אין ביכולתה של החברה למנוע כליל את הסיכון האמור. יצוין כי החברה מחזיקה כסויים ביטוחיים לעובדים ולצד ג' בכפוף להשתתפויות עצמיות הנקובות בפוליסות הביטוח שלה.

29.2.6 **מערך התעבורה**

בחברה מספר רב של כלי רכב, רכבים כבדים ורכבי עבודה המיועדים לעבודות שטח מורכבות ומהנוהג בהם נדרש רישיון ייעודי ורמת מיומנות גבוהה. במסגרת הסיכון נכללים הסיכונים לתאונות דרכים בכלל הרכבים האמורים, בדגש על תאונות באשמת הנהג. הפעולות להפחתת הסיכון כוללות, בין השאר, הדרכות נהיגה מונעת לציבור הנהגים, הקפדה על תחזוקה ראויה של צי הרכב בכללותו, התקנת מערכות התראה לבטיחות והתקנת מערכות בטיחות מתקדמות בעיקר בכלים כבדים.

29.2.7 **ניהול פרויקטים**

החברה עוסקת בניהול מגוון פרויקטים. פעילות זו כרוכה בחשיפה לסיכונים כגון: זמינות כח אדם, עיכובים בקבלת היתרים, התנהלות מול קבלנים, פגיעה בתשתיות, תקציב פרויקט, תלות בפרויקטים משיקים או החלטות של מנהל המערכת לגבי הפסקות יזומות ועוד.

התממשות סיכוני הפרויקטים, עלולה לגרום לפגיעה במוניטין של החברה, להוות עילה להגשת תביעות נגד החברה, להביא לחריגה מתקנות, חוקים ודרישות סטטוטוריות, לאי עמידה בל"ז, בתקציב ובאיכות הפרויקטים, לשיבושים בשרשרת אספקת החשמל, לפגיעה בגוף או ברכוש עקב אירועים בטיחותיים ולפגיעה במצבה הפיננסי של החברה.

בתחום ההשנאה, לצורך עמידה בצרכי תכניות הפיתוח של החברה, החברה עוסקת בתכנון, ניהול ובהקמה של תחנות משנה/תחנות מיתוג בהתאם לתכנית הפיתוח עד 2030, החברה נדרשת להשלים הקמה של בין 7-10 תחנות משנה/מיתוג חדשות בשנה במוצע (כולל התייחסות לתכנית הממשלה להגדלת יעדי ייצור חשמל באנרגיות מתחדשות ל- 30% עד לשנת 2030, כמפורט בסעיף 6.5, לעומת ממוצע הקמה של 3-5 תחנות משנה/מיתוג בשנה, בשנים קודמות לצד ביצוע פרויקטי הרחבה ומתקני אגירת אנרגיה. בתחום ההולכה, עוסקת החברה בתכנון, ניהול והקמה של קווי מתח על ועליון (עיליים ותת קרקעיים) ונדרשת לעמוד בתוכנית עבודה מאתגרת מאוד לחומש הקרוב אשר כוללת את הפרויקטים האסטרטגיים - אשכול נגב, אשכול שרון, אשכול שפלה, אשכול צפון, קו איתן-דימונה, קו צפית-גזר ואחרים רבים.

חשיבותם של פרויקטי הייצור ופרויקטי ההשנאה וההולכה, הן בהיבט ההשקעה והן בהיבט הסיכון, ממקדת אליהם תשומת לב ניהולית של החברה והם מדווחים באופן שוטף למנכ"ל ולדירקטוריון החברה. החברה נמצאת בקשר שוטף עם הרגולטורים הרלוונטיים לפרויקטים, ומדווחת על התקדמות הפרויקטים, לרבות שינויים בלוחות הזמנים של הפרויקטים. לפרטים נוספים לרבות לגבי הפרויקטים בתחום הייצור, ראו ביאורים 1ה9 ו-1 בדוחות הכספיים.

נוכח פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ביום 7 באוקטובר 2023, קיים מחסור ממשי בכוח אדם זמין ומקצועי בקרב קבלנים והיעדר מומחים זרים. הגורמים המשפיעים על יכולת קידום הפרויקטים משתנים לאורך התמשכות המצב הביטחוני. החברה מבקרת ועוקבת אחר התפתחות האירועים, לרבות פניות לחברת נגה, על מנת לתעדף פרויקטים במטרה לאפשר את קידומם, ולעמוד ביעדי הפרויקטים. בנוסף, החברה בוחנת אפשרות קבלת שירותים באמצעי תקשורת חלופיים על מנת לשמור על היבטי האחריות והאיכות כנדרש.

לפרטים נוספים אודות השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על ניהול פרויקטים ורכישת דלקים על ידי החברה, ראו ביאור 1ח בדוחות הכספיים.

29.3.1 ניהול פיננסי - שוק גיוס ונזילות

הסיכון מתייחס לכשלים ביישום הניהול הפיננסי של החברה והבטחת המשאבים הכספיים הנדרשים לפעילות החברה העלולים להוביל להיעדר נזילות כספית, עילה להעמדה לפירעון מיידי של התחייבויות פיננסיות ולפגיעה בפעילות הסדירה של החברה ומימוש יעדיה.

לפרטים בדבר סיכוני השוק, גיוס החוב והנזילות של החברה, ראה ביאור 26 בדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר התנאים העיקריים בחוזי המימון של החברה שעשויים לגרום לפירעון מיידי, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

29.3.2 חשבונאות, מיסוי וספקים

סיכון חשבונאות, מיסוי וספקים, הינו סיכון המבטא מצב בו מתקיימים כשלים בבקורות פנימיות העלולים להוביל לטעויות, איחורים או ליקויים בדוחות הכספיים של החברה וכן יישום לקוי של דיני המס בהיבטי המיסוי ו/או ניהול לא תקין של ספרי החברה ו/או אי עמידה בחוק מוסר תשלומים לספקים.

התממשות הסיכון עלולה להשפיע, בין היתר, על תדמית החברה ועל קשרי המשקיעים, לגרור קנסות והטלת אחריות אישית על נושאי המשרה ובנסיבות מסוימות גם להוביל לאירועים כמפורט בביאור 20 בדוחות הכספיים של החברה.

- במסגרת התמודדות עם הסיכון, החברה מבצעת, בין היתר, את הצעדים הבאים:
- הטמעת המתודולוגיה החשבונאית והמיסוית ודרישות המידע, בקרב הגורמים העוסקים בפעילות בעלת השלכות חשבונאיות וכן הטמעת נהלי עבודה וביקורת פנימיים לצורך עמידה בחוקים ובתקנות.
- יישום תקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007.

29.3.3 תחרות

סיכון תחרות משמעותו חשיפה לתהליכים עיסקיים בשוק החופשי או תהליכים רגולטוריים הקובעים התנהלות שחקנים בשוק הרלוונטי העלול לגרום לחברה קיטון בנתחי שוק בתחומים קיימים, למנוע ממנה כניסה לתחומים חדשים או לפגוע בהכנסותיה ומיצובה העסקי במסגרת פעילותה השוטפת.

יישום השינוי המבני (כמפורט בביאור 1 בדוחות הכספיים), כולל היבטים הנוגעים, בין היתר, לתחרות. בכלל זה, יישום השינוי המבני כולל הפחתה של פעילות החברה במקטע הייצור (לרבות באמצעות מכירת אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז), פתיחת מקטע האספקה לתחרות והפרדת פעילות ניהול המערכת מן החברה (תהליך אשר הושלם ביום 1 בנובמבר 2021). לפרטים נוספים בקשר עם השינוי המבני ויישומו, ראו ביאור 1 בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום השינוי המבני, מכרה החברה את אתרי הייצור אלון תבור, רמת חובב ואת החלק המזרחי באתר חגית. נכון ליום 31 בדצמבר 2023, נתח השוק של החברה במקטע הייצור ביחס לייצור המשקי עומד על כ-45%. בנוסף, בחודש דצמבר 2023 נחתם הסכם מכר בין החברה לחברת Eshkol Power Energies Ltd למכירת אתר אשכול, ובעקבותיו החל שלב הסגירה הפיננסית והכנות להעברת החזקה באתר. לפרטים בדבר יישום השינוי המבני במקטע הייצור, הכולל מכירת אתרים על ידי החברה, ראו ביאור 1 בדוחות הכספיים.

בהתאם לכך, צפוי המשך ירידה בהיקף הייצור של החברה ביחס לכלל הייצור במשק וצמצום נוסף של נתח השוק של החברה במקטע זה.

ירידה נוספת בנתח השוק צפויה עקב כניסה של יצרנים פרטיים נוספים, כמו גם שינויים במשטרי ההפעלה של היחידות הפחמיות עקב יישום התוכנית להפסקת שימוש בפחם והסבת התחנות האמורות לשימוש בגז טבעי.

לפירוט נוסף בדבר ההשלכות של גידול בהיקף הייצור הפרטי על פעילות החברה בכל אחד ממקטעי הפעילות שלה, לרבות השפעה על הכנסות ורווחיות החברה, ראה סעיפים 7.4, 8.4 ו-10.4.

לפרטים נוספים בדבר השינוי המבני, ובכלל זה גם ביחס להשפעותיו על מקטעי הייצור, הולכה וחלוקה וכן מקטע האספקה, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר החלטת הממשלה להגדיל את יעדי ייצור החשמל באנרגיות מתחדשות וההשפעות העשויות להיות לה על החברה, ראה סעיפים 6.5, 7.4 וכן ביאור 35 א5 בדוחות הכספיים.

בתחום המונופול הטבעי של רשת החשמל החברה תמשיך לפעול כבעלת רישיונות ספק שירות חיוני במקטעי רשת ההולכה והחלוקה ותמשיך לתכנן, להקים, לתחזק ולתפעל את רשת החשמל ברחבי המדינה. לפרטים נוספים ראה ביאור 4ה1 בדוחות הכספיים.

כמתואר בסעיף 6.5 לעיל הירידה בנתחי השוק של החברה במכירת חשמל לצרכני חשמל גדולים (צרכני מתח עליון וגבוה), נובעת מהליך רגולטורי ממושך של ממשלת ישראל ורשות החשמל שמטרתו עידוד התחרות במשק החשמל תוך הגדלת כושר ייצור החשמל על-ידי היח"פים אשר חלקם מחזיקים גם ברישיונות אספקה. בהתאם לכך התקבלו בשנים האחרונות שורה ארוכה של החלטות, תקנות והסדרים אחרים, אשר הביאו להגדלת חלקם של היח"פים במשק החשמל בישראל, תוך הענקת רשת בטחון ואסדרות מסוימות אשר נועדו להיטיב עם היח"פים ולהקטין משמעותית את הסיכונים החלים עליהם בפעילותם. החלטות אלו, להערכת החברה, צפויות להמשיך לגרום לעלייה בהיקף ייצור האנרגיה של היח"פים, לרבות ייצור באמצעות אנרגיה מתחדשת, ולירידה בנתחי השוק של החברה.

בשנים האחרונות פחת נתח השוק של החברה במקטעי הייצור והאספקה. לפרטים נוספים ראו סעיף 6.5 לעיל, וכן סעיפים 7.4 ו-10.4. נתח השוק במקטע האספקה אשר נמדד לפי מספר הלקוחות עדיין לא פחת משמעותית, אך צפוי לרדת בהמשך עם פתיחת השוק הביתי לתחרות.

במישור פעילות האספקה ומכירת החשמל של החברה, סיכון התחרות רלוונטי בשני מישורים עיקריים. ראשית, כאמור לעיל, עם תחילת פעילות יצרנים פרטיים בעלי רישיונות ייצור לחשמל בתח"כ שקיבלו במקביל רישיונות אספקה ומוכרים חשמל בעסקאות בילטרליות בעיקר ללקוחות עסקיים המחברים לרשת מתח עליון וגבוה. שנית, החל מיום 1 בינואר 2024 עם פתיחת אסדרת השוק שפורסמה ע"י רשות החשמל המאפשרת מכירת חשמל גם מבעלי מתקני ייצור המחברים למקטע החלוקה לצרכנים וכן לבעלי רישיונות אספקה שאינם בעלי תשתיות ייצור. כתוצאה מהאמור קטן בהתאמה נתח השוק של החברה במכירת חשמל ללקוחות עסקיים וצפוי כי תהליך זה יעמיק לנתח שוק צרכני המתח הנמוך, כולל צרכנים ביתיים. בהקשר זה, החלטת הממשלה בנושא הרפורמה קובעת כי אספקת החשמל לצרכני מתח גבוה, מתח עליון, ומתח על עליון תיפתח לתחרות מלאה והחברה לא תהיה רשאית לפעול כגורם תחרותי עבור צרכנים אלו, אלא כמספק ברירת מחדל, אולם הובהר בהחלטת הממשלה כי בחלוף 5 שנים ממועד הרפורמה (כלומר החל משנת 2023) הנושא יבחן בשנית, בין היתר בהתאם לתנאי התחרות בשוק. למיטב ידיעת החברה, למועד הדוח טרם נתקבלו החלטות בעניין זה.

שנית, החלטת הממשלה בנושא הרפורמה קובעת, לגבי תחרות במקטע האספקה, כי עבור צרכנים במתח נמוך, החברה תהא רשאית להתחרות (באופן הוגן ובכפוף לאסדרה שתקבע), רק אם שיעור לקוחותיה ירד מ-60% מסך הלקוחות במקטע במתח נמוך. בנוסף, מיום מספר הצרכנים של החברה במקטע זה ירד משיעור של 75% מסך הצרכנים במתח נמוך, תהא החברה רשאית לספק שירותי סייבר לכלל הצרכנים, שירותי "בית חכם" והתייעלות אנרגטית לצרכני מתח נמוך בלבד, בכפוף לכך שיתקבל רישיון אספקה חדש, עם פקיעת הרישיון האחד.

בהקשר זה, בספטמבר 2021 החלה לפעול אסדרה עבור מספקים הפועלים ללא אמצעי ייצור, במסגרתה שוק האספקה נפתח לתחרות באופן הדרגתי. למיטב ידיעת החברה, עד למועד אישור הדוחות הכספיים ניתנו 46 רישיונות אספקה ללא אמצעי ייצור לגורמים שונים שאינם החברה. כמו כן, ביום 7 בספטמבר 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא מודל שוק בחלוקה המסדירה את פעילותם של מתקני הייצור המחברים או משולבים ברשת החלוקה ובפרט את אפשרותם למכור חשמל בעסקאות בילטרליות למספקים פרטיים ללא אמצעי ייצור החל מיום 1 בינואר 2024. בהתאם להחלטה זו מקטע האספקה אמור להיפתח לתחרות מלאה. החלטה זו צפויה להביא לצמצום נוסף בנתח השוק של החברה במקטע האספקה, לרבות מעבר של צרכנים ביתיים במתח נמוך למספקים פרטיים. לפרטים נוספים בנוגע למתן רישיונות אספקה למספקים ללא אמצעי ייצור ולפתיחת שוק האספקה לתחרות, ראה ביאור 3d בדוחות הכספיים.

בהחלטות רשות החשמל נקבע כי תנאי למעבר לקוח למספק פרטי הוא קיומו של מונה חכם עם קריאה רציפה של הצריכה. על מנת להאיץ את קצב פריסת המונים החכמים, במטרה להפוך את מקטע האספקה לתחרותי יותר, קיבלה הרשות מספר החלטות נוספות, במסגרתן נקבעו העקרונות לפרישת מונים חכמים לצרכנים ביתיים וכן נקבעה חובת פריסה של עד 600 אלף מונים חכמים בשנת 2023, הוסדרה האפשרות לכל צרכן לבקש התקנת מונה באופן וולונטרי ללא תלות בתוכנית הפריסה של החברה וכן נקבעה תכנית פריסה מואצת של מניה חכמה על מנת להעביר את כלל משק החשמל למונים חכמים עד שנת 2028.

יחד עם זאת, ביום 22 בפברואר 2024 פרסמה רשות החשמל שימוע בנושא שילוב מונים בסיסיים באספקה, שמטרתו לאפשר מעבר של כלל הצרכנים הביתיים למספקים פרטיים, גם טרם החלפת המונה הבסיסי למונה חכם, מה שיאפשר האצה נוספת של התחרות במקטע האספקה.

התממשות הסיכון, כפי שהוא מתואר לעיל, עלולה להשפיע, בין היתר, על נתח השוק של החברה, הכנסותיה, מצבה הפיננסי ותוצאותיה העסקיות, וזאת בשים לב לאופן התממשות הסיכון והיקפו ולאופן שבו תתמודד החברה עם ההשפעות הנובעות ממנו.

29.3.4 יישום השינוי המבני

יישום השינוי המבני המפורט בביאור 1ה בדוחות הכספיים כולל, בין היתר, מכירת אתרי ייצור של החברה, הקמת שתי יחידות של מחזור משולב עבור חברת נתיב האור- אורות רבין בע"מ, הוצאת פעילות ניהול המערכת מהחברה, ביצוע הליך של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות בחברה וכן פעולות נוספות, וזאת כמפורט בביאור 1ה בדוחות הכספיים. יישומו המלא של השינוי המבני עלול להיתקל בעיכובים שאינם בשליטת החברה, וזאת מאחר שהפעולות ליישום השינוי המבני כרוכות, בין היתר, בקבלת אישורים רגולטוריים, במתן רישיונות ובאסדרות של רשות החשמל, אשר למועד הדוח אין ודאות מלאה לגבי מועד קביעתם, קבלתם ותנאיהם הסופיים.

ככל שיחולו עיכובים ביישום המלא של השינוי המבני, או ככל שתנאי האסדרות ו/או הרישיונות שהחברה תקבל יהיו שונים מאלו אותם צופה החברה, עשוי הדבר להשפיע על יישומו המלא של השינוי המבני, ובנסיבות מסוימות להביא להשפעה לרעה על החברה, מצבה הפיננסי ותוצאותיה.

בנוסף, וכמפורט לעיל, השינוי המבני נקבע לתקופה של 8 שנים, כאשר למועד הדוח קיימת אי ודאות ביחס לשאלה האם לאחר תקופה זו ייושם מתווה נוסף או שיעשו פעולות נוספות או אחרות לשינוי במבנה החברה, ומה תהיינה השלכותיהם של מתווה או פעולות כאמור, ככל שיישמו, על החברה.

יצוין כי להערכת החברה, פתיחת מקטע האספקה לתחרות (הדורש התאמות מיחשוביות, תהליכיות ומבניות כמפורט בסעיף 29.3.3 לעיל), יישום השינויים הארגוניים ותוכנית התייעלות (כמפורט בביאור 1ה 8 בדוחות הכספיים) וכן הקמת והפעלת מחז"מים באורות רבין וקבלת רישיון ייצור עבורם עשויות להיות כרוכות במורכבויות וסיכונים ייחודיים מנקודת מבטה של החברה. לשם טיפול במכלול הנושאים הקשורים ליישום מתווה השינוי המבני, החברה הקימה צוות היגוי בראשותו של מנכ"ל החברה, המדווח לדירקטוריון, לוועדת האסטרטגיה ולוועדות דירקטוריון נוספות. צוות ההיגוי מורכב מצוותי פעולה בראשם עומדים בעלי תפקיד בכירים ואלה עוסקים בהיבטים תהליכיים, טכנולוגיים ותשתיתיים, היבטים ארגוניים והיבטים פיננסיים ורגולציה. כמו כן ישנם סיכונים בתחום יישום תוכנית התייעלות המטופלים על ידי חטיבת משאבי אנוש.

כחברה ממשלתית וציבורית וכבעלת רישיון "ספק שירות חיוני" החברה נתונה לפיקוח נרחב הן ע"י המחוקק והן ע"י הממשלה וגורמי פיקוח נוספים, כמו כן החברה מושפעת מרגולציה חדשה ומעדכוני רגולציה להם היא מחויבת, ובכלל זה, חוקים, תקנות, צווים, הוראות, החלטות ממשלה, החלטות רגולטורים וכיו"ב ("רגולציה חדשה").

אי הוודאות הרגולטורית, הנובעת בין היתר מכפיפות החברה לרגולטורים הרבים המפקחים עליה, כמו גם לרגולציה חדשה וקיימת, הקשורה בסביבה העסקית והתפעולית של החברה, עלולה להוביל להשלכות כספיות ניכרות על החברה, לפגיעה ביכולת העסקית תחרותית שלה ולמגבלות תפעוליות. סיכונים עיקריים הנכללים במסגרת נושא זה הינם פגיעה בפעילות החברה כתוצאה מרגולציה חדשה החלה על החברה ועשויה להשפיע על פעילותה, בעיקר אם עלויות העמידה או אי העמידה בהוראות הרגולציה החדשה לא יוכרו במלואן בתעריף או שאם יוכרו בו, לא יוכרו בו במועד.

בנוסף, תביעות מהותיות ו/או אישור בקשות לתובענות ייצוגיות כנגד החברה, עלולות להוביל להשלכות תדמיתיות וכספיות על החברה. כמפורט בביאור 35 בדוחות הכספיים, כנגד החברה הוגשו תביעות משפטיות המסתכמות לתאריך פרסום הדוח להיקף כולל של כ-15.2 מיליארד שקל חדש: (1) 19 בקשות לתובענות ייצוגיות בסכום כולל של 6.8 מיליארד שקל חדש; (2) 3 בקשות לתובענות ייצוגיות אשר אינן נוקבות בסכום (מתוכן אחת מוערכת על ידי המבקשים במאות מיליונים); (3) בקשה אחת לתובענה ייצוגית שהוכרה בהיקף של כ-5 מיליארד שקל חדש וכן הרחבה לבקשה אחת בסכום של כ-3 מיליארד שקל חדש שעדיין תלויה ועומדת וטרם הוכרה; (4) תביעות משפטיות אחרות במהלך העסקים הרגיל של החברה בסכום של כ-0.4 מיליארד שקל חדש.

במסגרת תכניות הפחתת הסיכון ננקטים צעדים כגון: ביטוח חבויות צד ג' כללי וביטוח אחריות נושאי משרה; פילוח התביעות לנושאים וקטגוריות וטיפול מערכתי בנושאים בהם יש מגמת עליה בתביעות המוגשות כנגד החברה; טיפול נקודתי במפגעים נושא דרישות/תביעות המוגשות כנגד החברה ונמצאות מוצדקות על ידיה; טיפול שוטף בדרישות ותביעות המוגשות כנגד החברה באמצעות גורמים פנימיים ובאמצעות משרדי עו"ד חיצוניים; קיום תכניות אכיפה בהגבלים עסקיים, דיני ניירות ערך, דיני חברות וחברות ממשלתיות, ואיסור מתן שוחד לעובד ציבור.

בנוסף וכמפורט לעיל, החברה פועלת בהתאם לרישיונות אשר ניתנו לה מכוח הוראות חוק משק החשמל והוארכו מעת לעת. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

אי הארכת רישיונות החברה או שינויים בתנאי רישיונות או בהוראות אחרות הקבועות בחוק משק החשמל עלולים להשפיע באופן מהותי לרעה על פעילותה העסקית של החברה ותוצאותיה הכספיות.

לפרטים בדבר הוראות חוק משק החשמל ורישיונות החברה ראה סעיף 22.1.

החברה מעניקה אשראי ללקוחותיה וכתוצאה מכך חשופה לסיכון של הפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון של לקוחות או ירידה באיכות האשראי של חייבים או צדדים לחוזה או לסיכונים הנובעים ממאפיינים ייחודיים של חלק מלקוחות החברה (ראה, לדוגמה, ביאור 6 בדוחות הכספיים ביחס ליתרת החוב של הרשות הפלשתינאית). החברה פועלת בנושא אכיפת הגבייה הן באמצעות מוקד גביה והן באמצעות עובדי גביה במשרד ובשטח. כמו כן, החברה נעזרת במשרדי עורכי-דין חיצוניים לגביית חובות בחשבונות חשמל.

החברה משתמשת במאגרים חיצוניים לצורך קבלת מידע אודות הרעה במצבם העסקי של לקוחותיה העסקיים. מידע זה מתקבל באופן שוטף מחברות המידע העסקי ומועבר למרכז השירות.

החברה מספקת שירות לכ-3.06 מיליוני לקוחות. כשלים במתן מענה מיטבי ללקוחות עלולים להוביל לפגיעה בתדמית החברה. לפיכך, החברה משקיעה ביישום והטמעת תפיסת שירות אשר שמה דגש על טיפוח מצוינות וחדשנות בתחום השירות וחווית הלקוח תוך הקפדה על שקיפות, הגינות ואמינות במתן השירות.

בשנת 2023 המשיכה החברה לפעול לשיפור מערך השירות והטמעת התפיסה לפיה "הלקוח במרכז" כערך ארגוני, שימת דגש על הבנת צרכי הלקוחות, לצד שילוב טכנולוגיות ומערכות תקשוב מתקדמות ומותאמות לתפיסה זו. כמו כן, ביצעה החברה שינויים ארגוניים נוספים במערך השירות, שיתמכו באיכות השירות וחווית הלקוח.

ביום 20 בינואר 2022 ניתנה החלטת בג"ץ בעתירה שהוגשה כנגד שר האנרגיה, רשות החשמל והחברה, בעניין תיקון אמות מידה בעניין הליכי גביית חובות לרבות ניתוקי חשמל, במסגרתה קבע בג"ץ, בין היתר, כי בטרם קבלת החלטה על ניתוק צרכן אשר מצוי בקשיים כלכליים ו/או רפואיים מאספקת החשמל יש לשמוע את טענותיו ולבחון את עניינו הפרטני, במתכונת שתיקבע על ידי רשות החשמל (לפרטים נוספים ראו ביאור 6 בדוחות הכספיים) ("בג"ץ רוזנצוויג"). בעקבות זאת, ערכה רשות החשמל תיקונים באמות המידה כאמור, במסגרתם הורחבו באופן משמעותי הקבוצות הזכאיות להכרה בפטור מניתוק אספקת חשמל והוגבלה באופן משמעותי אפשרות החברה לשימוש בניתוק אספקת החשמל ככלי גביה, חובות של לקוחות אלה יופנו ללשכת הוצאה לפועל. החלטת רשות החשמל באשר לאמות המידה תיכנס לתוקף ביום 17 במרס 2024.

עד למועד כניסת לתוקף של אמות המידה האמורות, החברה ממשיכה לפעול בהתאם להוראת שעה ליישום בג"ץ הניתוקים (רוזנצוויג) לתקופת הביניים, לפיה לא ניתן להשתמש בניתוק מאספקת חשמל ככלי גביה ללקוחות שהגישו אסמכתאות תומכות למצב כלכלי ו/או רפואי קשה כפי שמפורט בהוראת השעה' האמורה, נמנעה החברה מלנתק לקוחות ביתיים.

בסמוך לפרוץ מלחמת "חרבות ברזל" פרסמה רשות החשמל, בתיאום עם החברה, שורת הקלות לצרכני החשמל שתוקפה הוארך בעדכון שפורסם ביום 14 בנובמבר 2023. לפרטים נוספים ראו ביאור 3 בדוחות הכספיים של החברה.

לאור האמור לעיל חלה עליה במצבת החובות של החברה (לפרטים נוספים ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים).

לאמינות הייצור הקיים בתחנות כוח, עשויה להיות השפעה על אמינות הייצור כולו. במקרה של כשל בציוד, עלולה התחנה להיות מוגבלת בכוח הייצור, ואף חמור מכך, לצאת ממעגל הייצור. תיקון תקלות רחבות היקף כרוך בעלויות ישירות ועקיפות גבוהות מאוד של ציוד, חלקי חילוף, עבודת מומחים, קבלנים ועובדי חברה, ובנוסף גם לעלויות הנובעות מהפעלת יחידות בדלק חליפי יקר יותר ומזהם יותר, לאורך זמן תוך גידול בעלויות התחזוקה שלהן, עקב תחנות מושבתות העובדות בגז טבעי / פחם והפעלה של תחנות אחרות העובדות בסולר. בנוסף, בהתאם למתודולוגיה שנקבעה בבסיס הייצור החדש, מצב בו זמינות יחידות הייצור בפועל נמוכה מהזמינות הנורמטיבית שנקבעה, עלול לפגוע בהכנסות החברה.

הפעלה ו/או תחזוקה לא אופטימליות של יחידות הייצור (כגון במשטרי תפעול קיצוניים או שלא ע"פ הנחיות היצרן), עלולה להוביל לאי עמידה בדרישות חברת נגה ובדרישות רגולטוריות, לפגיעה בביצועי הייצור, לשחיקה מוגברת של יחידות הייצור, קיצור אורך חייהן ותקלות במערך הייצור. בנוסף, קיים סיכון של כשלים טכניים במתקני הייצור, מסיבות טכניות ופיזיקאליות שונות העלולות להביא להפסקת הייצור או להגבלתו לתקופות ממושכות. בכדי להקטין סיכון זה, מבצעת החברה בקרות תחזוקה ותפעול (כגון: ניהול סיכונים לפעולות תפעוליות, ניהול ותכנון תחזוקה תוך בחינה גם של ההיבט המסחרי של אי זמינות יחידות ייצור, ניטור מצב הציוד, ניתוח אירועים חריגים, ניתוח נקודות תורפה ותקלות חוזרות, העברת מידע בין התחנות השונות בפורומים מקצועיים, שיפור מיומנויות צוות הפעלה ותחזוקה וניהול ובקרה של מלאי החלפים האסטרטגיים).

ככל שסיכון זה יתממש ויוביל לאי עמידה בדרישות לזמינות היחידות, הדבר עלול להתפרש כאי עמידת החברה במחויבותיה על-פי רישיונותיה או הוראות הדין, ולכן עלול להשפיע לרעה על החברה, מבחינות ביצועיה ותדמיתה בעיני הציבור.

תפעול נכון, ניטור רציף של נתונים, הקפדה על תחזוקה חזויה ותחזוקה מתוכננת במרווחים המומלצים, הבטחת קיום חלקי חילוף לציוד קריטי ורכש של ציוד אמין, המבוסס על טכנולוגיות מוכרות הינם, להערכת החברה, האמצעים היעילים לצמצום כשלים טכניים ולשיפור אמינות הציוד.

החברה מבצעת שיפוצים ביחידות הייצור, וזאת על מנת לשמור על בטיחות העובדים, עמידה בחוקים ותקנות, עמידה בהנחיות יצרנים (לשימור האחריות) ומשיקולי אמינות וזמינות היחידות. כמו כן, החברה מבצעת שיפורים במערכות על בסיס שיקול טכנו כלכלי להבטחת זמינות ואמינות של יחידות הייצור.

החברה למדה וממשיכה ללמוד את ההשלכות של החלטת השר בנוגע לאנרגיות מתחדשות על יחידות הייצור שברשותה שיבואו לידי ביטוי במשטרי הפעלה וההשלכות התחזוקתיות ומבצעת פעולות תפעוליות ותחזוקתיות על מנת לצמצם את הנזק כתוצאה משינוי הצפוי במשטר התפעולי הנ"ל.

ביטוח "כל הסיכונים" לרכוש החברה מכסה נזקי רכוש פיזיים ישירים ועקיפים בכפוף להשתתפות עצמית הנקובה בפוליסת הביטוח.

בסקרי הסיכונים המבוצעים על-ידי מהנדסי חברות הביטוח ומהנדסי ברוקרים לביטוח במסגרת ביטוח "כל הסיכונים" לרכוש החברה, מוערכים, בין היתר, סיכונים רכוש פיזיים למתקני החברה ומתקבלות המלצות לצמצום או ביטולם.

ניהול לא מיטבי של מערך ההולכה, ההשנאה והחלוקה ו/או ממשקי עבודה עם נגה עלול לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בהיעדר התאמה של תכנית פיתוח רשת ההולכה, ההשנאה והחלוקה לצרכים בפועל, בהיעדר סנכרון ותיאום בין החברה לנגה בתכנון מערכת ההולכה, בכשלים ביישום תכנית הפיתוח במגזר ההולכה וההשנאה – לרבות פגיעה ביכולת החברה לחבר מתקני ייצור מבוזרים לרשת ולאי-עמידה ביעדים המושגים על החברה לתחילת העשור הבא, כשלים אפשריים בתפעול ובתחזוקה שוטפת של ציוד ברשת החשמל, בהיעדר ציות להוראות הדין ולנהלי החברה בקשר עם ניהול רשת החשמל, בבחירת ציוד באופן שאינו מיטבי וכן בקושי בניהול השליטה והבקרה על הרשת עקב פער זמן בין סיום מחזור חיים של מערכות שליטה דור קודם (DMS), לכניסת מערכות הדור החדש (ADMS). לשם טיפול בפער זה, הוקמה מנהלת ייעודית המטפלת בהאצת כניסת מערכת ADMS לפעולה במקביל להגדלת שרירות ואורך חיים של מערכת DMS.

ניהול לא מיטבי כאמור עלול לגרום לריבוי כשלים טכניים, לפגיעה באמינות אספקת החשמל, לחשיפה מוגברת של הציבור לסכנות התחשמלות ושריפה אשר עלולה להוביל לפגיעה בבני אדם או נזק לרכוש, לנזקים כלכליים, וכן לפגיעה בתדמית החברה ובשירות הניתן ללקוחותיה, וכן לפגיעה ביכולת החברה להוות שחקן מרכזי בשוק תחרותי. כדי לעמוד במתווה רשות החשמל ליעדי דקות אי אספקה יזמה החברה תכנית עבודה רב שנתית נרחבת הכוללת פעולות שדרוג ושיפור של מרכיבי הרשת השונים. מלחמת חרבות ברזל משפיעה ועשויה להשפיע על נגישות החברה לתפעול ותחזוקה שוטפת של רשת החשמל באזורי העימות. בנוסף, התרחבות המלחמה לאזורי עימות נוספים, כמו גם הימשכות המלחמה, עשויות להשפיע על מערך ההולכה והחלוקה של החברה וגם על אספקת החשמל הסדירה ללקוחות החברה באזורים אלה.

החברה מנהלת פעילות עסקית נרחבת בהיקף כולל של מיליארדי שקלים בשנה, ולכן חשופה לקשת רחבה של סיכונים מעילות והונאות אשר עלולים לגרום לנזק כספי ותדמית.

תהליכי העבודה המרכזיים בחברה נתמכים, בין היתר, ע"י מספר מערכות מידע. סיכון מעילות והונאות עשוי להתממש בתוך תהליך העבודה או באמצעות מערכות המידע התומכות בו. החשיפות העיקריות אשר זוהו, עלולות להתממש בתחומים הבאים: רכש והתקשרויות עם ספקים, ניהול מכרזים, הכנסות מגבייה ומביצוע פרויקטים מיוחדים, אחסנה וניהול מלאי, שכר, ניהול השקעות ושימוש באמצעי תשלום, ניהול מידע וסודות מסחריים.

החברה עורכת באופן שוטף סקרי סיכונים בתחום מעילות והונאות בחטיבות ובתחומי הפעילות השונים. יישום המלצות הסקרים מבוצע במסגרת תכנית ההפחתה אשר מימושה ההדרגתי כולל, בין היתר, פעולות למזעור הסיכון הנובעות מהשינוי המבני והפונקציונלי בחברה, איתור ומניעת תרחישי סיכון חדשים, מיסוד בקורות בתחום מניעת מעילות והונאות ופגיעה בנכסי חברה במסגרת בקורות SOX, שמירה על עיקרון הפרדת התפקידים באמצעות תחנת SOD (הפרדת תפקידים) כך שלא תופקד בידי גורם אחד היכולת לבצע פעולה מתחילתה ועוד סופה (סגירת מעגל), העמקת הפעולות לבקרה על תפקידים רגישים ועוד.

במהלך השנים 2022-2023 ביצעה החברה סקר סיכונים מעילות והונאות בחטיבות פרויקטים הנדסיים וחטיבת שירות הקוחות לרבות תיקוף רשימת התפקידים הרגישים במסגרת סקרים אלו.

כצעד נוסף להפחתת סיכון מעילות והונאות החברה הטמיעה מערכת ממוחשבת לניהול ובקרה על תהליכים עסקיים, אשר מתריעה על אנומליות בתהליכים העסקיים וזאת על פי מתודולוגיה להערכת סיכון מעילות והונאות.

במסגרת תכנית ההפחתה מתבצעת, בין היתר, גם תכנית אכיפה פנימית בתחום איסור מתן שוחד. במסגרת זו גיבשה החברה מתווה לתוכנית בתחום איסור מתן שוחד לעובד ציבור בהתאם לקריטריונים המנחים שנקבעו, בין היתר, על-ידי ארגון ה-OECD, ואיסור כללי על שוחד עפ"י הדין הישראלי. קודמה תכנית אכיפה פנימית למניעת שוחד ובמסגרתה פורסם נוהל חברה "איסור מתן שוחד ומערך אכיפה", לרבות מינוי בעלי תפקידים לפי הנוהל, במסגרת זו החברה מנחה את חברות הבנות הרלוונטיות ליישום הנחיות הציאות בהתאמות הנדרשות.

בנוסף מבצעת החברה באופן שוטף צעדים להטמעת ושמירת תרבות אירגונית בהתאם לקווי המדיניות למניעת מעילות והונאות הכוללים הדרכות, ימי עיון וקמפיין חוצה חברה בנושא מודעות למניעת מעילות והונאות; ופעלה ליישום פעולות בקרה לגבי בעלי תפקידים רגישים בסיכון בינוני, גבוה וגבוה מאוד.

החברה פועלת בהתאם לקווי המדיניות המאושרת למניעת מעילות והונאות ואף פרסמה נוהל חברה המסדיר את פעולת מניעת מעילות והונאות במסגרת ניהול סיכון זה על ידי החברה וכן אישרה מדיניות מורחבת בנושא מניעת שוחד ושחיתות. מדיניות החברה מפורסמת באתר החברה החיצוני, תחת קשרי משקיעים.

סטטוס התקדמות תכנית ההפחתה הרב שנתית מדווח לוועדת היגוי ייעודית לנושא מעילות והונאות אשר בראשה עומד הסמנכ"ל הרלוונטי וכן מדווח הסטטוס לוועדות הדירקטוריון הרלוונטיות.

29.3.10**ניהול תקשורת**

היעדר היערכות וטיפול תקשורתי לקוי באירועים פנימיים או חיצוניים בעלי השפעה תדמיתית שלילית ו/או התחזקות דעת קהל שלילית על החברה עלולים לפגוע באמון מחזיקי העניין⁴⁸ הציבורי ביחס לרצונה של החברה לפעול ולהוביל לשינויים תפעוליים וניהוליים משמעותיים וכן לפגוע בתדמיתה.

לצורך התמודדות עם סיכון זה, החברה עוסקת, בין השאר, בשגרה ובחירום, בקיום קשר שוטף ורציף עם התקשורת על כל סוגיה, ובפעולות תקשורתיות מגוונות כולל העברת מידע, הנחיות, עדכונים ומסרים בעת התרחשות משברים שונים הקשורים באספקת החשמל, מתן שירות מיטבי ללקוחות, יחסי עבודה, איכות הסביבה, נושאים כספיים וכיו"ב.

29.3.11**הון אנושי ויישום השינוי הארגוני**

הסיכון מתייחס לכשלים בניהול משאבי האנוש, בשגרה ובחירום (אי עמידה בדרישות רגולטוריות, קשיים בתהליכי גיוס, שימור ופיתוח עובדים, שימור ידע ועוד), קשיים ביישום השינוי המבני הכולל רפורמה במשק החשמל, מחלוקות עם ארגון העובדים ביישום השינוי הארגוני שעלולים להוביל למתיחות ביחסי העבודה תוך פגיעה בפעילות השוטפת ובהמשכיות העסקית ולהוביל להוצאות כספיות, ולאי עמידה ביעדי החברה, כמו כן - היעדר איזון אקטוארי בקרן הפנסיה של העובדים העלול להוביל לפגיעה באיתנות הפיננסית.

החברה מתמודדת עם סיכון זה באמצעות תכנון משאבי אנוש לטווח בינוני וארוך, תחלופת כוח אדם שוטפת, ניווט ורוטציה, שינוי מבנה השכר לעובדים החדשים, הסדרי שימור כוח אדם לעובדים קבועים ולעובדים ארעיים נדרשים ללא מגבלת זמן, הכשרה טכנולוגית וייעודית והכנת עתודה ניהולית.

⁴⁸ כלל הקבוצות הפנימיות או החיצוניות לחברה אשר משפיעות ו/או עשויות להיות מושפעות מפעילותה, מוצריה או שירותיה של החברה.

לפרטים בנושא השינוי המבני, שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות, במסגרתה תקטן מצבת העובדים בחברה, ראה ביאור 1ה בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בנוגע לפניית מנכ"ל החברה לרשות החברות בבקשה לאשר את גידול יעד המשרות לסוף תקופת הרפורמה ראו ביאור 8ה בדוחות הכספיים.

החברה פועלת לשמירה על יחסי עבודה תקינים, תוך קיום הידברות שוטפת עם ארגון העובדים, ההסתדרות וגורמי המדינה הרלוונטיים. שינוי בתחום יחסי העבודה, לרבות עקב הנחיות או החלטות רלוונטיות של רגולטורים ובכללם הממונה על השכר, יכול לבוא לידי ביטוי בסכסוך עבודה, שעלול להוביל לעיצומי עובדים עד כדי שביתה כוללת וממושכת. החברה תמשיך לפעול באופן בו השינויים ייעשו בהסכמת ובאישור הגורמים הרלוונטיים. לפרטים בדבר סכסוך עבודה שהוכרז ביום 1 באוגוסט 2021 על ידי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ראה סעיף 14.9. נכון לחודש דצמבר 2023, החברה ממשיכה לפעול בהידברות מול ארגון העובדים והמדינה להמשך יישום הרפורמה ויישוב פערים ומחלוקות, ככל שמתגלים.

אף שבעבר לא נגרמה פגיעה מהותית באספקת חשמל, לא ניתן לשלול את האפשרות כי בעתיד, עיצומים או שביתה כוללניים או מתמשכים, עלולים לגרום לפגיעה באספקת החשמל הסדירה ללקוחות החברה, בהכנסות החברה, בתוצאותיה העסקיות, בתדמית ובמוניטין שלה.

קופת הגמל המרכזית לקצבה של עובדי החברה ("הקופה") נועדה לאפשר לחברה לשלם תשלומי קצבה לעובדים הזכאים לפנסיה תקציבית ("העובדים הזכאים"). ההפקדות לקופה בגין העובדים הזכאים, נקבעות על-פי המאזן האקטוארי המחושב על-ידי אקטואר הקופה בסוף שנה. המאזן מבוסס על היוון תזרימי עתידי בהתאם לסט הנחות אקטואריות. קיים סיכון כי הגרעון האקטוארי בקופה יהיה גבוה מהתחזית המתבצעת בחברה. ובמקרה זה החברה תידרש להפקיד סכומים בקופה להשלמת המחויבות העלולים להצטבר לסכומים מהותיים.

המודל האקטוארי לחישוב ההפקדות לקופה עלול להשתנות בעתיד, בין היתר, בהתאם לשינויים בתוחלת החיים, בהוראות רגולטוריות ובאקלים הכלכלי, שעשוי להשפיע על הריבית להיוון ההתחייבויות. שינויים במודל האקטוארי, כאמור לעיל, עלולים לחייב את החברה לבצע הפקדות נוספות, בסכומים מהותיים, לקופה.

הסכם הרפורמה שנכנס לתוקפו בחודש נובמבר 2018, הכולל, בין היתר, הסכם פרישות מוקדמות, והשאלת עובדים לתקופת זמן מוגבלת ליצרנים פרטיים שירכשו אתרי ייצור מהחברה ולאחריה יסיימו לעבוד בחברה, גרם לגידול במחויבות האקטוארית בגובה עלות הקדמת תשלומי הפנסיה לפורשים בפנסיה התקציבית. ההסדר התחיקתי חייב העברת כספים לצורך השלמת הגרעון בגין עלות הקדמת הפרישות דלעיל, וזאת תוך שנה ממועד כניסת ההסכם לתוקף. בעקבות פניית החברה לרשות שוק ההון, ביום 20 בנובמבר 2019 פורסם תיקון לחוזר הוראות לניהול קופת גמל מרכזית לקצבה ובו הסדר פריסת ההפקדות לקופה בגין הגידול, כאמור, בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון מראש ובכתב. ביום 9 במרס 2020 התקבל אישור הממונה לבקשת החברה לפריסת ההפקדות. עלות זו נלקחת בחשבון בתחזית תזרימי ההפקדות לקופה.

למלחמה עשויות להיות השפעות על זמינות עובדי החברה, וזאת בשים לב, בין היתר, להימשכותה, היקפה והתרחבותה לאזורים נוספים.

דורון ארבלי
יו"ר הדירקטוריון

מאיר שפיגלר
המנהל הכללי

תאריך: 14 במרס 2024

חברת החשמל לישראל בע"מ

פרק ב' – דוח הדירקטוריון

על מצב ענייני התאגיד

לשנה שנסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2023

דירקטוריון חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה") מתכבד להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "תקופת הדוח") בהתאם להוראות תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התשל"ל-1970 (להלן: "תקנות ניירות ערך") ולהוראות רשות החברות הממשלתיות (להלן: "רשות החברות").

א. הסברי הדירקטוריון למצב ענייני התאגיד:

1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית:

(א) כללי

החברה פועלת כמערכת אחת משולבת ומתואמת העוסקת באספקת חשמל לצרכנים, החל משלב ייצורו של החשמל, הולכתו, חלוקתו, אספקתו של החשמל וכן בסחר בו - הכל בהתאם לרישיונות אשר הוענקו לה לכל סוג פעילות. החברה עוסקת גם בהקמת תשתיות הנדרשות לפעילויות האמורות.

החברה הינה בבעלות מדינת ישראל המחזיקה בכ- 99.85% ממניותיה ולפיכך היא ופעילותה כפופים בין היתר להוראות חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק החברות הממשלתיות"). החל מיום 5 במרס 1996 פועלת החברה בהתאם לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 והתקנות מכוחו (להלן: "חוק משק החשמל"). חוק משק החשמל החליף את פקודת זכינות החשמל ולפיו הוקמה רשות החשמל אשר תפקידה בין השאר קביעת תעריפי החשמל ודרכי עדכוןם וכן מתן רישיונות ופיקוח על מילוי הוראות שנקבעו ברישיונות (אשר במקרים מסוימים מצריכים את אישור שר האנרגיה). לפרטים נוספים אודות חוק משק החשמל ובכלל זה לפרטים בדבר סמכויותיה ותפקידה של רשות החשמל, בין היתר בהתאם לתיקון שבוצע בחוק משק החשמל ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023.

(ב) סקירת תמצית השינויים בסביבה העסקית בתקופת הדוח

- 1) לפרטים אודות פעולות החברה ליישום השינוי המבני בתקופת הדוח ובפרט להקמת תחנות כוח הפועלות במחזור משולב (מחז"מים) ועדכון מועדי ההפעלה, נוכח פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", פעולות למכירת אתר אשכול, החלטת הממשלה בעניין רדינג, יעדי איתנות פיננסית ועדכונים בדבר חברת הבת לייצור, ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.
- 2) לפרטים בנושא הוראות דין מהותיות החלות על החברה בתחום הגנת הסביבה, לרבות עדכונים נוספים בנושא צמצום השימוש בפחם והסבת היחידות הפחמיות לגז, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.
- 3) לפרטים בנושא קריסת עגורן במזח הפחם בתחנת הכוח "רוטנברג" והשפעת האירוע על מצבה הכספי של חברה ועל תוצאות פעולותיה, ראה ביאור 1ח1 בדוחות הכספיים.
- 4) לפרטים בנושא עדכוני תעריף החשמל ורגולציה ובפרט עדכון שנתי לשנת 2024, הרחבת הפריסה של מונים חכמים, תכנית פיתוח מערכת ההולכה וההשגאה לשנים 2023 – 2030, רישיון הולכה, אגירת אנרגיה וכן החלטות רשות החשמל בעקבות מלחמת "חרבות ברזל", ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.
- 5) לפרטים בנושא חובות חמ"י והרשות הפלסטינאית, ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים.
- 6) לפרטים אודות הסכם שכר (מסגרת) במגזר הציבורי שנחתם ולהשפעותיו על המחויבויות לפנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 612 בדוחות הכספיים.
- 7) לפרטים בדבר דירוג האשראי של החברה, וכן בדבר גיוסים ופירעונות מהותיים בתקופת הדוח על המצב הכספי, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.
- 8) לפרטים בנושא תביעות ייצוגיות ותביעות מהותיות נוספות, ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.
- 9) לפרטים בדבר השינויים בדירקטוריון והנהלת החברה, ראה סעיף ב להלן.
- 10) במהלך התקופה האחרונה מתאפיינות מרבית כלכלות העולם וביניהם ישראל בעליות חדות בשיעורי האינפלציה ובשיעורי הריבית המפורסמים על ידי הבנקים המרכזיים. להערכת החברה עליות אלה ישפיעו על הוצאות המימון של החברה ועל שיעורי התשואה של גיוס הון זר ככל שעליות אלו יימשכו. יחד עם זאת, לאור העובדה שהכיסוי התעריפי על הרכוש המוכר של החברה צמוד למדד המחירים לצרכן והתשואה על ההון הזר בתעריף מתחשבת בשיעור הריבית השולית, לא צפויה לכך השפעה מהותית על מצבה הפיננסי העתידי ותוצאות פעולותיה של החברה. בנוסף ככל שעליות אלו יימשכנה ותתלווה אליהן עליה בפרמיית השוק המשפיעה על מחיר ההון העצמי של החברה ללא עליה מקבילה במחיר ההון בתעריף, הן עלולות להשפיע לרעה על שווי נכסי החברה ולגרור לירידת ערך בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS-36.
- החברה עוקבת באופן שוטף אחר ההתפתחויות בישראל ובשווקי ההון הגלובליים והיות שמדובר באירוע שאינו בשליטת החברה אין ביכולתה של החברה להעריך את השלכותיו של אירוע זה לרבות השפעותיו העתידיות על מצבה הפיננסי העתידי ותוצאות פעולותיה.
- לפרטים בדבר סיכונים מדד המחירים לצרכן וסיכון בגין שיעורי ריבית משתנה ראה ביאור 26 בדוחות הכספיים.
- 11) לפרטים בדבר ההשפעות של מלחמת רוסיה ואוקראינה על החברה, ראה ביאור 2ח1 בדוחות הכספיים.
- 12) לפרטים בדבר ההשפעות של מלחמת "חרבות ברזל" על תוצאות הפעילות של החברה, מצבה הכספי ותזרימי המזומנים שלה, ראה ביאור 3ח1 בדוחות הכספיים.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ג) יעדים ואסטרטגיה עסקית

1) יעדים פיננסיים

להלן היעדים שאושרו בדירקטוריון החברה ביום 30 בנובמבר 2023 לתקופת התכנון הפיננסי בין השנים 2024-2030:

א) יחס חוב פיננסי ריאלי נטו ל-EBITDA: היעד הינו יחס של עד 5.2 בכל אחת מהשנים 2024-2027, ויחס של 5.0 בכל אחת מהשנים 2028-2030.

היעד שהוגדר לשנת 2023 הינו 5.4 כאשר בפועל ליום 31 בדצמבר 2023 היחס עומד על כ- 5.59. היחס מבוסס על החוב הפיננסי הריאלי נטו של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 בסך של 37,771 מיליוני שקל חדש ועל ה-EBITDA כולל תנועה בחשבונות פיקוח ובנטרול ארועים מיוחדים ולא שוטפים לשנת 2023, בסך של 6,761 מיליוני שקל חדש. לעניין מדדים פיננסיים שאינם מבוססים על כללי חשבונאות מקובלים (Non-GAAP) ראה סעיף א7 להלן.

ב) יחס סך החוב לסך הנכסים (מינוף) לא יותר מ- 65% בכל אחת מהשנים 2024-2030. בפועל נכון ליום 31 בדצמבר 2023 היחס עומד על כ- 66%.

ג) שמירה על דירוג בינלאומי של 'BBB' לפחות. לפרטים בדבר דירוג האשראי של החברה, ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

ד) כרית הביטחון תהיה בערך כספי שלא יפחת מ- 3 מיליארד שקל חדש ותורכב מ: יתרת מזומנים והשקעות לטווח קצר שלא יפחתו מ- 1 מיליארד שקל חדש בסוף כל חודש. קווי אשראי מובטחים ולא מנוצלים בעלי תוקף ארוך משנה המשלימים את יתרת המזומנים לסכום של 3 מיליארד שקל חדש בכל עת. (עד מועד קבלת התמורה ממכירת "אשכול"- החברה רשאית להשתמש ב-1 מיליארד שקל חדש מכרית הביטחון לטובת שמירת רציפותה התפקודית של החברה). נכון ליום 31 בדצמבר 2023 החברה עומדת ביעד.

ה) היקף חוב פיננסי ריאלי נטו לא יעלה על 40 מיליארד שקל חדש בכל אחת מהשנים 2024-2030, בכפוף לעמידה ביחסים הפיננסיים לעיל, בנוגע ליחסי החוב. היעד שהוגדר לשנת 2023 הינו 36.5 כאשר בפועל החוב הפיננסי ליום 31 בדצמבר 2023 הינו 37.8 מיליארד שקל חדש. להרכב החוב הפיננסי ראה סעיף א7 להלן.

בנוסף דירקטוריון החברה אישר שלושה יעדים נוספים לפי חוזר רשות החברות הממשלתיות (ראה סעיף א7 להלן).

ו) יחס FFO לחוב פיננסי מתואם בטווח שבין 11%-18% בטווח הקצר ובטווח שבין 15%-23% בטווח ארוך. בפועל ליום 31 בדצמבר 2023 היחס עומד על 11.6%.

ז) יחס FFO + הוצאות ריבית חלקי הוצאות ריבית הגדול מ-3. בפועל ליום 31 בדצמבר 2023 היחס עומד על 5.44.

ח) יחס תשואה להון מועסק (ROCE) הגדול מ- 3.9%. היעד שהוגדר לשנת 2023 הינו 3.3% כאשר בפועל ליום 31 בדצמבר 2023 היחס עומד על 3.3%.

היעדים הפיננסיים שקבע הדירקטוריון עודכנו ליעדים המצוינים לעיל וזאת לאור החלטות רשות החשמל בנוגע לעדכון התעריף בשנת 2023 (לפרטים נוספים ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים), וכן לנוכח הגידול בהשקעות בהתאם לתוכנית הפיתוח במקטע ההולכה והחלוקה לשנים 2024-2030 (לפרטים נוספים ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים), וכן יישום הסכם השכר במזרר הציבורי והשפעותיו הצפויות על עלויות השכר בחברה והחוב המצטבר של חברת החשמל מזרח ירושלים (לפרטים נוספים ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים), וההשפעות של מלחמת "חרבות ברזל" כאמור בביאור 1 בדוחות הכספיים.

כמו כן, בשל ההשפעות המצוינות לעיל החברה צופה כי תיתכן חריגה בחלק מיעדי האיתנות הפיננסית שנקבעו במסגרת דיוני הרפורמה.

בהינתן האמור, דירקטוריון החברה במהלך דיון בנושא, בחן את יכולת החברה לקבלת מימון במערכת הבנקאית בישראל ו/או בחו"ל, ולגייס חוב בשוק ההון, בהתחשב, בין היתר, ביתרת המזומנים שלה והשקעות מתוכננות לזמן קצר, נכון ליום 31 בדצמבר 2023 וכן בחן את תחזיות תזרימי המזומנים של החברה.

במסגרת הדיון והבחינה הנ"ל מצא הדירקטוריון כי לחברה קיימים מקורות מימון מספקים למימון פעילויותיה ולפירעון התחייבויותיה בעתיד הנראה לעין והינו בדעה כי לאי עמידה ביעדי האיתנות הפיננסית כפי שנקבעו ברפורמה, כשלעצמה, לא יהיו השלכות על פעילותה השוטפת של החברה, לפרטים נוספים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)
ג) יעדים ואסטרטגיה עסקית (המשך)

(2) יעדים נוספים

לפרטים כלליים בדבר היעדים והאסטרטגיה העסקית של החברה ראה סעיף 26 בפרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד ליום 31 בדצמבר 2023.

(3) תכנית אסטרטגית ליצירת מודעות ומוכנות לחירום בחברת החשמל

הערכות החברה לחירום ועיקרי "התכנית האסטרטגית ליצירת מודעות ומוכנות לחירום" הוצגו ואושרו בדיון בדירקטוריון החברה לראשונה ביום 14 באוגוסט 2013. הנושא מוצג אחת לשנה, עדכון אחרון של סטטוס התכנית הוצג בדירקטוריון ביום 29 ביוני 2023.

התכנית מבוססת על הנחיות רשות החברות הממשלתיות, כפי שפורטו בחוזר רשות החברות בנושא מיום 11 ביולי 2012. התכנית כוללת את מדיניות ויעדי החברה להמשך רציפות תפקודית ואספקת חשמל בחירום על בסיס סדרי עדיפויות מוגדרים בראש ובראשונה למפעלים חיוניים ולאחריהם לשאר לקוחות החברה בשעת חירום.

במסגרת היערכות החברה לחירום, התקבל מרשות חירום לאומית (ר"ל) תרחיש ייחוס מצרפי הכולל מספר תרחישים, על בסיסו החברה נערכה למתן מענה, בשיתוף פעולה מול רשות הכוח. החברה מגבשת תכנית מענה לתרחיש המלחמה המעודכן ותביאה לאישור המנכ"ל והנהלת החברה, משרד האנרגיה, רשות הכוח ורשות החשמל, לצורך אישור משאבים לבניין הכח. תוכנית לסגירת הפערים תובא גם היא לאישור בהנהלת החברה, במשרד האנרגיה, ברשות החשמל וברשות הכוח.

תרחיש המלחמה עודכן לאחרונה לאור לקחים ראשוניים ממלחמת "חרבות ברזל" ומלחמת רוסיה-אוקראינה. התרחיש המעודכן הוצג למנכ"ל החברה ולהנהלתה. החברה פועלת מול רשות הכוח (נגה) ומשרד האנרגיה כדי לבחון את היערכותה לתרחיש המעודכן. היועץ המיוחד לענייני חירום, האלוף במיל. יואל סטריק מלווה את החברה בנושא זה.

החברה פועלת בשיתוף עם רשות הכוח, אגף חירום, ביטחון, מידע וסייבר במשרד האנרגיה והגופים המנחים במדינה, בונה תרחישים ומגדירה תכניות מענה אליהם, מכינה תכניות ונהלי חירום, מתאמת את רמות השירות לחירום, דואגת לריתוק כח אדם לחירום, פועלת לחיזוק הרציפות התפקודית בחברה, מפעילה מערך חוסן אירגוני ואישי, מבצעת הדרכה, אימון ותרגול של עובדים ומערכות למצבים שונים ומבצעת הפקת לקחים מאירועי אמת ותרגילים ומעקב אחר יישומם.

החברה פועלת לשיפור המיגון הפיסי באתרים הקריטיים להמשך אספקת חשמל באמצעות פרויקט "מעיל גשם" המבוצע בשיתוף משרד האנרגיה ופיקוד העורף ובמקביל, פועלת לשיפור והרחבה של מערך ההגנה האקטיבית במתקניה הקריטיים בשיתוף רח"ל, משרד הביטחון, צה"ל ומערך ההגנה האווירית.

בחברה קיים מערך ניהול סיכונים בכפוף לדרישות הרגולציה, לרבות תכניות לזיהוי הסיכונים ופעילות למזעורם. החברה רכשה פוליסת ביטוח לנזקים והוצאות עקיפות כתוצאה מאירועי אסונות טבע, אש, התפוצצות, זיהום ופגיעות מכניות. החברה פועלת גם בנושא רעידות אדמה וצונאמי באמצעות וועדת היגוי הנהלה ו-4 וועדות משנה לזיהוי נקודות תורפה במתקניה ופועלת לצמצום הנזק מחד ויכולת שיקום מהיר לאחר אירוע מאידך. החברה נערכת גם למזג אוויר חריג וקיצוני באמצעות וועדת היגוי בראשות המנכ"ל, המתכללת את פעילות החברה במסגרת היערכותה לאירועי קיצון במזג האוויר ולשינויי האקלים ומבצעת תרגילים ייעודיים כהיערכות לחורף ולקיץ. בנוסף, החברה מפתחת מערכות שליטה לביצוע פעולות מניעה ויכולת מתן מענה מהיר לאחר אירוע, וזאת לטובת החזרת אספקת החשמל מהירה ככל האפשר ללקוחותיה וכמו כן, מפתחת סימולטור תרגול מתקדם לשימוש עובדיה ולשיפור מיומנות העבודה באירועי חירום.

החברה מחזיקה מלאים של דלקים, חומר וציוד כמענה לשעת חירום וכשלים תפעוליים ופועלת להשלמת מלאי חירום אסטרטגי לשימוש משק החשמל תחת החלטת הקבינט מספר 116 ב'. החברה פועלת להגברת היתירות במשק החשמל ובין היתר תפעל להסבת יחידות ייצור פחמיות לשימוש בגז טבעי ולשימור יחידות פחמיות בתה"כ אורות רבין. החברה הקימה מערך מטות הפעלה לשליטה בחירום, מטות חילופיים לדילוג בעת הצורך, כללים ומערכות דיווח בחירום המתורגלים כל שנה.

לחברה מערך אבטחה, כיבוי אש, ציוותי חילוץ והצלה למענה ראשוני ומידי, כולל האמצעים הנדרשים לחירום. החברה נערכת להמשכיות עסקית במערכות המחשוב, הקשר, הדוברות והמידע לציבור.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ג) יעדים ואסטרטגיה עסקית (המשך)

3) תכנית אסטרטגית ליצירת מודעות ומוכנות לחירום בחברת החשמל: (המשך)

החברה מבצעת יחד עם משק החשמל כולו, שני תרגילים ארציים פנימיים על בסיס שנתי קבוע ומגבירה את שיתוף הפעולה מול גופים אחרים על ידי השתלבות בתרגילים לאומיים, תרגילים של משרד האנרגיה ומשרדי ממשלה אחרים, רשויות ייעודיות, פיקוד העורף ומשטרת ישראל, הן ברמה הארצית והן ברמה המחוזית והמקומית. החברה פועלת, יחד עם משרד האנרגיה, רשות הכוח, רשות החשמל, משרד הביטחון ופיקוד העורף לשיפור המיגון בנקודות קריטיות במשק החשמל. החברה פועלת בשיתוף פעולה עם משרד האנרגיה ומשרד הביטחון לבניית יכולת הגנה אקטיבית באתרי החברה הקריטיים. החברה פועלת להכרזה על מפעלים חיוניים ברשות הכוח ומעדכנת מאגר מידע לגבי מפעלים חיוניים ברמה הלאומית.

החברה מימשה את השינויים הנובעים מהרפורמה במשק החשמל, לרבות העברת האחריות על רשות הכח בשעת חירום לחברת נגה ומתרגלת את פעילותה בחירום תחת שינויי הרפורמה. במסגרת זו פינתה החברה את מטות הפעלה לחירום במתקני ניהול המערכת, ובנתה מטות הפעלה חדשים אשר ישרתו אותה בשעת חירום בחיפה ובגן שורק. לעניין השפעות מלחמת רוסיה-אוקראינה ומלחמת "חרבות ברזל" על מצבה הכספי ותוכנית העבודה של החברה ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)

1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ד) דיווח על פערים בין העלויות המוכרות בתעריף החשמל לבין העלויות בפועל לשנת 2023

גילוי זה ניתן בהתאם להחלטת רשות החשמל, כאמור, ובמתכונת שנקבעה על ידה. מטרתו להשוות בין הסכומים שהוכרו בגין כל רכיב בתעריף לבין התוצאות בפועל. יחד עם זאת, הייחוס לרכיבי התעריף השונים בוצע על סמך אומדנים והערכות אותם ביצעה החברה, על בסיס הבנתה את תעריף החשמל. לעניין הקצאת העלויות וההנחות עליהן מתבססת הקצאה זו, ראו ביאור 36 בדוחות הכספיים בדבר מגזרי הפעילות של החברה. גילוי זה אינו כולל התייחסות להוצאות המימון והמס.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)
ד) דיווח על פערים בין העלויות המוכרות בתעריף החשמל לבין העלויות בפועל לשנת 2023: (המשך)

רכיב תעריפי במיליוני שקל חדש							מגזר ייצור ורכישות חשמל	
תשואה מוכרת משוקללת ברוטו/רווח תפעולי	פחת	התייעלות, הכנסות המשיכות למימון עלויות רפורמה	תפעול	רכישות חשמל והסדרים	דלקים	סה"כ הכנסות	סעיף	
						11,211		הכנסות לפי התעריף בפועל/בתוקף כפי שמחושב ע"י החברה בתוספת הכנסות (הוצאות) במסגרת התחשבות עם חברת נוגה (1) .....
						(390)		בניכוי/בתוספת החזר חוב צרכני בגין שנים קודמות הכלול בתעריף בפועל .....
						729		בניכוי/בתוספת פיצוי בגין פיגור בעדכון בגין השנה השוטפת (*) .....
						11,550		סה"כ הכנסות בספרים .....
						-		סטייה בהכנסות בפועל עקב סטייה בהתפלגות צריכה (2) .....
						8		תשלומים מהסכם חמי ורשף בניכוי הכנסות על בסיס מזומן .....
						11,558		הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לפני החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והתאמת אי הכרה בהכנסה חמ"י (3) .....
805	733	(261)	2,898	17	7,366	11,558		התייעלות והכנסות המשיכות למימון עלויות רפורמה .....
-	(3)	261	(258)	-	-	-		הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לאחר ניכוי התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והתאמת אי הכרה בהכנסה חמ"י .....
805	730	-	2,640	17	7,366	11,558		מיונים לעומת הדוחות הכספיים (4)
								מיון 1 – נלוות דלק .....
			(210)	-	210	-		מיון 2 – השקעות בתחנות כח בפעולה .....
			(191)	-	-	-		מיון 3 – שירותי הון בגין רכוש משותף .....
			(136)	-	-	-		מיון 4 – שירותי הון בגין חלקי חילוף .....
			(50)	-	-	-		מיון 5 – מימון הון חוזר אשראי ספקים .....
			(13)	-	-	-		סה"כ הכנסות תיאורטיות מהתעריפים ממוינות לפי דוחות כספיים .....
879	1,046	-	2,040	17	7,576	11,558		תוצאות בפועל על פי ביאור דיווח מגזרי (5) .....
(384)	2,198	-	2,135	4,128	7,296	15,373		בתוספת/בניכוי נכסי פיקוח שנוכו/התווספו (6) .....
1,526	(1,160)	-	(28)	-	-	338		הכנסות שונות (7) .....
(53)	-	-	-	-	-	(53)		מיון 1 - שיפוצים השקעתיים .....
	(131)	-	131	-	-	-		מיון 2 - עלויות נוספות הנובעות מעלויות הרפורמה מעבר לעלויות הפרישה .....
10	(1)	-	(9)	-	-	-		מיון 3 - פחת דלקים .....
	(74)	-	-	-	74	-		מיון 5 - שכר בגין נלוות דלק .....
	-	-	(119)	-	119	-		מיון 6- התחשבות עם נוגה .....
(5)	-	-	-	(4,110)	6	(4,109)		סיכום ביניים .....
1,094	832	-	2,110	18	7,495	11,549		הפרשים (8) .....
215	214	-	(70)	(1)	81	(9)		הכנסות/הוצאות בגין שנים קודמות שלא נרשמו כנגדן נכסי פיקוח .....
(20)	-	-	-	-	-	-		

* ללא נטרול השפעת אי גביית תעריף ממוצע ואי הכרה בהכנסה חמ"י.
נכסי הפיקוח אינם כוללים נכסי פיקוח בגין מימון אשר נרשמו בצד ההוצאות.
הסברים עיקריים להפרשים מוצגים בהמשך.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ד) דיווח על פערים בין העלויות המוכרות בתעריף החשמל לבין העלויות בפועל לשנת 2023: (המשך)

מגזר הולכה						
סעיף						
רכיב תעריפי במיליוני שקל חדש						
תשואה מוכרת משוקללת ברוטו/רווח תפעולי	הכנסות המשיכות לעלויות הרפורמה	פחת	תפעול	רכישות חשמל	סה"כ הכנסות	
					1,701	הכנסות לפי התעריף בפועל/בתוקף כפי שמחושב ע"י החברה בתוספת הכנסות (הוצאות) במסגרת התחשבות עם חברת נוגה (1) ..
					170	בניכוי/בתוספת החזר חוב צרכני בגין שנים קודמות הכלול בתעריף בפועל ..
					(60)	בניכוי/בתוספת פיצוי בגין פיגור בעדכון בגין השנה השוטפת ..
					1,811	סה"כ הכנסות בספרים ..
					1	תשלומים מהסכום חמי' ורשפ' בניכוי הכנסות על בסיס מזומן ..
					-	סטייה בהכנסות בפועל עקב סטייה בהתפלגות הצריכה (2) ..
490	(92)	919	495	-	1,812	הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לפני החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והכרה ע"ב מזומן של חמ"י ורש"פ (3) ..
-	92	(4)	(88)	-	-	הכנסות המשייכות למימון עלויות רפורמה ..
490	-	915	407	-	1,812	הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לאחר החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והכרה ע"ב מזומן של חמ"י ורש"פ ..
14	-	26	(40)	-	-	מינוים לעומת הדוחות הכספיים (4) ..
504	-	941	367	-	1,812	מיון 1 - שירותי הון בגין רכוש משותף ..
708	-	587	405	11	1,711	סה"כ הכנסות תיאורטיות מהתעריפים ממוינות לפי דוחות כספיים ..
(192)	-	302	-	-	110	תוצאות בפועל על פי באור המקטעים (5) ..
(2)	-	-	-	-	(2)	בתוספת/בניכוי נכסי פיקוח שנוכו/התווספו (6) ..
11	-	-	(11)	-	-	הכנסות שונות (7) ..
2	-	-	-	(11)	(9)	מיון 1 - עלויות רפורמה ..
527	-	889	394	-	1,810	מיון 2- התחשבות עם נוגה ..
23	-	52	(27)	-	(2)	סיכום ביניים ..
(72)	-	-	-	-	-	הפרשים (8) ..
						הכנסות/הוצאות בגין שנים קודמות שלא נרשמו כנגדן נכסי פיקוח ..

* ללא נטרול השפעת אי גביית תעריף ממוצע ואי הכרה בהכנסה חמ"י.
נכסי הפיקוח אינם כוללים נכסי פיקוח בגין מימון אשר נרשמו בצד ההוצאות.
הסברים עיקריים להפרשים מוצגים בהמשך.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)

1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ד) דיווח על פערים בין העלויות המוכרות בתעריף החשמל לבין העלויות בפועל לשנת 2023: (המשך)

מגזר חלוקה						
סעיף						
רכיב תעריפי במיליוני שקל חדש						
תשואה מוכרת משוקלת רווח תפעולי	הכנסות המשויכות לעלויות הרפורמה	פחת	תפעול	רכישות חשמל	סה"כ הכנסות	
					7,487	הכנסות לפי התעריף בפועל/בתוקף כפי שמחושב ע"י החברה בתוספת הכנסות (הוצאות) במסגרת התחשבות עם חברת נוגה (1) .....
					1,477	בניכוי/בתוספת החזר חוב צרכני בגין שנים קודמות הכלול בתעריף בפועל .....
					(1,742)	בניכוי/בתוספת פיצוי בגין פיגור בעדכון בגין השנה השוטפת .....
					7,222	סה"כ הכנסות בספרים .....
					-	סטייה בהכנסות בפועל עקב סטייה בהתפלגות הצריכה (2) .....
					-	תשלומים מהסכם חמי ורשפ בניכוי הכנסות על בסיס מזומן .....
875	(278)	1,501	1,808	3,316	7,222	הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לפני החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והכרה ע"ב מזומן של חמ"י ורש"פ (3) .....
-	278	(7)	(271)	-	-	התייעלות והכנסות המשויכות למימון עלויות רפורמה .....
875	-	1,494	1,537	3,316	7,222	הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לאחר החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והכרה ע"ב מזומן של חמ"י ורש"פ .....
					-	מיונים לעומת הדוחות הכספיים (4)
76	-	243	(319)	-	-	מיון 1 - שירותי הון בגין רכוש משותף .....
37	-	42	(79)	-	-	מיון 2 - שירותי הון בגין מונים .....
988	-	1,779	1,139	3,316	7,222	סה"כ הכנסות תיאורטיות מהתעריפים ממוינות לפי דוחות כספיים .....
1,521	(52)	1,433	1,375	2,716	6,993	תוצאות בפועל על פי באור המקטעים (5) .....
(432)	-	167	-	-	(265)	בתוספת/בניכוי נכסי פיקוח שנוכו/התווספו (6) .....
(46)	-	-	(172)	-	(218)	הכנסות שונות (7) .....
20	-	(11)	(9)	-	-	מיון 1 - עלויות רפורמה .....
53	-	-	-	659	712	מיון 2- התחשבות עם נוגה .....
-	52	-	-	(52)	-	מיון 3- הכנסות אחרות .....
1,116	-	1,589	1,194	3,323	7,222	סיכום ביניים .....
128	-	190	(55)	(7)	-	הפרשים (8) .....
81	-	-	-	-	-	הכנסות/הוצאות בגין שנים קודמות שלא נרשמו כנגדן נכסי פיקוח .....

* ללא נטרול השפעת אי גביית תעריף ממוצע ואי הכרה בהכנסה חמ"י.
נכסי הפיקוח אינם כוללים נכסי פיקוח בגין מימון אשר נרשמו בצד ההוצאות.
הסברים עיקריים להפרשים מוצגים בהמשך.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ד. דיווח על פערים בין העלויות המוכרות בתעריף החשמל לבין העלויות בפועל לשנת 2023: (המשך)

מגזר אספקה					
סעיף					
רכיב תעריפי במיליוני שקל חדש					
תשואה מוכרת משוקללת ברוטו/ רווח תפעולי	הכנסות המשויכות לעלויות הרפורמה	רכישות חשמל	פחת	תפעול	סה"כ הכנסות
					472
					(6)
					14
					480
					-
-	(16)	-	-	496	480
-	16	-	-	(16)	-
-	-	-	-	480	480
-	-	-	33	(33)	-
-	-	-	33	447	480
(3)	-	-	56	468	521
8	-	-	-	-	8
(2)	-	-	-	(42)	(44)
2	-	-	-	(2)	-
-	-	-	-	(5)	(5)
5	-	-	56	419	480
5	-	-	(23)	28	-
-	-	-	-	-	-

הכנסות לפי התעריף בפועל/בתוקף כפי שמחושב ע"י החברה בתוספת הכנסות (הוצאות) במסגרת התחשבות עם חברת נוגה (1) בניכוי/בתוספת החזר חוב צרכני בגין שנים קודמות הכלול בתעריף בפועל (6) בניכוי/בתוספת פיצוי בגין פיגור בעדכון בגין השנה השוטפת (14) סה"כ הכנסות בספרים (480) סטייה בהכנסות בפועל עקב סטייה בהתפלגות הצריכה (2) הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לפני החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והכרה ע"ב מזומן של חמ"י ורש"פ (3) הכנסות המשייכות למימון עלויות רפורמה (480) הכנסות תיאורטיות מהתעריפים לאחר החלת התייעלות ובניכוי סטייה בהתפלגות הצריכה והכרה ע"ב מזומן של חמ"י ורש"פ (4) מיונים לעומת הדוחות הכספיים (4) מיון 1 - שירותי הון בגין רכוש משותף (33) סה"כ הכנסות תיאורטיות מהתעריפים ממזינות לפי דוחות כספיים (447) תוצאות בפועל על פי באור המקטעים (5) בתוספת/בניכוי נכסי פיקוח שנוכו/התווספו (6) הכנסות שונות (7) מיון 1 - עלויות עלויות רפורמה (44) מיון 2- התחשבות עם נוגה (2) סיכום ביניים (5) הפרשים (8) הכנסות/הוצאות בגין שנים קודמות שלא נרשמו כנגדן נכסי פיקוח (521)

* ללא נטרול השפעת אי גביית תעריף ממוצע ואי הכרה בהכנסה חמ"י. נכסי הפיקוח אינם כוללים נכסי פיקוח בגין מימון אשר נרשמו בצד ההוצאות. הסברים עיקריים להפרשים מוצגים בהמשך.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ד) דיווח על פערים בין העלויות המוכרות בתעריף החשמל לבין העלויות בפועל לשנת 2023: (המשך)

הנחיות פרטניות:

- (1) סה"כ חיובי צרכנים בגין צריכת חשמל בשנת בדוח (לרבות חיובים בגין מקדמות, פריסות, פיצוי בגין פיגור בעדכון וחובות צרכניים אחרים וחיובים שטרם הופק חשבון בגינם בסוף תקופת הדיווח) וכן תוספת הכנסות/הוצאות) במסגרת ההתחשבות עם חברת נוגה.
  - (2) הסכום משקף את הסטייה שנוצרת מכך שהתעריפים ליחידת כמות נקבעים על פי התפלגות תיאורטית, וההתפלגות בפועל שונה.
  - (3) ההכנסה התיאורטית בגין תקופת הדיווח (משמע ללא החזר חובות צרכניים בגין העבר) אילו לא היו סטיות בהתפלגות הצריכה והתעריף היה מעודכן באופן רציף. העלויות שהחברה סבורה שיש לאשר לה בגין תקופת הדיווח וטרם אושרו ורשמה בגינם בסוף התקופה נכסי פיקוח. משמע, הכנסה זו כוללת גם רווח שמוגדר רווח שטרם מומש על פי הכללים החשבונאיים.
  - (4) סכומים שנכללים בתעריף ברכיב מסוים ונכללים בדוחות הכספיים ברכיב אחר.
  - (5) עמודות "דלקים" עד "תשואה מוכרת משוכללת ברוטו/רווח תפעולי" הינם זהות לסה"כ ההוצאות במקטע, למעט הוצאות מימון ומס.
  - (6) הפחתה/הוספה של נכסי פיקוח שנוכו/התווספו בסעיפי ההוצאות בדוח ורווח והפסד.
  - (7) הכנסות מפעילות לא מפוקחת הנכללות בהכנסות המקטע. הכנסות המקטע כוללות הכנסות שלא יוחסו להן עלויות.
  - (8) ההפרשים בין הכנסות תיאורטיות ממוינות לפי דוחות הכספיים לבין סיכום הביניים. ההכנסות ותשואה מוכרת משוקללת ברוטו/רווח תפעולי, כלומר עודף ההכנסות בפועל על התיאורטי מוצג בסימן חיובי. ביתר העמודות עודף הוצאה על הכנסה מוצג בסימן שלילי.
- הרשות בקבעה את התעריף הכירה בחלק מסעיפי ההוצאות שלא על פי הסיווגים הרשומים בדוחות הכספיים. בהתאם לכך, בוצעו התאמות בצד ההכנסות ובצד ההוצאות באותם הסעיפים שהוכרו על ידי הרשות בשונה מהרשום בדוחות הכספיים, כך שתתקבל השוואה נאותה בין הכנסות החברה להוצאותיה.

להלן פירוט ההסברים העיקריים לפערים לפי רכיבים:

1. דלק –

הפערים מדלקים נובעים מהסיבות הבאות:

- רווח/הפסד מדלקים - מורכב מרווח/הפסד ממחיר אשר נובע מפערים בין המחיר המוכר לבין עלות הדלקים (למעט פחם לגביו מעריכה החברה כי החל מיום 1 בפברואר 2022 ועד לסוף תקופת השימוש בפחם יוכרו לה עלויות צריכת דלקים מהמלאי ובהתאם לא יישארו בידיה רווחים או הפסדים בגין צריכה מהמלאי של פחם) הנצרכת מהמלאי ומתמריץ גז.
- פער מנלוות דלקים - נובע מפערים בין העלויות הנלוות בגין דלקים בפועל לבין העלויות הנלוות הנורמטיביות.

2. תפעול –

חוסר ההכרה נובע בעיקר מרכיב הוצאות הנהלה וכלליות במקטע הייצור (כולל אי הכרה בחובות אבודים) וכן מחוסר הכרה במקטע החלוקה.

3. פחת –

עודף ההכרה במקטע הייצור נובע ברובו מהכנסות פחת בגין אתר אשכול שאין בגינו הוצאות פחת/הפחתה מכיוון שהאתר סווג למוחזק למכירה

4. הכנסות משנים קודמות –

תוספת/הפחתת הכנסות בגין עדכון שנתי 2024.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
1. תיאור תמציתי של החברה וסביבתה העסקית: (המשך)

ה) סוגיות פתוחות עיקריות מול רשות החשמל
להלן פירוט של סוגיות מהותיות הנמצאות במחלוקת בין החברה לרשות החשמל. הסכומים המפורטים בטבלה זו מייצגים את הערכות החברה בלבד בנוגע להשלכות הכספיות לפערים הקיימים ואין כל וודאות כי רשות החשמל תכיר בכל או בחלק מן הסכומים המפורטים להלן:

פירוט	הסוגיה
ביום 9 בינואר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה לעניין בסיס תעריפים חדש למקטע הייצור לשנים 2022-2027. השינויים בתעריף הייצור בעקבות קביעת בסיס תעריף חדש למקטע הייצור, שהוחלו רטרואקטיבית, מביאים לפגיעה מהותית בחברה עקב קבלת החלטות לא מידתיות. על אף שהתקבלה החלטה סופית בנושא, מבחינת החברה הנושא עדיין פתוח. נדרש טיפול בסוגיות שמביאות לפגיעה משמעותית להלן הסוגיות העיקריות: • שינוי שיטת הכרה בנכסים והארכת אורך החיים של יח' הייצור • הפחתה בתשואה המוכרת להון עצמי • תת הכרה בהיקפים משמעותיים בעלויות התפעול בייצור • מנגנון פרס קנס א-סימטרי בגין עמידה בזמיונות של יחידות הייצור של החברה במהלך שנת 2023, התקיימו מספר דיונים עם הרשות לגבי השינויים שבוצעו בקביעת בסיס תעריף הייצור. עד כה, הרשות טרם עדכנה המתודולוגיה בהתאם להערות החברה.	בסיס התעריף למקטע הייצור לשנים 2027-2022
רשות החשמל פרסמה ביום 5 בפברואר 2018 החלטה המסדירה את ההכרה בעלויות הפרישה של עובדי החברה. בהתאם להחלטה יחול מנגנון עדכון ההכרה התעריפית אחת ל-5 שנים. למרות שהיה נידרש עדכון זה מכבר, העדכון טרם בוצע. כמו כן, נותרה עדיין סוגיה פתוחה מול הרשות לגבי תחשיב הרשות אל מול תחשיב החברה בעניין הפער בין קצב צבירת הזכאות לפנסיה. החברה מצפה כי הדיונים לסגירת סוגיות אלו ייסגרו במהלך שנת 2024.	אי הכרה במלוא עלויות הפנסיה של עובדי החברה

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
2. מצב כספי:

להלן נתוני המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 31 בדצמבר 2022:

אחוזים	במיליוני שקל חדש			
	גידול (קיטון)	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
				נכסים שוטפים
(27%)	(1,003)	3,654	2,651	מזומנים ושווי מזומנים
(56%)	(258)	459	201	השקעות לזמן קצר
17%	780	4,702	5,482	לקוחות בגין מכירות חשמל
25%	221	886	1,107	חייבים ויתרות חובה
(37%)	(891)	2,412	1,521	מלאי דלקים
(16%)	(27)	166	139	מלאי מחסנים
-	1,944	-	1,944	נכסים מיועדים למכירה
6%	766	12,279	13,045	
				נכסים שאינם שוטפים
17%	239	1,413	1,652	מלאי דלקים
(18%)	(372)	2,111	1,739	חייבים לזמן ארוך
62%	8	13	21	השקעה בחברה כלולה
(4%)	(125)	3,537	3,412	
				נכסים בגין הטבות לאחר סיום העסקה:
24%	2,393	9,816	12,209	עודף נכסי תוכנית הפנסיה על המחויבות לפנסיה..
(8%)	(89)	1,184	1,095	כספים בנאמנות
21%	2,304	11,000	13,304	
				רכוש קבוע, נטו:
(3%)	(1,640)	52,133	50,493	רכוש קבוע מופעל, נטו
32%	2,357	7,478	9,835	רכוש קבוע בהקמה
1%	717	59,611	60,328	
				נכסים בלתי מוחשיים, נטו
2%	19	1,153	1,172	
4%	3,681	87,580	91,261	סך נכסים
6%	671	11,384	12,055	יתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים
4%	4,352	98,964	103,316	סך נכסים ויתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
2. מצב כספי: (המשך)

להלן נתוני המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 31 בדצמבר 2022: (המשך)

אחוזים	במיליוני שקל חדש			
	גידול (קיטון)	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
				התחייבויות שוטפות
24%	1,308	5,360	6,668	אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים ..
(23%)	(858)	3,807	2,949	ספקים ונותני שירותים .....
13%	182	1,365	1,547	זכאים ויתרות זכות .....
-	512	-	512	התחייבויות מיסים שוטפים .....
(2%)	(14)	834	820	מקדמות ממזמיני עבודות בניכוי עבודות בביצוע .....
(3%)	(18)	684	666	הפרשות .....
9%	1,112	12,050	13,162	
				התחייבויות שאינן שוטפות
4%	1,100	30,791	31,891	אגרות חוב .....
(4%)	(127)	3,546	3,419	התחייבויות לתאגידים בנקאיים .....
(10%)	(527)	5,374	4,847	התחייבויות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה .....
4%	314	8,051	8,365	מיסים נדחים, נטו .....
3%	51	1,876	1,927	התחייבות למדינת ישראל .....
23%	108	460	568	התחייבויות בגין חכירה .....
(11%)	(58)	514	456	התחייבויות אחרות .....
2%	861	50,612	51,473	
				הון
-	-	908	908	הון מניות .....
13%	93	744	837	קרנות הון .....
(173%)	971	(562)	409	קרן הון מדידה מחדש .....
7%	2,235	31,081	33,316	עודפים .....
10%	3,299	32,171	35,470	
6%	5,272	94,833	100,105	סך התחייבויות והון .....
(22%)	(920)	4,131	3,211	יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים .....
4%	4,352	98,964	103,316	סך התחייבויות, הון ויתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים .....

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
2. מצב כספי: (המשך)

(א) נכסים שוטפים ושאנים שוטפים:

להלן פירוט השינויים העיקריים:

- (1) עיקר הקיטון במזומנים ושווי מזומנים נובע בעיקרו מההפקדות בשל תשלום פעימה ראשונה והפקדה לפוליסות פורשי רפורמה מגיל 60 ומעלה, גידול בלקוחות והשקעות ברכוש קבוע, לפרטים נוספים ראה דוח על תזרימי המזומנים של החברה בדוחות הכספיים.
- (2) הגידול ביתרת הלקוחות נובע בעיקר מעלייה בתעריף החשמל ומהחלטת בג"צ והחלטת רשות החשמל שבאה בעקבותיה שעידכנה את מדיניות גביית חובות מצרכנים ביתיים וכן בשל מלחמת "חרבות ברזל" והחלטת רשות החשמל שבאה בעקבותיה בדבר הקלות לצרכני החשמל, לפרטים נוספים ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים.
- (3) הגידול ביתרת החייבים ויתרות חובה נובע בעיקרו מגידול בחלות השוטפת של הסכם פשרה גז המצרי ובחוב רמ"י עבור פינוי רדינג והקמת מבנה בגן שורק.
- (4) הקיטון במלאי הדלקים השוטף נובע בעיקרו מירידת מחירי הפחם, לפרטים נוספים ראה ביאור 8 בדוחות הכספיים.
- (5) הגידול בנכסים המיועדים למכירה נובע מסיווג אתר אשכול לקבוצת מימוש מוחזקת מכירה, לפרטים ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים.
- (6) הגידול בסעיף עודף נכסי תוכנית הפנסיה על מחויבות לפנסיה נובע בעיקר בשל עליית וקטור הריביות המשמש להיוון המחויבות וקיטון המחויבות בשל עדכון השחיקה השנתית בשכר משנת 2028 ואילך, לפרטים ראה ביאור 12א וביאור 6112 בדוחות הכספיים.

(ב) השקעות ברכוש קבוע:

להלן פירוט השקעות החברה ברכוש קבוע בתקופת הדוח ובתקופה המקבילה אשתקד:

לשנה שנסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
במיליוני שקל חדש		
923	774	תחנות כח, מחז"מים, מבנים .....
818	1,431	תחמ"שים וקווי מתח עליון .....
575	537	תחנות מיתוג וקווי מתח על 400 ק"ו .....
1,697	2,184	רשתות לחלוקה ומונים .....
192	416	מלאי מחסנים .....
770	699	מחזמים 70-80 .....
479	598	אחרות .....
5,454	6,639	סה"כ .....

ההשקעות כוללות יישום של תקן IAS 19 מדידות מחדש שהונו לרכוש קבוע. בנטרול השפעה ז, יש גידול בהשקעות בסך כ- 867 מיליוני שקל חדש (מ- 6,050 מיליוני שקל חדש בשנת 2022 ל- 6,917 מיליוני שקל חדש בשנת 2023).

(ג) התחייבויות שוטפות ושאין שוטפות:

- (1) הקיטון בספקים נובע בעיקרו מפירעון ספק פחם גדול שעוכב וירידת מחיר הפחם.
- (2) הגידול בסך ההתחייבויות הפיננסיות נובע בעיקרו מנטילת הלוואות והנפקת אגרות חוב בתקופת הדוח המקוזזים בחלקן על ידי פירעונות שבוצעו בתקופת הדוח (לפרטים ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים).
- (3) הקיטון בהתחייבויות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה נובע בעיקר בשל העברת כספים לחברה המנהלת את כספי תוספת קצבת הרפורמה ועליית שיעור הריבית להיוון ההתחייבויות, לפרטים נוספים ראה ביאור 12ג בדוחות הכספיים.

(ד) חשבונות פיקוח נדחים:

לפרטים אודות גידול ביתרות של חשבונות פיקוח נדחים והשינויים בהם בתקופת הדוח ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
 3. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד:
 (א) להלן דוחות רווח והפסד ורווח כולל אחר במיליוני שקלים חדשים:

סעיף	שינוי		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
	%	במיליוני שקל חדש	%	במיליוני שקל חדש	%	במיליוני שקל חדש	
דוחות רווח והפסד							
ב	7%	1,581	100%	23,105	100%	24,686	הכנסות.....
ג	(6%)	(1,448)	97%	22,428	85%	20,980	עלות הפעלת מערכת החשמל
		3,029	3%	677	15%	3,706	רווח מהפעלת מערכת החשמל
1ו	(87%)	1,216	(6%)	(1,405)	(1%)	(189)	הכנסות אחרות, נטו.....
	4%	34	4%	819	3%	853	הוצאות מכירה ושיווק.....
2ו	27%	230	4%	856	4%	1,086	הוצאות הנהלה וכלליות.....
	105%	(155)	(1%)	(148)	(1%)	(303)	הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים נטו.....
5ו		15	1%	212	1%	227	תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים.....
		1,689	1%	343	8%	2,032	רווח מפעולות רגילות
ה	(16%)	(215)	6%	1,356	5%	1,141	הוצאות מימון.....
		1,904	(4%)	(1,013)	4%	891	רווח (הפסד) לפני מיסים על
	(179%)	405	(1%)	(226)	1%	179	ההכנסה.....
		1,499	(3%)	(787)	3%	712	רווח (הפסד) אחרי מיסים על
		8	0%	-	0%	8	ההכנסה.....
		1,507	(3%)	(787)	3%	720	רווח (הפסד) לפני חשבונות
							פיקוח נדחים.....
3ו	(41%)	(1,046)	11%	2,561	6%	1,515	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס.....
		461	8%	1,774	9%	2,235	רווח לתקופה
דוחות מאוחדים על רווח (הפסד) כולל אחר:							
4ו	(39%)	(663)	7%	1,693	4%	1,030	מדידות מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת, נטו ממס.....
	55%	33	0%	60	0%	93	גידור תזרים מזומנים, נטו ממס .....
		122	(1%)	(181)	0%	(59)	תנועה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס.....
		(508)	7%	1,572	4%	1,064	רווח כולל אחר לתקופה
		(47)	14%	3,346	13%	3,299	רווח כולל לתקופה

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
3. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד: (המשך)

(ב) הכנסות:

סך הכנסות לתקופת הדוח הינו 24,686 מיליוני שקל חדש לעומת 23,105 מיליוני שקל חדש בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ממכירות חשמל בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ- 24,281 מיליוני שקל חדש, לעומת כ- 22,834 מיליוני שקל חדש בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בהכנסות ממכירת חשמל בסך של כ- 1,447 מיליוני שקל חדש, המהווה גידול של כ-6%. הגידול נובע בעיקרו מעליה בתעריף החשמל המקוזזת בחלקה בשל הירידה בכמות הקוט"שים שנמכרו ללקוחות החברה. לפרטים נוספים ראה ביאור 27 בדוחות הכספיים.

(ג) עלות הפעלת מערכת החשמל:

עלות הפעלת מערכת החשמל בתקופת הדוח הסתכמה לסך של כ- 20,980 מיליוני שקל חדש לעומת סך של כ- 22,428 מיליוני שקל חדש בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 1,448 מיליוני שקל חדש כ- 6%, הנובע בעיקרו מ:

(1) עלות צריכת הדלקים

בתקופת הדוח הסתכמה עלות צריכת הדלקים (כולל שכר ופחת שמיוחס לדלקים) לסך של כ- 7,489 מיליוני שקל חדש לעומת כ- 9,561 מיליוני שקל חדש בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 2,072 מיליוני שקל חדש, המהווה קיטון של כ-22%. השינוי בעלות צריכת הדלקים נובע בעיקרו מירידה בייצור החשמל ומירידת מחיר הפחם.

להלן פירוט השינויים במיליוני שקלים חדשים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סוג הדלק	שינוי בצריכה	שינוי במחיר	סה"כ
מזוט	(17)	-	(17)
פחם	(856)	(1,440)	(2,296)
סולר	(29)	12	(17)
גז טבעי	(27)	430	403
גז נוזלי LNG	(174)	-	(174)
סה"כ	(1,103)	(998)	(2,101)
שינוי בנלוות LNG ונלוות דלקים			(88)
שינוי בזיכויי הסכם תמר			117
סה"כ שינויים			(2,072)

(2) גידול ברכישות חשמל בסך של 927 מיליוני שקל חדש הנובע בעיקר מעליה בכמויות חשמל שנרכש מנגה (מנהל המערכת) ומיצרני חשמל בתחומי האנרגיות המתחדשות ובעקבות ירידה בכמות החשמל שמיצר על ידי החברה לאחר מכירת תחנת הכוח חגית בחודש יוני 2022.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
3. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד: (המשך)

(ד) פחת והפחתות:

להלן פירוט הוצאות הפחת וההפחתות המוצגות בדוח רווח והפסד:

	שינוי ב%	הפרש	לשנה שנסתיימה ביום		הוצאות פחת והפחתות
			31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023	
			במיליוני שקל חדש		
הפעלת מערכת החשמל.....	(11%)	(493)	4,425	3,932	
מכירה ושיווק.....	3%	6	175	181	
הנהלה וכלליות.....	-	-	161	161	
סה"כ הוצאות פחת.....	(10%)	(487)	4,761	4,274	

הקיטון בהוצאות הפחת בהפעלת מערכת החשמל נובע בעיקר מסיום חכירת אוניית LNG, סיווג תחנת הכוח אשכול למוחזקת למכירה, הארכת אורך חיי המחז"מים מהרבעון הרביעי של שנת 2022 ועדכון הפרשה לפינוי מקשרים ברידינג.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
3. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד: (המשך)

(ה) הוצאות מימון:

לשנה שנסתיימה ביום		
הפרש	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023
במיליוני שקל חדש		
	1,442	290
(1,152)		
1,251	(1,629)	(378)
	724	453
(271)		
46	(298)	(252)
	755	663
(92)		
(218)	994	776
67	1,085	1,152
(55)	(232)	(287)
12	853	865
(206)	1,847	1,641
9	491	500
(215)	1,356	1,141

- א. הוצאות (הכנסות) מימון בגין הפרשי שער והפרשי הצמדה ושערוך עסקאות הגנה
הפרשי שער בגין התחייבויות פיננסיות במטבע חוץ, הנובעים בעיקר מהפרשי שקל/דולר כתוצאה מעליית שער"ח בשיעור של כ- 3.07% והפרשי שקל/יין כתוצאה מירידת שער"ח בשיעור של כ- 3.86% בתקופת הדוח
שערוך עסקאות ההגנה כתוצאה משינויים בתקופה של שער החליפין
שערוך עסקאות ההגנה כתוצאה משינויים בתקופה של מדד המחירים לצרכן
שערוך עסקאות ההגנה לשוויים ההוגן הנובעים בעיקר מהשינויים בעקומי הריביות להיוון ובסיכון האשראי שחלו בתקופת הדוח
הפרשי הצמדה בגין התחייבויות פיננסיות צמודות למדד שעלה בשיעור של 3.34% בתקופת הדוח לעומת עלייה של 5.28% בתקופה המקבילה אשתקד
סה"כ הוצאות בגין הפרשי שער והפרשי הצמדה ושערוך עסקאות הגנה
- ב. הוצאות ריבית ואחרות
הוצאות ריבית
הכנסות מימון אחרות
סה"כ הוצאות ריבית ואחרות
סה"כ הוצאות מימון לפני היוון
- ג. היוון עלויות אשראי
הוצאות מימון שהונו על פרויקטים בהקמה
סה"כ הוצאות מימון

כנגד החשיפה במטבע חוץ (בעיקר בדולר) החברה מיישמת מדיניות הגנות לשער החליפין. עסקאות ההגנה שביצעה החברה לאורך השנים הינן לשם החלפת התחייבויותיה במטבע חוץ בהתחייבויות שקליות (שחלקן צמודות וחלקן אינן צמודות למדד המחירים לצרכן) כמו כן, החברה מכירה בחשבונות פיקוח נדחים בגין הפרשי ההצמדה למדד, לפרטים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים. לפרטים בנושא עסקאות החלפה המיועדות לגידור חשבונאי ראה ביאור 26ט בדוחות הכספיים.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)

3. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד: (המשך)

ו) תוצאות עסקיות נוספות בתקופת הדוח:

- (1) הקיטון בהכנסות אחרות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע ממכירת אתר חגית אשתקד, לפרטים נוספים ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.
- (2) הגידול בהוצאות הנהלה וכלליות נובע בעיקר מגידול בהפרשה לחובות מסופקים בשל השפעות החלטת פסיקת בית המשפט העליון בנושא אמות מידה לניתוק אספקת חשמל אשר הגבילה את יכולת החברה לבצע ניתוקים של לקוחות ביתיים בהתאם לתבחינים המפורטים בפסק הדין. כמו כן, בנוסף בוצעה הפרשה נוספת בסך של 60 מיליוני שקל חדש, בשל השפעת מלחמת חרבות ברזל על מצבת החובות של החברה.
- (3) לפרטים בנושא תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים וכן על השפעות עדכוני התעריף השנתיים לשנים 2022 ו-2023 על תוצאות החברה בתקופת הדוח ועל יתרות חשבונות פיקוח נדחים ליום 31 בדצמבר 2023 ראה ביאור 3, ו3 וכן ביאור 15 בדוחות הכספיים.
- (4) הקיטון ברווח כולל אחר בגין מדידות מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ-663 מיליוני שקל חדש לאחר השפעת המס נובע בעיקרו מרווחים אקטואריים גבוהים יותר אשתקד בעיקר בשל הפער בעליית וקטור הריביות להיוון המחויבות בין השנים בקיזוז הרווח האקטוארי מהשינוי בהנחת הגידול בשכר ובקיזוז הפסדים אקטואריים נמוכים יותר בנכסי התכנית ובכספים בנאמנות.
- (5) לפרטים בנושא השפעת תוצאות הסכם הרפורמה בסך של כ- 227 מיליוני שקל חדש ובסך של כ- 212 מיליוני שקל חדש לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ו-2022 בהתאמה, ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
4. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופות השוואה:

(א) להלן דוחות רווח והפסד ורווח כולל אחר במיליוני שקלים חדשים:

סעיף	שנתי		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		
	%	במיליוני שקל חדש	%	במיליוני שקל חדש	%	במיליוני שקל חדש	
							דוחות רווח והפסד
ב	4%	955	100%	22,150	100%	23,105	הכנסות
ג	15%	2,855	88%	19,573	97%	22,428	עלות הפעלת מערכת החשמל
		(1,900)	12%	2,577	3%	677	רווח מהפעלת מערכת חשמל
1ו	(9,467%)	(1,420)	0%	15	(6%)	(1,405)	הוצאות (הכנסות) אחרות
	(4%)	(34)	4%	853	4%	819	הוצאות מכירה ושיווק
	9%	74	4%	782	4%	856	הוצאות הנהלה וכלליות
							הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים
	215%	(101)	0%	(47)	(1%)	(148)	נטו
4ו		(136)	2%	348	1%	212	תוצאות הסכם הרפורמה
	(45%)	(283)	3%	626	1%	343	רווח מפעולות רגילות
ה	(29%)	(556)	9%	1,912	6%	1,356	הוצאות מימון
	(21%)	273	(6%)	(1,286)	(4%)	(1,013)	הפסד לפני מיסים על ההכנסה
	(15%)	40	(1%)	(266)	(1%)	(226)	מיסים על ההכנסה
	(23%)	233	(5%)	(1,020)	(3%)	(787)	הפסד אחרי מיסים על ההכנסה
	(100%)	9	0%	(9)	0%	-	חלק החברה בהפסדי חברות כלולות
	(24%)	242	(5%)	(1,029)	(3%)	(787)	הפסד לפני חשבונות פיקוח נדחים
2ו	11%	247	10%	2,314	11%	2,561	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס
	38%	489	6%	1,285	8%	1,774	רווח לתקופה
							דוחות מאוחדים על רווח (הפסד) כולל אחר:
3ו	118%	917	4%	776	7%	1,693	מדידות מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת, נטו ממס
	(181%)	134	0%	(74)	0%	60	גידור תזרים מזומנים, נטו ממס
		(291)	0%	110	(1%)	(181)	תנועה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס
		760	4%	812	7%	1,572	רווח כולל אחר לתקופה
		1,249	9%	2,097	14%	3,346	רווח כולל לתקופה

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
4. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופות השוואה: (המשך)

(ב) הכנסות:

סך ההכנסות בשנת 2022 הינו 23,105 מיליוני שקל חדש לעומת 22,150 מיליוני שקל חדש בשנת 2021.

הכנסות ממכירות חשמל בשנת 2022 הסתכמו לסך של כ-22,834 מיליוני שקל חדש, לעומת כ-21,923 מיליוני שקל חדש בשנת 2021. גידול בהכנסות ממכירת חשמל בסך של כ-911 מיליוני שקל חדש, המהווה גידול של כ-4%, הגידול נובע בעיקרו מעליה בתעריף החשמל המקוזזת בחלקה בשל הירידה בכמות הקוט"שים שנמכרו ללקוחות החברה.

(ג) עלות הפעלת מערכת החשמל:

עלות הפעלת מערכת החשמל בשנת 2022 הסתכמה לסך של כ-22,428 מיליוני שקל חדש לעומת סך של כ-19,573 מיליוני שקל חדש בשנת 2021, גידול של כ-2,855 מיליוני שקל חדש (כ-15%), הנובע בעיקרו מ:

(1) עלות צריכת הדלקים

בשנת 2022 הסתכמה עלות צריכת הדלקים (כולל הוצאות נלוות) לסך של כ-9,561 מיליוני שקל חדש לעומת כ-5,875 מיליוני שקל חדש בשנת 2021, גידול של כ-3,686 מיליוני שקל חדש, המהווה גידול של כ-63%.

השינוי בעלות צריכת הדלקים נובע בעיקרו מעליית מחיר הפחם.

להלן פירוט השינויים במיליוני שקלים חדשים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סוג הדלק	שינוי בצריכה	שינוי במחירים	סה"כ
מזוט	30	-	30
פחם	(123)	3,656	3,533
סולר	79	5	84
גז טבעי	223	(72)	151
גז נוזלי LNG	(332)	306	(26)
סה"כ	(123)	3,895	3,772
שינוי בנלוות דלקים ובהפרשה לירידת ערך מזוט			(39)
זיכוי הסכם תמר משנת 2020			(47)
סה"כ שינויים			3,686

(2) קיטון ברכישות חשמל בסך של 939 מיליוני שקל חדש הנובע בעיקר מירידה בכמויות חשמל שנרכש עקב העברת פעילות מספקים פרטיים להתנהלות ישירה מול נגה (מנהל מערכת) וממכירת תחנת הכוח חגית ליצרנים פרטיים וכנגד כניסת יצרני חשמל חדשים לשוק בעיקר בתחומי האנרגיות המתחדשות.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
4. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופות השוואה: (המשך)

(ד) פחת והפחתות:

להלן פירוט הוצאות הפחת וההפחתות המוצגות בדוח רווח והפסד:

	הפרש	לשנה שנסתיימה ביום		הוצאות פחת והפחתות	
		31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022		
שינוי ב%		במיליוני שקל חדש			
	3%	110	4,315	4,425	הפעלת מערכת החשמל .....
	1%	2	173	175	מכירה ושיווק .....
	1%	1	160	161	הנהלה וכלליות .....
	(100%)	(16)	16	-	הוצאות אחרות .....
	2%	97	4,664	4,761	סה"כ הוצאות פחת .....

הגידול בהוצאות הפחת בהפעלת מערכת החשמל נובע בעיקר מהשקעות בהולכה וחלוקה, מהפעלת פרויקט הפחתת פליטות ברוטנברג ומהשקעות בפינוי צנרת ברדינג ומקיטון כתוצאה מעדכון אורך חיים של יחידות המחזור המשולב. הקיטון בהוצאות פחת אחרות נובע בעיקר מירידת ערך לשווי תעריפי של יחידת ניהול המערכת שפעילותה נמכרה אשתקד.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
4. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופות השוואה: (המשך)

ה) הוצאות מימון:

לשנה שנסתיימה ביום			
הפרש	31 בדצמבר 2021	31 בדצמבר 2022	
במיליוני שקל חדש			
			הוצאות (הכנסות) מימון בגין הפרשי שער והפרשי הצמדה ושערוך עסקאות הגנה
			א. הפרשי שער בגין התחייבויות פיננסיות במטבע חוץ, הנובעים בעיקר מהפרשי שקל/דולר כתוצאה מעליית שע"ח בשיעור של כ-13.15% והפרשי שקל/יין כתוצאה מירידת שע"ח בשיעור של כ-1.3% בתקופת הדוח.....
2,060	(618)	1,442	שערוך עסקאות ההגנה כתוצאה משינויים בתקופה של שערי החליפין.....
(2,270)	641	(1,629)	שערוך עסקאות ההגנה כתוצאה משינויים בתקופה של מדד המחירים לצרכן.....
435	289	724	שערוך עסקאות ההגנה לשווים ההוגן הנובעים בעיקר מהשינויים בעקומי הריביות להיוון ובסיכון האשראי שחלו בתקופת הדוח....
(891)	593	(298)	הפרשי הצמדה בגין התחייבויות פיננסיות צמודות למדד שעלה בשיעור של 5.28% בתקופת הדוח לעומת עלייה של 2.4% בתקופה המקבילה אשתקד.....
449	306	755	סה"כ הוצאות (הכנסות) בגין הפרשי שער והפרשי הצמדה ושערוך עסקאות הגנה
(217)	1,211	994	ב. הוצאות ריבית ואחרות
(20)	1,105	1,085	הוצאות ריבית.....
(126)	(106)	(232)	הכנסות מימון אחרות.....
(146)	999	853	סה"כ הוצאות ריבית ואחרות
(363)	2,210	1,847	סה"כ הוצאות מימון לפני היוון
			ג. היוון עלויות אשראי
193	298	491	הוצאות מימון שהונו על פרויקטים בהקמה.....
(556)	1,912	1,356	סה"כ הוצאות מימון

כנגד החשיפה במטבע חוץ (בעיקר בדולר) החברה מיישמת מדיניות הגנות לשער החליפין. עסקאות ההגנה שביצעה החברה לאורך השנים הינן לשם החלפת התחייבויותיה במטבע חוץ בהתחייבויות שקליות (שחלקן צמודות וחלקן אינן צמודות למדד המחירים לצרכן). כמו כן, החברה מכירה בחשבונות פיקוח נדחים בגין הפרשי ההצמדה למדד, לפרטים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים. לפרטים בנושא עסקאות החלפה המיועדות לגידור חשבונאי ראה ביאור 26ט בדוחות הכספיים.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)

4. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות בתקופות השוואה: (המשך)

(ו) תוצאות עסקיות נוספות בתקופת הדוח :

- (1) הגידול בהכנסות אחרות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד נובע ממכירת אתר חגית, לפרטים נוספים ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים
- (2) לפרטים בנושא תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים וכן על השפעות עדכוני התעריף השנתיים לשנים 2022 ו-2023 על תוצאות החברה בתקופת הדוח ועל יתרות חשבונות פיקוח נדחים ליום 31 בדצמבר 2022 ראה ביאור 3, 3 וכן ביאור 15 בדוחות הכספיים.
- (3) הגידול ברווח כולל אחר בגין מדידות מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת בהשוואה לשנת 2022, בסך של כ- 917 מיליוני שקל חדש לאחר השפעת המס הנובע בעיקרו מהתשוואה על היעודה בתקופת הדוח בקיזוז השינוי בשיעור הריבית להיוון ששימשה לחישוב המחויבות האקטוארית.
- (4) לפרטים בנושא השפעת תוצאות הסכם הרפורמה בסך של כ- 212 מיליוני שקל חדש לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
5. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות ברבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד:

(א) להלן דוחות רווח והפסד ורווח כולל אחר במיליוני שקלים חדשים:

סעיף	שינוי		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023		
	%	במיליוני שקל חדש	%	במיליוני שקל חדש	%	במיליוני שקל חדש	
							דוחות רווח והפסד
ב	2%	123	100%	5,199	100%	5,322	הכנסות.....
ג	(18%)	(951)	103%	5,377	83%	4,426	עלות הפעלת מערכת החשמל
		1,074	(3%)	(178)	17%	896	רווח (הפסד) מהפעלת מערכת החשמל
	113%	(17)	(0%)	(15)	(1%)	(32)	הכנסות אחרות.....
	3%	7	4%	216	4%	223	הוצאות מכירה ושיווק.....
ד	67%	152	4%	226	7%	378	הוצאות הנהלה וכלליות.....
	111%	(40)	(1%)	(36)	(1%)	(76)	הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים נטו.....
		18	1%	44	1%	62	תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים.....
		954	(12%)	(613)	6%	341	רווח (הפסד) מפעולות רגילות
ה	(74%)	(142)	4%	191	1%	49	הוצאות מימון.....
		1,096	(15%)	(804)	5%	292	רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה
	(116%)	214	(4%)	(185)	1%	29	הוצאות (הכנסות) מיסים על ההכנסה.....
		882	(12%)	(619)	5%	263	רווח (הפסד) אחרי מיסים על ההכנסה
		3	0%	(2)	0%	1	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות.....
		885	(12%)	(621)	5%	264	רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים
	2600%	364	0%	14	7%	378	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס.....
		1,249	(12%)	(607)	12%	642	רווח (הפסד) לתקופה
							דוחות מאוחדים על רווח (הפסד) כולל אחר:
	(669%)	(609)	2%	91	(10%)	(518)	מדידות מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת, נטו ממס.....
	108%	40	1%	37	1%	77	גידור תזרים מזומנים, נטו ממס.....
		(2)	1%	27	0%	25	תנועה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס.....
		(571)	3%	155	(8%)	(416)	רווח (הפסד) כולל אחר
		678	(9%)	(452)	4%	226	רווח (הפסד) כולל לתקופה ...

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)

5. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות ברבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד: (המשך)

(ב) הכנסות:

סך ההכנסות לרבעון הינו 5,322 מיליוני שקל חדש לעומת 5,199 מיליוני שקל חדש ברבעון המקביל אשתקד, גידול בסך של כ- 123 מיליוני שקל חדש הנובע מעיקרו מעליה בתעריף החשמל המקוזזת בחלקה בשל הירידה בכמות הקוט"שים שנמכרו ללקוחות החברה.

(ג) עלות הפעלת מערכת החשמל:

עלות הפעלת מערכת החשמל ברבעון הסתכמה לסך של כ-4,426 מיליוני שקל חדש לעומת סך של כ-5,377 מיליוני שקל חדש ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ- 951 מיליוני שקל חדש הנובע בעיקרו מ:

(1) עלות צריכת הדלקים

ברבעון הסתכמה עלות צריכת הדלקים לסך של כ-1,562 מיליוני שקל חדש לעומת כ-2,403 מיליוני שקל חדש ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ- 841 מיליוני שקל חדש, המהווה קיטון של כ- 35%.

השינוי בעלות צריכת הדלקים נובע בעיקרו מירידת מחיר הפחם.

להלן פרוט השינויים במיליוני שקלים חדשים לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023

סוג הדלק	שינוי בצריכה	שינוי במחיר	סה"כ
מזוט	(14)	-	(14)
פחם	(140)	(877)	(1,017)
סולר	10	1	11
גז טבעי	140	97	237
גז נוזלי LNG	(81)	-	(81)
סה"כ	(85)	(779)	(864)
שינוי בגלוות LNG וגלוות דלקים			23
סה"כ שינויים			(841)

(2) קיטון ברכישות חשמל בסך של כ- 16 מיליוני שקל חדש הנובע בעיקר מעליה בכמויות חשמל שנרכש מנגה (מנהל המערכת) ומיצרני חשמל בתחומי האנרגיות המתחדשות שמקוזז בירידה במחיר הממוצע.

(ד) הוצאות הנהלה וכלליות

במהלך הרבעון הרביעי בוצעה הפרשה לחובות מסופקים בשל השפעת מלחמת חרבות ברזל על מצבת החובות של החברה בסך של 60 מיליוני שקל חדש.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
5. השוואה וניתוח תוצאות הפעילות ברבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד: (המשך)

ה) הוצאות מימון:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
הפרש	31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2023
במיליוני שקל חדש		
	32	(665)
(697)		
725	(55)	670
(113)	122	9
9	(145)	(136)
(118)	143	25
(194)	97	(97)
34	277	311
(10)	(76)	(86)
24	201	225
(170)	298	128
(28)	107	79
(142)	191	49

א. הוצאות (הכנסות) מימון בגין הפרשי שער והפרשי הצמדה ושערך עסקאות הגנה

הפרשי שער בגין התחייבויות פיננסיות במטבע חוץ .....
שערך עסקאות ההגנה כתוצאה משינויים בתקופה של שער החליפין .....
שערך עסקאות ההגנה כתוצאה משינויים בתקופה של מדד המחירים לצרכן .....
שערך עסקאות ההגנה לשווים ההוגן הנובעים בעיקר משינויים בעקומי הריביות להיוון ובסיכון האשראי שחלו בתקופת הדוח .....
הפרשי הצמדה בגין התחייבויות פיננסיות צמודות למדד שעלה ברבעון בשיעור של 0.1% לעומת עליה של 0.84% ברבעון המקביל אשתקד .....

הוצאות (הכנסות) בגין הפרשי שער והפרשי הצמדה

ושערך עסקאות הגנה .....

ב. הוצאות ריבית ואחרות

הוצאות ריבית .....
הכנסות מימון אחרות.....
סה"כ הוצאות ריבית ואחרות.....
סה"כ הוצאות מימון לפני היוון.....

ג. היוון עלויות אשראי

הוצאות מימון שהונו על פרויקטים בהקמה.....

סה"כ הוצאות מימון .....

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
6. נדילות בתקופת הדוח:

(א) כללי:

(1) תקופת הדוח (שנת 2023 לעומת שנת 2022)

סעיף	לשנה שנסתיימה ביום			
	הפרש	2022	2023	
(א)	2,053	2,210	4,263	מזומנים נטו, שנבעו מפעילות שוטפת
(ב)	(2,019)	(3,804)	(5,823)	מזומנים נטו, ששימשו לפעילות השקעה
(ג)	(2,191)	2,751	560	מזומנים נטו, שנבעו מפעילות מימון

(א) לפירוט השינוי ראה נספח א' לדוח תזרים מזומנים בדוחות הכספיים.

(ב) השינוי נובע בעיקרו מגידול בהשקעות ברכוש קבוע בתקופה.

(ג) השינוי נובע בעיקרו מקבלת הלוואות לזמן ארוך והנפקת אגרות חוב לזמן ארוך בתקופה המקבלה אשתקד ומגידול בפירעונות של איגרות חוב והלוואות לזמן ארוך לעומת התקופה המקבילה אשתקד (לפרטים ראה ביאור 20'א בדוחות הכספיים).

(2) תקופות ההשוואה (שנת 2022 לעומת שנת 2021)

סעיף	לשנה שנסתיימה ביום			
	הפרש	2021	2022	
(א)	(2,550)	4,760	2,210	מזומנים נטו, שנבעו מפעילות שוטפת
(ב)	1,443	(5,247)	(3,804)	מזומנים נטו, ששימשו לפעילות השקעה
(ג)	3,914	(1,163)	2,751	מזומנים נטו, שנבעו (ששימשו) מפעילות מימון

(א) לפירוט השינוי ראה נספח א' לדוח תזרים מזומנים בדוחות הכספיים.

(ב) השינוי נובע בעיקרו מתמורה שנתקבלה עבור מכירת אתר חגית (ראה ביאור 9ה1 בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022) ביחד עם הגידול בהשקעות ברכוש קבוע בתקופה.

(ג) השינוי נובע בעיקרו מקבלת הלוואות לזמן ארוך והנפקת אגרות חוב לזמן ארוך בתקופה ומקיטון בפירעונות של איגרות חוב והלוואות לזמן ארוך לעומת התקופה המקבילה אשתקד (לפרטים ראה ביאור 20'א בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022).

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
6. נדילות בתקופת הדוח: (המשך)

(ב) מקורות מימון:

(1) כללי:

החברה מממנת את פעילותה ממקורותיה העצמיים, מהנפקת אגרות חוב בישראל ובחו"ל ומהלוואות מגופים בנקאיים בישראל ובחו"ל. באשר לגיוסי החברה בתקופת הדוח, ראה ביאור 20ג בדוחות הכספיים.

(2) אגרות חוב והלוואות לזמן ארוך:

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות של החברה לזמן ארוך ליום 31 בדצמבר 2023 ו- 31 בדצמבר 2022 הינה כ- 37,237 מיליוני שקל חדש וכ- 36,213 שקל חדש בהתאמה, לפי הפירוט כדלהלן:

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023	
במיליוני שקל חדש		
16,080	22,324	התחייבות שקליות צמודות מדד:
1,530	856	אגרות חוב סחירות .....
1,935	1,979	אגרות חוב לא סחירות .....
19,545	25,159	הלוואות ממדינת ישראל .....
		סה"כ .....
1,224	547	התחייבויות שקליות לא צמודות:
1,500	2,500	אגרות חוב סחירות .....
2,724	3,047	הלוואות .....
		סה"כ .....
14,041	12,114	התחייבויות צמודות דולר:
287	196	אגרות חוב בארה"ב .....
14,328	12,310	הלוואות (*) .....
		סה"כ .....
1,467	1,410	התחייבויות נקובות במטבע חוץ אחר:
291	235	אגרות חוב ביפן בין .....
		הלוואות באירו .....
38,355	42,161	סה"כ .....
204	(28)	פרמיה ניכיון והוצאות נדחות .....
(4,006)	(5,563)	מיון לחלויות שוטפות .....
1,660	667	עסקאות הגנה לזמן הארוך .....
36,213	37,237	סה"כ אגרות חוב, התחייבויות לתאגידים בנקאיים, אגרות חוב למדינת ישראל והתחייבויות למדינת ישראל לזמן ארוך .....

(*) כולל הלוואות בערבות מדינת ישראל בסך 81 מיליוני שקל חדש ליום 31 בדצמבר 2023, וסך של 131 מיליוני שקל חדש ליום 31 בדצמבר 2022.

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
6. נדילות בתקופת הדוח: (המשך)

(ב) מקורות מימון: (המשך)

(3) ממוצע אשראי לזמן ארוך ל-31 בדצמבר 2023:

האשראי נלקח מתאגידים בנקאיים ואחרים. ממוצע האשראי לתקופת הדוח היה כ-36,852 מיליוני שקל חדש ועיקרו הלואות לזמן ארוך ואגרות חוב (כולל עסקאות הגנה, נדחות, פרמיה / ניכיון של אגרות חוב).

(4) אשראי ספקים ולקוחות

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		
ממוצע אשראי	ימים	ממוצע אשראי	ימים	
2,145	33	2,202	34	ספקים .....
3,708	59	4,389	65	לקוחות (*) .....
2,566	45	3,017	50	לקוחות בנטרול חובות הרשות הפלסטינאית וחברת מזרח ירושלים (ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים) .....

(*) ימי האשראי המוצגים לעיל מייצגים את ימי האשראי מיום הפקת החשבונית ועד מועד התשלום. (חובות עבר בגין עלויות מערכתיות מנוטרלים מהחישוב)

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)

7. מדדים פיננסיים שאינם מבוססים על כללי חשבונאות מקובלים (Non GAAP)

החברה כוללת בדוח זה, מדדים פיננסיים שאינם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים. מדדים אלו מספקים מידע שימושי להנהלה ולמשקיעים באמצעות נטרול רכיבים מסוימים שהנהלה מאמינה שאינם מהווים אינדיקציה לפעילות המתמשכת של החברה, ולפיכך משפרים את יכולת ההשוואתיות של התוצאות הכספיות בין תקופות ומאפשרים שקיפות גדולה יותר של מדדים מרכזיים, המשמשים להערכת הביצועים של החברה, השוואה של התוצאות התפעוליות בין התקופות ובחינת יכולת החזר החוב של החברה זאת, בין היתר, על מנת לעמוד ביעדים שהוגדרו לה במסגרת מתווה השינוי המבני (לפרטים ראה סעיף א'1 לעיל). אין לראות במדדים אלו תחליף למידע המפורט בדוחות הכספיים לפי הוראות ה-IFRS. להלן המדדים:

א) EBITDA - כוללת תנועה בחשבונות פיקוח נדחים ובנטרול אירועים מיוחדים ושאינם שוטפים

הגדרה: רווח לפני הוצאות מימון, פחת והפחתות ומיסים על הכנסה ובתוספת תנועה בחשבון פיקוח נדחים (ללא רכיבי פחת, מימון ומיסים) ובנטרול אירועים מיוחדים ולא שוטפים. להלן התוצאות לתקופות הדיווח:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021	2022	2023	ביאור		
(במיליוני שקל חדש)					
(1,286)	(1,013)	891			רווח לפני מס
1,912	1,356	1,141	33		הוצאות מימון
4,664	4,761	4,274			פחת והפחתות
5,290	5,104	6,306			EBITDA לפני נרמולים
2,352	1,407	402	15		תנועה בחשבונות פיקוח נדחים
(169)	(144)	53			נטרול אירועים מיוחדים ולא שוטפים (*)
7,473	6,367	6,761			EBITDA מנורמלת

(*) להלן פירוט האירועים המרכזיים שנטרלו מהחישוב לפי שנים:

2023 - נובע בעיקרו מהוצאות בגין חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-53 מיליוני שקל.

2022 - נובע בעיקרו מהכנסות בגין חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-144 מיליוני שקל.

2021 - נובע בעיקרו מהכנסות בגין חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-136 מיליוני שקל וכן בשל הקיטון בהפרשה להפסדי אשראי בגין לקוחות שהחברה יצרה אשתקד בשל השפעות נגיף הקורונה בסך של כ-50 מיליוני שקל חדש.

א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
7. מדדים פיננסיים שאינם מבוססים על כללי חשבונאות מקובלים (Non GAAP) (המשך)

(ב) חוב פיננסי ריאלי, נטו.

הגדרה: אגרות חוב, הלוואות מתאגידים בנקאיים, ניירות ערך מסחריים, אגרות חוב והתחייבויות למדינת ישראל, עסקאות החלפה ואקדמה נטו והתחייבויות בגין חכירה בנטרול מזומנים, פיקדונות וחשבון פיקוח נדחה בגין הפרשי הצמדה למדד. להלן התוצאות לתקופות הדיווח:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
5,425	5,360	6,668	16 ..... אשראי מתאגידים בנקאיים ונותני אשראי אחרים
24,488	30,791	31,891	20 ..... אגרות חוב
5,155	3,546	3,419	20 ..... התחייבויות לתאגידים בנקאיים
1,793	1,876	1,927	20 ..... התחייבויות למדינת ישראל
542	460	568	22 ..... התחייבויות בגין חכירה
(913)	(1,990)	(2,724)	15טו ..... חשבון פיקוח הפרשי הצמדה למדד
36,490	40,043	41,749	..... חוב פיננסי ריאלי, ברוטו
2,454	3,654	2,651	4 ..... מזומנים ושווי מזומנים
1,275	1,204	1,126	7,10 ..... עסקאות הגנה ופיקדונות להבטחת עסקאות החלפה
332	459	201	5 ..... השקעות לזמן קצר
32,429	34,726	37,771	..... חוב פיננסי, נטו

(ג) יעדים פיננסיים בהתאם לחוזר רשות החברות

ביום 17 בנובמבר 2021 פרסמה רשות החברות הממשלתיות חוזר יעדים פיננסיים ובו סט יעדים ומדדים לחברות ממשלתיות בחלוקה לפי סגמנטים, להלן המדדים המיועדים לחברות תשתית בהתאם למתודולוגיה שהוגדרה בחוזר האמור:

(1) חוב פיננסי מתואם: חוב פיננסי ברוטו בניכוי מזומנים והשקעות לזמן קצר ובתוספת ריבית והוצאות לשלם.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
34,726 .	37,771
1,990 .	2,724
1,204 .	1,126
771 .	766
38,691 .	42,387

..... חוב פיננסי ריאלי נטו (ראה סעיף ב' לעיל)
..... נטרול נכס פיקוח מדד
..... נטרול עסקאות הגנה ביתרת חובה ופיקדונות להבטחת עסקאות החלפה
..... בתוספת ריבית והוצאות לשלם
..... **סה"כ חוב לפי חוזר רשות החברות**

- א. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד: (המשך)
7. מדדים פיננסיים שאינם מבוססים על כללי חשבונאות מקובלים (Non GAAP) (המשך)
ג) יעדים פיננסיים בהתאם לחוזר רשות החברות (המשך)

(2) FFO ו-תשואה (ROCE)

FFO- מבוסס על חישוב הEBITDA לפני נירמולים בניטרול שינוי בהתחייבויות בגין הטבות עובדים (מדוח תזרים מזומנים) והוצאות (הכנסות) אחרות נטו ובניכוי ריבית ומיסים ששולמו (מדוח תזרים מזומנים):

תשואה (ROCE)- מבוסס על חישוב הEBITDA לפני נירמולים בניטרול שינוי בהתחייבויות בגין הטבות עובדים (מדוח תזרים מזומנים) והוצאות (הכנסות) אחרות נטו ובניכוי פחת והפחתות ובתוספת תנועה בחשבונות פיקוח נדחים (ללא רכיבי מימון מיסים ושכר והטבות עובדים בגין רפורמה):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
5,104 .	6,306	EBITDA לפני נירמולים (ראה סעיף א' לעיל) .....
188 .	(114)	שינוי בהטבות עובדים לפי דוח תזרים מזומנים .....
(1,405) .	(189)	הוצאות (הכנסות) אחרות נטו .....
(1,106) .	(1,103)	ריבית ומיסים ששולמו לפי דוח תזרים מזומנים .....
2,781 .	4,900	FFO .....
		בתוספת ריבית ומיסים ששולמו לפי דוח תזרים מזומנים .....
1,106 .	1,103	בניכוי פחת והפחתות .....
(4,761) .	(4,274)	בתוספת תנועה בחשבונות פיקוח נדחים .....
3,206 .	907	תשואה (ROCE) .....
2,332 .	2,636	

- (3) הון מועסק: חוב פיננסי ברוטו מתואם (לפני ניכוי מזומנים והשקעות לזמן קצר) ובתוספת ההון העצמי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
32,171 .	35,470	הון עצמי .....
38,691 .	42,387	חוב לפי חוזר רשות החברות .....
4,113 .	2,852	בתוספת מזומנים והשקעות לז"ק .....
74,975 .	80,709	הון מועסק .....

ב. היבטי ממשל תאגידי:

1. תרומות:

החברה מנועה מלתרום לנוכח הנחיות רשות החברות.

2. דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, דירקטורים חיצוניים וכהונת דירקטורים:

- א. בהתאם לקביעת הדירקטוריון, המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יעמוד על 5 דירקטורים וזאת בהתחשב, בין היתר, בגודל החברה, סוג פעילותה ומספר חברי הדירקטוריון שלה. להערכת החברה, מספר זה יאפשר לדירקטוריון החברה לעמוד בחובות המוטלות עליו בהתאם לחוק ולמסמכי ההתאגדות של החברה.
- ב. נכון למועד הדוח, כיהנו בחברה ארבעה דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית: מר שלמה ארביב (דח"צ), מר אברהם מנלה, גב' ענת אורן-אלעד ומר אפרים הניג. ביום 18 בפברואר 2024 מונה מר דורון ארבל כדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. משכך, החל מאותו מועד החברה עומדת במספר המזערי של הדירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כפי שנקבע על ידי הדירקטוריון, כאמור לעיל.
- ג. ביום 23 בנובמבר 2023, פורסם ברשומות ונכנס לתוקפו חוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (סדרי מינהל, תקופות כהונה ותאגידיים), התשפ"ד–2023 ("החוק"). בהתאם לחוק, בין היתר, דירקטור שמונה לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, לרבות דירקטור חיצוני ודירקטור בלתי תלוי המכהנים בחברה ממשלתית שהיא חברה ציבורית, לתקופת כהונה קצובה והיום האחרון של תקופת כהונתו חל בתקופה שמיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 7 בינואר 2024 ("התקופה הקובעת") יידחה מועד סיום כהונתו בארבעה חודשים, אלא אם יודיע הדירקטור בכתב לגורם הממנה כי אין להאריך את תקופת כהונתו במסגרת לוח הזמנים הקבוע בחוק.
- ד. לאור האמור, מועד סיום כהונת דירקטורים בחברה, אשר מועד סיום כהונתם המקורי חל בתקופה הקובעת, נדחה בארבעה חודשים.
- ה. בהתאם להוראות החוק ולאחר השלמת הארכת הכהונה, ביום 8 במרס 2024 סיימה כהונתה כדירקטורית בלתי תלויה גב' דיאנה חלבי חסון, וביום 3 באפריל 2024, צפוי לסיים כהונתו בחברה הדירקטור מר אלון ניסים. כהונתם של שני דירקטורים נוספים, גב' דבורה חסיד ומר אפרים הניג חודשה לתקופת כהונה נוספת בת 3 שנים, החל מיום 21 בפברואר 2024. בנוסף, ביום 3 במרס 2024, מונתה כדירקטורית גב' מיכל פרנקו קדמי.
- ו. ביום 28 באפריל 2024, צפוי לסיים מר שלמה ארביב את כהונתו כדירקטור חיצוני בחברה. החברה נערכת למינוי דירקטור חיצוני נוסף.

לפרטים נוספים אודות חברי הדירקטוריון של החברה ראה תקנה 26 בפרק ד'.

3. דירקטורים בלתי תלויים

החברה לא אימצה בתקנונה הוראה בדבר שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים.

4. יושב ראש הדירקטוריון

- א. ביום 18 בפברואר 2024, החליט דירקטוריון החברה לבחור בדירקטור מר דורון ארבל, כיו"ר דירקטוריון החברה. ביום 4 במרס 2024, ההחלטה כאמור אושרה על ידי שר האנרגיה והתשתיות והשר לשיתוף פעולה אזורי, וזאת לאחר שהועדה לבדיקת מינויים דנה בכשירותו והתאמתו, ומינויו של מר ארבל כיו"ר דירקטוריון החברה, נכנס לתוקף.
- ב. החל מיום 1 באוגוסט 2021 ועד למינויו של מר דורון ארבל כיו"ר, כמפורט בסעיף א' לעיל, לא כיהן יו"ר דירקטוריון לחברה. בתקופת הדוח, החברה פנתה לשרים, ליועצת המשפטית לממשלה ולרשות החברות הממשלתיות בבקשות לפעול בדחיפות למינוי יו"ר דירקטוריון לחברה. יובהר כי לעמדת החברה, הליך מינוי יו"ר הדירקטוריון מצוי ברובו המכריע באחריות השרים (לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים), כאשר דירקטוריון החברה מצביע על מועמדים המוצעים על ידי השרים.
- ג. ביום 18 בדצמבר 2022, התקבל בחברה מכתב דרישה לעיצום כספי לפי סעיף 52 לחוק ניירות ערך–התשכ"ח, במסגרתו הודיעה רשות ניירות לחברה על החלטתה להטיל על החברה עיצום כספי בסך של 900,000 שקל חדש (לאחר הפחתה) בשל הפרת סעיף 94(א) לחוק החברות וזאת נוכח אי מינוי יו"ר דירקטוריון לחברה במשך למעלה מ-60 ימים.
- ד. ביום 18 בינואר 2023, החברה שילמה את העיצום הכספי תחת מחאה ובמקביל הגישה עתירה מנהלית כנגד החלטת רשות ניירות ערך, וזאת בין היתר, מכיוון שלעמדת החברה (שאף גובתה על ידי רשות החברות הממשלתיות), הטלת העיצום הכספי נעשתה שלא כדין ובהעדר סמכות, בין היתר מחמת כך שההחלטה לא הביאה בחשבון את עמדת רשות החברות הממשלתיות ומן העובדה שהסיבה לאי מינוי יו"ר דירקטוריון נעוצה בגורמים חיצוניים לחברה ולא בשל מחדל החברה, שכן בהתאם לנוהג במשך השנים, המועמדים המוצעים לתפקיד יו"ר דירקטוריון החברה מוצעים ונקבעים על ידי השרים ולא על ידי החברה. תגובה לעתירה הוגשה מטעם רשות ניירות ערך. במסגרת התגובה התנגדה רשות ניירות ערך לנימוקי העתירה, הגם שציינה כי "יכול ואין מקום לדרוש מהעותרת להציע פתרון אחר למצב המשפטי (שלטענתה הינו מוקשה) שנוצר".

ב. היבטי ממשל תאגידי: (המשך)

4. יושב ראש הדירקטוריון (המשך)

ה. דיון בעתירה התקיים ביום 24 ביולי 2023 ובסיומו ניתנה החלטה לפיה עד ליום 13 בספטמבר 2023 רשות ניירות ערך תעדכן האם היא מוכנה להפחית את סכום העיצום בהתאם לתקנה 2(4) לתקנות ניירות ערך (הפחתה של עיצום כספי), התשע"א-2011, ובאיזה סכום, וחברת החשמל תעדכן האם היא מסכימה לכך או מבקשת הכרעה בעתירה. ביום 27 באוגוסט 2023, מסרה רשות ניירות ערך לחברה הצעה להפחתה בסכום העיצום הכספי, אשר נדחתה על ידי החברה. ביום 22 בפברואר 2023 התקבלה בחברה החלטת בית המשפט לפיה העתירה נדחתה. החברה שוקלת צעדיה בעקבות פסק הדין.

5. מינויים וסיימי כהונה של נושאי משרה בחברה

- א. גב' תמר פקלר, מכהנת כסמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה בחברה, החל מיום 2 במרס 2023.
- ב. מר יוסי רופא מכהן כסמנכ"ל ייצור ואנרגיה בחברה החל מיום 2 במרס 2023. בנוסף, החל מיום 28 בדצמבר 2023, מכהן מר רופא כמשנה למנכ"ל החברה, בנוסף לתפקידו כסמנכ"ל ייצור ואנרגיה.
- ג. עו"ד גרשון ברקוביץ, מכהן כסמנכ"ל, היועץ המשפטי בחברה, החל מיום 15 במרס 2023.
- ד. מר גילעד חסיד, מכהן כסמנכ"ל כספים, כלכלה וניהול סיכונים בחברה, החל מיום 4 באפריל 2023.
- ה. מר חיים רובין סיים כהונתו כסמנכ"ל פרויקטים הנדסיים בחברה, ביום 13 באפריל 2023. ביום 30 במרס 2023, אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר ליאוניד גיטניק כממלא מקום סמנכ"ל פרויקטים הנדסיים החל מיום 14 באפריל 2023.
- ו. גב' מירי שאול מכהנת כדוברת החברה החל מיום 1 במאי 2023.
- ז. מר יצחק בלמס, משנה למנכ"ל וסמנכ"ל שירותי רשת, צפוי לסיים כהונתו בחברה ביום 31 במרס 2024.
- ח. גב' מור חלוץ, מכהנת כמנהלת קשרי ממשל, החל מיום 11 בינואר 2024, בנוסף לתפקידה כמזכירת החברה והדירקטוריון.
- ט. מר אורן הלמן, סמנכ"ל שיווק שירות ורגולציה, צפוי לסיים כהונתו בחברה ביום 23 במרס 2024.

6. המבקר הפנימי של החברה:

(א) פרטי המבקר הפנימי

(1) רו"ח רחלי בן משה.

(2) ביום 1 באפריל 2022 החלה רו"ח רחלי בן משה את תפקידה כמבקר הפנימי ונציבת תלונות הציבור בחברה. החל מחודש מאי 2022, בעקבות שינויים ארגוניים בחברה, נציבות תלונות הציבור הועברה לחטיבת שיווק, שירות ורגולציה וממועד זה המבקר הפנימי ממלא תפקיד של המבקר הפנימי ונציבת התלונות.

(3) המבקר הפנימי עומדת בתנאים הקבועים בסעיף 146(ב) לחוק החברות, תשנ"ט – 1999 (להלן: "חוק החברות"), ובהוראות סעיפים 3'א ו-8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992 (להלן: "חוק הביקורת הפנימית").

(4) המבקר הפנימי הינה עובדת החברה ואינה ממלאת בחברה תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על התלונות. במילוי התפקיד הנוסף כאמור אין כדי לפגוע במילוי תפקידה העיקרי (מילוי תפקיד נוסף זה כאמור מתאפשר גם בהתאם לחוק).

(5) המבקר הפנימי אינה מחזיקה בניירות ערך של החברה או של גוף הקשור אליה, ולמבקר הפנימי אין קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם החברה, ואינה ממלאת מחוץ לחברה תפקיד היוצר או העלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידה כמבקר הפנימי.

(ב) דרך המינוי של המבקר הפנימי

ביום 15 בדצמבר 2021, אישר דירקטוריון החברה, בהתאם לחוזר רשות החברות בנושא, את מתכונת הבחירה של מבקר פנימי לפי המלצת ועדת הביקורת. ועדת האיתור, שמונתה לצורך ההליך, בחנה את המועמדים שניגשו להליך על פי המתכונת שנקבעה, דירגה את המועמדים בהתאם לקריטריונים שנקבעו מראש, והמליצה על רו"ח רחלי בן-משה כמועמדת המתאימה ביותר לתפקיד.

ביום 27 בינואר 2022 החליט דירקטוריון החברה לאמץ את המלצת ועדת האיתור ועדת הביקורת ולמנות את רו"ח רחלי בן-משה למבקר הפנימי של החברה במעמד סמנכ"ל. רחלי בן-משה, החלה בתפקידה ביום 1 באפריל 2022.

ב. היבטי ממשל תאגידי: (המשך)

6. המבקר הפנימי של החברה: (המשך)

ג) זהות הממונה על המבקר הפנימי

- 1) המבקרת הפנימית ונציבת תלונות כפופה ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל.
- 2) זהות הממונים הינה בהתאם להוראת סעיף 148 לחוק החברות וסעיף 49 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה - 1975.
- 3) תפקידיו וסמכויותיו של המבקר הפנימי הינם בהתאם לסעיף 4(א) לחוק הביקורת הפנימית, וכפי שנקבע על-ידי ועדת הביקורת, בהתאם לסמכות אשר הואצלה לה לשם כך ביום 24 במאי 2012 על-ידי דירקטוריון החברה.
- 4) החובות והסמכויות של המבקרת הפנימית מעוגנות בנוהל חברה "הביקורת הפנימית ונציבות תלונות" (צ'ארטר הביקורת). מידי שנה הנוהל נבחן מחדש, ובאם נדרש לעדכנו. עדכנו האחרון של הנוהל היה בספטמבר 2022 לאחר שב 21 ביולי 2022 דנה ועדת הביקורת ואישרה את עדכוני הנוהל.

ד) תכנית העבודה

- 1) תכנית העבודה הרב שנתית לשנים 2020-2022, וסקר הסיכונים, שבין היתר על בסיסו הוכנו התכניות, נדונו ואושרו בוועדת הביקורת של הדירקטוריון בתאריך 20 בנובמבר 2019 ובמליאת הדירקטוריון בתאריך 19 בדצמבר 2019.
- תוכנית העבודה השנתית של הביקורת הפנימית לשנת 2023 נערכה, בין היתר, על בסיס מפת הסיכונים העדכנית של החברה. התוכנית הוצגה ואושרה בוועדת הביקורת של הדירקטוריון בתאריך 24 בנובמבר 2022 ובמליאת הדירקטוריון בתאריך 15 בדצמבר 2022.
- 2) תכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית (2024-2027) מבוססת על מתודולוגיה סדורה לעריכתה, לרבות סקר סיכונים – הסקר נערך במקביל לסקר הסיכונים הכולל בחברה, שבמסגרתו זוהו והוערכו הסיכונים המהותיים המשפיעים על יכולת החברה להשגת יעדיה העדכניים. סקר הסיכונים לביקורת הפנימית ותכנית העבודה הרב-שנתית לשנים 2024-2027 נערכו בחודשים יולי-נובמבר 2023 תוכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית ותוכנית העבודה השנתית לשנת 2024 של הביקורת הפנימית נדונו ואושרו בוועדת הביקורת ביום 16 בנובמבר 2023 ובמליאת הדירקטוריון ביום 30 בנובמבר 2023. הדוח החצי שנתי של הביקורת הפנימית לשנת 2023, הכולל סטטוס מפורט של יישום תכנית העבודה לשנת 2023 הוגש למנכ"ל וליו"ר ועדת הביקורת. הדוח הוצג בוועדת הביקורת של הדירקטוריון בתאריך 26 ביולי 2023.
- הדוח השנתי של הביקורת הפנימית לשנת 2023 הוגש למנכ"ל וליו"ר ועדת הביקורת. הדוח ידון בוועדת הביקורת של הדירקטוריון בתאריך 29 בפברואר 2023. הדוח כולל בין היתר דיווח סטטוס מפורט של יישום תכנית העבודה והביצוע בפועל של ביקורות ביחס לתכנון (בהקשר של כל המטלות- מתוכננות, בנוסף לתוכנית עבודה, ביקורת מלווה, יישום המלצות ועוד), פירוט כל דוחות הביקורת ביחס לדוחות שנדונו בוועדת ביקורת, פירוט דוחות מעקב תיקון ליקויים בעקבות דוחות הביקורת הפנימית ובעקבות דוחות מבקר המדינה וכן דיווח בדבר סקירת הנוהל הביקורת הפנימית ונציבות התלונות.
- 3) תכנית העבודה של הביקורת הפנימית כוללת את המשאבים הנדרשים לצורך ביצוע ביקורות מתוכננות, ביקורת פתע באתרי החברה וביקורת מעקב אחר יישום המלצות מדוחות ביקורת ודוחות מבקר המדינה. כמו כן, תכנית העבודה כוללת הקצאת משאבים לביקורות ובדיקות לא מתוכננות, אשר נעשות לבקשת יו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת, המנכ"ל, חברי הדירקטוריון והמבקרת הפנימית, לעיתים בקדימות למטלות אחרות. בנוסף, התכנית כוללת משאבים לצורך טיפול בתלונות שאינן מתחום הצרכנות וכן לפרויקט ביקורת מלווה.
- 4) להערכת החברה, בהתאם לתוכניות העבודה הרב-שנתית והשנתית, כפי שאושרו בוועדת הביקורת ובדירקטוריון, היקף עבודת הביקורת הפנימית הינו נדרש ומספק על מנת לכסות את כל הישות בחברה לפחות אחת לכ-3 שנים (כנדרש בהוראות הדין).
- 5) בחודש דצמבר 2023 הופץ דוח ביקורת בנושא "התקשרויות החברה בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים" (ינואר-דצמבר 2022) לרבות עסקאות הטעונות אישור לפי סעיף 270 לחוק החברות ועסקאות חריגות כהגדרתן בחוק החברות.

ב. היבטי ממשל תאגידי: (המשך)

6. המבקר הפנימי של החברה: (המשך)

ה) ביקורת של חברות מוחזקות

1) לחברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ (להלן: "חברת הפחם") מונה מבקר פנימי עצמאי. הפיקוח על עבודת המבקר הפנימי בחברת הפחם מתבצע על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון חברת הפחם. הביקורת הפנימית בחברה מקיימת מפגשים תקופתיים עם הביקורת בחברת הפחם במהלכן, מתקבלת סקירה של סטטוס תוכנית העבודה וכן פירוט של ממצאים והדגשים הרלוונטיים לחברת החשמל, ככל שישנם.

חברת בת "נתיב האור" קיימה בשנת 2022 הליך לאיתור ומינוי מבקר פנימי. ההליך הושלם בחודש אוקטובר 2022. המבקר שמונה החל בתפקידו ביום 1 בינואר 2023.

ו) היקף העסקה

1) המבקר הפנימית מועסקת במשרה מלאה.

2) להלן מספר שעות ההעסקה של יחידת הביקורת בשנת הדיווח (לא כולל עובדי מזכירות/אדמיניסטרציה ולא כולל לימודים והשתלמויות):

ביקורת פנימית – תכנית עבודה, דרישות, טיפול
בתלונות שאינן מתחום הצרכנות, ביקורת מעקב
אחר יישום המלצות וביקורת אתרים

כ- 26,878

ביקורת בגין פעילות בישראל

* היקף השעות אינו כולל שעות כלליות, לימודים והשתלמויות.

נכון למועד הדיווח, ביחידת הביקורת הפנימית ונציבות תלונות מועסקים: 21, כולל המבקר הפנימית ו-2 עובדי אדמיניסטרציה.

ז) עריכת הביקורת

1) מטלות הביקורת נערכות על פי תקנים מקצועיים מקובלים ובהתאם להוראות הדין, לרבות חוק הביקורת הפנימית והנחיות רשות החברות הממשלתיות הניתנות מעת לעת בחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

2) הדירקטוריון וועדת הביקורת מעריכים כי המבקר הפנימית עמדה בדרישות שנקבעו בתקנים המקצועיים.

ח) גישה למידע

למבקר הפנימית ולבאים מכוחה ניתנת גישה חופשית, מתמדת ובלתי אמצעית, לצורך ביצוע תפקידם, לכל מסמך נתון, מאגר נתונים או מידע, רגיל או ממוחשב, לרבות נתונים כספיים. המבקר הפנימית והבאים מכוחה רשאים להיכנס לכל נכס ולבדוק אותו, וזאת בהתאמה לאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית.

ב. היבטי ממשל תאגידי: (המשך)

6. המבקר הפנימי של החברה: (המשך)

ט) דין וחשבון המבקר הפנימי

(1) דוחות הביקורת הפנימית מוגשים בכתב. בין היתר, נערכים דיונים בדוחות בהשתתפות הנהלת החברה ודיונים בוועדת ביקורת של הדירקטוריון, לפי העניין. מידי שנה מוגש דוח שנתי הכולל סיכום עבודת הביקורת הפנימית לרבות מעקב על יישום החלטות והמלצות.

(2) במהלך שנת העבודה, מוגשים דוחות במתכונתם הסופית ליו"ר הדירקטוריון, למנהל הכללי וליו"ר וועדת הביקורת של הדירקטוריון. דוחות הביקורת מוגשים לחברי וועדת הביקורת של הדירקטוריון באמצעות מזכיר הדירקטוריון. בנוסף, הדוחות הסופיים מופצים גם להנהלת החברה, לרו"ח המבקר, מנהל הסיכונים, דוברת החברה, מנהלת מחלקת SOX, ובקר סיכון מעילות והונאות.

בתקופה ינואר – דצמבר 2023 הופצו בסה"כ 82 דוחות (42 מהם דוחות מעקב שהופצו להנהלה בלבד): לא כולל בדיקות נקודתיות שהופצו להנהלה בלבד בתקופה זו קיימה וועדת הביקורת של הדירקטוריון 12 דיונים על דוחות הביקורת הפנימית בתאריכים: 2 בפברואר 2023, 23 בפברואר 2023, 20 באפריל 2023, 1 ביוני 2023, 22 ביוני 2023, 13 ביולי 2023, 26 ביולי 2023, 17 באוגוסט 2023, 21 בספטמבר 2023, 26 באוקטובר 2023, 16 בנובמבר 2023, ו- 21 בדצמבר 2023.

מידי שנה נערך דוח שנתי בכתב המסכם את פעילות הביקורת באותה שנה. הדוח השנתי של הביקורת הפנימית מוגש ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר וועדת הביקורת של הדירקטוריון ולמנכ"ל.

הדוח השנתי של הביקורת הפנימית לשנת 2023 למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת ולחברי הדירקטוריון. הדוח נדון בוועדת הביקורת של הדירקטוריון בתאריך 29 בפברואר 2024.

י) הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

היקף, אופי ופעילות הביקורת הפנימית הינם מספקים וסבירים כדי לממש את יעדי הביקורת בחברה. כמו כן, הנושאים המהותיים מכוסים לפחות אחת ל-3 שנים, כנדרש בהוראות הדין.

יא) תגמול

המבקר הפנימית הינה עובדת החברה. המבקר הפנימית מועסקת בהתאם להסכם עבודה סטנדרטי של רשות החברות הממשלתיות. להערכת הדירקטוריון, אין השפעה לתגמול המבקר הפנימית על הפעלת שיקול דעתה המקצועי.

ב. היבטי ממשל תאגידי: (המשך)

7. תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך וחברות ממשלתיות:

ביום 14 ביוני 2012 אישר דירקטוריון החברה מתווה תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך אשר גובש בחברה על פי הקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך ביום 15 באוגוסט 2011 להכרה בתכנית אכיפה פנימית בתחום דיני ניירות ערך כתכנית אכיפה אפקטיבית (להלן: "הקריטריונים", ו-"תכנית אכיפה פנימית", בהתאמה).

על בסיס המתווה, אימצה החברה תכנית אכיפה פנימית בחברה, כאשר במסגרת זו מינה דירקטוריון החברה ועדת דירקטוריון ייעודית - ועדת אחריות תאגידי, רגולציה, איכות הסביבה ותעריף (להלן: "ועדת אחריות תאגידי") אשר עוסקת, בין היתר, בפקוח על יישום תכנית האכיפה הפנימית בחברה. בנוסף, מינה הדירקטוריון ממונה על האכיפה הפנימית בחברה וכן מונו צוות אכיפה וצוות ארצי, צוותי אכיפה וצוות יחידתיים וכן גורמים נוספים המהווים חלק ממערך האכיפה הפנימית בחברה. החברה גיבשה וערכה נוהלי האב בתחום האכיפה הפנימית והיא נוקטת בפעולות אכיפה אינטנסיביות לצורך יישום והטמעת תכנית האכיפה הפנימית בחברה, לרבות על ידי עריכת הדרכות לכלל גורמי האכיפה הרלוונטיים בחברה.

בהתאם להוראות הסדר האכיפה המנהלי שנחתם בין החברה לבין רשות ניירות ערך, אשר אושר על ידי ועדת האכיפה המנהלית ביום 28 בנובמבר 2013 (להלן בסעיף זה: "הסדר" או "הסדר האכיפה"), מינתה החברה בחודש פברואר 2014 מפקח חיצוני אשר תפקידו, בין היתר, לוודא את השלמת הגיבוש והיישום האפקטיבי של תכנית האכיפה בדיני ניירות ערך ונהליה ולהגיש דוחות לרשות ניירות ערך על ממצאי בדיקתו (להלן: "המפקח החיצוני") (לפרטים נוספים אודות הסדר האכיפה, ראה דיווח מיידי מיום 28 בנובמבר 2013, מספר אסמכתא: 2013-01-208542).

על רקע החשיבות הרבה שרואה הדירקטוריון בפקוח על תכנית האכיפה הפנימית, החליט דירקטוריון החברה, להאריך מספר פעמים, את תקופת ההתקשרות עם המפקח החיצוני באופן וולונטרי. דוחותיו של המפקח מוגשים לוועדת אחריות תאגידי. המפקח סוקר בדוחותיו את כלל היבטי האכיפה הפנימית. דוחותיו של המפקח החיצוני חיוביים וכל המלצותיו של המפקח החיצוני יושמו על ידי החברה.

ביום 15 באוקטובר 2015 פרסמה רשות החברות חוזר ובו קריטריונים לבחינת בקשות למתן התחייבות מראש לשיפוי נושאי משרה בחברות ממשלתיות (להלן בסעיף זה: "החוזר"). במסגרת החוזר מפורטים, בין היתר, הקריטריונים שהרשות תשקול בבואה לגבש את המלצתה לשרים בעניין התחייבות למתן שיפוי לנושאי המשרה, הכוללים גם אימוץ והטמעה של תכנית אכיפה פנימית בחברות ממשלתיות על ידי החברה בהתאם לאמור במסמך. החברה פעלה להטמעת היבטים הנדרשים במסגרת תכנית האכיפה הפנימית.

החוזר מנחה להעביר לרשות, מדי שנה, דוח אודות אופן יישום תכנית האכיפה בחברה. דיווח כאמור יכול שייכלל במסגרת דוח הדירקטוריון, ובהתאם הפירוט בקשר ליישום תכנית האכיפה בחברה.

בהתאם להחלטות הדירקטוריון מתקיים דיון עיתי שנתי בתכנית האכיפה הן בוועדת אחריות תאגידי והן במליאת הדירקטוריון.

מאז אומצה התכנית, נערכו שני סקרי ציות חיצוניים לאיתור פערים וכשלים פוטנציאליים בפעילותה של החברה וחשיפותיה בתחומים הרלוונטיים על ידי משרד זיו האפט יעוץ וניהול בע"מ. סקר משנת 2014 עסק בדיני ניירות ערך בלבד, וסקר משנת 2018 אשר כלל גם את דיני החברות ודיני החברות הממשלתיות, במתכונת שסוכמה עם רשות החברות הממשלתיות. מתוצאות סקרי הציות עולה כי תכנית האכיפה הפנימית מבוצעת באופן נאות מכל הבחינות המהותיות, ואינה טומנת בחובה סיכון משמעותי להפרה מהותית של הוראות החוק. לאחרונה החלה החברה בביצוע סקר ציות חיצוני נוסף על ידי משרד עורכי דין ברנע ג'פה לנדה.

ביום 2 באוגוסט 2023 הוגש דוח אכיפה שנתי לשנים 2022-2023 בדיני ניירות ערך, דיני חברות ודיני חברות ממשלתיות, אשר על בסיס הצהרות אפקטיביות שהתקבלו ממנהלי היחידות, מיו"ר הצוות הארצי, מסגנית היועץ המשפטי לעניינים אזרחיים מסחריים, מהממונה על תכנית האכיפה ומהמנכ"ל, קבעה ועדת אחריות תאגידי בדיון מיום 21 בדצמבר 2023, כי תכנית האכיפה בדיני ניירות ערך, דיני חברות ודיני חברות ממשלתיות הנערכת בחברה היא אפקטיבית בהתבסס על הקריטריונים שנקבעו בחוזר הרשות בדבר תכנית אכיפה פנימית ואשר אומצו והותאמו לאופי פעילות החברה ונערכת בהתאם לדרישות הממונה על תכנית האכיפה, הצוות הארצי ונהלי החברה, והמליצה לדירקטוריון לקבל החלטה בדבר אפקטיביות התכנית כנדרש בחוזר רשות החברות. בדיון שהתקיים ביום 11 בינואר 2024 קבע הדירקטוריון על בסיס הצהרות האפקטיביות שנתקבלו, והחלטת ועדת אחריות תאגידי, כי תכנית האכיפה אפקטיבית.

החברה נמצאת בקשר עם רשות החברות הממשלתיות בקשר לעמידת החברה בדרישות החוזר וממשיכה בפעילות אינטנסיבית ומעשית ליישום אפקטיבי של התוכנית.

ב. היבטי ממשל תאגידי: (המשך)

8. מדיניות תגמול לנושאי משרה בכירה - תיקון מס' 20 לחוק החברות:

ביום 18 בנובמבר 2021 אישר מחדש דירקטוריון החברה, בהתאם להמלצת ועדת תגמול מיום 4 בנובמבר 2021, את מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בכירה של החברה ("מדיניות התגמול"). אישור הדירקטוריון כאמור לעיל ניתן לאחר שהדירקטוריון דן ושקל את המלצות ועדת התגמול של החברה בעניין, תוך התחשבות בקריטריונים הקבועים בחוק החברות ובשיאם לב לשיקולים ולעקרונות המפורטים להלן. חבילת התגמול הותאמה לגודל החברה, אופי פעילותה, שאיפת החברה לשמר את נושאי המשרה בה, והיותה של החברה חברה ממשלתית הכפופה להוראות חוק החברות הממשלתיות על תקנותיו השונות, והנחיות רשות החברות הממשלתיות, המגבילים את יכולותיה של החברה לפעול באופן עצמאי בענייני שכר והטבות לעובדיה. במסגרת מדיניות התגמול שאושרה עודכנו, בין היתר, יעדי החברה ושיקולים ועקרונות העומדים בבסיס המדיניות המשקפים את יעדי החברה המעודכנים, אישורים נדרשים לצורך אישור או עדכון תנאי העסקה של נושאי משרה בחברה, פרמטרים הנוגעים לבחינת תנאי התגמול, תנאי התגמול של נושאי משרה בחברה, תגמול בקשר עם סיום העסקה, וסעיף ביטוח האחריות לנושאי משרה. מדיניות התגמול אושרה באסיפה הכללית ביום 3 בפברואר 2022.

לפרטים נוספים ולנוסח המלא של מדיניות התגמול ראו דיווחיה המידיים של החברה מיום 26 בינואר 2022, מס' אסמכתא: 2022-01-010755, ומיום 3 בפברואר 2022, מס' אסמכתא: 2022-01-015226.

9. רואה חשבון מבקר:

שכר רואה החשבון המבקר

שכר הטרחה של ר"ח המבקר נקבע על פי כללי רשות החברות הממשלתיות (מינוי רואה חשבון ושכרם), התשנ"ד – 1994, ועל פי חוזרי הרשות, לרבות היקף השעות והתעריף לשעה, ללא מעורבות החברה. במהלך שנת הביקורת משולמים לר"ח המבקר מקדמות שוטפות בהתאם להתקדמות עבודת הביקורת והסקירה השוטפות, בגין שירותים הקשורים לביקורת ובגין שירותי מס וזאת עד לתקרה הנקבעת בגין עבודות אלו. יתרת התשלום (בניכוי המקדמות ששולמו) משולמת בתום שנת הביקורת לאחר אישור רשות החברות.

כמו כן משולם לר"ח המבקר במהלך שנת הביקורת שכר טרחה בגין ביצוע שירותים נוספים, שאינם כלולים בנ"ל, בהתאם להתקדמות העבודות ובכפוף לאישור רשות החברות הממשלתיות.

מליאת הדירקטוריון מאשרת, בהתבסס על דיווח ההנהלה והמלצת הוועדה לבחינת דוחות כספיים, כי רואה החשבון המבקר כשיר למלא את תפקידו וכן כי שכר טרחתו והיקף עבודתו בקשר עם ביצוע ביקורת בחברה, היקף השעות והשכר כפי שנקבעו על ידי רשות החברות, הינם מספקים וזאת לאור אופי פעילות החברה ומורכבותה.

החלטה זו מובאת בפני האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות אשר מקיימת דיון בנושא ומאשרת את מינויו של רואה החשבון המבקר, בכפוף לאישור רשות החברות, ואת שכר טרחתו.

להלן פרוט השכר הכולל, של רואי החשבון המבקרים של החברה, בגין שרותי ביקורת, ושירותים נלווים אחרים, לשנים 2022 ו-2023:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
משרד סומך חייקין	משרד סומך חייקין	
אלפי שקל חדש		
3,754	3,994	א. שכר בגין שירותי ביקורת, בגין שירותים הקשורים לביקורת ובגין שירותי מס
535	423	ב. שכר עבור עבודות נוספות (עבודות מס מיוחדות, תשקיפים בארץ ובחו"ל ואישורים מיוחדים)

דירקטוריון החברה יבחן את דו"ח שעות העבודה ושכר הטרחה שיוגש על ידי רואה החשבון המבקר, לאור חוזרי רשות החברות, תוך שימת דגש על גובה התעריפים וההתפלגות בין בעלי המקצוע ויגיש את מסקנות בחינתו לאישור רשות החברות. לעמדת החברה, אין בביצוע השירותים הנלווים המתבצעים על-ידי רואי החשבון המבקרים כדי לפגוע באי תלותו.

ג. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של החברה:

1. הדיווח הכספי בחברה:

הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים תקני (IFRS) ופרשנויות להם שפורסמו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB). כמו כן, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010. החברה מאחדת את חברת הפחם וחברת נתיב האור-אורות רבין בע"מ בדוחותיה הכספיים. הנתונים הכספיים המופיעים בדוח הדירקטוריון הם נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של החברה. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 בדוחות הכספיים.

2. אומדנים חשבונאיים קריטיים:

(א) הכנת הדוחות הכספיים על פי כללי חשבונאות מקובלים מחייבת את הנהלת החברה לבצע הערכות ואומדנים המשפיעים על הערכים המדווחים של הנכסים, ההתחייבויות, הכנסות והוצאות, וכן על גילוי בקשר לנכסים והתחייבויות מותנים לפרטים אודות שימוש באומדנים חשבונאיים קריטיים של החברה ראה ביאור 2 בדוחות הכספיים.

(ב) להלן פרטים נוספים באשר לאומדנים החשבונאיים הקריטיים של החברה:

(1) הטבות עובדים:

לפרטים אודות האומדנים החשבונאיים הקריטיים הקשורים בהטבות עובדים ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.

קיים פער בהיקף של כ-6.4 מיליארד שקל חדש בין ההתחייבות האקטוארית לפי הדוחות הכספיים של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023 לבין ההתחייבות האקטוארית לפי הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, (בגין התשלומים הקצבתיים) הפער נובע משוני במתודולוגיות החישוב בין הגופים, הנובע בחלקו מגישות מקצועיות שונות, בהתאם לכללים המחייבים כל אחד מהגופים: החברה עורכת את חישוב ההתחייבות האקטוארית על-פי כללי החשבונאות החלים עליה (בהתאם לתקני הדיווח כספי הבינלאומיים ובכללם תקן IAS 19 והנחיות רשות ניירות ערך), ואילו הקופה פועלת במסגרת הוראות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון, כאשר אקטואר הקופה ציין כי מערכת ההנחות ששימשו בעריכת הדוח על המצב הכספי תואמת להוראות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון לעריכת מאזנים אקטואריים.

עיקר השוני בהנחות הינו בגין שיעור הניכיון, המשמש להיוון המחויבות האקטוארית, קרי בקופה מהוונים את המחויבות האקטוארית לפי שיעור ניכיון של איגרות חוב ממשלתיות ואילו בחברה לפי איגרות חוב קונצרניות, (ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים), ובהנחת הגידול הריאלי בשכר בגין הסכמי שכר.

(2) שווי הוגן למכשירים פיננסיים - ראה ביאור 26 בדוחות הכספיים

3. הערכות שווי מהותיות ומהותיות מאוד:

(א) לאור עדכון עמדה משפטית מספר 105-23 בדבר פרמטרים לבחינת מהותיות הערכת שווי מדיניות החברה בכל הקשור למהותיות הערכות שווי תואמת את עמדת רשות ניירות ערך. בהתאם לכך הערכת שווי מהותית בחברה הינה הערכת שווי אשר עומדת בלפחות אחד מבין המבחנים הבאים:

(1) מבחן מאזני – בחינת נושא הערכת השווי ביחס לסך נכסי החברה מהווה לפחות 5% מסך נכסי החברה כפי שמוצגים בדוח על המצב הכספי המאוחד ליום האחרון של תקופת הדיווח.

(2) מבחן תוצאתי – השפעת השוני בשווי כתוצאה מהערכת השווי על הרווח הנקי או הרווח הכולל לפי העניין מהווה לפחות 5% מסך הרווח הנקי או הרווח הכולל של החברה בהתאמה וכן מהווה לפחות 2.5% מההון העצמי של החברה לתום תקופת הדיווח.

הערכות שווי מהותיות מאוד הינה הערכת שווי המקיימת סף כמותי פי שניים מהערכת שווי מהותית על פי הפרמטרים המתוארים לעיל (קרי 10% במקום 5% ו- 5% במקום 2.5%).

ג. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של החברה: (המשך)

3. הערכות שווי מהותיות ומהותיות מאוד: (המשך)

(ב) גילוי בגין הערכות שווי אשר שימשו בסיס לקביעת ערכם של נתונים בדוחות הכספיים:

הערכות שווי מהותיות מאוד

להלן יובאו פרטים בהתאם לתקנה 8ב(ט') לתקנות ניירות ערך בדבר הערכות שווי אשר סווגו כמהותיות מאוד על פי מבחני המהותיות האמורים לעיל.

לחברה הערכת שווי מהותית מאוד בנושא מחויבות אקטוארית בגין הטבות לעובדים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 19 (IAS19)

זיהוי נושא ההערכה	מחויבות אקטוארית בגין הטבות לעובדים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 19 (IAS 19)
עיתי ההערכה:	31 בדצמבר 2023
שווי נושא ההערכה שנקבע בהתאם להערכה	31,434 מיליוני שקל חדש
זיהוי המעריך ואפיוניו:	ההערכה בוצעה על ידי אלן פפרמן – שירותים אקטואריים בע"מ באמצעות אלן פפרמן וצוות העובדים שבפיקוחו. לאלן פפרמן תואר שני M.B.A. מ Booth School of Business, University of Chicago בארה"ב, והוא מוסמך כאקטואר (חבר מלא של אגודת האקטוארים בישראל – FILAA, ושל ה - Society of Actuaries בארה"ב – FSA). ניסיונו המקצועי בכ- 38 השנים האחרונות כולל הערכות אקטואריות בגין הטבות לעובדים מסוגים דומים לאלה של החברה, הערכות אקטואריות של קרנות פנסיה, וקביעת הנחות ושיטות לאקטוארים של קרנות פנסיה ושל חברות ביטוח, בתפקידים של אקטואר מעריך, אקטואר בוחן או מבקר וכן אקטואר רגולטורי.
מועד ההתקשרות עם מעריך השווי	26 במאי 2016
תלות במזמין ההערכה	לאקטואר החברה אין תלות בעבודה או בחברה. אקטואר החברה מקבל שכר טרחה עבור עבודה זו ועבור שרותי ייעוץ נוספים. שכר הטרחה אינו מותנה בתוצאות העבודה.
מודל ההערכה שמעריך השווי פעל לפיו	Discounted Cash Flow (להלן: "DCF")
ההנחות שלפיהן ביצע מעריך השווי את ההערכה, בהתאם למודל ההערכות:	שיעור הריבית הריאלי המשוקלל הגלום בערך הנוכחי של המחויבות – 3.17% עדכון ריאלי בשכר בתקופת העבודה - מודל התפתחות שכר אישי של העובדים הפעילים וכן הכללת תוספות שכר בגין הסכמי שכר קיימים. עדכון ריאלי בסכומי הפנסיה לאחר סיום העסקה - מודל התפתחות הגמלה מחודש ינואר 2012 הגמלאות צמודות למדד המחירים לצרכן. תמותת פנסיונרים ושאיירים לרבות עדכון נתוני תמותה - לפי חוזר משרד האוצר 2022-9-18, ומחקר תמותה עבור הגמלאים והשאיירים של החברה הנחות אקטואריות נוספות - ראה חוות דעת אקטואר בנספח א'.
האורגן בחברה אשר החליט על התקשרות עם מעריך השווי	סמנכ"ל כספים כלכלה וניהול סיכונים
הסכמה מראש של מעריך השווי לצירוף ההערכה	קיימת
הסכם שיפוי	ביום 26 במאי 2016 העניקה החברה למעריך השווי התחייבות לשיפוי בגין כל סכום או הוצאה שישולמו על ידו בגין תביעה או דרישה שהוגשה נגדו וקשורה במישרין או בעקיפין ממעשה או מחדל שהחברה אחראית לתוצאות הנובעות מהם, וזאת ככל שהסכום או ההוצאה כאמור עולה על שלוש פעמים היקף ההתקשרות הבסיסית של החברה עם מעריך השווי.

ג. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של החברה: (המשך)

4. גילוי תזרים מזומנים חזוי של החברה למימון פירעון התחייבות התאגיד:

למועד הדוח, לחברה גירעון בהון החוזר, ולפיכך מתקיים היה בחברה סימן האזהרה המפורט בסעיף 10(ב)(14)(א)(4) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970, וזאת ככל שדירקטוריון החברה לא היה קובע כי אין בגירעון בהון החוזר כדי להצביע על בעיית זילות בחברה.

דירקטוריון החברה, בישיבתו מיום 14 במרס 2024, לאחר שבחן את האירועים המשמעותיים בתקופת הדיווח ולאחריה לרבות בחינת השפעות מלחמת חרבות ברזל על מצבה הכספי של החברה תזרימי המזומנים ואיתנותה הפיננסית של החברה, כמפורט בביאור 3ח1 לדוחות הכספיים ולאחר שבחן את המענה לסיכונים האפשריים המפורטים באותו ביאור לרבות השגת מקורות מימון וקבלת תמיכה מגורמי המדינה. ולאחר שבחן את תחזית תזרים המזומנים של החברה הכוללת תמורה בסך כ- 9 מיליארד שקלים חדשים אותה צופה החברה לקבל עבור מכירת תחנת אשכול בכפוף להשלמת העסקה בחודש יוני 2024 לרבות ניתוחי הרגישות שהוצגו. ולאחר ששמע את הערכות ההנהלה בדבר האפשרות לקבלת מימון ולגיוס חוב בשווקי ההון ו/או במערכת הבנקאית בישראל ו/או בחו"ל, בהתחשב בתזרים המזומנים מפעילות שוטפת לתקופת הדוח, המסתכם לכ- 4,263 מיליוני שקלים חדשים וביתרת המזומנים והשקעות לזמן קצר נכון ליום 31 בדצמבר 2023 המסתכמת ל- 2,852 מיליוני שקלים חדשים (ראה בנוסף מדיניות החברה להחזקת כרית ביטחון בסעיף א1ג לעיל), ובשים לב לצעדים שנקטה החברה ובכללם הנפקת אגרות חוב בתקופת הדוח כמפורט בביאור 20 בדוחות הכספיים וכן לצעדים אותם נוקטת החברה על מנת לגייס סכומים נוספים הנדרשים לה, קבע כי אין בגירעון בהון החוזר כאמור בכדי להצביע על בעיית זילות בחברה, ולפיכך, החברה אינה נדרשת לפרסם דוח תזרים מזומנים חזוי.

האמור בדוח זה ובדוחות הכספיים של החברה, ביחס להערכת החברה בדבר מועד קבלת התמורה ממכירת תחנת אשכול, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המבוסס על מידע והערכות המצויים בפני החברה למועד דוח זה. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהותית מכפי שנצפה, וזאת בין היתר כתוצאה מגורמים שאינם בשליטת החברה, לרבות קבלת רישיונות ייצור מרשות החשמל באישור שר האנרגיה והתשתיות, קבלת אישור מיזוג מרשות התחרות וכן קבלת אישורים רגולטוריים אחרים כקבוע בהסכם המכר.

5. הערכות לאפקטיביות הבקרה הפנימית ובקורות הגילוי על הדוח הכספי:

א) על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון תשס"ו - 2005) חלה החובה על החברות הממשלתיות, ובתוכן על החברה, לצרף לדוחותיהן הכספיים, השנתיים והרבעוניים, דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו, לשם הבטחת גילוי נאות בדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון. לצורך יישום ההוראה, מנהלת החברה מערך שתפקידו לוודא ולהעריך את בקורות הגילוי, תהליכי איסוף המידע והעריכה של המידע לצורך הדיווח הכספי. זאת על מנת לאפשר לנושאי המשרה החותמים על הדוחות הכספיים ועל דוח הדירקטוריון להצהיר בדוח הנוסף, כי בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון לא קיים מצג לא נכון של עובדה מהותית והם משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות. על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי) התשס"ח - 2007, החל משנת 2009, חלה החובה על חברות ממשלתיות, ובתוכן על החברה, לצרף לדוחותיהן הכספיים השנתיים דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו לשם הבטחת נכונות הדיווח הכספי. במסגרת הוראות אלו, הנהלת החברה נדרשת לתעד ולבחון את כל התהליכים העסקיים המהותיים לדיווח הכספי והגילוי, למפות הסיכונים לטעות מהותית בתהליכים אלו, לעצב בקורות מתאימות ולהעריך את אפקטיביות הבקורות וזאת לצורך הערכת ההנהלה את נאותות הבקורות הפנימיות על הדיווח הכספי והגילוי. בנוסף, נדרשת ההנהלה לזהות ולהעריך את הסיכונים, לעצב בקורות ולהעריך את האפקטיביות של הבקורות ברמת הארגון (ELC), בקורות על מערכות המידע (ITGC) ובקורות בתהליכי הסגירה והדיווח הכספי. החברה מיישמת את התקנות, כל זאת על פי התקנים המקובלים, המתודולוגיות והמודלים העדכניים. לצורך יישום התקנות, בחברה קיים גוף האחראי על הקמה ותחזוקה שוטפת של התהליכים, הסיכונים והבקורות, תיעוד הבקורות המבוצעות ותוצאותיהן וביצוע מעקב אחר תיקון הליקויים. במסגרת זו בחרה החברה בפירמת ייעוץ Deloitte ישראל, לשמש כמומחה שילווה את החברה ביישום הנדרש בתקנות. בנוסף, במסגרת הכנת הדיווח הכספי, בכל רבעון, מתכנסת ועדת גילוי בראשות מנכ"ל החברה, הכוללת גורמי הנהלה בכירים על מנת לבחון את הסוגיות המהותיות הדורשות גילוי בדוחות החברה.

בנוסף, החברה מבצעת פיקוח שוטף על תהליך הערכת אפקטיביות הבקרה על הדיווח הכספי והגילוי בחברה הבת – החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ. במידה ומתגלים ליקויים משמעותיים בבקרה הפנימית של החברה הבת – מדווחים אלה לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה.

כאמור בביאור 9ה1 בדוח הכספי, במהלך שנת 2020, הוקמה חברה בת חדשה – נתיב האור - אורות רבין בע"מ (להלן "חברת הבת"). נכון לתאריך הדוח על המצב הכספי, לא קיימים בספרי חברת הבת נכסים או התחייבויות בסך העולה על 400 מיליוני שקל חדש ולכן אינה מחויבת ביישום SOX (סעיף 404).

ג. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של החברה: (המשך)

5. הערכות לאפקטיביות הבקרה הפנימית ובקורות הגילוי על הדוח הכספי: (המשך)

(א) (המשך)

בדוח הנוסף בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי לפי תקנות החברות הממשלתיות, המצורף לדוח זה, הודיעו הדירקטוריון והנהלת החברה, כי הבקרה הפנימית בחברה על הדיווח הכספי של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 אינה אפקטיבית בשל חולשה מהותית בבקרה הפנימית על דיווח כספי, להרחבה ראה תוספת שניה בדוח הדירקטוריון.

בהתאמה, חוות דעתו של סומך חייקין, רואה החשבון המבקר של החברה אשר ביקר את הדוחות הכספיים של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה, מפנה לחולשה המהותית המנויה מעלה.

(ב) ביום 24 בנובמבר 2009 אושר תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970 (להלן: "התיקון"). תיקון זה מחייב את כל התאגידים המדווחים, אשר ניירות הערך שלהם רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב להצהיר על אפקטיביות הבקרה הפנימית שלהם על הדיווח הכספי והגילוי. ביום 7 באוקטובר 2010 פורסמו תקנות רשות החברות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי) (תיקון), התשע"א - 2010, ותקנות רשות החברות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון) (תיקון), התשע"א - 2010. ביצוע התיקונים האמורים לעיל בתקנות נועד לאפשר, ליו"ר רשות ניירות ערך להפעיל את סמכותו, בהתאם לסעיפים 9 ב' (ו') ו-38 ג' (ו') לתקנות ניירות ערך, לקבוע כי חברה ממשלתית, שהינה גם חברה מדווחת לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968, המיישמת את תקנות רשות החברות האמורות, תדווח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית במתכונת הקבועה בתקנות רשות החברות. החברה פנתה ליו"ר רשות ניירות ערך, בבקשה שיפעיל סמכותו לקבוע כי החברה בהגדרתה כחברה ממשלתית ובציייתה לכלל תקנות רשות החברות, לרבות האמורות לעיל, תדווח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית במתכונת הקבועה בתקנות רשות החברות.

במענה לפניית החברה, החליט יו"ר רשות ניירות ערך בתאריך 4 בינואר 2011, להיענות לבקשתה, כי דיווחי החברה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית יעשו במתכונת שנקבעה בהוראות תקנות החברות הממשלתיות וזאת, כל עוד עומדת החברה בהוראות אלו. הסדר זה, כפוף להתחייבות החברה, כי בכל תאריך דוח, תבחן החברה האם אירע שינוי כלשהו במסכת העובדתית אשר הוצגה בפני סגל הרשות ותיידע אותו בדבר כל שינוי כאמור. בכלל זה תבחן החברה שינויים בהוראות התקנות או בהוראות תקנות החברות הממשלתיות, שינויים במעמדה של החברה המשפיעים על הדינים החלים עליה, שינויים באופן יישום הוראות תקנות החברות הממשלתיות בחברה וכל שינוי אחר רלוונטי לעניין. לתאריך הדוח החברה מילאה את ההתניות שהוטלו עליה ומצאה שאין שינוי בתקנות או שינוי רלוונטי אחר.

6. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי הנדרש על פי חוזר דוחות כספיים של רשות החברות:

(א) דיווח על המעקב אחר נאותות ושלמות רישום נכסי מקרקעין מנהלים עבור אחרים

החברה אינה מנהלת ואינה מחזיקה נכסים עבור אחרים. יחד עם זאת, ראה פרטים נוספים אודות נכסים מסוימים המשמשים את חברת החשמל בביאור 4א11 לדוחות הכספיים.

ד. גילוי ייעודי למחזיקי תעודות התחייבות
1. פרטים בדבר תעודות ההתחייבות של התאגיד:

(א) להלן פרטים לגבי אגרות החוב ליום 31 בדצמבר 2023, כנדרש בתוספת השמינית לתקנות ניירות ערך:

סדרת אגרות החוב	סדרה 27	סדרה 29	סדרה 30	סדרה 31	סדרה 32	סדרה 33
במיליוני שקל חדש						
ערך נקוב במועד ההנפקה הראשוני	404	914	412	1,239	532	638
ערך נקוב כולל הרחבות שבוצעו	2,583	2,956	547	3,889	1,202	4,292
ערך נקוב כולל הצמדה למדד (בסדרות הצמודות)	2,897	3,339	547	4,320	1,319	4,711
ריבית צבורה	24	51	4	29	6	34
שווי בורסאי (המהווה גם שווי הגוף)	3,127	3,520	548	4,299	1,286	3,897
מועד הנפקה ראשוני	7 ביוני 2015, על פי תשקיף החברה מיום 27 במאי 2015	27 במרס 2017, על פי תשקיף מדף מיום 27 בנובמבר 2015	12 בנובמבר 2018, על פי תשקיף מדף מיום 27 באפריל 2018	12 בנובמבר 2018, על פי תשקיף מדף מיום 27 באפריל 2018	22 ביולי 2021, על פי תשקיף מדף מיום 28 במאי 2021	22 ביולי 2021, על פי תשקיף מדף מיום 28 במאי 2021
סוג הריבית	ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.85%	ריבית שנתית קבועה בשיעור של 4.5%	ריבית שנתית קבועה בשיעור של 2.55%	ריבית שנתית קבועה בשיעור של 2.39%	ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.0%	ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.25%
מועדי תשלום קרן	הקרן תפרע בשלושה עשר תשלומים שנתיים לא שווים אשר ישולמו ביום 12 באפריל של כל אחת מהשנים 2017 עד 2029 (כולל) בהתאם לשיעורים שלהלן מהערך הנקוב של הקרן המקורית: 1% בכל אחד מהמועדים 12 באפריל 2017 עד 2026, 20% ביום 12 באפריל 2027, 35% ביום 12 באפריל 2028 ו-35% במועד הפירעון הסופי ביום 12 באפריל 2029	הקרן תפרע בשני תשלומים שנתיים שווים ביום 28 בפברואר 2025 וביום 28 בפברואר 2026	הקרן תפרע בתשלום אחד ביום 20 במרס 2024	הקרן תפרע בשלושה תשלומים שנתיים לא שווים אשר ישולמו ביום 20 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2029 עד 2031 (כולל) בהתאם לשיעורים שלהלן מהערך הנקוב של הקרן המקורית: 25% בכל אחד מהמועדים 20 ספטמבר 2029 ו-50% בספטמבר 2030, 50% במועד הפירעון הסופי ביום 20 בספטמבר 2031	הקרן תפרע בתשלום אחד ביום 22 ביולי 2027	הקרן תפרע בתשלום אחד ביום 30 במאי 2036
מועדי תשלום ריבית	ביום 12 באוקטובר ו-12 באפריל כל שנה החל מיום 12 באוקטובר 2015 ועד 12 באפריל 2029	ביום 28 בפברואר ו-28 באוגוסט כל שנה החל מיום 28 באוגוסט 2017 ועד 28 בפברואר 2026	ביום 20 במרס ו-20 במרס 2019 ועד 20 במרס 2024	ביום 20 במרס ו-20 בספטמבר של כל אחת מהשנים החל מיום 20 במרס 2019 ועד 20 בספטמבר 2031	ביום 22 ביולי כל שנה החל מיום 22 ביולי 2022 ועד 22 ביולי 2027	ביום 30 במאי כל שנה החל מיום 30 במאי 2022 ועד 30 במאי 2036

ד. גילוי ייעודי למחזיקי תעודות התחייבות (המשך)

1. פרטים בדבר תעודות ההתחייבות של התאגיד: (המשך)

א) להלן פרטים לגבי אגרות החוב ליום 31 בדצמבר 2023, כנדרש בתוספת השמינית לתקנות ניירות ערך: (המשך)

סדרת אגרות החוב		סדרה 27		סדרה 29		סדרה 30		סדרה 31		סדרה 32		סדרה 33	
בסיס הצמדה		צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 במאי 2015, בגין חודש אפריל 2015		צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 במרס 2017, בגין חודש פברואר 2017		ללא הצמדה		צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 באוקטובר 2018, בגין חודש ספטמבר 2018		צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 ביולי 2021, בגין חודש יוני 2021		צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 ביולי 2021, בגין חודש יוני 2021	
תעודות ההתחייבות ניתנות להמרה		לא		לא		לא		לא		לא		לא	
זכות התאגיד לביצוע פדיון מוקדם או המרה כפיה של תעודות ההתחייבות לניירות ערך אחרים, ככל שקיימת והתנאים למימושה		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות.		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות.		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות.		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות.		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות.		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות.	
ניתנה ערבות לתשלום התחייבות התאגיד על פי שטר נאמנות		לא		לא		לא		לא		לא		לא	
נכסים משועבדים		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ	
דירוג / חברה מדרגת		מעלות S&P		מעלות S&P		מעלות S&P		מעלות S&P		מעלות S&P		מעלות S&P	
דירוג הסדרה ביום ההנפקה		Aa3.il		Aa2.il		Aa2.il		Aa2.il		Aa1.il		Aa1.il	
דירוג הסדרה ביום הדוח על המצב הכספי		ilAA		ilAA		ilAA		ilAA		ilAAA		ilAAA	
האם סדרת תעודות התחייבות זו נחשבת מהותית על פי תקנה 10(ב)(13) לתקנות ניירות ערך		כן		כן		לא		כן		לא		כן	

ד. גילוי ייעודי למחזיקי תעודות התחייבות (המשך)

1. פרטים בדבר תעודות ההתחייבות של התאגיד: (המשך)

א) להלן פרטים לגבי אגרות החוב ליום 31 בדצמבר 2023, כנדרש בתוספת השמינית לתקנות ניירות ערך: (המשך)

לפרטים על פירעון סופי של אגרות חוב סדרה 26 בתקופת הדוח ראה ביאור 20ג2 בדוחות הכספיים.

(2) פרטים בדבר הנאמן לתעודת ההתחייבות - אגרות החוב

שם הנאמן:	הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ
שם האחראי:	עו"ד דן אבנון, מנכ"ל משותף ומרב אורן עופר, מנכ"ל משותף
כתובת:	דרך ששת הימים 30, בני ברק
טל':	03-5544553
פקס:	03-5271451
אתר אינטרנט:	www.hermetic.co.il

(3) התחייבות קיום תנאי אגרות החוב

למועד הדוח, עמדה החברה בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות לאגרות החוב, ולא התקיימה עילה להעמדת אגרות החוב לפירעון מיידי. כמו כן, החברה לא קיבלה הודעה מהנאמן לאגרות החוב בדבר אי עמידתה בתנאים ובהתחייבויות לפי שטרי הנאמנות כאמור.

ד. גילוי ייעודי למחזיקי תעודות התחייבות
2. פרטים בדבר תעודות ההתחייבות של התאגיד:

להלן פרטים לגבי אגרות החוב ליום 31 בדצמבר 2023, כנדרש בתוספת השמינית לתקנות ניירות ערך, אשר הונפקו בתקופת הדוח:

סדרה 35		סדרה 34		סדרת אגרות החוב
במיליוני שקל חדש				
1,364		1,114		ערך נקוב במועד ההנפקה הראשוני
3,121		2,556		ערך נקוב
3,154		2,583		ערך נקוב כולל הצמדה למדד (בסדרות הצמודות)
5		4		ריבית צבורה
3,221		2,628		שווי בורסאי (המהווה גם שווי הוגן)
11 ביוני 2023, על פי תשקיף החברה מיום 28 במאי 2021		11 ביוני 2023, על פי תשקיף החברה מיום 28 במאי 2021		מועד הנפקה ראשוני
ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.2%		ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.0%		סוג הריבית
הקרן תפרע בתשלום אחד ביום 12 ביוני 2037		הקרן תפרע בתשלום אחד ביום 12 ביוני 2033		מועדי תשלום קרן
ביום 12 ביוני ו-12 בדצמבר כל שנה החל מיום 12 בדצמבר 2023 ועד 12 ביוני 2037		ביום 12 ביוני ו-12 בדצמבר כל שנה החל מיום 12 בדצמבר 2023 ועד 12 ביוני 2033		מועדי תשלום ריבית
צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 במאי 2023, בגין חודש אפריל 2023		צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 במאי 2023, בגין חודש אפריל 2023		בסיס הצמדה
לא		לא		תעודות ההתחייבות ניתנות להמרה
כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות		כן. התנאים המלאים מפורטים בסעיף 7 לשטר הנאמנות		זכות התאגיד לביצוע פדיון מוקדם או המרה כפויה של תעודות ההתחייבות לניירות ערך אחרים, ככל שקיימת והתנאים למימושה
לא		לא		ניתנה ערבות לתשלום התחייבות התאגיד על פי שטר נאמנות
ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		ניתן שעבוד צף לטובת הנאמן - הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ		נכסים משועבדים
מידרוג	מעלות S&P	מידרוג	מעלות S&P	דירוג / חברה מדרגת
Aa1.il	ilAAA	Aa1.il	ilAAA	דירוג הסדרה ביום ההנפקה
Aa1.il	ilAAA	Aa1.il	ilAAA	דירוג הסדרה ביום הדוח על המצב הכספי
כן		כן		האם סדרת תעודות התחייבות זו נחשבת מהותית על פי תקנה 10(ב)(13) לתקנות ניירות ערך

לפרטים על הנפקת אגרות החוב סדרה 34 וסדרה 35 והרחבתן בתקופת הדוח ראה ביאורים 1א ו-20ג1 בדוחות הכספיים.

(2) פרטים בדבר הנאמן לתעודת ההתחייבות - אגרות החוב

שם הנאמן: הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ
שם האחראי: עו"ד דן אבנון, מנכ"ל משותף ומרב אורן עופר, מנכ"ל משותף
כתובת: דרך ששת הימים 30, בני ברק
טל': 03-5544553
פקס: 03-5271451
אתר אינטרנט: www.hermetic.co.il

(3) התחייבות קיום תנאי אגרות החוב

למועד הדוח, עמדה החברה בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות לאגרות החוב, ולא התקיימה עילה להעמדת אגרות החוב לפירעון מיידי. כמו כן, החברה לא קיבלה הודעה מהנאמן לאגרות החוב בדבר אי עמידתה בתנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות כאמור.

- ה. שונות:
1. תוכנית סביבתית, סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם:
לפרטים אודות הסיכונים הסביבתיים ודרכי ניהולם ראה פרק א' – דוח תיאור עסקי התאגיד סעיפים 7.12, 8.9, 9.9, ו-21.
  2. חלוקת דיבידנדים וייעוד רווחים:
לפרטים בנושא זה ראה סעיף 4 בפרק א' דוח תיאור עסקי התאגיד וביאור 25 בדוחות הכספיים.
  3. מיסים על הכנסה:
ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.
  4. הליכים משפטיים וסכסוכי עבודה:
ראה ביאור 35 ב-ו-35 בדוחות הכספיים.
  5. התקשרויות כולל התקשרויות הטעונות אישור ממשלה:
לפרטים אודות התקשרויות החברה כולל התקשרויות הטעונות אישור ממשלה ראה ביאור 35 בדוחות הכספיים.
  6. מגבלות ופיקוח על פעילות החברה:
ראה סעיף 22 בפרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד.
  7. עסקאות החברה עם צדדים קשורים ובעלי עניין כולל כתבי שיפוי:
ראה ביאור 34 בדוחות הכספיים.
  8. דיון בגורמי סיכון:
ראה סעיף 29 בפרק א' – דוח תיאור עסקי התאגיד.
  9. דוח מבקר המדינה:
לפרטים אודות דוח מבקר המדינה ראה סעיף 22.5.5 בפרק א' – דוח תיאור עסקי התאגיד.
  10. דוח קיימות תאגידית ESG:
מאז שנת 2012 מפרסמת חברת החשמל דוחות קיימות שנתיים המשקפים את פעילות החברה בתחומים הלא פיננסיים: איכות הסביבה, חברה וממשל תאגידי.
דוחות הקיימות לשנים 2012-2014 נכתבו בהתאם לסטנדרט הדיווח הבינלאומי המוביל של ארגון ה- (GRI) Global Reporting Initiative ועברו בקרה חיצונית.
בשנים 2015-2018 המשיכה החברה לפרסם דוחות קיימות שנתיים ברוח תקן ה-GRI.
דוח הקיימות לשנת 2019 נכתב בהתאם לדרישות גילוי של חברות דירוג בינלאומיות, הבוחנות את פעילות חברת החשמל לפי קריטריונים של ניהול סיכונים בתחומי הקיימות (ESG (Environmental, Social, Governance והמדרגות, מדי שנה, עבור משקיעים את כדאיות ההשקעה בחברת החשמל לפי קריטריונים אלו, לדירוג ESG.
דוחות הקיימות לשנים 2020-2022 דווחו לפי תקן עדכני שפרסם ארגון GRI (GRI-STANDARDS), לרבות בקרת נאותות חיצונית, ודווח לרשות החברות הממשלתיות.
הדוח הינו פומבי ומפורסם באתר האינטרנט של החברה.
פרסום דוחות קיימות שנתיים הינו חלק ממחויבות החברה לשקיפות כלפי מחזיקי העניין שלה.

הדירקטוריון וההנהלה מביעים את הערכתם לציבור עובדי החברה ולמנהליה.

דורון ארבלי
יו"ר הדירקטוריון

מאיר שפיגלר
המנהל הכללי

תאריך אישור הדוח: 14 במרס 2024

תוספת שניה (תקנה 2)

דוח של הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי לפי תקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח - 2007.

הנהלה, בפיקוח ובאישור הדירקטוריון של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה"), אחראיים לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי בחברה. בקרה פנימית על דיווח כספי היא תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות חוק החברות הממשלתיות. בשל המגבלות המובנות שלה, מערכת בקרה פנימית על דיווח כספי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית בדוחות הכספיים תימנע או תתגלה.

הדירקטוריון והנהלה ביצעו, בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית בחברה על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה בהתבסס על הקריטריונים שנקבעו במודל בקרה המכונה "מודל קוסו".

בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת החברה הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית בחברה על הדיווח הכספי של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2023 אינה אפקטיבית בשל החולשה המהותית המפורטת להלן:

החברה לא קיימה בקרה אפקטיבית על כך שהזכויות וההטבות אשר לפיהן משולמים תשלומי שכר ופנסיה ונכללות במחויבויות אקטואריות, מאושרות בהתאם להוראות החוק.

גילוי בגין החולשה המהותית ניתן לראשונה בדוח בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר צורף לדוח התקופתי לשנת 2009.

תיקון החולשה המהותית ופעולות להבטחת נאותות הדיווח הכספי

החברה פעלה לחיזוק הבקרות בנושא זה וגיבשה נוהל שאושר בדירקטוריון החברה בשנת 2011, ועוסק בנושא הזכויות וההטבות אשר לפיהן משולמים תשלומי שכר ופנסיה ונכללות מחויבויות אקטואריות. הנוהל מיושם הלכה למעשה. לגבי זכויות שכר הנובעות מן העבר, החברה קיבלה חוות דעת מיועציה המשפטיים, ובשנת 2011 פנתה לממונה על השכר לקבלת אישורו לתקפות זכויות שכר שטרם ניתן להם אישור, טרם התקבל אישור כולל מהממונה.

להערכת החברה צעדים אלו חיזקו את הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בנושאים הנוגעים לטיפול בסעיף זכויות שכר העובדים משנת 2011 והלאה.

ביום 11 בדצמבר 2016 נחתם הסכם קיבוצי הקובע, בין היתר, החזר בגין תשלום רכיבי השכר שהוגדרו כחריגים ע"י הממונה על השכר בשנת 2013 והסדרת רכיבים אלו מאותו מועד ואילך.

ההשפעה האפשרית של החולשה המהותית המתוארת לעיל על הדיווח הכספי והגילוי אינה ניתנת לכימות. החברה פועלת, לרבות מול כל הגורמים הרלוונטיים, להסרת החולשה המהותית.

חוות הדעת של רואה החשבון המבקר

סומך חייקין, רואה החשבון המבקר של החברה, אשר ביקר את הדוחות הכספיים של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31 לדצמבר 2023, הוציא חוות דעת בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה.

בחוות דעתו, מפנה רואה החשבון המבקר, לחולשה המהותית המנויה מעלה.

דורון ארבלי
יו"ר הדירקטוריון

מאיר שפיגלר
המנהל הכללי

גילעד חסיד
סמנכ"ל כספים, כלכלה וניהול
סיכונים

תאריך אישור הדוחות: 14 במרס 2024

סומך חייקין
רחוב נחום חת 7
תא דואר 15142
חיפה 3190500
04 861 4800

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של חברת החשמל לישראל בע"מ
בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות
(דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

לא בדקנו את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שאוחדה אשר נכסיה והכנסותיה הכלולים באיחוד מהווים פחות מ-1% ו 0% בהתאמה, מהסכומים המתייחסים- בדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך. האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של אותה חברה בוקרה על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לאפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של אותה חברה, מבוססת על דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון המבקרים האחרים מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה ממשלתית הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיזונית בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), הוראות רשות החברות הממשלתיות והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע - 2010. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה ממשלתית כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), הוראות רשות החברות הממשלתיות והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע - 2010. ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה ובכפוף לאישורים של רשויות המדינה הנדרשים על-פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשובה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

חולשה מהותית היא ליקוי, או צירוף של ליקויים, בבקרה פנימית על דיווח כספי, עד כדי כך שקיימת אפשרות סבירה כי הצגה מוטעית מהותית בדוחות כספיים שנתיים או רבעוניים של החברה לא תימנע או תתגלה במועד.

החולשה המהותית הבאה זוהתה ונכללה בהערכת הדירקטוריון וההנהלה:

החברה לא קיימה בקרה אפקטיבית על כך שהזכויות וההטבות, אשר לפיהן משולמים תשלומי שכר ופנסיה ובגינן נכללות מחויבויות אקטואריות, מאושרות בהתאם להוראות החוק.

החולשה המהותית הנ"ל הובאה בחשבון בקביעת המהות, העיתוי וההיקף של נהלי ביקורת שיושמו בביקורתנו את הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך, ודוח זה אינו משפיע על הדוח שלנו על הדוחות הכספיים האמורים.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי חשבון אחרים, בשל השפעת החולשה המהותית שזוהתה לעיל על השגת מטרות הקריטריונים של בקרה, החברה לא קיימה בקרה פנימית אפקטיבית בחברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 והדוח שלנו, מיום 14 במרס 2024, כלל חוות דעת בלתי מסוייגת וכן הפניות תשומת לב בנושאים שונים כמפורט בדוח הנ"ל בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים.

סומך חייקין
רואי חשבון

14 במרס 2024

חברת החשמל לישראל בע"מ

פרק ג' - דוחות כספיים מאוחדים

לשנה שנסתיימה

ביום 31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

נושא

עמוד

10	..... דוחות מאוחדים על המצב הכספי	
12	..... דוחות מאוחדים על רווח (הפסד) ועל רווח כולל אחר	
13	..... דוחות מאוחדים על השינויים בהון העצמי	
14	..... דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים	
16	..... כללי	ביאור 1 -
45	..... כללי דיווח ומדיניות חשבונאית	ביאור 2 -
61	..... תעריף החשמל ורגולציה	ביאור 3 -
71	..... מזומנים ושווי מזומנים	ביאור 4 -
71	..... השקעות לזמן קצר	ביאור 5 -
72	..... לקוחות בגין מכירות חשמל	ביאור 6 -
76	..... חייבים ויתרות חובה	ביאור 7 -
76	..... מלאי דלקים	ביאור 8 -
77	..... קבוצות מימוש המוחזקות למכירה	ביאור 9 -
78	..... חייבים לזמן ארוך	ביאור 10 -
79	..... השקעה בחברות מוחזקות	ביאור 11 -
84	..... הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה	ביאור 12 -
106	..... רכוש קבוע	ביאור 13 -
109	..... נכסים בלתי מוחשיים, נטו	ביאור 14 -
110	..... יתרות של חשבונות פיקוח נדחים	ביאור 15 -
115	..... אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים	ביאור 16 -
115	..... זכאים ויתרות זכות	ביאור 17 -
115	..... מקדמות ממזמיני עבודות בניכוי עבודות בביצוע	ביאור 18 -
116	..... הפרשות	ביאור 19 -
117	..... אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים	ביאור 20 -
128	..... מיסים על ההכנסה	ביאור 21 -
132	..... חכירות	ביאור 22 -
135	..... הון מניות	ביאור 23 -
136	..... קרנות הון	ביאור 24 -
137	..... עודפים	ביאור 25 -
139	..... מכשירים פיננסיים	ביאור 26 -
160	..... הכנסות	ביאור 27 -
161	..... עלות הפעלת מערכת החשמל	ביאור 28 -
161	..... הכנסות אחרות, נטו	ביאור 29 -
162	..... הוצאות מכירה ושיווק	ביאור 30 -
162	..... הוצאות הנהלה וכלליות	ביאור 31 -
163	..... עלות השכר	ביאור 32 -
163	..... הוצאות מימון, נטו	ביאור 33 -
164	..... צדדים קשורים ובעלי ענין	ביאור 34 -
179	..... התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה	ביאור 35 -
202	..... דיווח מגזרי	ביאור 36 -

סומך חייקין
רחוב נחום חת 7
תא דואר 15142
חיפה 3190500
04 861 4800

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של חברת החשמל לישראל בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח או הפסד ורווח או הפסד כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברה שאוחדה אשר נכסיה הכלולים באיחוד מהווים פחות מ-1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 בתאמה, והכנסותיה הכלולות באיחוד מהוות כ-0% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2023, 2022 ו-2021 בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותה חברה בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותה חברה, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), הוראות רשות החברות הממשלתיות והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע - 2010.

מבלי לסייג את חוות דעתנו, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאורים 35' ו-1' בדבר תביעות ייצוגיות, בקשות להכרה כתובענות ייצוגיות, תלויות הקשורות לחוקי הגנת הסביבה ותביעות מהותיות אחרות שהוגשו כנגד החברה, אשר לא ניתן להעריך את סיכוייהן ואת ההשפעה הצפויה על מצבה הפיננסי של החברה ותוצאותיה.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת על בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO"), והדוח שלנו מיום 14 במרס 2024 כלל חוות דעת שלילית על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה בשל קיומה של חולשה מהותית.

ענייני מפתח בביקורת

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון החברה ואשר לשיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעות חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

הערכת המחויבות לפנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

כמפורט בביאור המדיניות החשבונאית של החברה ובביאור 12 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה, לחברה תוכנית הטבה מוגדרת למחויבות לפנסיה בסך של 26,201 מיליוני ש"ח והטבות אחרות לאחר סיום העסקה בסך של 5,233 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. ההנהלה מעריכה את המחויבות האקטוארית בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי IAS-19 באמצעות אקטואר חיצוני בלתי תלוי. ההערכה האקטוארית דורשת מההנהלה ביצוע תחשיבים מורכבים והנחת הנחות אקטואריות, שהמשמעותיות שבהן הינן שיעור ההיוון ושיעור גידול השכר הריאלי בגין הסכמי שכר כלליים ("שיעור גידול שכר ריאלי").

זיהינו את הערכת המחויבות לפנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה כעניין מפתח בביקורת מאחר שבחינת התחשיבים וההנחות האקטואריות המשמעותיות ששימשו את ההנהלה, דרשה מאיתנו שיקול דעת משמעותי ושימוש במומחי מחלקת האקטואריה של משרדנו ואקטואר חיצוני בלתי תלוי.

נהלי הביקורת העיקריים בהם נקטנו על מנת לתת מענה לעניין מפתח זה הינם כדלקמן:

- זיהינו ובחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות של בקורות המפתח המתייחסות לחישוב המחויבות האקטואריות לרבות ההנחות האקטואריות המשמעותיות ששימשו את ההנהלה בסיוע האקטואר החיצוני של החברה ואקטואר מתקף מטעמה.
- נעזרנו במומחה מחלקת האקטואריה של משרדנו ובאקטואר חיצוני בלתי תלוי על מנת לבחון את התחשיבים וההנחות האקטואריות המשמעותיות ששימשו בתחשיב המחויבות האקטואריות לרבות:
  - נאותות שיעורי ההיוון ששימשו את החברה באמצעות תחשיב בלתי תלוי תוך שימוש בין היתר בווקטורים להיוון בהסתמך על מאגרי מידע מקובלים בביצוע הערכות אקטואריות בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS-19.
  - הנחת ההנהלה לשיעור גידול שכר ריאלי בהתבסס על בדיקת מחקר השכר שבוצע על ידי אקטואר החברה לרבות בחינת סבירות ההנחות ששימשו במחקר זה בהתבסס על הסכם שכר (מסגרת) שנחתם במגזר הציבורי שהוראותיו יחולו על החברה בשינויים המחייבים ובחינת סבירות ההנחות לגידול שכר ריאלי משנת 2028 ואילך בהתבסס על ההסכם האמור ועל ניסיון העבר.
  - שלמות מרכיבי השכר וההטבות לפנסיה ולאחר סיום העסקה בתחשיבי החברה ביחס להסכמי העבודה בחברה.
  - שלמות ודיוק בסיסי הנתונים ששימשו את החברה בחישוב ההטבות לפנסיה ולאחר סיום העסקה.
  - תוצאות ההערכה האקטוארית הבלתי תלויה של האקטואר החיצוני שסייע לצוות הביקורת ביחס לתוצאות ההערכה האקטוארית של החברה.
  - ניתוח הפסדים/רווחים ממדידות מחדש שנרשמו במהלך התקופה לאיתור הפרשים בלתי מוסברים.
- בחנו את נאותות הגילוי שניתן בביאור המדיניות החשבונאית ובביאור 12 ביחס להערכה האקטוארית המפורטת של אקטואר החברה שצורפה לדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2023 ובהשוואה לדרישות הגילוי בהתאם ל IAS-19.

הערכת יתרות של חשבונות פיקוח נדחים

כמפורט בביאור המדיניות החשבונאית של החברה ובביאור 15 לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה, לחברה יתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים בסך של 12,055 מיליוני ש"ח ויתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים בסך של 2,233 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

החברה פועלת בהתאם לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 ובתקנות מכוחו ותעריפי החשמל ודרכי עדכוןם נקבעים על ידי רשות החשמל (להלן "הרשות") - לפרטים נוספים ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים.

כאמור בביאור 15 לדוחות הכספיים החל מיום 1 בינואר 2014 (מועד המעבר ל- IFRS) החברה מיישמת את IFRS 14, שמשמעותו המשך יישום הפרקטיקה הקיימת בנושא הכרה בחשבונות פיקוח נדחים. החברה מכירה בדוחותיה הכספיים, בחשבונות פיקוח נדחים, הדומים במהותם לנכסי והתחייבויות פיקוח שהיו קיימים בספרי החברה טרם עברה החברה לדווח לפי IFRS, כמפורט בביאורים 2, 3 ו-15 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

זיהינו את הערכת היתרות של חשבונות פיקוח נדחים כעניין מפתח בביקורת, לאור מורכבות התחשיבים ולאור שיקול הדעת המשמעותי הנדרש מההנהלה בקביעת נכסי והתחייבויות פיקוח להם טרם התקבלה החלטת רשות בתוקף, הכולל בחינת סבירות לעניין סף הכרה ביתרות של חשבונות פיקוח נדחים (העולה על סף של כ-70%), הנחות לגבי החלטות דומות שניתנו בעבר והצעות החלטה לשימוע.

ביקורת תחשיבים והנחות אלו דורשת ידע והבנה בתחום התעריפים הרגולטוריים החלים על החברה.

נהלי הביקורת העיקריים בהם נקטנו על מנת לתת מענה לעניין מפתח זה הינם כדלקמן:

- זיהינו ובחנו את העיצוב, היישום והאפקטיביות של בקורות המפתח המתייחסות לחישוב היתרות של חשבונות פיקוח נדחים בעיקר בכל הנוגע להנחות ולאומדנים הקריטיים ששימשו את ההנהלה.
- בחנו את החלטות ואת הצעות החלטה לשימוע שפורסמו על ידי הרשות עד למועד אישור הדוחות הכספיים והערכנו את השפעתן על התחשיבים, ההנחות והאומדנים הקריטיים ששימשו את ההנהלה בקביעת יתרות נכסי והתחייבויות הפיקוח.
- במקרים בהם טרם פורסמו החלטות רשות בתוקף, קיבלנו ממומחי מחלקת הכנסות ותעריפים של החברה ראיות כגון: התכתבויות עם הרשות, מזכרים לדיונים שנערכו על ידי החברה עם הרשות, החלטות רשות שפורסמו לשימוע והחלטות רשות שניתנו בעבר בנושאים דומים וחוות דעת שניתנו על ידי יועציה המשפטיים של החברה, ככל שרלוונטי. זאת במטרה להעריך את סבירות ההנחות והאומדנים הקריטיים ששימשו את ההנהלה בקביעת יתרות נכסי והתחייבויות הפיקוח בגינם טרם פורסמו החלטות רשות בתוקף.
- בחנו את שלמות ודיוק תחשיבי החברה לנכסי והתחייבויות הפיקוח בהתאם להחלטות רשות בתוקף ובמקרים בהם טרם פורסמו החלטות רשות בתוקף, בהתאם להנחות ולאומדנים כפי שפורט לעיל.
- בחנו את נאותות הגילוי שניתן בביאור 15 בהתאם לדרישות לתקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 14.

סומך חייקין
רחוב נחום חת 7
תא דואר 15142
חיפה 3190500
04 861 4800

לכבוד
הדירקטוריון של
חברת החשמל לישראל בע"מ ("החברה")
נתיב האור 1, חיפה

ג.א.נ.,

**הנדון: מכתב הסכמה בקשר לתשקיף מדף של חברת החשמל לישראל בע"מ
מחודש מאי 2021**

הננו להודיעכם כי אנו מסכימים להכללה (לרבות בדרך של הפנייה) של הדוחות שלנו המפורטים להלן בהצעות מדף שתפרסם החברה וככל שתפרסם בקשר לתשקיף המדף מחודש מאי 2021:

(1) דוח רואה החשבון המבקר מיום 14 במרס 2024 על הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023.

(2) דוח רואה החשבון המבקר מיום 14 במרס 2024 בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח - 2007 ליום 31 בדצמבר 2023.

בכבוד רב,

סומך חייקין
רואי חשבון

חיפה, 14 במרס 2024

תוספת
(תקנה 2)
דוח נוסף

על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו - 2005

אני, גילעד חסיד מצהיר כי-

1. בחנתי את הדוח התקופתי כמשמעותו בפרק ב' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970 של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה") לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות").
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה לרבות תאגידיים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר-
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גילעד חסיד
סמנכ"ל כספים, כלכלה
וניחול סיכונים

14 במרס 2024

תוספת
(תקנה 2)
דוח נוסף

על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו - 2005

אני, מאיר שפיגלר מצהיר כי-

1. בחנתי את הדוח התקופתי כמשמעונו בפרק ב' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970 של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה") לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות").
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר-
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מאיר שפיגלר
המנהל הכללי

14 במרס 2024

תוספת
(תקנה 2)
דוח נוסף

על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו - 2005

אני, דורון ארבלי מצהיר כי-

1. בחנתי את הדוח התקופתי כמשמעותו בפרק ב' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970 של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה") לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות").
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה, ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר-
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים, באופן סביר, להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דורון ארבלי
יו"ר הדירקטוריון

14 במרס 2024

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
			נכסים שוטפים:
3,654	2,651	4	מזומנים ושווי מזומנים
459	201	5	השקעות לזמן קצר
4,702	5,482	6	לקוחות בגין מכירות חשמל
886	1,107	7	חייבים ויתרות חובה
2,412	1,521	8	מלאי דלקים
166	139		מלאי מחסנים
-	1,944	9	נכסים של קבוצות מימוש המסווגות כמוחזקות למכירה
12,279	13,045		סך נכסים שוטפים
			נכסים שאינם שוטפים:
1,413	1,652	8	מלאי דלקים
2,111	1,739	10	חייבים לזמן ארוך
13	21	11	השקעה בחברות כלולות
		12	נכסים בגין הטבות לאחר סיום העסקה: עודף נכסי תוכנית הפנסיה על המחויבות לפנסיה
9,816	12,209		כספים בנאמנות
1,184	1,095		
11,000	13,304		
		13	רכוש קבוע, נטו: רכוש קבוע מופעל, נטו
52,133	50,493		רכוש קבוע בהקמה
7,478	9,835		
59,611	60,328		
1,153	1,172	14	נכסים בלתי מוחשיים, נטו
75,301	78,216		סך נכסים שאינם שוטפים
87,580	91,261		סך נכסים
11,384	12,055	15	יתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים
98,964	103,316		סך נכסים ויתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
התחייבויות שוטפות			
5,360	6,668	16	אשראי מתאגידים בנקאיים ונותני אשראי אחרים.....
3,807	2,949		ספקים ונותני שירותים.....
1,365	1,547	17	זכאים ויתרות זכות.....
-	512		התחייבויות מיסים שוטפים.....
834	820	18	מקדמות ממזמיני עבודות בניכוי עבודות בביצוע.....
684	666	19	הפרשות.....
<u>12,050</u>	<u>13,162</u>		סך התחייבויות שוטפות.....
התחייבויות שאינן שוטפות			
30,791	31,891	20	אגרות חוב.....
3,546	3,419	20	התחייבויות לתאגידים בנקאיים.....
5,374	4,847	12	התחייבויות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה.....
8,051	8,365	21	מיסים נדחים, נטו.....
1,876	1,927	20	התחייבות למדינת ישראל.....
460	568	22	התחייבויות בגין חכירה.....
514	456	20	התחייבויות אחרות.....
<u>50,612</u>	<u>51,473</u>		סך התחייבויות שאינן שוטפות.....
<u>62,662</u>	<u>64,635</u>		סך התחייבויות.....
הון			
908	908	23	הון מניות.....
744	837	24	קרנות הון.....
(562)	409	24	קרן הון מדידה מחדש.....
<u>31,081</u>	<u>33,316</u>	25	עודפים.....
<u>32,171</u>	<u>35,470</u>		סך הון.....
<u>94,833</u>	<u>100,105</u>		סך התחייבויות והון.....
4,131	3,211	15	יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים ומיסים נדחים בגין חשבונות פיקוח נדחים.....
<u>98,964</u>	<u>103,316</u>		סך התחייבויות, הון ויתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים.....

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דורון ארבלי	מאיר שפיגלר	גילעד חסיד
יו"ר הדירקטוריון	המנהל הכללי	סמנכ"ל כספים, כלכלה וניהול סיכונים

תאריך אישור הדוחות: 14 במרס 2024

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2021	2022	2023		
				דוחות מאוחדים על רווח (הפסד):
22,150	23,105	24,686	27	הכנסות
			28	עלות הפעלת מערכת חשמל: דלקים
5,875	9,561	7,489		
6,872	5,933	6,860	36	רכישות חשמל
4,086	4,094	3,600		הפעלת מערכת הייצור
2,740	2,840	3,031		הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחרות
19,573	22,428	20,980		
2,577	677	3,706		רווח מהפעלת מערכת החשמל
15	(1,405)	(189)	29	הוצאות (הכנסות) אחרות, נטו
853	819	853	30	הוצאות מכירה ושיווק
782	856	1,086	31	הוצאות הנהלה וכלליות
(47)	(148)	(303)	12ד	הכנסות מהתחייבויות לפנסינג
348	212	227	12ו	תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים
1,951	334	1,674		
626	343	2,032		רווח מפעולות רגילות
1,912	1,356	1,141	33	הוצאות מימון, נטו
(1,286)	(1,013)	891		רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה
(266)	(226)	179	21	הוצאות (הכנסות) מיסים על הכנסה
(1,020)	(787)	712		רווח (הפסד) אחרי מיסים על ההכנסה
(9)	-	8	11ב	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
(1,029)	(787)	720		רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים
2,314	2,561	1,515	15	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס
1,285	1,774	2,235		רווח לשנה

דוחות מאוחדים על רווח (הפסד) כולל אחר:

(74)	60	93	26ט	סכומים אשר ייזקפו בעתיד לדוח רווח (הפסד): רווח (הפסד) בגין גידור תזרים מזומנים, נטו ממס
776	1,693	1,030	12ב	סכומים שלא ייזקפו בעתיד לדוח רווח (הפסד): מידות מחדש של תכנית הטבה מוגדרת, נטו ממס
110	(181)	(59)	15	תנועה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס
886	1,512	971		
812	1,572	1,064		רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
2,097	3,346	3,299		רווח כולל לשנה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סה"כ	עודפים	קרן הון מדידה מחדש	קרנות הון	הון מניות נפרע	
26,728	28,022	(2,960)	758	908	יתרה ליום 1 בינואר 2021 .....
1,285	1,285	-	-	-	רווח לשנה .....
812	-	886	(74)	-	רווח (הפסד) כולל אחר לשנה .....
28,825	29,307	(2,074)	684	908	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 .....
1,774	1,774	-	-	-	רווח לשנה .....
1,572	-	1,512	60	-	רווח כולל אחר לשנה .....
32,171	31,081	(562)	744	908	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 .....
2,235	2,235	-	-	-	רווח לשנה .....
1,064	-	971	93	-	רווח כולל אחר לשנה .....
35,470	33,316	409	837	908	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 .....

לפרטים בנוגע לייעוד רווחים ומדיניות לחלוקת דיבידנד ראה ביאור 25 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2021	2022	2023	
(1,029)	(787)	720	
5,789	2,997	3,543	
4,760	2,210	4,263	
(5,502)	(5,472)	(6,416)	
149	1,781	234	
-	(9)	-	
106	(4)	70	
-	(100)	-	
-	-	289	
(5,247)	(3,804)	(5,823)	
1,200	7,929	5,583	
1,500	-	1,000	
(2,504)	(2,065)	(3,754)	
(181)	(208)	(198)	
(1,412)	49	(570)	
(822)	604	256	
2,633	(2,215)	(522)	
(275)	(264)	(150)	
(1,302)	(1,079)	(1,085)	
(1,163)	2,751	560	
(1,650)	1,157	(1,000)	
(3)	43	(3)	
4,107	2,454	3,654	
2,454	3,654	2,651	

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים לפי דוח רווח והפסד
 התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת - נספח א'

מזומנים נטו, שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

השקעה ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים
 תמורה ממימוש נכסים קבועים
 הלוואה לחברה כלולה
 חובות לזמן ארוך, נטו
 השקעה בקרנות סל
 פירעון פיקדונות בתאגידים בנקאיים, נטו

מזומנים נטו, ששימשו לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

הנפקת אגרות חוב לזמן ארוך
 קבלת הלוואות אחרות לזמן ארוך
 פירעון אגרות חוב לזמן ארוך
 פירעון הלוואות אחרות לזמן ארוך
 תמורה (תשלום) מסילוק נגזרים, נטו
 פירעון (הפקדת) פיקדונות להבטחת עסקאות החלפה, נטו
 שינויים באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים, נטו
 פירעון התחייבויות בגין חכירה
 ריבית ועמלות ששולמו, נטו

מזומנים נטו, שנבעו (ששימשו) מפעילות מימון

עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
 השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א'- התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2021	2022	2023		
9	-	(8)	11	הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים:
4,664	4,761	4,274		חלק החברה בהפסדי (רווחי) חברות כלולות .....
(266)	(226)	179	21	פחת הפחתות ושינויים בירידת ערך .....
-	17	-		הוצאות (הכנסות) מסים על הכנסה .....
426	188	(114)		הוצאות בגין הסכם שומת ניכויים .....
1,912	1,356	1,141	33	שינוי בהתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו .....
51	(1,367)	(110)	29	הוצאות מימון, שהוכרו בדוח רווח והפסד .....
6,796	4,729	5,362		הפסד (רווח) מגריעת ומכירת רכוש קבוע .....
שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות:				
310	(412)	(780)		שינוי בלקוחות .....
171	34	105		שינוי בחייבים ויתרות חובה (לרבות חייבים לזמן ארוך) .....
(814)	(750)	506		שינוי במלאי (לרבות מלאי לא שוטף) .....
(1,130)	(1,844)	(1,203)		הפקדות ביעודות ותשלומים שאינם מיעודות .....
172	94	(14)		שינוי במקדמות ממזמיני עבודות בניכוי עבודות בביצוע, נטו .....
400	966	(738)		שינוי בספקים ונותני שירותים (לרבות ספקים לזמן ארוך) ...
(102)	207	323		שינוי בזכאים ויתרות זכות (לרבות המוצגים לזמן ארוך) .....
(993)	(1,705)	(1,801)		
(14)	(27)	(18)		מיסים על הכנסה ששולמו .....
5,789	2,997	3,543		

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. פעילות החברה:

1. חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה") עוסקת מכוח רישיונות שניתנו לה על ידי מדינת ישראל בייצור, הולכה, חלוקה, ואספקה של חשמל. החברה מוגדרת כספק שירות חיוני בגין פעילויותיה אלו. החברה הוכרזה כמונופולין על ידי הממונה על התחרות (לשעבר הממונה על הגבלים עסקיים) והוראות חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק התחרות הכלכלית") חלות עליה. החברה עוסקת גם בהקמת תשתיות הנדרשות לפעילויות האמורות.
2. החברה הינה חברה ממשלתית (שמדינת ישראל מחזיקה בכ-99.85% מהון מניותיה) הכפופה לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק החברות הממשלתיות") (ראה סעיף ד להלן). החברה הינה גם חברה ציבורית כמשמעותה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") וכן תאגיד מדווח כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "חוק ניירות ערך").

ב. חוק משק החשמל:

החל מיום 4 במרס 1996 פעילות משק החשמל מוסדרת בחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק משק החשמל") ובתקנות מכוחו והחברה פועלת לפיהם. הוראות חוק משק החשמל קובעות, כי מטרתו הינה להסדיר את הפעילות במשק החשמל לטובת הציבור, וזאת תוך הבטחת אמינות, זמינות, איכות, יעילות והתייעלות אנרגטית והכל תוך יצירת תנאים לתחרות ומזעור עלויות. ביום 19 ביולי 2018 אושר בכנסת חוק משק החשמל (תיקון מס' 16 והוראת שעה), התשע"ח-2018 (בביאור זה להלן: "התיקון לחוק").

לפרטים נוספים בקשר עם התיקון לחוק ראה סעיפים ה ו-ו להלן.

ג. החלטות ממשלה הנוגעות למשק החשמל ולפעילות החברה:

ממשלות ישראל, קיבלו במשך השנים החלטות הנוגעות למשק החשמל. חלק מן החלטות טרם בוצעו בשל סיבות שונות. להלן עיקרי הנושאים בהן נוגעות החלטות ממשלה מהותיות:

1. תכנית מתאר ארצית – תחנת הכוח תל אביב רדינג

בשנת 2016 אושרה בממשלה תוכנית מתאר ארצית (חלקית) תמ"א 10/א/3 החלה על יחידות הייצור הקיימות באתר. תוכנית זו קובעת, בין היתר, את סיום הפעלת היחידות הקיימות עד ליום 1 בינואר 2021, שלביות הפסקת פעילות מתחמים מסוימים, הוראות מעבר ועוד. לפרטים נוספים לעניין מועדי הפסקת הפעלת התחנה, לרבות התייחסות חוק ההסדרים לנושא, ראה סעיף 9 להלן.

אישור התמ"א מטיל עלויות כלכליות מהותיות על החברה בין היתר:

- הוצאות כספיות בין היתר בקשר עם בניוי חליפי, פינויים וחובת ביצוע שימור מבנים.
- פגיעה בערך המקרקעין והפקעת מקרקעין אשר לא ידוע אם החברה תפוצה בגינם.
- עלויות סביבתיות נוספות.

המועצה הארצית לתכנון ולבניה אישרה את תמ"א 10/א/3 המאריכה בתנאים מסוימים את המועד להפעלת התחנה עד 2030 ואף עד 2032.

החברה כללה, בדוחותיה הכספיים, הפרשות נאותות בגין פינוי ושיקום האתר. לפרטים נוספים בדבר תקבולים מרשות מקרקעי ישראל בגין עלויות אלה – ראה סעיף 20 להלן. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 30 לינואר 2024, פירסמה לשכת שר האנרגיה הודעה בדבר ביטול השימוש ברדינג כאתר ייצור חשמל והשימוש בו בעתיד לאגירה ולמיתוג. החברה ממתנה ליישום הסטטוטורי של פרסום זה ותפעל בהתאם. לפרטים נוספים ראה סעיף 9 להלן.

2. ביום 6 במרס 2011 (החלטה מספר 2949) פורסמה החלטת ממשלת ישראל המתירה לחברה להקים, יחד עם אחר, חברה אשר תשתמש בתשתית תקשורת ניחת על גבי רשת החשמל ותפעיל אותה לצורך מתן שירותי בזק (להלן: "חברת התקשורת"), ולאשר לחברה להחזיק מניות ואמצעי שליטה בחברת התקשורת וזאת בתנאים שנקבעו בהחלטה – לפרטים נוספים ראה ביאור 1ב11 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ג. החלטות ממשלה הנוגעות למשק החשמל ולפעילות החברה: (המשך)

3. מדיניות הממשלה בתחום הפקת אנרגיה ממקורות מתחדשים והפחתת פליטות גזי חממה

בהמשך להחלטות ממשלה קודמות בנושא, ביום 25 באוקטובר 2020, פורסמה החלטת ממשלה מספר 465 בנושא קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל לפיה עודכן היעד לייצור חשמל באנרגיה מתחדשת לשיעור של 30% מסך כל צריכת החשמל בשנת 2030 ועודכן יעד הביניים כך שזה יעמוד על 20% עד ליום 31 בדצמבר 2025, החלטה זו התקבלה בהמשך להחלטת שר האנרגיה מיום 29 ביולי 2020 ולאור עקרונות המדיניות שקבע שר האנרגיה ביום 24 בנובמבר 2019 בנושא הפסקה של השימוש בפחם במקטע הייצור במשק החשמל עד לשנת 2026, וזאת לאחר התייעצות עם רשות החשמל ובהתאם להמלצתה.

לפרטים נוספים בדבר צמצום השימוש בפחם ראו באור 121 להלן.

ביום 25 ביולי 2021 פורסמה החלטת ממשלה מספר 171 בנושא המעבר לכלכלה דלת פחמן. על מנת לעמוד במחויבותה של ישראל לפי החלטת הממשלה מס' 2041 בעניין אשרור הסכם פריז בדבר התמודדות בין-לאומית עם שינויי האקלים מיום 14 בנובמבר 2016, להגיש למזכירות אמנת האקלים יעד לאומי מעודכן להפחתת פליטות גזי חממה לשנת 2030 וכן לפעול למעבר ישראל לכלכלה דלת פחמן עד לשנת 2050. ההחלטה כוללת בין היתר עדכון של היעד הלאומי להפחתת פליטת גזי חממה של כ-30% לשנת 2030, קביעת יעד לאומי לשנת 2050 לפיו הכמות השנתית של פליטות גזי חממה בשנת 2050 תפחת ב-85% לכל הפחות מהכמות השנתית שנמדדה בשנת 2015 וקביעת יעדים מגזריים להפחתת פליטות גזי חממה ולייעול צריכת האנרגיה במשק.

בהמשך להחלטת הממשלה מספר 171, פורסמה ביום 1 באוגוסט 2021 החלטה מספר 286 בנושא תמחור פליטות גזי חממה. החלטה זו קבעה, בין היתר, כי יש להטיל על שר האוצר לתקן את צו הבלו על דלק (הטלת בלו), התשס"ד-2004 ואת צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על טובין, התשע"ז-2017, כך שיביא להפנמה מדורגת של העלויות החיצוניות הסביבתיות של פליטות פחמן בהתאם למפורט בהחלטה.

ביום 14 במרס 2022, אישרה הממשלה עדכון לתכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום האוויר בישראל, וזאת לצורך עמידה ביעדים הלאומיים אותם אישרה החלטת ממשלה מספר 171 כאמור לעיל.

לפרטים נוספים, בין היתר בדבר פעילות החברה להסבת יחידות פחמיות לשימוש בגז טבעי, ראה סעיף 2 להלן.

4. ביום 3 ביוני 2018 אושרה על ידי הממשלה החלטה מספר 3859 בנושא "הרפורמה במשק החשמל, שינוי מבני בחברת החשמל" וביום 10 ביוני 2018 פורסם נוסח ההחלטה. בהמשך להחלטה זו, ביום 3 בספטמבר 2019 אושרה החלטת ממשלה מספר 4682 שעניינה מתן אישור לחברה להקמת חברת בת ממשלתית - בבעלות מלאה של החברה, במסגרת זו, ביום 15 במרס 2020 התאגדה חברת הבת לייצור תחת השם "נתיב האור - אורות רבין בע"מ", לפרטים נוספים ראה סעיף 9 להלן.

5. לפרטים בדבר החלטות ממשלה והתפתחויות בנושא עתיד יחידות 1-4 באתר תחנות הכח אורות רבין ראה ביאור 121 3 להלן.

6. לעניין החלטת ממשלה בנושא מימוש אופציה לקבלת מניות בחברת סייבר ג'ים קונטרול בע"מ ראה ביאור 11 2 להלן.

ד. רגולציה והוראות דין החלות על החברה:

פעילותה של החברה מושפעת במידה רבה מהרגולציה החלה על פעילותה, ובכללה הוראות חוק משק החשמל והתקנות מכוחו, מכוחם ניתנים לה רישיונות לפעילותה, מדיניות הממשלה והחלטותיה (לרבות החלטות משרד האנרגיה, המשרד להגנת הסביבה ומשרד האוצר), אמות מידה (כפי שמפורסמות מעת לעת ברשומות) והחלטות רשות החשמל (לרבות בקשר לתעריף החשמל הנקבע על-ידי רשות החשמל ונגבה מלקוחות החברה), הוראות חוק החברות והתקנות מכוחו (בין היתר לעניין אופן התנהלות החברה כחברה ציבורית), הוראות חוק החברות הממשלתיות והתקנות מכוחו והחלטות רשות החברות הממשלתיות (להלן: "רשות החברות") (בין היתר לעניין התנהלות החברה כחברה ממשלתית, אופן קבלת החלטות על-ידי האורגנים שלה, אופן עריכת דוחותיה הכספיים, מינוי דירקטורים ובעלי תפקידים מיוחדים ועוד), הוראות חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 (להלן: "חוק משק הגז") והחלטות רשות הגז הטבעי (להלן: "רשות הגז"), הוראות חוק התחרות הכלכלית, והחלטות רשות התחרות והממונה על התחרות (מכוח היותה של החברה מונופול או מכוח התקשרותה בהסכמים המחייבים קבלת אישור רשות התחרות), הוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן: "חוק יסודות התקציב") (החברה הינה "גוף מתוקצב" כמשמעו בחוק האמור), הוראות חוק ניירות ערך והתקנות מכוחו והנחיות רשות ניירות ערך (מכוח היות החברה תאגיד מדווח וחברה ציבורית, כהגדרת מונחים אלה בחוק החברות), הוראות החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: "חוק הריכוזיות") ורגולציה הנוגעת לרישוי עסקים, לתכנון ובניה ולאיכות הסביבה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני

מטרתו של חוק משק החשמל היא להסדיר את הפעילות במשק החשמל לטובת הציבור וזאת תוך הבטחת אמינות, זמינות, איכות, יעילות והתייעלות אנרגטית והכל תוך יצירת תנאים לתחרות ולמזעור עלויות. חוק משק החשמל קובע הוראות שמכוחן מתחייבת הפרדה בין פעילויות הייצור, ההולכה, החלוקה, האספקה וניהול המערכת, בתנאים הקבועים בחוק משק החשמל, תוך קביעת הוראות מעבר ולוח זמנים ליישום ההוראות, המאפשרים לחברה לייצר, להוליך, לחלק, לספק (קרי למכור) חשמל, בהתאם לרישיונות שהוענקו לה על פי חוק משק החשמל, ולתקופות שנקבעו בחוק משק החשמל.

בעקבות זאת, במהלך השנים נערכו דיונים בין הגורמים הרלוונטיים, מונו צוותים וכן נדונו מספר מתווים אפשריים ליישום שינוי מבני בחברה.

ביום 10 במאי 2018 הגיעו גורמי הממשלה הרלוונטיים, והחברה, לאחר היוועצות בנציגי העובדים וההסתדרות להבנות ביחס למתווה עקרונית בקשר לשינוי מבני לתקופה של שמונה שנים (להלן: "מתווה השינוי המבני"). מתווה השינוי המבני אושר, באותו מועד, על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה כעסקה של החברה עם בעלת השליטה בה, וזאת למען הזהירות בלבד (בביאור זה להלן: "החלטת הדירקטוריון").

החלטת הדירקטוריון וקיום התחייבויות החברה במסגרת מתווה השינוי המבני, היו כפופים ומוותנים כולם ללא יוצא מן הכלל בקבלת החלטת ממשלה בהתאם למתווה השינוי המבני, בעיגון ההסדרים הנדרשים בחקיקה ראשית ו/או בחקיקת משנה ו/או בקביעת עקרונות מדיניות של שר האנרגיה ו/או באסדרות של רשות החשמל, ובמתן רישיונות על ידי הגופים המוסמכים במדינה, ככל שנדרש לפי כל דין.

בהתאם לאמור לעיל ולמתווה השינוי המבני, ביום 17 במאי 2018 פרסם שר האנרגיה עקרונות מדיניות לעניין שינויים מבניים במשק החשמל ובחברה (להלן: "עקרונות מדיניות השר"). ביום 3 ביוני 2018 התקבלה החלטת ממשלה 3859 בנושא הרפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברה ותיקון החלטת ממשלה (להלן: "החלטת הממשלה בנושא הרפורמה, או "החלטת הממשלה") וביום 26 ביולי 2018 אושר בכנסת חוק משק החשמל (תיקון מס' 16 והוראת שעה), התשע"ח-2018 (להלן: "התיקון לחוק" או "התיקון לחוק משק החשמל").

מתווה השינוי המבני, החלטת הממשלה בנושא הרפורמה, התיקון לחוק משק החשמל, עקרונות מדיניות השר מכוח סמכותו לפי סעיף 57א לחוק משק החשמל והחלטת הדירקטוריון ייקראו להלן יחד "השינוי המבני".

להחלטות רשות החשמל בנושא מכירת תחנות על ידי החברה ראה ביאור 3ג3 ולעניין התחייבות ה-TOP של החברה ראה ביאור 1א35 להלן.

להלן תיאור עיקרי מתווה השינוי המבני כפי שנקבע לפי העניין בעיקרי התחייבויות החברה כפי שאומצו במסגרת החלטת הדירקטוריון, וכן לפי העניין תיאור של עיקרי עקרונות מדיניות השר, החלטת הממשלה בנושא הרפורמה והתיקון לחוק:

1. מקטע הייצור

החברה תפחית את פעילותה במקטע הייצור כמפורט להלן:

(א) מכירת אתרים

בטווח זמן של כחמש שנים וכמפורט בטבלה מטה, החברה תמכור, בהליך תחרותי, לצדדים שלישיים אתרי ייצור קיימים של החברה המופעלים בגז, לרבות התשתיות והקרקע של כל אתר (להלן יחד: "אתרי הייצור הנמכרים"), כדלקמן:

שם האתר	מועד אחרון למסירת חזקה*
אלון תבור	3 בדצמבר 2019
רמת חובב	3 בדצמבר 2020
רדינג	3 ביוני 2021
חגית (חלק האתר הכולל שטח מחז"מים מסוג E)	3 ביוני 2022
אשכול	3 ביוני 2023

(*) ראה סעיף 9 להלן.

שטח D - חלק מהשטח בתחנת רוטנברג (שהיה מיועד בעבר לפרויקט שלא יצא אל הפועל) יועבר מכח הסכם הרפורמה ובהתאם למתווה הקבוע בהסכמי ההסדרה כהגדרתם בביאור 1ו להלן. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, הסתיים שלב פינוי התשתיות, והכנת חלק מהשטח המיועד למסירה לרשות מקרקעי ישראל (רמ"י), בהתאם למתווה הרפורמה ולמתווה שנקבע בהסכם ההסדרה אושר נוסח לחתימת הסכם עם רמ"י שיסדיר את אופן ופרטי המסירה. בהתאם למתווה שגובש בין הצדדים זכאית החברה לקבל מאת רמ"י החזר דמי חכירה, עלויות הגירה ועלויות נוספות שסוכמו בין הצדדים בהתאם למתווה שבהסכם ההסדרה ובטיטת ההסכם שגובשה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

1. מקטע הייצור (המשך)

(א) מכירת אתרים (המשך)

סך ההספק המותקן של אתרי הייצור שיימכרו ע"י החברה בהתאם למתווה השינוי המבני הינו כ-4,500 מגה-וואט (מתוכם נמכרו 583 מגה-וואט באלון תבור, 1,137 מגה-וואט ברמת חובב ו-660 מגה-וואט בחגית מזרח. ההספקים הינם על פי הנקוב ברישיונות החברה, כאשר בפועל ההספקים ברישיונות הייצור של הרוכשים ואשר נקבעו או ייקבעו לפי העניין בבדיקות קבלה של חברת נגה לפי תקן ISO ואמות המידה של רשות החשמל, הינם גבוהים יותר).

בהתאם להחלטת רשות החשמל מיום 15 במאי 2018, התמורה לחברה בגין מכירת האתרים תהיה בשווי הוגן של הנכס ובכל מקרה לא תפחת משווי המכירה, בתוספת שווי הקרקע, כפי שיקבע על ידי רשות החשמל. לעניין זה "שווי המכירה" – השווי התעריפי של האתר, בתוספת כל עלות נוספת שתוכר על ידי רשות החשמל ואשר תיווצר באופן ישיר בשל הליך המכירה, לרבות בשל פינוי ובינוי של תשתיות החברה שיפונן מהאתר האמור, הכל בכפוף לבקרת עלויות על ידי רשות החשמל. התמורה אשר תשולם לחברה בגין מכירת האתר תשולם במזומן במועד מסירת החזקה בו.

רישיונות החברה באתרי הייצור הנמכרים יעמדו בתוקפם לגבי כלל הפעילויות שיבוצעו לפי הרישיונות, עד למועד האחרון למסירת חזקה בהם כמפורט לעיל, או עד למועד מסירת החזקה בהם בפועל, לפי המוקדם מבין השניים והכול בהתאם לתנאים המנויים באותם רישיונות, ובלבד שהחברה תפעל בהתאם להוראותיהם, להוראות לפי חוק משק החשמל ולהוראות לפי כל דין אחר. רשות החשמל, באישור שר האנרגיה, רשאית להאריך את תוקף רישיונות אתרי הייצור של החברה הנמכרים בשתי תקופות נוספות שלא יעלו על ששה חודשים כל אחת ובתקופה שלישית כאמור באישור ועדת הכלכלה של הכנסת. בנוסף, בנסיבות מיוחדות וחריגות, רשאי השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לדחות את תוקף הרישיון של אתר אחד בלבד מאתרי הייצור הנמכרים כאמור בתקופה רביעית שלא תעלה על ששה חודשים. על אף האמור לעיל, תוקף הרישיון של החברה בכל אחד מאתרי הייצור הנמכרים יקבע מיד עם מסירת החזקה בהם.

החברה רשאית לבצע פעילות תפעול ותחזוקה ביחידות הייצור שנמכרות (להלן: "היחידות הנמכרות") עד לתום תוקף רישיון הייצור, וכן להשאיל עובדים לבעל רישיון ייצור שרכש יחידות ייצור מהחברה לחמש שנים ממועד מסירת החזקה. כמו כן, לגבי היחידות הנמכרות, החברה רשאית לבצע פעולות תכנון לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק התכנון והבניה") ותכנון הנדסי בכפוף לתכנית פיתוח לייצור והשנאה שאושרה ע"י השרים לפי סעיף 19 לחוק משק החשמל, או תכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה שאושרה לפי התיקון לחוק ולהנחיות משרד האנרגיה.

רישיונות הייצור של יחידות הייצור של החברה שאינן נכללות באתרי הייצור הנמכרים, יעמדו בתוקפם עד תום משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור, כאשר רשות החשמל תקבע מהו משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור כאמור. לתאריך אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלה החלטת מליאת רשות החשמל בנושא זה.

פעילות הייצור בכל יחידות הייצור שיוותרו בחברה, תדווח באמצעות מרכז רווח נפרד (בכפוף לבקרה של רואה החשבון המבקר של החברה) באופן שיאפשר שקיפות ושיוך עלויות. החל מדוחות כספיים לשנת 2021, לאחר הגעה להסכמות עם הגורמים הרגולטוריים הרלוונטיים, החלה החברה ליישם בדוחותיה הכספיים במסגרת באור 36 דיווח מגזרי, דרישות דיווח אלו.

לפרטים בדבר מכירת האתרים אלון תבור, רמת חובב, וחגית מזרח, ופעולות החברה לקידום מכירת אתר אשכול, כמו גם לפירוט בנושא אתר רדינג ראה סעיף 9 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

1. מקטע הייצור (המשך)

(ב) הקמת תחנות כוח הפועלות במחזור משולב (מחז"מים)

- (1) לפרטים בדבר הקמת חברת הבת לייצור, הפועלות להקמת שני המחז"מים ראה סעיף 9 להלן.
- (2) חברת הבת לייצור רשאית להקים 2 יחידות יצור המופעלות באמצעות גז טבעי באתר אורות רבין בטכנולוגית מחזור משולב (מחז"מ).
- (3) חברת הבת לייצור תרכוש את שירותי התכנון, ההקמה, התפעול והתחזוקה של שני המחז"מים מהחברה, והחברה רשאית להעניק שירותים אלו, בכפוף לאמור להלן:
  - (א) עד להקמת חברת הבת לייצור, החברה רשאית לבצע בעצמה פעולות תכנון הנדסי ופעולות תכנון בנוגע לשתי יחידות הייצור האמורות, אף שלא בדרך של מתן שירותים.
  - (ב) החל מיום הקמת חברת הבת לייצור, תכנון שני המחז"מים האמורים יעשה אך ורק על ידי חברת הבת באמצעות רכישת שירותים מהחברה. לאחר הקמת חברת הבת לייצור, תרכוש חברת הבת לייצור את שירותי ההקמה, התפעול והתחזוקה מהחברה. בחברת הבת לייצור יועסקו עד עשרה עובדים אשר כולם יועסקו 1 במאי 2024 בחוזים אישיים.
- (4) המחז"מ הראשון יחל לפעול עד חודש יוני 2022. הקמת המחז"מ השני תחל רק לאחר מכירת אתר אלון תבור ופרסום הליך תחרותי למכירת אתר רמת חובב. שני המחז"מים יהיו בהספק מותקן כולל של כ-1,200 מגה וואט (סטייה כלפי מעלה של 5% לא תיחשב לסטייה מהספק זה). שני המחז"מים יהיו בטכנולוגית H לפחות, בהתאם למוצרים הקיימים בשוק. החברה או חברת הבת לייצור לא תקים, תשחלף, תפעיל, תתכנן, תתחזק או תעסוק בפיתוח של תחנות כוח בישראל בין בעצמה ובין כקבלן עבור גורם שלישי וכן לא תעסוק בייצור חשמל, לרבות במסגרת של מיקרוגנרציה או אנרגיות מתחדשות בישראל. לפרטים נוספים ראה סעיף 9 להלן.
- (5) החברה התחייבה למדינה שלא תפעל לקבלת רישיונות ייצור חדשים או להקמת תחנות ייצור חשמל חדשות ושחלוף תחנות קיימות וכן לא תפעל לקבלת אישורים לתפעול תחנות כוח עבור גורמים אחרים בישראל. אין באמור לעיל כדי למנוע מהחברה או מחברת הבת לייצור לעסוק בתפעול ותחזוקה של תחנות הכוח שלהן והתכנון הנדרש לשם פעולות אלה.
- (6) לגבי יחידות הייצור שאינן נמכרות בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, רשאית החברה לעסוק בתפעול ובתחזוקה של אותן יחידות הייצור, וכן, באישור הרשות ובהתאם להנחיות משרד האנרגיה, לעסוק בפעולות תכנון לפי חוק התכנון והבניה וביצוען, ותכנון הנדסי הדרוש לכך לגבי יחידות הייצור, למעט פעולות תכנון ותכנון הנדסי כאמור שמטרתן הקמה או שחלוף של יחידות הייצור האמורות, וכן החברה רשאית לעסוק בהקמת סולקנים ביחידות ייצור המופעלות בפחם באתר רוטנברג וכן בפעולות תכנון לפי חוק התכנון, וביצוען, ותכנון הנדסי הדרושים לכך עד לתום משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור הנ"ל, לפי קביעת רשות החשמל.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

2. ניהול המערכת

להלן עיקרי החלטת הממשלה בקשר עם פעילות ניהול המערכת:

- א) עד ליום 3 בדצמבר 2019 תחל לפעול חברה ממשלתית נפרדת כבעלת רישיון לניהול המערכת (להלן: "נגה").
- ב) עובדים מהיחידה לניהול המערכת, תכנון פיתוח טכנולוגי (תפ"ט), המחלקה לסטטיסטיקה וחקר שווקים ועובדים מיחידות נוספות בהתאם לצרכי המשק ובאופן שיאפשר את תפקוד החברה לניהול המערכת, יועברו לנגה, כחלק ממכירת הפעילות, למעט עובדים או פונקציות אשר סוכם שיישארו בחברה.
- ג) כחלק ממכירת הפעילות, התמורה לחברה בגין הנכסים שתמכור לנגה במסגרת הרפורמה תהיה בגובה השווי התעריפי של הנכסים, כפי שמוכר על ידי רשות החשמל ובכפוף לבקרת עלויות על ידה. בהתאם להחלטת רשות החשמל מיום 15 במאי 2018, התמורה אשר תשולם לחברה בגין הנכסים שיימכרו על ידיה תשולם במזומן במועד מסירת החזקה בהם.
- ד) השר, בהתייעצות עם רשות החשמל ובהסכמת שר האוצר, רשאי לדרוש מבעל רישיון לניהול המערכת להגיש לאישורו, באופן ובמועד שיידרש, תכנית פיתוח למקטעי הייצור והמסירה (הולכה והשנאה), שלמה או בחלקים, לצורך פעילויותיו לפי הוראות הרישיון ומהחברה לגבי מקטע החלוקה.
- ה) החברה תהיה הרשות הייעודית לחירום עד למועד שיקבע השר (שלא יעלה על 12 חודשים מהמועד בו נגה תפעל כבעלת רישיון בהתאם לחוק משק החשמל).
- בעל רישיון לניהול מערכת לא יהיה רשאי להחזיק ברישיונות ייצור. כמו כן, הרישיון האחד (קרי, הרישיון אשר במסגרתו מבצעת החברה, את פעילויות ההולכה, החלוקה, אספקה, המכירה של חשמל וסחר בו) יהיה בתוקף עד למועד המאוחר מבין אלה, ובלבד שאם ניתן רישיון חדש לגבי אחת מהפעילויות או חלק ממנה, לא יחול עוד הרישיון האחד לגבי אותה פעילות או חלק ממנה:
- 1) המועד שבו ניתן רישיון לניהול המערכת לנגה שיהיה לא מאוחר מיום 3 בדצמבר 2019. השרים, בהתייעצות עם רשות החשמל ועם רשות החברות הממשלתיות, רשאים בצו לדחות את המועד למתן רישיון לניהול מערכת בשתי תקופות שלא יעלו על שישה חודשים כל אחת, ובתקופות נוספות כאמור, גם באישור ועדת הכלכלה.
  - 2) המועד בו תחל נגה לרכוש ולאחסן סוגי דלק שמשמשים את משק החשמל, לשם הקצאתם ומכירתם לבעלי רישיונות ייצור או לאדם המייצר חשמל הפטור מחובת רישיון לפי החוק.
  - 3) המועד שבו ניתנו לחברה רישיונות חדשים להולכה לחלוקה ולאספקה, לפי המאוחר.
- לפרטים בדבר מכירת מלוא פעילות ניהול המערכת לנגה, ראה סעיף 9 להלן.

3. פיקוח הולכה

- החברה תבצע פיקוח הולכה לצורך הפעלת מערכת ההולכה וההשנאה. לצורך כך, החברה תקים ותפעיל פיקוח הולכה חדש הכל בהתאם לתנאים שיקבעו ברישיונות ובדין, ובהתאם להסכמים עם נגה, לרבות לעניין המיתוג.
- לפרטים בדבר הקמת מערך פיקוח הולכה ארצי נפרד, ראה סעיף 9 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

4. מקטעי ההולכה והחלוקה

החברה תמשיך לפעול כספק שירות חיוני ותבצע את פעילויות ההולכה בהתאם לרישיון ההולכה שיינתן לה ובהתאם לתוכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה כפי שתאושר מעת לעת. החברה תפעל במקטעי ההולכה והחלוקה באמצעות מרכזי רווח נפרדים.

הרישיונות להולכה ולחלוקה יינתנו לתקופה ממושכת כמקובל בתחום התשתיות הציבוריות כדוגמת ענפי הגז הטבעי והמים ויכללו הוראות באשר לחובה להתקנת מונים והעברת המידע שהתקבל מהם ורישיון חלוקה אף יכלול חובה למכור חשמל לכל צרכן באזור החלוקה שהוגדר ברישיון, אם הצרכן ביקש זאת. יובהר כי בעל רישיון חלוקה לא יבצע חלוקה באזור שנקבע ברישיונו של בעל רישיון אחר.

בהמשך לעקרונות מדיניות השר, ביום 15 ביולי 2018 התקבל בחברה מכתבו של השר בו צוין כי מקובלת על השר עמדת הדרג המקצועי ברשות החשמל לפיה יש לקבוע את תוקף רישיונות החלוקה וההולכה שיינתנו לחברה ל-20 שנה לאור אופי פעילות החברה ולהשקעות ארוכות הטווח הנדרשות ממנה. זאת מבלי לגרוע מהוראות כל דין ובכפוף להשלמת תיקוני החקיקה הדרושים.

בעל רישיון הולכה יהיה אחראי לפיתוח מערכת ההולכה וההשנאה בהתאם לתוכנית הפיתוח ובהתאם לתכנון מערכת ההולכה וההשנאה בידי בעל רישיון לניהול המערכת.

רישיון הולכה יינתן רק לחברה ממשלתית ובכל עת יהיה בתוקף רק רישיון אחד לפעילות זו.

לפרטים נוספים אודות הרישיון האחד ותוקפו, ראה סעיף 2 לעיל.

לפרטים נוספים בדבר רישיונות ההולכה והחלוקה ראה סעיף 9 להלן.

היקף רישיונות החלוקה שיינתנו לכל מי שאינם חברה ממשלתית לא יעלה על 10% מהיקף הצריכה השנתי במשק, ואולם לא תבוא בחשבון לעניין זה עלייה טבעית בהיקף הצריכה ואזור החלוקה שנקבע ברישיון לעומת היקף הצריכה כאמור בעת מתן הרישיון.

לעניין זה "עלייה טבעית בהיקף הצריכה באזור החלוקה" - לרבות בשל גידול במספר הצרכנים בתחום הגוף המקומי או אזור התעשייה או בשל הגדלת תחום הגוף המקומי או אזור התעשייה, ובלבד שלעניין אזור תעשייה - השטח שנוסף לו צמוד לאזור התעשייה הקיים. מגבלה זו של היקף הרישיונות של עד 10% אינה חלה על חברה שהייתה בעלת רישיון חלוקה ערב יום תחילתו של התיקון לחוק משק החשמל.

בעל רישיון חלוקה יגיש לשר תכנית פיתוח של מערכת החלוקה, ויערוך את תוכנית הפיתוח בהתאם להנחיות בעל רישיון לניהול המערכת לעניין נקודות החיבור והשפעות הגומלין בין מערכת ההולכה למערכת החלוקה.

ככל שיוחלט על התקנת מונים חכמים לצרכני מחלק החברה, התקנת המערכת תבצע ע"י החברה, המונים יהיו בבעלותה כחלק ממקטע החלוקה והמונים יהיו מסוג Open Access וזאת בהתאם לכללי התקנת מונים חכמים בהתאם להחלטת רשות החשמל 62404 מפברואר 2022.

לחברה ממשלתית שקיבלה רישיון חלוקה, רישיון אספקה ורישיון הולכה, לא יינתן רישיון ייצור והיא לא תבצע פעילות ייצור, (לרבות תכנון הנדסי), פעולות תכנון לפי חוק התכנון, הקמה, תפעול, תחזוקה או שחלוף, והכול לגבי יחידות ייצור שמשמשות או צפוי שימשו את משק החשמל וכן ייעוץ בנוגע לפעולות האמורות לעיל, בין בעבור עצמה ובין בעבור אחר שעוסק או מעוניין לעסוק בפעילות, למעט בכפוף לתנאים שנקבעו בתיקון לחוק משק החשמל. עם זאת, החברה תהיה רשאית להקים ולתפעל מתקני אגירה אך ורק בתוך התשתית הפיסית של רשת ההולכה, כאשר האגירה בתשתית הפיסית תיקבע בתוכנית הפיתוח שיכין בעל רישיון ניהול המערכת, כמו כן, החברה תהיה רשאית לתכנן, להקים ולתפעל מתקני אגירה בתוך התשתית הפיסית של רשת החלוקה, והכל לפי עקרונות שתקבע רשות החשמל לשילוב מתקני אגירה ברשת החלוקה. ביום 18 בינואר 2023 התפרסמה החלטת רשות החשמל המפרטת העקרונות שלפיהם החברה תורשה להקים מתקני אגירה בהיקף שלא יעלה על 15% מנתח השוק של השוק הפרטי בכפוף לקבלת רישיון אגירה. לפרטים נוספים בדבר מתקני אגירה ראה סעיף 9 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

5. מקטע האספקה

(א) החברה תהיה מספק ברירת מחדל במקטע האספקה ותפעל כמרכז רווח נפרד. אספקת החשמל לצרכני מתח גבוה, מתח עליון, ומתח על עליון תיפתח לתחרות מלאה. החברה לא תהיה רשאית לפעול כגורם תחרותי מול צרכנים אלה, החברה תגבה תעריף כפי שנקבע על ידי רשות החשמל.

לאחר 5 שנים הנושא ייבחן בשנית, בין היתר בהתאם לתנאי התחרות בשוק, על ידי רשות החשמל, משרד האנרגיה, משרד האוצר ורשות התחרות.

(ב) במקטע האספקה במתח נמוך, ככל שזה ייפתח לתחרות באופן הדרגתי, החברה תהא רשאית להתחרות (באופן הוגן ובכפוף לאסדרה שתקבע) רק אם שיעור לקוחותיה ירד מ-60% ממספר הלקוחות במקטע אספקה במתח נמוך.

(ג) עד למתן רישיון אספקה חדש, הוטל על השרים לתת לחברה אישור בהתאם להוראות חוק משק החשמל, לביצוע פעילות בסייבר כמפורט בהחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, בהתייעצות עם רשות החשמל. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם ניתן אישור כאמור.

לאחר פקיעת הרישיון האחוד, החברה תהיה רשאית לספק שירותי ערך מוסף, אך ורק בהתאם למפורט להלן:

- 1) שירותי סייבר לכלל הצרכנים במקטעי האספקה במתח על עליון, עליון וגבוה ולצרכניה במתח נמוך.
- 2) מיום שמספר הצרכנים של החברה במקטע האספקה במתח נמוך ירד משיעור של 75% מסך הצרכנים במקטע זה, החברה תהיה רשאית לספק שירותי סייבר לכלל הצרכנים ושירותי "בית חכם" והתייעלות אנרגטית לצרכני מתח נמוך בלבד, והנושא יוגדר ברישיון האספקה שיינתן לחברה.

שירותי "בית חכם" ו"התייעלות אנרגטית" לעניין זה, הם שירותי מתן מידע על אפיוני צריכת החשמל של הצרכן בכל מתקן/מכשיר חשמל, שירותי מתן ייעוץ בנוגע ליכולת הפחתת צריכת החשמל וייעול השימוש בהם וכן שירותי שליטה על מכשירי חשמל ביתי מרחוק, לרבות באמצעות התקנת מכשור מתאים במתקן הפרטי של הצרכן לצורך שירותי השליטה. לפרטים נוספים בדבר תחרות במקטע האספקה ראה סעיף 9 וביאור 3 כה להלן. לפרטים נוספים אודות הרישיון האחוד ותוקפו, ראה סעיף 2 לעיל וסעיף 9 להלן.

6. איתנות פיננסית

לאור השינויים שחלו בבסיס התעריף למקטע הייצור וכן בעקבות העדכון השנתי לשנת 2023 הכוללים, בין היתר, הארכת אורך החיים התעריפי של יחידות הייצור הקיימות, שינוי שיטת ההכרה של עלויות ההון הן על יחידות הייצור הקיימות והן על השקעות עתידיות משיטת הקרן השווה לשיטת שפיצר, באופן שמקטין את החזר ההכנסות התזרימי בשנים הראשונות (אשר יוחזר לחברה בשנים מאוחרות יותר) והקיטון בשיעור התשואה במקטע הייצור על היחידות הקיימות ועל השקעות עתידיות (לפרטים נוספים ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים השנתיים), וכן לנוכח הגידול בהשקעות לפי תוכנית הפיתוח במקטע ההולכה לשנים 2023-2030, בהתאם להחלטת רשות החשמל שפורסמה ביום 7 ביוני 2023 ואושרה על ידי שר האנרגיה והתשתיות ביום 14 בנובמבר 2023, תכנית הפיתוח הנרחבת במקטע החלוקה (תכנית פר"ח), אשר תוגש לאישור השר, והאתגרים הכלוליים בה לרבות חיבור עמדות טעינה, אנרגיות מתחדשות, אגירת אנרגיה, חיבורי דיור חדשים, חישובול תחבורה ופרויקטים לאומיים (רק"ל ומטרו), פרויקט ההסבה לגז של תחנות הכוח הפחמיות באתרי "רוטנברג" ו"אורות רבין" שההכרה בעלויותיו כפופה לעיקרון המדיניות שקבע שר האנרגיה בשנת 2019, החלטת רשות החשמל מיום 6 ביוני 2023 בדבר החלפת המונים למונים חכמים עד לסוף שנת 2028, וכן יישום הסכם השכר במגזר הציבורי והשפעותיו הצפויות על עלויות השכר בחברה (לפרטים נוספים ראה באור 12 להלן) והחוב המצטבר של חברת החשמל מזרח ירושלים (לפרטים נוספים ראה ביאור 6 להלן) וכן השפעות בגין מלחמת "חרבות ברזל" כמפורט בסעיף ח3א, וכן היה ויידחה באופן משמעותי מועד מסירת החזקה של תחנת הכוח "אשכול" וקבלת התמורה בגין מכירתה, החברה צופה כי תיתכן פגיעה בדירוג האשראי של החברה וחרגה מחלק מיעדי האיתנות הפיננסית שנקבעו במסגרת מסמכי הרפורמה ובחלק מהיעדים שנקבעו בהחלטות הדירקטוריון,

לפרטים בדבר הודעת Moody's בדבר אופק דירוג החברה ראה סעיף ח 3 להלן.

לאור האמור לעיל ובהתאם לקבוע בסעיף ב' (16) להחלטת הממשלה מס' 3859 מיום 3 ביוני 2018 בעניין הרפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל, התכנסו צוות המעקב אחר העמידה ביעדי האיתנות הפיננסית והתקיימות ההנחות שבבסיס התוכנית העסקית שאישר הדירקטוריון ביום 10 למאי 2018, המורכב מגורמי מדינה בראשות מנהלת רשות החברות הממשלתיות ובהשתתפות הממונה על התקציבים, החשב הכללי ומנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות או מי מטעמם. (להלן: "הצוות").

ביום 16 ביולי 2023 העבירה החברה מכתב לרשות החברות על פי בקשתה, הכולל את הנתונים והמידעים לקראת כינוס הצוות. בדיון שנערך ביום 30 ביולי 2023, הציגה החברה את הנתונים והתחזיות העדכניות לגבי מצבה הפיננסי של החברה, צרכי ההשקעה בפיתוח מקטעי הרשת והשפעתם על מצב החוב והתזרים של החברה וכן התריעה על צפי לאי עמידה בחלק מהיעדים הפיננסיים שנקבעו ברפורמה ובתכנית העסקית שאישר הדירקטוריון, כאמור.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)
6. איתנות פיננסית (המשך)

לאחר ההצגה של עמדת החברה בפני הצוות כאמור, התכנס הצוות ללא נציגי החברה והחליט על בקשת נתונים נוספים מהחברה שהועברו אליו בהתאם להחלטתו, עד ליום 10 בספטמבר 2023, על מנת לגבש את עמדתו בנושא. למועד אישור הדוחות הכספיים, החברה טרם קיבלה את עמדת הצוות. כמו כן, החברה ממשיכה ופועלת אל מול רשות החשמל ומשרד האנרגיה, במטרה למצוא פתרונות למימון היקף פעילות ההשקעה הנרחבת בשנים הקרובות במקטעי הרשת.

בהקשר זה, הנהלת החברה בדעה כי, לאור יכולת החברה לקבלת מימון במערכת הבנקאית בישראל ו/או בחו"ל, ולגיוס חוב בשוק ההון ובהתחשב ביתרת המזומנים והשקעות לזמן קצר ליום 31 בדצמבר 2023 ולתחזיות תזרימי המזומנים של החברה, לרבות התמורה הצפויה להערכת החברה ממכירת אשכול (ראה סעיף 9 לעיל), לחברה קיימים מקורות מימון מספקים למימון פעילויותיה ולפירעון התחייבויותיה בעתיד הנראה לעין והיא מבצעת ותמשיך לבצע כל פעולה לשמירה על איתנותה הפיננסית.

החברה לא צופה כי לאי עמידה ביעדי האיתנות הפיננסית, כפי שנקבעו ברפורמה, כשלעצמה, תהיינה השלכות על פעילותה השוטפת של החברה.

7. חברת בת לייזום עסקי

החלטת הממשלה בנושא הרפורמה קבעה כי השרים יגישו הצעת החלטה לממשלה לאישור החלטת החברה להקמת חברת בת לייזום עסקי בחו"ל וזאת, ככל הנדרש, לאחר בחינת הצורך באישור לפי סעיף 6(ד) לחוק משק החשמל ובכפוף לבחינה זו. בהחלטת ההקמה ייקבע כי השר שיהיה אחראי על ענייני החברה לפי חוק החברות הממשלתיות יהיה שר האנרגיה. במסגרת ההחלטה ייקבע בין היתר שכל עובדי החברה יועסקו בחוזים אישיים ומספרם לא יעלה על עשרים וחמישה.

לפרטים בדבר פעולות החברה להקמת חברת בת לייזום עסקי בחו"ל, ראה סעיף 9 להלן.

8. שינוי ארגוני ותכנית התייעלות

החברה עוברת תהליך מהותי של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות, במסגרתה תקטן מצבת העובדים הקבועים בחברה ב-1,803 עובדים על פני 8 שנים, משנת 2018 ועד לשנת 2025, בעקבות פרישת העובדים כאמור יימחקו משרות מלאות מתקן המשרות בחברה בהתאם למספר הפרישות המוקדמות אשר בוצעו בפועל.

בנוסף, ישנה ירידה במצבת העובדים בעקבות מעבר עובדים לנגה במסגרת מכירת הפעילות, ומכירת יחידות הייצור. לפי ההסכם הקיבוצי, עובדי יחידות הייצור שיימכרו וישאלו מהחברה לחברות אשר ירכשו את יחידות הייצור לתקופה של 5 שנים ולאחר מכן יסיימו את העסקתם בחברה.

סה"כ מצבת העובדים הקבועים תרד בכ- 2,200 עובדים קבועים (ביחס לתחילת שנת 2018).

לפרטים בדבר הסכם קיבוצי מיוחד לפרישת 200 עובדים נוספים ראה ביאור 112 להלן.

בהתאם לרפורמה, ולאחר ההסכם הקיבוצי המיוחד לפרישת 200 עובדים כאמור לעיל, בתום תקופת הרפורמה מספר העובדים הקבועים בחברה לא יעלה על 6,315 עובדים קבועים. האמור בסעיף זה לעניין העובדים הקבועים הינו בכפוף להוצאת פעילות ניהול המערכת ומכירת אתרי הייצור, כהגדרתם בהסכם הקיבוצי, באופן מלא ולא יאוחר מאשר עד לתום תקופת הרפורמה. לעניין זה - "תקופת הרפורמה" - שמונה שנים ממועד החלטת הממשלה בנושא הרפורמה.

בהתאם לרפורמה, החל מיום 1 בינואר 2022 ובמהלך יתרת תקופת הרפורמה מספר העובדים הארעיים יהיה בין 2,600 ל-2,900.

ככל שהמטלות המוטלות על החברה ידרשו העסקת עובדים ארעיים נוספים מעבר להיקף העובדים הארעיים האמור, העסקתם תהיה כפופה לאישור מנהל רשות החברות הממשלתיות ומנכ"ל משרד האנרגיה.

בחודש נובמבר 2023 פנה מנכ"ל החברה אל מנהלת רשות החברות הממשלתיות בבקשה לאשר את גידול יעד המשרות לסוף תקופת הרפורמה בכ- 1,300 משרות (14%), זאת עקב הגידול המשמעותי בהיקף המטלות, המשימות והפרויקטים הלאומיים שהושתו על החברה מאז חתימת הסכם הרפורמה. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ביום 1 בפברואר 2024 אישר דירקטוריון החברה חריגה של 765 משרות מיעד המשרות הארעיות ברפורמה ליום 31 לדצמבר 2023, ומינה צוות מומחה מטעמו לבחינת גידול יעד המשרות ל-1,300 משרות לסוף תקופת הרפורמה. ביום 12 בפברואר 2024 פנה מנכ"ל החברה אל רשות החברות, בבקשה חוזרת לאשר את תוספת המשרות הנדרשת לחברה. ביום 10 במרס 2024, התקבלה התייחסות מנהל רשות החברות לבקשת החברה לחריגה מיעדי הרפורמה בנושא, בה ניתן אישור לחריגה מיעדי כוח אדם שנקבעו ברפורמה בהיקף של 765 משרות, הן ביחס לאבן הדרך שנקבעה ברפורמה ליום 31 לדצמבר 2023 והן ביחס ליעד הסופי של היקף המשרות שנקבע לתום תקופת יישום הרפורמה, תוך הבהרה כי חריגה מהיעד הסופי להיקף כוח אדם שנקבע ברפורמה תהיה בהתאם לתכניות העבודה המאושרות ובכפוף לאישור הדירקטוריון. כמו כן ניתן אישור לתוספת של 300 משרות לתחומי השטח, ביחס לתקנים הקיימים לשנת 2024, כך שסך המשרות המאושרות לסוף שנת 2025 יסתכם ב-10,630 משרות (לא כולל משרות בהעסקה מיוחדת), אישור זה מותנה באישור הצוות המומחה שמונה על ידי דירקטוריון החברה. כמו כן צוין כי על החברה לפעול בהקדם לקבלת אישור משרד האנרגיה לכל חריגה מיעדי הרפורמה, בהתאם למתווה הרפורמה.

לפרטים בדבר ההסכמים הקיבוציים לשינוי הארגוני ראה ביאור 112 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני

בהתאם להתחייבויות החברה שאומצו על ידי דירקטוריון החברה ביום 10 במאי 2018, ככל שלא יתקבלו החלטות הממשלה ו/או תיקוני החקיקה ו/או ההחלטות המינהליות ו/או האסדרות של רשות החשמל ו/או הרישיונות האמורים ע"י המדינה, שיהיו תואמים להבנות (זאת ככל שאלה נדרשים לעמדת המדינה), או שההסכם הקיבוצי בין החברה ונציגות העובדים לא יהיה בתוקף, הרי שכל התחייבויות החברה על פי מסמך התחייבויות החברה ונספחיו לא יהיו בתוקף והמדינה לא תוכל לבוא בתביעות ו/או טענות לחברה בגין אותן התחייבויות.

ביום 3 ביוני 2018 התקבלה החלטת הממשלה הנדרשת, ביום 19 ביולי 2018 אושר בכנסת התיקון לחוק וביום 17 במאי 2018 פורסמו עקרונות המדיניות של השר, ואסדרת רשות החשמל כמפורט לעיל. בנוסף, ביום 4 בנובמבר 2018 נכנס ההסכם הקיבוצי לתוקף לאחר שהתקיימו כל התנאים המתלים שפורטו בו.

ליישום מלא של השינוי המבני, יידרשו אישורים רגולטוריים נוספים, החלטות ואסדרות נוספות של רשות החשמל ומתן רישיונות אשר טרם התקבלו למועד אישור הדוחות הכספיים, ואין וודאות מלאה לגבי מועד קביעתם, קבלתם ותנאיהם הסופיים.

למועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מהימן את ההשלכות המדויקות של כל האסדרות והאישורים הנוספים שטרם התגבשו או התקבלו, על מצבה הפיננסי ועל תוצאותיה.

להלן פירוט בדבר הפעולות ליישום השינוי המבני המבוצעות על ידי החברה:

חברת הבת לייצור

ביום 5 בנובמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה את הקמת חברת הבת לייצור.

ביום 3 בספטמבר 2019 אושרה החלטת ממשלה מספר 4682 שעניינה מתן אישור לחברה להקמת חברת בת ממשלתית בבעלות מלאה של החברה, שמטרתה: תכנון הנדסי ופעולות תכנון לגבי שתי יחידות הייצור המופעלות באמצעות גז טבעי ובסולר באתר אורות רבין בטכנולוגיית מחזור משולב (מחז"מ) וביצועם (להלן: "שני המחז"מים"); הקמה, תפעול ותחזוקה של שני המחז"מים; וייצור חשמל באמצעות שני המחז"מים ומכירת החשמל שיוצר כאמור בכפוף לכללים ולאמות מידה של רשות החשמל.

ביום 15 במרס 2020 התאגדה חברת הבת לייצור תחת השם "נתיב האור - אורות רבין בע"מ" (להלן: "נתיב האור").

ביום 30 בדצמבר 2021, נחתמו בין החברה לנתיב האור הסכמים להסדרת מערכת היחסים ומתן השירותים בין החברות, כמפורט להלן:

הסכם אם-בת - הסכם המסגרת להסדרת מערכת היחסים בין החברות ומתן השירותים שתעניק החברה לנתיב האור, העקרונות והתמורה בגינם. להסכם זה יצורפו הנספחים, כמפורט להלן:

1. הסכם מימון - הסכם להעמדת הון עצמי, ערבויות והלוואות בעלים מהחברה לנתיב האור.
2. הסכם EPC - הסכם לתכנון, רכש והקמה של שתי יחידות לייצור חשמל במחזור משולב (בהספק מותקן כולל של כ-1,260 מגה-וואט), כמתואר מטה.
3. הסכם חכירה - הסכם לחכירת המקרקעין עליהם יוקמו יחידות הייצור אשר יכלול נספח המסדיר את זכות נתיב האור לעשות שימוש במתקנים מחוץ לאתר החכירה, בתוך שטח תחנת אורות רבין.

בנוסף להסכמים שנחתמו, קיים הסכם נוסף - הסכם שירותי התפעול והתחזוקה של יחידות הייצור אשר ליום אישור הדוחות הכספיים טרם נחתם.

ההסכמים שנחתמו בין החברה לנתיב האור נחתמו בכפוף לתנאי מתלה לפיו ההסכמים ונספחיהם ייכנסו לתוקף רק לאחר אישורם על ידי האורגנים המוסמכים של הצדדים להסכם. כמו כן, נכלל סעיף לפיו ככל שיהיו לצוות הממשלתי, אשר יוקם בראשות רשות החברות הממשלתיות ובהשתתפות נציגות מטעם משרד האנרגיה ואגף תקציבים במשרד האוצר אשר ילווה את גיבוש ההסכמים האמורים (להלן "הצוות הממשלתי"), הערות להסכמים/נספחיהם, יפעלו הצדדים להתאמת ההסכם ו/או הנספחים, ככל שיידרש. החברה פעלה אל מול נתיב האור לגיבוש ההסכם שטרם נחתם (שירותי תפעול ותחזוקה כמתואר לעיל) אך לא התגבש נוסח סופי מוסכם בין הצדדים.

ההסכמים שנחתמו הועברו לרשות החברות, משרד האנרגיה ורשות החשמל. החברה ביקשה מרשות החברות לסייע בכינון הצוות הממשלתי בהתאם להחלטת ממשלה מס' 4682 מיום 3 בספטמבר 2019 וקבלת הערותיו.

החברה פועלת באופן רציף מול רשות החברות למציאת חלופות נוספות שיאפשרו הפעלת היחידות במועד ההפעלה המסחרית להלן. ביום 24 באוקטובר 2023 העבירה החברה לרשות החברות מכתב נוסף בנושא ובו מפורטת, בין היתר, הצעת החברה למתווה פעולה ולוחות זמנים לאישור ההסכמים בין החברה וחברת נתיב האור, במטרה לאפשר את הסרת החסמים על מנת לאפשר את הפעלת היחידות במועד האמור. במסגרת זו העבירה החברה לרשות החברות ולצוות הממשלתי עדכון לארבעת ההסכמים שנחתמו, נוכח חלוף הזמן והנסיבות וכן נוסח להסכם התפעול ותחזוקה שטרם נחתם.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)
9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

חברת הבת לייצור (המשך)

למועד אישור הדוחות הכספיים טרם התקבלו מלוא הערות הצוות הממשלתי וההסכמים טרם אושרו על ידי האורגנים המוסמכים של הצדדים להסכם. לאור האמור לעיל, הסכמים אלו טרם נכנסו לתוקף.

ביום 14 בדצמבר 2023 בהמשך להחלטה ממאי 2023 ומיולי 2023, החליט דירקטוריון החברה בכובעו כאסיפה הכללית של נתיב האור, על הארכת תוקף ההחלטות בדבר נטילת סמכויות דירקטוריון נתיב האור ונטילת סמכויות מנכ"ל נתיב האור לעניין קידום הקמת והפעלת שני המחז"מים, לרבות לצורך הגשת בקשה לקבלת רישיונות ייצור מרשות החשמל באתר אורות רבין וכן על נטילת סמכויות דירקטוריון נתיב האור לעניין חתימה על דוחותיה הכספיים של נתיב האור כפי שיהיו מעת לעת. החלטה זו תישאר בתוקפה עד ליום 1 באפריל 2024 או עד שימונו לפחות שני עובדי חברה כדירקטורים בנתיב האור, לפי המוקדם מביניהם.
מר מאיר שפיגלר, מנכ"ל החברה מונה כדירקטור בנתיב האור ביום 4 במרס 2024.

ביום 23 באוקטובר 2023, הגישה החברה בשם נתיב האור, בקשה לרשות חשמל לקבלת רשיון ייצור ליחידה 70 על שם נתיב האור בהתאם לתקנות משק החשמל (תנאים ונהלים למתן רשיון וחובות בעל רשיון), התשנ"ח – 1997. תקופת הרשיון המבוקשת הינה ל-20 שנה. החברה מצויה בדין ודברים מול רשות החשמל בנושא.

בנוסף, החברה התחייבה בפני נתיב האור לתמוך בה כדי לאפשר את פעילותה ופירעון התחייבויותיה בעתיד הנראה לעין ולא להעמיד לפירעון את יתרת חוב חברת נתיב האור לחברה לפחות עד ליום 15 במרס 2025.

החברה בוחנת אפשרות לסגירת חברת נתיב האור והטמעת פעילותה בחברה. יחד עם זאת, מאחר והליך הפירוק צפוי לארוך זמן וקיים ספק אם ניתן להשלימו עד למועד ההפעלה המסחרית של יחידה 70, החברה מתקדמת במקביל במסלול המשך הפעלת נתיב האור.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

הקמת תחנות כוח הפועלות במחזור משולב (מחז"מים)

ביום 16 באפריל 2019, לאחר הליך מכרזי שקיימה החברה לרכישת הציוד הנדרש לשם כך, נחתמו הסכמי רכש ותחזוקה לטווח ארוך בין החברה לבין חברת GE Global Parts & Products GmbH (GEGPP) וחברת General Electric International Inc. (GEII) (להלן יחד: "ההסכמים") אשר כוללים הזמנת חבילת רכש לציוד ושירותי הקמה וכן שירותי תחזוקה לטווח ארוך לאחת מיחידות המחז"מ (להלן: "יחידה 70") בתמורה לסך של כ-1 מיליארד שקל חדש. כמו כן, במסגרת ההסכמים ניתנה לחברה האופציה (אשר מומשה ביום 24 בספטמבר 2019, כמפורט להלן) לרכישת ציוד ושירותים כאמור גם ביחס ליחידת המחז"מ הנוספת (להלן: "יחידה 80"). האספקה בגין יחידה 70 הסתיימה עד סוף שנת 2021. ביום 24 בספטמבר 2019 הודיעה החברה לחברת GEGPP וחברת GEII על מימוש האופציה לרכישת ציוד ושירותי הקמה וכן שירותי תחזוקה לטווח ארוך גם ביחס ליחידה 80 בתמורה לסך של כ-845 מיליוני שקל חדש. האספקה בגין יחידה 80 הסתיימה בשנת 2022.

ביום 8 באפריל 2020 התקבל בחברה היתר הפליטה לשני המחז"מים.

החברה הגיעה להסכמות מול נתג"ז להזמנת קיבולת בסך 4500 mmbtu לשעה עבור המחז"מים באורות רבין. ככל שיידרש בעתיד, תוכל החברה להגדיל את הזמנתה. בנוסף סוכם כי החברה תישא בעלויות דמי החיבור בגין הקמת מתקן PRMS עבור המחז"מים החדשים באורות רבין, שהוקם על ידי נתג"ז בפברואר 2022. הזרמת הגז בוצעה לראשונה באוגוסט 2023.

ביום 2 באוגוסט 2023 העבירה החברה לרשות החשמל הודעה לגבי עדכון מועד ההפעלה של יחידה 70 במחז"מ אורות רבין. החברה ציינה בהודעה כאמור, כי חרף כל המאמצים ואמצעים רבים ומגוונים בהם נוקטת החברה על מנת לעמוד בלוחות הזמנים ולצמצם ככל הניתן את העיכובים והדחיות, עדכנה החברה את הצפי המשוער להפעלה יציבה של יחידה 70 לחודש דצמבר 2023. הצפי המשוער להפעלה יציבה של יחידה 80 היה חודש יוני 2024. הצפי המשוער להפעלה המסחרית של יחידת 70 הינו ינואר 2024 ושל יחידה 80 היה ספטמבר 2024. ביום 11 באוגוסט 2023 בוצעה הדלקת אש לראשונה של יחידה 70 והיחידה סונכרנה לרשת ביום 30 באוגוסט 2023. התוספת הקיטורית הופעלה ביום 27 אוקטובר 2023. נוכח פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") (ראה סעיף 3 להלן) ובעקבות המצב הביטחוני הודיעה חברת GE, בדבר פינוי חלק מעובדיה וקבלני המשנה שלה מהארץ. לעזיבתם של אלה קיימת השפעה מהותית על קידום הפרויקט. בנוסף, בשל מצב החירום, התקבל אישור מוגבל של מנהל המערכת - חברת "נגה" להגעה לעומס נקוב שנחוץ להמשך ביצוע בדיקות הקבלה ביחידה 70 במחז"מ אורות רבין. הגורמים המשפיעים על יכולת קידום הפרויקטים משתנים מעת לעת, לאורך התמשכות מצב המלחמה. יחד עם זאת, החברה ממשיכה במאמצים להמשיך בהכנסת היחידה לפעילות תפעולית מלאה גם בניסיונות אלה, והחברה בוחנת את השפעות האירועים על לוחות הזמנים של הפרויקט ונוקטת בכל האמצעים לקדם את כלל פעילויות ההקמה וההכנסה לניצול במקביל לחסמים שצוינו לנוכח העובדה שלא ניתן להעריך מה יהיה משכה והיקפה של המלחמה.

בנוסף להשפעה המצטברת של המלחמה על העיכובים בלוחות הזמנים, כפי שפורט לעיל. התגלתה תקלה במשני הזרם שסופקו על ידי ספק הציוד העיקרי (חברת GE) בעיצומו של תהליך ההכנסה לניצול של יחידה 70, לאחר הגעה לעומס הנקוב של היחידה. החברה פעלה מול חברת GE למציאת פתרון לטווח הזמן המייד, כדי לאפשר המשך תהליך הכנסה לניצול, ובמקביל סיכמה עם GE על פתרון קבע, שכולל החלפה של משני הזרם בשתי יחידות הייצור. החלפת משני הזרם התקולים בציוד חדש מחייבת המתנה לאספקה וצריכה להיעשות תחת הפסקה (בתיאום מנהל המערכת "נגה"). בניסיונות אלה, וגם על רקע אי זמינותם של מומחי GE באתר, צפויה דחייה במועד ההפעלה המסחרית של יחידה 70 לחודש יולי 2024. מועד זה עשוי להשתנות, במקרה של התממשותם של סיכונים אפשריים, כגון: קושי לסיים את בדיקות הקבלה עד למציאת פתרון מניח הדעת לגבי התקלה במשני הזרם, אי התאמה של פתרון הקבע לתוצאות הנדרשות, עיכוב באספקת משני הזרם החלופיים, תלות בקבלת אישור מנהל המערכת להמשך בדיקות הכנסה לניצול ואירועים אקסוגניים, אשר אינם בשליטת החברה ועוד. באשר ליחידה 80, הרי שאי הגעת המומחים הזרים על רקע המצב המלחמתי ממשיכה לעכב את קידום הפרויקט. כאמור, החברה פועלת מול חברת GE בנושא זה, אולם כפי שהובהר לעיל, נוכחות המומחים בפרויקט קריטית לשלב ההקמה ולשלב ההכנסה לניצול ובדיקות הקבלה. לפיכך היעדרותם מביאה לדחייה במועד ההפעלה המסחרית. על פי הערכה נוכחית מועד ההפעלה המסחרית המסתמן הינו לא לפני מרץ 2025, ככל שהמומחים הזרים יחזרו במועד (1 במאי 2024).

תחזית לגבי מועדים אלו נעשית על בסיס המידע הידוע כעת, אשר מושפע כל העת מהמצב הביטחוני ומחוסר הוודאות הנלווה אליו. כפי שצוין, בשלבים הנוכחיים של הפרויקט קיימת תלות באספקת ציוד חלופי ובהגעת מומחים זרים במועד ובזמינותם של מומחים וממשותם של סיכונים אפשריים, כגון: קושי לסיים את בדיקות הקבלה עד למציאת פתרון מניח הדעת לגבי התקלה במשני הזרם, אי התאמה של פתרון הקבע לתוצאות הנדרשות, עיכוב באספקת משני הזרם החלופיים, תלות בקבלת אישור מנהל המערכת להמשך בדיקות הכנסה לניצול ואירועים אקסוגניים, אשר אינם בשליטת החברה ועוד. באשר ליחידה 80, הרי שאי הגעת המומחים הזרים על רקע המצב המלחמתי ממשיכה לעכב את קידום הפרויקט. כאמור, החברה פועלת מול חברת GE בנושא זה, אולם כפי שהובהר לעיל, נוכחות המומחים בפרויקט קריטית לשלב ההקמה ולשלב ההכנסה לניצול ובדיקות הקבלה. לפיכך היעדרותם מביאה לדחייה במועד ההפעלה המסחרית. על פי הערכה נוכחית מועד ההפעלה המסחרית המסתמן הינו לא לפני מרץ 2025, ככל שהמומחים הזרים יחזרו במועד (1 במאי 2024).

לתאריך הדוח על המצב הכספי הושקעו על ידי החברה סך של כ-4 מיליארד שקל חדש (כולל היוון עלויות אשראי בתקופת ההקמה) בהקמת שני המחז"מים באתר אורות רבין.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

מכירת אתרים

אלון תבור

ביום 29 ביולי 2019 נחתם הסכם הרכישה עם הזוכה בהליך MRC Alon Tavor Power Ltd (להלן בפסקה זו: "הרוכשת") וביום 3 בדצמבר 2019 נמסרה החזקה באתר לרוכשת, במועד הקבוע בהחלטת הממשלה בנושא הרפורמה.

התקבול בהתאם להצעה הזוכה והסכם הרכישה היה בסכום של 1,876 מיליוני שקל חדש (לאחר התאמות למועד המכירה, בהתאם להסכם), והוא שולם לחברה על ידי הרוכשת במועד העברת החזקה באתר.

רמת חובב

ביום 10 ביוני 2020 הוכרז הזוכה במכרז הפומבי הבינלאומי שפרסמה החברה למכירת תח"כ לקבוצת - Ramat Hovav Power Plant Limited Partnership אשר החברים בה הינם: שיכון ובינוי בע"מ, אדלטק אחזקות 2006 בע"מ, אדלקום בע"מ וחוות החשמל בע"מ (להלן בפסקה זו: "הרוכשת"). ביום 25 ביוני 2020 נחתם הסכם המכר עם הרוכשת. ההצעה הזוכה הייתה בסך של כ-4,256 מיליוני שקל חדש.

ביום 3 בדצמבר 2020 נמסרה החזקה באתר לרוכשת במועד הקבוע בהחלטת הממשלה בנושא הרפורמה.

התקבול בהתאם להצעה הזוכה והסכם הרכישה היה בסכום של 4,257 מיליוני שקל חדש (לאחר התאמות למועד המכירה, בהתאם להסכם), והוא שולם לחברה על ידי הרוכשת במועד העברת החזקה באתר.

חגית מזרח

ביום 9 בדצמבר 2021 הוכרז הזוכה במכרז הפומבי הבינלאומי שפרסמה החברה למכירת תח"כ ל"חגית-מזרח" ("East Hagit Power Plant Limited Partnership") אשר החברים בה הינם: שיכון ובינוי אנרגיה, אדלטק אנרגיה ותשתיות, אדלטק אנרגיה מתחדשת (להלן בפסקה זו: "הרוכשת"). ביום 27 בדצמבר 2021 נחתם הסכם המכר עם הרוכשת. ההצעה הזוכה הייתה בסך של כ-1,602 מיליוני שקל חדש.

ביום 1 ביוני 2022 נמסרה החזקה באתר לרוכשת במועד הקבוע בהחלטת הממשלה בנושא הרפורמה.

התקבול בהתאם להצעה הזוכה והסכם הרכישה היה בסכום של 1,641 מיליוני שקל חדש (לאחר התאמות למועד המכירה, בהתאם להסכם), והוא שולם לחברה על ידי הרוכשת במועד העברת החזקה באתר.

לפרטים בדבר הרווח שנבע לחברה מהמכירה והתחייבות הפיקוח להשבה לצרכנים של התמורה העודפת על השווי התעריפי ושווי הקרקע שהסתכם לסך של 164 מיליוני שקל חדש בהתאם להחלטת הרשות, ראה ביאורים 15 ו 29 להלן.

רדינג

כאמור בסעיף 1ה לעיל, בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, על החברה למכור בהליך תחרותי את אתר הייצור רדינג והמועד האחרון למסירת החזקה הינו 3 ביוני 2021, כאשר בהתאם לקבוע בסעיף 60א(ב)(4) לחוק משק החשמל, רישיונה של החברה לייצור באתר יעמוד בתוקפו עד למועד האחרון למסירת החזקה בו.

א. רשיון ייצור

בחוק נקבעו מנגנונים להארכת הרישיון מעבר למועד האמור, בשתי תקופות נוספות שלא יעלו על שישה חודשים כל אחת, ובתקופה שלישית כאמור באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ואולם בנסיבות מיוחדות וחריגות רשאי השר, באישור ועדת הכלכלה, לדחות את המועד הנקוב ביחס לאחד מרישיונות הייצור המפורטים בסעיף 60א(ב)(2) עד (6) לחוק (לרבות רדינג) בתקופה רביעית שלא תעלה על שישה חודשים.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

מכירת אתרים (המשך)

רדינג (המשך)

ב. עתיד פעילות התחנה

ביום 5 בנובמבר 2021 אישרה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית, את התוכנית הכלכלית ("חוק ההסדרים"), הכוללת, בין היתר, החלטות לשם היערכות למניעת פגיעה באספקת החשמל באזור גוש דן, ובכללן החלטות הדוחות את מועדי סיום הפעלת אתר רדינג והקפאת הקמת שתי יחידות הייצור במחזור משולב באתר רדינג בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה.

יחידות הייצור הקיימות בתחנת הכוח רדינג יופעלו בהתאם לצרכי מנהל המערכת עד למוקדם מבין: (1) השלמת חלופת ההולכה בפרק הזמן הנדרש; או (2) או הקמת וחייבור/שילוב מתקני ייצור מבוזר ברשת החלטה המועצה הארצית (מתחדשות וגז) באזור גוש דן במידה המאפשרת את הפסקת הפעלת תחנת הכוח רדינג ("התנאים להפסקת פעילות רדינג").

על מנת לאפשר את המשך פעילות תחנת הכוח רדינג כאמור לעיל, אושרה על ידי המועצה הארצית, בישיבתה מיום 21 בדצמבר 2021 הבקשה להארכת תוקף תמ"א 3/א/10 עד ליום 1 בינואר 2026. בהתאם להחלטת המועצה הארצית מיום 21 בדצמבר 2021, חברת נגה פועלת להכנת תמ"א 3/א/10 ("תחנת הכוח רדינג הפעלת יחידות הייצור עד 2030") שתאפשר את המשך הפעלת היחידות הקיימות, במידת הצורך, עד לשנת 2030 עם אפשרות להארכת הפעלתן עד לשנת 2032. בתאריך 6 בדצמבר 2022 הוחלט במועצה הארצית על העברת התוכנית להערות הועדות המחוזיות השגות הציבור.

בנוסף, החליטה המועצה הארצית בישיבתה מיום 21 בדצמבר 2021 לפצל את תמ"א 2/3/א/10 ("הקמת יחידות ייצור חדשות באתר תחנת הכוח רדינג"), לרכיבי הייצור ולרכיבי ההולכה, כך שיקודמו קווי ההולכה בצפון תל אביב בתמ"א נפרדת - תמ"א 2/3/א/10 ("מערכת הולכת החשמל בצפון תל-אביב") תכנית זו תובא למועצה לדיון בהעברה להערות הועדות המחוזיות ולהשגות הציבור יחד עם חוות הדעת של המשרד להגנת הסביבה לנושא קווי ההולכה שניתנה לתסקיר ההשפעה על הסביבה שנערך לתמ"א 2/3/א/10.

בנוסף, ביקשה החברה לקבל מתווה להכרה התעריפית בהשקעה האמורה להמשך הפעלת היחידות ולהסדיר מכלול של סוגיות רגולטוריות על מנת לאפשר את הפעלת המתווה, לרבות רישיונות ייצור, היתרי פליטה, תכנון סטטוטורי וכו', וכולל שינויי חקיקה רלוונטיים ככל שיידרשו.

בהמשך לפניות החברה למשרד האנרגיה ורשות החשמל בבקשה להסדיר את סוגיית עתיד וקידום הפעילות באתר רדינג, ביום 3 ביולי 2022 התקבל בחברה מכתב מאת משרד האנרגיה ורשות החשמל לפיו, על אף שטרם בשלו התנאים לקבלת החלטה סופית בדבר המשך פעילות היחידות, ובראשם התנאי המחייב של אישור תמ"א 3/3/א/10, ניתן אישור לבצע את עבודות ההכנה המקדימות הנדרשות במחצית השנייה של שנת 2022, בעלות שלא תעלה על סך של כ-15 מיליון שקל חדש, וזאת לשם צמצום הסיכון לאי אספקת חשמל ובכדי לאפשר את קיום אחת משתי החלופות - העומדות להכרעת המועצה הארצית. עבודות אלו בוצעו על ידי החברה.

ביום 28 במאי 2023, התקבלה החלטת ממשלה מספר 587 בנושא: ייעול ייצור החשמל והבטחת יכולת אספקת חשמל. על פי הוראת סעיף 4 בהחלטה שדן בהבטחת אמינות אספקת החשמל בגוש דן, הוחלט כי יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות(להלן: "משרד האנרגיה") אשר יבחן את החלופות השונות בכל הקשור להמשך הייצור באתר.

ביום 13 בספטמבר 2023, אישר שר האנרגיה והתשתיות את המלצת הצוות הבין משרדי שהוקם. בהתאם להמלצת הצוות כאמור, יש לקדם את הייצור בתחנת רדינג באמצעות המגזר הפרטי, ולכן על גורמי הממשלה הרלוונטיים לפעול לקדם את מכירת התחנה לצורך הקמת היחידות הזמניות והפעלתן על ידי המגזר הפרטי.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

מכירת אתרים (המשך)

רדינג (המשך)

ב. עתיד פעילות התחנה (המשך)

צוות ממשלתי יגבש מתווה להשגת מטרה זו ויבחן את התקדמותו וכן יבחן שינויים במתווה, כולל אפשרות שהחברה תקים את היחידות הזמניות, במידה והצוות ישתכנע כי ההקמה באמצעות המגזר הפרטי לא תאפשר למנוע את הפגיעה באספקת החשמל לגוש דן בהתאם ללוחות הזמנים הנדרשים.

לצד האמור, ועל רקע חוסר הוודאות ביכולת קידום חלופת היחידות הזמניות, המליץ הצוות לקדם במקביל גם את שיפוץ היחידות הקיימות באתר רדינג על ידי החברה, וזאת עד לסך השקעה של בין 50-100 מיליוני שקל חדש.

שיפוץ היחידות הקיימות יבוצע על ידי החברה, כאשר השקעות בשיפוץ תהיינה כפופות להנחיות ולבקרת עלויות של רשות החשמל.

בהתאם להמלצות הצוות, עד חודש יולי 2024 תיבחן באופן שוטף התקדמות חלופת היחידות זמניות, כאשר ככל שתתקבל ודאות מספקת לגבי יכולת הקידום הסטוטורי של חלופה זו, ניתן יהיה לתת הנחיה לעצור את שיפוץ היחידות כאמור.

בנוסף, הצוות המליץ כי יקודמו מהלכים ואמצעים נוספים במטרה לצמצם ככל האפשר את הצורך בייצור חשמל באתר רדינג בתקופת הביניים, ובכללן חלופת הולכה וקידום הקמת ייצור מבזר בגוש דן.

בהתאם להודעת דוברות שפורסמה באתר משרד האנרגיה והתשתיות, לאחר תאריך הדיווח הכספי, ביום 30 לינואר 2024, שר האנרגיה והתשתיות, אימץ את החלטת הצוות המקצועי והחליט על הפסקת ייצור החשמל בתחנת הכוח רדינג כמו כן צוין בהודעה כי במסגרת המהלך להפסקת ייצור החשמל ברדינג חלק משטח התחנה יפונה וישמש למטרות אזרחיות ולהרחבת שטחי החוף. החלק הנותר ישמש את משק החשמל לצרכים ירוקים וחדשניים: אגירה וכבל הולכת חשמל תת ימי.

בכוונת החברה לנהל משא ומתן עם גורמי המדינה המוסמכים על מנת להבטיח החזר עלויות, הכנת האתר למכירה וגריטת היחידות וכן תשלום הוגן לשווי קרקע בהתאם ליעודי הקרקע העתידיים.

למועד אישור הדוחות הכספיים כלל היחידות באתר רדינג מושבתות.

למועד אישור הדוחות הכספיים, כתוצאה מאי הוודאויות כאמור לעיל ומהעובדה שטרם נקבעה האסדרה התעריפית לרוכשים הפוטנציאליים, אם בכלל, החברה לא סיווגה את האתר כחלק מקבוצת מימוש המסווגות כמוחזקות למכירה בדוחות כספיים אלה.

אשכול

כאמור בסעיף ה' 1 לעיל, בהתאם להחלטת הממשלה בנושא הרפורמה, על החברה למכור בהליך תחרותי את אתר אשכול. המועד האחרון למסירת החזקה הינו 3 ביוני 2023.

ביום 9 במרס 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה לאסדרת פעילות יחידות הייצור באתר אשכול וכן החלטות לעדכון אמת מידה 5035 כך שמליאת הרשות תהיה רשאית להורות למנהל המערכת, להתחייב לחיבור מתקן ייצור המוקם באתרים של חברת חשמל המוצעים למכירה בהתאם להחלטת ממשלה 3859 -"רפורמה במשק החשמל", והוראה למנהל המערכת להתחייב לחיבור יחידת ייצור נוספת באתר אשכול. לפרטים נוספים ראה ביאור 3 יח להלן.

בהתאם להחלטות רשות החשמל בנושא דחיית מועד פקיעת רישיונות הייצור של חברת החשמל עבור יחידות הייצור באתר אשכול שהאחרונה שבהן פורסמה ביום 29 בנובמבר 2023, תקופת תוקפם של רישיונות קבועים שניתנו ליחידות הייצור באתר אשכול של החברה הוארכו עד ליום 3 ביוני 2024 בהתאם למפורט בהחלטה. בתום תקופה זו, הרישיונות יפקעו.

במכרז למכירת אתר תחנת הכוח "אשכול" (להלן: "המכרז") התקבלו ביום 22 במאי 2023, ארבע הצעות לרכישת האתר. ביום 14 ביוני 2023 החליטה ועדת המכרזים להכריז על זכייתו במכרז של המציע קבוצת אשכול אנרגיות כוח בע"מ (להלן: "אשכול אנרגיות") שהצעתו עמדה על סך כ- 12.375 מיליארדי שקלים חדשים. לאחר הזכייה הודיעה קבוצת אשכול אנרגיות כי לאור הפער המשמעותי הקיים בין הצעתה לבין הצעת קבוצת או.פי.סי. אשכול בע"מ (להלן: "OPC") שהצעתה דורגה במקום השני, היא נתקלת בקושי בגיוס הכספים הנדרשים מהגורמים המממנים. ביום 6 ביולי 2023 הגישה אשכול אנרגיות ערבות ביצוע על סך של 200 מיליוני שקלים חדשים, (כנגד החזרת ערבות המכרז על סך 100 מיליוני שקלים חדשים) (להלן: "ערבות הביצוע"). בד בבד, הגישה אשכול אנרגיות "הצעה מתוקנת" (כלשונה) ובלתי חוזרת על סך של 9 מיליארדי שקלים חדשים, וכן ערבות בנקאית נוספת על סך של 700 מיליוני שקלים חדשים נוספים להבטחת קיום התחייבויותיה לפי הסכם מכירה על סך של 9 מיליארדי שקלים חדשים, ככל שייחתם (להלן: "הערבות הנוספת").

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

מכירת אתרים (המשך)אשכול (המשך)

ביום 18 ביולי 2023 החליטה ועדת המכרזים של החברה (להלן: "ועדת המכרזים"), לבטל את המכרז, לחלט סך של 100 מיליוני שקלים חדשים מתוך ערבות הביצוע של אשכול אנרגיות עקב הפרת התחייבויותיה, בכפוף למתן זכות שימוע, וכן לערוך הליך תחרותי חדש בין המציעים שהגישו הצעות במכרז, הכולל מחיר מינימום בסך של 9 מיליארדי שקלים חדשים (להלן: "הליך ההתמחרות"). חילוט הערבות נכלל בדוחות הכספיים בסעיף הכנסות אחרות ובתמורה ממימוש נכסים קבועים בדוח תזרים מזומנים.

ביום 25 ביולי 2023 נשלחו לארבעת המציעים מכתבים בצירוף מסמכי הליך ההתמחרות, ולפיו ההצעות בהליך התחרותי החדש יוגשו עד לתאריך 20 באוגוסט 2023 (להלן: "הליך ההתמחרות").

ביום 9 באוגוסט 2023, הוגשה עתירה מנהלית (להלן: "העתירה") ובקשה למתן צווי ביניים וצווים ארעיים (להלן: "הבקשה") לבית המשפט המחוזי בתל אביב, על ידי OPC כנגד החברה, אשכול אנרגיות, אי.א.ר.אם אשכול פאואר – שותפות מוגבלת ונוי-שפיר תחנות כוח בע"מ.

ביום 14 בספטמבר 2023 ניתן פסק דין בהליך המשפטי, שבו דחה בית המשפט את העתירה.

בעקבות דחיית העתירה, נקבע כי המועד האחרון להגשת הצעות יחול ביום 17 באוקטובר 2023. בעקבות המצב הביטחוני השורר במדינת ישראל והכרזה על מלחמת "חרבות ברזל" החל מיום 7 באוקטובר 2023, התבקשה ועדת המכרזים על ידי אחד המציעים ואחד מגורמי המימון להאריך בפרק זמן נוסף את המועד האחרון להגשת הצעות. לאור הבקשה, החליטה ועדת המכרזים להאריך את המועד האחרון להגשת הצעות עד ליום 31 באוקטובר 2023.

ביום 31 באוקטובר 2023 הוגשה הצעה אחת ע"י חברת Eshkol Power Energies Ltd. והועברה לבדיקת היועצים המשפטיים והפיננסיים המלווים את המכרז.

ביום 9 בנובמבר 2023 אישר דירקטוריון החברה את החלטתה של ועדת המכרזים על זכיית Eshkol Power Energies Ltd בהליך התחרותי למכירת האתר. ההצעה הזוכה מסתכמת לסך של 9,001 מיליוני שקל חדש.

ביום 11 בדצמבר 2023 נחתם הסכם המכר בין החברה לחברת Eshkol Power Energies Ltd והחל שלב הסגירה הפיננסית והכנות להעברת החזקה (בשיתוף צוותים תפעוליים ורגולטורים משותפים של החברה ושל החברה הרוכשת).

תאריך העברת החזקה נקבע ל 3 ביוני 2024 בכפוף לקיום התנאים בהסכם המכר.

לפרטים בדבר פרסום החלטת רשות החשמל להערות הציבור בדבר ייעוד ההכנסות ממכירת תחנת הכוח אשכול לכיסוי הוצאות המלחמה - ראה סעיף ח 3 להלן.

מקטע ההולכה וחלוקה

ביום 17 בנובמבר 2022 ניתנה החלטת רשות החשמל לפיה יינתן לחברה רישיון חלוקה לתקופה של 20 שנה, ביום 16 בינואר 2023 התקבל אישור שר האנרגיה ורישיון החלוקה נכנס לתוקף, והוראותיו יחליפו את הוראות הרישיון האחוד (הכללי) בכל הנוגע למקטע החלוקה. ביום 21 בספטמבר 2023, פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע בדבר המלצתה להעניק לחברת החשמל רישיון הולכה חדש. ראה באור 3 יד להלן.

תחרות במקטע האספקה

החל משנת 2021 פורסמו אסדרות למספקים שאין ברשותם אמצעי ייצור. עד למועד אישור הדוחות הכספיים ניתנו 46 רישיונות אספקה לגורמים שונים במשק שאינם בעלי תשתיות ייצור. כמו כן, ביום 7 בספטמבר 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא מודל שוק בחלוקה המסדירה את פעילותם של מתקני הייצור המחוברים או משולבים ברשת החלוקה ובפרט את אפשרותם למכור חשמל בעסקאות בילטרליות למספקים פרטיים ללא אמצעי ייצור החל משנת 2024, בהתאם להחלטה זו מקטע האספקה נפתח לתחרות מלאה באופן שהוסרו המכסות. החלטה זו צפויה להביא לצמצום נוסף בנתח השוק של החברה במקטע האספקה. לאחר תאריך הדוחות הכספיים ביום 21 לפברואר 2024 פורסם שימוע לתיקון אמות מידה על מנת לאפשר לצרכנים ביתיים להשתייך למספקים פרטיים בלא תלות בהתקנתו של מונה חכם.

מתקני אגירה

לפרטים בדבר החלטות רשות החשמל, ראה ביאור 3 כג להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ה. שינוי מבני: (המשך)

9. פעולות ליישום השינוי המבני (המשך)

פיקוח הולכה

במסגרת ההיערכות להפרדת פעילות ניהול המערכת, הקימה החברה בחודש יולי 2018 יחידת פיקוח הולכה. החל מיום 1 בדצמבר 2019 החלה לפעול יחידת פיקוח הולכה, וזאת בנפרד מניהול המערכת. בשלב הראשוני החלה יחידת פיקוח הולכה לפעול במתכונת מצומצמת של השגחה על מערכות ההולכה וההשנאה בלבד. בחודש אוגוסט 2020 הופעל השלב השני בפרויקט (מיתוגים) ובכך הושלמה הפרדת הפעילות התפעולית בין הפיקוחים ע"פ המודל שסוכם ובהתאם להנחיות בעל רישיון לניהול המערכת. יחידת פיקוח הולכה הפכה להיות SPOC (single point of contact) בין החברה ולקוחות פרטיים המחוברים לרשת ההולכה ובין מנהל המערכת. ביום 1 בנובמבר 2021 החברה סיימה גם את השלב השלישי שהוא בעיקרו תהליך פנימי בחברה. עם מכירת מלוא פעילות ניהול המערכת לנגה, מנהל המערכת עובד בנושא מערכת ההולכה מול יחידת פיקוח הולכה.

מכירת פעילות ניהול המערכת

בהמשך למתואר בסעיף 2 לעיל בדבר מועד מכירת מלוא פעילות ניהול המערכת לאחריות נגה, ביום 1 בנובמבר 2021, נמכרה מלוא פעילות ניהול המערכת לנגה, וזאת בהתאם להחלטת הממשלה והחלטות רשות החשמל בנושא. לפרטים נוספים בדבר הסכמים ומעבר עובדים במסגרת מכירת פעילות לנגה ראה ביאור 12 להלן.

10. השלכות פיננסיות של השינוי המבני

ליישום השינוי המבני צפויות להיות השלכות מהותיות על מצבה הפיננסי של החברה ותוצאותיה, בטווח הקצר, הבינוני והארוך. להערכת החברה, את ההשלכות הפיננסיות הישירות של השינוי המבני, ניתן לחלק למספר סוגים עיקריים: (1) תגמול לעובדים בגין השלכות השינוי המבני על זכויותיהם, (2) השפעות כספיות ופיננסיות של מכירת התחנות המופעלות בגז והקמת מחז"מים חדשים (3) עלויות שירותי הקשורות ליישום השינוי המבני.

לפרטים בדבר הפעולות המבוצעות בחברה ליישום ההסכם הקיבוצי, לרבות המשך יישום תכנית הפרישה המוקדמת, וקידום הפעולות ליישום השינויים הארגוניים הנדרשים בחברה בעקבות השינוי המבני, ראה ביאור 12 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)

1. הסדר הנכסים:

1. הראות חוק משק החשמל

סעיף 62 לחוק משק החשמל קובע הוראות שונות לעניין זכויות ונכסים מסוימים שהוחזקו על-ידי החברה עם פקיעת הזיכיונות שניתנו לחברה מכוח פקודת זיכיונות החשמל (4 במרס 1996) וזאת על אף האמור בסעיף 46 לחלק א' לתוספת לפקודת זיכיונות החשמל (להלן: "סעיף 46 לזיכיון").

בהתאם לסעיף 46 לזיכיון, בתום תקופת הזיכיון, אמורים היו לעבור לבעלות המדינה (דאז הנציב העליון), חינם, המפעל (כהגדרתו בזיכיון), עם כל קבועותיו ומכשיריו וחומריו, בתנאי שהמדינה תשלם פיצויים מתאימים בעד חומרי דלק, מנגנונים, מונים ומכשירים בין שהם מצויים במחסן או מובלים בדרך לחברה או שהוזמנו על ידה והשייכים לה וששילמה בעדם.

בין החברה והמדינה נתגלעו בעבר חילוקי דעות ביחס לפרשנותו של סעיף 62 לחוק משק החשמל, הנוגע לנכסי החברה וכן הסתבר שישנם קשיים מהותיים ביישומם. לאור הקשיים והמחלוקות כאמור, גובש הסדר חילופי בין המדינה ועיריית תל אביב-יפו לבין החברה, שהבשיל לכדי הסכמים שנחתמו בחודש ינואר 2018.

ההסכמים אושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה ביום 10 במאי 2018 כעסקה של החברה עם בעלת השליטה בה, וזאת למען הזהירות בלבד.

בחודש אוגוסט 2018 הושלמו כלל התנאים המתלים אשר נכללו בהסכמים לאחר שהתקבל אישור השרים להסכם ההסדרה.

2. התקשרות בהסכמים ביחס להסדר הנכסים

ביום 3 בינואר 2018 התקשרו החברה, המדינה, רשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י") ועיריית תל-אביב (להלן: "העירייה") בשני הסכמים ביחס למתווה הסדר הנכסים, האחד הוא הסכם בין החברה, המדינה ורשות מקרקעי ישראל (להלן: "הסכם ההסדרה"), והשני הסכם בין החברה, רשות מקרקעי ישראל והעירייה (להלן: "הסכם הנכסים בתל אביב" ויחד עם הסכם ההסדרה: "ההסכמים").

(א) במסגרת ההסכמים האמורים, מספר נכסים בשטחה המוניציפאלי של העיר תל-אביב יפו, אשר נמצאים בבעלות העירייה והוחכרו לחברה, יוצאו לשיווק במכרז משותף על ידי העירייה והחברה (להלן: "הנכסים הנמכרים"). החברה תהא זכאית לחלק מהתמורה משיווק הנכסים הנמכרים בהתאם למתווה המוסכם להסדר הנכסים בין החברה לבין העירייה.

(ב) זכויות החברה במספר נכסים (להלן: "הנכסים המועברים") ימסרו על ידי החברה למדינה וירשמו על שמה.

(ג) עם השלמת מסירת עשרה נכסים מסוימים, במועד הנקוב בהסדר בכפוף לכך שנמסרו ייפוי כח משפטי להעברת כל הנכסים המועברים, החברה תהא רשאית לפרוע את אגרות החוב הצמיתות אשר הנפיקה החברה למדינה וזאת בתמורה לערכן הנומינלי, העומד על כ- 15.5 מיליון שקל חדש (אגרות החוב הצמיתות היו רשומות בספרי החברה ביום כניסת ההסכם לתוקף בסכום של כ- 2.5 מיליארד שקל חדש). לאחר מסירת עשרת הנכסים האמורים לעיל ובהתאם, ביום 17 בינואר 2019 פרעה החברה את האג"ח הצמית בערכו הנקוב.

(ד) חוב החברה כלפי המדינה מכוח ההלוואה אשר הועמדה לחברה במקור והורחבה על ידי הבנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ (ואשר יתרתה למועד כניסת ההסכם לתוקף הינה 2,011 מיליון שקל חדש כולל ריבית לשלם) ואשר הומחתה למדינה מהבנק הנ"ל, ייפרס מחדש ויוחלף בחוב שקלי צמוד מדד ששיעור הריבית שלו יותאם לשוק.

(ה) רשות מקרקעי ישראל תשלם לחברה סך כולל של עד 780 מיליון שקל חדש בעבור עלויות הפיני והבינוי של חלק מן הנכסים ועל מנת לבצע מטלות שימור מסוימות ברידינג. מתוכם סך של כ- 600 מיליון שקל חדש ישמשו לצרכי מימון מעבר לאתר חלופי שיוקם בגן שורק בהתאם לתנאי ההסדר.

(ו) זכויות החברה בנכסים הנותרים, כהגדרתם במתווה המוסכם להסדר הנכסים כוללים נכסי מקרקעין, מיטלטלין, ציוד ומתקנים, כסף, זכויות, ניירות ערך, טובות הנאה, קניין רוחני ונכסים בלתי מוחשיים אחרים מכל מין וסוג (להלן: "יתרת הנכסים"), יותרו בידי החברה בהתאם לזכויות שהיו בידיה לפני חתימת ההסכם.

(ז) ככל שחלק מיתרת הנכסים יפוננו ויחזרו לרשות מקרקעי ישראל ויוצאו לשיווק על ידי רשות מקרקעי ישראל בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם מול המדינה ורשות מקרקעי ישראל, החברה תהא זכאית לקבלת חלק מהתמורות בגין שיווק נכסים אלו בהתאם להסכם שבין החברה למדינה ורשות מקרקעי ישראל. ראה סעיף א לעיל.

(ח) כן כולל ההסכם הסדרת סוגיות נוספות שבין החברה ובין המדינה, רשות מקרקעי ישראל והעירייה, לרבות מסירת שטחים ציבוריים לעירייה באתרים שונים בתחומי העיר תל אביב הכוללים חלק מאתר רידינג, סוגיות תכנון, תשלומים והתחשבנויות כספיות שונות ונושאים אחרים.

ביאור 1 - כללי (המשך)

1. הסדר הנכסים: (המשך)

3. תוצאות הסדר הנכסים הנכללות בדוחות הכספיים

(א) החברה טיפלה במסגרת דוחותיה הכספיים בנוגע לתיאור הסדרי הנכסים על רכיביהם תחת התפיסה כי מדובר בעסקה כוללת אשר יש לראותה כמקשה אחת ובוצעה עם המדינה בכובעה כריבון ולא כבעלת שליטה בחברה.

(ב) החברה המשיכה ביישום מתווה הסדר הנכסים, בהתאם לדוחות הזמנים שנקבעו בהסכמים, ותוך התאמות המתחייבות מנסיבות העניין, אשר בוצעו בהסכמה ובהתאם לתנאי ההסדר:

(1) בהתאם לאמור לעיל ולפיו החברה זכאית לתקבול בסך של כ-600 מיליוני שקל חדש לצרכי מימון המעבר לאתר גן שורק, לתאריך הדוח על המצב הכספי נמסרו כל הנכסים שמזכים את החברה במלוא התקבולים ובהתאם הוכרה כל הזכאות, בתוספת הפרשי הצמדה למדד תשומות הבנייה בסך של כ-63 מיליוני שקל חדש כמענק ממשלתי בהתאם להוראות IAS 20.

(2) מתחילת יישום ההסדר ועד לתאריך הדוח על המצב הכספי קיבלה החברה מרמ"י תקבולים בסך של כ-632 מיליוני שקל חדש (לא כולל הפרשי הצמדה למדד תשומות הבניה בסך של כ-58 מיליוני שקל חדש), מתוך זה, סך של כ-562 מיליוני שקל חדש בעד מימון המעבר לאתר גן שורק, וסך של כ-70 מיליוני שקל בעד פינוי הנכסים הנמסרים. ברבעון הרביעי של שנת 2023 נמסר לעיריית ת"א מתחם המרכז הטכני שלפי סעיף 2 (א) לעיל, החברה תהא זכאית לחלק מהתמורה משיווק הנכס בהתאם למתווה המוסכם להסדר הנכסים בין החברה לבין העירייה. לתאריך הדוח על המצב הכספי טרם פורסם מכרז משותף לשיווק הנכס.

(ג) למועד אישור הדוחות הכספיים, החברה ממשיכה ביישום מתווה הסדר הנכסים, בהתאם לדוחות הזמנים שנקבעו בהסכמים, ותוך התאמות המתחייבות מנסיבות העניין, אשר בוצעו בהסכמה ובהתאם לתנאי ההסדר, בגדר כך, נכון למועד אישור הדוחות הכספיים העבירה החברה לגורמים הרלוונטיים את כל הנכסים, אותם היא נדרשת להעביר בהתאם למתווה ההסדר.

(ד) לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי קיבלה החברה מרמ"י את היתרה בסך של כ-38 מיליוני שקל חדש (לא כולל הפרשי הצמדה למדד תשומות הבניה בסך של כ-6 מיליוני שקל חדש) בעד מימון המעבר לאתר גן שורק, וסך של 110 מיליוני שקל חדש (לא כולל הפרשי הצמדה למדד תשומות הבניה בסך של כ-14 מיליוני שקל חדש) בעד חלק ממטלות השימור והפינוי ברידינג כאמור בסעיף 2 (ה) לעיל.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. חוקי הגנת הסביבה:

פעילויות החברה כפופות לחוקים ותקנות שונים בתחום איכות הסביבה בהקשר לנושאים שונים כגון פליטות מזהמים לאוויר, זיהום קרקע ומקורות מים, רעש, קרינה בלתי מייננת, אחסון ושימוש בחומרים מסוכנים ודלקים, אסבסט ועוד. להערכת החברה, נכון למועד החתימה על הדוחות הכספיים, החברה עומדת באופן מהותי בהוראות הדין המהותיות בתחום איכות הסביבה. החברה מחזיקה ברשימות הסביבתיות הנדרשים לפעילותה ומקום שהם חסרים פועלת להשגתם. אי עמידה בהוראות החוק הסביבתיות ובתנאי היתרים ורשימות הניתנים לחברה מכוחם עלולה להטיל על החברה ונושאי המשרה שלה חשיפה פלילית ומנהלית, לרבות הטלת קנסות ועיצומים והוצאת צווי סגירה למתקנים וחשיפה להוצאות ניקוי ושיקום נזקים סביבתיים.

1. החלטות שר האנרגיה – צמצום השימוש בפחם והסבת יחידות פחמיות לגז טבעי

בהמשך למדיניות קודמת של שר האנרגיה בעניין צמצום השימוש בפחם, ביום 3 בינואר 2018 התפרסמה באתר המשרד להגנת הסביבה (להלן: "המשרד"), החלטה של שר האנרגיה, שהתקבלה בשיתוף עם השר להגנת הסביבה לפיה החברה תפחית את השימוש בפחם לייצור חשמל בשיעור של 30% באופן מיידי, זאת בהשוואה לשנת 2015, שנת הבסיס. בהתאם לפרסום, ההנחיה נכנסה לתוקף באופן מיידי ותחול גם לאחר הפעלת הסולקנים להפחתת הפליטות בתחנות הכוח הפחמיות, שיצמצמו באופן משמעותי את זיהום האוויר.

בשנת 2023 הופחת ייצור החשמל בפחם בשיעור של כ- 55% ביחס לשנת 2015. לפרטים בנוגע לתום עידן השימוש בפחם ראה ביאור ג1 לעיל.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 7 לינואר 2024 התקבל בחברה מכתב חברת נגה בעניין עתיד היחידות הפחמיות. בהתאם למכתב זה, לעמדתה של חברת נגה, בכל תרחישי החירום קיים צורך מובהק בשימור מלוא היכולת הפחמית הקיימת על מנת לקיים את רציפות התפקוד המשקית ולעמידה ברמות השירות בחרום, וזאת לכל הפחות עד למציאת פתרון חליפי לאספקת חשמל מייצור בדלק אחר. בין היתר פורט במכתב כי ביחס ליחידות 1-4 באתר אורות רבין יש להאריך ככל שניתן את שימורן, גם מעבר למועד שנקבע במסמך שר האנרגיה ולפחות למשך 10 שנים ממועד הכנסתן לשימור (לפרטים נוספים בנוגע למסמך שר האנרגיה בנוגע לשימור יחידות 1-4 באתר אורות רבין ראה סעיף 3 להלן) ובנוגע לייצור בפחם ביחידות המוסבות (אורות רבין 5-6 ורוטנברג 1-4) צוין כי גם לאחר ההסבה נדרש שימור יכולת הייצור בפחם, לצד יכולת הייצור בגז ביחידות המוסבות בעת חרום לתקופה רציפה של 12 חודשים, עם יכולת למעבר מהיר בין גז לפחם ויכולת ההתנעה של היחידות הפחמיות בסולר במצבים שאין אספקת גז לאתרים.

בכל הנוגע לאספקת פחם נכתב, בין היתר, כי בהינתן הצורך לעבודה מלאה בפחם למשך תקופות ממושכות מעבר למלאי הקיים באתרים, נדרש לשמר את יכולת הפריקה בשני מזחי הפחם, לשמר הסכמים עם הנמלים, לדאוג ליכולת רכש והובלה של פחם בשגרה, לוודא כי מתבצע רכש של פחם באיכות מתאימה לעמידות לאחסנה ארוכה ולהגדרת פתרון לפינוי תוצרי שריפת הפחם ובהם אפר תחתי, אפר מרחף וגבס.

החברה התבקשה לבחון את המשמעויות העולות ממסמך זה ולערוך עם נגה דיון בנושא. בהתאם לכך, החברה בוחנת את המשמעויות וההשלכות של דרישת חברת נגה, ובסיום הבדיקה, תציג את התובנות לרשות החשמל ולחברת נגה.

2. הסבת יחידות לגז:

ביום 24 בנובמבר 2019, התפרסמה באתר משרד האנרגיה, החלטתו של שר האנרגיה כתוארו אז (להלן: "השר"), מיום 20 בנובמבר 2019, לפיה בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 21 א ו 57 לחוק משק החשמל, התשנ"ו 1996 (להלן: "חוק"), ולאחר שקיים התייעצות עם רשות החשמל ובהתאם להמלצת רשות החשמל, החליט השר על עקרונות מדיניות להסבה הדרגתית עד לשנת 2025 ולא יאוחר משנת 2026 של יחידות הייצור 5-6 בתחנת הכוח "אורות רבין" ויחידות הייצור 1-4 בתחנת הכוח "רוטנברג" (להלן: "יחידות הייצור המוסבות"), לשימוש בגז טבעי, לשם הפסקת השימוש בפחם בשגרה כמפורט להלן:

- (א) עד ליום 15 ביוני 2022 תבוצע הסבה ראשונה לשימוש בגז טבעי ביחידת ייצור אחת בהתאם להחלטה כפי שתקבע בידי רשות החשמל.
- (ב) לאחר השלמת הסבה זו ובטרם הסבת שאר היחידות תבוצע על ידי רשות החשמל עד 1 ביוני 2023 הערכה של תוצאות ההסבה, שתכלול בין היתר בחינה של העלויות בפועל. זאת במטרה לאפשר הפקת לקחים בנוגע להמשך הליך ההסבה ביחידות הייצור המוסבות האחרות. תוצאות הבחינה יועברו לשר האנרגיה לבחינתו וקביעתו בעניין המשך יישום הליך ההסבה, לרבות בעניין ביצוע התאמות בעקרונות המדיניות ככל שיידרש.
- (ג) ביצוע ההסבות יעשה בכפוף לתנאים הבאים:
  - (1) הליך ההסבה יחל בכפוף לכך שעלויות ביצוע ההסבה והפעלת התחנות המוסבות לא יהיו צפויות להיות גבוהות מעלות ההפעלה והתחזוקה הנדרשות בפחם, לרבות עלות הגז להפעלת היחידות המוסבות.
  - (2) גורמי הממשלה המוסמכים יקבעו כי ביישום עקרונות המדיניות אין פגיעה בהבטחת קיבולת זמינה במערכת הולכת הגז הטבעי בהתאם לצרכים, לגידול בביקוש, ולהסכמים קיימים.
  - (3) לא תהיה הארכה של משך החיים ההנדסי של יחידות הייצור בהתאם לקביעת רשות החשמל כאמור בסעיף 60א(ב)(7) לחוק, בהתייחס לערב תחילתם של עקרונות אלה.

לפרטים בדבר ההכרה התעריפית לפרויקט ההסבה, ראה ביאור ז3.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. חוקי הגנת הסביבה (המשך):

2. הסבת יחידות לגז (המשך):

בהמשך לאמור בהחלטת ממשלה מספר 171 לאור עקרון מדיניות של שר האנרגיה שפורסם בחודש נובמבר 2019 לפיו יש לסיים את עידן הייצור בפחם בשנת 2025 ולא יאוחר משנת 2026 ולאור דיונים עם שר האנרגיה בנושא, הנחה דירקטוריון החברה בחודש נובמבר 2022 את הנהלת החברה לפעול לקידום פרויקט ההסבה לגז בכל 6 יחידות הייצור הפחמיות באתרי הייצור "רוטנברג" (4 יחידות) ו"אורות רבין" (2 יחידות), (להלן: ה"פרויקט") ובמקביל לפעול להמשך תהליך ההכרה התעריפית בהוצאות הפרויקט. לפרטים נוספים בדבר החלטת ממשלה מספר 171, ראה ביאור 3ג1 לעיל.

ביום 29 במרס 2023 התקבל תיקון להיתר הפליטה של רוטנברג לשם הפעלת יחידה 1 באתר בגז טבעי לאחר הסבתה, בכפוף לתנאים. ביום 9 באוגוסט 2023 בוצעה לראשונה הדלקת אש בגז ביחידה 1 באתר רוטנברג ובתאריך ה 22 לאוגוסט 2023 סונכרנה היחידה לרשת, כחלק מבדיקת הכנסה לניצול של המערכות במסגרת הליך הסבתה לגז. החברה מעריכה כי שלב הכנסה לניצול וסיום בדיקות הקבלה מול חברת נגה צפוי להתארך לאור מלחמת "חרבות ברזל". בהתאם לכך הגישה החברה למשרד להגנת הסביבה עדכון לתוכנית הכנסה לניצול ועמידה בערכי פליטה עד ליום 15 במאי 2024. לפרטים נוספים בנוגע למלחמה ראה סעיף ח' להלן.

בחודש ספטמבר 2023 הושבתה יחידה 2 ברוטנברג לצורך תחילת תהליך הסבתה לגז.

ביום 7 במאי 2023, התקיים דיון במשרד האנרגיה, בהשתתפות רשות החשמל, חברת נגה, אגף התקציבים במשרד האוצר ונציגי החברה (להלן: "הדיון במשרד האנרגיה"). במסגרתו הנחה מנכ"ל משרד האנרגיה את רשות החשמל לערוך ולהעביר בחינה של כדאיות הפרויקט וחלופות, ובין היתר בחינת כדאיות ההסבה של כל שש היחידות או חלקן וכן הנחה את החברה לערוך ולהעביר בחינה של משמעותיות מחירי הגז על הפרויקט, בין היתר בהתאם לקבוע בעיקרון המדיניות משנת 2019.

עוד יצוין כי ביום 17 במאי 2023, התקבל לבקשת החברה, מכתבו של סמנכ"ל התפעול של חברת נגה (להלן: "מכתב חברת נגה"), המתייחס לאופק נחיצות היחידות הפחמיות למערכת החשמל הארצית. לפיו, המשך הפעלת שש היחידות במלוא הספקן, חיונית כחלק מרכזי מהיכולת של משק החשמל לעמוד בבקושים הצפויים, הן בטווח הקצר ובטווח הביניים, כאשר היכולת המלאה של יחידות אלו נלקחה בחשבון עד לשנת 2026, ללא קשר אם הן יוסבו לגז או יישארו עם יכולת פחמית בלבד.

בנוסף, היחידות הנ"ל נועדו לתמוך ברזרבות ייצור מתאימות ובשמירה על שרידות המערכת במצבים של שיאי ביקוש ובעת הצורך בעלייה בעומס.

לגבי נחיצות היחידות לטווח הארוך יותר, הובהר במכתב חברת נגה כי היחידות מושא הפרויקט נכללו בתכנית הפיתוח והן נלקחות בחשבון במלוא היכולת שלהן, בין אם יוסבו לגז ובין אם לאו. כמו כן, כל ירידה ביכולת של מי מיחידות הייצור צריכה להיות מלווה בהקמת יחידות חדשות במשק, באופן שיכסה את הפער. כמו כן, האופק התכנוני של נגה מביא בחשבון אורך חיים של 50 שנה ליחידות אלו ממועד הפעלתן. עוד צוין במכתב זה כי בכל הניתוחים של התמודדות עם תרחישי חירום קיימת הסתמכות של נגה על מלוא ההספק של כל היחידות מושא הפרויקט.

בכל הקשור לסוג הדלק בו יופעלו היחידות ועל אף שהן עומדות ב-BAT (Best Available Technique) - שכן הותקנו בהן אמצעי הפחתת פליטות (סולקנים), עמדה נגה על כך שהיתרונות התפעוליים הצפויים מהסבת יחידות אלו לגז (ככל שהן יעמדו בבדיקות הדרושות) הינם: יכולת לייצר לנגה גמישות גבוהה, תגובה דינאמית טובה יותר (תגובות מהירות לשינוי תדר) ושמירה על אינרציה במערכת.

בהמשך לאמור לעיל, ולאחר מספר דיונים שנערכו בדירקטוריון החברה, ביום 18 במאי 2023 וביום 15 ביוני 2023, הוצגו תרחישי ותחשיבי רגישות כלכלית עדכניים וסיכונים רלוונטיים ועדכניים בפרויקט (בהינתן חשיפה לאי הכרה תעריפית של מלוא עלויותיו של הפרויקט).

בהחלטתו מיום 18 במאי 2023, החליט דירקטוריון החברה, בין היתר, כדלקמן:

להמשיך בקידום הפרויקט להסבת יחידות 1-2 באתר "רוטנברג", להשהות את המשך הפרויקט לגבי יחידות 3-4 באתר "רוטנברג" ויחידות 5-6 באתר "אורות רבין", עד לקבלת החלטה של משרד האנרגיה להכרה עקרונית בעלויות הפרויקט בכללותו, וזאת, לאור הסיכונים שהוצגו בקשר עם קידום הפרויקט ונזקים שיכול ויתרחשו עקב השהייתו, ככל שיוחלט לקדם את הפרויקט.

להודיע למשרד האנרגיה ולגורמים נוספים על החלטת הדירקטוריון, תוך הבהרה כי ככל שיוחלט על ביצוע הפרויקט בשלמותו, אזי יהיה צורך לעדכן בהתאמה את לוחות הזמנים לסימום.

עוד החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת החברה להמשיך ולפעול בנחישות ונחרצות אל מול משרד האנרגיה ורשות החשמל, על מנת שיוכרו מלוא עלויות הפרויקט, ולהתריע בפניהם ובפני משרד האוצר כי נדרש להגביל את ייצוא הגז, כך שתובטח אספקת גז רציפה לפרויקט, בהתאם לתחזיות הביקוש של נגה וכן לדרוש הכרה בעלויות הגז הנוסף שהחברה תצטרך לרכוש לטובת הפעלת היחידות המוסבות ו/או לשקול פיקוח על מחירי הגז לטובת יחידות אלו, בהינתן עידוד ייצוא גז מקומי מחוץ לגבולות ישראל.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. חוקי הגנת הסביבה: (המשך)

2. הסבת יחידות לגז (המשך):

כמו כן, בהחלטתו מיום ה 15 ביוני 2023, החליט דירקטוריון החברה, בין היתר, כדלקמן:

- להמשיך בהליך הרכש להסבת יחידות 3-4 באתר "רוטנברג" ולסיים הסבתן לגז, זאת על רקע הנזק שייגרם לפרויקט, על לוחות הזמנים שלו והנזקים שיכול וייגרמו לחברה אם וככל שתעוכב הסבת היחידות הנ"ל.
- ליתן אישור מוגבל לתחילת תכנון LNTP בהיקף של עד כ-1 מיליון דולר בלבד, לטובת קידום תחילת הפעילות להסבת יחידות 5-6 באתר "אורות רבין". וזאת בנוסף לעלויות תכנון קיימות בסך של כ-15 מיליון שקל חדש. בכפוף לאמור לעיל, ההחלטה מיום ה 18 במאי 2023 על השהיית פעילות ההסבה ביחידות אלה תעמוד בעינה. במאמר מוסגר יצוין כי בהקשר ליחידות אלו, החברה התקשרה עם חברת נתג"ז בנוגע לקיבולת הגז בסך של כ-900 מיליון שקל חדש למשך 15 שנה.
- לשוב ולדווח לדירקטוריון בדבר סטטוס הפרויקט עם סיום בדיקות הקבלה של נגה ביחידה מספר 1 באתר "רוטנברג", או עם עדכון עיקרון המדיניות על ידי שר האנרגיה והתשתית, או בסמוך לכל התפתחות מהותית בקשר להכרה בעלויות הפרויקט, לפי המוקדם מבניהם.

ביום 15 באוגוסט 2023, פורסם באתר המשרד להגנת הסביבה דוח סטטוס ליישום התוכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום אויר ופליטות גזי חממה בישראל, שהגיש המשרד להגנת הסביבה לממשלה ולכנסת לפי החלטת ממשלה מספר 1282 במסגרתו התריע המשרד להגנת הסביבה, כי אם החלטת דירקטוריון החברה מיום 18 במאי 2023 להשהות פרויקט ההסבה תעמוד על כנה, אזי שלהערכת המשרד לא יושגו במועד הנדרש יעדי מדינת ישראל לחדירת אנרגיה מתחדשת ולהפחתת פליטות גזי חממה, ובכלל זה לא יושגו כ-99% מהפחתת פליטות תחמוצות גופרית המתוכננת וכ-85% מהפחתת פליטות תחמוצות חנקן המתוכננת.

במסגרת ההודעה באתר המשרד להגנת הסביבה, שסקרה את פרסום הדוח, צוין כי המשרד להגנת הסביבה סבור כי על הממשלה ליישם במלואה את המדיניות שקבעה כי השימוש בפחם ייפסק לחלוטין עד לתחילת שנת 2026 לכל המאוחר, ועל המשק לעבור בשנים הקרובות לשימוש בגז, שהוא דלק פוסילי מזהם אך ברמה פחותה מזו של פחם. עוד צוין על ידי המשרד, כי החלטת דירקטוריון חברת החשמל תשאיר את ישראל עמוק בפחם ותביא לפגיעה בבריאות הציבור.

כמו כן, צוין כי בכוננת מנכ"ל המשרד לפעול מול החברה לבירור העובדות.

בנוסף, ביום 16 באוגוסט 2023, התקבל בחברה מכתב מחברת נתג"ז לעניין השלמת התקשרות נתג"ז עם הספק הזוכה בו בחרה, לעניין חיבור יחידות 5-6 באתר אורות רבין למערכת ההולכה. במכתב נאמר כי לאור החלטת דירקטוריון חברת החשמל מיום 18 במאי 2023, ולאור העובדה שעד היום לא התקבל כל עדכון מהחברה ביחס להסכם, הם מודיעים לחברה, כי ככל שלא תתקבל התייחסות החברה עד 24 באוגוסט 2023 בכוננתם להשלים את ההתקשרות ולהזמין את ציוד ה-PRMS ליחידות האמורות.

בהמשך למכתב זה, החברה פנתה, ביום 21 באוגוסט 2023 לחברת נתג"ז בבקשה כי זו תמתין עד ליום 25 באוקטובר 2023, המועד בו העריכה החברה כי תשלים את הבדיקות הנוחצות להסבת יחידה 1 כך שלאחר שלב זה יתאפשר להשלים בחינת העלויות על ידי רשות החשמל לכלל הפרויקט, מה שמהווה תנאי מוקדם בהתאם לעקרון המדיניות לקבלת החלטה סופית של שר האנרגיה והתשתיות, לגבי הסבת כל 6 היחידות ועדכון עקרון המדיניות לפי הצורך.

בעקבות הנחיות חברת נגה לחברה על רקע אילוצי מנהל המערכת ממלחמת חרבות ברזל, לא הושלמה הבדיקה בתאריך בו העריכה החברה בתחילה ועל כן, ביום 17 באוקטובר 2023 הודיעה החברה לחברת נתג"ז כי הבדיקות לא הושלמו וכי בשלב זה, לא ניתן להעריך את מועד השלמת בדיקות הקבלה ביחידה מס' 1. במכתב זה ביקשה החברה להשהות את החתימה עם יצרן ציוד ה-PRMS עבור יחידות 5 ו-6 ב"אורות רבין". במענה למכתב החברה מיום 17 באוקטובר 2023, ביום 9 בנובמבר 2023 התקבל מכתב מחברת נתג"ז לפיו נתג"ז סבורה כי נחתם בינה ובין החברה הסכם מחייב ועל כן היא תעמוד על קיום הוראות ההסכם, כלשונן, לרבות בעניין תשלום דמי קיבולת. בכוננת החברה לבחון פנייה בעניין לרשות החשמל ומשרד האנרגיה, על מנת שייעו במחלוקת מול נתג"ז.

החברה נמצאת בדיונים שוטפים מול משרד האנרגיה ורשות החשמל על מנת להשלים פרויקט זה במלואו.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 7 בינואר 2024 התקבל בחברה מכתב חברת נגה בדבר ייצור פחם ביחידות המוסבות. לפרטים נוספים ראו סעיף 1 לעיל.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 28 בינואר 2024 התקבלו בחברה היתרי פליטה חדשים לאורות רבין ורוטנברג. ההיתרים קובעים, בין היתר, לוחות זמנים להסבת היחידות הפחמיות לגז, כך שהסבתן תיעשה באופן מדורג ובכפוף לתנאים. המועדים אשר נקבעו להפעלה מסחרית של היחידות הפחמיות המוסבות במסגרת ההיתרים הינם: יחידה 1 ברוטנברג עד ליום 15 במאי 2024, יחידה 2 ברוטנברג עד יום 30 ביוני 2024 (להבנת החברה, כוננת המשרד הייתה ליום 30 בספטמבר 2024 ומדובר בטעות סופר. החברה פנתה ביום 1 בפברואר 2024 למשרד להגנת הסביבה בבקשה לתיקון התאריך בהיתר), יחידה 3 ברוטנברג עד ליום 30 בספטמבר 2025, יחידה 4 ברוטנברג עד ליום 30 במרץ 2025, יחידה 5 באתר אורות רבין עד ליום 30 במרץ 2026 ויחידה 6 באורות רבין עד ליום 30 בספטמבר 2026. בהיתר של אתר אורות רבין נקבע בנוסף כי על החברה להגיש תכנית להסבת היחידות תוך שלושה חודשים ממועד כניסת ההיתר לתוקף.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 11 בפברואר 2024, התקיימה פגישה עם שר האנרגיה, בלשכתו, בשיתוף עם רשות החשמל, נגה ונציגי החברה בראשות מנכ"ל החברה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. חוקי הגנת הסביבה: (המשך)

2. הסבת יחידות לגז (המשך):

בדיון הציגה החברה את מצב פרויקט ההסבה ביחידה הראשונה ברוטנברג, ובין השאר הוצג לשר כי ישנם ארבעה פרמטרים טכניים משמעותיים שהושגו ביחידה 1 ובכלל זה הוכח: מעבר מפחם לגז וההיפך תוך כדי יחידה בעבודה, ניתן להגיע לעומס מלא בגז וכן נתוני הפליטות כתוצאה משימוש בגז עומדות בהנחיות המשרד להגנת הסביבה. כתוצאה מהשגת ארבעת הקריטריונים וכן בעקבות היתרי הפליטה לתחנת אורות רבין, בו חויבה החברה להשלים את ההסבות עד שנת 2026, המליצה החברה לשר לעדכן את עקרון המדיניות ולאשר את השלמת ההסבה לשאר היחידות. בנוסף, התריעה החברה כי בהעדר עדכון המדיניות תוכל להשלים את ההסבות ביחידות 5,6 באורות רבין רק במחצית השנייה של שנת 2026.

במהלך הדיון ואף לאחריו הבהירה חברת נגה כי היא תומכת בעדכון עקרון המדיניות והשלמת תהליך ההסבה עוד בטרם סיכום בדיקות הקבלה, וזאת לאור הפרמטרים הטכניים אשר הוכחו כד כה בהפעלת יחידה מס' 1 ברוטנברג. ביום 19 בפברואר 2024 שלח סמנכ"ל התפעול של חברת נגה מכתב לרשות החשמל ולנציגי משרד האנרגיה ברוח זו.

לאור החלטת הממשלה ועקרון המדיניות של שר האנרגיה משנת 2019 שפורטו לעיל, הנחיית שר האנרגיה לחברה מיום 4 בינואר 2021, מכתבי חברת נגה ממאי 2023 ומינואר 2024 והדיון מחודש פברואר 2024 ביחד עם היתרי הפליטה החדשים אשר התקבלו ליחידות הפחמיות, הערכת הנהלת החברה היא שעם מיצוי הדיונים מול כלל גורמי המדינה המוסמכים, הסיכויים לביצוע ההסבה במלואה (קרי, לכל 6 היחידות הפחמיות בפרויקט), עולים על הסיכויים שההסבה לא תבוצע במלואה והסיכויים להכרה במלוא עלות הפרויקט עולים על הסיכויים כי אלה לא יוכרו.

3. עתיד יחידות 1-4 באתר תחנת הכוח אורות רבין:

ביום 2 באוגוסט 2018, פורסמה החלטת ממשלה מספר 4080 שהתקבלה ביום 29 ביולי 2018 (להלן: "החלטת הממשלה") בנושא הפסקת פעילות יחידות יצור חשמל 1-4 בתחנת הכוח "אורות רבין" כך שההפעלה השוטפת תיפסק לא יאחר מיום 1 ביוני 2022. במסגרת החלטת הממשלה פורטו התנאים הנדרשים להפסקת פעילות היחידות (ובלבד שיתקיימו עד למועד האמור באופן מצטבר):

- (א) תתקיים יתירות באספקת גז טבעי למשק בישראל, באמצעות חיבורם של שלושה מאגרי גז טבעי אשר כל אחד מהם יחובר למערכת ההולכה הארצית של הגז הטבעי בתשתית נפרדת.
- (ב) תחילת הפעלה של מחז"מ ראשון, בהספק של כ-600 מגה וואט, אשר יוקם בידי חברה בת של החברה לא יאחר מיום 1 ביוני 2022 בכפוף לאמור בהחלטת הממשלה 3859. לפרטים נוספים בדבר הדחייה בהפעלת המחז"מ הראשון ראה סעיף ה לעיל.

כמו כן, במסגרת החלטת הממשלה פורטו הפעולות הנדרשות למימוש ההחלטה וכן הוחלט להטיל על שר האנרגיה לבחון במסגרת סמכויותיו, את אופן והיקף השימור הנדרש של יכולת ההפעלה של יחידות ייצור החשמל 1-4 לרבות פתרונות חלופיים בשים לב לצרכי המשק בשעת חרום ולעלות הפתרון, ולבחון את צמצום השימוש ביחידות ייצור 1-4 עד להפסקת הפעלתן השוטפת.

ביום 8 בפברואר, 2021, התפרסמה באתר משרד האנרגיה החלטתו של שר האנרגיה, לפיה בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 21 א ו 57-א לחוק משק החשמל, התשנ"ו 1996, ולאחר שקיים התייעצות עם רשות החשמל החליט על עקרונות מדיניות בעניין היקף ואופן השימור של יחידות הייצור, כמפורט להלן:
לנוכח הצורך בשמירה על אמינות, זמינות ורציפות אספקת החשמל בשעת חרום בשנים הקרובות, החברה תשמר את יחידות הייצור בהתאם למתווה השימור כמפורט בעמדת רשות החשמל במסגרת ההתייעצות, ממועד התקיימות התנאים כמפורט בסעיף א' להחלטה 4080 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 ("תקופת השימור").

במשך תקופת השימור משרד האנרגיה ימשיך לעקוב אחר מוכנות המשק למצב חרום וביצוע חלופות להבטחת זמינות ואמינות אספקת החשמל בתרחישים השונים, בין היתר, במצבי אי אספקת חשמל כתוצאה ממחסור בדלקי גיבוי. ככל שיושג יישום החלופות לפני תום תקופת השימור, ייבחן הצורך להמשיך שימור היחידות עד תום תקופת השימור.
הפעלת יחידות הייצור שלא במסגרת מתווה השימור תיעשה רק בהתאם להנחיית הרשות הייעודית העליונה לאנרגיה. החברה תדווח לרשות החשמל על ביצועי התחנות שבשימור ועל אופן עמידתה במתווה השימור, אחת לחציין, לאורך כל תקופת השימור. ככל שביצועי התחנות שבשימור לא יהיו בהתאם לצפוי על פי מתווה השימור, תדווח הרשות על כך לשר האנרגיה לצורך בחינת אופן השימור והמשכו.
בסמוך לתום תקופת השימור ייבחן הצורך בדבר קביעת עקרונות מדיניות חדשים בעניין זה.

ביום 6 ביוני 2023 פורסם תיקון לחוק אויר נקי (תיקון מספר 3) העוסק במנגנון הפעלה חריגה של יחידת ייצור חשמל במצב סיכון. בהתאם לתיקון, מנהל מערכת ראשי לדרוש הפעלה של יחידת ייצור מוגבלת או של יחידת ייצור במצב תקלה, לשם מניעת פגיעה באספקת החשמל לצרכנים עקב חוסר ביכולת הייצור או ההולכה של חשמל או פגיעה בשרידות המערכת, בכפוף למנגנון הקבוע בתיקון ולאישורים נוספים הנדרשים בגדרו. התיקון נכנס לתוקפו ביום 1 בספטמבר 2023. החברה פועלת בהתאם להנחיות מנהל המערכת הניתנות מכח תיקון זה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. חוקי הגנת הסביבה: (המשך)

3. עתיד יחידות 1-4 באתר תחנת הכוח אורות רבין (המשך):

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 28 לינואר 2024 התקבל בחברה היתר פליטה חדש לאתר אורות רבין, אשר קובע, בין היתר, כי עד ליום 31 בדצמבר 2025 לא יפעיל בעל מקור הפליטה את יחידות הייצור 1-4 באתר אלא אם הדבר נעשה במסגרת הפעלה חריגה, שקיבל לגביה דרישה מאת מנהל המערכת, כהגדרתם בסעיף 25 א לחוק, לפי העניין, וכי החל מיום 1 לינואר 2026 לא תתקיים פעילות של ייצור אנרגיה באמצעות פחם ביחידות ייצור אלו לרבות לא לשם שמירה על כשירות או גיבוי למערכת החשמל, אלא אם הותקנו ביחידות אלה אמצעים להפחתת פליטות העונים לדרישות הטכניקה המיטבית הזמינה.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 30 לינואר 2024 התקבל אישור שר האנרגיה להפעלת יחידות 1-4 במצב סיכון לפי הוראות סעיף 25 א' לחוק אויר נקי וזאת עד למוקדם מבין אלה: החלטת מנהל המערכת בבקשת החברה להמשיך הפעלת היחידות; תום שבועיים מפקיעת תוקפה של הכרזת המצב המיוחד בעורף; הפעלת מחז"מ 70; או עד ליום 31 ליולי 2024.

4. היתרי פליטה ליחידות הפחמיות:

החברה פועלת בהתאם להיתרי פליטה לאתרי תחנות הכוח שלה, הניתנים על ידי המשרד להגנת הסביבה מכח הוראות חוק אוויר נקי. בהתאם להיתרי הפליטה שניתנו ליחידות הפחמיות, פועלות יחידות 5-6 באתר אורות רבין ויחידות 1-4 ברוטנברג עם מתקני הפחתת פליטות תוך עמידה בערכי הפליטה הקבועים בהיתר הפליטה. למידע אודות ההכרה התעריפית לפרויקט הפחתת הפליטות, ראה ביאור 3'יב להלן.

לאור אירוע קריסת העגורן, המפורט בסעיף ח להלן, אשר פגע, בין היתר, ביכולת הפריקה של פחם באתר ובהמשך לפניית החברה למשרד להגנת הסביבה בעניין חלופות לשינוע פחם לרוטנברג, לאחר דיונים של המשרד להגנת הסביבה עם החברה, עם חברת נגה – ניהול מערכת החשמל בע"מ ("להלן: "נגה") ועם משרד האנרגיה, התקבל, ביום 24 באפריל 2023, תיקון להיתר הפליטה של אורות רבין (תיקון מספר 6) המסדיר את אופן הוצאת הפחם במשאיות מאתר אורות רבין, עד לתום תקופת ההיתר, בכפוף לתנאים. בהמשך לבקשת החברה לעדכון היתר הפליטה של אתר אורות רבין ובהמשך לדיונים שנערכו עם המשרד להגנת הסביבה בנושא, ביום 4 ביולי 2023 התקבל בחברה עדכון להיתר פליטה של אתר אורות רבין (תיקון מספר 7), הכולל שינוי הממוצע השנתי של גופרית בפחם עבור יחידות 1-4 ל - 0.47%. יצוין כי ערך הפליטה לממוצע השנתי לתחמוצות גופרית בארובה נותר בעינו. החברה עוקבת אחר ממוצע פליטת תחמוצות גופרית בארובה ובמידת הצורך תבחן הגשת בקשה נוספת לשינוי היתר הפליטה.

בהמשך לפניית נגה לחברה בעניין בחינת הצורך בעדכון תכנית היקפי אספקת פחם לאתר רוטנברג עד לשיקום מזח הפחם ולפניות שבוצעו למשרד להגנת הסביבה ביחס לכך, התקבל ביום 7 לספטמבר 2023 תיקון נוסף להיתר הפליטה של אתר אורות רבין (תיקון מספר 8) לעניין הסרת מגבלת העמסה ושינוע משאיות פחם מתחנת הכוח אורות רבין לתחנת הכוח רוטנברג המאפשר העלאת מספר המשאיות השבועיות היוצאות מהאתר, בכפוף לתנאים.

בהמשך להכרזה על מצב מיוחד בעורף, התקבל ביום 12 באוקטובר 2023 התקבל תיקון נוסף להיתר הפליטה של אורות רבין (תיקון מספר 9), אשר מעדכן תנאים מסוימים בהיתר הפליטה של האתר. במסגרת זו נקבע כי בעת הכרזה על שעת חירום או על מצב מיוחד בעורף, לצורך מלחמת "חרבות ברזל", מגבלות על תכולת גופרית בפחם לא יחולו, ניתן יהיה לפרוק פחם שלא באמצעות משפכים טלסקופיים וערכי הפליטה לתחמוצות גופרית ביחידות הייצור הקיטוריות יעודכנו. בנוסף נקבע כי על החברה להגיש עדכון של נוהל הרטבה של כלל אזורי אחסנת הפחם שיבטיח מזעור של פיזור אבק פחם לסביבה. החברה העבירה את הנוהל המעודכן ונמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בעניין זה.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 28 בינואר 2024 התקבלו בחברה היתרי פליטה חדשים לאורות רבין ורוטנברג הקובעים תנאים הנוגעים, בין היתר, להסבות היחידות הפחמיות בגז, הפסקת הייצור ביחידות 1-4 באורות רבין, סוג הפחם המותר לשימוש ביחידות אלה וכן דרישות נוספות. החברה פנתה למשרד להגנת הסביבה בנוגע למספר סעיפים הכלולים בהיתרים החדשים והיא נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה בנוגע לכך.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 1 בפברואר 2024 לבקשת החברה בנושא, ניתן אישור המשרד להגנת הסביבה לפריקת פחם בתחנת הכוח אורות רבין ללא משפכים טלסקופיים, בכפוף לתנאים, זאת בהמשך לסעיף 16(ב) בהיתר של אתר אורות רבין, המאפשר בעת מצב מיוחד בעורף לפרוק פחם ללא משפכים טלסקופיים.

לנוכח הימשכות מלחמת חרבות ברזל ובהמשך לפניית החברה בנושא, התקבל, לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 29 בפברואר 2024 תיקון טעות סופר בהיתר הפליטה של אתר אורות רבין, הקובע כי בעת הכרזה על שעת חירום או מצב מיוחד בעורף לצורך מלחמת חרבות ברזל, יוסרו הגבלות על תכולת הגופרית בפחם ותאושר פריקה כמפורט בהיתר. בנוסף, נקבע כי על החברה להעביר עדכון לנהל הרטבה של אזורי אחסנת הפחם וכן להעביר דיווחים שוטפים בעניין פריקת פחם באתר. עוד נקבע כי הוראות התיקון יהיו בתוקף עד חודשיים מסיום שעת חירום או מצב מיוחד בעורף. החברה נמצאת בקשר עם המשרד להגנת הסביבה ומעבירה מידע ככל שנדרש.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. חוקי הגנת הסביבה: (המשך)

5. קווי צנרת דלק תת קרקעיים - רדינג:

באזור תחנת הכח רדינג, נמצאים קווי דלק יבשתיים לא פעילים היוצאים והנכנסים לתחנה. במסגרת מספר דיגומים שבוצעו באוקטובר 2020 וכן בינואר ובפברואר 2021, נמצאו סיבי אסבסט על גבי חלק מקווים אלה. החברה נמצאת לקראת סיום העבודות להוצאת מקטעי קווי הדלק באזור שדה דב (מקטע המשתרע לאורך מאות מטרים). בכל הנוגע להמשך תוואי הקווים לכיוון מזרח (תוואי המשתרע לאורך מספר קילומטרים בכיוון תחנת הרכבת בבני ברק) - בהמשך לדיונים שקיימה החברה מול המשרד להגנת הסביבה ביחס לאופן ניהול הטיפול שיידרש בקווים אלו, עדכנה החברה את הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר, תוך הבהרה כי אין לתת אישורי חפירה בתוואי ובסמוך לו ללא תיאום מוקדם מראש וכן הציבה שילוט לאורך התוואי בתיאום עם הרשויות המקומיות.

ביום 31 במרס 2022 העבירה החברה למשרד להגנת הסביבה תוצאות מיפוי עדכני של חלק מהקווים. ביום 31 ליולי 2022, הגישה החברה לאישור המשרד תכנית עקרונית לטיפול בקווים אלו, וביום 17 לנובמבר 2022 התקבלה התייחסות המשרד לתכנית החברה. בהמשך לכך, בחודש דצמבר 2023 לאחר ביצוע סקרים נוספים בקווים הציגה החברה תכנית מעודכנת למשרד להגנת הסביבה. החברה פועלת לביצוע פעולות נדרשות ונמצאת בקשר ישיר עם המשרד בעניין זה.

ביום 19 באוקטובר 2023 התקבלה בחברה פנייה מעיריית תל אביב, לפיה על החברה להסיר את האסבסט ולפנות קווים אלו בטענה שהם כוללים בידוד תרמי עשוי אסבסט פריך. למועד פרסום הדוח טרם התקבלה תגובת עיריית תל אביב בעניין.

ביום 12 לנובמבר 2023 העבירה החברה תגובתה לפניה זו במסגרתה ציינה כי אין מדובר באסבסט פריך למטרת בידוד תרמי, משכך, הוראות חוק למניעת מפגע אסבסט אינן רלוונטיות לעניין קווים אלו. עוד ציינה החברה כי היא הגישה זה מכבר תכנית לנטישת הקווים למשרד להגנת הסביבה (להלן: "התוכנית"), עם העתק לרשות לאיכות הסביבה של עיריית תל אביב וקיבלה את אישור המשרד להגנת הסביבה לתכנית. התוכנית נמצאת בביצוע בימים אלה. נכון למועד פרסום הדוח טרם התקבלה תגובת עיריית תל אביב.

למועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולתה של החברה להעריך את כלל ההשלכות העשויות להיות על החברה בעניין זה, זאת, בין היתר, עקב אפשרות קיומו של אסבסט בקווים נוספים ובשטח התחנה, אורכה של הצנרת, המורכבות בפינויה (שכן היא עוברת תחת שטחים ציבוריים ופרטיים אשר חלקם מאוכלסים), וכן לאור העובדה שאין בנמצא תיעוד על מיקומה המדויק. לפיכך, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים הינה בהתאם לתוכנית העדכנית שהוגשה על ידי החברה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ח. אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

1. קריסת העגורן ברוטנברג

ביום 13 במרס 2023, בעקבות מזג אויר קיצוני, קרס עגורן במזח הפחם בתחנת הכוח "רוטנברג" לים ונגרם נזק למזח הפחם. באירוע זה נספו עובד חברה (לאחר שאותר בים תחת ההריסות בחלוף 41 יום ממועד האירוע), פנסיונר של החברה ועובד נוסף נפצע. קריסת העגורן גרמה בין היתר, לשבירת חלק מהגשר שנפל לים. כן הושבתה יכולת פריקת הפחם במזח. העלות המופחתת בספרי החברה של העגורן ושל מקטע המזח שנפגעו, נכון לתאריך הקריסה הינה כ-28 מיליוני שקל חדש. החברה ביצעה גריעה של נכסים אלו מספריה ויצרה במקביל יתרת חשבון פיקוח בחובה. בסמוך לאחר האירוע התקבלו דרישות מנהל המערכת חברת "נגה" לדאוג לזמינות היחידות המופעלות בפחם בתחנת הכוח רוטנברג לטובת אספקת חשמל ולהבטחת שרידות מערכת החשמל הארצית. החל מיום 10 באפריל 2023 החברה משנעת פחם באמצעות משאיות מאתר אורות רבין וכן פורקת פחם בנמל אשדוד ומשנעת אותו במשאיות, זאת בהתאם לצרכים התפעוליים של אתר רוטנברג.

החברה משתה את העגורן שקרס מן המים ובנתה גשר זמני לצורך חזרה לפריקת פחם במזח.

לצורך הכשרת הפריקה במזח נדרש לסיים את תהליך הרכבת המסוע הימי וטיפול בעגורן הקיים. שני הפרויקטים הנ"ל צפויים להסתיים בתחילת יולי 2024.

העלות של פינוי העגורן וחלקי המזח שקרסו, מתוך המים הינה כ-50 מיליוני שקל חדש, עלות תיקון ושיקום המזח הינה כ-55 מיליוני שקל חדש ועלות שינוע הפחם לרוטנברג לתאריך הדוח על המצב הכספי הסתכמה לכ-133 מיליוני שקל חדש. לפרטים נוספים בדבר היתרי הפליטה כתוצאה מהאמור לעיל ראה סעיף ז לעיל.

בנוסף, החברה פועלת למיצוי זכויותיה על פי פוליסות הביטוח מול המבטחות הרלוונטיות וקיבלה מקדמות מחברות הביטוח. היות שנסיונות האירוע עדיין נחקרות על ידי המשטרה, לתאריך הדוח על המצב הכספי קיימת אפשרות שהנזק לא יכוסה במסגרת הפוליסות ושחברות הביטוח תדרוש את סכומי המקדמות בעתיד בחזרה, לפיכך לתאריך הדוח על המצב הכספי בהעדר ודאות למעשה (virtually certain) לא הכירה החברה במקדמות אלו ובתקבולים עתידיים בהתאם לפוליסות, כהכנסה בדוחות הכספיים.

2. מלחמת רוסיה אוקראינה

בסוף חודש פברואר 2022, פרצה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה. ללחימה האמורה ישנן השלכות מהותיות על רכש הפחם של החברה ומועד אספקתו, כמו גם המפרט של הפחם, באופן העלול להשפיע על יכולתה של החברה לעמוד בדרישות היתר הפליטה לעניין סל הפחם הנדרש ותכולת הגופרית בפחם. לפרטים נוספים בדבר פניית החברה למשרד להגנת הסביבה בנושא עמידה בהיתרי הפליטה של אתר אורות רבין, ראה סעיף ז לעיל.

לאור העלויות החדות במחירי הפחם בעולם בשנים 2021-2022, בין היתר בשל הלחימה בין רוסיה לאוקראינה, וכתוצאה מהשפעת עלויות הפחם על מחירי החשמל, פרסמה רשות החשמל ביום 26 בדצמבר 2022 החלטה בנושא עדכון שנתי לתעריף החשמל 2023 לצרכני חברת החשמל. התעריפים המעודכנים שנקבעו בהחלטה זו נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2023. במסגרת העדכון נפרסה ההכרה בעלויות שנגרמו כתוצאה מעליית מחירי הפחם לשנים 2023-2025 (ראה באור 3 להלן). לפרטים בדבר הקדמת החזר בעדכון שנתי 2024 כנגד התקבולים העודפים ממכירת תחנת הכוח אשכול ראה באור 3 להלן.

במהלך שנת 2023 מחירי הפחם חזרו למחירים ששררו לפני פרוץ המלחמה, ואף במגמת ירידה.

היות שמדובר באירוע אשר אינו בשליטת החברה, וגורמים כגון המשך הלחימה, התרחבותה או עצירתה עשויים להשפיע בעיקר על מחירי הפחם ותכולת הגופרית, החברה ממשיכה לעקוב באופן שוטף אחר השינויים בשווקים בארץ ובעולם ובוחנת באופן רציף את ההשלכות על תוצאותיה העסקיות.

למועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולתה של החברה להעריך את כלל השלכותיו של אירוע זה לרבות השפעותיו העתידיות על מצבה הפיננסי העתידי.

3. השפעות מלחמת "חרבות ברזל"

נוכח פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" (להלן: "המלחמה") הכריז שר הביטחון, ביום 7 באוקטובר 2023 על "מצב מיוחד בעורף" בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן: "חוק ההתגוננות האזרחית"), אשר הורחבה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטת ממשלה מס' 941 לשטח המדינה כולה. בערב של אותו היום ה-7 באוקטובר 2023, על רקע האירועים האמורים ולאחר שהשר לביטחון לאומי נוכח כי קיימת סבירות גבוהה שיתרחש אירוע חירום אזרחי בישראל, ובהתאם לסמכותו לפי סעיף 90(א) לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, הכריז השר על "אירוע חירום אזרחי" בשטח המדינה כולה, למעט ברדיוס של 0-8 ק"מ מרצועת עזה, אשר לגביו הוכרז מצב מיוחד בעורף עוד קודם לכן, כאמור.

בנוסף, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה ביום 8 באוקטובר 2023 על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה.

ההחלטה על מצב המיוחד בעורף הוארכה מעת לעת, והינה בתוקף למועד אישור הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי (המשך)
 ח. אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)
 3. השפעות מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

עקב המצב הביטחוני, ביום 7 באוקטובר 2023 חתם שר העבודה על צו בדבר החלת פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעות חירום, התשכ"ז-1967, בשטח עוטף עזה. צו זה מאפשר לשר העבודה להוציא צווי גיוס לעובדים של מפעל חיוני ומפעל למתן שירותים קיומיים (כהגדרתם בחוק זה) בשטח האמור, אשר מחייב אותם להתייצב לעבודתם. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, לא הוצאו צוויים כאמור לעובדי החברה.

(א) להלן אירועים שאירעו עד למועד אישור הדוחות הכספיים בעקבות השפעות המלחמה:

1) הצטיידות במלאי חירום – בסמוך לתחילתה של מלחמת "חרבות ברזל" התבקשה החברה על ידי רשות הכוח חברת "נגה" הפועלת כרשות ייעודית לכוח במשק החשמל לעניין תכנון המשק לשעת חירום והפעלתו (להלן: "רשות הכוח") וזאת מכוח הרישיון שהוענק לה לניהול המערכת ומנכ"ל משרד האנרגיה (בתפקידו כרשות הכוח העליונה במשק האנרגיה) לרכוש דלקים ומלאי חירום. בהתאם לכך, אישר דירקטוריון החברה להשתמש בסך של כ-1 מיליארד שקל חדש מכרית הביטחון לטובת שמירת רציפותה התפקודית של החברה ורכש לצרכי חירום, לרבות דלקים משקיים. עד לתאריך אישור הדוחות הכספיים נגרמו לחברה עלויות היערכות למצב חירום ורכש דלקים בהיקף של מאות מיליוני שקל חדש. ביום 2 בנובמבר 2023 נתקבל בחברה מכתב מאת רשות הכוח במסגרתו הנחתה רשות הכוח את החברה לרכוש כמות נוספת של דלק משקי בעלות של מאות מיליוני שקל חדש. החברה חתמה בדצמבר 2023 ובינואר 2024 הסכמים עם בעלי מסופים בישראל, שרוכשים ומאחסנים סולר חירום זמני. לפרטים נוספים ראה סעיף 2 בהלן וכן ביאור 3 כד להלן. בנוסף, לאור העובדה שהחברה עשויה להידרש להגדיל ו/או לאושש את מלאי הדלקים המשקיים בהתאם להנחיות רשות הכוח, החברה מנהלת דיונים עם גורמי המדינה המוסמכים על עצם חבות החברה להמשיך להגדיל או לאושש מלאי דלקים משקיים, ובדבר היקפה של חובה זו בנסיבות העניין.

2) דירוג אשראי – לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ביום 14 בפברואר 2024 פורסמה הודעה לפיה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מותירה את דירוג החברה על כנו וכן הורדת אופק הדירוג לשלילי. לפרטים ראה ביאור 20 להלן.

3) דירוג אשראי מדינת ישראל – לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, בחודש פברואר 2024, הודיעה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's על הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה אחת עם תחזית שלילית.

4) הרעה בגביה מלקוחות – בעקבות הפגיעה ב"דפוס בארי", בית הדפוס אשר מדפיס את חשבוניות החברה לכלל לקוחותיה, חלה עצירה מלאה בהליך הפקת והדפסת חשבוניות לתקופה של כשלושה שבועות. כמו כן, בהמשך להנחיות שהופצו לציבור ע"י רשות החשמל, החברה השהתה את הליכי גבייה כלפי כלל הלקוחות החייבים בכל הארץ בהתאם לא מתבצעות מולם הליכי גבייה כבשגרה וכמו כן השהתה החברה את הליך הפקת החשבוניות לתושבי 83 היישובים אשר פונו מביתם בשל המלחמה. לפרטים בדבר ההקלות המתעדכנות של רשות החשמל הניתנות לצרכני החשמל, ראה ביאור 3 כד להלן. לתאריך הדוחות הכספיים חל גידול בחובות הלקוחות בסך של מאות מיליוני שקל חדש כתוצאה מהאמור לעיל, ובשל כך הגדילה החברה את ההפרשה לחובות מסופקים בסך של כ-60 מיליוני שקלים.

5) עיכוב/עצירת פרויקטים – המצב הביטחוני השורר במדינה מאז פרוץ המלחמה משפיע על יכולת קידום פרויקטים, זאת, בין היתר, עקב מחסור ממשי בכוח אדם זמין ומקצועי אצל קבלנים, היעדר מומחים זרים, מניעת עבודה באתרים וכן עקב אי קבלת האישורים הנדרשים מנגה לביצוע הפסקות חשמל בקווי הולכה הנדרשים לצורך ביצוע עבודות. כמו כן, בשל מצב החירום, לא התקבל אישור מנהל המערכת - חברת "נגה" להגעה לעומס נקוב שנחוץ להמשך ביצוע בדיקות הקבלה של יחידה 70 במחז"מ אורות רבין (להלן: ה"פרויקט"). נציין כי הגורמים המשפיעים על יכולת קידום הפרויקטים משתנים מעת לעת, לאורך התמשכות מצב המלחמה. בעקבות המצב הביטחוני הודיעה חברת GE, על דבר פינוי חלק מעובדי חברת GE וקבלני המשנה שלה מהארץ. לעזיבתם של אלה קיימת השפעה מהותית על קידום הפרויקט. החברה בוחנת את השפעות האירועים על לוחות הזמנים של הפרויקט.

לפרטים בדבר השפעת המלחמה על מועדי ההפעלה המסחרית של יחידות 70-80 ראה סעיף 9 לעיל. כמו כן בשל המלחמה, החברה מעריכה כי יחידה 1 ברוטנברג אשר בה מתבצעת הסבה לגז לא תופעל במועד הצפוי בעקבות עצירת העבודות באתר ואי הגעת מומחים של הספק לארץ. לא ניתן בשלב זה להעריך צפי לסיום כלל פרויקט הסבה.

כמו כן צפויות דחיות במועדי החישמול של פרויקטים במערכת ההולכה, עיכובים נוספים צפויים במספר פרויקטי הקמה והרחבה של תחנות משנה וכן בשיפוצים בתחנות כוח.

ביאור 1 - כללי (המשך)
 ח. אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)
 3. השפעות מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

(א) להלן אירועים שאירעו בעקבות השפעות המלחמה: (המשך)

- להערכת החברה, המשך המלחמה עלול בנסיבות מסוימות להשפיע לרעה על תוצאות הפעילות, מצבה הכספי ותזרימי המזומנים שלה (בין היתר כתוצאה מהפער בין מועד ביצוע הוצאות על ידי החברה למועד ההכרה בהם בתעריף), עלייה בהיקף החוב הפיננסי ועליה בהוצאות מימון בין היתר, בשל:
    - אפשרות לגידול בהוצאות התפעול והפיתוח של החברה הנובע, בין השאר, משינוי תמהיל והיקף הדלקים בהם החברה תעשה שימוש בעקבות השבתה אפשרית של הפקת הגז מהמאגרים לחופי ישראל והיחלשות השקל מול מטבעות זרים, אשר מובילה לעליית מחירי חומרי הגלם והדלקים אותם רוכשת החברה;
    - אפשרות למחסור במקורות אנרגיה זמינים לפעילות הייצור לרבות מחסור בגז במקרה של פגיעה באסדות הגז ו/או מחסור בדלקים לאור קשיים בייבוא דלקים;
    - היה ויידחה באופן משמעותי מועד מסירת החזקה של תחנת הכוח "אשכול" וקבלת התמורה בגין מכירתה, החברה צופה כי תיתכן פגיעה בדירוג האשראי של החברה וחריגה מחלק מיעדי האיתנות הפיננסית שנקבעו במסגרת מסמכי הרפורמה ובחלק מהיעדים שנקבעו בהחלטות הדירקטוריון,
    - ירידה בהיקף הגבייה מלקוחות החברה וגידול בחוב הצרכני הנובע בין היתר כתוצאה מעליה בימי אשראי ופגיעה ביכולת הגבייה ואי הוודאות בכל הקשור להיקף הגבייה מחמ"י ורש"פ;
    - השפעה לרעה על יכולת החברה לעמוד ביעדי האיתנות הפיננסית שנקבעו במסגרת מסמכי הרפורמה ובחלק מהיעדים שנקבעו בהחלטות הדירקטוריון;
    - ירידת ערך נכסים פיננסיים לרבות נכסי קופת הפנסיה;
    - עיכוב בביצוע ובהשלמת פרויקטים במקטעי הרשת והייצור; השפעה על ביצועי מערכת החשמל, לרבות בהיבטי סביבה, עקב נזקים אפשריים לרשת החשמל ולתחנות הכוח;
    - ירידת ערך נכסים במקרה של עליה בשיעור ההיוון כתוצאה מעלייה אפשרית, בין היתר, בפרמיית הסיכון של מדינת ישראל, ללא עליה מקבילה במחיר ההון בתעריף;
- עוד יובהר, כי מלחמת "חרבות ברזל" משפיעה ועשויה להמשיך להשפיע על מצב שוק ההון והחוב בישראל ונגישות החברה למקורות מימון נוספים.

(ב) במענה לסיכונים האפשריים המפורטים לעיל פעלה החברה לשיפור מצב הנזילות, השגת מקורות מימון וקבלת תמיכה מגורמי המדינה באופן הבא:

- 1) ייעוד ההכנסות העודפות ממכירת תחנת כוח "אשכול" לכיסוי הוצאות המלחמה - לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 29 בינואר 2024, פרסמה הרשות החלטה בנוגע ל- "ייעוד התקבולים העודפים ממכירת תחנת כוח "אשכול" לכיסוי הוצאות המלחמה", ראה באור 3 יח להלן.
- 2) בהמשך לבקשת רשות הכוח ומנכ"ל משרד האנרגיה, ביום 15 בנובמבר 2023 פרסמה רשות החשמל שתי הצעות החלטה לשימוע במסגרת ישיבה מס' 675, האחד בנושא: "הכרה בעלות אחזקת מלאי סולר זמני" על ידי חברות שונות במשק ויצרני חשמל פרטיים והתשלומים להם יהיו זכאים. בנוסף, באותו מועד התפרסמה הצעת החלטה לשימוע בעניין: "מחיר העברת סולר ממלאי חירום משקי ליצרני חשמל פרטיים", בה הבהירה הרשות כי תכיר לחברה בעלויות כתוצאה מאישוש מלאי חירום משקי בהתאם להחלטתה מס' 1095)4 (מיום 14 בנובמבר 2016. מעלות זו יופחת התשלום שתקבל החברה מיצרני חשמל פרטיים. ביום 26 בנובמבר 2023 העבירה התייחסותה לשימועים. טרם התפרסמו החלטות סופיות. לפרטים נוספים בדבר התקשרויות לאחזקת מלאי סולר זמני עם חברות במשק ראה ביאור 34 ב 2 ט להלן.
- 3) קבלת מכתב החשב הכללי – במכתבו מיום 27 באוקטובר 2023, החשב הכללי ציין כי ככלל, נראה כי החברה נערכה מבעוד מועד מבחינה פיננסית ותזרימית היטב גם לאירועי חירום במשק, וצרכיה אמורים לקבל מענה במסגרת תעריף החשמל והחלטות רשות החשמל, וכי הוא בטוח כי לאור נקודת המוצא הפיננסית של החברה, היא תמשיך ותיערך לתרחישי המלחמה וחירום ככל שנדרש ובעזרת כל האמצעים התפעוליים והפיננסיים העומדים לרשותה, והכל בהתאם להוראות הדין. החשב הכללי הוסיף וציין במכתבו כי במסגרת זו, החברה נשאה בעלויות שלא היו צפויות טרם המלחמה, הן בשל היותה ספק שירות חיוני לפי חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 ואחריותה לשמור על רציפות תפקודית לכל אורך המלחמה ולאחריה, והן בגין פעולות שונות בהן החברה נדרשה לנקוט במהלך המלחמה על ידי הגורמים המוסמכים במדינה. עוד ביקש החשב הכללי להבהיר במכתבו כי החברה הינה תאגיד בשליטה ממשלתית מלאה, שרואים בה כ-Government Related Entity המהווה ספק שירות חיוני במשק. בהתאם לכך, כלל גורמי המדינה המוסמכים, ובראשם החשב הכללי במשרד האוצר, מחויבים להבטחת רציפות אספקת האנרגיה במשק, ולאיתנותה הפיננסית של חברת חשמל, וליכולתה לשרת את חובותיה בעתות שגרה וחירום.
- 4) הנפקת אגרות חוב – ביום 5 בנובמבר 2023, גייסה החברה סך של כ-3 מיליארדי שקל חדש, לפרטים נוספים ראה ביאור 1ג20 להלן.

ביאור 1 - כללי (המשך)
ח. אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)
3. השפעות מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

יובהר כי נכון למועד אישור הדוחות הכספיים אין ביכולתה של החברה להעריך האם, מתי ובאיזה היקף יושפעו תוצאות הפעילות, מצבה הכספי, תזרימי המזומנים ואיתנותה הפיננסית של החברה מאירוע המלחמה, היות שמדובר באירוע אשר אינו בשליטת החברה, וגורמים כגון: משך והיקף המלחמה, האפשרות להתרחבותה לזירות נוספות, האפשרות להגברת עוצמת המלחמה ולהחמרת השלכותיה, החלטות רגולטוריות שיתקבלו ביחס לפעולות הנדרשות מהחברה והפיצוי התעריפי עשויים להשפיע על מצבה של החברה.

יחד עם זאת, לאור הצעדים שננקטו ובשים לב לעמדת גורמי המדינה כמפורט לעיל, ולאור יכולת החברה לקבלת מימון במערכת הבנקאית בישראל ו/או בחו"ל, ולגיוס חוב בשוק ההון ובהתחשב ביתרת המזומנים והשקעות לזמן קצר ליום 31 בדצמבר 2023 ולתחזיות תזרימי המזומנים של החברה, לרבות התמורה הצפויה להערכת החברה ממכירת אשכול (ראה סעיף 9 לעיל), להערכת ההנהלה והדירקטוריון, לחברה קיימים מקורות מימון מספקים למימון פעילויותיה ולפירעון התחייבויותיה בעתיד הנראה לעין והיא מבצעת ותמשיך לבצע כל פעולה לשמירה על איתנותה הפיננסית.

ט. הגדרות:

החברה	-	חברת החשמל לישראל בע"מ.
בעלי עניין	-	כהגדרת "בעל עניין" בסעיף 1, לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968.
צדדים קשורים	-	כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי מס' 24 .
רשות החברות	-	רשות החברות הממשלתיות.
דולר	-	דולר של ארה"ב.
חברות מאוחדות	-	חברות אשר לחברה שליטה בהן, (כהגדרתה בתקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 10) במישרין או בעקיפין ושדוחותיהם הכספיים מאוחדים באופן מלא עם דוחות החברה.
חברות מוחזקות	-	חברות מאוחדות, וחברות כלולות.
חברות כלולות	-	חברות אשר לחברה השפעה מהותית בהן.
הקבוצה	-	החברה וחברות מאוחדות שלה
כלל צרכני החשמל	-	כלל צרכני החשמל בישראל שהינם הן לקוחות החברה והן לקוחות יצרנים פרטיים.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. 1. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים:

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "תקני IFRS") ופרשנויות להם, שפורסמו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB). עיקרי המדיניות החשבונאית המפורטים בהמשך, למעט האמור בסעיף ד להלן, יושמו בעקביות לגבי כל תקופות הדיווח המוצגות בדוחות כספיים מאוחדים אלה.

2. יישום תקנות ניירות ערך:

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010 (להלן: "תקנות דוחות כספיים").

3. תקופת המחזור התפעולי:

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה הינה 12 חודשים.

4. הדוחות המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הקבוצה ביום 14 במרס 2024.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים, נגזרים ומכשירים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.
- מלאי הנמדד כנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו.
- השקעות בחברות כלולות.
- הפרשות.
- נכסי והתחייבויות מיסים נדחים.
- יתרות חובה ויתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים.
- נכסים שאינם שוטפים וקבוצות מימוש המוחזקים למכירה.

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה להלן.

ג. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

1. מטבע הפעילות

הדוחות הכספיים של הקבוצה ערוכים בשקל חדש שהוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה היא פועלת.

2. אופן רישום הפרשי שער

הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות, מוכרים בסעיף הוצאות מימון, בדוח רווח והפסד בתקופה בה הם נבעו, פרט למקרים המפורטים להלן:

- הפרשי שער בנגזרים המשמשים בגידור תזרים מזומנים, בגין החלק האפקטיבי בגידור (באשר למדיניות החשבונאית של הקבוצה בנושא עסקאות גידור ראה סעיף יד2 להלן).
- הפרשי שער המתייחסים לנכסים בהקמה לצורך שימוש יצרני עתידי, הנכללים בעלות אותם נכסים מקום בו הם מהווים תיאום לעלויות הריבית על אשראי במטבע חוץ (באשר למדיניות החשבונאית של הקבוצה בנושא היוון עלויות אשראי ראה סעיף ט להלן).
- הפרשי שער בגין התחייבות פיקוח נדחית בגין הסכם פשרה עם חברות הגז המצרי נזקפים לרווח והפסד לסעיף תנועה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים במקביל להפרשי השער בגין החייבים בגין הסדר הפשרה. ראה ביאורים 10 ו-15 להלן.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ד. יישום לראשונה של תקנים חדשים, תיקון לתקנים ופרשנויות

1. תיקון ל-IAS12 מיסים על ההכנסה

התיקון מצמצם את תחולת הפטור מהכרה במסים נדחים כתוצאה מהפרשים זמניים שנוצרו במועד ההכרה לראשונה בנכסים ו/או התחייבויות, כך שהפטור האמור לא יחול על עסקאות היוצרות במועד ההכרה הפרשים זמניים שווים ובעלי השפעה מקזזת.

כתוצאה מכך, הקבוצה תכיר בנכס ו/או התחייבות מס נדחה, בסך הפרשים הזמניים שיהיו בעת ההכרה לראשונה בעסקאות היוצרות הפרשים זמניים ושווים ומקזזים, דוגמת עסקאות חכירה והפרשות לפירוק ושיקום.

ליישום התיקון לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההצגה בברוטו של מיסים נדחים בגין עסקאות חכירה והפרשות לפינוי ושיקום ראה ביאור 21 מיסים על ההכנסה.

2. תיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים: גילוי למדיניות חשבונאית

בהתאם לתיקון, חברות נדרשות לתת גילוי למדיניות החשבונאית המהותית שלהן חלף הדרישה להצגת המדיניות החשבונאית המשמעותית שלהן. בהתאם לתיקון מידע על המדיניות החשבונאית הינו מהותי אם, כאשר הוא נלקח בחשבון יחד עם מידע אחר הניתן בדוחות הכספיים, ניתן לצפות באופן סביר כי הוא ישפיע על החלטות שמשמשות הדוחות הכספיים מקבלים בהתבסס על אותם דוחות.

התיקון ל-IAS1 מבהיר שמידע על המדיניות החשבונאית עשוי להיות מהותי אם בלעדיו, תמנע ממשמשתמי הדוחות הכספיים האפשרות להבין מידע מהותי אחר בדוחות הכספיים. בנוסף, התיקון מבהיר כי אין צורך בגילוי מידע על מדיניות חשבונאית שאינה מהותית.

בעקבות יישום התיקון, היקף הגילוי שניתן למדיניות החשבונאית שניתן במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2023 הצטמצם והותאם לנסיבות הספציפיות של החברה.

ה. תיקונים לתקנים שטרם אומצותיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים: סיווג התחייבות שוטפת או בלתי שוטפת

התיקון מחליף דרישות סיווג מסוימות של התחייבויות כשוטפות או בלתי שוטפות. כך למשל, על פי התיקון, התחייבות תסווג כבלתי שוטפת כאשר לישות יש זכות לדחות את התשלום לתקופה של לפחות 12 חודשים לאחר תקופת הדיווח, אשר הינה "בעלת מהות" (Substance) ואשר קיימת לסוף תקופת הדיווח, וזאת חלף הדרישה לזכות שהינה "בלתי מותנית". בהתאם לתיקון זכות קיימת לתאריך הדיווח רק אם ישות עומדת בתנאים לדחיית התשלום נכון למועד זה. התיקון העוקב, כפי שפורסם באוקטובר 2022, קבע, כי אמות מידה פיננסיות אשר בהן נדרשת ישות לעמוד אחרי מועד הדיווח, לא ישפיעו על סיווג התחייבות כשוטפת או לא שוטפת. כמו כן, התיקון העוקב הוסיף דרישות גילוי עבור התחייבויות הכפופות לבחינת אמות מידה פיננסיות בתוך 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, כגון גילוי בדבר אופיין של אמות המידה הפיננסיות, המועד בו נדרש לעמוד בהן וכן עובדות ונסיבות המצביעות על כך שישות תתקשה לעמוד באמות המידה. בנוסף, התיקון מבהיר כי זכות ההמרה של התחייבות תשפיע על סיווג המכשיר בכללותו כשוטף או בלתי שוטף, אלא אם כן רכיב ההמרה הינו הוני.

התיקון יישום בתקופות דיווח המתחילות ב-1 בינואר 2024, עם אפשרות ליישום מוקדם. התיקון ייושם למפרע, לרבות תיקון מספרי השוואה.

החברה בוחנת את השלכות התיקון על הדוחות הכספיים ללא כוונה ליישום מוקדם.

ו. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה כוללים את הדוחות הכספיים של החברה ושל החברות המאוחדות (החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ, להלן: "חברת הפחם" וחברת הבת לייצור, "חברת נתיב האור" בע"מ). דוחות כספיים של החברות המאוחדות ערוכים על פי המדיניות החשבונאית של החברה (ראה ביאור 11 להלן).

ז. אי הכללת דוח כספי נפרד בדוח התקופתי

החברה לא כללה מידע כספי נפרד של החברה בהתאם להוראות תקנה 9 ג' לתקנות ניירות ערך וזאת מאחר ואין בכך כל תוספת מידע מהותית למשקיע הסביר לצורך הבנת המצב הכספי, תוצאות הפעילות ותזרימי המזומנים של החברה העשוי להשפיע על קבלת החלטות כלכליות בקשר עם החברה, שאינו נכלל כבר במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה. אמות המידה, אותן החברה יישמה לצורך קביעת חוסר מהותיות תוספת המידע, היו הן במישור הכמותי והן במישור איכותי. החברה מחזיקה בבעלות מלאה בחברת הפחם ובחברת הבת לייצור "נתיב האור - אורות רבין בע"מ" (ראה ביאור 11 להלן).

חברת הפחם רוכשת את הפחם עבור תחנות הכח של החברה ולמעשה משמשת "כזרוע הארוכה" של החברה, לצורך רכישת הפחם עבור תחנות הכח של החברה. כל מכירות חברת הפחם, למעט סכום שולי ביותר, נעשות לחברה.

מטרותיה של חברת הבת לייצור הן תכנון הנדסי ופעולות תכנון לגבי שתי יחידות הייצור המוקמות באתר אורות רבין (להלן המחז"מים), הקמה, תפעול ותחזוקה של שני המחז"מים; וייצור חשמל באמצעות שני המחז"מים ומכירת החשמל שיוצר.

בשלב זה להקמת חברת הבת לייצור, כאמור בביאור 1 להעיל, לאור דרישות הגילוי הנרחבות שחלות על החברה בהתאם להוראות רשות החברות הממשלתיות אין כל תוספת מידע, הן במישור הכמותי והן במישור האיכותי הנדרש למשקיע הסביר לצורך הבנת המצב הכספי, תוצאות הפעילות ותזרימי המזומנים של החברה העשוי להשפיע על קבלת החלטות כלכליות בקשר עם דוחות החברה, שאינו נכלל כבר במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה. החברה מחזיקה בבעלות מלאה בחברת הבת לייצור ומלוא הרכוש הקבוע בהקמה של חברת הבת נכלל בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ח. השקעה בחברות כלולות

1. חברות כלולות הינן ישויות שלחברה יש בהן השפעה מהותית בלבד, ללא שליטה. ההשפעה המהותית היא הכוח להשתתף בקבלת ההחלטות הנוגעות למדיניות הפיננסית והתפעולית של החברות הכלולות, אך אינה מהווה שליטה במדיניות זו.
לחברה הלוואות לזמן ארוך לחברת IBC אשר סילוקן אינו מתוכנן ולא סביר שיתרחש בעתיד הנראה לעין, המטופלות כזכויות לזמן ארוך אשר במהותן, מהוות חלק מההשקעה. זכויות אלו מטופלות תחילה בהתאם להוראות IFRS 9 ולאחר מכן מיושמת בגין זכויות אלו שיטת השווי המאזני בהתאם להוראות IAS 28.
2. השווי ההוגן של השקעת החברה ב-IBC, שנרכשה במועד הקמתה תמורת זכות שימוש, נזקף כהכנסה נדחית במסגרת התחייבויות אחרות, ומוכר כהכנסה על פני תקופת מתן השירותים לפי ההסכם, בשיטת הקו הישר.
לפרטים נוספים בדבר חברות כלולות ראה ביאור 11 להלן.

ט. רכוש קבוע

1. רכוש קבוע שאינו בהקמה:
הקבוצה מציגה את פריטי הרכוש הקבוע שלה לפי מודל העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידות ערך. עלות הרכוש הקבוע כוללת את עלות הרכישה של הנכס (בניכוי תקבולים ממזמיני עבודות פיתוח), וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.
חלקי חילוף ציוד עזר וציוד גיבוי מסווגים כרכוש קבוע, כאשר הם עומדים בהגדרת רכוש קבוע בהתאם ל – IAS 16, אחרת הם מסווגים כמלאי מחסנים (ראה סעיף יג להלן).
2. רכוש קבוע בהקמה
עלות הנכסים שהחברה הקימה בעצמה כוללת: עלויות שכר עבודה וקבלני משנה וכן עלויות שכר ועקיפות אחרות המהוות תשומות הכרחיות בתהליך ההקמה של נכסים אלו. עלויות עקיפות מועמסות לפי מפתחות הקצאה ומחירוניהם הנבחנים באופן תדיר ביחס לתכנון השנתי, ההשקעות בפועל והתקציב המאושר.
עלות נכסי רכוש קבוע בהקמה המהווים נכסים כשירים להיוון כהגדרתם ב- IAS 23, כוללת גם עלויות אשראי לא ספציפי הראויות להיוון.
עלויות אשראי שאינו ספציפי, מהוונות באותו אופן לאותה השקעה בנכסים כשירים או לאותו חלק ממנה, שלא ממומן באשראי ספציפי, תוך שימוש בשיעור שהוא הממוצע המשוקלל של שיעור העלות בגין אותם מקורות האשראי שעלותם לא הוונה באופן ספציפי. הפרשי שער הנובעים מאשראי במטבע חוץ, מהוונים במידה והם נחשבים כתיאום לעלויות הריבית.
הקבוצה משהה היוון עלויות אשראי במהלך תקופות ממושכות בהן היא משהה את הפיתוח הפעיל של נכס כשיר.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ט. רכוש קבוע (המשך)

3. הפחתת רכוש קבוע:
- הפחתת הרכוש הקבוע בר פחת, מבוצעת באופן שיטתי לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושיים הצפוי של הפריט, מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש המיועד.
  - נכסי זכות שימוש החכורים במסגרת הסדרי חכירה שבתחולת IFRS-16 מופחתים על פני אורך החיים השימושיים הצפוי להם על פי אותו בסיס של נכסים בבעלות, או על פני תקופת החכירה, במידה והיא קצרה יותר מאורך החיים השימושיים של הנכס.
  - אורך החיים השימושיים ושיעורי הפחת בהם נעשה שימוש בחישוב הפחת הינו כדלקמן:

אורך החיים השימושי (בשנים)

תחנות כח	50-30 (בעיקר 30 שנה)
מתקנים להפחתת פליטות	10
מחזור משולב	30
טורבינות גז סילוניות	15
מערכת ההולכה	35
מערכת ההשנאה	45-20 (בעיקר 45 שנה)
מערכת החלוקה	35-30 (בעיקר 35 שנה)
מונים ומניה חכמה	15
אינוונטרים (כולל ציוד משרדי)	10
וטלקומוניקציה	10
מחשבים וציוד עזר	3-5
כלי רכב	3-7
ציוד מכני נייד	2-10
מבנים	30
אוניות	20

שיטת הפחת ואורך החיים השימושיים של הנכס נסקרים בידי הנהלת הקבוצה בכל שנת כספים. לפרטים בדבר שיעורי הפחת ואורך החיים של נכסים חכורים ראה סעיף יח להלן.

רווח או הפסד הנוצרים כתוצאה מהוצאה משימוש של פריט רכוש קבוע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף הוצאה אליו נזקף הפחת בגין השימוש בפריט.

4. עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מהותי מפריט רכוש קבוע, מוכרת כגידול של העלות בספרים במועד התהוותה, אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות המיוחסות לפריט יזרמו אל הקבוצה, ומופחתת לפי שיטת הקו הישר על פני הנמוך מבין אורך החיים השימושיים של פריט העלות העיקרית או החלק שהוחלף.

5. התחייבות בגין עלויות לפירוק, שימור ופינוי של פריט ושיקום האתר בו ממוקם הפריט

עלות פריט רכוש קבוע כוללת, בין היתר, עלויות לפירוק ו/או שיקום האתר של הפריט בו הוא ממוקם, אשר בגינם מתהווה ליישות מחויבות כאשר הפריט נרכש או כתוצאה משימוש בפריט במשך תקופה מסוימת. ההתחייבות נמדדת בערך נוכחי בהתאם למועד הצפוי של היציאות לסילוק המחויבות על בסיס שיעור היוון המשקף הערכות שוק שוטפות לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים להתחייבויות מסוג זה. לאחר מועד ההכרה לראשונה: שינויים בהתחייבות האמורה עד תום תקופת הפחתת הפריט, יתווספו או יגרעו מהנכס בתקופה השוטפת ויופחתו על פני יתרת אורך החיים השימושי של הנכס, במידה והנכס הופחת במלואו יזקפו השינויים ישירות לרווח והפסד.

6. תזרים מזומנים בגין ריבית שהונחה על נכסים

ראה סעיף כב להלן

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

י. נכסים בלתי מוחשיים

1. נכסים בלתי מוחשיים

הנכסים הבלתי מוחשיים של הקבוצה כוללים עלויות רכישה לרבות היוון עלויות פיתוח עצמי של תוכנות. הנכסים מופחתים בקו ישר על פני אורך החיים השימושי המשוער שלהם בכפוף לבחינת ירידת ערך.

2. אורך החיים השימושי בו נעשה שימוש בהפחתת נכסים אלו הינו כדלקמן:

שיעורי הפחת (באחוזים)	אורך החיים השימושי (בשנים)	תוכנות
6.67-20	5-15	

יא. ירידת ערך נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים

בתום כל תקופת דיווח, בוחנת הקבוצה את הערך בספרים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, בהתאם ל-IAS36, במטרה לקבוע האם קיימים סימנים כלשהם המעידים על ירידת ערך של נכסים אלו. במידה וקיימים סימנים כאמור, נאמד סכום בר השבה של הנכס במטרה לקבוע את סכום ההפסד מירידת ערך שנוצר, אם בכלל. הבחינה מבוצעת לגבי כלל נכסי החברה לרבות מלאי סולר חירום וחשבונות פיקוח נדחים המתייחסים לרכוש הקבוע ולנכסים בלתי מוחשיים המהווים יחידה מניבת מזומנים אחת וזאת מכיוון שהחברה מחויבת לפעול מכוח החוק כספק שירות חיוני בכל מגזרי הפעילות ולהערכתה לא קיים שוק פעיל (בו היא רשאית להשתתף) למי מהמגזרים השונים, קיימת תלות בין תזרימי המזומנים החיוביים והשליליים המופקים במגזרים השונים (להלן "יחידה מניבת מזומנים"). סכום בר השבה הינו הגבוה מבין שווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות מכירה לבין שווי השימוש בו. בהערכת שווי השימוש, אומדני תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים לערכם הנוכחי תוך שימוש בשיעור ניכיון לפני מס המשקף את הערכות השוק הנוכחיות לגבי ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים לנכס בגינם לא הותאם אומדן תזרימי המזומנים העתידיים.

יב. נכסים לא שוטפים וקבוצות מימוש המוחזקים למכירה

נכסים לא שוטפים או קבוצות מימוש המורכבות מנכסים והתחייבויות, מסווגים כנכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה, אם צפוי ברמה גבוהה שהשבתם תהיה בעיקר באמצעות עסקת מכירה ולא באמצעות שימוש מתמשך. במסגרת הרפורמה מחויבת החברה למכירת תחנות כוח, כמפורט בביאור 1ה1. האתרים המיועדים למכירה מסווגים כקבוצות מימוש המוחזקות למכירה במועד שבו נקבעת אסדרה תעריפית המהווה תנאי הכרחי לעריכת מכרז למכירת האתרים ובתנאי שמתקיימים יתר התנאים שנקבעו בתקן לסיווג כנכסים של קבוצות מימוש המוחזקות למכירה. מיד לפני סיווגם כמוחזקים למכירה, נמדדים הנכסים (או המרכיבים של קבוצת המימוש). בהתאם לנמוך מבין העלות המופחתת בספרים לבין שווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות מכירה צפויות. השווי ההוגן של תחנות כח הנמכרות במסגרת הרפורמה מבוסס על השווי התעריפי של האתר כפי שנקבע על ידי רשות החשמל בתוספת שווי הקרקע ועלויות מכירה שיוכרו בתעריף. יתרות של חשבונות פיקוח נדחים בגין קבוצות מימוש המסווגות כמוחזקות למכירה נכללות ביתרות של חשבונות פיקוח נדחים תוך מתן גילוי לחלק המתייחס לקבוצות מימוש כאמור.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

י.ג. מלאי

1. מלאי דלקים

מלאי דלקים הינו מלאי חומרים הנצרכים בתהליך ייצור החשמל.

עלות המלאי כוללת את כל עלויות הרכישה, עלויות עבודה ישירות, עלויות תקורה קבועות ומשתנות וכן עלויות אחרות שהתהוו בהבאת המלאי למיקומו ומצבו הנוכחיים. עלות המלאי נמדדת לפי שיטת ממוצע משוקלל נע. המלאי מוצג לפי הנמוך מבין עלותו לבין השווי מימוש נטו שלו. ירידת ערך מלאי הדלקים המוחזקים לשימוש בתהליך ייצור החשמל, מתבצעת רק במידה ועלות השימוש במלאי זה בתוספת שאר עלויות הייצור, ההולכה והחלוקה תהיה בסכום הגבוה ממחיר החשמל לצרכן.

מדיניות הקבוצה להחזקת מלאי דלקים הינה גם לצרכי גיבוי וזמינות מערכת החשמל במקרה של תקלה באספקת הגז ולעיתות חירום. מלאי שהקבוצה צופה את השימוש בו בתקופה העולה על שנה מוצג במסגרת סעיף מלאי דלקים - נכסים שאינם שוטפים. ירידת ערך מלאי סולר חירום נבחנת לפי הכללים לבחינת ירידת ערך רכוש קבוע. לפרטים בדבר סולר לחירום ראה ביאור 8 להלן.

2. מלאי מחסנים

מלאי מחסנים (מלאי ציוד כללי ומלאי חלקי חילוף שקצב צריכתו אינו עולה על שנה ומוחזק במחסני החברה) מוערך לפי העלות הנקבעת בהתאם לשיטת ממוצע משוקלל נע.

י.ד. מכשירים פיננסיים

1. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הקבוצה מכירה לראשונה בלקוחות ומכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים מוכרים לראשונה במועד בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. נכס פיננסי נמדד לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה שניתן לייחס במישרין לרכישה או להנפקה של הנכס הפיננסי. לקוח שאינו כולל רכיב מימון משמעותי נמדד לראשונה לפי מחיר העסקה שלו.

הקבוצה מחזיקה בשתי קבוצות עיקריות של נכסים פיננסיים:

נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת:

נכסים אלו כוללים בעיקר: מזומנים ושווי מזומנים, יתרות לקוחות, וחייבים לזמן קצר וארוך. תזרימי המזומנים מנכסים פיננסיים אלו הינם קרן וריבית בלבד, והם מוחזקים במודל עסקי שמטרתו החזקה על מנת לגבות את תזרימי המזומנים. בהתאם לכך נכסים אלו נמדדים בעלות מופחתת, בשיטת הריבית האפקטיבית. הקבוצה מכירה בהפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות המופחתת. הקבוצה בחרה למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין לקוחות, בסכום השווה להפסדי האשראי החזויים בגין אירוע כשל בתקופה של 12 חודשים. לגבי חוב חברות הגז המצריות (ראה ביאור 735), החברה מודדת את ההפרשה להפסדי אשראי חזויים בסכום השווה להפסדי האשראי החזויים לאורך כל חיי המכשיר. ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על ניסיון הגבייה ההיסטורי של החברה, תוך שהוא מותאם לתנאים נוכחיים והערכה של מגמות חזויות.

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נכסים פיננסיים אלו כוללים בעיקר השקעה בתעודות סל והשקעות בחברות בהן אין לחברה השפעה מהותית. נכסים פיננסיים אלו מוחזקים במודל עסקי במטרתו מכירת הנכסים הפיננסיים. על כן, נכסים אלו נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. במועד ההכרה לראשונה, נכסים פיננסיים מסווגים לאחת מקטגוריות המדידה הבאות: עלות מופחתת או שווי הוגן דרך רווח והפסד. נכסים פיננסיים הנכללים בקטגוריית שווי הוגן דרך רווח והפסד כוללים בעיקר השקעה בתעודות סל, עסקאות החלפה ועסקאות אקדמה.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)
יד. מכשירים פיננסיים (המשך)

2. מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

הקבוצה עושה שימוש במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים. הנהלת הקבוצה מפעילה שיקול דעת בבחירת טכניקות הערכה נאותות למכשירים פיננסיים, שאין להם מחיר שוק מצוטט בשוק פעיל. טכניקות ההערכה בהן עושה הנהלת הקבוצה שימוש הינן כאלה המיושמות בידי משתתפי שוק. וזאת על מנת לנהל את החשיפות לשינויי ריבית ושערי מטבע חוץ. בין השאר, רוכשת הקבוצה עסקאות החלפת מטבע חוץ ועסקאות החלפת מטבע חוץ וריבית משולבות, עסקאות אקדמה (Forward) על שערי מטבע ואופציות על שערי מטבע פרטים נוספים על הנגזרים בהם משתמשת הקבוצה, ראה ביאור 26 להלן.

חלק מהסכמי רכישת חשמל לפיהם הקבוצה רוכשת חשמל מיצרני חשמל פרטיים כוללים מנגנוני הצמדת מחיר למטבעות, ממדדים ותעריפים שונים, הנקבעים בדרך של אישור תעריפי על ידי רשות החשמל.

היות ועיקר הסכמי רכישת החשמל האמורים (לרבות מנגנוני ההצמדה השונים) נקבעים מתוקף דרישות החוק והרגולציה, הן אינן מהוות זכויות ומחויבויות חוזיות ועל כן לא נדרש זיהוי והפרדת נגזרים משובצים בגין מנגנוני הצמדה אלו.

חשבונאות גידור

הקבוצה מייעדת נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים, על מנת לגדר את השינויים בתזרימי מזומנים המתייחסים לאגרות חוב שהונפקו והלוואות שניתלו ואשר נובעים משינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ ובהחלפת ריבית קבועה ומשתנה במטבע חוץ לריבית שקלית קבועה.

במועד יצירת יחסי הגידור הקבוצה מתעדת את מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה שלה לביצוע הגידור. הקבוצה גם מתעדת את הקשר הכלכלי בין הפריט המגודר לבין המכשיר המגדר, ובכלל זה האם השינויים בתזרימי המזומנים של הפריט המגודר ושל המכשיר המגדר צפויים לקזז את השני.

כאשר מכשיר נגזר מיועד כמכשיר מגדר בגידור תזרים מזומנים, החלק האפקטיבי של השינויים בשווי ההוגן של הנגזר נזקף לרווח כולל אחר, ישירות לקרן גידור. החלק האפקטיבי של השינויים בשווי ההוגן של נגזר, אשר נזקף לרווח כולל אחר, מוגבל לשינוי המצטבר בשווי ההוגן של הפריט המגודר (לפי ערך נוכחי), ממועד יצירת הגידור. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקף השינוי בשווי ההוגן לרווח והפסד באופן מיידי.

הקבוצה מייעדת כמכשיר מגדר ביחסי גידור תזרים מזומנים רק את השינוי בשווי ההוגן בגין אלמנט המחיר המיידי של חוזי אקדמה ('רכיב הספוט'). השינוי בשווי ההוגן המיוחס לאלמנט המחיר העתידי של חוזי אקדמה ('רכיב הפורוורד') אינו נכלל כחלק מיחסי הגידור ומטופל כעלות הגידור, תוך זקיפת השינוי לקרן עלות הגידור.

אם הגידור אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהמכשיר המגדר נמכר, פוקע, מבוטל או ממומש, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור, באופן פרוספקטיבי. כאשר נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור, הסכומים שנצברו בעבר בקרן הגידור ובקרן עלות הגידור נשארים בקרן, עד למועד שבו הם מסווגים מחדש לרווח והפסד בתקופה, או בתקופות, שבמהלכן תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים המגודרים משפיעים על רווח והפסד.

גידור כלכלי

במקרים בהם מכשירים נגזרים אינם עומדים בכללי חשבונאות גידור, השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה נזקפים לרווח והפסד, כהכנסות או הוצאות מימון.

3. התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות: משיכות יתר מבנקים, הלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים, אגרות חוב שהונפקו, התחייבויות בגין חכירה, ספקים וזכאים אחרים.

הקבוצה מכירה לראשונה במכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. יתר ההתחייבויות הפיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. ההלוואות ואגרות החוב נמדדים בעלות מופחתת.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

טו. ירידת ערך נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

נכסים פיננסיים, נכסי חוזה וחייבים בגין חכירה

- הקבוצה מכירה בהפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין;
- נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות המופחתת;
- נכסי חוזה (כהגדרתם ב- IFRS 15);
- חייבים בגין חכירה.

הקבוצה בחרה למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי חזויים בגין לקוחות, בסכום השווה להפסדי האשראי החזויים בגין אירוע כשל בתקופה של 12 חודשים.

לגבי נכסי חוב אחרים, הקבוצה מודדת את ההפרשה להפסדי אשראי חזויים בסכום השווה להפסדי האשראי החזויים לאורך כל חיי המכשיר, פרט להפרשות להלן, אשר נמדדות בסכום השווה להפסדי האשראי החזויים בגין אירוע כשל בתקופה של 12 חודשים:

- מכשירי חוב אשר נקבע כי הינם בעלי סיכון אשראי נמוך במועד הדיווח; וכן
  - מכשירי חוב אחרים ופיקדונות, עבורם סיכון האשראי לא עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה.
- בעת ההערכה האם סיכון האשראי של נכס פיננסי עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה וההערכה של הפסדי אשראי חזויים, הקבוצה בוחנת מידע כמותי ואיכותי, וכן ניתוח, בהתבסס על ניסיון העבר של הקבוצה ועל הערכת האשראי המדווחת, כמו גם מידע צופה פני עתיד. הקבוצה מניחה כי סיכון האשראי של נכס פיננסי עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה, כאשר תשלומים חזויים נמצאים בפיגור של יותר מ-60 יום.
- הקבוצה מחשיבה נכס פיננסי כנמצא בכשל, כאשר:
- אין זה סביר שהלווה יעמוד במלוא מחויבויותיו לתשלום כלפי הקבוצה; או
  - התשלומים החזויים בגין הנכס הפיננסי נמצאים בפיגור של יותר מ-180 יום.

מדידת הפסדי אשראי חזויים

הפסדי אשראי חזויים מהווים אומדן משוקלל-הסתברויות של הפסדי אשראי. הפסדי אשראי נמדדים לפי הערך הנוכחי של הפער בין תזרימי המזומנים שהקבוצה זכאית להם לפי החוזה לבין תזרימי המזומנים שהקבוצה צופה לקבל.

הפסדי האשראי החזויים מהווים לפי שיעור הריבית האפקטיבית של הנכס הפיננסי.

נכסים פיננסיים פגומים עקב סיכון אשראי

בכל מועד דיווח, הקבוצה מעריכה האם נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת, הפכו לפגומים עקב סיכון אשראי. נכס פיננסי הינו פגום עקב סיכון אשראי כאשר התרחש אחד, או יותר, מהאירועים שיש להם השפעה שלילית על תזרימי המזומנים העתידיים שנאמדו בגין נכס פיננסי זה.

ראיה שנכס פיננסי הינו פגום כוללת את האירועים הבאים:

- קושי פיננסי משמעותי של המנפיק או הלווה;
- הפרה של חוזה, כגון אירוע כשל או אירוע פיגור בתשלומים;
- ארגון מחדש של הלווה או תשלום המגיע לקבוצה בתנאים אשר הקבוצה לא הייתה שוקלת במקרים אחרים;
- צפוי שהלווה יגיע לפשיטת רגל או לשינוי מבני פיננסי אחר;
- היעלמות שוק פעיל לנכס פיננסי עקב קשיים פיננסיים;

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ז. הכנסות

1. הכנסות הקבוצה מורכבות בעיקרם מהגורמים הבאים:

- א) ממכירת חשמל ללקוחות החברה הכוללת את כל שרשרת אספקת החשמל: ייצור, הולכה, חלוקה ואספקה. הכנסות ממכירת חשמל מוכרות עם צריכת החשמל על ידי הלקוחות, בהתאם לקריאת מונה. ההכנסות בגין הכמות הנצרכת, בתקופה שבין קריאת המונה האחרונה לבין תאריך הדוח על המצב הכספי, נכללות על פי אומדן. ראה סעיף כד להלן. בהתאם למודל התשלומים שקבעה רשות החשמל, הקבוצה זכאית לתעריפים נפרדים לצורכי התחשבות, עבור השירותים השונים המסופקים לחברת נגה.
- ב) לקוחות אשר רוכשים חשמל באמצעות מספקים אחרים מקבלים מהחברה שירותי תשתית (הולכה וחלוקה) ומחויבים באמצעות חברת "נגה" בעלת הרישיון לניהול מערכת החשמל.
- ג) הכנסות מחוזי ביצוע מול לקוחות הכוללות עבודות ברשת החשמל בהתאם לבקשת לקוח (עבודות על חשבון אחרים).
- ד) פרויקטי ייזום עסקי.

במסגרת חוזים עם לקוחות למכירת חשמל, מכיוון שמסופק שירות משמעותי של שילוב סחורות ושירותים שונים בחוזה לכדי תוצר משולב אחד, זיהתה הקבוצה מחויבות ביצוע אחת בהתאם להוראות תקן IFRS15. הכנסות מחוזי ביצוע מוכרות כאשר החברה מקיימת את מחויבות הביצוע לאחר השלמת העבודה בהתאם לבקשת הלקוח. הכנסות מפרוייקטי ייזום עסקי שמשך ביצועם עולה על שנה מוכרות לאורך זמן כאשר ביצועי החברה יוצרים או משפרים נכס אשר נשלט על ידי הלקוח תוך כדי יצירתו או שיפורו.

2. תמורה משתנה

החברה כוללת סכומים של תמורה משתנה רק כאשר היא צופה ברמה גבוהה שביטול משמעותי בגין הכנסות שהוכרו לא יבוטלו כאשר אי הודאות הקשורה להשתנות התמורה תתברר לאחר מכן. ההכרה בהכנסה במכירות חשמל של החברה לחברת החשמל מזרח ירושלים (חמ"י) ורש"פ אינה כוללת סכומי תמורה משתנה שהחברה לא יכולה לקבוע כי היא צופה ברמה גבוהה שהיא תוכל לגבות אותם. בסוף כל תקופת דיווח, החברה מעדכנת את סכום התמורה המשתנה. גידול באומדן התמורה לה זכאית החברה בגין חוזה מסוים עם חמ"י ורש"פ, קרי בסכום אותו החברה צופה כי תוכל לגבות מחמ"י ורש"פ, עבור שירותי חשמל שסופקו בעבר, מוכר כהכנסה בתקופה בה חל השינוי הנדרש בצפי לגבייה. לפרטים נוספים ראה ביאור 6 להלן.

3. הכנסות לקבל

החברה מעריכה, על פי מודלים סטטיסטיים את ההכנסות ממכירת חשמל בתקופת הדוח בגין החלק היחסי של הכנסות הכלולות בחשבונות שהוצאו לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ואשר כוללות חיובים בגין תקופת הדוח. המודלים הסטטיסטיים מסתמכים על צריכת החשמל בחשבונות שהופקו לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ואומדים את החלק המתניח לתקופת הדוחות הכספיים בהתאם לנתוני מזג אוויר וביקוש החשמל, לפרטים נוספים ראה ביאור 6 א. להלן.

4. הכנסות ריבית

הכנסות ריבית בגין לקוחות חשמל נזקפות בעת גביית החוב בגין נצברו.

5. מדידת התקדמות בקיום מחויבות ביצוע בפרוייקטי יזמות

הקבוצה מכירה בהכנסה מחוזי הקמה לאורך זמן על ידי מדידת ההתקדמות לקראת קיום מלא של מחויבות הביצוע באופן שמשקף את ביצועי הקבוצה בהעברת השליטה על הסחורות או השירותים שהובטחו ללקוח.

הקבוצה מודדת את ההתקדמות באופן יחסי לשיעור השלמת החוזה באמצעות שיטה המבוססת על תשומות. שיעור ההשלמה נמדד, בדרך כלל, בהתאם ליחס שבין העלויות שנוצרו למועד הדוח על המצב הכספי בגין העבודה בביצוע, לבין סך העלויות החזויות לצורך ביצוע החוזה, למעט עלויות שאינן מייצגות את שלב ההשלמה וזאת כאשר ניתן לאמוד באופן מהימן את תוצאותיו. הקבוצה בדעה כי שימוש בשיטת העלויות מייצג בצורה הנאותה ביותר את אופן העברת השליטה ללקוח. ביישום גישה המבוססת על תשומות, הקבוצה אינה כוללת את ההשפעות של תשומות כלשהן אשר אינן משקפות את ביצועי הקבוצה בהעברת השליטה על הסחורות או השירותים ללקוח. במדידת התקדמות הביצוע באמצעות שיטה המבוססת על תשומות, עלות שהתהוותה ואינה פרופורציונאלית להתקדמות בקיום מחויבות הביצוע, אינה נלקחת בחשבון במדידת שיעור ההשלמה.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

יז. מענקים ממשלתיים

מענקים ממשלתיים מוכרים כאשר קיים ביטחון סביר שהמענקים יתקבלו ושהחברה תעמוד בתנאים הרלוונטיים, המזכים בקבלתם.

מענקים ממשלתיים המתייחסים לנכסים:

מענקים המתקבלים מממשלת ישראל לצורך הקמת מבנה (רכוש קבוע) מוצגים בדוח על המצב הכספי באמצעות ניכוי של המענק, ונזקפים לרווח או הפסד על פני אורך החיים של הנכס באמצעות זקיפת פחת מוקטנת.

מענקים ממשלתיים לא כספיים:

מענקים לא כספיים המתקבלים מממשלת ישראל נרשמים בדוחות הכספיים בסכום סמלי (nominal).

יח. חכירות

במועד ההתקשרות בחכירה, הקבוצה קובעת אם ההסדר הוא חכירה או מכיל חכירה. החברה חוכרת אוניות, מיכלי סולר, כלי רכב, ציוד מכני נייד, קו תזקיפים, קרקעות, מרכזי ביצוע וחוות שרתים. חוזי חכירה מסוימים כוללים רכיבים שאינם רכיבי חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, הקשורים לרכיב חכירה. הקבוצה בחרה לטפל בחוזה כרכיב חכירה אחד ללא הפרדת הרכיבים.

1. נכסים חכורים והתחייבויות בגין חכירה

בעת ההכרה לראשונה הקבוצה מכירה בהתחייבות בסכום הערך הנוכחי של תשלומי החכירה העתידיים (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים מסוימים), ובמקביל מכירה הקבוצה בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה. מכיוון ששיעור הריבית הגלום בחכירות הקבוצה לא ניתן לקביעה בנקל, הקבוצה משתמשת בשיעור הריבית התוספתי של החברה.

עקום הריביות נבנה על בסיס תשואות אגרות סחירות של החברה ועקום ריביות של מרווח הוגן בהתאם לדירוג אשראי של החברה.

לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס זכות שימוש בהתאם למודל העלות, ומופחת לאורך תקופת החכירה או אורך חיי השימושיים של הנכס, המוקדם מבניהם.

הקבוצה בחרה ליישם את ההקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה ו/או בהן נכס הבסיס הוא בעל ערך נמוך מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס ו/או התחייבות בדוח על המצב הכספי.

2. תקופת החכירה

תקופת החכירה נקבעת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך או לבטל את החכירה אם ודאי באופן סביר שהקבוצה תממש או לא יתממש את האופציה, בהתאמה.

3. הערכה מחדש של התחייבות בגין חכירה

בעת התרחשות אירוע משמעותי או שינוי משמעותי בנסיבות אשר בשליטת הקבוצה ואשר השפיע על ההחלטה אם ודאי באופן סביר שהקבוצה תממש אופציה, שלא נכללה קודם לכן בקביעת תקופת החכירה, או לא תממש אופציה שנכללה קודם לכן בקביעת תקופת החכירה, הקבוצה מודדת מחדש את התחייבות החכירה בהתאם לתשלומי החכירה המעודכנים תוך שימוש בריבית היוון מעודכן. השינוי בערך בספרים של ההתחייבות מוכר כנגד הנכס זכות שימוש, או מוכר ברווח והפסד אם הערך בספרים של נכס זכות השימוש הופחת במלואו.

4. הפחתת נכס זכות שימוש

לאחר מועד תחילת החכירה, נכס זכות שימוש נמדד בשיטת העלות, בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידות ערך שנצברו ומתואם בגין מדידות מחדש של ההתחייבות בגין החכירה. הפחת מחושב על בסיס קו-ישר על פני אורך החיים השימושיים או תקופת החכירה החוזית, כמוקדם מבניהם כדלקמן:

- אונית צובר 2.25-7.5 שנים.
- מיכלי סולר חירום 14-17 שנים.
- מיכלי סולר 3 שנים.
- כלי רכב 3-4 שנים.
- ציוד מכני נייד 2 שנים.
- מבנה מרכז ביצוע 7 שנים.
- חוות שרתים 14 שנים.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

יט. הפרשות

הפרשות החברה כוללות בעיקרן הפרשות בגין תביעות ודרישות כספיות ובגין עתודה לחופשה וכן הפרשות לפירוק ושיקום ופינוי אסבסט בהתאם לחוקים ותקנות שונות. הפרשות מוכרות כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, בגין צפוי שימוש במשאבים כלכליים הניתנים לאומדן באופן מהימן על מנת לסלק את המחויבות. הסכום המוכר כהפרשה משקף את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי הסכום שיידרש ליישוב המחויבות בהווה במועד הדוח על המצב הכספי תוך הבאה בחשבון של הסיכונים ואי הוודאויות הכרוכים במחויבות. כאשר כל הסכום או חלקו הדרוש ליישוב המחויבות בהווה צפוי להיות מושב על ידי צד שלישי, מכירה הקבוצה בנכס, בגין ההשבה, עד לגובה ההפרשה שהוכרה, רק כאשר וודאי למעשה (virtually certain) שהשיפוי יתקבל וכן ניתן לאומדו באופן מהימן. לגבי תביעות שסילוקן, ככל שיידרש, יבוצע במסגרת תעריף החשמל ההכרה והמדידה בגין הינה בהתאם לכללים החלים על חשבונות פיקוח נדחים, ראה סעיף כד להלן. לעניין הפרשות לתביעות משפטיות ותביעות כספיות אחרות, ראה ביאור 19 להלן וביאור 35 להלן. לפרטים בדבר הפרשות לפינוי ושיקום אתרים, ראה סעיף ט לעיל.

כ. מיסים על הכנסה

כללי

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, או נזקפים ישירות להון או לרווח כולל אחר במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון או ברווח כולל אחר (ראה ביאור 21 להלן).

1. מיסים שוטפים
המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח.
2. מיסים נדחים
הקבוצה יוצרת מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים בין ערכם לצורכי מס של נכסים והתחייבויות לבין ערכם בדוחות הכספיים. יתרות המיסים הנדחים (נכס או התחייבות) מחושבות לפי שיעורי המס הצפויים בעת מימושו, בהתבסס על שיעורי המס וחוקי המס אשר נחקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד תאריך הדוח על המצב הכספי. בחישוב המיסים הנדחים לא מובאים בחשבון מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים בגין רווחים בחברות מוחזקות, מאחר והדיבידנדים מחברות אלה אינם חייבים במס. נכסי מיסים נדחים או התחייבויות מיסים נדחים המתייחסים להכרה ביתרות חשבונות פיקוח נדחים מוצגים עם יתרות חשבונות פיקוח נדחים והתנועה ביתרות אלה.
3. עמדות מס לא וודאיות
הפרשה בגין עמדות מס לא וודאיות, לרבות הוצאות מס וריבית נוספות, מוכרת כאשר יותר צפוי מאשר לא כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

כא. הטבות עובדים

1. הטבות לאחר סיום העסקה

הטבות הקבוצה לאחר סיום העסקה כוללות: פנסיה ומענקים. הטבות הקבוצה אלו הינן בחלקן תוכניות להפקדה מוגדרת ובחלקן תוכניות להטבה מוגדרת.

הוצאות בגין התחייבות הקבוצה להפקדת כספים במסגרת תכנית להפקדה מוגדרת (Defined Contribution Plan) קרן פנסיה צוברת (ראה ביאור 12 להלן) נזקפות לדוח רווח והפסד או מהוונות לעלות הנכסים במועד אספקת שירותי העבודה, בגינם מחויבת הקבוצה לביצוע ההפקדה. ההפרש בין סכום ההפקדה העומד לתשלום, לבין סך ההפקדות ששולמו מוצג בדוח על המצב הכספי בסעיף זכאים ויתרות זכות.

הוצאות בגין תכנית להטבה מוגדרת (Defined Benefit Plan) תוכנית הפנסיה של הקבוצה (ראה ביאור 12 להלן) נזקפות לדוח רווח והפסד או מהוונות לעלות הנכס בהתאם לשיטת יחידת הזכאות החזויה (Projected Unit Credit Method), תוך שימוש בהערכות אקטואריות המתבצעות בתום כל תקופת דיווח. הערך הנוכחי של מחויבות הקבוצה בגין תכנית להטבה לתאריך הדוחות הכספיים, נקבע באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין התכנית. בהתאם לכללי תקן חשבונאות בינלאומי IAS 19 השיעור המשמש להיוון מחויבויות בגין הטבה לאחר סיום העסקה יקבע על ידי שימוש בתשואות שוק בסוף תקופת הדיווח על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה שהמטבע שלהן הינו שקל ושמועד פירעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה.

עלויות ריבית בגין מחויבות להטבה מוגדרת, הכנסות ריבית בגין נכסי התכנית וריבית בגין ההשפעה של תקרת הנכסים שנזקפו לרווח והפסד, מוצגות בסעיפי הוצאות השכר או מהוונים לרכוש קבוע בהקמה.

הקבוצה מכירה ברווח או הפסד מסילוק תכנית להטבה מוגדרת כאשר הסילוק מתרחש. רווחים או הפסדים כאמור הינם הפרש בין החלק המסולק מתוך הערך הנוכחי של המחויבות להטבה מוגדרת במועד הסילוק, לבין מחיר הסילוק, לרבות נכסי תכנית שהועברו.

בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 19 "הטבות עובדים", הפקדות עובדים המתייחסות לשירות העובד, תטופלנה כקיטון לעלות השירות.

נכסי התוכנית נמדדים בשווי הוגן. הכנסות ריבית על נכסי התוכנית והכספים בנאמנות, נקבעות על בסיס שיעור ההיוון של המחויבות לתחילת השנה ונזקפות לדוח רווח והפסד או מהוונות לעלות הנכסים. ההפרש בין הכנסות הריבית על נכסי תוכנית וכספים בנאמנות לבין התשואה הכוללת על נכסי התוכנית והכספים בנאמנות נזקף למדידות מחדש של ההתחייבות (הנכס) נטו בגין הטבה מוגדרת (להלן "מדידות מחדש") ברווח כולל אחר ולרכוש קבוע ולא יסווג מחדש לרווח או הפסד במועד מאוחר יותר.

כאשר סך ההפקדות ששולמו עולה על ההפקדה הנדרשת בגין השירות שסופק עד לתאריך הדוח על המצב הכספי, ועודף זה יוביל להקטנת ההפקדות העתידיות או להחזר כספי, מכירה הקבוצה בנכס.

רווחים והפסדים אקטואריים נובעים בעיקרם מהפער בין ההנחות האקטואריות שהינן הנחות לטווח ארוך, לבין התנהגות אותם משתנים בשנת הדוח (כגון שיעור הגידול הצפוי בשכר, שיעור הריבית להיוון, שיעורי פרישה מוקדמת ותמותה ומהפרש בין תשואה בפועל על היעודות בשנת הדוח, לבין התשואה הצפויה בתחילת השנה) ומשינויים בהנחות האקטואריות עצמן. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח הכולל האחר במועד היווצרותם או מהוונים לעלות הנכסים.

עלות שירות עבר (Past Service Cost) מוכרת מיידית ברווח והפסד בתקופה בה שונתה התוכנית. התחייבות הקבוצה בגין תוכנית הטבה מוגדרת המוצגת בדוח על המצב הכספי של הקבוצה, כוללת את הערך הנוכחי של המחויבות בגין הטבה מוגדרת, בניכוי שוויים הוגן של נכסי התוכנית. נכס נטו, המתהווה מהחישוב כאמור, מוגבל לגובה של הטבות הכלכליות העתידיות הזמינות בצורה של החזרים מהתוכנית או בצורה של הקטנה בהפקדות עתידיות לתוכנית (להלן: "סכום התקרה"). ייחוס המחויבות לפנסיה לתקופות השירות של העובדים נעשה לפי קצב צבירת הזכויות בתוכנית הפנסיה.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

כא. הטבות עובדים (המשך)

2. הטבות עובדים אחרות לטווח ארוך, בסעיף התחייבויות אחרות
 הטבות עובדים אחרות בחברה כוללות התחייבויות בגין מענק 20 שנה. התנועה בהטבות אלו (כולל רווחים והפסדים אקטואריים), נזקפת לדוח רווח והפסד, או מהוונת לעלות הנכסים, תוך שימוש בהערכות אקטואריות המתבצעות בכל תקופת דיווח, בהתאם לשיטת יחידת הזכאות החזויה (Projected Unit Credit Method). הערך הנוכחי של מחויבות הקבוצה בגין המענק נקבע באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין התכנית בתשואות שוק של אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה (ראה סעיף 1 לעיל). רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח והפסד במועד היווצרותם. עלות שירות העבר מוכרת מיידית ברווח והפסד בתקופה בה שונתה התוכנית.

3. כספים המוחזקים בנאמנות

כספים המוחזקים בנאמנות מוצגים בשווים ההוגן.

4. הטבות במסגרת הסכם קיבוצי מיוחד - רפורמה, שינוי מבנה ארגוני והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ וחנ"מ ונושאים נוספים) (להלן ההסכמים):

(א) ההטבות שמוענקות לעובדים הפורשים (1,803 עובדים מהסכם הרפורמה ו-200 מההסכם הנוסף של פרישות מוקדמות) במסגרת ההסכמים, הינן הטבות לאחר סיום העסקה ועל כן ההסכמים בכללותם טופלו כשינוי תנאי תכנית בהתאם להוראות IAS-19.

(ב) מענקי פרישה, פיצויי פיטורין והקדמת פנסיה לפורשים בסעיף א' לעיל נזקפו, בהתאם לותק היחסי למועד כניסת ההסכם לתוקף, לעלות שרותי עבר, ואילו צבירת יתרת ההטבות נפרסת בשיטת "יחידת הזכאות החזויה" על פני התקופה הנותרת עד למועד הפרישה.

(ג) תוספת קצבת רפורמה לפורשים בפרישה מיוחדת נזקפה במלואה לעלות שרותי עבר מאחר ואינה מותנית במתן שרות עתידי.

(ד) תוספת קצבת רפורמה לפורשים (שלא במסגרת 1,803 פורשי הרפורמה) בתקופת הרפורמה ולאחריה נפרסה ממועד כניסת ההסכם לתוקף בהתאם לשיטת המנות לפי החלק היחסי בצבירת כל אבן דרך המזכה בתוספת זו.

(ה) החברה רכשה זכויות לקצבת רפורמה בגוף מבטח חיצוני. פוליסות שבהן במועד פרישת העובד החברה מפקידה לגוף המבטח את מלוא ההתחייבות בהתאם לתנאי הפוליסה, מהוות סילוק של התחייבות החברה כלפי העובדים. רווחים או הפסדים מסילוק כאמור נזקפים לדוח רווח והפסד

(ו) המחויבות בגין תוספת קצבה כלפי עובדים שצפויים לפרוש לאחר ה-30 ביוני 2028 שלא במסגרת תכנית הפרישה המיוחדת, תסולק ביום 30 ביוני 2028 עם השלמת ההפקדות בגוף המבטח, וההפקדות שיבוצעו עד למועד זה מהוות נכסי תכנית ומוצגות בניכוי מההתחייבות האקטוארית לתוספת קצבת רפורמה.

(ז) מענקי פרישה, פיצויי פיטורין והקדמת פנסיה לעובדים הקבועים שיושאלו ל-5 שנות עבודה בחברות שירכשו את יחידות הייצור הנמכרות נפרסו ממועד כניסת ההסכם לתוקף, בשיטת הקו הישר עד לתום 5 שנים ממועד מכירת התחנות בהתאם להסכמים.

(ח) מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה נפרסו ממועד כניסת ההסכם לתוקף, בשיטת הקו הישר, לגבי עובדי יח"פ עד לתום 5 שנים ממועד מכירת התחנות בהתאם להסכמים ולגבי עובדי נגה עד למועד המעבר לנגה.

(ט) מחויבות בגין תכנית הפנסיה של עובדי החברה שעברו לחברת נגה סולקה ביום המעבר של העובדים לנגה. עלות הסילוק נמדדה כפער בין התשלום שהועבר לנגה לבין המחויבות בספרי החברה ליום המעבר ונזקפה לרווח והפסד.

כב. הקצאת מחיר רכישת התחייבות תפעולית בתיקון להסכם תמר

רכישת כמות ההתחייבות התפעולית במחיר הנמוך ממחיר ה-TOP בהתאם לתיקון להסכם מטופלת כזכות מהותית כהגדרתה ב-IFRS15, ובהתאם החברה מקצה חלק מהתשלום בגין כמות ה-TOP לתשלום בגין ההתחייבות התפעולית ומכירה בהוצאות רכש הגז בהתאם, לפרטים ראה באור 35 להלן.

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

כג. סיווג ריבית ששולמה, בדוח על תזרימי המזומנים

הקבוצה מסווגת תזרימי מזומנים בגין ריבית ששולמה, לרבות בגין ריבית שהוונה לעלות הרכוש הקבוע, כתזרימי מזומנים מפעילות מימון. תזרימי מזומנים בגין מסים על הכנסה מסווגים ככלל כתזרימי מזומנים אשר שימשו לפעילות שוטפת, למעט אלו אשר ניתנים לזיהוי בנקל עם תזרימי מזומנים אשר שימשו לפעילות השקעה או מימון.

כד. חשבונות פיקוח נדחים (Regulatory Deferral Accounts)

בחודש ינואר 2014 פורסם תקן דיווח כספי בינלאומי מס' 14 (להלן: "IFRS 14"). IFRS 14 פורסם כתקן ביניים ליישום החל משנת 2016 ומטרתו להתיר כחלופה אפשרית את המשך יישום הכללים החשבונאיים המקובלים הקודמים והמדיניות החשבונאית להכרה, מדידה, ירידת ערך וגריעה של חשבונות פיקוח נדחים בדוחות הכספיים של חברות בפיקוח בעת המעבר לראשונה ליישום תקני IFRS.

התקן מאפשר לחברה המנהלת פעילויות הכפופות לפיקוח תעריפים, ליישם את הפרקטיקה הקיימת בנושא הכרה בחשבונות פיקוח נדחים, בדוחות הערוכים לפי תקני IFRS, כפי שיישמה זאת בדוחותיה הכספיים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים הקודמים.

לפי כללי הדיווח הכספי של הקבוצה, הקבוצה מיישמת את הפרקטיקה שהייתה נהוגה בדוחותיה הכספיים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים הקודמים המתבססת על התקנים של המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב (FASB) המנויים בפרק RE6, הדנים בהשלכות סוגי פיקוח מסוימים על המדיניות החשבונאית (להלן: "התקן"). מטרת פרסומו של התקן הינה לקבוע ולהגדיר, כיצד יש ליישם עקרונות חשבונאיים מקובלים בחברות בפיקוח, וכיצד יש לשקף החלטות של הגוף המפקח בדוחות הכספיים של אותן החברות. התקן מאפשר, בהתקיים תנאים מסוימים, טיפול חשבונאי שונה מהמקובל ביחס לעיתוי זקיפת הוצאות והכנסות לרווח והפסד וזאת במטרה לשקף וליצור הקבלה נאותה בין ההוצאות לבין ההכנסות שיווצרו לחברה לפי מועדי ההכרה בהן בתעריף החשמל.

התקן חל כאשר מתקיימים כל שלושת התנאים המפורטים להלן:

1. פיקוח על התעריפים - תעריפים בגין שירותים או מוצרים המצויים תחת פיקוח, נקבעים על ידי מפקח שהינו צד שלישי בלתי תלוי, או על ידי ועדה שקיבלה ייפוי כוח, או כפופים לאישורם וזאת בהתאם לחוק או חוזה הקובע תעריפים לחיוב הצרכנים.
2. כיסוי ספציפי של עלויות - התעריפים שבפיקוח נבנים כך שיכסו את העלויות הספציפיות (כולל תשואה נדרשת להון) בקשר לאספקת השירות או המוצר שבפיקוח.
3. תחרות ואפשרות גבייה מלקוחות - לאור הביקוש למוצר או לשירות שבפיקוח ורמת התחרות הישירה והעקיפה, סביר להניח כי תעריפים שנקבעו כך שיכסו את העלויות, ניתנים לחיוב ולגבייה מהצרכנים.

במידה ומגיעים למסקנה כי הקבוצה אינה עומדת עוד בתנאים הנ"ל ליישום התקן, אזי יש למחוק את נכסי/התחייבויות הפיקוח, וזאת על סמך הוראות שהוגדרו באותו התקן. לתאריך אישור הדוחות הכספיים הקבוצה עומדת בתנאים האמורים לעיל.

החלטות של רשות החשמל בנושא התעריף מספקות בסיס וודאות סביר לקיום נכס פיקוח. הקבוצה מכירה בנכס פיקוח בגובה העלויות שהתהוו, או חלקן, שאחרת היו נזקפות לרווח והפסד, אם היא עומדת בשני התנאים הבאים:

1. צפוי (בסבירות העולה על 70%) כי ההכנסות העתידיות יהיו בגובה של לפחות ההוצאות שהתהוו, כלומר ההוצאות שהתהוו יילקחו בחשבון בקביעת התעריף.
2. בהתבסס על ראיות קיימות, ההכנסות העתידיות ייקבעו במטרה לכסות עלויות עבר שהתהוו ולא על מנת לכסות עלויות עתידיות צפויות דומות. במידה וההכנסות ניתנות דרך התאמת תעריף אוטומטית, קריטריון זה דורש שכוונת הרגולטור הינה בבירור כיסוי הוצאות עבר.

החלטות רגולטוריות עשויות לגרום להעמדת התחייבות פיקוח בחברה מפוקחת. התחייבויות אלו הינן בד"כ אל מול לקוחותיה של הקבוצה. התנאים לרישום התחייבויות פיקוח על ידי הקבוצה (במידה וההחזר צפוי בסבירות העולה על 70%):

1. דרישה של הרגולטור להחזרים ללקוחות דרך התעריף, בהתאם לקריטריונים מסוימים; או
2. קביעה של הרגולטור, של תעריפים עדכניים אשר נועדו להשיב עלויות שצפויות להגבות בעתיד אולם אם עלויות אלו לא יתהוו, תעריפים עתידיים יופחתו בשיעורים דומים; או
3. דרישה של הרגולטור שרווח או הפחתה של עלויות יוחזרו ללקוחות בתקופות עתידיות.

סך חשבונות פיקוח נדחים בחובה וסך חשבונות פיקוח נדחים בזכות מוצגים כפריטים נפרדים בגוף הדוח על המצב הכספי ומופרדים כקטגוריה נפרדת. התנועה בחשבונות פיקוח נדחים הכוללת את השפעת המס החל מיום המעבר ואילך מוצגת בדוחות הכספיים בסעיף נפרד בדוח על הרווח והפסד (ראה ביאור 15 להלן).

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

כה. שימוש באומדנים ושיקול דעת

ביישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה המתוארת בסעיפים א-כד לעיל, נדרשת הנהלת הקבוצה, במקרים מסוימים, להפעיל שיקול דעת חשבונאי נרחב בנוגע לאומדנים והנחות בקשר לערכם הפנקסי של נכסים והתחייבויות שאינם בהכרח בנמצא ממקורות אחרים. האומדנים וההנחות הקשורות, מבוססים על ניסיון העבר וגורמים אחרים הנחשבים כרלוונטיים. יובהר שהתוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

האומדנים וההנחות שבבסיסם, נבחנים בידי ההנהלה באופן שוטף. שינויים לאומדנים החשבונאיים מוכרים רק בתקופה בה בוצע שינוי באומדן במידה והשינוי משפיע רק על אותה תקופה או מוכרים בתקופה האמורה ובתקופות עתידיות במקרים בהם השינוי משפיע הן על התקופה הנוכחית והן על התקופות העתידיות.

מידע בדבר הנחות שהניחה הקבוצה לגבי העתיד וגורמים עיקריים אחרים לחוסר ודאות בקשר לאומדנים, שקיים סיכון משמעותי שתוצאתם תהיה תיאום מהותי לערכים בספרים של נכסים והתחייבויות במהלך השנה הכספית הבאה, הינו כדלקמן ונכלל בביאורים הבאים:

אומדן	הנחות עיקריות	השלכות אפשריות	הפניה
1. הטבות עובד לאחר סיום העסקה	מספר רב של הנחות אקטואריות שהעיקריות שבהן הינן: שיעור היוון, שיעור גידול השכר הראלי בגין הסכמי שכר כלליים והנחות תמותה. הנחות מפתח אלה והנחות אחרות נקבעות בהתבסס על התנאים השוררים בשוק ועל בסיס ניסיון העבר שנצבר בחברה. הקבוצה אומדת את שיעור ההיוון אחת לרבעון. בעקבות יישום תהליך השינוי הארגוני ותוכנית ההתייעלות, נוספו אומדנים לרבות לגבי פרישות ומעבר עובדים, זהות העובדים ועיתוי מועדי הפרישה ותחזית עמידה באבני הדרך לזכאות בתוספת קצבת רפורמה.	גידול או קיטון במחויבות בגין תוכניות הטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה.	למידע בדבר השפעות השינוי בהנחות האקטואריות, ראה ביאור 12 להלן, בדבר הטבות לעובדים.
2. הערכת סיכויי התחייבויות תלויות	נגד הקבוצה עומדות תביעות משפטיות לרבות תביעות ייצוגיות ביחד עם תביעות לאגרות והיטלים שונים. לצורך בחינת הנפקות המשפטיות של תביעות אלה, כמו כן גם לקביעת הסבירות כי הן תתמשנה לרעה וכן, קביעת אופן הסילוק (האם במסגרת תעריף החשמל), מסתמכת הנהלת החברה על יועצים משפטיים ומקצועיים על מנת לקבוע את הסיכויים כי יצאו משאבים כלכליים בגין תביעות משפטיות ותביעות אחרות שהוגשו כנגד החברה וחברות מוחזקות שלה.	ביטול או יצירת הפרשה בגין התחייבויות תלויות.	למידע בדבר חשיפת החברה לתביעות, ראה ביאור 35, בדבר התחייבויות תלויות.
3. עמדות מס לא ודאיות	מידת אי הודאות לעניין קבלת עמדות המס של הקבוצה והסיכון כי תישא בהוצאות מס וריבית נוספות. זאת בהתבסס על ניתוח של מספר גורמים לרבות פרשנויות של חוקי המס, חוות דעת משפטיות וניסיון העבר של הקבוצה.	הכרה בהוצאות מיסים על הכנסה נוספות והשפעה על סיווג בין התחייבויות למיסים שוטפים או נדחים.	למידע בדבר עמדות מס לא ודאיות ושומות מס, לרבות שומות מס שבח שנתקבלו, ראה ביאור 21 בדבר מיסים על ההכנסה.
4. מדידת תמורה משתנה	ההכרה בהכנסה אינה כוללת סכומי תמורה משתנה שהחברה לא יכולה לקבוע כי היא צופה ברמה גבוהה שהיא תוכל לגבות אותם. בסוף כל תקופת דיווח, החברה מעדכנת את הערכתה אם הסכומים הנ"ל עדיין כפופים להגבלה, כאשר בהערכה זו נלקחות בחשבון כל העובדות והסיבות הרלוונטיות.	גידול או קיטון בסכומי ההכנסות שיוכרו בכל תקופת דיווח.	ראה ביאורים 6 ו-27 להלן, בדבר הכנסות מחוזים עם לקוחות.
5. הכנסות לקבל	החברה מעריכה, על פי מודלים סטטיסטיים את ההכנסות ממכירת חשמל בתקופת הדוח בגין החלק היחסי של הכנסות הכלולות בחשבונות שהוצאו לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ואשר כוללות חיובים בגין תקופת הדוח. המודלים הסטטיסטיים מסתמכים על צריכת החשמל בחשבונות שהופקו לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ואומדים את החלק המתייחס לתקופת הדוחות הכספיים בהתאם לנתוני מזג אוויר וביקוש החשמל.	גידול או קיטון בסכומי ההכנסות שיוכרו בתקופת הדיווח.	ראה ביאורים 6 ו-27 להלן, בדבר הכנסות מחוזים עם לקוחות

ביאור 2 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)
כה. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך)

הפניה	השלכות אפשריות	הנחות עיקריות	אומדן
ראה ביאור 26 בדבר מכשירים פיננסיים.	גידול או קיטון בסכום ההפרשה לירידת ערך נכסים פיננסיים.	במסגרת בחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים, הקבוצה מעריכה האם סיכון האשראי המיוחס לנכס הפיננסי עלה באופן משמעותי מאז ההכרה לראשונה, וכן עושה שימוש בתחזיות לצורך מדידת הפסדי האשראי החזויים.	6. הערכת הפסדי אשראי חזויים
ראה ביאור 15 בדבר יתרות של חשבונות פיקוח נדחים.	גידול או קיטון בסכום נכסי והתחייבויות הפיקוח, המבוססים על החלטות בתוקף של רשות החשמל וחשבונות המבוססים על הערכות החברה.	1. הערכת סבירות הכיסוי של נכסי והתחייבויות פיקוח כאמור בסעיף כד. לעיל החברה מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 14 לגבי חשבונות פיקוח נדחים, התקן דורש מגוף מפוקח להעריך מחדש את סבירות הכיסוי של נכסי והתחייבויות הפיקוח בכל מועד פרסום דוחות כספיים. ההנחות והאומדנים דורשים שיקול דעת משמעותי בקביעת נכסי והתחייבויות הפיקוח להם טרם התקבלה החלטת רשות בתוקף הכולל בחינת סבירות לעניין סף ההכרה ביתרות של חשבונות פיקוח נדחים (העולה על סף של כ-70%), הנחות לגבי החלטות דומות שניתנו בעבר, הצעות החלטה לשימוע ודיונים עם רשות החשמל.	7. חשבונות פיקוח נדחים
	הגבלת יצירת נכסי הפיקוח לגובה הכיסוי בהתאם למנגנון התעריף.	2. כיסוי מלאו עלויות הרפורמה במסגרת התעריף הקבוצה מכירה בנכס פיקוח בגין כיסוי מלאו עלויות הרפורמה המתייחסות להסכם הקיבוצי מחודש מאי 2018 במסגרת התעריף בהתבסס, בין היתר, על החלטת הממשלה ועקרונות מדיניות שפורסמו על ידי שר האנרגיה (ראה ביאור 1ה לעיל) והחלטת רשות החשמל לעדכון שנתי לשנת 2023 (ראה ביאור 3טו ו-15 להלן). לגבי מתכונת כיסוי העלויות ואופן פריסתן בשנים הבאות, נקבעה ע"י רשות החשמל המתודולוגיה להחזר עלויות הרפורמה באמצעות התעריף, והיא מיושמת מידי עדכון שנתי של התעריף עד לסיום החזר עלויות הרפורמה.	
ראה ביאורים 13-14 בדבר רכוש קבוע ורכוש בלתי מוחשי. לפרטים בדבר אומדן אורך החיים של סעיפי הרכוש הקבוע והנכסים הבלתי מוחשיים, ראה סעיף ט+ לעיל.	שינויים באומדן אורך החיים יגרמו לשינוי בערכם בספרים של הרכוש הקבוע והרכוש הבלתי מוחשי.	הנהלת הקבוצה סוקרת בכל שנת דיווח את אומדן אורך החיים השימושי של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים. בביצוע הסקירה נלקחים בחשבון מגבלות רגולטוריות לגבי שימוש בנכסים, שינויים טכנולוגיים ופרמטרים נוספים שעלולים להשפיע על אורך החיים של הנכסים.	8. אומדן אורך חיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים
ראה סעיף יא לעיל.	יצירת הפרשה לירידת ערך של נכסי הקבוצה.	הקבוצה בוחנת מידי תקופת דיווח האם קיימים סימנים הדורשים לבצע בחינה של הצורך בהפרשה לירידת ערך נכסיה לפי הוראות תקן חשבונאות בינלאומי IAS 36. הבחינה מתבצעת ביחס להנחות והאומדנים העיקריים ששימשו לביצוע בחינת ירידת הערך האחרונה.	9. ירידת ערך נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים.
ראה ביאור 26 בדבר מכשירים פיננסיים.	גידול או קיטון ביתרת המכשירים הפיננסיים.	הנהלת הקבוצה מפעילה שיקול דעת בבחירת טכניקות הערכה נאותות למכשירים פיננסיים, שאין להם מחיר שוק מצוטט בשוק פעיל. טכניקות ההערכה בהן עושה הנהלת הקבוצה שימוש הינן כאלה המיושמות בידי משתתפי שוק.	10. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה

א. אופן קביעת התעריף

הכנסות החברה מבוססות על תעריף החשמל אשר גובה החברה מהצרכנים, בהתאם לחוק משק החשמל (ראה ביאור 1 בע"מ). תעריפי החשמל ודרכי עדכונם, נקבעים על-ידי רשות החשמל (בביאור זה להלן: "הרשות"). בהתאם לחוק משק החשמל, קביעת התעריף נעשית בהתאם לכללים שלהלן:

- התעריפים ייקבעו על בסיס עקרון העלות, בהתחשב, בין היתר, בסוג השירותים וברמתם. כל מחיר ישקף את עלות השירות המסוים, בלא שתהיה הפחתת מחיר אחד על חשבון העלאתו של מחיר אחר. באם נקבעה בתקציב המדינה תמיכה לצורך הפחתת מחיר שירות, יופחת סכום התמיכה מן העלות של אותו שירות.

- ביישום עקרון העלות לצורך קביעת התעריפים, תכיר הרשות בעלויות הנובעות מכל אלה:

1. עקרונות המדיניות שקבע השר כאמור בסעיף 57(א) לחוק משק החשמל.
2. הוראות השר לעניין הפעלת משק החשמל בשעת חירום שניתנו לפי סעיף 58(ב) לחוק משק החשמל.
3. הוראות השר לעניין הפעלת משק הגז בשעת חירום שניתנו לפי סעיף 91(ב) לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002.
4. הוראות השר שעניינן מענה לצרכים הנובעים ממצב חירום, הנדרשות לביצוע בזמן חירום, שניתנו בכתב לבעל רישיון ספק שירות חיוני בזמן חירום, לפי כל דין או בהתאם לתנאי רישיונו. השר יפרסם הוראות כאמור באתר האינטרנט של המשדר, בהקדם האפשרי, למעט הוראות שאין לפרסמן מטעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ שלה.

- לעניין העלות יובא בחשבון שיעור תשואה נאות על ההון, בהתחשב בזכויותיו ובחובותיו של בעל רישיון ספק שירות חיוני. החוק אינו מגדיר מהו שיעור תשואה נאות.

בהתאם לעקרונות אלה, תעריף החשמל אמור לכסות את כלל העלויות הדרושות לחברה למילוי חובותיה כספק שרות חיוני, בכפוף לבקרת עלויות. עלויות אלה מורכבות בין היתר, מעלויות דלקים, עלויות תפעול ותחזוקה ועלויות הון (פחת, מימון ותשואה על ההון). נציין כי חלק מהרכיבים בתעריפי החשמל, נקבעים על בסיס עלות נורמטיבית בשיטות שונות לדוגמה על בסיס עלויות חברות חשמל בעולם וספקי שירותים בארץ, תוך השוואתם הן למרכיבי העלויות כפי שנרשמו בספרי החברה והן לעלויות החזויות. תעריפי החשמל לצרכנים השונים נקבעים בהתאם לסוג הצריכה ולמתח האספקה. סוגי התעריפים העיקריים הם: תעריף אחיד או תעריף תע"ז (תעריף שמשנתנה בהתאם לעונות השנה ולשעות היום על פני היממה). אחת למספר שנים הרשות קובעת "בסיס תעריף" המשקף את המתודולוגיה לקביעת ועדכון התעריף. בעת קביעת "בסיס תעריף" הרשות קובעת את אופן עדכונה. הרשות קבעה שני בסיסי תעריף נפרדים: בסיס תעריף הייצור ובסיס תעריפים למקטעי הרשת. בנוסף, הרשות קובעת בסיס תעריף לעלויות מערכתיות לו אין השפעה על סך הכנסות החברה אלא רק על הקצאת העלויות בין הצרכנים.

ב. מנגנון עדכון התעריף

על פי חוק משק החשמל, תעריפי החשמל יעודכנו לפי נוסחת עדכון שתקבע הרשות. תעריף החשמל הנגזר מבסיס התעריף מתעדכן במהלך תקופת הבוחן באמצעות עדכון שנתי ועדכון שוטף:

1. עדכון שנתי - מדי שנה, הרשות אמורה לבצע עדכון שנתי של רכיבים שונים של העלויות המוכרות בתעריף לחברה, בהתאם לשינוי רכיבים שונים בסל התשומות של החברה ובכפוף למתודולוגיה שנקבעה בבסיס התעריף. הרכיבים אותם נדרשת הרשות לעדכן הינם: עלויות הון של נכסים מוכרים בייצור וברשת, שיעורי תשואה על הון זר ועל הון עצמי, הרכב סל המימון, תמהיל ועלויות הדלקים, רכישות חשמל, תמריצים, התפלגות צריכה ועוד.
  2. עדכון שוטף של התעריף – עדכוני מחירי דלקים ומדדי מחירים שונים. העדכון השוטף מתבצע פעמיים בחודש. עדכון המחירים השוטף אינו מביא בהכרח לעדכון בפועל של התעריפים.
- מאחר והתעריף לצרכנים, כאמור, לא מתעדכן בעקבות כל שינוי בסל התשומות, קיים מנגנון "פיצוי בגין איחור בעדכון" הצובר את הפער בין סל התשומות המוכר לבין ההכנסה המחושבת לפי התעריף בתוקף.

ג. מועד עדכון תעריפי החשמל

ביום 12 ביוני 2017 התקבלה ברשות החלטה בנושא מועדי עדכון תעריפי החשמל הנקבעים על ידה. כדלקמן:

- תעריפים לצרכני החשמל יפורסמו בסוף חודש דצמבר בכל שנה ויכנסו לתוקף בראשית חודש ינואר בשנה העוקבת בגין: עדכון שנתי (לאחר שימוע), כמו כן יפורסמו תשלומים בגין הפרות אמות מידה ותעריפים לאנרגיות מתחדשות.
- תעריפים יפורסמו בסוף חודש יוני בכל שנה ויכנסו לתוקף בראשית חודש יולי בגין: חיבורים ועבודות על חשבון אחרים.

בהחלטת הרשות על בסיס תעריף הרשת לשנים 2022 – 2018 מתאריך 11 בינואר 2018 נקבע כי מועדי עדכון התעריף לצרכן יהיו בהתאם להחלטת הרשות, כאמור, מיום 12 ביוני 2017 או לפי המוקדם מבין אחד מהאירועים הבאים:

1. שינוי בסך העלות המוכרת של כל המקטעים, ב-5.5% לפחות.
2. שינוי בסך העלות המוכרת של כל המקטעים, ב-3.5% לפחות ובתנאי שחלפו שלושה חודשים ממועד העדכון האחרון.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

ד. בסיס תעריף מקטע הייצור

ביום 9 בינואר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה לעניין בסיס תעריפים חדש למקטע הייצור לשנים 2022-2027. ההחלטה התקבלה לאחר הליך שימוע ציבורי אליו החברה הגישה את התייחסותה.

בסיס תעריף הייצור יחל מיום 1 לפברואר 2022 ויחול עד סוף שנת 2027. בשלב זה קובעת הרשות את החלק הראשון של בסיס התעריף למקטע הייצור הכולל התייחסות להכרה ברכיב התפעול, מחיר הון, נכסים מוכרים, הון חוזר, זמינות יחידות הייצור והתחשבות בגין הפרשים בין ערכים חזויים לערכים בפועל. החלק השני שיכלול מתודולוגיית עלות הדלקים המוכרים, רמת השירות ופרקים נוספים יעודכנו ויפורסמו בהחלטה נפרדת. החלק השני של בסיס תעריף, לכשיפורסם, יחול מאותו מועד כמו החלק הראשון. למועד אישור הדוחות הכספיים טרם פורסם החלק השני.

התעריפים הנובעים מהחלטה זו באו לידי ביטוי בהחלטת רשות לעניין עדכון שנתי לשנת 2023.

השינויים המהותיים הנכללים בהחלטה בהשוואה לבסיס התעריף הקודם הינם:

- שינוי שיטת ההכרה של עלויות ההון משיטת הקרן השווה לשיטת שפיצר באופן שמקטין את החזר ההכנסות התזרימי בשנים הראשונות (אשר יושב בשנים הבאות) וכן הארכת אורך חיי יחידות הייצור. הרשות ציינה בהחלטה כי היא בחנה את השינויים בתזרימי ההכנסות של החברה בגין השינויים בשיטת החזר ובגין הארכת אורך חיים של היחידות ומצאה כי גם לאחר שינויים אלו בהינתן התנהלות פיננסית אחראית, לא קיימת מניעה מהחברה לעמוד בשינוי זה ולבצע את ההשקעות הנחוצות המוטלות עליה.
- הפחתת שיעור התשואה להון המוכר במקטע הייצור בדומה לשיעור המוכר במקטעי הרשת, זאת מכיוון שלראיית הרשות החברה אינה חשופה לסיכונים תחרות או סיכונים ביקוש.
- שיעור המינוף שנקבע יהיה ביחס של 1:3 (25% הון עצמי ו-75% הון זר) בדומה לשיעור המינוף במקטעי הרשת.
- לראשונה נקבעו עלויות תפעול לכלל יחידות הייצור בנפרד. בהתאם לאמור בהחלטה, הקביעה כאמור מכינה את התשתית התעריפית לכך שהחברה תעבור בהדרגה להשתתפות בשוק התחרותי, ככל שהרשות תחליט על כך בעתיד.
- נקבעו ערכי זמינות נורמטיביים לכלל יחידות הייצור, בהם נדרשות היחידות לעמוד. לעמידת החברה בערכי הזמינות הנורמטיביים השפעה ישירה על הכנסותיה מתפעול ושירותי הון במתכונת של פרס/קנס בגין חריגה מערכי הזמינות, בהתאם להחלטה.
- מנגנון החישוב של פיצוי החברה בגין איחור בעדכון עודכן לאור אופן התחשבות החברה עם חברת נגה ונעשה בהתאם למודל גבית התעריפים בתוקף בפועל מצרכני החברה.

ה. בסיס תעריף מקטעי הרשת

ביום 8 בינואר 2018 נכנסה לתוקף החלטה בנושא בסיס תעריף למקטעי ההולכה, החלוקה והאספקה (להלן: "מקטעי הרשת") לשנים 2018-2022.

בהתאם להחלטה, החל משנת 2018 ההכרה התעריפית בהשקעות החדשות במקטעי ההולכה והחלוקה מתבססת בחלקה על תעריף נורמטיבי ובחלקה בהתאם לבקרת עלויות. ביחס לעלויות התפעול קבעה הרשות תעריף נורמטיבי. בנוסף נקבעה תוספת לעלות התפעול הנורמטיבית שאמורה לממן את עלויות הרפורמה. המינוף הפיננסי הנורמטיבי לתקופת ההחלטה יהיה ביחס של 1:3 (25% הון עצמי ו-75% הון זר). שיעור תשואה להון עצמי נקבע לפי שיעור תשואה חסרת סיכון בתוספת מרווח קבוע בשיעור של 6.8%. כמו כן, הוכרו לחברה עלויות מימון בגין החזקת כרית בטחון עבור מקטעי הרשת.

ביום 3 במאי 2020 התפרסמה החלטת הרשות בנושא תמחור נורמטיבי של פעילויות שטרם תומחרו במסגרת בסיס תעריף הרשת. במסגרת החלטה זו בוצע תמחור של כלל הפעילויות במקטע החלוקה וחלק מהפעילויות במקטע ההולכה.

כמו כן, ביום 17 ביוני 2020 התקבלה החלטת הרשות בנושא עדכון מחיר נורמטיבי לפעילות הוספת שנאי בתחנות משנה פתוחות וסגורות. בעקבות החלטה כאמור לא צפוי חוסר הכרה בפעילות זו בשנים 2020-2023.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 30 בינואר 2024 פורסמה החלטת רשות החשמל בנושא קביעת עלות נורמטיבית להקמת קווי 400 ק"ו והוספת עלות שנתית אחידה לפרויקטי שינויים ושיפורים (ש"שים) בהשנאה. בהתאם להחלטה, העלות הנורמטיבית להקמת קו 400 ק"ו דו מעגלי הינה 7.64 מיליון שקל חדש לק"מ החל משנת 2021. עלות זו כוללת תוספת למימון עלויות הרפורמה ותוצמד בהתאם למנגנון ההצמדה שנקבע בבסיס תעריף הרשת לכלל תעריפי העת"ר. עם סיום תקופת הרפורמה העלות תופחת ותעמוד על 7.27 מיליון שקל חדש לק"מ. כמו כן נקבעה בהחלטה זו עלות ביצוע שנתית עבור פרויקטי שינויים ושיפורים (ש"שים) בהשנאה בסך של כ-132 מיליון שקל חדש. עלות זו תוצמד ל-75% משיעור השינוי בהיקף הביקוש המשקי לחשמל לפי ממוצע חמש שנתי וכן תקבל הצמדה בדומה לתעריפי עת"ר האחרים. העלות זו תהייה בתוקף ל-5 שנים.

למועד אישור הדוחות הכספיים, טרם פורסם בסיס תעריף חדש למקטע הרשת לשנים הבאות ולפיכך יחול בשלב זה בסיס התעריף הקיים.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

1. עדכון שנתי 2023

ביום 26 בדצמבר 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא עדכון שנתי לתעריף החשמל 2023 לצרכני חברת החשמל. התעריפים המעודכנים שנקבעו בהחלטה זו נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2023. בהתאם להחלטה, התעריף לצרכן ביתי מייצג עלה בכ-2.8%.

להלן עיקרי ההחלטה:

- על מנת למתן את כמות הפחם הנדרשת וכפועל יוצא את עליית התעריף ככל הניתן, פעלה רשות החשמל יחד עם מנהל המערכת לצמצום השימוש בפחם החזוי לשנת 2023 על ידי שינוי הוראות ההפעלה של היחידות הפחמיות וזאת אף מעבר למינימום ההפעלה אשר נעשה עד כה. כמו כן, במסגרת החלטה זו החליטה הרשות לפרוס את החוב שנוצר בגין הגידול החד בעלות הפחם בשנת 2022 בסך של כ-3.8 מיליארדי שקל חדש על פני 3 שנים מתוך הנחה כי ניתן יהיה לסיים את השימוש בפחם ברוב המכריע של ימות השנה תוך 3 שנים, במהלך השנים 2023-2025. רשות החשמל ציינה כי לפריסת החוב קיימת השפעה תזרימית, עם זאת, הכנסות החברה אינן צפויות להיפגע.
- השפעת שינוי המתודולוגיה במסגרת בסיס תעריף הייצור, הכוללת את שינוי שיטת ההכרה בנכסים והארכת אורך חיים של יחידות הייצור, השפיעה על העלויות המיוחסות לשנת 2022 בכיוון מנוגד לחוב הנוצר משימוש בפחם. הפערים שנוצרו במקטע הייצור בשנת 2022, המסתכמים לסך של כמיליארד שקל חדש, נפרסו גם הם ל-3 שנים.
- פריסת חוב הדלקים לשנת 2022 בקיזוז השפעת שינוי מתודולוגית בסיס תעריף הייצור בשנת 2022, עומדת על כ-2.8 מיליארדי שקל חדש על פני השנים 2023-2025.
- הרשות הכירה לחברה בתמריץ גז בגין הוזלת עלויות רכישת הגז בהתאם לתיקון הסכם תמר, אשר נכנס לתוקף החל מיום 1 ביולי 2021 (לפרטים ראה ביאור 1א35 להלן), בסכומים של 40, 54 ו-75 מיליוני שקל חדש בגין השנים 2021, 2022 ו-2023 בהתאמה.
- עקב דחיות משמעותיות במועדי ההפעלה של פרויקטים גדולים, כגון הפעלת המסחרית של מחז"מ 70 באתר אורות רבין, הסבת יחידה 1 באתר רוטנברג לגז וכניסת יחידות באתר אורות רבין לשימור, הרשות לא הכירה בעלויות הנכסים בגין פרויקטים שלא הופעלו נכון למועד ההחלטה. בהחלטה אין התייחסות להכרה בעלויות תפעול של המחז"מים באורות רבין. כמו כן, הוכרו עלויות פינוי אסבסט בסך של 58 מיליוני שקל חדש.
- הרשות הכירה בגין שנת 2021 במקדמה העומדת על 90% מעלויות הרפורמה הנוספות (מעבר לעלויות בגין פרישת העובדים), בסך של 35 מיליוני שקל חדש.
- הכרה בעלויות אקסוגניות לחברה - הוכרו עלויות היערכות לחירום - מלאי חירום של פריטי ציוד וחלקי חילוף לתחנות משנה ומיתוג סך של כ-20 מיליוני שקל חדש ועלויות הפרויקט "פורשים כנף" שיצאו עד סוף 2021 בסך 2.2 מיליוני שקל חדש. במסגרת עלויות מערכתיות לשנת 2023 הוכרו עלויות פנסיה מיוחסות לפער שנוצר בשל יציאת מנהל המערכת מחברת החשמל ומעבר העובדים בשל הפרש בין ההתחייבויות המחושבות בספרי הקופה לבין ההתחייבויות בספרי החברה בעת המעבר בסך של 107 מיליוני שקל חדש.

2. עדכוני תעריף בשנת 2023

לאור כניסתו לתוקף של צו תעריף המכס וצו הבלו על הדלק אשר נחתם ביום 23 בינואר 2023, ביום 26 בינואר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה לפיה תוארך ההפחתה של שיעור מס הקניה והבלו החל על הפחם מ-105.4 שקל חדש לטון ל-1 שקל חדש לטון, כך שההפחתה תעמוד בתוקפה עד סוף שנת 2023. לאור כך, תופחת העלות המוכרת לחברת החשמל לשנת 2023 כך שהתעריף לצרכן ביתי מייצג ירד ב-1.5% ביחס לתעריף שנקבע כאמור בסעיף ו לעיל. ההחלטה נכנסה לתוקף החל מיום 1 בפברואר 2023.

ביום 27 במרס 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא עדכון שוטף לתעריף החשמל לצרכני החברה. התעריפים המעודכנים אשר נקבעו בהחלטה זו נכנסו לתוקף החל מיום 1 באפריל 2023. בהתאם להחלטה, התעריף לצרכן ביתי מייצג ירד בכ-2.4% ביחס לתעריף שנכנס לתוקף ביום 1 בפברואר 2023. בנוסף, העלות המוכרת של החברה ירדה בכ-1,260 מיליוני שקל חדש בעיקר בשל ירידה במחירי הפחם ובמקביל העלות המוכרת של נגה עלתה בכ-400 מיליוני שקל חדש.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

ח. עדכון שנתי 2024

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 29 בינואר 2024 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא עדכון שנתי לתעריף החשמל לשנת 2024 לצרכני חברת החשמל. התעריפים המעודכנים שנקבעו בהחלטה זו נכנסו לתוקף החל מיום 1 בפברואר 2024. בהתאם להחלטה, התעריף לצרכן ביתי מייצג עלה בכ-2.6% ביחס לתעריף נכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2023. להלן עיקרי ההחלטה:

- על מנת למתן את עליית התעריף ההחלטה מיישמת דחיית הכנסות המגיעות לחברה בגין חובות עבר לרבות חוב הפחם, הוצאות חד פעמיות לרבות גרירת מונים רגילים טרם זמנם ועלויות בגין פינוי אסבסט וכן הפחתת ההכנסה השוטפת בגין שנת 2024 בסך של 1.4 מיליארד שקל חדש כנגד תמורה עודפת ממכירת אתר אשכול. לפרטים נוספים בדבר ייעוד התקבולים ממכירת אתר אשכול ראה ביאור 3'יח להלן.
- הוכרה מקדמה בגין עלויות ההשקעה של פרויקט הסבה של יחידות פחמיות לשימוש בגז טבעי ביחידה 1 באתר רוטנברג. עלות הכרה בהסבה של יח' 1 ברוטנברג אינה סופית. עלות סופית תקבע כאשר הרשות תבצע בקרת עלויות כנדרש.
- הוכרו עלויות תפעול של יח' 70 באתר אורות רבין החל מ-1 ביולי 2024. אין בהחלטה התייחסות להכרה בעלויות ההקמה של מחז"מ 70.
- להחלטה כאמור לא הייתה השפעה תוצאתית מהותית על הדוחות הכספיים.

ט. אופן חישוב ההכנסות המוכרות בתעריף

עלויות דלקים:

- עד למועד לקביעת מתודולוגיה חדשה וכן לגיבוש מתודולוגיה לאופן קביעת העלויות המוכרות בבסיס תעריף הייצור החדש, יחושב סל הדלקים בהתאם לכמויות הדלקים הנצרכות בפועל.
- סל הדלקים המוכר בתעריף לשנה מסוימת מחושב פעמיים – בפעם הראשונה, במועד העדכון השנתי לשנה הנוכחית, בהתבסס על תחזיות ובפעם השנייה, במועד העדכון השנתי העוקב. סל הדלקים המוכר מחושב מחדש רטרואקטיבית בהתאם לכמויות אשר התממשו בפועל.
- מחירי הדלקים המוכרים בתעריף מחושבים ברמה חודשית בהתאם למתודולוגית הרשות המפורטת בבסיס תעריף הייצור שחל עד ליום 1 בפברואר 2022.
- במסגרת בסיס תעריף למקטע הייצור לשנים 2022-2027 טרם נקבעה מתודולוגיה חדשה לחישוב סל הדלקים, ולכשתיקבע היא תוחל רטרואקטיבית מיום 1 בפברואר 2022.

עלויות תפעול ותחזוקה:

הסכום המוכר בתעריף נקבע על סמך הדיווח בספרי החברה ובביצוע התאמות.

- במקטע הייצור – בהתאם לבסיס תעריפים חדש לשנים 2022-2027, עלויות התפעול המוכרות נקבעו בהתבסס על עלויות החברה לשנים 2016-2018 תוך הפרדה ליחידות הייצור. בנוסף, הרשות הפרידה בין עלויות קבועות ומשתנות כאשר עלויות קבועות כוללות עלויות קבועות לקילו-וואט, עלויות אתריות ועלויות הנהלה וכלליות ואילו עלויות משתנות כוללות עלויות משתנות לקוט"ש (שעות בהן יחידות מייצרות אנרגיה המוזרמת לרשת החשמל ללא תלות בעומס היחידה) ועלויות שיפוצים לשעה אקוויוולנטית. כמו כן, הרשות קבעה מנגנון להפחתת עלויות אתריות והנהלה וכלליות בעקבות מכירת תחנות כח במסגרת הרפורמה על פיו, לאחר מכירת תחנה, עלויות הנהלה וכלליות המשויכות לה, ירדו בשיעור 5.2% ועם סיום הרפורמה תחול ירידה בשיעור של 25.8% נוספים, יתר העלויות יוסטו למקטעי הרשת. כלל עלויות התפעול, לרבות השכר, צמודות למדד המחיריים לצרכן.
- במקטעי ההולכה והחלוקה - בהתאם לבסיס התעריף למקטעי הרשת לשנים 2022-2018, אשר עדין עומד בתוקף מאחר וטרם נקבע בסיס תעריף מעודכן, נקבעה עלות נורמטיבית ("עלות ראויה") על בסיס השוואה בין חברות דומות בעולם המעניקות שירותים דומים (בנצ'מרק). בנוסף, נקבעה תוספת לעלות הראויה שתישאר קבועה עד לסיום הרפורמה ואשר אמורה לממן את עלויות הרפורמה.

עלויות הון:

עלויות ההון המוכרות בתעריף נקבעות על בסיס הנכסים הפעילים המוכרים.

- רכיבי עלויות ההון הינם:
- פחת
- תשואה על הון עצמי
- תשואה על הון זר

זמינות יחידות:

בבסיס תעריפים למקטע הייצור לשנים 2022-2027 הרשות קובעת ליחידות מחז"מ וטורבינות גז פתוחות, הפועלות בגז כדלק ראשי, מנגנון לתשלומי זמינות המביא בחשבון את הפער בין שיעורי הזמינות בפועל של כל יחידה לעומת הזמינות המוכרת על ידי הרשות. בשלב זה, לא נקבעו שיעורי אי זמינות ליחידות הפחמיות שתוסבנה לגז מאחר וטרם הופעלה יחידה 1 ברוטנברג המהווה "פיילוט". לאחר הפעלת היחידה ניתן יהיה ללמוד על זמינות היחידות המוסבות ומשטרי ההפעלה שלהן וכן לעקוב אחר הביצועים במשך שנה לפחות לאחר סיום ההסבה של היחידה הראשונה. לכן, הרשות תבחן את החלטת מדדי אי זמינות על יחידות אלו בשלב מאוחר יותר.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

ט. אופן חישוב ההכנסות המוכרות בתעריף (המשך)

זמינות יחידות: (המשך)

מנגנון תשלומי הזמינות, בשלב זה, נקבע רק למחז"מים ולט"ג פתוחות הפועלות בגז כדלק ראשי. בהתאם להחלטה, אי עמידה בזמינות המוכרת תגרום לקנס בגובה 100% מהפער בין תשלומים לפי זמינות מוכרת לבין זמינות בפועל. לעומת זאת, במקרה שביצועי החברה טובים מהזמינות המוכרת, החברה תקבל פרס בשיעור נמוך יותר מהקנס (כ-20% מהפער בין תשלום לפי שיעורי זמינות בפועל לבין שיעור זמינות מוכרת).

י. אופן קביעת הנכסים המוכרים בתעריף

- במקטע ההולכה והחלוקה - בסיס התעריף למקטעי הרשת לשנים 2018-2022.
- בסיס תעריף מקטעי הרשת מכיר לחברה בכל עלויות הנכסים הפעילים עד ליום 31 בדצמבר 2017. השקעות חדשות שישתיימו החל משנת 2018 ואילך, מוכרות בתעריף בהתאם לתמחור נורמטיבי או בקרת עלויות.
- במקטע הייצור על פי בסיס התעריפים החדש שחל החל מה-1 לפברואר 2022 העלות תופחת לפי שיטת לוח שפיצר (שיטת PMT) ברמת יחידת הייצור כולל הצמדה למדד המחירים לצרכן. בנוסף הרשות האריכה את אורך החיים של יחידות הייצור: אורך חיים של יחידות ייצור מסוג מחז"מ מ-25 שנה ל-30 שנה. אורך החיים של היחידות הפחמיות יעמוד על 50 שנה במקום 30 שנה וכן אורך החיים של המתקנים להפחתת פליטות יהיה לפי המאוחר מבין אורך החיים של יחידת הייצור לבין אורך החיים המוכר שנקבע למתקנים אלו בהחלטה מיוני 2020.
- לגבי הכרה בהשקעות ליחידות הייצור הקיימות, לפי ההחלטה, ההשקעה תוכרנה רק אם מתקיים לפחות אחד מהתנאים הבאים: הגדלת הספק, שיפור זמינות, תועלות סביבתיות, הוראות רגולטוריות והארכת אורך חיים כלכלית. החברה תידרש להציג בדיקת כדאיות כלכלית של ההשקעה והעלות שתוכר תקבע לאחר בקרת עלויות ולא תעלה על העלות שנקבעה לצורך בחינת הכדאיות. לצורך חישוב עלויות ריבית בזמן הקמה, יילקחו בחשבון מועדי הקמה נורמטיביים.
- פרויקט הפחתת פליטות – עלויות הקמת הפרויקט הוכרו נורמטיבית. לפרטים בדבר ההכרה לפי החלטת הרשות בנושא ראה סעיף יב להלן.

יא. תשואה על ההון העצמי ותשואה על ההון הזר

התשואה על ההון העצמי והריבית על ההון הזר נקבעו נורמטיבית, במסגרת זו נקבע מנוף פיננסי נורמטיבי שיחול על כלל המקטעים כך ש- 1/4 מהרכוש ממומן על ידי הון עצמי ו- 3/4 על ידי הון זר.

- שיעור התשואה המשוקלל GWACC לשנת 2023 לכלל המקטעים הינו 4.08% (2022 - 3.81%).
- שיעור התשואה המשוקלל GWACC לשנת 2024 החל מ-1 לפברואר 2024 לכלל המקטעים הינו 4.12%, שיעור התשואה להון עצמי יעמוד על 7.83%, שיעור הריבית הממוצעת על יעמוד על 2.88%.

מרכיבי סל המימון יהיו כדלקמן:

- סל מימון לגיוס לא סחיר בארץ בשיעור של 1/3
- סל מימון לגיוס סחיר בארץ בשיעור של 1/3
- סל מימון לגיוס מט"ח בחו"ל בשיעור של 1/3

יב. פרויקט להפחתת פליטות בתחנות הכוח הפחמיות

ביום 4 ביוני 2020 פורסמה החלטת רשות בנושא הכרה בעלויות המתקנים להפחתת פליטות ביחידות הפחמיות של החברה. החלטת הרשות כאמור מסדירה את ההכרה התעריפית בעלויות הקמה (השקעות וריבית בזמן הקמה) בסך של כ-8.3 מיליארדי שקל חדש, עלויות תפעול קבועות בסך של כ-86 מיליוני שקל חדש בשנה (לכל המתקנים וללא הצמדה) ואת אורך החיים המוכר של המתקנים, שהינו, על פי ההחלטה, 25 שנה מיום הפעלתו של כל מתקן. ההחלטה משקפת חוסר הכרה בהשקעות ובריבית בזמן הקמה (לרבות השקעות וריביות עתידיות לסיים הפרויקט), לעומת אומדן החברה בדוחות כספיים קודמים, בסך של כ-560 מיליוני שקל חדש. כאמור, על פי החלטת רשות לעניין בסיס תעריפים חדש לשנים 2022-2027, הוארך אורך החיים של המתקנים להפחתת פליטות כפי שמתואר בסעיף י' לעיל.

ביום 25 במרס 2021, התקבלה תגובת הרשות להשגות שהגישה החברה על החלטת הרשות בנושא, בתגובה זו כאמור, נאמר כי אין הצדקה לתיקון ההחלטה וכן כי הרשות מיצתה את ההליך מול החברה לעניין החלטה זו. ביום 6 במאי 2021, אישר דירקטוריון החברה הגשת עתירה לבג"ץ כנגד החלטת רשות החשמל בנושא. ביום 8 ביוני 2021 הוגשה עתירה לבג"ץ בדבר אי הכרה בעלויות פרויקט הפחתת פליטות בסכום העולה על חצי מיליארד שקל חדש. לאחר מספר דחיות הוגשה ביום 24 בנובמבר 2022 תגובתה המקדמית של רשות החשמל.

ביום 23 באפריל 2023 התקיים דיון בעניין עתירת החברה לגבי חוסר ההכרה במלוא עלויות ההקמה של פרויקט הפחתת פליטות. בית המשפט קיבל את טענות החברה לגבי רכיב אחוז הגופרית בפחם ולחברה תינתן הזדמנות נוספת להביא את טענותיה בעניין זה בפני רשות החשמל. בעניין זה קבע בית המשפט כי על הרשות להעביר לחברה את החומרים שעל בסיסם נקבעה ההחלטה, החברה תגיש כתב השגה והרשות תמסור החלטתה בהתאם וכן תשקול לאפשר לחברה זכות שימוע בעל פה.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

י.ב. פרויקט להפחתת פליטות בתחנות הכוח הפחמיות (המשך)

ביום 7 ביוני 2023 התקבלה תגובת רשות החשמל אשר כללה חומרים שהרשות נדרשה להעביר לחברה בהתאם לפסק הדין. עקב העיכוב במתן התגובה על ידי הרשות, מועד הגשת השגת החברה הוארך וביום 27 לאוגוסט 2023 נשלחה התייחסות החברה, במסגרתה השיגה החברה על קביעת הרשות בנוגע להשפעת רכיב הגופרית בדלקים על סך העלויות המוכרות וביקשה מהרשות לתקן את ההחלטה כך שתכיר בעלויות החברה לכל ההפחתה בגין רכיב הגופרית. על הרשות לקבל החלטה בהשגה בתום 90 יום ממועד הגשת השגת החברה. למועד אישור הדוחות הכספיים טרם נמסרה החלטת הרשות בנושא. קבלת טענות החברה בנושא זה תביא לתוספת להכרה התעריפית בפרויקט.

י.ג. רפורמה במשק החשמל

1. המלצת מדיניות

במכתבו של יושב ראש רשות החשמל לשר האנרגיה מיום 17 במאי 2018 מוצגת עמדת הרשות לעניין שינוי מבני במשק החשמל ובחברה. במסגרת מכתב זה כאמור, מוצגות היתרונות והתועלות שנובעות למשק מיישום מתווה הרפורמה המוצע: הפרדת יחידת ניהול המערכת מהחברה, קידום התחרות במקטעי הייצור והאספקה, הרחבת תחומי הפעילות של החברה ועוד. כמו כן, צוין כי סך התועלות מיישום מתווה הרפורמה המוצע, גבוהים משמעותית מסך העלויות ליישום וכי צפויה החברה להחזיר לעצמה את כלל עלויות הרפורמה על פני תקופה של 8-9 שנים. לאחר תקופה זו, מימון הרפורמה יסתיים וההתייעלות בחברה תועבר במלואה לצרכני החשמל באמצעות הפחתת תעריף החשמל. במהלך התקופה הנידונה, תעריף החשמל עשוי להשתנות בהתאם לשינויים שיחולו ברכיבי הדלקים, ההון עלויות אנרגיות מתחדשות וכו'. הרכיב היחיד שיישאר קבוע בתעריף לאורך תקופת הרפורמה יהיה רכיב השכר לעובדים.

2. ייחוס עלויות הרפורמה במשק החשמל

במסגרת החלטת הרשות לעניין עדכון שנתי 2024, הרשות עדכנה את ההכנסות המשמשות את החברה למימון הרפורמה, אשר נכללות בעלות המוכרת, כדלקמן:

- הסכומים מהכנסות התפעול שישמשו את החברה למימון הרפורמה עומדים על 353, 452, 566 ו- 667 מיליוני שקל חדש לשנים 2021-2024 בהתאמה.
- הסכומים מעלויות ההקמה שישמשו את החברה למימון הרפורמה עומדים על 232, 276, 320 ו- 356 מיליוני שקל חדש לשנים 2021-2024 בהתאמה.

בתקופה זו נקבע כי רכיבי עלות השכר יישארו קבועים בתעריף ולא יחול בהם שינוי. עם סיום צבירת החוב בגין הרפורמה, הנאמד בכ-6.5 מיליארד שקל חדש בערך מהוון לשנת 2017, תרד רמת עלות השכר בחברה, בהתאם להתייעלות אשר נקבעה במסגרת הרפורמה.

עלויות נוספות הנדרשות ליישום הרפורמה שאינן בגין שכר, הנאמדות בכ-700 מיליון שקל חדש בערך נוכחי, תוכרנה על ידי הרשות בנפרד, בהתבסס על בקרת עלויות.

3. החלטות רשות

לפרטים בדבר החלטת הרשות מיום 15 במאי 2018 בדבר מכירת תחנות ייצור על ידי החברה במסגרת הסכמות הרפורמה-ראה ביאור 1ה לעיל.

ביום 28 במאי 2018 התקבל עדכון להחלטה כאמור. על פי ההחלטה המעודכנת התמורה לחברה בגין מכירת האתרים תהיה בשווי הוגן של הנכס ובכל מקרה לא תפחת משווי המכירה כאמור לעיל, בתוספת שווי הקרקע, כפי שיקבע על ידי הרשות.

כמו כן מציינת הרשות כי אין באמור בהחלטה זו כדי להביע עמדה ביחס לשימוש שתקבע הרשות לתמורה הנוספת מעל השווי התעריפי שתתקבל ממכירת האתרים, ככל שתתקבל, זאת לרבות בדרך של שימוש בתמורה בגין הקרקע לצורך כיסוי עלויות הרפורמה.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

יד. הרישיונות החדשים לחברת החשמל במקטעי ההולכה והחלוקה

שר האנרגיה, במכתבו מיום 15 ביולי 2018 ציין כי מקובלת עליו עמדת הדרג המקצועי ברשות לפיה יש לקבוע את תוקף רישיונות החלוקה וההולכה שיינתנו לחברה ל-20 שנה לאור אופי פעילות החברה ולהשקעות ארוכות הטווח הנדרשות ממנה. זאת מבלי לגרוע מהוראות כל דין ובכפוף להשלמת תיקוני החקיקה הדרושים. ביום 17 בנובמבר 2022 התקבלה החלטת הרשות בנושא מתן רישיון חלוקה לחברה, זאת בהמשך להחלטת הממשלה מספר 3859 בנושא "רפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל" מיום 3 ביוני 2018 ובהמשך לתיקון מספר 16 לחוק משק החשמל, בהם נקבע כי החברה תשמר פעילותה במקטע החלוקה כבעלת רישיון ספק שירות חיוני לתקופה של 20 שנה. הרישיון, יהיה בתוקף ל-20 שנה, ויכנס לתוקף לאחר אישור שר האנרגיה הנכנס. ברישיון ישנו פירוט של התפקידים ותחומי האחריות השונים של החברה במקטע החלוקה. ביום 16 בינואר 2023 אושר רישיון החלוקה על ידי שר האנרגיה.

ביום 21 בספטמבר 2023, פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע בדבר המלצתה להעניק לחברת החשמל רישיון הולכה חדש. הרישיון יחליף את החלקים המתייחסים לפעילות ההולכה ברישיון האחד הקיים לחברה. בעל הרישיון כבעלים של מערכת המסירה יהיה אחראי להקמה, תחזוקה, ופיקוח על מערכת המסירה שבבעלותו וכן לתכנון הנדסי מפורט של מערכת המסירה בהתאם לפעולות המפורטות ברישיון. בעל הרישיון יפעל לביצוע תפקידי ביעילות ובטיחות ותוך שמירה על עקרון מזער עלויות למשק החשמל. רישיון ההולכה ייכנס לתוקף לאחר אישור וחתמת שר האנרגיה והתשתיות ויהיה בתוקף ל-20 שנה.

טו. עקרונות לפרישת מונים חכמים בקרב הצרכניים הביתיים

ביום 5 ביוני 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא הרחבת תכנית הפריסה להתקנת מונים חכמים, בהתאם להחלטה על החברה להשלים את החלפת המונים למונים חכמים לכלל הצרכנים במשך עד לסוף שנת 2028. בכוונת הרשות להכיר בעדכון השנתי לשנת 2024 בעלות הון בגין כלל המונים החכמים שהותקנו עד סיום שנת 2023 ובעלי תקשורת תקינה. ההכרה תתבצע לאחר בקרת עלויות ובהתאם לרף העלות שנקבע למונה בהחלטתה מאוקטובר 2021 בסך של 1,120 שקל חדש. כיוון שהרחבת הפריסה כוללת החלפה של מונים ישנים שטרם סיימו את תקופת ההפחתה התעריפית שלהם וטרם קיבלו הכרה מלאה, הרשות צפויה להכיר לחברה בגין העלות שטרם באה לידי ביטוי בתעריף המוכר לחברה בהתאם לקצב התקדמות הפרויקט. הרשות תקבע בהמשך את מנגנון התמריצים לעמידה ביעדי תכנית הפריסה, את העלות הנורמטיבית ואת ההכרה התעריפית, בשים לב לייחודיות פרויקט הפריסה המואצת.

טז. פרויקט הקמת מחז"מים 70 ו-80 באורות רבין

על פי החלטת רשות לעניין בסיס תעריפים למקטע הייצור לשנים 2022-2027, ההכרה בעלות ההקמה של שני המחז"מים באתר אורות רבין (שעל הקמתם התקבלה החלטת ממשלה מספר 3859 מיום 3 ביוני 2018 שעניינה רפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברה החשמל), תיעשה לאחר בקרת עלויות שתבצע הרשות. לפרטים נוספים בדבר דחייה במועדי ההפעלה ראה ביאור 9ה1 לעיל.

יז. פרויקט הסבה לגז של יחידות פחמיות

עפ"י הנחיית שר האנרגיה מספטמבר 2019 החברה נדרשת להסב את היחידות הפחמיות באורות רבין וברוטנברג, זאת כאשר ההסבה של יחידה 1 ברוטנברג נחשבה כפיילוט ולאחריה תבוצע ההסבה ביתר היחידות. החברה פנתה מספר פעמים לרשות החשמל ולמשרד האנרגיה לקבלת אישור עקרוני לעלויות פרויקט ההסבה לגז של יחידות 1-4 ברוטנברג ו-5-6 באורות רבין ולקיצור לוחות הזמנים. ביום 25 בדצמבר 2022, התקבל מכתבה של סמנכ"לית החטיבה הכלכלית פיננסית ברשות החשמל, הכולל הבהרה בנושא ההכרה התעריפית בפרויקט ההסבה לגז. בהתאם לאמור במכתב, הרשות תפעל לפי עקרונות מדיניות השר בנושא "הפסקת השימוש בפחם במקטע הייצור במשק החשמל בשגרה עד לשנת 2026". זאת כאשר ההכרה התעריפית בפרויקט ההסבה לגז, כמו בכל פרויקט, תבוצע בהתאם לבקרת עלויות. במסגרת בקרת העלויות, תבחן הרשות, בין היתר, את העמידה במועדי ההקמה ואת הפערים בעלויות ביחס לעלות הפרויקט המקורית כפי שנמסרה ע"י החברה וזאת בהתאם ליישום אבני הדרך כפי שנקבעו בעקרונות מדיניות השר ותוך התייחסות לתחשיב שעומד בבסיס החלטת המדיניות. צוין כי הבהרה זו ניתנה לאור דחיות רבות בהפעלה של יחידה 1 ברוטנברג בגז וגידול משמעותי באומדני החברה לפרויקט זה. החברה מקיימת דיונים שוטפים עם רשות החשמל לצורך קידום הכרה תעריפית מלאה בפרויקט. במסגרת החלטה לעניין עדכון שנתי 2024, הוכרה מקדמה בגין עלויות ההשקעה של פרויקט הסבה של יחידות פחמיות לשימוש בגז טבעי ביחידה 1 באתר רוטנברג. עלות סופית תקבע לאחר בקרת עלויות כנדרש. לפרטים נוספים בנוגע לפרויקט, ראה ביאור 11ז1.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

יח. אסדרת פעילות יחידות הייצור באתר אשכול וייעוד התקבולים העודפים

ביום 9 במרץ 2023 פרסמה רשות החשמל שלוש החלטות הקשורות לאתר אשכול: ההחלטה הראשונה הינה אסדרת פעילות יחידות הייצור באתר אשכול – ההחלטה כוללת אסדרה תעריפית של פעילות יחידות הייצור באתר אשכול לאחר מכירתו, לרבות גובה תשלומי הזמינות ואורך הזכאות לתעריף וכן האפשרות להקמת יחידת ייצור נוספת. שתי החלטות הנוספות נוגעות ליחידת הייצור הנוספת שתוקם באתר בעתיד. בהחלטות אלו הרשות מבקשת להורות למנהל המערכת להתחייב לחיבור יחידה אחת בודדת מסוג מחז"מ בהספק של עד 850 מגה וואט וזאת בהתאם לסיכום ואישור מנהל המערכת.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 29 בינואר 2024 פרסמה החלטת רשות החשמל בנושא ייעוד התקבולים העודפים ממכירת תחנת כח "אשכול" לכיסוי הוצאות המלחמה. על פי ההחלטה, ככל שממכירת האתר יתקבלו תקבולים ששווים מעל השווי התעריפי של התחנה בתוספת עלויות הקרקע ועלויות המכירה, הרשות תייעד אותם לכיסוי הוצאות שהוצאו ושומשו במלואן במהלך המלחמה, בדגש על עלויות דלקים. ככל שיוותרו עודפים לאחר ניצולם כמצוין לעיל, הם ינוצלו לתשלומים חד פעמיים לצורך כיסוי הוצאות עבר חברת החשמל (כגון: גריטת מונים חכמים ופינוי אסבסט) וחברת נגה. ככל שלא יוותרו תקבולים עודפים מהמכירה או שלא יספיקו לכיסוי הוצאות הסולר, הוצאות אלה יוכרו במסגרת התעריף בתקופה של עד שלוש שנים, לכל היותר.

יט. תמריצים להטמנת קווי מתח גבוה קיימים בשטח בנוי

ביום 7 בנובמבר 2022 פרסמה רשות החשמל החלטה בה היא קובעת לחברה תמריצים להטמנת רשת מתח גבוה קיימת בשטח בנוי. בהתאם להחלטה, החברה תקבל תמריץ חיובי במידה ותפרק בשנים 2023 – 2027 כמויות של רשתות מתח גבוה עלויות הגבוהות יותר מהיעדים המינימליים של אורכי הקווים להטמנה כפי שנקבעו לשנים אלה. באופן דומה, במידה ותפרק בכל שנה כמויות של רשתות מתח גבוה עלויות הנמוכות מהיעדים שלעיל, תשלם קנס. במידה והחברה תטמין בכל שנה לפחות 70 ק"מ מעל הכמויות המינימליות הנדרשות בכל אחת מהשנים, תקבל תוספת 20% מגובה הפרס שחושב. התמריץ המקסימלי יעמוד על 60 מיליוני שקל חדש ויתקבל החל מהעדכון השנתי לשנת 2024 עבור השנה הקודמת, התמריץ בתוקף עד שנת 2027.

ביום 25 בינואר 2023 התקבלה החלטת הרשות בנושא תמריצים להטמנת קווי מתח גבוה בשטח בנוי. ההחלטה הנוכחית מהווה תיקון להחלטה הקודמת האמורה לעיל. בהחלטה הנוכחית הרשות מאריכה את המועד להגשת הנתונים הרלוונטים למחלקים שאינם מחלקים דומיננטיים, עד ליום 30 ביוני 2023. הרשות תבחן את הנתונים שיתקבלו ותקבע על בסיסם האם, ובמידה וכן, את אופן החלת מנגנון התמריצים עליהם.

כ. אמות מידה צרכנות

ביום 8 בנובמבר 2022, פרסמה רשות החשמל החלטה בנושא עדכונים, שינויים ותוספות לאמות מידה צרכנות – מדיניות הגבייה – נובמבר 2022. בהחלטה זו רשות החשמל מעדכנת את מדיניות גביית חובות הקיימת בגין צריכת חשמל מצרכנים ביתיים. עדכון המדיניות בא בעקבות פסיקת בג"צ 4988/19. אמות המידה העדכניות שנקבעו בהחלטה זו כוללות בין היתר התייחסות למצבים כלכליים ורפואיים כנסיבות לפטור מהפעלת כלי גביה, חובת עריכת שימוע לפני הפעלת כלי גביה, עדכון לוחות הזמנים וההתראות לחייבים. להשלכות ההחלטה על החברה בתקופת הדוח ראה ביאור 6א להלן.

כא. תכנית פיתוח מערכת המסירה

ביום 7 ביוני 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה בדבר המלצתה לשר האנרגיה והתשתיות ולשר האוצר בנושא תכנית הפיתוח למערכת ההולכה וההשנאה לשנים 2023 – 2030. התכנית כוללת כ- 440 פרויקטים שונים וצפויה לתת מענה, בין היתר, לקליטת מתקני ייצור באנרגיה מתחדשת בהתאם למדיניות הממשלה. בהתאם להחלטה, היקף הפיתוח הצפוי, לרבות בגין השקעות שאושרו בתוכנית הקודמת וטרם הסתיימו, הינו כ- 27 מיליארדי שקל חדש. עלות התכנית חושבה על בסיס התעריפים הנורמטיביים שנקבעו בבסיס תעריף הרשת המעודכנים לשנת 2023. ככל שיעודכנו התעריפים בהמשך, אומדני העלויות יעודכנו בהתאם. ההכרה התעריפית בפועל תהיה בהתאם לבסיס התעריף שיהיה בתוקף במועד ההכרה. ההכרה בעלות לכל פרויקט (לאחר חישובול) תבוצע במסגרת העדכון השנתי לתעריף ותיפרס על פני 45 שנים. ביום 14 בנובמבר 2023 אישר שר האנרגיה והתשתיות את תכנית הפיתוח.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

כב. עקרונות מדיניות להטמנת קווי מתח עליון חדשים

בהמשך להמלצת רשות החשמל לשר האנרגיה והתשתיות בעניין גיבוש עקרונות מדיניות בנושא הטמנת קווי מתח עליון, ביום 2 באפריל 2023 שר האנרגיה והתשתיות קיבל את המלצת רשות החשמל וחתם על עקרונות מדיניות להטמנת קווי מתח עליון אשר לפיהם ככלל קווי 161 ק"ו חדשים יוקמו באופן עילי. עם זאת, השימוש בהטמנה יורחב בהתאם ליעוד הקרקע, ובמסגרת זו יוטמנו קווי מתח עליון חדשים שיבנו בשטחים עירוניים בנויים, שטחים מיועדים למרקם עירוני בנוי, אזורים עם קושי הנדסי להקים קווי מתח עליון באופן עילי, בסביבה חופית, בגנים לאומיים ושמות טבע. כמו כן, יוטמנו קווי מתח עליון לטובת פיתוח קווי מתח עליון עילי. בנוסף, הוחלט על מכסה נוספת שתאפשר הטמנה של עוד כ- 50 ק"מ עבור שטחים שאינם עומדים בקריטריונים המצוינים לעיל אך יש הצדקה להטמנתם על פי שיקול מנהל המערכת. העלות הכספית העודפת המוערכת בהתאם למסמך המדיניות ההטמנה נעה בין 2 עד 3.3 מיליארד שקל חדש, אשר נוספה לעלות תכנית הפיתוח לשנים 2023 – 2030.

כג. אגירת אנרגיה

ביום 25 בינואר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה אשר מפרטת את העקרונות וההיקפים שבהם החברה תורשה להקים מתקני אגירה עד שנת 2030 בתחומי תחנות משנה בלבד ובכפוף לקבלת רישיון אגירה. ההחלטה קובעת שנתח השוק של החברה לא יעלה על 15% מסך היקף האגירה המקודם על ידי השוק הפרטי, בשנה הקודמת ושכלל, פריסת האגירה תיעשה בהתאם לתכנית שתאושר על ידי חברת נגה ותחת הנחיותיה, פיקוחה ובקורותיה. היקף האגירה המוקצה לחברה יחושב על ידי הרשות מדי הרבעון ראשון לכל שנה קלנדרית, החל משנת 2024 ועד לשנת 2030, וישאר ללא שינוי עד תום כל שנה קלנדרית. עם זאת, קובעת הרשות על מקדמת מכסה ראשונית להקמת מתקני אגירה, בהספק של 150 מגה-וואט במונחי AC כך שלחברה לא ייתן הספק נוסף עד שהספק האגירה המצטבר המקודם על ידי השוק הפרטי יעלה על 1,000 מגה-וואט, במונחי AC. ביום 26 בספטמבר 2023 פרסמה החלטה המפרטת את תכנית פריסת חמשת המתקנים הראשונים שיוקמו בתחמ"שים שבבעלות החברה כאשר אלו יתנו מענה לצרכים מערכתיים למען הורדת הגודש ברשת ובנוסף יאפשרו חיבור מתקנים נוספים באנרגיות מתחדשות בדרום הארץ. כמו כן, שילוב החברה בתחום זה מותנה בקבלת רישיון אגירה בהתאם לחוק משק החשמל.

כד. הודעות, שימועים ציבוריים והחלטות רשות החשמל בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

- ביום 15 באוקטובר 2023 וביום 14 בנובמבר 2023, פורסמו הודעות רשות החשמל בדבר הקלות ועדכונים להקלות לצרכני החשמל:
  - היעדר פעילות אכיפת גבייה, לרבות ניתוקים, עקב אי תשלום חובות- לצרכנים שלהם חובות עבר, או לחילופין צוברים חובות בתקופה זו. צרכנים אלה לא ינותקו מחשמל וזאת עד לפקיעת הכרזת "המצב המיוחד בעורף" כפי שהוכרזה על ידי שר הביטחון ואושרה על ידי הגורמים המוסמכים על פי דין;
  - מתן אפשרות להסדרי תשלום מקלים וללא ריביות לצרכנים ביתיים המתקשים בתשלום חשבונות החשמל, לפי בקשת צרכן;
  - דחיית הפקה ומשלוח של חשבונות חשמל ב 30 ימים לפחות החל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 31 בדצמבר 2023 לכלל הצרכנים שפוננו מהישובים השונים בהתאם להנחיות פיקוד העורף;
  - מתן קודי חירום לבקשת צרכני מונה תשלום מראש ללא הגבלה, וזאת עד לפקיעת הכרזת "המצב המיוחד בעורף";
  - למחלקי חשמל היסטוריים הנמצאים באזור עוטף עזה תבוצע דחיית תשלום החשבון ב-60 ימים מהמועד האחרון לתשלום, עבור חשבונות ספטמבר-דצמבר 2023.

בהמשך לפניית מנכ"ל החברה אל רשות החשמל בבקשה לעדכן בדחיפות את מדיניות הגבייה של החברה, בעקבות הגידול המשמעותי בחוב הנובע בעיקר מהיעדר יכולת החברה לבצע הליכי גבייה כאמור, לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 8 בינואר 2024 התקבלה בחברה תגובת רשות החשמל. על פי התגובה, הנושא של היעדר פעילות אכיפת גבייה, לרבות ניתוקים, עקב אי תשלום חובות עד לפקיעת הכרזת "המצב המיוחד בעורף" יבחן בסוף ינואר 2024. הנושאים של הסדרי תשלום מקלים, דחיית הפקה ומשלוח של חשבונות חשמל ומתן קודי חירום לבקשת צרכני מת"מ ללא הגבלה אינם רלוונטיים עוד. כמו כן, הודיעה הרשות במכתבה כי נושא הגידול בחובות אבודים כתוצאה ממדיניות גבייה ויצירת מנגנון מסודר של הכרה על פני זמן יבחן בחודשים הקרובים. לאור העלייה המשמעותית בחוב החברה, ביום 11 בפברואר 2024 פנתה החברה לרשות החשמל בבקשה לעדכן בדחיפות את אמת המידה המונעת מהחברה את סמכות הניתוק כל עוד שורר "מצב מיוחד בעורף" בהתאם לאמור בתקנות הוצאה לפועל המגדירות את האוכלוסייה אשר תמשיך להיות מוגנת מניתוק עד להנחיה אחרת, ולאפשר לחזור ולבצע ניתוקים לצרכנים שאינם נמנים על אוכלוסייה זו. רשות החשמל לא נענתה לבקשת החברה בנושא.

- ביום 13 באוקטובר 2023 פרסמה הרשות החלטה, בהמשך לפניית מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות על דעת שר האנרגיה והתשתיות, המורה לאשר לחברה לבצע את כל הפעולות הדרושות לשם הבטחת אספקת חשמל רציפה בשטחם של מחלקים היסטוריים, אשר הודיעו לרשות ולחברה כי אין ביכולתם, לעת הזו, לבצע את חובותיהם לצורך אבטחת אספקת חשמל רציפה בשטחם. החברה נדרשת לפעול באופן בו פועל בעל רישיון חלוקה סביר וכן לתעד בצורה מפורטת, ביחס לכל שטח חלוקה, את העלויות שבהן תישא לצורך ביצוע הפעולות. זאת בהמשך להודעת יו"ר הרשות, בה הוא מסמך את החברה להיכנס לאותם אזורים על מנת לטפל בתקלות ובשיקום תשתיות החלוקה לצורך חידוש אספקת החשמל ושמירה על רציפותו.

- ביום 24 באוקטובר 2023 פרסמה רשות החשמל החלטה לעניין חיבור תחנת הכח אורות יוסף לצנרת דלקים. בהתאם להחלטה וכחלק מפרויקט רציפות תפקודית במשק החשמל, על חברת החשמל להרחיב באופן מיידי את ההתקשרות עם תשתיות אנרגיה (תש"א) כך שתכלול הקמת קו ייעודי אשר מחבר את תחנת הכח שלעיל לצנרת דלקים ייעודית אשר מוקמת לצורך חיבור מספר תחנות כח בבעלות יצרני חשמל פרטיים. לאור המלחמה הקיימת בישראל למועד אישור הדוחות הכספיים, הבהירה תש"א כי יש ביכולתה להקים את הקו הייעודי תוך כ-4 חודשים ובכך לצרף תחנת כוח בעלת הספק משמעותי לפרויקט הרציפות התפקודית. לאור התועלת הצפויה למשק החשמל, הרשות מחליטה להכיר לחברה בעלויות הקמת הקו. ההכרה תבוצע בהתאם למנגנון ההכרה לכלל פרויקט הרציפות התפקודית.

ביאור 3 - תעריף החשמל ורגולציה (המשך)

כד. הודעות, שימועים ציבוריים והחלטות רשות החשמל בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

- לפרטים בדבר החלטה לעניין ייעוד התקבולים העודפים ממכירת תחנת הכח אשכול לכיסוי הוצאות המלחמה, ראה סעיף יח לעיל.
- ביום 15 בנובמבר 2023 פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע בנושא מחיר העברת סולר ממלאי חירום משקי ליצרני חשמל פרטיים (להלן-"יח"פ"). בהתאם למסמך זה, החברה תמכור סולר מתוך מלאי החירום המשקי המוחזק על ידה לבעל רישיון יצור בהתאם לכמות הנדרשת על-פי הוראות מנהל המערכת. בעבור כמות זו ישולם לחברה המחיר הנורמטיבי של הסולר, ללא עלות ביטוח דלף ושיווק, כמפורט במסמך ההצעה. כמו כן, מוצע כי בעל רישיון יצור יהיה אחראי, על חשבון, להעברת הסולר מהמיכל שהורה לו מנהל המערכת. מועד התשלום לחברה בעבור הסולר יהיה עד 30 ימים מתום החודש בו התקבל הסולר. הכרה בעלות לחברה תהא לפי הפרש בין עלות חידוש מלאי החירום כמפורט בהצעה לבין מחיר הסולר ששילם היח"פ ברכישה. החברה העבירה את התייחסותה ביום 26 בנובמבר 2023.
- ביום 15 בנובמבר 2023 פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע בנושא הכרה בעלות אחזקת מלאי סולר זמני. בהתאם להצעה, יצרני חשמל פרטיים בעלי רישיון יצור ליחידות יצור דו-דלקיות וחברות שונות שאינן בעלות רישיון לפי חוק משק החשמל יוכלו להחזיק מלאי נוסף של סולר לצורך המלחמה. בהתאם להוראות מנהל המערכת ימכרו מחזיקי המלאי את הסולר בתקופת המלחמה ליצרני חשמל פרטיים ולחברה. החברה תשלם בעד החזקת המלאי לחברות שאינן בעלות רישיון ייצור תשלום הכולל רכיב מימון, רכיב אחסון ורכיב בגין הפרשי מחיר בין קניה ומכירה, כמפורט בגוף ההצעה. התשלומים יועברו בתקופת המלחמה ולתקופה נוספת שלא תעלה על 24 חודשים מתום תקופת המלחמה, או עד למכירת המלאי, לפי המוקדם מבניהם. החברה תוכל לקבוע ישירות מול מחזיק המלאי על תדירות קבועה לתשלום עלויות המימון והאחסון שלעיל. בהתאם להחלטה זו ולהצעת ההחלטה לעניין ייעודי עודפי תקבולים ממכירת אשכול כאמור בביאור 3ח1, הרשות תכיר לחברה בעלויות הנובעות מההצעה הנוכחית ככאלו אשר נוצרו בעקבות המלחמה. החברה העבירה את התייחסותה ביום 26 בנובמבר 2023.
- ביום 30 בנובמבר 2023 פרסמה החלטת רשות הקובעת כי לאור המצב הביטחוני הנובע ממלחמת "חרבות ברזל" לצד העיכובים הנגרמים ממנו והקושי לקדם תכניות או להקים מתקני ייצור במצב זה מוארכים בארבעה חודשים המועדים להקמת מתקני ייצור, את תקופת ההפעלה המסחרית להליכים התחרותיים ואת האסדרות המפורטות בהחלטה. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי וכצעד משלים להחלטה זו, ביום 17 בינואר 2024 פרסמה הרשות הצעת החלטה לשימוע למתן הארכת מועדים נוספת שתחול על מתקני ייצור הממוקמים באזור עוטף ישראל שבנגב המערבי או בגבול הצפון.

כה. שילוב מונים בסיסיים בתחרות באספקה

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 22 בפברואר 2024 פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע במסגרתה מוצע מנגנון אסדרתי המאפשר לצרכנים ביתיים להשתייך למספקים פרטיים ללא צורך בהתקנת מונה חכם. במסגרת ההחלטה מוצע מודל צריכה נורמטיבי לצרכי התחשבות מספק עם מנהל המערכת ומנהל מערכת עם חברת החשמל. החברה בשיתוף עם מנהל המערכת נערכת ליישום ההחלטה בהתאם ללוח הזמנים המוצע במסגרת השימוע. החברה העבירה את התייחסותה לרשות החשמל ביום 14 במרס 2024.

ביאור 4 - מזומנים ושוי מזומנים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
797	399	מזומנים ויתרות בנקים.....
2,857	2,252	פיקדונות לזמן קצר * .....
3,654	2,651	סה"כ מזומנים ושוי מזומנים .....

* שיעורי ריבית ליום 31 בדצמבר 2023:
פיקדונות בשקל חדש - הריבית הממוצעת עליהם נעה בין 4.45% - 4.99%.
פיקדון בדולר - 5.34%.

ביאור 5 - השקעות לזמן קצר

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
364	100	השקעות לזמן קצר * .....
95	101	השקעות בקרנות סל .....
459	201	סה"כ השקעות לזמן קצר .....

* פיקדון ביורו לתקופה העולה על שלושה חודשים.
שיעור הריבית ליום 31 בדצמבר 2023 במטבע יורו 4.58%.

ביאור 6 - לקוחות בגין מכירות חשמל

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
4,627	5,644	חובות פתוחים .....
(541)	(733)	הפרשה לחובות מסופקים .....
(1,066)	(1,075)	הכנסה שלא הוכרה (1) .....
3,020	3,836	
1,682	1,646	הכנסות לקבל (2) .....
4,702	5,482	סה"כ חובות לקוחות בגין מכירות חשמל .....

(1) הנ"ל מתייחס להכנסות מחברת החשמל מזרח ירושלים (להלן: "חמ") כמתואר בסעיף ג להלן. לעניין מדיניות ההכרה בהכנסה ראה ביאור 2טז לעיל.

(2) הכנסות בגין החלק היחסי של חשבוניות חשמל שהוצאו לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, המשתייכות לפי אומדן לתקופת הדוח.

בעקבות פסיקת בית המשפט העליון בנושא אמות מידה לניתוק אספקת חשמל פרסמה רשות החשמל ביום 8 בנובמבר 2022 החלטה בנושא עדכונים, שינויים ותוספות לאמות מידה צרכנות (לפרטים ראה ביאור 3 לעיל). החלטה זו הגבילה את יכולת החברה לבצע ניתוקים של לקוחות ביתיים חייבים בהתאם לתבחינים המפורטים בפסק הדין ובהחלטת רשות החשמל והובילו לגידול במצבת החובות של החברה. בנוסף פריצת מלחמת "חרבות ברזל" והחלטות רשות החשמל על הקלות לצרכני החשמל (ראה ביאור 3 כד לעיל) הובילו לגידול נוסף במצבת החובות של החברה. החברה עוקבת אחר הגידול בחוב ופועלת לצמצומו בהתחשב במגבלות האמורות. כמו כן, כללה החברה במסגרת הפרשה לחובות מסופקים הפרשה המשקפת להערכתה את הפסדי האשראי הצפויים בגין חובות אלו. לפרטים נוספים בדבר השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על הגבייה מלקוחות החברה וההפרשה לחובות מסופקים, ראה ביאור 1ח.

ביאור 6 - לקוחות בגין מכירות חשמל (המשך)

ב. 1. להלן גיול כלל חובות הלקוחות, לרבות הכנסה שלא הוכרה, לפני הפרשה לחובות מסופקים במועד הדיווח:

2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
3,620	3,708	אינם בפיגור ופיגור עד חודש.....
520	885	בין 2 חודשים ל- 3 חודשים.....
372	558	בין 3 חודשים ל- 6 חודשים.....
438	465	בין 6 חודשים לשנה.....
399	610	בין שנה לשנתיים.....
960	1,064	מעל שנתיים.....
6,309	7,290	סה"כ.....

ג. 2. להלן גיול כלל חובות הלקוחות אשר הופרשו לחובות מסופקים למעט חובות חמ"י והרשות הפלשתיאית (ראה סעיף ג להלן):

ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר			
2022			2023			
(במיליוני שקל חדש)			(במיליוני שקל חדש)			
יתרה לאחר חומ"ס	הפרשה לחומ"ס	יתרה לפני הפרשה לחומ"ס	יתרה לאחר חומ"ס	הפרשה לחומ"ס	יתרה לפני הפרשה לחומ"ס	
3,271	5	3,276	3,325	37	3,362	אינם בפיגור ובפיגור עד חודש.....
395	20	415	624	68	692	בין 2 חודשים ל- 3 חודשים.....
214	31	245	401	65	466	בין 3 חודשים ל- 6 חודשים.....
143	52	195	231	82	313	בין 6 חודשים לשנה.....
78	100	178	105	122	227	בין שנה לשנתיים.....
52	229	281	58	255	313	מעל שנתיים.....
4,153	437	4,590	4,744	629	5,373	סה"כ.....

ג. 1. הרשות הפלשתיאית וחמ"י

להלן פירוט יתרות הרשות הפלשתיאית וחמ"י לאחר הפרשה לחובות מסופקים והכנסות שלא הוכרו מתוך יתרת הלקוחות:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
1,483	1,728	חשבונות פתוחות.....
236	189	הכנסות לקבל.....
1,719	1,917	סה"כ חוב.....
		בניכוי:
(104)	(104)	הפרשה לחובות מסופקים ליום 1 בינואר.....
(881)	(1,066)	הכנסה שלא הוכרה ליום 1 בינואר.....
120	120	הכנסות שהוכרו בגין תקופות קודמות.....
(305)	(129)	הכנסה שלא הוכרה השנה, נטו.....
549	738	סה"כ חוב בגין מכירת חשמל.....

ביאור 6 - לקוחות בגין מכירות חשמל (המשך)

ג. הרשות הפלשתינאית וחמ"י (המשך)

2. תשלומי הרשות הפלשתינאית וחמ"י נעשים הן באמצעות העברת תשלומים ישירים והן באמצעות העברות שמקבלת החברה ממשרד האוצר, מתוך סכומים העומדים לזכותה של הרשות הפלשתינאית באוצר.

(א) ביום 13 בספטמבר 2016 נחתם הסכם עקרונות לפתרון חוב החשמל הפלשתינאי ולהסדרת משק החשמל הפלשתינאי (להלן: "הסכם העקרונות") וביום 8 ביולי 2020 נחתם הסכם בין החברה לבין חמ"י (להלן: "הסכם חמ"י"). שנועד להסדיר את חובה של חמ"י לחברה, הכולל את חובות חמ"י בגין חשבונות חשמל שלא שולמו, ואשר יצאו עד לחודש ספטמבר 2016 (להלן: "חוב העבר") אשר הינו למעשה החוב הנכלל בהסכם העקרונות המפורט לעיל ואשר לא שולם, ולחוב נוסף בגין חשבונות חשמל שלא שולמו בגין צריכת חשמל עד ליום 30 ביוני 2020 (להלן: "החוב הנוסף"), וכן להביא לידי סיום את כל ההליכים המשפטיים ביניהן.

להלן עיקרי הסכם חמ"י:

בהתאם להסכם חמ"י, יתרת חוב העבר בסך של כ-1,181 מיליון שקל חדש (הכולל ריבית שנצברה ליום חתימת הסכם העקרונות, וטרם הוכרה כהכנסה) ויתרת החוב הנוסף, הכולל חשבונות שיצאו עד ליום 5 ביולי 2020 העומדת על סך של כ-311 מיליון שקל חדש, לא כולל ריבית שנצברה וטרם נרשמה, תפרענה כדלקמן: מחוב העבר יופחתו על פי ההסכמות בהסכם העקרונות סכומי ריבית בסך של כ-291 מיליון שקל חדש שחוייבו ו/או נצברו בגין חוב העבר, ויתרת חוב העבר תשולם ב-48 תשלומים אליהם יתווספו סכומי הריבית שהוסכמו. התשלומים יבוצעו החל מהיום הראשון בחודש הקלנדרי לאחר חתימת ההסכם.

א. מהחוב הנוסף יופחת סכום של כ-177 מיליון שקל חדש אשר שולם ע"י חמ"י בחודש דצמבר 2019 לפי פסק הדין בתביעת החברה כנגד חמ"י. כמו כן הופחת חוב חמ"י בגין תעריף חברתי לתקופה שלאחר יום 13 בספטמבר 2016 כפי שהוכר על ידי רשות החשמל ובגין ריבית ששולמה ע"י חמ"י לאחר יום 12 בספטמבר 2016.

ב. בהתאם להסכם חמ"י, יידחו הערעורים על פסק הדין בתביעת החברה כנגד חמ"י, תסולק תביעת חמ"י כנגד החברה (באמצעות קבלת תוקף של פסק דין להסכם הפשרה), ותידחה עתירת חמ"י לבג"ץ כאשר חמ"י מוותרת על כל טענותיה כנגד החברה.

ג. ככל שלא תעמוד חמ"י בהתחייבותיה בהסכם חמ"י, תבוטלה ההפחתות האמורות מן החובות ומלוא יתרת החוב תעמוד לפירעון מיידי.

החל מחודש אוגוסט 2020 ועד מועד אישור הדוחות הכספיים שולמו התשלומים שהגיע מועד תשלומם, בתוספת ריבית, בהתאם להסכם חמ"י כמפורט לעיל. בנוסף, החל מחודש אוגוסט 2022, היה אמור להתווסף ליתרת התשלומים החודשיים תשלום חודשי נוסף בסך של כ-12 מיליון שקל חדש, בתוספת ריבית, להחזר סכום חוב כולל נוסף בסך של כ-303 מיליון שקלים. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, חמ"י לא העבירה תשלומים בגין חוב זה. ביום 18 לאוגוסט 2022 שלחה חמ"י לחברה מכתב וביקשה לדחות את המועד להעברת התשלום של ה-303 מיליון שקל חדש בשנה, עד לתום חודש יולי 2023. ביום 1 לספטמבר 2022 החברה השיבה בשלילה לבקשה זו והודיעה לחמ"י כי אי ביצוע התשלומים מהווה הפרה של ההסכם וביזיון בית המשפט שנתן להסכם תוקף של פסק דין.

ביום 21 בספטמבר 2022 שלחה חמ"י מכתב לחברה והודיעה באופן חד צדדי, כי ממועד זה ואילך בכוונתה לשלם תשלומים של עד 75% מסך החובות השוטפים. בתגובה, ביום 30 באוקטובר 2022 שלחה החברה מענה לחמ"י לפיו היא דוחה על הסף את הודעתה החד צדדית בהיותה חסרת תוקף וכל בסיס משפטי וכי עליה לשלם באופן מלא ומיידי את החוב השוטף. במקביל פנתה החברה בכתב לגורמים הרלוונטיים במדינה בבקשה להגדיל את סכום ההעברות ממשרד האוצר לכיסוי חובות הרש"פ והחלתם גם על חובות חמ"י ברש"פ שכן באותה העת, כספי הקיזוז הוחלו רק על חובות עזה ובאופן חלקי על חובות חברות החלוקה ברש"פ ומבוקש להחילם גם על חובות חמ"י בשטחי הרש"פ. בנוסף פנתה החברה ליו"ר רשות החשמל להתערב מול כלל גורמי המדינה הרלוונטיים ולנקוט בכל אמצעי שיבטיח סילוק החובות ומניעת גידול החוב.

ביאור 6 - לקוחות בגין מכירות חשמל (המשך)

ג. הרשות הפלשתינאית וחמ"י (המשך)

(ב) חמ"י משלמת באופן חלקי בלבד ובצורה לא עקבית וסדירה את חובותיה השוטפים לחברה. בהתאם, לאור היקף החוב שנצבר לחמ"י, החברה שולחת התראות לפני ביצוע סבבי ניתוק אספקה בנקודות חיבור בהם נצברו חובות, בהתאם לאמות המידה של רשות החשמל. לפרטים בדבר הכנסות שלא הוכרו השנה בגין חובות אלה ראה סעיף ג1 לעיל.

(ג) החברה ניהלה מגעים עם משרד האוצר, מתאם פעולות הממשלה בשטחים וגורמים נוספים רלוונטיים, על מנת להגדיל הקיזוזים מכספי המסים המועברים ממדינת ישראל לרשות הפלשתינאית, הן לטובת עצירת גידול החובות המצטברים בגין אספקת החשמל לחמ"י, והן לטובת כיסוי חוב העבר.

ביום 3 לספטמבר 2023 נתקבלה הודעת משרד האוצר, לפיה חוב הצריכה השוטפת של חמ"י לחברת חשמל (בניכוי חוב הצריכה במזרח ירושלים) בגין חודשים מאי 2023 ואילך יקוזזו החל מחודש ספטמבר ואילך ומידי חודש. בהתאם להודעה הנ"ל, כל קיזוז נוסף כאמור יבוצע בחלוף כ-90 ימים ממועד הפירעון של חשבון שוטף שטרם נפרע. החל ממועד זה מבצע משרד האוצר קיזוז כספי מסים בגין החובות השוטפים של חמ"י כאמור לעיל.

למועד אישור הדוחות הכספיים קיזוז חשבונות הצריכה השוטפת של חמ"י עצר את צבירת החוב בחשבונות השוטפים של חמ"י (התקבלו הקיזוזים כאמור בגין חודשים מאי-נובמבר 2023).

ביום 19 לאוקטובר 2023 פנה יו"ר רשות החשמל לשר האוצר במכתב, ובו ביקש כי יורה על קיזוז חד פעמי משמעותי של לכל הפחות מאות מיליוני שקלים חדשים, בגין חוב העבר של חמ"י והרש"פ, וזאת בפרט בשל העלויות הצפויות במשק החשמל נכח מלחמת חרבות ברזל. ביום 31 בדצמבר 2023, שלח מנכ"ל החברה מכתב נוסף לשר האוצר ובו ביקש הגדלת הקיזוזים לצורך כיסוי חוב העבר של חמ"י ורש"פ.

עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ביום 7 לאוקטובר 2023 חתם שר האנרגיה על צו המנחה את חברת החשמל לנתק את אספקת החשמל לרשות הפלסטינית ברצועת עזה ובאותו היום נותקה אספקת החשמל לרצועה, לפרטים נוספים על השפעות המלחמה ראה ביאור 1ח3 לעיל.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 26 לפברואר 2024 הושג מתווה עם משרד האוצר לפיו יתבצע קיזוז של 200 מיליוני שקל חדש לכיסוי חובות רש"פ (40 מיליון שקל חדש מידי חודש במשך חמישה חודשים) מתוך כספי הסילוקין המוקפאים המיועדים לרצועת עזה. הקיזוז החל מכספי הסילוקין של חודש ינואר 2024. עפ"י הסיכום עם משרד האוצר, המל"ל והמתפ"ש, כל עוד התשלומים יבוצעו עפ"י המתווה (לרבות תשלום ו/או קיזוז התשלומים השוטפים), לא יבוצעו סבבי ניתוקים. עוד הוסכם כי במהלך החודשים הקרובים ינוהל מו"מ לצורך סילוק יתרת החוב באופן מלא.

ביאור 7 - חייבים ויתרות חובה

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
218	321	..... חלויות שוטפות של חייבים לזמן ארוך
185	154	..... עסקאות אקדמה והחלפת מטבע
4	29	..... מוסדות
201	189	..... הוצאות מראש
64	83	..... הכנסות לקבל
29	197	..... חייבים בגין הסדר הנכסים
185	134	..... חייבים אחרים
886	1,107	

למידע בגין חייבים המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 34 להלן.

ביאור 8 - מלאי דלקים

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
186	80	..... מזוט
746	718	..... סולר
786	1,272	..... סולר חירום (ראה סעיף ב להלן)
1	2	..... גז טבעי
1,630	672	..... פחם
475	429	..... פחם בדרך
1	-	..... מתנול
3,825	3,173	..... סה"כ
2,412	1,521	..... מוצג בנכסים שוטפים
1,413	1,652	..... מוצג בנכסים שאינם שוטפים (ראה גם סעיף ב להלן)
3,825	3,173	..... סה"כ

ב. סולר חירום

בהמשך להחלטת ועדת השרים לענייני בטחון מיום 5 ביוני 2016 להגדלת מלאי הסולר לשעת חירום של משק החשמל ובהתאם להנחיות משרד האנרגיה, רכשה החברה, במספר פעימות, סולר המתאים למפרט הנדרש על ידי יצרני הטורבינות, מלאי זה אמור להישמר על ידי החברה לפרק זמן שלא יפחת מ-15 שנה.

לעניין ההכרה התעריפית, ביום 14 בנובמבר 2016 פרסמה רשות החשמל החלטה המסדירה את נושא הרכש, תחזוקה, חכירה, ריענון ומכירת מלאי זה. עלות המלאי המוכרת בתעריף תהיה על פי שיעור התשואה המוכר על הנכסים המוכרים בתעריפי ניהול המערכת. בהתאם להחלטה, העלויות בגין מלאי החירום יוכרו בתעריף כעלויות מערכתיות, כמו כן, בהחלטה נקבע כי בעת מכירה ממלאי החירום המשקי, תיערך התחשבנות בגין הפרש מחירי הרכישה לעומת הפרשי מחיר המכירה, כך שלא ייווצר לחברה רווח או הפסד ממכירת מלאי זה.

בעקבות מלחמת חרבות ברזל, החברה הגדילה את מלאי סולר החירום למשק החשמל. עלות רכישת סולר חירום למשק החשמל ואחסונו בשנת 2023 הסתכמו בעלות של מאות מיליוני שקל חדש.

בנוסף, החברה חתמה בחודשים נובמבר 2023 וינואר 2024 על הסכמים לאחזקת מלאי סולר זמני לחירום מול חברות נוספות במשק. בהתאם להסכמים הבעלות על המלאי שייכת לאותן חברות ולפיכך הוא אינו נכלל בספרי החברה. עלות החכירה ומימון בשנת 2024 נאמדים בכ-2 מיליוני שקל חדש לחודש במהלך תקופת ההסכם. לפרטים נוספים ראה ביאור 34ב2. לפרטים בדבר שימועים של רשות החשמל בנושא הכרה בעלות אחזקת מלאי סולר זמני ראה ביאור 3כד לעיל.

ביאור 9 - קבוצות מימוש המסווגות כמוחזקות למכירה

בהתאם למתווה השינוי המבני המתואר בביאור 1 הדוחות הכספיים השנתיים, סווג אתר אשכול כקבוצת מימוש המסווגת כמוחזקת למכירה.

ביום 9 בנובמבר 2023 אישר דירקטוריון החברה את החלטתה של ועדת המכרזים על זכיית Eshkol Power Energies Ltd בהליך התחרותי למכירת האתר, ביום 11 בדצמבר 2023 נחתם הסכם המכר ותאריך העברת החזקה נקבע ל 3 ביוני 2024 (לפרטים נוספים ראה ביאור 1ה לעיל).

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
אשכול	
-	173
-	1,688
-	1,861
-	83
-	1,944

נכסים
מלאי דלקים.....
רכוש קבוע.....
סה"כ נכסים.....
עלויות מכירה.....
סה"כ נכסים של קבוצות מימוש המסווגות כמוחזקות למכירה ..

נכסי אתר אשכול הוצגו בהתאם לנמוך מבין ערכם בספרים לשוויים התעריפי (לפרטים נוספים ראה ביאור 3יג לעיל).

לפרטים בדבר יתרות חשבונות פיקוח נדחים המהווים חלק מקבוצת המימוש המוחזקת למכירה – ראה ביאור 15 להלן.

ב. הכנסות והוצאות שהוכרו ברווח כולל אחר:

לחברה אין הכנסות והוצאות מהותיות שהוכרו ישירות ברווח כולל אחר, המתייחסות לקבוצות מימוש, המסווגות כמוחזקות למכירה.

ביאור 10 - חייבים לזמן ארוך

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
858	836	..... חייבים בגין הסדר פשרה (לפרטים ראה ביאור 7ב35 להלן)
156	97	..... חברת נתיבי גז - בגין פרויקט הולכת הגז (ראה ביאור 1ב34 להלן)
455	619	..... עסקאות החלפת מטבע
564	353	..... פיקדונות להבטחת עסקאות החלפה
110	-	..... חייבים בגין הסדר הנכסים (ראה ביאור 11 לעיל)
186	155	..... חייבים אחרים *
2,329	2,060	..... סה"כ חייבים לזמן ארוך
218	321	..... בניכוי חלויות שוטפות (ראה ביאור 7 לעיל)
2,111	1,739	

* כולל גם הלוואות לעובדים. ההלוואות לעובדים הינן ברובן בריבית שנתית, משתנה של כ- 4.66%.

ביאור 11 - השקעה בחברות מוחזקות

א. חברות מוחזקות:

1. מידע בדבר החברות המאוחדות של החברה:

שם החברה	פעילות החברה	מיקום עיקרי של פעילות החברה	שיעור ההחזקה בזכויות בהון	
			2022	2023
החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ	החברה רוכשת את הפחם עבור תחנות הכח הפחמיות של החברה	ישראל	100%	100%
נתיב האור-אורות רבין בע"מ	החברה אחראית על תכנון הנדסי ופעולות תכנון, הקמה, תפעול, תחזוקה וייצור חשמל ומכירת החשמל לגבי שני מחז"מים באתר תחנת הכוח אורות רבין	ישראל	100%	100%

2. החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ

החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ (להלן: "חברת הפחם") הינה חברה אשר הוקמה לפי החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה וכפופה לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה 1975 ולהוראות שניתנו על פיו ועוסקת בעיקר במכירת פחם המיובא על ידה מחו"ל לחברה. מכירת חברת הפחם הן בעיקרן לחברה.

(א) ביום 15 ביולי 2004, חתמה החברה עם חברת הפחם על הסכם מחודש לרכישת ואספקת פחם לתחנות הכוח של החברה הצורכות פחם - אורות רבין בחדרה ורוטנברג באשקלון. תוקף ההסכם הוא מיום 31 בדצמבר 2003 והוא יהיה בתוקף כל עוד יהיו בידי החברה רישיונות ייצור לתחנות הכוח הנ"ל. לחברה נשמרת הזכות לביטול ההסכם בהודעה של שנה מראש. התמורה המשולמת מחושבת על בסיס עלות בתוספת רווח מוסכם ובכפוף למחיר הפחם המאושר לחברה על ידי רשות החשמל.

(ב) ביום 27 באפריל 2017 נחתם בין חברת הפחם לבין החברה הסכם שעניינו תיקון להסכם משנת 2004 המאגד את כל הפעולות הנדרשות עד לקשירתן הבטוחה של האניות, לרבות באמצעות רכישת גוררות עבור נמלי פריקת הפחם ב"אורות רבין" ו"רוטנברג" והחכרתן לגוף אשר מתפעל את הנמל, תחת אחריות חברת הפחם. החכרת הגוררות נכללת בדוחות הכספיים כהחכרה מימונית.

(ג) בשנים 2023 ו-2022 הסתכמו מכירות חברת הפחם לחברה לסך של כ- 2,883 ושל כ-3,333 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

(ד) דיבידנדים מחברת הפחם – בשנים 2023, 2022 ו-2021 הוכרז על ידי חברת הפחם דיבידנד בסך של 5 מיליוני שקל חדש ו-6.4 מיליוני שקל חדש ו-5 מיליוני שקל חדש בהתאמה. הדיבידנד בגין השנים 2021-2023, טרם שולם למועד הדוחות הכספיים.

(ה) לעניין התקשרויות נוספות של חברת הפחם ראה ביאור 6א35 להלן.
(ו) לעניין שומות מס במחלוקת שהוצאו לחברת הפחם ראה ביאור ג21 להלן.

3. נתיב האור –אורות רבין בע"מ

חברת נתיב האור – אורות רבין בע"מ (להלן "חברת נתיב האור") הינה חברה בת ממשלתית אשר הוקמה לפי החלטת הממשלה וכפופה לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה 1975 ולהוראות שניתנו על פיו. לעניין ההקמה ופעילות חברת נתיב האור, ולעניין האסדרה התעריפית שלה, ראה ביאור 1ה1 וביאור 3 טז לעיל. לפרטים בדבר חתימת הסכמים בין החברה לחברת נתיב האור וכן בדבר פנית החברה לגורמי המדינה ולרשות החשמל בבקשה לסגור את חברת נתיב האור והטמעת פעילותה בחברה, ראה ביאור 1ה9 לעיל.

ביאור 11 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

א. חברות מוחזקות (המשך):

4. פירוט החברות המוחזקות:

שיעור ההחזקה		שם החברה המוחזקת	מקום תושבות	סטטוס
2022	2023			
בהון המניות המונפק*				
ליום 31 בדצמבר				
%	%			
49.99	49.99	החברה לפיתוח משאבי אנרגיה פמ"א בע"מ	ישראל	לא פעילה
100	100	מגרשי קבלנים בע"מ (א)	ישראל	לא פעילה
99.99	99.99	נכסי הירדן בע"מ (ב)	ישראל	לא פעילה

* בחברת מגרשי קבלנים בע"מ קיימות מניות בכורה ומניות נדחות, ובחברת נכסי הירדן בע"מ קיימות מניות רגילות ומניות רגילות א.

(א) בחודש יוני 2017 חברת מגרשי הקבלנים בע"מ חתמה על הסכם חכירת קרקע מול עיריית תל אביב. דמי החכירה שולמו על ידי החברה ל-49 שנים מראש ובסכום כולל של כ-36 מיליוני שקל חדש בתוספת מס רכישה, ריבית והצמדה ומע"מ.

(ב) בלשכת רישום המקרקעין רשומים על שם חברת נכסי הירדן בע"מ מקרקעין הנמצאים בשימושה של החברה או המוחכרים לצדדים שלישיים. חברת נכסי הירדן בע"מ מחזיקה בשתי חברות בנות, שאינן פעילות, בבעלות מלאה: חברת מעברות הירדן בע"מ וחברת PALESTINE CONSTRUCTION COMPANY LTD (להלן "החברות הנכדות"). בחודש אוגוסט 2021 התקבלה באספות הכלליות של החברות הנכדות החלטה בדבר פירוקן. פירוק החברות הנכדות כפוף להליכים ולאישורים רגולטוריים אשר טרם הושלמו למועד הדוח, ובכלל זה לאישור ממשלה אשר טרם ניתן.

5. הקרן להשתלמות של עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "קרן ההשתלמות"):

החברה מחזיקה ב-50% ממניות ההנהלה (ללא זכות להשתתפות ברווחים) של קרן ההשתלמות. מניות ההנהלה מקנים לה זכות השתתפות והצבעה באסיפות כלליות של הקרן, זכויות למנות 5 דירקטורים פנימיים ולאשר באסיפה הכללית מינוי של הדירקטורים החיצוניים. החברה מפקידה לקרן ההשתלמות כספים בגין עובדיה הזכאים בהתאם להסכמי העבודה.

להלן הסכומים שהופקדו במהלך התקופות, כלהלן:

מיליוני שקל חדש	
60	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
58	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

קרן ההשתלמות לא משקיעה בניירות ערך של החברה.

ביאור 11 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

ב. השקעות בחברות כלולות:

1. השקעה בחברת IBC

- (א) בהתאם להחלטות ממשלת ישראל בנושא כניסת החברה לפעילות בתחום התקשורת באמצעות הקמתה של חברת תקשורת (להלן: "חברת התקשורת"), נוהל הליך לבחירתו של משקיע פרטי אשר יהיה בעל השליטה בחברת התקשורת (להלן: "הליך הבחירה") על ידי ועדת בחירה (המורכבת מנציגי המדינה ומנציגי החברה).
- בסופו של הליך הבחירה, ביום 14 ביולי 2013 התאגדה חברת התקשורת תחת השם אי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC"). בעל השליטה בחברת IBC החזיק באותו מועד 60% מכלל מניותיה וזכויות ההצבעה באסיפת בעלי המניות של IBC היה קונסורציום של מספר חברות. החברה החזיקה ב- 40% IBC מכלל המניות וזכויות ההצבעה באסיפת בעלי המניות של IBC.
- IBC מספקת שירותי בזק נייחים למפעילי תקשורת וללקוחות עסקיים גדולים שאישר שר התקשורת, באמצעות תשתית תקשורת של סיבים אופטיים אשר נפרסה, בין היתר, על תשתיות החברה.
- (ב) ביום 25 ביולי 2013 נחתם הסכם למתן זכות שימוש ושירותים בין החברה לבין IBC, אשר במסגרתו העניקה החברה ל- IBC זכות שימוש בלעדית בתשתיות החברה וכן זכות עתידית להזמנת הקצאות אורכי גל לפי דרישה של חברת IBC בשדרת הרשת האופטית של החברה.
- ביום 27 באוגוסט 2013 העניק שר התקשורת לחברת IBC רישיון למתן שירותי בזק.
- (ג) במועד העסקה, הכירה החברה בספריה בהשקעה בסכום של 100 מיליוני שקל חדש, סכום זה שיקף את שווי ההוגן של 40% מהון המניות של IBC למועד העסקה.
- (ד) החברה בחנה את העסקה בין החברה לבין הקונסורציום בנוגע להעברת זכות השימוש בתשתיות החברה, והגיעה למסקנה כי ההסדר מהווה הסכם שירותים כהגדרתו בתקן דיווח בינלאומי 15 ("IFRS 15"). אי לכך, הכירה החברה בשווי המניות כהכנסה נדחית במסגרת התחייבויות אחרות, אשר תוכר על פני תקופת מתן השירותים לפי ההסכם, בשיטת הקו הישר.
- (ה) ביום 12 במרס 2019, שותפות שהוקמה על ידי סלקום ישראל בע"מ ("סלקום") וקרן תשתיות לישראל III ש.מ. ("להלן: "תש"") ומוחזקת על ידן בחלקים שווים ("השותפות") IBC, בעלי המניות הקיימים ב- IBC (לרבות החברה) וספקים משמעותיים של IBC הגיעו להסכמה ביחס למסמכים הסופיים בקשר עם ביצוע עסקת השקעה של השותפות ב- IBC, וחתמו על ההסכמים הבאים:
- 1) הסכם השקעה בין IBC, השותפות, בעלי המניות הקיימים (לרבות החברה) וספקים משמעותיים של IBC, המסדיר הזרמת סכום העומד על כ-103.5 מיליון שקל חדש על ידי השותפות ל- IBC, הכפוף למנגנון התאמת התמורה ביחס להון החוזר נטו של IBC (להלן: "סכום התמורה"), כך שבמועד כניסתה לתוקף של העסקה, השותפות תחזיק ב-70% מהון המניות של IBC והחברה תחזיק ב-30% מהון המניות של IBC, והן תהיינה בעלות המניות היחידות ב- IBC. סכום התמורה ישמש בעיקרו לסילוק חובות IBC כלפי בעלי המניות הקיימים למעט החברה, אשר עיקר החוב כלפיה יידחה בהתאם לתנאים אשר נקבעו בהסכם (להלן: "הסכם הרכישה").
  - 2) הסכם בעלי מניות בין החברה לבין השותפות (להלן: "הסכם בעלי המניות").
  - 3) הסכם למתן זכות שימוש בלתי הדירה בתשתיות מסוימות של IBC בין IBC לבין סלקום (להלן: "הסכם ה-IRU").
  - 4) תיקון להסכם למתן זכות שימוש ושירותים בין החברה לבין IBC (להלן: "התיקון להסכם השירותים") המאפשר פריסת רשת תקשורת נייחת של סיבים אופטיים על גבי רשת החשמל של החברה.
- ביום 31 ביולי 2019 הושלמה עסקת ההשקעה ב- IBC על ידי השותפות.
- במסגרת השלמת העסקה סוכם בין הצדדים כי החברה תהיה זכאית להחזר יתרת החובות של IBC לחברה, שבהתאם להסכם הומרו להלוואת בעלים. החברה לא הכירה בספריה בהכנסות (למעט סכום לא מהותי) בגין יתרה זו ולמועד הדוחות הכספיים טרם הבשילו התנאים הנדרשים להכרה בהכנסה בגינם.

ביאור 11 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

ב. השקעות בחברות כלולות: (המשך)

1. השקעה בחברת IBC (המשך)

(ו) ביום 15 בספטמבר 2020 נחתם הסכם השקעה בין סלקום ישראל בע"מ ("סלקום") וקרן תשתיות לישראל III שותפות מוגבלת ("תש"י") באמצעות אי.בי.סי. (אנלימיטד) החזקות, שותפות מוגבלת - שותפות שהוקמה על ידן והמחזיקה 70% ממניות IBC ("שותפות IBC") לבין הוט מערכות תקשורת בע"מ ו/או חברות קשורות אליה ("הוט"). במסגרת הסכם ההשקעה, הוט תהפוך לשותפה שווה בשותפות IBC, ותחזיק בעקיפין % 23.3 מהון המניות של IBC, על ידי ביצוע השקעה שווה באופן מהותי להשקעה שבוצעה על ידי סלקום ותש"י.

בנוסף להסכם ההשקעה, IBC התקשרה עם הוט וסלקום בהסכמים שלהלן ("הסכמי IRU ושירותים"):

- הסכם IRU - במסגרתו הוט מתחייבת לרכוש זכות בלתי הדירה לשימוש ברשת הסיבים האופטיים של IBC.
- הסכם שירותים - במסגרתו IBC מתחייבת לרכוש שירותים מסוימים מהוט ועשויה לרכוש שירותים נוספים.
- הסכם לתיקון להסכמי השירותים ולהסכם ה-IRU בין סלקום לבין IBC.

ביום 20 בינואר 2021 ניתן אישור הממונה על התחרות למיזוג בין הוט, שותפות IBC ו- IBC. ביום 11 בפברואר 2021 הושלמה עסקת ההשקעה (על הסכמי ההשקעה, השירותים וה- IRU) לאחר קבלת כל האישורים הרגולטוריים הנדרשים.

בעקבות עסקת ההשקעה, אחזקות החברה ב-IBC, אחזקות השותפות ב-IBC, והסכם בעלי המניות ביניהן, יוותרו ללא שינוי.

(ז) למיטב הערכת החברה, אין לחברת IBC ולפעילותה, השלכות מהותיות על תוצאות הפעילות של החברה.

2. השקעה בחברת סייבר ג'ים קונטרול בע"מ

ביום 2 במאי 2013 החברה התקשרה עם חברת סייבר ג'ים קונטרול בע"מ (להלן: "סייבר ג'ים") במערכת יחסים מסחרית ותאגידית אשר הקנתה לחברה זכות חוזית לקבלת % 50 מההכנסות נטו של סייבר ג'ים וכן אופציה לקבלת % 50 מהון המניות המונפק שלה בעוד שמלוא (% 100) מניות סייבר ג'ים מוחזקות על ידי צדדים שלישיים. בנוסף, לפי תנאי ההתקשרות האמורה, לחברה זכויות נוספות בסייבר ג'ים. ההשקעה בסייבר ג'ים בוצעה באמצעות הלוואות בסך כולל של כ-7 מיליון שקל חדש. ביום 6 ביוני 2019, הוסדרה הצטרפות משקיע נוסף לחברת סייבר ג'ים.

ביום 18 באוקטובר 2020 התקבלה החלטת ממשלה לאשר לחברה בהתאם לסעיף 11(א)(9) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 לממש אופציה לקבלת מניות בחברת סייבר ג'ים, שהוקנתה לה על פי הסכם שיתוף פעולה (כפי שתוקן מעת לעת) עם סייבר ג'ים ומייסדיה, ובנוסף, ככל שבעלי המניות בסייבר ג'ים יחליטו על הנפקת חברה, אשר תאוגד באחת מהמדינות החברות ב-OECD ואשר תחזיק במלוא הון המניות המונפק והנפרע של סייבר ג'ים ישראל או בכל עסקיה ונכסיה (להלן: "סייבר ג'ים הבורסאית"), לאשר לחברה להמיר את החזקתה במניות סייבר ג'ים ישראל או את האופציה לקבל מניות בסייבר ג'ים ישראל למניות בסייבר ג'ים הבורסאית. זאת, בכפוף לתנאים מסוימים, כמפורט בהחלטת הממשלה הנ"ל.

ביאור 11 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

ב. השקעות בחברות כלולות: (המשך)

2. השקעה בחברת סייבר ג'ים קונטרול בע"מ (המשך)

לאחר שהתקבלו האישורים הנדרשים והסתיימו ההליכים הפרוצדורליים למימוש האופציה, ביום 26 ביוני 2022, שלחה החברה הודעת מימוש האופציות לקבלת מניות בסייבר ג'ים, והחל ממועד זה נרשמו המניות על שם החברה, כך שלאחר המימוש, מחזיקה החברה ב- 500,000 מניות רגילות, המהוות כ- 43% מהון המניות המונפק של סייבר ג'ים. להחזקת המניות אין השפעה על הטיפול החשבונאי שנקטה החברה כמפורט בביאור 2ט לעיל.

בחודש פברואר 2022 אישרה החברה מתן הלוואה נוספת בסכום של 8.5 מיליוני שקל חדש, שמתווספת להלוואות שניתנו בשנתיים הראשונות להקמת סייברג'ים, סה"כ הלוואות שניתנו על ידי החברה מסתכמות לסך של כ- 15.2 מיליוני שקל חדש (קרו), הלוואות נושאות ריבית.

ביום 29 בספטמבר 2022, החברה אישרה את מינוים של 2 דירקטורים, אשר נכון למועד הדוח, ובהתאם לתקנון סייברג'ים, מהווים 50% מחברי דירקטוריון סייבר ג'ים. הסכם בעלי מניות, המחליף את הסכם שיתוף הפעולה משנת 2013 המתואר לעיל, נחתם בין הצדדים.

במהלך חודש אוקטובר 2022 חתמו החברה וסייבר ג'ים קונטרול בע"מ על הסכם לפיו תקבל החברה מסייבר ג'ים שירותי מומחים לעולמות הסייבר, צוותי כוננות, ושרותי אימון לתקופה של 5 שנים בהיקף של כ-50 מיליון שקל חדש.

סייברג'ים ביצעה בתחילת שנת 2023 סבב גיוס, לפי שווי חברה של 75 מיליון דולר. הגיוס מוגבל לסכום כולל של 23 מיליון דולר ולתקופה מקסימאלית של שנה שמתחילה ב- 25 בינואר 2023. במסגרת הסבב הצטרפו 4 משקיעים בסכום כולל של 6.5 מיליון דולר. לאחר השלמת החלק הראשון של סבב הגיוס, מחזיקה החברה ב- 38.36% מהונה המונפק והנפרע של סייברג'ים. בימים אלו פועלת סייברג'ים לסגירת הפעילות של חברת הבת שלה באוסטרליה, משיקולי עלויות הרגולציה המכבידה באוסטרליה אל מול התועלות העסקיות בפעילותה.

בעקבות מלחמת חרבות ברזל נתקלה סייברג'ים לקראת סוף שנת 2023 בקשיים עסקיים כתוצאה מביטולם של חוזים בחו"ל וצמצום בהיקף הפעילות בארץ. סייברג'ים לומדת את השלכות הקשיים האמורים והשפעותיהם האפשריות על מצבה התזרימי והעסקי. לאור זאת, נקטה ונוקטת סייברג'ים בצעדי התייעלות על מנת לשפר את מצבה התזרימי לרבות הפחתת שכר והוצאת עובדים לחל"ת. בנוסף, סייברג'ים צופה קושי תזרימי נקודתי בחודש אוגוסט 2024, שעשוי להיפתר באמצעות הקדמת תשלומים מלקוחות או השלמת ביצועם של פרויקטים, כמו כן סייברג'ים צופה קושי תזרימי לקראת הרבעון הראשון של 2025, בעיקר בשל השפעות המלחמה המתמשכת על פעילותה, כמו גם על סבב הגיוס האחרון, שהיקפו היה מצומצם ביחס למתוכנן, ומטעמים אלו פנתה לחברה בבקשה לבצע הערכה מחודשת של מועדי פירעון הלוואות שניתנו לה על ידי החברה בשנים 2013-2014 ובשנת 2022, ומועד פירעון הוא 31 בדצמבר 2025 ו- 31 בדצמבר 2024, בהתאמה.

החברה ביצעה בחינה של ההשפעות כאמור לעיל ולהערכתה לאור העובדה שהשקעת החברה בהתאם לשיטת השווי המאזני נמוכה מהותית מחלקה בשווייה של סייברג'ים לא נכללה הפרשה לירידת ערך ההשקעה בדוחות הכספיים.

3. תנועה בהשקעה בחברות כלולות בדוח על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
4	13	השקעה ליום 1 בינואר .....
9	-	השקעות שבוצעו במהלך השנה .....
-	(2)	חלק החברה בהפסדים לשנה .....
	10	רווח מירידה בשיעור ההחזקה .....
13	21	סך יתרת השקעה ליום 31 בדצמבר .....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה

א. עודף נכסי תוכנית הפנסיה על המחויבות לפנסיה:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
38,274	38,410
(28,353)	(26,113)
9,921	12,297
(105)	(88)
9,816	12,209

שווי הוגן של נכסי התוכנית (ראה סעיף 2 להלן).....
 ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה (ראה סעיף 1ט להלן).....
 ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת (ראה סעיף 3ט להלן).....
 עודף נכסי תוכנית הפנסיה על המחויבות לפנסיה

ב. כספים בנאמנות:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
1,184	1,095

שווי הוגן של כספים בנאמנות (ראה סעיף יא2 להלן).....

ג. התחייבויות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
5,374	4,847

ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה, נטו (ראה סעיף ט2 ו 4 להלן).....

מורכב מ:

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	

(1) ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה, שאינן חלק מההסכם הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד (ראה סעיף ט2א להלן):

1,013	1,048
436	447
792	696
64	62
394	370
2,699	2,623

חשמל מוזל.....
 מע"מ וגילום מס בגין חשמל מוזל.....
 מענקי פרישה.....
 קרן רווחה לגמלאים המבוטחים בפנסיה התקציבית.....
 שי לחגים כולל גילום מס.....

(2) ערך נוכחי של מחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה כתוצאה מההסכם

2,675	2,610
-	(386)
2,675	2,224
5,374	4,847

הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד (ראה סעיף ט2ב להלן).....
 נכס תוכנית- פוליסת ביטוח בחברה המבטחת (ראה סעיף 4 להלן).....
 ערך נוכחי של מחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה כתוצאה מההסכם הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד בניכוי נכס תוכנית "ה"כ".....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ד. תוכנית הפנסיה של החברה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה:

1. א) תקנות הפנסיה משנת 1958 חלות על כל עובדי החברה הקבועים וגמלאיה, אשר התקבלו לעבודה בחברה עד ליום 10 ביוני 1996 ועד בכלל ועל שאיריהם (להלן: "המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית"). תקנון קופת הגמל המרכזית לקצבה של עובדי החברה, גמלאיה ושאיריה מבוסס על הוראות תקנות הפנסיה האמורות וקובע את זכאויותיהם של המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית (ראה גם סעיף 1' להלן).

ביום 5 במרס 2012 פורסם ברשומות חוק שינוי שיטת העדכון של פנסיה תקציבית, התשע"ב-2012. חוק זה שינה את מנגנון עדכון הגמלאות של המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית להצמדה למדד המחירים לצרכן.

להלן תמצית הסדר הפנסיה התקציבית על-פי תקנון קופת הגמל המרכזית לקצבה:

הזכאות לפנסיה נוצרת בהתקיים אחד מהתנאים הבאים:

- 1) במועד פרישת חובה (לאישה – ממועד גיל פרישה) אשר נקבע על-פי חוק גיל פרישה.
- 2) פרישה מוקדמת אחרי לפחות 30 שנות עבודה בחברה, בתנאי שמלאו לעובד 55 שנה ולעובדת 50 שנה (בתנאי שהחברה רוצה בפרישתו ובהסכמת ארגון העובדים).
- 3) פרישת פיטורין - עובד שעבד בחברה 10 שנים לפחות, הגיע לגיל 40 ומעלה ופוטרו.
- 4) פרישת נכות.
- 5) פרישה מוקדמת מיוחדת - אם וככל שתיערך בהתאם להסדר ספציפי שנערך ואושר על ידי הרשויות המוסמכות על פי דין, ובהתאם לכללים שיאושרו.

לשאירי עובד/גמלאי זכות לפנסיה בהתאם לשיעורי הפנסיה המפורטים בתקנות הפנסיה.

ב) שיעורי הפנסיה:

1) בפרישת גיל (חובה), פרישת פיטורים, פרישה מוקדמת - שיעור הקצבה לא יפחת מ-25% ולא יעלה על 70% משכרו הקובע של העובד לחישוב קצבה ושיעורו יהיה על-פי תחשיב מספר שנות העבודה בחברה, בהתאם לעקרונות, להלן:

א. לאחר 10 שנות עבודה ראשונות - 25% משכרו הקובע לפנסיה של העובד.

ב. לאחר כל שנת עבודה נוספת עד ל-30 שנות עבודה - תוספת של 2% לכל שנת עבודה שלמה מעבר ל-10 שנות העבודה הראשונות (עד למקסימום של 65%).

ג. לאחר כל שנת עבודה נוספת מעל 30 שנה ועד ל-35 שנות עבודה - תוספת של 1% לכל שנת עבודה או חלק ממנה מעבר ל-30 שנות העבודה הראשונות (עד למקסימום של 70%).

2) בפרישת נכות של עובד קבוע נקבעים שיעורי הפנסיה בהתאם לאמור בתקנות הפנסיה.

ג) המחויבות האקטוארית בגין עובדים ופנסיונרים/שאירים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית, כוללת בנוסף לפנסיה שתשולם לאחר סיום עבודה, את רכיבי הזכאות הבאים:

1) מענק "שנים עודפות" (מעל 35 שנות עבודה). הזכאות מותנית בפרישה לאחר גיל 60 בגבר או 55 באישה. בגין תקופה של חלקי שנה ישולם החלק היחסי של המענק. המענק משולם גם לשאירים (ולירשים באין שאירים) במקרה של פטירת עובד, בהתקיים התבחינים המזכים.

2) "מענק עד 35 שנה" המשולם בפרישה ולשאירים בפטירת עובד. מענק זה לא ישולם לעובד שעבד פחות מ-10 שנים, ובעבור שנים שעבורן משולם פיצוי אחר. המענק משולם גם לשאירים (ולירשים באין שאירים) במקרה של פטירת עובד, בהתקיים התבחינים המזכים.

3) מענק בפרישה לנכות (עובד הזכאי למענק זה לא יקבל בנוסף מענק עד 35 שנה).

4) מענק בגין אי ניצול ימי מחלה. המענק משולם גם לשאירים (ולירשים באין שאירים) במקרה של פטירת עובד, בהתקיים התבחינים המזכים.

5) הטבת חשמל מוזל לגמלאים/שאירים של זכאים (כולל גילום למס ומע"מ).

6) שי לחגים לגמלאים/שאירים (כולל גילום מס).

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ד. תוכנית הפנסיה של החברה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה: (המשך)

(1) (המשך)

ד) לחברה התחייבות (צמיתה) מכוח הסכם קיבוצי לשאת בעלויות של פעילויות רווחה בסכום השווה ל- 0.49% משכרו של כל עובד ומהפנסיה ומהמענקים שלהם זכאי כל גמלאי / שאיר (התחייבות זו לא מחושבת בגין הרכיבים שאינם שכר רגיל או כאלו שאינם מושפעים ממחיר שעה: הבראה, חשמל, שי, תורנות בית וערבה).

ה) החל מחודש ינואר 2012, במסגרת שינוי מנגנון עדכון הגמלאות של המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית להצמדה למדד המחירים לצרכן, הוקמה קרן רווחה לגמלאים הזכאים לפנסיה תקציבית, בדומה לקרן שהוקמה בשירות המדינה.

ו) החברה מבטחת את עובדיה וגמלאיה בביטוח חיים קולקטיבי. הפרמיה משולמת שלישי על חשבון העובד והיתרה על-ידי החברה.

ז) לגמלאי/שאיירי החברה קיים סל הטבות וזכויות נוספות אשר בשל חוסר מהותיות אינן כלולות במחויבות האקטוארית.

2) הערכת ההתחייבות לפנסיה ומענקים לאחר סיום העסקה, מבוססת על חישובים אקטואריים אשר נערכים על-ידי אקטואר חיצוני. חישוב ההתחייבות נעשה על סמך זכויות והנחות של החברה שברובן נקבעו בהתייעצות עם אקטואר החברה, ולדעתו הינן סבירות. שיעורי היוון ששימשו לחישוב המחויבות האקטוארית מתאימים לתשואות השוק על אגרות חוב קונצרניות, צמודות מדד באיכות גבוהה לתאריכי הדוחות הכספיים, ראה ביאור 2 כא1 לעיל.

ה. פנסיה לעובדים שאינם בתוכנית הפנסיה התקציבית:

עובדי החברה הקבועים האחרים (להלן: "עובדי דור ג") - עובדים קבועים שהחלו עבודתם החל בתאריך 11 ביוני 1996 ואילך, אשר אינם נמנים על תוכנית הפנסיה התקציבית, כמתואר בסעיף ד לעיל, וכן עובדי החברה במעמד ארעי, מבוטחים, בפנסיה צוברת מקיפה בקופת גמל משלמת לקצבה (קרן פנסיה חיצונית צוברת ותיקה או חדשה, או בביטוח פנסיוני אחר לפי בחירה אישית של העובד). החברה מפקידה באופן שוטף את התחייבויותיה בגין עובדים אלה.

תוכניות אלו מהוות תוכנית להפקדה מוגדרת בגין התחייבות החברה לתשלום הזכויות הפנסיוניות של עובדים אלו ובגין התחייבויותיה לתשלום 100% פיצויי פיטורין וחל לגביהן סעיף 14 לחוק פיצוי פיטורין, התשכ"ג-1963.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
162	171	196

סכום אשר הוכר בעלות שכר וברכוש הקבוע .....

כמו כן, עובדים אלו זכאים לקבל מהחברה מענקים לאחר סיום העסקה, המטופלים כמחויבויות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

כאמור, המחויבות האקטוארית בגין עובדי דור ג' כוללת בעיקר:

- 1) "מענק עד 35 שנה" המשולם בפרישה ולשאיירים (ולורשים באין שאיר) בפטירת עובד. מענק זה לא ישולם לעובד שעבד פחות מ-10 שנים, ובעבור שנים שעבורן משולם פיצוי אחר.
- 2) מענק בגין אי ניצול ימי מחלה לעובד מעל גיל 50 וותק של עשר שנים.
- 3) הטבת חשמל מוזל גמלאים/שאיירים (כולל גילום למס ומע"מ), לעובדים שהחלו עבודתם עד ליום 4 בנובמבר 2018, כולל.
- 4) שי לחגים לגמלאים/שאיירים (כולל גילום למס).
- 5) מענק בהגעת עובד ל-20 שנות ותק עבודה בחברה.
- 6) מענק פרישה בסוגי פרישות אחרים (כמו נכות, פיטורין).

בנוסף לאמור, לחברה התחייבות (צמיתה) מכוח הסכם שכר, לשאת בעלויות של פעילויות רווחה בסכום השווה ל-0.49% משכרו הרגיל ומרכיבי השעה של כל עובד דור ג' ומהמענקים שלהם זכאי כל גמלאי/שאייר.

בנוסף, החברה מבטחת את עובדיה וגמלאיה בביטוח חיים קולקטיבי. הפרמיה משולמת שלישי על חשבון העובד והיתרה על-ידי החברה.

לגמלאי החברה קיים סל הטבות וזכויות נוספות אשר בשל חוסר מהותיות אינן כלולות במחויבות האקטוארית. כמו כן, נכון ליום 31 בדצמבר 2023 מועסקים בחברה עובדים ומנהלים בחוזים אישיים. במסגרת העסקה זו, עובדים אלו זכאים ממועד המעבר לחוזה אישי להסדר פנסיה צוברת בתוכנית הפקדה מוגדרת בהתאם לתנאים הקבועים בחוזה האישי.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

1. הסכמים קיבוציים והסכמות:

1) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים)**(א) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני)**

ביום 4 בנובמבר 2018 נכנס לתוקף ההסכם הקיבוצי המיוחד אשר נחתם ביום 17 במאי 2018 (להלן: "ההסכם הקיבוצי") בין החברה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים הארצי של עובדי חברת החשמל (להלן יחד: "נציגות עובדים") בנושא רפורמה ושינוי מבני וארגוני בחברה. הסכם קיבוצי זה מעגן את ההסכמות שהושגו בתחום יחסי העבודה בעקבות הרפורמה במשק החשמל בכלל ובחברת החשמל בפרט, ובכלל זה השלכות השינוי הארגוני ותכנית ההתייעלות בחברה, על העובדים ועדכון יחסי העבודה בחברה. הסכם זה קיבל את אישורן של הרשויות המוסמכות. הסכם קיבוצי זה כולל, בין היתר, גם זכות לתוספת קצבת "רפורמה" לעובדים קבועים כפי שמוגדרים בהסכם הקיבוצי שיפרשו מהחברה.

להלן עיקרי ההסכם הקיבוצי:

(1) במסגרת הסכם הרפורמה החברה עוברת תהליך מהותי של שינוי ארגוני ותכנית התייעלות, במהלכו מתקיים מבצע פרישה מוקדמת מיוחדת הכולל פרישה של 1,803 עובדים קבועים בחברה עד לסוף שנת 2025 (הפרישות המוקדמות מיועדות בעיקרם לעובדים בגילאי 55-64 ביום הפרישה ועבור עובדים מדור ג' המקיימים תנאי של וותק מעל 25 שנה). בהתאם להסכם, ממוצע גיל הפורשים במבצע פרישה מוקדמת זה יעמוד לכל אורך תקופת ההסכם על 59.5 שנים. תנאי הפרישה יכללו תשלום מענק פרישה בשיעור של עד 120% מהשכר הקובע לפיצויי פיטורים, כהגדרתו בהסכם, בגין כל שנת עבודה מלאה ובאופן יחסי לחלקי שנה, מענק זה מופחת מגיל 62-64 בשיעור 1.805% בגין כל חודש מעבר לגיל 62. הפורשים בפרישה מוקדמת במסגרת המבצע, יהיו זכאים אף לפנסיה ממועד הפרישה ולתוספת קיצבה כאמור בסעיף 2 להלן.

להלן התפלגות הפרישות המוקדמות במסגרת פרישה מוקדמת מיוחדת לאורך תקופת התכנית:

בשנת 2018 פרשו 459 עובדים קבועים בפרישות מוקדמות.
 בשנת 2019 פרשו 347 עובדים קבועים בפרישות מוקדמות.
 בשנת 2020 פרשו 204 עובדים קבועים בפרישות מוקדמות.
 בשנת 2021 פרשו 219 עובדים קבועים בפרישות מוקדמות.
 בשנת 2022 פרשו 228 עובדים קבועים בפרישות מוקדמות.
 בשנת 2023 פרשו 196 עובדים קבועים בפרישות מוקדמות.
 בשנת 2024 צפויות 105 פרישות מוקדמות.
 בשנת 2025 צפויות 45 פרישות מוקדמות.

(2) תוספת קצבת רפורמה לפורשים פרישה מוקדמת מיוחדת - עובד שפורש במסגרת תכנית הפרישה המיוחדת זכאי לתוספת קצבה חודשית (ובמקרים מסוימים בסכום חד פעמי) בשווי של 1,250 שקל חדש ברוטו, צמוד למדד, כפול מקדם אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי. התוספת תשולם בהתאם למנגנון אשר נקבע בהסכם הקיבוצי. תוספת זו משולמת על-ידי החברה במקרים בהם הפורש טרם הגיע לגיל המינימלי המאפשר רכישת פוליסה בהתאם לאמור בהסכם (גיל 60).

(3) הסכם הרפורמה מפרט את התנאים בהם עברו עובדים בשתי פעימות לחברה ממשלתית לניהול המערכת (כ-220 עובדים) (להלן חברת "נגה"). ביום 30 בנובמבר 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד מתקן (3) להסכם הרפורמה פיצול מעבר עובדים לחברת נגה (להלן: "הסכם מתקן (3)"). בהסכם עודכנו תנאי קבלת תוספת קצבת רפורמה לעובדי חברת נגה, באופן שהם יהיו זכאים לקבלת מלוא תוספת הרפורמה בגובה 1,700 שקל חדש (ללא התניית אבן הדרך של חתימת הסכם מבנה שכר חדש בסך 100 שקל חדש) וכן עודכן ההסכם הקיבוצי אשר יחול בחברת נגה, נספח 2 להסכם הקיבוצי.

בהתאם להסכם הקיבוצי הושלמו בנובמבר 2021, שני הסכמי התחשבות בין החברה לחברת נגה עבור שתי הפעימות של העברת העובדים. החברה הסדירה והעבירה לחברת נגה את המחויבות האקטוארית בגין העובדים המבוטחים בפנסיה התקציבית בהתאם למחויבות שחושבה על ידי הקופה, וכן שילמה עבור יתר המחויבויות לאחר סיום העסקה של העובדים העוברים עבור תקופת עבודתם בחברת החשמל.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ו. הסכמים קיבוציים והסכמות: (המשך)

(1) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים): (המשך)

(א) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) (המשך)

(4) ההסכם הקיבוצי מסדיר את מצבת העובדים בחברת הבת לייצור וכן את תנאי סיום עבודתם של העובדים אשר יועברו כמושאלים למשך 5 שנים לחברות אשר ירכשו את יחידות הייצור שיימכרו (כ-265 עובדים) (להלן: "ח"פ"). תנאי הפרישה לעובדים הקבועים המושאלים שישלימו 5 שנות עבודה בחברות שירכשו את יחידות הייצור והיו במסלול פרישה לגמלאות / פנסיית גישור, דומים במהותם לתנאי הפורשים בפרישה המיוחדת כמתואר בהסכם בסעיף 1 לעיל פרט לגובה סכום תוספת קצבת רפורמה שתשולם להם ממועד פרישתם. עובדים קבועים בותק וגיל נמוכים יותר, ועובדים ארעיים, יהיו זכאים עם סיום עבודתם למענקים ופיצויים כמפורט בהסכם (ללא זכאות לגמלה או פנסיית גישור).

בחודש דצמבר 2019 עם מכירת אתר אלון תבור הושאלו 35 עובדים לרוכש התחנה.
בחודש דצמבר 2020 עם מכירת אתר רמת חובב הושאלו לחברה הרוכשת 60 עובדים נוספים.
בחודש יוני 2022 עם מכירת אתר חגית מזרח הושאלו 42 עובדים נוספים.
בחודש יוני 2024 לאחר מסירת החזקה באתר תחנת הכח אשכול צפויה השאלתם של כ-145 עובדים.
במסגרת הסכם מתקן (3), תוקנה, בין היתר, נוסחת פנסיית הגישור שתשולם לעובדי משמרת המבוטחים בקרנות פנסיה צוברת חדשות בתחנות הנמכרות אשר יהיו זכאים עם תום תקופת ההשאלה להגדלת פנסיית גישור, בשיעור של 16.5%.

(5) תוספת קצבת רפורמה לפורשים בתקופת הרפורמה - עובד שפרש מהחברה החל מחודש יוני 2018 מכל סיבה שהיא, למעט מוות, נכות או פרישה בתכנית הפרישה המיוחדת בתקופת הרפורמה, יהיה זכאי, ממועד הגיעו לגיל פרישת חובה, לקצבה חודשית נוספת לכל ימי חייו ולשאירו אחריו (בן/ת זוג בלבד). סכום הקצבה יקבע בהתאם למספר פרמטרים, ביניהם: מועד פרישת העובד, טבלת סכום בסיס לפי מועד הפרישה, ועמידת החברה באבני הדרך שנקבעו. סכום זה יוכפל במקדם אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי.
סך קצבת הרפורמה ליום 31 בדצמבר 2023 בהתאם לאבני הדרך שהושגו למועד זה, עומדת על סכום בסיס של 1,090 שקלים חדשים. סך התמורה בהתממשות כל אבני הדרך הינה 1,700 שקל חדש. סכום בסיס התוספת יעודכן לפי שיעור עליית המדד, יוכפל במקדם אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי, וישולם בהתאם למנגנון אשר נקבע בהסכם הקיבוצי.

(6) תוספת קצבת רפורמה לפורשים אחרי יוני 2026 - עובד שיפרוש מהחברה לאחר יוני 2026 מכל סיבה שהיא, למעט מוות, נכות או פרישה בתכנית הפרישה המיוחדת בתקופת הרפורמה, יהיה זכאי, ממועד הגיעו לגיל פרישת חובה, לקצבה חודשית נוספת לכל ימי חייו ולשאירו אחריו (בן/ת זוג בלבד). סכום הקצבה יקבע בהתאם לעמידת החברה באבני הדרך שנקבעו. סכום זה (עד 1,700 שקל חדש בתנאי שכל אבני הדרך התקיימו) יוצמד למדד ויוכפל במקדם אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי, וישולם בהתאם למנגנון אשר נקבע בהסכם הקיבוצי. כמו כן נקבעו בהסכם הקיבוצי הוראות בדבר היקף זכאותם של עובדים אשר יפרשו בפרישת נכות או במקרה של פטירה, לתוספת קצבה רפורמה או תשלום חד פעמי, ומנגנון תשלום התוספת.

(7) ביום 30 במאי 2021 נחתם הסכם עם חברת "הראל" כחברה המבטחת ומנהלת את כספי תוספת קצבת הרפורמה לכלל העובדים הזכאים. כמתואר בסעיפים (2), (5), (6) לעיל. הסכם זה מסדיר את אופן ההתנהלות והשירותים הנדרשים מחברת "הראל" לרבות דרך חישוב המקדמים, דמי הניהול שיגבו על ידה מהמבוטחים, אופן צירוף עובדים, תהליך ביצוע הפקדות לפוליסה, אופן תשלומים מהפוליסה, היקף האחריות, חובת סודיות, ועוד. ביום 1 בינואר 2022 החברה המבטחת החלה את פעילותה בניהול הכספים ותשלומי קצבה לזכאים. בתקופת הדוחות הכספיים העבירה החברה סך של כ-503 מיליון שקל חדש לחברה המבטחת ובכך השלימה את הפעימה הראשונה מתוך שש של העובדים הפעילים וכן סילקה את המחויבות בגין העובדים הזכאים שפרשו לפנסיה עד למועד ההפקדה וגילם מעל 60.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

1. הסכמים קיבוציים והסכמות: (המשך)

1) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים): (המשך)

א) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) (המשך)

- (8) הגדלת תקרת גמול השתלמות ב' לעובדים בדירוג המקצועי - החל מיום 1 במאי 2018 סכום תקרת גמול השתלמות ב' הנוכחי גדל ב-100 שקל חדש. התוספת בוצעה בשכר חודש נובמבר 2018, למפרע מחודש מאי 2018. עלות ההגדלה מומנה על-ידי דחיית 2 הפעילות האחרונות להסכם השכר לשנים 2013-2017. התקרה המעודכנת תתעדכן בהתאם לאותו מנגנון עדכון, שיעורי עדכון ומועדי העדכון של התקרה בתעריף גמול השתלמות ב' מקצועי.
- (9) תוספת מנהל - החל מיום 1 במאי 2018, זכאי עובד בדירוג המנהלי, החל מתום שנה למועד זכאותו לגמול ההשתלמות המנהלי, לתשלום תוספת מנהל בגובה 200 שקל חדש ברוטו לחודש. סכום התוספת מעודכן בהתאם למנגנון העדכון, שיעורי העדכון ומועדי העדכון של תעריף גמול ההשתלמות בחברה. התוספת נכללת בשכר הרגיל, למעט לעניין חישוב מענק הפרישה לפורשים בפרישה מוקדמת מיוחדת.
- (10) מסגרת מוסכמת והוראות בדבר עדכון יחסי העבודה ושינוי התרבות הארגונית בחברה, עקרונות שינוי מבנה הארגון והתייעלות, ועקרונות לשינוי מבנה השכר לעובדים חדשים שיקלטו לחברה ושינוי שיטת התמרוץ הקיימת.
- (11) תקופת העסקתו המירבית של עובד שנקלט לחברה החל מיום 5 בנובמבר 2018, הינה עד 4 שנים מיום תחילת העסקתו (במקום עד 5 שנות עבודה בחברה). החברה רשאית לקבל החלטה בדבר סיום העסקתו של עובד ארעי במהלך תקופת הארעיות לפי שיקול דעתה ובכפוף לכל דין, בלא צורך בהסכמת וועד העובדים. עובד כאמור, אשר יקבל קביעות בסיום תקופת העסקתו כעובד ארעי, לא יהיה זכאי להטבת חשמל בתעריף עובדי חברה.
- (12) מעבר לחוזים אישיים - החברה רשאית להעסיק עד 160 מנהלים ועובדים נוספים בהתאם לתבחינים שנקבעו בהסכם הקיבוצי, בחוזה אישי ושלא בהתאם להסכמים הקיבוציים החלים על עובדי החברה. נכון ליום 31 בדצמבר 2023 החברה ממשיכה ביישום הנחיות ההסכם בדבר העסקת מנהלים בכירים (מרמת סגן מנהל אגף ומעלה) להעסקה בחוזים אישיים.
- (13) ביום 30 בנובמבר 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (השלמת פיצויים לעובדי דור ג'). בתחילת שנת 2021 החברה ביצעה הפקדה חד פעמית עבור עובדי דור ג' להשלמת פיצויי הפיטורין בגין תקופת ההשלמה מיום תחילת עבודתם בחברה ועד דצמבר 2020. הפקדות אלה היוו השלמה לחבות החברה לתשלום מלוא פיצויי הפיטורין בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין. כן, החל מחודש ינואר 2021 החברה מבצעת הפקדות שוטפות לקופת גמל וקרנות פנסיה בגין מלוא החבות לפיצויי פיטורין של עובדים אלה. לפרטים בדבר סכום התשלום החד פעמי שבוצע והרווח שנבע מהסילוק - ראה גם סעיף ט2א להלן.
- (14) ביום 21 לינואר 2020 נחתם הסכם מתקן (2) להסכם הרפורמה, אשר אושר על ידי הממונה על השכר, הכולל את העדכונים שנדרשו לצורך הפעלת מנגנוני תוספת הרפורמה כפי שסוכמו (הבהרת גובה התוספת לה יהיו זכאים עובדים מושאלים שיפרשו בפרישות חובה בחמש השנים הקרובות; עדכון נוסחת ההמרה שנקבעה בהסכם כדי להתאים אותה להסכמות המהותיות שהושגו; השלמת הוראות לחישוב התוספות לקיצבה שישולמו על ידי החברה לעובדים עד להתקשרות עם המבטח; השלמת הוראות הנוגעות לאופן חישוב התוספת לעובדים הפורשים בקצבת נכות ותיקונים טכניים).
- (15) במסגרת הסכם מתקן (3) ניתן מענה לפרישה בתוכנית הפרישה המיוחדת בהסכם הקיבוצי של עובד דור ג', המבוטח בפנסיה צוברת החדשה, שבוטח בחלק מתקופת עבודתו בחברה, בפנסיה צוברת ותיקה. בהסכם זה נקבע כי פנסיית הגישור לה יהיה זכאי, תחושב משילוב שתי הנוסחאות, לפי קרנות הפנסיה השונות (ותיקה וחדשה).

ב) הסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים)

- ביום 30 בנובמבר 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין החברה לנציגות העובדים בנושא פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים (להלן: "הסכם קיבוצי פרישות מוקדמות ונושאים שונים"). הסכם זה אושר על ידי הממונה על השכר באוצר.
- ההסכם מגדיל את מכסת הפרישות המוקדמות מרצון ב-200 עובדים קבועים נוספים מעבר למכסת הפורשים במסגרת ההסכם הקיבוצי שנחתם ב-2018, בשנים 2021-2023. מתני ותנאי הפרישה זהים לתנאי ההסכם הקיבוצי, הפרישה תבצע באופן מדורג, וכן תגדל מכסת הקביעות

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ו. הסכמים קיבוציים והסכמות: (המשך)

(1) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים): (המשך)

(ב) הסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ ונגה ונושאים נוספים): (המשך)

שיינתנו בשנים 2021 – 2025 ב-115 קביעות נוספות. במסגרת הסכם זה הופחתו 85 תקני משרות של עובדים קבועים, הפרישות יתבצעו תוך מתן מענה לצרכי תכנית העבודה.

להלן תכנית הפרישות המוקדמות הנוספות:

בשנת 2021 פרשו 100 עובדים.

בשנת 2022 פרשו 65 עובדים.

בשנת 2023 פרשו 35 עובדים.

בשנת 2023 פרשו סך הכל 231 עובדים במסגרת שני ההסכמי הפרישה המוקדמת האמורים לעיל.

כמו כן נקבע בהסכם זה כי לכל עובד העובר מחברת החשמל לחברת נגה ישולם מענק חד פעמי בסך 50,000 שקלים חדשים ברוטו, במשכורתו האחרונה בגין תקופת עבודתו בחברת החשמל ולעובד מושאל ליח"פ ישולם מענק זה במשכורת האחרונה בגין תקופת ההשאלה או בשכרו האחרון כעובד מושאל לפי המוקדם (למעט עובד שפוטר ונשללה זכאותו לפיצויי פיטורין וכן לעובד שמתפטר).

בנוסף הוסכם על הגדלת בסיס השכר לביצוע הפרשות לפנסיה צוברת ולגמל לעובדי צד"ל ולעובדים עם מוגבלות אשר העסקתם בחברה הוארכה. הגדלת הפרשות תתבצע לאחר סיום תקופת העסקה (של 4 או 5 שנים לפי העניין) במידה והעסקתו הארעית מוארכת.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ו. הסכמים קיבוציים והסכמות: (המשך)

(1) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ וחנ"מ ונושאים נוספים): (המשך)

ג) להלן הרכב עלויות הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד לפי מתנים בגין ההסכמים הקיבוציים:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2022			2023		
מיליוני שקל חדש					
סה"כ	הסכם קיבוצי מיוחד-ראה סעיף ב' לעיל	הסכם קיבוצי רפורמה-ראה סעיף א' לעיל	סה"כ	הסכם קיבוצי מיוחד-ראה סעיף ב' לעיל	הסכם קיבוצי רפורמה-ראה סעיף א' לעיל
(64)	3	(67)	(12)	(4)	(8)
(54)	-	(54)	173	-	173
18	-	18	17	-	17
21	-	21	45	-	45
(79)	3	(82)	223	(4)	227
212	12	200 *	227	14	213 *
(46)	1	(47) *	91	1	90 *
(245)	(10)	(235) *	(95)	(19)	(76) *

תוכנית פרישה מוקדמת כולל תוספת קצבתית .....
 תוספת קצבתית לפורשי חובה במהלך תקופת הרפורמה ולאחריה
 עלויות שכר שוטפות .....
 תוכנית פרישה לעובדים המושאלים לרוכשי יחידות היצור הנמכרות
 סה"כ .....
 סה"כ נזקף לדוח רווח והפסד .....
 סה"כ נזקף לרכוש קבוע .....
 סה"כ נזקף לרווח כולל אחר .....

* לפרטים בדבר נכס פיקוח בגין עלויות הרפורמה שנזקפו לרווח והפסד – ראה ביאור 15 להלן.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

1. הסכמים קיבוציים והסכמות: (המשך)

(1) הסכם קיבוצי מיוחד רפורמה (שינוי מבני וארגוני) והסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסת קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ וחנ"מ ונושאים נוספים): (המשך)

(ד) להלן הרכב עלויות הרפורמה וההסכם הקיבוצי המיוחד כפי שנכללות בהתחייבויות האקטואריות ובשכר השוטף:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2022			2023			
מיליוני שקל חדש						
סה"כ	הסכם קיבוצי מיוחד-ראה סעיף ב' לעיל	הסכם קיבוצי רפורמה-ראה סעיף א' לעיל	סה"כ	הסכם קיבוצי מיוחד-ראה סעיף ב' לעיל	הסכם קיבוצי רפורמה-ראה סעיף א' לעיל	סה"כ
87	9	78	107	13	94	
(64)	1	(65)	(113)	(20)	(93)	
2	-	2	-	-	-	
228	7	221	233	6	227	
(350)	(14)	(336)	(21)	(3)	(18)	
18	-	18	17	-	17	
(79)	3	(82)	223	(4)	227	
212	12	200	227	14	213	
(46)	1	(47)	91	1	90	
(245)	(10)	(235)	(95)	(19)	(76)	

מחויבות לפנסיה

עלות שירות שוטף וריבית .....
 הפסדים (רווחים) ממדידות מחדש.....

הטבות אחרות לאחר סיום העסקה כתוצאה מההסכם הקיבוצי

בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד

עלות השירות בעבר – שינוי בתנאי התוכנית עקב יישום הסכם קיבוצי רפורמה והסכם קיבוצי מיוחד.....
 עלות שירות שוטף וריבית.....
 רווחים ממדידות מחדש.....

עלויות שכר שוטפות

סה"כ.....
 סה"כ נזקף לדוח רווח והפסד.....
 סה"כ נזקף לרכוש קבוע.....
 סה"כ נזקף לרווח כולל אחר.....

(לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית לגבי אופן יישום ההסכם - ראה ביאור 2 כא4.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

1. הסכמים קיבוציים והסכמות: (המשך)

2) **סיום תוקף חוקת העבודה**

יחסי העבודה בחברה מושתתים בעיקרם על הסכמי עבודה קיבוציים והסדרי עבודה קיבוציים כולל חוקת העבודה והנהלים שהוצאו מכוחה. הסכמים והסדרים אלו מהווים את המקור הנורמטיבי הראשי בכל הנוגע לקבלה לעבודה בחברה, תנאי עבודה ויחסי עבודה וסיום עבודה. תוקפה ההסכמי של חוקת העבודה, שמעמדה המשפטי הוא של הסדר קיבוצי דו צדדי, פג ביום 31 בדצמבר 2015. כל עוד לא גובש הסכם עבודה חדש או ניתנה הודעה על ביטול החוקה בהתאם להוראות הדין, ממשיכים הצדדים לפעול בהתאם להוראותיה ובהתאם להוראות בדבר עדכון יחסי העבודה אשר נקבעו בהסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, כמתואר בסעיף 1א לעיל.

3) **הסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשיך)**

ביום 3 באוגוסט 2022 נחתם הסכם הקיבוצי בנושא הארכת העסקת עובדים ארעיים. ביום 15 באוגוסט 2022 נכנס ההסכם לתוקף לאחר שהתקבל אישור הממונה על השכר. ההסכם מאפשר לחברה להאריך את העסקתם של עובדים שנקלטו לעבודה ארעית ללא מגבלת זמן, ולצד זאת ניתנת להנהלה גמישות לסיום העסקתם של עובדים במצב של אי התאמה לעבודה או התייתרות תפקיד או מקצוע בחברה, בתנאים שהוגדרו בהסכם. ההסכם מסדיר את תנאי העסקתם של עובדים ארעיים אלה לאחר תקופת הארעיות הבסיסית (4-5 שנים) וכן את זכויותיהם במהלך תקופת העבודה ובסיומה. כתוצאה מיישום ההסכם נרשמה בדוחות הכספיים לשנת 2022 עלות שרות עבר בסך של כ-6 מיליון שקל חדש שנזקפה לרווח והפסד ולרכוש קבוע.

4) **הסכם קיבוצי מיוחד (פרישה כגמלאי של עובדי דור ג')**

בחודש אפריל 2022 נחתם הסכם קיבוצי שחל על עובדים קבועים מדור ג' המבוטחים בפנסיה הצוברת, ואשר לגביהם נקבעו התנאים לפרישה כגמלאי מהחברה, מענקים להם יהיו זכאים במועד הפרישה וזכויות נוספות כגמלאי החברה. ביום 16 במאי 2022 נכנס ההסכם לתוקף לאחר שהתקבל אישור הממונה על השכר. כתוצאה מיישום ההסכם, נרשמה בדוחות הכספיים לשנת 2022 עלות שירות עבר בסך של כ-38 מיליוני שקל חדש שנזקפה לרווח והפסד ולרכוש קבוע.

5) **הסכם בנושא עבודה מרחוק**

ביום 22 בפברואר 2022 נחתם הסכם בין החברה לארגון העובדים בנושא עבודה מרחוק אשר נכנס לתוקף ביום 1 במאי 2022. לפי הסכם זה, עובדי חברה המשתייכים לרשימת עיסוקים שהחברה קבעה, מורשים לעבוד מביתם או ממרחב עבודה הולם אחר בארץ בהתאם לתנאים ולמגבלות כמפורט בהסכם. ההסכם קיבל את אישור הממונה על השכר. להסכם אין השפעה מהותית על הוצאות השכר וההטבות לאחר סיום העסקה.

6) **הסכם שכר (מסגרת) במגזר הציבורי והשלכותיו על המחויבות האקטוארית של החברה**

ביום 2 במרס 2023 פורסם כי על פי ההבנות שגובשו בין משרד האוצר להסתדרות, יהיו זכאים העובדים לתוספות שכר רוחביות בפעימות בשיעור כולל של כ-11% (תוספות שכר בגובה 500 שקלים חדשים ובנוסף תוספת אחוזית 6%) תוך חיזוק אוכלוסיות ייעודיות. זאת, לצד העלאת הפרייה ושיפור יכולות הניהול בשירות הציבורי. כמו כן, קיצור שבוע העבודה במגזר הציבורי ל-40 שעות ותשלום מענק חד פעמי של עד 6,000 שקלים חדשים לעובדים, והארכת החופשה המרוכזת באופן חד פעמי ביום אחד (איסרו חג פסח/מימונה תשפ"ג/תשפ"ד).
בהמשך להבנות המפורטות לעיל, ובהתאם להנחיות הממונה על השכר, החברה שילמה בחודש מרס 2023 מענק של עד 6,000 שקלים חדשים לעובדים הזכאים על חשבון ההסכם העתידי וכן האריכה את החופשה המרוכזת ביום 13 באפריל 2023. סך עלויות המענק הינן כ-58 מיליוני שקל חדש, שנרשמו לעלויות השכר בחברה ברבעון הראשון של שנת 2023 ונזקפו לרווח והפסד ולרכוש קבוע.
מכיוון שבהתאם להסכם הרפורמה, מסגרת עלות תוספות השכר והטבות כספיות אחרות שתיקבענה ביחס לעובדי המדינה בהסכמי מסגרת שיחתמו עד תום תקופת הרפורמה, יחד עם הוראות מיצוי התביעות והשקט התעשייתי שתיקבענה בהם, יחולו על החברה בשינויים המחויבים, יישמה החברה בהערכותיה האקטואריות עקרונות הסכם זה כאמור מטה, ובדרך של עדכון הנחת גידול שכר בגין הסכמים כלליים.

ביום 17 ביולי 2023 נחתם הסכם המסגרת במגזר הציבורי. ההסכם הינו לתקופה מיום 1 בינואר 2020 ועד ליום 31 בדצמבר 2027. בהסכם נקבעו, בין היתר, מועדי תוספות השכר השקליות והתוספות האחוזיות כאמור לעיל וכן נקבעו בו אופן עדכון המשכורת הקובעת לתשלום קצבה לגמלאים שפרשו/יפרשו במהלך תקופת ההסכם.
לאחר קיום משא ומתן עם ארגון העובדים, הועברה לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי טיוטת הסכם קיבוצי (שכר) של החברה להתייחסות ואישור הממונה על השכר במשרד האוצר. הטיוטה כוללת את תשלום הפעימה השיקלית הראשונה בסך 400 שקל חדש שישולם לאחר החתימה על ההסכם למפרע מחודש יולי 2023. ההפרשה שבוצעה לתשלום עלויות הפעימה הראשונה הינה כ-70 מיליוני שקל חדש שנרשמו לעלויות השכר בחברה במחצית השניה של שנת 2023 ונזקפו לרווח והפסד ולרכוש קבוע.

לעניין קביעת המשכורת הקובעת לעובדים שיפרשו משנת 2028 ואילך, החברה מניחה שחיקה שנתית בשכר של כ-0.95% במונחים ריאליים (אומדן שנקבע בהתחשב בניסיון העבר ונגזר משיעור אינפלציה חזוי). השפעת האמור לעיל שנכללה ברבעון השני של שנת 2023, גרמה לקיטון במחויבויות האקטואריות בסך של כ-1,484 מיליוני שקל חדש מתוכם קיטון במחויבות לפנסיה בסך של 1,395 מיליוני שקל חדש ו-89 מיליוני שקל חדש בהתייבויות אחרות לאחר סיום העסקה. הקיטון כאמור נזקף לרווח כולל אחר ולרכוש קבוע (983 מיליוני שקל חדש ו-501 מיליוני שקל חדש, בהתאמה).

7) **החברה הגיעה להסכמה עם ארגון העובדים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" על כך שלא תסיים העסקתם של כ-300 עובדים ארעיים שהגיעו לסיום תקופת הארעיות, עד 31 למאי 2024.**

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ז. שינויים בהנחות אקטואריות

בוצע עדכון בהנחות העבודה ששימשו לחישוב אומדן תעריף החשמל החזוי, המהווה חלק מהערכת ההתחייבויות בגין הטבת חשמל מוזל. עדכון ההנחות נובע בין היתר, כתוצאה מעדכון שנתי 2024 והחלטות רשות החשמל שהתקבלו עד למועד אישור הדוחות הכספיים לרבות ההחלטות בקשר עם שימועים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל". עיקר השפעה של עדכון זה ברבעון הרביעי הינו הגדלת התחייבות החברה בכ-134 מיליוני שקל חדש כנגד רווח כולל אחר ורכוש קבוע.

ח. סך סעיפי המחוייבות בגין הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה לעיל לפי חישובי הקבוצה לימים 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 מסתכמים ל- 31,434 מיליוני שקל חדש ול- 33,832 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

ט. התחייבות הטבה מוגדרת:

(1) התנועה בערך הנוכחי של המחויבות לפנסיה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
33,681	35,770	28,353	ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה לתחילת השנה.....
992	1,195	1,514	עלות הריבית.....
255	221	122	עלות שירות שוטף.....
49	-	-	עלות בגין סילוק התחייבות עובדי תפ"ט וינ"מ.....
4	2	-	עלות השירות בעבר – שינוי בתנאי התוכנית עקב יישום הסכמים קיבוציים.....
20	18	16	הפקדות עובדים.....
(158)	-	-	תשלומים בגין סילוק התחייבות עובדי תפ"ט וינ"מ.....
(1,069)	(1,158)	(1,269)	הטבות ששולמו.....
33,774	36,048	28,736	
1,899	(8,768)	(2,761)	הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש הפסדים (רווחים) אקטואריים הנובעים משינויים בהנחות פיננסיות.....
(49)	107	-	הפסדים (רווחים) אקטואריים הנובעים משינויים בהנחות דמוגרפיות.....
146	966	138	השפעת ההבדלים בין ההנחות האקטואריות הקודמות לבין מה שהתרחש בפועל (להלן: "תיאומים על בסיס ניסיון העבר").....
1,996	(7,695)	(2,623)	
35,770	28,353	26,113	ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה לסוף השנה.....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ט. התחייבות הטבה מוגדרת: (המשך)

(2) התנועה בערך הנוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה
א) תנועה בהטבות אחרות המתוארות בסעיף ג1 לעיל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
3,380	3,321	2,699
96	113	145
57	62	53
(6)	-	-
3	-	-
-	44	-
(155)	-	-
(135)	(143)	(138)
3,240	3,397	2,759
224	(627)	(97)
(12)	7	-
(131)	(78)	(39)
81	(698)	(136)
3,321	2,699	2,623

ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה שאינן חלק מההסכם הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד לתחילת השנה
עלות הריבית
עלות השירות השוטף
רווח מסילוק התחייבות להשלמת פיצויי פיטורין
עלויות בגין סילוק התחייבויות עובדי תפ"ט וינ"מ
עלות השירות בעבר - שינוי בתנאי התוכנית עקב יישום הסכמים קיבוציים
תשלומים בגין סילוק התחייבויות
הטבות ששולמו

הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש
הפסדים (רווחים) אקטואריים הנובעים משינויים בהנחות פיננסיות
הפסדים (רווחים) אקטואריים הנובעים משינויים בהנחות דמוגרפיות
תיאומים על בסיס ניסיון העבר

ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה שאינן חלק מההסכם הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד לסוף השנה

ב) תנועה בהטבות אחרות המתוארות בסעיף ג2 לעיל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
3,338	3,553	2,675
1	2	-
103	113	145
234	115	98
(5)	-	(10)
(223)	(186)	(159)
-	(572)	(117)
3,448	3,025	2,632
238	(271)	(35)
(21)	5	-
(112)	(84)	13
105	(350)	(22)
3,553	2,675	2,610
6,874	5,374	5,233

ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה כתוצאה מההסכם הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד לתחילת השנה
עלות השירות בעבר - שינוי בתנאי התוכנית עקב יישום הסכם קיבוצי רפורמה והסכם קיבוצי מיוחד
עלות ריבית
עלות שירות שוטף
תשלומים בגין סילוק התחייבות רפורמה לעובדי נגה
הטבות ששולמו
תשלומים שהועברו לחברה המבטחת

הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש
הפסדים (רווחים) אקטואריים הנובעים משינויים בהנחות פיננסיות
הפסדים (רווחים) אקטואריים הנובעים משינויים בהנחות דמוגרפיות
תיאומים על בסיס ניסיון העבר

ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה כתוצאה מההסכם הקיבוצי בגין הרפורמה והסכם קיבוצי מיוחד לסוף השנה

סה"כ ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה לסוף השנה

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

ט. התחייבות הטבה מוגדרת: (המשך)

(3) התנועה בערך הנוכחי של המחויבות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
190	146	105	ערך נוכחי של המחויבות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת לתחילת השנה.....
4	4	5	עלות הריבית.....
19	14	7	הפרשה נוספת בגין פרישת עובדים במסגרת תוכנית פרישה מיוחדת.....
(81)	(56)	(36)	הטבות ששולמו.....
14	(3)	7	הפסדים (רווחים) אקטואריים בגין המחויבות אשר נזקפו לרווח והפסד.....
146	105	88	ערך נוכחי של המחויבות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת לסוף השנה.....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

י. נכסי התוכנית:

(1) קופת גמל מרכזית לקצבה

- (א) החל מתאריך 8 במרס 2005 מפקידה החברה כספים בקופת הגמל המרכזית לקצבה (להלן: "הקופה") לכיסוי ההתחייבות לפנסיה בגין עובדיה הזכאים בהסדר הפנסיה התקציבית. הקופה פועלת מכוח תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללים לניהול קופת גמל מרכזית לקצבה), התשע"ג-2012. ניהולה של הקופה על-ידי החברה המנהלת נערך בהתאם. החל מיום 1 בינואר 2017 מנהלת את קופת הגמל המרכזית לקצבה חברת "הלמן אלדובי חח"י גמל בע"מ". במהלך חודש פברואר 2022, השלימה הפניקס אחזקות בע"מ את רכישת הלמן אלדובי בית השקעות בע"מ המחזיקה ב-100% מניות החברה המנהלת. על-פי הדוחות הכספיים של הקופה ההתחייבות האקטוארית ליום 31 בדצמבר 2023 הינה 32,647 מיליוני שקל חדש, ועודף החברה בקופה, נכון לאותו תאריך הינו כ- 5,763 מיליוני שקל חדש. על-פי הדוחות הכספיים של החברה, ההתחייבות האקטוארית בגין המחויבות לפנסיה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה 26,201 מיליוני שקל חדש.
- (ב) הפער בין ההתחייבות האקטוארית לפי הדוחות הכספיים של הקופה ליום 31 בדצמבר 2023, לבין ההתחייבות האקטוארית לפי הדוחות הכספיים של החברה, נובע בעיקר משוני במתודולוגיות החישוב בין הגופים, הנובע בחלקו מגישות מקצועיות שונות, בהתאם לכללים המחייבים כל אחד מהגופים: החברה עורכת את חישוב ההתחייבות האקטוארית על-פי כללי החשבונאות החלים עליה (בהתאם לתקני הדיווח כספי הבינלאומיים ובכללם תקן IAS 19 והנחיות רשות ניירות ערך), ואילו הקופה פועלת במסגרת הוראות הממונה על אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, כאשר אקטואר הקופה ציין כי מערכת ההנחות ששימשו בעריכת הדוח על המצב הכספי של הקופה תואמת להוראות הממונה על אגף שוק ההון ביטוח וחסכון לעריכת מאזנים אקטואריים.
- עיקר השוני בהנחות הינו בגין שיעור ההיוון, המשמש להיוון המחויבות האקטוארית, קרי בקופה מהוונים את המחויבות האקטוארית לפי שיעור היוון של איגרות חוב ממשלתיות ואילו בחברה לפי שיעור היוון של איגרות חוב קונצרניות, ראה ביאור 2כא1 לעיל, וכן בהנחת הגידול הריאלי בשכר, בגין הסכמי שכר. השוני בהנחות אלו מביא לפער ליום 31 בדצמבר 2023 בהיקף של כ-6.4 מיליארד שקל חדש.
- (ג) בהמשך להחלטת הדירקטוריון לבחינת הפער בין התחשיבים האקטואריים של החברה ושל הקופה ובמענה לפנייתיה של החברה להנהלת הקופה בנושא זה, קיבלה החברה ביום 22 באוקטובר 2013 התייחסות מהנהלת הקופה לנושא הפער בין התחשיבים האקטואריים, במסגרתה פורטו הסברי הקופה לבחירתה בשיטת החישוב של המחויבות האקטוארית המבוצעת על-ידי אקטואר הקופה. כן ציינה הקופה, כי בעבר נבחנה שיטת החישוב של הקופה על ידי הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון, אשר קבע כי אין לו התנגדות להנחות בהן עושה אקטואר הקופה שימוש. בעקבות זאת פנתה החברה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בבקשה לקבלת התייחסותו ולהסדרת אופן הטיפול בנושא.
- ביום 4 בדצמבר 2013 נתקבלה תשובת הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר ובה נכתב, בין היתר, כי חישוב המחויבות האקטוארית בדוחות הכספיים של הקופה נערך לפי כללים אקטואריים מקובלים. בנוסף מתקיים מעת לעת דיאלוג ובדיקות שוטפות בהבדלי ההנחות האקטואריות שבין הנהלת הקופה והנהלת החברה, כך שההנחות האקטואריות יהיו דומות ככל שאפשר בהתאם לכל האמור לעיל.
- (ד) ביום 1 ביוני 2015 הודיעה רשות החברות לחברה כי היא מבצעת בדיקה של מכלול הנושאים הקשורים בחישוב המחויבות האקטוארית בחברה לרבות המתודולוגיות המיושמות על ידי החברה ועל ידי הקופה לחישוב המחויבות האקטוארית, יישום הנחיות הממונה על שוק ההון לגבי חישוב המחויבות האקטוארית ולגבי הפקדות הכספים בקופה, כללי ההפקדות בקופה על פי תקנון הקופה וכיוצא בזה. ביום 20 באוקטובר 2015 וביום 3 בינואר 2016 פנתה רשות החברות לחברה בדרישה כי הנהלת החברה תבצע בדיקה בנושא המחויבות האקטוארית של החברה, ובפרט בנושא הפער במחויבות האקטוארית כפי שהיא מחושבת בחברה ובין כפי שהיא מחושבת על ידי קופת הפנסיה, ותגבש המלצות על האופן המיטבי בו עליה לפעול כדי לאזן בין שמירה על זכויות הפנסיה של עובדיה ובין שמירה על איתנותה הפיננסית. בהמשך לפניית רשות החברות, ביום 21 ביולי 2016, דירקטוריון החברה החליט על הקמת ועדה לנושא האקטוארית בחברה. הועדה קיימה מספר ישיבות עבודה, במסגרתן הציגה החברה את ההתחייבות האקטוארית, ההנחות העיקריות המשמשות לחישוב ההתחייבות, ותחשיבים שונים שנתבקשה לערוך. כמו-כן הוצגה על ידי אקטואר החברה המתודולוגיה לגידול השכר. במקביל הוצגה מדיניות הקופה וההנחות האקטואריות המשמשות לחישוב המחויבות הפנסיונית על ידה.
- ביום 24 לדצמבר 2018 התקבלה בחברה פניה נוספת של רשות החברות, בה התבקש דירקטוריון החברה לקיים דיון בנושא הפערים בהנחות האקטואריות בין החברה לבין הקופה, ולהנחות את הנהלת החברה לנקוט בכל הצעדים הנדרשים לביטול הפער.
- הנושא שנבחן על ידי ועדת משנה אד הוק של הדירקטוריון לבחינת הנושא עבר לטיפול השוטף של ועדת תקציב ניהול פיננסי וניהול סיכונים של הדירקטוריון.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

י. נכסי התוכנית: (המשך)

(1) קופת גמל מרכזית לקצבה (המשך)

ה) ביום 2 בדצמבר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללים לניהול קופת גמל מרכזית לקצבה) התשע"ג-2012. במקביל פורסם חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון "הוראות לניהול קופת גמל מרכזית לקצבה". החוזר מאפשר, בין היתר, פריסת תשלומים לקופה על-ידי החברה. חוזר זה מיטיב עם החברה בעיקר לגבי אופן פריסת התשלום בגין חוב גמלאים זכאים.

התקנות והחוזר האמורים נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013. במקביל בוצע שינוי בתקנון הקופה אשר אושר על-ידי דירקטוריון החברה, ביום 10 באוקטובר 2013. אישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר התקבל ביום 31 במרס 2014.

בהתאם לשינוי האמור החל מיום 31 במרס 2014, אופן פריסת התשלומים לקופה בגין המחויבות האקטוארית הינו כדלקמן:

סכום הגידול השוטף - כהגדרתו בהסדר התחיקתי, יופקד במהלך השנה העוקבת לשנת הכספים בשני תשלומים חצי שנתיים שווים (בתום החציון ובסוף שנה).

(1) בגין עובדים פעילים

גידול אחר- יופקד בשנה העוקבת לשנת הכספים בתשלומים חצי שנתיים שווים הגבוה מבין הסכומים:

- (א) 10% מהסכום החסר בשל העובדים.
 (ב) סכום השווה ל- 0.5% מסך המחויבות האקטוארית בגין העובדים.

(2) בגין מקבלי קצבה

יופקד בשנה העוקבת לשנת הכספים, בשני תשלומים שווים (בתום החציון ובסוף שנה), הגבוה בין הסכומים:
 (א) מחצית מהסכום החסר בשל מקבלי הקצבות.
 (ב) סכום השווה ל- 2% מסך המחויבות האקטוארית בגין מקבלי קצבה.

(3) בגין אירועים מזכים- פרישה או פטירה של עובד זכאי כמוגדר בהוראות לניהול קופת גמל מרכזית לקצבה.

בפרישה צפויה- יושלם החוב האקטוארי, במידה וקיים, חודש לפני תשלום הקצבה הראשונה.
 בפטירה/ פרישה לא צפויה - יושלם החוב האקטוארי בתוך חודש ממועד הדרשה, אשר תועבר חודש ממועד התשלום הראשון.

(4) העברה שוטפת

מידי חודש יועבר סכום שלא יפחת מ- 50 מיליוני שקל חדש (צמוד למדד הידוע לסוף השנה), ובלבד שמתקיים גרעון אקטוארי בקופה (עד לאיזון).

הקופה תשלם לחברה את הסכום הצבור בקופה מעבר לסכום המרבי בה, לא יאוחר מ- 30 ימים מן המועד שבו הגישה את מאזנה האקטוארי של הקופה בשל שנת כספים מסוימת. הסכום המרבי, כהגדרתו בתקנות מחויבות אקטוארית צבורה של העמית בתוספת 25%.

(5) בגין מבצע פרישה מיוחד- חל גידול במחויבות האקטוארית הצבורה בשל עובדים או בשל מקבלי קצבות כתוצאה משינוי בהסכם העבודה, לרבות הסכם פרישה מוקדמת, לפיכך תפקיד החברה לחשבון העובדים או לחשבון מקבלי הקצבות, לפי העניין, ולא יאוחר מתום שנה ממועד השינוי בהסכם העבודה, ובכפוף לתקנה 2(ו) לתקנות, את הסכום הנמוך מבין שני אלה:

- (א) סך הגידול במחויבות האקטוארית הצבורה הנובע מהשינוי האמור.
 (ב) הסכום הדרוש להשוואת סך הנכסים בחשבון לסך המחויבות האקטוארית הצבורה.

לעניין זה נוסח תקנה 2(ו)- עמית בקופת גמל מרכזית לקצבה יפקיד סכומים הדרושים להשלמת מלוא המחויבות האקטוארית בשל פרישה של עובד זכאי או בשל פטירתו, במועד ובשיעור שיוורה הממונה, ובלבד שהמועד האמור להשלמת מלוא המחויבות האקטוארית, לא יהיה מאוחר מחודשיים ממועד תשלום הפנסיה הראשון.

ביום 20 בנובמבר 2019 פורסם תיקון לחוזר "הוראות לניהול קופת גמל מרכזית לקצבה-תיקון" על ידי הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. הוראות החוזר מתייחסות לשינויים במקרה של גידול בהתחייבות האקטוארית הצבורה של עובדים בשל הסכם פרישה מוקדמת. החוזר קובע תנאים פרטניים שרק בהתקיימם יוכל העמית בקופה, בכפוף לאישור הממונה, לבצע פריסה של ההפקדות הנדרשות לכיסוי הגידול במחויבות האקטוארית הצבורה הנובע מהסכם פרישה מוקדמת של העובדים עבורם צבורים כספי הקופה.

ביום 8 במרס 2020 התקבל אישור הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון למתווה פריסת התשלומים לקופה בעבור הגידול בעלות האקטוארית בגין הפורשים במסגרת מבצע פרישה מוקדמת בהתאם להסכם הרפורמה.

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

י. נכסי התוכנית: (המשך)

(1) קופת גמל מרכזית לקצבה (המשך)

(ה) (5) (המשך)

לפי מתווה זה, החברה תשלם בכל שנה במהלך תקופת הרפורמה, את מלוא הסכום בגין פורשי השנה השוטפת ובנוסף תשלם 10% מהיתרה. לצורך חישוב השלמת הגרעון, לא יובא בחשבון גרעון הנובע מהסכם פרישה מוקדמת, בגינו אושרה פריסה לעמית על ידי הממונה.

האישור כפוף לאמור להלן:

(א) החברה תבצע מידי שנה חישוב אקטוארי מעודכן לתחזית הפרישות הצפויה לאורך תקופת הפריסה הנוטרת, בהתאם לנתוני ביצוע בפועל והתחזית העדכנית ליתרת תקופת הפריסה נכון לסוף כל שנה (להלן - מתווה פריסה מעודכן), כל זאת תוך שמירה על עקרונות המתווה שאושר.

(ב) החברה תדווח על מתווה הפריסה המעודכן לרשות שוק ההון, ביטוח וחסכון מידי שנה, בצירוף הסברים מפורטים לכל שינוי שחל בתחזית, ככל שחל.

בפברואר 2022 אושר עדכון בתקנון הקופה, העדכון כלל התייחסות לשמירת הזכויות עבור העובדים הבכירים שעברו לחוזה אישי וזכאים לפנסיה תקציבית.

(ו) במהלך השנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023, הפקידה החברה בקופה, לרבות עלויות נכסי התוכנית, סך של 494 מיליוני שקל חדש.

(ז) הקופה אישרה את דוחותיה ליום 31 בדצמבר 2023 בתאריך 13 במרס 2024.

(ח) נכסי הקופה מוצגים לפי שווי הוגן בהתאם לכללי התקינה הבינלאומית (IFRS).

(ט) על-פי תחזית החברה, בהתאם לתקנון שבתוקף (החל מיום 31 במרס 2014), ההעברות הצפויות לקופה בשנת 2024, יסתכמו בכ- 23 מיליוני שקל חדש (לא כולל העברות שידרשו בגין מבצעי פרישה מוקדמת).

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

י. נכסי התוכנית: (המשך)

(2) תנועה בשווי הוגן של נכסי התוכנית

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
38,790	42,703	38,274
1,143	1,434	2,052
608	1,035	494
(1,124)	(1,188)	(1,285)
3,286	(5,710)	(1,125)
42,703	38,274	38,410

שווי הוגן של נכסי התוכנית לתחילת השנה.....
 הכנסות ריבית על נכסי התוכנית.....
 הפקדות לרבות עלויות נכסי התוכנית.....
 הטבות ששולמו.....

רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכסי התוכנית:

התשואה על נכסי התוכנית (למעט סכומים שנכללו בהכנסות ריבית).....

שווי הוגן של נכסי התוכנית לסוף השנה.....

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
1,143	1,434	2,052
3,286	(5,710)	(1,125)
4,429	(4,276)	927

הכנסות ריבית על נכסי התוכנית.....
 רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכסי התוכנית.....

תשואה בפועל על נכסי התוכנית.....

(3) הרכב תיק הנכסים של כספי המבוטחים בקרן:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022		2023	
(במיליוני שקל חדש)		(במיליוני שקל חדש)	
לא מצוטט	מצוטט	לא מצוטט	מצוטט
בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל	בשוק פעיל
-	18,474	-	20,970
474	5,049	428	3,909
2,483	-	1,336	-
-	1,947	-	1,695
4,694	2,681	5,496	3,329
2,472	-	1,247	-
10,123	28,151	8,507	29,903

אגרות חוב ממשלתיות סחירות.....
 אגרות חוב קונצרניות.....
 פיקדונות והלוואות.....
 מניות.....
 השקעות אחרות.....
 מזומנים.....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

י. נכסי התוכנית: (המשך)

(4) תנועה בשווי הוגן של נכס תוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
-	-	-
-	-	10
-	-	385
-	-	(8)
הפסדים בגין מדידות מחדש על נכסי התוכנית פוליסת		
ביטוח בחברה המבטחת		
-	-	(1)
-	-	386

שווי הוגן של נכסי התוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת לתחילת התקופה.....

הכנסות ריבית על נכסי התוכנית.....

הפקדות החברה לחברה המבטחת.....

תשלומים ששולמו.....

הפסדים בגין מדידות מחדש על נכסי התוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת.....

התשואה על נכסי התוכנית (למעט סכומים שנכללו בהכנסות ריבית).....

שווי הוגן של נכסי התוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת לסוף התקופה.....

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
-	-	10
-	-	(1)
-	-	9

הכנסות ריבית על נכסי התוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת.....

הפסדים בגין מדידות מחדש על נכסי התוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת.....

תשואה בפועל על נכסי התוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת.....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

יא. כספים בנאמנות

חשבון הנאמנות נפתח בחודש מרס 2000 לאחר חתימת הסכם נאמנות עם החברה לנאמנות של בנק מזרחי המאוחד בע"מ. בהתאם להסכם, בחשבון הנאמנות יופקדו כספים אשר ישמשו אך ורק לצורך תשלומי הפנסיה לעובדים המוגדרים כעובדי "דור א" ועובדי "דור ב" בהסדר האמור עם הממשלה מיום 10 ביוני 1996 (להלן: "הסכם 96") ולא לכל צורך אחר. עם הקמת הקופה המרכזית לקצבה בשנת 2005 (ראה סעיף י לעיל) הועברו אליה סכומים אשר נצברו בחשבון הנאמנות עד אותו היום ואשר שיקפו את המחויבות האקטוארית של החברה (ליום הקמת הקופה המרכזית לקצבה) בקשר לתשלומי הקצבה. באותה העת התברר, כי לא ניתן להעביר לקופה את כל הסכום שהופקד בנאמנות: התחייבות פנסיונית של החברה בגין רכיבי שכר שאינם קצבתיים וכן סכומים הקשורים לתשלום מענקים שונים לעובדים הנוגעים לסיום יחסי עובד-מעביד הואיל ואינם בעלי אופי קצבתי ולכן על-פי התיקון בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 לא ניתן להעבירם לקופה לקצבה. למועד הדוח מופקדים בחשבון הנאמנות סכומים לכיסוי המחויבות של החברה לתשלום הרכיבים הבאים: שי לחג (כולל גילום), מענק נכות, גילום זקיפת ההטבה למס בגין רכיב "חשמל מוזל", מענק בגין אי ניצול ימי מחלה, מענק עד 35 שנות עבודה, מענק מעל 35 שנות עבודה, קרן פעילות רווחה, ומענק לשאירים של עובדים שנפטרו. כספי הנאמנות מושקעים באיגרות חוב ממשלתיות וקונצרניות פקדונות וקרנות סל ומוצגים לפי שוויים ההוגן.

(2) התנועה בשווי הוגן של כספים בנאמנות המיועדים לכיסוי מחויבות אקטוארית (נכסים לפי סעיף 116 א' לתקן 19 IAS)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
1,540	1,493	1,184	שווי הוגן של כספים בנאמנות לתחילת השנה .....
45	49	62	הכנסות ריבית על כספים בנאמנות.....
(180)	(118)	(112)	החזרים שוטפים .....
			רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש
			התשוואה על נכסי התוכנית (למעט סכומים שנכללו
88	(240)	(39)	בהכנסות ריבית).....
1,493	1,184	1,095	שווי הוגן של כספים בנאמנות לסוף השנה .....

(3) תשואות לכספים בנאמנות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
45	49	62	הכנסות ריבית על כספים בנאמנות.....
88	(240)	(39)	רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על כספים בנאמנות .....
133	(191)	23	תשואה בפועל על כספים בנאמנות .....

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

יב. קרן הון בגין מדידות מחדש של רווחים (הפסדים) אקטוארים נטו שלא נזקפו לרכוש קבוע (לפני השפעת המס):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
(3,844)	(2,695)	(733)	יתרה לתחילת השנה .....
1,008	2,197	1,338	רווחים ממדידות מחדש .....
			רווחים (הפסדים) ממדידות מחדש שנזקפו לתנועה ביתרת
141	(235)	(76)	נכס פיקוח נדחה בגין רפורמה .....
(2,695)	(733)	529	יתרה לסוף השנה .....

יג. מדידות מחדש אשר הונו לעלות הנכסים (רכוש קבוע):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(184)	(596)	(278)	קיטון ברכוש קבוע .....

יד. סכומים שהוצגו בעלות השכר, בהוצאות בגין התחייבויות לפנסיונרים, בתוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים וברכוש הקבוע:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
546	398	273	1) עלות השכר, תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים והוצאות בגין התחייבויות לפנסיונרים
5	48	-	עלות השירות השוטף .....
52	-	-	עלות השירות בעבר - שינוי בתנאי התוכנית עקב יישום הסכמים קיבוציים .....
(6)	-	-	עלויות בגין סילוק התחייבות תפ"ט וינ"מ .....
1,191	1,421	1,804	רווח מסילוק התחייבות להשלמת פיצויי פיטורין .....
(1,188)	(1,483)	(2,124)	עלות הריבית למעט עלות ריבית בגין פרישה מוקדמת ...
41	18	26	הכנסות ריבית (*) .....
641	402	(21)	עלויות בגין פרישה מוקדמת ועלויות אחרות .....
			סה"כ עלות שהוכרה בעלות השכר ובהוצאות (הכנסות) מהתחייבויות לפנסיונרים .....
594	733	1,002	2) הוצאות בגין התחייבויות לפנסיונרים בלבד
(680)	(896)	(1,327)	עלות ריבית למעט עלות ריבית בגין פרישה מוקדמת .....
39	15	22	הכנסות ריבית (*) .....
(47)	(148)	(303)	עלויות בגין פרישה מוקדמת ועלויות אחרות .....
			סה"כ עלות שהוכרה בהכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים .....

(*) בגין נכסי התוכנית וכספים בנאמנות

ביאור 12 - הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (המשך)

טו. ההנחות האקטואריות העיקריות לגבי המחויבות האקטוארית ונכסי התוכנית:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
0.93%	2.78%	3.17%	- שיעור ההיוון הריאלי המשוקלל לסוף שנה הגלום בערך הנוכחי של המחויבות
2.97%	3.37%	5.43%	- שיעור התשואה הנומינלי המשמש לחישוב עלות הריבית
2.97%	3.37%	5.43%	- שיעור התשואה הנומינלי השנתי החזוי על שווי הוגן של נכסי התוכנית
15.8 שנים	14.3 שנים	13.4 שנים	- משך חיים ממוצע של המחויבות
מודל התפתחות שכר אישי של העובדים הפעילים (לפי טבלת השכר + קידום בדרגות לפי הסכמי העבודה + קידום ותק + הערכת קידום אישי בנוסף ליישום הסכם השכר שנחתם במגזר הציבורי ביום 17 ביולי 2023 לשנים 2020-2027 ולעיניין קביעת המשכורת הקובעת לעובדים שיפרשו משנת 2028 ואילך, החברה מניחה שחיקה שנתית בשכר של כ- 0.95% במונחים ריאליים (אומדן שנקבע בהתחשב בניסיון העבר ונגזר משיעור אינפלציה חזוי)			- עדכון ריאלי בשכר בתקופת העבודה
הגמלאות צמודות למדד מחירים לצרכן.			- עדכון ריאלי בסכומי הפנסיה לאחר סיום העסקה
לפי חוזר משרד האוצר 18-9-2022, ומחקר תמותה עבור העובדים, הגמלאים והשאיירים של החברה.			- תמותת פנסיונרים ושאיירים לרבות עדכון נתוני תמותה

טז. ניתוח רגישות להנחות אקטואריות עיקריות ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני שקל חדש):

הנחות אקטואריות	גידול		קיטון	
	% השינוי	בהתחייבות	% השינוי	בהתחייבות
שיעור ריבית להיוון	(0.1)	374	0.1	367
שיעור גידול השכר הריאלי בגין הסכמי שכר כלליים ותוספת יוקר בניכוי מדד המחירים לצרכן (גידול ריאלי)	0.5	143	(0.5)	139

אופן קביעת הרגישות - לכל הנחה אקטוארית מהנ"ל חושבה המחויבות האקטוארית פעם לפי הנחת הבסיס (כפי שמופיעה בדוחות הכספיים) ופעם לפי הנחה מותאמת (לפי תרחיש ספציפי), וחושב הגידול (קיטון) במחויבות בגין שינוי הנחה זו.

יז. העתודות לפנסיה מכסות את כל התחייבויותיה של החברה כלפי עובדים בתוכנית הפנסיה, בהנחה שהעובדים יפרשו בהתאם להערכות אקטואריות המקובלות.

במידה וכל עובדי תוכנית הפנסיה יפוטרו באופן מיידי, סכום ההתחייבות לעובדים אלו יהא גדול באופן משמעותי מסכום ההתחייבות המוצג בדוחות הכספיים. להערכת הנהלת החברה מצב שכזה אינו צפוי.

ביאור 13 – רכוש קבוע

א. ההרכב:

יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2023	פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך			עלות					יתרה ליום 1 בינואר 2023	(1) התנועה בשנת 2023:
	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	תוספות	גריעות**	יתרה ליום 1 בינואר 2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	תוספות נטו ⁽¹⁾	גריעות**	מיון		
										רכוש קבוע מופעל
12,768	53,252	1,994	(7,136)	58,394	66,020	305	(8,649)	67	74,297	תחנות כח (כולל מקרקעין, בניינים ומכונות) (*)
5,886	10,342	214	(50)	10,178	16,228	104	(50)	341	15,833	תחנות משנה
367	1,961	65	(56)	1,952	2,328	52	(59)	4	2,331	טלקומוניקציה
2,353	4,917	90	-	4,827	7,270	15	-	86	7,169	תחנות מיתוג
1,011	1,703	56	-	1,647	2,714	6	-	93	2,615	קווי מתח על 400 ק"ו
4,037	4,218	183	(141)	4,176	8,255	40	(142)	243	8,114	קווי מתח עליון
19,891	27,388	1,100	(98)	26,386	47,279	1,245	(126)	617	45,543	רשתות חלוקה
844	1,788	106	(176)	1,858	2,632	166	(194)	156	2,504	מונים
1,288	2,555	132	(196)	2,619	3,843	(34)	(236)	155	3,958	מקרקעין, בנייני משרדים
248	1,751	39	-	1,712	1,999	76	-	6	1,917	אינונטר ציוד משרדי וכלי עבודה
132	420	51	(7)	376	552	45	(7)	7	507	אינונטר מחשבים
383	523	113	(127)	537	906	287	(131)	-	750	מכונות (*)
132	422	32	(35)	425	554	14	(35)	-	575	ציוד מכני נייד (*)
60	79	4	-	75	139	12	-	4	123	ציוד מל"ח
38	125	24	-	101	163	-	-	-	163	אוניות (*)
322	219	18	(1)	202	541	10	(1)	5	527	פרוייקטים שונים
733	385	51	(69)	403	1,118	519	(65)	(411)	1,075	חלקי חילוף לתחנות כח ותחנות משנה
50,493	112,048	4,272	(8,092)	115,868	162,541	2,862	(9,695)	1,373	168,001	סה"כ רכוש קבוע מופעל
										רכוש קבוע בהקמה
4,780	-	-	-	-	4,780	1,140	-	(19)	3,659	תחנות כח בניינים ואחרים
1,151	57	-	-	57	1,208	427	-	(125)	906	תחנות משנה
622	-	-	-	-	622	285	(13)	(112)	462	קווי מתח עליון
368	-	-	-	-	368	175	-	(33)	226	תחנות מיתוג
1,489	-	-	-	-	1,489	248	-	(53)	1,294	קווי מתח על - 400 ק"ו
231	-	-	-	-	231	22	-	206	3	מתקני אגירה
-	-	-	-	-	-	-	-	(20)	20	תשלומים ע"ח ציוד
127	-	-	-	-	127	110	-	(155)	172	השקעות אחרות
1,067	-	-	-	-	1,067	1,370	(34)	(1,062)	793	חומרים ותשלומים ע"ח חומרים המיועדים להשקעות ברכוש קבוע
9,835	57	-	-	57	9,892	3,777	(47)	(1,373)	7,535	סה"כ רכוש קבוע בהקמה
60,328	112,105	4,272	(8,092)	115,925	172,433	6,639	(9,742)	-	175,536	סה"כ רכוש קבוע

¹ בניכוי תקבולים ממשמיני עבודות פיתוח.
 (*) לפרטים בדבר נכסי זכות שימוש המוצגים במסגרת הרכוש הקבוע כתוצאה מיישום תקן IFRS 16 ראה ביאור 22.
 (**) כולל סיווג למוחזק למכירה.

יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022	פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך				עלות				יתרה ליום 1 בינואר 2022	2) התנועה בשנת 2022:
	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	תוספות	גריעות	יתרה ליום 1 בינואר 2022	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	תוספות נטו ⁽¹⁾ (*)	גריעות	מיון		
										רכוש קבוע מופעל
15,903	58,394	2,450	(753)	56,697	74,297	549	(764)	862	73,650	תחנות כח (כולל מקרקעין, בניינים ומכונות) (*)
5,655	10,178	202	(1)	9,977	15,833	109	-	414	15,310	תחנות משנה
379	1,952	77	(2)	1,877	2,331	39	(12)	3	2,301	טלקומוניקציה
2,342	4,827	84	-	4,743	7,169	13	-	382	6,774	תחנות מיתוג
968	1,647	51	-	1,596	2,615	3	-	243	2,369	קווי מתח על 400 ק"ו
3,938	4,176	176	(105)	4,105	8,114	16	(112)	527	7,683	קווי מתח עליון
19,157	26,386	1,050	(74)	25,410	45,543	994	(101)	520	44,130	רשתות חלוקה
646	1,858	105	(76)	1,829	2,504	124	(91)	59	2,412	מונים
1,339	2,619	99	(1)	2,521	3,958	110	(2)	4	3,846	מקרקעין, בנייני משרדים
205	1,712	38	(2)	1,676	1,917	41	(3)	5	1,874	אינונטר ציוד משרדי וכלי עבודה
131	376	46	(3)	333	507	62	(3)	5	443	אינונטר מחשבים
213	537	115	(56)	478	750	44	(59)	-	765	מכונות (*)
150	425	41	(47)	431	575	40	(48)	-	583	ציוד מכני נייד (*)
48	75	2	-	73	123	1	-	6	116	ציוד מל"ח
62	101	165	(685)	621	163	11	(816)	-	968	אונית (*)
325	202	18	-	184	527	9	-	21	497	פרוייקטים שונים
672	403	44	(39)	398	1,075	150	-	(166)	1,091	חלקי חילוף לתחנות כח ותחנות משנה
52,133	115,868	4,763	(1,844)	112,949	168,001	2,315	(2,011)	2,885	164,812	סה"כ רכוש קבוע מופעל
										רכוש קבוע בהקמה
3,659	-	-	-	-	3,659	1,054	-	(595)	3,200	תחנות כח בניינים ואחרים
849	57	-	-	57	906	355	(9)	(277)	837	תחנות משנה
462	-	-	-	-	462	137	(1)	(466)	792	קווי מתח עליון
226	-	-	-	-	226	139	(1)	(313)	401	תחנות מיתוג
1,294	-	-	-	-	1,294	293	-	(185)	1,186	קווי מתח על - 400 ק"ו
3	-	-	-	-	3	3	-	-	-	מתקני אגירה
20	-	-	-	-	20	9	-	(197)	208	תשלומים ע"ח ציוד
172	-	-	-	-	172	112	-	(23)	83	השקעות אחרות
793	-	-	-	-	793	1,037	(25)	(829)	610	חומרים ותשלומים ע"ח חומרים המיועדים להשקעות ברכוש קבוע
7,478	57	-	-	57	7,535	3,139	(36)	(2,885)	7,317	סה"כ רכוש קבוע בהקמה
59,611	115,925	4,763	(1,844)	113,006	175,536	5,454	(2,047)	-	172,129	סה"כ רכוש קבוע

¹ בניכוי תקבולים ממזמיני עבודות פיתוח.

(*) לפרטים בדבר נכסי זכות שימוש המוצגים במסגרת הרכוש הקבוע כתוצאה מיישום תקן IFRS16 ראה ביאור א.22.

ביאור 13 - רכוש קבוע (המשך)

- ב. השקעות בקרקעות (לפני הפחתות ולפני ירידת ערך) הכלולות בסעיפי הרכוש הקבוע כוללות 1,040 מיליוני שקל חדש בגין חכירת קרקעות לתקופות ארוכות, ו- 467 מיליוני שקל חדש בגין קרקעות בבעלות החברה.
- חלק מהותי מהמקרקעין אשר לחברה זכויות בהם, אינו רשום בספרי רשות מקרקעי ישראל ומעמדם לא הוסדר מסיבות טכניות שונות כגון העדר פרצלציה בחלק מהאזורים, דרישות רשויות תכנון להסדרת תוכניות מתאר ומחלוקות עם הרשויות השונות, לרבות רשויות המס, בעיקר לגבי נכסים שנרכשו לפני שנים רבות וחלו שינויים רישומיים, המונעים קבלת אישורים לרישום בספרי רשות מקרקעי ישראל. מפאת המורכבות הרבה של הנושא, לא ניתן להעריך את משך התקופה לסיום הסדר רישום הקרקעות אולם, להערכת החברה, עלות הסדר רישום הקרקעות כאמור, אינה צפויה להיות מהותית. לגבי רוב הקרקעות החכורות ממינהל מקרקעי ישראל שילמה החברה את דמי החכירה המהווים בתחילת תקופת החכירה.
- ג. עד תום תקופת הזיכיון (4 במרס 1996), הפחיתה החברה את רובן המוחלט של עלויות רכישת הקרקעות, אשר לגביהן התעוררה אי בהירות בקשר לזכאות החברה לקבל פיצוי נאות עם תום הזיכיון (דהיינו, במסגרת הסדר הנכסים). בינואר 2018 התקשרו החברה, המדינה, רשות מקרקעי ישראל ועיריית תל-אביב בשני הסכמים ביחס למתווה הסדר הנכסים (לפרטים נוספים בדבר הסדר הנכסים ותוצאותיו ראה ביאור 11 לעיל).
- ד. באשר לשעבודים על הרכוש הקבוע ראה ביאור 20 ח להלן.
- ה. באשר להתקשרויות בגין השקעות ברכוש הקבוע ראה גם ביאור 35א7 להלן.
- ו. בדוחותיה הכספיים של החברה, כלולים נכסים, בעיקר רשתות וקווים, הנמצאים ביהודה ושומרון (לרבות בשטחי הרשות הפלשתינאית) (להלן: "השטחים"). להערכת הנהלת החברה, יימשך השימוש בנכסים אלו לצורך אספקת חשמל, והנכסים יישארו בבעלות החברה.
- במידה והבעלות על יתרת הנכסים או חלקם הנמצאים בשטחים, תועבר מידי החברה, אין החברה יכולה להעריך אם היא תקבל שיפוי מלא או חלקי, אם בכלל, בשל נכסים אלו.
- החברה סוקרת בתום כל שנת דיווח את אורך החיים השימושי של הרכוש הקבוע בו היא משתמשת.

ביאור 14 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו

ההרכב:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	גריעות בשנת 2023	תוספות בשנת 2023	יתרה ליום 1 בינואר 2023	
(במיליוני שקל חדש)				
3,384	(69)	(*) 269	3,184	תוכנות - עלות
(2,212)	69	(250)	(2,031)	תוכנות - פחת שנצבר
1,172	-	19	1,153	נכסים בלתי מוחשיים, נטו

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	גריעות בשנת 2022	תוספות בשנת 2022	יתרה ליום 1 בינואר 2022	
(במיליוני שקל חדש)				
3,184	(24)	(*) 220	2,988	תוכנות - עלות
(2,031)	8	(239)	(1,800)	תוכנות - פחת שנצבר
1,153	(16)	(19)	1,188	נכסים בלתי מוחשיים, נטו

החברה סוקרת בתום כל שנת דיווח את אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים בהן היא משתמשת.

(*) כולל תוספת מפיתוח עצמי בסך של 84 מיליוני שקל חדש (שנת 2022: 93 מיליוני שקל חדש)

ביאור 15 - יתרות של חשבונות פיקוח נדחים

א. החל מיום 1 בינואר 2014 (מועד המעבר לתקינה בינלאומית) החברה מיישמת את IFRS 14, שמשמעותו המשך יישום הפרקטיקה הקיימת בנושא הכרה בחשבונות פיקוח נדחים. החברה מכירה בדוחותיה הכספיים, בחשבונות פיקוח נדחים, הדומים במהותם לנכסי והתחייבויות פיקוח שהיו קיימים בספרי החברה טרום יישום התקן IFRS 14. התעריפים המפוקחים מיועדים לכסות את עלויות החברה תוך שימוש בשילוב של בקרת עלויות ובעלויות נורמטיביות ומקדמי התייעלות הנקבעים מדי פעם במסגרת בסיסי התעריף למקטעי הייצור והרשת והחלטות רשות בנושאים ספציפיים. בנוסף, התעריפים המפוקחים מיועדים לכסות באותו אופן את השקעות החברה ברכוש קבוע באמצעות הכרה בפחת בהתאם לאורך החיים שנקבע על ידי הרשות ומתן תשואה על הון עצמי והון זר בהתאם לשיעורי תשואה ומינוף הנקבעים אף הם בהתאם לתנאי שוק על ידי הרשות.

ב. פירוט סכומים ותנועות בחשבונות פיקוח נדחים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023:

(במיליוני שקל חדש)						
תקופה נותרת להחזר/ביטול	יתרה	תנועה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			יתרה	
		ליום 31 בדצמבר 2023	סיווג (*)	החזר/ביטול		
שנים		ליום 31 בדצמבר 2023	סיווג (*)	החזר/ביטול	ליום 1 בינואר 2023	
1	36	-	(15)	-	51	יתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים
1	2,105	-	(657)	295	2,467	בגין אי עדכון רציף של רכיב הדלקים בתעריף (ראה סעיף ט להלן).....
1	360	-	(253)	330	283	בגין תעריף חברתי (ראה סעיף ו להלן).....
1	-	-	(25)	18	7	בגין הסדרים לניהול עומס (ראה סעיף ח להלן).....
2	81	-	(6)	53	34	בגין פער בין מועד עדכון רכיב תשלום קבוע (ראה סעיף יד להלן).....
1	153	-	-	153	-	בגין החלפת מונים (ראה סעיף כא להלן).....
1	984	-	(916)	794	1,106	בגין רכישות חשמל מיצרני חשמל פרטיים ומתקנים פוטו-וולטאים (ראה סעיף ז' להלן).....
2-3	-	(101)	-	-	101	בגין הכרה בעלויות פנסיה (ראה סעיף טז להלן).....
10-45	2,724	-	(172)	906	1,990	בגין הפרשי הצמדה (ראה סעיף טו להלן).....
1-45	1,657	-	-	841	816	בגין הפרשי פחת והכרה תעריפית בגין הרכוש הקבוע (ראה סעיף יז להלן).....
1-2	12	-	-	9	3	בגין מכירת אתרים (ראה סעיף יט להלן).....
3-45	3,943	-	(688)	105	4,526	בגין עלויות הרפורמה (ראה סעיף י להלן).....
	12,055	(101)	(2,732)	3,504	11,384	סה"כ.....
יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים						
12-18	690	197	(49)	-	542	בגין השתתפות הצרכנים במימון אתרים המוחזקים למכירה (ראה סעיף יא להלן).....
1-3	801	(101)	(748)	(204)	1,854	בגין פער בין מועדי עדכון התעריף בפועל לבין התעריף התיאורטי (ראה סעיף ה להלן).....
5	742	-	(185)	69	858	בגין הסכם פשרה עם חברות הגז המצרי (ראה סעיף יח להלן).....
	2,233	96	(982)	(135)	3,254	סה"כ.....
	978				877	מסים נדחים בגין חלק מחשבונות פיקוח נדחים (ראה ביאור 21 להלן).....
	3,211				4,131	סה"כ יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים ומס נדחה.....
שינוי (**)	1,591	8,844			7,253	סה"כ יתרת חשבונות פיקוח נדחים, נטו.....

(*) לפרטים בדבר הסיווג שבוצע בגין חשבונות הפיקוח ראה סעיף ט"ז להלן

(**) השינוי בשנת 2023 מתחלק כדלקמן:

1,965	.....	תנועה בחשבונות פיקוח נדחים לפני מס שנזקפה לרווח והפסד
(101)	.....	מסים נדחים הנכללים ביתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים ומס נדחה
(76)	.....	תנועה בחשבונות פיקוח נדחים לפני מס שנזקפה לרווח כולל אחר
(197)	.....	שינוי בסיווג
1,591	.....	סה"כ

ביאור 15 - יתרות של חשבונות פיקוח נדחים (המשך)

ג. פירוט סכומים ותנועות בחשבונות פיקוח נדחים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

(במיליוני שקל חדש)

תקופה נותרת להחזר/ביטול	יתרה	תנועה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			יתרה	
		ליום 31 בדצמבר 2022	החזר/ ביטול	יצירה/ הכרה		
שנים		סיווג (*)			ליום 1 בינואר 2022	יתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים
1-2	51	-	(168)	(6)	225	בגין איזון הכנסות (ראה סעיף כ להלן) .....
1-4	2,467	-	(1,544)	2,615	1,396	בגין אי עדכון רציף של רכיב הדלקים בתעריף (ראה סעיף ט להלן) .....
1-2	283	-	(279)	291	271	בגין תעריף חברתי (ראה סעיף ו להלן) .....
1-2	7	-	(47)	32	22	בגין הסדרים לניהול עומס (ראה סעיף ח להלן) .....
-	-	(103)	(5)	-	108	בגין ריבית נחשבת (ראה סעיף יב להלן) .....
-	-	(105)	(9)	-	114	בגין הכרה בהשקעות שהופחתו בעבר (ראה סעיף יג להלן) .....
3	34	-	(32)	9	57	בגין פער בין מועד עדכון רכיב תשלום קבוע (ראה סעיף יד להלן) .....
1-2	1,106	-	582	524	-	בגין רכישות חשמל מיצרני חשמל פרטיים ומתקנים פוטו-וולטאים (ראה
2-3	101	-	(277)	3	375	בגין הכרה בעלויות פנסיה (ראה סעיף טז להלן) .....
10-45	1,990	-	(124)	1,201	913	בגין הפרשי הצמדה (ראה סעיף טו להלן) .....
1-45	816	(21)	-	837	-	בגין הפרשי פחת (ראה סעיף יז להלן) .....
-	3	-	3	-	-	בגין מכירת אתרים (ראה סעיף יט להלן) .....
7-45	4,526	-	(580)	6	5,100	בגין עלויות הרפורמה (ראה סעיף י להלן) .....
	11,384	(229)	(2,480)	5,512	8,581	סה"כ .....
						יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים
12-18	542	-	(36)	-	578	בגין השתתפות הצרכנים במימון אתרים המוחזקים למכירה (ראה סעיף יא להלן) .....
1-3	1,854	-	(229)	1,516	567	בגין פער בין מועדי עדכון התעריף בפועל לבין התעריף התיאורטי (ראה סעיף ה להלן) .....
1-2	-	-	(102)	-	102	בגין רכישות חשמל מיצרני חשמל פרטיים ומתקנים פוטו-וולטאים (ראה סעיף ז להלן) .....
-	-	-	(2,441)	1,239	1,202	בגין מכירת אתרים (ראה סעיף יט להלן) .....
6	858	-	(174)	213	819	בגין הסכם פשרה עם חברות הגז המצרי (ראה סעיף יח להלן) .....
1-45	-	(229)	(33)	(11)	273	בגין הפרשי פחת (ראה סעיף יז להלן) .....
	3,254	(229)	(3,015)	2,957	3,541	סה"כ .....
	877				729	מסים נדחים בגין חלק מחשבונות פיקוח נדחים (ראה ביאור 21 להלן) .....
	4,131				4,270	סה"כ יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים ומס נדחה .....
שינוי (*)	2,942				4,311	סה"כ יתרת חשבונות פיקוח נדחים, נטו .....
						(*) השינוי בשנת 2022 מתחלק כדלקמן:
3,325						תנועה בחשבונות פיקוח נדחים לפני מס שנזקפה לרווח והפסד .....
(148)						מסים נדחים הנכללים ביתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים ומס נדחה .....
(235)						תנועה בחשבונות פיקוח נדחים לפני מס שנזקפה לרווח כולל אחר .....
2,942						סה"כ .....

ביאור 15 - יתרות של חשבונות פיקוח נדחים (המשך)

ד. חשבונות פיקוח נדחים נמדדים על בסיס לא מהוון. בחלק מן המקרים היתרה הלא מהוונת צוברת ריבית עד למועד הגבייה בהתאם לשיעור הריבית אשר נקבע על ידי רשות החשמל לפי העניין. לפרטים נוספים ראה ביאור 3'א.

ה. חשבון פיקוח נדחה בגין פער בין מועדי עדכון תעריף (ללא דלק):

תעריף החשמל לא מתעדכן באופן רציף, על כן נוצר פער בין ההכנסות הנגבות על פי התעריף בפועל לבין ההכנסות המגיעות לחברה על פי התעריף התיאורטי. הפער נצבר במשך כל השנה הקלנדרית ומתווסף לעלות המוכרת של החברה במועד העדכון השנתי בשנה העוקבת. בגין פער זה, יוצרת החברה בדוחותיה הכספיים חשבון פיקוח נדחה. השינוי בחשבון הפיקוח לשנת 2023 מחושב כפער בין סך העלות המוכרת התיאורטית לבין העלות המוכרת בפועל בניכוי גבייה תיאורטית. העלות המוכרת התיאורטית לשנת 2023 מחושבת בהתאם להחלטת הרשות לעניין עדכון שנתי 2024.

ו. חשבון פיקוח נדחה בגין תעריף חברתי:

ביום 27 במרס 2007, פורסם חוק משק החשמל (תיקון מס' 6 על תעריפים מופחתים) התשס"ז-2007. לפי החוק, צרכן שהגיע לגיל פרישה וזכאי לגמלת הבטחת הכנסה ישלם תשלום מופחת של 50% מהתעריף הביתי בעד 400 קוט"ש הראשונים שצרך מידי חודש בשימוש ביתי בלבד.

בנוסף, במהלך השנים 2007-2012 קיבלו זכאות זו מספר קבוצות נוספות באוכלוסייה:

- (1) נכי הרדיפות והמלחמה בנאצים.
- (2) נכים המקבלים קצבת זקנה לנכה.
- (3) שש קבוצות זכאים נוספות למתן ההנחה בחשבון החשמל.

החוק מסמיך את השר, בהתייעצות עם שר הרווחה ובהסכמת שר האוצר, לקבוע אוכלוסיות נזקקות נוספות שיהיו זכאיות לתשלום מופחת, בשיעור שייקבע מהתעריף הביתי, כמות החשמל שבעדה יהיה זכאי לתשלום מופחת, וכן שיעורי הנחה וכמויות שונות לקבוצות אוכלוסייה, וזאת כך שסך ההפחתה מהתשלומים בעבור צריכת חשמל לא יעלה על סכום השווה ל-1.5% מסך התשלומים המשולמים על ידי כלל הצרכנים בעבור צריכת חשמל. בהתאם להחלטת רשות החשמל עלות זו תושת על כלל צרכני החשמל למעט צרכני הרשות הפלשתינאית.

ז. חשבון פיקוח נדחה בגין רכישות חשמל מיצרני חשמל פרטיים ומתקנים פוטו-וולטאים:

מידי שנה במועד העדכון השנתי מעדכנת רשות החשמל את העלות המוכרת בגין רכישות חשמל מיצרני חשמל פרטיים ומתקנים פוטו-וולטאים. לחברה משולמות מקדמות במסגרת התעריף בתוקף בגין רכישות חשמל מיצרני חשמל פרטיים ומתקנים פוטו-וולטאים. בגין ההפרשים הנוצרים בין המקדמות, כאמור, לבין העלויות בפועל, נוצר חשבון פיקוח נדחה ביתרת חובה או זכות, בהתאם לעניין.

ח. חשבון פיקוח נדחה בגין הסדרים לניהול העומס:

בגין הפער בעיתוי ההכרה בעלויות בהן נושאת החברה בגין ההסדרים לניהול העומס בתעריף ביחס למועד ההוצאות בגינם, רושמת החברה בספריה חשבון פיקוח נדחה.

ט. חשבון פיקוח נדחה בגין אי עדכון רכיב הדלקים בתעריף:

עדכון רכיב הדלק בתעריף החשמל מתבצע בדיעבד מידי שנה במועד העדכון השנתי בהתאם לכמויות הדלקים הנצרכות בפועל, תחזית צריכת דלקים בשנה השוטפת ועדכונים של מידע רלוונטי. בגין הפערים הנוצרים בין התעריף בפועל לתעריף התיאורטי שלהערכת החברה יוכר לה רטרואקטיבית רושמת החברה בספריה חשבון פיקוח נדחה ביתרת חובה או זכות אשר יוחזר לחברה או לצרכנים, בהתאמה. במסגרת בסיס תעריף למקטע הייצור אשר פורסם בחודש ינואר 2023, קבעה רשות החשמל את חלק א' של בסיס התעריף למקטע הייצור ואילו חלק ב' של בסיס הייצור אשר יכלול נושאים נוספים, בין היתר, מתודולוגיית עלות הדלקים המוכרים, יפורסם לשימוע בנפרד. לאור כוונת הרשות לפרסם מתודולוגיית עלות דלקים מוכרת חדשה, שתחול רטרואקטיבית מיום 1 בפברואר 2022, רשמה החברה את חשבון הפיקוח הנדחה בגין אי עדכון רכיב הדלקים בתעריף בהתאם לעלות המינימלית שתוכר להערכת החברה ברמת ודאות העולה על 70%.

י. חשבון פיקוח נדחה בגין עלויות הרפורמה (שינוי מבני):

בהמשך לאמור בביאור השינוי המבני (ראה ביאור 1ה ו-3'ג לעיל), בכל הנוגע לכיסוי עלויות הרפורמה בתעריף החשמל ובביאור הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (ראה ביאור 12'ו לעיל) החברה מכירה בחשבון פיקוח נדחה את ההוצאות ואת מרכיבי הרווח (הפסד) הכולל האחר הקשורים ליישום השינוי המבני. לאור זאת, הכירה החברה, החל משנת 2018, בחשבון פיקוח נדחה המשקף את עלויות השינוי המבני שנזקפו לדוח רווח והפסד ולדוח על הרווח הכולל האחר בניכוי הסכומים שנגבו לצורך מימון עליות הרפורמה בהתאם להחלטות רשות החשמל.

ביאור 15 - יתרות של חשבונות פיקוח נדחים (המשך)

יא. חשבון פיקוח נדחה בגין השתתפות הצרכנים במימון אתרים המוחזקים למכירה:

תקבולים בגין השתתפות צרכנים במימון הקמת אתרי ייצור הוצגו בעבר בספרי החברה בקיזוז מהרכוש הקבוע. החל ממועד סיווגם של האתרים אלון תבור, רמת חובב ואשכול לקבוצת מימוש מוחזקת למכירה, סווגו תקבולים אלו לחשבון פיקוח בזכות לאור העובדה שהחזר לצרכנים יימשך באותה מתכונת כפי שנקבעה במועד גביית ההשתתפות.

יב. חשבון פיקוח נדחה בגין ריבית נחשבת:

לאור הוראות IFRS 14, יש להכיר ביתרת חשבון פיקוח נדחה בגין מרכיב של ריבית נחשבת (deemed interest) הכוללת סכומים המוכרים לצורך מימון ההקמה של הרכוש הקבוע ואשר מספקים לישות תשואה על ההון כמו גם על ההון הזר. לפיכך, ההפרש בין סכום עלויות האשראי שנידרש להון בגין הנכסים הכשירים לפי הוראות IAS 23, לבין סכום הריבית הנחשבת שמוכר לחברה במסגרת התעריף יוכר כיתרת חשבון פיקוח נדחה. לאור בסיס התעריף החדש למקטע הייצור לשנים 2022-2027, בו שונתה שיטת ההכרה של עלויות ההון של החברה (ראה ביאור 3ד לעיל), החברה איחדה את כלל הפערים בין יתרת הרכוש הקבוע בספרי החברה בתוספת או ניכוי חשבונות פיקוח נדחים בגינם לבין יתרת הרכוש המוכר בתעריף לחשבון פיקוח נדחה בגין הפרשי פחת והכרה תעריפית (ראה סעיף יז להלן).

יג. חשבון פיקוח נדחה בגין הכרה בהשקעות שהופחתו בעבר:

החברה מכירה בסכומים שהופחתו בעבר בהתאם למדיניות החשבונאית שחלה עליה טרום יישום כללי החשבונאות הבינלאומיים, ומוכרים לאחר מכן בתעריף בהתאם לאורך חיי הנכסים. בהתאם להחלטת רשות בעניין עדכון שנתי 2015, ביטלה החברה חלק מירידת הערך שביצעה בעבר ויצרה בספריה יתרת חובה של חשבון פיקוח נדחה המופחת בהתאם ליתרת אורך החיים שקבעה הרשות להשקעות אלה. לאור בסיס התעריף החדש למקטע הייצור לשנים 2022-2027, בו שונתה שיטת ההכרה של עלויות ההון של החברה (ראה ביאור 3ד לעיל), החברה איחדה את כלל הפערים בין יתרת הרכוש הקבוע בספרי החברה בתוספת או ניכוי חשבונות פיקוח נדחים בגינם לבין יתרת הרכוש המוכר בתעריף לחשבון פיקוח נדחה בגין הפרשי פחת והכרה תעריפית (ראה סעיף יז להלן).

יד. חשבון פיקוח נדחה בגין פער בין מועדי עדכון התשלום הקבוע בתעריפי החשמל:

בהתאם להחלטת הרשות תעריף החשמל יכלול רכיב של פיצוי בגין אי עדכון רציף של התשלום הקבוע. לאור זאת, הכירה החברה בחשבון פיקוח נדחה המשקף את הפער בין התעריף בתוקף לבין התעריף התאורטי לתקופה.

טו. חשבונות פיקוח נדחים בגין הפרשי הצמדה:

החל מיום 1 לינואר 2014 במסגרת אימוץ התקינה החשבונאית הבינלאומית (IFRS), הופסקה ההתאמה למדד בדוחות הכספיים של החברה. כתוצאה מכך, נוצרה אי הקבלה בין הוצאות החברה הנומינליות לבין ההכנסות המוכרות לפי תעריף ריאלי. בחודש דצמבר 2015 התקבלה החלטת רשות החשמל בנושא, אשר אפשרה לחברה החל מיום 1 לינואר 2016 לגשר באופן חלקי על אי הקבלה זו, על ידי רישום חשבונות פיקוח נדחים בגין הפרשי הצמדה על ההון הזר שמימן את העלות המופחתת של הרכוש הקבוע והרכוש האחר המוכרים בתעריף וממומנים בהון זר. לאור זאת, מכירה החברה בספריה בחשבון פיקוח נדחה בחובה בהתאם להפרשי הצמדה כאמור (עד לגובה מגבלת הוצאות המימון הרלוונטיות) בניכוי הפחת שנצבר בגינם.

טז. חשבון פיקוח נדחה בגין הכרה בעלויות פנסיה:

בשנים 2020 ו-2021 החברה זקפה לחשבון פיקוח נדחה זה את עלויות סילוק המחויבות האקטוארית כתוצאה ממעבר של עובדי תפ"ט וינ"מ לחברת נגה לאור הכרת עלויות אלו במסגרת העידכון השנתי לשנת 2023, סווגה היתרה לחשבון פיקוח נדחה בגין פער בין מועדי עדכון תעריף.

יז. חשבון פיקוח נדחה בגין הפרשי פחת והכרה תעריפית בגין הרכוש הקבוע:

לאור ההבדלים בין שיעורי הפחת של הרכוש הקבוע בספרי החברה לבין שיעורי הפחת המוכרים בתעריף נוצרים פערי עיתוי. בנוסף, לאור בסיס התעריף החדש למקטע הייצור לשנים 2022-2027, בו שונתה שיטת ההכרה של עלויות ההון של החברה (ראה ביאור 3ד לעיל), נוצרו פערים נוספים בין שיטת הפחתה של הרכוש במקטע הייצור בספרי החברה בתוספת או ניכוי חשבונות פיקוח נדחים בגינם לבין שיטת הפחתה המוכרת בתעריף. בשל כך, החברה איחדה את כלל הפרשים בין יתרת הרכוש הקבוע בספרי החברה לרבות חשבונות הפיקוח בגינם כאמור לעיל לבין יתרת הרכוש המוכר בתעריף לחשבון הפיקוח הנדחה בגין הפרשי פחת והכרה תעריפית ועידכנה אותו בהתאם לשיטת ההכרה החדשה שנקבעה בבסיס התעריף החדש באופן רטרואקטיבי החל מיום 1 בפברואר 2022.

ביאור 15 - יתרות של חשבונות פיקוח נדחים (המשך)

יח. חשבון פיקוח נדחה בגין הסכם הפשרה עם חברות הגז המצריות:

בהחלטת הרשות מיום 12 בדצמבר 2019 בנושא הסכם הפשרה בין חברת החשמל לחברות הגז המצריות נקבע כי הסכום שתקבל החברה במסגרת הסכם הפשרה, יוחזר במלואו לצרכני החשמל באמצעות התעריף בהתאם למועדי התשלומים הכלולים בפשרה, כמו כן נקבע בהחלטה כי לחברה יוכרו הוצאות משפטיות בגין ההליך שניהלה החברה בסך של כ- 49 מיליוני שקל חדש. לאור כך הכירה החברה באותו מועד ביתרת זכות של חשבון פיקוח נדחה. לפרטים נוספים ראה ביאור 735 להלן. שיעור הריבית המשמש לחישוב התחייבות הפיקוח, הינו בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית שמשמש למדידת החייבים בגין הסדר הפשרה.

יט. חשבון פיקוח נדחה בגין מכירת אתרים:

החברה מכירה בהתחייבות פיקוח בגין מרכיב הרווח ממכירת תחנות כח הנמכרות במסגרת הרפורמה אשר בהתאם להחלטת הרשות כאמור בביאור 1ה יוחזר לצרכנים. למועד הדוחות הכספיים הוחזרו כל הסכומים המגיעים לצרכנים בגין רווחים ממכירת התחנות.

כ. חשבון פיקוח נדחה בגין איזון הכנסות:

ברבעון השני לשנת 2020, הכירה החברה לראשונה בחשבון פיקוח נדחה בחובה בגין ההפרשים הקיימים בין המחירים בהם מכרה החברה את החשמל בעיקר למתקני אגירה שאובה (בהיותה בתפקיד מנהל המערכת) לבין התעריפים המפוקחים. החל ממועד יציאת יחידת ניהול המערכת לחברת נגה ביום 1 בנובמבר 2021, פערים אלה ייזקפו ישירות לחברת נגה. החברה צפויה לגבות את חשבון הפיקוח הנדחה כנגד העודפים ממכירת אתר אשכול.

כא. חשבון פיקוח בגין מונים:

חשבון הפיקוח בגין מונים כולל את העלויות העודפות (מעבר לעלות המוכרת של מונים פשוטים) של כלל המונים החכמים שהותקנו עד סיום שנת 2023 וכן החזר עלויות בגין גריסת המונים הפשוטים טרם זמנם. זאת בהתאם להחלטת רשות מיום 5 ביוני 2023 (ראה ביאור 3טו לעיל). בהתאם לעדכון שנתי 2024, הנכס צפוי להיגבות באמצעות העודפים ממכירת תחנת הכח אשכול (ראה ביאור 3ח).

כב. סך יתרות חשבונות פיקוח נדחים נטו (לפני השפעת מיסים נדחים) ליום 31 בדצמבר 2023 הינה יתרת חובה של כ-9,822 מיליוני שקל חדש. יתרה זו כוללת יתרות חובה נטו של חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-7,547 מיליוני שקל חדש המבוססות על החלטות רשות החשמל (יתרות חובה של חשבונות פיקוח בסך של כ-9,797 מיליוני שקל חדש בקיזוז יתרות זכות בסך של כ-2,250 מיליוני שקל חדש) ויתרת חובה נטו של חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-75 מיליוני שקל חדש שהינם על בסיס הערכות החברה (נכסים שנוצרו בסך 198 מיליוני שקל חדש בניכוי התחייבויות שנוצרו בסך 123 מיליוני שקל חדש). חשבונות פיקוח נוספים המבוססים על החלטות רשות החשמל אך טרם נקבעה לגביהן המתודולוגיה הסופית לאופן חישובם הינם ביתרת חובה בסך של כ-2,200 מיליוני שקל חדש בגין עלויות הדלקים (ראה סעיף ט' לעיל) והמונים (ראה סעיף כא לעיל).

סך יתרות חשבונות פיקוח נדחים נטו (לפני השפעת מיסים נדחים) ליום 31 בדצמבר 2022 הינה יתרת חובה של כ-8,130 מיליוני שקל חדש. יתרה זו כוללת יתרות חובה נטו של חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-5,491 מיליוני שקל חדש המבוססות על החלטות רשות החשמל (יתרות חובה של חשבונות פיקוח בסך של כ-8,917 מיליוני שקל חדש בקיזוז יתרות זכות בסך של כ-3,426 מיליוני שקל חדש) ויתרת חובה נטו של חשבונות פיקוח נדחים בסך של כ-172 מיליוני שקל חדש שהינם על בסיס הערכות החברה (לא נוצרו התחייבויות על בסיס הערכות חברה). יתרות החובה שהינם על בסיס הערכות חברה הינן חלק מחשבון פיקוח נדחה בגין פער בין מועדי עדכון התעריף בפועל לבין התעריף התאורטי. לפרטים בדבר חשבון פיקוח נדחה ביתרת חובה בסך של כ-2,467 מיליוני שקל חדש בגין עלויות הדלקים, ראה סעיף ט' לעיל.

ביאור 16 - אשראי מתאגידים בנקאיים ונותני אשראי אחרים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
598	76	..... הלוואות לזמן קצר ואחרות*
3,995	5,551	..... חלויות שוטפות של הלוואות ואגרות חוב **
11	12	..... חלות שוטפת של התחייבות למדינת ישראל **
629	887	..... חלויות שוטפות בגין עסקאות החלפה ואקדמה
127	142	..... חלויות שוטפות בגין חכירות
5,360	6,668	..... סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2023:

* שיעור הריבית בגין הלוואה לזמן קצר בשקלים חדשים ללא הצמדה - פריים מינוס 0.30%.
 לפרטים בדבר בסיסי הצמדה ראה ביאור 26.
 ** לעניין שערי הריבית בגין חלויות שוטפות וסוגי מטבעות - ראה ביאור 20א.

ביאור 17 - זכאים ויתרות זכות

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
771	766	..... ריבית והוצאות לשלם
239	229	..... מוסדות
219	304	..... עובדים
136	248	..... התחייבויות שוטפות אחרות
1,365	1,547	

ביאור 18 - מקדמות ממזמיני עבודות בניכוי עבודות בביצוע

מייצג תקבולים שנתקבלו ממזמיני עבודות בניכוי עבודות בביצוע, בקשר עם עבודות חיבורים לבתים ועבודות על חשבון אחרים ופרויקטי ייזום עסקי (ראה גם ביאור 52ט2 לעיל).

ההרכב:

סה"כ		ייזום עסקי ועבודות ע"ח אחרים		בגין חיבורים לבתים		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	2022	2023	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		(במיליוני שקל חדש)		(במיליוני שקל חדש)		
1,282	1,145	210	130	1,072	1,015	..... תקבולים ממזמיני עבודות
(443)	(327)	(191)	(129)	(252)	(198)	..... בניכוי: הוצאות בגין עבודות בביצוע
(5)	2	(5)	2	-	-	..... הפסדים (רווחים) שנצברו
834	820	14	3	820	817	..... בגין עבודות ייזום עסקי

ביאור 19 - הפרשות

ההרכב:

סה"כ	אחרות	הפרשה לפירוק ושיקום, ופינוי אסבסט	ארנונה	עתודה לחופשה	תביעות משפטיות ודרישות כספיות	
(במיליוני שקל חדש)						
684	10	115	8	335	216	יתרה ליום 1 בינואר 2023 .....
343	-	-	30	242	71	הפרשות שנוצרו במהלך השנה .....
(337)	(2)	(80)	(4)	(234)	(17)	הפרשות שמומשו במהלך השנה .....
(41)	-	(3)	(1)	-	(37)	הפרשות שבוטלו במהלך השנה .....
17	-	17	-	-	-	חלות שוטפת של הפרשות לז"א (ראה ביאור 20) ..
666	8	49	33	343	233	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 .....

סה"כ	אחרות	הפרשה לפירוק ושיקום, ופינוי אסבסט	ארנונה	עתודה לחופשה	תביעות משפטיות ודרישות כספיות	
(במיליוני שקל חדש)						
686	12	93	17	363	201	יתרה ליום 1 בינואר 2022 .....
281	-	-	4	217	60	הפרשות שנוצרו במהלך השנה .....
(342)	(2)	(68)	(13)	(245)	(14)	הפרשות שמומשו במהלך השנה .....
(31)	-	-	-	-	(31)	הפרשות שבוטלו במהלך השנה .....
90	-	90	-	-	-	חלות שוטפת של הפרשות לז"א (ראה ביאור 20) ..
684	10	115	8	335	216	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 .....

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים

א. הרכב אגרות חוב, התחייבויות לזמן ארוך ועסקאות הגנה:

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023							בסיסי הצמדה שיעורי ריבית אפקטיבית (באחוזים):
	סה"כ (במיליוני שקל חדש)	נקוב		צמוד למדד		שקל לא צמוד		
		סה"כ	ביין יפני	נקוב בדולר		צמוד למדד		
				סה"כ	ביין יפני	3-5	3-4	
								(1) אגרות חוב:
								אגרות חוב הנסחרות בבורסה לניירות
17,304	22,871	-	-	-	5,737	16,587	547	ערך בישראל.....
1,530	856	-	-	-	856	-	-	אגרות חוב לא סחירות בישראל.....
15,508	13,524	1,410	2,140	9,974	-	-	-	אגרות חוב שהונפקו בחו"ל.....
34,342	37,251	1,410	2,140	9,974	6,593	16,587	547	
281	20	(5)	(13)	(38)	(72)	148	-	פרמיה/ניכיון/הוצאות נדחות.....
34,623	37,271	1,405	2,127	9,936	6,521	16,735	547	
								חלויות שוטפות:
3,697	5,255	-	-	4,534	142	32	547	אגרות חוב.....
135	125	(1)	(2)	(11)	6	133	-	פרמיה/ניכיון/הוצאות נדחות.....
3,832	5,380	(1)	(2)	4,523	148	165	547	סה"כ חלויות שוטפות.....
30,791	31,891	1,406	2,129	5,413	6,373	16,570	-	סה"כ אגרות חוב.....

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

א. הרכב אגרות חוב, התחייבויות לזמן ארוך ועסקאות הגנה: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023						
	סה"כ (במיליוני שקל חדש)	נקוב ביין		צמוד למדד (במיליוני שקל חדש)	שקל לא צמוד	סה"כ	
		יפני	נקוב באירו				נקוב בדולר
2,078	2,931	-	235	196	-	2,500	
(29)	(8)	-	(6)	(2)	-	-	
2,049	2,923	-	229	194	-	2,500	
168	175	-	75	100	-	-	
(5)	(4)	-	(3)	(1)	-	-	
163	171	-	72	99	-	-	
1,886	2,752	-	157	95	-	2,500	
1,764	752	(1,154)	(90)	(10,790)	12,786	-	
(115)	29	(256)	(243)	(1,825)	-	2,353	
1,649	781	(1,410)	(333)	(12,615)	12,786	2,353	
625	847	-	-	-	847	-	
4	40	-	-	-	-	40	
629	887	-	-	-	847	40	
1,020	(106)	(1,410)	(333)	(12,615)	11,939	2,313	
640	773	-	-	-	762	11	
1,660	667	(1,410)	(333)	(12,615)	12,701	2,324	
3,546	3,419						

בסיסי הצמדה

שיעורי ריבית אפקטיבית (באחוזים):

(2) התחייבויות לתאגידים בנקאיים:

..... הלוואות מתאגידים בנקאיים

..... בניכוי הוצאות נדחות בגין עלויות עסקה

חלויות שוטפות:

..... הלוואות מתאגידים בנקאיים

..... הוצאות נדחות

..... סה"כ חלויות שוטפות

..... התחייבויות לתאגידים בנקאיים

עסקאות הגנה:

..... עסקאות החלפה

..... עסקאות אקדמה ואופציות

..... סה"כ עסקאות הגנה

..... חלויות שוטפות של עסקאות החלפה

..... חלויות שוטפות על עסקאות אקדמה

..... סה"כ חלויות שוטפות

..... סה"כ עסקאות הגנה, נטו

..... העברת עסקאות הגנה ביתרות חובה

..... עסקאות הגנה לזמן ארוך

..... סה"כ התחייבויות לתאגידים בנקאיים (כולל עסקאות הגנה) ....

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

א. הרכב אגרות חוב, התחייבויות לזמן ארוך ועסקאות הגנה: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 31 בדצמבר 2023				
	סה"כ	נקוב ביין יפני	נקוב באירו	נקוב בדולר	צמוד למדד
(במיליוני שקל חדש)	(במיליוני שקל חדש)				
				1-2	
1,935	1,979	-	-	1,979	-
(48)	(40)	-	-	(40)	-
1,887	1,939	-	-	1,939	-
20	21	-	-	21	-
(9)	(9)	-	-	(9)	-
11	12	-	-	12	-
1,876	1,927	-	-	1,927	-

בסיסי הצמדה

שיעורי ריבית אפקטיבית (באחוזים):

(3) התחייבויות למדינת ישראל:

הלוואה ממדינת ישראל (ראה ביאור 234ג להלן).....

בניכוי הוצאות נדחות.....

חלויות שוטפות:

הלוואה ממדינת ישראל.....

הוצאות נדחות.....

סה"כ חלויות שוטפות.....

סה"כ הלוואה ממדינת ישראל.....

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

ב. הרכב אגרות חוב:

1. סדרות סחירות הרשומות בישראל:

(א) סדרת אגרות החוב הסחירות 30 הונפקה בשנים 2018-2020 ונרשמה למסחר בבורסה, אינה צמודה למדד המחירים לצרכן, תפדה בשנת 2024.
 (ב) סדרות אגרות החוב הסחירות 27, 29, 31, 32, 33, 34 ו-35 הונפקו בשנים 2015-2023 ונרשמו למסחר בבורסה, צמודות למדד המחירים לצרכן, יפדו בשנים 2024 ועד 2037.

2. סדרות לא סחירות הרשומות בישראל:

סדרות אגרות החוב הרשומות בבורסה בזירת רצף מוסדיים הינן: "חשמל צמוד 2029", "חשמל דולרי 2024", "חשמל דולרי 2028" ו-"חשמל דולרי 2032". סדרות אלו יפדו בשנים 2024 ועד 2032.

3. סדרות לא סחירות הרשומות בחו"ל:

לחברה סדרות אג"ח לא סחירות שהונפקו במטבעות דולר ארה"ב וין יפני. סדרות אלו יפדו בשנים 2026 ועד 2032 ובשנת 2096.

ג. גיוסים ופירעונות מהותיים:

1. גיוסים מהותיים בתקופת הדוחות הכספיים

(א) ביום 12 ביוני 2023 גייסה החברה סך של כ- 2,618 מיליוני שקל חדש באמצעות הנפקת אגרות חוב סחירות מסדרות 34 ו-35 עפ"י תשקיף מדף מיום 28 במאי 2021 כמפורט:

- סדרה 34 (צמודת מדד) – בהיקף של כ- 1,114 מיליוני שקל חדש ערך נקוב תמורת קבלת סך של כ- 1,166 מיליוני שקל חדש, לפני הוצאות הנפקה (מחיר 104.7 אגורות ל- 1 שקל חדש ערך נקוב), בריבית נקובה של 3% (תשואה אפקטיבית לפדיון – 2.48%). קרן אגרות החוב תיפרע בתשלום אחד ביום 12 ביוני 2033.
- סדרה 35 (צמודת מדד) – בהיקף של כ- 1,364 מיליוני שקל חדש ערך נקוב תמורת קבלת סך של כ- 1,452 מיליוני שקל חדש, לפני הוצאות הנפקה (מחיר 106.5 אגורות ל- 1 שקל חדש ערך נקוב), בריבית נקובה של 3.2% (תשואה אפקטיבית לפדיון – 2.66%). קרן אגרות החוב תיפרע בתשלום אחד ביום 12 ביוני 2037.

(ב) ביום 18 ביוני 2023 התקבלה הלוואה לזמן קצר מבנק הפועלים בסך של 1,000 מיליוני שקל חדש. ההלוואה בשקלים לא צמודים נושאת ריבית משתנה, נפרעה בתשלום אחד ביום 17 בדצמבר 2023.

(ג) ביום 5 בנובמבר 2023 גייסה החברה סך של כ- 3,067 מיליוני שקל חדש באמצעות הרחבת אגרות חוב סחירות מסדרות 34 ו-35 עפ"י תשקיף מדף מיום 28 במאי 2021 כמפורט:

- סדרה 34 (צמודת מדד) – בהיקף של כ- 1,442 מיליוני שקל חדש ערך נקוב תמורת קבלת סך של כ- 1,392 מיליוני שקל חדש, לפני הוצאות הנפקה (מחיר 96.5 אגורות ל- 1 שקל חדש ערך נקוב), בריבית נקובה של 3% (תשואה אפקטיבית לפדיון – 3.72%). קרן אגרות החוב תיפרע בתשלום אחד ביום 12 ביוני 2033.
- סדרה 35 (צמודת מדד) – בהיקף של כ- 1,758 מיליוני שקל חדש ערך נקוב תמורת קבלת סך של כ- 1,675 מיליוני שקל חדש, לפני הוצאות הנפקה (מחיר 95.3 אגורות ל- 1 שקל חדש ערך נקוב), בריבית נקובה של 3.2% (תשואה אפקטיבית לפדיון – 3.88%). קרן אגרות החוב תיפרע בתשלום אחד ביום 12 ביוני 2037.

(ד) ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה הלוואה מבנק הפועלים בסך של 1,000 מיליוני שקל חדש. ההלוואה בשקלים לא צמודים נושאת ריבית משתנה, תיפרע בתשלום אחד ביום 16 ביוני 2025.

(ה) בתקופת הדוחות הכספיים נטלה החברה הלוואות קצרות מועד מסוג ON CALL וכן ביצעה משיכות מקווי אשראי לזמן קצר בסכומים משתנים בהתאם לצרכיה התזרימיים, אשר נפרעו במלואן לתאריך הדוח על המצב הכספי.

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

ג. גיוסים ופירעונות מהותיים (המשך):

2. פירעונות מהותיים בתקופת הדוחות הכספיים

- (א) ביום 18 בינואר 2023 נפרעו סופית אגרות חוב פרטיות (לא סחירות) מסדרה "חשמל צמוד 2022" בסך של כ- 617 מיליוני שקל חדש ערך נקוב (סך של כ- 704 מיליוני שקל חדש הכוללים הפרשי הצמדה) שהונפקו לגופים מוסדיים בשנים 2011 ו- 2012.
- (ב) ביום 26 בפברואר 2023 ביצעה החברה פירעון חלקי מוקדם בסך של 180 מיליוני שקל חדש מתוך הלוואה לזמן קצר בסך 510 מיליוני שקל חדש, שנלקחה מבנק הפועלים ביום 2 באוקטובר 2022, לטובת מימון הפעילות של החברה הלאומית לאספקת הפחם בע"מ. ביום 28 במרס 2023 ביצעה החברה פירעון סופי מוקדם של יתרת קרן הלוואה בסך של 330 מיליוני שקל חדש.
- (ג) ביום 21 ביוני 2023 נפרעו אגרות חוב בסך של 650 מיליון דולר ערך נקוב (סך של כ- 2,343 מיליוני שקל חדש) שהונפקו בארה"ב בחודשים יוני ויולי 2013 במסגרת תוכנית GMTN מחודש אפריל 2008.
- (ד) ביום 12 באוקטובר 2023 נפרעו סופית אגרות חוב סחירות מסדרה 26 בסך של כ- 678 מיליוני שקל חדש ערך נקוב שהנפיקה החברה בבורסה בתל אביב עפ"י תשקיף מדף מיום 27 בנובמבר 2015.

ד. הארכת תשקיף מדף:

ביום 21 במאי 2023 החליטה רשות ניירות ערך להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של החברה מיום 28 במאי 2021, עד ליום 27 במאי 2024. תשקיף המדף יאפשר לחברה להנפיק אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה, כתבי אופציה הניתנים למימוש לאגרות חוב שאינן ניתנות להמרה וניירות ערך מסחריים שיירשמו למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ על בסיס פרסום דוחות הצעת מדף.

ה. התנאים בחוזי המימון של החברה שעשויים לגרום לפירעון מיידי:

חוזי המימון של החברה כוללים תנאים המקנים למלווה זכות להעמיד את יתרת הקרן הבלתי מסולקת והריבית שנצברה לפירעון מיידי, העיקריים שבהם מפורטים להלן:

- (1) כמקובל בחוזי מימון, אירועים כגון הפרה מהותית של התחייבויות החברה כלפי המממנים, מתן צו פירוק (או מתן צו בעל מאפיינים דומים בהתאם להוראות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח-2018), הקפאת הליכים, הטלת עיקול בסכום מהותי על נכסי החברה, הפקעה של נכס מהותי, מקנים למלווים זכות לדרוש פירעון מיידי. בהתאם, על-פי מרבית שטרי השעבוד בהם התקשרה החברה, בקרות אירועים כאמור לעיל, מלווה שלטובתו יצרה החברה שעבוד צף או שעבוד קבוע על נכסיה רשאי לממש את השעבוד שלו, כפוף לתנאים מסוימים, אם וככל שחלים על מימוש השעבוד.
- (2) בכל חוזי המימון, אי תשלום קרן או ריבית במועד (או לאחר תקופת דחיית ההחזר המוגדרת בחוזה) מהווה הפרה המקנה למלווה זכות לדרוש פירעון מיידי. בכל חוזי המימון הנקובים במטבע חוץ, חייבת החברה לשלם קרן וריבית במטבע הנקוב. אי יכולת החברה לרכוש מטבע חוץ במועד ובסכום הדרוש עשויה לגרום להפרה המקנה למלווה זכות לדרוש פירעון מיידי.
- (3) בחלק מחוזי המימון נקבע כי הפסקת ניהול מרבית או כל עסקיה של החברה, או הודעה על כוונה להפסקת פעילות כאמור, מקנה למלווה זכות לדרוש פירעון מיידי.

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

ה. התנאים בחוזי המימון של החברה שעשויים לגרום לפירעון מיידי: (המשך)

- (4) בחלק מחוזי המימון נקבע כי קיומה של זכות למלווה מסוים לדרוש פירעון מיידי של החוב (קרי, אף אם לא העמיד את החוב לפירעון מיידי), מקנה זכות למלווה אחר אשר החוזה עמו לא הופר לדרוש פירעון מיידי (cross default) ("הפרה צולבת"). היקף חוזי המימון של החברה הכוללים תנית הפרה צולבת מסתכם ליום 31 בדצמבר 2023 בסך של כ- 13,810 מיליוני שקל חדש. בנוסף, בחלק מחוזי המימון נקבע כי, אם החברה תפר את התחייבויותיה כלפי מלווה מסוים, ואותו מלווה ידרוש פירעון מיידי כתוצאה מהפרה זו, יקנה הדבר גם למלווה אחר שהחוזה עמו לא הופר, זכות לדרוש פירעון מיידי (cross acceleration) ("האצה צולבת"). היקף חוזי מימון של החברה הכוללים תנית האצה צולבת מסתכם ליום 31 בדצמבר 2023 בכ- 26,372 מיליוני שקל חדש. יובהר, כי למרות שחלק מחוזי המימון הכוללים תנית הפרה צולבת כוללים גם תניה מסוג האצה צולבת, הרי שממילא סעיפי הפרה צולבת, במהותם, כוללים בתוכם גם סעיפי האצה צולבת, ועל כן בהיקף חוזי המימון אשר נכללו בהם סעיפי האצה צולבת, הובאו בחשבון אך ורק חוזי המימון בהם נכללים סעיפי האצה צולבת ולא סעיפי הפרה צולבת.
- (5) בחלק מחוזי המימון נקבע שאי סילוק פסק דין נגד החברה (לעיתים רק כאשר מדובר בפסק דין מעבר לסכום מסוים) מקנה למלווה זכות לדרוש פירעון מיידי.
- (6) בחלק מחוזי המימון קיים איסור על העברת נכסים נשוא מימון ספציפי. בחוזי מימון אחרים קיימת לחברה זכות להעביר נכסים בכפוף לתנאים/מגבלות הכלולים בהם, לרבות קבלת אישור המלווה. חוזים מסוימים מתירים העברת נכסים לחברות בנות של החברה, בתנאי שנכסים אלה מהווים פחות מ-5% מנכסי החברה. חוזי מימון מסוימים קובעים שהחברה רשאית להעביר נכסים בהתקיים תנאים מצטברים כדלקמן:
- (א) ההעברה נעשית בערך שוק (לפי קביעת מעריך או לפי קביעת החברה).
 (ב) לפחות 75% מהתמורה נתקבלה בכסף או בשווה כסף.
 (ג) החברה תשקיע את התמורה בנכסים פעילים.
- בחלק מחוזי המימון האמורים ישנה הוראה לפיה על החברה להשקיע בתוך 180 יום את התקבולים (להערכת החברה המתבססת על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, גובה התקבולים שעליה להשקיע הינו בגובה השווי התעריפי של הנכסים שהועברו) מהעברת הנכסים ברכוש קבוע לצרכי ייצור הולכה או חלוקת חשמל, או לחילופין להציע למחזיקי אגרות החוב לרכוש מהם את אגרות החוב בהתאם לתנאים מסוימים שנקבעו בהסכמים.
- (7) בחלק מחוזי המימון הוקנתה לחברה זכות להעביר את התחייבויותיה נשואות המימון בכפוף לקבלת אישור המלווה. יצוין שעל פי הדין הישראלי - אין אפשרות להמחות חיוב ללא הסכמת הנושה. פעולת החברה בניגוד להוראות אלה מהווה הפרה המקנה למלווה זכות לדרוש פירעון מיידי.
- (8) בחלק מחוזי המימון מציגה החברה מצגים בנושאים שונים, כגון נכונות הדוחות הכספיים שלה, בעלות על נכסיה וזכות השימוש בהם, קיומם של הרישיונות הדרושים וחידושם במועד וכו'. בחלק מחוזים אלו נקבע כי אם מצגיה של החברה היו/הפכו מוטעים (או לא מלאים) באופן מהותי, קיימת למלווה הזכות לדרוש פירעון מיידי.
- (9) בחלק מחוזי המימון, קיומו של שינוי מהותי לרעה במצבה העסקי או הפיננסי של החברה (Material Adverse Change) להלן: "MAC") המסכן את יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי המלווים, מקנה למלווה זכות להעמדת החוב כלפיו לפירעון מיידי. חלק מחוזי המימון כוללים תנית MAC המותירה לכאורה שיקול דעת למלווה בשאלת קיומו של שינוי מהותי לרעה. חלק אחר מחוזי המימון כוללים תנית MAC אשר הפעלתה כפופה למבחן של סבירות לקיומו של שינוי מהותי לרעה במצבה של החברה. היקף חוזי המימון של החברה הכוללים תנית MAC, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2023 בסך של כ- 36,632 מיליוני שקל חדש.
- (10) בחלק מחוזי המימון, אי-גילוי פרטים מהותיים עלולים לגרום לשינוי מהותי לרעה בעסקי החברה או ביכולת ההחזר שלה, או אי מתן עדכון שוטף אודות אירועים (לרבות שינוי חקיקה והחלטות ממשלה ולרבות שינויים מבניים בכללותם) המשפיעים עלוליים להשפיע לרעה על פעילות החברה ו/או חוסנה הפיננסי, מקנה למלווה זכות לדרוש פירעון מיידי.
- (11) בחלק מחוזי המימון עומדת למלווים הזכות לשנות את תנאי החוזה או לדרוש פירעון מיידי, עקב ירידה בשיעור אחזקותיה של המדינה בחברה מתחת ל- 51% או עקב שינוי שליטה בחברה.
- (12) בחוזי המימון המבוטחים על ידי החברות לביטוח סיכוני אשראי, ביטול הביטוח מהווה עילה לפירעון מיידי וכך גם ביטול חוזה הרכישה המבוטח.

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

ה. התנאים בחוזי המימון של החברה שעשויים לגרום לפירעון מיידי: (המשך)

- (13) שעבוד שלילי - בחלק מחוזי המימון בחו"ל עומדת למלווים הזכות לפירעון מיידי במקרה בו החברה תיתן למלווים אחרים שעבוד עדיף אשר יפגע ביכולתם לממש את השעבוד שניתן להם.
- (14) בהתאם לחלק מתנאי אגרות החוב וניירות הערך המסחריים אשר הנפיקה החברה, זכאים מחזיקי אגרות החוב או ניירות הערך המסחריים להעמיד את הקרן והריבית בגין איגרות החוב או ניירות הערך המסחריים לפירעון מיידי, בין היתר, במקרה בו איגרות החוב או ניירות הערך המסחריים תפסקנה להיות מדורגות לתקופה העולה על 60 ימים רצופים עקב נסיבות שהינן בשליטת החברה (למעט כתוצאה מהחלפת חברת דירוג).
- (15) בהתאם לחלק מתנאי אגרות החוב וניירות הערך המסחריים אשר הנפיקה החברה, עומדים למחזיקים הזכות לפירעון מיידי במקרה של מחיקת של נייר הערך ממסחר בבורסה.
- (16) בחלק מחוזי המימון עומדת למלווים הזכות לפירעון מיידי במקרה של ביטול רישיונות החברה הדרושים לניהול עסקיה או אי עמידת החברה בתנאיהם.
- (17) בחלק מחוזי המימון עומדת למלווים הזכות לפירעון מיידי במקרה של הפרת הוראות החוק החלות על החברה (לרבות חוקים בנושאי איכות הסביבה) אשר יש בהן משום השפעה מהותית לרעה על החברה.
- (18) בחלק מחוזי המימון עומדת למלווים הזכות לפירעון מיידי, במקרה בו בוצע מיזוג שתוצאתו היא שהחברה אינה החברה השורדת, וזאת ללא קבלת אישור מוקדם לכך מאותם מלווים. עם זאת, לא תעמוד לאותם המלווים עילה להעמדת החוב לפירעון מיידי כאמור לעיל, בהתקיימות תנאים מסוימים ובהם, בין היתר, אישור החברה לאותם המלווים כי לא קיים חשש סביר שעקב המיזוג לא יהיה ביכולתה של החברה הקולטת לקיים את התחייבויותיה כלפי אותם המלווים.
- (19) על פי הסכם הלוואה בו התקשרה החברה עם בנקים זרים בחודש נובמבר 2012, למלווים תעמוד הזכות להעמיד את הלוואה לפירעון מיידי, במקרה בו נפתחו נגד החברה הליכים משפטיים (לרבות הליכי בוררות או הליכים מנהליים) או חקירה רשמית, אשר צפוי שישפיעו על החברה באופן מהותי לרעה, במידה ותוצאתם תהיה שלילית מבחינת החברה (למעט הליך משפטי תלוי ועומד המפורט בדוחות הכספיים של החברה או בדיווחיה המידיים).
- (20) בחלק מחוזי המימון עומדת למלווים הזכות להעמיד את הלוואה לפירעון מיידי, במקרה בו אחד או יותר ממסמכי הלוואה חדל להיות חוקי או תקף, או במקרה בו אחד ממסמכי העסקה הינו נושא להליכים משפטיים (לרבות הליכי בוררות).
- (21) בחלק מחוזי המימון עומדת למלווים הזכות להעמיד את הלוואה לפירעון מיידי במקרה בו נפתחו הליכים (לרבות הליכים משפטיים) ביחס ל-
- (א) פירוק או ארגון מחדש של החברה, עיכוב בתשלום כלשהו מצידה או פשרה או הסדר עם נושה של החברה שלא לפי סעיפים 350 ו/או 351 לחוק החברות;
- (ב) מתן צו לפתיחת הליכים לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח-2018 במסגרתו התבקשה הקפאת הליכים או אם הוגשה על ידי החברה בקשה למתן צו לפתיחת הליכים כאמור.
- (ג) מינוי כונס נכסים על נכסים מהותיים של החברה או מינוי כונס נכסים או מפרק ביחס לחברה או לאיזה מנכסיה המהותיים, או מימוש משכון או שעבוד ביחס לנכס שכזה.

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

ה. התנאים בחוזי המימון של החברה שעשויים לגרום לפירעון מיידי: (המשך)

22) על פי תנאי חלק מאגרות החוב שהנפיקה החברה בחו"ל במסגרת תכנית ה-GMTN למחזיקי אגרות החוב תעמוד זכות לפדות את אגרות החוב, בין היתר, במקרה בו יתקיימו שני התנאים המצטברים הבאים:

- א) אגרות החוב מדורגות הן על ידי S&P והן על ידי Moody's שתי רמות דירוג מתחת לדירוג האשראי הבינלאומי ארוך הטווח של החברה (international long-term corporate credit) והחוב הבכיר של החברה (senior debt) במשך 3 חודשים רצופים.
- ב) רמת הדירוג שנקבעה על ידי S&P נמוכה יותר מדירוג BB+ ורמת הדירוג שנקבעה על ידי Moody's נמוכה יותר מדירוג Baa3.

23) על פי חלק ממסמכי גיוס החוב של החברה, למחזיקים תעמוד זכות להעמיד את החוב לפירעון מיידי במקרים הבאים:

- א) החברה לא פרסמה דוחות כספיים בתוך 30 ימים מהמועד האחרון שבו היא נדרשת לפרסומם לפי כל דין או בתוך 30 ימים מתום מועד הארכה שניתן לחברה על ידי רשות מוסמכת לפרסום הדוחות הכספיים כאמור, לפי המאוחר.
- ב) החברה חדלה להיות תאגיד מדווח, כמשמעות מונח זה בחוק ניירות ערך.

בנוסף, על פי תנאי אגרות החוב האמורות, ככל שבמסגרת מכירת נכסים בשווי העולה על 100 מיליון דולר ארה"ב תתקבל תמורה במזומן (בסעיף זה להלן: "תמורת מכירת הנכסים"), החברה, תוך 365 ימים, תשתמש בסכום השווה או עולה על המזומן שהתקבל (להערכת החברה המתבססת על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, גובה התקבולים שעליה להשקיע הינו בגובה השווי התעריפי של הנכסים שנמכרו) כחלק מתמורת מכירת הנכסים: (1) לממן השקעות הוניות או השקעות בנכסים ארוכי טווח של החברה; ו/או (2) לפדות או לפרוע התחייבויות מובטחות או חוב אחר המובטח בשעבודים הצפים של החברה. ככל שהחברה לא תפעל בהתאם לאמור וסכומי המזומן שלא שמשו למטרות כאמור יהיו במצטבר מעל 100 מיליון דולר ארה"ב, יהיה על החברה להציע למחזיקי אגרות החוב האמורות או למחזיקי אגרות חוב בעלי תנאים דומים לרכוש את הסכום המקסימלי של אגרות החוב או אגרות חוב דומות שניתן לרכוש בסכום שווה לסכום שלא הושקע במטרות המפורטות בסעיף קטן (1) ו (2) לעיל, וזאת במחיר במזומן השווה ל-100% סכום קרן החוב בתוספת ריבית שנצברה עליו ולא שולמה.

לדעת החברה במועד הדיווח ובמועד אישור הדוחות הכספיים, לא קיימת למי מן המלווים עמם התקשרה, עילה לדרוש פירעון מיידי של חוב החברה כלפיהם, לרבות בנוגע לעמידה בתנאי MAC.

1. ערבות מדינה

המדינה נתנה ערבות למוסד פיננסי עבור הלוואה שגייסה החברה שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ- 81 מיליוני שקל חדש.

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

ז. דירוג אשראי:

ביום 21 בפברואר 2023 פרסמה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's דוח דירוג בו הודיעה כי היא מותירה את דירוג האשראי הבינלאומי של החברה על כנו, דירוג 'Baa1' עם אופק יציב.

ביום 21 במרס 2023 פרסמה חברת הדירוג המקומית מידרוג דוח מעקב דירוג בו הודיעה כי היא מותירה את דירוג האשראי המקומי של החברה על כנו, דירוג 'Aa1.il' עם אופק יציב.

ביום 23 באוקטובר 2023 פרסמה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's הודעה לפיה הכניסה את דירוג החברה 'Baa1', תחת מעקב להורדת דירוג.

ביום 22 במאי 2023 וביום 27 בנובמבר 2023 פרסמה חברת הדירוג הבינלאומית S&P Global Ratings דוחות דירוג בהם הודיעה כי היא מותירה את דירוג האשראי הבינלאומי של החברה על כנו, דירוג 'BBB+', עם אופק יציב.

ביום 23 במאי 2023 וביום 28 בנובמבר 2023 פרסמה חברת הדירוג המקומית מעלות S&P דוחות דירוג בהם הודיעה כי היא מותירה את דירוג האשראי המקומי של החברה על כנו, דירוג 'ilAAA', עם אופק יציב.

לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 14 בפברואר 2024 הודיעה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's כי היא מותירה את דירוג האשראי הבינלאומי של החברה על כנו, דירוג 'Baa1', ומורידה את אופק הדירוג לשלילי.

ח. בטחונות ושעבודים

להבטחת פירעון מלא של התשלומים בגין חלק מאגרות החוב וההלוואות הנ"ל (קרן, ריבית והפרשי הצמדה) ולהבטחת מילויים של יתר תנאי אגרות החוב וההלוואות כאמור, שיעבדה החברה בשעבוד צף את כל רכושה (כולל רכוש בהקמה) הניתן לשעבוד על פי דין וכל זכויותיה לגבי רכוש זה מכל סוג ומין שהם, הקיים כיום ואשר יהיה בעתיד - שווה בדרגה עם כל השעבודים הצפים האחרים, שנצרו על ידי החברה, יחסית (פרי פסו) לסכומי ההתחייבויות כפי שיהיו מובטחים, מזמן לזמן, על ידי כל אחד משעבודים אלו. היקף התחייבויותיה של החברה המובטחות בשעבודים צפים ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 מסתכם בכ- 42,016 ו- 38,692 מיליוני שקל חדש, בהתאמה.

להבטחת התחייבויותיה של החברה כלפי מלווים שונים יצרה החברה שעבודים קבועים לטובת המלווים על הנכסים שלהלן:

- שש מערכות הפחתה קטליטיות-סלקטיביות (SCR) שנרכשו על-ידי החברה מחברת BNG להתקנה בתחנת הכח "אורות רבין" ובתחנת הכח ע"ש רוטנברג.

- תוספת קיטורית שנרכשה על-ידי החברה מחברת Doosan עבור טורבינת גז באתר חגית.

היקף התחייבויותיה של החברה המובטחות בשעבודים קבועים ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 מסתכם בכ- 350 ו- 447 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

רשות החשמל מוסמכת לקבוע ברישיון כי:

- "רישיון או כל חלק ממנו אינם ניתנים להעברה, לשיעבוד או לעיקול, במישרין או בעקיפין, אלא באישור הרשות".
  - "נכסים מסויימים של בעל הרישיון, הדרושים לדעת הרשות לביצוע הפעילות לפי הוראות הרישיון, אינם ניתנים להעברה, לשיעבוד או לעיקול, במישרין או בעקיפין, אלא באישור הרשות".
- עד לתיקון 13 לחוק משק החשמל, סמכות זו הוקנתה לשר האנרגיה. בהתאם לאמור, התקבל אישור שר האנרגיה/הרשות לשעבודים המפורטים בביאור זה ואשר נוצרו לאחר כניסתו לתוקף של חוק משק החשמל.

ט. שווי הוגן של אגרות חוב נסחרות

לפרטים בדבר השווי ההוגן של אגרות חוב הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב ראה ביאור 26 להלן.

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

י. התחייבויות אחרות לזמן ארוך

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
418	356	הפרשה לפינוי ושיקום אתרים (1)
12	10	מענק לעובדים
2	1	עכבון ספקים
67	64	רווח שטרם מומש בגין חברת התקשורת
15	25	התחייבויות אחרות
514	456	סה"כ

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
397	418
116	13
-	(58)
(90)	(17)
(5)	-
418	356

(1) תנועה בהפרשה לפינוי ושיקום אתרים

397	418	יתרה לתחילת השנה
116	13	הפרשות שנוצרו-כולל ריבית (*)
-	(58)	הפרשות שבוטלו (**)
(90)	(17)	חלויות שוטפות (ראה ביאור 19)
(5)	-	הפרשות שמומשו
418	356	יתרה לסוף השנה

(*) בשנת 2022 רשמה החברה הפרשה בסך של כ-68 מיליוני שקל חדש לפינוי ופירוק מתקנים, בעיקר באתר רידינג. בנוסף, רשמה החברה הפרשות בסך של כ-48 מיליוני שקל חדש לפינוי אסבסט מאתרי הייצור של החברה.

(**) בשנת 2023 ביטלה החברה הפרשה בסך 41 מיליוני שקל חדש בעקבות סקרים נוספים שבוצעו במהלך השנה בקווי צנרת באתר רידינג. בהתאם לממצאים המעודכנים, קיים קו אחד ללא אסבסט (לעומת שלושה הכוללים בחלקם אסבסט כפי שנצפה בתכנית המקורית). בעקבות הממצאים הוצגה בדצמבר 2023, תכנית מעודכנת לנטישת הקווים למשרד להגנת הסביבה.

יא. תנועה בהתחייבויות הנובעת מפעילות מימון

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
(במיליוני שקל חדש)				
התחייבויות בגין חכירה	התחייבויות למדינת ישראל	עסקאות הגנה מתאגידים בנקאיים	הלוואות מתאגידים בנקאיים	אגרות חוב
587	1,887	1,649	2,049	34,623
-	-	-	1,000	5,583
(150)	(20)	-	(178)	(3,754)
-	-	(570)	-	-
(150)	(20)	(570)	822	1,829
267	-	-	-	-
6	65	-	30	958
-	7	-	22	(139)
-	-	(298)	-	-
710	1,939	781	2,923	37,271

יתרה ליום 1 בינואר 2023
 שינויים כתוצאה מתזרימי מזומנים מפעילות מימון
 הנפקת אגרות חוב / קבלת הלוואות
 פירעונות
 תשלום מסילוק נגזרים
 סה"כ מזומנים נטו מפעילות מימון
 הכרה / גריעה כנגד נכסי זכות שימוש
 השפעת שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ ובמדד המחירים לצרכן
 הפחתת פרמיה / ניכיון / הוצאות נדחות
 השפעת שינויים בשווי הוגן
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

ביאור 20 - אגרות חוב והתחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים (המשך)

יא. תנועה בהתחייבויות הנובעת מפעילות מימון (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				
(במיליוני שקל חדש)				
התחייבויות בגין חכירה	התחייבויות למדינת ישראל	עסקאות הגנה מתאגידים בנקאיים	הלוואות מתאגידים בנקאיים	אגרות חוב
781	1,804	2,881	2,171	26,694
-	-	-	-	7,929
(264)	(20)	-	(188)	(2,065)
-	-	49	-	-
(264)	(20)	49	(188)	5,864
48	-	-	-	-
22	97	-	61	2,216
-	6	-	5	(151)
-	-	(1,281)	-	-
587	1,887	1,649	2,049	34,623

יתרה ליום 1 בינואר 2022 .....

שינויים כתוצאה מתזרימי מזומנים מפעילות מימון .....

הנפקת אגרות חוב / קבלת הלוואות .....

פירעונות .....

תשלום מסילוק נגזרים .....

סה"כ מזומנים נטו מפעילות מימון .....

הכרה כנגד נכסי זכות שימוש .....

השפעת שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ ובמדד .....

המחירים לצרכן .....

הפחתת פרמיה / ניכיון / הוצאות נדחות .....

השפעת שינויים בשווי הוגן .....

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 .....

ביאור 21 - מיסים על ההכנסה

א. הטבות בתוקף חוק עידוד התעשייה:

החברה הינה "חברה תעשייתית" כמוגדר בחוק עידוד התעשייה (מיסים), תשכ"ט - 1969 ובהתאם לכך היא זכאית להטבות אשר העיקרית שבהן היא פחת בשיעורים מוגדלים והגשת דוחות מאוחדים לצרכי מס עם חברת הבת נתיב האור-אורות רבין בע"מ בהתאם לרולינג שהתקבל מרשות המיסים.

ב. שיעורי המס:

שיעור המס הרלוונטי לקבוצה בשנים 2021-2023 הינו 23%. המיסים השוטפים והמיסים הנדחים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעור מס זה.

ג. שומות מס:

לחברה שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2017. לפרטים בנושא שומות השבח שהתקבלו בגין מכירת האתרים "אלון תבור", "רמת חובב" ו"חגית מזרח" והערעורים שהחברה הגישה עליהם, ראה ביאור 35ב3ג.

ביום 31 בדצמבר 2023 קיבלה חברת הבת, חברת הפחם שומות מס הכנסה לשנים 2018-2022 לפיהן היא נדרשת לשלם סכומי מס נוספים בסך כולל של 315 מיליון ₪ כולל ריבית והצמדה. חיוב המס נובע לשיטת פקיד השומה, כתוצאה מיישום סעיף 85 לפקודה, המאפשר לפקיד השומה למסות את הכנסות החברה ממכירת מלאי עסקי, כאילו נמכר ב"סכום השווי" ובלשון פקיד השומה בנימוקי השומה "מחיר השוק". לשיטת פקיד השומה, יש לקבוע את מחיר השוק של מלאי הפחם הנמכר על ידי חברת הבת לטובת החברה כמחיר המותיר בצידה של חברת הבת רווח חשבונאי (לפני מס) בשיעור של 7.5% מסך העלויות. לחילופין, סובר פקיד השומה כי יש לקבוע את מחיר השוק של מלאי הפחם כמחיר זהה למחיר שנקבע מעסקה מזדמנת בסכומים לא מהותיים שביצעה חברת הפחם, לעומת מחירי המכירה לחברה בהתאם להסכמים בין החברות. חברת הבת חולקת על השומות מכל וכל ומתעתדת להגיש השגה בסיוע יועציה המשפטיים. חברת הבת קיבלה חוות דעת מקצועית ממומחים בתחום המיסים לפיה אילו המקרה יובא בפני ערכאה שיפוטית, יותר סביר מאשר לא כי אותה ערכאה תפסוק כי מחיר הפחם בעסקה הנבחנת נמכר בסכום שוויו כהגדרת המונח בסעיף 85 לפקודה כך שדין שומות המס להידחות. בהתאם לכך, לא הוכרה הפרשה בדוחות הכספיים המאוחדים או בדוחות חברת הבת בגין השומות הנ"ל.

ד. התאמת מס תאורטי:

להלן התאמה בין המס הסטטוטורי על הרווח המותאם לפני מס (המחושב על פי שיעורי המס שבחוק), לבין הוצאות המס שנכללו בדוח רווח והפסד, כדלקמן:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
891	(1,013)	(1,286)	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה .....
23%	23%	23%	שיעורי המס הסטטוטורי .....
205	(233)	(296)	מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי .....
-	7	7	הסכמי שומה והשפעות אחרות בגין שנים קודמות .....
7	-	26	הוצאות לא מוכרות, נטו (כולל פחת) .....
-	-	(3)	הכנסה פטורה בגין הסדר הנכסים .....
(33)	-	-	הצמדת מקדמות בגין הוצאות עודפות .....
179	(226)	(266)	סה"כ הוצאות (הכנסות) מיסים על הכנסה כפי שהוצגו בדוח רווח והפסד .....

ביאור 21 - מיסים על ההכנסה (המשך)

ה. הוצאות (הכנסות) מיסים על הכנסה שהוכרו בדוח רווח (הפסד):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
(266)	(239)	(576)	שינויים בנכסי והתחייבויות מיסים נדחים שהוכרו
-	13	755	מיסים שוטפים (1)
(266)	(226)	179	

(1) כולל הפרשה שוטפת בגין חבות מס שבח מהסכום למכירת אתר אשכול - ראה ביאור 1 לעיל.

ו. מיסים המתייחסים לתנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים שהוכרו בדוח רווח (הפסד):

סכום בניכוי מס	השפעת מס	סכום לפני מס	
1,515	(450)	1,965	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
2,561	(764)	3,325	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
2,314	(691)	3,005	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

ז. מיסים המתייחסים לרווח (הפסד) כולל אחר:

סכום בניכוי מס	השפעת מס	סכום לפני מס	
1,064	(320)	1,384	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
1,572	(469)	2,041	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022
812	(242)	1,054	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

ח. התחייבויות בגין מיסים שוטפים

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
-	788	התחייבויות מיסים שוטפים
-	276	בניכוי מקדמות בגין הוצאות עודפות
-	512	סה"כ התחייבויות מיסים שוטפים

ביאור 21 - מיסים על ההכנסה (המשך)

ט. נכסי והתחייבויות מיסים נדחים שהוכרו:

(1) הרכב נכסי והתחייבויות מיסים נדחים שהוכרו:

סה"כ	חשבונות פיקוח נדחים (*)	אחרים	התחייבויות בגין הכירות והפרשות בגין רכוש קבוע	רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים	התחייבויות לפנסיה, נטו	הפרשה לחובות מסופקים הכנסות שלא הוכרו והפרשות משפטיות	התחייבויות לחופשה	הפסד להעברה	
(במיליוני שקל חדש)									
(8,155)	(729)	37	-	(9,659)	1,345	342	53	456	נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2021.....
(994)	(148)	(14)	-	99	(949)	64	(4)	(42)	שינויים בשנת 2022.....
(9,149)	(877)	23	-	(9,560)	396	406	49	414	נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2022.....
-	-	-	252	(252)	-	-	-	-	יישום לראשונה של התיקון ל IAS 12.....
(194)	(101)	(37)	4	1,005	(688)	39	(2)	(414)	שינויים בשנת 2023.....
(9,343)	(978)	(14)	256	(8,807)	(292)	445	47	-	נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2023.....

המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעור מס הצפוי לחול במועד ההיפוך כמפורט לעיל.

(*) בהתאם לתקינה הישראלית והפרקטיקה המקובלת בישראל לגבי חברות עם פיקוח תעריפי, עליה מתבססים דוחות המס, התנועה בחשבונות פיקוח נדחים מהווה התאמה להוצאות או להכנסות הספציפיות אליהן מתייחסת התנועה הרלוונטית. כמו כן, תנועה בהתחייבויות פיקוח בגין השבה לצרכנים של רווח ממכירת אתרים מהווה התאמה לתמורת מכירה לצרכי מס או לחילופין הוצאת מכירה מותרת בניכוי. החברה משקפת את הטיפול האמור לעיל ובהתאם רשמה בדוח על המצב הכספי סך של 978 ו- 877 מיליוני שקל חדש כהתחייבויות מיסים נדחים לימים 31 בדצמבר 2023 ו- 2022 בהתאמה בגין חשבונות פיקוח נדחים המוצגים יחד עם יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים (ראה ביאור 15 לעיל).

ביאור 21 - מיסים על ההכנסה (המשך)

ט. נכסי והתחייבויות מיסים נדחים שהוכרו (המשך):

(2) הרכב יתרת המיסים הנדחים המוצגת בדוח על המצב הכספי:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
9,149	9,343	סה"כ מיסים נדחים נטו .....
221	-	בניכוי מקדמות בגין הוצאות עודפות .....
877	978	בניכוי מיסים נדחים בגין חשבונות פיקוח המוצגים במסגרת חשבונות פיקוח נדחים (ראה ביאור 15 לעיל) .....
8,051	8,365	סה"כ מיסים נדחים נטו- מוצג בהתחייבויות שאינן שוטפות .....

ביאור 22 - חכירות

א. חכירות בהן הקבוצה היא החוכרת

הקבוצה מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS16 חכירות, במסגרת הסכמי החכירות הקבוצה חוכרת את הפריטים הבאים - אוניות, מיכלי סולר, כלי רכב, ציוד מכני נייד, קו תזקיקים, קרקעות, מרכזי ביצוע וחוות שרתים.

1. מידע לגבי הסכמי חכירה מהותיים

(א) אוניות

לקבוצה הסכמי חכירת אוניות עם חברות ספנות לחכירת אוניות לזמן ארוך, על פי ההסכמים, הקבוצה חוכרת אוניות לתקופה קבועה מראש ורשאית להשתמש באוניות בהתאם לצרכיה לרבות האפשרות להחכרת האוניות לצד ג, חלק מההסכמים כוללים אופציית הארכה. לפרטים ראה ביאור 6א35 להלן.

(ב) מיכלי סולר

לקבוצה הסכמי חכירה לזמן ארוך לאחסון מלאי סולר במכלים וכן הסכמי חכירה לאחסון מלאי סולר לשעת חירום בהתאם להנחיות משרד האנרגיה במכלים. לפרטים ראה ביאור 8 לעיל.

(ג) כלי רכב

הקבוצה חוכרת כלי רכב מחברות ליסינג לתקופה של שלוש שנים. הרכבים החכורים משמשים את עובדי המטה והשטח בקבוצה.

(ד) ציוד מכני נייד

הקבוצה חוכרת ציוד מכני נייד מחברות ליסינג לתקופה של שלוש שנים. הציוד משמש את עובדי השטח בקבוצה.

(ה) קו תזקיקים

החברה חוכרת מחברת תש"א קו תזקיקי נפט לאתר גזר. תקופת החכירה החלה מינואר 1997 ועד מאי 2048 (50 שנה). לפרטים נוספים ראה ביאור 2ב34 להלן.

(ו) קרקעות

לפרטים בדבר חכירת קרקעות לתקופות ארוכות, ראה ביאור 13 לעיל.

(ז) מרכזי ביצוע

לתאריך הדוח על המצב הכספי, החברה חוכרת מרכזי ביצוע באזורים: חדרה והעמקים, איילון וגליל גולן.

(ח) חוות שרתים

החברה חוכרת שטח ייעודי מאובטח עבור אירוח חוות שרתים, הכולל יכולת אספקת אנרגיה וקירור בעלי יכולת שרידות ויציבות. תקופת החכירה הינה לשבע שנים עם אופציה לשבע שנים נוספות. להערכת החברה האופציה תמומש בסבירות גבוהה.

ביאור 22 - חכירות (המשך)

א. חכירות בהן הקבוצה היא החוכרת (המשך)

2. נכסי זכות שימוש- נכללים ברכוש הקבוע

סה"כ	חוות שרתים	מרכז ביצוע	קו תזקימים	כלי רכב וציוד מכני	מיכלי סולר	אוניות	קרקעות	
(במיליוני שקל חדש)								
1,298	-	27	6	104	390	268	503	יתרה ליום 1 בינואר 2022 .....
(294)	-	(6)	(2)	(67)	(41)	(162)	(16)	פחת בגין נכסי זכות שימוש .....
58	19	42	-	36	(4)	(43)	8	תוספות נטו במהלך השנה (**)(*) .....
1,062	19	63	4	73	345	63	495	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 .....
(180)	(1)	(15)	(1)	(64)	(42)	(25)	(32)	פחת בגין נכסי זכות שימוש .....
300	6	34	-	148	83	-	29	תוספות נטו במהלך השנה (**)(*) .....
1,182	24	82	3	157	386	38	492	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 .....

* כולל גריעות של חכירות שהסתיימו ומיון בגין סיווג לקבוצת מימוש מוחזקת למכירה.
 ** תוספות ברוטו בגין שנת 2023- 302 מיליוני ש"ח (2022- 106 מיליוני ש"ח).

3. התחייבות בגין חכירה

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	
127	142
460	568

חלויות שוטפות של התחייבות חכירה .....

התחייבות לזמן ארוך בגין חכירה .....

לעניין מועדי הפרעון ראה ביאור 26 ד להלן.

4. מידע נוסף בגין חכירות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022	2023
(במיליוני שקל חדש)	

36	19
253	141
276	167

(א) סכומים שהוכרו ברווח והפסד
 הוצאות (הכנסות) מימון בגין חכירה .....

פחתת נכסי זכות שימוש .....

(ב) סכומים שהוכרו בדוח על תזרימי מזומנים
 סך תזרים המזומנים ששולם עבור חכירות .....

ביאור 22 - חכירות (המשך)

ב. חכירות בהן הקבוצה היא המחכיר - מידע לגבי הסכמי חכירה מהותיים

בבעלות חברת הפחם ארבע גוררות המוחכרות לגופים המפעילים את נמלי פריקת הפחם בשתי תחנות הכח הפחמיות של החברה בחדרה ובאשקלון.
לפרטי ההתקשרויות ראה ביאור 6א35 להלן.

השקעות הקבוצה בחכירות ליום 31 בדצמבר 2023 מסתכמת לסך של 59 מיליוני שקל חדש מתוכם 57 מיליוני שקל חדש נכללים בחייבים לזמן ארוך ו-2 מיליוני שקל חדש בחייבים ויתרות חובה (31 בדצמבר 2022 - 58 מיליוני שקל חדש ו-2 מיליוני שקל חדש בהתאמה).

ביאור 23 - הון מניות

א. פירוט הון המניות

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		
מונפק ונפרע	ר ש ו ם	מונפק ונפרע	ר ש ו ם	
(מספר מניות באלפים)		(מספר מניות באלפים)		
80,165	80,167	80,165	80,167	80,167,387 מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש כ"א.....
40,053	40,053	40,053	40,053	40,053,252 מניות רגילות ב' בנות 0.1 שקל חדש כ"א.....
-	40	-	40	39,531 מניות לא מוגדרות בנות 0.1 שקל חדש כ"א.....
<u>120,218</u>	<u>120,260</u>	<u>120,218</u>	<u>120,260</u>	סה"כ.....

ב. זכויות בעלי המניות:

(1) בחלוקת דיבידנד:

- א. חמשת האחוזים הראשונים (או בשיעור קטן יותר) יחולקו לבעלי המניות הרגילות בלבד, בהתאם לערך היחסי להון שנפרע על חשבון המניות הרגילות המוחזקות בידם.
- ב. היתרה תחולק לבעלי מניות רגילות ומניות רגילות ב' באופן שווה, בהתאם לערך היחסי להון שנפרע על חשבון המניות הרגילות המוחזקות בידם, וזאת עד אשר יגיע סך כל הדיבידנד ששולם על המניות הרגילות ל- 10% לשנה (לרבות הדיבידנד בשיעור של עד 5% שחולק כאמור בסעיף א' לעיל).
- ג. היתרה שתיוותר לאחר ביצוע החלוקה המפורטת בסעיפים א'-ב' לעיל (בסעיף זה להלן: "היתרה"), תחולק בתור דיבידנד בין בעלי המניות הרגילות ובעלי המניות הרגילות ב' בהתאם לערך היחסי להון שנפרע על חשבון המניות הרגילות והמניות הרגילות ב' המוחזקות בידם, באופן ששיעור הדיבידנד מהיתרה שישולם על המניות הרגילות ב', יהיה כפול מן השיעור שישולם מהיתרה על המניות הרגילות. זאת, עד אשר סך כל הדיבידנד מהיתרה שישולם על המניות הרגילות ב', יהיה כפול מן השיעור שישולם מהיתרה על המניות הרגילות, וזאת עד אשר יגיע סך כל הדיבידנד שישולם על המניות הרגילות ל-15% לשנה ועל המניות הרגילות ב' ל- 15% לשנה.
- ד. כל סכום שיוותר מהיתרה לאחר ביצוע האמור בסעיף ג' לעיל, יחולק באופן שווה בין בעלי המניות הרגילות והמניות הרגילות ב', וזאת בהתאם לערך היחסי להון שנפרע על חשבון המניות הרגילות והמניות הרגילות ב' המוחזקות על ידם.

(2) בפירוק:

במקרה של פירוק ישמש האקטיב העודף - בכפיפות לזכויות של כל סוג מניות אחר המונפק אותה שעה והמקנה זכות השתתפות - כדלקמן:
ראשית, כדי להחזיר לבעלי המניות הרגילות את ההון שנפרע או שנזקף;
שנית, כדי להחזיר לבעלי המניות הרגילות את ההון שנפרע או שנזקף כנפרע על חשבון המניות הרגילות המוחזקות בידיהם בהתאם;
שלישית, כדי לחלק את השארית - במידה ותהיה - בין בעלי המניות הרגילות והמניות הרגילות ב' בערך יחסי למספר המניות הרגילות והמניות הרגילות ב' המוחזקות בידיהם בהתאם.

(3) לתאריך הדוח על המצב הכספי החזיקה מדינת ישראל ב- 120,033,262 מניות רגילות ומניות רגילות ב' המהוות כ- 99.85% מההון הנפרע של החברה.

ביאור 24 - קרנות הון

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
		קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה:
57	57	בגין מכירת קרקע לרשות הנמלים והרכבות.....
(2)	(2)	בגין רכישת חברת הפחם.....
673	673	קרן לחידוש נכסי החברה (1).....
42	42	קרן שמורה לפידיון ההון.....
23	23	פרמיה על מניות.....
29	29	קרנות ממימוש נכסים.....
(78)	15	קרן גידור תזרימי מזומנים (ראה ביאור 26ט להלן).....
744	837	
(562)	409	קרן מדידה מחדש (ראה ביאורים 12 יב לעיל).....

(1) הקרן לחידוש נכסי החברה מייצגת רווחים עודפים בשנים 1985 ו- 1986 על הסכומים שהותרו לחלוקת דיבידנד על פי הזיכיון, אשר יועדו על ידי שר האנרגיה לחידוש נכסים.

החברה יצרה מספר קרנות הון בהתאם לחוקים המתייחסים או בהתאם להוראות השר הממונה בעת יצירתן. קרנות אלו אינן ראויות לחלוקת דיבידנד למעט הקרנות ממימוש נכסים.

ביאור 25 - עודפים

- א. סעיף 33(ג) לחוק החברות הממשלתיות תשל"ה-1975, הקובע, בין היתר, כי החלטת דירקטוריון בדבר ייעוד הרווחים של חברה ממשלתית או בדבר חלוקה כהגדרתה בחוק החברות, טעונה אישור רשות החברות (בביאור זה להלן "הרשות").
- על אף האמור, במקרה בו חלקה הרשות על החלטת הדירקטוריון, אזי חברה ממשלתית מסוגה של החברה, תפעל על-פי החלטת רשות החברות, כפי שאישרה אותה הממשלה. מדיניותה הנוכחית של רשות החברות (היכולה להשתנות מעת לעת) ביחס לחלוקה וייעוד רווחים בחברות ממשלתיות, כפי שזו נקבעה בחוזר רשות החברות מיום 11 בדצמבר 2018, קובעת, בין היתר, כי:
- (1) ככלל, על החברה הממשלתית לייעד מדי שנה לפחות 50% מהרווחים השוטפים, לפני תשלום בonus מתוך הרווחים לעובדים, לצורך חלוקת דיבידנד במזומן.
  - (2) על אף האמור בסעיף 1 לעיל, בהתאם לדין, הרשות רשאית לקבוע מדיניות חלוקה שונה לחברה ממשלתית מסוימת או לקבוצה של חברות ממשלתיות ביחס לרווחים השוטפים שלה, וכן רשאית הרשות לקבל החלטה לגבי חברה מסוימת או קבוצת חברות כאמור החורגת מהמדיניות האמורה, והכל נוכח נסיבותיה הפרטניות של החברה או של קבוצת החברות כאמור ומנימוקים שיפורטו.
  - (3) ביחס לרווחים הצבורים, בהתאם לדין, הרשות רשאית לקבוע מדיניות ייעוד רווחים לחברה ממשלתית מסוימת או לקבוצה של חברות ממשלתיות, או לקבל החלטה פרטנית בדבר חלוקה מתוך רווחים צבורים בחברה מסוימת או בקבוצת חברות. קבעה הרשות מדיניות או קיבלה החלטה כאמור, יובא הדבר לידיעת החברה ויחולו על ההודעה כללי הדיווח והגילוי המפורטים בחוזר.
  - (4) הרשות, ככלל, לא תאשר החלטת דירקטוריון בדבר ייעוד רווחים שאינו בגדר חלוקה.
  - (5) ההוראות לעיל לא יחולו על חברה שנקבע בתקנונה איסור על חלוקת רווחים.
- ב. האמור בסעיפים 1 עד 5 לעיל אינו גורע, מהוראות סעיף 302 לחוק החברות, לפיהן חברה רשאית לבצע חלוקה מתוך רווחיה (כהגדרתם בסעיף 302 לחוק החברות) (להלן: "מבחן הרווח"), ובלבד שלא קיים חשש סביר שהחלוקה תמנע מהחברה את היכולת לעמוד בחביותיה הקיימות והצפויות, בהגיע מועד קיומן (להלן: "מבחן יכולת הפירעון"). כלומר, על מנת לבצע חלוקה, נדרשת החברה לעמוד הן במבחן הרווח והן במבחן יכולת הפירעון (להלן יחד: "מבחני החלוקה"). על אף האמור, בית המשפט רשאי, לבקשת החברה, ולאחר שהדירקטוריון שלה אישר כי החלוקה מקיימת את מבחן יכולת הפירעון, לאפשר לה לבצע חלוקה שלא מקיימת את מבחן הרווח, ובלבד ששוכנע שמתקיים מבחן יכולת הפירעון. בהתאם לתקנון ההתאגדות של החברה, כל חלוקה צריכה להיות מאושרת על-ידי דירקטוריון החברה וכן על-ידי אסיפת בעלי המניות של החברה. חוק החברות ותקנון החברה קובעים כי אסיפת בעלי המניות של החברה אינה יכולה להחליט לחלק דיבידנד בסכום העולה על הסכום שהומלץ על-ידי הדירקטוריון. החברה סבורה, בהתבסס על חוות דעת משפטית שקיבלה, כי חברה ממשלתית לא תהא חייבת ולא תהא רשאית לבצע חלוקה, אם זו אינה עומדת במבחני החלוקה (אלא אם ניתן כאמור אישור בית המשפט לבצע חלוקה אף שמתקיים מבחן יכולת הפירעון בלבד).
- ג. להבנת החברה, הוראות חוק החברות הממשלתיות כמו גם הוראות חוזר רשות החברות ביחס לחלוקה וייעוד רווחים בחברות ממשלתיות, אינן מטילות חובה על דירקטוריון חברה ממשלתית להחליט לחלק דיבידנד, אלא שהחלטת דירקטוריון בדבר חלוקת דיבידנד טעונה אישור רשות החברות. בהתאם להוראות חוק החברות הממשלתיות, במקרה של מחלוקת בין דירקטוריון החברה לבין רשות החברות, תפעל החברה על פי החלטת הרשות כפי שאישרה אותה הממשלה.
- ד. לפי חוזר רשות החברות מיום 2 ביוני 2013 לא תותר חלוקת בonus לעובדים, בין היתר, אם לא חולק דיבידנד בשנה שביגנה מבוקש הבonus אלא באישור חריג של מנהל רשות החברות הממשלתיות. הבonus ישולם לעובדים מיד לאחר העברת הדיבידנד למדינה. החברה לא חילקה בonus לעובדים בשנים בהן לא חולק דיבידנד.
- ה. סעיף 13 להחלטת ממשלה מס' 3859 בעניין רפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל, מיום 3 ביוני 2018, קובע כי ככל שדירקטוריון החברה יחליט שלא לחלק דיבידנדים, הממשלה לא תחייב את החברה לחלק דיבידנדים לפי סעיף 33(ג) לחוק החברות הממשלתיות עד לסוף שנת 2025 או עד להגעה ליעדי האיתנות הפיננסית הסופיים כפי שאושרו בהחלטת דירקטוריון החברה מיום 10 במאי 2018, לפי המוקדם מביניהם. לפרטים נוספים בעניין זה, לרבות בקשר עם החלטת הממשלה והחלטת הדירקטוריון כאמור, ראו ביאור 16ג לעיל.
- ו. בשנת 2018 רשמה החברה רווח בסך של 4,070 מיליוני שקל חדש. דירקטוריון החברה, לאחר שדן בייעוד רווחי החברה לשנת 2018, החליט כי החברה לא תחלק דיבידנד מרווחיה לשנה זו.
- זאת בשים לב לכך שבמודל האיתנות הפיננסית של הרפורמה לא נלקחה בחשבון חלוקת דיבידנד על ידי החברה; שקיימת אי וודאות במהלך התקופה הזו של תחילת יישום הרפורמה; שלהערכת החברה צפויות לה הוצאות משמעותיות ביותר עם תחילת יישום הרפורמה וכן היא נדרשת להיערך למחזור של חוב קיים בהיקפים מהותיים בשנים הקרובות; ובהתאם, ולאור החלטת דירקטוריון החברה להמשיך ולפעול לשם שיפור יחס הון למאזן של החברה והקטנת החוב הפיננסי שלה.
- ביום 17 באפריל 2019, פנתה החברה במכתב לרשות החברות שעניינו אישור החלטת דירקטוריון החברה בדבר ייעוד רווחיה לשנת 2018, ובו פניה מנומקת, כנדרש בחוזר חלוקה וייעוד רווחים בחברות ממשלתיות מיום 11 בדצמבר 2018. ביום 7 ביולי 2019 התקבל אישור רשות החברות הממשלתיות להחלטת דירקטוריון החברה שלא לייעד או לחלק רווחים בגין שנת 2018.

ביאור 25 - עודפים (המשך)

- ז. בשנת 2019 רשמה החברה רווח בסך של 1,816 מיליוני שקל חדש. במסגרת הדיון בדוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2019, החליט דירקטוריון החברה שלא לקבל החלטה בדבר חלוקת דיבידנד ע"י החברה מרווחיה השוטפים ולדון בסוגיה זו במועד מאוחר יותר.
- ביום 26 במרץ 2020, פנתה החברה במכתב לרשות החברות בדבר ייעוד רווחיה לשנת 2019, כנדרש בחוזר חלוקה וייעוד רווחים בחברות ממשלתיות מיום 11 בדצמבר 2018, לרבות התייחסות להחלטת דירקטוריון החברה שלא לקבל החלטה בשלב זה בדבר חלוקת דיבידנד על ידי החברה מרווחיה השוטפים ולדון בסוגיה זו במועד מאוחר יותר וכי תערך פניה נוספת לרשות החברות וזאת אם וככל שדירקטוריון החברה יקבל החלטה בדבר חלוקת דיבידנד ע"י החברה.
- ח. ביום 26 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 200,308,208 שקל חדש, לאחר שבחן את עמידת החברה במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון (להלן - "החלטת הדירקטוריון").
- בהתאם להחלטת הדירקטוריון, החלוקה הותנתה בקבלת התחייבות המדינה להעברת 200 מיליוני שקל חדש לחברת נגה. ביום 29 בדצמבר 2020, לאחר קבלת התחייבות המדינה כאמור לעיל וקבלת אישור רשות החברות והממשלתיות, אישרה האסיפה הכללית של החברה חלוקת דיבידנד לבעלי המניות של החברה בסך של כ-200 מיליוני שקל חדש.
- ביום 31 בדצמבר 2020 שילמה החברה לבעלי מניותיה את הדיבידנד שאושר לחלוקה.
- ט. במסגרת הדיון בדוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2021, וכן בדיון בדוחותיה הכספיים לשנת 2022, החליט דירקטוריון החברה, לאחר שדן בייעוד רווחי החברה, כי החברה לא תחלק דיבידנד מרווחיה לשנים אלו.
- י. במסגרת הדיון בדוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2023, החליט דירקטוריון החברה, לאחר שדן בייעוד רווחי החברה, כי החברה לא תחלק דיבידנד מרווחיה לשנה זו.

וזאת בשים לב לכך:

- 1) בהתאם להחלטת ממשלה 3859 בנושא הרפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל, לא תחייב הממשלה את החברה לחלק דיבידנדים עד לסוף שנת 2025 או עד הגעה ליעדי האיתנות הפיננסית הסופיים המוקדם מבניהם (כפי שאלה נקבעו בהחלטת דירקטוריון החברה מיום 10 למאי 2018):
- יחס סך התחייבויות למאזן של החברה כהגדרתו במסגרת מתווה השינוי המבני, יעמוד על 66% לכל היותר עד לסוף שנת 2025 ויחס חוב פיננסי נטו ל- EBITDA מתואמת של החברה, כהגדרתם במסגרת מתווה השינוי המבני, יעמוד על 4.6 לכל היותר עד לסוף שנת 2025.
- לסוף שנת 2023 יעדים אלו טרם הושגו.
- 2) החברה נערכת לתוכנית השקעות משמעותית לצורך השגת יעדי הממשלה להשקעות: ברשת, בהקמת המחזמים באורות רבין, בהסבת התחנות הפחמיות לגז, בפרויקט המניה החכמה ועוד.
- 3) יעדיה האסטרטגיים של החברה הכוללים את יעדיה הפיננסיים כפי שנקבעו בתוכנית העבודה לשנת 2024 ואשר כוללים את יעדי האיתנות הפיננסית.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
		נכסים פיננסיים (1):
3,654	2,651	מזומנים ושווי מזומנים .....
459	201	השקעות לזמן קצר .....
4,702	5,482	לקוחות .....
640	773	עסקאות החלפה ואקדמה .....
564	353	פקדונות להבטחת עסקאות ההחלפה .....
500	764	חייבים .....
1,092	767	חייבים לזמן ארוך .....
11,611	10,991	
		התחייבויות פיננסיות:
5,172	4,496	ספקים וזכאים .....
2,289	1,554	עסקאות החלפה ואקדמה .....
34,623	37,271	אגרות חוב .....
2,649	3,000	התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרות .....
1,887	1,939	התחייבויות למדינת ישראל .....
587	710	התחייבויות בגין חכירה .....
47,207	48,970	

(1) מייצג את סך חשיפת החברה לסיכון אשראי (ראה סעיף ה להלן).

ב. מטרות ומדיניות ניהול סיכונים פיננסיים:

פעילויות החברה חושפות אותה לסיכונים פיננסיים שונים, כגון סיכון שוק, סיכון אשראי, וסיכון זילות. תוכנית ניהול הסיכונים של החברה כוללת פעולות לצמצום השפעות שליליות אפשריות של הסיכונים הפיננסיים של החברה. החברה משתמשת במכשירים פיננסיים נגזרים לגדר חשיפות מסוימות לסיכונים. ניהול הסיכונים הפיננסיים הינו באחריות מר גילעד חסיד, סמנכ"ל כספים וכלכלה וניהול סיכונים, בהתאם למדיניות המאושרת על ידי הדירקטוריון. החברה מזהה, מעריכה ומגדרת סיכונים פיננסיים. הדירקטוריון מספק עקרונות כתובים לניהול הסיכונים הכוללים, כמו גם את המדיניות הספציפית להתמודדות עם סיכונים שוק, כגון: סיכון שער חליפין, סיכון מחירי רכש סחורות, סיכון שיעור ריבית וסיכון מדד המחירים לצרכן.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. סיכוני שוק ומדיניות ניהולם:

חברת החשמל מוכרת את מוצריה במחיר שנקבע על ידי גוף חיצוני - רשות החשמל. התעריף מבוסס על העקרונות המפורטים בביאור 3 לעיל. יחד עם זאת, בקביעת העלות המוכרת לחברה, רשות החשמל קבעה עלויות של המרכיבים השונים בתעריף, שלעיתים אינן תואמות את עלויות החברה בפועל. כתוצאה מכך, הרי שלגבי עיקר פעילותה, אין החברה חשופה לסיכוני שוק, למעט הסיכונים העיקריים המפורטים להלן:

מדיניות החברה בניהול סיכוני שוק:

- (א) החברה תבצע עסקאות הגנה במטבע חוץ על מנת לצמצם את החשיפה המטבעית במטרה להתאים ככל הניתן, את מבנה ההוצאות למבנה ההכנסות המוכר בתעריף החשמל.
  - (ב) החברה תבצע עסקאות הגנה על חלק מתזרים התשלומים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ בהתחשב במועדי הפירעון של תשלומי הקרן והריבית.
  - (ג) החברה תגן, ככל הניתן, על חשיפה בגין תשלומים לספקים במטבע חוץ.
  - (ד) החברה תבחן את הצורך בביצוע הגנה על מחירי רכש סחורות.
  - (ה) החברה תבצע עסקאות הגנה בהיקף אשר יגביל את שחיקת ההון העצמי בשיעור של עד 5% מההון העצמי במקרה של החלשות השקל כלפי מטבעות החוץ בשיעור של 10% ו/או בגין שינוי בריבית המשתנה.
  - (ו) החברה תפעל ליישם חשבונאות גידור בהתאם לתקינה בינלאומית לפי הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, זאת במטרה למנוע תנודתיות, במגבלות התקן, בחשבון הרווח וההפסד התקופתי.
- עיקרי המדיניות החשבונאית והשיטות שאומצו, כולל התנאים להכרה, בסיס המדידה והבסיס לפיו הוכרו ההכנסות וההוצאות ביחס לכל קבוצה של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מובאים בביאור 2 לעיל.

(1) סיכוני מטבע

החברה חשופה לסיכון מטבע בעיקר בגין התחייבויותיה הפיננסיות ותשלומים לספקים, לרבות תשלומים לספקי דלקים. לפרטים בדבר הכיסוי לחשיפה לסיכון מטבע בגין חכירות וחייבים בגין הסדר הפשרה עם חברות הגז המצריות, בתעריף החשמל ראה סעיף 2 להלן.

ניתוחי רגישות לשינויים בשערי החליפין

שינויים בשערי החליפין של המטבעות הבאים אל מול השקל החדש, משפיעים על מדידת מכשירים פיננסיים הנקובים במטבע חוץ והיו מגדילים (מקטינים) את הרווח וההפסד בסכומים המוצגים להלן (לאחר מס). ניתוח זה נעשה בהנחה שכל שאר המשתנים, ובמיוחד שיעורי הריבית, נשארו קבועים. הניתוח לגבי שנת 2022 נעשה בהתאם לאותו בסיס.

31 בדצמבר 2022		31 בדצמבר 2023		שינוי בשיעור של	מטבעות
ירידה	עלייה	ירידה	עלייה		
(במיליוני שקל חדש)					
(2)	2	(1)	1	1%	דולר
(1)	1	-	-	1%	אירו

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. סיכון שוק: (המשך)

(2) סיכויי מדד המחירים לצרכן

מירב עלויות ההון וחלק מעלויות התפעול המוכרות בתעריף החשמל צמודות למדד המחירים לצרכן ("המדד"). לחברה הוצאות הצמודות למדד, הנובעות בעיקרן מההתחייבויות הפיננסיות של החברה הנקובות במטבע שקל צמוד למדד. בנוסף, לחברה התחייבויות פיננסיות נומינליות במטבע שקל אשר אינן צמודות למדד, אשר בגינן החברה בוחנת כדאיות כלכלית לביצוע הגנה כלפי השינוי במדד המחירים לצרכן. חשיפת החברה לשינויים במדד המחירים לצרכן בגין רכיב ההון הזר מכוסה החל משנת 2016 באמצעות רישום חשבון פיקוח נדחה בגין הפרשי הצמדה למדד. לפרטים נוספים ראה ביאור 15 טו לעיל.

(3) סיכון מחירי רכש סחורות

לחברה קיימות הוצאות בגין הסכמי רכש בשקלים ובמטבעות אחרים. בנוסף, חלק מההוצאות צמוד למחירי חומרי גלם שונים המהווים אף הם חשיפה עבור החברה. לעומת זאת חלק מהכנסות החברה לכיסוי הוצאות אלו בתעריף החשמל צמודות למדד המחירים הסיטוניים לתפוקות התעשייה ליעדים מקומיים. החברה בוחנת את הקורלציה בין השינוי במחירי התשומות המוכרים בתעריף לעומת השינוי במחירי רכש סחורות ותבצע עסקאות הגנה במידת הצורך. לתאריך הדוחות הכספיים לא בוצעו עסקאות כאמור.

(4) סיכויי ריבית

א) סיכון שוק בגין שיעורי ריבית:

החברה חשופה לשינויים בשיעורי הריביות בשוק, ביחס להתחייבויות פיננסיות הנושאות ריבית משתנה. סיכויי הריבית המשתנה, אינם מהותיים לתזרים המזומנים של החברה. כמו כן, עלייה בשיעורי הריביות השוררות בשוק עלולה לייקר משמעותית את גיוסי החוב אשר אותם תידרש החברה ליטול. להלן פירוט בדבר סוג הריבית של המכשירים הפיננסיים נושאי הריבית שאינם נגזרים או התחייבויות בגין חכירה:

ליום 31 בדצמבר		מכשירים (לא נגזרים) בריבית משתנה
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
837	560	נכסים פיננסיים .....
2,646	2,999	התחייבויות פיננסיות .....
1,809	2,439	
		מכשירים (לא נגזרים) בריבית קבועה
4,874	3,254	נכסים פיננסיים .....
36,511	39,251	התחייבויות פיננסיות .....
31,637	35,997	

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. סיכון שוק: (המשך)

(4) סיכויי ריבית (המשך):

ב) ניתוח רגישות שווי הוגן לשינויים בשערי הריבית:

אגרות החוב וההלוואות של החברה הנושאת ריבית קבועה נמדדות בעלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית ולכן לשינוי בשיעורי הריבית לתום תקופת הדיווח, לא צפויה כל השפעה על הרווח והפסד. להלן ניתוחי הרגישות לעסקאות ההחלפה של החברה הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח והפסד (לפני מס):

2023 בדצמבר		עליה של 100 נקודות בסיס			ירידה של 100 נקודות בסיס		
סיכויי ריבית	עסקאות החלפה	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
17	שקל חדש	310	297	275	(315)	336	(310)
(16)	שקל חדש צמוד	(387)	(387)	13,209	478	-	(387)
752	דולר	55	55	(11,226)	(59)	(295)	55
(10)	אירו	1	-	(93)	-	(1)	1
84	יון	48	19	(1,413)	(20)	(50)	19
84	סה"כ	17	(16)	752	84	(10)	(16)

2022 בדצמבר		עליה של 100 נקודות בסיס			ירידה של 100 נקודות בסיס		
סיכויי ריבית	עסקאות החלפה	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד	רווח הפסד
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
(5)	שקל חדש	(320)	300	59	(322)	342	(320)
(17)	שקל חדש צמוד	(392)	(392)	14,892	513	-	(392)
1,764	דולר	73	73	(12,275)	(77)	(327)	73
8	אירו	3	-	(123)	-	(2)	3
111	יון	5	2	(789)	(3)	(5)	2
111	סה"כ	(5)	(17)	1,764	111	8	(17)

ג) ניתוחי רגישות תזרים מזומנים למכשירים בריבית משתנה:

שינוי של 1% (100 נקודות בסיס) בשיעורי הריבית היה מגדיל (מקטין) את הרווח והפסד בסכומים המוצגים להלן (לאחר מס). ניתוח זה נעשה בהנחה שיתר המשתנים, ובמיוחד שערי מטבע חוץ, נשארו קבועים. הניתוח לגבי 2022 נעשה בהתאם לאותו בסיס.

2023 בדצמבר		2022 בדצמבר	
עלייה	ירידה	עלייה	ירידה
(במיליוני שקל חדש)			
19	(19)	14	(14)
מכשירים פיננסיים נטו בריבית משתנה			

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון נזילות:

סיכון נזילות הינו סיכון המבטא מצב שבו לחברה לא יהיו מספיק משאבים כספיים זמינים בכדי לעמוד בדרישות העסקיות השוטפות, לרבות התחייבויותיה הפיננסיות ושמירה על רזרבה כספית. גישת החברה לניהול סיכונים הנזילות שלה היא להבטיח, ככל הניתן, את מידת הנזילות המספקת לעמידה בהתחייבויותיה במועד, בתנאים רגילים ובמצבי קיצון מבלי שיגרמו לה הפסדים משמעותיים או פגיעה בתדמית.

החברה עשויה להיות חשופה לסיכונים נזילות כתוצאה מגורמים שונים אשר אינם בהכרח בשליטתה ובין היתר, כתוצאה משיבושים באספקת הגז הטבעי אשר עשויים לגרום לחברה להפעיל את מערכת הייצור באמצעות דלקים חלופיים יקרים יותר. התייקרות משמעותית במחירי הדלקים, עליה חדה בשער החליפין, משבר כלכלי משמעותי אשר עשוי לגרום לעלייה ביתרת הלקוחות, וכן בעקבות אירועי מלחמה כמפורט בביאור 3ח1 לעיל, לרבות אפשרות לפגיעה בתזרים המזומנים ובנזילות היה ויידחה מועד מסירת החזקה של תחנת הכוח "אשכול" וקבלת התמורה בגין מכירתה. לפרטים בדבר אירועים מהותיים בתקופת הדיווח ראה ביאור 1ח1 לעיל. החברה מאמינה כי מדובר בפערי עיתוי הן לגבי עלויות הדלקים הגבוהות והן לגבי השלכות שינבעו ממשבר כלכלי או ממלחמה, אשר יכוסו בסופו של דבר בתעריף. אולם פער הזמן בין המועד בו יגרמו לחברה ההוצאות כאמור, למועד בו יעודכן התעריף יכולים לגרום לפגיעה בתזרים המזומנים שלה.

בנוסף, ירידה בדירוג האשראי של המדינה עלולה להשפיע על דירוג החברה ובהתאם גם על עלויות הגיוס שלה. החברה מודדת את סיכון הנזילות שלה, בין היתר, באמצעות יחס הנזילות המודד את יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה ללא גיוס חוב נוספים. ככלל, ככל שיחס הנזילות גבוה יותר מצב הנזילות של החברה טוב יותר. החברה עומדת במדד הנזילות שקבעה לעצמה. החברה מנהלת את סיכון הנזילות באמצעות גיוס כספים לטווחים שונים בשוקי ההון בארץ ו/או בחו"ל בהתאם לצרכיה, המבוצעים זמן מספק לפני המועד הנדרש על פי תחזיות החברה, וכן באמצעות יצירה ושמירה על מסגרות אשראי בבנקים בארץ ובחו"ל והכל תוך שמירה על רזרבה כספית (כרית הביטחון) בהתאם להחלטת הדיריקטוריון.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון נזילות: (המשך)

להלן טבלאות הכוללות את ההתייבויות הפיננסיות לרבות כל הנגזרים של החברה לפי מועדי הפירעון החוזיים. התייבויות לספקים וזכאים אחרים צפויות להיפרע לפי ערכם בספרים במהלך השנה הראשונה. הטבלאות כוללות תזרימים לא מהוונים בגין הקרן והריבית:

(1) סיכון נזילות ליום 31 בדצמבר 2023:

סה"כ	שישית ואילך	שנה חמישית	שנה רביעית	שנה שלישית	שנה שנייה	שנה ראשונה	ערך בספרים	
								(במיליוני שקל חדש)
מכשירים פיננסיים נגזרים, נטו:								
עסקאות גידור תזרים מזומנים (נטו):								
(10,737)	(2,052)	(1,769)	(1,310)	(711)	(258)	(4,637)	(9,536)	דולר .....
(98)	-	-	-	(18)	(39)	(41)	(90)	אירו .....
(935)	(540)	(280)	(29)	(29)	(28)	(29)	(945)	י"ן .....
11,356	2,370	1,927	1,224	719	279	4,837	10,411	שקלים חדשים ללא הצמדה .....
(414)	(222)	(122)	(115)	(39)	(46)	130	(160)	סה"כ עסקאות גידור תזרים מזומנים .....
עסקאות החלפה (נטו):								
(1,919)	-	(1,323)	(54)	(54)	(54)	(434)	(1,254)	דולר .....
(464)	-	(400)	(16)	(16)	(16)	(16)	(209)	י"ן .....
13,735	2,347	3,567	1,227	651	215	5,728	12,786	שקלים חדשים צמודים .....
(11,355)	(2,370)	(1,927)	(1,223)	(719)	(279)	(4,837)	(10,411)	שקלים חדשים ללא הצמדה .....
(3)	(23)	(83)	(66)	(138)	(134)	441	912	סה"כ עסקאות החלפה .....
עסקאות אקדמה ואופציות (נטו):								
(1,849)	-	-	-	-	-	(1,849)	(1,825)	דולר .....
(246)	-	-	-	-	-	(246)	(243)	אירו .....
(256)	-	-	-	-	-	(256)	(256)	י"ן .....
2,381	-	-	-	-	-	2,381	2,353	שקלים חדשים ללא הצמדה .....
30	-	-	-	-	-	30	29	סה"כ עסקאות אקדמה .....
(387)	(245)	(205)	(181)	(177)	(180)	601	781	סה"כ נגזרים .....

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון נזילות: (המשך)

(1) סיכון נזילות ליום 31 בדצמבר 2023: (המשך)

סה"כ	שישית ואילך	שנה חמישית	שנה רביעית	שנה שלישית	שנה שנייה	שנה ראשונה	ערך בספרים	
								(במיליוני שקל חדש)
התחייבויות פיננסיות:								
76	-	-	-	-	-	76	76	הלוואות לזמן קצר בשקל חדש לא צמוד .....
אגרות חוב:								
16,899	5,166	3,899	1,444	845	392	5,153	12,063	אגרות חוב בדולר .....
1,772	1,251	305	54	54	54	54	1,405	אגרות חוב ביין .....
27,810	17,937	1,650	2,556	2,374	2,458	835	23,256	אגרות חוב בשקלים חדשים צמודים .....
554	-	-	-	-	-	554	547	אגרות חוב לשקלים חדשים ללא הצמדה .....
47,035	24,354	5,854	4,054	3,273	2,904	6,596	37,271	סה"כ .....
התחייבויות לתאגידים בנקאיים:								
259	-	9	23	56	83	88	229	הלוואות באירו .....
217	-	-	-	24	80	113	194	הלוואות בדולר .....
2,755	-	-	-	-	2,613	142	2,500	הלוואות בשקלים חדשים לא צמודים .....
3,231	-	9	23	80	2,776	343	2,923	סה"כ:
2,094	734	743	438	87	46	46	1,939	הלוואות ממדינת ישראל בשקלים צמודים .....
התחייבויות בגין חכירה								
493	272	44	44	44	44	45	405	התחייבויות בגין חכירת מיכלי סולר .....
4	-	-	-	-	2	2	5	התחייבויות בגין חכירת קו תזקינים .....
163	-	-	-	50	50	63	161	התחייבויות בגין חכירת רכבים .....
84	4	9	15	18	19	19	76	התחייבות בגין חכירת מרכזי ביצוע .....
31	17	2	3	3	3	3	22	התחייבות בגין חכירת חוות שרתים .....
43	-	-	-	-	14	29	41	התחייבויות בגין חכירת אניית באמצעות חברת הפחם .....
818	293	55	62	115	132	161	710	.....
1	-	-	-	-	-	1	1	התחייבויות אחרות לזמן ארוך .....
53,255	25,381	6,661	4,577	3,555	5,858	7,223	42,920	סה"כ התחייבויות פיננסיות .....

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון נזילות: (המשך)

(2) סיכון נזילות ליום 31 בדצמבר 2022:

סה"כ	שישית ואילך	שנה חמישית	שנה רביעית	שנה שלישית	שנה שנייה	שנה ראשונה	ערך בספרים
(במיליוני שקל חדש)							
(10,348)	(3,707)	(892)	(188)	(188)	(4,437)	(936)	(8,846)
(129)	-	-	(17)	(36)	(37)	(39)	(123)
(85)	(73)	(2)	(2)	(3)	(2)	(3)	(83)
10,290	3,475	783	159	179	4,736	958	9,298
(272)	(305)	(111)	(48)	(48)	260	(20)	246
מכשירים פיננסיים נגזרים, נטו:							
עסקאות גידור תזרים מזומנים (נטו):							
							דולר .....
							יורו .....
							י"ן .....
							שקלים חדשים לא הצמדה .....
							סה"כ עסקאות גידור תזרים מזומנים .....
							עסקאות החלפה (נטו):
							דולר .....
							יורו .....
							י"ן .....
							שקלים חדשים צמודים .....
							שקלים חדשים לא הצמדה .....
							סה"כ עסקאות החלפה .....
							עסקאות אקדמה (נטו):
							דולר .....
							יורו .....
							י"ן .....
							שקלים חדשים לא צמודים .....
							סה"כ עסקאות אקדמה .....
							סה"כ נגזרים .....

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון נזילות: (המשך)

(2) סיכון נזילות ליום 31 בדצמבר 2022: (המשך)

סה"כ	שישית ואילך	שנה חמישית	שנה רביעית	שנה שלישית	שנה שנייה	שנה ראשונה	ערך בספרים	
								(במיליוני שקל חדש)
88	-	-	-	-	-	88	88	התחייבויות פיננסיות:
520	-	-	-	-	-	520	510	הלוואות של חברת הפחם לזמן קצר בדולר .....
								הלוואות של חברת הפחם לזמן קצר בשקל חדש לא צמוד
								אגרות חוב:
19,362	8,795	1,402	820	380	4,999	2,966	13,979	אגרות חוב בדולר .....
1,899	1,619	56	56	56	56	56	1,461	אגרות חוב ביין .....
20,553	12,060	2,300	2,124	2,207	636	1,226	17,945	אגרות חוב בשקלים חדשים צמודים .....
1,278	-	-	-	-	554	724	1,238	אגרות חוב לשקלים חדשים ללא הצמדה .....
43,092	22,474	3,758	3,000	2,643	6,245	4,972	34,623	סה"כ .....
								התחייבויות לתאגידים בנקאיים:
319	9	21	52	76	79	82	266	הלוואות באירו .....
323	-	-	23	76	109	115	283	הלוואות בדולר .....
1,685	-	-	-	1,562	61	62	1,500	הלוואות בשקלים חדשים לא צמודים .....
2,327	9	21	75	1,714	249	259	2,049	סה"כ .....
2,071	1,429	424	84	44	45	45	1,887	הלוואות ממדינת ישראל בשקלים צמודים
								התחייבויות בגין חכירה
411	219	36	36	36	37	47	361	התחייבויות בגין חכירת מיכלי סולר .....
6	-	-	-	2	2	2	6	התחייבויות בגין חכירת קו תזקינים .....
81	-	-	-	15	15	51	77	התחייבויות בגין חכירת רכבים .....
63	7	9	11	12	12	12	58	התחייבות בגין חכירת מרכזי ביצוע .....
28	18	2	2	2	2	2	20	התחייבות בגין חכירת חוות שרתים .....
69	-	-	-	14	27	28	65	התחייבויות בגין חכירת אניית באמצעות חברת הפחם .....
658	244	47	49	81	95	142	587	סה"כ .....
2	-	-	-	-	-	2	2	התחייבויות אחרות לזמן ארוך .....
48,758	24,156	4,250	3,208	4,482	6,634	6,028	39,746	סה"כ התחייבויות פיננסיות (ללא אגרות חוב צמיתות)

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. ניהול סיכון אשראי:

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי, לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של לקוחות וחייבים אחרים וכן מפיקדונות ועסקאות בנגזרים.

המזומנים והפיקדונות של החברה, מופקדים בתאגידים בנקאיים. מדיניות החברה בנושא זה הינה הפקדת כספים בהתאם לאיתנותם הפיננסית של הבנקים (דירוג אשראי או יחסים פיננסיים מינימאליים). בנוסף, משקיעה החברה סכום של עד 100 מיליוני שקל חדש מכספי כרית הביטחון בקרנות סל על מדדי התל-בונד.

עסקאות הגנה במכשירים פיננסיים מתבצעות עם מוסדות בנקאיים, גדולים ויציבים בעלי איתנות פיננסית גבוהה ולכן סיכון האשראי בגינם הוא נמוך. החברה אינה מחזיקה או מוכרת מכשירים פיננסיים לצורכי מסחר.

סיכון אשראי לקוחות - החשיפה לסיכונים אשראי לקוחות הינה מוגבלת בהתחשב במספר הרב של הלקוחות ובעובדה שהחברה מספקת שרות חיוני מתמשך. יחד עם זאת, החברה זיהתה גידול בסיכון אשראי לקוחות הנובע מהחלטת בג"צ והחלטת רשות החשמל שבאה בעקבותיה, שעדכנה את מדיניות גביית החובות מצרכנים ביתיים, וכן בשל מלחמת "חרבות ברזל" והחלטת רשות החשמל שבאה בעקבותיה בדבר הקלות לצרכני החשמל, לפרטים נוספים ראה ביאור 6א. בנוגע לחובות הרשות הפלשתיאית וחברת החשמל מזרח ירושלים ראה ביאור 6ג.

חובות מסופקים - להערכת ההנהלה, נכללות הפרשות מספקות, המתבססות בין היתר על גיל החוב, הליכי גביה שננקטו, הגידול בסיכון האשראי המתואר לעיל וכיו"ב.

הסכם הפשרה עם - לפרטים בדבר הסכם הפשרה, לרבות הביטחונות שהתקבלו להבטחת הנכס הפיננסי- ראה ביאור חברות הגז המצריות 7ב35.

ו. ערבויות שניתנו בארץ ובחוץ לארץ:

במסגרת הפעילות השוטפת מסרה החברה ערבויות בנקאיות/אשראי דוקומנטרי מותנה למוטבים שונים.

יתרות הערבויות והשיפויים ליום 31 בדצמבר 2023 הם כדלקמן:

(1) ערבויות מקומיות בישראל:

(א) ערבות על סך של כ- 25 מיליוני שקל חדש לחברת נתיבי הגז להבטחת תשלום הולכת גז טבעי בהתאם להסכם.

(ב) ערבות על סך של כ-20 מיליוני שקל חדש לרשות החשמל להבטחת תנאי רישיון החשמל.

(ג) ערבויות בנקאיות אחרות בסך כ- 67 מיליוני שקל חדש שניתנו במהלך העסקים הרגיל לרשויות שונות כגון בתי משפט, גובה המכס, מינהל מקרקעי ישראל ורשויות מקומיות.

סה"כ ערבויות מקומיות שניתנו כ- 112 מיליוני שקל חדש.

(2) ערבויות לגורמים בחוץ לארץ:

סך יתרת הערבויות לגורמים מחוץ לארץ בפורמט של ערבות בנקאית ואשראי דוקומנטרי מותנה הינה כ-32 מיליוני שקל חדש.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. דוח בסיסי ההצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני שקל חדש)							
סה"כ	לא פיננסי ואחרים	ללא הצמדה	הצמדה למדד המחירים לצרכן *	הצמדה ליין יפני	הצמדה לאירו	הצמדה לדולר ארה"ב	
2,651	-	2,529	-	-	-	122	רכוש: מזומנים ושווי מזומנים.....
201	-	101	-	-	100	-	השקעות לזמן קצר .....
5,482	-	5,482	-	-	-	-	לקוחות בגין מכירות חשמל .....
1,107	189	348	255	-	-	315	חייבים ויתרות חובה .....
1,521	1,521	-	-	-	-	-	מלאי דלקים .....
139	139	-	-	-	-	-	מלאי מחסנים .....
1,944	1,944	-	-	-	-	-	נכסים של קבוצות מימוש המסווגות כמחזקות למכירה .....
1,652	1,652	-	-	-	-	-	מלאי דלקים לזמן ארוך .....
1,739	-	707	-	-	-	1,032	חייבים לזמן ארוך .....
21	21	-	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות.....
13,304	13,304	-	-	-	-	-	נכסים בגין הטבות לאחר סיום העסקה .....
60,328	60,328	-	-	-	-	-	רכוש קבוע, נטו .....
1,172	1,172	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים, נטו.....
12,055	12,055	-	-	-	-	-	יתרות חובה של חשבונות נדחים רגולטוריים נטו ממס .....
103,316	92,325	9,167	255	-	100	1,469	סה"כ.....

* כולל התאמות לשווי הוגן של עסקאות הגנה (לרבות בגין סיכון אשראי).

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. דוח בסיסי ההצמדה: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 (במיליוני שקל חדש)						
סה"כ	לא פיננסי ואחרים	הצמדה למדד ללא הצמדה	המחירים לצרכן*	הצמדה ליין יפני	הצמדה לאירו	הצמדה לדולר ארה"ב
6,668	-	663	1,286	(1)	72	4,648
2,949	-	1,889	-	-	203	857
1,547	-	1,228	167	14	1	137
512	512	-	-	-	-	-
666	666	-	-	-	-	-
820	820	-	-	-	-	-
35,099	455	2,501	22,943	1,406	157	7,637
568	-	-	551	-	-	17
667	-	2,324	12,821	(1,423)	(333)	(12,722)
1,927	-	-	1,927	-	-	-
4,847	4,847	-	-	-	-	-
8,365	8,365	-	-	-	-	-
35,470	35,470	-	-	-	-	-
3,211	3,211	-	-	-	-	-
103,316	54,346	8,605	39,695	(4)	100	574
-	37,979	562	(39,440)	4	-	895
-	-	-	795	-	-	(795)
-	37,979	562	(38,645)	4	-	100

התחייבויות:

אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים .....
 התחייבויות לספקים ונותני שירותים.....
 זכאים יתרות זכות.....
 התחייבויות מיסים שוטפים.....
 הפרשות.....
 מקדמות ממשמיני עבודות בניכוי עבודות ביצוע.....
 אגרות חוב, התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרות ...
 התחייבויות בגין חכירה לזמן ארוך.....
 עסקאות החלפת מטבע לזמן ארוך.....
 התחייבויות למדינת ישראל לזמן ארוך.....
 התחייבויות בגין הטבות לאחר סיום העסקה.....
 מיסים נדחים, נטו.....
 הון עצמי.....
 יתרות זכות של חשבונות נדחים רגולטוריים נטו ממס..

סה"כ.....

סה"כ, נטו.....

חשיפות המכוסות בתעריף החשמל**.....

סה"כ חשיפה, נטו.....

* כולל התאמות לשווי הוגן של עסקאות הגנה (לרבות בגין סיכון אשראי).

לעניין החשיפה למדד המחירים לצרכן בעקבות המעבר ל- IFRS ראה ביאור 15 טו לעיל.

** בעקבות היישום החל מיום 1 בינואר 2019 של תקן הדיווח הכספי הבינלאומי IFRS 16 בנושא חכירות, הכירה החברה בהתחייבות פיננסית בגין חכירת האוניות של חברת הפחם שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ-41 מיליוני שקל חדש, הפרשי שער וריבית בגין ההתחייבות מכוסה בתעריף החשמל ונכללת בחשבונות פיקוח נדחים. מנגד החברה הכירה בנכס פיננסי בגין התקבולים הדולריים העתידיים להתקבל במסגרת הסכם הפשרה עם חברות הגז המצריות בסך של כ-836 מיליוני שקל חדש, אשר יוחזר במלואו לצרכנים במסגרת תעריף החשמל, לפרטים ראה ביאור 15 יח לעיל.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. דוח בסיסי ההצמדה: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני שקל חדש)							
סה"כ	לא פיננסי ואחרים	ללא הצמדה	הצמדה למדד המחירים לצרכן *	הצמדה ליין יפני	הצמדה לאירו	הצמדה לדולר ארה"ב	
3,654	-	2,511	-	-	88	1,055	מזומנים ושווי מזומנים .....
459	-	95	-	-	188	176	השקעות לזמן קצר .....
4,702	-	4,702	-	-	-	-	לקוחות בגין מכירות חשמל .....
886	201	341	131	-	-	213	חייבים ויתרות חובה .....
2,412	2,412	-	-	-	-	-	מלאי דלקים .....
166	166	-	-	-	-	-	מלאי מחסנים .....
1,413	1,413	-	-	-	-	-	מלאי דלקים לזמן ארוך .....
2,111	-	498	183	-	-	1,430	חייבים לזמן ארוך .....
13	13	-	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות .....
11,000	11,000	-	-	-	-	-	נכסים בגין הטבות לאחר סיום העסקה .....
59,611	59,611	-	-	-	-	-	רכוש קבוע, נטו .....
1,153	1,153	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים, נטו .....
11,384	11,384	-	-	-	-	-	יתרות חובה של חשבונות נדחים רגולטוריים נטו ממס ..
98,964	87,353	8,147	314	-	276	2,874	סה"כ .....

* כולל התאמות לשווי הוגן של עסקאות הגנה (לרבות בגין סיכון אשראי).

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. דוח בסיסי ההצמדה: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022 (במיליוני שקל חדש)							
סה"כ	לא פיננסי ואחרים	ללא הצמדה	הצמדה למדד המחירים לצרכן *	הצמדה ליין יפני	הצמדה לאירו	הצמדה לדולר ארה"ב	התחייבויות:
5,360	-	1,203	1,608	(1)	68	2,482	אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים .....
3,807	-	2,099	-	-	186	1,522	התחייבויות לספקים ונותני שירותים .....
1,365	-	1,035	184	14	1	131	זכאים יתרות זכות.....
684	684	-	-	-	-	-	הפרשות .....
834	834	-	-	-	-	-	מקדמות ממשמיני עבודות בניכוי עבודות ביצוע .....
33,191	512	2,055	17,070	1,462	198	11,894	אגרות חוב, התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרות ...
460	-	-	420	-	-	40	התחייבויות בגין חכירה לזמן הארוך .....
1,660	-	2,813	14,899	(1,472)	(288)	(14,292)	עסקאות החלפת מטבע לזמן ארוך .....
1,876	-	-	1,876	-	-	-	התחייבויות למדינת ישראל לזמן ארוך .....
5,374	5,374	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין הטבות לאחר סיום העסקה .....
8,051	8,051	-	-	-	-	-	מיסים נדחים, נטו .....
32,171	32,171	-	-	-	-	-	הון עצמי .....
4,131	4,131	-	-	-	-	-	יתרות זכות של חשבונות נדחים רגולטוריים נטו ממס...
98,964	51,757	9,205	36,057	3	165	1,777	סה"כ .....
-	35,596	(1,058)	(35,743)	(3)	111	1,097	סה"כ, נטו .....
-	-	-	793	-	-	(793)	חשיפות המכוסות בתעריף החשמל ** .....
-	35,596	(1,058)	(34,950)	(3)	111	304	סה"כ חשיפה, נטו.....

* כולל התאמות לשווי הוגן של עסקאות הגנה (לרבות בגין סיכון אשראי).

לעניין החשיפה למדד המחירים לצרכן בעקבות המעבר ל- IFRS ראה ביאור 15 טו לעיל.

** בעקבות היישום החל מיום 1 בינואר 2019 של תקן הדיווח הכספי הבינלאומי IFRS 16 בנושא חכירות, הכירה החברה בהתחייבות פיננסית בגין חכירת האוניות של חברת הפחם שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2022 הינה כ-65 מיליוני שקל חדש, הפרשי שער וריבית בגין ההתחייבות מכוסה בתעריף החשמל ונכללת בחשבונות פיקוח נדחים. מנגד החברה הכירה בנכס פיננסי בגין התקבולים הדולריים העתידיים להתקבל במסגרת הסכם הפשרה עם חברות הגז המצריות בסך של כ-858 מיליוני שקל חדש, אשר יוחזר במלואו לצרכנים במסגרת תעריף החשמל, לפרטים ראה ביאור 15 יח לעיל.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ח. להלן פירוט ההתקשרויות הפתוחות לביצוע עסקאות החלפה במטבע חוץ, ועסקאות אקדמה:

ליום 31 בדצמבר 2023				
סוג העסקה	מטבע לקבל	מטבע לשלם	סכום קרן לקבל	סכום קרן לשלם
(במיליוני שקל חדש)				
עסקאות החלפה גידור תזרים מזומנים	דולר	שקל חדש	9,158	9,015
עסקאות החלפה גידור תזרים מזומנים	אירו	שקל חדש	90	96
עסקאות החלפה גידור תזרים מזומנים	יין	שקל חדש	769	790
עסקאות החלפה אחרות	דולר	שקל חדש צמוד	1,632	1,542
עסקאות החלפה אחרות	יין	שקל חדש צמוד	385	402
עסקאות החלפה אחרות	שקל חדש	שקל חדש צמוד	9,901	10,837
עסקאות אקדמה	דולר	שקל חדש	1,321	1,335
עסקאות אקדמה	אירו	שקל חדש	246	252
עסקאות אקדמה	יין	שקל חדש	256	260
ליום 31 בדצמבר 2022				
סוג העסקה	מטבע לקבל	מטבע לשלם	סכום קרן לקבל	סכום קרן לשלם
(במיליוני שקל חדש)				
עסקאות החלפה גידור תזרים מזומנים	דולר	שקל חדש	8,622	8,778
עסקאות החלפה גידור תזרים מזומנים	אירו	שקל חדש	118	134
עסקאות החלפה אחרות	דולר	שקל חדש צמוד	3,370	3,746
עסקאות החלפה אחרות	יין	שקל חדש צמוד	693	836
עסקאות החלפה אחרות	שקל חדש	שקל חדש צמוד	9,222	9,915
עסקאות אקדמה	דולר	שקל חדש	1,925	1,850
עסקאות אקדמה	אירו	שקל חדש	172	164
עסקאות אקדמה	יין	שקל חדש	707	678

לפרטים בדבר יתרת השווי ההוגן בגין עסקאות החלפה ראה להלן סעיף יא.
 לפרטים בדבר ההשפעות על הרווח והפסד בגין המכשירים הפיננסיים בסעיף זה, ראה להלן ביאור 33.
 עסקאות אלו נועדו לכיסוי החשיפות בדוח על המצב הכספי. החברה אינה מחזיקה מכשירים פיננסיים למטרות מכירה או הפקת רווחים.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ט. גידור תזרים מזומנים

החברה מממנת את תכנית הפיתוח שלה וממחזרת את חובה, בין היתר, באמצעות ביצוע הנפקות וגיוסי חוב אחרים במטבע חוץ. מימון זה חושף את החברה לסיכון בגין מטבע החוץ. לצורך גידור סיכון מטבע החוץ של פעילות זו, החברה בצעה עסקאות הגנה להחלפת מטבע חוץ (לטווח הזמן שעד פירעון החוב בתאריכים ובסכומים התואמים ללוח התשלומים הצפוי) על מנת לגדר את סיכון שער החליפין הנובע מאותן עסקאות עתידיות, המיועדות לגידור תזרימי מזומנים.

1. פירוט חוזי החלפת מטבע חוץ שיועדו לגידור תזרים מזומנים הקיימים במועד הדיווח:

ליום 31 בדצמבר 2023

שוי הוגן של עסקת הגידור (התחייבויות)	מכירת שקל חדש		רכישת דולר		מועד פקיעה	עסקת החלפה
	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית		
(55)	3.95%	597	5.00%	150	12 בנובמבר 2024	300757
(36)	3.94%	398	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300759
(42)	4.18%	583.4	5.00%	150	12 בנובמבר 2024	300768
(30)	4.10%	391.3	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300770
(36)	4.06%	578.4	5.00%	150	12 בנובמבר 2024	300772
(24)	4.05%	385.6	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300774
(15)	3.60%	377.5	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300783
21	3.40%	705.6	5.00%	200	12 בנובמבר 2024	300796
4	3.10%	543.75	4.25%	150	14 באוגוסט 2028	300807
(5)	3.35%	369.00	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300816
28	3.27%	334.00	4.25%	100	14 באוגוסט 2028	300832
37	3.25%	326.20	4.25%	100	14 באוגוסט 2028	300849
36	3.28%	327.20	4.25%	100	14 באוגוסט 2028	300851
45	6.53%	322.60	7.75%	100	15 בדצמבר 2027	300853
45	6.65%	321.10	7.75%	100	15 בדצמבר 2027	300855
35	2.88%	330.00	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300858
45	2.65%	327.00	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300864
23	2.65%	162.00	3.75%	50	22 בפברואר 2032	300866
46	2.65%	324.00	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300868
48	2.64%	324.00	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300870
25	2.60%	161.00	3.75%	50	22 בפברואר 2032	300872
1	5.95%	459.00	7.88%	125	15 בדצמבר 2026	300891
2	5.95%	368.00	7.75%	100	15 בדצמבר 2027	300893

ליום 31 בדצמבר 2023

שוי הוגן של עסקת הגידור (התחייבויות)	מכירת שקל חדש		רכישת אירו		מועד פקיעה	עסקת החלפה
	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית	מיליוני אירו	ריבית משתנה יוריבור בתוספת מרווח של		
(2)	3.30%	74	1.80%	17	15 ביוני 2026	300803
(2)	4.00%	60	2.50%	14	15 ביוני 2026	300805

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ט. גידור תזרים מזומנים (המשך)

1. פירוט חוזי החלפת מטבע חוץ שיועדו לגידור תזרים מזומנים הקיימים במועד הדיווח (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2023

שווי הוגן של עסקת הגידור (התחייבויות)	מכירת שקל חדש		רכישת יין		מועד פקיעה	עסקת החלפה
	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית		
4	6.70%	60	3.60%	2,500	21 במרס 2030	300874
(42)	6.95%	436	3.60%	16,000	21 במרס 2030	300877
(2)	7.16%	257	4.00%	10,000	19 ביוני 2028	300883
-	6.50%	38	3.60%	1,500	21 במרס 2030	300886

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ט. גידור תזרים מזומנים (המשך)

1. פירוט חוזי החלפת מטבע חוץ שיועדו לגידור תזרים מזומנים הקיימים במועד הדיווח: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022

שווי הוגן של עסקת הגידור (התחייבויות)	מכירת שקל חדש		רכישת דולר		מועד פקיעה	עסקת החלפה
	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית	מיליוני דולר	שיעור ריבית		
(66)	6.25%	590	6.880%	150	21 ביוני 2023	300754
(77)	3.95%	597	5.000%	150	12 בנובמבר 2024	300757
(51)	3.94%	398.0	5.000%	100	12 בנובמבר 2024	300759
(65)	4.18%	583	5.00%	150	12 בנובמבר 2024	300768
(45)	4.10%	391	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300770
(59)	4.06%	578.4	5.00%	150	12 בנובמבר 2024	300772
(40)	4.05%	385.6	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300774
(29)	3.60%	377.5	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300783
(4)	3.40%	705.6	5.00%	200	12 בנובמבר 2024	300796
(18)	3.10%	543.8	4.25%	150	14 באוגוסט 2028	300807
(18)	3.35%	369.0	5.00%	100	12 בנובמבר 2024	300816
13	3.27%	334.0	4.25%	100	14 באוגוסט 2028	300832
22	3.25%	326.2	4.25%	100	14 באוגוסט 2028	300849
20	3.28%	327.2	4.25%	100	14 באוגוסט 2028	300851
30	6.53%	322.6	7.75%	100	15 בדצמבר 2027	300853
29	6.65%	321.1	7.75%	100	15 בדצמבר 2027	300855
14	2.88%	330.0	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300858
24	2.65%	327.0	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300864
13	2.65%	162.0	3.75%	50	22 בפברואר 2032	300866
26	2.65%	324.0	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300868
27	2.64%	324.0	3.75%	100	22 בפברואר 2032	300870
15	2.60%	161.0	3.75%	50	22 בפברואר 2032	300872

ליום 31 בדצמבר 2022

שווי הוגן של עסקת הגידור (התחייבויות)	מכירת שקל חדש		רכישת אירו		מועד פקיעה	עסקת החלפה
	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית	מיליוני אירו	ריבית משתנה יוריבור בתוספת מרווח של		
(7)	3.30%	74	1.80%	17	15 ביוני 2026	300803
(6)	4.00%	60	2.50%	14	15 ביוני 2026	300805

ליום 31 בדצמבר 2022

שווי הוגן של עסקת הגידור (התחייבויות)	מכירת שקל חדש		רכישת י"ן		מועד פקיעה	עסקת החלפה
	מיליוני שקל חדש	שיעור ריבית	מיליוני י"ן	ריבית משתנה יוריבור בתוספת מרווח של		
5	6.70%	60	3.60%	2,500	21 במרס 2030	300874

עסקאות הגנה אלו מטופלות בדוחות הכספיים כעסקאות גידור תזרים מזומנים. עסקאות אלו מגדרות באופן מלא את החשיפה בגין סיכוני מטבע החוץ בגין הקרן והריבית של אגרות החוב.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

2. תנועה בקרנות הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים (לפני השפעת המס)

2022		2023		במיליוני שקל חדש
קרן עלות גידור	קרן גידור	קרן עלות גידור	קרן גידור	
(198)	19	(317)	216	יתרה ליום 1 בינואר
(119)	(524)	82	(962)	שינוי בשווי הוגן
-	721	-	1,002	שינוי בשווי הוגן שהועבר לרווח והפסד
(317)	216	(235)	256	יתרה ליום 31 בדצמבר

לעניין המדיניות החשבונאית של החברה בדבר גידור תזרימי המזומנים, ראה ביאור 2 ד לעיל. לפרטים על התזרימים הצפויים בגין עסקאות גידור תזרים מזומנים ראה סעיף ד לעיל.

י. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן לצרכי גילוי בלבד:

הערך בספרים של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מסוימים לרבות מזומנים ושווי מזומנים, לקוחות, חייבים לזמן קצר ולזמן ארוך, השקעות לזמן קצר, פיקדונות, הלוואות ואשראי לזמן קצר, ספקים וזכאים אחרים, תואם או קרוב לשווי הוגן שלהם.

שווי הוגן		ערך בספרים	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2022	2023	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		(במיליוני שקל חדש)	

התחייבויות פיננסיות – רמה 1

אגרות חוב לזמן ארוך (כולל חלויות שוטפות וריבית לשלם)

אגרות חוב סחירות בישראל בריבית קבועה (1) 17,344 22,525 17,738 23,053

התחייבויות פיננסיות – רמה 2

אגרות חוב והלוואות לזמן ארוך (כולל חלויות שוטפות וריבית לשלם)

הלוואות לזמן ארוך בריבית קבועה (4) 1,867 1,914 1,894 1,945

הלוואות לזמן ארוך בריבית משתנה (5) 2,086 2,943 2,056 2,935

אגרות חוב לא סחירות בריבית קבועה בישראל (2) 1,671 948 1,622 914

אגרות חוב לא סחירות בריבית קבועה בחו"ל (3) 15,766 13,462 15,580 13,605

(1) אגרות החוב הסחירות (בשקלים) שהנפיקה החברה משוערכות לפי מחירים מצוטטים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

(2) אגרות החוב הלא סחירות (בשקלים) שהנפיקה החברה משוערכות לפי ציטוטים פרטניים המחושבים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ.

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

י. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן לצרכי גילוי בלבד: (המשך)

(3) אגרות חוב שהנפיקה החברה במטבע דולר

(א) אגרות החוב להן קיים ציטוט פרטני במערכת "בלומברג" משוערכות באמצעות תשואה אפקטיבית הנגזרת מהתשואה הנומינלית המצוטטת.

(ב) אגרות החוב להן לא קיים ציטוט פרטני במערכת "בלומברג" ("אג"ח ללא ציטוט") משוערכות כדלקמן:
 1. באם קיימים ציטוטים פרטניים במערכת "בלומברג" לאג"ח עם אורך חיים ארוך יותר וקצר יותר מאג"ח ללא ציטוט, אזי השערוך עבורה מתבצע באמצעות אינטרפולציה של התשואות המצוטטות.
 2. באם לא קיים ציטוט פרטני במערכת "בלומברג" לאג"ח עם אורך חיים ארוך יותר מאג"ח ללא ציטוט, אזי השערוך עבורה מתבצע על ידי סכימת התשואה האפקטיבית של אג"ח הארוכה ביותר לה קיים ציטוט פרטני במערכת "בלומברג" יחד עם הפרש בין תשואת US Treasury Bond עם אורך חיים ארוך ביותר הזמין במערכת "בלומברג" לבין תשואת US Treasury Bond עם אורך חיים זהה לאורך חיים של האג"ח הארוך ביותר לה קיים ציטוט.

אגרות חוב שהנפיקה החברה במטבע יין יפני

(א) באם קיים ציטוט פרטני במערכת "בלומברג" של תשואת אג"ח דולרי עם אורך חיים דומה לאג"ח יפני עבורה יש לבצע שערוך, אזי השערוך מתבצע במערכת "בלומברג" באמצעות המרת התשואה האפקטיבית הדולרית לתשואה ביין יפני.

(ב) באם לא קיים ציטוט פרטני במערכת "בלומברג" של תשואת אג"ח דולרי עם אורך חיים דומה לאג"ח יפני עבורה יש לבצע שערוך, אזי השערוך מתבצע באמצעות אינטרפולציה בין תשואות אפקטיביות של אג"ח בדולר עם אורך חיים ארוך יותר וקצר יותר מאג"ח אותו יש לשערך, המומרות במערכת "בלומברג" לתשואה ביין יפני.

(4) השווי ההוגן של ההלוואות בשקלים צמודים למדד בריבית קבועה משוערך באמצעות היוון תזרימי המזומנים הצפויים בגינן בתשואה המתאימה למח"מ ההלוואה אשר מחושבת ע"י אינטרפולציה לינארית של תשואות אגרות חוב סחירות צמודות מדד של החברה.

(5) השווי ההוגן של ההלוואות בריבית משתנה שווה ליתרת הקרן הבלתי מסולקת והריבית הצבורה לתאריך הדוח על המצב הכספי (התואם לערכם בספרים ללא הוצאות נדחות).

ביאור 26 - מכשירים פיננסיים (המשך)

יא. היררכיית שווי הוגן של מכשירים הנמדדים בשווי הוגן:

להלן פירוט של מכשיריה הפיננסיים של החברה הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד על פי רמות:

סיווג המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן נעשה בהתבסס על הרמה הנמוכה ביותר בה נעשה שימוש משמעותי לצורך מדידת השווי ההוגן של המכשיר בכללותו.

רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים והתחייבויות פיננסיים.

רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים הכלולים ברמה 1, אשר נצפים, בצורה ישירה (קרי מחירים) או עקיפה (נתונים הנגזרים ממחירים), לגבי נכסים והתחייבויות פיננסיים.

רמה 3: נתונים לגבי נכסים והתחייבויות פיננסיים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עסקאות ההגנה, הנמצאות ברמה 2, מחושבות לפי שווי הוגן הנסמך על עקומות ריביות נצפות.

רמה 2		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023			
(במיליוני שקל חדש)				
				נכסים פיננסיים
244	455	.....		עסקאות החלפה המיועדות לגידור תזרים מזומנים
396	318	.....		עסקאות החלפה ואקדמה אחרות
				התחייבויות פיננסיות
491	300	.....		עסקאות החלפה המיועדות לגידור תזרים מזומנים
1,798	1,254	.....		עסקאות החלפה ואקדמה אחרות
1,649	781	.....		סה"כ התחייבויות בגין עסקאות הגנה, נטו

ביאור 27 - הכנסות

א. ההרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021 (*)	2022 (*)	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
9,547	10,876	11,800	ביתי.....
370	175	211	עסקי מתח עליון.....
2,260	2,354	2,277	עסקי מתח גבוה.....
5,689	6,383	6,562	עסקי מתח נמוך.....
2,034	2,345	2,681	חמי ורשות פלשתינאית.....
568	701	750	שרותי תשתית (**)
1,455	-	-	מספקים ומערכתיות.....
21,923	22,834	24,281	הכנסות ממכירות חשמל
227	271	405	הכנסות שונות (***)
22,150	23,105	24,686	

(*) בדוחות הכספיים לשנת 2023 החברה פילחה את הכנסותיה לפי חלוקה לקבוצות אשר לדעת החברה משקפת יותר את מהותם הכלכלית, בהתאם לכך בוצע סיווג פנימי גם במספרי השוואה לשנים 2022 ו-2021.

(**) שירותי תשתית הינם, בעיקר, שירותי הולכה וחלוקת חשמל אשר ניתנים ליצרני חשמל פרטיים והכנסות מעלויות מערכתיות.

(***) נכללות בעיקר במגזרי הייצור, האספקה, החלוקה ופעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל.

עדכוני תעריף

- ביום 1 בינואר 2023, עלה התעריף לצרכן ביתי בכ-8.2% ביחס לתעריף שהתפרסם ביום 1 באוגוסט 2022.
- ביום 1 בפברואר 2023, ירד התעריף לצרכן ביתי בכ-1.5% ביחס לתעריף שהתפרסם ביום 1 בינואר 2023.
- ביום 1 באפריל 2023, ירד התעריף לצרכן ביתי בכ-2.4% ביחס לתעריף שהתפרסם ביום 1 בפברואר 2023.
- לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 1 בפברואר 2024 עלה התעריף לצרכן ביתי בכ-2.6% ביחס לתעריף שהתפרסם ביום 1 באפריל 2023.

לפרטים נוספים בדבר תעריף החשמל, ראה ביאור 3 לעיל.

ב. היקף מכירות הנובעות מיצרנים פרטיים ומנחה:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני קוט"ש)			
51,537	48,681	47,853	סך היקף מכירות החשמל של החברה (*)
18,432	13,972	16,438	היקף רכישות החשמל של החברה מיצרנים פרטיים (**)
36%	29%	34%	משקלם מסה"כ מכירות החשמל של החברה (ב - %)

(*) ללא שירותי תשתית.

(**) מיום 1 בנובמבר 2021 באמצעות נגה, ראה באור 9ה1 לעיל.

ביאור 28 - עלות הפעלת מערכת חשמל

להלן הרכב עלות הפעלת מערכת החשמל לאחר הפרדה של רכיבי שכר ופחת.

ההרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
5,492	9,224	7,296	דלקים.....
6,872	5,933	6,860	רכישות חשמל.....
673	698	696	הפעלת מערכת הייצור.....
389	455	525	הפעלת מערכת הולכה וחלוקה ואחר.....
13,426	16,310	15,377	
1,832	1,693	1,671	שכר.....
4,315	4,425	3,932	פחת והפחתות.....
19,573	22,428	20,980	

ביאור 29 – הוצאות (הכנסות) אחרות, נטו

ההרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
-	(1,376)	-	הכנסות ממכירת תחנות (1).....
-	-	(100)	חילוט ערבות אשכול (2).....
-	(23)	-	הכנסות ממכירות גז.....
-	-	(41)	רווח הון ממכירת מבנים.....
-	-	(51)	הכנסות מחילוט ערבויות עבור חיבורי יצרנים.....
13	2	-	שינוי שווי השקעות אחרות.....
16	-	-	ירידת ערך נכסים מוחזקים למכירה.....
(12)	-	(6)	הכנסות נטו מהסדר הנכסים.....
(2)	(8)	9	אחרות.....
15	(1,405)	(189)	

(1) ביום 1 ביוני 2022, נמסרה החזקה באתר "חגית מזרח" לרוכשים, בעקבות האמור נוצר לחברה רווח בסך של כ-1,376 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים בדבר יעוד הרווח ויצירת התחייבות פיקוח בהתאם, ראה ביאורים 9ה1, ו-15 יט לעיל.

(2) ראה ביאור 9ה1.

ביאור 30 - הוצאות מכירה ושיווק

הרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
464	389	378
216	255	294
173	175	181
853	819	853

שכר .....

שירותים לצרכנים .....

פחת .....

ביאור 31 - הוצאות הנהלה וכלליות

הרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	2023
(במיליוני שקל חדש)		
461	447	471
2	114	247
160	161	161
159	134	207
782	856	1,086

שכר .....

הפרשה לחובות מסופקים ואבודים (*) .....

פחת והפחתות .....

אחרות .....

(*) לפרטים נוספים בדבר הפרשה לחובות מסופקים ראה ביאור א6.

ביאור 32 - עלות השכר

ההרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
4,852	4,732	4,763	עלות השכר ללא מדידות מחדש
(41)	(55)	(66)	שכר עובדים מושאלים לתחנות כח שנמכרו
4,811	4,677	4,697	עלות שכר ללא מדידות מחדש וללא שכר עובדים מושאלים
(184)	(596)	(278)	מדידות מחדש שהווננו לרכוש קבוע
4,627	4,081	4,419	סה"כ עלות השכר
			בניכוי:
1,816	1,482	1,845	שכר שנזקק לרכוש קבוע
54	70	54	שכר שנזקק לסעיפים אחרים שאינם תוצאתיים
2,757	2,529	2,520	סה"כ עלות השכר הכלול בסעיפי רווח והפסד, נטו

ביאור 33 - הוצאות מימון, נטו

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			
1,108	1,176	1,224	א. הוצאות ריבית:
40	83	170	הוצאות ריבית בגין אגרות חוב
27	12	17	הוצאות ריבית בגין התחייבויות לתאגידים בנקאיים
30	30	33	הוצאות ריבית בגין התחייבויות חכירה
(100)	(216)	(292)	הוצאות ריבית בגין התחייבויות למדינת ישראל
6	10	34	הכנסות ריבית בגין עסקאות הגנה
(112)	(242)	(321)	הוצאות ריבית אחרות
999	853	865	הכנסות ריבית אחרות
			סה"כ הוצאות ריבית
1,619	(1,281)	(298)	ב. הוצאות (הכנסות) אחרות:
(96)	78	121	שינויים בשוויים ההוגן של עסקאות ההגנה
(618)	1,442	290	סכומים שהועברו לרווח כולל אחר בגין גידור תזרים מזומנים
306	755	663	הוצאות (הכנסות) מהפרשי שער חליפין
1,211	994	776	הוצאות מהפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן
			סה"כ הוצאות (הכנסות) אחרות
298	491	500	ג. בניכוי - עלויות אשראי שהווננו כחלק מעלות הרכוש הקבוע *
1,912	1,356	1,141	סה"כ הוצאות מימון
4.80%	6.75%	5.77%	* שיעור ההיוון ששימש בחישוב עלויות אשראי לא ספציפי

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי עניין

בעלי העניין והצדדים הקשורים של החברה הינם כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ובתקן חשבונאות בינלאומי מספר 24 בדבר צדדים קשורים, בעלת השליטה היחידה בחברה הינה מדינת ישראל ועל כן מדינת ישראל וחברות ומוסדות שבשליטתה (לרבות חברות ממשלתיות, רשויות ומשרדי ממשלה ותאגידי אחרים שלממשלה שיעור בעלות מסוים בהם) מהוות צד קשור ובעל עניין בחברה (הנתונים שלהלן אינם כוללים פעילות עם חברות בבעלות של מועצות מקומיות).

א. 1. להלן סך יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים מהדוח המאוחד:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)		
70	69	לקוחות בגין מכירות חשמל ואחרים.....
156	97	חברת נתיבי הגז - ראה סעיף ב1 להלן (כולל חלויות שוטפות).....
174	244	חייבים ויתרות חובה לרבות זמן ארוך.....
401	241	התחייבות לספקים ונותני שירותים (כולל חוב לחברת נתיבי הגז ויתרה מול חברת נגה בהתאם לאופן ההתחשבות של החברה עם חברת נגה).....
290	455	זכאים ויתרות זכות.....
1,887	1,939	התחייבויות למדינת ישראל (כולל חלויות שוטפות) - ראה סעיף ב2ג להלן.
300	352	התחייבות בגין חכירה (כולל חלויות שוטפות) ראה ביאור 22 לעיל.....

החברה פנתה בסוף שנת 2023 בבקשה לקבלת אישורי יתרה מ- 451 לקוחות חשמל ומ-265 ספקים ולקוחות אחרים העונים על הקריטריונים האמורים מעלה. נתקבלו 8 אישורים מלקוחות ו- 35 אישורים מספקים.

2. להלן סך עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים מהדוח המאוחד:

הכנסות החברה מעסקאות אותן מבצעת החברה עם צדדים קשורים ובעלי העניין, במהלך העסקים הרגילים של החברה הינן: מכירות חשמל, חיבורי חשמל ועבודות בגין חוזי ביצוע.

במסגרת רכישותיה רוכשת החברה מצדדים קשורים ובעלי העניין דלעיל, בעיקר רכישות חשמל מנגה, שירותי הולכת גז טבעי, מים וחכירת קרקעות. תשלומים למדינה ורשויותיה כריבון, דהיינו תשלומים על פי דין כגון מיסים ואגרות, אלו עסקאות שאינן חורגות מעסקיה השוטפים של החברה.

(א) הכנסות:

(1) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו הכנסות ממכירות חשמל מבעלי עניין וצדדים קשורים (על פי חשבוניות שהוצאו ולא כולל הכנסות לקבל) לכ-1,575 מיליוני שקל חדש וכ-1,624 מיליוני שקל חדש בהתאמה (בעיקר הכנסות מחברת מקורות בע"מ כ- 300 מיליוני שקל חדש וכ-431 מיליוני שקל חדש בהתאמה ומנתיבי ישראל, החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ כ-103 מיליוני שקל חדש וכ-58 מיליוני שקל חדש בהתאמה ורשויות מקומיות).

(2) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו הכנסות ממתן שירותי תשתית מחברת נגה לסך של כ- 750 מיליוני שקל חדש וכ- 701 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

(3) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 נרשמו הכנסות מחברת נתיבי הגז בסך של כ- 7 מיליוני שקל ובסך של כ-7 מיליוני שקל חדש בהתאמה בעיקר בעבור ריבית והפרשי שער למימון הקמת צינור הגז הטבעי.

(ב) הוצאות:

(1) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו רכישות חשמל ועלויות אחרות מחברת נגה לסך של כ- 3,467 מיליוני שקל חדש וכ-3,074 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

(2) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הסתכמו הוצאות בגין דמי הולכת גז טבעי לנתיבי הגז לסך של כ-282 מיליוני שקל חדש ועלויות הקמה של רכוש קבוע בסך של כ-73 מיליוני שקל חדש. לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו הוצאות בגין דמי הולכת גז טבעי לנתיבי הגז לסך של כ-233 מיליוני שקל חדש ועלויות הקמה של רכוש קבוע בסך של כ-43 מיליוני שקל חדש (ראה פירוט בסעיף ב2ד להלן).

(3) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו יתר הוצאות (בעיקר רשויות מקומיות, הוצאות פחת ומימון מחכירות לצדדים קשורים, הולכת דלקים ומים) בכ-643 מיליוני שקל חדש ובכ- 691 מיליוני שקל חדש בהתאמה.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ב. לחברה מספר סוגי עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים:

1. עסקאות חריגות (על פי סעיף 270(4) לחוק החברות):
להלן פרטים, לפי מיטב ידיעתה של החברה, בדבר עסקאות חריגות עם בעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי לפי סעיף 270(4) לחוק החברות בהן התקשרה החברה, שהינן בתוקף בתאריך הדוח על המצב הכספי וכן עסקאות בשנתיים שקדמו לתאריך הדוח על המצב הכספי.
פרוייקט הקמת מערכת להולכת גז טבעי:

בהתאם להסכם מיום 10 בנובמבר 2004 בין מדינת ישראל, החברה ונתיבי הגז, לפיו החברה תממן, תנהל ותזמין את העבודות הדרושות להקמת חלק ממערכת הולכת הגז הטבעי, יתרת ההלוואה לנתיבי הגז הרשומה בספרי החברה ליום הדוח על המצב הכספי (כולל חלויות שוטפות) הינה כ- 97 מיליוני שקל חדש.

2. עסקאות אחרות (שאינן חריגות ואינן זניחות):

(א) חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (להלן: "קצא"א):

ביום 24 במאי 2018 נחתם בין החברה לבין קצא"א תיקון להסכם שנחתם בשנת 1997 ובו הוסכם על החכרת שתי גוררות חדשות שיחליפו את הגוררות לעיל באמצעות חברת הפחם.

על פי תנאי ההסכם בין החברה לקצא"א, בהתחשב במצבן התפעולי ובעלויות התחזוקה של הגוררות, רכשה חברת הפחם 2 גוררות חדשות בחודש אוגוסט 2018, הגוררות התקבלו והוחכרו בחכירה מימונית לקצא"א בתחילת שנת 2019.

יתרת ההשקעה בחכירה (כולל חלויות שוטפות) הנכללת בדוחות הכספיים בחיובים אחרים לזמן ארוך ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 בדצמבר 2022 הינה כ-58 מיליוני שקל.

(ב) חברת תשתיות אנרגיה בע"מ (להלן: "תש"א"):

1. בחודש ינואר 1997 נחתם חוזה בין החברה לתש"א, במסגרתו הקימה תש"א קו תזקיני נפט (להלן: "קו התזקינים") לאתר גזר, דרכו מוזרמים תזקיני נפט למשך 50 שנה מתחילת ההזרמה הסדירה בקו התזקינים, דהיינו עד חודש מאי 2048. החכירה מטופלת בספרי החברה כחכירה מימונית. יתרת סכום החכירה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה סך של כ-5 מיליוני שקל חדש וליום 31 בדצמבר 2022 סך של כ-7 מיליוני שקל חדש. העלות המופחתת של נכס זכות השימוש ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ-3 מיליוני שקל חדש וליום 31 בדצמבר 2022 כ-5 מיליוני שקל חדש.

עלות מקורית מוערכת של העסקה הינה כ-32 מיליוני שקל חדש. לעסקה זו השפעה זניחה על רווחיות החברה.

2. מקטעי צנרת סולר :

בהתאם להחלטת ממשלה מיום 5 ביוני 2016, להקמת קווי דלק לצורך הגדלת כושר ההזרמה הארצי של דלק גיבוי לתחנות הכח הדו דלקיות בעלות כושר ייצור בסולר ביום 12 ביולי 2020, נחתם הסכם התקשרות עם חברת תש"א לבניית מקטעי צנרת סולר.

תכנון וביצוע הפרוייקט, תחזוקת הקווים והבעלות על הקווים תהיה באחריות מלאה של תש"א. בעתיד ההסכם צפוי להיות מוסב לחברת נגה.

התשלום הראשון עבור עלויות ההקמה מבוצע תוך 60 יום לאחר השלמת כל מקטע ולמשך 20 שנים (שהם צמודים לתעריפי תשתית במשק הדלק). סיום הפרוייקט צפוי במהלך שנת 2025. עד לסוף דצמבר 2023, הושלמה בניית שלושה מקטעי צנרת.

העלות הכוללת של בניית הצנרת מוערכת בסך של כ-800 מיליון שקל חדש.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ב. לחברה מספר סוגי עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים: (המשך)

2. עסקאות אחרות (שאינן חריגות ואינן זניחות): (המשך)

ג) התחייבות למדינת ישראל:

בשנות ה-90 קיבלה החברה הלוואות בסך של 1.5 מיליארד דולר מבנק לפיתוח התעשייה בע"מ, בערבות מדינת ישראל. בחודש אוקטובר 2009 נחתם כתב המחאה בין הבנק למדינה לפיו הלוואות אלה הוסבו לטובת המדינה. בעקבות ההסבה לא חל כל שינוי בתנאי הלוואות. במסגרת הסדר הנכסים, בשנת 2018 הומרו הלוואות אלה להלוואה שקלית צמודת מדד אשר הותאמה לתנאי השוק הקיימים. יתרת הלוואה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ- 1,939 מיליוני שקל חדש (כולל חלויות שוטפות).

ד) התקשרות להולכת גז טבעי:

בחודש יוני 2006, חתמה החברה עם חברת נתיבי הגז (להלן: נתג"ז), על הסכם להולכת גז טבעי, על פי נוסח שפורסם על ידי רשות הגז הטבעי, ושתחולתו על כלל צרכני הגז. בחודש ינואר 2009 הוחלף הסכם 2006 בהסכם חדש שתוקפו 15 שנה ממועד חיבור כל אתר למערכת הולכת הגז. ההתקשרות אושרה בדירקטוריון ביום 2 בפברואר 2008.

העלות המקורית של העסקה לתקופת ההסכם הוערכה בכ- 2,520 מיליוני שקל חדש. רשות החשמל, במסגרת תעריף החשמל מכירה לחברה בעלויות הקיבולת והאנרגיה בהתאם לכמויות הגז המחושבת על ידה בסל הדלקים. בעקבות עדכון תעריפי ההולכה והקיבולת על פי החלטת רשות הגז הטבעי במשרד האנרגיה, עלות הולכת הגז והקיבולת ששולמה על-ידי החברה לחברת נתיבי הגז בשנת 2023 הסתכמה לכ- 20 מיליוני שקל חדש מידי חודש, שהם כ- 240 מיליוני שקל חדש בשנה.

1. הגדלת קיבולת והתקשרויות

א. בחודש דצמבר 2019 נחתם עדכון להסכם ההולכה, אשר כולל תוספת לקיבולת המצרפית של החברה בעבור המחז"מים אשר יוקמו ויופעלו בגז טבעי באתר "אורות רבין" באמצעות תשלום דמי חיבור בסך של כ- 77 מיליוני שקל חדש שנרשם בסעיף הרכוש הקבוע.

סכום העסקה עבור תוספת הקיבולת המוזמנת מוערך בכ- 30 מיליוני שקל חדש לשנה החל ממועד ההזרמה. תשלומי הקיבולת החלו בחודש יוני 2022.

ב. בחודש אוגוסט 2020, נחתמה תוספת להסכם ההולכה עם חברת נתיבי הגז לצורך חיבור היחידה הראשונה בתחנת הכוח רוטנברג אשר תוסב מייצור בפחם, לגז טבעי וזאת בהמשך להחלטת שר האנרגיה לצמצום השימוש בפחם והסבת יחידות פחמיות לגז טבעי. תשלום דמי החיבור ליחידה המוסבת בסך של כ- 65 מיליוני שקל חדש, ישולמו על ידי החברה בהתאם לתנאים הסטנדרטיים שבהסכם ההולכה.

סכום העסקה עבור תוספת הקיבולת המוזמנת מוערך בכ- 33 מיליוני שקל חדש לשנה החל ממועד ההזרמה.

ג. בחודש דצמבר 2021 נחתמה תוספת להסכם ההולכה עם חברת נתיבי הגז לצורך חיבור היחידה השנייה בתחנת הכוח רוטנברג המוסבת מפחם לגז טבעי. תשלום דמי החיבור ליחידה מוסבת זו מוערך בכ- 83 מיליוני שקל חדש וירשם בסעיף הרכוש הקבוע. הסכום צפוי להתעדכן בהתאם לעלויות בפועל.

סכום העסקה עבור תוספת הקיבולת המוזמנת מוערך בכ- 30 מיליוני שקל חדש לשנה החל ממועד ההזרמה. במועד זה אושרה גם הגדלת הקיבולת עבור המחז"מים אשר מוקמים ב"אורות רבין". סכום העסקה עבור תוספת הקיבולת המוזמנת מסתכם בכ- 20 מיליוני שקל חדש בשנה.

ד. בחודש ינואר 2023 אושרה תוספת להסכם ההולכה עם חברת נתיבי הגז לצורך חיבור 4 יחידות נוספות המוסבות לגז, שתי יחידות בתחנת הכוח רוטנברג ושתי יחידות בתחנת הכוח אורות רבין. תשלום דמי החיבור ליחידות המוסבת הללו מוערך בכ- 146 מיליוני שקל חדש וירשם בסעיף הרכוש הקבוע. הסכום צפוי להתעדכן בהתאם לעלויות בפועל.

סכום העסקה עבור תוספת הקיבולת המוזמנת לכל ארבעת היחידות מוערך בכ- 111 מיליוני שקל חדש לשנה. תשלומי הקיבולת של כל אחת מהיחידות יתווספו במועד החוזי המוגדר עבור כל יחידה.

ה. בחודש אוקטובר 2023, נחתם עדכון להסכם ההולכה עם חברת נתיבי הגז לצורך הארכת תקופת ההסכם לאתר גזר, מעבר ל-15 שנים שנקבעו בהסכם המקורי, בחמש שנים נוספות עד חודש מאי 2029, או עד סיום ההסכם לאתר על ידי החברה, המוקדם מבניהם. סכום העסקה עבור הקיבולת המוזמנת לאתר גזר מוערך בכ- 35 מיליוני שקל חדש לשנה.

ו. בחודש ינואר 2024, נחתם עדכון להסכם ההולכה עם חברת נתיבי הגז, לצורך הארכת תקופת ההסכם לאתר חגית, מעבר ל-15 שנים כפי שנקבעו בהסכם המקורי, בחמש שנים נוספות עד חודש יוני 2028, או עד סיום ההסכם לאתר על ידי החברה, המוקדם מבניהם.

ז. תוקף הסכם ההולכה בן ה-15 שנים הסתיים עבור האתרים רדינג ואשכול בסוף חודש יוני 2021 ובתחילת חודש יולי 2021 בהתאמה. בחודש יוני 2020 אושרה הארכת הסכם ההולכה לאתרים אלה למוקדם מבין 5 שנים, או מועד מכירת האתרים וחתירת הסכמי הולכה בין נתג"ז לבין הרוכשים העתידיים בהתאם למתווה הרפורמה כאמור בביאור 1ה.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ב. לחברה מספר סוגי עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים: (המשך)

2. עסקאות אחרות (שאינן חריגות ואינן זניחות): (המשך)

ד) התקשרות להולכת גז טבעי: (המשך)

2. הפחתות כתוצאה ממכירת תחנות

א. החל מחודש דצמבר 2019 הופחתה הקיבולת המצרפית של החברה כתוצאה ממכירת תחנת הכוח באלון תבור. כתוצאה מכך פחתו תשלומי הקיבולת החודשיים לעלות של כ-20 מיליוני שקל חדש שהם כ-240 מיליוני שקל חדש בשנה.

ב. החל מחודש דצמבר 2020 הופחתה הקיבולת המצרפית של החברה כתוצאה ממכירת תחנת הכוח רמת חובב. כתוצאה מכך פחתו תשלומי הקיבולת החודשיים לעלות של כ-18 מיליוני שקל חדש שהם כ-216 מיליוני שקל חדש בשנה.

ג. במסגרת הרפורמה במשק החשמל, החברה מכרה בחודש יוני 2022 את יחידות 3-6 באתר חגית. כתוצאה מכך, פחתו תשלומי הקיבולת החודשיים לעלות של כ-16.4 מיליוני שקל חדש שהם כ-197 מיליוני שקל חדש בשנה.

ה) חברת נמלי ישראל:

חברת נמלי ישראל – נכסים ופיתוח בע"מ (להלן: "חנ"י") מקימה מסוף ימי חדש לשינוע מכולות בנמל באשדוד הצמוד לשטחי החברה. מאחר ותשתיות החברה נמצאות בשטחי חנ"י והן בשטחים אחרים ברצועת החוף וקיימים במקום מתקנים ותשתיות השייכים לצדדי ג', עלה הצורך לבצע העתקת תשתיות אלו.

החל משנת 2014 נערכו שיחות בין הצדדים אשר נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם הבשילו לכדי חתימה על חוזה מחייב.

ו) התקשרות עם משרד הביטחון:

ביום 18 באוקטובר 2018 אישרה ועדת התקשרויות ונכסים של דירקטוריון החברה התקשרות לקבלת שירותי הקמה של רכוש קבוע ממשרד הביטחון.

עד לתאריך הדוח על המצב הכספי היקף ההשקעה הסתכם לכ-134 מיליוני שקל חדש. עלות מוערכת של העסקה כ-154 מיליוני שקל חדש (ללא היוון עלויות מימון).

ז) ניתוק מרחוק של טורבינות רוח:

במסגרת מדיניות הממשלה לעידוד שימוש באנרגיות מתחדשות, מקודמים על ידי יזמים פרטיים פרויקטים של ייצור חשמל באמצעות טורבינות רוח בצפון הארץ. משרד הביטחון התנה את מתן אישורו להקמת הטורבינות במציאת פתרון טכנולוגי הנדרש במצבי חירום.

שווי מוערך של העסקה כ-250 מיליוני שקל חדש. שיעור של 85% משווי העסקה ימומן בהתאם להחלטת מליאת רשות החשמל (להלן – "הרשות") מיום 23 בדצמבר 2019 באופן הבא: שלישי על ידי צרכני החשמל באמצעות הכרה בתעריף החשמל, שני שלישים באמצעות גביה מהיזמים הפרטיים.

לתאריך הדוח על המצב הכספי, נגבו על ידי החברה מצרכני החשמל ומהיזמים הפרטיים (מיום 1 בנובמבר 2021 באמצעות נגה) סך של כ-244 מיליוני שקל חדש והועברו למשרד הביטחון כ-196 מיליוני שקל חדש.

להסכם אין השפעה תוצאתית על החברה.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ב. לחברה מספר סוגי עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים: (המשך)

2. עסקאות אחרות (שאינן חריגות ואינן זניחות): (המשך)

(ח) חכירת מיכלים לאחסון סולר משקי

ביום 31 באוקטובר 2021, חתמה החברה על הסכם עם חברת "תשתיות אנרגיה בע"מ" לחכירת מיכלים לאחסון סולר משקי. בעתיד ההסכם צפוי להיות מוסב לחברת נגה.

הקמת המיכלים החלה בסוף שנת 2023 וצפויה להסתיים עד הרבעון השלישי 2026. תקופת החכירה הינה ל-20 שנים ממועד מסירת המיכלים ולחברה קיימת אופציה להארכת תקופת החכירה ל-20 שנים נוספות. דמי החכירה החודשיים הינם לפי תעריף החכירה שיחול במועד מסירת המיכלים, בהתאם לצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (תעריפי תשתית במשק הדלק) תשע"ד 2014.

בעקבות מלחמת חרבות ברזל והצורך במיכל נוסף, סוכם עם תש"א על הקדמה חכירה של מיכל שמהווה הקדמה וגישור עד להשלמת הבניה של המיכלים החדשים. בהתאם הכירה החברה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה בסך של כ-47 מיליוני שקל חדש. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי סוכם עם תש"א על הקדמת חכירה של מיכל נוסף. מדובר בהקדמת חכירה של מיכל שני מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל.

(ט) אחזקת מלאי סולר זמני לחירום משקי

1. ביום 22 בנובמבר 2023 נחתם הסכם בין החברה לבין חברת קצא"א לרכישת מלאי סולר זמני, אחסונו ומכירתו על ידי קצא"א. ההסכם בתוקף עד 31 במרס 2024. הסולר האמור נועד לשמש את משק החשמל לצרכי חירום, על פי הנחיות מנהל המערכת בחברת "נגה" שמשמשת גם כרשות הכוח במשק החשמל ובאישור רשות הכוח העליונה שבניהולו של מנכ"ל משרד האנרגיה. הבעלות והשליטה על הסולר, בהתאם להסכם שייכת לקצא"א ולפיכך עלות הרכישה אינה נכללת בספרי החברה. כמו כן, בהתאם להסכם תישא החברה בעלויות האחסונה והמימון ותשפה את קצא"א או לחלופין תפוצה ע"י קצא"א בגין הפרשי מחיר שיווצרו במידה וקצא"א תמכור את הסולר עד לתום מועד ההסכם או תעבירו במחירי שוק לשימוש החברה או יצרנים פרטיים במידה ותונחה על ידי רשות הכח לעשות זאת.

הצדדים נמצאים במשא ומתן להארכת ההסכם בשלושה חודשים נוספים, קרי עד 30 ביוני 2024.

2. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 8 בינואר 2024, נחתם הסכם בין החברה לבין חברת תש"א שעניינו רכישת מלאי סולר זמני, אחסונו ומכירתו ע"י תש"א. ההסכם בתוקף עד לתאריך 30 באפריל 2024, עם אופציה של תש"א להאריך את ההסכם עד לתאריך 31 במאי 2024. הסולר האמור נועד לשמש בצרכי חירום את משק החשמל, השימוש בו יעשה על פי הנחיות מנהל המערכת בחברת "נגה" שמשמשת גם כרשות הכוח במשק החשמל ובאישור רשות הכוח העליונה שבניהולו של מנכ"ל משרד האנרגיה.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ב. לחברה מספר סוגי עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים: (המשך)

3. עסקאות זניחות על פי תקנה 41(א3)(1) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010:

נוהל עסקאות זניחות:

במהלך עסקיהן הרגיל, החברה וחברות מאוחדות שלה, מבצעות או עשויות לבצע עסקאות ו/או התחייבויות לבצע עסקאות עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש בהן עניין אישי ("עסקת בעל שליטה"), וכן עסקאות עם בעלי עניין, כהגדרתם בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, ועסקאות עם צדדים קשורים לחברה, כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי 24.

לרוב מדובר בעסקאות שאינן מהותיות עבור החברה או החברות המאוחדות שלה, הן מבחינה כמותית והן מבחינה איכותית, והן נעשות ככלל בתנאים דומים לתנאיהן של עסקאות הנעשות מול צדדים שלישיים. יתרה מכך, מבחינת החברה, עסקאות אלו הינן, לרוב, אינטגרליות לפעילותה השוטפת בשל היות החברה, מצד אחד, חברה ממשלתית אשר בעלת השליטה בה היא המדינה, ומצד שני, ספקית שירות חיוני ומרכזי במשק הישראלי.

(א) ביום 29 במרס 2012 אישר דירקטוריון החברה נהל הקובע מראש קווים מנחים וכללים לסיווגה של עסקת בעל שליטה כעסקת זניחה, כקבוע בתקנה 41(א3)(1) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, אשר ישמש לבחינת היקף הגילוי הנדרש בדוחות תקופתיים ורבעוניים ובתשקיפים לגבי עסקת בעל שליטה כקבוע בתקנה 22 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן: "תקנות הדוחות") ובתקנה 54 לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטת התשקיף - מבנה וצורה), התשכ"ט-1969.

(ב) ביום 28 בפברואר 2013 אישר דירקטוריון החברה תיקון למבחן הכמותי שבמסגרת הנהל (המתואר בסעיף (א) להלן). בנוסף, אישר הדירקטוריון לאמץ את הנוהל גם לגבי הגילוי שיינתן לעסקאות עם צדדים קשורים ולעסקאות עם בעלי עניין במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים.

קווים מנחים וכללים אלו נקבעו, בין היתר, לאחר שקילת סוגי ומאפייני עסקאות בעלת השליטה בחברה, עסקאות עם בעלי העניין ועסקאות עם הצדדים הקשורים לחברה, ובשים לב להיקף פעילותה של החברה הנמנית על החברות הגדולות במשק, היקף נכסי החברה, התחייבויותיה והכנסותיה. קווים מנחים אלו עשויים להיבחן מעת לעת על-ידי דירקטוריון החברה, אשר רשאי לשנותם מפעם לפעם ו/או להוסיף קווים מנחים נוספים.

לפי קווים מנחים וכללים אלו נקבע כי עסקת בעל שליטה ו/או עסקת עם בעל עניין ו/או עסקת עם צד קשור לחברה תיחשב כעסקת זניחה אם היא עומדת במבחן דו-שלבי כדלקמן:

(א) מבחן כמותי:

היקף ו/או שווי העסקה נמוך מ-10 מיליוני שקל חדש.

בעסקאות רב שנתיות (לדוגמא: הסכם לתקופה של מספר שנים) תיבחן זניחותה של העסקה על בסיס שנתי (היינו, האם הסכום הכספי השנתי הנובע מההסכם עולה על הסך שנקבע בכלל כאמור).

כל עסקה תיבחן בפני עצמה, אולם זניחותן של עסקאות שלובות או מותנות (כך שבפועל הינן חלק מאותה התקשרות), תיבחן באופן מצרפי.

(ב) מבחן איכותי:

העסקה הינה חלק ממהלך העסקים הרגיל של החברה והינה אינהרנטית לפעילותה השוטפת, היא נעשית בתנאי שוק, ומבחינת אופייה, מהותה והשפעתה על החברה היא אינה מהותית לחברה ולא קיימים שיקולים מיוחדים העולים מכלל נסיבות העניין המעידים על מהותיות העסקה.

מידי שנה בוחנת ועדת הביקורת את נהל עסקאות זניחות בחברה.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ג. 1. תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים ובעלי עניין (לרבות דירקטורים) המועסקים בחברה:

תשלום בשנה שנסתיימה ביום 31			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			מספר אנשים			
31.6	23.9	27.2	33	30	29	סה"כ שכר ברוטו.....
5.9	5.5	5.7	33	30	29	עלויות מעביד .....
37.5	29.4	32.9	33	30	29	סה"כ תגמול.....
1.7	3.8	0.4	3	5	1	הטבות בגין פיטורין.....
						הטבות לאחר סיום העסקה – יתרת
117.4	78.6	67.4	21	20	22	התחייבות לפנסיה והטבות אחרות .....
3.1	2.2	2.6	28	25	28	הטבות לעובדים לטווח קצר.....

(א) אנשי מפתח ניהוליים בחברה כוללים: ממלא מקום יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל, חברי הנהלת החברה, דירקטורים (לעניין תגמולי דירקטורים ראה סעיף 2ג להלן).

(ב) ביום 18 בנובמבר 2021 אישר דירקטוריון החברה, בהתאם להמלצת ועדת תגמול מיום 4 בנובמבר 2021, את מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בכירה של החברה ("מדיניות התגמול"). האישור כאמור לעיל ניתן לאחר שהדירקטוריון דן ושקל את המלצות ועדת התגמול של החברה בעניין, תוך התחשבות בקריטריונים הקבועים בחוק החברות ובשים לב לשיקולים ולעקרונות המפורטים להלן. חבילת התגמול הותאמה לגודל החברה, אופי פעילותה, שאיפת החברה לשמר את נושאי המשרה בה, והיותה של החברה ממשללתית הכפופה להוראות חוק החברות הממשלתיות על תקנותיו השונות והנחיות רשות החברות הממשלתיות המגבילים את יכולותיה של החברה לפעול באופן עצמאי בענייני שכר והטבות לעובדיה. במסגרת מדיניות התגמול שאושרה עודכנו, בין היתר, יעדי החברה ושיקולים ועקרונות העומדים בבסיס המדיניות המשקפים את יעדי החברה המעודכנים, אישורים נדרשים לצורך אישור או עדכון תנאי העסקה של נושאי משרה בחברה, פרמטרים הנוגעים לבחינת תנאי התגמול, תנאי התגמול של נושאי משרה בחברה, תגמול בקשר עם סיום העסקה וסעיף ביטוח האחריות לנושאי משרה. מדיניות התגמול אושרה באסיפה הכללית ביום 3 בפברואר 2022.

(ג) בשנת 2023 שולם תגמול אישי ל- 112 עובדים בכירים בחוזה אישי ונושאי משרה בסכום של כ-13 מיליוני שקל חדש בגין השנים 2022 ו-2021. בשים לב למדיניות התגמול של החברה כמתואר לעיל, בנוסף בספרי החברה קיימת הפרשה בסכום של כ- 9.2 מיליוני שקל חדש עבור תגמול אישי לעובדים בכירים המועסקים בחוזה אישי ולנושאי משרה לשנת 2023. הפרשה זו אינה כלולה בנתוני השכר בסעיף 1 ו- 2.

2. תגמול והטבות לאנשי מפתח ניהוליים ובעלי עניין (לרבות דירקטורים) שאינם מועסקים בחברה:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	2021	2022	2023	
(במיליוני שקל חדש)			מספר אנשים			
0.9	1.0	0.9	9	10	7	קבוצה: סך הטבות בגין דירקטורים שאינם מועסקים בחברה.....

* בשנת 2023 ובשנת 2022 כיהנו שני דירקטורים מטעם ציבור העובדים אשר אינם מקבלים שכר עבור השתתפותם בישיבות דירקטוריון.

** אין לחברה הטבות לאנשי מפתח ניהוליים אחרים שלא מועסקים בחברה.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ד. לענין פירוט עסקאות עם צדדים קשורים של חברות מוחזקות, ראה ביאור 11 לעיל.

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה:

1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה:

(א) ביום 1 בנובמבר 2012 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה וביום 22 בנובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים בחברה, למנהל הכללי של החברה, לסמנכ"ל כספים וכלכלה בחברה וליועץ המשפטי ומזכיר החברה (להלן: "נושאי המשרה"), שניהנו בחברה במועד הקובע הרלוונטי, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני הענקת כתב השיפוי:

(1) קבלת ההחלטה לביצוע הנפקות פרטיות וגיוסי חוב על-ידי החברה שלא באמצעות או על בסיס תשקיף והאחריות הנובעת ממנה וזאת בגין הנפקות פרטיות וגיוסי חוב אשר יבוצעו החל ממועד אישור כתב השיפוי בידי ועדת הביקורת והדירקטוריון ועד לחודש יוני 2013, ובלבד שתמורת גיוס החוב כאמור תיועד, בהתאם לאישור שיינתן מראש ובכתב ממנהל רשות החברות, לשם כיסוי עלויות הדלקים העודפות מעבר לעלויות הדלקים אשר יוכרו במסגרת התעריף כחלק מהמתווה אשר פורסם על-ידי רשות החשמל לפריסה של ייקור תעריפי החשמל על פני תקופה של שלוש (3) שנים (להלן: "מתווה רשות החשמל").

(2) הכנת, אישור, חתימה ופרסום תשקיף על-ידי החברה, לרבות הגילוי במסגרת התשקיף כאמור, והנפקת ניירות ערך על-ידי החברה על בסיס תשקיף כאמור (לרבות התקשרות בהסכם העמדת ערבות עם מדינת ישראל וקבלת ערבות מדינת ישראל להנפקה כאמור ולרבות עצם קבלת ההחלטה לבצע הנפקה של ניירות ערך על-ידי החברה לשם כיסוי עלויות הדלקים העודפות מעבר לעלויות הדלקים אשר יוכרו במסגרת התעריף כחלק ממתווה רשות החשמל) ובלבד שתמורת ההנפקה בגין ניירות הערך שיופקו על-ידי החברה תיועד לשם כיסוי עלויות הדלקים העודפות מעבר לעלויות הדלקים אשר יוכרו במסגרת התעריף כחלק ממתווה רשות החשמל לפריסה של ייקור תעריפי החשמל, קרי לא יאוחר מיום 30 ביוני 2012.

לענין סעיף זה, "התשקיף" משמעו התשקיף מיום 26 ביוני 2012, כפי שתוקן ביום 2 ביולי 2012.

"המועד הקובע הרלוונטי" משמעו, ביחס לתשקיף - מועד פרסום התשקיף; ביחס לביצוע הנפקה פרטית של אגרות חוב - מועד קבלת ההחלטה בדירקטוריון החברה על ביצוע ההנפקה הפרטית.

סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי, ועל פי כל התחייבות וכתב שיפוי אחר לנושאי משרה (כמשמעותם לפי חוק החברות) ולעובדי החברה שניתנה (לרבות התחייבות וכתב שיפוי לנושאי משרה ו/או עובדי החברה, שניתנו על ידי החברה בקשר להכנת, אישור ופרסום הדוחות הכספיים של החברה ליום 30 ביוני 2009) או ככל שניתנו על ידה בעתיד, לרבות, אם וככל שיתן שיפוי על ידי החברה בקשר עם שינוי מבני בחברה ו/או הפרטה, לא יעלה על סך של 10 מליארד שקל חדש או על סכום המהווה 25% מההון העצמי של החברה נכון ליום 30 ביוני 2009, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן בישראל החל מדד חודש יולי 2009.

(ב) ביום 20 באפריל, 2015 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה וביום 25 במאי, 2015 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים, למנהל הכללי של החברה ולנושאי המשרה בחברה, המכהנים ו/או שניהנו בחברה, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

(1) הנפקת ניירות ערך ורישומם למסחר, במסגרת ההצעה לציבור לרבות בכל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת תשקיף החברה, חתימה והגשת התשקיף והגילוי במסגרת התשקיף (לרבות, למען הסר ספק, פרק א' לדוח התקופתי של החברה לשנת 2014, וכן דוח הדירקטוריון של החברה לשנת 2014 והדוחות הכספיים של החברה לשנת 2014 אשר יצורפו לתשקיף בדרך של הפניה), לרבות הכנה, אישור, הגשה וחתימה של טיוטות של התשקיף והגילוי במסגרתם. לענין זה "התשקיף" משמעו תשקיף אשר בכוונת החברה לפרסם (ככל שתפרסם) על בסיס דוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 לצורך הנפקת אגרות חוב לציבור, אשר תירשמו למסחר בבورסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

(2) הכנה, אישור, חתימה ופרסום של דוחות כספיים כמשמעותם בתקנה 9 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים, התש"ל-1970) (להלן: "תקנות הדוחות"), וכן דוח כספי נפרד של החברה כמשמעותם בתקנה 9 ג לתקנות הדוחות, דוחות כספיים ביניים כמשמעותם בתקנה 40 לתקנות הדוחות לפי הענין, לאחר הנפקת ניירות הערך על פי התשקיף ורישומם למסחר במסגרת ההצעה לציבור וכל עוד הם רשומים למסחר כאמור.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)

1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה: (המשך)

לעניין סעיף זה, "התשקיף" משמעו התשקיף מיום 25 במאי 2015.

"המועד הקובע הרלוונטי" משמעו, ביחס לתשקיף - מועד פרסום התשקיף; ביחס לביצוע הנפקה פרטית של אגרות חוב - מועד קבלת ההחלטה בדירקטוריון החברה על ביצוע ההנפקה הפרטית.

בהתאם להוראות כתב השיפוי, סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי, ועל פי כל התחייבות וכתב שיפוי אחר לנושאי משרה שניתנה או ככל שינתנו על ידה בעתיד, לא יעלה על סכום המהווה 25% מההון העצמי של החברה נכון למועד התשלום ("סכום השיפוי המירבי"), על פי הדוחות הכספיים האחרונים של החברה אשר אושרו לפני מועד התשלום בפועל, לפי הנמוך מביניהם.

בנוסף נקבע במסגרת כתב השיפוי, כי למעט במקרה בו תפרסם רשות החברות מסמך מדיניות בקשר עם שיפוי נושאי משרה, אשר יש בו כדי להיטיב עם נושאי המשרה ביחס לנושאים המוסדרים בפסקה זו (שאי יחולו הוראות המדיניות האמורה ביחס לנושא זה) ביצוע כל תשלום לפי כתב ההתחייבות לשיפוי מותנה באישור ועדת דירקטוריון, המונה שני חברים לפחות, שלכל חברה אין ענין אישי, ישיר או עקיף, בביצוע התשלום, ושרוב חבריה הינם דירקטורים בלתי תלויים או דירקטורים חיצוניים, כי מתקיימים התנאים הקבועים בכתב ההתחייבות לשיפוי לביצוע התשלום. אין בחברה ועדת דירקטוריון כמפורט בפסקה זו יותנה ביצוע התשלום לפי כתב ההתחייבות לשיפוי באישור האסיפה הכללית, כי מתקיימים התנאים הקבועים בכתב ההתחייבות לשיפוי לביצוע התשלום.

ג) בימים 19 בנובמבר 2015, ו- 26 בנובמבר 2015, אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה וביום 21 לדצמבר 2015 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתבי שיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

1) הנפקת ניירות ערך ורישומם למסחר, במסגרת ההצעה לציבור לרבות בכל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת תשקיף מדף על ידי החברה, חתימה והגשת התשקיף והגילוי במסגרת התשקיף (לרבות, הדוח התקופתי של החברה לשנת 2014, הדוח הרבעוני של החברה לרבעון הראשון של שנת 2015 והדוח הרבעוני של החברה לרבעון השני של שנת 2015, אשר צורפו לתשקיף בדרך של הפניה), לרבות הכנה, אישור, הגשה וחתימה של טיוטות של תשקיף החברה והגילוי במסגרתם.

2) הכנה, אישור, הגשה, חתימה ופרסום של דוחות הצעת מדף (על נספחיהם) על בסיס התשקיף ובכלל כך, כל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת דוחות הצעת המדף על ידי החברה, חתימה והגשת דוחות הצעת המדף והגילוי במסגרת דוחות הצעת המדף (לרבות, המידע אשר יצורף לדוח הצעת המדף בדרך של הפניה).

3) הכנה, אישור, חתימה ופרסום של דוחות כספיים כמשמעותם בתקנה 9 לתקנות הדוחות, וכן דוח כספי נפרד של החברה כמשמעותו בתקנה 9 לתקנות הדוחות ודוחות כספיים ביניים כמשמעותם בתקנה 40 לתקנות הדוחות, לפי העניין, לאחר הנפקת ניירות הערך על פי התשקיף ורישומם למסחר במסגרת ההצעה לציבור וכל עוד הם רשומים למסחר כאמור.

סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי השיפוי לא יעלה על שני מיליארד שקל חדש ("סכום השיפוי המירבי") ויקבע במדרגות כדלקמן:

א) החל ממועד ביצוע הגיוס הראשון של החברה על בסיס תשקיף המדף, ועד למועד בו תגייס החברה, על בסיס תשקיף המדף, סכום של 1.25 מיליארד שקל חדש, יהיה סכום השיפוי המרבי 0.5 מיליארד שקל חדש. להסרת ספק, החל ממועד ביצוע הגיוס הראשון כאמור, יחול השיפוי על כלל הפעולות בקשר עם תשקיף או דוח כספי (כהגדרתן בכתב השיפוי), לרבות פעולות אשר בוצעו על ידי החברה לפני מועד ביצוע ההנפקה על בסיס תשקיף המדף.

ב) ככל שהחברה תגייס, על בסיס תשקיף המדף, ניירות ערך בסכום העולה על 1.25 מיליארד שקל חדש ועד לסכום כולל של 5 מיליארד שקל חדש, אזי סכום השיפוי המרבי יקבע כמכפלת הסכום הכולל שגייסה החברה על בסיס תשקיף המדף ב- 0.4.

ג) ככל שהחברה תגייס, על בסיס תשקיף המדף, ניירות ערך בסכום של 5 מיליארד שקל חדש ומעלה, יהיה סכום השיפוי המרבי 2 מיליארד שקל חדש.

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה, על 25% מההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים האחרונים של החברה לפני מועד התשלום בפועל של שיפוי כלשהו.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)

1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה: (המשך)

ד) ביום 5 בדצמבר 2018 אישרה ועדת התגמול, ביום 13 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה וביום 24 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים, למנהל הכללי של החברה ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

מילוי חובה ו/או ביצוע פעולה לצורך הנפקת ניירות ערך, במסגרת הצעה על פי מתאר הפצה (Offering Circular) במסגרת תכנית ה-GMTN אשר נערך על ידי החברה ואשר ההנפקה על פיו בוצעה בחודש פברואר 2018, וכן כל מתאר הפצה אחר אשר החברה תבצע הנפקה על בסיסו במסגרת תכנית ה-GMTN של החברה ("מתאר הפצה"), לרבות בכל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה על פי מתאר הפצה ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה על פי מתאר הפצה, ובכלל זאת, עריכת מתאר הפצה על ידי החברה ואישורו, ביצוע הנפקה על בסיס מתאר הפצה ומסירתו למשקיעים, הגילוי במסגרת מתאר הפצה (לרבות, למען הסר ספק, הדוחות התקופתיים של החברה לשנים 2015 ו-2016, והדוחות הרבעוניים של החברה לרבעון השלישי של השנים 2016 ו-2017, אשר צורפו למתאר הפצה בדרך של הפניה).

החל מן המועד הקובע, סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי לא יעלה על שני מיליארד שקל חדש ("סכום השיפוי המירבי"), במדרגות שיקבעו כדלקמן:

- 1) ככל שהחברה תגייס, על בסיס מתארי הפצה במסגרת תכנית ה-GMTN, ניירות ערך בסכום העולה על 1.25 מיליארד שקל חדש ועד לסכום כולל של 5 מיליארד שקל חדש, אזי סכום השיפוי המירבי ייקבע כמכפלת הסכום הכולל שגייסה החברה על בסיס מתאר הפצה ב-0.4.
- 2) ככל שהחברה תגייס, על בסיס מתארי הפצה במסגרת תכנית ה-GMTN, ניירות ערך בסכום של 5 מיליארד שקל חדש ומעלה, יהיה סכום השיפוי המירבי 2 מיליארד שקל חדש.

לענין סעיף זה, "המועד הקובע" משמעו - מועד ביצוע הליך התמחור (Pricing) במסגרת הצעה על פי מתאר הפצה.

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה, על 25% מההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים האחרונים של החברה שאושרו לפני מועד התשלום בפועל של שיפוי כלשהו ובניכוי שיפויים שניתנו או יינתנו בחברות מאוחדות וחברות כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה בהן וכן כי בכל מקרה, לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כתב השיפוי ובגין כתבי השיפוי שהעניקה החברה לנושאי המשרה בה בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של החברה מיום 21 בדצמבר 2015, וכתבי השיפוי שתעניק החברה לנושאי המשרה בה בקשר עם תשקיף המדף שפרסמה החברה בחודש אפריל 2018, על 2 מיליארד שקל חדש.

היות וכתב השיפוי הוגבל לתקופה של 3 שנים החל מהמועד הקובע, הרי שזה היה בתוקף עד ליום 7 בפברואר 2021. ביום 1 באוקטובר 2020 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה וביום 29 בדצמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות את חידוש כתב השיפוי לדירקטורים ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה לתקופה נוספת בת 3 שנים, כלומר עד יום 7 בפברואר 2024.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)

1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה: (המשך)

ה) ביום 5 בדצמבר 2018 אישרה ועדת התגמול, ביום 13 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה וביום 24 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים, למנהל הכללי של החברה ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכיהנו בחברה, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

מילוי חובה ו/או ביצוע פעולה לצורך אחד מאלה:

(1) הנפקת ניירות ערך ורישומם למסחר, במסגרת ההצעה לציבור לרבות בכל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת תשקיף המדף אשר פורסם על ידי החברה בחודש אפריל 2018 ("התשקיף"), חתימה והגשת התשקיף והגילוי במסגרת התשקיף (לרבות, למען הסר ספק, הדוח התקופתי של החברה לשנת 2017 אשר צורף לתשקיף בדרך של הפניה), לרבות הכנה, אישור, הגשה וחתימה של טיוטות של תשקיף החברה והגילוי במסגרתם.

(2) הכנה, אישור, הגשה, חתימה ופרסום של דוחות הצעת מדף (על נספחיהם) על בסיס התשקיף ובכלל כך, כל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת דוחות הצעת המדף על ידי החברה, חתימה והגשת דוחות הצעת המדף והגילוי במסגרת דוחות הצעת המדף (לרבות, למען הסר ספק, המידע אשר יצורף לדוח הצעת המדף בדרך של הפניה).

(3) הכנה, אישור, חתימה ופרסום של דוחות כספיים כמשמעותם בתקנה 9 לתקנות הדוחות, וכן דוח כספי נפרד של החברה כמשמעותו בתקנה 9 לתקנות הדוחות, דוחות כספיים ביניים כמשמעותם בתקנה 40 לתקנות הדוחות, לפי העניין, לאחר הנפקת ניירות הערך על פי התשקיף ורישומם למסחר במסגרת ההצעה לציבור וכל עוד הם רשומים למסחר כאמור.

החל מן המועד הקובע, סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי לא יעלה על שני מיליארד שקל חדש ("סכום השיפוי המירבי"), במדרגות שייקבעו כדלקמן:

(א) החל ממועד ביצוע הגיוס הראשון של החברה על בסיס תשקיף המדף, ועד למועד בו תגייס החברה, על בסיס תשקיף המדף, סכום של 1.25 מיליארד שקל חדש, יהיה סכום השיפוי המירבי 0.5 מיליארד שקל חדש.

(ב) ככל שהחברה תגייס, על בסיס תשקיף המדף, ניירות ערך בסכום העולה על 1.25 מיליארד שקל חדש ועד לסכום כולל של 5 מיליארד שקל חדש, אזי סכום השיפוי המירבי יקבע כמכפלת הסכום הכולל שגייסה החברה על בסיס תשקיף המדף ב- 0.4.

(ג) ככל שהחברה תגייס, על בסיס תשקיף המדף, ניירות ערך בסכום של 5 מיליארד שקל חדש ומעלה, יהיה סכום השיפוי המירבי 2 מיליארד שקל חדש.

לעניין סעיף זה, "המועד הקובע" משמעו - מועד פרסום דוח ההצעה לציבור הראשון על בסיס תשקיף המדף על ידי החברה.

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה, על 25% מההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים האחרונים של החברה שאושרו לפני מועד התשלום בפועל של שיפוי כלשהו ובניכוי שיפויים שניתנו או יינתנו בחברות מאוחדות וחברות כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה בהן וכן בכל מקרה, לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין: כתב השיפוי ובגין כתבי השיפוי שהעניקה החברה לנושאי המשרה בה בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של החברה מיום 21 בדצמבר 2015 וכתבי השיפוי שתעניק החברה לנושאי המשרה בה בקשר עם הנפקות על פי תכנית ה-GMTN, על 2 מיליארד שקל חדש.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)

1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה: (המשך)

(ו) ביום 5 בדצמבר 2018 אישרה ועדת התגמול, ביום 13 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה וביום 24 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים, למנהל הכללי של החברה ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

- (1) החתימה על מסמך התחייבויות החברה לרבות קבלת ההחלטה ואישור מסמך התחייבויות החברה ומתווה השיפוי המבני על ידי החברה.
- (2) פיקוח ובקרה על עמידת החברה במתווה השיפוי המבני.
- (3) הפעולות המהותיות אשר נדרשו באופן ישיר לשם יישום ההתחייבויות המהותיות של החברה במסגרת מתווה השיפוי המבני, ובכלל כך:
  - התקשרות בהסכמים למכירת אתרי ייצור קיימים של החברה לרבות המקרקעין והמחבורים הנדרשים לייצור והעברת אנרגיה לרשת לרבות תשתיות תומכות הנמצאות באתר ופעולות מהותיות הנדרשות באופן ישיר על מנת ליישם את ההסכמים כאמור.
  - התקשרות בהסכמים למכירת נכסים על ידי החברה לחברת ניהול המערכת והסבת הסכמים מהחברה לחברת ניהול המערכת ופעולות מהותיות הנדרשות באופן ישיר על מנת ליישם את ההסכמים כאמור.
  - התקשרות בהסכמים לשם ובקשר עם הקמת חברה בת לייצור על ידי החברה ופעולות מהותיות הנדרשות באופן ישיר על מנת ליישם את ההסכמים כאמור.

לענין סעיף זה, "מתווה השיפוי המבני" משמעו - מכירת אתרי הייצור, העברת פעילות מנהל המערכת, הקמת חברת הבת "נתיב האור- אורות רבין בע"מ" והשינוי הארגוני בחברה, הכול על פי מסמך התחייבויות החברה והחלטת הממשלה.

החל מן המועד הקובע, סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי לא יעלה על 2 מיליארד שקל חדש ("סכום השיפוי המירבי").

לענין סעיף זה, "המועד הקובע" משמעו - 10 במאי 2018.

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה, על 25% מההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים המאוחדים האחרונים של החברה שאושרו לפני מועד התשלום בפועל לפי כתב השיפוי ובניכוי שיפויים שניתנו או ייתנו בחברות מאוחדות וחברות כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה בהן.

היות וכתב השיפוי הוגבל לתקופה של 3 שנים החל מהמועד הקובע, הרי שזה בתוקף עד ליום 10 במאי 2021. ביום 1 באוקטובר 2020 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה וביום 29 בדצמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות את חידוש כתב השיפוי לדירקטורים ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה לתקופה נוספת בת 3 שנים, כלומר עד יום 10 במאי 2024.

(ז) ביום 5 בדצמבר 2018 אישרה ועדת התגמול, ביום 13 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה וביום 24 בינואר 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים, למנהל הכללי של החברה ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

- (1) החתימה על ההסכמים ביחס להסדר הנכסים לרבות קבלת ההחלטה ואישור ההסכמים ביחס להסדר הנכסים על ידי החברה.
- (2) פיקוח ובקרה על עמידה במתווה הסדר הנכסים.
- (3) הפעולות המהותיות אשר נדרשו באופן ישיר לשם יישום ההתחייבויות המהותיות של החברה במסגרת הסדר הנכסים.

לענין סעיף זה, "הסדר הנכסים" משמעו - מתווה הסדר הנכסים בהתאם להסכמים מיום 3 בינואר 2018 ביחס להסדר הנכסים בין החברה, מדינת ישראל, רשות מקרקעי ישראל ועיריית תל-אביב.

החל מהמועד הקובע, סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי לא יעלה על 1 מיליארד שקל חדש ("סכום השיפוי המירבי").

לענין סעיף זה, "המועד הקובע" משמעו - 3 בינואר 2018

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)

1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה: (המשך)

(ז) (המשך)

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה, על 25% מההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים המאוחדים האחרונים של החברה שאושרו לפני מועד התשלום בפועל לפי כתב השיפוי ובניכוי שיפויים שניתנו או יינתנו בחברות מאוחדות וחברות כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה בהן.

היות וכתב השיפוי הוגבל לתקופה של 3 שנים החל מהמועד הקובע, הרי שזה היה בתוקף עד ליום 3 בינואר 2021. ביום 1 באוקטובר 2020 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה וביום 29 בדצמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות את חידוש כתב השיפוי לדירקטורים ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה לתקופה נוספת בת 3 שנים, כלומר עד יום 3 בינואר 2024.

(ח) ביום 6 ביוני 2019 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה וביום 4 ביולי 2019 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות הענקת כתב שיפוי לדירקטורים, למנהל הכללי של החברה ולנושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה החל מהמועד הקובע, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

פעולות בקשר להסכם הפשרה עם חברות הגז המצריות: ההחלטה להתקשר בהסכם הפשרה, לרבות ההתקשרות בהסכם הפשרה אשר התקבלה, בין היתר, בשים לב לפעולות שביצעה החברה לגביית פסק הבורר ואכיפתו, וביצועו של הסכם הפשרה.

לענין סעיף זה, "פעולה או פעולות" משמעו - לרבות מעשה ו/או החלטה ו/או מחדל; "הסכם הפשרה" משמעו הסכם פשרה בו התקשרה החברה עם חברות הגז המצריות ביום 16 ביוני 2019, בנוגע לסכומים אשר ישולמו לחברה על פי פסק הבורר ואופן גבייתם, ואשר פרטיו העיקריים הינם כמפורט בדיווח המידי של החברה מיום 2 באפריל 2019 (מס' אסמכתא 2019-01-031978); ו-"פסק הבורר" משמעו - פסק הבוררות מחודש דצמבר 2015 אשר ניתן לטובת החברה בעקבות הסכסוך עם חברות הגז המצריות, במסגרתו נפסקו לטובת החברה סך של 1.76 מיליארד דולר בתוספת ריבית והוצאות משפטיות.

החל מהמועד הקובע, סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, במצטבר, על פי כתב השיפוי לא יעלה על 2 מיליארד שקל חדש ("סכום השיפוי המירבי").

לענין סעיף זה, "המועד הקובע" משמעו - מועד קבלת פסק הבורר.

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה, על 25% מההון העצמי של החברה על פי הדוחות הכספיים האחרונים של החברה שאושרו לפני מועד התשלום בפועל לפי כתב השיפוי ובניכוי שיפויים שניתנו או יינתנו בחברות מאוחדות וחברות כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה בהן.

(ט) ביום 4 בנובמבר 2021 וביום 18 בנובמבר 2021 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, בהתאמה, וביום 3 בפברואר 2022 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות, הענקת כתב שיפוי למנהל הכללי של החברה ולכל אחד מהדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים בחברה ו/או שכינה בחברה, אשר יחול על האירועים המפורטים להלן, אף אם מועד התרחשותו של האירוע בר השיפוי היה לפני מועד הענקת כתב השיפוי:

מילוי חובה ו/או ביצוע פעולה לצורך אחד מאלה:

- 1) הנפקת ניירות ערך ורישום למסחר, במסגרת ההצעה לציבור לרבות בכל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת תשקיף המדף אשר פורסם על ידי החברה בחודש מאי 2021 ("התשקיף"), חתימה והגשת התשקיף והגילוי במסגרת התשקיף (לרבות, למען הסר ספק, הדוח התקופתי של החברה לשנת 2020 אשר צורף לתשקיף בדרך של הפניה), לרבות הכנה, אישור הגשה וחתימה של טיוטות של תשקיף החברה והגילוי במסגרתם.
- 2) הכנה, אישור, הגשה, חתימה ופרסום של דוחות הצעת מדף (על נספחיהם) על בסיס התשקיף ובכלל כך, כל הנוגע, במישרין או בעקיפין, להליכי ההצעה לציבור ולמסירת מידע לצורך הליכי ההצעה לציבור ובכלל זאת הכנה, אישור בדבר ההנפקה והגשת דוחות הצעת המדף על ידי החברה, חתימה והגשת דוחות הצעת המדף והגילוי במסגרת דוחות הצעת המדף (לרבות, למען הסר ספק, המידע אשר יצורף לדוח הצעת המדף בדרך של הפניה).
- 3) הכנה, אישור, חתימה ופרסום דוחות שנתיים ורבעוניים על כלל פרקיהם, ובכלל זה הדוחות הכספיים, דוח תיאור עסקי התאגיד ודוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד, על פי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)
 1. שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה: (המשך)
 ט) (המשך)

סכום השיפוי שעשויה החברה לשלם לכל נושאי המשרה, או לעובדי החברה שאינם נושאי משרה בחברה, במצטבר, על פי כתב השיפוי, או בגין כתבי התחייבות לשיפוי בגין עילות דומות, שניתנו או ככל שינתנו על ידי החברה בעתיד, לא יעלה על שני מיליארד ש"ח במדרגות שיקבעו כדלקמן (בסעיף זה – "סכום השיפוי המירבי"):

(1) החל ממועד ביצוע הגיוס הראשון של החברה על בסיס תשקיף המדף, ועד למועד בו תגייס החברה, על בסיס תשקיף המדף, סכום של 1.25 מיליארד שקל חדש, יהיה סכום השיפוי המרבי 0.5 מיליארד שקל חדש.

(2) ככל שהחברה תגייס, על בסיס תשקיף המדף, ניירות ערך בסכום העולה על 1.25 מיליארד שקל חדש ועד לסכום כולל של 5 מיליארד שקל חדש, אזי סכום השיפוי המרבי יקבע כמכפלת הסכום הכולל שגייסה החברה על בסיס תשקיף המדף ב- 0.4.

(3) ככל שהחברה תגייס, על בסיס תשקיף המדף, ניירות ערך בסכום של 5 מיליארד שקל חדש ומעלה, יהיה סכום השיפוי המרבי 2 מיליארד שקל חדש.

מובהר כי חרף האמור לעיל, בכל מקרה לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין כלל כתבי השיפוי אשר הוצאו או יוצאו על ידה לנושאי משרה ולעובדי החברה שאינם נושאי משרה בחברה, על 25% מההון העצמי של החברה (בנטרול זכויות מיעוט) על פי הדוחות הכספיים המאוחדים המבוקרים או הסקורים האחרונים של החברה שאושרו לפני מועד התשלום בפועל לפי כתב השיפוי ובניכוי שיפויים שניתנו או יינתנו בחברות מאוחדות וחברות כלולות בהתאם לשיעור ההחזקה של החברה בהן וכן כי בכל מקרה, לא יעלה סכום השיפוי הכולל אשר ישולם על ידי החברה בגין: כתב שיפוי ובגין כתבי שיפוי אחרים שהעניקה החברה לנושאי המשרה בה או לעובדי החברה שאינם נושאי משרה בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של החברה מיום 21 בדצמבר, 2015 וכתבי השיפוי שהעניקה החברה לנושאי המשרה בה בקשר עם הנפקות על פי תכנית ה-GMTN בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של החברה מיום 24 בינואר 2019, על 2 מיליארד שקל חדש.

(י) ביום 4 בנובמבר 2021 וביום 18 בנובמבר 2021 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, בהתאמה, וביום 3 בפברואר 2022 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות, מתן כתב שיפוי לנושאי המשרה מר יאשה חאין, ומר יצחק בלמס, בגין ההוצאות המשפטיות לשלב הערעור בהליך המת"ל, ואשר אינן מכוסות במלואן על-ידי הביטוח, כמפורט להלן:

(1) **מתן כתב שיפוי למר יאשה חאין**, בגין ההוצאות המשפטיות לשלב הערעור, ככל שאינן מכוסות במלואן ע"י הביטוח. סכום השיפוי למר חאין לא יעלה על: א. סכום של 422,500 שקל חדש; ב. הוצאות שונות הכרוכות בניהול ההליך כנגד הצגת אסמכתאות מתאימות עד סך של 5,000 שקל חדש;

(2) **מתן כתב שיפוי למר יצחק בלמס**, המיוצג במשותף עם החברה במסגרת הערעור, בגין ההוצאות המשפטיות לשלב הערעור, ככל שאינן מכוסות במלואן ע"י הביטוח.

סכום השיפוי למר בלמס לא יעלה על: א. סכום של 42,000 שקל חדש (לא כולל מע"מ) משכר הטרחה ששולם למשרד עוה"ד בגין הייצוג המשותף הניתן למר בלמס ולחברה בגין האירוע בר שיפוי; ב. סכום של 243,000 שקל חדש (לא כולל מע"מ) מתוך סך ההוצאות המשפטיות שישולמו על ידי חברת החשמל למשרד עוה"ד בגין הייצוג המשותף הניתן למר בלמס ולחברה בגין האירוע בר שיפוי; ג. הוצאות שונות הכרוכות בניהול ההליך כנגד הצגת אסמכתאות מתאימות עד סך של 5,000 שקל חדש;

יובהר כי מדובר בשיפוי בדיעבד בגין אירוע שכבר התממש.

ביאור 34 - צדדים קשורים ובעלי ענין (המשך)

ה. להלן מספר כתבי שיפוי אשר נתנה החברה: (המשך)

2. כתבי שיפוי נוספים בהם נושאת החברה:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 מסרה החברה 4 כתבי שיפוי למוסדות תכנון שונים, לרבות המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, הוועדה לתשתיות לאומיות, ועדות מחוזיות לתכנון ולבנייה, ועדות מקומיות לתכנון ולבנייה, ורשויות מקומיות וזאת בגין תביעות לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 או תביעות כספיות או תביעות אחרות בקשר עם ביצוע עבודות וכתנאי לאישור תכניות מתאר או לקבלת היתרי בנייה. כמו כן נמסרו 30 כתבי שיפוי לצדדים קשורים ובעלי עניין בין היתר, בגין נזקים, ככל שייגרמו כתוצאה מביצוע עבודות.

ו. ערבויות מדינה:

לעניין ערבויות שהתקבלו מהמדינה ראה ביאור 20 לעיל.

ז. קופת הגמל המרכזית לקצבה:

למידע נוסף ראה ביאור 12 לעיל.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה

א. התקשרויות:

(1) הסכם לאספקת גז מ"שדה תמר"

- (א) בחודש מרס 2012 חתמה החברה על הסכם עם בעלי הזכויות ברישיון "תמר" (בסעיף זה להלן: "שותפי תמר" או "שותפות תמר"), לפיו התחייבה החברה לרכוש גז טבעי בהיקף מינימלי כולל של כ-42.5 מיליארד מטר מעוקב (BCM) גז טבעי (להלן בסעיף זה: "ההסכם" או "הסכם תמר").
- (ב) מחיר הגז בהסכם נקבע על-פי נוסחה הכוללת מחיר בסיס והצמדה למדד המחירים לצרכן האמריקאי, בתוספת 1% בכל אחת מהשנים 2012 עד 2019 ובניכוי של 1% בכל שנה החל משנת 2020 ועד תום תקופת ההסכם.
- ההסכם כולל מנגנון "Take or Pay" (להלן: "מנגנון ה-ToP") במסגרתו החברה התחייבה לשלם עבור כמות מינימלית של גז טבעי, אף אם לא עשתה בו שימוש, בהיקף של 3.5 מיליארד מטר מעוקב בשנה בחמש השנים הראשונות ולאחר מכן בהיקף של 2.5 מיליארד מטר מעוקב בשנה, ובתקופת האופציה, ככל שתמומש בפועל, הכמות השנתית תעלה ל-5 מיליארד מטר מעוקב בשנה (כפוף להתאמות של מכירת הגז של שותפות תמר ליצרני חשמל פרטיים והיקף ייצור החשמל של החברה). לפרטים אודות הכמות המינימלית של גז טבעי אותו תידרש החברה לרכוש לאור החלטת הדירקטוריון לממש את האופציות על תיקוניהן, ראה סעיפים ה ו-ז להלן.
- כמו כן, נקבעו בהסכם שני מועדים בהם כל צד יהיה רשאי לדרוש, במקרה שהוא סבור כי מחיר הרכישה אינו משקף באופן ראוי את מחיר רכישת הגז בשוק הישראלי ללקוח עוגן, את התאמת מחיר הרכישה (Price Re-Opener), כדלקמן: בחלוף שמונה שנים ממועד תחילת זרימת הגז משדה "תמר", ידונו הצדדים (לבקשת מי מהצדדים) בהתאמת מחיר הרכישה בשיעור של עד 25% (תוספת או הפחתה) ("מועד החלון הראשון לעדכון המחיר החוזי"); בחלוף אחת עשרה שנים ממועד תחילת זרימת הגז "משדה תמר", ידונו הצדדים (לבקשת מי מהצדדים) בהתאמת מחיר הרכישה בשיעור של עד 10% (תוספת או הפחתה). בהיעדר הסכמה על שיעור התאמת מחיר הרכישה כאמור, הנושא יוכרע בהליך בוררות שיתנהל בהתאם לכללי המוסד הישראלי לבוררות אם הסכום שבמחלוקת נמוך מהסכום הקבוע בהסכם, או לחלופין, לפי כללי ה-London Court of International Arbitration אם הסכום שבמחלוקת עולה על הסכום הקבוע בהסכם.
- (ג) ההסכם בתוקף עד תום חמש עשרה שנים ממועד תחילת אספקת הגז (1 ביולי 2013) או עד אספקת מלוא הכמות החוזית המקסימלית על-פי ההסכם, לפי המוקדם. במקרה שעד תום השנה השלוש עשרה מיום חתימת ההסכם החברה תודיע למוכרים כי היא צופה שלא תוכל לצרוך את מלוא הכמות החוזית במהלך תקופת חמש עשרה השנים, אזי ההסכם יוארך עד המוקדם מבין שנתיים נוספות מעבר לתקופת חמש עשרה השנים וצריכת מלוא הכמות החוזית.
- הצדדים יהיו רשאים לסיים את ההסכם בנסיבות מסוימות (פירוק, חדלות פירעון, המחאת זכויות לטובת נושים, מינוי כונס נכסים וכו'), בהודעה בכתב של מאה ועשרים יום מראש.
- (ד) ההסכם, בין אם כולו ובין אם החלקים הרלוונטיים לאותו גורם מאשר, אושר על ידי רשות החשמל, הממונה על התחרות (לשעבר הממונה על ההגבלים העסקיים), רשות החברות והקבינט הכלכלי חברתי (הממשלה).

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)
א. התקשרויות: (המשך)
1) הסכם לאספקת גז מ"שדה תמר" (המשך)

ה) ביום 4 באוקטובר 2020, התקשרה החברה בתוספת להסכם עם חלק משותפי תמר המחזיקים ביחד 53% מהזכויות במאגר תמר (תמר פטרוליום בע"מ ישראל מקו נגב 2 - שותפות מוגבלת, דור חיפוש גז - שותפות מוגבלת ואורסט תשתיות - שותפות מוגבלת) (להלן בהתאמה: "התוספת להסכם" ו-"קבוצת ה-53"), שתוקפה מיום חתימתה ועד ליום 1 ביולי 2021, ועניינה רכישת גז טבעי על ידי החברה מעבר לכמות החוזית המינימלית שנקבעה בהסכם, במחיר מוזל ביחס למחיר המשולם על ידי החברה על פי ההסכם ועל פי הסכם לווייתן, כהגדרתו בסעיף 2 להלן. המחיר אותו תשלם החברה יחושב על פי המנגנון לחישוב המחיר כמפורט להלן.

מנגנון חישוב המחיר אשר הוסכם בתוספת להסכם קובע מחיר בסיס ("מחיר הבסיס"), נמוך ביחס למחיר הגז בהסכם ובהסכם לווייתן, אשר ישולם עבור הכמות הראשונית אשר תזמין החברה על פי התוספת להסכם ("הכמות הראשונית"). ככל שתזמין החברה כמויות גז נוספות לכמות הראשונית, ילך ויפחת מחיר הגז ככל שתגדל הכמות, עד שיגיע המחיר ליעד המחיר הממוצע הקבוע בתוספת להסכם ("יעד המחיר הממוצע"), שהינו נמוך ממחיר הבסיס.

במסגרת התוספת להסכם, ניתנה ליתר שותפי תמר אופציה להצטרף לתוספת להסכם בתוך 60 יום מיום חתימתה. ביום 8 באוקטובר 2020, הודיעו נובל ודלק לקבוצת ה-53 שלא יצטרפו לתוספת להסכם.

ביום 4 באוקטובר 2020 העבירה החברה לנובל, המשמשת מפעילה ומתאמת של מאגר תמר, הודעה בה עדכנה על דבר החתימה על התוספת להסכם והזמנה לרכש גז על פי התוספת להסכם. בתגובה, הודיעה נובל לחברה כי אינה יכולה לאשר הזמנות גז על פי התוספת להסכם. בהתאם, הודיעה החברה לנובל כי היא דוחה את טענותיה ושהיא דורשת שההזמנותיה על פי התוספת להסכם יבוצעו. נובל עמדה בסירובה לכבד את ההזמנות לפי התוספת להסכם.

על רקע האירועים הללו, ביום 6 באוקטובר 2020, שלחה החברה פניה לממונה על התחרות בדבר סירוב בלתי סביר לאספקת גז וניצול חריג ובוטה לרעה של כוח מונופוליסטי על ידי נובל ובקשה להתערבות מיידית על מנת להבטיח תפעול תקין והזרמת גז רציפה ממאגר תמר.

ביום 8 באוקטובר 2020 התקבל בחברה מכתב מבא כוחם של שותפי לווייתן (כהגדרתם בסעיף 2 להלן), שבו נטען כי שותפי לווייתן אינם מכירים בתוספת להסכם, היות ונחתמה רק עם חלק משותפי תמר, ועל כן התוספת להסכם הינה הסכם נפרד, אשר מהווה הפרה נוספת מצד החברה של הסכם לווייתן, שמתווספת להפרה על דרך של רכישת מטעני LNG. ביום 13 באוקטובר 2020, השיבה החברה למכתב זה ולמכתב מיום 4 באוקטובר 2020, תוך שהיא דוחה את טענות שותפי לווייתן להפרה מצידה (ראה פירוט גם בסעיף 2 להלן).

במקביל, התקבל בחברה מכתב מנובל, בו הודיעה, בין היתר, כי היא רואה בתוספת להסכם הפרת ההוראות הקבועות בהסכם ובהסכם לווייתן. החברה השיבה לנובל כי היא דוחה את כל טענותיה.

על רקע התלונה לממונה על התחרות, ביום 25 באוקטובר 2020 התקבלה בחברה דרישת נתונים מרשות התחרות, אשר נענתה על ידי החברה.

לאור המחלוקות שנתגלעו בין החברה וקבוצת ה-53, מצד אחד, לבין נובל, כמפעילת מאגר תמר, ושותפי לווייתן, מצד שני, בקשר עם התוספת להסכם, נוהל משא ומתן, וביום 31 בינואר 2021 הגיעה החברה לפשרה עם כלל שותפי תמר (קבוצת ה-53, נובל ודלק) ועם שותפי לווייתן, ונחתמו תיקונים להסכם תמר ולהסכם לווייתן.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)
א. התקשרויות: (המשך)
1) הסכם לאספקת גז מ"שדה תמר" (המשך)

להלן עיקרי התיקון להסכם תמר:

- (1) הגז שסופק לחברה ממאגר תמר במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2020 בהיקף של כ-0.81 BCM יהיה במחיר נמוך מהמחיר הקבוע בהסכם תמר ובהסכם לווייתן, ויישאו בו כל שותפי תמר.
- (2) החברה תרכוש במחצית הראשונה של שנת 2021 מכוח הסכם תמר גז כמות של כ-0.44 BCM וכן תהא רשאית לרכוש כמויות נוספות שיסופקו במקרים בהם מאגר לווייתן לא יוכל לספק את ההזמנה שביצעה החברה. כמויות אלו יהיו במחירים מופחתים ביחס למחירים הקבועים בהסכם תמר ובהסכם לווייתן. כמויות אלו לא תילקחנה בחשבון לצורך חישוב הכמות החוזית המינימלית הקבועה בהסכם תמר.
- (3) כמות הגז הטבעי היומית המקסימלית אשר החברה תהיה רשאית להזמין תחת הסכם תמר במהלך המחצית הראשונה של שנת 2021, תופחת ותעמוד על 500,000 MMBTU.
- (4) שותפי תמר הצהירו כי הגיעו להסדרים אשר יאפשרו להם לשווק בנפרד גז ממאגר תמר לפני יום 1 ביולי 2021 (מועד פתיחת המחיר על פי הסכם תמר).
- (5) בכפוף להתקיימות התנאים המתלים, כמפורט להלן, וכניסת התיקון להסכם תמר לתוקף, תבוטל התוספת להסכם ותהא חסרת תוקף.

עיקרי התיקון להסכם לווייתן מפורטים בסעיף 2 להלן.

במסגרת התיקונים להסכמי תמר ולווייתן, ויתרו הצדדים על תביעותיהם בגין הטענות בנוגע לאירועים שאירעו סביב התוספת להסכם, כולל טענות שותפי לווייתן כלפי החברה, כמפורט בסעיף 2 להלן.

ביום 27 במאי 2021, אישר בית הדין לתחרות את ההסכמות אליהן הגיעה הממונה על התחרות עם נובל, במסגרת הצו המוסכם מיום 31 בינואר 2021. בכך התקיימו כל התנאים המתלים והתיקונים להסכמי תמר ולווייתן נכנסו לתוקף.

(1) בהמשך לאמור בסעיף ב לעיל לפיו במסגרת הסכם תמר נקבעו שני מועדים בהם כל צד יהיה רשאי לדרוש את התאמת מחיר הרכישה, ובהגיע המועד הראשון להתאמת מחיר הרכישה (1 ביולי 2021), ביום 24 בינואר 2022, נחתם התיקון להסכם תמר בין החברה לבין כלל שותפי תמר ("התיקון להסכם"), לרבות Tamar Investment 1 RSC Limited - Tamar Investment 2 RSC Limited, אשר רכשו את מלוא זכויות דלק קידוחים – שותפות מוגבלת במאגר תמר, שעיקרו כדלקמן:

- (1) מחיר הגז עבור הכמות המינימלית של גז טבעי אשר החברה מחויבת לרכוש על פי הסכם תמר (מנגנון ה- TOP) יופחת בשיעור אשר גבוה במספר אחוזים מהשיעור המקסימלי הקבוע בהסכם.
- (2) בהתאם להסכם המקורי מחיר הגז עבור הכמות המינימלית לחיוב צמוד לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן האמריקאי (US.CPI) (להלן: "המדד") בניכוי 1% לשנה. בתיקון להסכם נקבעו מגבלות להצמדה למדד כדלקמן: שיעור עליה של עד 2.25% יילקח בחשבון במלואו; שיעור העליה שבין 2.25% לבין 3.75% לא יילקח בחשבון בשנה הרלבנטית, וייתכן שייצבר ויילקח בחשבון בשנים העוקבות רק ככל ששיעור עליית המדד בהן יהא פחות מ-2.25% ובכל מקרה ההצמדה באותן השנים לא תעלה על 2.25%; שיעור עליה של מעל 3.75%, יילקח בחשבון במלואו (היינו: השיעור שעולה על 3.75% יילקח בחשבון באופן מלא). יובהר כי בכל אותם מקרים, בניכוי 1% כאמור לעיל.
- (3) בנוסף, נשמרה זכאות הצדדים למועד נוסף לפתיחת מחיר בגין הכמות המינימלית, בשיעורים שנקבעו בהסכם (בטווח של עד 10%, תוספת או הפחתה), ומועד זה יחול ביום 31 בדצמבר 2024 (חלף המועד השני להתאמת מחיר הרכישה שנקבע בהסכם - 1 ביולי 2024).
- (4) תקופת ההסכם תוארך בשנתיים וחצי נוספות ותסתיים ביום 31 בדצמבר 2030. בתקופת הארכת ההסכם החברה לא תהיה מחויבת לרכוש כמות המינימלית אלא תחול רק ההתחייבות לכמות התפעולית, כמפורט להלן.
- (5) בנוסף, החברה תתחייב לרכוש עוד 16 BCM (מתוך הכמות החוזית המובטחת לחברה על פי הסכם תמר), כשהכמות מחולקת על פני תקופת ההסכם על פי צרכי החברה הצפויים, וזאת רק ככל שכמות זו תידרש לחברה בפועל לפי צרכיה התפעוליים (להלן: "סך כמות ההתחייבות התפעולית") עבור התקופה החל מיום 1 ביולי 2021 ועד לתום תקופת הסכם תמר. ככל והחברה לא תצרוך את סך כמות ההתחייבות התפעולית עד ליום 31 בדצמבר 2030, ההסכם יוארך באופן אוטומטי עד לצריכת מלוא סך כמות ההתחייבות התפעולית.
- (6) החברה תתחייב להזמין כמות יומית מינימלית על בסיס תפעולי לאורך כל תקופת ההסכם בכמויות שיפורטו בהסכם המפורט שייחתם.
- (7) נקבע מחיר לכמות התפעולית וכן עבור כל כמות נוספת עד לכמות היומית המקסימלית אך מעבר לכמות השנתית המינימלית (Take or Pay), ככל שתירכש, על סכום הנמוך מ-4 דולר ל MMBTU, ללא הצמדה (להלן: "המחיר התפעולי").
- (8) התווסף מועד לפתיחת מחיר אשר יתייחס לכמות התפעולית, כך שביום 1 ביולי 2028, כל צד יהיה רשאי לדרוש את התאמת המחיר התפעולי בטווח של עד 10% תוספת או הפחתה, על פי המנגנון הקבוע בהסכם תמר.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)
א. התקשרויות: (המשך)
1) הסכם לאספקת גז מ"שדה תמר" (המשך)

(ו) המשך

כניסתו לתוקף של התיקון להסכם היה כפוף לתנאים מתלים (אישור האורגנים המוסמכים של הצדדים ואישורים רגולטוריים שנדרשו) שהתקיימו במלואם ביום 22 ביולי 2022. ההתחשבות בין הצדדים נערכה רטרואקטיבית החל מיום 1 ביולי 2021. רכישות הגז מתמר מיום 1 ביולי 2021 ועד לכניסתו לתוקף של התיקון להסכם, נכללו בדוחות הכספיים עד למועד כניסת התיקון לתוקף, בהתאם למחיר בהסכם בתוקף לאותו מועד כולל הפחתה מקסימלית על פי ההסכם בשיעור של 25%. התיקון להסכם קיבל ביטוי ברבעון השלישי של שנת 2022 בהוצאות הדלקים מחד ובתנועה בחשבונות פיקוח נדחים מאידך ללא השפעה תוצאתית מהותית בנטו.

(ז) היקף רכישת הגז משדה תמר

בשנת 2023 הסתכמה רכישת הגז ב- BCM2.68 במסגרת ה- TOP של החברה ורכישה של BCM 1.59 במסגרת ההתחייבות לכמות התפעולית. (בשנת 2022 - BCM 2.34 ו- BCM 2.49 בהתאמה)

סה"כ מאז תחילת ההסכם ועד לסוף שנת 2023, הכמות הכוללת של הגז שרכשה החברה במסגרת ההסכם היא BCM44.94.

נכון לסוף שנת 2023, כמות הגז הכוללת העומדת לרשות החברה משדה תמר ועד תום תקופתה ההסכם הינה כ- BCM 42.06 (במסגרת ה- TOP ו- 28.56 במסגרת הכמות התפעולית כולל אופציות).

(ח) מנגנון ה- TOP

החברה ניהלה מגעים שוטפים עם שותפויות תמר בקשר עם הסכם רכישת הגז ויישומו, וביום 19 בנובמבר 2015 התקבל מכתב משותפי תמר, לפיו, בין היתר, הם מאשררים כי במקרה בו במועד סיום ההסכם, תהיה קיימת לחברה זכות לשימוש בגז בלתי מנוצל אשר בגינו שילמה החברה לשותפות תמר על פי מנגנון ה- ToP (להלן: "Make-Up Aggregate"), תהיה החברה רשאית להאריך את תקופת ההסכם עד לניצול ה- Make-Up Aggregate, וזאת על פי המנגנון הקבוע במכתב. מנגנון זה אושרר במסגרת התיקון הראשון להסכם מיום 1 בספטמבר 2016.

ביום 27 ביוני 2017 נתקבלה בחברה החלטת רשות החשמל לפיה, בין היתר, רשות החשמל תכיר בעלויות הנובעות מההסכם, לרבות עלויות הנובעות ממנגנון ה- TOP הקבוע בהסכם, וזאת בכפוף לתנאים הבאים:

(1) החברה תפעל באופן סביר למזעור עלויות ההסכם ולעמידה בהתחייבות מנגנון ה- TOP, תוך מיצוי כלל הכלים העומדים לרשותה, לרבות השקעת כל המאמצים להפחתת מחיר הגז בכל מועד שההסכם מאפשר זאת ולרבות מכירה משנית של הגז בכפוף להוראות ולאישורים הנדרשים על פי כל דין. מחיר הגז במכירה משנית ליצרני חשמל אחרים לא יעלה על עלות רכישת הגז מספק הגז.

(2) בכפוף להוראות כל דין, החברה לא תמכור גז טבעי במכירה משנית למי שאינו יצרן חשמל, אם קבע מנהל המערכת כי ביום המחרת נדרש שימוש בסולר או בגז נוזלי בתוכנית ההעמסה הכללית של משק החשמל, למעט מצב בו נעשה שימוש בסולר בתוכנית ההעמסה לצורכי בדיקה בלבד. תוקף סעיף זה יפקע במועד ההפעלה המסחרית של ספק גז נוסף במשק.

(3) החברה לא תזמין גז בכמות העולה על סך הכמויות הנדרשות לייצור חשמל בהתאם לתכנית העמסה פרטנית בניכוי האמור בסעיף א) לעיל. החברה תשתמש בסולר ובגז נוזלי לפי הנחיות מנהל המערכת.

(4) הכרה בעלויות ההסכם תבוצע בכפוף לבקרת עלויות שנתית שתיערך על ידי רשות החשמל ובשים לב לפעילות החברה למזעור עלויות ההסכם ועמידת החברה בתנאים המפורטים לעיל.

ביום 15 במאי 2018 פרסמה רשות החשמל הבהרה, במסגרתה מבקשת רשות החשמל להבהיר שאם יימכרו תחנות ייצור בהתאם להתחייבות החברה במסגרת הרפורמה, כמפורט בביאור 1 להעיל וכתוצאה מכך לא תשתמש החברה במלוא התחייבות רכישת הגז המינימאלית בהתאם להסכם הגז שלה עם שותפות תמר, וככל שעמדה ביתר התנאים הקבועים להכרה ב- TOP בהתאם להחלטת הרשות מיום 12 ביוני 2017 בנושא "הסדרת השימוש בדלקים למימוש תוכנית העמסה כללית במשק החשמל", ובלבד שפעלה החברה בהתאם לקבוע בהחלטה, בפרט בעניין הניסיון למזער עלויות, יוכרו עלויות הגז לחברת החשמל. כמו כן, החברה לא תפצל את הסכם הגז לתחנות שתימכרנה ואלה תימכרנה ללא הסכם גז.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

א. התקשרויות: (המשך)

(2) הסכם לרכישת גז טבעי על בסיס SPOT משדה "לויתן"

א) ביום 4 ביולי 2021 התקשרה החברה עם שותפי לויתן בהסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר לויתן, התקף למשך שנה, במסגרתו הוסכם כי מחיר הגז ייקבע כל חודש ואין לצדדים כל התחייבות לגבי הכמויות הנרכשות. ביום 29 ביוני 2022 נחתם עדכון להסכם המאריך את תקופת ההסכם בשנה נוספת עד ליום 1 ביולי 2023, ללא שינוי בתנאי ההסכם וביום 2 ביולי 2023 נחתם עדכון להסכם המאריך את תקופת ההסכם בשנה נוספת עד ליום 1 ביולי 2024, ללא שינוי בתנאי ההסכם.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

א. התקשרויות (המשך)

L.N.G (3)

בהתאם להחלטת השר מחודש פברואר 2011 חברת נתיבי הגז לישראל הקימה מצוף (Buoy) כ-10 קילומטר מערבית לחוף חדרה, אשר מחובר למערכת הולכת הגז הארצית. אל המצוף מתחברת אוניית LNG (גז טבעי נוזלי) שחכרה החברה. אונייה זו הינה בעלת יכולת לגזז את הגז הטבעי הנוזלי הנמצא על סיפונה, ולהזרימו דרך המצוף אל מערכת ההולכה הארצית. רשות החשמל מכירה לחברה בעלויות חכירת האוניה המגזזת, בעלות רכישת הגז הטבעי הנוזלי (LNG) וכן בעלויות נוספות, ישירות ועקיפות, כפי שבאו לידי ביטוי בהסכמים עם ספקים, וזאת בכפוף לבקרת עלויות.

בחודש ינואר 2016 אישר דירקטוריון החברה את הארכת ההתקשרות לחכירת האוניה המגזזת החל מחודש אוקטובר 2017 לתקופה של לפחות שנתיים ועד 5 שנים נוספות, תוך אפשרות של החברה לסיים את תקופת ההתקשרות במתן הודעה מוקדמת של 24 חודשים.

מליאת רשות החשמל אישרה ביום 26 ביולי 2016 את הארכת תקופת ההתקשרות לחכירת האוניה המגזזת כאמור לעיל. ביום 18 באוקטובר 2017, התקבל מכתב ממנכ"ל משרד האנרגיה, לפיו עמדת המשרד היא שיש להמשיך את הסכם חכירת האוניה המגזזת עד סוף אוקטובר 2022.

ביום 21 באוקטובר 2020 הודיעה החברה לבעלי האוניה המגזזת כי ההתקשרות לחכירת האוניה תסתיים ביום 25 באוקטובר 2022. ביום 7 באפריל 2022 חתמה החברה על הארכת תקופת ההתקשרות לחכירת האוניה המגזזת עד יום 28 בדצמבר 2022 ובהתאם לעדכון להסכם שנחתם בין הצדדים ביום 6 בדצמבר 2022, הוקדם מועד עזיבת האוניה ליום 8 בדצמבר 2022, וחברת Hadera Gateway רכשה את יתרת ה LNG שהייתה על האוניה במועד זה.

השימוש ב-LNG התבצע על פי רוב בעת הפסקה או תקלה באספקת הגז משדות "תמר" ו/או "לויתן", או כאשר כמויות הגז שעמדו לרשות החברה במסגרת ההסכמים הקיימים לרכישת גז טבעי לא הספיקו לייצור החשמל על מנת לעמוד בביקוש החשמל של החברה ובהתאם לצרכי מנהל מערכת החשמל. במהלך שנת 2022 ביצעה החברה רכישה של מטען LNG אחד על פי הנחיות מנהל המערכת.

(4) התקשרות בהסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר כריש

ביום 14 במרס 2022, התקשרה החברה עם חברת אנרג'יאן ישראל לימיטד בהסכם SPOT לרכישת גז טבעי ממאגר כריש, התקף למשך שנה, החל ממועד תחילת ההפקה של מאגר כריש. במסגרת ההסכם סוכם כי מחיר הגז ייקבע כל חודש ואין לצדדים כל התחייבות לגבי הכמויות הנרכשות. כניסתו לתוקף של ההסכם כפוף להשלמת ההליכים הנדרשים ואישור האורגנים המוסמכים בחברה, אשר הושלמו במלואם ביום 28 באפריל 2022 ובכך ההסכם נכנס לתוקף. ביום 29 באוקטובר 2022, החלה הזרמת הגז הטבעי ממאגר כריש, ובהתאם לכך החלה תקופת אספקת הגז הטבעי על פי ההסכם.

ביום 26 באוקטובר 2023, הוארכה תקופת ההסכם, בהסכמת שני הצדדים עד ליום 17 באוקטובר 2024, ללא שינוי בתנאי ההסכם.

(5) התקשרויות החברה עם יצרנים פרטיים

החל ממועד יציאת יחידת ניהול המערכת מהחברה ביום 1 בנובמבר 2021, ניהול ההסכמים מול יצרני חשמל פרטיים במתח עליון הועבר לאחרייתה של נגה. לפרטים נוספים בדבר מכירת פעילות ניהול המערכת לנגה ראה ביאור 9ה1 לעיל.

החברה מתקשרת בהסכמים עם יצרני חשמל פרטיים במקטע החלוקה בלבד. למועד הדוחות הכספיים, היקף כושר הייצור של יצרני החשמל הפרטיים עימם התקשרה החברה עומד על כ-3,892 מגו"ט, רובם יצרני חשמל באנרגיות מתחדשות.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

א. התקשרויות: (המשך)

6) התקשרויות של החברות הבנות

א. חברת הפחם

1. לחברת הפחם, הסכמים ארוכי טווח עם ספקים וחברות ספנות בינלאומיות לרכישה והובלה של מטעני פחם. ההתחייבויות לרכישת פחם הינן על פי אותם הסכמים ארוכי טווח עם ספקי הפחם, כאשר לגבי מרבית כמות הפחם, המחיר צמוד למדדים בינלאומיים של מחיר הפחם בתוספת פרמיה קבועה. כמות הפחם הנרכשת על ידי חברת הבת מתבססת על תחזית הצריכה של חברת החשמל המתעדכנת מעת לעת בהתאם להוראות השר ולגורמים אחרים. על פי מדיניות חברת הפחם, חלק מהסכמי רכישת הפחם וההובלה הימית הינם במחירים קבועים. בהסכמי רכישת הפחם, קביעת מחירים קבועים היא לתקופה מרבית של 12 חודשים מראש ואילו בהסכמי הובלה ימית ישנם הסכמים לתקופות שונות ובהסכמי חכירת זמן, אף למספר שנים מראש. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, מחירי ההובלה בשוק הינם נמוכים ממחירי הסכמי ההובלה במחירים קבועים שבידי חברת הפחם ומרבית ההסכמים לרכישת פחם שבידי חברת הפחם צמודים למדדים בינלאומיים של מחיר פחם כך שמחירי הפחם בשוק קרובים או שווים למחירי ההסכמים לרכש הפחם הנ"ל והפרשים בין מחירי ההסכמים למחירי השוק, אם ישנם, נמוכים באופן יחסי.

2. לחברת הפחם הסכמים עם ספקים לרכישת פחם לשנת 2024 בכמות של 2,100 אלפי טון פחם.

לחברת הפחם הסכמים עם חברות ספנות לחכירת אוניות לזמן ארוך עד שנת 2026 בסך של כ- 41 מיליוני ש"ח (אשתקד- 65 מיליוני ש"ח). ביום 24 ביוני 2022 בוטלה בהסכמה עסקת חכירה במסגרת עסקת מכירת אוניית. הצובר (ראה להלן סעיף 3).

3. ביום 17 במאי 2022, נחתם הסכם בין חברת הפחם ושותפתה לבעלות על אניית הצובר ובין צד ג' למכירת כל זכויות הבעלות על האונייה בתמורה כוללת נטו של כ-50 מיליון דולר (חלקה של חברת הפחם הינו 49% ובסך של כ-24.4 מיליון דולר). כמו כן הוסכם בין הצדדים כי במקביל למכירה יבוטל לאלתר הסכם החכירה וכן תיפרע יתרת ההלוואה הבנקאית שנלקחה על ידי הצדדים למימון רכישת האונייה. ביום 23 ליוני 2022 הושלמה מכירת האונייה ומסירתה לידי הקונה וביום 24 ביוני 2022 נפרעה יתרת ההלוואה שיתרתה ליום ביצוע העסקה (כולל ריבית שנצברה), הייתה כ-16.7 מיליון דולר (חלקה של חברת הפחם הינו כ-49% ובסך של כ-8.2 מיליון דולר), כמו כן בוטל הסכם החכירה כאמור. הרווח שנבע לחברת הפחם בגין המכירה וביטול החכירה הסתכם לסך של כ-8 מיליוני שקל חדש. הרווח מהמכירה וביטול החכירה נכלל בסעיף הכנסות אחרות.

4. גוררות "נמל אשקלון"

א. ביום 22 בנובמבר 2019 נחתמו הסכמי חכירת (Bare Boat Charter) גוף של גוררות שנרכשו בסמוך לאותו מועד על ידי חברת הפחם לתקופה של 22 שנה עם קצא"א לצורך פעילותה בפריקת אוניות הפחם הפוקדות את תחנת הכח "רוטנברג" באשקלון וזאת במסגרת ההסכמים בין החברה, חברת הפחם וקצא"א. בהתאם להסכמים, ישולמו ע"י קצא"א (צד קשור) דמי חכירה חודשיים לתקופת החכירה בתשלומים רצופים וקבועים הצמודים לשער החליפין של ארה"ב לפי שיטת מקדם החזר ההון. כמו כן, תשלם חברת הפחם לקצא"א סכומים זהים לדמי החכירה כאמור לעיל, בגין אספקת שירותים לחברת הפחם באמצעות הגוררות (שירותי ניתוב, כוננות, קשירה, התרה, הכנסה לנמל והוצאה ממנו). החיובים בפועל מקזזים זה את זה ולא מועברים כספים בין החברות. החכירה מסווגת בספרי חברת הפחם כחכירה מימונית.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

א. התקשרויות: (המשך)

6) התקשרויות של חברת הבת (המשך)
א. חברת הפחם

5. גוררות "נמל חדרה"

א. ביום 1 ביולי 2018 נחתם הסכם בין חברת הפחם לבין ממשלת ישראל (משרד התחבורה) לפיו התחייבה חברת הפחם לרכוש גוררת ולהחכירה למשרד התחבורה עבור פעילותו של נמל חדרה. חברת הפחם תחכיר את הגוררת שתירכש על ידה לנמל חדרה לפרק זמן של 4 שנים בתמורה לדמי חכירה מוסכמים. בתום תקופת החכירה יוכל נמל חדרה להאריך את תקופת החכירה כל פעם בשנה אחת נוספת עד לתקופה מצטברת שלא תעלה על 16 שנים. בתום תקופת החכירה ותקופת ההארכה תחזור הגוררת לידי חברת הפחם. בנוסף הוסכם כי כל תמורה שתתקבל בפועל על ידי חברת הפחם ממכירתן של שתי הגוררות הישנות של נמל חדרה תקוזז מעלות רכישת הגוררות. החכירה מסווגת בספרי חברת הפחם כחכירה מימונית.

ב. ביום 24 ביולי 2019 חתמה חברת הפחם על הסכם לרכישת גוררת נוספת בסכום של כ-6 מיליוני אירו, אשר מיועדת להחליף את אחת מהגוררות הישנות המצויות בנמל. הגוררת הוחכרה לנמל חדרה החל ממועד מסירתה בחודש דצמבר 2020. שם הגוררת החדשה – "חדרה".

משרד התחבורה העביר לחברת הפחם סכום של 18 מיליוני שקל חדש כולל מע"מ על חשבון רכישת הגוררת. כמו כן העביר משרד התחבורה ביום 28 בדצמבר 2020 סכום של 2 מיליוני שקל חדש על חשבון הוצאות נוספות לבניית הגוררת, שהוצאו על ידי חברת הפחם ואמורות לחול על משרד התחבורה במלואן, בהתאם להסכם. דמי החכירה לתקופת החכירה ישולמו על ידי נמל חדרה בתשלומים חודשיים רצופים וקבועים הצמודים לשער החליפין של הדולר בסך של כ-57 אלפי דולר לחודש.

בחודש דצמבר 2021 העביר משרד התחבורה לידי חברת הפחם סך של כ-7 מיליוני שקל חדש כולל מע"מ כסכום נוסף על חשבון רכישת הגוררת, בהתאם, הופחתו דמי החכירה החודשיים לסך של כ-2,000 דולר לחודש.

6. צמצום השימוש בפחם והסבת יחידות פחמיות לשימוש בגז טבעי

לעניין צמצום השימוש בפחם והסבת יחידות פחמיות לשימוש בגז טבעי ראה ביאור 17 לעיל. עקב הירידה הצפויה של פעילות חברת הפחם ברכש פחם, ובהמשך להחלטת הממשלה כאמור בביאור 7ה1 לעיל, להטיל על שר האנרגיה ועל שר האוצר להגיש הצעת החלטה לממשלה לאישור החלטת החברה להקים חברת בת ליזום עסקי בחו"ל, גובש בחברת הפחם מתווה מפורט המשלב את פעילות יזום עסקי חו"ל של החברה יחד עם פעילות שוטפת של חברת הפחם.

דירקטוריון חברת הפחם הנחה את הנהלת חברת הפחם לפנות לרשות החברות הממשלתיות בנושא שינוי תקנון חברת הפחם, לשם הפיכתה לא יאוחר משנת 2025, לחברת הבת לפיתוח עסקי של החברה.

ב. חברת נתיב האור

לפרטים בדבר הסכמים שנחתמו בין החברה לבין נתיב האור ראה ביאור 9ה1 לעיל.

7) התקשרויות שאינן מקבלות ביטוי בדוחות הכספיים

נכון ליום 31 בדצמבר 2023, לחברה התקשרויות שאינן מקבלות ביטוי בדוחות הכספיים בגין רכישת דלקים, רכישה והובלת חומרי גלם, רכישת ציוד ושירותים, בניית מתקנים וחכירת מיכלי סולר כדלהלן:

א) הזמנת תכנון, ציוד ויעוץ מספקים במטבעות שונים לפי שעריהם לתאריך הדוח על המצב הכספי בסך של כ-409 מיליוני דולר, כ-292 מיליוני אירו, וכ-3 מיליוני פרנק שוויצרי. הזמנות אלו ימומנו, בין היתר, על ידי קווי אשראי קיימים לזמן ארוך מבנקים ומספקים מחו"ל.

ב) חוזים בגין בניה, אספקת ציוד ופעילויות שוטפות עם ספקים מקומיים בסך של כ-4,192 מיליוני שקל חדש.

ג) התקשרויות החברה בגין עלויות רכישת והולכת דלקים (בעיקר בגין גז טבעי) וחכירת מיכלי סולר במטבעות שונים לפי שעריהם לתאריך הדוח על המצב הכספי בסך של כ-4,015 מיליוני דולר ו-4,973 מיליוני שקל חדש.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות:

1) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבתי המשפט כנגד החברה להכרתן כתובענות ייצוגיות. הנהלת החברה בהתבסס על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, צופה כי יותר סביר מאשר לא שהבקשות להכרתן כתובענות ייצוגיות לא תתקבלנה או שאם תתקבלנה הרי שהחשיפה אינה מהותית.

מועד הגשת התביעה	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	הנתבע	נושא התביעה וסטטוס ההליך	סכום התביעה (מיליוני ש"ח)
מאי 2013	ביהמ"ש המחוזי מרכז	החברה	התקשרויותיה של החברה בשנים 2001-2003 עם חברת סימנס בהסכמים לרכישת טורבינות מחזור גז משולב (מחז"מ) ושירותים נלווים, אשר גרמו לנזקים, לכאורה, לחברה אשר גולגלו על צרכני החשמל במסגרת תעריף החשמל. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 14 בינואר 2024, הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר הפרשה. בהמשך החלטת בית המשפט מיום 15 בינואר 2024, הודיעו הצדדים לבית המשפט ביום 29 בינואר 2024 כי פרסמו מודעות בעיתונות בדבר הגשת הבקשה לאישור הסדר הפרשה, וכי המציאו את המסמכים הנדרשים לפי החלטת בית המשפט לבה כוח היועץ המשפטי לממשלה, לממונה על הגנת הצרכן ולמנהל בתי המשפט. על היועצת המשפטית לממשלה להביע את עמדתה לעניין הסדר הפרשה עד ליום 14 במרס 2024. לאחר מועד זה (ככל שלא יוארך) ידון בית המשפט באישור ההסדר. הערכת יועציה המשפטיים של החברה היא כי הסדר הפרשה עומד בכל תנאי הדין לאישור בהליך ייצוגי ומשך יותר סביר מאשר לא שיאושר על ידי בית המשפט. סכום הסדר הפרשה הופרש בדוחות הכספיים להתחייבות פיקוח נדחית בגין ההחזר לצרכנים, ולהפרשה בסכום לא מהותי.	200
פברואר 2018	ביהמ"ש המחוזי חיפה	החברה ומדינת ישראל	טענה של קיפוח בעלי מניות מיעוט לפי חוק החברות. לטענת המבקשים הקיפוח מתבטא באי חלוקת דיבידנד, חלוקה אסורה של הטבות למדינה, תוך העדפתה על פני כלל בעלי המניות של החברה, ניהול החברה משיקולים מדיניים ועוד. הבקשה מוגשת בשם "כל בעלי המניות של החברה מן הציבור". ביום 16 במאי 2022 ניתן פסק דין במסגרתו נדחתה בקשת האישור. ביום 8 בספטמבר 2022 הוגש ערעור על ההחלטה. ביום 19 בפברואר 2023 הגישה החברה את תשובתה לערעור ובמסגרתו טענה כי אין בסיס להתערבות בפסק הדין וזאת על בסיס טעמים והנמקות שפורטו בתשובה. ביום 17 באוגוסט 2023 הגישה המדינה את תשובתה לערעור ובמסגרתו העלתה טענות לדחיית הערעור. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 8 בינואר 2024, התקיים דיון בערעור בפני בית המשפט העליון. במהלך הדיון הוצע לצדדים להידבר מחוץ לכותלי בית המשפט בניסיון להגיע להסכמה. ביום 14 בפברואר 2024 הגישה המדינה הודעה מטעמה שבה ציינה כי היא מקבלת את הצעת בית המשפט לקיום הידברות בין הצדדים בעניין רכישת כלל מניות המיעוט. הערכת יועציה המשפטיים של החברה כי בכל הנוגע לערעור כנגד החברה יותר סביר מאשר לא שהערעור ידחה.	-
יולי 2019	ביהמ"ש המחוזי בחיפה	החברה ו-29 נתבעות נוספות	טענות לעודף תחלואה בקרב מי ששהה במפרץ חיפה מעל שנתיים במהלך חייו והתגלתה אצלו מחלת סרטן, אשר נגרמה כביכול עקב חשיפה לזיהום שיצרו המשיבות לבקשה. דינוי ההוכחות בתיק, שהחלו ביום 12 בפברואר 2023, הסתיימו ביום 20 ביולי 2023. בית המשפט קבע מועדים להגשת סיכומים בכתב. סיכומי המשיבות יוגשו עד ליום 30 באפריל 2024, סיכומי המדינה יוגשו עד ליום 30 ביולי 2024, סיכומי תשובה מטעם המבקשת ומטעם המשיבות (לסיכומי המדינה) יוגשו עד ליום 31 ליולי 2024. סיכומי המבקשת הוגשו ביום 22 בדצמבר 2023. להערכת יועציה המשפטיים של החברה, עם סיום שלב שמיעת הראיות בשלב האישור, יותר סביר מאשר לא שבקשת האישור כנגד החברה תידחה.	לא נקוב בסכום

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

1) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבתי המשפט כנגד החברה להכרתן כתובענות ייצוגיות. הנהלת החברה בהתבסס על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, צופה כי יותר סביר מאשר לא שהבקשות להכרתן כתובענות ייצוגיות לא תתקבלנה או שאם תתקבלנה הרי שהחשיפה אינה מהותית. (המשך)

סכום התביעה (מיליוני ש"ח)	נושא התביעה וסטטוס הליך	הנתבע	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	מועד הגשת התביעה	
330	תשלומים ליצרני חשמל פרטיים שגולגלו על צרכני החשמל. ביום 11 ביוני 2023 הגישה החברה לבית המשפט העליון ערעור על החלטת בית המשפט מיום 10 לאפריל 2023 שדחתה את בקשתה להגשת הודעות לצדדים השלישיים. ביום 11 ביוני 2023 עדכנה החברה את בית המשפט על הגשת הערעור. דיון בפני הרכב להשלמת טיעון בעל פה נקבע ליום 6 במאי 2024. בשלב מקדמי זה של ההליך, בטרם החל הליך ההוכחות וטרם ניתנה החלטה בערעור שהגישה החברה על ההחלטה המונעת הגשת הודעות צד ג', הערכת יועציה המשפטיים של החברה נותרה בעינה כי יותר סביר מאשר לא שהבקשה לאישור תידחה או שייקבע במסגרת ההליך כי הצדדים השלישיים חייבים בשיפוייה בגין כל סכום בו תישא.	החברה	ביהמ"ש המחוזי מרכז	אוקטובר 2019	(ד)
2,000	טענה לניפוח מלאכותי ומכוון של עלויות הפרויקטים אותם ביצעה החברה כחלק מעבודתה השוטפת תוך גלגול עלויות אלו על צרכני החשמל. וכן טענה לניפוח עלויות והתרשלות בביצוע פרויקט הפחתת הפליטות (פרויקט הסולקנים). ביום 1 במאי 2023 עדכנה החברה בדבר העתירה שהוגשה על ידה לבג"צ באותו נושא. במסגרת ההודעה עדכנה החברה כי ניתן פסק דין במסגרתו העתירה התקבלה בחלקה ונקבע שניתן לחברה הזדמנות נוספת להביא חלק מטענותיה בפני רשות החשמל. טרם ניתנה החלטת בית המשפט בקשר עם הודעת העדכון ובקשר עם המשך ההליכים בתיק. יועציה המשפטיים של החברה סבורים כי בשלב מקדמי זה של ההליך, בטרם החל הליך ההוכחות, ניתן להעריך במלוא הזהירות המתחייבת, כי סביר יותר מאשר לא, שהבקשה לאישור תידחה.	החברה	ביהמ"ש המחוזי בירושלים	אוקטובר 2019	(ה)
3,204	בקשה לתובענה ייצוגית בשם כלל צרכני החשמל בשנים 2012-2017 להשיב לחברי הקבוצה את מלוא הסכומים שגבתה מהם, במסגרת תעריפי החשמל, אשר יועדו לפיתוח רשת החשמל, ואשר על פי הנטען עשתה בהם החברה שימוש למטרות אחרות. ביום 6 ביולי 2023 הוגשה עמדת המאסדר (רשות החשמל), שתמכה בעמדתה של החברה בתשובה לבקשת האישור וציינה, בין היתר, כי לא נקבע ייעוד מסוים, ובכלל זה ייעוד של השקעה ברשת החשמל למקדמות שניתנו לחברה בין השנים 2012 עד 2017 (למעט תקופה מסוימת בשנת 2015 אז גם הופקדו הכספים לחשבון ייעודי), וכי הרשות לא מתערבת במדיניות ההשקעות של החברה ולא הוטלה על החברה חובה להגדיל את השקעותיה ברשת החשמל באמצעות המקדמות. בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 9 ביולי 2023, לאור עמדת המאסדר, על הצדדים למצות הליך הידברות ולעדכן בדבר תוצאותיו. הצדדים פנו להליך גישור. בשלב זה של ההליך, לאחר הגשת עמדת המאסדר אך בטרם החל הליך ההוכחות, להערכת יועציה המשפטיים של החברה, יותר סביר מאשר לא שהבקשה לאישור תידחה.	החברה	ביהמ"ש המחוזי בתל אביב	אפריל 2020	(ו)
29.6	בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנושא טענה להפרת הוראות אמות המידה במסגרת הליכי גביה שנקטו על ידי החברה שלא דין. בתיק מתנהל הליך גישור. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 15 בינואר 2024 ביקשה החברה (בהסכמת המבקשים) לשוב ולעדכן את בית המשפט בהתקדמות הליך הגישור עד ליום 24 במרס 2024. בשלב זה, טרם מיצוי הליך הגישור, הערכת יועציה המשפטיים של החברה הינה כי סביר יותר מאשר לא שהבקשה לאישור תידחה, למעט סכום לא מהותי.	החברה	בית המשפט מחוזי מרכז	מאי 2020	(ז)

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

(1) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבתי המשפט כנגד החברה להכרתן כתובענות ייצוגיות. הנהלת החברה בהתבסס על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, צופה כי יותר סביר מאשר לא שהבקשות להכרתן כתובענות ייצוגיות לא תתקבלנה או שאם תתקבלנה הרי שהחשיפה אינה מהותית. (המשך)

סכום התביעה (מיליוני ש"ח)	נושא התביעה וסטטוס ההליך	הנתבע	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	מועד הגשת התביעה	
2.5	בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעניין טענה בנוגע לפרסום מדיניות הפרטיות באתר האינטרנט של החברה וכן טענה בעניין איסוף מידע מזהה אודות לקוחות והעברתו לצדדים שלישיים ללא הסכמה מדעת מצד הלקוחות. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 11 בינואר 2024 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הגיעו להסדר פשרה והגישו בקשה לאישור הסדר הפשרה. בהחלטה מיום 11 בינואר 2024 הורה בית המשפט על פרסום ההודעה בדבר הגשת הסדר הפשרה בעיתונים, וכן על שליחת המסמכים הרלבנטיים למנהל בתי המשפט, ליועצת המשפטית לממשלה, ולממונה על הגשת הצרכן. להערכת היועצים המשפטיים של החברה, בשלב מוקדם זה של הליך אישור הסדר הפשרה, ניתן להעריך כי יותר סביר מאשר לא, שהסדר הפשרה שתוצאתו אינה מהותית יאושר.	החברה ורכבת ישראל	ביהמ"ש המחוזי בתל אביב	מאי 2020	(ח)
502	בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנושא התמורה המשולמת על ידי החברה ללקוחותיה המבקשים להתחבר לרשת החשמל עבור הקמת חדרי שנאים. על פי הנטען, התמורה המשולמת על ידי החברה למבקשי החיבור אינה תמורה הוגנת וריאלית והיא מביאה להתעשרות החברה שלא כדין על חשבונם של מבקשי החיבור. ביום 29 באוקטובר 2023 דחה בית המשפט את הבקשה לסילוק על הסף. דיון הוכחות נקבע ליום 15 ביולי 2024. להערכת יועציה המשפטיים של החברה, בשלב מקדמי זה של ההליך, טרם החל הליך ההוכחות, ניתן להעריך בכל הזירות המתחייבת, כי יותר סביר מאשר לא שבקשת האישור תידחה.	החברה	בית המשפט המחוזי בלוד	אוגוסט 2021	(ט)
6,268.1	סך כולל (ללא תביעות אשר אינן נקובות בסכום)				

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

2) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבתי משפט כנגד החברה להכרתן כתובענות ייצוגיות ולמועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולת החברה, בשלב מקדמי זה, להעריך את סיכויי התביעות להתקבל:

מועד הגשת התביעה	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	הנתבע	נושא התביעה וסטטוס ההליך	סכום התביעה (במיליוני ש"ח)
(א) מאי 2019	בית המשפט המחוזי בתל אביב	החברה ונושאי משרה	מפגעים סביבתיים של אבק פחם ואפר פחם בתחנת הכוח אורות רבין בחדרה. ביום 28 במאי 2023 התקיים סיור בבתי המבקשים בשכונת חפציבה בחדרה ובאתר תחנת הכוח. במהלך הסיור חזרו נציגי המשרד להגנת הסביבה בפני השופט על עיקרי עמדת המאסדר שהוגשה מטעם המשרד בתיק. ביום 6 באוגוסט 2023 מסר המשרד להגנת הסביבה לבית המשפט נתוני ניטור אוויר שונים הרלבנטיים לעמדתו. דיון קדם משפט התקיים ביום 10 בדצמבר 2023 אשר עסק בבקשת גילוי המסמכים שהגישו המבקשים. בהתאם להחלטת בית המשפט הגישה החברה ביום 26 בדצמבר 2023 הודעה לבית המשפט שכללה הפניות לאתרי אינטרנט בהם זמינים מסמכים שהתבקשו בבקשת הגילוי, וכן הפניות למסמכים שצוינו במפורש במסמכי הרקע לחוות דעתו של המומחה מטעם המבקשים. טרם ניתנה החלטת בית המשפט בבקשת גילוי המסמכים שהגישו המבקשים וטרם נקבע מועד דיון נוסף בתיק. להערכת יועציה המשפטית של החברה, בשל העובדה כי למרות חלוף הזמן מאז הגשת הבקשה ההליך עודנו מצוי בשלבי המקדמיים, לא ניתן להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	מאות מיליוני ש"ח
(ב) נובמבר 2022	בית משפט מחוזי מרכז	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד החברה שעניינה מתן צו הצהרתי לפיו החברה פעלה בניגוד להוראות הדין ומתן צו עשה המורה לחברה לתקן את שירות "שיחה חוזרת". תשובת החברה לבקשת האישור הוגשה ביום 3 באוקטובר 2023, ותגובת המבקש לתשובה לבקשת האישור הוגשה ביום 23 באוקטובר 2023. דיון מקדמי טרם נקבע. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	3
(ג) ינואר 2023	בית משפט מחוזי חיפה	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד החברה שעניינה הפערים בין תעריף ואופן חישוב קריאת המונה לבין סכום הזיכוי בגין אי קריאת המונה. החברה הגישה תשובה לבקשת האישור ביום 2 ביולי 2023, קדם משפט בתיק נערך ביום 14 בספטמבר 2023. ביום 25 בדצמבר 2023 התקבלה בקשת החברה לפנייה לקבלת עמדת המאסדר (רשות החשמל). עמדת המאסדר טרם הוגשה. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	2.5
(ד) יוני 2023	בית המשפט המחוזי חיפה	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד החברה שעניינה בטענה לפיה החברה גובה תשלום בגין קריאת מונה מצרכני מונה תשלום מראש ללא סיבה, ללא הצדקה ובניגוד לדין. בהחלטה מיום 20 בדצמבר 2023 קיבל בית המשפט בקשה משותפת של הצדדים לפנות לקבלת עמדת מאסדר (רשות החשמל) טרם הגשת תשובתה של החברה לבקשה לאישור. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	3.9
(ה) יוני 2023	בית משפט מחוזי תל אביב	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה להפליה בין צרכנים בקשר להפסקות החשמל שהתרחשו ביום 2 ביוני 2023. המועד להגשת תשובת החברה לבקשה נקבע ליום 21 במרס 2024 וכן נקבעה ישיבת קדם משפט ליום 26 ביוני 2024. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, טרם הוגשה תשובת החברה לבקשת האישור וטרם התקיים דיון קדם משפט אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	27

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

(2) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבתי משפט כנגד החברה להכרתן כתובענות ייצוגיות ולמועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולת החברה, בשלב מקדמי זה, להעריך את סיכויי התביעות להתקבל: (המשך)

מועד הגשת התביעה	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	הנתבע	נושא התביעה וסטטוס ההליך	סכום התביעה (במיליוני ש"ח)
(ו) יוני 2023	בית משפט מחוזי חיפה	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי החברה גורמת לאיחורים ממושכים ובלתי סבירים במשלוח המלצות החשבון ו/או העברת תשלומים המגיעים ליצרני החשמל הפרטיים עבור ייצור חשמל שמועבר על ידם לרשת החשמל הארצית, וכן, באי תשלום ריבית פיגורים המגיעה ליצרנים אלו עבור איחורים כאמור, וזאת בניגוד להסכם בין הצדדים ו/או אמות המידה המחייבות את החברה ו/או הוראות הדין ("הבקשה הראשונה"). בקשה נוספת בנושא דומה הוגשה היום 31 ביולי 2023 כנגד החברה לבית המשפט המחוזי מרכז ("הבקשה השנייה"). ביום 23 לאוגוסט הוגשה במסגרת הבקשה הראשונה בקשה להורות על מחיקת בקשת האישור השנייה, ולחילופין התבקש בית המשפט להורות על העברת בקשת האישור השנייה לבית המשפט המחוזי בחיפה. בהחלטה מיום 1 באוקטובר 2023 הורה בית המשפט המחוזי כי בקשת האישור השנייה תעבור לדיון מאוחד יחד עם בקשת האישור הראשונה בבית המשפט המחוזי בחיפה. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 1 בפברואר 2024 התקיים דיון מקדמי במסגרתו נדונה הבקשה למחוק את הבקשה השנייה. בית המשפט טרם נתן החלטה בנושא, אך לאחר מועד הדיון החברה נתנה הסכמתה לפניית המבקש בבקשה השנייה למחיקת הבקשה השנייה לפני מתן החלטה על ידי בית המשפט. ביום 8 בפברואר 2024 ניתן פסק דין בגדרו אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות והורה על מחיקת בקשת האישור השנייה. דיון קדם משפט נקבע ליום 12 בספטמבר 2024. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולתם של יועצי המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	10
(ז) ספטמבר 2023	בית המשפט המחוזי חיפה	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי בהיעדר אפשרות לאנשים עם מוגבלות לבצע בעצמם קריאת מונה, מאחר ולטענת המבקש ארון החשמל והמונה שבו אינם נגישים, הרי שנמנעת מאנשים עם מוגבלות האפשרות לדווח קריאה עצמית במצבים בהם החברה ביצעה הערכה. ישיבת קדם משפט נקבעה ליום 25 במרס 2024. טרם הוגשה תשובת החברה לבקשה. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	6.5
(ח) ספטמבר 2023	בית משפט מחוזי תל אביב	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי מוני החשמל אינם נגישים לאנשים עם מוגבלות ומשכך הם אינם יכולים ליהנות משירות קריאת מונה עצמית. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 9 בינואר 2024 קיבל בית המשפט את בקשת החברה להעברת הדיון לפי הוראת סעיף 7(א) לחוק תובענות ייצוגיות והורה על העברת הדיון בבקשה זו לבית המשפט המחוזי בחיפה, לפניו מתבררת הבקשה לאישור בסעיף ז' לעיל. למועד אישור הדוחות הכספיים טרם הוגשה תשובת החברה לבקשה וטרם נקבעה ישיבת קדם משפט. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	39.3
(ט) אוקטובר 2023	בית משפט מחוזי תל אביב	החברה	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי החברה אינה מזכה כל מי שחויב על ידי החברה עבור עלות שירות שליחת הודעה לפני ניתוק (התראה לתשלום חשבון) על אף שקיבל את ההודעה באמצעות הדואר האלקטרוני בהתאם לאמות המידה. המועד להגשת תשובה לבקשה הנו 31 במרס 2024 וישיבת קדם משפט ראשונה נקבעה ליום 30 באוקטובר 2024. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	2.5

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

(2) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבתי משפט כנגד החברה להכרתן כתובענות ייצוגיות ולמועד אישור הדוחות הכספיים, אין ביכולת החברה, בשלב מקדמי זה, להעריך את סיכויי התביעות להתקבל: (המשך)

סכום התביעה (במיליוני ש"ח)	נושא התביעה וסטטוס ההליך	הנתבע	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	מועד הגשת התביעה	
2.5	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי החברה אינה מקיימת את חובתה על פי אמות המידה בכל הנוגע להתקנת מונה חכם בתוך 60 יום ממועד הפניה. בהתאם להוראות הדין על החברה להגיש את תשובתה לבקשה עד ליום 31 במרס 2024. בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 1 בנובמבר 2023, דיון קדם משפט נקבע ליום 9 במאי 2024. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	החברה	בית משפט מחוזי מרכז	אוקטובר 2023	(י)
384.3	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי שני רכיבי תשלום, במסגרת התשלום הקבוע אותו גובה החברה מהצרכנים, הנם רכיבים אסורים המהווים עמלות שגבייתם אסורה על פי חוק הגנת הצרכן. תשובת החברה הוגשה ביום 28 בפברואר 2024. דיון קדם משפט נקבע ליום 14 ביולי 2024. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	החברה	בית משפט מחוזי לוד	נובמבר 2023	(יא)
5	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי החברה גובה מיצרני חשמל עימם נעשית ההתחשבות לפי שיטת ההזרמה, חיובים שלא כדין בגין "חיוב עלות מערכתית-ביתי" וזאת כתוצאה מתחשיב שגוי שאינו תואם את החלטת רשות החשמל. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	החברה	מחוזי חיפה	דצמבר 2023	(יב)
2.6	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה חיוב בריבית פיגורים במסגרת חשבונות החשמל. לנוכח השלב המקדמי של ההליך, אין ביכולת היועצים המשפטיים של החברה להעריך את סיכויי הבקשה להתקבל.	החברה	מחוזי תל אביב	ינואר 2024	(יג)
489.2	סך כולל (ללא תביעות אשר אינן נקובות בסכום)				

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

(3 א) להלן פירוט הבקשות שהוגשו לבית המשפט כנגד החברה אשר נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו הוכרו כתביעות ייצוגיות:

מועד הגשת התביעה	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	הנתבע	נושא התביעה וסטטוס ההליך	סכום התביעה (במיליוני ש"ח)
יולי 2009	ביהמ"ש המחוזי תל אביב יפו	החברה	טענה לתשלומי שכר לא חוקיים. לטענת התובע, כחלק ממחיר החשמל המסופק על ידה, החברה גובה באמצעות חשבון החשמל תשלומים בלתי חוקיים מצרכני החשמל, וזאת על מנת לכסות את שכרם החריג, הבלתי חוקי והבטל (לטענת התובע) של עובדי החברה. הנהלת החברה, בהתבסס על יעציה המשפטיות, מעריכה כי ככל שביט המשפט המחוזי יחייב את החברה לשלם לצרכנים בגין חריגות השכר הנטענות אזי יותר סביר מאשר לא, כי בית המשפט יקבע את סכום התשלום האמור, והתשלום לצרכנים יבוצע בפועל, באמצעות תעריפי החשמל בהתאם להחלטת רשות החשמל, או בכל מסגרת אחרת שתקבע על ידי רשות החשמל. ביום 1 ביוני 2020 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון במסגרתו נקבע בין היתר, כי על התובע מוטל הנטל, להראות כי כל אחת מהטבות השכר שהוא טוען להן היא חריגה, לא אושרה כדיון, ומומנה על ידי הצרכנים במסגרת תעריף החשמל. לאחר מתן פסק הדין, הגיש התובע כתב תביעה ייצוגית מתוקן. ביום 30 בדצמבר 2021 הוגשה עמדת רשות החשמל שהבהירה כי בעת קביעת תעריפי 2002 ידעה אודות המחלוקת בקשר לתשלומי השכר, ולא הוטעתה, וכי אינה סבורה שיש מקום לתקן את תעריפי החשמל. הרשות גם הבהירה שככל שתתקבל התביעה, קיימת אפשרות שהרשות תכלול את סכום ההשבה או חלקו בתעריפי החשמל העתידיים. ביום 10 בינואר 2023 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה על היועצת המשפטית להודיע עד ליום ה 19 באפריל 2023 אם בדעתה להצטרף כצד להליך. בהתאם להחלטה ככל שהיועצת המשפטית תסבור כי אין מקום להצטרפותה כצד להליך עליה להודיע אם למי מרשויות המדינה יש עמדה בקשר לסוגיות שבמחלוקת. ביום 19 ביולי 2023 מסרה היועצת המשפטית לממשלה הודעה לבית המשפט כי בשלב זה אין לה מה להוסיף על מה שכבר נאמר. דיון נוסף בבקשה לגילוי מסמכים התקיים ביום 7 בספטמבר 2023 במסגרתו הציע בית המשפט לצדדים לפנות להליך של גישור. ביום 29 בנובמבר 2023 הודיעה החברה כי היא מסכימה להליך גישור. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 25 בפברואר 2024, התקיימה ישיבה מקדמית בהליך הגישור, מועדים לישיבות גישור נוספות נקבעו לחודש יוני 2024. בשים לב לפסק הדין מיום 1 ביוני 2020 ולעמדת רשות החשמל, הערכת יועציה המשפטיות של החברה הינה, כי לא קיימת סבירות העולה על 70% כי בית המשפט המחוזי יקבע כי החברה נדרשת להשיב לצרכנים את התשלומים, שבגינם הוגשה הבקשה לאישור שהוכרה כתובענה ייצוגית בנושא תשלומי השכר, וכי לא קיימת, סבירות העולה על 70%, כי בית המשפט המחוזי יקבע (לאחר שתאושר הבקשה לאישור הנוספת, ככל שתאושר) כי החברה נדרשת להשיב לצרכנים את התשלומים שבגינם הוגשה הבקשה לאישור הנוספת.	5,000
סך כולל				5,000

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

3 (ב) להלן פרטים בדבר בקשה להכרה כתביעה ייצוגית שהוגשה לטענת המבקשים למען הזהירות בלבד, וקשורה לתביעה המפורטת בסעיף א) לעיל:

סכום התביעה (במיליוני ש"ח)	נושא התביעה וסטטוס ההליך	הנתבע	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	מועד הגשת התביעה	
2,000-3,000	טענה לתשלומי שכר לא חוקיים. לטענת המבקשים, כחלק ממחיר החשמל המסופק על ידה, החברה גובה באמצעות חשבון החשמל תשלומים בלתי חוקיים מצרכני החשמל, וזאת על מנת לכסות את שכרם החרגי, הבלתי חוקי והבטל (לטענת המבקשים) של עובדי החברה. התיק ממתין להמשך בירור התיק העיקרי כמפורט בביאור 33באא. מכל מקום, להערכת יועציה המשפטיים של החברה לא קיימת סבירות העולה על 70%, כי בית המשפט המחוזי יקבע (לאחר שתאושר הבקשה לאישור, ככל שתאושר) כי החברה נדרשת להשיב לצרכנים את התשלומים שבגינם הוגשה הבקשה לאישור.	החברה	ביהמ"ש המחוזי תל-אביב יפו	אוקטובר 2013	(א)

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות: (המשך)

4) להלן פירוט הליכים משפטיים מהותיים לרבות בקשות להכרתן כתובענות ייצוגיות שהוגשו לבתי המשפט כנגד החברה, אשר הסתיימו ההליכים המשפטיים בגין בתקופת הדוח ועד למועד אישור הדוחות הכספיים:

סכום התביעה (במילוני ש"ח)	נושא התביעה וסטטוס ההליך	הנתבע	בית המשפט בו מתנהלת התביעה	מועד הגשת התביעה	
0.5	טענות שווא של החברה כנגד צרכנים בדבר חבלות לכאורה במוני החשמל שלהם. ביום 10 ביולי 2023, הגישה המבקשת לבית המשפט בקשת הסתלקות מבקשת האישור בהסכמת החברה. ביום 20 באוגוסט 2023 ניתן פסק דין המאשר את בקשת ההסתלקות והטיפול בתיק הסתיים.	החברה	ביהמ"ש השלום בחיפה	אוקטובר 2019	(א)
1,038	בקשה לתובענה ייצוגית שעניינה טענה לאירוע אבטחה חמור במהלכו נחשפו פרטים אישיים חסויים של צרכנים במסגרת כניסה לשירותים דיגיטליים באתר האינטרנט של החברה. ביום 2 במרס 2023 ניתנה החלטת רשמת בית המשפט העליון בגדרה נקבע כי דין ההשגה שהגישו המתנגדים על החלטת מזכיר בית המשפט בנוגע להפקדת ערבות צד ג' להידחות. למתנגדים ניתנה אפשרות להגיש שוב את הבקשה למתן רשות ערעור עד ליום 12 במרס 2023 עם ערובה מתאימה או עם בקשה להפקדת ערבות צד שלישי. חרף חלוף המועד לא הומצאה לידי החברה בקשת רשות הערעור, לפיכך, הבקשה נדחתה באופן סופי.	החברה	ביהמ"ש המחוזי בתל אביב	אפריל 2020	(ב)
לא נקוב בסכום	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה על ידי ארבעה תושבי הישוב מג'אר, בגין נזקים ממוניים ונזקים לא ממוניים נטענים עקב הפסקות חשמל יזומות שבוצעו, לטענת התובעים, במשך תקופה ארוכה, בחודשי הקיץ החמים. ביום 18 במאי 2023 הוגשה לבית המשפט בקשת הסתלקות מוסכמת. ביום 1 ביוני 2023 ניתן תוקף של פסק דין לבקשת ההסתלקות.	החברה	בית המשפט מחוזי נצרת	ספטמבר 2020	(ג)
45	בקשה לאישור תובענה ייצוגית בטענה כי החברה מחייבת את לקוחותיה בתעריף קריאת מונה על אף שבפועל אינה מבצעת קריאת מונה במקרה בו מותקן מונה חכם ובמקרה בו הלקוח מבצע קריאה עצמית של המונה. ביום 10 ביולי 2023 הגישה המבקשת לאישורו של בית המשפט בקשת הסתלקות מבקשת האישור. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 19 ביולי 2023 הגישה החברה את תשובתה לבקשת ההסתלקות בגדרה הסכימה להסתלקות. ביום 2 בנובמבר 2023 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות, ובכך הסתיים הטיפול בתביעה.	החברה	בית המשפט מחוזי מרכז	אפריל 2021	(ד)
4.2	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה ניכוי מס במקור שלא כדין מכספי פיצוי וכספי השבה. ביום 16 באוגוסט 2023 הגישה החברה בקשה לדחיית המועד להגשת התשובה מטעם החברה על מנת לאפשר סיום הליכי ההידברות בין הצדדים. עוד בטרם הוגשה תשובה לבקשה לאישור הבהירה החברה למבקשים כי הטענה העומדת בבסיס הבקשה לאישור שגויה, והעמדה התקבלה על דעתם. בעקבות זאת הוגשה לבית המשפט בקשה מוסכמת להסתלקות לא מתוגמלת של המבקשים מהבקשה לאישור ובפסק דין מיום 10 בספטמבר 2023 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות והתיק הסתיים.	החברה	בית המשפט מחוזי תל אביב	אפריל 2023	(ה)
2	בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה כי החברה הפרה את החובה המוטלת עליה לפרסם את הימצאותן או היעדרן של התאמות הנגישות בסניפים וזאת באמצעות אתר האינטרנט של החברה. ביום 28 בפברואר 2024 אישר בית המשפט את בקשת הסתלקות שהוגשה על ידי המבקש והורה על מחיקת הבקשה ללא צו להוצאות.	החברה	בית משפט שלום טבריה	אוקטובר 2023	(ו)
1,090.2	סך כולל				

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות (המשך):

(5) תביעות מהותיות והתחייבויות תלויות אחרות:

(א) סך התביעות המשפטיות שלא נזכרו בסעיפים הקודמים מסתכמות ליום 31 בדצמבר 2023 לסך של כ- 448 מיליוני שקל חדש (לרבות תביעות הנכללות בסעיף ב) ו 16 ד) להלן) בגין לא הופרש סכום של 228 מיליוני שקל חדש להערכת החברה המתבססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, החברה כללה הפרשות המשקפות באופן נאות את העלויות בגין התביעות האמורות אשר סביר יותר מאשר לא, שישולמו.

(ב) חוק התכנון והבניה קובע כי בעלי זכויות במקרקעין אשר נפגעו על ידי תכנית מתאר, זכאים לפיצויים מהוועדות המקומיות שבתחומן חלה אותה תכנית מתאר. לצורך הקמת קווי 400 קילו וולט וקווי 161 קילו וולט חדשים (למעט רשימת קווים שהוחרגה וכן עבודות תחזוקה ושדרוג לקווי 161 קילו וולט) נדרשות תכניות מתאר. החברה התחייבה לשפות את הוועדות המקומיות שבתחומן חלות תכניות מאושרות מסוימות שקבעו הקמתם של קווי 400 ק"ו ו 161 ק"ו במלוא הסכומים, אשר הוועדות יאלצו לשלם לבעלי המקרקעין שייפגעו(מלבד תכנית אחת בה נטל הפיצויים יתחלק בין הגופים המוסדיים המעורבים בתכנית). התחייבויות לשיפוי אלה נמסרו מאחר שהובהר לחברה כי אי מסירתן תביא לאי אישור התכניות או להתלייתן.

בנוגע לתביעות שנותרו תלויות ועומדות ועניין פיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה, להערכת החברה, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, המתחשבת בדעת שמאי המקרקעין המלווים את החברה בחלק מהתביעות האמורות, אם תדחנה כל טענותיה והחברה אכן תיאלץ לשלם כספים בגין תביעות אלה, החברה כללה הפרשה המשקפת באופן נאות את העלויות בגין התביעות האמורות אשר סביר יותר מאשר לא, שישולמו. החברה בדעה, כי במידה וישולמו סכומים כלשהם, יהיו סכומים אלה חלק מעלות הקמת קווי ההולכה הרלבנטיים, ועקב חיוניותם של קווי ההולכה ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, אם וכאשר תשלם החברה פיצויים בגין כתבי השיפוי, תהא רשות החשמל מחויבת להכיר בהם בתעריף החשמל.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתייבויות תלויות (המשך):

(6) דרישות כספיות אחרות:

(א) תביעות בגין תשלומי ארנונה

נכון ליום הדוח על המצב הכספי, עומדות כנגד החברה דרישות בגין ארנונה בסכומים העולים בכ-268 מיליוני שקל חדש על הפרשה המשקפת באופן נאות, להערכת ההנהלה (בהתבסס בחלקה על דעת יועציה המשפטיים), את העלויות בגין הדרישות האמורות אשר סביר יותר מאשר לא שישולמו. דרישות אלו נבעו בעיקרן משינוי סיווג של שטחים המוחזקים על ידי החברה, דרישה להגדלת שטחי חיוב ודרישה בגין תעריפי ארנונה.

(ב) מינהל מקרקעי ישראל

החברה קיימה ומקיימת מעת לעת ועל פי הצורך דיונים וביורורים עם מינהל מקרקעי ישראל בעניין דמי חכירה בגין מספר קטן של נכסי מקרקעין מסוימים באתרים שונים. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים החברה אינה יכולה להעריך אם תידרש לשלם דמי שימוש בגין אתרים אלו, ובמקרה שתידרש, מה יהא סכומם. אולם גם אם תידרש החברה בסופו של יום לשלם בגין כל אתרים אלו, סביר שהסכום הכולל יגיע לא מעבר ל-15 מיליוני שקל חדש. בגין דרישות אלו לא ערכה החברה הפרשה כלשהי בדוחות הכספיים.

(ג) אגרות, היטלי השבחה ואחרים

1. נכון לתאריך הדוח על המצב הכספי עומדות כנגד החברה דרישות בגין אגרות והיטלים אחרים בסכומים העולים בכ-15 מיליוני שקל חדש על הפרשה בדוחות הכספיים המשקפת באופן נאות, להערכת ההנהלה בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, את העלויות בגין הדרישות האמורות אשר סביר יותר מאשר לא, שישולמו. בנוסף קיימות דרישות בגין לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים בסכום של כ-997 מיליוני שקל חדש (מתוכם 575 מיליוני שקל עבור שני המחז"מים המוקמים עבור חברת נתיב האור – ראה סעיף 2 להלן ו-348 מיליוני שקל חדש בגין אתרי ייצור אחרים) שנכון למועד אישור הדוחות הכספיים אין בידי יועציה המשפטיים של החברה אפשרות להעריך את החשיפה בגין, זאת, בין היתר, כתוצאה מהיעדר מידע עובדתי מהותי ביחס לתיקים אלה, לנוכח מורכבות המשפטית ואי קבלת תגובת הרשות המקומית הרלוונטית לטענות שהועלו על ידי החברה. במידה והחברה תידרש לשלם סכומים כלשהם הם יכללו במסגרת הרכוש הקבוע, והחברה תפנה לרשות החשמל בדרישה להכיר בסכומים אלה בתעריף החשמל.

2. ביום 27 באפריל 2021, התקבלה בחברה שומת היטל השבחה בסך 592 מיליוני שקל חדש ומתוכם דרישה לתשלום בסך 575 מיליוני שקל חדש, עבור שני המחז"מים המוקמים באתר אורות רבין על ידי החברה עבור חברת נתיב האור, עקב מימוש חלקי של זכויות לפי תמ"א 13/1/10. באוקטובר 2021 הגישה החברה ערר לוועדת הערר כנגד חיובה בהיטל השבחה, אליו צורפה גם שומה נגדית. על פי הערר והשומה הנגדית לא חלה השבחה מכוח תכנית המתאר האמורה, ולחילופין חל היטל השבחה הנמוך מסכום המקדמה ששולמה על ידי החברה ונרשמה כחלק מעלות הקמת המחז"מים. ביום 30 בדצמבר 2021 הוגשה תשובה לערר מטעם הוועדה המקומית וביום 2 בפברואר 2022 התקיים דיון בפני ועדת הערר שעסק בעיקרו בטענות הסף של החברה לביטול החיוב. ביום 1 במאי 2023 ניתנה החלטת ועדת הערר, אשר קיבלה את הערר, ביטלה את שומת השבחה וחייבה את הוועדה המקומית בתשלום הוצאות משפטיות. הוועדה המקומית הגישה ערעור על ההחלטה. לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי, ביום 14 בינואר 2024, התקיים דיון בערעור, אך טרם התקבלה החלטה. במידה והחברה תידרש לשלם סכומים כלשהם בגין השומה, הם יהוו חלק מעלות הקמת המחז"מים, והחברה תפנה לרשות החשמל בדרישה להכיר בסכומים אלה במסגרת תעריף החשמל. לפרטים נוספים בדבר הקמת תחנות כוח הפועלות במחזור משולב, ראה ביאור 1ה לעיל.

3. בחודש ספטמבר 2021 התקבלה בחברה שומת מס שבח סופית בגין מכירת תחנת אלון תבור. בשומה זו לא התקבלו טענות החברה, והחברה הגישה ערר. חברה הגישה תצהירים לקראת הדיון בערר שצפוי להתקיים ביוני 2024. בנוסף, בחודש דצמבר 2021, החברה הגישה השגה על שומת מס השבח שהתקבלה בגין מכירת אתר רמת חובב. בדצמבר 2022 נדחתה ההשגה. החברה הגישה ערר. קדם משפט צפוי להתקיים ב-4 במרס 2024. בנוגע למכירת תחנת חגית התקבלה שומת מס השבח עליה החברה הגישה בדצמבר 2022 השגה אשר נדחתה על ידי רשות המיסים. החברה נערכת להגשת ערר. יצוין שלשומות מס אלו ככל שתתקבלנה, אין השפעה מהותית על הוצאות המס בדוחות הכספיים של החברה, יחד עם זאת תיתכן השפעה מהותית על עיתוי ניצול ההפסדים להעברה של החברה ותזרימי המזומנים שלה.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכסוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות (המשך):

6) דרישות כספיות אחרות: (המשך)

ד) דרישות כספיות של קבלני רכוש קבוע:

נכון למועד הדוח על המצב הכספי התקבלו בחברה דרישות כספיות מקבלנים שונים, בעיקר בגין מחלוקות הקשורות להקמת רכוש קבוע, בסכומים העולים בכ - 78 מיליוני שקל חדש על סכום ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים, אשר להערכת הנהלת החברה, משקפת באופן נאות את העלויות בגין הדרישות האמורות אשר סביר יותר מאשר לא, שישולמו.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות (המשך):

(7) הסכם הפשרה עם חברות הגז המצריות

בחודש אוגוסט 2005 התקשרה החברה בהסכם לאספקת גז טבעי עם EMG (ספקית הגז הטבעי המצרית) וכן חתמה על הסכם משולש עם EMG ועם בעלי הגז, חברות הגז הלאומיות המצריות EGAS ו-EGPC (שתיהן יחד להלן: "חברות הגז המצריות") שלפיו אלו התחייבו כלפי החברה להעמיד לרשות EMG את הגז שהיא התחייבה לספק לחברה.

לאור השיבושים המתמשכים באספקה, החליט דירקטוריון החברה בחודש ספטמבר 2011 כי החברה תיכנס להליך בוררות בינלאומית מול חברות הגז המצריות וחברת EMG, לקבלת פיצוי בגין הנזקים הכבדים שנגרמו ושיגרמו לה עקב אי אספקת הגז המצרי בשל הפרת ההסכמים עם החברה על ידן. הסכום אותו תבעה החברה הינו כ- 4.15 מיליארד דולר.

הבוררות הסתיימה במחצית שנת 2014 וביום 4 בדצמבר 2015, נתקבל בחברה פסק הבוררות במסגרתו נפסק, בין היתר, כי חברות הגז המצריות הפרו את התחייבותן בהסכם המשולש. חברות הגז המצריות חויבו לשלם לחברה סך של כ- 1.76 מיליארד דולר בתוספת ריבית ובתוספת הוצאות משפטיות.

ביום 11 בפברואר 2016 נתקבלה בחברה בקשה לערעור על פסק הבוררות שניתן, אשר הוגשה לבית המשפט העליון בשווייץ על ידי חברות הגז המצריות. ביום 27 באפריל 2017 נתקבלה החלטת בית המשפט אשר דחתה את הערעור שהגישו חברות הגז המצריות וקבעה כי עליהן לשלם את אגרת בית המשפט ושיפוי לחברה בגין ההליך בבית המשפט, בסך 250,000 פרנקים שווייצריים.

החברה בחנה מגוון חלופות אפשריות לגביית הסכומים להם היא זכאית לפי פסק הבוררות, לרבות שימוש באמצעי גבייה שונים ו/או חלופות הסכמיות. במסגרת זו, ניהלה החברה מגעים להסכם פשרה בינה לבין חברות הגז המצריות. ביום 31 בינואר 2019 אישר דירקטוריון החברה את הסכם הפשרה שגובש בין החברה לבין חברות הגז המצריות (להלן: "הסכם הפשרה"), וזאת בכפוף לקבלת עמדה חיובית של רשות החברות הממשלתיות ביחס להתקשרות בהסכם הפשרה.

ביום 22 במאי 2019 קיים הדירקטוריון דיון בדבר אישור הסכם הפשרה, במסגרתו הוצגו בפני דירקטוריון החברה בקשתה של רשות החברות הממשלתיות להבהרות ביחס להסכם הפשרה וכן מעני החברה לבקשות רשות החברות. לאחר שהתקיים דיון מעמיק בסוגיות אלה, דירקטוריון החברה החליט לשוב ולאשר את הסכם הפשרה והנחה את הנהלת החברה, בין היתר, לפעול לחתימתו. אישור דירקטוריון החברה לחתימה על הסכם הפשרה ניתן לאחר שדירקטוריון החברה קיים דיונים רבים בפסק הבוררות ואפשרות אכיפתו, בחן אלטרנטיבות וביקש העמקה של בחינת האלטרנטיבות ולאחר שבפני דירקטוריון החברה הוצגו חוות דעת משפטיות, פיננסיות ואחרות משורה של יועצים חיצוניים מומחים בעלי שם בארץ ובעולם ביחס לאפשרויות הגבייה של פסק הבוררות והסכם הפשרה וכן ביחס לתהליך קבלת ההחלטות על ידי דירקטוריון החברה בקשר עמו.

במהלך הדיון נמסרה לדירקטוריון עמדת רשות החברות לפיה מבלי להביע עמדה בנוגע להחלטת הדירקטוריון גופה בנוגע לפשרה, בכוננתה להמליץ לשרים להעניק התחייבות מראש לשיפוי לנושאי המשרה בחברה בקשר עם הסכם הפשרה, בנוסח שיוסכם בין הצדדים. (לפרטים נוספים ביחס להתחייבות לשיפוי מראש שהעניקה החברה לנושאי משרה בה ביחס להסכם הפשרה, ראה ביאור 1ה34n).

בהמשך לכך, ביום 16 ביוני 2019, חתמו החברה וחברות הגז המצריות על הסכם הפשרה ומסמכים נלווים לו.

להלן עיקרי הסכם הפשרה:

(א) סכום הפשרה - 500 מיליון דולר בפריסה של כשמונה שנים וחצי: 60 מיליון דולר ישולמו במעמד סגירת ההסכם. חצי שנה לאחר מכן - תשלום נוסף של 40 מיליון דולר, ולאחר מכן - 16 תשלומים חצי שנתיים בסך של 25 מיליון דולר כל אחד.

(ב) ערבות של National Bank Of Egypt - בנק בשליטת ממשלת מצרים בעל דירוג חוב בינלאומי אשר יעמיד ערבות (Letter of Credit) להבטחת כל התשלומים שנקבעו על פי הסכם הפשרה (למעט התשלום שנקבע במעמד סגירת ההסכם). בכל מקרה של אי תשלום לחברה של סכום כלשהו על פי הסכם הפשרה (להלן: "הסכום שבפיגור") החברה תהיה רשאית לדרוש את מימוש הערבות עד גובה הסכום שבפיגור. הערבות כפופה לדיון מצרי. כל סכסוך בקשר עם הערבות ידון בבוררות על פי כללי ה- ICC בלונדון.

(ג) האצה - לחברה זכות להאיץ ולתבוע פירעון מידי של מלוא יתרת סכום הפשרה, ככל שיהיו שני תשלומים שטרם נפרעו על פי הסכם הפשרה וככל שהחברה לא תצליח לממש את הערבות בגין הסכומים שבפיגור. במקרה זה, תעמוד לחברה הזכות לדרוש מחברות הגז המצריות את תשלום מלוא יתרת סכום הפשרה שטרם שולמה לחברה. ככל שחברות הגז המצריות לא תשלמנה לחברה את מלוא יתרת סכום הפשרה, תעמוד לחברה הזכות לממש את מלוא סכום הערבות.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

ב. תביעות והתחייבויות תלויות (המשך):

(7) הסכם הפשרה עם חברות הגז המצריות (המשך)

להלן עיקרי הסכם הפשרה: (המשך)

ד) ביטול ההסכם ואכיפת פסק הבוררות - ככל שגם לאחר האצת התשלומים על ידי החברה כמפורט בפסקה הקודמת, לא תיפרע החברה מהבנק או מחברות הגז המצריות את יתרת סכום הפשרה, על בסיס הפעולות המפורטות לעיל, תעמוד לחברה הזכות לבטל את ההסכם, להחזיר סכומים שקיבלה מכוחו ולדרוש את אכיפת מלוא פסק הבוררות כולל ריבית והצמדה.

ה) תנאי מתלה - כניסתו לתוקף של הסכם הפשרה מותנית בקבלת אישור בלתי מותנה של הסכם הפשרה על ידי רשות החשמל לאחר קיום שימוע ציבורי בנושא עד לתום שישה חודשים ממועד חתימת הסכם הפשרה. בנוסף, ככל שבמהלך ששת החודשים או לאחר מכן, תודיע החברה לחברות הגז המצריות כי רשות החשמל לא אישרה את הסכם הפשרה וכי בהתאם התנאי המתלה לא יתקיים, הסכם הפשרה יתבטל עם קבלת ההודעה על ידי חברות הגז המצריות מאת החברה.

יצוין, כי ביום 21 בינואר 2019 התקבלה החלטה מקדמית של רשות החשמל, שהתפרסמה ביום 7 באפריל 2019, בגין פעולות החברה לגביית החוב המצרי והסכם הפשרה לפיה בנסיבות המתוארות בהחלטה ועל פני הדברים ועל סמך מצגיה של החברה, ולאחר עיון ראשוני במסמכים עליהם, בין היתר, הסתמכה החברה לצורך קבלת ההחלטה לגבי הסכם הפשרה, רשות החשמל מתרשמת שהחברה פעלה לפי מיטב יכולתה והכלים שעמדו לרשותה לקראת החתימה על הסכם הפשרה וכי הסכם הפשרה הוא סביר בנסיבות העניין.

ביום 12 בדצמבר 2019, לאחר שרשות החשמל, בין היתר, קיימה שימוע בעל-פה על מנת לשמוע את טיעוני החברה וצדדים שלישיים, הסתיים הליך השימוע והתקבלה החלטת רשות החשמל וניתן אישורה הבלתי מותנה של רשות החשמל להסכם הפשרה, כמפורט בהחלטה שפורסמה ביום 15 בדצמבר 2019, ובכך התקיים התנאי המתלה לכניסתו לתוקף של הסכם הפשרה. מכוח מחויבותה עפ"י הסכם הפשרה, החברה הודיעה לחברות הגז המצריות על התקיימותו של התנאי המתלה.

בהתאם לכך, ביום 16 בדצמבר 2019 השתכלל והוצא אל הפועל הסכם הפשרה והועברה מכוחו לחברה הוראת העברה מבוצעת לביצוע התשלום הראשון על פי הסכם הפשרה בסך של 60 מיליון דולר ארה"ב, וכן נמסרו לה הערבות (Letter of Credit) של National Bank Of Egypt להבטחת כל התשלומים שנקבעו על פי הסכם הפשרה וחוות דעת משפטית כנדרש לפי הסכם הפשרה.

כתוצאה מהאמור לעיל, רשמה החברה במועד השלמת ההסכם הכנסות בסך של כ- 1,461 מיליוני שקל חדש בסעיף הכנסות אחרות כשמנגד נרשמה התחייבות פיקוח להשבת סכום הפשרה בניכוי הוצאות משפטיות לצרכנים. הכנסות אלה כוללות את התקבול בסך 60 מיליון דולר שהתקבלו במועד ההשלמה ואת שוויין ההוגן של יתרת התקבולים. למועד אישור הדוחות הכספיים כל התשלומים הועברו לחברה בהתאם לסכומים וללוחות הזמנים כפי שנקבע בהסכם הפשרה כאמור לעיל, וזאת למעט התשלום השביעי אשר המועד לביצוע התשלום היה ה- 16 בדצמבר 2023 ושולם לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ביום 28 בפברואר 2024.

ביאור 35 - התקשרויות, תביעות והתחייבויות תלויות וסכוכי עבודה (המשך)

ג. סכוכי עבודה:

ביום 1 באוגוסט 2021 הוכרז סכוכ עבודה על-ידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, בעניינים כדלקמן:

התנהלות חד צדדית מתמשכת, שמשמעה רפורמה זוחלת חדשה במשק החשמל ובחברת החשמל, באמצעות קידום החלטות והסדרות חדשות במשק החשמל גם בכל הנוגע למקטע האספקה והחלוקה, שיש להן השלכות על זכויות עובדי החברה לרבות חשש לפגיעה בתנאי שכרם וביטחונם התעסוקתי, ואף להוביל לפיטורי עובדים, ומתקבלות על בסיס שיטתי וקבוע. האמור נעשה תוך הצבת נציגות ארגון העובדים בפני עובדות מוגמרות וללא ניהול מו"מ עמם.

לטענתו רפורמה רחבת היקף אשר נחתמה בשנת 2018 אינה מקודמת ומיושמת תוך גרירת רגליים, עיכובים ביישום הוראות שונות, והימנעות מנקיטת פעולות ליישומה. החברה פועלת בחוסר תום לב וממשיכה לבצע את החלקים ברפורמה שנוחים לה ובכלל זאת, שינוי מבני והקטנה מסיבית של כוח האדם בחברה.

התעלמות מדרישות חוזרות ונשנות של נציגות העובדים לשקיפות בכל הנוגע למהלכים המקודמים וליישום בשטח של הרפורמה שנחתמה בשנת 2018.

התנהלות בחוסר תום לב ובדרך שאינה מקובלת ביחסי עבודה קיבוציים, פעולה לסיכולה של הרפורמה שסוכמה מול נציגות העובדים ולקידום דה פקטו של רפורמה חד צדדית חדשה.

החברה פועלת בהידברות מול ארגון העובדים והמדינה להמשך יישום הרפורמה ויישוב פערים ומחלוקות עם נציגות העובדים וההסתדרות, ככל שמתגלים.

ביאור 36 - דיווח מגזרי

א. כללי:

1. החברה מיישמת את תקן דיווח כספי הבינלאומי 8 (להלן: "IFRS 8").
  2. בהתאם להחלטת ממשלה 3859 מיום 3 ביוני 2018 הוקם צוות בראשות רשות החברות הממשלתיות ורשות חשמל, אשר יקבע בהתייעצות עם החברה, את המודל לדיווח על פעילות במרכזי רווח נפרדים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ופעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל, באופן שיאפשר שקיפות ושיוך עלויות.
- ביום 5 במאי 2021 התקבל סיכום הצוות הממשלתי לאופן הדיווח למרכזי רווח ולשינויים שהתקבלו בדיונים עם החברה ובהתאם שינתה החברה את מתכונת הדיווחים למקבל ההחלטות התפעולי הראשי. (מנכ"ל החברה) החל מהרבעון הרביעי של שנת 2021.

ב. פירוט מגזרי פעילות ברי דיווח:

פעילות החברה, בהתאם לדיווחים למקבל ההחלטות התפעולי הראשי לשנת 2023, מורכבת מחמישה מגזרי פעילות עיקריים המהווים את כלל הפעילויות בשרשרת החשמל.

להלן מגזרי הפעילויות:

- ייצור ורכישות חשמל- כולל את הפעילות בתחנות הכח המייצרות חשמל ורכישות חשמל במתח עליון לאחר מכירת פעילות ניהול המערכת לחברת נגה.
- הולכה - כולל את מערכת ההולכה וההשגאה של החשמל במתח על ועליון ולמרחק רב.
- חלוקה - כולל את מערך רשתות החשמל ותחנות הטרנספורמציה המספקת את החשמל לצרכנים הסופיים, למעט מספר מצומצם של לקוחות הרוכשים חשמל במתח עליון ישירות ממערכת ההולכה וכן את שירותי המניה (עלות המונים וקריאתם) ושירותי התקשרות עם הצרכן בחלוקה. בנוסף, מגזר זה כולל עלויות בגין רכישות חשמל מיצרנים פרטיים במתח גבוה ומתח נמוך לרבות מתקנים באנגריות מתחדשות במתח גבוה ומתח נמוך.
- מגזר שירותי צרכן - אספקה - כולל את מערך שירות הלקוחות והגבייה של החברה.
- פעילות שאינה חלק מפעילות שרשרת החשמל - כוללת את פעילות החברה במסגרת יזמות עסקית, פעילות החברה במסגרת מיזם התקשורת והשקעה בחברת סייבר ג'ים.
- אחרים - כולל עד ליום 31 באוקטובר 2021 את פעילות ניהול המערכת שנמכרה ביום 1 בנובמבר 2021 לחברת נגה, חברה ממשלתית נפרדת. לפיכך, פעילות זו לא נסקרה על ידי מקבל ההחלטות התפעולי הראשי.

ג. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות:

הכנסות המגזרים מחושבות בהתבסס על מודל תעריפים אשר משמש את רשות החשמל בקביעת תעריפים לחברה. ההכנסות למגזר מחושבות ע"י מכפלת התעריף במגזר כפול המכירות (קוט"שים) לצרכן הסופי, תוך ביצוע התאמות נדרשות בהתאם לפעילויות שהוגדרו ע"י החברה עבור כל אחד מהמגזרים: ייצור, הולכה, חלוקה ושירותי צרכן אספקה.

הוצאות המגזרים מחושבות כך שהוצאות הניתנות לזיהוי ספציפי נזקפות ישירות למגזרים המתאימים. בנוסף, הוצאות עקיפות מסוימות נרשמות לפי הקצאה ספציפית המהווה אומדן סביר לייחוס הוצאות אלו. יתר ההוצאות העקיפות נרשמות בעיקר לפי יחס הוצאות התפעול הישירות בכל מגזר.

מקבל ההחלטות הראשי מקבל את תוצאות הפעילות של כל מגזר עד לרמת הרווח (ההפסד) לפני מימון, מס, לאחר תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים ברוטו לפני מס ובנטרול תנועות כאמור המתייחסות להוצאות מימון ולהכנסות/הוצאות שאינן נסקרות. הפרדת הכנסות וההוצאות בנתוני השוואה בוצעה בהתאם לקריטריונים המפורטים לעיל.

תוצאות של מגזר כוללות פריטים שניתן להקצותם באופן ישיר ועקיף למגזר ונסקרות על ידי מקבל ההחלטות התפעולי הראשי. הכנסות והוצאות שלא הוקצו הן כאלה שאינן נסקרות על ידי מקבל ההחלטות הראשי בחלוקה למגזרי הפעילות וכוללות הכנסות אחרות, הכנסות מהתחייבות לפנסיונרים, תוצאות הסכם הרפורמה, הוצאות מימון, הוצאות מיסים ותנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים המיוחסים למרכיבים אלה.

למידע מ'מגזרי' נוסף, ראה סעיפים ד ו-ה להלן.

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ד. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות

1. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל (במיליוני שקל חדש)			הולכה	ייצור ורכישות חשמל	
		אספקה	חלוקה	הולכה			
24,281	-	477	6,775	1,709	15,320	הכנסות מחשמל	
405	88	44	218	2	53	הכנסות שונות	
24,686	88	521	6,993	1,711	15,373	סה"כ הכנסות	
						עלות הפעלת מערכת החשמל:	
7,489	-	-	-	-	7,489	דלקים	
						רכישות חשמל:	
3,393	-	-	3,375	-	18	רכישות חשמל	
3,467	-	5	(659)	11	4,110	רכישות והתחשבות מול נגה, נטו	
6,860	-	5	2,716	11	4,128	הפעלת מערכת הייצור	
3,600	-	-	-	-	3,600	הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחרות	
3,031	111	-	2,027	893	-	סה"כ עלות הפעלת מערכת החשמל	
20,980	111	5	4,743	904	15,217	רווח (הפסד) מהפעלת מערכת החשמל	
3,706	(23)	516	2,250	807	156	הכנסות אחרות שהוקצו, נטו	
(51)	-	-	(51)	-	-	הוצאות מכירה ושיווק	
853	-	423	430	-	-	הוצאות הנהלה וכלליות	
1,086	-	96	351	99	540		
1,888	-	519	730	99	540		
1,818	(23)	(3)	1,520	708	(384)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות	
8	8	-	-	-	-	חלק החברה ברווחי חברות כללות	
1,826	(15)	(3)	1,520	708	(384)	רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים	
1,215	22	6	(229)	(172)	1,588	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים ברוטו	
3,041	7	3	1,291	536	1,204	רווח מגזרי	
						הכנסות (הוצאות) שלא הוקצו	
138						הכנסות אחרות, נטו	
303						הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים	
(227)						תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים	
(1,141)						הוצאות מימון	
750						תנועות בחשבונות נדחים, ברוטו שלא הוקצו למגזרים	
(450)						הוצאות מיסים הנכללות בתנועה נטו של חשבונות פיקוח נדחים	
(179)						מיסים על ההכנסה	
2,235						רווח לשנה בהתאם לדוחות המאוחדים	
						פרטים נוספים:	
4,274	-	56	1,433	587	2,198	הוצאות פחת והפחתות	

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ד. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות

1. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	אספקה (במיליוני שקל חדש)	חלוקה	הולכה	ייצור	
22,834	-	479	6,221	1,911	14,223	הכנסות מחשמל .....
271	106	39	117	1	8	הכנסות שונות .....
23,105	106	518	6,338	1,912	14,231	סה"כ הכנסות .....
						עלות הפעלת מערכת החשמל:
9,561	-	-	-	-	9,561	דלקים .....
2,859	-	-	2,809	-	50	רכישות חשמל: .....
3,074	-	7	168	22	2,877	רכישות והתחשבות מול נגה, נטו .....
5,933	-	7	2,977	22	2,927	הפעלת מערכת הייצור .....
4,094	-	-	-	-	4,094	הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחרות ..
2,840	66	-	1,929	845	-	סה"כ עלות הפעלת מערכת החשמל .....
22,428	66	7	4,906	867	16,582	
677	40	511	1,432	1,045	(2,351)	רווח (הפסד) מהפעלת מערכת החשמל
(29)	-	-	(7)	-	(22)	הכנסות אחרות, נטו .....
819	-	400	419	-	-	הוצאות מכירה ושיווק .....
856	-	74	290	85	407	הוצאות הנהלה וכלליות .....
1,646	-	474	702	85	385	
(969)	40	37	730	960	(2,736)	רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים
3,349	(20)	(16)	210	(461)	3,636	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים ברטו .....
2,380	20	21	940	499	900	רווח מגזרי .....
						הכנסות (הוצאות) שלא הוקצו
1,376						הכנסות אחרות, נטו .....
148						הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים .....
(212)						תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים .....
(1,356)						הוצאות מימון .....
(24)						תנועות בחשבונות נדחים, ברטו שלא הוקצו למגזרים .....
(764)						הוצאות מיסים הנכללות בתנועה נטו של חשבונות פיקוח נדחים .....
226						מיסים על ההכנסה .....
1,774						רווח לשנה בהתאם לדוחות המאוחדים .....
						פרטים נוספים:
4,761	-	49	1,374	555	2,783	הוצאות פחת והפחתות .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ד. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות

1. הכנסות ותוצאות לפי מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סה"כ חברה	אחרים	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל					ייצור	
		אספקה	חלוקה	הולכה	הולכה	ייצור		
(במיליוני שקל חדש)								
21,923	4,313	-	460	5,686	1,710	9,754	הכנסות מחשמל	
227	-	65	36	119	1	6	הכנסות שונות	
22,150	4,313	65	496	5,805	1,711	9,760	סה"כ הכנסות	
עלות הפעלת מערכת החשמל:								
5,875	-	-	-	-	-	5,875	דלקים	
6,383	4,165	-	-	2,216	-	2	רכישות חשמל:	
489	(14)	-	-	240	(5)	268	רכישות והתחשבות מול נגה, נטו	
6,872	-	-	-	2,456	(5)	270	.....	
4,086	-	-	-	-	-	4,086	הפעלת מערכת הייצור	
2,740	45	45	-	1,909	741	-	הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחרות ..	
19,573	4,196	45	-	4,365	736	10,231	סה"כ עלות הפעלת מערכת החשמל	
2,577	117	20	496	1,440	975	(471)	רווח (הפסד) מהפעלת מערכת החשמל	
13	-	13	-	-	-	-	הוצאות אחרות, נטו	
853	-	-	401	452	-	-	הוצאות מכירה ושיווק	
782	22	-	74	282	57	347	הוצאות הנהלה וכלליות	
1,648	22	13	475	734	57	347	.....	
929	95	7	21	706	918	(818)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות	
(9)	-	(9)	-	-	-	-	חלק החברה בהפסדי חברות כלולות	
920	95	(2)	21	706	918	(818)	רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים	
1,941	(145)	-	(10)	(125)	(344)	2,565	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים ברוטו	
2,861	(50)	(2)	11	581	574	1,747	רווח (הפסד) מגזרי	
הכנסות (הוצאות) שלא הוקצו								
(2)	-	-	-	-	-	-	הכנסות אחרות, נטו	
47	-	-	-	-	-	-	הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים	
(348)	-	-	-	-	-	-	תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים	
(1,912)	-	-	-	-	-	-	הוצאות מימון	
1,064	-	-	-	-	-	-	תנועות בחשבונות פיקוח נדחים, ברוטו שלא הוקצו למגזרים	
(691)	-	-	-	-	-	-	הכנסות מיסים הנכללות בתנועה נטו של חשבונות פיקוח נדחים	
266	-	-	-	-	-	-	מיסים על ההכנסה	
1,285	-	-	-	-	-	-	רווח לשנה בהתאם לדוחות המאוחדים	
פרטים נוספים:								
4,648	-	10	48	1,335	498	2,757	הוצאות פחת והפחתות	
16	-	-	-	-	-	-	ירידת ערך נכסים מוחזקים למכירה	
4,664	-	10	48	1,335	498	2,757	סך פחת, הפחתות וירידת ערך נכסים מוחזקים למכירה	

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. נכסים והתחייבויות לפי מגזרי פעילות

נכסים והתחייבויות הניתנים לזיהוי ספציפי נזקפים ישירות למגזר המתאים. נכסים והתחייבויות שאינם מזוהים נכללים בדיווח כיתרות שלא סווגו באופן ישיר. התחייבויות הניתנות לייחוס באופן ישיר כוללת יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים ללא מיסים נדחים. מקבל החלטות התפעולי הראשי סוקר את הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לחמשת מגזרי הפעילות של החברה בהתאם לאמור לעיל. מידע השוואתי הוצג מחדש בהתאם.

ליום 31 בדצמבר 2023

סה"כ חברה	נכסים והתחייבויות שלא סווגו באופן ישיר	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל					ייצור	הולכה	חלוקה	אספקה	שרשרת החשמל	
		(במיליוני שקל חדש)										
3,173	-	-	-	-	-	3,173	-	-	-	-	-	מלאי דלקים .....
1,944	-	-	-	-	-	1,944	-	-	-	-	-	נכסים מוחזקים למכירה .....
21	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	21	השקעה בחברה כלולה .....
60,328	2,800	-	-	21,505	17,757	18,266	-	-	-	-	-	רכוש קבוע, נטו .....
1,172	896	-	-	123	144	9	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים, נטו .....
12,055	6,686	-	44	446	(1,512)	6,391	-	-	-	-	-	יתרות חובה של חשבונות פיקוח נדחים .....
24,623	24,623	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים שלא סווגו .....
103,316	35,005	21	44	22,074	16,389	29,783						סה"כ נכסים .....
												.....
												.....
												.....
2,233	842	-	-	(49)	48	1,392						יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים, ללא מיסים נדחים .....
6,639	564	-	-	2,345	1,774	1,956						השקעות ברכוש קבוע לשנה .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. נכסים והתחייבויות לפי מגזרי פעילות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2022							
סה"כ חברה	נכסים והתחייבויות שלא סווגו באופן ישיר	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	אספקה (במיליוני שקל חדש)	חלוקה	הולכה	ייצור	
3,825	-	-	-	-	-	3,825	מלאי דלקים.....
13	-	13	-	-	-	-	השקעה בחברה כלולה.....
59,611	2,699	-	-	20,476	16,154	20,282	רכוש קבוע, נטו.....
1,153	629 (*)	-	160	250 (*)	107	7	נכסים בלתי מוחשיים, נטו.....
11,384	6,772	-	20	582	(1,263)	5,273	יתרות חובה של חשבונות פיקוח
22,978	22,978	-	-	-	-	-	נכסים אחרים שלא סווגו.....
98,964	33,078	13	180	21,308	14,998	29,387	סה"כ נכסים.....
							* סווג
3,254	858	20	-	159	230	1,987	יתרות זכות של חשבונות פיקוח נדחים, ללא מיסים נדחים.....
5,454	468	-	-	1,879	1,334	1,773	השקעות ברכוש קבוע לשנה.....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר.

פירוט עלות צריכת דלקים לפי סוג דלק:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
ייצור			
(במיליוני שקל חדש)			
2,791	6,310	4,088	פחם .....
2,931	2,965	3,151	גז טבעי .....
137	218	203	סולר .....
16	68	47	מזוט .....
5,875	9,561	7,489	סה"כ עלויות צריכת דלקים .....

פירוט רכישות חשמל במקטע החלוקה לפי טכנולוגיית ייצור:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
חלוקה			
(במיליוני שקל חדש)			
2,116	2,689	3,274	פוטו-וולטאי .....
21	21	16	טורבינות רוח .....
6	7	4	הידרואלקטרי .....
70	84	79	ביוגז .....
3	8	2	גנרטור דיזל .....
2,216	2,809	3,375	סה"כ רכישות חשמל .....

פירוט קוט"שים מיוצרים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
(במיליוני קוט"ש)			
38,248	39,286	35,708	מיוצר על ידי החברה .....
51,537	48,681	47,853	סופק על ידי החברה .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

פירוט הפעלת מערכת הייצור לפי סוג הוצאה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2021	2022	2023	
ייצור			
(במיליוני שקל חדש)			
960	891	852	שכר .....
2,453	2,505	2,052	פחת .....
673	698	696	אחרות .....
4,086	4,094	3,600	סה"כ הפעלת מערכת הייצור .....

פירוט הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחרות לפי סוג הוצאה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			
סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	חלוקה	הולכה
(במיליוני שקל חדש)			
700	40	544	116
1,806	-	1,236	570
525	71	247	207
3,031	111	2,027	893

שכר .....

פחת והפחתות .....

אחרות .....

סה"כ הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחר .....

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			
סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	חלוקה	הולכה
(במיליוני שקל חדש)			
678	17	539	122
1,707	-	1,172	535
455	49	218	188
2,840	66	1,929	845

שכר .....

פחת והפחתות .....

אחרות .....

סה"כ הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחר .....

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
סה"כ חברה	אחרים	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	חלוקה	הולכה
(במיליוני שקל חדש)				
741	38	26	558	119
1,610	-	-	1,124	486
389	7	19	227	136
2,740	45	45	1,909	741

שכר .....

פחת והפחתות .....

אחרות .....

סה"כ הפעלת מערכת הולכה חלוקה ואחר .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

פירוט הוצאות הנהלה וכלליות לפי סוג הוצאה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סה"כ חברה	אספקה	חלוקה (במיליוני שקל חדש)	הולכה	ייצור	
471	54	154	44	219	שכר .....
161	14	58	17	72	פחת והפחתות .....
454	28	139	38	249	אחרות .....
1,086	96	351	99	540	סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות ...

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סה"כ חברה	אספקה	חלוקה (במיליוני שקל חדש)	הולכה	ייצור	
447	48	150	43	206	שכר .....
161	10	66	20	65	פחת והפחתות .....
248	16	74	22	136	אחרות .....
856	74	290	85	407	סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות ...

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סה"כ חברה	אחרים	אספקה	חלוקה	הולכה	ייצור	
461	8	47	154	33	219	שכר .....
160	10	11	75	12	52	פחת והפחתות .....
161	4	16	53	12	76	אחרות .....
782	22	74	282	57	347	סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות ...

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

העלויות הישירות המזוהות בכל מקטע הן בעיקר ההוצאות בהפעלת מערכת החשמל והוצאות מכירה ושיווק. עלויות שכר ישירות מורכבות בעיקר משכר המדווח ישירות ליעדים. העלויות העקיפות הן בעיקר עלויות הנהלה וכלליות.

פירוט עלויות ישירות ועקיפות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	אספקה				ייצור	
		חלוקה	הולכה	אספקה	חלוקה		
							<u>עלויות ישירות</u>
1,894	40	180	646	107	921	.....	שכר
3,839	-	-	1,222	543	2,074	.....	פחת והפחתות
1,515	71	183	358	207	696	.....	אחרות
7,296	-	-	-	-	7,296	.....	דלקים
3,393	-	-	3,375	-	18	.....	רכישות חשמל
3,467	-	5	(659)	11	4,110	.....	התחשבות מול נגה
(51)	-	-	(51)	-	-	.....	הכנסות אחרות
21,353	111	368	4,891	868	15,115	.....	סך עלויות ישירות
							<u>עלויות עקיפות</u>
626	-	72	232	53	269	.....	שכר
435	-	56	211	44	124	.....	פחת והפחתות
454	-	28	139	38	249	.....	אחרות
1,515	-	156	582	135	642	.....	סך עלויות עקיפות
22,868	111	524	5,473	1,003	15,757	.....	סך הכל עלויות

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

פירוט עלויות ישירות ועקיפות (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל					
	שרשרת החשמל	אספקה	חלוקה	הולכה	ייצור	
	(במיליוני שקל חדש)					
						עלויות ישירות
1,937	17	188	649	112	971	שכר .....
4,342	-	-	1,170	515	2,657	פחת והפחתות .....
1,408	49	151	322	188	698	אחרות .....
9,224	-	-	-	-	9,224	דלקים .....
2,859	-	-	2,809	-	50	רכישות חשמל .....
3,074	-	7	168	22	2,877	התחשבנות מול נגה .....
(29)	-	-	(7)	-	(22)	הכנסות אחרות .....
22,815	66	346	5,111	837	16,455	סך עלויות ישירות .....
						עלויות עקיפות
592	-	70	219	53	250	שכר .....
419	-	49	204	40	126	פחת והפחתות .....
248	-	16	74	22	136	אחרות .....
1,259	-	135	497	115	512	סך עלויות עקיפות .....
24,074	66	481	5,608	952	16,967	סך הכל עלויות .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

פירוט עלויות ישירות ועקיפות (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סה"כ חברה	אחרים	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל					ייצור	
		אספקה	חלוקה	הולכה	הולכה	ייצור		
(במיליוני שקל חדש)								
<u>עלויות ישירות</u>								
2,143	38	26	203	723	110	1,043	שכר	
4,291	-	-	-	1,172	469	2,650	פחת והפחתות	
							הפחתות ושינויים בירידת ערך ...	
1,291	7	32	140	301	138	673	אחרות	
5,492	-	-	-	-	-	5,492	דלקים	
6,383	4,165	-	-	2,216	-	2	רכישות חשמל	
489	(14)	-	-	240	(5)	268	התחשבנות מול נגה	
20,089	4,196	58	343	4,652	712	10,128	סך עלויות ישירות	
<u>עלויות עקיפות</u>								
614	8	-	68	229	42	267	שכר	
357	10	-	48	163	29	107	פחת והפחתות	
161	4	-	16	55	10	76	אחרות	
1,132	22	-	132	447	81	450	סך עלויות עקיפות	
21,221	4,218	58	475	5,099	793	10,578	סך הכל עלויות	

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

פירוט עלויות ישירות ועקיפות בחלוקה למרכזי רווח

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	(במיליוני שקל חדש)				ייצור	
		אספקה	חלוקה	הולכה			
4,240	40	252	1,790	670	1,488	עלויות שכר	
(1,979)	-	-	(1,049)	(587)	(343)	נזקף לרכוש קבוע כולל מדידות מחדש	
259	-	-	137	77	45	מדידות מחדש שנזקפו להקטנת רכוש קבוע	
2,520	40	252	878	160	1,190	הוצאות שכר ברווח והפסד	
						<u>עלויות שכר שלא יוחסו למגזרים</u>	
144						עלויות שכר שנזקפו לרכוש קבוע משותף ...	
(19)						עלויות שכר שנזקפו לרכוש קבוע משותף ממדידות מחדש	

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022

סה"כ חברה	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל	(במיליוני שקל חדש)				ייצור	
		אספקה	חלוקה	הולכה			
3,915	17	258	1,553	562	1,525	עלויות שכר	
(1,943)	-	-	(960)	(557)	(426)	נזקף לרכוש קבוע כולל מדידות מחדש	
557	-	-	275	160	122	מדידות מחדש שנזקפו להקטנת רכוש קבוע	
2,529	17	258	868	165	1,221	הוצאות שכר ברווח והפסד	
						<u>עלויות שכר שלא יוחסו למגזרים</u>	
135						עלויות שכר שנזקפו לרכוש קבוע משותף ...	
(39)						עלויות שכר שנזקפו לרכוש קבוע משותף ממדידות מחדש	

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סה"כ חברה	אחרים	פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל				ייצור	
		אספקה	חלוקה	הולכה			
4,442	46	26	271	1,753	647	1,699	עלויות שכר .....
(1,856)	-	-	-	(883)	(545)	(428)	נזקף לרכוש קבוע כולל מדידות מחדש ...
171	-	-	-	82	50	39	מדידות מחדש שנזקפו להקטנת רכוש קבוע .....
2,757	46	26	271	952	152	1,310	הוצאות שכר ברווח והפסד .....
							<u>עלויות שכר שלא יוחסו למגזרים</u>
144							עלויות שכר שנזקפו לרכוש קבוע משותף .
(13)							עלויות שכר שנזקפו לרכוש קבוע משותף ממדידות מחדש .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

ה. פרטים נוספים לדיווח על פעילות מגזרים במקטעי יצור, הולכה, חלוקה, אספקה ואחר (המשך)

פירוט רכוש קבוע בחלוקה למגזרים

ליום 31 בדצמבר 2023

סה"כ חברה	רכוש משותף	חלוקה	הולכה	ייצור	
(במיליוני שקל חדש)					
רכוש קבוע ישיר					
52,133	2,527	20,041	12,983	16,582	יתרה לתחילת תקופה .....
(1,491)	-	-	-	(1,491)	סיווג למוחזק למכירה .....
2,862	454	1,420	176	812	השקעות לתקופה .....
1,373	180	774	763	(344)	מיון .....
(112)	(46)	(46)	(2)	(18)	גריעות .....
(4,272)	(442)	(1,219)	(543)	(2,068)	פחת .....
50,493	2,673	20,970	13,377	13,473	יתרה לסוף תקופה .....
רכוש בהקמה					
7,478	172	435	3,171	3,700	יתרה לתחילת תקופה .....
3,777	110	925	1,598	1,144	תוספות, נטו .....
(47)	-	(34)	(13)	-	גריעות .....
(1,373)	(155)	(791)	(376)	(51)	מיון .....
9,835	127	535	4,380	4,793	יתרה לסוף תקופה .....

ליום 31 בדצמבר 2022

סה"כ חברה	רכוש משותף	אספקה	חלוקה	הולכה	ייצור	
(במיליוני שקל חדש)						
רכוש קבוע ישיר						
51,863	2,884	-	19,275	11,780	17,924	יתרה לתחילת תקופה .....
-	(293)	-	276	11	6	סיווג למוחזק למכירה .....
2,315	340	-	1,124	146	705	השקעות לתקופה .....
2,885	33	-	578	1,567	707	מיון .....
(167)	(16)	-	(42)	(6)	(103)	גריעות .....
(4,763)	(421)	-	(1,170)	(515)	(2,657)	פחת .....
52,133	2,527	-	20,041	12,983	16,582	יתרה לסוף תקופה .....
רכוש בהקמה						
7,248	69	-	264	3,365	3,550	יתרה לתחילת תקופה .....
-	2	-	16	92	(110)	סיווג למוחזק למכירה .....
3,139	128	-	755	1,188	1,068	תוספות, נטו .....
(36)	-	-	(25)	(10)	(1)	גריעות .....
(2,873)	(27)	-	(575)	(1,464)	(807)	מיון .....
7,478	172	-	435	3,171	3,700	יתרה לסוף תקופה .....

ביאור 36 - דיווח מגזרי (המשך)

1. מידע נוסף לאירועים עיקריים הנכללים במסגרת פעילות שאינה במסגרת שרשרת החשמל:

לשנה שנסתיימה ביום 31 לדצמבר 2023

1. במהלך השנה נרשמו כ-4 מיליוני שקל חדש מהכרה ברווח שטרם מומש בגין חברת התקשורת.
2. במהלך השנה חלק החברה ברווחי חברות כלולות הסתכם לכ-8 מיליוני שקל חדש.
3. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-13 מיליוני שקל חדש עבור מתן שירותי פריקה וטעינה במעגנים בתחנת הייצור אשכול.
4. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-8 מיליוני שקל חדש ממכירת שירותים נלווים לתחנת הכח חגית מזרח.
5. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-6 מיליוני שקל חדש מהשכרת זירת אימון לחברת סייברג'ים.
6. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-3 מיליוני שקל חדש מפרויקט התייעלות אנרגטית במועצה איזורית מנשה.
7. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-6 מיליוני שקל חדש מפרויקט התייעלות אנרגטית באשקלון.
8. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-2 מיליוני שקל חדש מפרויקט התייעלות אנרגטית במועצה איזורית שער הנגב.

לשנה שנסתיימה ביום 31 לדצמבר 2022

1. במהלך השנה נרשמו כ-4 מיליוני שקל חדש מהכרה ברווח שטרם מומש בגין חברת התקשורת.
2. במהלך השנה נרשם רווח גולמי בסך של כ-9.5 מיליוני שקל חדש עבור מתן שירותי פריקה וטעינה במעגנים בתחנת הייצור אשכול.
3. במהלך השנה נרשם רווח גולמי של כ-0.9 מיליוני שקל חדש מעבודת יזום עסקי בתחנת משנה נילית.
4. במהלך השנה נרשם רווח גולמי של כ-2 מיליוני שקל חדש עבור מתן שירותי יעוץ להכנת תוכנית אב לפיתוח מערכת החשמל ברואנדה.

לשנה שנסתיימה ביום 31 לדצמבר 2021

1. במהלך השנה נרשמו כ-4 מיליוני שקל חדש מהכרה ברווח שטרם מומש בגין חברת התקשורת.
2. במהלך השנה חלק החברה בהפסדי חברות כלולות הסתכם לכ-9 מיליוני שקל חדש.
3. במהלך השנה נרשמה ירידת ערך שווי הלוואות לחברות ק.ר.ט בסך של כ-13 מיליון שקל חדש.

חברת החשמל לישראל בע"מ

פרק ד' – פרטים נוספים
על התאגיד
לשנת 2023

פרק זה נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), תש"ל-1970 ("התקנות") ובהתאם לחוזר 2020-5-1 של רשות החברות הממשלתיות.

תקנה 9: דוח מצבת התחייבויות לפי מועדי פירעון

לדוח מצבת התחייבויות של החברה, ראה דיווח מידי המתפרסם על-ידי החברה (ת-126) במקביל לדוח תקופתי זה.

תקנה 10א: תמצית דוחות על הרווח (הפסד) הכולל ברבעונים

להלן תמצית הדוחות:

שנת 2023	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
24,686	5,322	8,220	5,380	5,764	הכנסות.....
20,980	4,426	6,598	4,717	5,239	עלות הפעלת מערכת החשמל.....
3,706	896	1,622	663	525	רווח מהפעלת מערכת החשמל.....
(189)	(32)	(75)	(8)	(74)	הכנסות אחרות, נטו.....
853	223	204	224	202	הוצאות מכירה ושיווק.....
1,086	378	285	215	208	הוצאות הנהלה וכלליות.....
(303)	(76)	(80)	(78)	(69)	הכנסות מהתחייבויות לפנסיונרים.....
227	62	40	63	62	תוצאות הסכם הרפורמה והסכמים אחרים.....
2,032	341	1,248	247	196	רווח מפעולות רגילות.....
1,141	49	308	326	458	הוצאות מימון, נטו.....
891	292	940	(79)	(262)	רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה.....
179	29	221	(15)	(56)	הוצאות (הכנסות) מיסים על ההכנסה.....
712	263	719	(64)	(206)	רווח (הפסד) אחרי מיסים על הכנסה.....
8	1	-	(3)	10	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות.....
720	264	719	(67)	(196)	רווח (הפסד) לפני חשבונות פיקוח נדחים.....
1,515	378	131	467	539	תנועות ביתרות חשבונות פיקוח נדחים, נטו ממס.....
2,235	642	850	400	343	רווח לתקופה.....
1,064	(416)	685	695	100	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס.....
3,299	226	1,535	1,095	443	רווח כולל לתקופה.....

תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות, לתאריך הדוח על המצב הכספי (31.12.2023)

להלן תפורטנה חברות הבת והחברות הקשורות המוחזקות על ידי החברה¹, נכון ליום 31 בדצמבר 2023, בציון מספר המניות המוחזקות, סוגן, ערכן הנקוב, שיעור החזקת החברה בהן מתוך סך המניות המונפקות מסוג זה והשיעור מניירות הערך, מהון המניות המונפק, מכוח ההצבעה ומהסמכות למנות דירקטורים המוחזק בידי החברה:

שם חברת/בת/מסונפת	סוג מניה	מספר מניות מוחזק וערכן הנקוב	שיעור החזקת החברה (%)			מיליוני שקל חדש
			בני"ע	בהון	בהצבעה	
נכסי הירדן בע"מ	רגילה	3,000 בנות 0.5 שקל כ"א	100.00	12.00	73.17	-
	רגילה א	109,999 בנות 0.1 שקל כ"א (*)	99.99	87.99	26.82	-
מגרשי קבלנים בע"מ	בכורה	2,000 בנות 0.1 שקל כ"א	100.00	76.05	100.00	-
	נדחית	630 בנות 0.1 שקל כ"א (**)	100.00	23.95	0.00	-
	סה"כ	2,630 בנות 0.1 שקל כ"א	100.00	100.00	100.00	-
החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ	רגילה א	910,000 בנות 1 שקל כ"א (***)	100.00	100.00	100.00	55
החברה המנהלת של קרן השתלמות של עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ(****)	הנהלה א	6 בנות 1 שקל כ"א	50.00 ממניות ההנהלה	-	50.00	-
החברה לפיתוח משאבי אנרגיה פמ"א בע"מ	רגילה	3,467,790 בנות 0.1 שקל כ"א	49.99	49.99	49.99	-
איי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני בע"מ (2013)	רגילה	400 בנות 1 שקל כ"א	30.00	30.00	30.00	-
נתיב האור - אורות רבין בע"מ	רגילה	100,000 בנות 1 שקל כ"א	100.00	100.00	100.00	-
סייברג'ים קונטרול בע"מ(*****)	רגילה	500,000 בנות 0.01 שקל כ"א	38.36%	38.36%	38.36%	50

(*) מתוכן 66 מניות רגילות א מוחזקות ע"י נושאי משרה בנאמנות עבור החברה.

(**) 630 מניות נדחות מוחזקות ע"י נושאי משרה בנאמנות עבור החברה.

(***) בהתאם לתקנון החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ לחברה עד 9 דירקטורים, לכל היותר שליש מהם אינם עובדי החברה והיתר עובדי חברת החשמל.

(****) החברה מחזיקה 50% ממניות ההנהלה ומהזכויות למינוי דירקטורים, ללא זכויות להשתתפות ברווחים. 50% הנותרים מוחזקים כדלקמן: האגודה לעזרה הדדית בין עובדי חברת החשמל במרחב הדרום (מחזיק סופי) (25%), עמותת עובדי חברת החשמל במרחב הצפון (ע"ר) (מחזיק סופי) (16.667%) והקרן לחסכון ועזרה הדדית של עובדי חברת החשמל בירושלים בע"מ (מחזיק סופי) (8.333%). מניית הכרעה, אשר מקנה למחזיק בה להכריע בכל מקרה של שוויון קולות באסיפה הכללית או בדירקטוריון, הוקצתה אישית למר דוד הגואל, יו"ר דירקטוריון חברת החשמל לשעבר. בעקבות פטירתו של מר הגואל בחודש אוגוסט 2019, החברה המנהלת פועלת להעברת מניית הכרעה לאישיות ציבורית מוסכמת אחרת, בהתאם להוראות תקנון החברה המנהלת.

¹ כל חברות הבת והחברות הקשורות המפורטות בתקנה זו אינן נסחרות בבורסה.

(****) בהתאם להסכם בעלי המניות והתקנון המעודכן של חברת אי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC"), כל בעל מניות המחזיק (ביחד עם נעברים מורשים שלו) 11% ממניות החברה יהיה זכאי למנות דירקטור אחד לדירקטוריון החברה. על אף האמור, כל עוד החברה (ביחד עם נעברים מורשים שלה) מחזיקה לפחות 7% ממניות IBC, היא תהיה זכאית למנות דירקטור אחד לדירקטוריון IBC. נכון למועד הדוח מכהנים בחברת IBC שישה דירקטורים, מתוכם שניים מונו בידי החברה. בהצבעה בשיבות הדירקטוריון, לכל דירקטור או קבוצת דירקטורים שמונתה על ידי אותו בעל מניות יוקנה יחד כוח הצבעה הזהה לשיעור האחזקה של בעל המניות שמינה אותו/ם במניות IBC.

סך של 51 מיליוני שקל חדש מחוב הספקים של IBC כלפי חברת החשמל יידחה ויהפוך לחוב נדחה נושא ריבית בשיעור של 4% מעל לחוב הבכיר ביותר, אשר ייפרע מתוך תזרים המזומנים החופשי של IBC בתנאים המקבילים לתנאי הלוואות בעלים שיוזרמו על ידי סלקום, תש"י והוטו במועד כניסתן ל- IBC.

(*****) בהתאם לתקנון חברת נתיב האור - אורות רבין בע"מ, 3 דירקטורים מתמנים כדירקטורים נציגי ציבור ו-4 מתמנים מקרב עובדי החברה.

(*****) בהתאם לתקנון סייברג'ים קונטרול בע"מ ("סייברג'ים") החברה זכאית למנות 2 מתוך 4 דירקטורים. נכון למועד הדוח מכהנים בסייברג'ים 2 דירקטורים מטעם החברה. בנוסף, בהתאם לתקנון סייברג'ים, החלטות באסיפה הכללית של סייברג'ים יתקבלו ברוב של למעלה מ- 50% ובלבד שהרוב כולל את החברה (כל עוד מחזיקה לפחות 15% מהון המניות המונפק והנפרע של סייברג'ים) ואת חברת סייבר קונטרול ומר אופיר חסון (כל עוד מחזיקים יחדיו לפחות 15% מהון המניות המונפק והנפרע של סייברג'ים). החברה נתנה מספר הלוואות בסך כולל של 6.7 מיליוני שקל חדש להקמת סייברג'ים, ההלוואות נושאות ריבית של 7% עד אוגוסט 2018 והחל מתאריך זה נושאות ריבית של 6%. מועד פירעון הצפוי של ההלוואות הינו ב-31 בדצמבר 2025. בנוסף החברה נתנה הלוואות נוספות בסך כולל של 8.5 מיליוני שקל חדש, ההלוואות נושאות ריבית של 7% ומועד פירעון הצפוי הינו 31 בדצמבר 2024.

לפרטים נוספים ראה ביאורים ח2 ו-11 בדוחות הכספיים.

תקנה 12: פרטים בדבר שינויים בהשקעות התאגיד בשנת הדיווח בחברות בת ובחברות קשורות
לפרטים ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

תקנה 13: הרווח הכולל של כל חברה בת או חברה קשורה של התאגיד, בשנת הדיווח האחרונה שנסתיימה בתאריך הדוח על המצב הכספי של התאגיד או לפניו כשהוא מותאם לתאריך הדוח על המצב הכספי של התאגיד (31.12.2023)

להלן טבלה המפרטת את הרווח הכולל של חברות בת וחברות קשורות והכנסות החברה מהן ליום 31 בדצמבר 2023, במיליוני שקל חדש:

שם החברה	רווח (הפסד) לפני מס	רווח כולל אחרי מס	דיבידנד מוצע	דמי ניהול	ריבית
החב' הלאומית לאספקת פחם בע"מ	9.8	7.7	5	-	-
חברת נתיב האור בע"מ	(6.7)	(6.7)			

* בשל חוסר מהותיות, לתאריך הדוח החברה מבצעת אומדנים לתוצאות הפעילות של סייבר ג'ים.

תקנה 20: מסחר בבורסה - ניירות ערך שנרשמו למסחר - מועדי הפסקת מסחר וסיבותיה

במהלך שנת 2023 ועד למועד אישור הדוחות הכספיים נרשמו למסחר בבורסה לני"ע בתל אביב אגרות החוב של החברה מהנפקת הסדרות הסחירות כמפורט:

שם הסדרה	מספר נייר	מועד רישום	ש"ח ערך נקוב
אג"ח סדרה 34	1196781	12.06.2023	1,113,640,000
אג"ח סדרה 35	1196799	12.06.2023	1,363,618,000
אג"ח סדרה 34	1196781	05.11.2023	1,442,444,000
אג"ח סדרה 35	1196799	05.11.2023	1,757,556,000

לא היו הפסקות מסחר בניירות הערך של החברה בשנת 2023 וכן בתקופה שלאחר 31 בדצמבר 2023 ועד למועד אישור הדוחות הכספיים.

תקנה 21 (א) (1) : תגמולים לנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים ששילמה החברה וההתחייבויות לתשלומים שקיבלה על עצמה (כולל עלויות מעביד) לכל אחד מחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בחברה בשליטתה, אשר ניתנו להם בקשר עם כהונתם בחברה או בחברה בשליטתה, לפי העניין, בגין שנת 2023 כפי שהוכרו בדוחות הכספיים לשנת 2023 (במחירים שוטפים):

שנת 2023														
תגמולים אחרים				תגמולים* עבור שירותים							פרטי מקבל התגמולים			
סה"כ	אחר	דמי שכירות	ריבית	אחר	עמלה	דמי ייעוץ	דמי ניהול	תשלום מבוסס מניות	מענק	שכר**	החזקה בהון תאגיד	היקף משרה	תפקיד	שם
1,380,499									258,636	1,121,863	-	100%	המשרה למנכ"ל	יצחק בלמס
1,372,188									285,238	1,086,950	-	100%	סמנכ"ל משאבי אנוש	שלמה (שלומי) צרפתי
1,365,909									253,976	1,111,933	-	100%	סמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה	תמר פקלר
1,360,785									279,123	1,081,662	-	100%	סמנכ"ל אסטרטגיה, חדשנות ושינוי מבני	ליבנה אמיר
1,357,614									289,947	1,067,667	-	100%	סמנכ"ל תקשוב	גרהבי דניאל

(*) סכומי התגמול מובאים במונחי עלות שנתית לתאגיד (בשקל חדש), לתקופה של שניים עשר (12) החודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (במחירים שוטפים).

(**) הסכומים הנקובים לעיל כוללים שכר במונחי עלות לתאגיד, החזר הוצאות בגין אש"ל, טלפון, רכב ("החזר הוצאות") וזקיפות מס בגין רכב, ביטוחים, השתלמות, טלפון סלולרי, שי וארוחות ("זקיפות למס"), מענקים כגון מענק פרישה.

ביאורים לטבלה:

תנאי העסקה לנושאי משרה בחוזה אישי:

הסכם העסקה של נושא משרה הינו הסכם עבודה אישי בנוסח אחיד המוכתב ומחויב על-ידי רשות החברות, בהתאם לחוזר רשות החברות הממשלתיות מספר 2001/1 מתאריך 7 בנובמבר 2001 ("חוזר הרשות לעניין עובדים בכירים") או הסכם העסקה בחוזה אישי למנהלים בכירים בחברת החשמל אשר אושר ע"י רשות החברות הממשלתיות והממונה על השכר במשרד האוצר. שכר נושא משרה נקבע בהתאם לסיווג החברה, אשר נקבע בוועדה לסיווג חברות ממשלתיות שהוקמה מכוח החלטת הממשלה ("הוועדה לסיווג חברות ממשלתיות"), ומתעדכן אחת לשנה בהתאם לעליית מדד המחירים לצרכן ובכפוף לאישור דירקטוריון החברה. במסגרת עבודתו ובהתאם להסכם העסקתו, ולאחר שהתקבל לכך אישור דירקטוריון החברה ואישור רשות החברות הממשלתיות, זכאי נושא המשרה לצורכי תפקידו לרכב צמוד. בנוסף זכאי הוא במסגרת עבודתו להוצאות אחזקת טלפון, הוצאות אש"ל, קצובת ביגוד, קרן השתלמות, חופשה שנתית ודמי הבראה. נושא המשרה יחדל לכהן וכהונתו תפקע בהתאם לעילות הקבועות בחוק החברות הממשלתיות ובמועדים הקבועים בו. בהתאם לחוזר הרשות לעניין עובדים בכירים, חלה חובת מתן הודעה מוקדמת, לעובד בכיר המפטר מעבודתו או על-ידי העובד הבכיר המתפטר מרצונו, של שלושה חודשים מראש. תנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה תואמים את מדיניות התגמול של החברה.

יצחק בלמס – החל כהונתו כסמנכ"ל שירותי רשת ביום 1 בינואר 2015, וביום 17 בספטמבר 2015, מונה למשנה למנכ"ל. הסכום הכלול בעמודה "שכר" לשנת 2023 כולל שכר שנתי בסך של 826,743 שקל חדש בתוספת עלויות מעביד בסך של 223,744 שקל חדש ובתוספת זקיפות למס בסך של 71,376 שקל חדש ובנוסף מענק בסך 258,636 שקל חדש.

שלמה (שלומי) צרפתי – החל כהונתו כסמנכ"ל משאבי אנוש בחברה ביום 1 ביולי 2020. הסכום הכלול בעמודה "שכר" לשנת 2023 כולל שכר שנתי בסך של 794,421 שקל חדש בתוספת עלויות מעביד בסך של 213,826 שקל חדש ובתוספת זקיפות למס בסך של 78,703 שקל חדש. ובנוסף מענק בסך 285,238 שקל חדש.

תמר פקלר – החלה כהונתה כסמנכ"לית תפעול ולוגיסטיקה ביום 2 במרץ 2023. הסכום הכלול בעמודה "שכר" לשנת 2023 כולל שכר שנתי בסך של 806,595 שקל חדש בתוספת עלויות מעביד בסך של 216,373 שקל חדש ובתוספת זקיפות למס בסך של 88,965 שקל חדש ובנוסף מענק בסך 253,976 שקל חדש.

אמיר ליבנה- החל כהונתו כסמנכ"ל אסטרטגיה, חדשנות ושינוי מבני ביום 31 באוקטובר 2019. הסכום הכלול בעמודה "שכר" לשנת 2023 כולל שכר שנתי בסך של 791,420 שקל חדש בתוספת עלויות מעביד בסך של 214,077 שקל חדש, בתוספת זקיפות למס של 76,165 שקל חדש ובנוסף מענק בסך 279,123 שקל חדש.

דניאל גרהבי – החל כהונתו כסמנכ"ל תקשוב ביום 4 ביולי 2019. השכר משולם על-פי התקשרות מחודש מרץ 2017 אשר הינה בתוקף עד יום סיום תפקידו. הסכום הכלול בעמודה "שכר" לשנת 2023 כולל שכר בסך של 782,214 שקל חדש בתוספת עלויות מעביד בסך של 213,826 שקל חדש ובתוספת זקיפות למס בסך של 71,627 שקל חדש ובנוסף מענק בסך 289,947 שקל חדש.

תקנה 21 (א)(2):

אין בחברה שלושה נושאי משרה בכירה בעלי התגמולים הגבוהים ביותר שאינם נכללים ברשימה בתקנה 21 (א)(1).

תקנה 21 (א)(3):

אין בחברה בעלי עניין המקבלים תגמול, שאינם דירקטורים ואשר אינם נכללים ברשימה בתקנה 21 (א)(1) לעיל, המקבלים תגמול בקשר עם שירותים שנתנו כבעלי תפקיד בחברה או בחברה בשליטתה.

תקנה 21 (ב):

לא ניתנו תגמולים לנושאי המשרה הבכירה עבור שנת הדיווח אשר לא הוכרו בדוחות הכספיים לשנת הדיווח.

פירוט בדבר גמול הניתן לדירקטורים בהתאם לחוזר רשות החברות הממשלתיות²

הגמול אשר ניתן לדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון) בשנת 2023, שאינו חורג מהמקובל³, הסתכם לסך של 935 אלפי שקלים חדשים (הסכום אינו כולל מע"מ והוא במחירים שוטפים)⁴. גמול הדירקטורים מקרב הציבור נקבע, בהתאם לסיווג החברה, על-פי הסכומים הנקובים בתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות ממשלתיות), התשנ"ד-1994. למועד הדוח מסווגת החברה בדרגה 10(1). גמול הדירקטורים החיצוניים נקבע, על-פי החלטת האסיפה הכללית של החברה, בהתאם לסכומים המזעריים הנקובים לחברה בדרגתה של החברה, בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000, וזאת על אף שניתן לקבוע שכר גבוה יותר בהתאם לתקנות אלו.

² חוזר רשות החברות הממשלתיות מס' 1-5-2013 בנושא "חשבונאות וכספים – דוחות כספיים".
³ קרי, אינו עולה על הסכום המרבי לפי תקנות 4 ו-5 לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000 ("תקנות הגמול") ואינו עולה על הסכום הקבוע בתקנה 7 לתקנות הגמול.
⁴ יצוין כי לגמול המשולם לדירקטורים החיצוניים בחברה מתווסף מע"מ.

תקנה 21א: השליטה בחברה

למועד הדוח, בעלת השליטה בחברה הינה מדינת ישראל.

תקנה 22: עסקאות עם בעל שליטה

המדינה מחזיקה בכ-99.85% מהון המניות של החברה והינה בעלת השליטה בה.

לפרטים, למיטב ידיעת החברה, בדבר כל עסקה עם בעלת השליטה או שלבעלת השליטה יש עניין אישי באישורה, אשר החברה התקשרה בה במהלך שנת הדיווח או במועד מאוחר לסוף שנת הדיווח או שהיא עדיין בתוקף במועד הדיווח, לרבות ביחס לכתבי ערבות שהועמדו על ידי מדינת ישראל להבטחת התחייבויות של החברה ולהלוואות שהעמידה מדינת ישראל לחברה, ראה ביאור 34 בדוחות הכספיים.

החברה נטלה הלוואה במישרין ממדינת ישראל, ובנוסף, מדינת ישראל העמידה ערבות להלוואה אותה נטלה החברה כמפורט להלן:

א. הלוואה שהובטחו בערבות מדינת ישראל:

בחודש דצמבר 2005 המדינה העמידה ערבות לטובת CITIBANK בגין סכום של עד 250 מיליון דולר ארה"ב בגין היתרה הבלתי מסולקת של הלוואה על פי הסכם שנחתם בדצמבר 2005 בין החברה לבין CITIBANK מארצות הברית בביטוח OPIC (סוכנות של ממשלת ארצות הברית), לקבלת אשראים של עד 250 מיליון דולר ארה"ב. החברה שילמה מראש למדינה עמלת ערבות בסך של כ-4.5 מיליון דולר ארה"ב. במהלך השנים 2006 עד 2007 נוצל על-ידי החברה סכום של כ-222.8 מיליון דולר ארה"ב. יתרת הלוואה ליום 31 בדצמבר 2023 הינה כ-81 מיליון שקל חדש.

ב. הלוואה ממדינת ישראל:

המלווה	מטבע	הצמדה	ריבית נקובה	תקופת ההחזר		יתרה ליום 31.12.2023, במיליוני ש"ח
				פירעון ראשון	פירעון אחרון	
מדינת ישראל	שקל	מדד המחירים לצרכן	1.28%	12.04.2019	12.04.2029	1,979
6						ריבית לשלם

למועד הדוח, עמדה החברה בכל התנאים וההתחייבויות לפי הסכם הלוואה. לפרטים נוספים ראה ביאור 23בג.

תקנה 24: מניות וניירות ערך אחרים המוחזקים על-ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד ובחברות מוחזקות, סמוך ככל האפשר לתאריך הדוח

להלן פירוט בדבר מניות וניירות ערך אחרים המוחזקים, למיטב ידיעת החברה, על-ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בחברה:

שם החברה	בעל העניין / נושא המשרה הבכירה	סוג המניה	ע.ג. בשקל חדש נומינלי	מספר המניות	שיעור ההחזקה (%)		
					בהון	בהצבעה	במינוי דירקטורים
בתאגיד							
חברת החשמל לישראל בע"מ	מדינת ישראל	רגילה	0.1	79,980,010	99.77	99.77	100.00
		רגילה ב'	0.1	40,053,252	100.00	100.00	100.00
		שלמה (שלומי) צרפתי	רגילה	0.1	1	0	0

לחברה מספר חברות בנות ונכדות נוספות, אשר נושאי משרה בחברת החשמל מחזיקים בהן מניות, בנאמנות עבור חברת החשמל אולם פעילותן אינן מהותית לפעילות התאגיד, לפיכך לא הובא מידע בדבר החזקות אלו.

תקנה 24א: הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המיירים לתאריך הדוח

ראה ביאור 23 בדוחות הכספיים. כמו כן לחברה אין ניירות ערך המיירים.

תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות של התאגיד

למרשם בעלי מניות מעודכן ראו דיווח מידי של החברה במגנ"א מיום 26 בפברואר 2024 (אסמכתא 019836-01-2024) בדבר מצבת הון ומרשמי ניירות הערך של התאגיד והשינויים בה (ת-087).

תקנה 25א': מען רשום

כתובת	.	רחוב נתיב האור 1, ת.ד. 10, חיפה, 3100001
טלפון	.	076-8631555
פקסימיליה	.	072-3431804
אתר החברה	.	www.iec.co.il
דואר אלקטרוני	.	ubz1d@iec.co.il

להלן הפרטים על חברי הדירקטוריון:

שם הדירקטור:	דורון ארבל – יו"ר דירקטוריון*	שלמה ארביב	מיכאל יחיאל שניידר	דבורה סוניה חסיד	ניסים אלון	אפרים רפאל הניג	ענת אורן-אלעד	אברהם מנלה	עינב חשאי	מיכל פרנקו קדמי
מספר ת.ז.:	057430787	054186754	000881359	054051719	055434195	000050682	058744269	03888651	028718732	036410892
תאריך לידה:	01/06/1962	16/12/1956	13/08/1947	28/02/1956	06/10/1958	13/06/1941	21/08/1964	03/04/1976	08/11/1971	10/07/1979
מען להמצאת כתבי ב' דין:	סנונית 6, קרית אתא	האש"ל 21, רמת גן	דוד המלך 19, ירושלים	מלכי צדק 25/7, רמת גן	האודם 10, מבשרת ציון	גבעתי 32, אשקלון	מוריה 26, חיפה	בורוכוב 17, תל אביב	יצחק רבין 10, קריית אונו	אנדרסן 14, תל אביב
נתיבות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברות בוועדות הדירקטוריון:	ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת התקשרויות ונכסים; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדת ביקורת; ועדת תגמול; ועדה לבחינת הדוחות הכספיים; ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת התקשרויות ונכסים; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדת ביקורת; ועדת תגמול; ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת משאבי אנוש וארגון; ועדת פיתוח עסקי, שיווק ושירות, ושיתוף פעולה אזורי; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת משאבי אנוש וארגון; ועדת התקשרויות ונכסים; ועדת פיתוח עסקי, שיווק ושירות, ושיתוף פעולה אזורי; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדה לבחינת הדוחות הכספיים; ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת התקשרויות ונכסים; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדה לבחינת הדוחות הכספיים; ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת התקשרויות ונכסים; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת פיתוח עסקי, שיווק ושירות, ושיתוף פעולה אזורי; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת פיתוח עסקי, שיווק ושירות, ושיתוף פעולה אזורי; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת תקציב, ניהול פיננסי וניהול סיכונים; ועדת אחריות רגולציה, איכות סביבה ותעריף; ועדת פיתוח עסקי, שיווק ושירות, ושיתוף פעולה אזורי; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום	ועדה לבחינת הדוחות הכספיים; ועדת אסטרטגיה, שינוי מבני, חדשנות ותדמית; ועדת משאבי אנוש וארגון; ועדת פיתוח עסקי, שיווק ושירות, ושיתוף פעולה אזורי; ועדת משנה לליווי ובקרה אחר היערכות החברה למצבי חירום
דירקטור שסוג על ידי החברה כבלתי תלוי:	לא	כן	כן	כן	לא	כן	לא	לא	לא	לא
דירקטור חיצוני/חיצוני מומחה:	לא	כן	כן	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא

שם הדיקטור:	דורון ארבל – יו"ר דירקטוריון*	שלמה ארביב	מיכאל יחיאל שניידר	דבורה סוניה חסיד	ניסים אלון	אפרים רפאל הניג	ענת אורן-אלעד	אברהם מנלה	עינב חשאי	מיכל פרנקו קדמי
תאריך תחילת הכהונה הנוכחית:	04/03/2024	29/12/2020	06/04/2022	22/04/2021	03/12/2020	03/12/2020	22/09/2022	05/06/2023	30/10/2023	03/03/2024
השכלה:	תואר ראשון במדעי המדינה, אוניברסיטת תל אביב; תואר שני (מוסמך) במנהל עסקים, התמחות במימון ומערכות מידע, אוניברסיטת תל- אביב	תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה, אוניברסיטת תל אביב; תואר שני (מוסמך) במנהל עסקים, התמחות במימון ומערכות מידע, אוניברסיטת תל- אביב	תואר ראשון האוניברסיטה העברית	תואר ראשון במדעי המדינה וכלכלה (משולב), אוניברסיטת בר אילן; תואר שני במדעי המדינה, אוניברסיטת חיפה; תואר שני בביטחון לאומי, אוניברסיטת חיפה.	תואר ראשון במדעי המדינה וקרימינולוגיה, אוניברסיטת בר אילן; תואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית.	תואר ראשון בכלכלה האוניברסיטה וסטטיסטיקה, האוניברסיטה העברית; תואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית.	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת חיפה; תואר שני בהנדסת תעשייה וניהול, הטכניון	תואר ראשון במשפטים, הקריה האקדמית אונג, תואר שני במדיניות ציבורית, אוניברסיטת תל- אביב.	תואר ראשון במדעי התנהגות, המרכז האקדמי רופין תואר שני במשפטים, אוניברסיטת בר אילן תואר שני בתקשורת, האוניברסיטה העברית	תואר ראשון במשפטים, אוניברסיטת תל אביב, תואר שני במשפטים (מסלול מסחרי), אוניברסיטת תל אביב
בעל מומחיות חשבונאית או פיננסית או כשירות מקצועית:	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל כשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית וכשירות מקצועית	בעל כשירות מקצועית
עיסוקים עיקריים ב- 5 השנים האחרונות לרבות ניסיון, מומחיות או מיומנות בנושא אבטחת מידע או סייבר	מנכ"ל ובעלים חברת דורון ארבל בע"מ, יו"ר שיכון ובינוי	יועץ כסמנכ"ל כספים בחברת וידאו פלואו בע"מ, בתחום אבטחת מידע וסייבר, מר ארביב בעל תואר שני במנהל עסקים בהתמחות בחשבונאות התמחות במערכות מידע. בנוסף, מר ארביב טיפל ומטפל בנושאי סייבר ואבטחת מידע במסגרת תפקידו כדירקטור בילין ודירקטור בחברת החשמל	עו"ד שותף במשרד עו"ד קרמר-שפירא- שניידר, ניהול חברת נדל"ן	מנכ"לית מכבי טבעי, ראש מחוז המרכז מכבי שירותי בריאות, במסגרת כהונתה כמנכ"לית של מכבי בתחום אבטחת מידע וסייבר, הגב' חסיד הינה כאמור מנכ"לית של מכבי טבעי, בה מתנהלים נהלים קפדניים ותרגול בנושא סייבר	לשעבר מנכ"ל לאומית שירותי בריאות; יו"ר דירקטוריון חברת ט.ר.מ. מוקדי רפואה דחופה בקהילה; פרופ' במכללת הדסה, בעל ניסיון תחום הסייבר במסגרת תפקידו כמנכ"ל קופת חולים אשר מחייב התארגנות מתאימה.	נשיא קבוצת בע"מ (2006)	מנהלת מגזר כספים וכלכלה - חטיבת שירותי רשת בחברת החשמל; לשעבר מנהלת המחלקה לצרכנות ותעריפים - חטיבת לקוחות בחברת החשמל; דירקטורית מטעם העובדים בדירקטוריון חברת החשמל	מנכ"ל חברת קדישא תל- אביב	מנהל מטה משאבים (PMO) ורגולציה בחברת החשמל. מנהל יחידת רגולציה וממשל דירקטור מטעם העובדים בדירקטוריון חברת החשמל	מנכ"לית רימונים-חברה לפיתוח רמת השרון בע"מ, מנכ"לית ובעלים חברת יעוץ וליווי פרויקטים בתחום האנרגיה, דירקטורית בחברת תשתיות אנרגיה בע"מ

שם הדירקטור:	דורון ארבלי – יו"ר דירקטוריון*	שלמה ארביב	מיכאל יחיאל שניידר	דבורה סוניה חסיד	ניסים אלון	אפרים רפאל הניג	ענת אורן-אלעד	אברהם מנלה	עינב חשאי	מיכל פרנקו קדמי
פירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור:	אין	דירקטור בחברת גו טו החל מ-5.11.22	דירקטור באגם שניידר השקעות בע"מ, דירקטור בקרמר שפירא שניידר עו"ד, דירקטור בקרמר שניידר עורכי דין נאמנויות בע"מ	אין	יו"ר דירקטוריון חברת ט.ר.מ. מוקדי רפואה דחופה בקהילה; בעלים ודירקטור בחברת נ.א.בריאות בע"מ, דירקטור בחברת זפירוס אנרג'י	אין	אין	דח"צ בחברת קרדן ישראל בע"מ, דירקטור בלייד נדל"ן בע"מ, דירקטור בתלי תלוי בטכנולוגיה ונצ'רס בע"מ, דח"צ בחברת רותם שני בע"מ, דירקטור במכבי	אין	אין
האם הוא עובד של החברה, של חברה בת, או חברה קשורה שלה או של בעל עניין בה:	לא	לא	לא	לא	לא	לא	מנהלת מגזר כספים וכלכלה - חטיבת שירותי רשת בחברת החשמל	לא	מנהל מטה לקוחות ומדיניות שירות (PMO) בחברת החשמל	לא
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בחברה:	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
האם הוא דירקטור שהחברה רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12) לחוק החברות:	כן	כן	לא	לא	לא	כן	כן	כן	לא	לא

*ביום 4 במרס 2024, לאחר אישורו של שר האנרגיה והתשתיות והשר לשיתוף פעולה אזורי וזאת לאחר שהועדה לבדיקת מינויים דנה בכשירותו והתאמתו, נכנס לתוקף מינויו של מר דורון ארבלי כיו"ר דירקטוריון החברה.

לפרטים בדבר סיום כהונתה של דיאנה חלבי חסון, אשר כיהנה כדירקטורית בחברה, ביום 8 במרס 2024 ראה דיווח המיידני של החברה מיום 10 במרס 2024 (מס' אסמכתא : 2024-01-023685).

תקנה 26 א': נושאי משרה בכירה של התאגיד

להלן הפרטים על נושאי משרה בכירה :

שם נושא המשרה	מאיר שפיגלר בן אורי	שלמה (שלומי) צרפתי	גרשון ברקוביץ	אמיר ליבנה	אורן הלמן	יאחק בלמס	יוסי רופא	גיטניק ליאוניד	גילעד חסיד	דני גרהבגי	תמר פקלר	רחל בן משה	מירי שאול	מור חלוץ
מספר ת.ז.:	055424782	023851207	024446460	023725740	024163875	058874496	012359733	309279339	054146709	014697239	022990923	029636305	038701751	200343119
תאריך לידה:	17/09/58	10/08/68	29/08/69	19/04/68	03/11/68	25/07/64	28/09/65	24/02/64	12/02/57	09/09/63	13/05/67	12/09/72	29/02/51	17/05/88
תאריך תחילת כהונה:	01/11/22	01/07/20	01/10/22	14/04/11	15/12/2012	01/01/23	01/01/23	01/04/23	01/09/22	04/07/2019	01/11/22	01/04/22	01/05/23	11/01/24
תפקיד בחברה:	מנהל כללי	סמנכ"ל משאבי אנוש	סמנכ"ל היעוץ המשפטי	סמנכ"ל אסטרטגיה חדשנות ושינוי מבני	סמנכ"ל שירות, שיווק ורגולציה	משנה למנכ"ל ושמנכ"ל שירותי רשת	סמנכ"ל הייצור והאנרגיה ומנהל אגף ייצור הנדסה ותחזוקה מרחבית	מ"מ סמנכ"ל פרויקטים הנדסיים	סמנכ"ל כספים, כלכלה ונייהול סיכונים ומנהל אגף חשבונאות	סמנכ"ל תקשוב	סמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה	סמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית ונציבת תלונות	מנהלת אגף תקשורת ודוברות	מזכירת החברה והדירקטוריון ומנהלת קשרי ממשל
תפקיד בחברה בת, בחברה קשורה או בבעל עניין:	אין	דירקטור בחברת הפחם	דירקטור בקרן ההשתלמות של עובדי חברת חשמל	אין	דירקטור בחברת הפחם	אין	אין	אין	אין	אין	אין	אין	אין	אין
בעל עניין בחברה:	כן (מתוקף תפקידו בחברה)	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
בן משפחה של נושא משרה בכירה בחברה או של בעל עניין אחר בחברה:	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא

שם נושא המשרה	מאיר שפיגלר בן אורי	שלמה (שלומי) צרפתי	גרשון ברקוביץ	אמיר ליבנה	אורן הלמן	יצחק בלמס	יוסי רופא	גיטניק ליאוניד	גילעד חסיד	דני גרהבגי	תמר פקלר	רחל בן משה	מירי שאול	מור חלוץ
השכלה"	תואר ראשון הנדסת חשמל, טכניון; תואר ראשון במשפטים משערי משפט; תואר שני במנהל עסקים מהקריה האקדמית- קריית אונו	תואר ראשון במשפטים מהמכללה האקדמית למשפטים; תואר שני במשפטים מאוניברסיטת בר אילן	תואר ראשון במשפטים מהמכללה למנהל; תואר שני במשפטים מאוניברסיטת חיפה	תואר ראשון במדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב; תואר שני במדיניות ציבורית מאוניברסיטת תל אביב	תואר ראשון בהנדסת חשמל ומחשבים מאוניברסיטת בן-גוריון; תואר שני בהנדסת מכונות ומנהל עסקים, הטכניון חיפה; תואר שני במנהל עסקים, MIT	תואר ראשון הנדסת חשמל, ארה"ב; תואר שני במנהל עסקים, מכללת דרבי	תואר ראשון ושני בהנדסת חשמל, טכניון בלבוב	תואר ראשון וחשבונאות מאוניברסיטת חיפה; תואר שני במדעי המדינה ותואר שני במדעי החברה מאוניברסיטת חיפה	תואר ראשון במתמטיקה מאוניברסיטת חיפה	תואר ראשון בכלכלה מורחב מאוניברסיטה העברית; תואר שני במנהל עסקים התמחות מימון, אוניברסיטה העברית, תואר שני בכלכלה התמחות במיקרו כלכלה ותורת המשחקים, האוניברסיטה העברית	תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה, אוניברסיטת תל אביב, תואר שני יישוב סכסוכים וגישור אוניברסיטת תל אביב; תואר שני משפטים- אוניברסיטת בר אילן	תואר ראשון במדעי המדינה האוניברסיטה העברית, תואר שני במשפטים, אוניברסיטת בר-אילן	תואר ראשון במשפטים, המכללה האקדמית אונו, תואר שני במדעי המדינה, אוניברסיטת תל אביב	

שם נושא המשרה	מאיר שפיגלר בן אורי	שלמה (שלומי) צרפתי	גרשון ברקוביץ	אמיר ליבנה	אורן הלמן	יצחק בלמס	יוסי רופא	גיטניק ליאוניד	גילעד חסיד	דני גרהבגי	תמר פקלר	רחל בן משה	מירי שאול	מור חלוץ
עיסוק בחמש השנים האחרונות לרבות ניסיון, מיומנות בנושא אבטחת מידע או סייבר:	מנכ"ל חברת החשמל, מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, דירקטור בחברת החשמל לישראל, מנכ"ל הקרן הקיימת לישראל	סמנכ"ל משאבי אנוש בחברת החשמל; לשעבר מנהל אגף רכש בחברת החשמל; לשעבר דירקטור בקרן ההשתלמות של חברת החשמל; דירקטור בחברת הפחם	סגן היועצת משפטית לפעילות במשק החשמל	סמנכ"ל אסטרטגיה חדשנות ושינוי מבני, מנהל האסטרטגיה והשינוי המבני והעוזר הבכיר למנכ"ל	סמנכ"ל רגולציה בחברה	משנה למנכ"ל וסמנכ"ל שירותי רשת, ניסיון בסייבר מתוקף תפקידו כיו"ר וועדה חטיבתית להגנת סייבר של מערכות תשתיות קריטיות	מנהל אגף הייצור, ניסיון בתחום אבטחת המידע וסייבר במסגרת תפקידו כחבר וועדת היגוי עלונה בראשות המנכ"ל וי"ר וועדת היגוי חטיבתית בחברת החשמל.	סמנכ"ל פרויקטים הנדסיים; לשעבר מנהל להגנת טילים בחטיבת יבשה ברפאל	סמנכ"ל כספים, כלכלה וניהול סיכונים; מנהל אגף חשבונאות	מנהל וסמנכ"ל מערכות מידע ותקשורת, ניסיון בסייבר ומערכות מידע במסגרת תפקידו כסמנכ"ל מערכות מידע ותקשורת. מרכז ומנהל את תחום הגנת הסייבר בחברת החשמל	סמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה; מנהלת אגף לוגיסטיקה ונכסים בחברת החשמל	סמנכ"ל, המבקרת הפנימית ונציבת תלונות, מבקרת אוניברסיטת תל אביב, מבקרת פנימית ראשית, קבוצת רכבת ישראל בעלת ניסיון בביצוע ביקורות אבטחת מידע וסייבר כחלק מתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית, מנהלת אנשי מקצוע שעורכים ביקורות בנושאים אבטחת מידע וסייבר ניסיון גם מגופים אחרים בהם שימשה כמבקרת פנימית בשני העשורים האחרונים	מנהלת אגף תקשורת בחברת חשמל, סמנכ"לית תקשורת וממשל בקבוצת פז, מנהלת תקשורת וממשל של חברת msd	מזכירת החברה והדירקטוריון ומנהלת קשרי ממשל דירקטורית בחברת מוסדות חינוך ותרבות, בנתניה, מיסודה של הסוכנות היהודית לא"י בע"מ ראש מטה שר האנרגיה

לפרטים בדבר מינויים וסיומיי כהונה של נושאי משרה בכירה, ראה פרק ב- דוח הדירקטוריון סעיף 5ב

תקנה 26ב: מורשי החתימה העצמאיים כפי שנקבעו בידי התאגיד:

בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה בעניין סמכויות חתימה ובהתאם לנוהל החברה בעניין זה, אין בחברה מורשי חתימה עצמאיים, כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד

סומך חייקין, רואי חשבון – רח' נחום חת 7, חיפה.

תקנה 28: שינויים בתזכיר או בתקנון

בתקופת הדוח לא נערכו שינויים בתזכיר או בתקנון החברה.

תקנה 29(ג): החלטות אסיפות כלליות מיוחדות

בתקופת הדוח לא התקיימו אסיפות כלליות מיוחדות בחברה.

תקנה 29א(4): פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושא משרה שבתוקף בתאריך הדוח

א. ביטוח דירקטורים ונושאי משרה

בהתאם למדיניות התגמול שאושרה על ידי ועדת התגמול בתאריך 4 בנובמבר 2021, דירקטוריון החברה בתאריך 18 בנובמבר 2021 והאסיפה הכללית ביום 3 בפברואר 2022, נרכשו על ידי החברה פוליסות הביטוח שלהלן:

1. ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה לתקופה של שנה וחצי החל מיום 16 בינואר 2023 ועד ליום 15 ביולי 2024.
2. ביטוח חבויות צד ג' - כמקובל בחברה (הדירקטורים ונושאי המשרה הם חלק מהמבוטחים בפוליסה זו).
3. ביטוח תאונות אישיות לדירקטורים.

לפירוט תנאי הפוליסות המאזכרות לעיל ראה דוח מיידי של החברה מיום 3 בפברואר 2022 (מספרי אסמכתאות: 2022-01-015226 ו- 2022-01-015229).

ב. שיפוי דירקטורים ונושאי משרה

לפירוט בדבר שיפוי דירקטורים ונושאי המשרה בחברה וכתבי שיפוי נוספים בהם נושאת החברה ראה ביאור 1ה34 בדוחות הכספיים.

(א) פרטים בדבר הממונה על חופש המידע

- (1) שמו: ד"ר אמיר סרי
- (2) התפקיד שהוא ממלא בחברה: ממונה ביקורת המדינה וחופש המידע
- (3) פרטי התקשורת עמו: amir.seri@iec.co.il

(ב) עלויות מטה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני שקל חדש)			
2021	2022	2023	
319.1	305.7	336.5	עלויות שכר של עובדים
25	27.2	34.9	עלויות יעצים
344.1	332.9	371.4	סה"כ
	-3.25%	11.56%	שיעור גידול/קיטון
1.55%	1.44%	1.5%	שיעור סך כל עלויות המטה ביחס למחזור החברה

יחידות המטה הינן: מנהל כללי (כולל אגף אסטרטגיה, חדשנות ושינוי מבני), חטיבת משאבי אנוש וארגון, חטיבת כספים וכלכלה וניהול סיכונים.

לפרטים בדבר מצבת העובדים ראה סעיף 14.2 בדוח תיאור עסקי התאגיד.

(ג) יעילות החברה

החברה עוברת תהליך מהותי של שינוי ארגוני ותוכנית התייעלות, לפרטים נוספים ראה ביאור 8ה1 בדוחות הכספיים.

(ד) רישום זכויות בנכסים

במהלך השנים האחרונות מתבצע מהלך ממוקד ורצוף לאסוף ולרכז את כל המידע על כלל נכסי החברה, אשר היו פזורים באגפים ובמחוזות, לרבות תחנות טרנספורמציה, מתקנים ניידים/ ארעיים/ שכירות וכדומה ולהסדירם בכל הקשור להקמת ספר נכסים, רישום זכויות (לרבות הערות אזהרה, ככל שרלבנטי), ניהול ופיקוח, לרבות פינוי פולשים מנכסי החברה או הסדרת מעמדם של שוהים בנכסי החברה. 323 אתרים עיקריים, וכן ספר נכסים משניים (כ- 17,916 אתרים משניים, בעיקר תחנות טרנספורמציה) שנמצא עתה בהליכים להשלמתו. כמו כן, החברה פועלת לרישום הזכויות בנכסיה, הן לעניין הנכסים העיקריים והן לעניין הנכסים המשניים.

בתקופת הדוח רשמה החברה את זכויותיה בלשכת רישום המקרקעין בגין 6 אתרים, בגין 123 אתרים נוספים נרשמו הערות אזהרה, נחתמו 67 חוזי חכירה עם מינהל מקרקעי ישראל, נחתמו 304 חוזים לרכישת חדרי טרנספורמציה. לפרטים בנושא הסדר הנכסים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

(ה) התקשרות הטעונה אישור של הממשלה

נכון למועד הדוח לא קיימת התקשרות הטעונה אישור ממשלה.

(ו) גילוי לגבי תאגידים מוחזקים

להלן יובאו פרטים בדבר תאגידים מוחזקים:

שם התאגיד	ארץ ומקום התאגדות	זכויות החברה בתאגיד (לרבות אמצעי שליטה, זכויות נכסיות, זכויות בחלוקת רווחים ופרטים, למיטב ידיעת החברה, על מחזיקים אחרים בתאגיד המוחזק וזכויותיהם)	שמות נושאי המשרה ונציגים אחרים המכהנים או כיהנו מטעם החברה בתאגיד בשנת 2023 ותגמול מהתאגיד המוחזק בגין כהונה זו	הסכמים מהותיים בין החברה לבין התאגיד המוחזק, לרבות ערבויות לצדדים שלישיים להבטחת התחייבויות התאגיד	מועדי אסיפות כלליות במהלך תקופת הדוח, הנושאים שנדונו בהן וההחלטות שהתקבלו, אופן הצבעת החברה והגורם שהחליט על אופן ההצבעה
חברת נכסי הירדן בע"מ ("נכסי הירדן")	ישראל	חברה בת של החברה (99.99%) ⁵ . החברה מחזיקה ב- 99.99% מהזכויות שצמודות למניות, כולל זכויות לקבלת דיבידנד, זכויות הצבעה והזכות למנות בעלי תפקידים ודירקטורים בידי החברה, והכל כפוף להוראות חוק החברות הממשלתיות.	החל מתאריך 31 בדצמבר 2014 לא מכהנים נושאי משרה או נציגים אחרים מטעם החברה בנכסי הירדן.	אין	לא התקיימו במהלך שנת 2023 אסיפות כלליות.
חברת מגרשי קבלנים בע"מ ("מגרשי קבלנים")	ישראל	חברה בת בבעלות מלאה (100%) ⁶ . החברה מחזיקה ב- 100% מהזכויות שצמודות למניות, כולל זכויות לקבלת דיבידנד, זכויות הצבעה והזכות למנות בעלי תפקידים ודירקטורים בידי החברה, והכל-כפוף להוראות חוק החברות הממשלתיות.	החל מתאריך 31 בדצמבר 2014 לא מכהנים נושאי משרה או נציגים אחרים מטעם החברה במגרשי קבלנים.	אין הסכם מהותי מבחינת החברה. מגרשי קבלנים היא בעלת זכות הכירה מעיריית תל-אביב של מגרש ברחוב אנילביץ שעליו בנוי בניין משרדים אשר נמצא בשימוש החברה. בתמורה לקבלת זכות השימוש בנכס נושאת החברה בכל העלויות הקשורות באחזקת הנכס לרבות מיסים אגרות וכו'.	לא התקיימו במהלך שנת 2023 אסיפות כלליות.
החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ ("חברת הפחם")	ישראל	חברה בת בבעלות מלאה (100%). החברה מחזיקה ב- 100% מהזכויות שצמודות למניות, כולל זכויות לקבלת דיבידנד, זכויות הצבעה והזכות למנות בעלי תפקידים ודירקטורים בידי החברה, והכל-כפוף להוראות חוק החברות הממשלתיות ותקנון חברת הפחם. לפי תקנון חברת הפחם, מתוך עד תשעה חברי דירקטוריון, לכל היותר שליש יהיו דירקטורים שאינם עובדי החברה, והיתר עובדי החברה.	נכון ליום 31 בדצמבר 2023 כיהנו בחברת הפחם 3 דירקטורים מקרב עובדי החברה ודירקטור אחד מטעם המדינה. דירקטורים מקרב עובדי החברה אינם מקבלים גמול נוסף עבור כהונתם כדירקטורים בחברת הפחם. החל מיום 1 באוגוסט 2022, עו"ד קרן ריפ, עובדת החברה, מכהנת כיועצת משפטית של חברת הפחם. בשנת הדיווח לא קיבלה תגמול נוסף מהתאגיד המוחזק בגין כהונתה כאמור.	החברה רוכשת את כל הפחם הנדרש לה באמצעות חברת הפחם, בהתאם להסכם שנחתם בין הצדדים בחודש יולי 2004 לרכישת פחם ואספקתו לתחנות הכוח של החברה הצורכות פחם. לפירוט בדבר ההסכם ראה סעיף 7.9.6 לפרק א - תיאור עסקי התאגיד.	לא התקיימו במהלך שנת 2023 אסיפות כלליות.

⁵ 66 מניות רגילות א' מוחזקות על-ידי נושאי משרה בנאמנות עבור החברה ומניה רגילה א' נוספת מוחזקת על-ידי נאמני עזבון פנחס רוטנברג.
⁶ 630 מניות נדחות מוחזקות על-ידי נושאי משרה בנאמנות עבור החברה.

שם התאגיד	ארץ ומקום התאגדות	זכויות החברה בתאגיד (לרבות אמצעי שליטה, זכויות נכסיות, זכויות בחלוקת רווחים ופרטים, למיטב ידיעת החברה, על מחזיקים אחרים בתאגיד המוחזק וזכויותיהם)	שמות נושאי המשרה ונציגים אחרים המכהנים או כיהנו מטעם החברה בתאגיד בשנת 2023 ותגמול מהתאגיד המוחזק בגין כהונה זו	הסכמים מהותיים בין החברה לבין התאגיד המוחזק, לרבות ערבויות לצדדים שלישיים להבטחת התאגיד	מועדי אסיפות כלליות במהלך תקופת הדוח, הנושאים שנדונו בהן וההחלטות שהתקבלו, אופן הצבעת החברה והגורם שהחליט על אופן הצבעה
החברה המנהלת של קרן השתלמות של עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ ("החברה המנהלת")	ישראל	החברה מחזיקה 50% ממניות ההנהלה ומהזכויות למינוי דירקטורים, ללא זכויות להשתתפות ברווחים. 50% הנותרים מוחזקים כדלקמן: האגודה לעזרה הדדית בין עובדי חברת החשמל במרחב הדרום (מחזיק סופי) (25%), עמותת עובדי חברת החשמל במרחב הצפון (ע"ר) (מחזיק סופי) (16.667%) והקרן לחסכון ועזרה הדדית של עובדי חברת החשמל בירושלים בע"מ (מחזיק סופי) (8.333%).	בחברה המנהלת מכהנים דירקטורים מקרב עובדי החברה המכהנים מטעמה: מרדכי לוי, שירלי בן עמי, ואלה מיכאלי. דירקטורים מקרב עובדי החברה אינם מקבלים תגמול נוסף בגין כהונתם כאמור. עו"ד איריס יואכימס, עובדת החברה, מכהנת כיועצת משפטית של החברה המנהלת. אינה מקבלת תגמול נוסף בגין כהונה כאמור. גור אחיעזרא, עובד החברה, מכהן כמבקר הפנימי של החברה המנהלת. אינו מקבל תגמול נוסף בגין כהונתו כאמור.	אין	לא התקיימו במהלך שנת 2023 אסיפות כלליות.
החברה לפיתוח משאבי אנרגיה פמ"א בע"מ ("פמ"א")	ישראל	החברה מחזיקה 49.99% מהמניות ומהזכויות בהון ו-30.77% מהזכויות למינוי דירקטורים. יתר המניות מוחזקות שווה בשווה על-ידי כימיקלים לישראל בע"מ ובתי זיקוק בע"מ. מדינת ישראל מחזיקה במניית יסוד אחת, המקנה לה זכויות מסוימות בניהול ומינוי דירקטורים.	למיטב ידיעת החברה ונכון למועד הדוח, פמ"א אינה פעילה.	במהלך שנת 2001, הופסקה פעילותה של פמ"א, בשל החלטת בעלי המניות להפסיק את הזרמת הכספים לפעילותה. בהקשר זה נחתם הסכם בין בעלי המניות, בו הוגדרה מתכונת הפסקת הפעילות של פמ"א ומכירת נכסיה.	לא התקיימו במהלך שנת 2023 אסיפות כלליות.
נתיב האור - אורות רבין בע"מ ("נתיב האור")	ישראל	החברה מחזיקה ב-100% מהזכויות שצמודות למניות, כולל הצבעה באסיפה הכללית של החברה, בזכות למינוי דירקטורים, בזכות להשתתפות ברווחי החברה ובחלוקת נכסי החברה בפירוק, והכל בכפוף להוראות חוק החברות הממשלתיות ותקנון נתיב האור. בהתאם לתקנון נתיב האור, מתוך שבעת חברי הדירקטוריון, 3 דירקטורים מתמנים כדירקטורים נציגי ציבור ו-4 מתמנים מקרב עובדי החברה.	עו"ד עופר גרין, עובד החברה, מכהן כיועץ משפטי ומזכיר החברה של נתיב האור. אינו מקבל תגמול נוסף בגין כהונה כאמור.	נתיב האור תחתום עם החברה, בכפוף לכל דין, על הסכמים שיסדירו את מערכת היחסים בין החברות, לרבות בנושאי תפעול, מימון וניהול, ובכלל זה, הסכם אם-בת, הסכם מימון, הסכם EPC, הסכם O&M והסכם מקרקעין.	התקיימה אסיפה כללית מיוחדת ביום 16 בינואר 2023. כמו כן, התקיימו אסיפות כלליות מיוחדות בתאריכים 4 במאי 2023, 26 ביולי 2023 ו-14 בדצמבר 2023, בדבר נטילת סמכויות דירקטוריון החברה ונטילת/הגבלת סמכויות המנכ"ל לחתימה על המסמכים הנדרשים להפעלת יחידות 70-80 וכן לכל ההחלטות/הפעולות הנדרשות לעניין קידום הפעלת יחידות 70-80. לפרטים נוספים, ראו ביאור 9ה בדוחות הכספיים.

שם התאגיד	ארץ ומקום התאגדות	זכויות החברה בתאגיד (לרבות אמצעי שליטה, זכויות נכסיות, זכויות בחלוקת רווחים ופרטים, למיטב ידיעת החברה, על מחזיקים אחרים בתאגיד המוחזק וזכויותיהם)	שמות נושאי המשרה ונציגים אחרים המכהנים או כיהנו מטעם החברה בתאגיד בשנת 2023 ותגמול מהתאגיד המוחזק בגין כהונה זו	הסכמים מהותיים בין החברה לבין התאגיד המוחזק, לרבות ערבויות לצדדים שלישיים להבטחת התחייבויות התאגיד	מועדי אסיפות כלליות במהלך תקופת הדוח, הנושאים שנדונו בהן וההחלטות שהתקבלו, אופן הצבעת החברה והגורם שהחליט על אופן ההצבעה
איי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC")	ישראל	החברה מחזיקה 30% ממניות חברת IBC. בהתאם להסכם בעלי המניות והתקנון המעודכן של IBC, כל בעל מניות המחזיק (ביחד עם נעברים מורשים שלו) 11% ממניות IBC יהיה זכאי למנות דירקטור אחד לדירקטוריון החברה. על אף האמור, כל עוד החברה (ביחד עם נעברים מורשים שלה) מחזיקה לפחות 7% ממניות IBC, היא תהיה זכאית למנות דירקטור אחד לדירקטוריון IBC. נכון למועד הדוח מכהנים בחברת IBC שמונה דירקטורים, מתוכם שניים מונו בידי החברה. בהצבעה בישיבות הדירקטוריון, לכל דירקטור או קבוצת דירקטורים שמונתה על ידי אותו בעל מניות יוקנה יחד כוח הצבעה הזהה לשיעור האחזקה של בעל המניות שמינה אותו/ם במניות IBC. לפרטים בדבר ההשקעה ב- IBC ואודות עסקה בה התקשרו החברה, IBC וצדדים שלישיים ואשר כתוצאה ממנה, בין היתר, ירד שיעור החזקתה של החברה ב- IBC ל- 30%, ראה ביאור 1ב11 בדוחות הכספיים.	מר איל חרמוני וגב' אונית אבן מונו בידי החברה לכהן כדירקטורים ב- IBC. אינם מקבלים תגמול נוסף בגין כהונתם כאמור.	לפירוט בדבר הסכמים מהותיים ראה ביאור 1ב11 בדוחות הכספיים.	בחודש מרס 2023 התקיימה אסיפה כללית מיוחדת בה אושרה התקשרות החברה עם השותפות ובעלת השליטה בחברה לצורך הרחבת פריסת רשת ותיקון הסכמי IRU עם לקוחות החברה.
סייברג'ים קונטרול בע"מ ("סייברג'ים")	ישראל	החברה מחזיקה 38.36% ממניות חברת סייברג'ים. בהתאם להסכם המייסדים, זכאית החברה למנות 50% מחברי דירקטוריון סייברג'ים. לאור האמור, סייברג'ים הינה חברה בת (שאינה ממשלתית) של החברה, והחברה נחשבת כבעלת שליטה בסייברג'ים, כהגדרת מונחים אלו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך").	מר איל חרמוני ומר אלעד שביב מונו בידי החברה לכהן כדירקטורים בסייברג'ים. אינם מקבלים תגמול נוסף בגין כהונתם כאמור. מר אמיר ליבנה מונה ע"י דירקטוריון חח"י כמיופה כוח מטעם חח"י, להשתתף באסיפות הכלליות ובאסיפות הכלליות המיוחדות של חברת סייברג'ים		ביום 16 באוקטובר 2023 התקיימה אסיפה שנתית ומיוחדת של סדר יומה: (1) מינוי מחדש רו"ח מבקר; (2) ביטוח נושאי משרה ודירקטורים; (3) עדכון בנושא השפעות המלחמה על החברה.

פרטים נוספים בהתאם לחוזר 2020-5-1 של רשות החברות- המשך

(ז) חברה הפועלת בשוק לגביו קיימת החלטת ממשלה על שינוי מבני

לפרטים בדבר החלטת הממשלה על שינוי מבני בחברה, ראו ביאור 1ה בדוחות הכספיים.

(ח) חברה בהפרטה

נכון למועד הדוח החברה אינה חברה בהפרטה.

דורון ארבלי
יו"ר הדירקטוריון

מאיר שפיגלר –
המנהל הכללי

תאריך אישור הדוח: 14 במרס 2024

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

14 מרץ 2024

לכבוד
מר גילעד חסיד
סמנכ"ל כספים, כלכלה וניהול סיכונים
חברת החשמל לישראל בע"מ

א.ג.

הנדון: מחויבות אקטוארית ליום 31.12.2023 בגין הטבות לעובדים בהתאם ל- IAS19

1 כללי

1.1 דו"ח זה כולל את הפרקים והנספחים המפורטים להלן:

1. כללי

2. ההטבות הנכללות בהערכה

3. שיטת ההערכה והעקרונות האקטואריים והחשבונאיים לפיהם נערך הדו"ח

4. הנתונים על בסיסם נערך הדו"ח

5. ההנחות על בסיסן נערך הדו"ח

6. שינויים להערכה בשנת הדיווח הנוכחי

7. תוצאות ההתחייבויות כפי שהוערכו על ידינו

8. אי-ודאות וסיכונים

נספח א' – דיווחים נוספים לצורך הרישום בדוחות הכספיים

נספח ב' – הצגת תזרימי מזומנים של ההטבות הצפויים

נספח ג' – פירוט נוסף לגבי ההנחות הפיננסיות

נספח ד' – פירוט נוסף לגבי הנתונים

נספח ה' – שינויים להערכה שבוצעו לפני השנה הנוכחית.

נספח ו' - תיאור הרכיבים בבסיס התשלום לפנסיה והזכויות הפנסיוניות למאזן דצמבר 2023 (כפי שהתקבל מהחברה).

1.2 נתבקשנו על-ידי חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "החברה" או "חח"י") להגיש הערכה אקטוארית זו, המתיחסת לשווי התחייבויותיה בגין הטבות לעובדים, לרישום בדוחות הכספיים, בהתאם לתקן החשבונאי הבינלאומי IAS19R (להלן: "תקן 19"). את ההערכה הזמין סמנכ"ל כספים כלכלה וניהול סיכונים של החברה, מר גילעד חסיד. תאריך החתימה על הסכם ההתקשרות היה 26 למאי 2016. אנו מסכימים לצרף חוות דעת זו לדוחות הכספיים של החברה.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

1.3 כמובן ביום 26 למאי 2016, העניקה לנו החברה כתב שיפוי בגין השירותים אותם נספק לחברה. לעמדתנו לא קימת תלות בחברה עקב כתב השיפוי וזאת מכיוון שהענקת כתבי שיפוי והערכות אקטוארי מסוג זה הינן ענין מקובל שאינו יוצר תלות מיוחדת בחברה. יצוין כי אנו מקבלים שכר טרחה עבור עבודה זו ועבור שירותי ייעוץ נוספים שאנו מספקים לחברה, ואין בכך בכדי לשנות את עמדתנו ביחס להעדר התלות כאמור. כמו כן, הרינו לאשר כי שכר טרחתנו אינו מותנה בתוצאות העבודה.

1.4 הערכה זו בוצעה אך ורק למטרה האמורה לעיל, ואין להשתמש בדו"ח זה, או להסיק מסקנות על בסיסו, למטרות אחרות כגון קביעת ההפרשות הנדרשות למימון ההטבות, הערכות שווי החברה, וכו'. התוצאות האקטואריות למטרות אחרות יכולות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המדווחות בדו"ח זה.

1.5 דו"ח זה מיועד להצגת תוצאות והסברים לגבי ההערכה. דו"ח זה הוכן לצורך צירוף לדוחות הכספיים של החברה.

1.6 הסכומים המדווחים בדו"ח זה חושבו לפי פרשנות החברה של תקן 19 והנחיותיה החשבונאיות לגבי אופן יישום התקן (ראה סעיף 3). לחברה האחריות המלאה והבלעדית לפרשנות ולהנחיות אלו.

1.7 לפי הערכה זו, לתוכנית הפנסיה עודף של נכסים על התחייבויות. בהתאם להנחיות החברה, עודף זה הוצג כנכס ששייך לחברה במלואו. על פי תקנון הקופה, במצבים מסוימים של עודף נכסים על התחייבויות, העודף יוחזר לחברה, וכל זה על פי תחשיבים אקטואריים שעושה הקופה, השונים מתחשיבי החברה, בעיקר עקב השימוש בריבית היוון שונה ובהנחות שונות לגבי עליות שכר עתידיות. לפי ההערכה האקטוארית האחרונה של הקופה (ליום 31.12.2023), על בסיס תחשיביה האמורים, ההתחייבויות גבוהות יותר מאלו שחושבו על ידינו לצורך הערכה זו.

1.8 בחישוב הסכומים המדווחים בדו"ח זה, הסתמכנו על מידע לגבי תנאי ההטבות לעובדים (כולל לגבי מחויבות משתמעת) ועל נתונים היסטוריים ועדכניים לגבי העובדים והגמלאים, אשר נמסרו לנו על ידי החברה ונבדקו על ידינו באמצעות בדיקות סבירות בלבד ביחס לנתוני הרבעון הקודם. האחריות המלאה לגבי שלמות ואמינות המידע והנתונים, אשר נמסרו לנו, הינה של החברה.

1.9 תוצאות ההערכה רגישות מאוד להנחות האקטואריות. סביר שיהיו הבדלים בין הניסיון הדמוגרפי והכלכלי בפועל לבין ההנחות, ושיהיו שינויים להנחות בעתיד, עם השלכות רלוונטיות להערכת שווי ההטבות הצבורות. ראה סעיף 8 להלן לפרטים נוספים.

1.10 ההערכה בוצעה על ידי אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ באמצעות אלן פפרמן וצוות העובדים בפיקוחו. לאלן פפרמן תואר ראשון במתימטיקה (B.Sc.(with Distinction) מ- University of Alberta בקנדה, תואר שני במנהל עסקים (M.B.A.(Beta Gamma Sigma) מ- Booth School of Business, University of Chicago בארה"ב, והוא מוסמך כאקטואר (חבר מלא של אגודת האקטוארים בישראל - F.I.L.A.A., ושל Society of Actuaries בארה"ב - F.S.A.). ניסיונו המקצועי של כ- 38 שנים, כולל הערכות אקטואריות בגין הטבות לעובדים מסוגים דומים לאלה של החברה, הערכות אקטואריות של קרנות פנסיה, וקביעת הנחות

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

ושיטות לאקטוארים של קרנות פנסיה ושל חברות ביטוח, בתפקידים של אקטואר מעריך, אקטואר בוחן או מבקר וכן אקטואר רגולטורי.

1.11 דו"ח זה נערך בהתאם לסטנדרטים הבאים:

- International Standard of Actuarial Practice 1 – General Actuarial Practice אשר אושר על ידי ה-Council International Actuarial Association ביום 18 לנובמבר 2012 ;
- International Standard of Actuarial Practice 3 – Actuarial Practice in Relation to IAS 19 Employee Benefits, אשר אומץ על ידי ה-Council International Actuarial Association ביום 11 לאפריל 2015.

1.12 הגדרות:

"שכר" – שכר פנסיוני
"הקופה" – קופת הגמל המרכזית לקצבה של עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ
"תכנית הפנסיה" – כלל ההטבות המשולמות ע"י הקופה.
"מועד ההערכה" – 31.12.2023

2 ההטבות הנכללות בהערכה

2.1 החישובים שבוצעו על ידינו מבוססים על מסמך תיאור עיקרי הזכויות אשר יש להביאן בחשבון בקביעת המחויבות האקטוארית בגין הטבות לאחר סיום העסקה וכו' (כפי שמופיע בנספח ו'). המידע במסמך האמור, עליו הסתמכנו לצורך עריכת דו"ח זה, לא נבדק על ידי החישובים שבוצעו על ידינו, גם מבוססים על הכתוב בהסכם קיבוצי מיוחד (פרישה כגמלאי של עובדי דור ג'), אשר נחתם בחודש אפריל 2022.

2.2 ההערכה מתייחסת להטבות עבור העובדים הקבועים, הגמלאים (לרבות מפרישת נכות) והשאיירים (לשם הנוחות יכוננו הגמלאים והשאיירים להלן: "פנסיונרים"), אשר נחלקים למבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית (לגביהם ההטבות זהות) ולדור ג'. עובדים בהסדר הפנסיה התקציבית הינם אלו שהחלו עבודתם בחברה עד וכולל 10 ביוני 1996, ועובדים מדור ג' הינם עובדים קבועים שהחלו את עבודתם בחברה לאחר תאריך זה. בנוסף, ההערכה מתייחסת להטבות לעובדי החברה שאינם קבועים, כולל פיצויים מוגדלים לעובדים המועסקים בהסכם מיוחד, ומענקים שונים (בסיום עבודתם) לעובדים הצפויים להיכלל בהסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשל).

2.3 ההטבות הנכללות בהערכה זו הינן:

2.3.1 עבור עובדים ופנסיונרים אשר נכללים בהסדר הפנסיה התקציבית, ההטבות כוללות:

- פנסיה לאחר פרישה בגין שכר רגיל¹, משמרת, תורנות בית, תוספת ערבה, דמי הבראה, משכורת י"ג (החלק ה - 12) ומשכורת י"ד (החלק ה - 12), כפוף לזכאות העובד/פנסיונר לכל מרכיב.
- פנסיית נכות.

¹ כולל שכר משולב, תוספת פיקודית, ותק לתשלום, עודף אישי, גמולי השתלמות, תוספת שקלית, תוספת מאמץ, וגמול מינהלי.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- פנסיית שאירים בגין עובדים שנפטרו בתקופת העבודה² או לאחר פרישה (כולל עובדים שנפטרו לאחר שפרשו בפרישת נכות).
- מענק בפרישה לאחר 35 שנות עבודה או יותר ולשאירים בפטירת עובד כנ"ל ("מענק שנים עודפות").
- "מענק עד 35 שנה" המשולם בפרישה ולשאירים בפטירת עובד.
- מענק בפרישה לנכות.
- מענק בגין אי-ניצול ימי חופשת מחלה.
- הטבת חשמל מוזל לפנסיונרים (כולל מע"מ וגילום מס).
- שי לחגים עבור פנסיונרים (כולל גילום מס).
- מענק בהגעת עובד לעשרים שנות וותק בעבודה.
- פעילויות רווחה (בשווי 0.49% מהמענקים והפנסיה ללא הבראה, תורנות בית, ערבה, חשמל ושי לחג).
- קרן רווחה לפנסיונרים בהסדר הפנסיה התקציבית בלבד.
- פרמיות ביטוח פטירה לפנסיונרים.

2.3.2 עבור עובדי דור ג', הטבות כוללות :

- השלמת פיצויים (2.33%) על שכר רגיל כולל שכר י"ג לכל שנת וותק בעבודה, עבור אוכלוסייה מצומצמת של עובדים שטרם הושלמה העברת 2.33% לקופות עבורם.
- "מענק עד 35 שנה" המשולם בפרישה ולשאירים בפטירת עובד.
- מענק בגין אי-ניצול ימי חופשת מחלה.
- הטבת "חשמל מוזל" עבור גמלאי דור ג' (כולל מע"מ וגילום מס).
- שי לחגים עבור גמלאי דור ג' (כולל גילום מס).
- מענק בהגעת עובד לעשרים שנות וותק בעבודה.
- פעילויות רווחה (בשווי של 0.49% מהמענקים).
- פרמיות ביטוח פטירה לפנסיונרים.
- מענק נכות
- מענק פרישה בפרישת פיטורין.
- מענק פטירה.

² הטבת המענק ששולם בפטירת עובד עקב תאונת עבודה לא הובאה בחשבון בהערכה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

2.3.3 בגין ההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018³ (וכן הסכמים מתקנים וכו' שנחתמו לאחר מכן⁴), הטבות כוללות:

- תכנית הפרישה המיוחדת –
  - תוספת פרישה מיוחדת
  - מענק הפרישה
  - הקדמת פנסיה תקציבית לעובדי דור א' ודור ב'
  - פנסיית גישור עבור עובדי דור ג'
  - המשך צבירת זכויות עבור עובדי דור ג'
- פרישה מכל סיבה שהיא למעט מוות, נכות או פרישה בתכנית הפרישה המיוחדת – תוספת קצבה רפורמה.
- פרישת עובד מהחברה עקב ארוע נכות – קצבת רפורמה נכות
- זכויות שארים של עובד פעיל שהלך לעולמו – מענק חד פעמי
- השאלת עובדים ליצרן חשמל פרטי (יח"פ) באתר ייצור נמכר – לרבות
  - קצבה מיוחדת יח"פ
  - מסלול פיצויים
  - מענק חד-פעמי נוסף
- עובדים עוברים לחברת ניהול המערכת – לרבות
  - תוספת קצבה חנ"מ

2.3.4 עבור עובדי החברה שאינם קבועים אשר מועסקים לפי הסכם מיוחד או לפי הסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשיך)

- עבור עובדים אשר מועסקים לפי הסכם מיוחד, ההטבות כוללות השלמת פיצויים לפיצויים מוגדלים, בפיטורין, פרישת גיל, או בסיום תקופת העבודה המקסימאלית לעובדים במסגרת זו, לפי המוקדם ביניהם.
- עבור עובדים אשר מועסקים לפי הסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשיך) ההטבות כוללות,
  - מענק בהגעת עובד לעשרים שנות וותק בעבודה.
  - "מענק עד 35 שנה" המשולם בפרישה ולשאיירים בפטירת עובד.
  - מענק בגין אי-ניצול ימי חופשת מחלה.
  - מענק נכות

³ הסכם קיבוצי מיוחד ("רפורמה ושינוי מבני וארגוני").

⁴ כולל את:

- הסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות מרצון מעל גיל 64) מיום 7.5.2019,
- הסכם קיבוצי מיוחד מתקן (2) להסכם קיבוצי מיוחד ("רפורמה ושינוי מבני וארגוני") מיום 21.1.2020,
- הסכם קיבוצי מיוחד מתקן (3) להסכם קיבוצי מיוחד ("רפורמה ושינוי מבני וארגוני") מיום 30.11.2020,
- הסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסה קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ וחנ"מ ונושאים נוספים) מיום 30.11.2020,
- הסכם קיבוצי בין חברת ניהול המערכת בע"מ לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי חברת ניהול המערכת,
- הסכם בין חברת ניהול המערכת בע"מ לבין חברת החשמל לישראל בע"מ מיום 30.11.2020.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- מענק פרישה בפרישת פיטורין
- מענק פיטורין הנובע מאי התאמה
- מענק פטירה
- עבור עובדים פרויקטליים – השלמת פיצויים לפיצויים מוגדלים, עבור התקופה בה היו מועסקים לפי הסכם מיוחד.

2.4 עדכון סכומי הפנסיות מבוצע בחודש ינואר של כל שנה, בהתאם לשיעור השינוי השנתי במדד המחירים לצרכן (לפי היחס בין המדד בגין חודש דצמבר האחרון לבין המדד בגין חודש דצמבר שקדם לו). במקרים של שינוי מדד שלילי, סכומי הפנסיות אינם מעודכנים כלפי מטה. במקום זאת, עדכון פנסיה עתידי בגין מדד חיובי ייעשה רק לאחר קיזוז עם המדד השלילי שהצטבר מאז עדכון הפנסיה האחרון.

2.5 בהערכה לא מביאים בחשבון את האפשרות של מתן הטבות נוספות או הגדלת ההטבות הקיימות על-פי שיקול דעת החברה, למעט מתן אישור לפרישה מוקדמת בהתאם להנחת שיעורי פרישה המוקדמת (ראה סעיף 5.4) ככל שאישור זה נדרש.

3 שיטת ההערכה והעקרונות האקטואריים והחשבונאיים לפיהם נערך הדו"ח

3.1 בהתאם לתקן 19, ההתחייבויות חושבו לפי שיטת יחידת זכאות חזויה (Projected Unit Credit Method), כערך הנוכחי של התשלומים החזויים לעובדים ולפנסיונרים, בגין ההטבות הרלוונטיות, על-פי הזכויות הצבורות למועד ההערכה (להלן, "מחויבות בגין העבר"). בשיטה זו מובאים בחשבון מועדי וסכומי תשלום ההטבות הצפויים, בכפוף לשיעור גידול השכר החזוי ולהסתברויות תמותה עזיבה ויציאה לנכות של העובדים והפנסיונרים, ובכפוף להסכמי העבודה ומדיניות החברה לגבי תשלום ההטבות. ההערכה בוצעה באמצעות חישוב, ברמת העובד או הפנסיונר הבודד, של תחזית דמוגרפית ושכר, ושל תזרימי מזומנים של תשלומי ההטבות הצפויים.

3.2 אופן חישוב והצגת ההתחייבויות והדיווחים הנוספים הנכללים בדו"ח זה, כפי שמפורט בסעיפים 3.3-3.10.

להלן, הינו על-פי המדיניות החשבונאית של החברה.

3.3 האופן בו הוגדרו הזכויות הצבורות⁵ הינו כדלקמן:

⁵ כלומר, אופן שיוך ההטבות לתקופות ההעסקה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

ההטבה	שיטות חישוב המחויבות (אשר מיוחסת לתקופה השוטפת ולתקופות קודמות)
פנסיות לאחר סיום עבודה (כולל פנסיית נכות ושאיירי פנסיונרים) והטבת פעילויות רווחה.	לפי נוסחת ההטבות שבתוכנית הפנסיה, דהיינו - לפי קצב צבירת אחוזי הפנסיה שבתוכנית.
מתן חשמל מוזל ושי לחגים, לאחר סיום עבודה, כולל גילום מס בגינם (וכולל מע"מ על הטבת החשמל המוזל)	עבור עובדי דור א' או דור ב': • המחויבות מוכרת במלואה למי שצבר וותק של לפחות 10 שנים והגיע לגיל 40. • למי שלא מתקיים תנאי זה, המחויבות נצברת על-פי היחס בין הוותק הצבור לבין הוותק שיצטבר עד שיגיע לרף של גיל וותק האמור, מתוך המחויבות המלאה. עבור עובדי דור ג', תקופת השירות שלה תיוחס ההטבות, תלויה בגיל בתחילת העבודה בחברה: • עד גיל 45 – 15 שנים, החל מגיל 45. • בטווח הגילאים 46-51 (אם גבר), או 46-49 (אם אישה) – 15 שנים, החל ממועד תחילת העבודה. • אחרי גיל 51 (אם גבר), או 49 (אם אישה) – 10 שנים, החל מגיל 57 (אם גבר), או מגיל 54 (אם אישה)
פנסיה לשאיירי עובדים שנפטרו (לפני מועד הפרישה).	המחויבות מוכרת במלואה.
פיצויי פיטורין בעת פרישה ללא זכאות לפנסיה ומענק עד 35 שנות עבודה	לפי הזכאות במועד ההערכה. הזכאות נצברת לפי הוותק הצבור. לגבי "מענק עד 35 שנות עבודה" יש תקרת זכאות של 35 שנה.
מענק שנים עודפות	מחויבות זו לא מוכרת לפני 35 שנות עבודה בחברה. לעובדים עם וותק מעל 35 שנות עבודה, המחויבות בגין העבר מחושבת לפי תנאי ההטבה עצמה, דהיינו לפי מספר השנים העודפות (מעל 35 שנה) עד למועד ההערכה.
מענק בגין אי ניצול ימי חופשת מחלה	לפי יתרת ימי המחלה שלא נוצלו עד למועד ההערכה ⁶ .
מענק פרישה לנכה	לפי הזכאות במועד ההערכה. הזכאות נצברת לפי הוותק הצבור. יש תקרת זכאות של 30 שנה (עד 15 משכורות שכר רגיל).
מענק 20 שנה	על-פי היחס בין הוותק הצבור לבין 20 שנים. לעובדים עם וותק של מעל 20 שנים אין התחייבות בגין הטבה זו (שכבר שולמה להם).
פיצויים מוגדלים לעובדי החברה המועסקים לפי הסכם מיוחד (שאינם עובדים קבועים)	לפי קו ישר מתחילת העבודה עד לסיום תקופת העבודה המקסימאלית או גיל הפרישה (67), המוקדם מבניהם.
קרן רווחה	לפי קו ישר מתחילת העבודה עד המועד בו מגיע העובד לגיל 50/55 (גבר/אישה) בהתאמה או מגיע לוותק של 30 שנים, המאוחר מבניהם.

⁶ עבור עובדי דור ג', תנאי הזכאות למענק, וגובה המענק אשר תלוי בגיל בסיום ההעסקה ובשיעור הניצול של ימי מחלה, מוגדרים בהסכם קיבוצי מיוחד (פרישה כגמלאי של עובד דור ג') שנחתם בחודש אפריל 2022.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

ההטבה	שיטות חישוב המחויבות (אשר מיוחסת לתקופה השוטפת ולתקופות קודמות)
פרמיות ביטוח פטירה	חישוב ההתחייבות בגין פרמיות ביטוח בפטירה נערך על בסיס שני שליש של פרמיות הביטוח למקרה מוות, בהתחשב בהשתתפות הגמלאים בעלות ההטבה. סכומי הפרמיות מוצמדים מדי חודש לשינויי מדד המחירים. חישוב המחויבות בגין העבר נערך לפי קו ישר מתחילת העבודה עד לגיל הפרישה הממוצע (66).
תוספת פרישה מיוחדת בתכנית הפרישה המיוחדת, קצבת רפורמה נכות, ומענק חד פעמי לשארי עובד פעיל שהלך לעולמו	המחויבות מוכרת במלואה.
תכנית הפרישה המיוחדת: מענק הפרישה, הקדמת פנסיה תקציבית וכן פנסיית גישור לעובדים המבוטחים בקרן פנסיה וותיקה	הזכאות נצברת לפי הוותק הצבור.
תכנית הפרישה המיוחדת: פנסיית גישור לעובדים המבוטחים בקרן פנסיה חדשה, והמשך צבירת זכויות לעובדים המבוטחים בקרן פנסיה ותיקה או חדשה	פנסיית גישור – הזכאות נצברה לפי היחס בין היתרה הצבורה החזויה בקרן פנסיה חדשה במועד הפרישה (כפול מקדם צבירה) לבין היתרה הצבורה האמורה בתוספת הפקדות רעיוניות (בגין תגמולי מעסיק ועובד על בסיס 20.5% מהשכר הקובע) והנחת תשואה נטו (3.74% לשנה צמוד למדד) ממועד הפרישה ועד לגיל פרישה חובה. המשך צבירת זכויות - הזכאות נצברת לפי קו ישר ממועד כניסתו לתוקף של ההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, דהיינו 4 בנובמבר 2018, ועד למועד הפרישה המשוער.
תוספת קצבה רפורמה	הזכאות של כל עובד נקבעת לפי "הסכום המתואם" אשר מורכב מאבני הדרך המתממשים עד למועד של גיל פרישת חובה או עד תום תקופת ארכה לאחר מכן, עד למקסימום של "הסכום הבסיסי" השייך למועד האמור. החלק של כל אבן דרך בזכאות, נצבר לפי קו ישר ממועד כניסתו לתוקף של ההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018 (דהיינו, 4 בנובמבר 2018), ועד למועד המימוש של אבן הדרך או עד לגיל פרישת חובה, לפי המוקדם ביניהם.
השאלת עובדים ליצרן חשמל פרטי (יח"פ) באתר ייצור נמכר: מענק פרישה, הקדמת פנסיה תקציבית, פנסיית גישור והמשך צבירת זכויות לעובדים המבוטחים בקרן פנסיה ותיקה או חדשה, וכן מענק חד-פעמי נוסף	הזכאות נצברת לפי קו ישר ממועד כניסתו לתוקף של ההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, דהיינו 4 בנובמבר 2018, ועד למועד הפרישה חמש שנים לאחר תחילת תקופת השאלה.
עובדים עוברים לחברת ניהול המערכת	תוספת קצבה חני"מ הזכאות לתוספת קצבה נצברה במלואה.
פרישות מוקדמות מרצון מעל גיל 64	ההתחייבות נצברה במלואה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

3.4 הפסדים ורווחים אקטואריים המיוחסים להטבות שלאחר סיום העסקה, נזקפים לרווח כולל אחר. הפסדים ורווחים אקטואריים המיוחסים להטבות שאינן הטבות שלאחר סיום העסקה, נזקפים לרווח והפסד.

3.5 הדיווח בנספח א' הוא על בסיס נומינלי ובהתאם לכך עלות הריבית והתשואה החזויה מחושבות לפי הריבית הנומינלית בתחילת השנה.

3.6 עלות השירות השוטף חושבה בגין הזכויות שנצברו בתקופת הדיווח, בהתאם לאופן צבירת הזכויות כמתואר בסעיף 3.3 לעיל. לדוגמא, לזכויות הפנסיה העיקריות, עד 35 שנות וותק העלות משקפת תוספת של אחוזים לשיעור הפנסיה, ולאחר 35 שנות וותק העלות משקפת תוספת של מענק שנים עודפות. לאחר הכרה מלאה של מחויבות כל שהיא, עלות שירות השוטף אינה כוללת עלות בגין מחויבות זו. עלות השירות השוטף השנתית מחושבת פעם בשנה, על בסיס ההנחות לסוף השנה החולפת. פערים בין עלות זו לבין העלות בפועל נרשמו כרווחים/הפסדים אקטואריים.

3.7 עלות הריבית והתשואה הצפויה על הנכסים מחושבות לפי שיעור ריבית שנתית נומינלית של 5.43% (שיעור ההיוון האחיד הגלום בהתחייבות ליום 31.12.2022).

3.8 עלות השירות השוטף המוצגת בדו"ח זה כוללת הקטנה בגין השתתפות העובדים בעלות הפנסיה⁷, ומוצגת לאחר ההפחתה כעלות שירות שוטף נטו (כלומר, הפרשות העובדים לפנסיה מובאים בחשבון בעלות שרות שוטף).

3.9 שווי הנכסים המוצגים בנספח א' נמסר לי על-ידי החברה ולא נבדק על-ידי.

3.10 ההטבות בגין פיטורין⁸, אשר תוצאות בגינם מוצגות בנספח א', מוגדרות כתשלומים לפנסיונרים קיימים עד לגיל הפרישה הממוצע הצפוי לפי ההנחות על בסיסן נערכה הערכה זו (בהתחשב בפרישות המוקדמות). רווחים/הפסדים אקטואריים בגין הטבות בגין פיטורין אינם נכללים ברווחים/הפסדים אקטואריים המוצגים בנספח א' (הם עוברים ישירות לרווח/הפסד של החברה).

⁷ סכום זה התקבל כנתון מהחברה.

⁸ Termination Benefits

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

4 נתונים על בסיסם נערך הדו"ח

ההערכה מבוססת על נתונים אשר התקבלו מהחברה. נתונים אלה לא נבדקו על ידינו באופן מפורט או ביחס לנתוני מקור, אלא לפי סבירות כללית ביחס לנתונים של הרבעון הקודם בלבד. להלן תיאור של הנתונים העיקריים אשר התקבלו (לפרטים נוספים ראה נספח ד'):

4.1 נתוני העובדים והפנסיונרים⁹ – ביום 07.01.2024 התקבלו קבצים של נתונים על כל עובד ופנסיונר הזכאי להטבות הרלוונטיות. הנתונים כוללים פרטים כגון תאריך לידה, מין, מרכיבי פנסיה או שכר, דרגה, ותק וכדומה, נכון למועד ההערכה. בנוסף, בקבצים אלה קיים נתון של השווי החודשי הממוצע של שי לחג כולל גילום מס.

4.2 התאמות שבוצעו על ידי על-פי הנחיות החברה¹⁰, לנתונים האמורים לעיל, כוללות את כל אלו:

4.2.1 הגדלת השכר והפנסיה בגין העלות של פעילויות רווחה, בשיעור של 0.49%. הגדלה זו בוצעה לכל מרכיבי

השכר/פנסיה למעט הבראה, תוספת ערבה, תורנות בית, שי לחג וחשמל מוזל.

4.2.2 התקבל קובץ עם רשימה של עובדים, שלפי החברה פרשו סמוך למועד ההערכה ולכן יש להניח עבורם פרישה מיידית.

4.2.3 התאמת שכר עובדים בכירים בדרוג 70 בהתאם להנחיות החברה.

4.3 להלן ריכוז הנתונים הנזכרים לעיל:

לפני ההתאמות הנזכרות בסעיף 4.2 לעיל				
ותק ממוצע (שנים)	גיל ממוצע	שכר או פנסיה חודשי (ש"ח)	מספר	קבוצה
מבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית (דור א + ב) *				
32.5	57.9	65,922,072	3,342	עובדים
	71.6	93,896,285	6,512	פנסיונרים – עובדים לשעבר
	77.0	15,481,168	1,892	פנסיונרים – שאירים (לרבות יתומים)
דור ג **				
16.4	46.6	37,393,784	3,298	עובדים
	71.1	14,955	90	פנסיונרים – עובדים לשעבר
	56.1	3,656	22	פנסיונרים – שאירים (לרבות יתומים)
עובדים בהסכמים מיוחדים (אשר אינם קבועים) ***				
4.4	39.0	2,046,989	277	עובדים
עובדים בהסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשל) ****				
6.5	39.2	7,044,992	1,133	עובדים

⁹ יתכן וקיימים פנסיונרים שנפטרו ודבר פטירתם טרם דווח לחברה, אפשרות זו לא הובאה בחשבון בהערכה. ¹⁰ השיעורים והאופן לפיהם נעשו ההתאמות מהווים חלק מההנחיות שקיבלנו מהחברה, ולא נקבעו או נבחנו על-ידנו.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

אחרי ההתאמות הנזכרות בסעיף 4.2 לעיל				
ותק ממוצע (שנים)	גיל ממוצע	שכר/פנסיה חודשי (₪)	מספר	קבוצה
מבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית (דור א + ב) *				
32.6	57.9	66,197,601	3,333	עובדים
	71.6	94,571,476	6,521	פנסיונרים – עובדים לשעבר
	77.0	15,551,191	1,892	פנסיונרים – שאירים (לרבות יתומים)
דור ג **				
16.5	46.4	37,220,537	3,273	עובדים
	69.1	19,110	115	פנסיונרים – עובדים לשעבר
	56.1	3,656	22	פנסיונרים – שאירים (לרבות יתומים)
עובדים בהסכמים מיוחדים (אשר אינם קבועים) ***				
4.4	39.0	2,057,019	277	עובדים
עובדים בהסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשיך) ****				
6.5	39.2	7,079,513	1,133	עובדים

* נתוני השכר והפנסיה המוצגים עבור דור א' ודור ב' כוללים את כל המרכיבים להם העובד/פנסיונר זכאי, כולל שכר רגיל¹¹, משמרת, תורנות בית, תוספת ערבה, דמי הבראה, משכורת י"ג (החלק-ה - 12), משכורת י"ד (החלק-ה - 12), והשווי (כולל גילום מס) של שי לחג. סכומי שכר י"ג ושכר י"ד חושבו ע"י חלוקה של השכר הרגיל ב- 12, לכל מי שיש לו זכאות להם, על בסיס נתוני ותק.

** נתוני השכר (לצורך חישוב המענקים והפיצויים) המוצגים עבור דור ג' כוללים את כל המרכיבים להם העובד/פנסיונר זכאי, כולל שכר רגיל, משכורת י"ג (החלק-ה - 12), משכורת י"ד (החלק-ה - 12) והשווי של שי לחג (כולל גילום מס). סכומי שכר י"ג ושכר י"ד חושבו ע"י חלוקה של השכר הרגיל ב- 12, לכל מי שיש לו זכאות להם.

*** נתוני השכר המוצגים עבור עובדים המועסקים בהסכם מיוחד ושאינם עובדים קבועים, הינם שכר לפיצויים בלבד (בקובץ הנתונים שהתקבל, קיימים שני שדות של שכר: שכר רגיל ושכר לפיצויים. השדה המשמש לחישוב הוא השכר לפיצויים).

**** נתוני השכר המוצגים עבור עובדים המועסקים בהסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשיך), הינם שכר רגיל בלבד (כפי שמופיע בקובץ הנתונים שהתקבל).

¹¹ כולל שכר משולב, תוספת פיקודית, תוספת וותק, עודף אישי, גמולי השתלמות, תוספת שקלית ותוספת מאמץ.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- 4.4 נתונים שהתקבלו לגבי נכסים, תשלומים והפקדות (בערכים נומינליים), כוללים את כל אלה :
- 4.4.1 יתרת "נכסי תכנית" בגין הטבות "לאחר סיום העסקה", למועד ההערכה : 38,410,273 אלפי ₪.
- 4.4.2 יתרת "נכסים לפי סעיף 116A של תקן 19" בגין הטבות "לאחר סיום העסקה", למועד ההערכה : 1,094,520 אלפי ₪.
- 4.4.3 תשלומי פיצויים מוגדלים, בתקופת הדיווח (דהיינו, התקופה 31.12.2023 - 1.1.2023), לעובדים בהסכמים מיוחדים : 2,063 אלפי ₪.
- 4.4.4 תשלומי השלמת פיצויים (2.33%), לעובדים בדור ג' אשר סיימו את תפקידם בתקופת הדיווח : 0 ₪.
- 4.4.5 תשלומי "מענק 20 שנה", בתקופת הדיווח : 1,782 אלפי ₪.
- 4.4.6 תשלומי "הטבות בגין פיטורין"¹² בתקופת הדיווח : 32,704 אלפי ₪, מתוכם 31,005 אלפי ₪ בגין הטבות המשולמות ע"י הקופה, והשאר בגין הטבות הלא-משולמות ע"י הקופה (חשמל מוזל ושי לחגים).
- 4.4.7 תשלומי הטבות "לאחר סיום העסקה" שונות לרבות פנסיה (לא כולל תשלומי הטבות בגין פיטורין), בתקופת הדיווח : 1,114,088 אלפי ₪.
- תשלומי מענק בגין אי-ניצול ימי חופשת מחלה, בתקופת הדיווח : 37,444 אלפי ₪.
  - תשלומי "מענק עד 35 שנה", בתקופת הדיווח : 5,131 אלפי ₪.
- 4.4.8 הטבת חשמל מוזל ושי לחג, בתקופת הדיווח : 87,127 אלפי ₪.
- 4.4.9 משיכות מנכסי תכנית לתשלום הטבות בתקופת הדיווח : 1,285,339 אלפי ₪.
- 4.4.10 משיכות מנכסים בנאמנות לתשלום הטבות בתקופת הדיווח : 112,401 אלפי ₪.
- 4.4.11 הפקדות החברה לרבות עלויות נכסי תכנית בתקופת הדיווח : 494,000 אלפי ₪.
- 4.4.12 השתתפות העובדים בעלות הפנסיה בתקופת הדיווח : 15,727 אלפי ₪.

5. הנחות אקטואריות

ההנחות המפורטות להלן מהוות את ההנחות של החברה, שהיא הגורם המוסמך לקבוע את ההנחות על פי תקן 19. ההנחות הפיננסיות (ראה סעיף 5.1 להלן) מבוססות על נתוני שוק מקובלים כפי שפורסמו ע"י גורם חיצוני. את שאר ההנחות קבעה החברה, חלקן בהתייעצות עם האקטואר הקודם של החברה, ולדעתו הן סבירות.

יצוין שבעתיד ייתכן שינויים בהנחות עקב בדיקות של נתונים דמוגרפיים של העובדים והפנסיונרים או נתונים אחרים רלוונטיים, אשר מבוצעות מעת לעת, ו/או עקב פרסומים של לוחות תמותה ונכות חדשים ע"י משרד האוצר או גורם רלוונטי אחר, ככל שיוחלט שלוחות אלה רלוונטיים לחברה.

5.1 הנחות פיננסיות

- שיעור אינפלציה – נקבע כשיעור ההפרש בין ריבית Spot נומינלית (שיעור תשואה לפדיון עבור אג"ח ממשלתיות לא צמודות) לבין ריבית Spot ריאלית (שיעור תשואה לפדיון עבור אג"ח ממשלתיות צמודות מדד). לעיקר ההערכה האקטוארית לא נדרשת הנחה מפורשת לאינפלציה היות ולפי המדיניות החשבונאית של החברה שיעורי הריבית להיוון נקבעו לפי אג"ח צמוד מדד (אנא ראה להלן) וההנחות לגבי עליות שכר נקבעו ברובן במונחים ריאליים. שיעור האינפלציה הוא רלוונטי לחישוב שחיקה ריאלית

Termination Benefits ¹²

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

של תשלומי הפנסיה, מרכיבי חשמל, הבראה ושי לחג עקב עדכונם למדד המחירים לצרכן פעם בשנה (ולא מדי חודש). שיעור האינפלציה העתידי שנגזר לצורך הערכת השחיקה הריאלית, מבוסס על מח"מ של 13.5 שנים ועומד על שיעור של 2.7%.

לגבי נתוני העבר, נערכת התאמה של סכומי פנסיות, חשמל, הבראה ושי לחג, בגין מדד המחירים בפועל מעת העדכון האחרון שלהם ועד למועד המאזן.

כמו כן, מבחינה טכנית, תחזיות תזרים מזומנים אשר חישבתי לצורך ההערכה כוללות תשלומי הפנסיה וההטבות הנוספות החזויים, ללא השפעת אינפלציה עתידית. לפיכך, שיעורי ריבית ההיוון המוזכרים להלן, שהם שיעורים ריאליים (אשר מבוססים על אג"ח קונצרניות צמודות מדד), מתאימים להיוון תזרימים אלה.

- ריבית להיוון – ביום 25.11.2014 פורסמה עמדת רשות ניירות ערך לפיה בישראל מתקיים שוק עמוק באגרות חוב קונצרניות צמודות למדד אשר באיכות גבוהה. על פי המדיניות החשבונאית של החברה שיעורי ההיוון ששימשו להערכה נלקחים מעקום ריבית המבוסס על נתוני שוק בגין אגרות חוב קונצרניות צמודות למדד באיכות גבוהה, ליום ההערכה, כפי שנקבע על ידי החברה המצטטת מרווח הוגן בע"מ. השימוש בשיעורי ריבית אלה הינו לפי הנדרש בתקן 19 בהתחשב בדעת החברה, התואמת לאופן הדיווח של חברות אחרות בישראל, לגבי קיומו של "deep market in high quality corporate bonds" בישראל. במידה ונכסי התוכניות יניבו תשואות ריאליות נמוכות משיעורי ההיוון, על בסיס ערכם לפי שווי הוגן, ההתחייבות נטו (סך ההתחייבויות בניכוי נכסי התוכניות) תגדל, ולהפך. אנא ראה את נספח ב' למידע נוסף על התזרים החזוי של תשלום ההטבות. אנא ראה את נספח ג' למידע נוסף על שיעורי ריבית.

- עלות הריבית והתשואה הצפויה על נכסי התוכנית ונכסי הנאמנות לתקופת הדיווח, מחושבות לפי שיעור ריבית שנתית של כ-5.43%, כפי שמוסבר בסעיף 3.7 לעיל.

5.2 גידול בשכר והטבות

ההערכה האקטוארית מבוצעת בהתאם לתקן 19 לפיו יש להעריך את ההתחייבות על בסיס הסכמי העבודה והפנסיה הקיימים למועד ההערכה. בהתאם לכך, בהערכה מובא בחשבון שמרכיבי השכר יעלו לפי תחזית אישית לכל עובד, לפי המסגרת הקיימת של התקדמות בדרגות ובשכר, על-פי הסכמי העבודה ומדיניות החברה הקיימים ובהתאם להסכמי שכר כלליים ותוספת יוקר כמפורט להלן, ללא אפשרות שתפתחנה דרגות חדשות או יתבצעו שינויים אחרים לתנאי התעסוקה ולמסגרת הקיימת של התקדמות בדרגות ובשכר. לעובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית ולעובדי דור ג' מניחים את ההנחות הבאות לגבי גידול השכר:

5.2.1 בחודש יולי 2023, נחתם הסכם קיבוצי (מסגרת) במגזר הציבורי, אשר אמור לחול על עובדים בשירות חברת החשמל. ההסכם הוא לתקופה 01/01/2020 – 31/12/2027. לכן, עבור עובדים אשר צפויים לפרוש לגמלאות אחרי 31/12/2027, יש לקבוע הנחה אקטוארית לגבי גידול השכר אחרי 2027, אשר

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

ינבע מהסכמים קיבוציים מקבילים עתידיים. בהינתן שיעורי האינפלציה החזויים לשנים אחרי 2027, ההנחה היא שבכל שנה אחרי 2027, השכר יגדל בשיעור של $(inflation\ rate - 0.73\%) \times 90\%$, כאשר $inflation\ rate$ הוא שיעור האינפלציה החזוי לאותה שנה. בממוצע, לשנים אחרי 2027, היא אקוויוולנטית להנחה, שהשכר יגדל כל שנה בעליית המדד בניכוי 0.95% בערך. שיעורי אינפלציה חזויים, נגזרים מהפער בין שני עקומי תשואה: עקום התשואה של אג"ח ממשלתיות סחירות וצמודות למדד המחירים לצרכן, ועקום התשואה של אג"ח ממשלתיות סחירות שקליות.

הנחת גידול השכר האמורה משפיעה על כל מרכיבי השכר (ומניחים כי רכיבי תוספת ערבה ותורנות בית ייכללו בהסכמי שכר עתידיים), אך אינה משפיעה על חשמל מוזל, שי לחגים והבראה.

5.2.2 מניחים שגידול השכר הממוצע לשנה הנובע מקידומים (כולל קידום למעמד בכיר) ומשינויים בזכאות לרכיבי שכר חדשים או מוגדלים בקשר ל"תוספת פיקודית", תואר שני, "תוספת משמרת", "תורנות בית", "תוספת ערבה" ודרגה נוספת באילת, יהיה לפי השיעורים השנתיים הבאים:

עובדים בכירים	עובדים שאינם עובדים בכירים	גיל
1.27%	1.43%	עד 32
1.27%	0.77%	32-37
1.27%	0.43%	37-42
1.27%	0.37%	42-47
1.27%	0.34%	47-52
1.65%	0.26%	52-57
0.91%	0.20%	57-62
0.76%	0.17%	מעל 62

5.2.3 לגבי עובדים שאינם זכאים במועד ההערכה לתוספת בגין "גמול השתלמות א"י" ו/או "גמול השתלמות ב"י", שיעורי זכאות שנתיים הם כדלקמן:

זכאות לגמול ב	זכאות לגמול א	גיל
3.5%	7.8%	עד 40
1.5%	3.5%	40-50
0.8%	1.1%	50-60
0.4%	0.0%	מעל 60

5.2.4 מניחים כי תקרת "גמול ההשתלמות המקצועי ב"י" לעובדים בדרגה 44 ומעלה תהיה צמודה להסכמי שכר כלליים ותוספת יוקר. סכום התקרה נכון למועד ההערכה הינו 1,066.74 ש"ח¹³.

¹³ סכום זה התקבל כנתון מהחברה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

5.2.5 לפי הסכמי העבודה, השווי של השי לחגים (כולל גילום מס) ושל דמי הבראה, יגדלו בשיעור עליית מדד המחירים בפועל, והעדכון (בגין שינויי מדד) של סכום דמי הבראה מתבצע פעם בשנה בינואר, ושל השי לחג מתבצע פעם בשנה בינואר. לתשלום שי לחג לפנסיונרים מתווספת עלות בגין גילום מס בשיעור של 18.00% (לכל גיל), ולפנסיונרים שפרשו לפני גיל הפרישה מתווספת עלות בגין גילום מס נוסף (בגין ביטוח לאומי) בשיעור של כ- 19.26%, עד שהם מגיעים לגיל פרישה חובה.

5.2.6 העלות של הטבת "חשמל מוזל" חושבה לפי תעריף חשמל של צרכן ביתי נכון למועד ההערכה (כולל תעריף חודשי קבוע ללא מע"מ של 22.26¹⁴ ₪, תעריף KVA חודשי קבוע ללא מע"מ של 4.83 ₪¹⁵ ותעריף משתנה לקוט"ש של 0.5252 ₪ לפני מע"מ), ולפי ההנחות הבאות (צופות עתיד):

- מניחים שתעריפי חשמל מוזל (כולל מע"מ וגילום מס) יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן;
- בסוף שנת 2021 בוצע מחקר המבוסס על נתוני צריכת חשמל בקרב הפנסיונרים של החברה בשנים 2016-2021. על בסיס המחקר נקבעו הנחות של צריכת חשמל מוזל ממוצעת בקוט"ש לפי גיל הפנסיונר, ולפי סיווג הפנסיונר לשתי הקבוצות הבאות: (א) מקבלי קצבת זקנה או קצבת נכות, (ב) מקבלי קצבת שארים (למעט יתומים). מניחים כי צריכת החשמל הממוצעת לפנסיונר בגיל נתון תישאר קבועה: צריכת חשמל חודשית ממוצעת בקוט"ש לפי גיל וסיווג מקבלי הקצבות:

גיל	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	גיל	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	גיל	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	גיל	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים	מקבלי קצבת זקנה או נכות שארים
40	1,140	1,051	54	1,145	994	68	1,022	835	82	939	745
41	1,140	1,051	55	1,145	987	69	1,014	827	83	935	746
42	1,140	1,051	56	1,143	949	70	1,006	818	84	932	746
43	1,140	1,051	57	1,131	918	71	998	809	85	929	745
44	1,140	1,051	58	1,120	897	72	991	799	86	926	741
45	1,140	1,051	59	1,108	882	73	985	789	87	924	733
46	1,140	1,051	60	1,097	872	74	978	779	88	922	719
47	1,140	1,044	61	1,087	866	75	972	770	89	921	696
48	1,141	1,037	62	1,077	862	76	966	762	90	919	696
49	1,142	1,030	63	1,067	859	77	961	756	91	919	696
50	1,142	1,023	64	1,057	856	78	956	751	92	919	696
51	1,143	1,015	65	1,048	852	79	951	747	93	919	696
52	1,143	1,008	66	1,039	847	80	947	745			
53	1,144	1,001	67	1,030	842	81	942	745			

- כפי שצוין לעיל, בסוף שנת 2021 בוצע מחקר המבוסס על נתוני צריכת חשמל בקרב הפנסיונרים של החברה בחמש השנים 2016-2020. על בסיס המחקר נקבעה ההנחה לגבי הפחתת עלות החשמל בגין פנסיונרים שאינם זכאים להטבה או שאינם מנצלים אותה, לפי גיל הפנסיונר, בחלוקה לשתי הקבוצות הבאות: (א) מקבלי קצבת זקנה או נכות, (ב) מקבלי קצבת שארים (למעט יתומים).

¹⁴ תעריף זה מהווה ממוצע משוקלל של שני תעריפים שהתקבלו כנתון מהחברה: 21.18 ₪ עבור מונה בסיס חד פאזי ו-22.53 ₪ עבור מונה בסיס תלת פאזי. על פי המידע שהתקבל מהחברה, כ-20% מהעובדים/גמלאים משתמשים במונה בסיס חד פאזי וכ-80% במונה בסיס תלת פאזי.

¹⁵ רכיב זה נקבע לפי גודל חיבור ממוצע כפי שהתקבל מהחברה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

מקבלי קצבת שאירים	מקבלי קצבת זקנה או נכות	גיל	מקבלי קצבת שאירים	מקבלי קצבת זקנה או נכות	גיל	מקבלי קצבת שאירים	מקבלי קצבת זקנה או נכות	גיל	מקבלי קצבת שאירים	מקבלי קצבת זקנה או נכות	גיל
14.0%	6.2%	88	5.5%	3.7%	74	17.9%	4.3%	60	20.8%	8.2%	46-21
15.0%	6.5%	89	5.4%	3.7%	75	16.6%	4.2%	61	22.5%	7.8%	47
15.9%	6.8%	90	5.5%	3.8%	76	15.4%	4.0%	62	23.8%	7.4%	48
16.7%	7.1%	91	5.7%	3.9%	77	14.1%	3.9%	63	24.7%	7.1%	49
17.4%	7.5%	92	6.0%	4.1%	78	12.9%	3.8%	64	25.2%	6.8%	50
18.1%	7.9%	93	6.4%	4.2%	79	11.7%	3.7%	65	25.4%	6.4%	51
18.5%	8.2%	94	7.0%	4.3%	80	10.6%	3.6%	66	25.2%	6.1%	52
18.8%	8.6%	95	7.6%	4.5%	81	9.5%	3.6%	67	24.9%	5.9%	53
18.8%	9.1%	96	8.4%	4.7%	82	8.6%	3.6%	68	24.3%	5.6%	54
18.6%	9.5%	97	9.2%	4.9%	83	7.8%	3.5%	69	23.5%	5.3%	55
18.0%	9.9%	98	10.1%	5.1%	84	7.1%	3.5%	70	22.6%	5.1%	56
17.2%	10.4%	99	11.0%	5.4%	85	6.5%	3.5%	71	21.6%	4.9%	57
17.2%	10.9%	100	12.0%	5.6%	86	6.0%	3.6%	72	20.4%	4.7%	58
17.2%	10.9%	100 ומעלה	13.0%	5.9%	87	5.7%	3.6%	73	19.2%	4.5%	59

5.2.7 מניחים כי לא היו, ולא יהיו, שינויים לשיעור המשורה של העובדים, וכי שיעור המשורה הנוכחי משקף את שיעור המשורה שהיה בעבר ושיהיה בעתיד.

5.2.8 קיימת קבוצת עובדים שהיו זכאים ל"תוספת משמרת" ו"תוספת תורנות בית" בשכרם בעבר, ואשר מוגדרים כזכאים לתוספת זו בפנסיה; לגביהם מניחים שיהיו זכאים לתוספת זו בפנסיה.

5.2.9 עדכון סכומי הפנסיות מבוצע בחודש ינואר של כל שנה, בהתאם לשיעור השינוי השנתי במדד המחירים לצרכן (לפי היחס בין המדד בגין חודש דצמבר האחרון לבין המדד בגין חודש דצמבר שקדם לו). במקרים של שינוי מדד שלילי, סכומי הפנסיות אינם מעודכנים כלפי מטה. במקום זאת, עדכון פנסיה עתידי בגין מדד חיובי ייעשה רק לאחר קיומו עם המדד השלילי שהצטבר מאז עדכון הפנסיה האחרון.

- לעובדים בהסכם מיוחד (שאינם קבועים) וכן לעובדים בהסכם עובד ארעי ממשיך מניחים גידול ריאלי בשכר של 2.0% לשנה, הכולל את העדכון הכללי והגידול האישי של כל עובד.

• אנא ראה את נספח ה' להלן לגבי שינויים שבוצעו להנחות התמותה במהלך השנים האחרונות.

• **קצב הירידה בשיעורי התמותה (הארכת תוחלת החיים)**

ההנחה של תמותה הינה הנחה מהותית להערכת המחויבות האקטוארית. כידוע, תוחלת החיים הולכת ומשתנה בעקבות שינויים ברפואה ובאורח החיים של אנשים. ההנחות האקטואריות כוללות התייחסות להמשך הארכת תוחלת החיים בעתיד.

שיעורי התמותה המפורטים להלן נכונים ליום 31/12/2018. הנחת קצב הירידה בשיעורי התמותה (הגורמת להארכת תוחלת החיים), מיום 31/12/2018 ואילך, הינה לפי חוזר 2022-9-18 (שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה"), אשר פורסם על-ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ביום 30 ביוני 2022, עם יישום מידי.

יש לציין את האי-ודאות הרבה לגבי הנחה זו, ואת העובדה כי גם הנחות אחרות יכולות להיות סבירות באותה מידה (אנא ראה את סעיף 8.4 להלן).

• **לוחות תמותה – מבוא**

בשנת 2019 בוצע ניתוח של ניסיון התמותה בקרב העובדים והפנסיונרים של החברה לאורך השנים 2007 עד 2017. הניתוח נעשה עבור כל אחת מהקבוצות הבאות בנפרד, לכל מגדר בנפרד: עובדים, פנסיונרים, שאירים, ונכים. לפיכך, עבור כל קבוצה ומגדר כאמור, החברה אימצה כהנחה אקטוארית, שיעורי תמותה משולבים, שנתנו ביטוי לניסיון התמותה האמור, יחד עם שיעורי תמותה "סטנדרטיים" אשר פורסמו על-ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון בחוזר 2017-3-6. ככל שניסיון התמותה בחברה היה אמינה סטטיסטית יותר, כך גם ניתן לו משקל גדול יותר, וניתן לשיעורי תמותה "סטנדרטיים" משקל קטן יותר. עם החלפת חוזר 2017-3-6 בחוזר 2022-9-18 הני"ל, עודכנו שיעורי התמותה המשולבים האמורים, כך ששיעורי התמותה הסטנדרטיים נלקחו מחוזר 2022-9-18.

• **לוחות תמותה לפנסיונרים**

ההנחה מורכבת מהשיעורים המפורטים להלן:

מגדר	ניסיון החברה (במונחים של אחוזים מלוח של חוזר 2017-3-6, אשר קודם ליום 31/12/2018)	משקל של ניסיון החברה	לוח סטנדרטי של חוזר 2022-9-18	משקל של לוח סטנדרטי
גבר	עד גיל 84 : 114.9% כפול לוח פ-3 גיל 85 + : 100.0% כפול לוח פ-3	עד גיל 84 : 56.9% גיל 85 + : 100.0%	לוח פ-3	עד גיל 84 : 43.1% גיל 85 + : 0.0%
אישה	119.1% כפול לוח פ-3	21.9%	לוח פ-3	78.1%

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

על-פי הנחה זו, יחד עם הנחת הארכת תוחלת החיים, להלן תוחלת החיים של מספר דוגמאות של פנסיונרים :

גיל ושנה	גבר	אישה
גיל 67 בסוף שנת 2022	21.08 שנים	23.52 שנים
גיל 67 בסוף שנת 2032	21.83 שנים	24.20 שנים

- לוחות תמותה לשאירים**

ההנחה מורכבת מהשיעורים המפורטים להלן :

מגדר	ניסיון החברה (במונחים של אחוזים מלוח של חוזר 6-3-2017, אשר קודם ליום 31/12/2018)	משקל של ניסיון החברה	לוח סטנדרטי של חוזר 2022-9-18	משקל של לוח סטנדרטי
גבר	110.9% כפול לוח פ-5ה	12.7%	לוח פ-5ה	87.3%
אישה	97.2% כפול לוח פ-5ה	64.9%	לוח פ-5ה	45.1%

- לוחות תמותה לפעילים**

ההנחה מורכבת מהשיעורים המפורטים להלן :

מגדר	ניסיון החברה (במונחים של אחוזים מלוח של חוזר 6-3-2017, אשר קודם ליום 31/12/2018)	משקל של ניסיון החברה	לוח סטנדרטי של חוזר 2022-9-18	משקל של לוח סטנדרטי
גבר	49.5% כפול לוח פ-1ב	18.8%	לוח פ-1ב	81.2%
אישה	38.9% כפול לוח פ-1ב	4.8%	לוח פ-1ב	95.2%

- לוחות תמותה לנכים**

ההנחה מורכבת מהשיעורים המפורטים להלן :

○ גיל 67 + :

מגדר	ניסיון החברה (במונחים של אחוזים מלוח של חוזר 6-3-2017, אשר קודם ליום 31/12/2018)	משקל של ניסיון החברה	לוח סטנדרטי של חוזר 2022-9-18	משקל של לוח סטנדרטי
גבר	132.9% כפול לוח פ-3ה	25.3%	לוח פ-3ג	74.7%
אישה	119.1% כפול לוח פ-3ה	21.9%	לוח פ-3ג	78.1%

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

○ מתחת לגיל 67:

מגדר	ניסיון החברה (במונחים של אחוזים מלוח של חוזר 2017-3-6)	משקל של ניסיון החברה	לוח סטנדרטי של חוזר 2022-9-18	משקל של לוח סטנדרטי
גבר	שנה ראשונה בפרישה: 1040.2% כפול לוח פ-7 שנה שנייה והלאה: 87.8% כפול לוח פ-7	שנה ראשונה בפרישה: 28.4% שנה שנייה והלאה: 12.5%	לוח פ-7	שנה ראשונה בפרישה: 71.6% שנה שנייה והלאה: 87.5%
אישה	שנה ראשונה בפרישה: 1441.1% כפול לוח פ-7 שנה שנייה והלאה: 92.6% כפול לוח פ-7	שנה ראשונה בפרישה: 11.1% שנה שנייה והלאה: 6.9%	לוח פ-7	שנה ראשונה בפרישה: 88.9% שנה שנייה והלאה: 93.1%

● שיעורי יציאה לנכות

○ בשנת 2019 בוצע ניתוח של ניסיון "יציאה לנכות" בקרב עובדי דור א' ודור ב' לאורך השנים 2008 עד 2019, ביחס ללוח יציאה לנכות בחוזר פנסיה 2017-3-6 (להלן "המחקר"). על בסיס המחקר, החברה אימצה את הלוח בחוזר פנסיה 2017-3-6 עם התאמות אשר לוקחות בחשבון את הניסיון בחברה. בהתאם למחקר הנ"ל ההנחה היא 99.1% כפול החיבור של שני אלה:

- 80% מתוך השיעור הרשום בלוח פ-8 של חוזר פנסיה 2017-3-6;
- 20% מתוך השיעור הרשום בלוח פ-8 של חוזר פנסיה 2017-3-6.

○ בשנת 2021 בוצע ניתוח של ניסיון "יציאה לנכות זכאית" בקרב עובדי דור ג' לאורך השנים 2014 עד 2019. בהתאם למחקר הנ"ל ההנחה היא 40% כפול החיבור של שני אלה:

- 80% מתוך השיעור הרשום בלוח פ-8 של חוזר פנסיה 2017-3-6;
- 20% מתוך השיעור הרשום בלוח פ-8 של חוזר פנסיה 2017-3-6.

● החלמה מנכות - הנכות הנחשבת בחישוב המחויבות הינה נכות לצמיתות.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

5.4 גיל פרישה ושיעורי עזיבה ופרישה מוקדמת

- כאמור, הנחות אלו נקבעו ע"י החברה.
- גיל פרישה: מניחים כי גיל הפרישה הוא לפי גיל פרישה חובה (67 לגברים ונשים). לעובדים מעל גיל זה, מניחים כי יפרשו תוך 12 חודשים.
- עזיבות ופרישות מוקדמות לפני גיל הפרישה, בקרב עובדי דור ג':
  - התפטרות מרצון: בסוף שנת 2016 נערך מחקר בו נמדדו שיעורי ההתפטרות של עובדי דור ג' בארבע השנים 2013-2016. על בסיס המחקר נקבעו השיעורים הבאים:

שנות וותק	שנות גיל	שיעורי התפטרות ללא זכאות להטבות עובד
מתחת ל 20	עד 24	0.0%
מתחת ל 20	25-29	0.9%
מתחת ל 20	30-34	0.9%
מתחת ל 20	35-39	0.3%
מתחת ל 20	40-44	0.1%
מתחת ל 20	45-49	0.1%
מתחת ל 20	50 ומעלה	0.0%
20 ומעלה	כל גיל	0.0%

- פיטורים: בסוף שנת 2021, נערך מחקר בו נמדדו שיעורי העזיבה השנתיים הממוצעים של עובדי דור ג' בחמש השנים 2017-2021. על בסיס המחקר נקבע שיעור שנתי של פיטורים זכאים של 0.1%.
- פרישות מוקדמות: 50% מהשיעורים השייכים לעובדי דור א' ודור ב' כמפורט להלן, החל מהמועד בו העובד:
  - מגיע לגיל 60 או יותר, יחד עם 15 שנות וותק או יותר, או
  - מגיע לגיל הפרישה כהגדרות בחוק גיל פרישה, יחד עם 10 שנות וותק או יותר,
  - לפי המוקדם ביניהם.
- עזיבות ופרישות מוקדמות לפני גיל הפרישה, בקרב עובדי דור א' ודור ב' (מבוטחים בהסדר פנסיה תקציבית):
  - מניחים שלא תהינה עזיבות כלל, למעט במסגרת פרישות מוקדמות.
  - שיעורי הפרישה המוקדמת מהווים הנחה לגבי פרישות מוקדמות שלא מוגדרות כהטבות בגין פיטורין¹⁶ לפי תקן 19. זאת מכיוון שלפי תקן 19 אין להכיר מראש בעלות של סיומי העסקה אלא בתנאים מסוימים בלבד. בפועל קשה להבדיל בין פרישות מוקדמות שיש להגדיר כהטבות בגין פיטורין לבין אלו שלא, ולכן יש קושי רב לקבוע הנחה זו. בנוסף, התנהגות העובדים בקשר לנושא זה מושפעת במידה רבה על-ידי מבצעי פרישה שונים שהתקיימו בעבר ושצפויים להתרחש בעתיד, מה שמקשה עוד יותר על קביעת ההנחה.
  - ההנחה לגבי שיעור הפרישה המוקדמת נקבעה על בסיס ניסיון העבר לאורך השנים 2002-2016, לא כולל פרישות במסגרת מבצעים. הנחת שיעורי פרישה המוקדמת, לפי גיל ומין, מפורטת בטבלה להלן:

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

שיעורי פרישה מוקדמת					
עבור עובדים הנמצאים בהסדר הפנסיה התקציבית					
גברים	נשים	גיל	גברים	נשים	גיל
0.1%	0.2%	53	0.0%	0.0%	עד 40
0.1%	0.2%	54	0.1%	0.0%	40
0.1%	0.2%	55	0.1%	0.0%	41
0.1%	0.2%	56	0.1%	0.0%	42
0.1%	0.4%	57	0.1%	0.0%	43
0.1%	0.4%	58	0.1%	0.0%	44
0.2%	0.4%	59	0.1%	0.0%	45
0.4%	0.4%	60	0.1%	0.0%	46
0.6%	0.4%	61	0.1%	0.0%	47
1.0%	2.6%	62	0.1%	0.1%	48
1.3%	0.7%	63	0.1%	0.1%	49
1.6%	0.7%	64	0.1%	0.1%	50
1.9%	4.4%	65	0.1%	0.1%	51
2.3%	7.3%	66	0.1%	0.1%	52

ביום 4 בנובמבר 2018, נכנס לתוקף הסכם קיבוצי מיום 17 במאי 2018 כולל תכנית מיוחדת לפרישה בה יפרשו 1,803 עובדים בתקופה עד סוף דצמבר 2025. כמו כן, ביום 30 בנובמבר 2020, נכנס לתוקף הסכם קיבוצי אשר הרחיב את תכנית המיוחדת לפרישה כך ש-200 עובדים נוספים יפרשו בשנים 2021 - 2023. רק עובדים מעל גיל 55 (ובתנאים מיוחדים גם בגילים צעירים יותר) ומתחת לגיל 64 יוכלו לפרוש במסגרת התכניות האמורה. לכן, מניחים שבתקופה עד סוף דצמבר 2025, לא יהיו פרישות מוקדמות נוספות (מעבר ל-1,803 ול-200 הנ"ל) בגילאים 55 - 63.

- שיעורי עזיבות עבור עובדים המועסקים בהסכם מיוחד ואינם קבועים: מניחים שיעורי עזיבות עם זכאות להטבות הנכללות בהערכה אקטוארית זו, לפי וותק, כמפורט בטבלה להלן:

שיעורי עזיבה ללא זכאות להטבות	שיעורי עזיבה (פיטורים) (עם זכאות להטבות)	ותק
0%	3.0%	0
0%	1.5%	1
0%	0.0%	2+

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

• בנוסף לשיעורים הנ"ל, עבור עובדים ארעיים בהסכם מיוחד מניחים כי יפרשו מעבודתם בתום התקופה המקסימאלית לעובד בהסכמים המיוחדים, דהיינו אחרי 4 או 5 שנים מתחילת העבודה¹⁷ (לגבי עובדים שעברו את התקופה המקסימלית, מניחים שיעזבו באופן מידני), ושיקבלו את הפיצויים המוגדלים אף בפרישה זו.

• שיעורי עזיבה עבור עובדים המועסקים בהסכם עובד ארעי ממשדי: מניחים שיעורי פיטורין והתפטרות מרצון, בדומה לשיעורי פיטורין והתפטרות מרצון של עובדי דור ג', כפי שמתוארים לעיל.

בנוסף לשיעורים הנ"ל, בתיאום עם החברה, מניחים שיעורי פיטורין עקב אי התאמה, בהתאם לוותק העובד:

- עובדים בשנה החמישית להעסקתם – שיעור שנתי של 0.70% ;
- עובדים בשנה השישית להעסקתם – שיעור שנתי של 0.50% ;
- עובדים בשנה השביעית להעסקתם – שיעור שנתי של 0.30% ;
- עובדים בשנה השמינית להעסקתם – שיעור שנתי של 2.0% ;
- עובדים בשנה התשיעית להעסקתם ולאחר מכן – שיעור שנתי של 1.0% .

5.5 שיעורי נישואין והפרשי גיל בין בני זוג

• שיעורי נישואים – בהתאם למחקר שנערך בסוף שנת 2021:

גיל	גברים	נשים	גיל	גברים	נשים	גיל	גברים	נשים	גיל	גברים	נשים
30	60.6%	73.8%	53	83.9%	68.6%	76	81.4%	47.6%	99	39.9%	4.2%
31	65.3%	76.3%	54	84.0%	68.9%	77	80.4%	45.3%	100	37.2%	3.8%
32	69.3%	78.1%	55	84.2%	69.0%	78	79.3%	42.1%	101	34.4%	3.4%
33	72.6%	79.4%	56	84.9%	68.8%	79	78.2%	40.4%	102	31.5%	3.0%
34	75.7%	80.1%	57	85.4%	68.9%	80	77.0%	37.2%	103	28.6%	2.7%
35	77.1%	80.3%	58	85.9%	68.6%	81	75.8%	34.1%	104	25.6%	2.5%
36	78.9%	80.5%	59	86.3%	68.8%	82	74.4%	31.2%	105	22.5%	2.2%
37	80.8%	80.8%	60	86.6%	68.5%	83	73.0%	28.1%	106	19.3%	2.0%
38	81.4%	80.6%	61	86.8%	67.7%	84	71.5%	26.2%	107	16.1%	1.8%
39	82.2%	80.0%	62	87.0%	67.7%	85	69.9%	23.0%	108	12.7%	1.6%
40	84.1%	79.9%	63	87.1%	67.1%	86	68.2%	21.1%	109	9.3%	1.5%
41	84.3%	78.8%	64	87.1%	66.8%	87	66.5%	18.2%	110	5.9%	1.3%
42	84.1%	78.7%	65	87.0%	65.9%	88	64.7%	15.4%	111	2.3%	0.2%
43	84.2%	77.5%	66	86.9%	64.9%	89	62.8%	13.1%	112	0.0%	0.2%
44	84.3%	77.1%	67	86.7%	64.1%	90	60.9%	11.2%	113	0.0%	0.2%
45	84.0%	76.6%	68	86.4%	62.9%	91	58.9%	9.7%	114	0.0%	0.2%
46	84.0%	76.2%	69	86.0%	61.5%	92	56.7%	7.9%	115	0.0%	0.2%
47	83.9%	75.4%	70	85.6%	59.7%	93	54.6%	6.0%	116	0.0%	0.2%
48	84.0%	75.6%	71	85.1%	58.2%	94	52.3%	6.1%	117	0.0%	0.2%
49	83.8%	75.0%	72	84.5%	56.9%	95	50.0%	6.4%	118	0.0%	0.2%
50	83.8%	72.9%	73	83.8%	54.1%	96	47.6%	5.7%	119	0.0%	0.2%
51	84.0%	70.7%	74	83.1%	51.9%	97	45.1%	5.2%	120	0.0%	0.2%
52	83.8%	68.6%	75	82.3%	49.5%	98	42.5%	4.6%			

¹⁷ עבור עובדים שהחלו את עבודתם לאחר 5/11/2018, התקופה המקסימלית היא 4 שנים. בנוסף, התקבלה רשימת עובדים שקיבלו הארכה עד תאריך מסוים או עד גיל הפרישה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- מניחים כי אלמנים ואלמנות לא יתחתנו מחדש, כלומר שלא יופסקו תשלומי פנסיית שאירים לאלמן או לאלמנה עקב נישואין מחדש.

גיל עובדת או פנסיונרית, פחות גיל בן זוגה	גיל עובד או פנסיונר, פחות גיל בת זוגו	גיל	גיל עובדת או פנסיונרית, פחות גיל בן זוגה	גיל עובד או פנסיונר, פחות גיל בת זוגו	גיל	גיל עובדת או פנסיונרית, פחות גיל בן זוגה	גיל עובד או פנסיונר, פחות גיל בת זוגו	גיל	גיל עובדת או פנסיונרית, פחות גיל בן זוגה	גיל עובד או פנסיונר, פחות גיל בת זוגו	גיל
(3.0)	7.5	99	(3.0)	3.9	76	(3.0)	2.9	53	(3.0)	2.1	30
(3.0)	7.6	100	(3.0)	4.0	77	(3.0)	3.0	54	(3.0)	2.1	31
(3.0)	7.8	101	(3.0)	4.2	78	(3.0)	3.1	55	(3.0)	2.1	32
(3.0)	8.0	102	(3.0)	4.3	79	(3.0)	3.2	56	(3.0)	2.1	33
(3.0)	8.2	103	(3.0)	4.4	80	(3.0)	3.4	57	(3.0)	2.1	34
(3.0)	8.3	104	(3.0)	4.6	81	(3.0)	3.4	58	(3.0)	2.1	35
(3.0)	8.5	105	(3.0)	4.7	82	(3.0)	3.4	59	(3.0)	2.1	36
(3.0)	8.7	106	(3.0)	4.9	83	(3.0)	3.4	60	(3.0)	2.1	37
(3.0)	8.9	107	(3.0)	5.0	84	(3.0)	3.4	61	(3.0)	2.1	38
(3.0)	9.1	108	(3.0)	5.2	85	(3.0)	3.4	62	(3.0)	2.1	39
(3.0)	9.2	109	(3.0)	5.3	86	(3.0)	3.4	63	(3.0)	2.1	40
(3.0)	9.4	110	(3.0)	5.5	87	(3.0)	3.4	64	(3.0)	2.1	41
(3.0)	9.6	111	(3.0)	5.7	88	(3.0)	3.4	65	(3.0)	2.3	42
(3.0)	9.8	112	(3.0)	5.8	89	(3.0)	3.4	66	(3.0)	2.4	43
(3.0)	10.0	113	(3.0)	6.0	90	(3.0)	3.4	67	(3.0)	2.4	44
(3.0)	10.2	114	(3.0)	6.1	91	(3.0)	3.4	68	(3.0)	2.4	45
(3.0)	10.4	115	(3.0)	6.3	92	(3.0)	3.4	69	(3.0)	2.5	46
(3.0)	10.6	116	(3.0)	6.4	93	(3.0)	3.4	70	(3.0)	2.5	47
(3.0)	10.8	117	(3.0)	6.6	94	(3.0)	3.4	71	(3.0)	2.6	48
(3.0)	11.0	118	(3.0)	6.8	95	(3.0)	3.3	72	(3.0)	2.6	49
(3.0)	11.2	119	(3.0)	6.9	96	(3.0)	3.5	73	(3.0)	2.7	50
(3.0)	11.4	120	(3.0)	7.1	97	(3.0)	3.6	74	(3.0)	2.8	51
			(3.0)	7.3	98	(3.0)	3.7	75	(3.0)	2.9	52

- הפרשי גילאים - בהתאם למחקר שנערך בסוף שנת 2021:

5.6 יתומים - מספר ילדים וגיל ילדים, לפי לוח פ1 של "חוזר פנסיה 2017-3-6", כאמור, הנחה זו נקבעה ע"י החברה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

5.7 ניצול ימי מחלה (לצורך חישוב הזכאות למענק בגין אי-ניצול ימי חופשת מחלה) - לכל עובד מניחים ששיעור הניצול של ימי מחלה בעתיד יהיה זהה לשיעור הניצול שהתקיים בתקופת עבודתו עד למועד ההערכה האקטוארית. כאמור, הנחה זו נקבעה ע"י החברה.

5.8 מניחים כי כל העובדים המועסקים בהסכם מיוחד שאינם קבועים, יקבלו את הפיצויים המוגדלים בסיום עבודתם.

5.9 לא מובאים בחשבון הוצאות עתידיות של החברה בגין הפעלת תכניות הפנסיה.

5.10 הנחות אקטואריות נוספות עומדות בבסיס הערכת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים אשר עולות מההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, כמתואר להלן:

- "תכנית פרישה מוקדמת מיוחדת" – הנחת התפלגות העובדים אשר יפרשו בתכנית פרישה מוקדמת מיוחדת ממועד ההערכה ועד סוף שנת 2025 (לפי שנת פרישה, גיל וותק במועד הפרישה, דור עובדים, אגף וכו') אשר עומדת בתנאים השונים המפורטים בהסכם הקיבוצי.
- הטבת "קצבת רפורמה נכות" - הנחות שקשורות לעלות רכישת קצבאות ממבטח, לרבות את הנחות תמותת נכים ומרווחים ביטוחיים.
- "השאלת עובדים ליצרן חשמל פרטי (יח"פ) באתר ייצור נמכר" – הנחת התפלגות העובדים הקבועים אשר יושאלו מאתרי הייצור הרלוונטיים בהתאם למתווה הרפורמה.

5.11 להלן מספר נושאים שלא מובאים בחשבון בהערכה האקטוארית. לדעתי ההשפעה הכוללת של נושאים אלה אינה מהותית.

- פנסיות ל"יתומים תלויים" עתידים לאחר גיל 21 שנה.
- האפשרות של פנסיות עתידיות ל"הורים תלויים" לעובד או לפנסיונר שנפטר.
- הגדלת פנסיות ליתומים עתידיים באין אלמן/ה.
- המועדים בשנה בהם משולמת פנסיה בגין שכר י"ג ושכר י"ד (מניחים כי החלק ה-12 מתוך התשלום השנתי משולם מדי חודש).
- אפשרות מתן חשמל מוזל ושי לחג ליתומים (מניחים שעבור כל יתום יש הורה שמקבל הטבות אלו).
- ישנם מספר קטן של פנסיונרים אשר קיבלו סכום מהוון של תשלומי פנסיה לתקופה של עד שש שנים. בהערכה לא מובאת בחשבון הפחתת הפנסיה לתקופת ההיוון הנוותרת, אלא נלקחה בחשבון הפנסיה המלאה.
- תוספת פיצויים או מענקים בגין ההפרש בין השכר המדווח בקובץ הנתונים לבין שכר מינימום, שתשלום למספר קטן של עובדי דור ג' שיפרשו או יעזבו עם שכר נמוך משכר המינימום.
- לא מובאת בחשבון תוספת לקצבת נכות בגין תלויים לנכים עתידים. מאידך לא מובאת בחשבון הפחתה של תוספת לקצבת הנכות לנכים קיימים בגין פטירה עתידית של התלויים.
- לא מובאת בחשבון התחייבות בגין תגמול נוסף מביטוח חיים במקרה של תאונה.
- לא מובאת בחשבון הגדלת קצבה להורה שכול, במקרה של פטירת עובדים פעילים.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- לא מובאים בחשבון התחייבות לגמלאים/שארים בגין ההטבות הנוספות הבאות:
  - מענקי נישואין ולידה (כולל גילום המס).
  - שי לילדי גמלאים ושארים המשרתים בצה"ל (כולל גילום).
  - השתתפות החברה בעלות הקמת מצבה וזר פרחים במקרי פטירה מתאונת עבודה בלבד.
  - פיצויים במקרי פטירה בתאונת עבודה בסכום של 36 משכורות חודשיות.
  - השתתפות חלקית של החברה בארוחות במתקני החברה - עד 10 ארוחות בחודש.
  - מלגות לימודי תואר לילדי אלמנות של עובדים שנפטרו במהלך עבודתם בחברה.
  - טיולים לאלמנות של עובדים שנפטרו במהלך עבודתם בחברה.
  - הנחה בחיבור החשמל לדירת הגמלאי וכן בהעסקה או הגדלה של חיבור קיים.
  - השפעה אפשרית בגין מספר קטן של עובדים/גמלאים שרשומה לגביהם הערה במסגרת החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו.

6 שינויים להערכה בשנת הדיווח הנוכחית

לגבי שינויים שבוצעו לפני שנת הדיווח ראה נספח ה'.

ברבעון הראשון של שנת 2023 :

- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 15 מיליון ₪.

ברבעון השני של שנת 2023 :

- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 5 מיליון ₪;
- ביום 17 ביולי 2023, נחתם הסכם קיבוצי (מסגרת) במגזר הציבורי, לתקופה 01/01/2020 – 31/12/2027, אשר אמור לחול על עובדים בשירות חברת החשמל. הכרה בתנאי ההסכם במקום הנחות לגבי גידול השכר בתקופת ההסכם, וכן התאמת הנחות אקטואריות לגבי גידול השכר אחרי תום תקופת ההסכם, הקטינו את התחייבויות החברה בכ- 1,484 מיליון ₪.

ברבעון השלישי של שנת 2023 :

- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 49 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 1 מיליון ₪;

ברבעון הרביעי של שנת 2023 :

- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי. עדכון זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 134 מיליון ₪;

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- סילוק התחייבויות החברה בגין תוספת קצבת רפורמה של עובדי נגה בגין הפעימה הראשונה של תשלומים לחנ"מ בגין תוספת קצבה רפורמה. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 10 מיליון ₪;

7 תוצאות ההערכה האקטוארית

להלן סכומי ההתחייבויות ברוטו (ללא הפחתת נכסי התוכנית), בגין הטבות העובדים כפי שהוערכו על ידי ליום 31.12.2023. הסכומים המוצגים להלן הינם במונחים של מיליוני ₪.

7.1 ההתחייבויות בגין כל הטבות הנכללות בהערכה זו, למעט ההתחייבויות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת, בגין "מענק 20 שנה", בגין פיצויים מוגדלים לעובדים המועסקים בהסכם מיוחד שאינם עובדים קבועים ובגין הסכם ארעי ממשך:

11,186.8	עובדים
20,114.7	פנסיונרים
31,301.5	סה"כ

7.2 ההתחייבות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת:

91.9	פנסיונרים

7.3 ההתחייבות בגין "מענק 20 שנה":

12.1	עובדים

7.4 ההתחייבות בגין פיצויים מוגדלים לעובדים בהסכם מיוחד (שאינם קבועים):

18.7	עובדים

7.5 ההתחייבות בגין עובדים בהסכם עובד ארעי ממשך:

15.3	עובדים

בנספח א' הרצ"ב ניתן מידע נוסף הנדרש לדיווח הכספי על-פי תקן 19.

8 אי-ודאות וסיכונים

8.1 מטבע הדברים, בגלל אופי הטבות והטווח הארוך של ההערכה, התזרימים העתידיים של תשלומי הטבות אינם וודאיים ועשויים להיות שונים מהותית בפועל ממה שחושבו לצורך הערכה זו, על-אף המאמצים להעריך אותם באופן המדויק ביותר. מסיבה זו, החברה חשופה לסיכון שההתחייבות המוערכת לא מייצגת כהוגן את התשלומים שיהיו בעתיד, וכתוצאה מכך תהינה הוצאות נוספות בעתיד בגין זכויות שנצברו בעבר ושהוערכו בחסר, ו/או הכנסות נוספות בעתיד בגין זכויות שנצברו בעבר ושהוערכו ביתר. להלן הנושאים המהותיים ביותר, לדעתנו, שגורמים לאי-הוודאות ולסיכונים האמורים.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

8.2 ריבית, אינפלציה ותשואות :

שינויים עתידיים בריביות שוק, לפיהן ההתחייבויות מוערכות (באמצעות היוון התזרימים החזויים) ישנו את ערך ההתחייבויות ברוטו. תשואות על נכסי התוכנית, גבוהות או נמוכות משיעורי ריבית אלה יביאו להקטנת או הגדלת ההתחייבות נטו בהתאמה. לעתים שתי התופעות האמורות מתקזזות זו לזו במידה מסוימת, בהתאם לרמת ההתאמה בין הנכסים לבין ההתחייבויות.

ניתוח רגישות :

- (א) אם שיעור ריבית ההיוון ירד ב- 1%, ההתחייבות ברוטו תעלה ב- 4,112 מיליוני ₪ (13.1%) בערך.
- (ב) אם שיעור ריבית ההיוון ירד ב- 0.1%, ההתחייבות ברוטו תעלה ב- 374 מיליוני ₪ (1.2%) בערך.
- (ג) אם שיעור ריבית ההיוון יעלה ב- 0.1%, ההתחייבות ברוטו תרד ב- 367 מיליוני ₪ (-1.2%) בערך.

לשינויים באינפלציה בפועל יש השפעה על ערך ההתחייבות (באופן עקיף, בגלל הקשר בין השכר והפנסיה לבין האינפלציה) ועל שווי הנכסים (בעקבות נכסים צמוד מדד), וגם בנושא זה לעתים שתי התופעות מתקזזות זו לזו במידה מסוימת.

שינויים באינפלציה הצפויה משפיעים על ערך ההתחייבויות ועל שווי הנכסים, בהתאם להשפעת האינפלציה הצפויה על שיעורי ריבית שוק ועל הערך של הנכסים שאינם צמוד מדד.

8.3 עליות שכר בעתיד :

ההנחה של עליות שכר כלליות (בגין הסכמי שכר ותוספת יוקר) משפיעה על התזרימים העתידיים. כפי שמתואר בסעיף 5.2.1 לעיל, יש הנחה אקטוארית לגבי גידול השכר בכל שנה אחרי 2027.

ניתוח רגישות :

- (א) אם שיעור הנחת הגידול השנתי בשכר לשנים אחרי 2027 יעלה ב- 0.5%, ההתחייבות ברוטו תעלה ב- 143 מיליוני ₪ (0.5%) בערך.
- (ב) אם שיעור הנחת הגידול השנתי בשכר לשנים אחרי 2027 ירד ב- 0.5%, ההתחייבות ברוטו תרד ב- 139 מיליוני ₪ (-0.4%) בערך.

8.4 תוחלת חיים :

למרות ששיעורי התמותה בפועל יציבים יחסית, והנחת התמותה תואמת לניסיון בצורה יחסית טובה, לגורם התמותה קיימת אי-וודאות רבה לגבי העתיד הרחוק, זאת בגלל קצב השינוי בתוחלת החיים, שקשה להעריך ועלול להיות שונה מהותית מההנחה הקיימת. קצב השינוי בתוחלת החיים מושפע משינויים התנהגותיים וחברתיים ומהתפתחויות רפואיות, הן בעבר והן בעתיד, וגורמים אלה יכולים להשפיע על תוחלת החיים באופן משמעותי ובלתי צפוי, בנוסף לעובדה שהתפתחויות בגורמים עצמם אינן ניתנות לצפות בצורה מספקת.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

ניתוח רגישות:

א) אם קצב השינוי השנתי בשיעורי התמותה יהיה פי שניים מהנחת קצב השינוי הקיימת¹⁸, תוחלת החיים של גבר בן 67 בסוף 2022 (לדוגמא) יעלה מ- 21.08 שנים ל- 22.91 שנים (ושל אישה מ- 23.52 שנים ל- 25.41 שנים), וההתחייבויות יגדלו ב- 2,086 מיליוני ₪ (6.6% בערך).

ב) אם שיעורי התמותה הבסיסיים יהיו נמוכים יותר ב- 20% מלוחות התמותה שבהנחה הקיימת, תוחלת החיים של גבר בן 67 בסוף 2022 (לדוגמא) יעלה מ- 21.08 שנים ל- 22.76 שנים (ושל אישה מ- 23.52 שנים ל- 25.05 שנים), וההתחייבויות יגדלו ב- 1,395 מיליוני ₪ (4.4% בערך).

8.5 פרישות מוקדמות:

כאמור בסעיף 5.4, תופעת פרישות המוקדמות הינה תופעה משמעותית ולא יציבה, וקביעת ההנחה בגינה בעייתית מאוד. לתופעה זו השפעה מהותית על תשלומי ההטבות ועל הערכת ההתחייבויות, כי בפרישה מוקדמת העובד יתחיל לקבל את הפנסיה המלאה הצבורה לו באופן מידי, ללא הפחתה שתקזז את העלות הנוספת של תשלומי פנסיה בשנים הנוספות עד לגיל הפרישה הרגיל.

ניתוח רגישות:

אם שיעורי הפרישות המוקדמות יהיו כפולים מההנחה הקיימת (אנא ראה את סעיף 5.4.3 לעיל), ההתחייבויות יגדלו ב- 71 מיליוני ₪ (0.2% בערך).

לכל מידע נוסף, אני עומד לרשותך.

בכבוד רב,

אלן פרמן F.S.A, F.I.L.A.A.

¹⁸ אנא ראה את סעיף 5.3.2.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

נספח א' - דיווחים נוספים לצורך הרישום בדוחות הכספיים

הקדמה:

- בנספח זה ההתחייבויות האקטואריות, והנתונים הנוספים הקשורים להן, מחולקים לשלושה-
  1. "ההתחייבות בגין המחויבות לפנסיה" המתייחסת לכל ההטבות לאחר סיום העסקה אשר משולמות על-ידי הקופה, ונכסים של הקופה. אנא ראה את טבלאות 1, 4, 6 ו-9 להלן.
  2. התחייבויות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה (כולל פיצויים, כל המענקים לאחר סיום העבודה, וכן מתן חשמל מוזל ושי לחג לפנסיונרים), ונכסים שאינם בקופה אך מיועדים לכיסוי המחויבות האקטוארית. אנא ראה את טבלאות 2, 3, 5, 7 ו-10 להלן.
  3. התחייבויות אחרות לטווח-ארוך, הכוללת את "מענק 20 שנה". אנא ראה את טבלה 12 להלן. (יצוין כי טבלה 8 מתייחסת למחויבות לפנסיה ולהטבות אחרות לאחר סיום העסקה.)
- דיווח זה הינו על בסיס נומינלי.
- כל הסכומים מוצגים במונחים של מיליוני ₪.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

1. עודף לסוף התקופה של נכסי תוכנית הפנסיה על התחייבות לפנסיה

31/12/2022	31/12/2023	
38,274	38,410	שווי הוגן של נכסי התוכנית
(28,353)	(26,113)	ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה
9,921	12,297	סיכום ביניים
(105)	(88)	התחייבות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת - פנסיה
9,816	12,209	עודף נכסי תוכנית הפנסיה על המחויבות לפנסיה

2. כספים בנאמנות-מיועדים לכיסוי מחויבות אקטוארית (נכסים לפי סעיף 116 של תקן 19)

31/12/2022	31/12/2023	
1,184	1,095	כספים בנאמנות-מיועדים לכיסוי מחויבות אקטוארית (נכסים לפי סעיף 116)

3. התחייבות לסוף התקופה בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה

31/12/2022	31/12/2023	
2,693	2,617	ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה (כולל התחייבויות להסכמים מיוחדים לפרישה)

4. התחייבות לסוף התקופה בגין הטבות רפורמה

31/12/2022	31/12/2023	
2,675	2,610	ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות רפורמה
-	(386)	שווי הוגן של נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת
2,675	2,224	ערך נוכחי של המחויבות להטבות רפורמה בניכוי נכס תוכנית פוליסת ביטוח

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

5. התנועה בערך הנוכחי של המחויבות לפנסיה

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
33,681	35,770	28,353	ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה לתחילת התקופה
992	1,195	1,514	עלות הריבית
255	221	122	עלות השרות השוטף
20	18	16	הפקדות העובדים
4	2	-	עלות שירות עבר
49	-	-	עלות שירות עבר בגין סילוק
(1,069)	(1,158)	(1,269)	הטבות ששולמו
(158)	-	-	תשלומים בגין סילוק
			הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש:
(49)	107	-	- משינויים בהנחות דמוגרפיות
1,899	(8,768)	(2,761)	- משינויים בהנחות פיננסיות
<u>146</u>	<u>966</u>	<u>138</u>	- תאומים על בסיס ניסיון העבר
<u>1,996</u>	<u>(7,695)</u>	<u>(2,623)</u>	- סה"כ הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש
35,770	28,353	26,113	ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה לסוף התקופה

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

6. התנועה בערך הנוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה (כולל התחייבויות להסכמים מיוחדים לפרישה)

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
3,378	3,319	2,693	ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה לתחילת התקופה
96	113	145	עלות הריבית
57	58	53	עלות השרות השוטף
-	44	-	עלות שירות עבר
(3)	-	-	עלות שירות עבר בגין סילוק
(135)	(143)	(138)	הטבות ששולמו
(155)	-	-	תשלומים בגין סילוק
			הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש:
(12)	7	-	-משינויים בהנחות דמוגרפיות
223	(627)	(97)	-משינויים בהנחות פיננסיות
<u>(131)</u>	<u>(78)</u>	<u>(39)</u>	-תאומים על בסיס ניסיון העבר
<u>79</u>	<u>(698)</u>	<u>(136)</u>	-סה"כ הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש
3,319	2,693	2,617	ערך נוכחי של המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה לסוף התקופה

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

7. ערך נוכחי של הטבות רפורמה

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
3,338	3,553	2,675	ערך נוכחי של המחויבות של הטבות רפורמה
103	113	145	עלות הריבית
234	115	98	עלות השרות השוטף
-	2	-	עלות שירות עבר
1	-	(0)	עלות שירות עבר בגין סילוק
(223)	(758)	(276)	הטבות ששולמו
(5)	-	(10)	תשלומים בגין סילוק
			הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש:
(21)	5	-	- משינויים בהנחות דמוגרפיות
238	(271)	(35)	- משינויים בהנחות פיננסיות
<u>(112)</u>	<u>(84)</u>	<u>13</u>	- תאומים על בסיס ניסיון העבר
<u>105</u>	<u>(350)</u>	<u>(22)</u>	- סה"כ הפסדים (רווחים) בגין מדידות מחדש
3,553	2,675	2,610	ערך נוכחי של המחויבות לפנסיה לסוף התקופה

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

8. התנועה בשווי ההוגן של נכסי התוכנית

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
38,790	42,703	38,274	שווי הוגן של נכסי התוכנית לתחילת התקופה
1,143	1,434	2,052	הכנסות ריבית על נכסי התכנית
608	1,035	494	הפקדות לרבות עלויות נכסי התכנית
(1,124)	(1,188)	(1,285)	הטבות ששולמו
			רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכסי התכנית:
<u>3,286</u>	<u>(5,710)</u>	<u>(1,125)</u>	- התשואה בפועל בניכוי הכנסות ריבית על נכסי התכנית
42,703	38,274	38,410	שווי הוגן של נכסי התוכנית לסוף התקופה

9. התנועה בשווי ההוגן של כספים בנאמנות המיועדים לכיסוי מחויבות אקטוארית (נכסים לפי סעיף 116)

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
1,540	1,493	1,184	שווי הוגן של נכסי הנאמנות לתחילת התקופה
45	49	62	הכנסות ריבית על נכסי הנאמנות
(180)	(118)	(112)	הטבות ששולמו
			רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכסי הנאמנות:
<u>88</u>	<u>(240)</u>	<u>(39)</u>	- התשואה בפועל בניכוי הכנסות ריבית על נכסי הנאמנות
1,493	1,184	1,095	שווי הוגן של נכסי הנאמנות לסוף התקופה

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

10. התנועה בנכס תוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
-	-	-	שווי הוגן של נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת לתחילת תקופה
-	-	10	הכנסת ריבית על נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת
-	-	385	הפקדות על-ידי החברה
-	-	(8)	העברה מנכס לפוליסה
			רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכס תוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת:
-	-	(1)	- התשואה בפועל בניכוי הכנסות ריבית על נכס תוכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת
-	-	386	שווי הוגן של נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת לסוף תקופה

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

11. סך העלויות התקופתיות

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
564	416	289	עלות השירות השוטף
<u>(20)</u>	<u>(18)</u>	(16)	השתתפות עובדים
546	398	273	עלות השירות השוטף נטו
1,191	1,421	1,804	עלות הריבית
5	48	-	עלות שירות עבר
46	-	-	עלות שירות עבר בגין סילוק
40	12	13	עלויות בגין פרישה מוקדמת
(1,143)	(1,434)	(2,062)	הכסות ריבית על נכסי התכנית ¹⁹
<u>(45)</u>	<u>(49)</u>	<u>(62)</u>	הכנסות ריבית על נכסי הנאמנות
640	395	(34)	סך כל העלויות התקופתיות

¹⁹ לרבות הכנסת ריבית על נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

12. התשואה בפועל על נכסי התכנית

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
1,143	1,434	2,052	הכנסות ריבית על נכסי התכנית
<u>3,286</u>	<u>(5,710)</u>	<u>(1,125)</u>	רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכסי התכנית
4,429	(4,276)	927	התשואה בפועל על נכסי התכנית

13. התשואה בפועל על נכסים בנאמנות המיועדים לכיסוי מחויבות אקטוארית (נכסים לפי סעיף 116)

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
45	49	62	הכנסות ריבית על נכסי הנאמנות
<u>88</u>	<u>(240)</u>	<u>(39)</u>	רווחים (הפסדים) בגין מדידות מחדש על נכסי הנאמנות
133	(191)	23	התשואה בפועל על נכסי הנאמנות

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

14. התשואה בפועל על נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת

שנה שהסתיימה ביום 31/12/2021	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2022	שנה שהסתיימה ביום 31/12/2023	
-	-	10	הכנסת ריבית על נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת
=	=	(1)	התשואה על נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת (למעט סכומים שנכללו בהכנסת ריבית)
-	-	9	תשואה בפועל על נכס תכנית פוליסת ביטוח בחברה המבטחת

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

15. התחייבות בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת כולל פרישה מוקדמת עתידית (Termination Benefits)

31/12/2021	31/12/2022	31/12/2023	
146	105	88	התחייבות לסוף התקופה בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת - פנסיה
9	6	5	התחייבות לסוף התקופה בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת נכלל בהטבות אחרות
155	112	92	התחייבות לסוף התקופה בגין הסכמים מיוחדים לפרישה מוקדמת - סה"כ

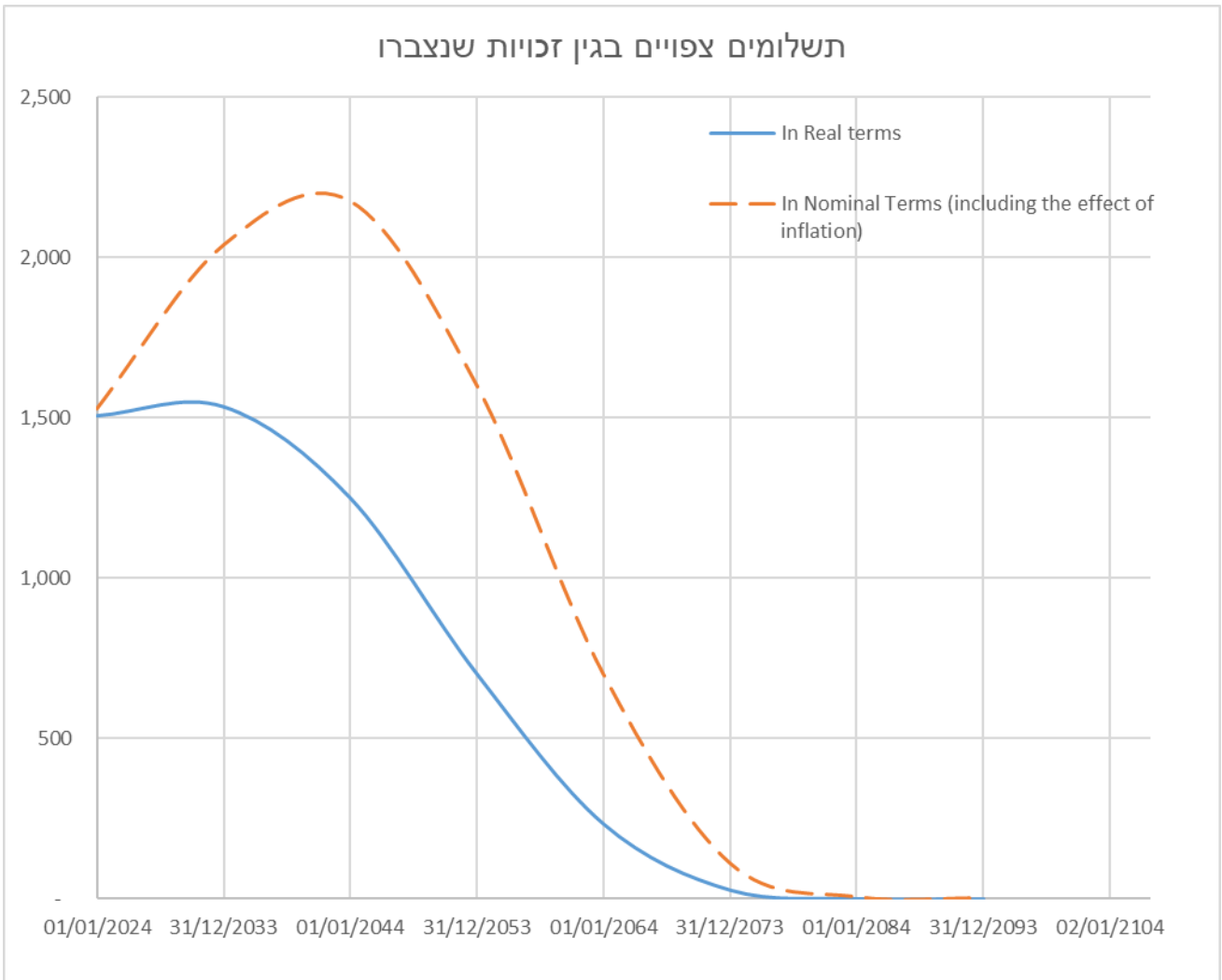
16. התחייבות בגין "מענק 20 שנה - BENEFITS OTHER LONG TERM EMPLOYEE"

31/12/2021	31/12/2022	31/12/2023	
14	12	12	

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

נספח ב' - הצגת תזרימי מזומנים צפויים של הטבות העובדים

להלן גרף של תזרימי המזומנים החזויים הכוללים אשר גלומים בהערכה האקטוארית (כולל כל ההטבות בגין כל העובדים והפנסיונרים), במונחים ריאליים ובמונחים נומינליים (כולל השפעת אינפלציה צפויה עתידית). התשלומים הינם שנתיים.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

נספח ג' - פירוט נוסף לגבי ההנחות הפיננסיות (במונחים של שיעורים שנתיים)

תקופה המסתיימת ביום		
31/12/2022	31/12/2023	
2.78%	3.17%	שיעור הריבית להיוון הריאלי המשוקלל לפיו חושב הערך הנוכחי של המחויבויות לסוף התקופה *
2.6%	2.7%	שיעור מדד חזוי
3.37%	5.43%	שיעור הריבית הנומינלית לפיו חושבה עלות הריבית על המחויבות לפנסיה
כני"ל	כני"ל	שיעור הריבית הנומינלית לפיו חושבה עלות הריבית על המחויבות בגין הטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה
כני"ל	כני"ל	שיעור הריבית הנומינלית לפיו חושבה התשואה החזויה על נכסי התוכנית
כני"ל	כני"ל	שיעור הריבית הנומינלית לפיו חושבה התשואה החזויה על נכסי הנאמנות (נכסים על פי סעיף 116 של תקן 19)

* בפועל ההערכה האקטוארית חושבה לפי ווקטור ריביות (עקום ריבית) אשר נקבע ע"י החברה המצטטת מרווח הוגן בע"מ. שיעור הריבית להיוון המוצג בטבלה לעיל, משקף את הריביות בווקטור בהינתן התזרים הצפוי של ההתחייבויות, והערכה לפי שיעור קבוע זה נותנת אותן תוצאות שמוצגות בדו"ח זה.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

נספח ד' - פירוט נוסף לגבי הנתונים

רשימת קבצי הנתונים אשר התקבלו מהחברה:

1. "ong1223"- 15,156 רשומות - נתונים כללים של עובדים/גמלאים/שאיירים, רק עובדים קבועים מדור א', ב' וג'.
2. "פנסיונרים ושאיירים דור ג דצמבר 2023" – 121 רשומות – קובץ המתאר לגבי כל פנסיונר ושאייר של דור ג' האם מדובר בפנסיונר או שאיר.
3. "actuarpizuisug13411223" - 277 רשומות- נתונים כללים של עובדים ארעיים (בהסכם מיוחד).
4. "עובד ממשיך דצמבר 2023" – 1,133 רשומות, נתונים כללים של עובדים בהסכם עובד ממשיך.
5. "פורשי אוקטובר 2023 כולל דור ג מעודכן" – 21 רשומות, "פורשי נובמבר 2023 כולל דור ג" – 26 רשומות, "פורשי דצמבר 2023 כולל דור ג" – 25 רשומות.
6. "change102023", "change112023", "change122023", "change122023g" - קבצים המתארים שינויים במצבת עובדים/גמלאים בחודשים אוקטובר - דצמבר 2023.
7. "חשמל פברואר 2024" - נתונים לגבי תעריפים של חשמל, שיעור מע"מ, ומס גלום.
8. "שי פברואר 2024" - שווי שי לחג מגולם.
9. "עובדים מדורות א ב ג שעברו להסכם אישי בכיר דצמבר 2023" – 101 רשומות.
10. "שכר רגיל של עובדים שעברו להסכם אישי בכיר דצמבר 2023" – 101 רשומות.
11. "יעדי פרישות מוקדמות בחתך חטיבתי לפי שנים ל 020124".
12. "פוטנציאל פרישה של פורשי לשנת 2024 נכון ל 020124" – 97 רשומות.
13. "גיליון נתונים מסכם הראל רבעון רביעי 2023-דיווח לחשבונאים".
14. "הפקדת פעימה ראשונה ל- 11 זכאים נוספים".
15. "עלות פנסיית גישור 12 2023 לעובדי דור ג".

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

נספח ה' - שינויים בהערכה האקטוארית שבוצעו בחמש השנים שקדמו את השנה הנוכחית

שינויים שחלו במהלך שנת 2022:

ברבעון הראשון של שנת 2022:

- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 15 מיליון ₪;
- החל מינואר 2022, חברת החשמל נכנסה להסכם עם חברת הראל והחלה לרכוש פוליסות עבור פורשים במסגרת הרפורמה. מהלך זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 471 מיליון ₪.

ברבעון השני של שנת 2022:

- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הגדיל את ההתחייבויות החברה בכ- 15 מיליון ₪;
- ביום 13.04.2022 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (פרישה כגמלאי של עובדי דור ג'). יישום הסכם זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 36 מיליון ₪;
- ביום 30.06.2022 פורסם חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ולקרנות הפנסיה" (חוזר 9-18-2022). יישום חוזר זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 119 מיליון ₪.
- במסגרת ההסכם עם חברת הראל, ממשיכה החברה לרכוש פוליסות עבור פורשים במסגרת הרפורמה. הנ"ל הקטין את התחייבויות החברה במהלך הרבעון השני בכ- 35 מיליון ₪ נוספים.

ברבעון השלישי של שנת 2022:

- הסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשיד) נחתם בתאריך 3/08/2022. יישום הסכם זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 6 מיליון ₪;
- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 57 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 13 מיליון ₪.

ברבעון הרביעי של שנת 2022:

- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 33 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי, בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 58 מיליון ₪.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

שינויים שחלו במהלך שנת 2021:

ברבעון הראשון של שנת 2021:

- עבור עובדי דור ג' הזכאים, בוצעו הפקדות חד פעמיות לקופת גמל לקצבה, לשם השלמת פיצויי פיטורין בגין השכר המזכה ותקופת ההשלמה המזכה מיום תחילת עבודתם בחברה ועד דצמבר 2020, בהפחתת יתרות צבורות בקופת הגמל בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 30.11.2020. הפקדות אלו הן בגין פיצויי פיטורין על פי סעיף 14 של חוק פיצויי פיטורין, והקטינו את התחייבויות החברה ב- 112 מיליון ₪ בערך.

ברבעון השני של שנת 2021:

- בדומה לרבעון הראשון, עבור עובדים זכאים נוספים בקרב עובדי דור ג', בוצעו הפקדות חד פעמיות לקופת גמל לקצבה, לשם השלמת פיצויי פיטורין לפי השכר המזכה ותקופת ההשלמה המזכה מיום תחילת עבודתם בחברה ועד דצמבר 2020, בהפחתת יתרות צבורות בקופת הגמל בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 30.11.2020. הפקדות אלו הן בגין פיצויי פיטורין על פי סעיף 14 של חוק פיצויי פיטורין, והקטינו את התחייבויות החברה בכ- 2 מיליון ₪;
- עודכנו מועדי רפורמה המימוש של שתי אבני דרך, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד (רפורמה ושינוי מבני וארגוני) שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 47 מיליון ₪;
- החברה נכנסה להסכם עם חברה לביטוח חיים, על מנת לרכוש קצבאות אשר מוגדרות בהסכם הקיבוצי המיוחד הני"ל (ובהסכמים קשורים משנת 2020). בין היתר, נקבע שיעור דמי הניהול אשר ייגבו על-ידי חברת הביטוח. הכרה בשיעור האמור של דמי ניהול, במקום הנחת דמי הניהול אשר שימשה הערכות אקטואריות קודמות, הקטינה את התחייבויות החברה ב- 43 מיליון ₪ בערך.
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 3 מיליון ₪;
- עודכן שיעור גילום מס לגמלאים. עדכון זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 3 מיליון ₪.

ברבעון השלישי של שנת 2021:

- בדומה לשני הרבעונים הראשונים, עבור עובדים זכאים נוספים בקרב עובדי דור ג', בוצעו הפקדות חד פעמיות לקופת גמל לקצבה, לשם השלמת פיצויי פיטורין לפי השכר המזכה ותקופת ההשלמה המזכה מיום תחילת עבודתם בחברה ועד דצמבר 2020, בהפחתת יתרות צבורות בקופת הגמל בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 30.11.2020. הפקדות אלו הן בגין פיצויי פיטורין על פי סעיף 14 של חוק פיצויי פיטורין, והקטינו את התחייבויות החברה בכ- 5 מיליון ₪;
- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 9 מיליון ₪;
- עודכנו מקדמי רכישת פנסיה, לצורך הערכת פנסיות גישור עבור עובדי דור ג'. התאמה זו הגדילה את התחייבויות החברה בכ- 0.5 מיליון ₪;

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 5 מיליון ₪.

ברבעון הרביעי של שנת 2021:

- עודכנו מועדי המימוש של שתי אבני דרך, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 25 מיליון ₪;
- עודכנו הנחות שיעורי נישואין והפרשי גיל. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 53 מיליון ₪;
- עודכנו הנחות לגבי צריכת החשמל. עדכון זה הגדיל את התחייבויות החברה בכ- 74 מיליון ₪;
- עודכנו הנחות שיעורי יציאה לנכות ושיעורי עזיבה עבור עובדי דור ג'. עדכון זה הקטין את התחייבויות החברה בכ- 28 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. עדכון זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 72 מיליון ₪.
- מעבר עובדים לחברה לניהול מערכת – הקטין את התחייבויות החברה בכ- 149 מיליון ₪.

שינויים שחלו במהלך שנת 2020:

ברבעון הראשון של שנת 2020:

- עודכנו מועדי המימוש של שתי אבני דרך, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד (רפורמה ושינוי מבני וארגוני) שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 128 מיליוני ₪;
- עודכן חישוב "המכפיל" המוגדר באותו הסכם קיבוצי הנ"ל, בהתאם לתיקון להסכם שנחתם בשנת 2020. עדכון זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 34 מיליוני ₪.
- נרשם עדכון בהנחת גידול שכר כפי שמפורט בסעיף 5.2.1 לעיל. העדכון האמור הגדיל את ההתחייבויות בכ- 182 מיליוני ₪.

ברבעון השני של שנת 2020:

- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. שינוי זה הקטין את ההתחייבות בכ- 2 מיליון ₪.

ברבעון השלישי של שנת 2020:

- עודכן מועד המימוש של אבן דרך אחת, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד (רפורמה ושינוי מבני וארגוני) שנחתם בשנת 2018. עדכון זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 10 מיליוני ₪;
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. שינוי זה הקטין את ההתחייבות בכ- 5 מיליון ₪.

אלן פרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

ברבעון הרביעי של שנת 2020:

- הגדלת מספר העובדים הפורשים בפרישה מוקדמת מיוחדת בשנים 2021-2024, ב- 200 עובדים נוספים²⁰ – הגדיל את ההתחייבויות נטו²¹ בכ- 370 מיליון ₪;
- מעבר עובדים לחברה לניהול מערכת – הקטין את ההתחייבויות בכ- 142 מיליון ₪²²;
- מענק חד-פעמי בסך של 50,000 ₪ עבור עובדים המושאלים ליח"פ ועובדים עוברים לחברת ניהול המערכת – הגדיל את ההתחייבויות בכ- 0.8 מיליון ₪²⁴;
- עודכנו מועדי המימוש של 3 אבני דרך, מתוך אבני הדרך המוגדרות בהסכם קיבוצי מיוחד (רפורמה ושינוי מבני וארגוני) שנחתם בשנת 2018 – הקטין את ההתחייבויות בכ- 112 מיליון ₪²⁵;
- עודכנו תעריפי החשמל וכן עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. שינוי זה הגדיל את ההתחייבות בכ- 83 מיליון ₪.

שינויים שחלו במהלך שנת 2019:

ברבעון השני של שנת 2019:

- נחתם הסכם קיבוצי מיום 7 במאי 2019, בנושא פרישות מוקדמות מרצון לעובדים בגילאי 64-66. הכרה בתנאי ההסכם הגדילה את ההתחייבויות בכ- 24 מיליון ₪.
- עודכנה תקופת העסקה מקסימלית לחלק מהעובדים בהסכם מיוחד. שינוי זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 1 מיליון ₪.
- עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה. שינוי זה הקטין את ההתחייבות בכ- 6 מיליון ₪.

ברבעון הרביעי של שנת 2019:

- עודכנו תעריפי החשמל וכן תחזית שינוי תעריפי החשמל, החל מיום 1.1.2020. שינוי זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 30 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת שיעורי תמותה. שינוי זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 60 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת שיפורי תמותה. שינוי זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 405 מיליון ₪;
- עודכנה הנחת שיעורי יציאה לנכות. שינוי זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 16 מיליון ₪;
- עודכן חישוב מענק פטירה. שינוי זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 79 מיליון ₪;
- עודכן תאריך מימוש של 2 אבני דרך. שינוי זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 142 מיליון ₪;

²⁰ על-פי הסכם קיבוצי מיוחד (פרישות מוקדמות, מכסה קביעות, מענק חד פעמי לעובדי יח"פ וחנ"מ ונושאים נוספים).

²¹ אלמלא הזכאות בתכנית הפרישה המיוחדת, אותם 200 העובדים היו זכאים במתנים אחרים בעקבות הרפורמה.

²² לרבות קיטון ההתחייבויות לפנסיה תקציבית, בהתאם להסכם קיבוצי בין חברת ניהול המערכת בע"מ לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי חברת ניהול המערכת.

²³ מתוך 142 מיליון ₪, 140 מיליון ₪ הם בגין קיטון ההתחייבות לפנסיה תקציבית ו-2 מיליון ₪ נוספים הם בגין קיטון ההתחייבות להשלמת פיצויים 2.33%.

²⁴ בהתאם להסכם קיבוצי בין חברת ניהול המערכת בע"מ לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי חברת ניהול המערכת.

²⁵ בין היתר, על-פי הסכם קיבוצי מיוחד מתקן (3) להסכם קיבוצי מיוחד ("רפורמה ושינוי מבני וארגוני") והחלטת רשות החשמל.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

- עודכן חישוב תוספת פרישה מיוחדת עבור יח"פים. שינוי זה הקטין את ההתחייבויות בכ- 4 מיליון ₪.

שינויים שחלו במהלך שנת 2018:

ברבעון הראשון של שנת 2018:

- עודכן שיעור גילום המס לפנסיונרים. שינוי זה הגדיל את ההתחייבות בכ- 4 מיליון ₪.

ברבעון הרביעי של שנת 2018:

- ביום 4 בנובמבר 2018, נכנס לתוקף הסכם קיבוצי מיום 17 במאי 2018. הכרה בתנאיי ההסכם הגדילה את ההתחייבויות בכ- 3,901 מיליון ₪.
  - עודכנה הנחת הגידול בתעריף החשמל העתידי בהתאם לציפיות החברה וכן הרכב מבנה התעריף הקבוע. שינוי זה הגדיל את ההתחייבויות בכ- 17 מיליון ₪.
-

22/01/2024

תיאור עיקרי הזכויות אשר יש להביאן בחשבון בקביעת המחויבות האקטוארית בגין הטבות לאחר סיום העסקה

רכיבי השכר הקובעים לצורך חישוב הקצבה

1. שכר רגיל – הכולל שכר משולב, תוספת ותק (עד מקסימום 40 שנה), תוספת מאמץ, גמולי השתלמות, תוספת פיקודית, עודף אישי, תוספת יוקר.

נוסחת החישוב של השכר הרגיל :

$$\left[\text{שכר רגיל} = \left[\text{תוספת מאמץ} + \text{גמול מניה} + \text{גמול השתלמות} + \text{עודף אישי} + \text{תוספת שקלית} \right] \times (1.01)^N + \left[1 + \text{שיעור תוספת פיקודית} \right] \times \left[1 + \text{שיעור תוספת היוקר} \right] \times \text{שכר סולם} \right]$$

N – מספר שנות ותק לתשלום לצורך חישוב תוספת הוותק.

רכיבי השכר הרגיל (ישולמו לגמלאים/שאירים על-פי שיעור הפנסיה) :

(א) השכר המשולב – הינו בהתאם לטבלאות השכר הנהוגות בחברה.

הסכם השכר האחרון נחתם ביום 11 בדצמבר 2016 (להלן: "הסכם 2016"). הסכם זה היווה הסכם שכר לשנים 2017-2018, המבוסס על הסכם השכר שנחתם בשירות הציבורי ביום 18.4.2016 ועודכן ביום 8.8.2016.

ההסכם זה כולל עדכוני העניק לעובדי החברה תוספת שכר בשיעור כולל ומצטבר של 7.25%, אשר מחציתה שולמה כתוספת שקלית בשכר הרגיל ומחציתה שולמה כתוספת אחוזית בטבלת השכר, ההסכם שולם על-פני 5 פעימות, הפעימה האחרונה בוצעה בדצמבר 2019.

"הסכם 2016" התייחס לפנסיונרים שפרשו בתקופת ההסכם (2013-2017). פנסיונרים אלו זכאים לתוספת בהתאם לתקופת עבודתם בשנים הרלוונטיות (ראה נספח א' של "הסכם 2016").

השכר המשולב של חברי הנהלה כולל תשלום בעד שעות נוספות גלובליות.

"הסכם 2016" קבע כי חברי הנהלה אשר מונו לתפקידם לפני 10.10.2013 (להלן: "חברי הנהלה זכאים") ימשיכו להיות זכאים להכללת גמול שעות נוספות גלובליות פנסיוניות כחלק בלתי נפרד מגמלתם לכל דבר ועניין, ובכפוף לשינויים הבאים :

- החל מיום 1/8/2016 עומד היקף זכאותם על גמול גלובלי פנסיוני בגין 50 שעות נוספות לחודש, בערך שעה של 140%.

עובדים שמונו לשמש כחברי הנהלה לאחר יום 10.10.2013, לא זכאים כלל להכללת גמול שעות נוספות גלובליות בשכרם הרגיל כרכיב קובע לחישוב רכיבי שכר המשולמים על בסיס השכר הפנסיוני.

כאמור, "הסכם 2016" היה בגין השנים 2013-2017. נכון לתאריך הדוח הכספי אין בחברה הסכם שכר בגין השנים 2018 ואילך.

ביום 17/7/2023 נחתם הסכם קיבוצי (מסגרת) בשירות הציבורי לשנים 2020-2027. לאחר קיום מו"מ עם ארגון העובדים, הועברה בימים אלה טיוטת הסכם קיבוצי (שכר) של החברה להתייחסות ואישור הממונה על השכר במשרד האוצר. בהסכם נקבעו, בין היתר, מועדי תוספות השכר השקליות והתוספות האחוזיות וכן נקבעו בו אופן עדכון המשכורת הקובעת לתשלום קצבה לגמלאים, שפרשו/יפרשו במהלך תקופת ההסכם – צפוי כי תוספות אלו ואופן עדכון יחולו על עובדי החברה וגמלאיה המבוטחים בפנסיה תקציבית, בהתאם להסכם המסגרת. יצוין כי גם במסגרת הסכם חח"י לכשייחתם, לחברה מחויבות משתמעת לתשלום התוספת השקלית החודשית (הפעימה הראשונה כפי שנקבעה בהסכם המסגרת) החל מחודש יולי 2023.

(ב) תוספת ותק :

1. שיעור תוספת ותק לתשלום הינו אחוז לכל שנת ותק.
2. הנוסחה לחישוב הוותק :

$$\text{סכום תוספת ותק לתשלום} = [(1.01)^N - 1] \times (\text{תוספת פיקודית} + \text{סולם שכר}).$$

N – מספר שנות הוותק לתשלום, כאשר $N \leq 40$ (כמפורט בנוהל אמ"א "תוספת ותק", מס' 04-01-02).
3. ותק תואר שני :
 תוספת ותק נוספת בשיעור 50% החל מסיום לימודים המקנים תואר שני לעובדים בדרוג המהנדסים, האקדמאים והמשפטיים בלבד (במקום תוספת ותק של שנה אחת, מידי שנה, יהא זכאי עובד כנ"ל לתוספת ותק של 1.5 שנים, מידי שנה, ממועד סיום לימודי התואר השני ואילך).
4. תוספת ותק/ אחוזי קצבה בגין שירות בטחוני לפני הקמת המדינה/ אסירי ציון :
 - עובד ששירת שירות פעיל ומלא באחת מיחידות השירות המוכרות (פלמ"ח, הגנה, אצ"ל, לח"י, צבא בריטי/בריגדה יהודית, נטרות של ארץ ישראל, שוטר במשטרת המנדט) - 80% מתקופת השירות תתווסף לוותק בעבודה לצורך קביעת שיעור הקצבה.
 - עובד ששירת בהתנדבות בהגנה או באצ"ל או בלח"י וזכאי לעיטור על"ה - יוגדל שיעור הקצבה שלו ב-3%.
 - עובד "אסיר ציון" - יוגדל שיעור הקצבה שלו ב-1% בעד כל שנת מאסר מוכרת עד לסך של 5%.
 בכל מקרה לא יעלה השיעור המרבי של הקצבה על 70%.

(ג) תוספת מאמץ :

1. תוספת כספית המשולמת על-פי קבוצות זכאות ומעודכנת לעובדים הפעילים עם כל תוספת יוקר והסכם שכר.
2. קבוצות הזכאות הראשיות הינן:
 - קבוצה א' - עובדי אחזקה.
 - קבוצה ב' - פועלים אחרים קוראי מונים.
 - קבוצה ג' - האוכלוסייה שלא מוגדרת בקבוצות א', ב', ד'.
 - קבוצה ד' - מתלמדים במשמרת.

(ד) גמול השתלמות מינהלי :

1. תוספת כספית המשולמת לעובדים בדרוג המינהלי העומדים בתנאי הזכאות.
2. התנאים לזכאות הינם:
 - עובדים שדרגתם הנומינלית היא 14 לפחות.
 - בעלי השכלה תיכונית/מקצועית, לרבות השכלה של 11 שנות לימוד.
 - בעלי השכלה של שתי שנות לימוד במוסד להשכלה גבוהה, או, מכסת שעות לימוד בעלות זיקה לעיסוק או למקצוע כמפורט להלן:

**שעות לימוד נדרשות בעלות
זיקה לעיסוק או למקצוע**

ותק בתחום העיסוק/המקצוע

800	עד שנה
700	עד שנתיים
600	עד ארבע שנים
500	עד שש שנים
400	עד שמונה שנים
300	עד עשר שנים
200	עד שתיים עשרה שנים
100	שתיים עשרה שנים ומעלה

הערה: ככל שהעובד ותיק יותר בעיסוקו, הוא נדרש לכמות שעות לימוד קטנה יותר.

3. עובדים העונים על כל התנאים כאמור בסעיף 2 ובנוסף צברו לפחות 400 שעות לימוד בהתאם לתבחינים הרשומים בסעיף 5 בנוהל אמ"א "גמול השתלמות לעובדים בדרוג המנהלי" (מס' 04-01-04).
4. תנאי סף (לצורך סעיף 3):
קורסים/השתלמויות שהוכרו על-ידי "הוועדה להכרת קורסים והשתלמויות הפועלת במשרד החינוך והתרבות" והופיעו באלפון הקורסים המאושרים והסתיימו בתוך תקופה של 5 שנים שקדמו למועד הגשת הבקשה לגמול.
5. עדכון התעריפים:
תעריף גמול השתלמות מינהלי מתעדכן לעובדים הפעילים עם כל תוספת יוקר. עדכון התעריף הנובע מהסכם שכר - במידה ומצוין בהסכם.
6. תוספת גמול מינהל
החל מיום 1.5.2018 עובד הזכאי לגמול השתלמות מינהלי, זכאי, החל מתום שנה למועד זכאותו לגמול ההשתלמות המינהלי, לתשלום תוספת מינהל.
סכום התוספת השקלית מעודכן בהתאם למנגנון העדכון, שיעורי העדכון ומועדי העדכון של תעריף גמול ההשתלמות בחברה. התוספת נכללת בשכר הרגיל, למעט לעניין חישוב מענק הפרישה לפורשים בפרישה מוקדמת מיוחדת (למען הסר ספק לגביהם התוספת תיכלל בחישוב מענק אי ניצול ימי מחלה ופידיון ימי חופשה).

(ה) גמול השתלמות מקצועי:

1. תוספת כספית המשולמת לעובדים בדרוג המקצועי (אקדמאים, מהנדסים, משפטנים הנדסאים וטכנאים) העומדים בתנאי הזכאות כמפורט בנוהל אמ"א 04-01-05.
  2. הזכאות לגמול השתלמות א' ו- ב' נקבעת על-ידי ועדה משותפת של נציגי ההסתדרות המקצועית ונציגי משרד האוצר.
  3. תקופת הכרה בלימודים לגמול א':
יכרו קורסים והשתלמויות שהסתיימו בתקופה של עד 5 שנים לפני מועד הגשת הבקשה לגמול השתלמות לוועדת הגמול, גם אם התקיימו לפני שהעובד היה זכאי לתואר.
  4. תקופת הכרה בלימודים לגמול ב':
עובד בדרוג מקצועי המקבל גמול השתלמות א' שסיים השתלמות בהיקף של לפחות 400 שעות לימוד ועמד בתנאי הזכאות כאמור בנוהל אמ"א "גמול השתלמות לעובדים בדרוג המקצועי" (מס' 04-01-05), זכאי לגמול ב'.
  5. עדכון התעריפים:
    - תעריפי גמול השתלמות מקצועי א' + ב' מתפרסמים ומתעדכנים לעובדים הפעילים, מעת לעת, על-ידי הממונה על השכר במשרד האוצר. עדכון התעריף הנובע מהסכם שכר - במידה ומצוין בהסכם.
    - לגבי העובדים בדרוג המקצועי בדרגה 44 (נומינלית) ומעלה ישולם תעריף גמול השתלמות ב' בשיעור של 9% מסולם השכר ותוספת הוותק של העובד (ללא החלק בגין תוספת פיקודית), עד לתקרה המתפרסמת בנוהל אמ"א הרלבנטי או בהתאם לתעריף הרגיל, הגבוה מבין השניים.
    - החל מיום 1.5.2018 סכום תקרת גמול השתלמות ב' גדל ב-100 ש"ח ברוטו לחודש.
- התקרה המעודכנת מתעדכנת בהתאם לאותו מנגנון עדכון, שיעורי עדכון ומועדי העדכון של התקרה בתעריף גמול השתלמות ב' מקצועי, לפי הכללים החלים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי.

(ו) תוספת פיקודית

עובדים בהגדרה פיקודית זכאים לתוספת פיקודית על-פי קבוצת ההגדרות אליה הם משתייכים.

"הסכם 2016" קבע, בין היתר, כי החל מיום 1.8.2016 תמשיך להיות משולמת התוספת הפיקודית בין לעובדים פעילים ובין למקבלי גמלה, בהתאם לשיעורים הבאים:

מ	קבוצות מקצועיות *	
1פ	ראשי מדורים, סגני ראשי מדורים, ראשי קבוצות ומקביליהם	2.5%
2פ	ראשי מדורים "גדולים", מנהלי עבודה ומקביליהם	5.5%
3פ	סגני מנהלי מחלקות, ראשי מדורים בכירים, מנהלי עבודה בכירים ומקביליהם מושוים למנהלי מחלקות (קודים 5960, 1960, 5521 ו-3861), וכן מנהלי לשכה (קוד 1405)	6.5%
3פ א'	מושויים למנהל מחלקה בדרגת השיא	7.5%
3פ ב'	מושויים למנהל מחלקה לאחר שנתיים בדרגת השיא	10%
4פ	מנהלי מחלקות (קודים 1450, 5010, 6300, 5061)	15.5%
5פ	מנהלי מחלקות בדרגת השיא	10%
6פ	מנהלי מחלקות בכירים	19%
		20.5%

(* כולל עובדים המועסקים בחברה לפחות 20 שנה ולא היו זכאים לתוספת פיקודית כלשהי.)

(ז) עודף אישי :

1. תוספת כספית קבועה המשולמת לקבוצה סגורה אשר בעת יצירת סולם שכר אחיד לכלל העובדים ב-1.4.1973, נוצרו פערים בשכרם המשולב. בשנת 1978, בעקבות הסכמים במשק, נערכה בשנית טבלת שכר מעודכנת, במטרה לפשט מבנה השכר וליצור סולם אחיד וברור, תוך ביטול תוספות מסוימות וכך נוצרה פעם נוספת תוספת כנ"ל.
2. רכיב העודף האישי נועד לשמור על רמת שכר היסוד שקיבלו העובדים ערב השינוי בטבלאות השכר.
3. התוספת מעודכנת לעובדים הפעילים עם כל תוספת יוקר והסכם שכר.

2. תשלום שכר י"ג –

1. הזכאות לתשלום שכר י"ג הינה לעובדים החל מהשנה השנייה לעבודתם, ולגמלאים/שאירים.
2. תשלום שכר י"ג שנתי לכלל העובדים הזכאים ולגמלאים שפרשו מהחברה החל מיום 1.1.2019, מתבצע בשכר/גמלה, מדי חודש בחודשו, על-ידי חלוקת השכר הרגיל החודשי ב-12.
3. לגמלאים שפרשו לפני 1.1.2019 ושלא בחרו להצטרף להסדר לעיל משולם שכר י"ג: משכר רגיל בחודש התשלום, מחולק ב-12 וכפול 6 חודשים, בשני חלקים: חלק ראשון בגמלה לפני חג הפסח וחלק שני לפני ראש השנה.

3. תשלום שכר 25/20 שנה (שכר י"ד) –

תוספת בשיעור שכר רגיל חודשי אחד לשנה המשולמת לעובדת לאחר 20 שנה ולעובד לאחר 25 שנה **בתנאי שהחלה עבודתה בחברת החשמל לפני יום 1/1/2004.**

הזכאות לתשלום הינה על-פי שנות העבודה בחברה, בהפחתת כל תקופת חופשה ללא תשלום בה שהה/תה עובד/ת לאחר יום חתימת הסכם השכר -31/1/2011, אלא אם וככל שהעובד רכש זכויות בגין תקופת החופשה ללא תשלום, בתמורה לכך ששילם לחברה תשלום בשיעור 18.5% מהרכיבים הקובעים לצורך חישוב הקצבה החודשית (כולל תוספת 1/12 דמי הבראה).

אין באמור לעיל כדי לגרוע מחופשה ללא תשלום בה שהה/תה עובד/ת לפני יום חתימת הסכם שכר - 31/1/2011 לתקופה שאינה עולה על שנה אחת ואשר הובאה או תובא בחשבון על-ידי החברה לצורך פרקי הזמן הקבועים בסעיף זה.

גמלאים/שאירים שעמדו בתנאים לעיל ערב פרישתם, זכאים לתשלום שכר 20/25 שנה מוכפל בשיעור הפנסיה. שכר 20/25 שנה ימשיך להיות משולם כבעבר לזכאי לפנסיה תקציבית, אשר פרש/פרוש מחברת החשמל ושערב פרישתו היה/יהיה זכאי לשכר 20/25 שנה בהתאם לתבחינים לעיל.

החל מ-1.1.2019 תשלום שכר 20/25 שנה לעובדים זכאים מתבצע, מדי חודש בחודשו, ומחושב על-ידי חלוקת השכר הרגיל החודשי ב-12.

מתווה תשלום חודשי חל על כלל העובדים הזכאים הפעילים: לעובדים קבועים בפנסיה תקציבית (ההסדר יימשך אף לאחר פרישתם כגמלאים בתקציבית), לעובדים קבועים מדור ג' שהחלו לעבוד בחברה לפני 1.1.2004 המבוטחים בפנסיה הצוברת (דור ג' ותיק), וכן לגמלאים שפרשו לפני 1.1.2019 ובחרו להצטרף למתווה, ובכפוף לתנאי הזכאות כאמור לעיל. גמלאים בתקציבית שלא בחרו להצטרף למתווה כאמור, ממשיכים לקבל את שכר י"ד באופן חד שנתי.

4. תשלום דמי הבראה –

1. תשלום שנתי של קצובת נופש.
2. עובד זכאי לדמי הבראה רק לאחר שהשלים את שנת עבודתו הראשונה בחברה. בתום השנה יהיה זכאי גם לדמי הבראה בגין חלקי שנה שעבד, באופן יחסי למספר ימי תשלום.
3. דמי הבראה המשולמים לעובדים הינם מכפלה של מכסת הימים השנתית של העובד (כמפורט בסעיף 4) במחיר יום הבראה.

דמי הבראה המשולמים לגמלאים/שאיירים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית הינם מכפלה של מכסת הימים השנתית של הגמלאי/שאייר (כמפורט בסעיף 4) בתעריף יום הבראה (כמפורט בסעיף 5) ובשיעור הפנסיה להם זכאים.

4. להלן מכסות ימי הבראה (לעובדים קבועים, גמלאים ושאיירים):

<u>מספר שנות עבודה בחברה</u>	<u>מספר ימי הבראה בשנה</u>
אחרי שנת עבודה אחת (בגין שנה שנייה)	13
אחרי שתי שנות עבודה	14
אחרי שלוש שנות עבודה	16
אחרי שמונה שנות עבודה	18
אחרי שתים עשרה שנות עבודה	20

5. תעריף יום הבראה:

משנת 1995 ועד שנת 2018 - התעריף ליום הבראה עודכן אחת לשנה ב- 15.6, בשיעור השינוי שחל במדד המחירים לצרכן המצטבר ממדד חודש מאי (המתפרסם ב- XX.15.6) ועד למדד חודש מאי בשנה שלאחריה (המתפרסם ב- (XX+1.15.6)).

התעריף ליום הבראה שהתפרסם ב- 15.6 בכל שנה, היווה את בסיס הסכום לחישוב מחיר ליום הבראה בהתאם לנ"ל בשנה שלאחריה, וכך הלאה.

בשנת 2019 - התעריף ליום הבראה עודכן ב-15.1.2019 בשיעור השינוי שחל במדד המחירים לצרכן המצטבר ממדד חודש מאי 2018 (שפורסם ב-15.6.2018) ועד מדד חודש דצמבר 2018 (שפורסם ב-15.1.2019). התעריף ליום הבראה לשנת 2019, שפורסם ב-15.1.2019.

החל משנת 2020 - המחיר ליום הבראה מעודכן אחת לשנה ב-15.1 בשיעור השינוי שיחול במדד המחירים לצרכן המצטבר ממדד חודש דצמבר (המתפרסם בתאריך XX.15.1) ועד למדד חודש דצמבר בשנה שלאחריה (יתפרסם בתאריך (15.1.(XX+1)). התעריף ליום הבראה המתפרסם ב-15.1 בכל שנה יהיה בתוקף החל מ-1 בינואר ועד 31 לדצמבר ומהווה את בסיס הסכום לחישוב מחיר ליום הבראה בהתאם לנ"ל בשנה שלאחריה וכך הלאה.

6. אופן התשלום:

החל מ-1.1.2019 תשלום הבראה שנתי לעובדים זכאים מתבצע, מידי חודש בחודשו, על-ידי חלוקת סכום הבראה השנתי ב-12. מתווה זה יחול על כלל העובדים הפעילים: עובדים קבועים בפנסיה תקציבית (ההסדר יימשך אף לאחר פרישתם כגמלאים בתקציבית) וכן לעובדים המבוטחים בפנסיה הצוברת (ארעיים וקבועים).

לפנסיונרים המבוטחים בפנסיה תקציבית שפרשו מהחברה לפני 1.1.2019 ולשאיירים זכאים שלא בחרו להצטרף למתווה התשלום החודשי, תשלום מקדמה על-חשבון דמי הבראה בגמלת חודש לפני חג פסח (מרץ/אפריל), והיתרה תשולם בגמלת חודש לפני ראש השנה (אוגוסט/ספטמבר), על-פי תעריף יום הבראה כאמור בסעיף 5 לעיל.

5. תוספת ערבה –

1. תוספת ערבה משולמת לעובד שמקום עבודתו הקבוע ובסיסו נמצא בנגב דרומית לקו רוחב 30.
2. תוספת ערבה תיחשב לצורך חישוב הקצבה לעובדים זכאים אשר קיבלו את התוספת שלוש שנים לפחות לפני פרישתם מהעבודה ותשלום לגמלאים/שאיירים זכאים על-פי שיעור הפנסיה.
3. תעריף תוספת ערבה מעודכן לעובדים הפעילים עם כל תוספת יוקר. עדכון התעריף הנובע מהסכם שכר - במידה ומצוין בהסכם.

6. תשלום תורנות בית -

1. תוספת המשולמת לתורני בית, בהתאם לסיווג חברת חשמל, אשר מובאת בחשבון לצורך חישוב הקצבה.
2. הקריטריונים להכללת תשלום תורנות בית לצורך חישוב הקצבה הינם:

- מי שפרש לקצבה וקיבל במשך 10 שנים רצופות בצמוד למועד פרישתו תשלום חודשי עבור תורנות בית של שמונה שעות לערב ו/או ללילה, זכאי בתשלום הקצבה לתוספת של 50% מן התשלום בגין תורנות בית שקיבל ערב פרישתו, ובהתאם לאחוזי הקצבה שלו.
  - עבור כל שנה מעל 10 שנים כנזכר לעיל זכאי הגמלאי לתוספת של עד 5% (בחלקי שנה: עד 6 חודשים - 2.5%, ומעל 6 חודשים - 5%) מן התשלום שקבל ערב פרישתו עבור תורנות בית לפי אחוזי הקצבה המגיעים לו, עד מקסימום של 100% מסכום התוספת לאחר 20 שנה של התשלום בגין תורנות בית שקיבל ערב פרישתו ובהתאם לאחוזי הקצבה שלו.
  - התשלום המרבי בקצבה עבור תורנות בית קבועה או בלתי קבועה לא יעלה על 10 תורנויות בחודש כפול אחוז הקצבה כפול תעריף לתורנות בית כפול שיעור תוספת תורנות בית בקצבה.
  - משגיח שהועבר לתפקיד אחר והוכרה זכאותו להכללת אחוזי המשמרת בקצבה ובמהלך עבודתו במשמרת קיבל תשלום עבור תורנות בית לפחות 10 שנים רצופות, זכאי לתשלום תורנות בית בקצבה, גם אם הופסקה תורנותו לפני מועד פרישתו.
3. תעריף תורנות בית מתעדכן לעובדים הפעילים עם כל תוספת יוקר. עדכון התעריף הנובע מהסכם שכר - במידה ומצוין בהסכם.
4. לאור יישום בחברה של מודל ההשגחה החדש – הצטמצמה משמעותית כמות הזכאים לתשלום תורנות בית בשוטף.

7. תשלום עבור עבודה במשמרות -

1. תוספת המשולמת למי שהיו עובדי משמרת, בהתאם לסיווג חברת חשמל, אשר מובאת בחשבון לצורך חישוב הקצבה.
  2. הקריטריונים להכללת תשלום תוספת אחוזי משמרת לצורך חישוב הקצבה הינם:
    1. עובד משמרת, בהתאם לסיווג חברת חשמל, שעבד לפחות 10 שנים ב-2 משמרות (בוקר וערב בלבד) ובצמידות לעבודתו במשמרת יפרוש לקצבה, יקבל תוספת אחוזי משמרת בקצבה בשיעור של 20% מהקצבה.
    2. עובד משמרת מפעיל מחז"ם, בהתאם לסיווג חברת חשמל, שעבד לפחות 10 שנים במשמרות ובצמידות לעבודתו במשמרת יפרוש לקצבה, יקבל תוספת אחוזי משמרת בקצבה בשיעור של 40% מהקצבה.
    3. עובד משמרת, בהתאם לסיווג חברת חשמל, שעבד לפחות 10 שנים ב-3 משמרות (בוקר, ערב, לילה) ובצמידות לעבודתו במשמרת יפרוש לקצבה, יקבל תוספת אחוזי משמרת בקצבה בשיעור של 40% מהקצבה.
    4. עובד משמרת, בהתאם לסיווג חברת חשמל, שעובר לתפקיד אחר באורח קבע, בשל רה-אורגניזציה, או מחלה שאושרה על ידי ועדה רפואית ובאישור סמנכ"ל משאבי אנוש, ועבד 10 שנים לפחות במשמרת לפני העברתו לתפקיד אחר, בפרישתו ישולמו לו אחוזי משמרת כדלקמן:
      - עובד ב-3 משמרות: 2% בגין כל שנה עד מקסימום 40%.
      - עובד מחז"ם: 2% בגין כל שנה עד מקסימום 40%.
      - עובד ב-2 משמרות: 1% בגין כל שנה עד מקסימום 20%.
- לעניין עובד משמרת שעבד ב-3 משמרות ועבר להסדר של 2 משמרות, תחילה תילקח בחשבון תקופת העבודה ב-3 משמרות, ורק על יתרת השנים (השלמה לנמוך מבין: 20 שנים או תקופת העבודה במשמרת), תחושב תקופת העבודה ב-2 משמרות.

תיאור הזכויות אשר יש להביאן בחשבון בקביעת המחויבות האקטוארית בגין הטבות לאחר סיום העסקה

חשמל בתעריף עובדי חברה

1. לתעריף עובדי חברה זכאים עובדים קבועים ומקבלי פנסיה (גמלאים/שאיירים), המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית וזאת על-פי הגדרתם בחוקת העבודה ובהתאם לקבוע בתקנות הפנסיה ובנהלי החברה. חבות החברה כוללת את עלות ההטבה, המע"מ וכן גילום המס בגינם.
2. עובדים וגמלאים מדור ג' ושאייריהם זכאים לחשמל בתעריף חברה בהתאם לצריכתם בפועל ועד לתקרה של 18,000 קוט"ש, ובהתאם לשיעור זכאות 50%/100%, בכל אחד מהמקרים הבאים:
  - כעובד דור ג' פעיל.

- עם פרישה מהעבודה בחברת החשמל כגמלאי חברה בהתאם לתנאים הקבועים להכרה כגמלאי חברה, בפרק **פרישה של עובדים קבועים מדור ג'** שלהלן.
  - שאירי דור ג' בהתאם לתנאים הקבועים בפרק **פרישה של עובדים קבועים מדור ג'** שלהלן.
3. זכאי כאמור יהא זכאי לתעריף עובדי החברה עבור דירת מגורים אחת בלבד במקום מגוריו בפועל, בתנאי שהשימוש בחשמל הוא רק לצריכה ביתית ולשימוש האישי בלבד.
  4. במידה ומספר זכאים מתגוררים יחד, תוענק הזכאות לתעריף עובדי חברה לאחד מהם.
  5. גמלאים/שאיירים תקציבית וצוברת זכאים לחשמל בתעריף עובדי חברה ללא הכפלה בשיעור או תלות בגובה הפנסיה.
  6. הזכאות לחשמל למקבלי הפנסיה (כולל גמלאי ושאיירי דור ג') הינה בתנאי שהפנסיה מחברת החשמל מהווה את מקור המחייבה העיקרי שלהם.
  7. **בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, עובד הנקלט לחברה החל מיום 5.11.2018, לא זכאי לחשמל בתעריף עובדי חברה, גם במידה ויקבל מעמד של עובד קבוע.**

שי לחגים

1. החברה מעניקה לעובדיה, לגמלאיה ולשאייריה שי לחגים אשר מחולק בשני מועדים: לקראת חג הפסח ולקראת ראש השנה. חבות החברה כוללת את עלות ההטבה וכן גילום המס. סכום השי צמוד למדד המחירים לצרכן.
2. עובדים וגמלאים מדור ג' ושאיירים זכאים לשי לחגים בכל אחד מהמקרים הבאים:
  - כעובד דור ג' פעיל.
  - עם פרישה מהעבודה בחברת החשמל כגמלאי חברה בהתאם לתנאים הקבועים להכרה כגמלאי חברה, בפרק **פרישה של עובדים קבועים מדור ג'** שלהלן.
  - שאירי דור ג' בהתאם לתנאים הקבועים בפרק **פרישה של עובדים קבועים מדור ג'** שלהלן.
3. במקרים בהם במשפחה אחת משולמת לשאיירים הפנסיה בחלקים נפרדים, זכאי לשי רק אחד מבני המשפחה.
4. גמלאים/שאיירים בתקציבית וצוברת זכאים לשי לחגים ללא הכפלה בשיעור או תלות בגובה הפנסיה.

ביטוחי חיים ותגמול לשאיירים

1. ביטוח חיים "ריזיקו" לעובדים וגמלאים - סכומים (תגמולים ופרמיה) צמודים למדד:
  - 1.1- תחולת הביטוח: עובדים עם כניסתם לעבודה, גמלאים.
  - 1.2- ההטבה - תשלום 2/3 מהפרמיה ע"ח החברה (הסכום נזקף לעובד כשווי למס).
  - 1.3- תשלום 1/3 מהפרמיה ע"ח העובד.

העלאה בדרגה לעובדים פעילים

1. עובד בדרוג המינהלי עד דרגה 15 (כולל), או עובד בדרוג המקצועי עד דרגה 40 (כולל), יקודם בדרגה אחת מדי שנה. עובד בדרוג המינהלי מדרגה 16 ואילך, או עובד בדרוג המקצועי מדרגה 41 ואילך, יקודם בדרגה אחת, אחת לשנתיים.
2. עובדים השוהים בדרגה 27 מינהלי / 46 מקצועי לא יקודמו בדרגה עד ליום פרישתם.
3. קידום בדרגה למנהל מחלקה בכיר, אינו הליך אוטומטי, הוא יכול להתבצע רק לאחר שהייה של 3 שנים לפחות בדרגה הקודמת, בהמלצת מנהל אגף וסמנכ"ל ממונים ובאישור המנכ"ל. לגבי מנהלי מחלקות בכירים, דרגה ג' משמשת כדרגה לפרישה בלבד.

דרגת כוכב

עובד קבוע שהחל עבודתו בחברה לפני יום 1.1.2004, ומלאו 25 שנים לעבודתו/עובדתו שמלאו 20 שנה לעבודתה, זכאי לתשלום שווה ערך של דרגה אחת נוספת לדרגתם, ללא שינוי הדרגה הנומינלית.

הזכאות לתשלום הינה על-פי שנות העבודה בחברה, בהפחתת כל תקופת חופשה ללא תשלום בה שהה/תה עובד/ת לאחר יום חתימת הסכם השכר- 31/1/2011, אלא אם וככל שהעובד רכש זכויות בגין תקופת החופשה ללא תשלום, בתמורה לכך שישלם לחברה תשלום בשיעור 18.5% מהרכיבים הקובעים לצורך חישוב הקצבה החודשית (כולל תוספת 1/12 דמי הבראה).

אין באמור לעיל כדי לגרוע מחופשה ללא תשלום בה שהה/תה עובד/ת לפני יום חתימת הסכם השכר 31/1/2011 לתקופה שאינה עולה על שנה אחת ואשר הובאה או תובא בחשבון על ידי החברה לצורך פרקי הזמן הקבועים בסעיף זה.

גמלאים/שאיירים שעמדו בתנאים לעיל ערב פרישתם, זכאים לדרגת כוכב. דרגת כוכב תמשיך להיות משולמת כבעבר לזכאי לפנסיה תקציבית אשר פרש/פרשה מחברת החשמל ושערב פרישתו היה/יהיה זכאי לדרגת כוכב בהתאם לתבחינים לעיל.

עובד/ת הזכאי/ת לקידום בדרגה ולדרגת כוכב באותו מועד, י/תקודם בשתי הדרגות בו זמנית.

דרגה נוספת באילת

עובד אילת קבוע, בהסכם מיוחד ותיק וארעי בהסכם מיוחד זכאי, החל מתחילת עבודתו באזור, לתשלום שווה ערך של דרגה אחת נוספת לדרגתו ללא שינוי הדרגה הנומינלית.

עובד כנ"ל שיעזוב את אזור אילת לאחר בתום 7 שנות עבודה ואילך יגרור עמו את הזכאות לתשלום הדרגה הנוספת.

קידום בדרגה בעת הפרישה

1. החל ממועד חקיקת החוק "שינוי שיטת עדכון פנסיה תקציבית, התשע"ב- 2012", עובד הזכאי לפנסיה תקציבית אשר יפרוש מחברת החשמל (ובמקרה של פטירת עובד כנ"ל – שאירו) זכאי לדרגת פרישה במועד פרישתו מהחברה וזאת ללא תלות במועד בו ניתנה לו דרגתו האחרונה כעובד.

2. אם עובד פעיל זכאי ביום 1 לאפריל 20XX לדרגה על-פי הסכמי העבודה ועתיד לפרוש לגמלאות ביום זה, הוא יהיה זכאי ביום 1 לאפריל 20XX הן לדרגה על-פי הסכמי העבודה בחברה והן לדרגת הפרישה.

3. עובד הזכאי לדרגת כוכב יקבל דרגת פרישה כמפורט לעיל, כאילו שהה בדרגה העוקבת.

4. להלן טבלה המפרטת את אופן מתן דרגות פרישה לעובדים פורשים כיום :

דרגה לפי מועד הפרישה	מתן דרגות פרישה במועד הפרישה
+43 / 22	44 / 23
44 / 23	+44 / 24
+44 / 24	45 / 25
45 / 25	+45 / 26
+45 / 26	46 / 27
46 / 27	+46 / +27
(i) 46 / (i) 27	+ (i) 46 / + (i) 27
*46 / *27	+ *46 / + *27
*(i) 46 / *(i) 27	+ *(i) 46 / + *(i) 27

מנגנון עדכון הגמלה

1. החל מיום 1 בינואר 2012, רכיבי השכר הקובעים לצורך חישוב הקצבה החודשית של גמלאי/שאייר, הזכאי לפנסיה תקציבית, לא מעודכנים באמצעות דרגות כלשהן, למעט קידום בדרגה בפרישה.

2. החל מיום 1 בינואר 2012 בוטלו כל הוראות עדכון המשכורת הקובעת לחישוב קצבה, לרבות כל רכיב הכלול בה, בין אם מקורן בהסכם ובין אם מקורן בהסדר. לפיכך, רכיבי השכר הקובעים לצורך חישוב הקצבה החודשית של גמלאי/שאייר, הזכאי לפנסיה תקציבית, לא מעודכנים לפי שינויים שיחולו בשכר של עובד פעיל בחברה בזמן כלשהוא, כדוגמת : הסכם שכר, תוספת יוקר, שינוי תעריף גמול השתלמות/תוספת מאמץ, תוספת פיקודית וכו'.

3. החל מתאריך זה השתנה מנגנון עדכון הגמלאות של הזכאים לפנסיה תקציבית מהחברה. רכיבי השכר הקובעים לצורך חישוב הקצבה החודשית של כל גמלאי/שאייר, הזכאי לפנסיה תקציבית, הינם כדלקמן: שכר רגיל, תוספת אחוזי משמרת (לזכאים), 1/12 שכר י"ג, תורנות בית (לזכאים), 1/12 שכר י"ד (לזכאים), תוספת "ערבה" (לזכאים) ותוספת חמ"ד (ראה סעיף 5 הר"מ).
4. רכיבים אלו מעודכנים בחודש ינואר של כל שנה בלבד, בהתאם לשיעור השינוי השנתי במדד המחירים לצרכן (העדכון הראשון, כאמור בסעיף זה, בוצע בקצבת חודש ינואר 2013).
- האמור לעיל חל על כל גמלאי/שאייר הזכאי לפנסיה תקציבית ופרש מהחברה טרם כניסת תחולת החוק לתוקף ואף על עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית (או שאיריהם), החל ממועד פרישתם מהחברה.
- היה ושיעור השינוי השנתי במדד הינו שלילי - לא יעודכנו רכיבי השכר הקובעים לצורך חישוב הקצבה החודשית בחודש ינואר העוקב לשנה שבגינה שינוי המדד הינו שלילי. אולם, בעדכון הראשון, ובמידת הצורך גם בעדכוני הקצבה שיבואו לאחר מכן (מידי חודש ינואר), השינויים במדדים בגין התקופה או התקופות האמורות יבואו בחשבון במלואם לצורך אותם עדכונים.
5. **תוספת חמ"ד (חישוב מדד) :**

החל מיום 1 בינואר 2012, שולמה לכל גמלאי/שאייר כנ"ל, אשר פרש מחברת החשמל לפני יום 1/1/2011, תוספת חודשית לקצבה כדלקמן:

א. תוספת חודשית של 8% לקצבה:

גמלאי/שאייר שלפני יום 1/1/2011 דורג בדרגה 27 ומעלה בדרוג המינהלי (או 46 ומעלה בדרוג המקצועי), או לחילופין, מי שדרגת פרישה שקיבל הינה דרגה 27 ומעלה בדרוג המינהלי (או דרגה 46 ומעלה בדרוג המקצועי), או לחילופין, דורג בדרגה בסולם הבכירים לפני יום 1/1/2011.

או לחילופין, תוספת חודשית של 12% לקצבה:

גמלאי/שאייר שלפני יום 1/1/2011 לא דורג בדרגה 27 ומעלה בדרוג המינהלי (או 46 ומעלה בדרוג המקצועי), דרגת הפרישה שקיבל אינה תוספת דרגה 27 ומעלה בדרוג המינהלי (או דרגה 46 ומעלה בדרוג המקצועי), ולא דורג בדרגה בסולם הבכירים לפני יום 1/1/2011.

לגמלאי/שאייר אשר קודם בדרגה (שאינה דרגת פרישה) במהלך שנת 2011, שיעור תוספת חמ"ד היה כהפרש שבין 12% לבין שיעור השינוי בקצבה עקב קבלת הדרגה בשנת 2011.

ב. הגדלת תוספת חמ"ד בשיעור נוסף של 6%:

תוספת חמ"ד של גמלאי/שאייר אשר פרש מחברת החשמל לפני יום 1.1.2011 וביום 2.1.2012 דורג בדרגה 23 ומטה בדרוג המינהלי או בדרגה 44 ומטה בדרוג המקצועי, הוגדלה, החל מחודש מרץ 2016, בשיעור נוסף של 6% מקצבת הבסיס.

גמלאי/שאייר אשר פרש מחברת החשמל לאחר יום 31/12/2010 לא זכאי כלל לתוספת חמ"ד.

ניכוי תשלומים ממשכורתם של עובדים המבוטחים בפנסיה תקציבית

1. חוק "התוכנית להבראת כלכלת ישראל", התשס"ג – 2003 קובע (בפרק ט"ז לחוק, שעניינו "תשלומי עובדים בפנסיה תקציבית") כי מעביד אשר הסדר הפנסיה החל לגבי עובדיו, או חלק מהם, הוא תשלום קצבה מאוצר המדינה או מקופת המעביד (פנסיה תקציבית) ינכה 1% (החל מיום 1 בינואר 2005 הניכוי הינו בשיעור של 2%) מהמשכורת הקובעת המשולמת לעובד, שהסדר הפנסיה החל לגביו הוא פנסיה תקציבית.
2. על-פי חוות-דעת משפטית, הוראות הפרק חלות על חברת החשמל ועל עובדיה המבוטחים בפנסיה מתקציב החברה, קרי, עובדים קבועים שהחלו עבודתם בחברה לפני 11 ביוני 1996 (עובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית בחברה).
3. משכורת קובעת לצורך סעיף 1 לעיל: "רכיבי המשכורת המשולמים לעובד, שהיו מובאים בחשבון לצורך חישוב הקצבה, אילו אותו עובד היה פורש לגמלאות באותו זמן". כלומר, שכר רגיל, תוספת משמרת, הבראה, שכר י"ג, שכר י"ד, תורנות בית, תוספת ערבה.
4. המחויבות לפנסיה איננה מוקטנת בשל השתתפות העובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית בעלות הפנסיה התקציבית.

התחייבות החברה בדבר פעילויות רווחה לעובדים ולגמלאים/שאיירים

- בנוסף לשכר המשולם לעובדים והפנסיה המשולמת לגמלאים/שאיירים יש לחברה התחייבות לשאת בעלויות של פעולות רווחה בסכום השווה ל- 0.49% משכרו הרגיל של כל עובד, או מהפנסיה והמענקים שלהם זכאי כל גמלאי/שאייר (התחייבות זו לא מחושבת בגין הרכיבים שאינם שכר רגיל או כאלו שאינם מושפעים ממחיר שעה: הבראה, חשמל, שי, תורנות בית וערבה).

- החל מיום 1/1/2012 מקצה חברת החשמל לקרן, אשר מנוהלת על-ידי נציגות העובדים (במסגרת חשבון בנק ייעודי שנפתח לצורך כך), בגין כל גמלאי (ללא שאירים) הזכאי לפנסיה תקציבית בלבד, סך שנתי לצורך פעילויות רווחה, כדלקמן:

הסכום המוקצה מעודכן מידי חודש ינואר של כל שנה בהתאם לשיעור השינוי השנתי במדד המחירים לצרכן.

הסכום משולם אחת לשנה בחודש דצמבר ומועבר בגין גמלאי המקבל קצבה בחודש דצמבר ופרש במהלך אותה שנה קלנדארית (יהיה זכאי לקצבה רק בעד התקופה בה היה גמלאי), יחושב באופן יחסי לחלקיות התקופה בה היה גמלאי. מובהר כי רק גמלאי הזכאי לקצבה מהמעסיק, בחודש דצמבר של כל שנה יבוא בחשבון לצורך חישוב הסכום הכולל בגין אותה שנה. לפיכך, לא יבוא בחשבון לצורך חישוב הסכום הכולל בכל שנה גמלאי שאינו זכאי לקצבה בחודש דצמבר כאמור (לדוגמא: גמלאי שנפטר במהלך השנה לא יבוא בחשבון לזכאות לקבלת סכום כלשהו מהקרן).

מטרת הקרן הינה לפעול לרווחתם של הגמלאים בתחומי התרבות, הבריאות, הנופש והפנאי.

הקרן מנוהלת תחת אמות מידה חשבונאיות מבחינת בקרה ודיווח מפורט של כל הפעולות שיעשו על-ידי הקרן והכספים שיוצאו על-ידיה, בהתאם.

למרות האמור לעיל, החל מיום 2.1.2012 ועד 1.7.2023 הוקצתה רק מחצית (50%) מהסכום הכולל, כאמור, המיועד לרווחת הגמלאים הזכאים לפנסיה תקציבית וזאת עד למימון מלא של תוספת חמ"ד כאמור בסעיף 5 לעיל- תחת סעיף "מנגנון עדכון הגמלה".

תוספת קצבה רפורמה

בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, עובד הפורש החל מסוף חודש יוני 2018, מכל סיבה שהיא למעט מוות, נכות או פרישה בתכנית הפרישה המיוחדת בתקופת הרפורמה, יהיה זכאי ממועד הגיעו לגיל פרישת חובה, לקצבה חודשית נוספת לכל ימי חייו ולשאירו אחריו (בן/ת זוג בלבד). סכום הקצבה יקבע בהתאם לעמידת החברה באבני הדרך שנקבעו. סכום בסיס זה (עד 1,700 ₪) יוצמד למדד ויוכפל במקדם אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי. ההסכם הקיבוצי נותן אף זכות לתוספת קצבה בתנאים המוסדרים בהסכם לפורש נכות ולירשי עובד שנפטר. הקצבה תירכש ותשולם בהתאם למנגנון הקבוע בהסכם כדלקמן:

עובד שיפרוש במהלך תקופת הרפורמה (למעט פטירה, נכות, פרישה מיוחדת):

בשלב ראשון יחושב לכל עובד "סכום הבסיס", עד 1,700 ₪, ברוטו, בהתאם לחודש פרישתו כמפורט בטבלה להלן:

סכום הבסיס ב- ₪	חודש	סכום הבסיס ב- ₪	חודש
1105	דצב-20	250	יוני-18
1126	ינו-20	283	יולי-18
1146	פבר-21	315	אוג-18
1167	מרץ-21	348	ספט-18
1187	אפר-21	380	אוק-18
1208	מאי-21	413	נוב-18
1228	יוני-21	445	דצמ-18
1249	יולי-21	478	ינו-18
1269	אוג-21	510	פבר-19
1290	ספט-21	543	מרץ-19
1310	אוק-21	575	אפר-19
1331	נוב-21	608	מאי-19
1351	דצמ-21	640	יוני-19
1372	ינו-21	673	יולי-19
1392	פבר-22	705	אוג-19
1413	מרץ-22	738	ספט-19
1433	אפר-22	770	אוק-19
1454	מאי-22	803	נוב-19
1474	יוני-22	835	דצמ-19
1495	יולי-22	868	ינו-19
1515	אוג-22	900	פבר-20
1536	ספט-22	921	מרץ-20
1556	אוק-22	941	אפר-20
1577	נוב-22	962	מאי-20
1597	דצמ-22	982	יוני-20
1618	ינו-22	1003	יולי-20
1638	פבר-23	1023	אוג-20
1659	מרץ-23	1044	ספט-20
1679	אפר-23	1064	אוק-20
1700	מאי-23	1085	נוב-20

זכאות העובד לסכום הבסיס כפופה למימוש אבני דרך כמפורט בטבלה שלהלן, כך שכל שביום פרישת העובד סכום הבסיס יהיה גבוה מתמורת אבני הדרך שהתממשו עד לאותו מועד, יהיה העובד זכאי לתמורת אבני הדרך שהתממשו עד מועד פרישתו בהתאם לסכומים בטבלה הר"מ (להלן: "**הסכום המותאם**"), ולא לסכום הבסיס.

ככל שיתממשו אבני דרך נוספות בתקופת האורכה כהגדרתה להלן, יוגדל הסכום המותאם במועד מימושן של אבני הדרך האמורות בהתאם לתמורת אבני הדרך ועד לגובה סכום הבסיס. למען הסר ספק יובהר כי בכל מקרה לא יעלה הסכום המותאם על גובה סכום הבסיס. בהסכם הקיבוצי המיוחד מיום 30 בנובמבר 2020 הוארכה תקופת האורכה של אבן דרך 4 בנושא חתימת הסכם קיבוצי בנושא מבנה שכר חדש מ- 12 חודשים ל- 18 חודשים.

להלן "**תקופת האורכה**" לעובד שיפרוש בגיל פרישת חובה –

- לכל אחת מאבני הדרך (2)-(3) בטבלה שלהלן – תקופה של 12 חודשים מיום פרישת העובד.
- לאבן הדרך (4) בטבלה שלהלן – תקופה של 18 חודשים מיום פרישת העובד.
- לכל אחת מאבני הדרך (5)-(9) בטבלה שלהלן – תקופה של 24 חודשים מיום פרישת העובד.

על אף האמור לעיל, עובד שגילו במועד מימוש אבן הדרך בתקופת האורכה היה גיל פרישת חובה ומעלה, וסכום ההפרש בין סכום הבסיס לבין הסכום המותאם בעניינו (להלן: "ההפרש") נמוך מ-75 ₪, יהיה זכאי לסכום המותאם בלבד גם במועד מימוש אבן הדרך,

ובמקום האמור לעיל יקבל את עלות שווי ההפרש ממועד מימוש אבן הדרך ולכל ימי חייו כמענק חד פעמי המחושב כמכפלת סכום ההפרש במקדם ההמרה האישי לעובד לקצבה צמודה למדד בגיל 67, שיקבע בעניינו של העובד במועד פרישתו.

אבני הדרך והתמורות בגינן יהיו כמפורט בטבלה להלן:

תמורת אבני הדרך	מועד המימוש	אבן הדרך	
150 ₪	4.11.2018	כניסת ההסכם לתוקף	(1)
115 ₪	27.3.2019	שניו ארגוני I – כמפורט בפרק י' סעיף 49.1 להסכם	(2)
115 ₪	27.3.2019	שניו ארגוני II – כמפורט בפרק י' סעיף 49.2 להסכם	
160 ₪	1.12.2020	מועד תחילת פעילות תפ"ט תחת חברת ניהול המערכת בע"מ, בהתאם לרישיון מכוח חוק משק החשמל, תשנ"ו-1996 (להלן: "אבן דרך חנ"מ 1")	(א3)
160 ₪	1.11.2021	מועד תחילת ניהול המערכת ע"י חברת "נגה" בע"מ בהתאם לרישיון מכוח חוק משק החשמל, תשנ"ו-1996 (להלן: "אבן דרך חנ"מ 2")**	(ב3)
100 ₪	18 חודשים מיום החלטת הממשלה/מימוש	חתימת הסכם קיבוצי בנושא מבנה שכר חדש *	(4)
150 ₪	3.12.2019	מכירת אתר ייצור אלון תבור	(5)
150 ₪	3.12.2020	מכירת אתר ייצור רמת חובב	(6)
90 ₪	36 חודשים מיום החלטת הממשלה	מכירת אתר ייצור רידינג **	(7)
90 ₪	1.6.2022	מכירת יחידות בתחנת הכוח חגית	(8)
420 ₪	60 חודשים מיום החלטת הממשלה	מכירת אתר ייצור הכוח אשכול ***	(9)

* אבן דרך 4 - חתימת הסכם קיבוצי בנושא מבנה שכר חדש - יש דחייה בלוחות הזמנים לביצוע עד ל- 12/2025, ולא בתאריך כפי שנקוב בטבלה לעיל.

** לענין מכירת תחנת הכח רידינג, לשם חישוב הערכה האקטוארית, מועד מימוש צפוי דצמבר 2025.

*** לענין מכירת תחנת הכח אשכול, לשם חישוב הערכה האקטוארית, מועד מימוש צפוי 01/06/2024.

א. "תוספת קצבה רפורמה" לפורשים לאחר 31/12/2025:

לעובד שיפרוש מהחברה, טרם השלמת הפקדות הכספיים של החברה למבטח חיצוני לפוליסות בגין העובדים, ומבוטח בפנסיה תקציבית או בקרן פנסיה ותיקה מעל גיל 60- יהיה זכאי, לקצבה חודשית נוספת לכל ימי חייו ולשאירו אחריו (בן/ת זוג בלבד). סכום הקצבה שתירכש ותשולם בהתאם לעמידת החברה באבני הדרך שנקבעו, סכום רפורמה (עד 1,700 ₪ בהתאם למנגנון אבני דרך שבהסכם) יוצמד למדד ויוכפל במקדם המרה אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי. כמפורט בהסכם הקיבוצי.

לעובד שיפרוש מהחברה ומבוטח בפנסיה צוברת חדשה מעל גיל 60- קצבה חודשית כפי שתתקבל מחלוקה במקדם המרה של המבטח, של סכום ההפקדה שיחושב כמכפלת הסכום בהתאם לנוסחה שבהסכם ב"מקדם ההמרה האישי לעובד לקצבה צמודה למדד בגיל 67", אשר תירכש ותשולם בהתאם למפורט בהסכם הקיבוצי.

כל הסכומים האמורים לעיל, יעודכנו לפי שיעור עליית המדד בין המדד הידוע במועד חתימת ההסכם לבין המדד הידוע במועד הפרישה של כל עובד או במועד מימוש אבן דרך בתקופת האורכה, לפי העניין.

ההסכם הקיבוצי נותן אף זכות לתוספת קצבה בתנאים המוסדרים בהסכם לפורש נכות.

מענק תוספת רפורמה- ההסכם קובע תנאים לפיו יקבל בן. בת זוג של פורש/עובד שנפטר טרם הגיעו לגיל המינימאלי לרכישת קצבה (גיל 60) (או יורשים באין בן. בת זוג מכספי הפוליסה), סכום מענק חד פעמי המחליף את תוספת הקצבה הנ"ל.

כמו כן, קובע ההסכם לפורשים מתחת לגיל 60 סכום מענק חד פעמי המחושב בהתאם לאבני הדרך שהתממשו עד למועד הפרישה, מהוון.

המענקים מחליפים את תוספת הקצבה הנ"ל.

ב. תוספת קצבת רפורמה לפורשים בפרישה מיוחדת

עובד המבוטח בפנסיה תקציבית/צוברת ותיקה הפורש בתוכנית הפרישה המיוחדת יהיה זכאי, בנוסף לקצבת פרישה בהתאם להוראות תקנון הקופה המרכזית, אף לתוספת של קצבה חודשית, ממועד פרישתו, לכל ימי חייו ולשאירו אחריו (בן/ת זוג בלבד). סכום בסיס הקצבה עומד על סך 1,250 ₪ בחודש. סכום זה יוצמד למדד ומוכפל במקדם אשר נקבע בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי.

פורש המבוטח בפנסיה הצוברת החדשה בתוכנית הפרישה המיוחדת, יקבל תוספת של קצבה חודשית, ממועד פרישתו, לכל ימי חייו ולשאירו אחריו (בן/ת זוג בלבד). סכום הקצבה יעמוד על קצבה חודשית כפי שתקבל מהפקדת סכום שיחושב כמכפלת סכום בסיס של 1,250 ש"ח ב"מקדם ההמרה האישי לעובד לקצבה צמודה למדד בגיל 67", אשר תירכש ותשולם בהתאם למפורט בהסכם הקיבוצי.

ג. תוספת רפורמה - לעובד שבוטח בחלק מתקופת עבודתו בחברה, בפנסיה צוברת ותיקה וחלק בפנסיה צוברת חדשה - תחושב ותשולם לפי מנגנון חישוב תוספת רפורמה למבוטח בצוברת חדשה.

ד. מנגנון עדכון תוספת קצבה רפורמה לפורש

פורש המקבל קצבה חודשית פורש לאחר גיל 60 או מגיע לגיל 60 יקבל קצבה ממבטח חיצוני בהתאם להוראות המפורטות בהסכם קיבוצי רפורמה. מנגנון עדכון הקצבה הינו בהתאם לתשואות המבטח החיצוני. עדכון קצבת פורש המקבל קצבה מתחת לגיל 60 הינו בהתאם לעליית המדד.

פנסיית גישור לעובדים המבוטחים בפנסיה צוברת בהתאם להסכם הקיבוצי רפורמה מיום 17 במאי 2018 ולהסכמים המתקנים 1-3.

עובד המבוטח בפנסיה ותיקה

1. עובד המבוטח בקרן פנסיה ותיקה ואשר יפרוש בתכנית הפרישה המיוחדת יהיה זכאי לתנאים הבאים:
  - 1.1. פנסיית גישור עבור כל אחד מהחודשים בתקופת הגישור- קצבה חודשית בסכום המתקבל ממכפלת שכר קובע להפקדות בשיעור הפנסיה ההסכמי ובשיעור המשרה הממוצע של העובד.
  - 1.2. שיעור פנסיה הסכמי" - מכפלת 0.1667% במספר חודשי עבודת העובד בחברה אשר בגינם היה זכאי להפרשות לקרן הפנסיה הוותיקה, בתוספת שיעור של 5%, ובלבד ששיעור הפנסיה לא יעלה על 70%.
  - 1.3. "שכר קובע להפקדות" – השכר הרגיל שקיבל העובד ערב מועד הפרישה בתוספת דרגת פרישה, משכורת י"ג (1/12) שתחושב על בסיס השכר הרגיל בתוספת דרגת פרישה, שכר י"ד (1/12), ככל ששולם לעובד ערב פרישתו, שיחושב על בסיס השכר הרגיל בתוספת דרגת פרישה.
  - 1.4. "שכר קובע מבוטח" - ממוצע השכר המבוטח בקרן הפנסיה הוותיקה ב-12 החודשים שקדמו למועד הפרישה.
2. הוסכם כי פנסיית הגישור, שכר קובע להפקדות ושכר קובע מבוטח יעודכנו באופן הבא: החל ממועד הפרישה מדי חודש ינואר לפי שיעור עליית המדד בין המדד החדש לבין המדד הקודם.
היה ושיעור השינוי במדד במהלך התקופה לחישוב העדכון יהיה שלילי, בשנה מסוימת או במספר שנים, לא יבוצע העדכון בגין אותה תקופה. ואולם, בעדכון הראשון, ובמידת הצורך גם בעדכונים שיבואו לאחר מכן, יובאו בחשבון במלואם השינויים במדדים בגין התקופה או התקופות האמורות, לצורך אותם עדכונים.
3. המשך צבירת זכויות בקרן הפנסיה הוותיקה - לצורך המשך צבירת הזכויות יועברו מדי חודש בחודשו במהלך תקופת הגישור לקרן הפנסיה הוותיקה בה בוטח העובד ערב מועד הפרישה תגמולי מעסיק על חשבון החברה, תגמולי עובד וסכום נוסף המתקבל ממכפלת 20.5% בהפרש שבין שכר קובע מבוטח לשכר קובע להפקדות (להלן: "הסכום הנוסף"), שינוכו מפנסיית הגישור של העובד. בחר העובד שלא להמשיך את צבירת הזכויות בקרן פנסיה ותיקה, לא תתבצענה הפקדות הסכום הנוסף, ולא יזכה הסכום הנוסף מפנסיית הגישור בהתאם.
4. בנוסף, לאמור לעיל לעובדי משמרת זכאים לפנסיית גישור המבוטחים בפנסיה צוברת ותיקה שנמכרו ליח"פ, תוכפל פנסיית הגישור במקדם שייקבע על ידי וועדת מעקב.

עובד המבוטח בפנסיה צוברת חדשה

- עובד דור ג' המבוטח בפנסיה צוברת חדשה ואשר יפרוש בתכנית הפרישה המיוחדת יהיה זכאי לתנאים הבאים:
1. פנסיית גישור עבור כל אחד מהחודשים בתקופת הגישור. קצבה זו תחושב כדלקמן:
סכום שני אלה מחולק במקדם ההמרה:
    - א. היתרה הצבורה מוכפלת בשיעור 78% כשהיא מקודמת מיום הפרישה של עובד ועד גיל פרישת חובה על-פי הנחת תשואה נטו.
    - ב. תגמולי מעסיק ותגמולי עובד בגין כל חודש בתקופת הגישור המקודמים כל אחד מחודש התשלום הצפוי לו בתקופת הגישור ועד לגיל פרישת חובה על-פי הנחת תשואה נטו. מוסכם כי פנסיית הגישור והשכר הקובע להפקדות יעודכנו החל ממועד הפרישה של העובד לפי שיעור עליית המדד בין המדד החדש לבין המדד הקודם.
  - בנוסף, לאמור לעיל לעובדי משמרת זכאים לפנסיית גישור המבוטחים בפנסיה צוברת חדשה שנמכרו ליח"פ, תוכפל פנסיית הגישור ב 16.5%.
  2. המשך צבירת זכויות בפנסיה צוברת חדשה - לצורך המשך צבירת הזכויות יועברו מדי חודש בחודשו במהלך תקופת הגישור לקופת הגמל לקצבה בה מבוטח העובד, תגמולי מעסיק על חשבון החברה וכן תגמולי עובד שינוכו מפנסיית הגישור. לעניין זה: "שכר קובע להפקדות" – השכר הרגיל שקיבל העובד ערב מועד הפרישה בתוספת דרגת פרישה, משכורת י"ג (1/12) שתחושב על בסיס השכר הרגיל בתוספת דרגת פרישה, שכר י"ד (1/12) ככל ששולם לעובד ערב מועד הפרישה שיחושב על בסיס השכר הרגיל, בתוספת דרגת פרישה.
"תגמולי מעסיק" - 13.5% משכר קובע להפקדות.
"תגמולי עובד" - 7% משכר קובע להפקדות.

עובד דור ג' המבוטח בפנסיה צוברת החדשה, שבוטח בחלק מתקופת עבודתו בחברה, בפנסיה צוברת ותיקה -ויפרוש בתכנית הפרישה המיוחדת בפנסיית גישור, עובד כזה יקבל קצבה חודשית שתחושב משילוב שתי הנוסחאות, לפי ותיקה ולפי חדשה.

השאלת עובדים באתרי הייצור הנמכרים ליצרני חשמל פרטיים (להלן יח"פים)

1. בתקופת ההשאלה (התקופה ממועד מסירת החזקה באתר הייצור ועד לתום 5 שנים ממועד זה) ממשיכים להתקיים יחסי עובד מעסיק בין העובדים המושאלים לבין החברה, כולל תשלום מלוא השכר לעובדים וגבייתו מרוכש התחנה.
2. בתקופת ההשאלה הרוכש לא יכול לסיים את העסקת העובדים המושאלים אלא בהסכמת ההסתדרות, בהתאם להליכי הפיטורים והמשמעת הקיימים בחברה ובהתאמות שנקבעו.
3. בתקופת ההשאלה ממשיכים לחול על העובדים המושאלים כל תנאי העבודה והשכר על עדכונים בהתאם למערך ההסכמי החל על כלל עובדי החברה ובכלל זה הסכמים קיבוציים והסדרים קיבוציים, לרבות חוקת העבודה, הנהלים, הנהגים והכללים, כפי שיעודכנו מעת לעת במהלך תקופת ההשאלה, ובכפוף להסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018.
4. מובהר למען הסר ספק, בתקופת ההשאלה חברת החשמל ממשיכה לשלם לעובדים את כל תנאי העבודה והשכר כאמור, ללא תלות בהתקשרות שלה מול היח"פ.
5. מענק חד פעמי לעובדי היח"פ - לעובד מושאל ליח"פ, ישולם מענק חד פעמי בסך 50,000 ₪ ברוטו, במשכורת האחרונה בגין תקופת ההשאלה או בשכרו האחרון כעובד מושאל לפי המוקדם. (למעט עובד שפוטר ונשללה זכאותו לפיצויי פיטורין וכן לעובד שמתפטר).
6. בהסכם נקבעו תנאים בסיום העסקה של העובדים המושאלים לאחר 5 שנות השאלה /או בגיל פרישת חובה, כולל מענקים חד פעמיים, ופנסיות גישור לזכאים, הגדלת פנסיית גישור לעובד זכאי יח"פ המבוטח בפנסיה צוברת חדשה, שהינו עובד משמרת כמפורט לעיל.

פרישה של עובדים קבועים מדור ג'

1. רקע:

בהתאם להסכם קיבוצי חדש שנכנס לתוקף ביום 16.5.2022, הסדירה החברה את נסיבות סיום ההעסקה בהן ייחשבו עובדים קבועים מדור ג' כגמלאי החברה, וכן את מכלול הזכויות בפרישה ולאחריה, לרבות המענקים שישולמו במעמד הפרישה של עובדי החברה הקבועים מדור ג' (עובדים קבועים המבוטחים בהסדר קרן פנסיה צוברת שהתחילו לעבוד בחברה החל מיום 11.6.1996), ב"פרישת חובה", "פרישת גיל", "פרישת פיטורים" "פרישת נכות", "פרישה מוקדמת", "פרישה מוקדמת מיוחדת" ו"פטירה".

2. נסיבות הפרישה של עובד קבוע- דור ג' בזכות להיות גמלאי חברה:

עובד שסיים את העסקתו בחברה באחד מהמקרים המפורטים להלן יהיה גמלאי חברה לכל דבר ועניין, והוא ושאייריו זכאים למכלול הזכויות של הגמלאים כמפורט בהסכם.

2.1 פרישת חובה - פרישת העובד ב"גיל פרישת חובה" כהגדרתו בחוק גיל פרישה (כיום גיל 67), ובתנאי שצבר ותק מזכה לפיצויים בחברה של 10 שנים לפחות.

2.2 פרישת גיל - פרישת העובד החל מ"גיל הפרישה" כהגדרתו בחוק גיל הפרישה (לאישה עולה בהדרגה לגיל 65, וגבר גיל 67), ובתנאי שצבר ותק מזכה לפיצויים בחברה של 10 שנים לפחות.

2.3 פרישה מוקדמת - פרישת עובד החל מ"גיל הפרישה המוקדמת" כהגדרתו בחוק גיל פרישה (כיום גיל 60) ועד ל"גיל הפרישה" כהגדרתו בחוק גיל הפרישה, ובתנאי שצבר ותק מזכה לפיצויים בחברה של 15 שנים לפחות.

2.4 פרישה מוקדמת מיוחדת - פרישה המזכה את העובד בפנסיה גישור מהחברה בהתאם להסכמים החלים על עובדי החברה.

2.5 פרישת פיטורים - סיום העסקה בפיטורים, או התפטרות בדין מפוטר לפי סעיף 11(א) לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (הרעה מוחשית), ועמידה בשני התנאים המצטברים הבאים:

(א) גילו של העובד במועד הפרישה הוא 50 ומעלה.

(ב) סכום גיל העובד ושנות הוותק המזכה לפיצויים מהחברה הינו לפחות 70.

2.6 פרישת נכות - סיום העסקת העובד בחברה בנסיבות של היעדרות עקב מחלה/אובדן כושר עבודה (כמפורט בסעיף 5).

2.7 פטירה והותרת שאיר-

שאיר:

(א) מי שהיה בן/ת זוג של עובד דור ג' או של גמלאי דור ג', לפי העניין, במועד פטירתו; "בן/ת זוג" - מי שנשוי לעובד או לגמלאי דור ג' או מי שערכאה שיפוטית מוסמכת הכירה בו כידוע בציבור של עובד או של גמלאי דור ג'.

(ב) יתום - מי שהוכר כיתום על-ידי הביטוח הפנסיוני של העובד/גמלאי דור ג', ובמקרה של עובד שכל שכרו בוטח בביטוח פנסיוני שאינו כולל כיסוי למקרה מוות - מי שהוא יתום בהתאם להגדרת התקנון התקני של קרנות הפנסיה החדשות (כיום - ילד עד גיל 21 או ילד עם מוגבלות).

3. זכויות ומענקים בכלל סוגי הפרישות המפורטות בסעיף 2 לעיל:

3.1 פיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו -

עובד דור ג' שסיים את העסקתו בחברה בגיל שאינו פחות מ-50 שנה, וזאת לאחר שצבר בחברה ותק מזכה של 10 שנים לפחות לפני סיום עבודתו (ללא תקופות חל"ת), יהיה זכאי לפיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו כדלקמן:

הפיצוי יינתן בעד יתרת ימי המחלה הצבורה במשכורת מלאה העומדת לזכותו של העובד ביום פרישתו (להלן: "יתרת ימי המחלה") ורק במקרה שהעובד ניצל במשך מלוא תקופת עבודתו לא יותר מאשר 65% מסך כל מכסת ימי המחלה המגיעים לו בעד תקופת עבודתו בחברה.

3.1.1 הפיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו יחושב כמכפלת A ב-B כאשר:

3.1.1.1 A - הוא סכום הפיצוי כמפורט להלן:

3.1.1.1.1 ניצל העובד במשך כל תקופת עבודתו בחברה מ-36% עד 65% מסך כל מכסת ימי המחלה שהגיעו לו כאמור, יהיה הפיצוי בשיעור משכורת של 6 (שישה) ימים בעד כל 30 (שלושים) ימי מחלה שביתרת ימי המחלה (20%).

3.1.1.1.2 ניצל העובד במשך כל תקופת עבודתו בחברה פחות מ-36% מסך כל ימי המחלה שהגיעו לו כאמור, יהיה הפיצוי בשיעור משכורת של 8 (שמונה) ימים בעד כל 30 (שלושים) ימי מחלה שביתרת ימי המחלה (26.66%).

3.1.1.1.3 בעד יתרת ימי מחלה צבורה הפחותה מ-30 יום, ישולם החלק היחסי של הפיצוי כאמור בסעיפים 3.1.1.1 או 3.1.1.2, לפי העניין.

3.1.1.1.4 "משכורת" לעניין תשלום פיצוי לפי ערך יום מחלה – שכר רגיל, שכר י"ג חלקי 25.

3.1.1.2 **B** – הוא שיעור הפיצוי כדלקמן:
לגבי עובד שפרש בגיל 50 ואילך לאחר שצבר 10 שנות וותק מזכה או פרישה עקב פטירה):

הסתיימה עבודתו בגיל 50 ועד גיל 51 (לא כולל) – 30%;
הסתיימה עבודתו בגיל 51 ועד גיל 52 (לא כולל) – 40%;
הסתיימה עבודתו בגיל 52 ועד גיל 53 (לא כולל) – 50%;
הסתיימה עבודתו בגיל 53 ועד גיל 54 (לא כולל) – 60%;
הסתיימה עבודתו בגיל 54 ועד גיל 55 (לא כולל) – 70%;
הסתיימה עבודתו בגיל 55 ועד גיל 56 (לא כולל) – 80%;
הסתיימה עבודתו בגיל 56 ועד גיל 57 (לא כולל) – 90%;
הסתיימה עבודתו בגיל 57 ומעלה – 100%

3.1.1.3 לגבי עובד שפרש עקב פטירה: שיעור הפיצוי **B** יעמוד על 100% וללא תנאי גיל מינימאלי.

3.2 מענק עד 35 שנה - שכר רגיל חודשי אחד בגין כל 10 שנות עבודה בפועל ובאופן יחסי, וזאת עד לתקרה של 3.5 פעמים שכר רגיל, בהתאם לנוהל 04-12-01 "מענקים ופיצויים בעת פרישה לגמלאות".

ולמעט במקרים בהם מוכל מענק זה במענק המיוחד המשולם לעובד, כמפורט בסעיף 4 להלן.

3.3 זכות לחשמל בתעריף עובדי חברה וזכאות להנחה עבור חיבורי חשמל - לגבי עובד קבוע שנקלט לעבודה בחברה עד ליום 4.11.2018 (כולל), בהתאם להסכמי ונהלי החברה.

3.4 תוספת קצבה רפורמה – הזכות תינתן לעובדים קבועים מדור ג' הזכאים לה בהתאם להוראות החלק השלישי בפרק י"ח להסכם הרפורמה מיום 17.5.2018 (על תיקונו). הזכות חלה על עובד דור ג' שקיבל קביעות עד ליום 17.5.2018, וכן על עובד ארעי שתקופת הארעיות המרבית שלו (5 שנים) הסתיימה עד לתאריך 17.5.2018 וקיבל קביעות עד ליום 31.12.2018.

3.5 זכויות נוספות לעובדי דור ג' – בהתאם לפירוט בסעיף 2 בפרק זכויות נוספת אשר אינן מובאת בחשבון בקביעת המחויבות האקטוארית בגין הטבות לאחר סיום העסקה.

4. מענקים מיוחדים נוספים לסוגי הפרישה השונים:

4.1 פרישת פיטורים:

מענק פרישה בשיעור של 50% מהמשכורת הקובעת לפיצויי פיטורים (שכר רגיל ושכר י"ג) בגין כל שנת עבודה מלאה ובאופן יחסי לחלקי שנה, אלא אם סוכם על שלילה או הפחתת גובה המענק לאור נסיבות הפיטורים. המענק כולל **ובא** במקום מענק עד 35 שנה.

4.2 פטירת עובד:

שאריו של עובד שנפטר יהיו זכאים למענק מיוחד, בנוסף על פיצויי הפיטורין המופקדים בקופות הגמל.

4.2.1 **מענק פטירה לשאירים** - מכפלת 1.5 במשכורת קובעת לפיצויים (שכר רגיל ושכר י"ג).

4.2.2 **מענק פטירה לשאירים בפטירה כתוצאה מתאונת עבודה** - סכום שני אלה:

- א. "מענק פטירה": מכפלת 3 במשכורת קובעת לפיצויים.
- ב. "פיצוי בגין מוות": מכפלת 36 במשכורת (שכר רגיל, שכר י"ג, שכר י"ד לזכאים, ממוצע שעות נוספות ותוספת משמרת בשנה שקדמה לפטירה, תורנויות בית קבועות), בהתאם לנוהל אמ"א "תשלום מיוחד מחברת החשמל בגין תאונת עבודה/פיצוי במקרה מוות" מס' 04-10-03.

4.3 פרישה מוקדמת מיוחדת:

בהתאם לתנאים שיקבעו בהסכמי פרישה מוקדמת מיוחדת. **4.4 נכות**: עובד הפורש מהחברה ב"פרישת נכות" יהיה זכאי ל"מענק נכות" שלא יפחת ממענק עד 35 שנה, ויחושב כדלקמן:

(א) **מענק נכות** - סך המענק הינו הנמוך מבין:

(1) מכפלת 1.2 ב"משכורת קובעת למענק נכות" (משכורת קובעת לפיצויים בתוספת דרגת פרישה) בתקופה שממועד הפרישה ועד לגיל 67 (בשנים); או

(2) 12 משכורות קובעות למענק נכות; או

(3) 100% פיצויי פיטורים לפי מכפלת משכורת קובעת למענק נכות בוותק מזכה לפיצויים (בשנים).

(ב) **מענק נכות כתוצאה מתאונת עבודה** - סך המענק הינו הנמוך מבין:

(1) מכפלת 1.8 "משכורת קובעת למענק נכות" בתקופה שממועד הפרישה ועד לגיל 67 (בשנים); או

(2) 18 משכורות קובעות למענק נכות; או

(3) 150% פיצויי פיטורים לפי מכפלת משכורת קובעת למענק נכות בוותק מזכה לפיצויים (בשנים).

5. **נכות - אופן הדיווח ותשלום השכר בתקופת היעדרות עקב מחלה/אובדן כושר עבודה והתנאים לפרישת נכות:**

הגדרה: נכות/היעדרות עקב מחלה – היעדרות מהעבודה באופן מלא 100%, עקב מחלה / נכות / אובדן כושר עבודה, לרבות בגין תאונת עבודה.

דיווח ותשלום שכר בתקופת היעדרות עקב מחלה:

5.1 התנאי: הכרה בנכות 100% על-ידי מבטח פנסיוני:

לעניין מתווה הנכות, נדרשת הכרה של המבטח הפנסיוני בנכות מלאה (100%) / אובדן כושר עבודה מוחלט (לפי סוג הביטוח הפנסיוני) ולאחר ההודעה לחברה ולא באופן רטרואקטיבי, להלן ההתנהלות.

5.2 תשלום השכר בתקופת נכות:

בתקופת הנכות תחוייב יתרת ימי המחלה של העובד הנעדר מהעבודה והחברה תשלם בשכרו ימי מחלה כדלקמן:

5.2.1 **ימי מחלה בתשלום 100%** - החל מיום היעדרות הראשון מהעבודה באופן מלא עקב מחלה ועד למועד **קבלת** החלטת המבטח הפנסיוני על ההכרה בנכות מלאה (100%) / אובדן כושר עבודה מוחלט.

5.2.2 **ימי מחלה בתשלום 33.33%** - החל ממועד קבלת החלטה מהמבטח הפנסיוני ועד לניצול מלוא יתרת ימי המחלה הצבורים לזכות העובד.

5.2.3 **ימי מחלה בתשלום 50%** - החל מתום ניצול מלוא יתרת ימי המחלה הצבורים לזכות העובד, ועד לסיום המכסה המזכה.

- 5.2.4 **ימי חופשה** - החל מתום ניצול מכסת ימי מחלה ב-50%, ועד לניצול מלוא יתרת ימי החופשה.
- 5.2.5 **קרן ימי מחלה** - החל מתום ניצול יתרת ימי חופשה, ישולמו לעובד עד 42 ימים מקרן ימי מחלה, בכפוף לנוהל אמ"א 04-10-04 "היעדרות מהעבודה עקב מחלה",
- 5.2.6 **חופשה ללא תשלום עקב נכות** - החל מתום ניצול המכסות המזכות מקרן ימי מחלה, ישהה העובד בחל"ת לתקופה של 3 שנים לכל היותר (ובכפוף למועד סיום עבודה סעיף 5.3). בתקופה זו זכאי העובד להמשך השתתפות החברה בתשלום הפרמיה בביטוח הבריאות הקבוצתי וזאת בכפוף לכך שהעובד ישלם את חלקו.
- 5.2.7 **דגשים:**
- 5.2.7.1 במקרה של **אירוע נכות שאירע לאחר גיל 64** - תשלום ימי מחלה יהיה בשיעור 100%, אף לאחר תחילת מועד קבלת החלטה מהמבטח הפנסיוני עד למיציא מכסת ימי המחלה הצבורים העומדים לזכות העובד. דהיינו לא יחול על העובד סעיף 5.2.2. לעיל.
- 5.2.7.2 **עובד שאינו זכאי לקבל קצבת נכות מהמבטח הפנסיוני** - ימשך תשלום ימי מחלה ב-100% עד לסיום המכסה (לא יחול סעיף 5.2. לעיל).
- 5.2.7.3 הזכות לחל"ת לעובד שלא זכאי לקבלת קצבה מהמבטח הפנסיוני שלא בשל מצבו הרפואי - תועבר לבחינת ועדה רפואית פנימית בחברה.

5.3 פרישת עובד לאחר תקופת נכות

- עובד שנעדר מעבודתו עקב נכות כאמור, יסיים את עבודתו בחברה ויפרוש במועד המוקדם מבין המועדים הבאים –
- (1) תום תקופת היעדרות שלא תעלה על 5 שנים ו-3 חודשים (**פרישת נכות**); או
  - (2) 3 שנות היעדרות כחופשה ללא תשלום עקב נכות (**פרישת נכות**); או
  - (3) גיל פרישת חובה (**פרישת חובה**).

5.4 חזרתו של העובד לעבודה לפרק זמן או פרקי זמן שאינם עולים על 3 חודשים כל אחד, לא תילקח בחשבון במניין תקופת הנכות, ואולם לא תקטע את רצף תקופת הנכות.

5.5 במידה והעובד לא פנה למבטח הפנסיוני לקבלת קצבת נכות ולא חזר לעבודה, עם סיום מכסת קרן ימי מחלה תסתיים העסקתו בחברה ולא יהיה גמלאי החברה, אלא אם כן ביקש לפרוש "פרישה מוקדמת" ועמד בתנאים המזכים לפרישה וז.

הסכם עובד ארעי ממשך

הסכם עובד ארעי ממשך - הסכם קיבוצי מיוחד (עובד ארעי ממשך) נחתם בתאריך 03/08/2022 ואושר ע"י הממונה על השכר בתאריך 15/08/2022. הסכם זה מסדיר אופן המשך העסקתם של עובדים במעמד ארעי לאחר תקופת הארעיות הבסיסית (בת 4/5 שנים), וכן את זכויותיהם במהלך תקופת העבודה ובסיומה. ההסכם מגדיר את מתווה השכר וההפקדות הפנסיוניות לעובדים במעמד זה בתקופת העבודה, מתווה קבלת קביעות, את נסיבות סיום העסקה והתנאים והזכויות לקבלת מענקים מוגדלים בסיום העבודה.

הסכם זה, ככל שלא יוארך בהסכמה, הוא לתקופה קצובה של 10 שנים החל ממועד כניסתו לתוקף (יום לאחר אישורו על ידי הממונה על השכר במשרד האוצר) ויחול על העובדים שיכללו בו לכלל תקופת עבודתם בחברה.

1. מענקים וזכויות בסיום העסקה - עובדים ארעיים

1.1 סיום העסקה של עובד ארעי שאינו במעמד ארעי ממשך:

עובד ארעי זכאי לשחרור פיצויי פיטורים בשיעור 100% המופקדים בקופות הגמל על-פי חוק. עובד ארעי פרויקטלי יהיה זכאי לפיצויים מוגדלים מהחברה בגין תקופת עבודתו כעובד פרויקטלי כולל בתקופת הארכה לפרויקט.

1.2 מענק לעובד פרויקטלי שעבר למעמד ארעי ממשך - "מענק פרויקטלי"

עובד פרויקטלי שעבר למעמד ארעי ממשך - יהיה זכאי במועד סיום העסקתו למענק פיצויים מוגדלים בעד תקופת עבודתו כעובד פרויקטלי (במעמד 13/22) עד למועד המעבר לארעי ממשך, שסכומו יקבע ביום המעבר והוא ימודד ליום התשלום ("מענק פרויקטלי"). המענק ישולם לעובד עם סיום העסקתו בחברה ככל שלא קיבל קביעות וסיים העסקתו בפיטורים או בהתפטרות המזכה בפיצויים. למען הסר ספק המענק לא ישולם בגיל פרישת חובה.

1.2.1 עובד פרויקטלי שעבר למעמד ארעי ממשיך והעסקתו מסתיימת בנסיבות בהן נשללו ממנו פיצויי הפיטורים (כולם או חלקם), ניתן יהיה לשלול או להפחית גם את המענק הפרויקטלי, בהסכמת ועד העובדים.

1.3 מענקים וזכויות בכל סיום העסקה של עובד ארעי ממשיך:

1.3.1 **פיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו** – הפיצוי ישולם לעובד ארעי ממשיך אשר העסקתו הסתיימה כשהוא בן 50 שנה לפחות ובעל וותק מזכה של לפחות 10 שנים בחברה, לפי **סכום הפיצוי** הנקבע בהתאם לאחוז ניצול ימי המחלה (שנקבע לפי היחס שבין יתרת ימי המחלה הלא מנוצלים מתוך מכסת ימי המחלה המגיעים לעובד בעד כל תקופת העבודה בחברה ומוכפל בערך יום מחלה), **מוכפל בשיעור פיצוי** מדורג בהתאם לגיל העובד במועד סיום ההעסקה, בהתאם להסדר שנקבע בהסכם פרישות דור ג'.

1.3.1.1 **בפטירה**, ישולם לשאירי העובד סכום הפיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו, ללא תנאי של גיל מינימאלי ושיעור הפיצוי יעמוד על 100%.

1.3.2 **מענק עד 35 שנה** – ישולם לעובד בוותק מעל 10 שנים, שכר רגיל חודשי אחד בגין כל 10 שנות עבודה בפועל ובאופן יחסי, וזאת עד לתקרה של 3.5 פעמים שכר רגיל, בהתאם לנוהל 04-12-01 "מענקים ופיצויים בעת פרישה לגמלאות". **ולמעט במקרים בהם מענק זה נכלל במסגרת המענק המיוחד המשולם לעובד, כמפורט בסעיף 2 להלן.**

1.3.3 **זכויות נוספות** - כפי זכאים להם פורשי דור ג' בגין תקופת העסקתו בחברה וסיומה לפי כל דין, חוקת העבודה ונהלי החברה.

1.3.4 **פיצויי פיטורים** - בשיעור 100% המופקדים בקופות הגמל על-פי חוק, ישוחררו בסיום העסקה בשל אירוע מזכה לפיצויים (פיטורים, גיל 60 או יותר, נכות, פטירה, פרישה).

1.4 עובד ארעי/פרויקטלי/ ארעי ממשיך בסיום העסקתו לא יהיה גמלאי חברת חשמל.

2. מענקים מיוחדים וזכויות בהתאם לאופן סיום העסקה של עובד ארעי ממשיך:

2.1 סיום העסקה רגיל (הליך פיטורים):

בכל מקרה של סיום העסקת עובד ארעי ממשיך בחברה שלא באחת מהנסיבות המתוארות בסעיפים 2.4-2.6 להלן, יהיה סיום ההעסקה בהתאם להליך הפיטורים של עובד קבוע.

העובד יהיה זכאי ל"מענק פיטורים" שיחושב כדלקמן:

מכפלת המשכורת הקובעת לפיצויים (שכר רגיל ומשכורת י"ג) בתקופת העבודה המזכה לפיצויים ובסכום שני אלה:

א. 50%

ב. מכפלת 1% בותק המזכה לפיצויים

"מענק פיטורים" ממצה את זכותו של העובד למענק עד 35 שנה (1.3.2) ובא במקומו, ולא ישולם מענק נוסף מעבר לאמור.

2.1.1 **עובד פרויקטלי** שקיבל מעמד של עובד ארעי ממשיך ויסיים העסקתו בסיום העסקה רגיל - תקופת הוותק בעבודה אותה צבר כעובד במעמד פרויקטלי ובגינה זכאי למענק פרויקטלי, לא תילקח בחשבון לצורך חישוב "מענק הפיטורים" לעיל.

2.1.2 **עובד ארעי ממשיך שהינו "עובד מושאל" (בתחנות הנמכרות במסגרת הסכם הרפורמה)** יהיה זכאי בסיום ההשאלה לתנאי סיום העסקה כמפורט בהסכם הרפורמה לגבי "עובד ארעי יח"פ", ולא יהיה זכאי ל"מענק פיטורים".

2.2 סיום העסקה עקב פרישת גיל / פרישת חובה:

עובד ארעי ממשיך שיסיים העסקתו בפרישת גיל (לאישה עולה בהדרגה לגיל 65, ולגבר גיל 67) או בפרישת חובה (גיל 67) יהיה זכאי לזכויות כאמור בסעיף 1.3 לעיל.

2.3 פטירת עובד:

שאיריו של עובד ארעי ממשיך שנפטר יהיו זכאים למענק פטירה, בנוסף על פיצויי הפיטורים המופקדים בקופות הגמל על-פי חוק.

2.3.1 **מענק פטירה לשאירים**: מכפלת 1.5 במשכורת קובעת לפיצויים (שכר רגיל ומשכורת י"ג).

2.3.2 **מענק פטירה לשאירים ופיצוי בגין מוות**, בפטירת עובד כתוצאה מתאונת עבודה:

- א. "מענק פטירה": מכפלת 3 במשכורת קובעת לפיצויים (שכר רגיל ומשכורת י"ג).
- ב. "פיצוי בגין מוות": מכפלת 36 במשכורת (שכר רגיל, שכר י"ג, וכן ממוצע חודשי של שעות משמרת לתשלום ושל שעות נוספות שקיבל העובד בשנה שקדמה לתאונת העבודה, ותורנויות בית קבועות, והכל בהתאם לרכיבים להם היה זכאי העובד).

2.4 סיום העסקה עקב אי התאמה:

סיים עובד ארעי ממשיך העסקתו בחברה עקב אי התאמה, בהתאם למכסות שנקבעו, יהיה זכאי ל"מענק סיום עבודה עקב אי התאמה" שיחושב כדלקמן:

2.4.1 מענק סיום עבודה עקב אי התאמה לעובד בוותק מזכה לפיצויים נמוך מ-10 שנים:

מכפלת שכר קובע לפיצויים (שכר רגיל ומשכורת י"ג) בוותק המזכה לפיצויים ובסכום שני אלה:

א. 50%

ב. מכפלת 1% בוותק מזכה לפיצויים

2.4.2 מענק סיום עבודה עקב אי התאמה בוותק מזכה של 10 שנים לפחות לעובד עד גיל 45:

מכפלת שכר קובע לפיצויים (שכר רגיל ומשכורת י"ג) בוותק המזכה ובסכום שני אלה:

א. 50%

ב. מכפלת 1.5% בוותק מזכה לפיצויים

2.4.3 מענק סיום עבודה עקב אי התאמה בוותק מזכה של 10 שנים לפחות לעובד מגיל 45 ועד גיל 62:

מכפלת השכר הקובע לפיצויים (שכר רגיל ומשכורת י"ג) בוותק המזכה ובסכום שלושת אלה:

א. 50%

ב. מכפלת 1.5% בוותק מזכה לפיצויים

ג. מכפלת 1.25% בשנות האופק (השנים וחלקי השנים בין גיל העובד במועד הפיטורים לבין גיל פרישת חובה ולא יותר מ-15).

2.4.4 "מענק סיום עבודה עקב אי התאמה" ממצה את זכותו של העובד למענק עד 35 שנה (1.3.2) ובא במקומו, ולא ישולם מענק נוסף מעבר לאמור.

2.4.5 **עובד פרויקטלי** שקיבל מעמד של עובד ארעי ממשיך ויסיים העסקתו עקב אי התאמה - תקופת הוותק בעבודה אותה צבר כעובד במעמד פרויקטלי ובגינה זכאי למענק פרויקטלי, לא תילקח בחשבון לצורך חישוב "מענק סיום עבודה עקב אי התאמה" לעיל.

2.5 סיום העסקה עקב התייתרות תפקיד:

סיים עובד ארעי ממשיך העסקתו בשל התייתרות תפקיד או מקצוע כתוצאה משינוי חיצוני שמאיין את הצורך בתפקיד או במקצוע בחברה בהתאם למפורט בהסכם יהיה זכאי לזכויות הבאות:

2.5.1 עובד ארעי ממשיך בוותק מזכה לפיצויים בחברה מעל 12 שנים:

אופן סיום העבודה וזכויותיו ייקבעו בין ארגון העובדים והנהלה.

2.5.2 עובד ארעי ממשיך עם וותק מזכה בחברה עד 12 שנים:

יהיה זכאי לכל המענקים המפורטים להלן:

א. **פיצויי פיטורים נוספים** - "פיצויי פיטורים נוספים"

שיחושבו כדלקמן:

פיצויי הפיטורים שישולמו לעובד	=	מספר חודשי העבודה של העובד בחברה חלקי 12	X	אחוז פיצויי הפיטורים בהתאם לוותק מזכה של העובד בחברה לפיצויים (כמפורט להלן)	X	השכר הקובע לפיצויים

אחוזי פיצויי הפיטורים יהיו בהתאם לוותק המזכה בחברה לפיצויים, לפי המפורט להלן:

אחוז פיצויי הפיטורים (בנוסף על ההפקדה לקופת גמל לקצבה בגין פיצויי פיטורים)	ותק מזכה בחברה לפיצויים (בשנים)
100 %	לפחות 5 שנים ופחות מ-9 שנים
130 %	לפחות 9 שנים

2.5.2.1 פיצויי הפיטורים הנוספים כוללים מענק עד 35, ובאים במקומו.

2.5.2.2 **לעובד פרויקטלי** – תקופת העסקתו במעמד עובד פרויקטלי בגינה הוא זכאי למענק פרויקטלי תילקח בחשבון לצורך קביעת אחוז פיצויי הפיטורים, אך לא תיכלל במניין חודשי העבודה בחישוב פיצויי הפיטורים הנוספים. על אף האמור לעיל, ככל שהתחשיב הרגיל של מענק פיצויי הפיטורים הנוספים (בגין כלל תקופת העסקתו בחברה) גבוה יותר מהתחשיב לעובד פרויקטלי בתוספת המענק הפרויקטלי, יהיה זכאי למענק לפי התחשיב הרגיל.

ב. **מענק הסתגלות** - בסכום השווה למכפלת השכר הקובע לפיצויים במספר החודשים המפורט בטבלה שלהלן:

ותק מזכה בחברה לפיצויים (בשנים)	חודשי הסתגלות לעובד עד גיל 55 ומעלה	חודשי הסתגלות לעובד מגיל 55 ומעלה
לפחות 5 שנים ופחות מ-9 שנים	9	13
לפחות 9 שנים ופחות מ-10 שנים	10	14
לפחות 10 שנים	11	15

ג. **מענק מיוחד** - בהתאם למספר שנות עבודתו של העובד בחברה, לפי המפורט בטבלה שלהלן:

מענק מיוחד	ותק מזכה בחברה (בשנים)
₪ 100,000	לפחות 5 שנים ופחות מ-9 שנים
₪ 110,000	לפחות 9 שנים ופחות מ-10 שנים
₪ 120,000	לפחות 10 שנים

לעניין סעיף 2.5.2 "**השכר הקובע לפיצויים**" – השכר הרגיל שקיבל העובד ערב סיום עבודתו פרישתו בתוספת שתי דרגות פרישה, ומשכורת י"ג (1/12) שתחושב על בסיס השכר הרגיל בתוספת שתי דרגות פרישה. ככל שבמועד סיום העבודה העובד שווה בדרגת השיא, יחושב השכר הקובע לפיצויים בתוספת דרגת פרישה אחת בלבד.

2.6 סיום העסקה עקב נכות:

סיים עובד ארעי ממשיך את העסקתו בשל אירוע נכות יהיה זכאי ל"**מענק נכות**" שלא יפחת ממענק עד 35 שנה ויבוא במקומו.

לעניין **עובד פרויקטלי** שקיבל מעמד של עובד ארעי ממשיך וסיים העסקתו עקב נכות - תקופת הוותק בעבודה אותה צבר כעובד במעמד פרויקטלי ובגינה זכאי למענק פרויקטלי, לא תילקח בחשבון לצורך חישוב "מענק נכות".

"מענק נכות" יחושב כדלקמן:

(ג) **מענק נכות** - סך המענק הינו הנמוך מבין:

(1) מכפלת 1.2 ב"משכורת קובעת למענק נכות" (משכורת קובעת לפיצויים – שכר רגיל ומשכורת י"ג בתוספת דרגת פרישה) בשנות האופק (השנים וחלקי השנים בין גיל העובד במועד הפיטורים לבין גיל פרישת חובה);

או

(2) 12 משכורות קובעות למענק נכות; או

(3) 100% פיצויי פיטורים לפי מכפלת משכורת קובעת למענק נכות בוותק מזכה לפיצויים.

- (ד) **מענק נכות כתוצאה מתאונת עבודה** - סך המענק הינו הנמוך מבין:
- (1) מכפלת 1.8 "משכורת קובעת למענק נכות" בשנות האופק (השנים וחלקי השנים בין גיל העובד במועד הפיטורים לבין גיל פרישת חובה); או
  - (2) 18 משכורות קובעות למענק נכות; או
  - (3) 150% פיצויי פיטורים לפי מכפלת משכורת קובעת למענק נכות בוותק מזכה לפיצויים.

פירוט המענקים המשולמים בעבודה/בסיום יחסי עובד-מעסיק: (לרבות מענקים שלא מפורטים בפרקים אחרים במסמך זה)

1. **מענק שנים עודפות** - (לעובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית) -
מענק זה מחושב לפי משכורת אחת לכל שנת עבודה העודפת על 35 שנות עבודה בחברה. המענק מחושב על בסיס שכר רגיל בתוספת שכר י"ג ובתוספת שכר י"ד. הזכאות מותנית בפרישה לאחר גיל 60 בגבר או 55 באישה. בגין תקופה של חלקי שנה ישולם החלק היחסי של המענק.
במקרה של פטירה לאחר 35 שנות עבודה בחברה ומעל גיל 55 לעובדת, או גיל 60 לעובד, קיימת זכאות למענק.
אם הפטירה הינה לאחר 35 שנות עבודה בחברה, אך הגיל בעת הפטירה הינו נמוך מ-55 לעובדת, או גיל 60 לעובד, קיימת זכאות לתשלום בשיעור של 10% (10% משכר רגיל בלבד מוכפל במספר השנים העודפות).
  2. **מענק בגין תקופת חניכות** - (לעובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית) -
סכום כספי שניתן לעובד הפורש לגמלאות עבור תקופת עבודתו כחניך, שבגינה לא קיבל העובד פיצויים. מענק זה מחושב לפי משכורת אחת לכל שנת עבודה כחניך בחברה. המענק מחושב על בסיס שכר רגיל בתוספת שכר י"ג (ובתוספת שכר י"ד אם העובד עבד מעל 35 שנה בחברה וגילו מעל גיל 60 בגבר או מעל 55 באישה).
  3. **מענק פרישה לנכות** - (לעובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית) -
עובד הפורש לפנסיה נכות זכאי למענק בגובה של 50% מהמשכורת לכל שנת עבודה. המענק מוגבל לסכום כולל של 15 משכורות (עד 30 שנות עבודה בחברה). המענק מחושב על בסיס שכר רגיל בלבד. בעת תשלום מענק זה לא ישולם בנוסף מענק עד 35 שנות עבודה.
  4. **מענק עד 35 שנות עבודה** -
מענק כספי הניתן לעובד קבוע הפורש לגמלאות ולעובד ממשך, בגובה שכר רגיל חודשי אחד עבור כל 10 שנות עבודה בפועל (לפי ותק לפנסיה) עד למקסימום של 3.5 משכורות בלבד (עד 35 שנות עבודה). בגין תקופה של פחות מ-10 שנים ישולם החלק היחסי מ-10 שנים. מענק זה לא ישולם לעובד שעבד פחות מ-10 שנים, ובעבור שנים שעבורן משולם פיצוי אחר, במקרה פטירה של העובד, המענק ישולם לשאיריו. חל על עובדי דור ג' רק בפרישת פיטורין בגיל 60 או יותר ובתנאי שעבדו בחברה לפחות 10 שנים או לחילופין בפרישה מחמת גיל.
  5. **מענק פרישה לפורשי מוקדמת בתקופת הרפורמה (שנים 2018-2025)** תקציבית +דור ג'
עובד קבוע שיפרוש בגיל שאינו עולה על 62 שנים, זכאי למענק בשיעור 120%.
לעובד שיפרוש בגיל העולה על 62 שנים ועד 64 שנים - 120%, בניכוי 1.805% בגין כל חודש עבודה מלא החל מהראשון לחודש הקלנדרי לאחר המועד בו מלאו לעובד 62 שנים (לשם ההמחשה שיעור מענק הפרישה של עובד שמלאו לו 62 ביום 24 ביולי ופרש ביום ה-1 בספטמבר, יהיה 120% בניכוי 1.805%).
לעניין זה, "השכר הקובע לפיצוי פיטורים" - השכר הרגיל, למעט "תוספת מינהל" וכן 1/12 משכורת י"ג וביחס לעובד בן 60 ומעלה ועובדת בת 55 ומעלה המועסקים בחברה 35 שנה ומעלה 1/12 שכר י"ד בגין השנים שמעבר ל-35.
מענק הפרישה כולל דמי הודעה מוקדמת לפי כל דין, חוקת העבודה ונהלי החברה, פיצויים לפי תקנה 3(ב) לתקנות הפנסיה לעובדי החברה, פיצוי פיטורים, מענק מעל 35 שנה, מענק עד 35 שנה ומענק בגין תקופת חניכות ובא במקומם.
  6. **מענק בגין אי ניצול ימי מחלה** (לעובדים המבוטחים בהסדר הפנסיה התקציבית) -
סכום כספי הניתן לעובד הפורש לגמלאות (בכלל זה פרישת חובה פרישה מוקדמת פרישה עקב נכות, ופטירה), או לשאירי עובד שנפטר, בהתאם לשיעור הניצול של ימי המחלה שהגיעו לו במשך כל שנות עבודתו בחברה ובהתאם ליתרת ימי המחלה העומדת לזכותו ביום הפרישה:
- לעובד ששיעור ניצול ימי מחלה שלו פחות מ-36%, ישולם מענק בשיעור 26.66% מיתרת ימי המחלה העומדת לזכותו.
- לעובד שניצל ימי מחלה מ-36% עד 65%, ישולם מענק בשיעור 20% מיתרת ימי המחלה העומדת לזכותו.
- לעובד שניצל ימי מחלה יותר מ-65%, לא ישולם מענק כלל.
- יש לציין כי עד 1/4/1990 מכסה שנתית של ימי מחלה הייתה 26 ימים בשנה והחל מתאריך זה המכסה השנתית של ימי מחלה הינה 30 ימים בשנה.
השכר ליום מחלה לצורך חישוב המענק הינו 1/25 מהשכר החודשי הרגיל (כולל חלק של שכר י"ג).
עבור תקופת עבודה של מעל 35 שנה יתווסף גם שכר 25/20 שנה אם גיל העובד מעל 60 וגיל העובדת מעל 55.
שיוך יתרת ימי המחלה העומדת לזכות העובד במועד פרישתו (לפחות גיל 60/55) יתבצע לפי שיטת FIFO. כלומר, ראשית ניצול ימי מחלה שנצברו עד 35 שנה ולאחריהן אלו שנצברו מעל 35 שנה. התשלום של המענק יהיה ראשית עבור ימי המחלה שנצברו מעל 35 שנה (כלומר, כולל שכר 20/25 שנה) ולאחריהן עבור ימי מחלה שנצברו עד 35 שנה (כלומר, לא כולל שכר 20/25 שנה, אלא רק חלק שכר י"ג).

7. **מענק 20 שנה (במהלך העבודה) -**
עובדים קבועים ועובדים במעמד ארעי ממשיך שמלאו 20 שנים לעבודתם בחברה, זכאים למענק חד-פעמי השווה לשכר הרגיל החודשי.

8. **השלמת מחויבות החברה לפיצויים לעובדי דור ג' - 2.33%**
לעובדים קבועים בהסדר פנסיה צוברת, אשר החלו עבודתם לאחר 10/6/96.
החל משכר חודש ינואר 2021 - החברה החלה בהפקדות שוטפות לקופת גמל לקצבה בשיעור 2.33% מהשכר הקובע לפיצויים, עבור כל עובדי דור ג', בנוסף במהלך שנת 2021 הפקידה החברה השלמה לחבות החברה לתשלום מלוא פיצויי הפיטורין, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין לעובדים קיימים (למעט עובדים ספורים בחל"ת) על תקופת העברה ובזה סילקה את מחויבותה לנושא זה.

עד ליום 31/12/2020 - השלמת הפיצויים לגבי עובדי דור ג' שולמה לזכאים במועד סיום העבודה בחברה, והתנהלה כדלקמן: שכר חודשי רגיל אחרון (כולל חלק של שכר י"ג) מוכפל במספר שנות עבודה המזכות בחברה ומוכפל ב- 28%. השלמת פיצויי הפיטורין שולמה גם במקרה מוות (לשאירי עובד), נכות ופרישת חובה.

9. **פיצויים מוגדלים לעובדים בהסכם מיוחד -**
על-פי ההסכם הקיבוצי הרלוונטי, זכאים עובדי החברה בהסכם מיוחד (אינם עובדים קבועים) לתשלום של פיצויים מוגדלים מועבר ל 100% המופקדים בקופות חיצוניות צוברות (בתנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). עובדים אלה זכאים למענק פיצויים מקופת החברה של משכורת אחת לפיצויים בגין כל שנה מהשנתיים הראשונות לעבודה והחל מהשנה השלישית ואילך, לשתי משכורות נוספות לפיצויים. עובד המתפטר מהעבודה אינו זכאי לפיצויים נוספים מעבר למה שהועבר בגינו לקופת הצברות. החל מיום 1/1/2005 תקופת העבודה הארעית הבסיסית המרבית של עובדים אלה היא 5 שנים.
בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018, תקופת העבודה הארעית הבסיסית הינה עד 4 שנים מיום תחילת העסקתם. בחודש מרס 2019 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד המאפשר להאריך לחלק מן העובדים בהסכם מיוחד, שסיימו את תקופת העסקתם המקסימלית, העסקה עד סוף 2023 (מעבר ל 5 שנות העסקה).
בהתאם להסכם ארעי ממשך, אוגוסט 2022, ניתן להמשיך העסקת עובד בהסכם מיוחד ותיק עד שנה נוספת לאחר תום תקופת הארעיות הבסיסית, בתנאי תשלום מענק פיצויים מוגדלים לעיל.
עובד המקבל קביעות או מסיים העסקה בגיל פרישת חובה אינו זכאי לפיצויים מוגדלים על תקופת הארעיות, כאמור. לעובד ארעי ממשיך תישמר הזכות למענק לפי תנאים שנקבעו.

זכויות עובדים הזכאים לקצבה מקופת הפנסיה התקציבית של עובדי החברה וגמלאיה :

1. קצבת פרישה:

1.1 עם פרישתו של עובד קבוע בתקציבית מהעבודה בהתאם להסכמי העבודה, יעבור העובד ממעמד של עובד זכאי פעיל בקופה למעמד של גמלאי זכאי.

1.2 מועד פרישת חובה –

ככלל, פורש העובד בתום החודש בו חל גיל הפרישה. לצורך כך יתבצע, אימות לתאריך הלידה של העובד בתעודת הזהות מול הרשום במערכות החברה. באם נמצא אי התאמה, על העובד לדווח על התאריך התקין והוא יוזן למערכות החברה. באם נמצא כי מועד פרישתו של העובד חלף, יסיים העובד העסקתו (פרישת חובה) בסיום החודש הקלנדרי בו נתגלתה אי ההתאמה.

1.3 זכאות לקצבת פרישה –

עובד קבוע זכאי פעיל, המסיים עבודתו בחברת החשמל באחת מהנסיבות המפורטות להלן, יהפוך לזכאי גמלאי ויקבל קצבת פרישה במשך כל ימי חייו:

- פרישה מחמת גיל (להלן: "פרישת גיל"): עובד/ת זכאי/ת פעיל/ה אשר עבד/ה 10 שנים לפחות בחברת החשמל והגיע/ה לגיל פרישת חובה יהיו זכאים לקבלת קצבת פרישה, במשך כל ימי חייהם. קצבת הפרישה הראשונה תשולם בחודש קלנדרי העוקב לחודש בו פרש העובד מעבודתו עבור החודש השוטף. הפרישה מהעבודה, לעניין גיל פרישת חובה, תהיה בסוף החודש בו הגיע העובד לגיל פרישת חובה. עובדת זכאית לפרוש פרישת גיל אם עבדה בחברה 10 שנים לפחות ובחרה לפרוש בין גיל פרישה לבין גיל פרישת חובה. יש לציין, כי לאור הפרקטיקה של השנים האחרונות, אין כמעט מקרים בהם פרשו מרצון נשים בטווח שבין גיל פרישה לבין גיל פרישת חובה, ולכן הנושא אינו מהותי.
- פרישה עקב פיטורים (להלן: "פרישת פיטורים"): עובד זכאי פעיל, אשר עבד 10 שנים לפחות בחברת החשמל, גילו מעל 40 שנה, ופוטרו מעבודתו בחברת החשמל בנסיבות המפורטות בהסכמי העבודה, יהא זכאי לקבלת קצבת פרישה במשך כל ימי חייו.
- פרישה מוקדמת (להלן: "פרישה מוקדמת"): עובד זכאי פעיל אשר עבד 30 שנה לפחות ומלאו לו 55 שנים-לגבר, או 50 שנה-לאישה, וברצונו לפרוש וחברת החשמל הסכימה לכך, או שחברת החשמל מעוניינת בפרישתו וועד העובדים הסכים לכך, יהיה זכאי לקבלת קצבת פרישה במשך כל ימי חייו.
- פרישה מיוחדת (להלן: "פרישה מיוחדת"): עובד זכאי פעיל יהא זכאי לקצבת פרישה במסגרת פרישה מיוחדת, אם וככל שתיערך בהתאם להסדר ספציפי שנערך ואושר על-ידי הרשויות המוסמכות על-פי דין, ובהתאם לכללים שיאושרו.
- פרישת נכות - ראה להלן.

1.4 שיעור הקצבה

- בפרישת גיל, פרישת פיטורים, פרישה מוקדמת או פרישה מיוחדת - שיעור הקצבה לא יפחת מ- 25% ולא יעלה על 70% משכרו הקובע של העובד לחישוב קצבה ושיעורו יהיה על-פי תחשיב מספר שנות העבודה שנקבע על-ידי חברת החשמל, בהתאם לעקרונות, כלהלן:
- לאחר 10 שנות עבודה – 25% משכרו הקובע של העובד.
  - לאחר כל שנת עבודה נוספת עד ל- 30 שנות עבודה – 25% בגין 10 שנות העבודה הראשונות ועוד תוספת של 2% לכל שנת עבודה שלמה מעבר ל- 10 שנות העבודה הראשונות (עד מקסימום של: $25\% + 2\% * 20 = 65\%$).
  - לצורך חישוב הזכאות בחלק השנה, יהיה העובד זכאי לתוספת בשיעור 2% אם עבד מעל חצי שנה, ולתוספת בשיעור אחוז אחד בלבד במידה ועבד תקופה קצרה מכך.
  - לאחר כל שנת עבודה נוספת מעל 30 שנה ועד ל- 35 שנות עבודה – 65% בגין 30 שנות העבודה הראשונות ועוד תוספת של 1% לכל שנת עבודה או חלק ממנה מעבר ל- 30 שנות העבודה הראשונות (עד מקסימום של: $65\% + 2\% * 5 = 70\%$).

2. קצבת שאירי גמלאי:

2.1 זכאות לקצבת שאירי גמלאי –

אלמנתו, יתומיו וכן הוריו שהיו תלויים בו בחייו, זכאים לקבל קצבה בכפוף לאמור להלן:

- **אלמנה** – זכאית לקצבה כל עוד היא באלמנותה.
- **יתום** – זכאי לקצבה כל עוד לא מלאו לו 18 שנים, או אם וכל עוד הינו משרת שירות חובה/לאומי אך לא יאחר מגיל 21; או ללא הגבלת גיל - אם מסיבת מחלה אינו מסוגל לפרנס את עצמו.
- **הורה** – זכאי לקצבה אם היה תלוי בנפטר בחייו.

2.2 שיעורי הקצבה לשאירים –

- לאלמנת גמלאי תשולם קצבה חודשית בשיעור של 60% מהקצבה ששולמה לגמלאי המנוח; ובנוסף לכך ישולם לכל יתר השאירים 25% מהקצבה ששולמה לגמלאי המנוח. אלמנה שנישאה מחדש תחדל להיות זכאית לקצבה.
- באין אלמנה לגמלאי שנפטר או עם מותה של אלמנה, תשולם קצבה חודשית בשיעור של 15% מהקצבה ששולמה לגמלאי המנוח לכל אחד מהשאירים. בנוסף לכך ישולמו 45% מהקצבה ששולמה לגמלאי המנוח לכלל השאירים אף אם אין יותר משאיר אחד, ובלבד שסה"כ תשלומי הקצבה לכלל השאירים לא יעלו על 80% מקצבת המנוח.

3. קצבת שאירי עובד פעיל :

עם מותו של עובד פעיל, יהיו שאיריו זכאים לקצבה, כמפורט להלן:

3.1 זכאות לקצבת שאירי עובד פעיל –

אלמנתו, יתומיו וכן הוריו של עובד פעיל שהיו תלויים בו בחייו זכאים לקבל קצבה כמפורט מטה ובהתאם לזכאות והתבחינים לה כמצוין בסעיף 2.1 לעיל.

3.2 שיעורי הקצבה לאלמנה –

לאלמנת עובד פעיל תשולם קצבה חודשית בהתאם למספר שנות העבודה של העובד בחברה, בשיעורים הבאים:

- לאלמנת עובד שעבד בחברה - לאחר שנת עבודה אחת או לאחר שנתיים – 20% משכרו הקובע.
- לאלמנת עובד שעבד בחברה - לאחר 3 שנים או לאחר 4 שנים - 25% משכרו הקובע.
- לאלמנת עובד שעבד בחברה - לאחר 5 שנים ומעלה – 42% משכרו הקובע.

3.3 שיעורי הקצבה ליתר השאירים –

- עד 5 שנות עבודה, תשולם ליתר השאירים קצבה בשיעור 10% מהשכר הקובע בעד כל אחד מהשאירים ובלבד שסה"כ הקצבה לאלמנה וליתר השאירים גם יחד לא תעלה על 50% משכרו הקובע של העובד ערב פטירתו.
- החל מהשנה החמישית לעבודתו ואילך תשולם ליתר השאירים קצבה בשיעור 15% מהשכר הקובע בעד כל אחד מיתר השאירים; ובלבד שסה"כ הקצבה לאלמנה וליתר השאירים גם יחד לא תעלה על 70% משכרו הקובע של העובד ערב פטירתו.

3.4 קצבת שאירים באין אלמנה או לאחר מותה –

- עד 5 שנות עבודה – יהיה כל אחד מהשאירים זכאי לקצבה בשיעור 10% משכרו הקובע של העובד ערב פטירתו, ובתוספת:
  - 10% לכלל השאירים, אף אם אין יותר משאיר אחד, אם עבד המנוח עד שנתיים.
  - 15% לכלל השאירים, אף אם אין יותר משאיר אחד, אם עבד המנוח 3 עד 4 שנים.
- האמור לעיל, כפוף לכך שסה"כ התשלומים לשאירי העובד על-פי סעיף זה לא יעלו על 50% משכרו הקובע של העובד ערב פטירתו.

4. החל מהשנה החמישית לעבודתו ואילך יהיה כל אחד מהשאירים זכאי לקצבה בשיעור 15% משכרו הקובע של העובד ערב פטירתו, ובתוספת 25% לכלל השאירים אף אם אין יותר משאיר אחד – ובלבד שסה"כ התשלומים לשאירי העובד על-פי סעיף זה לא יעלו על 70% משכרו הקובע של העובד ערב פטירתו.

קצבת שאירים לידועה בציבור של גמלאי/עובד שנפטר :

באין אלמנה, תהא ידועה בציבור (כהגדרתה בסעיף 4.9 לנוהל אמ"א מס' 04-12-11 "פנסייה לשאירים") זכאית לקצבה כאילו הייתה אלמנה בתנאים הבאים:

4.1 ידועה בציבור, שבמועד פטירת העובד/הגמלאי זכאית לפנסיית אלמנה מכל מקור שהוא, תהא זכאית לקצבה מאת החברה רק אם הקצבה לה היא זכאית מחברת החשמל עולה על הפנסייה לה היא זכאית ממקור אחר. במקרה זה, הידועה בציבור זכאית לקצבה מחברת החשמל בגובה סכום הפרש שבין הקצבה לה היא זכאית מחברת החשמל לבין הפנסייה אותה היא מקבלת כאלמנה ממקור אחר.

5. ידועה בציבור שהפנסיה אותה היא מקבלת ממקור אחר כאלמנה עולה על הקצבה אותה הייתה אמורה לקבל מחברת החשמל אלמלא קיבלה פנסיה ממקור אחר, איננה זכאית לקצבה מאת חברת החשמל ו/או לכל זכאות אחרת המגיעה לגמלאי חברת החשמל (חשמל בתעריף עובדי חברה, שי).

קצבת נכות :

5.1 קביעת זכאות לקצבת נכות –

נכותו של עובד פעיל תקבע כדלקמן: העובד יבדק על-ידי ועדה רפואית. החליטה הוועדה הרפואית על נכות צמיתה, ימונה צוות רב-מקצועי, בראשות מנהל משאבי אנוש, ממונה הרווחה, ונציג ועד העובדים. הצוות הרב-מקצועי יקבע על סמך המלצות הוועדה הרפואית האם נכותו הצמיתה של העובד אינה מאפשרת לו למלא תפקיד כלשהו אחר בחברה. החליט הצוות הרב מקצועי כי העובד אינו יכול למלא תפקיד כלשהו אחר בחברה, ובאישור סמנכ"ל משאבי אנוש וארגון, יפרוש העובד לפנסיה נכות.

5.2 שיעור הקצבה –

עובד הזכאי לקצבת נכות תשולם לו קצבה, ששיעורה יהיה על-פי תחשיב מספר שנות העבודה שנקבע על ידי חברת החשמל, בהתאם לעקרונות, כלהלן:

- לאחר שנת עבודה אחת, ועד תום 2 שנות עבודה – 20% משכרו הקובע.
  - החל מהשנה השלישית ועד תום 4 שנות עבודה – 25% משכרו הקובע.
  - החל מהשנה החמישית ועד תום השנה החמישית – 30% משכרו הקובע.
  - החל מהשנה השישית ועד לתום 25 שנות עבודה – 2% תוספת לכל שנת עבודה שמעבר לשנה החמישית ועד השנה ה- 25 (עד מקסימום של: $30\% + 20\% * 2 = 70\%$).
- אין תוספת לקצבת הנכות בגין שנות עבודה שמעבר ל – 25 שנים.

5.3 תוספות לקצבת הנכות בגין תלויים

5.3.1 תלוי לצורך סעיף זה :

- אישה/בעל.
  - ילד, לרבות ילד חורג או מאומץ, עד הגיעו לגיל 18, או ללא הגבלת גיל- אם מסיבת מחלה אינו מסוגל לפרנס את עצמו.
  - הורים של הנכה התלויים בנכה.
- 5.3.2 לאחר שנת עבודה אחת ועד לתום 5 שנות עבודה, יוגדל שיעור קצבת הנכות ב - 10% מהשכר הקובע בעד כל אחד מהתלויים בעובד הזכאי הנכה ובלבד שסה"כ הקצבה לא תעלה על 50% משכרו הקובע של העובד ערב נכותו. לאחר שש שנות עבודה יוגדל שיעור קצבת הנכות ב - 10% מהשכר הקובע בעד כל אחד מהתלויים בעובד הזכאי הנכה ובלבד שסה"כ הקצבה לא תעלה על 70% משכרו הקובע של העובד ערב נכותו.
- 5.3.3 תוספת הזכאות לקצבת נכות בגין תלויים תשולם בגין כל אחד מהתלויים כפי שיהיה בכל עת וכל עוד מתקיימת לגבי הגדרת תלוי כמפורט לעיל.
- 5.3.4 עובד/ת גרושה/ה פורש/ת עקב נכות זכאית לתוספת אחוזי קצבה בגין ילדים שגילם אינו עולה על 18 שנה, גם אם אלו אינם בחזקתו.
- 5.3.5 נישואיו של גמלאי/ת הפורש/ת עקב נכות או הולדת ילדים לגמלאי/ת כנ"ל, לאחר מועד הפרישה, **לא יזכו** את הגמלאי/ת בתוספת אחוזי קצבה.
- 5.3.6 עם שינוי מצבם המשפחתי (גירושין/פטירת בת זוג) או בהגיעם של הילדים לגיל 18, יופחתו אחוזי הקצבה בהתאמה.

6. קצבה – הוראות כלליות :

6.1 מועדי תשלום הקצבה –

הקצבה לגמלאים/שאיירים הזכאים תשולם באותם המועדים בהם העובדים הפעילים הקבועים בחברה מקבלים את שכרם.

6.2 עבודה עד גיל 18 –

השנים בהם שירת העובד בחברה לפני מלאת לו 18 שנה לא תחשבנה כשנות עבודה לצרכי קצבה על-פי תקנון זה.

6.3 הפסקות בעבודה –

לצורך חישוב מספר שנות העבודה שעבד עובד בחברה יכללו הפסקות העבודה שיפורטו להלן בתקופת העבודה:

- חופשות שניתנו לעובד על-פי חוקת העבודה.
- היעדרות מחמת תאונה בעבודה.
- הפסקה שחלה בעבודה ושאינו לעובד שליטה עליה.
- שירות צבאי כמשמעותו בחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה) תש"ט – 1949 וכל היעדרות שלאחריו אם הוא חל בתקופה שדינה כדין שירות לפי סעיף 12 של החוק הנ"ל.
- שירות צבאי חלקי כמשמעותו בחוק החיילים משוחררים הנ"ל.
- היעדרות לתקופה של עד שנה אחת עקב השתלמותו או שליחותו של העובד מטעם המוסדות, בהסכמת החברה בכתב. מקרים של היעדרות מהעבודה לתקופה העולה על שנה אחת יובאו לדין בין הנהלת החברה וועד העובדים.

6.4 זכאות מוחלטת לקצבה ליתום –

זכותו של היתום לקבל קצבה, לפי תקנון זה, היא מוחלטת ואינה תלויה במצבו הכלכלי, התעסוקתי, או המשפחתי של ההורה החי.

6.5 אחריות ההורה החי לקצבה ליתום –

האלמן או האלמנה יהיו אחראים להוצאת הקצבה לטובת היתומים לשם פרנסתם. אם יונח שכספי הקצבה המשולמים לטובת היתומים, אינם משמשים את המטרה שלשמה הם ניתנים, רשאית חברת החשמל ו/או הקופה ו/או החברה המנהלת לשלם את הקצבה ליתומים האמורים בדרך נאותה אחרת.

6.6 דרך תשלום קצבה להורים –

קצבה להורים תשולם להם במישרין, ביחד או בנפרד, בהתאם לרצונם.

6.7 תשלומי סכומים חד פעמיים והיוון קצבאות –

הקופה אינה רשאית לשלם לעובד זכאי או לשאיריו סכומים חד פעמיים, לרבות היוון קצבתו, למעט ההיוון המותר בהסכמי העבודה כפי תוקפם ביום ההצטרפות או על-פי כל דין, ובכפוף להוראות תקנות קופת הגמל המרכזית לקצבה ולתקנות מס הכנסה. בהתקיים האמור לעיל, עובד הפורש לגמלאות או גמלאי שלא עברו שנתיים ממועד פרישתו, זכאי להוון עד 25% מקצבתו. ההיוון הוא למשך 6 שנים. למהוון תשולם קצבה מוקטנת בשיעור ההיוון למשך 6 שנים. בעת פטירת גמלאי זכאים שאיריו לקצבה, בהתאם לתקנות הפנסיה, כאילו לא נעשה היוון.

6.8 מניעת כפל קצבאות –

הזכאי לשתי קצבאות מאותו סוג לפי תקנון זה – הברירה בידו לבחור באחת מהן בלבד. לעניין זה יראו כל אחד מאלה סוג נפרד: קצבת פרישה, קצבת שאירים, קצבת נכות.

6.9 קצבת מינימום

עובד הפורש פרישת גיל או פרישת נכות ושיעור הקצבה שלו נמוך מ-40%, ניתן להגדיל את שיעור הקצבה ל-40% ובלבד שיתקיימו שני התנאים שלהלן:

- הקצבה המשולמת לו על-פי תקנון זה מהווה את הכנסתו היחידה של הגמלאי וכל עוד היא מהווה את הכנסתו היחידה. קצבה מהמוסד לביטוח לאומי לא תחשב כהכנסה נוספת לעניין זה.
- הגמלאי התקבל לעבודה בחברה לפני הגיעו לגיל 55.

6.10 זכויות עובדי חברה שהם בני משפחות שכולות –

6.10.1. על-פי החוק חלה חובה להעסיק אלמן/ה או הורה של נספה (חייל/שוטר/סוהר שנספו, וכן נפגע פעולות איבה אשר נפטר כתוצאה מהפגיעה) לרבות הורה חורג והורה מאמץ (בכפוף לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, תש"י - 1950) הכשיר לעבודה, במשך תקופה שלא תעבור כדלקמן:

גבר עד להגיעו לגיל 72 ואישה עד הגיעה לחמש שנים מעבר לגיל הפרישה (כיום עולה במהלך מדורג), זאת בעקבות תיקון מס' 35 לחוק "משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום)". בתחולה מ-1/1/2014.

6.10.2. קצבת הורה שכול (הורה של חייל שנספה) בגמלאות/ פורש לגמלאות תוגדל לכדי 50% ובלבד שלא תעלה על הכפלה מלאה של הקצבה בגין תקופת שירותו הממשי של ההורה השכול בחברה.

למרות האמור לעיל, אם מגיעה להורה שכול, לפני הגדלת שיעור הקצבה, קצבה בשיעור של 45% ויותר, תוגדל קצבתו ב - 6% בלבד עד למקסימום של 70% פנסיה.

6.11 זכויות עובד הורה שילדו נפטר

החל מחודש ינואר 2018, עובד שהינו הורה שילדו נפטר והגיע לגיל פרישה יוכל לפנות בבקשה להמשיך בעבודתו למשך עד 4 שנות עבודה (לתקופה שלא תעבור את מועד הגיעו לגיל 71), וזאת במידה והועסק בחברה לפחות 7 שנים בתכופ לפני הגיעו לגיל פרישת חובה. הוראת שעה זו הוארכה עד דצמבר 2023

7. קצבה לשאירים בסמוך למועד פטירת עובד/גמלאי

7.1 שאירי עובד/גמלאי שנפטר יקבלו, בהתאמה, במשך שלושת החדשים הראשונים שלאחר יום הפטירה את המשכורת הקובעת לקצבה (100%) או את הקצבה המלאה ששולמה לגמלאי המנוח לפני פטירתו. תשלום הקצבה לשאירים לפי תקנות הפנסיה יחול מהחודש הרביעי שלאחר הפטירה של העובד/גמלאי.

7.2 שאירי עובד שנפטר כתוצאה מתאונה בעבודה יקבלו במשך ששת החדשים הראשונים שלאחר יום הפטירה את המשכורת הקובעת לקצבה (100%) ששולמה לעובד. תשלום הקצבה לשאירי עובד שנפטר לפי תקנות הפנסיה יחול מהחודש השביעי שלאחר הפטירה של העובד.

7.3 שיעור הקצבה לשאירי גמלאי שהיוון ונפטר, יהיה בשיעור הקצבה ללא היוון.

8. אין הקפאת זכויות

אין הקפאת זכויות בחברה (כנהוג בשירות המדינה), קרי, המתפטר מהחברה לא יהא זכאי לפנסיה עם הגיעו לגיל פרישה.

9. אין רצף זכויות עם מעסיקים אחרים/ תקופת העסקה קודמת.

שיעורי הפנסיה מחושבים אך ורק על-פי שנות העבודה בחברה.

10. החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ד – 2014, נכנס לתוקפו ביום 6/2/2015. החברה מיישמת את החוק כלשונו.

11. מעבר של חברי ההנהלה המועסקים במתכונת העסקה קיבוצית להעסקה בחוזים אישיים.

החל ממועד כניסת ההסכם הקיבוצי מיום 17 במאי 2018 לתוקף, החברה רשאית להעסיק מנהלים במתכונת העסקה בחוזה אישי.

להלן עיקר התנאים בחוזה האישי לעובדים הבכירים שהועסקו במסגרת הסכם קיבוצי והיו מבוטחים בפנסיה תקציבית:

השכר בחוזים האישיים ייגזר כאחוז משכר מנכ"ל חברת החשמל, בסיווג 10 (1) של סיווג החברות הממשלתיות. אחוז שכר של העובד יקבע על-פי הגדרת תפקידו. בנוסף יהיו עובדים אלו זכאים להוצאות אש"ל גלובלי, קצובת ביגוד, שי לחג (בהתאם להסכם הקיבוצי), שי ליום הולדת, הבראה (בהתאם לסכומים ולמכסות שבהסכם הקיבוצי), קרן השתלמות, מכסת ימי חופשה של 24 ימים, מכסת ימי מחלה של 30 ימים (קלנדריים), הפרשות פנסיוניות בעד תקופת העסקה בחוזה אישי.

שכר קובע לפנסיה תקציבית - זכויותיו הפנסיוניות של העובד בפנסיה תקציבית יוקפאו עם המעבר לחוזה אישי, וזכויותיו הפנסיוניות בעד תקופת העסקתו בחוזה האישי יבוטחו בפנסיה צוברת.

המתווה כולל הגדלת השכר הקובע בגין כל שנת עבודה בפועל בחוזה האישי בשיעור של 2%, בתוספת שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן באותה שנה, וזאת לתקופה של עד 7 שנות העסקה בחוזה האישי.

בנוסף לעובד בכיר אשר לא השלים 70% פנסיה, העובד יהיה זכאי להגדלת הצבירה לפנסיה תקציבית בשיעור של עד 10%, אך בכל אופן לא מעל 70% ולא מעל שיעור שהיה צובר העובד לו המשיך לעבוד בהסכם הקיבוצי עד הגיעו לגיל פרישת חובה, או עד סיום העסקתו בחברה.

פיטורין -במקרה של פיטורי העובד העובר טרם הגעתו לגיל פרישת חובה, יהיה זכאי העובד לפנסיית גישור ולמענקים כדלקמן:

הסכם ראשון לעוברים לחוזה אישי עד 31/3/2019 (כולל) – לעובדים בהסדר פנסיה תקציבית.

פנסיית גישור - הפנסיה תחושב לפי ממוצע משוקלל של השכר הקובע לפנסיה תקציבית ומשכורתו הכוללת של העובד ערב סיום עבודתו. הממוצע המשוקלל יחל מיחס של 25:75 (שכר קובע לפנסיה תקציבית: משכורת כוללת) ויעלה בכל שנת העסקה בחוזה אישי ב 5%, עד ליחס של 50:50 לכל היותר. כעבור 5 שנות העסקה בחוזה אישי, בתוספת גידול ב-7 השנים הראשונות של 2% או 1,250 ש"ח הגבוהה מבין השניים. המשכורת הקובעת לפנסיית הגישור תוכפל באחוז הצבירה לפנסיה תקציבית של העובד (כולל הגדלת אחוזי פנסיה בעד 10% ולא יותר מסה"כ 70%, כאמור לעיל תחת "שכר קובע לפנסיה תקציבית").

הפקדות בתקופת הגישור-שמירת זכויות - במהלך תקופת הגישור יבוצעו הפקדות עובד ומעסיק בשיעורים המקובלים לפנסיה צוברת על בסיס הפער בין גמלתו של העובד בתקופת הגישור לבין גמלתו בפנסיה תקציבית נכון למועד הפרישה, ועד לתקרה של 15,000 ₪, צמוד מדד. (סיום העסקה פחות מ7 שנים-בשנה ראשונה הפרשה על מלוא פנסיית הגישור).

מענק פיטורין במקרה של פיטורי עובד טרם הגעתו לגיל פרישת חובה - יחושב ביום המעבר לחוזה האישי כהפרש בין גיל פרישת חובה (67 שנים) לגילו של העובד ערב המעבר, כפול משכורתו הכוללת בחוזה האישי במועד סיום עבודתו, אך בכל מקרה לא מעל 1 מיליון ₪. המענק שחושב יפחת לינארית החל מיום המעבר ועל פני 7 שנים, עד לשווי של 3 משכורות לכל הפחות.

הסכם שני לעוברים לחוזה אישי בין 1/4/2019 ועד 1/6/2019 (כולל) – לעובדים בהסדר פנסיה תקציבית.

פנסיות גישור - הפנסיה תחושב לפי המשכורת הקובעת לפנסיה ערב המעבר להעסקה בחוזה אישי, כשהיא צמודה למדד מיום המעבר עד יום הפרישה, ומוכפלת במקדם של 140%. המשכורת הקובעת לפנסיות הגישור תוכפל באחוז הצבירה לפנסיה תקציבית של העובד (כולל הגדלת אחוזי פנסיה בעד 10% ולא יותר מסה"כ 70%, כאמור לעיל תחת "שכר קובע לפנסיה תקציבית").

הפקדות בתקופת הגישור-שמירת זכויות - במהלך תקופת הגישור יבוצעו הפקדות עובד ומעסיק בשיעורים המקובלים לפנסיה צוברת על בסיס הפער בין גמלתו של העובד בתקופת הגישור לבין גמלתו בפנסיה תקציבית נכון למועד הפרישה, ועד לתקרה של 15,000 ₪, צמוד מדד. (סיום העסקה פחות מ 7 שנים-בשנה ראשונה הפרשה על מלוא פנסיות הגישור).

מענק פיטורין במקרה של פיטורי עובד טרם הגעתו לגיל פרישת חובה - יחושב ביום המעבר לחוזה האישי כהפרש בין גיל פרישת חובה (67 שנים) לגילו של העובד ערב המעבר, כפול משכורתו הכוללת בחוזה האישי במועד סיום עבודתו, אך בכל מקרה לא מעל 1 מיליון ₪. המענק שחושב יפחת לינארית החל מיום המעבר ועל פני 7 שנים, עד לשווי של 3 משכורות לכל הפחות.

זכאות לתוספת רפורמה - אין זכאות.

הסכם שלישי לעוברים לחוזה אישי בין 2/6/2019 ועד 31/12/2025 – לעובדים בהסדר פנסיה תקציבית.

פנסיות גישור - הפנסיה תחושב לעובד זכאי לפי המשכורת הקובעת לפנסיה ערב המעבר להעסקה בחוזה אישי, כשהיא צמודה למדד מיום המעבר עד יום הפרישה, ומוכפלת במקדם שיקבע בהתאם לחודש המעבר לחוזה אישי, 140% והפחתה בשיעור 0.65% עבור כל חודש מעבר המאוחר מינואר 2021 כולל. לדוגמא: עובד שיעבור לחוזה אישי ביולי 2023, (30 חודשים לאחר ינואר 2021 כולל), יהיה זכאי למקדם בשיעור 120.5%. המשכורת הקובעת לפנסיות הגישור תוכפל באחוז הצבירה לפנסיה תקציבית של העובד (כולל הגדלת אחוזי פנסיה בעד 10% ולא יותר מסה"כ 70%, כאמור לעיל תחת "שכר קובע לפנסיה תקציבית").

הפקדות בתקופת הגישור-שמירת זכויות - במהלך תקופת הגישור יבוצעו הפקדות עובד ומעסיק בשיעורים המקובלים לפנסיה צוברת על בסיס הפער בין גמלתו של העובד בתקופת הגישור לבין גמלתו בפנסיה תקציבית נכון למועד הפרישה, ועד לתקרה של 15,000 ₪, צמוד מדד. (סיום העסקה פחות מ 7 שנים-בשנה ראשונה הפרשה על מלוא פנסיות הגישור).

מענק פיטורין במקרה של פיטורי עובד טרם הגעתו לגיל פרישת חובה - בסיום העסקה ישולם מענק בגובה של 3 משכורות.

זכאות לתוספת רפורמה - יש זכאות בהתאם לאבני דרך שהתממשו עד למועד המעבר לחוזה אישי.

לעניין ההסכם השלישי, החברה תוכל להעביר עד **30** עובדים (תקציבית וצוברת) עד לסוף 2025, בתנאי הסכם זה.

הסכם ראשון+שני לעוברים לחוזה אישי עד 1/6/2019 (כולל) – לעובדים בהסדר פנסיה צוברת.

פנסיות גישור - תחושב לעובד זכאי ביום המעבר לחוזה אישי תחושב בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 17/5/2018 (הסכם הרפורמה). לסכום פנסיות הגישור יתווסף סכום של 1,250 ₪, והסכום המתקבל מחישוב פנסיות הגישור בצירוף 1,250 ₪ יוכפל במקדם של 140%. המקדם האמור יפחת בתוואי ליניארי מגיל 52 ועד גיל 62, כך שיעמוד על 100% לעובד שגילו במועד סיום העסקתו הוא 62, ובלבד שבמועד סיום ההעסקה עברו 5 שנים לפחות ממועד המעבר לחוזה האישי. פנסיות הגישור תוצמד למדד המחירים לצרכן ותתעדכן פעם בשנה. פנסיות הגישור החודשית תחושב לפי הסכום הנמוך מבין הרשום מעלה ו – 26,000 ₪.

הפקדות בתקופת הגישור-שמירת זכויות - במהלך תקופת הגישור יבוצעו הפקדות עובד ומעסיק, לפנסיה צוברת מ- 100% פנסיות הגישור בשיעורים המקובלים.

מענק פיטורין במקרה של פיטורי עובד טרם הגעתו לגיל פרישת חובה - המענק יחושב ביום המעבר לחוזה האישי כהפרש בין גיל פרישת חובה (67 שנים) לגילו של העובד ערב המעבר, כפול משכורתו הכוללת בחוזה האישי במועד סיום עבודתו, אך בכל מקרה לא מעל 1 מיליון ₪.

המענק שחושב יפחת לינארית החל מיום המעבר ועל פני 7 שנים, עד לשווי של 3 חודשי הסתגלות לכל הפחות.

הסכם שלישי לעוברים לחוזה אישי בין 2/6/2019 ועד 31/12/2025 – לעובדים בהסדר פנסיה צוברת.

פנסיית גישור - תחושב ביום המעבר לחוזה אישי בהתאם להסכם הקיבוצי מיום 17/5/2018 (הסכם הרפורמה). הסכום האמור יוכפל במקדם שיקבע בהתאם לחודש המעבר לחוזה אישי, 140% והפחתה בשיעור 0.65% עבור כל חודש מעבר המאוחר מינואר 2021 כולל. לדוגמא: עובד שיעבור לחוזה אישי ביולי 2023, (30 חודשים לאחר ינואר 2021 כולל), יהיה זכאי למקדם בשיעור 120.5%. טבלת מדמי הכפלה. פנסיית הגישור תוצמד למדד המחירים לצרכן ותתעדכן פעם בשנה. פנסיית הגישור החדשית תחושב לפי הסכום הנמוך מבין הרשום מעלה ו- 26,000 ₪.

הפקדות בתקופת הגישור-שמירת זכויות - במהלך תקופת הגישור יבוצעו הפקדות עובד ומעסיק, לפנסיה צוברת מ- 100% פנסיית הגישור בשיעורים המקובלים.

מענק פיטורין במקרה של פיטורי עובד טרם הגעתו לגיל פרישת חובה - בסיום העסקה ישולם מענק בגובה של 3 משכורות.

זכאות לתוספת רפורמה - יש זכאות בהתאם לאבני דרך שהתממשו עד למועד המעבר לחוזה אישי.

לעניין ההסכם השלישי החברה תוכל להעביר עד 30 עובדים (תקציבית וצוברת) בתנאי הסכם זה.

יש לציין כי קיימים מספר עובדים בודדים (בהסדר תקציבית וצוברת) שהיו אמורים להיות בהסכם השלישי ושויכו להסכם השני באישור מיוחד של הממונה על השכר במשרד האוצר.

זכויות נוספת אשר אינן מובאת בחשבון בקביעת המחויבות האקטוארית בגין הטבות לאחר סיום העסקה

1. לפורש בתקציבית

מענק בפרישה מוקדמת לפנסיה עקב פיטורין -

מענק בגובה של 50% מהמשכורת לכל שנת עבודה. המענק מחושב על בסיס שכר רגיל בתוספת שכר י"ג. מענק זה אינו מחושב על השנים שלגביהן זכאי העובד הפורש למענק שנים עודפות. שיעור המענק (50%) יקוזז בשיעור של 1.111% עבור כל חודש עבודה מעבר לגיל 62 ועד לגיל 65, כך יוצא שהחל מגיל 65 שיעור המענק, לאחר הקיזוז, הינו 10% (בדומה למענק עד 35 שנות עבודה).

נציין, כי אם עובדת בוחרת להמשיך לעבוד בחברה לאחר גיל פרישה, ופורשת פרישת פיטורים מהחברה, תהא זכאית למענק בגובה 50% מהשכר, בהתאם ובכפוף לאמור לעיל, ככל עובד אחר.

פיצויי פיטורין בפרישה ללא פנסיה -

בעת פיטורין, ללא זכאות לפנסיה, זכאי העובד לתשלום פיצויי פיטורין בגובה של משכורת לכל שנת עבודה. בעת התפטרות לאחר תקופת עבודה ממושכת, משולמים פיצויים כאמור באם התקבל לכך אישור הרשויות המוסמכות. הפיצויים מחושבים על בסיס שכר רגיל בתוספת שכר י"ג.

2. זכויות והטבות נוספות לגמלאים

בנוסף לאמור, גמלאי החברה זכאים למספר זכויות והטבות נוספות כמפורט:

- מענקי נישואין ולידה (כולל גילום המס)
- שי לילדי פנסיונרים ושאיירים המשרתים בצה"ל (כולל גילום המס).
- השתתפות החברה בעלות הקמת מצבה – במקרי פטירה מתאונת עבודה בלבד.
- השתתפות חלקית של החברה בארוחות במתקני החברה – עד 10 ארוחות בחודש.
- מלגות לימודים לילדי אלמנות הלומדים לתואר (אלמנות של עובדים שנפטרו במהלך עבודתם בחברה).
- טיול לאלמנות של עובדים שנפטרו במהלך עבודתם בחברה.
- הנחה בחיבור החשמל לדירה וכן בהעתקה או הגדלה של חיבור קיים.

3. פיצויים במקרה מוות כתוצאה מפטירה בתאונת עבודה.

הטבות אלו אינן מהותיות, ולא מחושבת התחייבות אקטוארית בגינן.

4. תשלום פיצויים למנהלים בכירים הכפופים לחוזים האישיים של רשות החברות הממשלתיות

מנהלים בכירים המועסקים בחוזים אישיים של רשות החברות הממשלתיות, זכאים, באישור הדירקטוריון, לתשלום פיצויים נוספים בשיעור של עד 100% במועד סיום תפקידם בחברה.

5. תקופת הודעה מוקדמת

הינה משך הזמן שבין ההודעה על סיום העסקת העובד לבין מועד כניסתה לתוקף, הנקבע בהתאם לתקופת העבודה בחברה. החברה רשאית בתקופת ההודעה המוקדמת להמשיך להעסיק את העובד או לוותר, בנסיבות מיוחדות, על עבודתו בפועל בתקופת ההודעה המוקדמת (כולה או חלקה) ואז ישולם לו שכר רגיל, תוספות קבועות שאינן תלויות בנוכחות וכן הפרשות סוציאליות.

במקרים מיוחדים בהם החליטה החברה לפטר את העובד ללא מתן הודעה מוקדמת בפועל (באופן מלא או חלקי) תשלם החברה לעובד פיצויי חלף הודעה מוקדמת: שכרו הרגיל ושכר י"ג בלבד ללא תנאים סוציאליים. יש לציין כי במקרה של פרישת חובה/פטירת עובד קיים פטור מחובת הודעה מוקדמת.

הערה : האמור במסמך זה הינו עיקרי הזכויות. נהלי החברה והסכמיה כוללים פירוט רחב יותר של הזכויות המפורטות לעיל במסמך זה.